

Türkçe konuş, çok konuş!

Orhan Miroğlu 20.02.2008

UNESCO'nun 1999 yılında 21 şubatı 'Uluslararası Anadil Günü' ilan etmesinden sonra geçen dokuz yıl içinde, kim bilir, dünyada kaç dil korunamadığı, asimile edildiği ve belki de onu konuşanlarla birlikte zaman içinde kırıma uğradığı için yeryüzünden ebediyen silindi. Dünyada konuşulan 6800'e yakın dilin, her yıl en az on tanesi ölüyor. Kürtçe, sürüp giden yasaklara ve asimilasyona rağmen varlığını koruyabilmiş dillerden sayılır. Kadınların, bu dilin 21. yüzyıla ulaşmasında büyük payı var. İnatla, ısrarla Kürtçe konuştu Kürt kadınları. Annem, dil konusunda aynı inada ve ısrara sahip kadınlardandı. Batman'ın Raman aşiretindendi. Anadili Kürtçeydi. Ama gelin geldiği ve Kürtçeden başka Arapça, Ermenice ve Süryanicenin de konuşulduğu Midyat'ta, Arapçayı da öğrenmişti. Ölünceye kadar da Türkçe öğrenmek ve konuşmak istemedi. Aslında bu inadını, biraz da, 'dili Türkçe' olan devletin, ailesinden birçok insanı sürgüne yollaması ve katletmesi yüzünden sürdürüyordu. Ondan hem Kürtçe hem de Arapça öğrendim. Ama ikisi de, sonradan okulda öğrendiğim Türkçem kadar iyi değil. Yasaklanmış diller konusu, bana Diyarbakır cezaevindeki ilk görüş günümü hatırlatır hep. Görüş süresi çok kısaydı, beş dakikadan bile az. Kürtçe konuşmak yasaktı. Tutuklandıktan dört ay sonra görüşe çıkardılar. Çok beklemeden, babam ve annem yaşlarından beklenen bir yavaşlıkla kabine girdiler. Kabini aydınlatan loş ışıkta, sıfıra vurulmuş saçlarım, iyice çökmüş avurtlarım ve incelmış bedenimle, bir hayaletten farksızdım. Annemin bu görüntüden korktuğunu hissettim. Ayakta duramadı, kabinin içine yığıldı kaldı. Beni tanımıştı kuşkusuz, ama oğlunun bu gördüğü insandan farklı biri olduğunu hatırlamıştı sanki ve bu insanın oğlu olduğundan emin olmak için belki, dışarıda ona Kürtçe konuşmanın yasak olduğu söylendiği için, heyecandan titreyen bir sesle, babama dönüp, Arapça, "Hey Orhan vê" (Bu Orhan mıdır) diye sordu. Babam, her zamanki soğukkanlılığı içinde, "E Behiye huvêvê" (Evet Behiye odur) dedi. Gardiyanlar hemen müdahale ettiler. Belki de ilk kez böyle bir durumla karşılaşıyorlardı. Yasak Kürtçeye idi. Ama 'mevzuatı' o anda inceleme imkânı yoktu ve işte yaşlı bir kadın oğluyla Arapça konuşuyordu. Kısa bir duraklama oldu. Ve sonra da gardiyanlar aslında yasağın Türkçenin dışındaki bütün dilleri kapsadığına, 'mevzuata' bakmadan o anda karar verdiler. Annemin kollarına girip onu görüş kabininden çıkardılar. Babam duruma itiraz etti: - Haydi Kürtçeyi anladık, ama ya Arapça, Arapçayı da mı yasakladınız? - Arapça da yasak! 'Türkçe konuş, çok konuş' yazmıyor mu burada? Evet, görüş kabinlerinin hemen üstünde gerçekten böyle yazıyordu: 'Türkçe konuş çok konuş!' Bu olaydan 26 yıl sonra, Habur'u geçince başlayan topraklarda bu dil artık 'resmi dil' statüsünde. Buradaki Kürt çocukları, yeni bir güne, öğretmenlerine "Roj baş mamosta" (Günaydın öğretmenim) diyerek başlıyorlar. Kürtçe dünyanın mevta dilleri arasına girmekten ve hem halden anlamaz, hem de 'mevzuat' bilmez gardiyanların merhametine terk edilmekten son anda ve Kuzey Irak'ta kurtuldu anlayacağınız. Neler gelmedi ki bu dilin başına! Öyle inkârla, asimilasyonla filan açıklanabilecek gibi değil bunlar. Bu dili konuşanlardan kelime başına şu kadar kuruş ceza alındığı yıllar oldu. "Haydê dev, haydê dev" diyerek şehirlerde ayran satarken yasağa giren köylülerin, cezayı ödeyecek paraları olmadığı için mallarına el konulduğu zamanlar yaşandı. DTP'nin demokratik özerklik projesini millete anlatıp durmak yerine, bu hikâyelerden uygun bir film yapılsa ve bu filmi Kürtçeden başka diller konuşan Türkiyeliler seyretse, emin olun, Başbakan Erdoğan'ın Diyarbakır'da, "Bekâra karı boşamak kolaydır, size versek başkaları da ister," demesine aldırmandan, halk sokaklara dökülür ve Kürtçeye anayasada resmi dil statüsü değil belki, ama hiç değilse özel saygı talep ederdi. Bu talep garip kaçmazdı aslında. Dile özel saygı, dünyanın birçok anayasasında var ve işe yarıyor. Mesela İspanya Anayasası'nın giriş bölümünde şunlar yazılıdır: "...İspanya'nın farklı dilsel biçimlerinin zenginliği, özel bir saygının konusu olacak ve korunacak bir kültürel malvarlığıdır." Kürtçeye saygı talebinin sokaklara taşması, Almanya'da "Asimilasyon insanlık suçudur," dedikten sonra, Türkiye'de 'Vatandaş! Türkçe konuş çok konuş!' düsturuna uyan Sayın Başbakan'a şu türban vakasından sonra herhalde haklı ve hakiki bir siyasi ihtar olurdu. Düz cumhuriyetçilerin türban ihtarını atlatır

Başbakan, haklılığı yok bu ihtarların. Üstelik bu kez anlaşılan 'üniformalı' destekten de yoksunlar düz cumhuriyetçiler. Ama milyonlarca insanın konuştuğu dili asimile etmenin, Başbakan'ın dediği gibi, insanlık suçu işlemekten farkı yok. Peki Başbakan Türkiye'yi bu suçtan kurtarmayı düşünüyor mu? Yoksa Kürtçe, 21. yüzyılda da, gardiyanların insafına mı teslim? Başbakan'ın, ATV'de pazar günü yayınlanan programda Hasan Cemal'in sorularına verdiği cevaplara bakılırsa, hiç umut yok. Başbakan'a göre, "Kürtçe asimile edilmiyor, bunu söyleyen sanal bir şey söylüyor, çünkü isteyen kurslara gidip öğrenebiliyor bu dili, Kürtler Almanya'daki Türklerden farklı, çünkü Türkiye'de asli unsurlar, ayrıca baharı bekleyip umutlanmasın kimse, dağdakiler eve dönmeyecek, terörle birlikte yaşamaya alışsın herkes.' Özetle, Kürtlere kültürel ve dilsel haklar meselesi gardiyanlara; bir 'asayiş ve terör sorunu' olarak da Kürt meselesi, askerlere emanet! Hiçbir şey değişmeyecek mi dersiniz, yeni bir taktiği hatırlatabilirim size. İçişleri Bakanlığı'nın genelgesi mi var, bilmiyoruz. Eylemci Kürt çocuklarına eylem anında muz takviyesi yapılıyor ve muz yiyen çocuklar anında saf değiştiriyor! Bu durumda ithal muzdan vazgeçip yerli muzun rekoltesini artırmak düşünüyor AKP hükümetine. Tabii, Kürtlerin üreme oranıyla yerli muz üretimi arasında dengeyi tutturabilmek de önemli! 'Bekârlar' kolay iş diyecekler şimdi buna da! Ama Başbakan nasılsa bir yolunu bulup 'kolaycı bekârlara' işin zorluğunu hatırlatır yeniden: 'Bekâra karı boşamak kolaydır, bu çocukları doyuracak kadar muz üretin de göreyim sizi!'

20.02.2008

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Harekâtın maliyeti...

Orhan Miroğlu 27.02.2008

'Asıl mesele, PKK değil, Kuzey Irak'ta Kürtlerin devlet kurma ihtimallerinin artmasıdır. Kürtlerin devlet kurması, Türkiye'nin bölünmesi anlamına gelmektedir. Türkiye'nin bu gelişmeleri engelleyecek ve maliyetleri arttıracak gücü vardır.' Bu sözler Org. İlker Başbuğ'a ait ve birkaç ay önce Diyarbakır'da söylendi. Devlet, Irak topraklarında gerçekleştirdiği askeri harekâtlar, tarihe, maliyeti yüksek yeni bir sayfa açıyor. Harekâttan bu yana 200'e yakın insan hayatını kaybetti. Türkiye 1975'li yıllarda eğer Kürt sorununda demokratik çözümü benimseseydi, bugün AB üyesi bir ülke olacaktı. 2008 yılında ise, bu hedeften uzaklaşmış olmak bir yana, ne terörizm ne de düşük yoğunluklu çatışma kavramları, Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu açıklamaya yetmiyor. 24 yılda 40 bin insanın hayatına mal olmuş ve kimsenin kazanamadığı bir savaş sözkonusu... Ordu bu yıllarda devletin bütün kurumlarından tam ve kusursuz bir destek gördü. Irak'a 24 defa sınırötesi operasyon yapıldı. PKK'nin lojistik desteğini kesmek amacıyla üç bin civarında köy ya yakıldı ya da boşaltıldı. Oysa devlet, kâbusa dönüşmüş politik paranoyalarından kurtulabilseydi, Ortadoğu'da 1990'lı yıllarda başlayan süreci, reel siyasete göre değerlendirebilir ve bu savaş daha o yıllarda bitebilirdi. Büyük bir olasılıkla bu gerçeği Özal görmüştü ve savaşı durdurmak için harekete geçti. Ama onun da ömrü vefa etmedi!.. 1991 Körfez savaşından sonra, Kuzey Irak'ta, Kürtlerin kendilerini yönetmelerini sağlayacak bir 'güvenli bölge' oluşturuldu. 'Güvenli bölge' demek, ulus inşası için gerekli olan 'güvenli ülke' demekti. Türkiye 'güvenli bölgeye' de 'güvenli ülkeye' de karşı olmadı. Çünkü Saddam Kürtlere saldırdıkça sınırlar aşıyor ve Kürtler kitlesel göç dalgaları halinde Türkiye'ye akıyorlardı. Türkiye Kürtleriyle Irak Kürtlerinin felaketler sonucu da olsa kaynaşmalarından devlet çok da hazzetmiyordu. Kendi Kürdüyle baş edemeyen devlet, sınır ötesinden gelen Kürtle nasıl baş etsindi! Kürtler yeter ki bir araya gelmesin, sonrası teferruat! PKK'nin bölgede siyasal süreci önemli ölçüde kontrol ettiği 1990'lı yıllarda, Türkiye Kuzey Irak Kürtlerine, Ankara'da kapıları açarak, küçümsenmeyecek yardımlarda bulundu. Karşılığını da aldı ama. KDP ve YNK, PKK'ye karşı yüzlerce insanın hayatını kaybettiği bir savaş yürüttüler. Ama PKK'yi Irak topraklarından söküp atamadılar. Tam da bu dönemde; yani Türkiye'nin bölgedeki kendi jeostratejik ve jeopolitik konumunun sarsılmaya başladığını düşündüğü bir zamanda, Öcalan Kenya'da

yakalanıp Türkiye'ye teslim edildi. Onun çağrısına uyan PKK güçleri yurdu terk ettiler. Dört yıl çatışma yaşanmadı. Herkes derin bir soluk aldı. AB süreci ve demokratikleşme için ılımlı bir siyasal iklimin koşulları hızla oluşmaktayken, ABD Irak'ı işgal etti. Irak'ın işgali, Türkiye'nin bölgesel öneminin daha da azalmasına yol açan yeni siyasal koşullar yarattı. Kürtler sadece Kuzey Irak'taki devlet inşasıyla değil, Irak'ta istikrarın yeniden tesisi ve güvenliğin sağlanması bakımından da önemli bir rol üstlendiler. Buna karşılık, 1 Mart tezkeresiyle başlayan süreç, Türkiye'nin önüne şunları koymaktaydı: - Kürt sorununa siyasi çözüm. - AB sürecini kararlılıkla sürdürmek - Irak'la ve Kürt Federe Bölgesiyle dostane ve karşılıklı ekonomik ilişkiler kurmak, Irak'ın inşasında vazgeçilmez bir konum üstlenmek. ABD'nin isteği de Türkiye'yi böyle bir pozisyonda tutmaktı. Oysa cumhuriyetçi seçkinler, darbe peşinde koşan bilumum ulusalcı akımlar, AKP içindeki 'Türk-İslam'cı gruplar, böyle bir rolden oldukça rahatsızdılar. Çünkü, Kuzey Irak Kürt bölgesinin güçlenmesi demek, Kürt siyasal milliyetçiliğinin de güçlenmesi demektir. Bu durumda, Türkiye'nin er ya da geç bölgedeki yüzyıllık hesaba oturma gayretleri içinde olacağı açıktı. Durup dururken Kerkük ve Musul'u da kapsayan bu yüzyıllık hesaba oturmak mümkün görülüyordu. Bunun olabilmesi için: - Kürtlerin siyasal ve tarihsel koşulları hesaba katmadan gaza gelip bağımsızlık ilan etmeleri, - Kürt Federe Devletinin, Kürtlerin sınırları içinde yaşadıkları ülkelere karşı, bir 'akraba devlet'(ken state) olarak, irredentalist bir politika izlemesi, PKK veya başka Kürt partilerini açıkça desteklemesi gerekiyordu. Bunların hiçbirisi olmayınca, ordunun marifetiyle yeni bir jeostratejik pozisyon arayışı başladı. Bu pozisyon görünürde, Kuzey Irak'taki PKK varlığı üzerine inşa edildi. Dağlıca, Beytüşşebap ve Diyarbakır eylemleri ise bu stratejinin hayata geçmesini kolaylaştıran eylemler oldu. AKP ile 'çatışarak' da olsa bir mutabakat sağlanmıştı. Taraflar arasında Kürt meselesi konusunda esasta bir görüş ayrılığı yoktu. 1980'den sonraki 25 yıllık dönemde, Kürt toplumu içinde merkez sağ ve sol partiler silinmiş, devlete bağlılık zayıflamıştı. Buna karşılık, AKP bu iki zafiyeti giderebilecek oranda Kürt toplumunda güçleniyor ve DTP'nin, iki seçimde de tek alternatifi haline geliyordu. Bu siyasi konsept içinde gerçekleşen 25. sınırötesi harekât, öncekilerden farklıdır. Eğer sınırlı tutulmaz ve sürdürülürse sonuçları da farklı olacaktır. Lozan'la çizilen sınırların içine hapsedilmiş bir ulusal sorun, bu harekâtla, zincirlerinden biraz daha koparılmaktadır. Tarih boyunca birbirlerine karşı özerk-bağımsız duruşlarını koruyan Kürt siyasi partileri arasında ulusal birlik arayışlarının gündeme gelmesi kaçınılmaz olacaktır. Kürtlerin harekâta karşı bütün dünyada ortaya koyduğu tepkiler ve protestolar, yeni bir ulusal psikoloji geliştirerek, yeni bir inancı besleyip büyütecek ölçülerdedir. Kürt sorununda çözümün, artık Kerkük ve Kuzey Irak Federal Bölgesinin geleceği ve statüsüyle ilişkili olduğunu düşünmemiz yanlış olmaz. İnşallah yanılırız, tarih tekerrür etmez de, generaller 25 yıl sonra, bu sefer de, 'Geçmişte, Kürt sorununu biraz daha büyüterek hata yaptık' diye anı kitabı yazmak zorunda kalmazlar.

27.02.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

"Bize bir Pinoşe lazım" diyen askerin öyküsü

Orhan Miroğlu 19.03.2008

O yazın sonunda, sınırın hemen öte tarafında, Suriye'de patlayan kolera salgınının, kuşkusuz ne Marguez'in romanında anlatılan kolera salgınıyla ne de Fermina Daza ve Florentino Ariza arasında 1879 yılında Arjantin'de baş gösteren kolera günlerinde başlayan ve 51 küsur yıl süren aşkla bir ilgisi yoktu. 1977 yılından bahsediyorum. Kürtçe dergi-gazete ve kitap basmanın, yayınlamanın yasak olduğu yıllar. 1977 yılında, yayın

hayatına başlayan Roja Welat --Ülke Güneşi- gazetesi Kürtçe yayıncılık alanında önemli bir çıkış oldu. Roja Welat'ı dostum Nuri Sınır'la birlikte Nusaybin'e götürmek isterken, yolda durdurulduk ve gazetelere el kondu. Biz de şaşkındık, gazetelere ve aracımıza el koyup bizi jandarma karakoluna götürenler de. Ticari amaçla, sırf gazete satalım diye bu işi yaptığımızı söylüyorduk sorgucularımıza, ama doğrusu inandırıcı da olamıyorduk. Bir akşam vakti, özel araçla 450 gazete satmak için Nusaybin'e gelmek akıllıca ve ticari bir iş gibi görünmüyordu onlara. Ama asıl problem, gazetenin muhtevasındaydı ki, bu muhteva Türkçe olsa en azından suçun mahiyetini anlamak bakımından bir mesafe kat etmek mümkün olabilecekti. Yazıların çoğu Kürtçeydi. Dolayısıyla bu yazılarda suç unsuru olup olmadığını bilmek, bizim yapacağımız tercümeyle kalıyordu o anda ki, sorgucularımızın bizim yapacağımız tercümelere güvenmeleri için de orta yerde makul bir sebep yoktu. Karakol komutanı 'muhatapsız' yani durup dururken kendi kendine konuşan, memleket meselelerini yorumlayan ve üstelik memleketin gidişatıyla ?ili'de bir-iki yıl önce olup bitenler arasında somut bir ilişki kurabilecek kadar yeryüzü bilgisi ve muhakeme gücü gelişkin, sevimli bir askerdi. O karakolda, savcılığa çıkıncaya kadar kaldığımız üç gece boyunca, "Bize Pinoşe gibi bir adam lazım" dedi, başka bir şey demedi. Sevimli askerin, ?ili'yi görmüşlüğü yoktu besbelli, ama bilmişliği vardı. Sevimli asker anlatıp duruyordu. ?ili'de de işler çığırından çıkmıştı bir gün ve General Pinoşe devlet yönetimine el koyarak bu rezalete bir son vermişti. Cumhuriyetin bir gün başına gelecekleri Yargıtay Başsavcısı Abdurahman Bey'den bile daha eski, tam 31 yıl önce fark etmiş bu sevimli askere göre Türkiye'de oturup Pinoşe'nin geleceği günü beklemekten başka çare kalmamıştı. Bu sevimli asker, yerli malı Pinoşe'yle gözümüzü korkutmaya çalıştıkça, biz de ona, gazetenin yayıncısı belli, sorumlusu belli, savcılığa çıkınca nasılsa serbest kalacağız diyorduk. Üç gün sonra savcıya çıkarıldık Savcı dikkatlice gazeteye baktı, tek tek sayfalarını karıştırdı, sonra yerinden kalkıp odada bulunan kitap rafları arasından bir-iki hukuk kitabını aldı, kitapların içinde muhtemelen konuyla ilgisi olabilecek maddeler arandı durdu. Hareketlerini sessizce takip ediyor, davranışlarını hayra yormaya çalışan saygılı bir tavırla, bir an önce karar vermesini bekliyorduk Ama durumun vahim ve umutsuz olduğu savcının her davranışından belli oluyordu. İşleri daha da karıştırırız diye fazla konuşmak istemiyorduk. Az ve öz dü söylediklerimiz. Savunmamız basitti, bu yayın yasak bile olsa sahibi, sorumlusu biz değildik, dolayısıyla bu yayından sorumlu tutulamazdık. Savcı kararını vermişti, yüzünü bize döndü ve çok normal bir şey söylüyormuş gibi, "Bu işten bir şey anlamadım, ama hadi sizi tutuklayayım" dedi. Nusaybin tam olarak sınırda bir ilçeydi. Sınırın öte yanında kolera salgını vardı. Ömrünü dağlarda 'eşkıyalık' yapmakla bitirmiş bir ağayı komün yaşamına razı etmek ve arazi ihtilafı, kan davası gibi suçlardan tutuklanmış köylülerin, akşam olunca koğuşun oksijen alan tek mekânı olan mutfağın pencerelerini kolera mikrobu girmesin diye yastıklarla sıkı sıkı tahkim etmeleri dışında, bu cezaevinde kayda değer bir şeye tanık olmadık. İlk tutuklamadan, ilk duruşmada ve iki ay kadar sonra tahliye edildik. Ama üç yıl sonra o sevimli askerin istediği oldu. Türkiye aradığı kendi Pinoşe'sini buldu. ?ili halkı Pinoşe yargılanmadan öldü diye sokaklara dökölüp yas tutarken, Türkiye 28 yıl sonra yeniden bir Pinoşe arıyor.

19.03.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Newroz bayramı 'Newroz vakası' olunca...

Orhan Miroğlu 26.03.2008

Van, Siirt, Hakkâri ve Yüksekova'da Newroz kutlamalarında meydana gelen görüntüler dehşet vericiydi.

Ayağından aldığı kurşun yarasıyla yerde kıvranan bir kadın...

Kanı durdurmak için beyaz tülbentleriyle yarayı sarmaya çalışan kadınlar...

Sağa sola savrulmuş pankartlar, ayakkabılar, poşular, terlikler...

Saatler sürmüş bir çatışmanın ardından sessiz ve insansız sokaklarda turlayıp duran panzerler, patlayan silahlar...

Coplanan kadınlar, gençler, yaşlılar.

Sokağın birinde elleriyle başlarını cop darbelerinden korumaya çalışan yere yığılmış birkaç kadın...

Ve adeta savaşın ganimeti gibi ortada kala kalmış bu kadın grubunun üstünden atlayarak sağa sola koşuşturan polisler...

Muhtemelen, onlarca insanın hayatını kaybettiği kanlı Newroz kutlamalarında yani 1990'lı yıllarda hayata gözlerini açmış bir genç kız, televizyon ekranından haykırıyor: "Yeter artık, bu yapılanların anlamı nedir, evimizi basıp içerdekileri tarıyorlar, her evde üç dört yaralı var, bizi Halepçe gibi yaptılar."

Newroz Van, Siirt, Hakkâri ve Yüksekova'da kana bulandı...

Her üç ilden ajansların geçtiği haberler ve fotoğraflar birbirinden hiç farklı değildi.

Sanki bu üç ilde de düğmeye ortak bir kararla basılmış gibiydi.

Bütün bu utanç verici görüntülerin sebebi, Newroz kutlama komitesinin belirli bir günde ısrar etmesi ve valilerin de bu günü vermemekte gösterdikleri kararlılık, öyle mi?

İki insanın hayatını kaybettiği, onlarcasının yaralandığı olayların sebebi bu mu?

İçişleri Bakanı niçin hâlâ susuyor?

Bu üç ilin valisi ve emniyet müdürlerine üç gün boyunca Ankara'dan hiç mi akliselim bir talep ulaşmadı?

Yoksa Ankara'nın talebi de, bu illerde mümkünse kutlamaların engellenmesi yönünde miydi?

Yüzlerce insanın hayatına mal olabilecek, orantısız güç kullanma, sahici mermilerle göstericilere ateş açma gibi bir kararı bu illerin emniyet müdürleri ve valileri tek başlarına nasıl alabiliyorlar?

Ama biliyoruz ki, göstericilerin silahlı güç kullanarak dağıtıldığı bu üç ilin de başka illerden farklılıkları var.

Hakkâri'nin JITEM'in faaliyetleri içindeki stratejik konumunu anlamak için bu ilin sınırları içinde son yirmi yılda olup bitenleri hatırlamak veya ?emdinli iddianamesini okumak yeterli.

Diğer illere gelince...

DTP, 2004 yılında, Van'ın ve Siirt'in belediye başkanlıklarını kaybetti.

Bu illerin belediye başkanlıklarını AKP kazandı.

O tarihten sonra herkes biliyor ki, Van ve Siirt'in AKP için değeri de önemi de çok büyük.

Kürt sorununun çözümünden, DTP'nin elindeki belediyelerin alınmasını anlayan AKP'nin bu illerdeki belediyeciliği ise, yolsuzluk kokuyor.

Siirt Belediye Başkanı yaptırdığı villaların tümünü akrabalarına peşkeş çekmekle suçlanıyor.

Önümüzdeki seçimlerde Siirt ve Van'ı kaybetmek istemeyen AKP, bu illere adeta sosyal tecrit uyguluyor.

Seçimlere bir yıl kala paneller, toplantılar yasaklanıyor, yaptırılmıyor...

Geçen yıl aynı illerde Newroz kutlamasına izin veren devlet bürokrasisi, bu yıl Newroz'un kutlanmasını yasaklayarak, halkla güvenlik güçlerini karşı karşıya getireceği apaçık olan bir kararı nasıl ve niçin alıyor, anlamak mümkün değil.

Ama açık olan bir şey var tabii. DTP'nin yönettiği illere gönderdiği bürokratların seçiminde hassas davranan ve bu bürokratların halkla diyalog kurabilen görevlilerden olmasına özel önem veren AKP'nin --Efkan Ala örneği ortada- bu hassasiyeti siyasal olarak güçlendiği kentlerde tam tersine işliyor.

Sivil toplum kuruluşlarına ve DTP'ye mesafeli, diyaloga kapalı, tolerans tanımayan bürokratlar, siyasal kaygılar yüzünden olsa gerek, bu illerde, AKP'nin tercihi haline geliyor.

Geçtiğimiz aylarda, Siirt'te Barış Girişimi'nin anayasa panelini engelleyen emniyet müdürü, şimdi de, Newroz'u kansız-çatışmasız kutlama çabasıyla, diyalog arayan DTP'li milletvekillerinin, elini sıkıyor.

Gerekçesi de, çok ilginç ve Başbakan'ın DTP'yle görüşmeme gerekçesiyle aynı: Terör örgütüne terör örgütü demiyorlar!

'Suçları', Başbakan'ın dilinden kamuya ilan edilmiş DTP'li vekillere, belki fırıncılar da ekmek vermeyecek bir gün, evlerinin dibindeki marketler de süt ve gazete satmayacak.

TÜSİAD'ın sözünü ettiği ve toplumu kamplara bölen travma böyle bir şey olsa gerek.

Genç Siviller Newroz için yaptıkları açıklamada ne güzel tanımlamışlar olup biteni:

"Ülke aynıydı, Nevruz aynıydı, Kürtler aynıydı, DTP aynıydı. Bir tek valiler ve emniyet müdürleri farklıydı."

Bu farklılık, yazık ki, Van'da Zeki Erinç'in Yüksekova'da İkbâl Yaşar'ın silahla öldürülmelerine yol açtı. Yüzlerce yaralı var ve gerginlik devam ediyor.

Devlet bürokrasisinin gösterileri durdurmak için buldukları tek çare, kurşunla öldürülmüş insanı ailesine haber vermeden ve gece yarıları sessizce gömmek.

Yüksekova'da öldürülen İkbâl Yaşar'ın gömülme biçimi bana Musa Anter'in, Diyarbakır'da öldürüldükten sonra, ailesinden, halkından ve dostlarından habersiz, kimsesi olmayan bir insan gibi gömülmesini hatırlattı. Musa Anter'i sadece kod adıyla yaşayan ruhsuz bir zavallıya öldürttüler, sonra da cenazeyi gece kaçırıp gömdüler. İkbâl Yaşar'ın kaderi Musa Anter'in kaderine benziyor. Onu da önce öldürdüler, sonra da ailesine haber vermeden götürüp gömdüler.

Bu üç ilde, Newroz bayramını, Newroz vakası haline getirenler yasalar önünde hesap vermeliler. Olup biten hiçbir şeyin üstü örtülmemelidir

Kabul edelim ki, demokratik bir hukuk devletinde, yönettikleri iller üç gün boyunca savaş alanına dönen valiler ve emniyet müdürleri, görev yapmaya devam edemezlerdi.

Meclis İnsan Hakları Komisyonu, bu kez, son olarak Beytüşşebap'ta yapıldığı gibi, birbiriyle çelişen ve olayların aydınlanmasına hiçbir faydası olmayacak açıklamalar yapmakla yetinemez.

Van, Hakkâri ve Siirt'in Gazze şeridinde değil, Türkiye'nin sınırları içinde olduğuna hâlâ inanılıyorsa tabi.

26.03.2008

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon, AKP ve kapatma davası...

Orhan Miroğlu 02.04.2008

AKP'nin kapatılmasına ilişkin iddianamenin, Anayasa Mahkemesi'nde kabul edilmesinin, tam da Ergenekon'a iddianame hazırlandığı zamana rastlamasını bir tesadüf olarak kabul etsek bile, bu kararın Ergenekoncuları bir hayli rahatlatacağı bir gerçek. Ergenekoncuların, kim ne derse desin, tam bir pervasızlıkla, fikir babaları tarafından yapılan 'uzlaşma' çağrılarının boşa gitmediği ve gitmeyeceği bir döneme giriliyor sanki. Ergenekon örgütlenmesinin 'eldeki malzemeden' ibaret olduğunu sanmak büyük bir yanılgı. Ergenekon bir 'kızıl elma' ittifakı, müesses nizamın kurumlarına sinmiş bir 'ulusal' hareket ve küçümsenmeyecek bir toplumsal gücü kontrol ediyor. Ergenekon iddianamesi 2004 yılında planlanan darbeyi kapsamayacak muhtemelen. Çünkü en azından 'Sarıköz' ve 'Ayışığı' kapsamında yapılmış bir soruşturma yok henüz. Savcılar Ergenekon soruşturmasını derinleştirmek amacıyla 2004 yılında görev yapan kuvvet komutanlarına ve 'günlüklere', dokunmuş değil; dokunmalarını sağlayacak bir gelişme de görülmüyor ufukta. Geçmişle yüzleşme meselelerinde söyleyecek sözü, ortaya atacak fikri ve paylaşacak deneyimi olan herkesin görebileceği 'zımni bir uzlaşmanın' yolu mu açılıyor böylelikle, düşünmeye değer doğrusu. Uzlaşmayı öneren 'tavsiye yazıları' gelmeye başladı bile; merak edenler, E. Özkök'ün 1 nisan günkü yazısını okuyabilirler. Her şey bir yana, İP'nin ve Veli Küçük'ün arşivinden

yola çıkarak, Hrant Dink cinayeti, Malatya katliamı, Danıştay baskını ve rahip Santoro cinayetleri etrafında dönen bağlantılardan ve karanlık ilişkilerden hareketle, Türkiye bu netameli geçmişiyile yüzleşebilecek mi? Gerçek olan şu ki, böyle bir şey, açıkça ordu içindeki Ergenekon uzantılarına kadar varacak bir hamleyi kaçınılmaz hale getiriyor. ?İmdikinden çok daha elverişli bir siyasal konjonktürde ?emdinli’de bu kararlılığı gösteremeyen AKP’nin, bu kuşatılmışlık halinde, böylesi bir kararlılık göstermesi çok kolay görülmüyor. Demokratikleşme, Kürt sorunu ve AB konularında net bir tutum almak ve bu tutum etrafında sivil-demokrat güçlerin desteğini elde etmek, hatta bloke etmek yerine AKP, çok açıktır ki, ‘kendine demokrat’ eleştirilerini hak eden bir biçimde davranıyor. Kürt sorunu, AKP için DTP’yle ‘mücadele’ sorunundan ibaret. AKP bu yolla müesses nizamın kurumlarıyla yaşadığı çatışmayı kabul edilebilir sınırlarda tutmayı hedefliyor; ama bu stratejisinde başarı sağladığı söylenemez. ‘Kızıl elmacılar’ bunu ve daha fazlasını istiyorlar; sebebi de AKP’nin ülkenin bütün ‘altın hisselerinde’ yüzde 51’i kontrol etmeye başladığını görmeleri.. DTP’nin elindeki belediyelerin alınması AKP’nin yegâne siyasal hedefi durumunda. Bu hedefe varmak için, seçimlere bir yıl kala başvurduğu çareler ise, Kürtlerin vicdanını da, onurunu da incitiyor. ‘Müslüman kardeşliğinin’ Kürtleri tatmin edeceğine ve etnik referanslı bütün talepleri sona erdireceğine inanan bir parti AKP. Güneydoğu’da görev yapan bürokrasi ve güvenlik güçleri, bütün dünyayı ve Türkiye’yi dehşet içinde bırakan ‘savaş fotoğrafları’ yaratmada alabildiğine özgür. Özellikle Yüksekova’da, ve Van’da Newroz kutlamaları sırasında ortaya çıkan görüntüler, 1992 Newroz’unda tanık olduğumuz görüntülerden çok farklı değil. AB ilişkilerinde ve sürecin ilerlemesinde önemli bir kavşak noktası haline gelen 301. madde hâlâ bekliyor. Sosyal Güvenlik Yasası, çalışanların kâbusu haline gelmiş vaziyette. Bu siyasal ortamda, Anayasa Mahkemesi’nde kabul edilen davanın, kapanmayla sonuçlanması halinde, sorunlarını hep erteleyegelmiş Türkiye’yi bekleyen geleceğin, hiç de aydınlık olmayacağını görmek gerekiyor. Anayasa Mahkemesi, tarihinde üçüncü kez, önemli bir karar alıyor. 367’yle ilgili kararının siyasal süreci nasıl belirlediğini biliyoruz. İlki daha vahimdi. Bilindiği gibi Anayasa Mahkemesi, 27 Ekim 1995 gün ve 4125 sayılı kanunun yayınlanmasından sonra, yüzde 10’luk ülke barajının anayasaya aykırılığı ileri sürülerek açılan davayı sonuçlandırmış ve sistemin anayasaya aykırı olmadığına hükmetmişti. Kararda, “Yüzde 10’luk baraj, yönetimde istikrar ilkesine uygundur ve temsilde adalet ilkesiyle bağdaşmaktadır...” deniliyordu. Türkiye bugün bu kararın sonuçlarını yaşıyor. Merkez sağ son seçimlerde siyasetten silindi. AKP merkeze oturmaya çalıştıkça, CHP, statükocuların, cumhuriyeti demokrasiden koruma gayreti içinde olanların partisi haline geldi. Yine bu koşullarda, Türkiye toplumunun çoğulculuğu, 1990’lı yıllardan 2007’ye kadarki dönemde parlamentoya yansımada. Hâlâ da bu çoğulculuğun siyasal olarak temsil edildiğini söylemek zor. Bu dönemde Kürtlerin kurduğu partiler kapatıldı. DTP’den önceki DEHAP kendisini feshetti, ama bu parti hakkında açılan dava, Anayasa Mahkemesi’nde bekliyor. Sürüyor değil, sonuçlanmayı bekliyor, çünkü hukuki süreç her bakımdan tamamlanmış olmasına rağmen mahkeme, DEHAP’la ilgili kararını vermiyor. Öte yandan DTP’yi kapatma, DTP’nin guruptan düşürülmesi gibi yargı darbeleri ve operasyonları ise devam ediyor. AKP’nin parti kapatmayı zorlaştıracak yasal düzenlemeler peşinde olduğu bugünlerde, DTP’den gelen ‘bunu bütünlüklü bir demokratikleşme programı çerçevesinde yap, yoksa destek vermeyiz’ uyarısı, hem parti kapatmalara ilişkin bir tecrübeyi ortaya koyuyor hem de AKP’yi ‘kendine demokrat’ olmaktan kurtaracak yegâne yolu gösteriyor. Ortada mağduriyete ve sonucunu kimsenin kestiremeyeceği siyasal belirsizliklere yol açması muhtemel bir karar var, doğru. Ama ‘mağdurun’ tam yedi yıla uzanan kendi siyasal pratiğini sorgulaması, ve demokrasiye inancını bu sorgulama üzerinden ve samimiyetle yenilemesinden başka çare yok. Ertuğrul Özkök’ün önerdiği gibi, Anayasa Mahkemesi’nin çalışmasını gösteren fotoğrafı duvara asmak yerine; Erdoğan ve AKP’lilerin, ‘Yanımıza gel Erdoğan’ manşetli Taraf gazetesini duvara asmalarının tam zamanı.

02.04.2008

</div>

Masaya oturmak

Orhan Miroğlu 09.04.2008

Ulusların politik psikiyatri bakımından içinde bulundukları durumun aydınlatılması ve anlaşılması, şiddet uygulamanın belirleyici hale geldiği siyasal süreçlerin normalleşmesi bakımından son derece yararlı bir şey. Tarihsel anlaşmazlıklar, uluslar arasında evliliklerin sona erdirilmesi, yani siyasi boşanmalar, Çekoslovakya örneğinde olduğu gibi, kansız ve acısız olmaz hep. Çoğu kez çatışmalı süreçler söz konusudur. Aralarında ihtilaf bulunan uluslar, bir yandan çatışmaların bir gün sona ereceğine dair bir inanç geliştirirler bir yandan da, geleceklerini planlarken, başkalarıyla bir gün masaya oturmanın düşünüyü kurar dururlar. Bu düş, çoğu kez ulusal psikolojinin bir parçası haline gelir. İhtilafların barışçıl yollarla çözümü için kurulan 'barış masaları' etrafında yazılan tarihlerin anlaşılması bakımından, ulusal psikoloji ya da ulusal ruh halinin farkına varılması son derece önemli bir faktördür. Ama masa etrafında toplanıp sorunları müzakere etmek sanıldığı gibi çok kolay değildir. Tarafların güçlerini her bakımdan sınıadıkları uzun yıllar yaşanır bazen. Söz konusu olan bir güç ispatıdır. Sadece askerî yöntemlerin ve stratejilerin belirlediği bir durumdan ibaret olmayan bu güç ispatının doğurduğu acılar, muktedirliğin ve kudretin ispatı için ödenen bedeller, halklar için gerçekten çok ağır olur. Ötekinin haklarının reddedilmesi ya da gerektiği kadar tanınmaması; zoraki ve rızaya dayanmayan siyasal ilişkiler, siyasal statüler doğurur. Bu durum, bir arada yaşama istencini yok eder ve zamanla şovenizmi, ırkçılığı, milliyetçi fikirleri besleyen bir mecraya dönüşür. İşte, tam da bu koşullarda şiddet başat yöntem haline gelir. Tarihsel olarak yüzyıllar boyunca bir arada yaşamış, şairin dediği gibi 'kız alıp vermiş' tavukları birbirine karışmış, birbirine kirve-akraba olmuş halklar, ne zaman biteceği belli olmayan sınırsız bir şiddetin kurbanları haline gelirler. İhtilaflar, sorunlar, anlaşmazlıklar kronikleşir; bir coğrafi bölgenin, ya da ulusal sınırların dışına taşınır ve dünya politikasına yön veren güçlü devletlerin jeopolitikasının da başat gündemi, işte bu anlaşmazlıklar üzerinden, hep yeniden üretilir ve yeniden kurgulanır. Filistin sorunu bu karakterde bir sorundur. Ortadoğu'nun tarihi en başta ve temelde, İsrail-Filistin anlaşmazlığının tarihidir. Kürt sorunu da kuşkusuz başından beri, bütün tarihi süreçlerde, az çok uluslararası karakteri olan bir sorundu. Kürtlerin sınırları içinde yaşadıkları devletler, bu halkın haklarını ve çıkarlarını tanımada pek istekli olmadılar. Çözülebilecek sorunlar zamanla çözülemez hale geldi. Siyasal koşulların uygunluğu ölçüsünde Kürtler hak talep etmek için, seslerini duyurmak ve güç kazanmak için, siyasal mücadele yöntemlerinin hemen hemen tümünü denediler ve hâlâ deniyorlar. 12 Mart'tan önce bölgede yapılan mitinglerin adlarını ve bu mitinglerde kullanılan sloganları hatırlamak bile, sayfalar dolusu tarih kitabı okumaktan daha yararlı olabilir. 1969'da bölgede gerçekleşen mitinglerin ortak adı Hawar'dı. Hawar Kürtçede feryat etmek, yardım için çağrıda bulunmak anlamlarına geliyor. Bu mitingler de öne çıkan sloganlar ise 'komando zulmüne son', 'batıya fabrika, Doğuya karakol' gibi hiç bir siyasal talep içermeyen sloganlardan ibaretti. Kırk yıl sonra Kürtlerin bugün Türkiye'de yaptığı mitinglerin, kitlesel kutlamaların ortak sloganı ise, 'artık yeter' anlamında Êdi Besê'dir. Ve dünün demokratik, insani hak talepleri de kabul etmek gerekiyor ki, siyasal projelerle ve siyasal taleplerle buluşmuştur: Demokratik Özerklik. ?u 'çılgın Kürtlerin' yüzyıl içinde geliştirdikleri ya da sahip oldukları ulusal psikolojinin mahiyetini 'çılgın bir Kürt' bir gün yazar mı bilinmez, ama çılgınlık ölçülerinde olmamak koşuluyla tabii, bunun yazılmasının çok da gerekli olduğuna ve ihtilafların barışçıl yollarla çözümüne büyük katkı sunacağına inanmak gerekir. Kürtlere ait bir ulusal psikolojiden bahsetmek mümkünse eğer, masaya oturmak, muhatap alınmak, tanınmak, müzakere etmek gibi kavramların Kürtler için ne anlama geldiğinin de anlaşılması çok gerekli ve çok da zorunludur. Ama bu tartışmaların çoğu kez, Kürt politikacılar ve DTP'lilere sayısız davalarla yargılama getirmekten başka bir sonuç vermediğini de biliyoruz. Körfez savaşlarından bu yana meydana gelen gelişmeler ve değişimler, Kürtlerin pozisyonunu güçlendirdi. Siyasal-kültürel-ekonomik ve insani hakların talep

edilmesinde yeni imkânlar ve fırsatlar sundu. Ama bu yeni durum, bir yandan da muhataplık konusunda devletin sahip olduğu hassasiyeti, daha da artırdı. Öldürülmeden önce, Ragıp Duran'a kurulacak barış masasının bir kenarına da kendisinin oturmak istediğini anlatan Musa Anter'e sanırım bu sözleri sarf ettiği için bir dava filan açılmamıştı, ama bugün böyle bir masadan bahsetmek insanın başına bela açabilir. Ayrıca bu masaya oturmak fikri, bunca olup bitenden ve yaşanandan sonra, ortak bir ulusal psikoloji haline mi geldi, tartışılmaya değer. Kürtler açısından, kanımca, bu ortak ulusal psikolojinin farklı yönleri var ve giderek ulusal bir kabule dönüşüyor. Çok tuhaf bir biçimde de, bu ruh halinin gelişmesi için devlet, sanki özel bir çaba gösteriyor. Kandil bölgesine yapılan son askerî harekâtı, böyle bir çaba olarak görmek mümkün. Zap'tan öteye geçilememişken, medyanın yanlı tutumu ve kışkırtıcı yayınları sonucu, ha bugün ha yarın Kandil'e çıkılacağı beklentisinin dorukta olduğu bir vakitte, harekâtın Başbakanın haberi bile olmadan bitirilmesi elbette siyasal sonuçları bir yana, bu sözünü ettiğim ulusal psikolojilerin yeniden kurgulanmasına da büyük bir katkı sunmuştur. Bölgeden gelen haberler bu halin, hoş bir Kürtçe şarkının sözlerinden yola çıkarak, halk arasında bir slogana dönüşmüş olduğunu gösteriyor: Sıvar hat u peya çu. Yani atlı geldi, yayan döndü. Harekât ve Newroz kutlamalarında yaşananlar, dile gelen talepler, öne çıkan istekler Türkiye'nin gerçek gündeminin burada yani Kürt sorununda olduğunu gösteriyor. Sanırım bunu bize en iyi, Prof. Dr. Deniz Ülke Arıboğan hatırlattı. 'Masaya oturulmazsa' ne olacak? Sayın Arıboğan'a göre birçok şey, ama bir de şu: "Uluslararası kanallarda Türkiye'ye müdahale edilebilir. Birleşmiş Milletler kanalı ile gelip oraya bir kanal çizerler ve 'Senin askerin oraya gidemez' der. Masaya oturmazsak zaten birileri kendi masalarını kurmuş durumdalar." Diyarbakır'dan sivil toplum örgütlerinin başlattığı girişim de, asıl gündeme geri dönmek bakımından çok önemli ve çok değerli. Sivil toplum ve meslek örgütlerinin temsilcileri, siyasi partilerle görüşecekler sonra da bugün Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül tarafından kabul edilecekler. Diyarbakır Barosu Başkanı Sezgin Tanrıku, bu görüşmelerde iki amaca sahip olduklarını söylüyor: "Asıl gündeme geri dönmenin sağlanmasını talep etmek ve Kürt sorununun çözümünü kolaylaştıracak talepleri Cumhurbaşkanına, siyasi partilere ve olabilecekse eğer başbakana sunmak." "Etnik vurgudan arınmış yeni bir vatandaşlık tanımı, kültürel haklar, ekonomik iyileştirmeler, göçle ilgili sorunların giderilmesi gibi talepler bize göre öncelikli durumda" diyor Tanrıku. Müzakere etmek ve masaya oturmak, sorunların çözümü için kaçınılmaz hale geliyor. Ama masaya kiminle ve nasıl oturulacak, haftaya bu konuyu yazmaya devam edelim.

09.04.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Masaya oturmak -2

Orhan Miroğlu 17.04.2008

Bir siyasi sorunu çözmek için, bir araya gelmeyi kabul ederek müzakere etmek, çağdaş demokrasilerin olmazsa olmaz koşuludur. Dünya deneylerine bakarak, bu müzakere ortamlarının çok farklı platformlarda gerçekleştiğini biliyoruz. İnsanlara büyük acılar yaşatmış sorunların çözümünde belirleyici olan, ne bir tarafın hayal ettiği ve belki de salt mücadelenin romantizmiyle açıklanabilecek, 'barış masası' etrafında bir araya gelmek, ne de kapalı kapılar ardında kamunun bilgisinden ve gözlemlerinden uzak görüşmeler yapmaktır. Siyasi sorunların çözümü, her kesimden sosyal ve siyasal güçleri içine katan, zahmetli ve sabır gerektiren müzakere süreçlerinden geçiyor. Bu bakımdan, uzlaşmak için bir araya gelmenin gerekliliğine inanmış

toplumsal ve siyasal güçlerin, empati kurma yeteneğine sahip olmaları, toleransa ve diyaloga değer vermeleri, giderek kamuoyu gücünün ve desteğinin taşıdığı önemin farkında olmaları son derece önemlidir. Dışlayıcı bir dil ve üslupla mağduru ve hak talep edeni küçümseyerek, yok sayarak, ona rağmen ve ona başvurmadan her şeyi devletin yapabileceğine inanarak hareket etmek, Türkiye’de mevcut siyasi kültürün ve bu kültürün belirlediği zihniyetin en bariz karakteridir. Eğer, ‘ben bilirim ve gerekeni yaparım’ diyen bu zihniyet Başbakan Erdoğan’ı sarıp sarmalamış olmasa Diyarbakır Barosu Başkanı Sezgin Tanrıkulu’na durup dururken ‘yalan söylüyorsun, samimi değilsin’ demezdi. Masaya oturmanın ve sorunları medeni ölçüler içinde müzakere etmenin gerektirdiği kültür ve samimiyet böyle bir şey olmasa gerektir. Hatırlardadır, sivil toplum örgütleri Diyarbakır’da aynı konularda Başbakan’a taleplerini iletirken, Başbakan ‘Bekâra karı boşamak kolaydır’ buyurmuştu. Erdoğan toleranstan yoksun olduğunu, zihninde diyalog kurmak diye bir meselenin olmadığını, başkalarının görüşlerini, bu görüşler gerçekçi bulunmasa bile sabırla dinlemeden yana olmadığını Tanrıkulu’na gösterdiği tavırla ortaya koymuş oldu. Bu görüşme, Başbakanın onunla görüşmeyi şarta-şurta bağladığı siyasi bir parti adına yapılmamıştır. Bu görüşme, Diyarbakır gibi, bölgenin hem ekonomik hem siyasi nabzının attığı bir kent ve bu kentin çok sayıda sivil toplum ve meslek örgütü adına yapılan bir görüşmeydi. Başbakan, Kürt sivil toplum güçlerinin, aydınlarının çok kahırlı bir zaman içinde oluşmuş müzakere etmeye, tartışmaya ve diyaloga açık zihniyetlerine ve arzularına bir değer biçmemiş olabilir. Ama onun yerinde kim olsa, Diyarbakır’dan gelen bu sivil insanları kabul ederken, her iki halkı neredeyse etnik bir çatışmanın eşğine getiren bu savaşı bitirmek için, Özal’ın Talabani’yi Bekaa’ya arabulucu olarak gönderdiği yılları hatırlar sonra da bizzat kendisinin siyasi kariyerindeki emeği tartışılmaz olan Necmettin Erbakan’ın, Özal’ın bıraktığı yerden bu çabayı sürdürmüş olmasını aklına getirmiş olurdu. Bugün ise, kapalı kapılar ardında ve kamuoyu aklının ve vicdanının yargısından geçmeyecek hiçbir diyalogun faydalı olmayacağı açıktır. Bu savaşın faturasını ödeyen halk merak ediyor ve bilmek istiyor çünkü. Masaya oturmak ve müzakere süreci başlatmak, meşruiyeti olan güçler arasında olacaktır. Ne toplumsal, ne hukuki ne de siyasal hiçbir meşruiyet sorunu olmayan DTP, böylesi bir misyon partisidir. Bu PKK realitesini görmemek anlamına gelmez. Burada yıllardır cevabı verilememiş temel soru aslında şudur: Türkiye PKK’nin silah bırakmasını gerçekten ve samimiyetle istedi mi, ya da istiyor mu? Eğer istediye ve hala istiyorsa, hem DTP’den hem de PKK üstündeki siyasi nüfusunu korumaya devam eden Abdullah Öcalan’dan yararlanmayı devlet bürokrasisi ve hükümet ilgilileri düşünmek durumundadır. Abdullah Öcalan, Ecevit anlamamış olsa da, Türkiye’ye bunun için teslim edildi. 27 Eylül 1998 tarihinde New York Times gazetesinde Stephen Kinzer’in bir haberi yayınlandı. Habere göre Öcalan Suriye’den bilinmeyen bir yerden gazetecileri aramış ve şunları söylemişti: “Siyaset yapmamız için bize adil bir şans verilmesi gerekiyor. Demokratik bir seçenek için bize bu şans verilirse silahlarımızı bırakacağız. Biz buna hazırız.” Bu açıklamadan sonra olanlar biliniyor. Öcalan Türkiye’ye teslim edilmiş ve çok geçmeden de PKK’den silahlı güçlerini yurt dışına çekmesini istemişti. Kinzer’e göre, Hüsamettin Cindoruk, protokolü bir kenara bırakarak, askerlerle görüşmüş, Kuzey İrlanda’nın yolundan giderek bir çözümü düşünmelerini istemişti. Bugünün koşullarında masaya oturmak ve müzakere etmek akla madalyonun bir başka yanını, yani Kürt sorununda iç özgürlük sorununu akla getiriyor. Kürt hareketinin veya siyasetinin dinamiklerini harekete geçirmeye muktedir partilerin çoğu soğuk savaş döneminde kuruldu. Bu partilerin politikaları, büyük ölçüde, dönemin ideolojileri tarafından belirlendi. Oysa dünya da Kürt toplumu da sayısız değişime tanıklık etmektedir ve bu değişimden etkilenmektedir. Salt ulusal değerler üzerinden bir politika savunusu ve buna uygun ölçüleri bir türlü aşamayan siyasi parti anlayışı, Kürt toplumunun içinde yaşadığı ülkelerin halklarıyla bir arada yaşamasını ve demokratik entegrasyonunu kurmaya yetmez. Kürt siyasi hareketine güven duyulması, bu hareketin, iç özgürlüğünü ve içsel demokrasisini yeniden kurabildiği ve tasarlayabildiği ölçülerde olanaklıdır. Kaldı ki, Kürt sorunu Körfez savaşlarından sonraki jeopolitik koşulların belirleyiciliğinde küresel ve çok aktörlü bir sorundur artık. Dolayısıyla içerde, siyasal aktörlerin rolünün ve gücünün yeniden sınanacağı bir döneme giriliyor. Bu dönemde demokratik uzlaş için diyalog politikaları geliştirmek başta AKP ve DTP olmak üzere, parlamentoda temsil edilip edilmemesine bağlı olmaksızın bütün siyasi partiler için kaçınılmaz hale gelecektir. Çünkü Türkiye’nin

içinde bulunduğu siyasal süreç, kısaca toplumsal müzakereler süreci olarak tanımlanmaya çok elverişli. Dört yıl boyunca AB reform sürecini adeta durduran AKP'nin, bin musibetten sonra, bugünlerde AB kartına dört elle sarılma çabası, Kürt sorununda tekrarlanacak mı? Yani kendi hükümetimizden değil, maalesef bir makûs talih tecellisi ve tekrarı olarak Barroso'dan ve Cheney'den duyduğumuz, Kürt sorununda yeni bir program, gerçekten hükümetin gündeminde mi, bunu henüz bilmiyoruz. Bildiğimiz ve gördüklerimiz ise yüreğimizi kanatmaya devam ediyor. Çatışmalarda her gün gencecik insanlar can veriyor, yani dağlarda bir evladımız bir evladımızı vurmaya devam ediyor. Türkiye'nin içindeki Berlin duvarının taşları bu bahar aylarıyla birlikte ya yerinden oynayacak ya da dağlardan toplanan cesetleri camilere ve taziye çadırlarına taşıyıp durmaya devam edeceğiz. Kimse kendini kandırmasın, Türkiye'nin asıl gündemi budur.

16.04.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Suça ortaklık' ve geleceğe bakmak

Orhan Miroğlu 26.04.2008

24 Nisan, Ermeni halkının trajik tarihinde, ölümlere ve kıyımlara doğru büyük yolculuğun başladığı gündür. Ermeni halkı, bu tarihten dört gün sonra ise, 28 Nisan'da sevinçli bir günü kutlar. Mardavar dini yortusudur bu. Tarihin bu halka yaptığı bir şaka, ya da kadersizlik diyelim, 28 Nisan Mardavar dini yortusu ile Ermeniler'e karşı kıyımın başladığı tarih arasında sadece dört gün var. 1970'li yıllara kadar Ermeniler'e dair belleğimde uyanmış bir merakın var olduğunu söylesem, doğru olmaz. Annem anılarını bizimle paylaşmak istediği zamanlarda, 'fermana filaha' diye bir tarihten, belirsiz bir dönemden bahseder dururdu. Ama bunun bir halka karşı işlenmiş suçların toplamını ima eden bir tarih, ya da bir milat olabileceğine dair hiçbir fikrimiz yoktu. Yıllar sonra 1976 yılında güneşli bir kış gününde gördüğüm ve Van gölünün kıyısından Akdamar Adasına bakıp ağlayan Ermeni kadınlar, 'fermana filaha' denen o lanetli buyruğun anlamını yeniden düşünmeme yol açtı. Yurt dışından gelmişlerdi bu yaşlı kadınlar ve bir zamanlar atalarının yaşadığı, sonra da tehci ve kıyıma uğradığı bu topraklarda, ne acıdır ki, turistik bir seyahat yapıyorlardı. Bu yaşlı Ermeni kadınlar gölün kıyısında, ibadete durmuş gibiydiler ve yüzlerini dönmüş, kış güneşinin berrak ışıltıları altında Van gölünün masmavi sularına karşı adeta yakamozlanıp duran Akdamar adasına bakıyorlardı. Diz çökmüş sessizce ağlıyorlardı. Kim bilir o gözyaşlarına sebep olan ne çok anı ne çok yaşantı vardı hayatlarında. Gözlerinden ve yüz ifadelerinden açıkça okunabilen derin bir hüznle adaya bakarak hatırlamanın, unutmamanın bahtiyarlığını yaşıyor, kolektif bir belleğe ve tarihe tam o anda, sanki hak edilmiş bir saygı sunuyorlardı. Doğrusunu isterseniz o yıllarda Kürtlerin yasaklanmış tarihleri ve talepleriyle ilgili o kadar büyük bir öğrenme ve bilme açlığı içindeydik ki, bu açlığa ve bilme tutkusuna bir de Ermenileri ortak edecek ne takatimiz ne sabrımız vardı. Birkaç yıldır Türkiye, siyasi tecrübeler bir yana, Ermeni meselesini ve Kürt sorununu, müthiş bir kaynak zenginliğiyle tartışıp duruyor. Toplum kısa sayılacak bir zamanda, yeni fikirlerle tanıştı, bilinmeyen gerçekler günışığına çıktı. Siyasal ve sosyal hayatımıza geçmişle yüzleşmek ve geçmişle hesaplaşmak gibi konular girdi. "Köklerim bu topraklarda" diyen Ara Sarafyan'ı yarın İstanbul'da dinlemeye hazırlanıyoruz. Türkler çoğunlukla Ermeniler'e yapılanların bir soykırım ya da toptan imha olduğunu kabul etmiyor. Kürtler de bir halka karşı işlenmiş bu insanlık suçuna ortaklığı hep ret ediyor. Kürtler tıpkı Türkler gibi, Ermeniler'i İttihat Terakki'nin kıyımından, zulmünden kurtarmak için, Ermeni kızlarını evlat edinmek, gerektiğinde onları saklamak gibi anlatılarla süslenmiş bir tarih

kurgusuna başvuruyor.. Oysa bütün bu iyiliklerin yapılmış olduğunu kabul etsek bile, geçmişle yüzleşmek dendiğinde ve zulme uğrayanı anlatacak ve ona yer açacak bir tarih anlatısı akla geldiğinde, kuşku yok ki, madalyonun öbür yüzüne bakmak gerekir. Kurtarılan Ermeniler var tabii. Ama ya kurtarılamayanlar, onlara ne oldu dersiniz? Ve kurtarılamayanlar kaç kişiler, tam olarak bilen var mı acaba, bin, iki bin, on bin, yüz bin, bir milyon! Bizler yani Türkler, Kürtler, başka milletlerden insanlar hâlâ kendi aramızda kavga ediyor olsak da, burada bir aradayız ve gelecekte nasıl olacak da demokratik bir düzende birlikte yaşayacağız diye düşünmeye ve tartışmaya devam ediyoruz. Galiba başka da şansımız yok. Ama Ermeni halkı bu topraklarda yaşamıyor artık. 1895-96'da ve daha sonra 1915'te belini kırdık bu halkın, yani sayısız pogromlarla yüzyıl içinde, azaldıkça azaldı Ermeniler. Garip bir şekilde de, güçleri yetse, tıpkı Hrant'ı öldürdükleri gibi, kalan Ermeniler'i öldürebilecek insanların varlığı ise azalacağına, artıyor. Türkiye bu meseleyle yüzleşmemek için bu kadar inat etmese bu olabilir miydi? Suça ortaklık ya da 'suç karşısında susarak suç işlemekten' söz edildiğinde, Urfalı Hacı Halil canını ortaya koyup yedi Ermeni'yi çatı katında saklamış diye anlatıyorlar. Bu tür olaylar var ve unutulamaz da. Biliyor musunuz, Ermeni halkı da unutmadı Hacı Halil'i. Anlatıldığına göre, Ermeniler her 24 Nisan'da, Ermenistan'daki soykırım mekânında Hacı Halil'in adına mumlar yakarlar ve onu minnetle hatırlarlar. Aklıma bir Alman Hacı Halil'i geliyor, bileceksiniz adı Schindler. O da, tarihin en büyük soykırım suçu işlenirken, kurtarabildiği kadar Yahudi'yi servetini ve hayatını kaybetmeyi göze alarak korudu ve kurtardı. Ama Schindler' in varlığı, Primo Levi'nin dediği gibi görmezlikten gelerek ve nazizmle yüzleşmeden kaçınarak susan Alman halkının, işlenen soykırım suçuna ortaklığını ortadan kaldırmaz. Hacı Haliller'e rağmen, Kürtlerin, Ermenilerin yok edilmesinde oynadıkları rol hafife alınamaz ve basitçe 'tetikçilik' olarak adlandırılmaz. Olaylar sırasında, Kürt milislerle, merkezi kuvvetler arasında kurulan bariz bir ortaklık vardı. Nedeni açıktır. Kürtler kendilerine söylenenlere inandılar: "Batı Ermenilere devlet kurdurtacak ve bu toprakları elinizden alacaklar." Ermenistan kurulursa hem bu topraklar elden gidecek hem de ta 1895'lerde işlenen suçların hesabı sorulacaktı. Oysa gerçek, bu propagandada anlatılandan oldukça farklıydı. Ermeniler, kurtarılabilen imparatorluk topraklarının bakiyesi üstünde hem Sünni Türkler'in kuracağı ulus-devletin, hem de bu yeni kurulacak devletin içinde özerk kalmayı uman Sünni Kürtler'in önünde engeldiler. Türkler ve Kürtler arasında bir askerî hiyerarşi söz konusuydu ve bu hiyerarşinin tepesinde İttihat Terakki vardı. Dersimli Alevi-Kürtler bu Sünni ittifaka hem karşı oldular hem de Harput valisi Sabit'e her defasında rüşvet vererek, Ermeni kadınları ve çocukları, oluşturdukları güvenli koridordan Ruslar'ın arka cephesine taşıyıp durdular.. Kürt aydınlarının bir kısmı, suça ortaklığı görmekten hâlâ imtina ediyor. Belki de böyle bir şeyin, Kürtlerin iki yüzyıla uzanan haklı mücadelesine gölge düşürebileceğini düşünüyorlar. Oysa içinde bulunduğumuz yüzyıl, bir yüzleşme ve hesaplaşma yüzyılı. Kaldı ki bugün ne Kürt ne de Türk halkı 90 yıl önce yapılmış bir katliamdan sorumlu tutulamaz. . Ermenilerin, Kürtlerin ve Türklerin ortak tarihlerinden kaynaklanan travmaları ve büyük acıları var. Yüz elli bin insan Hrant'ın ardından, bir bakıma bu acının ve yasın yarattığı utançla yürüdü.. Hrant'ta bizi birleştiren şey, bir halkın trajedisinin yüzyıl sonra da inanılmaz bir şekilde devam ettiğine tanık olmak ve insanı kahreden o utançtı. Bu yüzden, Hrant'a sıkılan kurşunlar, aslında kolektif hafızamıza sıkılan kurşunlar gibiydi. Bugün, gelecek için, Kürt-Türk bütün Türkiyeli aydınlarla düşen, yaşadığımız travmalara daha fazla ışık tutmak ve daha fazla aydınlık taşımaktır. Milliyetçilik, mezhepçilik ve ulusal gururla malûl bir dilin ve üslubun oluşturduğu bilgi sistematığıyla bunu yapmak olanaksızdır ve güvenli bir gelecek inşası, ancak hesabı görülmüş bir tarihle mümkündür.

23.04.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İhtiyarlara Yer Yok

Orhan Miroğlu 09.05.2008

Bir film hikâyesi bu. Sessiz ve sakin bir hayat süren antilop avcısı Moss, tamamen şans eseri diyelim, bir eroin kaçakçılığı hesaplaşmasında iki milyon dolara ve yüklü miktarda eroine sahip olur. Sahip olur olmasına ama, kanlı bir hesaplaşmanın sonucu olarak, ortada, iki ceset vardır. Filmin bu ilk sahnesinde Moss'u, bu cesetleri umursamaz ve sanki başına geleceklere razı olmuş bir havada gören seyirci, ilkin bir anlam vermez buna. Sessiz ve sakin bir hayat sürmekteyken, kendini bir kanlı hesaplaşmanın içinde bulan, üstelik daha şimdiden iki cinayete tanık olmuş birinin doğal olarak biraz heyecan duyması, hafif de olsa korkuya ve endişeye kapılması gerekir. Ama maalesef rol gereği tabii, Moss bunların hiçbirini yapmaz. Neden mi dersiniz, çünkü aslında Moss, Vietnam savaşına katılmış bir gazidir. Filmin ilerleyen sahnelerinde kahramanımız hakkındaki bu gerçeği öğrenmek rahatlatır seyirciyi. Kısacası, Vietnam savaşına tanık olmuş birine, iki ceset ne yazar demeye getirir yönetmen. AKP ve DTP'nin kapatma davaları üstüne yürütülen tartışmalara ve her iki partinin savunma performanslarına bakınca 'No Country for Old Men-İhtiyarlara Yer Yok' filmindeki bu sahneyi hatırlamamak elde değil. Açıkçası DTP'liler, kapatma davası tartışıldığında ya akla gelmiyorlar ya da en fazla Vietnam savaşını görmüş antilop avcısı Moss'un statüsündeler. Bu benzetme, iyi niyetle, dost sohbetlerinde bile açıkça telaffuz ediliyor bazen: "Canım onlar zaten çok deneyimli, kim bilir belki de yedek partileri bile şimdiden hazır. DTP kapansa dahi yenisini kurar yola devam ederler." DTP hakkında böyle de düşünmek doğru olabilir belki, bilemem. DTP'liler bir başka manada, yani aç-kapa mevzularında Vietnam gazisi Moss misali tecrübeliler, diyecek bir şey yok buna da. Ama, bir de, parti kapatma söz konusu olduğunda istisnaları unutmadan, köşe yazarlarının, hukukçuların, akademisyenlerin ve deneyimli politikacıların, jeostrateji ve güvenlik uzmanlarının yazdıklarına ve söylediklerine bir bakın. Bu ülkede yaşamıyor olsanız, DTP diye bir parti olduğunu, hakkında da bir iddianame hazırlandığını ve bu partiyle ilgili vaziyetin bazı bakımlardan AKP'ye göre daha vahim olduğunu bilemez ve anlayamazsınız. Öncelikle belirtelim, parti kapatmak her şeyden önce bir yüz yıl ayıbı, bir demokrasi ayıbıdır ve AKP ile DTP'nin kapatılması Türkiye'ye yapılabilecek en büyük kötülüklerden biridir. Bütün bunlar doğru, ama bir yandan da çifte standartlar devam edip gidiyor. Hatırlayınız, DTP'nin kapatılması talebi karşısında AKP'lilerin görüşleri ne çoğulculukla ne de demokratik tutumla açıklanacak cinsten değildi ve özetle şuydu: 'DTP hukuken kapatılmayı hak ediyor, ama siyaseten kapatılmaması lazım.' Manası şu yani: Ele güne karşı gerekli, ama Türkiye'ye gereksiz bir parti DTP... Daha sonraki günlerde geliştirilen tipik bir yargısız infaz tutumu; Erdoğan'ın her fırsatta sergilediği DTP'li vekilleri 'görmezlikten gelme' tavrı yüzünden daha da güçlenmişti. AKP'nin ilan edilmiş bu resmî tutumu Başbakan Sayın Erdoğan'ın 'vücut diliyle' birlikte hatırlandığında, doğrusunu isterseniz MHP'lilerin ve Sayın Devlet Bahçeli'nin çeşitli platformlarda gösterdikleri uygar yaklaşımın kıymeti daha da artıyor. İşe bakın ki, şimdi AKP ve DTP ortak bir kader yaşıyor. Ama bu ortak kadere rağmen AKP ortaya tutarlı bir fikir koymuyor ve kader arkadaşını potansiyel tehlike göstererek, kendisine kurtulan tuzaktan böylece kurtulmaya çalışıyor. AKP, geçtiğimiz günlerde Anayasa Mahkemesi'nde yapacağı savunmanın stratejisini belirlemek için MYK'sını toplayıp tartıştı. Anlaşılan parti kapatmayı zorlaştıracak veya Venedik Kriterleri'ni esas alacak bir anayasa değişikliği yapmak ya da iddialı bir seçenek olarak referanduma gitmek gibi tercihler savunma stratejisinin dışında kaldı. Bence, AKP'nin kapatma davasıyla ilgili esas stratejisini, pazartesi günü Fikret Bila'ya konuşan 'parti içinde de etkili' bir isim açıklamış bulunuyor: "AKP'yi kapatırsanız Güneydoğu'yu kaybedersiniz!" Ne ordu kademesinde ne de MİT'te kalmadı böyle bir gelenek. Komutanlar da istihbarat bürokratları da şakır şakır konuşur ve fikirlerini kamuoyuyla paylaşırken, kimliklerini gizlemiyorlar. Ama Fikret Bila'ya 'İttihatçılar ve Hürriyetçiler arasındaki kavga sürerken, Balkanların kaybedildiğini' --geçiniz, sanki bu kavga olmasa Balkanlar kaybedilmeyecekti!- söyleyen bu milletvekili her nedense kimliğini gizlemiş. (Merak etmeyin ama, ?amil Tayyar nasılsa öğrenir kim olduğunu, sonra bir gün ve zamanı geldiğinde bize de söyler!) Neyse, bu milletvekili, bir uzlaşma zemini de öneriyor, ama bu zemin, bir

milletvekilinin aklına gelmesi gereken ilk zemin yani TBMM, maalesef değil: Açık adıyla bu zeminin adı, Milli Güvenlik Kurulu. Bu 'güvenlik zemininin' altını peşinen çizdikten sonra, bu milletvekili, "MGK'nda konuşulsun, bakanlar değiştirilsin, olmadı başörtü sorununda güven artırıcı önlemler alınsın" diye stratejinin tali unsurlarını sıralıyor. Ama bunlar da tatlı tatlı Meclis'te değil, önce MGK'da konuşulsun istiyor. Sonra da içindeki Ergenekoncular dahil, bölünme paranoyası yaşayan bütün ulusalcıların ruhunu okşayacak ve neredeyse onlara doğru yolda olduklarını düşündürecek mesajlar yolluyor: "AKP kapatılırsa herkes DTP'li olur, Bölgeyi ve Kürtleri kaybederiz." Niçin? Siz hiç, olur ya ihtimal olmaktan çıkar da, DTP bölgede birinci parti haline gelirse bağımsızlık isteyeceğine dair, dolaylı da olsa, bir şey duydunuz mu? Böyle bir şey olsa Abdurrahman Bey'in gözünden kaçır mıydı sanıyorsunuz, yazdığı iddianameye koymaz mıydı? Hem sonra Kürtlerin Türkiye'den kopması DTP'nin istemesi ve AKP'den fazla oy almasıyla olacak bir şey mi Allah aşkına? Bu ne biçim kanaat, bu nasıl analiz böyle! DTP, şimdi de ve yıllardır birçok yerde yüzde yetmiş ve üstünde oy alıyor zaten. Fikret Bila'yı da yanına alsın bu milletvekili ve gitsin konuşsun burada yaşayan Kürtlerle. Yüksekvalılarla, Kızıltepelilerle, Cizrelilerle konuşsun. Partiyi bu oranlarda istemiş olanların kopmadan yana bir tavırları var mı öğrensin. Ayrılmak mı istiyorlar, yoksa tercih ettikleri bir siyasi partinin aracılığıyla Ankara hükümetine ve Meclisine bağlılığa devamdan mı yanalar? Bu kadar acıya ve zulme rağmen, hâlâ her türlü sorunun çözüm yeri olarak Ankara'yı ve Meclisi gören Kürtlerdeki, bu insanı hayrete düşüren umumi bağlılık hissi olmasa, 15 yıl bekleyip Ankara'ya gönderdikleri milletvekilleri; Meclis çatısı altında bile bu kadar ötekileştirilmeye, ikinci sınıf milletvekili muamelesi görmeye daha fazla dayanırlar mıydı sanıyorsunuz? Üç günde 11 asker ve muhtemelen bir o kadar da Kürt gencinin hayatını kaybettiği bir iç savaşta, niçin hâlâ Kürtleri üç günlük iktidarınız uğruna pazarlık konusu yapıyor ve niçin bunun yerine oturup bir vicdan muhasebesi yapmayı ve adam gibi davranıp kendinize de, herkese de demokrasi istemeyi hiç düşünmüyorsunuz? Hâlâ 'Alavere dalavere Kürt Mehmet nöbete', öyle mi?

30.04.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Üç maymun'u oynamak ve yüzleşme

Orhan Miroğlu 22.05.2008

İsveç Upsala Üniversitesi öğretim üyesi Asa Lundgren'in yeni yayınlanan kitabında yer alan aşağıdaki bilgiler, Kürt sözcüğünü bile kullanmadan Kürtleri tartışmayı nasıl da başarmış bir toplum olduğumuzu gösteriyor. '1984-85'de Türkiye'de, Kürtlerle ilgili toplam 25 makale yayınlandı. Bunların sadece üçünde Kürt kelimesi geçiyordu. 1991 ve 1992'de Kürtlerle ilgili makale sayısı 658'e Kürt kelimesi geçen 304'e yükselmişti. (Asa Lundgren, 'İstenmeyen Komşu'-Türkiye'nin Kürt Politikası, Kitap yay. s. 53) 1991 ve 1992 yılları silahlı eylemlerin ve çatışmaların arttığı yıllardır. Ne trajik bir şey ki, bu dönemde Kürtler konusunda yazılan makale sayısında ve Kürt kelimesinin kullanılma oranında bariz bir artış görülüyor. Hatırlayınız, Demirel'in "Kürt realitesini tanıyoruz" demesi, Çiller'in 'Bask modeli'nden söz etmesi, Özal'ın işi biraz daha ileriye götürüp barış için Öcalan'a arabulucular göndermesi yine bu yıllarda gerçekleşmiştir. Türkiye başlangıçta yaşadığı gerçeği tanımlamak konusunda bir hayli zorlanıyordu; oysa 1990'lara gelindiğinde vahamet sanki anlaşılır gibi olmuştu. Önceleri, yaşanan gerçeğin hem önemi hem ciddiyeti küçümsendi. Bu tipik bir 'üç maymun'u oynamak tavrıydı aslında. Sonra 'üç maymun'u oynama rolünden gına getiren kamuoyuna nihayet bir tarif sunuldu ve

Türkiye'nin düşük yoğunluklu bir çatışma yaşadığı söylendi. Çatışma hakikaten düşük yoğunlukta mıydı, yoksa gösterilmek istendiğinden daha mı yoğunu bu ayrı bir tartışma konusu. İlerde buna da, şimdi neredeyse her gazetede köşe yazan ve onlarla emekli generaller olmadan medyada bir tek tartışma programı bile yapılamayan güvenlik uzmanları, daha soğukkanlıca karar verirler belki. Doğrusu ben de, 1984'ten bu yana devam eden silahlı mücadeleyi tanımlamak için kullanılan 'savaş' kelimesinin fazla sert bir kelime olduğunu düşünüyordum Kendi payıma, 1999-2004 yılları arasındaki dönemde, yazı yazarken ve konuşurken hep 'çatışma süreci' demeyi tercih ettim. Savaş kelimesi ürperticiydi ve sanki bir savaş yaşadığımızı düşünmezsek, bazı şeyleri görmezlikten ve duymazlıktan gelirse, barışa giden yollar daha çabuk açılacak gibi geliyordu. Oysa bugün daha açık görülüyor ki Türkiye'nin yaşadığı basit bir çatışma süreci olmanın ötesinde, adı konulmamış bir savaştı. Türkiye bu savaşla yüzleşmeden korkuyordu ve bu korku büyüdükçe savaşı sürdürmek isteyenlerin eli güçleniyordu. Derken 1999'da toplumsal barışın yeniden kurulması ve savaşın bitmesi için ciddi imkânlar oluştu. Çatışma yıllarında şekillenmiş kamuoyu bilincinin, kanaatinin ve bu döneme ait siyasi kültürün olumlu yönde değişmesi için adım atmak gerektiğine inanılıyordu. Öcalan Türkiye'ye teslim edilmiş, PKK silahlı güçlerini onun isteğiyle yurt dışına çekmişti. Öcalan yaptığı savunmalarla, adeta 'zaferi aslanın pençesinden alıp kurtarma' gayreti içinde olanların ruh haliyle hareket ediyor, kurduğu ve yarattığı hareketin siyasi paradigmasını sorguluyor, PKK'ye hak temelli bir mücadelenin yolunu gösteriyordu. Kürtleri temsil eden partiler, Kürt politikacıları, insanların bilincinde derin yaralar açmış bu dönemin kimi simgelerinden, sembollerinden ritüellerinden, iyi olmayan şeyleri hatırlatan anılardan kurtulmak ve Türk halkıyla bir çeşit empati geliştirmek istiyorlardı. HADEP'in kongresinde yaşanan bayrak indirme olayının tamamen provokatif olduğu yargılama sırasında ortaya çıkmış olmasına rağmen, bu provokasyonun Kürt karşıtı bir kamuoyunun oluşmasına nasıl da hizmet ettiği düşünülüyor ve bunun için hazır PKK de silahlı güçlerini yurt dışına çekmişken, partinin adını değiştirecek bir kongre yapma fikri bile tartışılıyordu. Hatta bir kongre gerçekleştirerek HADEP'i Murat Karayalçın ve arkadaşlarının kuracağı yeni partiyle birleştirmek tasarısı Kürtlerin siyasi ajandasında önemli bir yer tutuyordu. Bu tasarı hayata geçer miydi bilmiyorum, ama tam da bu dönemde, Anayasa Mahkemesi HADEP'i kapattı. Ortadoğu'daki gelişmeler, siyasi aktörlerin yüklenecekleri yeni roller ve pozisyonlar bakımından belirsizliklerle dolu yeni bir döneme girileceğini gösteriyordu. Türkiye bu belirsizlikler ve iç siyasetindeki dengeler nedeniyle kendi Kürt sorununda demokratik çözümü benimsemek yerine, Kürt hareketinin silahlı mücadele zemininde devam etmesinden yana bir tercih yaptı. Devleti yönetenler Kürt savaşını bitirmek istemedi. Aslında bu, çeyrek yüzyıl içinde yapılan ikinci tarihsel önemi olan bir tercihti. Birincisi 1975'li yıllarda Kürt hareketi demokratik bir mecrada geliyorken yapılmıştı. Çeşitli provokasyonlarla henüz kuruluş aşamasında olan PKK ve aşiretler karşı karşıya getirildi. JİTEM Batman'da belediye başkanı Edip Solmaz'ı öldürttü. PKK ve Ramanlılar arasında çok sayıda insanın hayatını kaybettiği çatışmalar bu cinayetten sonra başladı. Bölgede ilk faili meçhul cinayetler bu yıllarda planlandı. Sonrasında Diyarbakır Cezaevi gerçeği var. Bu, Türkiye tarihi açısından aydınlanmamış ve hâlâ karanlıklarda olan bir dönemdir. Bu konuda kamusal bir duyarlılık, geçmişle yüzleşme ve sorgulama bilinci yaratılabilmiş değil. Oysa şimdi bu savaş, üçüncü kuşak Kürt ve Türk gençlerinin canını alıyor. Çukurca'da şehit olan çavuş Ömer Çınar, 21 yaşındaydı. Üvey kardeşi Mücahit Okur 26 Mayıs 1992'de 16 yıl önce aynı yerde şehit olduğunda, Ömer henüz beş yaşındaydı. Aynı trajediyi Kürtler de yaşıyor. Çocuklarının üçünü hatta dördünü bu savaşa kurban vermiş Kürt aileler var. 1984'ten sonra doğanlar, ağabeylerinin, ablalarının dağlarda geçen hayat hikâyelerini dinleyerek büyüdüler. Ama 'üç maymunlar' dönemi henüz bitmiş değil. Türkiye'nin siyasi hayatı, Nuri Bilge Ceylan'ın son filminde anlatılan ailenin hayatına çok benziyor. Türkiye, tıpkı yalanın parçaladığı bir ailenin bu yalanları görmezlikten gelerek varlığını sürdürmesi gibi yaşamayı seviyor; dahası 'ailenin varlığını' bu yolla koruyabileceğine de inanmış görünüyor. Çünkü Türkiye'nin yüzleşmeye dair korkusu hâlâ devam ediyor.

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘İnsanlığın parçaları’

Orhan Miroğlu 22.05.2008

‘Engelliler haftası’ içindeyiz. Otobüs duraklarını, yolları, caddeleri bir süredir bize bu haftayı hatırlatan kocaman ve rengârenk afişler süslüyor. Araştırmalara göre dünyada 650 milyon engelli insan yaşıyor. Büyük çoğunluğu sosyal yaşamın ve ekonomik, sanatsal, kültürel üretimin dışına, ‘normaller’ tarafından bir biçimde itilmiş bu insanların Türkiye’deki sayısı 10 milyon civarında, yani yaklaşık nüfusun yüzde 14’ü. Engelli olarak kabul edilen her insanın, en az anne, baba ve bir kardeşle ilişkili olduğunu hatırladığınızda, nüfusunun yarısı engelli olarak yaşayan bir dünyanın varlığını fark edersiniz. Acaba dünyanın geri kalan nüfusunu oluşturan ‘normaller’in hepsi bu gerçeğin bilincinde olarak mı yaşıyor dersiniz? Maalesef değil ve hakikatler hiç de böyle olmadığını gösteriyor. Araştırmalar ve istatistikler engelli insanların başta gelen talebinin tanınmak, fark edilmek ve toplumun normalleri tarafından görmezlikten gelinmemek olduğunu ortaya koyuyor çünkü. Bu, aslında dünyadaki bütün ‘normallerin’ kendi ırklarının yarısına karşı hiç de sorumlu insanlar gibi davranmadıklarının da ispatı. Yine de ufukta bir umut ışığı var gibi. İnsanlığın bu konuda sahip olduğu alışkanlıkları ve zihniyet kalıplarını değişime uğratmakta ne kadar fayda sağlayacak, dahası bu faydayı beklerken ne kadar zamana ihtiyaç olacak belli değil; ama yine de BM’nin şimdiye kadar 80’i aşkın ülke tarafından imzalanıp kabul edilen, 50 maddeli ‘Engelli Hakları Sözleşmesi’nin, en az 20 ülkenin parlamentosunda onaylandıktan sonra tahminen 2009 yılında yürürlüğe girecek olması, insanlık ailesinin başarıları arasında görülmelidir. Nedir engelli olmak? İlk bakışta, bu tanım, fiziksel ya da ruhsal sorun yaşayan insanları tanımlarken, tam olarak bir sınırı ortaya koyan ve son derece incitici, onur kırıcı olan ‘özürlü’ kelimesinin ağır yükünden kurtulmak için icat edilmiş bir şey gibi geliyor insana. Engelli insan ve normal insan arasındaki ayrım tam olarak nerede başlar, bir ölçüsü var mı bunun, bir insanın normal ya da engelli olduğuna kim ve nasıl karar verebilir? BM’nin söz konusu sözleşmesi, bu sorulara da doğru ve insan onuruna yaraşan cevaplar veriyor; anlamsız tartışmaları sona erdirerek, daha başlarken, yerinde bir tanımla, engelliliği, ‘insan çeşitliliğinin ve insanlığın bir parçası’ olarak kabul ediyor. Buna göre, engelli diye tanımladığımız ve yaygın bir alışkanlık ya da tutumla fark etmediğimiz, görmezlikten geldiğimiz, dolayısıyla bilerek ya da bilmeyerek ‘insan çeşitliliğinin’ dışına çıkardığımız kimselerin, insan çeşitliliği ve insanlığın parçası olarak tanımlanması, bu sözleşmenin belki de en önemli kısmını oluşturuyor. Farklı olan değildir engelli insan. Tam tersine engelli insan, kendi ırkının parçası ve çeşitliliğidir. Fiziksel ya da ruhsal olarak sorun yaşayan insanların talebi yıllardır hep aynı, hiç değişmiyor. Engelliler kendini normal kabul eden toplumun diğer bireylerinin fark ettiği insanlar olmak istiyorlar. Fark edilir olmak, görülmek, saygı ve anlayışla karşılanmak, karmaşık ve zor hayatlarını kolaylaştıracak olan budur aslında. Hakikaten sosyal görevlerini yapmaya hazır bir devlet ve toplum olmanın şartlarını oluşturmanın yolu da buradan geçiyor. Ama bunun için her şeyden önce kendini normal kabul eden insanların ciddi bir düşünsel değişim yaşaması gerekiyor. Herkesin hayatında insan çeşitliliğinin parçası, parçaları olmalı. Benim hayatımda ve belleğimde insan çeşitliliğinin parçası olmayı ifade eden iki kişi var. Biri nisan ayında 17 yaşına giren oğlum Zerdeşt. Öbürü hiç görmediğim ama hikâyesini annesinden duyduğum Giyasettin Kara. Cevahir Kara’nın engelli oğlu. Cevahir Kara üç yıl önce İstanbul’da bana Giyasettin’in hazin hikâyesini şu sözlerle anlattı: “Veey, öbür oğlumu unuttum anlatmayı, onu da öldürdüler! Evde öldürdüler Giyasettin’i. Menenjit geçirmişti çocukken ve hastaydı. Evde değildik biz, bu tek başına evdeydi, İskenderun’da yakalandığımız zamanda oldu, yirmi yaşındaydı. Hiç hareket

edemiyordu, ama gülüyordu, sürekli gülüyordu etrafındaki insanlara. ?imdi polisler vuruyormuş o ise gülüyormuş, üstü başı temiz, güzel, böyle yakışıklı, uzun boylu babayiğit bir gençti. Polisler vuruyor buna dipçikle, o habire gülüyormuş. Sonra vücudunun belli bölgelerine vurmaya başlıyorlar, ciğerleri sarsılıyor mu, kusuyor mu ciğerlerini artık ben bilmiyorum, ölüyor velhasıl, komşular gelip götürüyorlar Gıyasettin'i ve gömüyorlar, bir karış toprağın altına. Otopsi raporu yok, hiçbir şey yok, öyle gömmüşler. Ne raporu, kim verecek, kimden alacağım, benim kimsem yoktu ki, Kürt aileler bile Payas'ta çocuklarımla peşinden koşuyorlardı ve onlara diyorlardı ki, 'Ulan teröristler okula gelmeyin, bizim adımızı da lekeliyorsunuz.' (Orhan Miroğlu- Her şey Bitti Ana'ya Söyleyin, Evrensel Basım) Gülerek ölüme giden engelli Gıyasettin'in hikâyesi böyle. Zerdeşt'le hikâyemiz ise devam ediyor. Benden onu anlatan bir kitap yazmamı istiyor. Elimde kitap gördüğünde, beni bilgisayarın başında bir şeyler yazıyor bulduğunda, umutları tazeleniyor sanki ve konuşamadığı için işaretlerle bu kadim isteğini yeniden hatırlatmaya çalışıyor bana. Ona verilmiş sözüm var tabii. Bu verilmiş sözü hatırlatması da çok normal. Ama ben henüz onun tahmin ettiği ölçülerde cesur bir yazar değilim yazık ki. ?imdi yazmak zamanı değil. Yazmak yerine, bugünlerde, Kumberanzo Oe'nin, neredeyse çift kafalı olarak doğan oğlula babası arasındaki trajedinin anlatıldığı Kişisel Bir Sorun romanını ve yine Oe'nin, deliliğe yakın bir adamın zihinsel engelli oğlula ilişkisini anlattığı Delilikten Kurtar Bizi ile tanınmış bir bestecinin doğumundan hemen sonra öldürttüğü oğlunun gökyüzünde kanguru büyüklüğünde bir bebek olarak yaşadığına ve yeryüzüne inerek onunla konuştuğuna inanması üzerine kurulu bir hikaye olan Bulutlar Canavarı Agu adlı hikâyesini yeniden okumak belki de en iyisi. Fakat bunu Zerdeşt'e anlatmak o kadar zor ki.

14.05.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Etnik hınç ve şiddetin mekânı

Orhan Miroğlu 22.05.2008

The Times, geçenlerde, aralarında Diyarbakır Cezaevi'nin de bulunduğu 10 cezaevini, dünyanın en kötü cezaevi olarak gösteren bir haber yaptı. Bu ülkelerin çoğu, ya demokrasisi gelişmemiş ülkeler kategorisinde ya da geçmişte totaliter ve faşist rejimlerle yönetilmiş ülkeler. Cezaevlerinde ihlaller kime karşı ve niçin gerçekleşir, bu uygulamalarla amaçlanan şey nedir ve neye yarar? Bir siyasal rejimin korku yayarak ve şiddet uygulayarak sürmesine mi, mahkûmların 'ıslah edilmesine', yani caydırıcılığa mı? Bu sorulara tatminkâr cevaplar bulmak her zaman kolay değildir. İşkencenin sistemli olarak uygulandığı cezaevlerinde, aslında bütün suç kategorileri arasındaki ayrımlar ortadan kalkar. Bir eşitleme söz konusudur; zulmedenler, zulmedilenler arasında bir ayrım gözetmezler çünkü. Cezaevi yetkilileri bütün mahkûmlara karşı belirli koşullar dışında --kurallara uymak, ispiyon yapmak, itirafçı olmak gibi- 'eşit mesafede' dururlar. Faraj Beraqdar, Suriyeli bir şair, Tadmor Askerî Cezaevi'nde 1988 den 1992'ye kadar, beş yıl kalmış. The Times'ın listesinde bu cezaevi de var. Faraj, Tadmor Askerî Cezaevi'ni, 'deliliğin ve ölümün krallığı' olarak tanımlıyor. Suriyeli Faraj Beraqdar'ın tanımından esinlenerek, Diyarbakır Cezaevi'ni, 'etnik hınç ve şiddetin mekânı' olarak tanımlayabiliriz belki. Etnik kavramına başvurmam sebepsiz değil, kavrama özel bir merakım yok benim. Diyarbakır Cezaevi'nde uygulanan sistematik işkence, bariz olarak etnik hınç, öfke ve şiddetten besleniyordu ve bu şiddet aslında Kürtlerin maruz kaldığı inkârın ve Türkleştirme politikalarının özel bir uygulama alanı olarak görülmeye ve tanımlanmaya da çok yatkındır. Ellinin üstünde ezberlenmesi mecburi, askerî marş söz konusuydu. Anadolu'dan gelen ve belki

hayatında kimseye bir tokat bile atmamış gençlerin gardiyan yapıldığı bu cezaevinde, göreve başlamadan önce verilen eğitim o kadar 'kusursuzdu' ki, mesela benim kaldığım koğuşun gardiyanı, devletin hâlâ bizi neden canlı tuttuğunu anlamada bir hayli zorlanıyor ve buna içten içe hayıflanıyordu. Ona kalsa bir tek hakkımız vardı bizim: havalandırmada kurşuna dizilmek. İç güvenlik amiri Esat Oktay ise cezaevinin her yerinden dinlenebilen günlük konuşmalarında, itaat talep ediyordu ve tabii ki Kafka'nın Gregor Samsa'sı gibi, başka bir şeye dönüşmemizi, bizi biz yapan, insan yapan her şeyi, yani kimliğimizi istiyordu bizden. Yüzbaşı Esat, özel bir program uygulayacağını ifade ediyor, bu programdan sonra, buradan çıkınca kendimizi tanıyamayacağımızı iftiharla söylüyordu!.. Ama 'program' Kürtlere uyarlı olduğu için, doğrusu Türk ya da başka halktan mahkûmlar kafaları karıştırıyordu. Bu yüzden, gardiyanlar bu cezaevinde 'Kürtler'in arasına düşmüş Türkler'den' hiç hoşlanmıyorlardı.. Tek kelime Türkçe bilmeyen insanların birkaç gün içinde, İstiklal Marşı'nın bütün kıtalarını ezberlediklerine tanık oluyorduk. Suç vasfı ve farklı örgütler arasındaki herhangi bir ayrımın kayda değer bir manası yoktu bu cezaevinde. Siyasi bir kimliği ya da örgütü olmayan insanlar geliyordu bazen, Mehmet Kalkan gibi. Mehmet, bir arkadaşıyla birlikte Diyarbakır ?ayak Fabrikası'nı soymaya teşebbüs etmiş ve tutuklanmıştı. 16-17 yaşlarında bir lise öğrencisiydi. 7. koğuşun havalandırmasında bir gün, çok sık yapılan bir uygulamadan geçti Mehmet. Gardiyanlar aynı koğuşta kalan, yere yatırdıkları bir tutuklunun üstüne işemesini istediler. Çok zorladılar, uğraştılar ama Mehmet'e bunu yaptıramadılar. Havalandırmanın beton zeminine, duvarlarına kafasını vuruyor ölmek istiyordu o anda. Öleceğinden korkup vazgeçtiler Mehmet'ten. Yazık ki, herkes onun kadar güçlü değildi ve gardiyanlar bunu başka bir tutukluya gözlerimizin önünde yaptırdılar. Derken, cezaevinde mahkûmların 'Eylül Direnişi' adını verdikleri bir isyan başladı, yıl 1983'tü. Mahkûmlar, askerî kurallara bundan böyle uymayacaklarını ve insani haklar sağlanıncaya kadar açlık grevine gireceklerini ilan ettiler. Koğuşlar basılıyor, direnen tutuklular yaka paça hücrelere götürülüyordu. Kaldığımız koğuşa, buradan hücrelere götürülmek için, kalabalık bir gardiyan grubuyla bir yüzbaşı girdi. Mehmet Kalkan, o anda ranzaların üstüne çıktı. Tavandaki elektrik lambasını kırdı ve dedi ki, "Yüzbaşı, ben buraya gelirken ne komünist ne de Kürtçüydüm, ama buradaki uygulamalarınız beni hem komünist hem de Kürtçü yaptı. Bizi rahat bırakmazsanız yemin ederim kendimi bu elektrik kablosuna asacağım!" Mehmet Kalkan tahliye olduktan sonra dağa çıktı dediler. Onu merak eder dururdum, yıllar sonra, öldürüldüğünü duydum. Bu cezaevinde yatmış insanlar tarafından dile gelmiş anlatılar, tüyler ürperticidir ve inanılmazdır. Ama Diyarbakır Cezaevi, ne üniversitelerimizin ne de insan hakları kuruluşlarımızın geliştirdiği birtakım projelerin ilgi alanında değil. İhlallere dair bir envanteri bile yok henüz bu cezaevinin. Onun adıyla anılan ne bir vakıf ne de bir dernek var. Biliyor musunuz, bu manasız suskunluktan sonra, bir gün filminin çekilebileceğine, romanının yazılabileceğine ise inanmak gelmiyor insanın içinden. Ama, Kürt hareketinin radikal bir mecraa akmasını sağlayan bir mekân olarak kullanıldığından emin olabilir; bu cezaevinin, ulusal kin ve öfkenin karşılıklı olarak birbirini beslediği bir mekân olduğuna gerçekten inanabiliriz. Bu cezaevinin, hâlâ devam eden silahlı mücadelenin moral değerlerinin, ve 'dağa çıkmaktan başka çare yok ' inancının filizlendiği yer olduğuna hükmedebiliriz. Kürt coğrafyasındaki Ergenekon örgütlenmesinin o yıllarda temellerini atanlarla bu cezaevinin muktedirleri arasında çok sıkı bir ilişkinin, ancak araştırılarak ortaya çıkarılabilecek hayati bir işbirliğinin varolduğunu tahmin edebiliriz. Türkiye'de, etnik şiddetin ve linç kültürünün damarları, beslendiği kaynaklar, ta Osmanlı toplumuna uzanır. Etnik şiddetten ve öfkeden kaynaklı toplumsal çatışma riskini kontrol altında tutmanın giderek zorlaştığı bir süreç yaşanıyor Türkiye'de. Sakarya'daki görüntüler karşısında yüreğimiz ağzımıza geldi. Soluğumuz bir gün nerede kesilecek, yüreğimiz sonsuza kadar nerede, hangi Sakaryalar'da ebediyen susacak, kimse bilmiyor bunu. Ancak etnik şiddet ya da etnik linç arzusu olarak izah edilebilecek son hadiseyi gerçekten bir daha yaşamak istemiyorsak, her iki halkın siyasal ilişkilerinde şiddetin yeniden üretilmesine sebep olanı görmek ve anlamak durumundayız. Bunun için Diyarbakır Cezaevi hem bir milat hem de keşfedilmeyi bekleyen çok iyi bir siyasi laboratuvarıdır. Onunla yüzleşmeliyiz.

Baran'ı hatırlamak istiyorum yazıyı bitirirken. Baran Tursun yirmi yaşındaydı ve geçen yıl İzmir'de aracının içinde öldürüldü. Baran'ı öldürmek suçuyla yargılanan polis memuru ilk celsede tahliye oldu. Adil bir yargılama isteyen baba Mehmet Tursun hakkında, 301'den beş dava açılmış. Baran'ın davası insana Uğur Kaymaz davasını hatırlatıyor. Davanın 3. duruşması, 9 mayısta, İzmir Karşıyaka Adliyesi'nde görülecek...

07.05.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

1 Haziran'da Kadıköy'de...

Orhan Miroğlu 28.05.2008

Türkiye Barış Meclisi'nin düzenlediği ve 1 haziranda İstanbul Kadıköy'de yapılacak mitingi yazmayı isterken; evlatlarını, eşlerini, kardeşlerini çatışmalarda kaybetmiş analar düştü aklıma.. 'Yüzleşme' köşesinde söz, bu hafta onların olsun istedim.

Kevê Abe (Van): "Bu savaşı sürdürmek isteyenler var Türkiye'de. Ama Allah böyle bir fırsatı vermeyecek onlara, buna çok inanıyorum. Çünkü çok kan aktı, gençlerimiz çok öldü ve hâlâ da ölüyor. Allah Başbakan Erdoğan'ın yüreğine merhamet soksun. Bir anneyim ben ve sadece kendi oğlum için değil, kaybettiğimiz her insana yüreğim yaniyor benim. Kimse bu acıyı yaşamasın istiyorum artık."

Cemile Akgün (Tunceli): "Türklerle hiçbir sorunumuz yoktu ki. Komşularım vardı benim, Türk aileler. Onlarla kendi mutfağında çay demlerdik birlikte ve içerdik. O halde bu öfke, bu düşmanlık niyeydi anlayamıyorum. Barış olacak evet buna inanıyorum. Öyle aileler var ki Kürtler'de, bütün bireylerini kaybetmiş, ama yine de kin, düşmanlık yok. Bazen düşünüyorum da Türkler de mi bu gördüğümüz acıyı yaşamalı barış istemek için? Bir kere anlamıyorum, benim oğlum askere gitti ve Dersim'de, Diyarbakır'da, ?ırnak'ta, Hakkâri'de şehit düştü, neden diye sormuyor Türk halkı. Bunun yerine dedelerimize çete, eşkiya dediler, çocuklarımıza terörist..."

Müeyesser Güneş (Bitlis): "Kürtler hâlâ yok sayılıyorlar, tanınmıyorlar, memlekete dönersem, aynı şeyleri yaşayacağım, biliyorum bunu. Buralarda yaşıyoruz tabii. Ama burası büyük bir şehir [İstanbul], yerini uzun süre saklı tutabilirsin, kaçabilirsin, ama orada bunu yapma şansın yok. Çözümü bekliyoruz, kesin bir çözüm olursa buralarda bir gün bile kalmam, ne ben, ne de çocuklarım bir gün bile kalmayız burada. Benim gibi binlerce anne o günleri bekliyor. Ama aynı şeyleri de yaşamak istemiyor kimse."

Rahime İnce (Siverek): "...yani diyemiyem ki, dersem çok acılarım var, büyük. Son yigidimi verdim, bu çok acıydı. Biz bu acıyı görmüşüz, bundan sonra başka analar görmesin. Yani diyoruz bundan sonra Allah bir barış bir kardeşlik versin. Bundan sonra ne asker anaları ne gerilla anaları, kim olursa olsun insan insandır. Yani öfkemiz, acımız büyük, ama biz gene de barıştan yana çalışacağız."

Nazê Avras (Bitlis): "Vatanımıza dönmek istiyoruz. Evimize, malımızın, mülkümüzün başına dönmek ve orada yaşamak istiyoruz. O topraklar kaybettiklerimizin kanıyla sulandı, ama biz onların mezarlarını bile ziyaret edemiyoruz. Keşke memleketimin dağlarında olsaydım da her gün doyasıya ağlasaydım. Bu hasret içimizde kaldı. Benim de hasretim bu işte, ağlamaya hasret."

Saadet Işık (Varto): "Okullarda soruyorlar çocuklarımıza, 'Kürt müsünüz, Türk müsünüz' diye. Korkuyorlar bu çocuklar ve gerçek kimliklerini gizliyorlar. Kızımız var, sormuşlar ona da, 'Türküm,' demiş. 'Niye böyle söylüyorsun kızım, Kürdüm diyebilirsin, ne var bunda,' dedik. 'Utaniyorum,' dedi o da. Kızım niye utaniyorsun, şimdiye kadar utandık, ama yeter artık, utanmak istemiyoruz Kürtlüğümüzden. Türkler'in bunu anlaması lazım. Çocuklarımız birlikte askerlik yapıyor, yan yana yaşıyoruz. Birbirimize kız alıp vermişiz. Bu kavgayı artık bitirmemiz lazım. Affetmeliyiz birbirimizi."

Rukiye Aslan (Van): "Biz çocukken amcamın dinlediği o radyolarda Kürtler'in toprak hakkından söz edilirdi. Bağımsızlık anlamına geliyordu bu. Bence biz toprağı değil, ama bazı haklar elde edeceğiz. Toprağı elde edeceğimize inanmıyorum ama. Bu o kadar kolay değil çünkü. Bu topraklar için çocuklarımızın 30 bini 40 bini, kanını döktü. Değdi mi şimdi? Değdiğine inanmak isterdim. Çünkü bu halkın hâlâ birliği beraberliği yok. Olsaydı bu çocuklar da ölmezdi belki. Benim çocuklarım öldü, ama ben başkalarının çocuğu ölsün istemiyorum."

Remziye Rüzgar (Batman): "Kürtler bu kadar ağır bedeller ödemeyi gerçekten hak ettiler mi? Cevap veremedim bu soruya, çok şey kaybettik ve artık kimsemizi kaybetmek istemiyoruz. Bir daha yaşayamayız böyle bir vahşeti. Kardeşlerimizi, çocuklarımızı, eşlerimizi kaybettik, yüreğimiz kor gibi yanıyor. Ailem parçalandı benim, yok oldu. Bu kan bu zulüm yeter artık, insanlar bizi anlasın istiyorum. Hepimiz de yorulduk. Çok ağırdı ödediğimiz bedeller ve yorulduk. Yani kimse bizi anlamıyor mu, kimse 'yeter artık burada dursun bu,' demiyor mu? Ne yaptı Kürtler bu bedelleri ödemek için? Büyük oğlum babası işkencede öldürüldüğünde beş yaşındaydı. Hep soruyordu bana, 'Niye anne biz bu kadar çok ölüyoruz. Babam ölüyor, dayılarım ölüyor, dedem ölüyor, amcam ölüyor'. Niye hep biz ölüyoruz ve çok ölüyoruz?"

Perihan Altuğ (Mardin): "Ne çok acı çektiğimizi Allah bilir. Devlet de şimdi herhalde mecburuz bir şey vermeye noktasına geldi, diye düşünüyorum. Türkler arasında bizim gibi barışı isteyenler var, ama istemeyenler de var, zaman zaman ellerine birer ateş topu alıp içimize atanlar, bu istemeyenlerdir. Bu kesimler, Türkler arasında güçlü hale geldiler, devlet de onlarla baş edemiyor artık. Ateş düştü mü bir yere, yaş da kuru da birlikte yanar, bunu bilmemiz lazım."

Sakine Arat (Diyarbakır): "Bu problemi Türk halkı çözebilir. Eğer Türk halkı da Kürt halkı gibi, meydanlara çıkar da biz bu kanın artık dökülmesini istemiyoruz derlerse olur. Yoksa hiç mümkün değil. Bu analar daha çok ağlar, bu kan daha çok dökülür. Çok da ileri gider. Ama eğer bu Türk halkı elini vicdanına koyarsa, bu Kürtler de bizim gibi insan, bu kadar barışı istiyorlarsa, bu kadar beraberliği istiyorlarsa, 'bizim çocuklarımız niye ölsün' derlerse ve vicdana el basarlarsa o zaman çözülür, yoksa hiçbir zaman çözülmez."

Çiçek ve Kamer Yıldırım (Tunceli): "Yahu yeter artık abê, bir af çıksın artık bu çocuklar gelsin yahu. Yani bu dille konuşmak hata mıdır, hata değil. Herkes kendi dilini konuşabilir, bu hata mıdır?"

Dılşa Özgen (Diyarbakır): "... Çocuklarımin geri gelmeyeceklerini biliyorum, onlar artık geri gelmeyecekler hiçbir zaman. İstedğim tek şey elbette barıştır. Barış nedir diye sorarsan, kardeşliktir derim, sohbettir derim. Bu acıya rağmen kardeşlik tek kurtuluş yoludur başka yolumuz yok bizim."

Döndü Ergin (Sivas): "Bir şey diyeyim mi sana, barış savaştan zordur. Ama zoru yenmek lazım. Bunun için, Alevi, Sünni, Türk, Kürt değil, insan olup tek yürek olmak yeterli."

Sultan Uğraş (Mardin): "Barış için Türk annelerle bir arada olmak isterdim. Bu savaşı ancak birlikte sona erdirebiliriz. Ben bir Arap kadınıyım, Türk ya da Kürt değilim. Ama burada özgürce yaşamak benim de hakkım. Bazen bu düşüncelerimi, evlatlarını bu savaşta kaybetmiş Türk analarla paylaşmak geçiyor içimden, ama neden bilmiyorum bir türlü gerçekleşmiyor bu."

28.05.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ekmek de yok, özgürlük de

Orhan Miroğlu 04.06.2008

Dolmabahçe buluşması hakkında ileri sürülen ve geçen hafta dava konusu olan bir iddianın doğru olamayacağına inananlardanım.

Sırf Genelkurmay Başkanı'nın adını 'iyi çocuklarla' birlikte iddianamesine yazdı diye Van Savcısı'nı mesleğinden eden bir hükümetin, üç yıl sonra da, Başbakan'ın eline bir dosya tutuşturarak, aynı Genelkurmay Başkanı'nı, eşinin abartılı harcama faturaları yoluyla bazı siyasi konularda frenlemek isteyebileceğine inanmak çok zor.

Bendeki bu kanaat devletin zirvesindeki çatışmayı küçümsemekten kaynaklanmıyor. Bu çatışmalar var ve gayette şiddetli seyrediyor. Bütün vatandaşları dinlemeye muktedir Emniyet Genel Müdürlüğü'nden tutun da, Yargıtay'dan Danıştay'a oradan da Üniversitelerarası Kurul'a kadar uzanan patrimonial bir iktidar ağının ve bu ağın içinde yer alan aktörlerin Türkiye'yi AB standartlarından, yabancı düşmanlığını pompalayarak ve muhtıralarla korumaya çalıştıklarının farkındayım elbette.

Bütün bunlar tamam da, Dolmabahçe iddiasıyla ilgili benim itiraz gerekçem şu aslında: Tarafların birbirlerine karşı bir gün lazım olur diye kullanmak için sakladıkları dosyalar, böyle sıradan ve kamuoyu oluşturması ihtimali bir yana, tersine sonuç verebilecek düzeysizlikte filan olamaz. Nihayetinde devlet bu konuda bir geleneğe sahip ve bu gelenek içinde eşlerin, oğulların ve kuzenlerin devletin kaynaklarından yaptığı harcamalar artık kale alınabilecek önemde de görülüyor.

Dolmabahçe buluşmasıyla ilgili iddiayı, konu şimdilik kapanmış veya yargıya intikal etmişken yazmamın sebebi, bu konularda 'özel bilgilere' her nasılsa sahip olan yazarları kıskanmam filan da değil. Böyle bir kıskançlık benim açımdan herhalde lüzumsuz bir şey olurdu. Çünkü Başbakan Erdoğan'ın Dolmabahçe'de Büyükanıt'la vardığı mutabakatın esası konusunda kendisine bilgi sızdırılabilecek 'köşe yazarları kategorisine' dahi giremeyeceğimi biliyorum.

Oysa zaman zaman bazı şeyleri aşırı ölçülerde merak etmiyor değilim. Bu merakı normal yollardan gideremeyeceğimi anladığımda da ne muhalefet partilerinde ne de iktidar partisinde benimle 'özel bilgi' paylaşacak birilerinin olmadığına da hayıflanıyorum.

En son merakım da Erdoğan'ın Diyarbakır gezisiyle ilgili. Benim gibi sizin de bazı şeyleri merak ettiğinizden eminim: Acaba Emniyet'in telekulak ekibi --pardon gözetleme demem gerekirdi!- bölgenin makûs talihini yenecek gezinin bu sefer DTP'liler tarafından değil, Sezgin Tanrıkulu tarafından sabote edileceğine dair bir istihbaratı Başbakan'la paylaşmışlar mıydı? Bunun üzerine Başbakan da, uçağa binmeden önce, her görüşmede Kürtçenin kamusal alanda kullanılması diye atıp tutan Baro Başkanı Sezgin Tanrıkulu'nun Diyarbakır'da olup olmadığını kurmaylarına sormuş ve Amerika'da olduğunu öğrenince derin bir soluk almış mıydı?

Tahmin edeceğiniz gibi, bunları öğrenemedim tabii, ama Başbakan'ın yaptığı konuşmayı, baştan sona kadar dinledim. Bu konuşma Dolmabahçe'de Kürt sorunu konusunda hükümetle ordu arasında gerçekleşen mutabakatın teyidi gibi geldi bana. Verilen mesajlara bakılırsa, o masada bence harcama faturaları filan değil, Kürt meselesiyle ilgili dosyalar vardı.

Üç yıl önce yine Diyarbakır'da yaptığı konuşmayla Kürt sorununun varlığını kabul ediyordu Erdoğan. Kürt sorunu bir demokrasi sorunuymuş ve demokrasiyle çözülmüş. Kürt sorunuyla yüzleşmek gerekiyordu. Devlet burada mühim hatalar yapmıştı ve bunlar telafi edilmeliydi. Ama tabii bu sözler sarf edildiğinde henüz ? emdinli provokasyonu gerçekleşmemiş, Dolmabahçe mutabakatı da sağlanmamıştı.

Diyarbakır'da verilen mesajlar, hükümetin Kürt sorununda devletin sahip olduğu zihniyete bir kez daha evet dediğini gösteriyor. Kürt sorunu diye bir şey yok bu zihniyete göre. Zaman zaman isyan edip dağa çıkarak devleti kızdıran insanlar var ve bunlar ?eyh Sait isyanından bu yana devleti kızdırmayı bir alışkanlık haline getirdikleri için bölge halkının yoksul kalmasına sebep oldular. Yoksullara iş ve aş sağlayarak hem dağın yolu kapanacak hem de bu aş ve iş bulan yurttaşlarla birlikte dağa çıkanların icabına bakılacak!

Gaza gelen bir Kürt internet sitesinde Erdoğan'ın Diyarbakır gezisini değerlendiren bir haberde şöyle deniyordu galiba: "Özgürlük yok ekmek verelim". Durum tam olarak bu da değil, çünkü ekmeği bulmanın da garantisi yok. Hem ulusal hem de uluslararası ekonomik göstergelere bakıldığında vaat edilen projelerin sağlam bir geleceği yok çünkü.

Başbakan, doğalgaz, elektrik ve gıda maddelerindeki zamları savunurken, petrol fiyatlarındaki artışa işaret ediyor. Bu artışın istikrar içinde seyredeceği ise meçhul ve petrolün varil fiyatının, önümüzdeki birkaç yıl için 135 dolarla 500 dolar arasındaki seviyelerde olacağı tahmin ediliyor.

Oysa yereldeki yardımlaşma ve yoksullukla mücadele derneklerinin yaptığı gıda yardımı bir-iki gün geciktiğinde insanların yataklarında ölü bulunduğu bir bölge burası. Petrol fiyatlarında istikrarı bekleyecek halde değil kimse. Sosyal politikaların ve pozitif ayrımcılığın hayata acilen geçirilmesi gereken bu coğrafyada 2 milyon 340 bin civarında aile yaşıyor. Yarı yoksulluk sınırının altında bir yaşam süren bu ailelere, asgari ücretin yarısı kadar bir maaş bağlansa, bu yılda 2,4 milyar lirayı gerektirirdi. Bu rakam 203 milyar olarak gerçekleşen 2007 bütçesinin yüzde biri kadardır. Ama bu sosyal politikanın hayata geçmesi evinde açlıktan ölen insanların hiç değilse hayatta kalmasını sağlayabilirdi.

Kürtlere özgürlük vermenin bir maliyeti yok ve daha kolay. Ama ekmeğin var. Fakat ne yazık ki Kürtlere, kim bilir ne zamana kadar, ekmek de yok, özgürlük de. Bunun yerine 'sürekli çözümsüzlük döngüsü' içinde kalmaya alıştıyorlar bizi, hepsi bu.

04.06.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Film, sil baştan

Orhan Miroğlu 11.06.2008

Türkiye, derinleşmesi muhtemel bir siyasi kriz yaşıyor ve Anayasa Mahkemesi'nin son kararı tartışılır ve yorumlanırken, 'bundan sonra ne olacak ' sorusuna cevap aranıyor.

Siyasal süreci demokrasinin lehine yönetebilmek ve sonuç almak için ilk akla gelenler ise, yeni bir anayasa için harekete geçmek, AB sürecine sarılmak ve en önemlisi de PKK'nin silahsızlanmasına giden yolu açmak, yani Kürt savaşını bitirecek adımlar atmaktır.

Bütün bunların hayata geçmesi ise çok kolay görünmüyor.

Taraf'ta, Mehmet Baransu'nun 'Cumhuriyet Çalışma Grubu' hakkında yaptığı haberler, ordunun siyaseti ve toplumu denetlemek ve yönetmekten vazgeçmediğini açıkça ortaya koyuyor çünkü.

CÇG, geçmişteki BÇG'den daha vahim bir işleyişe ve düşünce yapısına sahip.

Burada, siyasi kriz derinleştikçe, bir değil birkaç Mahmut Yıldıırım (Yeşil) ve Ahmet Cem Ersever gibilerine ihtiyaç duyacak yeni düzenlemeler, yeni yapılanmalar söz konusu.

Türkiye'nin bölgeleri düşman saldırısına uğrama ihtimali ve tehdidi altında gösteriliyor. Bu tehdit salt askeri olmaktan öte, ekonomik, psikolojik bir tehdit olarak algılanıyor.

'İç ve dış' düşmanlara karşı üniversitelerden tutun da toplumun bütün kesimleriyle ortak çalışma planları ortaya konuluyor ve 225 'sivil toplum örgütüyle' jandarmaya bağlı Ulusal Birlik Hareketi üzerinden ilişki kuruluyor.

Devlet içinde devlet, bu işte.

Bu program kapsamında öngörülen mücadelenin, 'milli hisleri güçlü, bilgili ve cesur' elemanlarla yürütüleceği ifade ediliyor ve şimdilik 12 bölgede sürdürülen Gayri Nizami Harp birimlerinin sayısını 24'e çıkarmak da planlamanın hedefleri arasında bulunuyor.

Kafkaslar veya Balkanlar'la alakalı ulusal bir risk söz konusu olmadığına göre, CÇG'de öngörülenler MGK'nda 2008'in başlarında yeniden belirlenen 'ulusal risk' faktörleriyle mücadele etmenin esasları ve yöntemleri olarak da anlaşılmaya çok müsait.

Hatırlanacağı üzere, söz konusu MGK toplantısında PKK --ilk kez- üçüncü dereceden risk faktörü olarak gösteriliyordu.

Birinci ve ikinci sırada ulusal risk faktörleri ise, Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetimi ve Kerkük'ün statüsüydü.

Kerkük'ün statüsü, bu aşamada BM'nin ve uluslararası hukukun gündemine taşınmış bulunuyor. Neçirvan Barzani 3 haziranda Dubai'de yaptığı basın toplantısında, Kerkük'te referandum için ısrarlı olmayacaklarını açıkladı.

Anlaşılan, Kerkük'te Kıbrıs gibi uzun bir anlaşmazlık süreci yaşanmayacak ve bu bölgedeki petrol uluslararası piyasalarla buluştukça Kürt toplumu zenginleşecek demektir. Bu zenginleşmenin yaratacağı sermaye birikimi, ilkin ve öncelikle Irak'ın komşusu ülkelerde tedavüle girecektir. Bunun Türkiye Kürtlerine ne oranda fayda sağlayacağı tam olarak açık değilse de, orduyu huzursuz ettiği de bir gerçek.

1980'li yıllardan bu yana, Anadolu sermayesi, nasıl ki İslami kimliğin kamusal alanda inşasında vazgeçilmez bir öneme sahip olmuşsa ve bu durum Türkiye toplumunda yeni bir sosyolojik ve siyasal zemin yaratarak, AKP'ye iktidar yolunu açmışsa, önümüzdeki yıllar Kürt siyasetinin yeni bir sosyolojik zeminle ve toplumla buluşmasından açıkçası korkuluyor.

Ama bu süreç, aslında çoktan başladı bile.

Geçmişte olduğu gibi, Kürt işadamlarına yönelik faili meçhul cinayetler tasarlamak şimdilik mümkün olmadığından, kendi Kürdüyle barışmak için demokratik bir fatura ödemeye de yanaşmayan devlet, bunun yerine yıllar sonra toplumun önüne 'iç ve dış düşmanlar' manzumesini yeniden koyuyor.

Sanki bu devirde ve bu küresel şartlarda 'ulusal ekonomiler' diye bir şey mümkünmüş gibi, ekonomik işgale ve psikolojik saldırıya uğrayacağımızın yalanını yayıyor.

Baransu'nun haberini okuyunca Mersin'i hatırladım. Mersin CÇG'nin herhalde gözdesi bir kent.

Mersin'in ekonomik hayatında, Kürt işadamlarının küçümsenmeyecek bir ağırlığı var.

Ama Kürt iseniz ve Mersin'de sanayi ve dış ticaret gibi alanlarda faaliyetiniz varsa birtakım 'izlemelerden' kurtulamazsınız. Bu izleme metotları bir hayli zengin ve çeşitlidir, en kolay ve bilineni de 'Barzani'nin parasını aklamayla' suçlanmaktır.

Nüfusunun yarısına yakını Kürt olan bu kentte, Kürtler adına siyasal bir temsiliyet hiç istenmedi. 1999'da anakent belediyesini HADEP'in kazanmasına rağmen, bu makam bu partiye verilmemiş ve HADEP bir bakıma Akdeniz belediyesine razı edilmiştir.

2007 seçimlerinde de bu siyasal temsiliyet elde edilemedi.

'Bin umut' Mersin adayıydım ve malum çevrelerden haberler geliyordu, 'boşuna uğraşmasın 150 bin oy alsa bile parlamentoya giremez' diye.

Devlet zihninde, şimdilik muhayyel de olsa, Kürdistan'ın denize açılan kapısı olarak görülen Mersin'de demokratik entegrasyonu, insanca yaşamayı ve adaleti savunan, bunlar olmadığı takdirde gelecekte bir arada yaşamanın daha da zorlaşacağına inanan, ama siyasi fikirleri itibarıyla Türk milliyetçiliğine yakın sanayiciler tanıdım. Sosyal patlamalardan endişe ediyorlar, DTP'nin Meclis'te grup kurmasından yana olduklarını ifade ediyorlardı.

Seçimi kaybettiğimiz anlaşıldığında, bana telefon edip Mersin'in Milli Güvenlik Siyaset Belgesi'yle yönetilen bir kent olduğunu, sağ olsunlar yeniden hatırlattılar!

1999'dan sonra DPT'ye sunulan projelerin hep geri döndüğü anlatılıyordu. Bir ara Mersinli sanayiciler açıklama istemişler DPT yetkililerinden. Aldıkları cevap şu olmuş: "Anlamıyor musunuz bu projeler Kürtlerin kalıcı iskanına yol açacak, oysa devlet bu nüfusun Mersin'den geriye dönüşünden yana."

Oysa bugün de ne geriye dönenler ne de kalanlar için, yaşanması ekonomik ve sosyal koşullar yok.

Nerede yaşıyor olurlarsa olsunlar yurttaşlarını denetlemek ve kontrol altında tutmaktan bir türlü vazgeçmiyor bu devlet.

Mehmet Baransu'nun haberi bence en çok Ergenekon savcısının içine oturmuştur.

?imdi oturup da hangi sahici Ergenekon'un iddianamesini yazacak savcı, ve bu iddianamenin ne hükmü olacak Allah aşkına?

CÇG'nin çalışma prensiplerine, teşkilatlanmasına bir bakın!

Veli Küçük'ün, bu durumda mağdur değilse bile ayrımcılığa uğradığını, inanın görmezlikten gelemeyeceksiniz!

11.06.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Osman Paksüt, acaba Jürgen Habermas'la görüşecek mi?

Orhan Miroğlu 19.06.2008

Hayır, muhtemelen böyle bir şey olmayacak ve Osman Paksüt, Jürgen Habermas'la görüşmeyecek!

Nerden çıktı bu şimdi diyecekseniz, izin verin anlatayım sevgili okurlar.

Osman Paksüt, devletin en merkezi alanlarında uzun yıllar görev yapmış bir diplomattır, son olarak Bağdat büyükelçisiydi.

Bugünlerde, ASAM'ın evlerde düzenlediği 'ulusal yemekler sofrası' etrafında yapılan sohbetlerin müdavimlerinden eski Cumhurbaşkanı A. Necdet Sezer'in takdirleri sonucu 2004 yılından beri de, Anayasa Mahkemesi üyesi ve başkan yardımcısıdır.

Bu devirde böyle ateşten gömlek bir görevi kabul etmenin kolay olduğunu sanmayın sakın!

Kim ne derse desin, bence, Osman Bey'in bu görevi kabul etmesi, en şiddetli toplumsal talepler karşısında bile sarsılmayacak, değişmeyecek ve değişmesi bile teklif edilemeyecek olan anayasanın şu ilk maddelerine duyduğu bağlılığın bir sonucudur!

Yeni anayasa tartışmalarının gırla gittiği, üstelik "bu yeni anayasayı en iyi ben yaparım" diyen bir partiye, insanların güvenip genel ortalamada yüzde 47, hâlâ isyanlarda olan bir bölgede ise yüzde 55 oranında oy verdiği bir dönemde, memleketin mukadderatını belirleyen kararların altına imza atmak kolay mı sanıyorsunuz?

Kolay şey mi, yüce mahkeme'nin '9'a 2' gibi yüksek oranlarda aldığı ve böylece 'ortak akılla' neticeye varılmasını sağlayan kararları belki de kolaylaştıran ilişkiler geliştirmek!

İşin şakası bir yana, bu kadar zor görevler varken, yeni bir yurttaşlık tanımı peşinde olanların işi zıvanadan çıkardıkları bu dönemde, Osman Bey'in ta Almanyalara gidip Jürgen Habermas'la anayasal yurttaşlık konusunda fikir teatisinde bulunmasını ve bu tartışmalara katkı sunmasını hiçbirimiz beklemiyorduk herhalde!

Ama Osman Bey'in, Genelkurmay'ın Kuzey Irak'a gerçekleşen operasyonlarını merak etmesi ve tebrike 1,5 saat zaman ayırması da kolay anlaşılacak bir durum değildir doğrusu.

Osman Paksüt Beyefendi bence emekli generallerin şimdilerde yaptığı gibi, bir kitap yazıp, faaliyetleri hakkında duyulan kamusal merakı gidermeli ve anılarını kamuoyuyla paylaşmalıdır!

Böyle bir hatıralar kitabı yazsa, yazabilse Osman Bey, bu kitap inanın yakın tarihte aydınlanmamış mühim görüşmelerin ve gizli buluşmaların üstüne bir ışık huzmesi gibi düşer ve şu Çılgın Türkler'i hatta Diriliş'i bile

geride bırakacak satışlara ulaşabilirdi!

En azından, Osman Bey'in Anayasa Mahkemesi'nin bir üyesi olarak, niçin Jürgen Habermas'ın anayasal yurttaşlık üzerine fikirlerini değil de askerlerin Kuzey Irak'a yaptığı operasyonları merak ettiğini ve Habermas'la keyif içinde ve aleni buluşmak varken neden İlker Başbuğ'la gizlice buluşmayı tercih ettiğini öğrenmiş olurduk!

Bu anılar kitabına, ben kendi payıma en çok Bağdat Büyükelçiliği yıllarını anlatacağı bölüme, Osman Bey'in neleri yazacağını merak ediyorum.

2002 yılında Bağdat'ta görev yapıyordu. Bu tarih bildiğiniz gibi Irak'ta Saddam rejiminin bir yıl sonra yıkılacağı zamana da denk geliyor.

Osman Bey Irak'ta gayet mühim şeylere tanıklık etmiş olmalı diyorum!

JİTEM'in Kerkük'te, Erbil'de, şurada burada 'diplomatik teamüllere' ve Türkiye'nin komşularıyla kurduğu dış ilişkiler politikasındaki dostluk anlayışına uygun olmayan faaliyetleri ve saire şeyler yani!

Sonra yeterince aydınlanmamış ve askerlerimizin başına çuval geçirme hadiselerinin öncesi sonrası filan var!

Hatırlarsanız, Osman Bey, Taraf'ın haberinden sonra yaptığı açıklamada İlker Başbuğ'la Kuzey Irak hakkında görüştüğünü ima ediyordu.

Acaba diyorum Osman Bey'in bu Kuzey Irak merakı, Saddam'la kurduğu özel dostluğun bir sonucu mu?

Kürtlerle ve kendi halkıyla 30 yıl savaşmış ve on binlercesini kumların altına gömmüş Saddam gibi bir diktatörün Kürtler ve Kuzey Irak'a ilişkin bilgileri, deneyimleri bugün bile, elbette çok kıymetlidir.

Kıymetli çünkü, Türkiye'de bir Kürt işgali olduğu yazılıp çiziliyor ve Kürt sorununa, yeni bir tehcir demek olan 'felaket çözümü'nü önerenlerin sayısı hiç de az değil.

Ortadoğu'da bu 'çözümü' Saddam'dan daha iyi deneyen başka biri ise, yok.

Dolayısıyla, Osman Bey'in sohbet sırasında, diktatörden böyle şeyleri duyma imkânı oldu mu acaba, merak ediyor insan.

Yoksa, Kuzey Irak'a yapılan operasyonlardan bu yüzden mi heyecan duyup da kendi ifadesiyle söylersek "deneyim paylaşımı" için soluğu ikide bir Genelkurmay'da alıyor?

Kim ne derse desin, Osman Bey'in Bağdatlı günleri ziyadesiyle mühim, Taraf'ın haber kaynakları oralara kadar uzanır mı bilmem ama!

Benim Osman Bey'i duymuşluğum iki yıl öncesine dayanır.

Kavaklıdere Tenis Kulübü'nden değil tabii!.

Anayasa Mahkemesi'nin, 44. kuruluş yıldönümü için 25-26 Nisan 2006 günü düzenlediği sempozyumdan bu yana biliyorum Osman Bey'i.

Bu sempozyumda ikinci güne kadar her şey yolunda gidiyordu. İkinci gün, 'Türkiye'de Anayasal Sorunlar ve Seçim Sistemleri' konulu oturumda, diğer siyasi partilerin temsilcileri gibi, bana da bir konuşma hakkı verilmişti ve Sayın Tülay Tuğcu, günler öncesinden bütün partilere karşı eşit mesafede olduklarını basına açıkladığı için kendimi bayağı güven içinde hissediyordum.

Ama bir DTP'linin Anayasa Mahkemesi çatısı altında konuşma yapmasına Osman Bey'in tavırsız kalmayacağına dair şüphelerin yersiz olmadığı anlaşıldı.

Son oturumda, durumu protesto ederek Anayasa Mahkemesi salonundan ayrıldı.

Üyesi olduğu Anayasa Mahkemesi'nin bana tanıdığı bir hakkı kullanmaya karşı gösterdiği bu dirence rağmen, Osman Bey'in 'faaliyet alanı'nın sınırları konusunda bugüne kadar hiç düşünmemiştim, unutup gitmiştim bu hadiseyi.

Aradan geçen iki yılda boş durmamış Osman Bey!

Her taşın altından çıktığına göre meğer Osman Bey'in 'faaliyet alanı' tahminlerimin ötesinde geniş ve sınırsızmış da haberimiz yokmuş!

Vay Osman Bey vay!..

18.06.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İşkence

Orhan Miroğlu 25.06.2008

26 Haziran 1987'de kabul edilen 'İşkenceye Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi' 1998'de yürürlüğe girdi. O tarihten bu yana da, 26 Haziran, işkence mağdurlarıyla dayanışma günüdür.

Türkiye'de işkence mağduru 1 milyon kişi var ve işkenceye sıfır tolerans hâlâ laftan ibaret.

Demokrasi dışı bütün totaliter sistemlerde, işkence, devletlerin, kendi yurttaşlarına karşı uyguladıkları şiddetin ana unsurudur.

İşkence yapmak, bir tek amaca değil, bir amaçlar bütünlüğüne hizmet eder: İşkence yoluyla, şiddetin bütün biçimlerini deneyerek, kurbanı acı vermek ve insanın üstünde denetim kurmak için, sınırsız bir 'işkence uygulama özgürlüğü' kullanmak.

İşkence sadece, suçun itirafı ve kabulü için uygulanmaz. Bir insanı kimliklerinden alıp koparmanın temel aracıdır işkence.

Bunu, kurbanı tecavüz etmek, böylece bedenini ve ruhunu ele geçirmek, psikolojik ve fiziki işkenceyle 'itiraf' etmesini sağlamak, hatta bazen tutukevinde tutulduğu hücrelerinde veya koğuşunda ona tek tip bir elbise giydirmek, daha ağır tecrit koşulları uygulamak yoluyla gerçekleştirmek her zaman mümkündür.

Bu durumda aşağılayabilenin, tecavüz edebilenin ve işkence yapabilenin yarası vardır ve böyle bir dünyada güç hiyerarşik bir hal alır. İşkenceciler, zulüm ve işkence etme gücünü, bu kurallara bağlılık gösteren ve bu gücü isteyen herkese cömertçe verirler. Zulmedenlerin mikrobunu kapalı zulmedilenlerin sayısı artar durur ve sistemin sürekliliği ve devamı böylelikle sağlanmış olur.

İşkenceciler farklı yöntemler uygulasalar da, aslında bir tek şeyin peşindedirler: Kurbanların, onlara bağımlı hale gelmelerini sağlayacak 'zevki' ortaya çıkarmak ve bu 'zevki' tatmak. Böylece, kurbanın bedeni, inançları, insanlık onuru üstüne sarsılmaz ve mutlak bir egemenlik kurmak mümkün hale gelir.

Tecavüze uğramak korkusu kurbanların en büyük korkusudur. Çünkü çok yaygın olan ve denenen bir yöntemdir tecavüz.

Cevahir Kara bir işkence mağduru. İşkence sırasında en çok korktuğu şeyin tecavüze uğramak olduğunu söylüyor. İşkencecileriyle Ankara'dan İstanbul'a kadar yaptığı uzun yolculuk sırasında bu duygudan hiç kurtulamadığını anlatıyor. Cevahir, Ankara'dan Bolu'ya kadar arabanın içinde çıırılçıplak tutulmuş. "Bolu'da giydirdiler elbiselerimi, utançtan ölüyordum" diye anlatıyor, "hep yalvardım onlara, ne olursunuz, beni vura vura öldürün, ama beni haram etmeyin dedim."

Cevahir'in 'beni öldürün, ama ne olursunuz beni haram etmeyin' diye ona işkence yapanlara yalvararak dile getirdiği şey, aslında insanın onuru, ve sahip olduğu bedeninin ölüm pahasına da olsa korunması arzusundan başka bir şey değildir ve işkence sırasında çokça dile gelen bir arzudur. Ölümü kabullenmek, ama tecavüzü ret etmek, bir başka değişle tecavüzden kurtulmak için, ölümü tercih etmek.

Birçok gözaltı, hapislik ve işkence olayında, kurbanın sahip olduğu ulusal kimlik, etnik aidiyet ve insani değerler, siyasal inançları, işkencecinin gözünde cezalandırılması gereken bir duruma dönüşür:

Fiziksel acı vermek, karanlığın ve aydınlığın bile zulmedilene karşı kurgulandığı, gerçek dünyayla bağların bir anda koparılmasını sağlayacak karanlık ve soğuk bir oda, kafaya geçirilen kalın kirli bir bez parçası, çıırılçıplak soyulmuş eşinin, oğlunun ya da kızının yanında sürekli tutulmak ve bu koşullarda işkence görmek ve aşağılanmak.

Bu katlanılması zor anlarda, "gücün ve zevkin tüm kaynakları, dünyada hareket edebilmenin ya da dünyayı kendi içinde hareket ettirmenin tüm olanakları bedeni bedenden beslenmeye zorlamanın araçları olur. Gözler biçimleri bozan bir ışık alır, kulaklar çok kaba sesler duyar, yemek yemenin yerini, yiyecek bulamama ya da mide bulandıran yiyecekler alır; tat alma ve koku alma duyumları, ağzın içindeki ya da burundaki yanıklar, çizikler ve iltihaplar yüzünden sürekli yanılır; dışkılama ya da cinsellik gibi ihtiyaçlar aşağılama ve tiksinti gerekçelerine dönüşür."

İşkencenin amaçlarından biri de, kurbanın insani duygularını yok etmek ve bu duyguları sadece acı ve nefretin duyulacağı bir alana yönlendirmektir.

Nefret etmekten kurtulabilmenin yolu ise, kaybedilenin ve bir daha geri gelmeyecek olanın mücadelesini benimsemek ve mücadeleye katkı sunacak bir pozisyon almaktan geçiyor.

Genç bir gazetecinin, Deo Hakizimana'nın uğradığı işkenceden sonra hücresinde gördüğü rüyaların yardımıyla yaşadığı değişime benzer bir şeydir bu:

"Her gün rüyamda, kendimi sürekli ayakta dururken görüyordum. Hücremden çıkıyordum ve keyfi tutuklamalara ve kötü muamelelere karşı büyük bir gösteriye katılıyordum. Kendimi sürekli düşünce ve haber alma özgürlüğü için, mücadele planları yapan biri gibi görüyordum."

İşkence görenlerin bu değişimi yaşamasını kolaylaştırmak için demokrasi ve özgürlük mücadelesinde onlara yer açmanın yollarını çoğaltmak ve acılarını paylaşmak gerekir.

25.06.2008

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ya Fırat'ın ötesindeki Ergenekon?

Orhan Miroğlu 09.07.2008

Ergenekon'un emekli generalleri insana, 2. Dünya savaşı sırasında ordudan firar ettikten sonra ormanlarda saklanan Japon askerlerini hatırlatıyor. Bu askerler savaş bittikten sonra da saklanmaya devam ettiler ve normal hayata bir daha geri dönmediler.

Ergenekoncu askerler kuşkusuz bir zamanlar savaşmak istemeyen bu Japon askerleri gibi masum değiller ve tam tersine suçla dolu bir geçmişleri var. Ama tıpkı Japon askerleri gibi, bu dünyanın ne kadar değiştiğinin farkında değiller ve öyle anlaşıyor ki, akıp giden zamanın ve değişimin farkında olmamalarının bedelini ödeyerek, teşebbüs ettikleri bir suçtan yani darbe yoluyla müesses nizamı değiştirme suçundan yargılanacaklar.

Ergenekon'la ortaya çıkarılan darbe planları, bu adamların suçla yüklü geçmişlerini kayda almayan ve bu geçmişi göz ardı eden bir yargılamanın adil olmayacağını açıkça ortaya koyuyor.

Ergenekon davası, emekli generallerin fiili hizmet yıllarında başka komutanları ikna edemedikleri için emeklilik yıllarında yeniden denedikleri ama başarısızlığa uğramış bir 'darbeye teşebbüs' suçundan ibaret bir dava değildir ve olmamalıdır.

Eğer Şemdinli ve Susurluk'ta olduğu gibi derin bir hayal kırıklığı yaşamayacaksak Ergenekon davası, yüzyılın davası olabilir, Ergenekon iddianamesi Türkiye'nin geçmişiyle yüzleşmesini sağlayacak yeni bir dönemin miladı haline gelebilir.

Binlerce sayfadan oluştuğu söylenen iddianamenin nasıl bir mantıkla hazırlandığını henüz bilmiyoruz. Ama kamuoyunun sabırsızlıkla beklediği bu iddianame ister istemez Şemdinli İddianamesini hatırlatıyor. Şemdinli iddianamesi, Kürt sorununun, asker-sivil bürokrasi için nasıl da bir egemenlik alanı yarattığını ve bu egemenliğin sürmesi için başvurulan yöntemlerin, kurulan karanlık ilişkilerin zaman içinde nasıl da sürekli suç üreten bir bataklığa dönüştüğünü açıkça gözler önüne seren bir hukuki belgeydi.

Ergenekon iddianamesi hazırlanırken, bazı gazetecilerin bilgisine başvurulduğunu ve savcılıklara çağrılıp ifade verdiklerini biliyoruz.

Peki ya geçmişte ifadeleri bile alınamayan şimdinin Ergenekon sanıklarının fiili görev yıllarında işledikleri suçlardan dolayı mağdur olanların bilgisine ve tanıklığına başvuruluyor mu?

Osman Gürbüz'ün Yeşil'le olan kader ortaklığı ve bu ortaklık sonucu gerçekleşen 250 cinayetin dosyaları tozlu raflardan indirilip yeniden soruşturulacak mı?

Ergenekoncuları Kürt savaşı büyüttü. Onların derin tecrübeleri de pervasızlıkları da bu savaş yıllarına aittir. Bu savaş yıllarında elde ettikleri tecrübeler ve pervasızlık; hiç bir kanunun, hukukun dokunamadığı bu insanları suçla dolu geçmişleriyle yüzleşmek yerine onları yeni yasa dışı örgütler kurmaya ve suçlar işlemeye itti, itiyor.

Tuğgeneral Levent Ersöz Ergenekon'un henüz yakalanamayan sanıklarından.

HADEP ilçe yöneticileri Ebubekir Deniz ve Serdar Tanış'ın katledilmesinden sorumlu tutuldu ve ifadesi alınamadı.

Serdar Tanış, kaybolmasından yaklaşık 15 gün önce ilçe binasını açmak üzere Silopi'ye dönerken 'her ihtimale karşı' Cumhurbaşkanlığı'na, Başbakanlığa, İçişleri Bakanlığı'na, Adalet Bakanlığı'na, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na hitaben yazdığı dilekçede şu ifadeler yer verir:

"Eylül 2000'de genel merkez tarafından atandığımdan bu yana sürekli güvenlik kuvvetlerince görevimden vazgeçmem için uyarılmakta, değişik şekillerde tacize uğramaktayım. Aynı şekilde babam da zaman zaman jandarma görevlilerince alıkonulmakta, parti çalışmasının devam etmesi durumunda işlerini yürütmesinin engelleneceği uyarısı yapılmakta.

Cuma günü babam işyerine giderken Cizre çıkışında sivil jandarma ekiplerince tekrar durdurularak Silopi İlçesi Merkez Komutanlığı'na götürülmüştür. Kendisine alay komutanı tarafından sorulduğum belirtilmiş, buradan Jandarma Merkez Komutanı tarafından Şırnak Alay Komutanlığı telefonla aranmıştır. Babam, Alay Komutanı'yla görüştürülmüştür. Alay Komutanı, 'Serdar bugün mutlaka buraya gelmeli. Gelmezse bir daha Şırnak'a ayak basmasın. Basarsa kendisini öldüreceğim. Kime giderseniz gidin. Yerim, rütbem belli' dedikten sonra telefonu kapatmıştır."

Bu aşamadan sonra 'Ya Fırat'ın ötesindeki Ergenekon' sorusunu gündeme getirmek, bütün mağdurların ve Türkiye'nin bağırsaklarını temizlemeden yana olan herkesin temel meselesidir diye düşünüyorum.

Bunun için de, 'Fırat'ın ötesindeki' mağdurları temsil iddiasında olan sivil toplum örgütlerinin ve partilerin kendilerini suskunluktan kurtarmaları gerekiyor. Ben olup bitenler karşısında bu güçlerin yapabilecekleri birçok şeyi ertelediklerini, anlaşılması zor bir gönülsüzlük içinde bulunduklarını seziyorum.

Bu gönülsüzlüğün ve suskunluğun, Türkiye'ye Susurluk ve Şemdinli davalarında olduğu gibi yeni bir hayal kırıklığı yaşatmasından endişe duymamız lazım.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon'un mütefekkeri

Orhan Miroğlu 16.07.2008

Ergenekon iddianamesinin içeriği henüz bilinmiyor. Buna rağmen, bu iddianamenin Türkiye'nin en azından son çeyrek yüzyılıyla hesaplaşması ve bu dönemde işlenmiş hak ve yaşam ihlallerini sorgulaması üzerine inşa

edilmiş bir iddianame olmadığı anlaşılıyor.

Bu iddianame güçlü ve kapıları birer birer aralamaya son derece elverişli bir ilk adım. Ama bundan sonrası, sadece yargıçların niyetine ve becerisine bağlı bir şey değil.

Çünkü geçmişle yüzleşmek ve bu karanlık geçmişi sorgulamak için toplumsal talebin güçlü dinamikler üretmesi gerekiyor.

AKP-Ordu ikilemiyle soruna yaklaşmak, maalesef bu sözünü ettiğim dinamiklerin ortaya çıkmasını engelliyor.

Geçen hafta yazdım, özellikle Kürt illerindeki suskunluğu anlamaya çalışıyorum. İnsanlar, Susurluk ve Şemdinli’de olduğu gibi hayal kırıklığı yaşanacağına inanıyor olabilir.

Eğer gerçek ve derinlere inen bir sorgulama ve yüzleşme olacaksa, bu iddianamenin 1980 hatta 1970’li yıllardan bu yana işlenen suçları kapsamaması gerektiğini savunmak da mümkün.

Dava sürecinin AKP’ye belli bir siyasi güç ve itibar sağlayacağına, bu gücün ve itibarın da demokratikleşme ve Kürt sorununun demokratik çözümü meselesinde boşa harcanacağına dair bir kanaate de sahip olabiliriz.

Hatta dağlardan her gün ölüm haberlerinin geldiği bu savaş koşullarında, Türkiye’nin geçmişiyle yüzleşebileceğine inanmayabilir, bu koşullarda da 25 yıldır süren iç savaşın karanlıklarına ve bilinmezliklerine ışık tutmayan, tutamayan böyle bir iddianamenin, bizi umutlu kılmadığını savunabilir, ve en önemlisi, Şemdinli iddianamesi, Susurluk davası gibi davaların yarattığı hayal kırıklığıyla kuşatılmış olabiliriz.

Bütün bunlara rağmen bu dava sürecini mağdurların, ihlallere maruz kalanların lehine çevirmek, bu bakımdan da hukuki ve demokratik imkânları sonuna kadar kullanmak gerekiyor.

Dava süreciyle birlikte medyayı kullanarak, Ergenekoncuların bilgi kirliliği yaratmak ve davayı önemsizleştirmek için yoğun faaliyet içine girecekleri açıktır.

Hakikatin bilgisine ulaşmak ve hakikatin toplumsal belleğe kazınması için, baroların ve insan hakları savunucularının oluşturacakları izleme komisyonları, bu bakımdan son derece önemli olacaktır.

Ergenekoncular, akla hayale gelmeyecek iftiralarla, dezenformasyonlarla akılları karıştırabilir, yalan üstüne kurulu karalama kampanyaları geliştirebilirler.

İmkânlarının ise, sınırlı olmadığı açıktır. Ergenekon sanıklarının Baykal gibi masumiyetlerine inanan bir avukatları, Yalçın Küçük gibi bilimsel kariyerini ve ömrünü bilgi kirliliği üretmeye adanmış mütefekkirleri var.

Mehmet Ali Birand'ın 32. *Gün* programını geçen hafta izleyenler bu bilgi kirliliği ve Ergenekon savunuculuğunun hangi boyutlara ulaştığını açıkça gördüler.

Gülay Göktürk ve diğer konuşmacıları hatta programın yapımcısını bile konuşturmayıp esir alan Y. Küçük, söz dönüp dolaşıp 'Fırat'ın Ötesindeki Ergenekon'a gelince daha da hırçınlaştı. Bir ara, beni Musa Anter'in ölümünden sorumlu tutan sözler sarf etti.

Vaktiyle Can Yücel'e Y. Küçük'ü sormuşlar, sevgili Can Yücel de, Yalçın 'Küçüktür' ama mide bulandırır, demiş.

Anlaşılan 'Fırat'ın Ötesindeki Ergenekon' yazısında yazılanlar Küçük'ü epey kızdırmış, mideleri bulandırmaya çalışıyor. Ergenekon'un 'Fırat'ın ötesine' ait kısmı onun da başını belaya sokabilir çünkü.

Küçük geçen yüzyılın başında olduğu gibi, Kürtleri İttihatçı saflara çekebileceğine inandı. Bunun için Perinçek gibi, taa Bekalara koşturdu durdu. Devletin derinlikleri ah bir gün aydınlığa kavuşsa ne çok şey öğreneceğiz bu 'Küçük' adamların büyük marifetleri hakkında, ne çok şey!

Bu 'Küçük' adamlar değil midir ki, Erbil'i almadan Diyarbakır'ı elimizde tutamayız diyen?

Erbil'i almak için ise, Küçük ve onun gibileri; Musa Anter dahil, Musa Anter'in halkından binlercesinin öldürülmesine gözünü kırpmadan imza atar.

Musa Anter cinayetini çoğu insan hatırlamaz bugün. Ama ben hiç unutmadım. Kitabını yazdım. Yeni bilgilere ulaşıldıkça, konuştum, asla susmadım. Demirel'den Ağar'a, Ağar'dan Ünal Erkan'a, Ünal Erkan'dan Yeşil'e kadar hakkında suç duyurusu yapmadığım adam kalmadı. Savcılar verdiğim dilekçeleri almaktan bile korkuyorlardı.

Hepimiz tarih karşısında sorumluyuz. M. Ali Birand'a bir mektup yazacağım. Umarım köşesinde yayınlar. Ya da 32.*Gün* programında, tanıklığımı ve bildiklerimi kamuoyu önünde açıklamam için bir fırsat verir.

Belki bir meczubun katıldığı bir program kadar reyting almaz bu program, ama hakikati öğrenmek isteyen herkese ve Ergenekon davasına da büyük fayda sağlar.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İsyanlar ve generaller...

Orhan Miroğlu 10.09.2008

Genelkurmay Başkanı İlker Başbuğ; teftişine çıktıkları bölgede tarih boyunca başgösteren isyanları bastırmak için, olağanüstü yetkilerle donatılmış generalleri, en çok da Dersim isyanını bastıran General Abdullah Alpdoğan'ı hatırlatıyor.

1938 Dersim isyanı sırasında, bu ilin valisi, generali ve 3. Umumi Müfettişi görevlerini birarada yürütüyordu Alpdoğan Paşa.

Kaderi hep 'teftiş' edilmek olan bu bölgenin normal hali olmadı zaten; Takriri Sükûn yasaları, olağanüstü hal ve sıkıyönetimlerle yönetildi.

Abdullah Alpdoğan, Dersim isyanında her şeye muktedir bir generaldi. Dağlardan isyancıları indirmek için hem siyasi hem askerî yöntemlere başvurdu. Dersim aşiretlerini birbirine kırdırdı, kitle katliamları yaptı ve isyanı bastırdı.

General Alpdoğan, işlediği suçlardan hiçbir zaman pişmanlık duymadı.

Katliamdan sağ kurtulan ve yıllar sonra hamallık yaptığı İstanbul'da onunla karşılaşan yaşlı bir Dersimlinin, bana üç yıl önce anlattığına göre, Alpdoğan Paşa bu karşılaşma sırasında "Beni tanıdın mı evladım, ben sizi kıyan Alpdoğan Paşa'yım, ama hiç pişman değilim, gerekirse yeniden yaparım" demiş.

İyi de, bugün sadece bir Dersim olsa yine kıyar geçersiniz, ama bugün sadece bir Dersim mi var, Kürtler'in yaşadığı her yer Dersim değil mi?

Lokal kalmış bir isyan değil, ülkenin belli bir bölgesine yayılmış bir isyan söz konusu bugün.

Sadece bu sebeple dahi, General Alpdoğan Paşa'nın anlayışıyla 20. yüzyılın son çeyreğinde başlamış ve 21. yüzyıla taşınmış bir isyanın bastırılmayacağı ortada.

24 yıldır her şeyin denenmiş olmasına rağmen, bunun mümkün olmadığını arada sırada söyleyip durmuş bir generaldir İlker Başbuğ.

Ama yine de son isyanı bitirmek için isyancıları –kısmi veya genel- afla dağdan indirmeye dün olduğu gibi, bugün de karşıdır.

Dünün generalleri, isyancıları bir şekilde dağdan indirmeyi marifet sayıyorlardı.

Bugünün generalleri, isyancıları dağda tutmayı marifet biliyorlar.

Dünün generallerine böyle bir savaş lazım değildi galiba.

Ama öyle anlaşılıyor ki bugünün generallerine bu savaş lazım.

Bu yüzden de, hakları ve yetkileri olmamasına rağmen, ‘af genel de olmaz kısmi de olmaz’ diyorlar.

Türkiye, bu isyanı kabul edilebilir sınırlarda tutsun, onlar da savaşmaya devam etsin istiyorlar.

Dolayısıyla Kürdüyle, Türküyle bu devletin vatandaşlarına, kabul edilebilir sınırlarda tutulması amaçlanan bu savaşın doğurduğu acıya ve yasa katlanmak düşüyor.

Yirmi dört yılın tecrübeleri ortada.

Ateşin düştüğü yerde canı yananlar acının ve yasın sınırsızlığını ve sonsuzluğunu iyi bilir, kimse yalan söylemesin, başkaları onlar gibi bu acıyı da, bu yası da bilmez.

İşyan dönemlerinde hem general, hem vali, hem umumi müfettiş yetkilerine sahip olan generaller bilmez, General İlker Başbuğ da bilmez.

Ama acıyı da yası da bilmeyen bu generaller, siyasileri, halkı ve yıllardır ölen evlatlarının ardından Türkçe-Kürtçe ağıt yakan anaları yok saymaya devam ediyorlar.

Geçmişte ve bugün, barışa dair en ufak bir umudun doğduğu zamanlarda; siyasilerin bir türlü oynamak istemedikleri ama diyelim ki, bir hak olarak hâlâ baki rollerini, her seferinde çekip ellerinden alıyorlar.

Sol, Ergenekon meselesinde üçüncü yolu aramaya devam etsin; olmadı Etyen Mahçupyan’a laf yetiştirmek için uğraşsın dursun; geçmişle yüzleşme ve çözüm için tarihi bir fırsat olan Ergenekon davasının bu denli sahipsiz kalmasını fırsat bilen İlker Paşa, Baykal’ın ve bilumum İttihatçıların umutla bekledikleri ‘Ergenekon davasına karşı genelkurmay operasyonu’nu başarıyla gerçekleştirdi.

Şemdinli’de olan da buydu aslında, burada da aynı şey oluyor:

Bu müdahaleyle Ergenekon davasının ilk duruşması kaybedildi.

Ordunun basitçe ‘kurumsal vefayı’ birden hatırlamasıyla oldu bu.

Eh, vefa dediğin ne de olsa bir kurum içine hapsedilemez!

Değil mi ki, General Başbuğ, ‘kurumsal aidiyetine sahip çık!’ desturunu vermiş bulunuyor, bu durumda, Ergenekon paşalarına gerçekleşen ziyaret, başka kurumların vefa duygularını harekete geçirirse, hiç şaşırırmayın.

Mesela, İtalyan ve Rus mafyası kurumsal vefa adına Sedat Peker’i; Barolar Birliği Kemal Kerinçsiz’i, Yalçın Küçük başkanlığında oluşmuş bir heyet Ergenekoncu akademisyenleri, ve adı cumhuriyetle filan başlayan siyasi partiler adına bir heyet de İP Genel Başkanı Perinçek’i ziyaret edebilir, bir ihtimal olarak.

Bundan sonra da, adı Abdullah Alpdoğan ve Mustafa Muğlalı olacak askerî kışlaların çoğalması, hatta büyük şehirlerin ve kasabaların ışıklı bulvarlarına, Esat Oktay Yıldırım adının, Kemal Yamak ve Kenan Evren’le beraber asılması hiç sürpriz olmaz!

Ama haklı olarak ‘kurumsal vefa’ bekleyen Veli Küçük Paşa, bu hayhuy içinde, ona reva görülen ‘kurumsal mağduriyete’ bence zor katlanacak, Allah sabır versin; ne yapalım ki, isyanlara ve generallere dair hikâyelerin bazen, böyle de hazine yanları oluyor!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aktütün’ü sorgulamak

Orhan Miroğlu 08.10.2008

BRÜKSEL

Geçen hafta gerçekleşen Türkiye-AB ilişkileri konulu konferans için Brüksel’deyiz.

Konferansın ev sahipliğini Senatör Geert Lambert yaptı. Lambert 71 üyeli Belçika Senatosu’nda Flamanların Sosyalist Partisi (SP.A) ve Flaman İlericileri (VL.PRO) ittifakına bağlı yedi senatörden biri.

Belçika’daki federal sistemin temelinde Flamanlar ve Valonların siyasi temsiliyeti var. Belçika devleti dört teritoryal bölgeden meydana geliyor.

Bu bölgelerin temsil edildiği bir ortak federal meclis, her bölgenin bir parlamentosu ve hükümeti var.

Fakat Flamanlar ve Valonlar arasında siyasi anlaşmazlıklar artıyor. Federal sistemin sona ereceğine ilişkin tartışmalar yapılıyor. Sebebi de Flamanların federal birlikten kopma arzuları.

Benim gibi Mardin Midyatlı olan ve otuz yıldır Belçika’da yaşayan sevgili dostum Derwes Ferho “federal sistemin bölünmesi teorik olarak mümkün görünse bile pratikte böyle bir bölünmenin mümkün olmadığını” ifade ediyor. Brüksel Kürt Enstitüsü Başkanı Ferho’ya göre federal sistemin daha da geliştirilmesi bölünmeye karşı bir çare olarak düşünülebilir.

Derwes Ferho toplumsal değişimin kabulüne ve bu değişimin anayasal ifadesine dair Belçika’da güçlü bir siyasi kültürün olduğunu altını çiziyor ve anayasanın on yılda bir bu ülkede değişikliğe uğradığını hatırlatıyor.

Konferansın en şanslı konuşmacısı bendim herhalde. Yıllardır görmediğim birçok dostumu gördüm; Kürt yazarlar Medenî Ferho, Rojan Hazim, Bedirhan Epözdemir ve konferans konuşmalarının Kürtçe-Hollandaca çevirilerini yapan Bedirhan’ın oğlu sevgili Sidar Bengi. Hep birlikte duygusal ve tatlı anlar yaşadık.

Fakat yine de, yılların biriktirdiği etnik hınç ve öfkenin Altınova’da kendisini bir kez daha gösterdiği günde yapılan konferansa, doğrusu endişe ve üzüntü hâkimdi.

Kürt sorununu bir güvenlik ve asayiş sorunu olarak algılamanın ve bunun üzerine sivil değil, askerî politikalar inşa etmenin sonuçlarını yaşıyor Türkiye.

Ne geçmişte ne bugün Kürt sorunu konusunda, Türkiye’de çözüme hizmet edecek bir siyasi tutum ve kararlılık göremedik. Türkiye’nin bu konudaki “resmî tutumunu” neredeyse anlayışla karşılayan AB çevreleri de bunun farkında artık.

Türkiye’nin kendi Kürt sorununda askerlerin oynadığı rol geçmiş yıllara göre daha açık bir tutumla ve samimiyetle sorgulanıyor.

Eğer 24 yıldır Türk ve Kürt anaların yüreğini dağlayan bu savaşın içinde yer aldığı trajik bir tarih, başından beri muktedirlerin yazdığı bir senaryo olarak okunabilirse eğer, bu senaryoda askerlere biçilen rolün artık sona ermesi gerektiğini görmemiz gerekiyor.

Bu senaryoda sivil hükümetlere bir yer açılmalı. AB ve demokrasi için başka çaremiz yok. *Washington Post*’ta son durumu yorumlayan Ellen Knickmeyer’in şu tespiti; Erdoğan’ı ama en çok da çözüm için DTP ile diyalogdan söz edildiğinde rahatsızlık duyan ve hiçbirinden olup bitenlerle ve Kürt sorunuyla ilgili tek söz duymadığımız AKP’li Kürt milletvekillerini düşündürmelidir:

“Hükümet asilerle mücadelede kendisini askerler kadar kararlı göstermeye çalışıyor.”

Bu tespite katılmamak mümkün değil.

E. Knickmeyer'in sözünü ettiği bu kararlılık olmasa, 24 yıldır süren bir savaş etnik çatışmanın sınırına dayanmışken hükümetten yasalarda geriye gidişi talep etmek ve hâlâ OHAL döneminin özlemini duymak mümkün olabilir, Genelkurmay Başkanı bir siyasi parti lideri gibi davranabilir miydi?

Terörle mücadelede hükümetten geniş yetki talep etmek ve sınırötesi operasyonları yeniden başlatmak için Meclis'i tezkerelerle baskı altına almak neyi çözecek?

Kürdüyle Türküyle görmemiz gerekiyor ki, mızrak artık çuvala sığmıyor.

Sığmadığını Dağlıca'da gördük. Dağlıca'nın son olmasını diliyorduk ama bu gidişle Türkiye'yi yeni Dağlıcaların beklediğini de tahmin etmiyoruz değildik.

Aktütün için basının yürüttüğü sorgulama elbette çok yararlı. İşte biliyoruz ki, Aktütün üçlü istihbarata rağmen gerçekleşmiş. Biliyoruz ki, Genelkurmay'a bir yıl için ayrılan 12 milyar YTL'nin, 1 milyar 277 milyon YTL tutarındaki kısmı harcayacak yer olmadığı gerekçesiyle Maliye'ye iade ediliyor. Yani bir orgeneralin Genelkurmay adına "ödenek olmadığı için karakolu taşıyamadık" şeklinde yaptığı açıklama gerçeği yansıtmıyor.

Dahası biliyoruz ki, bir yıl içinde Türkiye'nin uğradığı askerî kayıplar Irak'ı işgale devam eden ABD'nin kayıplarından fazla.

Gerçek şu ki, her ölüm etnik hınç ve öfkeyi büyütüyor. Birlikte yaşama iradesini ortadan kaldırıyor. Kürtlerin ve Türklerin korku içinde yaşadıkları ama sağduyunun da soluksuz kaldığı bir ülkeye dönüşüyor Türkiye.

Zap Oramar için Kürtçe stranlar söyleniyor bugün. Muhtemelen Bezelé (Aktütün) için de yeni stranlar yapılacak. Dağa çıkmalarını engellemeyi düşündüğümüz Kürt çocukları bu Kürtçe stranlarla büyüyecekler, farkında mıyız?

Bunu ne zaman anlayacak Türkiye'yi yönetenler?

Ve anlasalar, bir halkın siyasi ve kültürel hafızası demek olan Diyarbakır, Dersim belediyelerini almak için bu kadar plan, program yaparlar mıydı?

Kuşkusuz siyasi hırsları tarih hakkındaki bilinçlerinin önünde gitmese, bir halkın ulusal hafızasına talip olmak için bu denli istekli olmanın bir işe yaramayacağını görürlerdi.

Avrupa’da kimsenin kimseyi fethetmek istememesi, insanlık ailesi adına ne güzel bir şans ve kazanım.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ahura’da bir öğle vakti

Orhan Miroğlu 15.10.2008

BRÜKSEL

Kürtler, Ermeniler ve Gürcülerin birlikte çalıştığı bir restoran var Brüksel’de. Adını eski İrani toplumların ve Kürtlerin değer verdikleri bir inancın tanrısından alıyor: Ahura Mazda.

Yolunuz düşebilir bir gün buralara, hemen söyleyeyim, restoranın adında Ahura var sadece, Mazda’yı boş yere aramayın sakın.

Brüksel’de bir öğle vakti, Ahura’da yemekteyiz. Buralarda çok sık rastlanmayacak kadar pırıl pırıl ve güneşli bir günde Brüksel Parlamentosu Başkan Yardımcısı Jan Beghin ve Derwes Ferho’yla AB-Türkiye ilişkilerini konuşuyoruz. Soframızda Ortadoğu tarih araştırmalarıyla ünlü tarihçi ve yazar Elizabeth Marescot da var. Madam Marescot yüzü hep gülen insanlardan. O kadar neşe dolu ki, onun belki de hiç ağlamadığına inanabilir insan. Fakat madam Marescot, “hayır” diyor “ben sadece insanların karşısında ağlamam.”

Marescot bana bir kitabını imzalayıp veriyor. İlginç bir adı var kitabın: “Türkiye Cumhuriyeti ve Kürt Sorunu: Trajik Bir Yüzleşme”

Madam Marescot ve Jan Beghin’e Dijwar’ın geçen yıl yayımlanan kitabının Fransızcasını imzaladıktan sonra sohbe kaldığı yerden devam ediyoruz.

Bütün değerlendirmeler dönüp dolaşıp Kürt meselesine ve hükümetin bu meselede askerleri tamamlayan politikalarına geliyor. AKP hükümetine 2002’den bu yana tam destek sunan AB çevrelerinde hayal kırıklığı yaşandığını söylüyor Jan Beghin.

Peki, Kürt meselesi konusunda daha aktif bir pozisyon için AB’de istek var mı acaba?

J. Beghin AKP’nin başarısızlıkları ve şiddet ortamı nedeniyle AB’nin politikalarında en azından yakın bir tarihte ciddi değişimlerin beklenemeyeceğini ifade ediyor.

AKP hükümetinin yürüttüğü politikaların, Avrupa’da, Sarkozy’nin güçlenmesine yol açtığını söylüyor J. Beghin. Sarkozy, bilindiği gibi, “Türkiye’yi AB’ye almak, Kürdistan meselesini Avrupa’ya taşımak demektir” diyen bir lider.

Buralarda konuştuğunuz hiç kimse AB sürecinde işlerin yolunda gittiğini söyleyemiyor.

Kürt sorununda Aktütün’den bu yana yürütülen tartışmalar kuşkusuz çok faydalı oldu. Medyanın sorgulayıcı tutumunun Avrupa’daki Kürt diasporasını da memnun ettiğini anlayabiliyorsunuz. Ama öte yandan bu tartışmalara hükümetten ve askerlerden gelen cevaplar ve gösterilen tepkiler, Türkiye’nin bu meselede aynı zeminlerde kalacağını gösteriyor.

Anlaşılan kısa vadede bu zeminin yapıtaşlarında bir değişme olmayacak.

Medya bir yandan Aktütün’ü ve bu vesileyle de 24 yıldır devam eden askerî inisiyatifi sorguluyor ama bir yandan da bu sorgulamaya cevaplar gecikmiyor ve hem askerlerden hem de onların bu meseledeki güvenilir müttefiki pozisyonundaki hükümetten geleneksel yaklaşımın değişmeyeceğine dair açık mesajlar geliyor.

Görünen o ki, askerler pozisyonlarını korumak için kamuoyunu hedefleyen sıkı bir mücadele yürütüyor. Başbakan Erdoğan da doğrusu askerlere vefada kusur etmiyor ve hükümetinin Kürt sorununu bir güvenlik ve asayiş sorunu olarak anlamaya devam ettiğini açıkça ortaya koyan açıklamalar yapıyor.

İlker Başbuğ terör haberlerinin nasıl yazılacağından tutun da sivillikleri, taktıkları kravattan ibaret olan bir takım mütefekkirten Kürt sorunu konusunda danışmanlık hizmeti almaya varıncaya kadar bir sürü işle meşgulken, ve bunları da yeni açılımlar olarak yutturmaya çalışırken; Başbakan Erdoğan “Genelkurmay talep eder biz de uyarız” diyor.

Erdoğan bizlere müjdeliyor ki, “tampon bölge” olmayacak ama bunun yerine 300 trilyon maliyetli ve 2009 yılında tamamlanması planlanan 167 adet karakol yapımı var hükümetin programında. Bu karakollardan kırk

kadarı da sular altında kalacak olan Hasankeyf'in tarihî mirası üzerine kurulacak ki, dağa çıkmayı düşünen Kürt gençlerinin bağlantı yolları daha Batman civarında ve onlar Kandil'e ulaşmadan kesiliversin!

Sınırlarımız içindeki Kürtlere karşı tedbirler aşağı yukarı bunlar. Ağaç diker gibi dağa taş karakol inşa etmek!

Sınır ötesindeki Kürtlerle ilişkiler konusunda ise kimse yeni heveslere kapılmasın!

Neçirvan Barzani'nin Ankara'ya davet edilmesi konusuna da açıklık getirdi başbakan ve hariçteki Kürtlerle ilişkileri, ABD-İrak ve Türkiye arasında 5 Kasım sürecinde başlatılan ve "alt düzeyde yürütülen" çalışmalar olarak tanımladı.

Eh bu alt düzeydeki ilişkileri de zaten yıllardır Genelkurmay adına Özel Kuvvetler'e bağlı subaylar sürdürüyordu ve bu ilişkilerin Dağlica ve Aktütün'de ne kadar işe yaradığını hep beraber gördük!

Başbakan'ın basına açıkladığı bilgilere göre ise istihbarat şu an Avaşın ve Zap bölgesinde yoğunlaşıyormuş ve Avrupa'da Ahmet Dere'nin Birliğin parlamentolarında dolaşıp durması kabul edilemezmiş!

Bütün bu açıklamalar devletin Kürt sorununda "güvenlik ve asayiş" algısının devam ettiğini gösteriyor. Sivil hükümetten sivil çözüme dair tek söz işitmek mümkün olmayacak anlaşılan.

Öcalan'la görüşme mevzuunda ise tam bir şaşkınlık yaşanıyor.

Sanki PKK, Ankara Çubuk'ta kurulmadı ve Abdullah Öcalan da Urfalı bir Kürt değil.

PKK'lı gençleri de başka dünyalarda başka analar doğurdu sonra da Gabar'a ve Cudi'ye savaşınlar diye fırlatıp attı.

Devletin Dersim valisinin bir gazeteciye söylediklerine bakın Allah aşkına:

"Tunceli halkının PKK ile en ufak kültürel sosyolojik bir bağı bir ilgisi yok"

İnsaf Sayın Vali!

Sadece kent merkezinde çocuğunu bu savaşta kaybetmiş sekiz yüze yakın aile yaşıyor.

Yoksa bu analar babalar da mı Dersimli değil, bir zahmet sorun isterseniz?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne yapmalı?

Orhan Miroğlu 22.10.2008

Mahmut Baksi yetmişli yıllarda sürgünlüğe zorlanmış ve yakalandığı hastalıktan ölünceye kadar da yurt dışında, İsveç'te yaşamış bir Kürt aydınıydı.

Ölünce, vasiyeti üzerine, cenazesi İsveç'ten getirildi ve Diyarbakır'da toprağa verildi.

“Atatürk mezarından kalkmış ve şu anda, Diyarbakır Ulucami önünde, oturmuş karpuz satıyor deseler inanırım, ama devletin çözüm için adım atacağına inanmam,” diyordu Baksi.

Bu inanç aslında Kürt aydınlarının yıllardır paylaştığı bir inançtır ve hâlâ çok güçlü.

Çünkü itiraf etmek gerekir ki bu inancı sarsacak veya boşa çıkaracak bir şey olmadı bugüne kadar.

Öte yandan, insanın aklına hep umutsuzluğu düşüren bu inanca rağmen; Kürt aydınlarının ve siyasetçilerinin önemli bir bölümü, her iki halkın, eşit ve demokratik haklar kullanarak birlikte yaşayabileceklerini dün olduğu gibi bugün de savunuyorlar.

Ama bunu savunmak artık kolay değil ve gittikçe zorlaşıyor.

Kürt sorununda çözümsüzlüğün merkezi haline gelmiş ordu, bütün bir cumhuriyet dönemi boyunca denenmiş ama sonuç vermediği gibi, sorunu içinden çıkılmaz bir hale getirmiş politikalarla, toplumun yüzleşmesini istemiyor.

Generaller, bu yüzleşme gerçekleşirse bu savaşın sürdürülemeyeceğini çok iyi biliyor çünkü.

Genelkurmay Başkanı Aktütün'de askerî ihmal olabileceğine ilişkin eleştirilerin bile telaffuz edilmesine bu yüzden tahammül gösteremedi.

Oysa bu savaşın tarihi içinde, toplumdan gizlenen ne Aktütünler var, saymakla bitmez.

Gerçek şu ki başta Başbakan olmak üzere kimse çözüme yakın ve çözümü düşünüyor değildir.

Erdoğan, partisinin yüzde 50'nin üstünde oy aldığı bölgeyi ziyaret ediyor, onu dinleyecek insan bulamıyor.

Ama o bildiğinde ısrarlı hâlâ.

Kürt sorununda Başbuğ'a en ufak bir itirazı yok.

Geçmişte bu meselede askere kayıtsız şartsız destek sunan partilerin ve siyasetçilerin bugün esâmisinin bile okunmadığının farkında değil.

Bu tercih nedeniyle, partisinin bir yılda nasıl hızlı bir düşüş yaşadığını görmek ve anlamak istemiyor Başbakan, ama bir yandan da kamuoyunu boş ve anlamsız beklentilerle oyalamaya çalışıyor.

Mir Dengir Fırat'ı Ahmet Türk'e gönderiyor.

Eğer bu meselenin genel başkan düzeyinde, restoranlarda konuşulacak yanı kaldıysa eyvallah, ama yine de bu mekânlarda DTP Genel Başkanı Ahmet Türk, Sırrı Sakık ve İbrahim Bilici'yle oturması gereken Mir Dengir Fırat değil, Cemil Çiçek'tir bence.

AKP'nin Kürt sorunundaki resmî politikasını kim belirliyorsa ve bu konuda kimin fikirlerinin değişmesi çözüme katkı sunacaksa DTP'lilerle buluşması gereken odur.

Öyle Kürdü Kürtle buluşturarak çözemezsiniz Kürt sorununu.

Kaldı ki, Ahmet Türk ve Mir Dengir'e kalsa, Kürt sorunu çoktan çözülmüştü zaten.

AKP içindeki 70 Kürt milletvekiline susmayı tavsiye edecek, kamuoyu bu milletvekillerinin ne düşündüğünü bile bilmeyecek, sonra da Mir Dengir Fırat'ı DTP'lilere göndereceksiniz.

Sayın Fırat da Aktütün'de olup bitenlerin bile gizlenemediği bir dönemde, Ahmet Türk'le Kürt sorununu konuştuk demeyecek, diyemeyecek, Ahmet okuldan arkadaşımdır filan diyerek restoranın garaj kapısından sıvışıp gidecek.

Medyaya da birlikte yenilen istavritin lezzetini yazmak kalacak.

Farkında mıyız bilmiyorum, 1984'te başlayan birinci aşaması bitti bu savaşın, ikinci aşamasını yaşıyoruz.

Artık kabul edilebilir sınırlarda tutulamayacağı açık olan bir savaş söz konusudur.

Ve bu savaş bu muameleyi hak etmiyor.

Asker ve gerilla analarının siyasetçilerden beklediği bu değildir.

Eğer gerçekten diyalog yolları denenecekse, kamuoyuna açık müzakere süreci benimsenmelidir.

Atılacak adımların mahiyetini kamuoyu bilmek zorunda.

Gizlenecek, hakkında yorum yapılamayacak neyi kaldı bu savaşın?

Devletin ta Beka'dan başlayarak Öcalan'la her zaman görüştüğünü mü bilmiyoruz?

Öcalan'ın avukatları aracılığıyla dile getirdiği görüşleri ve çözüm için yaptığı önerileri mi?

Yoksa bu kirli savaşın Ergenekon adında bir canavarı nasıl yaratmış ve büyütmüş olduğunu mu?

Kabul edelim ki, gerçeklerle yüzleşemediğimiz ve gerçeği sorgulayamadığımız için bu trajedinin yaşanmasına engel olamadık.

Şimdi Türkiye'de iki farklı ulusal zemin iki farklı ulusal psikoloji var. Bu ulusal psikolojiler, gerilimler etnik hınç ve öfkeyi besliyor ve toplumsal ayrışma derinleşiyor.

Gerçek zeminlerde, gerçek ve samimi buluşmalar görmek istiyor toplum.

Bunun da yeri TBMM'dir.

TBMM en önemli ulusal sorununu, Kürt sorununu görüşmek üzere tek gündemle toplanmalı ve burada alınacak kararları kamuoyu yüz sene sonra değil şimdiden bilmelidir.

Bu savaşla ilgili olmayan, bu savaşı acı duyarak, içinde hissetmeyen tek yurttaşı kalmadı Türkiye'nin.

1984'ten bu yana askerliğini çatışma bölgesinde yapan 15 milyon civarında insan bu savaşın gerçekliğine ya tanık oldu, ya da bizzat çatışmalara katıldı.

Neyi kimden gizleyeceksiniz?

Bu kirli savaşın ayıbı da, günahı da ortada.

Sayın Başbakan Diyarbakır belediyesiyle uğraşmaktan vazgeçin, Türkiye Diyarbakır'dan daha büyük ve daha önemli, yönettiğiniz bu ülke bir iç savaşın, Türkler ve Kürtler arasında yaşanacak bir iç savaşın eşiğinde bulunuyor.

Bu gidişatı durdurmak sizin elinizde.

Özal'ın kadersizliği sizi korkutmasın, tarih tekerrür etmez hiçbir zaman.

Kaldı ki sizin elinizdeki imkânların hiçbiri rahmetli Özal'da yoktu.

Bu imkânları kullanmaz ve harekete geçmezseniz çok sürmez, Kürt sorununu, BM Güvenlik Konseyi'nde konuşmak zorunda kalabilirsiniz.

Bizden söylemesi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Araf'ta yaşamak

Orhan Miroğlu 29.10.2008

TSK'nın; 1984'te, Eruh ve Şemdinli baskınından sonra başlayan yeni dönemde, kısa bir şaşkınlık devresinden sonra, PKK'ye karşı izlemeyi tercih ettiği strateji, savaşı kontrol altında ve kabuledilebilir sınırlarda tutmak oldu. Bir gerilla savaşına karşı tecrübesi olmayan TSK, kısa sürede kendisini toparladı ve muazzam mali kaynaklar kullanarak, gerilla taktiklerine karşı koyabilecek ölçülerde orduyu modernize etti.

PKK ise bu stratejiyi ve sonrasında gelişen süreci 'sorunu çözmeye yanaşmadan, zamana yaymak ve Kürt özgürlük hareketini içerden çürümeye terk etmek' biçiminde tanımladı.

PKK'yi yönetenler, çözüme ilişkin toplumsal beklentilerin arttığı dönemlerde ilan edilen ateşkes kararlarından, bu yüzden olsa gerek, hep tedirgin oldular.

Çünkü tek taraflı ilan edilen ateşkes kararları, kaydadeğer bir uzlaşma ve diyaloga yol açmıyor ve bu ateşkes kararları, çok geçmeden arka fonunda sadece savaş mağdurlarından gelen barış çığlıklarının yükseldiği bir monologa dönüşüyor, ama bir yandan da Kürt sorunu Türkiye'de, hem iç hem dış politika bakımından, kıymetli bir imkân haline geliyordu.

Bugün gün gibi ortada; savaş artık ne kontrol edilebiliyor, ne PKK bir yokoluşla karşı karşıya ne de bir bütün olarak Kürt hareketi güçsüz.

Ama TSK için bugün de, Kürt sorunu PKK'siz veya değil, bir güvenlik ve asayiş sorunudur.

Ne var ki askerlerin rolü, hem iç hem de dış kamuoyunda artık ciddi bir biçimde sorgulanıyor.

PKK'yle mücadelede koordinasyonun sivil kanadını güçlendirmeye yönelik adımların düşünülmesi işte bu koşullarda gündeme geldi.

Hazırlığı yapılan planlamaya göre, 'terörle mücadele'nin koordinasyonu, ağırlıklı olarak müsteşarlık düzeyinde oluşturulacak yeni kurumlar aracılığıyla sürdürülecek.

AKP'den umudunu kesmemiş kimi liberal çevreler ve medya, bu yeni modeli, 'demokratik kazanımlara zarar vermeden' başarı sağlayacak bir model olarak görüyor.

Bu modelin hesap verilirliği ve mekanizmalarının denetim oranı da yüksek olacak deniyor.

Dolayısıyla bu anlayışa göre, eğer askerler bu savaşta psikolojik üstünlüğü kaybettilerse, bunun sebebi, gencecik Anadolu çocuklarının gerillaya karşı savaşmayı bir türlü becerememesidir!

Ve *Taraf*'ın ısrarlı yayınları olmasa, bu çocuklardan bu beceriksizliğin hesabı, Dağlıca'dan sonra bir güzel de sorulacaktı, bunu da biliyoruz.

Savaşı yürütecek mekanizmaları gözden geçirmek fikri görünürde bu gerekçeyle tedavüle sokuluyor.

İyi niyetli yorumcular bile bu yeni konseptin daha yararlı olduğunu yazmaya başladılar ki, kanımca böyle bir tartışmaya taraf olmak, bizi asıl sorundan uzak kılıyor.

Asıl sorun şu:

Türkiye koşullarında; ayrılmayla sonuçlanması muhtemel etnik bir savaşı göze almadan 25 yıl, veya daha az, daha fazla sürecek ne bir gerilla, ne bir anti-gerilla savaş sürdürülemez ve demokratik gelişme, PKK'yle savaş koşullarında gerçekleşemez.

İspanya'nın ETA'ya karşı yürüttüğü mücadeleyi hatırlatmak da ayıp kaçıyor doğrusu.

Anlaşılan, AKP kurmayları, İspanya'nın ETA'ya karşı yürüttüğü mücadeleyi bugünlerde incelemekle meşguller.

Ama İspanya'nın BASK için hayata geçirdiği siyasi modeli ve çözümü görmezlikten geliyorlar.

BASK bölgesinde sınırsız özerk hakların kullanılması diye bir sorun yok İspanya'da.

ETA bağımsızlık talep ediyor, asıl sorun bu. Buna rağmen, Zapatero geçmişte, dolaylı da olsa ETA'yla diyalog arayışlarını meşrulaştırmak için parlamentoda ısrarlı bir ikna çalışması yürüttü.

Siz Erdoğan'ın veya AKP'li vekillerin birlikte aynı çatı altında mesai yaptıkları DTP'lilerle diyalog arayışlarına Meclis'i ikna çalışması yürütmek bir yana, demokratik çözüm için kendi adlarına, parlamentoda tek laf ettiklerini işittiniz mi?

Ürkek, mahcup ve titreyen bir ses tonuyla da olsa, kürsüye çıkıp, 'Kürt yurttaşlarımız da galiba biraz haklı arkadaşlar' diyen bir iktidar ve muhalefet milletvekiline rastladınız mı?

Bu bir yana, İspanya'nın bu savaşa ödediği bedelleri de bilmiyorlar.

Kırk küsur yılda 800 kişi. Yani bizim bir yılda değil , bir mevsimde kaybettiğimiz insan sayısı kadar.

Şimdi de, askerlerle olmadı, sivillerle aynı yola devam diyor hükümet ve yeni bir 'Güvenlik Planlaması' öneriyor.

Eh, bu güvenlik tedbirleri yerine getirilirken, PKK'yi tasvip etmeyen Kürt vatandaşlarımızın mağdur olmaması gerektiğine dair bir kanaati var hükümetin; iyi, güzel de, PKK'yi tasvip eden yurttaşlarımıza ne yapacağız?

25 yıldır yaptığımız şeyleri mi?

Yani köylerini yakmak, onları sürmek topraklarından, kent merkezlerinde, sokaklarda, şurada burada enselerine kurşun sıkmak, veya toplu mezarlara, üstüne beton dökülen su kuyularına gömmek gibi şeyler mi?

Biliyorsunuz bunlar yapıldı geçmişte ve bu insanların yakınları, akrabaları, PKK'yi desteklediğimiz için bu felaketleri yaşadık deyip yeni bir muhasebe yapmak yerine bu partiyle siyasi bağlarını daha da güçlendirdiler.

Bu önerilen yeni güvenlik teşkilatlanmasının sonucunda gerillaların karşısına Ayhan Çarkın gibi, ruhsuzlaştırdığınız insanları dikeceksiniz, işin orası tamam, ama PKK'yi desteklemeye devam eden yurttaşlarımız için planınız nedir?

PKK'den yana siyasal tercih koyan insanlar bu ülkenin her tarafında var ve sayıları da toplumdan elemine edilebilecek gibi değil.

Dağa çıkmış evlatlarını vurup onlara demokrasi mi önereceksiniz?

Gerçek şu ki, Türkiye'yi 'Kandil Ülkesi' gibi görenler, bizi Araf'ta tutmaya çalışıyorlar.

Olup biten bu, gerisi boş laf.

'Milli Meseleler İhale Yasası' nasıl çalışır?

Orhan Miroğlu 05.11.2008

AKP'nin 'devlet partisi' olma süreci hızla tamamlanıyor.

Bilirsiniz, devletin, kadim 'milli meseleleri' vardır.

'Devlet partisi' olmak; her şeyden önce, ordunun, siyasi partilere ihale ettiği bu 'milli meselelere' siyasi teminat gösterip katılmayı gerektirir.

Bu iş ciddi bir iştir.

Devletin açtığı 'milli ihalelerin' ordu tarafından belirlenen kuralları vardır çünkü.

Sistem banka teminat mektuplarıyla ve müteahhit karneleriyle çalışmaz kuşkusuz, seçim sandığından çıkan sonuçlara göre çalışır.

İhaleye katılıp sonuç almak, partilerin seçmenden aldığı teminata, yani oya bağlıdır.

Ve işin en kötü tarafı bazen ihaleye katılacak parti bulunamaması, ya da zarf atan partilerin ihale makamınca zayıf bulunmasıdır.

Bu durumda iş yüksek ihale makamına düşer ve 12 Mart, 12 Eylül gibi modern, olmadı 28 Şubat gibi post modern darbeler yaşanır.

Doğal olarak, dünya ve Türkiye değiştikçe, 'milli meseleleri' oluşturan şartlar da değişir.

Bu da kaçınılmaz olarak (Milli Meseleler İhale Yasası) MMİY'nin sık sık gözden geçirilmesine yol açar.

Fakat çoğu zaman MMİY'nde yapılan her türden değişiklik bile bir işe yaramaz.

Bir bakarsınız ki, devlet kuran partiler dahi, bu ihalelere artık giremez, girse bile hiçbir ihaleyi kazanamaz olur.

CHP'nin başına gelen tam da böyle bir şeydir.

Baykal yıllardır sandıktan aldığı sonuçlara aldırmandan devletin milli ihalelerine zarf atıp durur.

Ama ihale hep başkasında kalır.

Sebebi CHP'nin teminatının yetersiz olmasıdır.

Baykal bunu bir türlü anlamaz.

Partisi devlet kuran parti ya, teminatı yetersiz olsa da, ihale makamından kaşla göz arasında kayrılmayı umut eder her defasında.

Bilmez ki, her türlü ihalede yolsuzluk olur, milli meseleler için yapılan ihalelerde yolsuzluk olmaz!

Milli ihalelere, Baykal'ın yaptığı gibi, öyle teminatsız, sadece 'bir zarf ta ben atayım, koy desinler Mışko'nun da bergili var' hesabıyla girilmez.

Bu bir, ikincisi MMİY'na göre Kürt seçmenden alınan oyların bu dönemde hayati bir önemi var.

Çünkü, Cumhuriyet'in bir türlü Türkleştiremediği Kürtlerin son isyanı sürüyor.

Dağdaki üç-beş bin isyancıyla kalınsa yine iyi, korkulan şey oldu ve Kürtler iyice siyasallaştılar.

Öcalan'ın başı ağrısı binlercesi sokağa dökülüyor!

Son 25 yılda merkez sağ ve sol partiler bu bölgede haritadan silindi.

Üstelik arka bahçenin Kürtleri çoktan devlet oldular.

Mesut Barzani Kürt Federe Yönetimi'nin, Talabani ise Irak Cumhuriyeti'nin başına oturdu.

"Bu iki liderin arada bir, 'Bıraderakani Tırkakan'(Türk kardeşlerimiz) deyip durmalarına aldanmayın, Kerkük petrolü hal yoluna girerse nerede duracakları bilinmez" diyorlar!

Durum bu iken partinin eğer Kürtlerin yaşadığı illerde tabela partisi haline gelmişse, ihalelerin akdedildiği

Dolmabahçe Sarayı'nın önünden bile geçmenize imkân yoktur.

İşte bu tarihî şartlarda, AKP 2007 yılında Kürt seçmenden aldığı oylarla, ihale makamı nezdinde bayağı itibarlı bir parti haline geldi.

Devlet ve ihale makamı, DTP'yi yok saydığı için; AKP, devlet ve Kürt yurttaşları arasındaki koptu kopacak siyasi bağın ve aidiyetin yegâne temsilcisi olup çıktı.

AKP, ihaleyi kazandı, işi kaptı, sıra taahhüdü yerine getirmede.

Zor bir taahhüt bu, yüksek ihale makamına taahhüdümü yerine getireyim derken, halkın verdiği teminatı kaybedebilirsiniz!

Çünkü bu makamla halkın çıkarı birbiriyle hiç bağdaşmadı tarih boyunca!

Ve geçmişi tekrarlamak, bu işte en büyük risk faktörü!

AKP, geçmişte bu türden ihaleleri alıp ihale makamına taahhütte bulunan partilerin söylemlerine ve icraatlarına sarılıyor.

Başbakan Hakkârî'de 'ya sev ya terk et' mealinde sesleniyor Kürtlere.

Cemil Çiçek, 25 yıldır yedi düvele karşı savaştıklarını hatırlatıyor Türklere.

Kolay değil tabii yedi düvele karşı savaşmak, maliyetini hesaplamış Cemil Çiçek, 25 yılda 1 trilyon dolar!

Oysa biz sanıyorduk ki, devlet ve PKK arasında süren, liderliğini de İmralı'daki Abdullah Öcalan'ın yaptığı bir savaş söz konusudur.

Yanılmışız!

Yedi düvele karşı parasız pulsuz savaşılmaz tabi, kimse anlamadı ama, Cemil Çiçek anlamış ve hesaplamış işte!

Feda olsun ihale makamına, bu halk gerekirse 1 trilyon dolar daha verir!

Ne var ki iş artık parada pulda değil.

AKP'nin ihale makamına verdiği kısa ve uzun vadeli taahhüdündeki açmazlarda.

AKP'nin kısa vadeli taahhüdü Diyarbakır'ı, Batman'ı ve hatta Dersim'i bile DTP'nin elinden ilk seçimlerde almak, böylece siyasallaşmış Kürtlerin belini kırmak.

Bu taahhüde, laikçi kişiliği ile tanınan ihale makamının başı da çok inanmış olacak ki, kendisinden beklenmeyecek bir açıklama yapıp, bölgeye binlerce imam gönderilmesini teklif etti.

Taahhüt yerini bulsun ve milli davamızda milli amaçlar hâsıl olsun diye MHP, Diyarbakır'da aday göstermeyeceğini açıkladı.

Valiler savaş mağdurlarının sokaklarda büyüyen çocuklarına Denizli'de farklı, Adana'da farklı, karşı taktikler geliştirdi. Medyanın bir kısmı bu son milli ihaleye ve taahhüde bigâne değil.

Fehmi Kuru'ya göre, Başbakan DTP'yi gayrimeşru ilan edebilecek hakka ve kudrete sahip. Ve yine Kuru'ya göre Başbakan 'DTP gayrimeşrudur' derse, bize sadece buna inanmak düşer!.

Sevgili Cengiz Çandar bile, meseleyi getirip yenilgiye uğratılması gereken PKK'nin psikolojik üstünlüğüyle açıkladı, hatta malum hareketliliği, Türkiye'nin artan bölgesel rolünü hazmedemeyen dış güçlere bağlayıp geçti!

Ne var ki ne AKP'nin ne ihale makamının ve ne de medyanın hesaplayamadığı bir şey var.

Bütün bu taahhüt planları ve programları, Kürt seçmenin siyasi iradesini millileştiriyor.

Mart seçimlerinde; 'topyekûn bir milli taarruza' uğradığını düşünen Kürt seçmen AKP'nin sandıktaki teminatını benzeri bir 'milli heyecanla' yakabilir.

Felaketin başlangıcı olmaz bu, merak etmeyin.

Kim bilir belki de, ihale makamı dahil, çarenin Kürt meselesi için yeni milli ihaleler açmakta değil, gerçek demokraside olduğunu böylelikle anlayacağız.

Söz ve karar halkındır artık.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Amerikan ulusu niçin ağlıyor?

Orhan Miroğlu 12.11.2008

'Türkiye Türklerindir', Amerika, Amerikalılarındır.

Afrika, Asya, Avrupa ve Latin kökenli halkların oluşturduğu bir Amerikan ulusu var.

Dünyanın dört bir yanından gelmiş, dilleri, kültürleri farklı bu ulusların kendilerini ait hissettikleri 'bütün ulusların Amerikası' bir seçim yaşadı, ve siyah derili bir insanı başkan seçti.

Obama'yı başkan seçen Amerikan ulusu, ona seslenen yeni başkanını dinlerken ağlıyor.

Barak Obama'nın seçim başarısı, demokratların cumhuriyetçilere karşı elde ettikleri basit ve uygun siyasi koşullar oluştuğunda her zaman elde edilmesi mümkün bir siyasi zafer değil sadece.

Bir halk, bir ulus seçim kazandım diye kolay kolay oturup ağlamaz.

Fransa, Sarkozy seçim kazandı diye oturup ağlamıyor.

Almanya, Angela Merkel seçim kazandı diye ağlamıyor.

Türkiye, Tayip Erdoğan seçim kazandı diye de ağlamıyor.

Peki ya Amerikan halkı niçin siyah derili bir politikacıyı başkan seçiyor sonra da oturup hüngür hüngür ağlıyor?

Bütün ulusların Amerikası olmayı başarmış Amerika, aslında kendi toplumsal ve tarihî travmalarına ağlıyor.

Ulusal travmalar böyledir işte, oluşmaları halinde bir halka bir ulusa çok acı verir, yasa boğarlar.

Ve bu toplumsal travmaları yaşamış ulusların hafızasında ortak anılar, ortak acılar oluşur.

Bu anılar ve acılar, insanların belleğinden kolayca silinmezler, durmadan geleceğe taşınıp durur, hak talep eder ve bir gün iyileşmeyi beklerler.

Amerikan ulusunun Barak Obama için ağladığı an, işte o andır.

Yani, hakkın elde edildiğine ulusça inanç duyulduğu ve büyük yürüyüşün tamamlandığı andır.

Bu tarihî anın ilk safhasını 140 yıl kadar önce köleliğin kaldırılması sırasında yaşadı Amerika.

Ve doğrusu o ilk safhayı, kimse Howard Fast kadar güzel anlatmadı:

"Savaş olup bitmişti. General Lee, Appomattox Adliye Sarayı'nda silahlarını teslim etti ve her şey bitti. Şimdi ılık Güney topraklarında dört milyon özgür karaderili vardı. Kölelikten kurtulduklarına, şimdi artık özgür olduklarına inanamıyorlardı. Zor kazanılmış bir özgürlüktü bu, çok değerliydi. Özgür bir insan hem dünü hem yarını düşünmek zorundadır, geçmişi de geleceği de kendisinin çünkü; açlıksa açlık çekecektir, karnını doyuracak sahip yoktur artık; ama hızlı adımlarla yürümek isterse, yavaş ol bakalım diyecek kimse de yoktur."

Howard Fast'ın romanı *Hürriyet Yolu* adını taşıyor.

Okumayı ve yazmayı bilmeyen romanın kahramanı siyah derili Gideon Jackson'ın, 500 kişilik Kurucu Meclis'e halkının temsilcisi olarak seçilmesi Amerika'da yeni bir tarihin başlangıcıdır.

O tarihin içinde Gideon Jacksonların açtığı Hürriyet Yolu'nda, şimdi Barak Obama yürüyor.

Ona 'yavaş ol bakalım' diyecek olanlara aldırmadan ve hızlı adımlarla yürüyor.

Amerikan ulusu Obama'ya ağlıyor.

Obama'yı başkan seçen Amerikan ulusu, insanları acıya ve yasa boğan yaralı bir belleğin şifa bulacağına inanıyor, geçmişi hatırlıyor ve bugünün başarısına ağlıyor.

Peki, biz niçin, kimilerinin Barak Obama olarak gördüğü Erdoğan'ın hiçbir konuşmasına ağlayamıyor, sadece kızıyoruz?

Halbuki ağlamak bizim de hakkımız.

Çoktan yaralı bir belleğe dönüşmüş, kanamaya devam eden ortak acılarımız, ortak yasımız yok mu bizim?

Olmaz olur mu, elbette var.

Peki, o halde niçin Amerikalılar gibi hep beraber ağlayamıyoruz?

Obama gibi söylediği her söz, yaşadığımız köklü acılara iyi gelecek bir başkanımız yok, bunun için hep beraber oturup ağlayamıyoruz işte.

Bizim, özde değil, sözde 'Barak Obamamız' bizi ağlatacak yerde, öfkeliendiriyor ve üzüyor.

Çünkü o ve bakanları 'Türkiye Türklerindir, beğenmeyen çeker gider' diyen insanlar gibi konuşuyor.

Son İttihatçılardan Harbiye Nazırı Vecdi Gönül Paşa, Brüksel'de bütün dünyanın yüzüne karşı 'Ermenileri ve

Rumları kovduk, sıra Kürtlerde' diyor:

"Ben İzmir Ticaret Odası'nda bir dönem görev almıştım. Bu odanın kurucuları arasında bir tek Müslüman yoktu ve tamamı Levantenlerden müteşekkildi. Cumhuriyet'in kuruluş öncesinde Ankara'da Ermenilere, Musevilere ve Müslümanlara ait dört mahalle bulunuyordu. Ege'de verimli topraklar azınlıkların elindeydi. Şimdi nation building yani ulus oluşturma sürecinde en önemli adım mübadele olmuştur. Düşünün Ege'de Rumlar devam etseydi veya Türkiye'nin pek çok yerinde Ermeniler devam etseydi bugün acaba böyle bir milli devlet olabilir miydik? Bugün dahi Güneydoğu'da verilen mücadelede tehcir sebebiyle kendini mağdur sayanların katkısını hep biliyoruz."

'National Building' –ulus inşası- için Ermenileri Rumları kovdunuz öyle mi Paşam!

İnşaatınız yarım kaldı, bir türlü tamamlanamıyor, tamamlamak için şimdi de Kürtleri mi kovacaksınız yoksa? Sevgili okurlar, İttihatçıların savunma bakanı olduğu bir ülkede, Kürtlüğünden utanmayan bir Kürdü acaba cumhurbaşkanı seçer miydik diye tartışıyoruz birde.

Bir zamanlar Kürtlerin kuyruklu olduklarına inanılırdı ve Kürt olduklarından şüphe edilenlerin kuyruk sokumunda bir kuyruk aranırdı.

Adana Öğrenci Yurdu'nda pantolonları indirilip 'kuyruklarına' bakılan çok ünlü iki kişi var.

Musa Anter ve Turgut Özal. İkisi de Adana'ya Mardin'den gittiler.

Musa Anter, 'kuyruğuna' bakıldığını hiç gizlemedi, Kürtlüğünden utanmadı, bedelini de hayatıyla ödedi.

Ama Turgut Özal 'kuyruğuna' bakılan bir insan olduğunu hep gizledi.

Gizlemeseydi, değil cumhurbaşkanı mahalleye bekçi bile olamazdı.

Yaşadığımız travmalara birlikte ağlayabilmekten henüz çok uzak olduğumuzu anlamalıyız Yakın bir zamanda ne Obamamız olacak bizim, ne birlikte oturup ağlayabileceğiz.

Ermenileri, Süryanileri, Rumları kurtaramadık.

Bir Kürt cumhurbaşkanı arayacağımıza, Kürtleri, 'mağdur olan mübadele muhacirlerinin' öfkesinden ve şiddetinden kurtarmaya bakalım şimdi.

Amerikalılar gibi, bir gün birlikte ağlayabilmenin umudunu ancak böylelikle koruyabiliriz..

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Devlet-ulus hikâyesi, ütopyaya dönüşürken -1

Orhan Miroğlu 19.11.2008

Türkiye'de 2001 yılından beri İsveç Başkonsolosluğu görevini sürdüren Ingmar Karlsson, bu görevini tamamlayıp ülkesine döndü.

"Kürtlerin bugün yaşadığı bütün bölgeleri kapsayan bir ulus-devlet, tarihî ve reel siyasi nedenlerden ötürü bir ütopya olarak kalacaktır."

Yukarıdaki sözler, Karlsson'un *Bir Diplomatın Gözüyle Kürt Sorunu* adlı kitabında yer alıyor.

Bu kitabı birileri, mesela Sayın Ahmet Davutoğlu, Başbakan'a önerir mi bilemeyiz tabii, fakat Sayın Başbakan'ın şu an içinde bulunduğu ruh hali itibarıyla, sabrının biraz daha zorlanıp, "bekâra karı boşamak kolaydır, bu Karlsson denen adam da kim oluyor" diyeceği muhakkak.

Neyse, bugün adına 'Kürt sorunu' dediğimiz sorunun, devlet-ulus inşasına ait kanlı hikâyenin bir parçası

olduğunu biliyoruz.

Ve yine biliyoruz ki, her defasında birilerinin 'artık tamamlandı' diye sevinç gözyaşları döktüğü devlet-ulusun bu kanlı kuruluş hikâyesi bir türlü tamamlanamıyor.

Devlet-ulus inşaatçıları üzülecek belki ama, Ingmar Karlsson, bu hikâyenin, bir ütopya olarak kalacağını söylerken haksız değil.

Hikâyenin içinde yer aldığı tarihin kanlı-kansız sayfalarını hızla bir çevirelim isterseniz.

Dünyada yaklaşık iki yüzyıl önce, milliyetçilik ve milliyetçiliği benimseyen milletler icat oldu.

İmparatorluğun sınırları içinde yaşayan milletler Osmanlılara karşı ayaklandılar, uluslaşıp devletleştiler.

Bunların içinde dinleri ve dilleri farklı olanlar da vardı, ama dilleri farklı, dinleri aynı olan uluslar ve milletler de.

Milliyetçilik ve imparatorluktan ayrılma söz konusu olduğunda dil ve kültürel geçmiş, dine göre daha önemli bir faktör olarak öne çıkıyor, imparatorluğun çöküşü önlenemiyor ve imparatorluk sınırları içinde yaşayan ulusları birarada tutan 'Osmanlıcılık' ve kısmen din faktörü, yeni tarihsel gelişmeye direnemiyordu.

Girilip çıkılan savaşlar birer birer kaybedildikçe; imparatorluğu, sahip olduğu bütün toprakları ve tebaası ile birlikte kurtarmanın artık imkânsız olduğu anlaşıyor; Anadolu'yu hiç değilse elde tutmanın ve Anadolu toprakları üstünde, yeni bir devlet kurmanın daha makul ve gerçekçi olduğu görülüyordu.

İttihatçıların müttefiki olan Almanların tavsiyeleri de aslında hep bu yöndeydi.

Ama bu devleti imparatorluğun kurtarılan toprakları üzerinde kurmak için güçlü bir milliyetçilik ve bu milliyetçiliği benimseyecek bir millet gerekiyordu.

Fransız İhtilali'yle beraber, Osmanlı aydınları arasında da milliyetçilik ideolojisi az çok oluşmuştu, ama bunu benimseyecek doğru dürüst bir millet henüz ortalıkta gözüküyordu.

Osmanlılar, imparatorluk sınırları içinde yaşayan Türklerden hiç hoşlanmıyorlardı, onları küçümsüyor ve Etrak-ı bi İdrak (Anlayışsız Türkler) diye tanımlıyorlardı.

Osmanlıların Türklere ilişkin bu küçümseyici tavrı çok geçmeden terk edildi.

Anadolu'da inşa edilecek bir devletin bir milleti de olmalıydı ve bu tarihsel akışa en uygun halk Türk halkıydı.

Ama tam da bu dönemde, Ermeniler, Süryaniler, Yahudiler, Rumlar, Kürtler gibi Anadolu'da yaşayan ve farklı etnisitelerden gelen halklar da, bu tarihsel akışa uyup farklılıklarını özgürce yaşayabilecekleri bir geleceğin düşünüyüyor ve hak talep ediyorlardı.

Devleti, 1912-1918 yılları arasında yöneten İttihatçılar, Anadolu'da yaşanan bu zor bilmeceyi muazzam bir etnisite mühendisliğiyle çözdüler.

En büyük sorun olarak gördükleri Ermenileri tehciye zorlayıp taammüden, yani planlayarak bir soykırım gerçekleştirdiler.

Diğer halkların payına da bu soykırımın gerçekleştiği tarih sırasında sürölmek, katliama uğramak ve yerinden yurdundan olmak düştü.

Bu soykırırna Kürtler suç ortaklığı yaptı.

Ama bu onları inkâr edilmekten, yok sayılmaktan ve kuruluşuna hizmet ettikleri bu devlet-ulus tarafından, taammüden yani planlayarak geliştirilen Türkleştirme projeleriyle karşı karşıya kalmaktan yine de kurtaramadı.

İttihatçıların ideologu, Ziya Gökalp'in vefatından sadece dört ay sonra başlayan Şeyh Sait isyanından bu yana, kuruluşunda başat rol oynadıkları 'ulus-devletle' aralarındaki mücadele sürüyor.

İşte, Vecdi Gönöl Paşa (bundan sonra kısaca VGP olarak geçecek), bu kanlı hikâyenin Ermeniler ve Rumlarla ilgili bölümünden Brüksel'de paragraflar okuyunca hak ettiğı tepkilerle karşılaştı.

Bu tepkilerin en yürek yakıcı olanı da sevgili Arat Dink'in "Yokluğum Türk Varlığına Armağan olsun" diye haykırmasıydı.

VGP, aslında devlete armağan edilen halkları hatırlattı, soykırım suçunu ve bu suçu işleyenleri övdü.

Sizi bilmem, ben bu tartışmada bir şeye çok şaşırdım, o da şu: İyi niyetli hatta akıllı diyebileceğimiz birtakım kimseler, VGP'ye bir soykırımı cesaretle övdüğü için değil, 'yanılıyorsun, bu halklar yaşasaydı Türkiye daha zengin olacaktı' gibi insanlıktan uzak bir gerekçeyle karşı çıkıyorlar.

Ermeniler ve Rumlar zenginlik üretebilen halklardan olmasalar bu soykırımlardan, kahrılı mübadelelerden kurtulabilecekler miydi?

VGP'ye bu yönüyle karşı çıkanlara bakılırsa, soruya evet demek mümkün.

İttihatçılar böyle bir fikre ikna olmadılar ve o trajediler yaşandı, öyle mi?

Rumlar, Ermeniler, Yahudiler, Süryaniler servetlerini getirip Konya ovasına yığsalar, sonra da bu serveti Enver Paşa'ya, Bahattin Şakirler'e teslim etseler, tapularda adlarına kayıtlı malı mülkü Müslüman ve Türk olan halka devretseler başlarına gelecek felaketten kurtulabilirler miydi sanıyoruz?

Peki o zaman Müslüman ama zenginlik üretemeyen yoksul Kürtlerin başına gelenleri nasıl açıklayacağız?

Zenginlik üretebilen halkların soykırırna uğradığı dönemde, zenginlik üretemeyen ve 'dağdan indirilmesi ve uygarlaştırılması gereken' halklardan sayılan, tembel, 'gözünü devletin vereceğı bir dilim ekmeğe dikmiş' Kürtlerden dün ve bugün, istenen neydi peki?

Editörüm sevgili Tamer Kayaş'ın sabrını, yazıyı uzatarak, epey zorladım yine –neyse ki pompalı tüfeğı yok!-

Hikâyenin geri kalan bölümü haftaya.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ulus-devlet ütoppyaya dönüşürken -2

Orhan Miroğlu 26.11.2008

Fethiye, 'fetih' kelimesinden türetilmiş olsa gerek.1923 yılında değiştirilmeden önce Fethiye'nin adı, 'ışık şehri' anlamına gelen Telmessos'tu.

Telmessos'un adının; Osmanlı ordusunda pilot olan ve 1. Dünya Savaşı'nda öldürülen Fethi Bey'in anısına değiştirildiği rivayet edilir.

Louis de Bernieres'in *Kanatsız Kuşlar* adlı romanında, Telmessos civarındaki köylerden toplanıp mübadele edilecek olan ve kendini Osmanlı olarak gören Rumlar, görevli askerlere sorular sorup dururlar:

"- Peki, evim ne olacak?

- Kilitleyin.

- Annem ne olacak, hastadır kendisi?

- Geride kimse kalamaz.

- Oğlum ne olacak. Üç gündür uzakta, geri döndüğünde ona ne olacak?

- Arkamızdan gönderilir.

- Semaverim ne olacak, çok kıymetlidir?

- Deniz kıyısına ulaşıncaya kadar taşıyamayacağınız hiçbir şeyi almayın yanınıza. Eğer aklınız varsa yiyecek ve giysi alırsınız.

- Yunanistan nerede?

- Denizin ötesinde. Çok uzak değil. Merak etmeyin. Yunanlılarla Frenkler size bakacaklar. En az eskisi kadar iyi, yeni evler bulacaklar size.

- Yunanlılar da bizim gibi Osmanlı mı?

- Hayır, bundan böyle siz Yunansınız, Osmanlı değilsiniz. Ve biz de artık Osmanlı değiliz; Türküz. Ve yarın kim bilir, biz başka bir şey oluruz, siz zenci olursunuz ve tavşanlar da kedi olurlar."

Türkiye Cumhuriyeti devletinin bir devlet-ulus olarak inşasına dair hikâye; mübadele mağdurlarının soruları karşısında bunalan L. de Bernieres'in roman kahramanı Osman Çavuş'un çaresizlik içinde verdiği cevaplarda

saklı.

Ve aslında, tavşanların kediye dönüşmesini yüzyıldır beklemekte olanların ütopyasından ibaret bir hikâye bu.

Her şey mümkün kılındı bu hikâyede, her şey ütopyaya feda edildi.

Soykırım, tehcir, sürgün ve mübadele.

Olan oldu, ama bir şey hariç, tavşanlar bir türlü kediye dönüşmedi. İşin o yanı ütopya olarak kaldı.

Tavşanlar kediye dönüşmeyince, üstelik dönüşmemek için her şeyi göze alıp ulus-devleti yüzyıldır isyanlarıyla meşgul edip durunca, ulus-devlet inşası yarım kaldı ve bir türlü tamamlanamıyor.

Rahmetli Gündüz Aktan gibi düşünen günümüzün yeni ittihatçıları işte bu duruma çok üzülüyorlar.

Bu yeni ittihatçıların bir kısmı tefekkür düzeyinde kaldılar, Ergenekon'u kuranlara 'bilgi' üretmekle yetindiler.

Ama yine de, yeni ittihatçılar –bombalı bombasızları dahil- birlik ve bütünlük içinde, ulus-devletin tamamlanması için adına 'felaket çözümü' dedikleri bir çözümü öngörüyorlar bugün.

'Felaket çözümü' Türkleşmeleri istenen, ama bir türlü Türkleşmeyen Kürtlerin tehcire zorlanmalarıdır.

İttihat Terakki'nin yüzyılın başında gerçekleştirdiği etnisite mühendisliğinin bu yönüyle yarım kaldığı ve tamamlanamadığı düşünülüyor anlaşılan.

Türkleşemeyecek olanlar, belli ki sevemeyecekler de, açın kapıları o halde, çekip gitsinler!

Ama kim nasıl ve nereye gidecek, o çok açık değil.

Şifreli telgraflarla yönetilen bir dünyada değiliz ki!

Sonra bu ülkede, yüzyıl boyunca 'tavşan-kedi metaforunun' bir parçası haline gelen Kürtler, belirli bir bölgede neredeyse homojen diyebileceğimiz bir nüfus yoğunluğuna ulaşılar.

Başta Orta Anadolu olmak üzere, Türkiye'nin birçok iline sürgün edilen Kürt nüfus hızla arttı. İstanbul bugün dünyanın en yoğun Kürt nüfusunu barındırıyor.

Akdeniz'de, Ege'de ise, Kürt nüfus bugün itibariyle 'etnisite mühendislerinin' standartlarını çoktan geçmiş durumda. Bu standart başlangıçta Türk nüfusa göre, yüzde 5-10 olarak tasarlanmıştı.

İttihatçı tefekkürde 'Kürdistan'ın denize açılan kapısı olarak' kabul edilen ve bu yüzden bilinçli 'geri-dönüş' operasyonlarına maruz kalan Mersin gibi şehirlerde ise nüfus etnik manada çoktan eşitlendi.

Üstelik, tam da bitti bu işler denilen bir dönemde dağa çıkıp isyan edenler, biz onların affedilmeyi beklediklerini düşünürken, ilan ettikleri bir siyasi programı hayata geçirmek gibi bir fikir uğruna, dağda kalmaya devam ediyorlar.

Fuat Dündar'ın *Modern Türkiye'nin Şifresi* adlı son derece değerli kitabında 'Türkleştirmenin bir matematik operasyonu olduğunu vurgulamak için' kullanmayı önerdiği 'etnisite mühendisliğinin' yüzyıl içinde vardığı ahval ve şerait bu.

Kimilerinin isabetle devlet-ulus dediği ama literatürde ulus-devlet olarak bilinen bu garip inşa bir türlü tamamlanamadı.

Çünkü inşacıların, bütünleştirici bir ideolojileri yoktu. Böyle bir şeyi sonradan üretmeyi de hiç düşünmediler. Soykırım ve tehcirden sonra geride kalanlar dayatılan ideolojiyi reddettiler. Bu inkârcı ideolojiyle bütünleşmek ve 'tavşanken kedi olmak' yerine etnik aidiyetlerine, inançlarına sıkı sıkıya sarıldılar ve farklı bir 'etnik-dinsel kimlik' inşası için devletle kavgaya tutuştular.

Harbiye Nazırı Vecdi Gönül Paşa, soykırımın ve 'kediye dönüşmeyi kabul etmeyen tavşanlara' karşı devletin yürüttüğü mücadelenin Brüksel'de resmî tanıtımını yaparken bana çok ilginç gelen bir şey söyledi.

VGP buyurdu ki, Güneydoğu'daki mücadelede 'mübadele mağdurlarından' istifade edilmekte ve bu mücadele, Paşa'nın mağdur dediği bu kimselerin gayreti ve marifetiyle sürdürülmektedir.

Boşuna 'alma mazlumun ahını çıkar aheste aheste' dememişler, anlaşılan 'mağdurun gazabı ve ahı' gibi bir şeyle karşı karşıya Kürtler!

Bu mübadele mağdurları, sevgili Yaşar Kemal'in ve L. de Barnieres'in anlattığı mübadele mağdurları değil kuşkusuz, onlar başka.

Peki, kim bu mübadele mağdurları diyeceksiniz haklı olarak.

Benim aklıma hemen, Diyarbakır cezaevinin iç güvenlik amiri Esat Oktay geliyor mesela!

Ayhan Çarkın, Veli Küçük, Arif Doğan, A.Cem Ersever, Abdullah Çatlı gibilerinin gayretine bakılırsa, onları ve onların yaptığı işlere benzer işleri yapanları da bu kategoriye koyabiliriz, mahzuru yok!

Tanrı bu toplumu, hiç değilse bundan sonra, 'mübadele mağdurlarının' gazabından ve gayretinden korusun diyelim, başka ne denir ki!

(Yazıyı yazarken, 'devlet mağduru' bir dostumuzu, Hamit Necmettin Yazıcı –Neco Hoca-'yı kaybettiğimizi öğrendim. Ailesinin ve dostlarının başı sağ olsun.)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ah lê demo vah lê demo / Ez kurbana bejna temo

Orhan Miroğlu 03.12.2008

İstanbul'da hafta sonu TRT Genel Müdürü İbrahim Şahin ve Heşt TV Yayın Sorumlusu Sinan Demir'in ev sahipliği yaptığı toplantıdaydık. Yer, İstanbul Yıldız Sarayı içindeki Malta Köşkü. Yıldız Sarayı anlatmakla bitmez. Osmanlı muhalif basını, Yıldız Sarayı'nda planlanan baskı yöntemleriyle susturulmaya çalışıldı. 1882'de Mithat Paşa ve M. Celalettin Paşa'nın idamına hükmeden mahkeme Yıldız Sarayı'nda kuruldu. Hamidiye Alayları'nın kuruluşunu Abdülhamit burada tasarladı ve hayata geçirdi.

Nereden nereye!

İşte bu mekânda, kırka yakın sanatçı, yazar, gazeteci toplanmış TRT yetkililerinden hem bilgi alıyoruz, hem de yakında yayına başlayacak olan Heşt TV için düşüncelerimizi paylaşıyoruz.

Türkler ve Kürtler bir aradayız.

Nuri Sesigüzel 1965'lerde, içinde Kürtçe sözler geçen bir Türkü okuduğu için başından geçenleri anlatıyor.

"Ah Lê demo vah lê demo/ Ez kurbana bejna temo" demek pahalıya patlamış Sesigüzel'e.

İnkâr, baskı ve asimilasyon dönemi geride mi kalıyor acaba?

Yüzyıldır inkâr edilmiş adeta kırımdan geçirilmiş, yok sayılmış bir dile ve kültüre karşı, devlet bu sefer gerçekten samimi davranacak mı?

TRT Genel Müdürü Sayın İbrahim Şahin'in altı önemle çizilmesi gereken "ideoloji satmadan, devlet düşüncesini satmadan yayıncılık yapacağız" demesini önemsemek gerekiyor; ama Türkçeden başka diller ve kültürler söz konusu olduğunda, asimilasyonun belki de en önemli kurumlarından biri olarak işlev görmüş bir kurumun bünyesinde, bu kez insanların onurunu kırmadan, inançlarına saygı duyarak Kürtçe yayın yapmak mümkün olacak mı gerçekten?

Kendi adıma itiraf edeyim ki, bu sorulara tamamen olumlu cevaplarım olsun isterdim. Çünkü siyasi kavgalarımız ve anlaşmazlıklarımızın tecrübeleri açıkça ortaya koyuyor ki, sonuç olarak bu ülkede ve bir arada yaşayacağız.

O halde yurttaş olduğumuz devletin konuştuğumuz dile ve sahip olduğumuz kültüre karşı asli görevlerini yeniden hatırlaması, sebebi ne olursa olsun, güzel bir şey.

Devletin, hiç değilse bundan sonra 'vazifeyi ihmal, görevi suiistimal' etmemesi lazım.

Birkaç dakikalık radyo programı ve kurslarla Kürtçeye karşı görev ve sorumlulukların yerine getirilemediği ortada.

Henüz katedilmesi gereken o kadar yol, aşılması gereken o kadar engel var ki, hem bunları görmezlikten gelemeyiz hem de geçmişte hiçbir şey olmamış gibi davranamayız.

Heşt TV'nin hedef kitlesi olan Kürtlerin kuşku ve güvensizliklerini gidermek kolay olmayacak.

Toplumsal barışa hem çok yakın hem de çok uzak bir dönemdeyiz, çatışmalar sürüyor.

Öte yandan, DTP'ye mesafeli durmaktan devlet ve hükümet bir türlü vazgeçmiyor.

Her şeye rağmen, ağır inkâr ve asimilasyon yılları için, devletin Kürtlere bir özür borcu olduğunu hatırlamanın da tam sırasındır belki.

Teknik altyapılar ve program zenginliği, kaliteli yayın gibi hedefler biraz da zamanla alakalı meseleler.

Yasaklar, maalesef bugün hem TV yayıncılığı hem de basılı yayın bakımından güçlü bir mirastan yoksun kıldı Kürtçeyi.

Ama yine de özellikle son 15 yılın birikimini yok sayamayız.

Üstelik bedeli ağır ödenmiş bir birikim bu.

Evlerin damından antenlerin toplandığı, olmadı evlere girilip TV kumandalarının derdest edildiği yıllardan geçti Kürt TV yayıncılığı.

Bugün çok sayıda Kürtçe kanal faaliyette. Roj TV en çok izleneni. Sonra Kurt SAT, Kurdistan TV ve müzik kanalı olarak da MMC var. Yoğun emek ve özveriyle yapılan yayınlar bunlar. Kürtler sanıldığı gibi Kürtçe TV izlemek için çok seçeneksiz değiller yani.

Kürdistan TV'yi beğenmeyen Roj'a, Roj'u beğenmeyen başka bir kanala hemen zap yapıyor.

TRT eğer Kürtçe yayıncılık konusunda varolan mirastan gerçekten faydalanmak istiyorsa neler yapılmalı, akla gelen soru bu. Çünkü Kürt kültür dünyasına kapalı ve ilgisiz bir yayın politikası başarılı olamaz.

Bu dünyayla ilişkiler öyle bir takım ayrıcalıklı 'danışman'lar üzerinden filan da kurulamaz. Sanki benimsenmiş gibi görünen bu 'danışmanlar' politikası bana çürük bir politika gibi görünüyor.

Ben hiçbir Kürt sanatçının, Kürt yazarın, Kürt sinema sanatçısı veya yönetmeninin vitrinde tutulacak birtakım adamlar üzerinden Heşt TV'ye katkı sunacağını ve program yapacağını sanmıyorum. Edindiğim izlenim program arayışı içinde olan ve olabilecek sanatçıların ilerde bu 'danışmanları' ya da 'danışmanı' aşip kuruma ulaşmada bir hayli zorlanacaklarıdır.

Ortalıkta danışman gibi dolanıp duran bu huysuz, kendi gölgesiyle bile kavgalı zatlardan biri daha şimdiden bölücülük yapıyor ve Kürt toplumunu Roj'u seyreden ve seyretmeyenler olarak ayırıp, DTP'ye lüzum yok, onların Roj TV'si var manasında abuk sabuk şeyler söylüyor.

TRT kendine güvenmeli, bu faaliyeti siyasi bir polemik alanı gibi gören iflah olmaz işsiz güçsüz takımına değil.

Kürdistan Federe Bölgesi'nde üç üniversitede eğitim dili Kürtçedir. Buralara işe yarayacak sayıda hemen öğrenci gönderilmeli, anlaşmalar sağlanmalı ve kurumsal ilişkiler içinde olunmalıdır.

Avrupa'daki ve Türkiye'deki Kürt kültür kurumlarıyla zamana yayılan ve doğrusu belli bir sabır ve hatta empati gerektiren ilişkilerden kaçınılmamalıdır.

Meclis matbaasına, Kürtçe bayram tebrik kartı –maalesef- bastıramayan, DTP Siirt Milletvekili Osman Özçelik’in geçenlerde verdiği yasa teklifi bu bakımdan çok önemli ve Kürtçe yayıncılığı bir süre sonra besleyecek olan gerçek yolu gösteriyor. Özçelik, Dicle ve İstanbul Üniversitelerinde Kürt Dili ve Edebiyatı bölümü açılmasını istedi. Özçelik’in sunduğu gerekçelerden biri gösteriyor ki, ‘dünyanın en etkili ve zengin dilleri’ sıralamasında Türkçe 25, Kürtçe 31. sırada.

İşte size Türkçe ve Kürtçeye, farklı dil gruplarında olsalar bile, ‘kardeş diller’ muamelesi yapmayı gerektiren kıymetli bir istatistikî bilgi ve hoş bir yakınlık.

Kabul edelim ki, ‘kardeş dillerden’ birine çok haksızlık yaptık, o da çok zayıf ve cılız kaldı bu yüzden.

Bu zayıf ve cılız kardeşi beslemekle, Kürtler ve Türkler, kardeşliğimizi pekiştirip güçlendirmiş olacağız şimdi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kardeşim Kuryakos

Orhan Miroğlu 10.12.2008

Deyrulumur adıyla da bilinir; Mor Gabriel Manastırı, Midyat’a birkaç kilometre mesafede, İdil yolu üzerindedir.

Manastırın rahip ve rahibelerden oluşan 75 kadar öğrencisi var.

Dünyanın birçok yerine dağılmış Süryanilerin her yıl ziyaret ettikleri tam 1600 yıllık tarihe sahip bu kutsal mekânın toprakları, garip ve kuşku verici bir şekilde dava konusu oldu.

Yıl biterken, 19, 24 ve 31 aralık tarihlerinde, Midyat mahkemelerine açılan dava ve karşı-davalar için toplam üç duruşma yapılacaktır.

İzmir Barış Meclisi bu haksızlığı anlatan imza kampanyası başlatmayı öneriyor ki, çok yerinde ve haklı bir öneri bu.

Manastıra komşu olan köylerin muhtarları, köylere ait toprakların manastır idaresi tarafından bilinçli bir şekilde işgale uğradığını iddia ediyorlar.

Hiçbir inandırıcılığı yok bu iddiaların.

Süryaniler çok zulüm görmüş ama barıştan yana da bir halktır, kimsenin toprağında gözü yok Süryanilerin.

1915 felaketinden onlar da nasiplerini aldılar.

Ölen öldü, giden gitti.

Ama her şeye rağmen, tarih, kendi toprağında kalan Süryanilerin direnişine de tanıklık ediyor.

Bu direnişin en ünlüsü, Ayn-Werd köyü direnişidir. 1915'in yaz aylarında, Midyat- Ayn-Werd arasına on kilometre tünel kazan Süryaniler, İttihat-Terakki ordusuna ve Kürt aşiretlere karşı onurlu bir direniş gerçekleştirdiler.

Okunduğunda insana hüznün ve acı veren bir tarih bu.

Mezopotamya'nın azaldıkça azalan halklarından sayılır Süryaniler.

1915 felaketinden sonra, yüzde onlardan yüzde beşlere düştü nüfusları.

Şimdi Mardin'de Süryanileri sorsanız, yüzdelerle konuşmaz kimse, "sadece iki yüz Süryani aile kaldı" derler.

Çocukluğumun ve gençlik yıllarımdan geçtiği Midyat'ta ben bir Süryani'nin, komşusu bir Arap'a bir Kürd'e haksızlık yaptığına tanık olmadım.

Kimsenin de böyle bir şeye tanık olduğunu sanmıyorum.

Êzidi Kürtlerle beraber pazarda, sokakta dövülenler, sövülenler, hakarete uğrayanlar hep onlardı..

Sanatkârdır Süryaniler, güvenilir ve dost insanlardır.

Gümüşü, kumaşı ve taşı işlemenin ustasıdır.

Midyat'ta, Cercis ve Yakup Ustaların diktiği elbiseleri, gömlekleri giyerek büyüdü çocuklar.

Süryani ustaların yaptığı ayakkabılar, çarıktan, gıslavetten ayakkabıya geçilen bir dönemde İstanbul'da satışa gönderilirdi.

12 Eylül'e çeyrek kala, 'Halkımıza ve Kamuoyuna' başlıklı ilk devrimci bildiriler Süryanilerin Midyat'taki matbaasında basılırdı.

Hastalandığımızda Doktor Edward Tanrıverdi'ye giderdik, o bize ilaçlar verir, tedavi ederdi.

Son Kürt isyanı başladığında Süryanilerin de nispeten huzurlu yaşamları altüst oldu.

Ama yine de, savaşmak isteyen taraflara karşı farklılığını korudu bu halk.

Dağ'a da çıkmadı, korucu da olmadı.

Dili, dini ve kültürü farklı halkların bir arada ve iç içe yaşadığı köylerde ve şehir merkezinde hayat o çatışma yıllarında, kısa sürede altüst oldu.

Kürtler gibi, yeniden göçün ve sürgünlüğün yolunu tuttu Süryaniler.

Her biri taş işlemeciliğinin birer harikası olan o güzelim Midyat evleri haraç mezat satıldı.

İçinde, envaiçeşit üzüm bağının bulunduğu topraklar sahipsiz kaldı.

Hep duyar ve üzüldük, Mor Gabriel Manastırı gece yarıları aramalar bahanesiyle basılıyor, buradaki rahibeler, din adamları, rahatsız ediliyordu.

Süryani halka karşı faili meçhul cinayetler işte bu yıllarda başladı.

Kamuoyu bu cinayetlerden bugün de, çoğunlukla bihaberdir.

Doktor Edward Tanrıverdi de bu cinayetlerden birine kurban gitti.

Anlatıldığına göre, bir gece vakti Midyat'ta çocuklarının ve karısının gözleri önünde onu vurmak isteyen katillere Arapça "beni neden vuruyorsunuz" diyen Edward'a acımadılar, ateş edip öldürdüler onu.

Karısı ve çocukları, şimdi İsveç'te yaşıyor Doktor Edward'ın.

1970'li yıllarda, Midyat'tan Deyrulmur'a uzanan uzun yürüyüşler yapardık.

Merak doluydu içimiz.

Turabidin dağlarına sırtını yaslamış bu Manastır'da yaşayan insanlar neye inanıyor ve nasıl yaşıyorlardı acaba?

Büyük bir merakla daha çok, daha fazla bilmek ve tanımak isterdik Mor Gabriel'de yaşayanları.

Kadın rahibeler kimselere görünmezdi ama biz en çok onları merak ederdik.

Bu uzun yürüyüşlerin sonunda, bizi manastırın güler yüzlü, hoşsohbet din görevlileri karşılardı hep.

Onlar Kürtçe ve Arapçayı bilirlerdi, biz de az çok Süryanice konuşur derdimizi birbirimize bir şekilde anlatmanın yolunu bulurduk.

Manastırda pişen yemeklere, bizi konuk eden bu insanların kurduğu sofralara kurulup birlikte kaşık salladığımız günler çok oldu.

Sonra araya uzun yıllar girdi.

12 Eylül faşizmi ve dört yıl sonra da başlayan son Kürt isyanı, Süryanilerin de huzurunu kaçırdı.

Aynı köylerde Araplarla, Kürtlerle birlikte yaşayan Süryaniler Midyat'ı terk ediyor, Mor Gabriel Manastırı'nın yalnızlığı ve sahipsizliği daha da artıyordu.

Ama bu yalnızlık ve sahipsizlik anlaşılan zamanla birilerine cesaret verdi.

Süryaniler bir gün geri dönecek diye kim bilir belki de birilerinin korkuları arttı.

Üç köyün muhtarı, Midyat mahkemelerine başvurup, Manastıra ait topraklarda hak talep ettiler.

Mor Gabriel Süryani Manastırı'nın Vakıf Başkanı Kuryakos Ergün, anavatanlarında bir avuç kaldıklarını hatırlatıyor ve "bizim de mi gitmemiz gerekiyor" diye, soruyor.

Kuryakos Ergün, "Bu manastır varken Osmanlı da yoktu, Türkiye Cumhuriyeti de yoktu. Biz burada işgalci değiliz, yüzyıllardır bu topraklardayız" diyor.

Toprağa gözü doymayanların ülkesinde bu sözlerin ne kıymeti olur, kardeşim Kuryakos?

Midyat'ta, sana sorarlar burada ne işin var diye, İzmir'de oğlunu öldürdükleri Diyarbakırlı Mehmet Tursun'a.

Burası, gözü toprağa doymayanların ülkesi; kendi vatanınızda, Mor Gabriel'in toprağını bile sana ve halkına çok görürler kardeşim Kuryakos.

Herkese iyi bayramlar diliyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Metz Yeğern, Seyfo ve özür dileme kültürü

Orhan Miroğlu 17.12.2008

Ermenilerden dört yıl önce, 'kendi payıma' özür dilediğimi hatırlıyorum.

Gazeteci Esra Cengiz'le 2005 yılında bir söyleşi yapmıştık ve *BirGün* gazetesinde tam sayfa olarak yayınlanan bu söyleşide, Esra Cengiz, 'Ermenilerden Özür Diliyorum' başlığını uygun bulmuştu.

Geçmişte olup bitenler için samimiyetle dile gelmiş ve ardından da başka sevindirici işlerin gelebileceğini fark ettiğim böylesi kolektif bir özür dilemenin acıya ve yasa ne kadar iyi geldiğini az çok tahmin ettiğimden 'kendi payıma' ikinci kez özür dilemiş oldum ve Ermenilerin 1915'te yaşadıkları acıyı anladığımı bu acıya ortak olduğumuzu anlatan 'Ermeni kardeşlerimizden özür diliyoruz' adlı metni hiç çekincesiz imzaladım.

Biliyorum ki bugün birileri çıkıp benim de mağdurları arasında olduğum Diyarbakır cezaevinde olanlar için özür dilese bu beni sevindirir, belki de içimden 'işte nihayet bu da oldu' diyerek, Diyarbakırlıların söyledikleri gibi çaktırmadan gözyaşı bile dökebilirim.

Birileri çıkıp gözlerimin önünde öldürülen Musa Anter'in ve aralarında arkadaşlarımın, dostlarımın olduğu daha binlerce faili meçhul cinayete kurban gitmiş insanın ailesinden özür dilese, aynı duyguları yaşayabilirim.

Geçmişle yüzleşme ve hesaplaşma meselesini Türkiye, öncelikle Ermeni ve Kürt sorunu bağlamında son yıllarda yoğun olarak tartıştı. Bu alanda yeni ve farklı bir tarih anlatısı oluştu. Resmî tarihin itibarı ve güvenilirliği, ciddi biçimde sarsıldı, hatta giderek sorgulanır hale geldi.

Önümüzdeki dönem anlaşılan bu meseleleri, adına Seyfo (kılıçtan geçirme) denen ve Süryani halka karşı

gerçekleşen pogromlarla yüzleşerek tartışmaya devam edeceğiz.

Midyat' ta Mor Gabriel'in toprakları için Eğlence –Zinevlê- köyü muhtarı Mahmut Düz'ün savcılığa verdiği dilekçede geçen şu cümleler, Müslüman olmayan Osmanlı halklarına karşı kötü bir zihniyetin hâlâ güçlü olduğunu açıkça ortaya koyuyor:

“Sizler, ‘Ormanlarımdan bir dal kesenin kafasını keserim’ diyen Fatih’in torunlarısınız. Bir piskopos papazın kafasını kesmek değil de işgal ve talanına engel olmalısınız.”

Bu muhtar arkadaşımız, Midyat' ta görev yapan savcıların Fatih'in torunları olduğundan nasıl emin olabilmiş meçhul, ama böyle yazmış işte!

Meğer, ancak İlber Ortaylı'nın bilebileceği –söylenmişse tabii- Fatih'in ormanlar ve kafa koparma hakkındaki veciz sözünü savcılığa verdiği dilekçeye geçirebilen tarih bilgisi bir hayli yüksek muhtarlar yetiştiriyor da, haberimiz yok!

Dilekçeyi veren muhtar, devrin, ‘kafa kesme’ devri olmadığına ya da böyle bir şeyin biraz zor olduğunun farkında. ‘İşgalci ve talancı’ dediği piskopos papazın şimdilik durdurulmasını istiyor; ama öyle bir üslup var ki verdiği dilekçesinde, istediği olmazsa belki bir sonraki talebinde devir mevir dinlemeyecek, bu kez Midyat adliyesinin savcılarını Enver Paşa'nın torunları olarak tasavvur edip ‘işgal ve talana kalkışan’, ‘piskopos papazın’ canını isteyecek.

Eh, takdir edersiniz ki –tarihî manada- Enver'in torunlarından istenecekse, böyle bir şey istenir artık!

‘Ermeniler’den Özür Dileme’ye itirazların olabileceğini tahmin etmek zor değildi. Bu sorunu, ‘karşılıklı mukatele’ olarak görenler, hatta ‘Ermeni mezalimi’ olarak anlayanlar karşı-bildiriler açıklamaya başladılar bile. Acıyı paylaşmaya ve tanımaya varız, ama ‘özüre hayır’ diyenler var bir de. Bildirinin özür kısmını Batı orijinli bir merak, bir tatmin gibi görüyorlar. Saygı duymak gerekir bu görüşlere de.

Türkiye’de geçmişle yüzleşme ve özür dileme kültürü önünde ciddi engeller var.

Devletin kendisi bu kültürün icaplarını yerine getirmeden bir hayli uzak.

Oysa bugün, tarihî ihtilafların ve trajedilerin yaşandığı ülkelerde devlet adamları uzlaşma ve diyalog için, acının ve yasin paylaşıldığını göstermek için, özür diliyorlar.

Evet doğru, bu kültür ve gelenek Batı kaynaklı, Doğu’nun unutmama kültüründen de, ‘pisliği halının altına süpürme’ ve ‘tıştê go çû mede dû’ (geçmişin peşine düşme!) anlayışından da oldukça farklı.

Bu işler Batı’da biraz farklı seyrediyor. Bakınız, Butros Gali, “sizce yirminci yüzyıla damgasını vuran devlet adamı kim” sorusunu nasıl cevaplamış:

“Öncelikle ve hiç tereddüt etmeden Nelson Mandela’nın adını anabilirim; bu adam uzlaşmanın koşullarını yaratarak bağışlamayı kurumsallaştırmayı bildi.” (C. Von Barlorwen, *Bilgiler Kitabı*, Versus Yay.)

Uzlaşmanın koşullarını yaratarak, bağışlamayı kurumsallaştırmak için devlet ve siyaset adamlarının aklına yüzyıl

boyunca bir şey yapmak gelmedi bu ülkede. Sonra bir grup aydın çıktı ve Ermenilerden 'kendi paylarına' özür diledi. Bu özür çok kıymetli bence, çünkü yapılanlardan hiçbirinin kabahati yok. Kaldı ki insanlığa karşı işlenmiş suçlardan sorumlu olanların özür dilediğini tarih pek yazmıyor zaten; çünkü bu adamlar suçla dolu geçmişlerini inkâr etmeyi temel bir tutum olarak benimserler.

Aydınların kampanyasına, belki de Mithat Sancar'ın şu hatırlatmasını hep akılda tutarak sevinmeli ve desteklemeliyiz bence:

"Buradaki asıl tehlike, özür dilemenin geçmişteki suçların siyasal ve moral yükünden kurtulmak için yeterli sayıldığı bir ortamın doğması, yani özür dilemenin bir tür içi boş 'sivil din' haline gelmesidir. Bunun olası sonuçlarından biri, geçmişle hesaplaşmanın, 'söyle kurtul' ya da 'itiraf et temizlen' basitliğine indirgenebilecek bir süreç olarak yorumlanıp yozlaştırılmasıdır. Bu nedenle özür dileme jestlerini geçmişle hesaplaşma süreçlerine nokta koyan nihai bir edim olarak benimsetme stratejilerine karşı; geçmişle hesaplaşma taleplerinin bugünü kurma mücadelesi olduğunu ve özür beyanlarının güncel politikalarda karşılık bulması gerektiğini sürekli hatırlatmak, bunun ısrarlı takipçisi olmak gerekir" (M. Sancar, *Geçmişle Hesaplaşma*, İletişim Yay.)

İmzaya açılan metin hakkında dile gelmiş bu mahiyette bir fikre ben rastlamadım; rastlasaydım doğrusu buna da epey sevinecektim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kolektif yalanlardan, ölüm kuyularına

Orhan Miroğlu 24.12.2008

'Özür dileme' tartışmaları daha epey süreceğe benziyor.

İmza kampanyasına öncülük eden Türkiye'nin onuru ve yüz akı aydınlarımızdan –hiç değilse bazılarının adını buraya yazmasam bu yazı benim gözümde beş para etmez- Cengiz Aktar, Ali Bayramoğlu, Ahmet İnsel ve Baskın Oran'ın hedef olduğu saldırılar, ölüm tehditleri ve hakaretler, bu ülkenin, unutturulmaya yatırılmış toplumsal belleğine çomak sokmanın bir bedeli olduğunu açıkça gösteriyor.

Ulusların imal edildiği zamanlarda, tarihle ve başkalarıyla sorunlu ilişkiler her zaman vardır ve bunu anlamak çok da zordur; ama yeryüzünde bizimkisi gibi, kendi geçmişini bu şiddette inkâr eden, onunla yüzleşmekten bu denli ödü kopan bir millet bulmak gerçekten çok zordur.

Türk milliyetçiliğinin bütün versiyonlarında, kolektif yalanlara inanan bir kurgu ve bu kolektif yalanların pek bir işe yaramadığı zamanlarda da, mağduriyetlere sığınma refleksi hiç eksik olmadı.

Özür dilemeye karşı çıkıp, sonra da, imza atanları yerden yere vuranların itirazları, ya kolektif yalanlardan besleniyor, ya da tarih boyunca yaşandığına inandıkları ve bütün toplumu inandırmaya çalıştıkları sözüm ona tarihsel mağduriyetlerden.

Aslında bunların gözünde tarihin bir tek doğrusu vardır:

Türk milleti kimseden özür dilemez, ancak Türk milletinden özür dilenir!

Oysa bir avuç aydın çıkıyor bugün ve geçmişte yaşadıkları acıları anladıklarını, bu acılara ortak olduklarını ilan edip, Ermenilerden kendi adına özür diliyor.

Bir buçuk milyon Ermeni'nin tehciye zorlanarak, yollarda katledilmesini inkâr edenler, biz yapmasak onlar yapacaktı diyenler, yani kolektif yalanların bilumum savunucuları, önce medeni ve ince itirazlarla başlıyorlar eleştirmeye.

Neymiş efendim, bir takım tatsız olaylar için özür dilemek devletin göreviymiş, aydınların değil!

Peki, yüzyıldır bu devleti yönetenlerin öyle bir niyeti, bir tavrı hiç oldu mu ve hiç olacağı benziyor mu?

Aklınıza soykırımın gerçekleştiği tarihten bu yana Türkiye'nin yönetiminde bulunmuş ve bu tarihî anlaşmazlığı bitirmeye yatkın bir tek politikacı geliyor mu, Turgut Özal'dan başka?

Onu da Türkiye'nin Ermeni meselesiyle birlikte en önemli sorunu olan Kürt sorununu çözmeye kalkıştığı sırada, her nasılsa kaybettik zaten!

Halletmek isterken, halloldu!

Benim inancım odur ki, ömrü vefa etseydi, bugün hem Kürt sorunu çözülmüş olacaktı, hem de Ermeni meselesi bu kez gerçekten hal yoluna girecekti.

Gelelim dünyadaki özür örneklerine; Willy Brandt, Varşova'da Yahudi soykırımı anıtı önünde diz çöküp Shoah yani Büyük felaket için Yahudilerden özür diledi.

Tony Blair İngiltere'nin sömürgeci döneme ait politikalarından ötürü, özür diledi.

Papa 2. Jean Paul Ortaçağdaki Engizisyon ve Yahudi düşmanlığı için; Bill Clinton, Afrika'dan getirilen halkı köleleştirme politikası için özür diledi.

Ama Türkiye de, özür ne kelime, "Onun annesi Ermeni" diyen bir ırkçı kadına, M. Ali Birand'ın isabetle dediği gibi, tarihî bir fırsatı kaçırmamak için 'ben hem Türküm, hem Kürdüm, hem de Ermeniyim' diye cevap vermesi gereken bir cumhurbaşkanının, kendisini Türklük ve Müslümanlık adına yeniden tescil ettirip, adeta asalet ispatı yapmaya mecbur saydığı bir ülke burası.

Aydınlar özür dilemezmiş!

Meclis kürsüsünden, "Ermenileri sıraya dizip kurşundan geçirdiler, ben de onlardan özür diliyorum" diyen DTP Siirt milletvekili Osman Özçelik'e, "bu işi yaptıysa baban yaptı kendi adına özür dile" diye bağırان milletvekilleri mi özür dileyecekti peki?

Özçelik'e "Kimsenin göğsüne silah filan sıkılmamıştır, sizi kınıyorum, içinde bulunduğunuz topluma iftira etmeyin" diyen Meclis Başkan Vekili, inkârcı Nevzat Pakdil mi özür dileyecekti?

Yazık ki, bu kolektif yalanlara ve inkârlara Meclis içinde ve dışında inananların hezeyanlarıyla sürüyor tartışmalar.

Karşılıklı mukateleydi, Ermenilerle yaşananlar diyorlar, bizi arkadan hançerlediler diyorlar , tehcir emrini veren Talat Paşa bile dayanamayıp duydukları karşısında neredeyse ağladı diyorlar, ama ne yapalım ki mecburduk böyle bir şey yapmaya, biz onları kesmesek onlar bizi kesecekti diyorlar ve bu kolektif, başından sonuna kadar kurgulanmış yalanlara inanmamızı istiyorlar.

Peki, yüzyıl önce değil, on yıl önce Diyarbakır'da, Mardin'de, Bitlis'te, Şırnak'ta gece yarıları evlerinden alınan, sokaklarda yolları kesilip kaçırılan ve sonra da kendilerinden bir daha hiç haber alınamayan binlerce insana ne oldu acaba?

Öldürüp ölüm kuyularına atmasak, onlar da mı bizi arkamızdan hançerleyecekti?

Onların yok edilmesi de mi, karşılıklı mukatele?

Tuncay Güney ve Aygan olmasa kamuoyu bu konuyu da bilmeyecekti, mağdur Kürtlerin sesine kimse kulak vermiyor çünkü.

Açılmayı bekleyen toplu mezarlar ve ölüm kuyuları söz konusu olduğunda Tuncay Güney ve Abdulkadir Aygan'ın vicdanına borçlu hissetmek gibi bir kadersizliğe bizi mahkûm edenler size sesleniyorum, siz devlet adına özür dilenmesi gerektiğine inanıyor musunuz gerçekten?

Dağ başlarında öldürüldükten sonra, su kuyularına atılıp üstlerine beton dökülen ya da asit kuyularına atılıp kemiklerine varıncaya kadar eritilen bu insanların ailelerinden kim özür dileyecek şimdi, söyler misiniz?

Kolektif yalanların tedavülde kalmasını arzu eden ve bu ülkenin gerçek aydınlarına hakareti marifet sayan Canan Arıtman, Hasan Celal Güzel, Yiğit Bulut bu soru sizedir öncelikle.

Ermenilerden özür dilemiyor dileyenlere habire hakaret ediyorsunuz, peki Kürtlere yapılanlardan özür dileyecek misiniz?

Sevgili okurlar, Ermenilerden özür diliyorum kampanyası tarihî bir merakı gidermekten, bir aydın kompleksi olmaktan çok uzaktır.

Bu kampanya, 'iyileşecek yaraları olduğu sürece, geçmiş bugün olarak kalır' diyenlerin tarihle bir randevusu aslında.

Ve bu randevunun kıymetini de önemini de, bence en çok Kürtler bilmeli.

İçinde eritildikleri asit kuyularının, içine gömüldükleri ölüm tarlalarının hesabını bir gün sormak ve 1915'teki suç ortaklığıyla yüzleşmek için.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TRT Şeş ve Kürtçenin geleceği

Orhan Miroğlu 07.01.2009

Kürtçe TV yayınının devlet eliyle başlaması acaba toplumda nasıl algılanıyor, bu konuda ciddi araştırmaların yapılması doğrusu çok aydınlatıcı olurdu.

Araştırma;

- Kürtçe bilenler, bu dili kişisel faaliyetlerinde az çok kullananlar, her gün düzenli olarak Kürtçe TV seyredenler ve,

- Başta Türkçe olmak üzere, 'Kürtçeden başka diller' konuşan yurttaşlar arasında yapılabilir.

İlk gruptakilerin ağırlıklı bir bölümü, aynı zamanda Kürt hareketini destekleyenlerdir. Bu halk kitlesi, son çeyrek yüzyılın kahırla, bin bir acıyla oluşmuş siyasi ve kültürel mirasını haklı olarak unutmuyor ve Kürt dili ve edebiyatının bugünlere gelmesini, Ahmedê Xani'nin, Celadet ve Kamuran Bedirxan'ın, Musa Anter'in, Mehmet Uzun'un eserleriyle taçlanan tarihî bir mirasın ve geçmişin kazanımı olarak görüyor.

Sorun şurada ki, bu kazanım şimdi de geçmişte hiçbir şey olmamış gibi davranılarak sessiz sedasız hayata geçirilmekte ve üstelik hayata geçirilirken de, beklendiği gibi, Kürt sorununun siyasi çözümünü amaçlayan anlamlı, rahatlatıcı bir diyalog, bir uzlaşma girişimi filan da söz konusu olmamaktadır.

Bunun yerine, farklı bir şey oluyor galiba ve devlet bir takım adımlar atarak, 'gerekirse ben yaparım' gibi bir anlayışla hareket ediyor.

Dil ve kültür haklarının, Kürt siyasi hareketi tarafından düşünülen muhtemel bir toplumsal müzakere sürecinin bir parçası olarak algılanması ve muhtemelen, bu sebepten, 'gerekirse ben yaparım' anlayışına karşı bir tavır oluşuyor olması, bu noktada bence çok normal. Biraz empati lütfen!

Kürtlerin dillendirdiği 'Kürtçeye Anayasal güvence' bu konuda önemli ve haklı bir talep olarak ortaya çıkıyor. Anayasanın 42. maddesi ve siyasi partiler yasasının 81. maddesi değiştirilmeden bu anayasal güvencenin sağlanması ise mümkün değil. TRT Şeş, Kürtçe yayın yapar, ama bir yandan da bu yasalara muhalefetten insanlar yargılanmaya ve ceza almaya devam eder.

TRT Şeş'in yayın hayatına başlaması, elbette bir siyasi karardır. Böylesi bir siyasi karar da kuşku yok ki, karar vericiler açısından bir takım riskleri ihtiva eder. Ama bu adım siyasi risk taşımak bir yana, bence siyasi yumuşama getirecek ve Kürtlerle Türklerin kendi gerçekleriyle, siyasi ilişkileriyle yüzleşmelerine katkı sağlayacaktır.

Bu yayın nasıl mümkün olabildi, öncelikle sorulması gereken soru aslında budur.

Kürtlerin yüzyıldır uğruna mücadele ettikleri haklar, Kürt aydınlarının cezaevi hücrelerinde yazdığı alfabeler, Cumhuriyet tarihi boyunca Kürtleri Türkleştirme projelerine karşı başgösteren isyanlar, bu isyanların yol açtığı maddi ve manevi kayıplar, dahası AB kurucu sözleşmeleri ve buralardan sağlanan fonların sadece kültürel amaçlarla kullanılacak olması (Türkiye'nin, 2009-2010 yılları arasında AB'den bu amaçla üç milyar yuro

kullanacağından söz ediliyor), Kürt sorununun Türkiye koşullarında ne ayrılma, ne federasyon ne de herhangi bir biçimde teritoryal bir mesele olmadığı, tam tersine bir demokrasi sorunu olduğunun, çok acı tecrübeler pahasına da olsa, bugün daha iyi anlaşılmış olması ve komşu bir ülkenin topraklarında Kürtçenin resmî dil olması gibi tarihî değişimler ve yenilikler, devletin fiili olarak inkârı sona erdiren bu yayını hayata geçirmesini olanaklı kıldı.

Ama bütün bunlara rağmen, Baykal'ın yönettiği bir Türkiye'de bu yayın mümkün olabilir miydi diye sorarsanız, cevabım hayır olur.

Baykal, çok değil bir yıl önce Diyarbakır'a, Urfa'ya gitti. Orada, "etnik kimliğimiz şerefimizdir" gibisinden büyük ama aslına bakarsanız hiç inanmadığı laflar etti.

CNN Türk'e konuşan Baykal şimdi de şöyle diyor:

"TRT'nin Kürtçe yayına başlaması yanlıştır. Devletin, bir etnik çabaya destek olması temel anlayışımıza terstir. Çok tehlikeli... Herkes kendi anadilinde yayın yapabilir. RTÜK düzeni vardır. Türkiye'nin yasaları içinde yayın yapar. Devlet buna para harcayacaktır. Bunun için personel yetiştireceksin. Bunlar büyük kararlar."

Doğru, 'bunlar büyük kararlar.' Çeyrek yüzyılda savaşa 1 trilyon para harcanmasını 'masraf' olarak görmeyen, ama Kürtçe yayının bütçesini masraf olarak gören Baykal gibi her nasılsa dışarıda kalmayı başarmış ve Karayalçın'ın yıllar sonra CHP'ye adımını atar atmaz hemen fark ettiği, 'Deli Ergenekoncuların' anlayacağı kararlar hiç değil.

Hakan Yavuz, merkez sağ ve sol partilerde yer alan ve Kemalizmle ciddi bir sorun yaşamadan varlığını sürdüren, asimile olmuş Kürtlerden 'Geçici Kürtler' olarak söz ediyor. Acaba devletin Kürtçeyi fiili olarak tanınması anlamına gelen TRT Şeş yayını bu 'Geçici Kürtler'i nasıl etkileyecektir ve onların siyasi tercihlerinde ne gibi sonuçlara yol açacaktır, benim merak ettiğim konulardan biri de bu.

Öte yandan Kürtçe bilmemek, 'Kürtçeden başka diller' konuşan yurttaşlar arasında hiç merak konusu olmadı. Böyle bir merakı bir-iki romancımız, sinemacımız, yazar ve akademisyenimiz yıllar önce duymuş olsaydı, bu dilin Cumhuriyet dönemiyle başlayan inkârı bu günlere kadar sürdürülemez, ve iki halk arasındaki güvensizlikler, yaratılan kuşku bu ölçüde kuşatıcı olmazdı. Ecevit'in Sanskritçeyi merak etmesi gibi bir merak çok işe yarayabilirdi bence.

Şimdi, çok geç de olsa, üniversitelerde başlayacak çalışmalar yoluyla, Kürtçenin kaynaklarına inildikçe, kendimizi bu kadim dilden ve kadim kültürden, üstelik dövüşe dövüşe nasıl da mahrum bıraktığımızı anlayacak ve inanın çok üzüleceğiz.

TRT Şeş, öteden beri, Kürt sorununun hak temelli bir sorun olduğunu savunan liberal aydınlarımızda da sanki bir tedirginlik yaratmış görünüyor. Bu hakkın tanınması, etnik ayrışmayı derinleştirir mi diye soruyorlar şimdi de. Bu soruya, Türkiye'nin neresinde yaşıyor olurlarsa olsunlar, bu ülkenin maalesef en yoksulları olduğunu öğrendiğimiz Kürtlerin, bizzat verdiği cevap çok anlamlı.

Yeni bir yıla en yoksul halk olarak giren Kürtler, *Radikal* gazetesinde okuduğumuz araştırmanın sonuçlarına göre, meğer kendi hallerinden çok, Türkiye'nin geleceğine üzülüyor ve kaygı duyuyorlarmış!

Bunca felaketi yaşamış bir halk hâlâ böyle düşünüyorsa, saygı duyulur; hak kullanırsa ne yapacağı belli olmaz diye, ondan korkulmaz!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Tehcir ve Taktir'

Orhan Miroğlu 14.01.2009

Her geçen gün daha iyi anlaşılıyor, Ergenekon davası, başarısız bir darbe girişimi olmaktan öte bir şeydir.

Bir takım adamlar, askerî bir hiyerarşi içinde ve mafyanın OMERTA yasası gereğince örgütlenip, darbe yapmaya niyetlendiler ve sonra da yakayı ele verdiler diye, bir toplum bu ölçüde bir kutuplaşma ve ayrışma yaşamaz.

Ergenekon davası Avrupa'da 90'lı yıllarda görülen Gladyo davalarının da hiç birine benzemiyor. O davaların Avrupa'yı sarstığını söylemek mümkün. Ama o kadar. Toplum bölünmedi, kutuplaşmadı. Oysa bizdeki bölünme hem çok sarsıcı hem de devam edeceğe benziyor.

Özellikle hukuk kurumlarımız, Barolar Birliği'nden, Yargıtay'a kadar büyük bir huzursuzluk içindeler ve tam bir teyakkuz halinde Ergenekon mesaisi yapıyorlar. Bu kurumlar adına peş peşe açıklama yapıp, yorumda bulunanların yüz ifadeleri, büyük bir felaket yaşamış ve dehşete kapılmış olanların yüz ifadesi kadar korkutucu. Garip olan şu ki, sanık ya da şüpheliler, mesela Tuncer Kılınç da, İbrahim Şahin ve Veli Küçük de, hatta Danıştay hâkimini öldüren Alparslan Arslan ve diğer maruf tetikçiler de, onları çeşitli platformlarda savunanlardan daha rahat görünüyorlar.

Bu belki tuhaf ama anlaşılır da bir şey. Hrant Dink'in avukatı Fethiye Çetin, *Sabah*'ta, Şirin Sever'e şunları söylüyor: "2009'da darbe planlanıyordu biliyorsunuz. Bana kalırsa bu üçlü de 2009 yılında cezaevinden çıkacaklarını düşünüyordu. Bu benim hissiyatım tabii. Yani Ergenekon soruşturmasıyla ve yapılan hazırlıklarla birleştiriyorum bunu."

Fethiye Çetin hissiyatında çok haklı. Ogün Samast, Yasin Hayal, Erhan Tuncel ve Danıştay hâkimini öldüren Alparslan Arslan da darbeden sonra serbest kalacaklarına inanıyorlardı.

Ama bakıyorsunuz Baykal dahil, Ergenekon'un avukatlığını yapanlar, sanıklardan daha çok korkmuş ve endişeli bir ruh hali içinde görünüyorlar. Sanki bir gün 'davaya' yeteri kadar sahip çıkmamakla suçlanacaklarını düşünüyor gibiler.

Oysa, sanıklar, şüpheliler, tetiği çekenler, onlara vaat edilmiş şeyler bakımından gayet rahatlar. Arkalarında, belli bir toplumsal gücü çeşitli statüler altında temsil eden kurumların desteğini görmek onları rahatlatıyor.

Bu desteği topluma hissettirmek ve göstermek için bağırıp çağıranlar arasında bariz bir hizmet yarışı var!

Bu hizmet yarışının da, Ergenekon 'mağdurlarını' fazlasıyla memnun ettiği anlaşılıyor.

Ergenekon davası, bir yüzyıl hesaplaşması. Ama bu yüzyıl hesaplaşması, kuşkusuz darbe olmadan tamamlanamayacaktı. O kadar ki, sanık durumunda olan İlhan Selçuk ve onun gazetesi, 10. dalgadan sonra da darbe talebini açıkça yazıp duruyor. Ama kadersizlik şurada ki, toplumun ekseriyeti bu ülkede artık ordunun darbe yapmayacağını anlamış bulunuyor. Böyle bir toplumu darbeye inandırmak ve ikna etmek mümkün değil. Bunu anlamak için Özden Örnek'in günlüklerini okumak yeterli. Bir genelturmay başkanı evinden getirdiği yemekleri yiyerek darbecilere de Omerta yasasına da karşı koymuşsa, bu ülkede artık darbe olacak diye beklemenin faydası yok.

Karayalçın'ın keşfettiği Deli Ergenekoncularla, Akıllı Ergenekoncular arasındaki fark belki de bu noktada başlıyor.

Deli Ergenekoncular darbeden umutlarını kesmiş değiller. AKP'nin 29 Mart'ta oylarını arttırmasını bekliyorlar, geleceği ona bağladılar. Bu devlet, AKP'nin yüzde 47 oy almasına bir şey demedi ve işin kötüsü halkın kendisi de ne darbe operasyonlarına ne de iç savaş provokasyonlarına itibar etmedi, ama bu böyle diye de darbeden vazgeçilmiş değil.

AKP oylarının biraz daha artması beklenirken, darbeciler eylemsizlik içinde pasif beklemede değiller tabii. Susurluk ekibinden İbrahim Şahin'le yeniden buluşup, hakiki Ermenilere ve aslen Ermeni olduğu Halacoğlu tarafından ve sonradan anlaşılan Kürtlere ve Alevilere yönelik suikast planları hazırlıyorlar!

Deli Ergenekoncular cephesinde durum aşağı yukarı bu. Akıllı Ergenekoncular ise, şimdilik darbe beklemek yerine, mevcut davayı önemsizleştirmek için, ellerinden geleni yapıyorlar. Hedefleri Zekeriya Öz. Savcı Öz'e karşı kampanyalar örgütlediler önce. Etkili olamadı pek. Şimdi de polisle çalışarak iş yapıyor diyorlar. Öz'ün bir savcılar grubuyla çalışması gerektiğini söylüyorlar. Kafalarındaki rakamı ise Barolar Başkanı Birand'a açıkça söylüyor, inanılmaz bir rakam ama, 20-40 civarında! Polise iş kalmaması için Ergenekon'a kırk savcı lazım yani! Polise güvenmiyorlar ya, bir süre sonra da, bu savcılar aralarında görev bölümü yapsın ve toprağa gömülü silahları ve cesetleri toprağın altından çıkarmak için de, kazma kürek ekipleri oluştursun diyebilirler!

İnsanlığa karşı suçların 25 yıldır sistemli olarak işlendiği Türkiye'de aynı adamların, insan hak ve özgürlükleri ve yaşam hakkını savunma adına bir tek laf ettiklerini duymuş değiliz.

Mesela toplu mezarlar ve asit kuyuları hakkında,

mesela kayıplar, katliamlar ve yargısız infazlar hakkında,

mesela 12 yaşındaki bir çocuğun 13 kurşunla ve babasıyla birlikte öldürülmesi ve onları öldürmekten yargılananların insanlığın vicdanıyla, alay edercesine beraat etmeleri hakkında,

mesela neşe içinde parkta oynayan çocukların birdenbire patlayan bombalarla paramparça olmaları ve o bombaları atanların hiç bulunamaması hakkında,

mesela bazı karakollarda kadınlara gözaltındayken günlerce tecavüz edilmesi ve binlerce işkence mağduru hakkında,

mesela üç milyon insanın zorla yerinden göç ettirilmesi hakkında,

mesela asit kuyularında yakılanlar ve 20 bin civarında faili meçhul cinayet hakkında,

mesela “buraya köpekler girebilir, Ermeniler ve Yahudiler giremez” yazılı pankartlar taşıyan ırkçılar hakkında, bu adamların bir tek laf ettiklerini duymuş ve işitmiş değiliz.

Bütün bu suçların tarif edildiği bir hukuk var ama.

Bu davayı ve bu hukuku anlamak için ise, çok gerilere gitmek gerekiyor. Doksan yıl öncesine.

Ergenekon davasının ilerde tarihini yazacak olanlar, doksan yıl öncesine gidecek ve İttihatçıların, 1918’de kurulan Divan-ı Harb-i Örfî’de yargılandığı davayı anlatmakla başlayacaklar işe.

Vahakn N. Dadrian ve Taner Akçam’ın “Tehcir ve Taktıl” – Divan-ı Harb-i Örfî Zaptırları adıyla hazırladıkları kitap bu karşılaştırmayı yapabilmek ve Ergenekon’u anlayabilmek için daha şimdiden topluma sunulmuş büyük bir armağan.

Kim ne derse desin, bence, “Kalmasın Allahım, âlemde hiçbir hakikat nihân” diyen Muallim Naci’nin arzusu gerçekleşiyor..

Hrant rahat uyu sen! Rahat uyu sevgili kardeşim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Abdülkadir Aygan katilim olabilirdi

Orhan Miroğlu 21.01.2009

Abdülkadir Aygan adını duyanların çok fazla olduğunu sanmıyorum.

Zaten, bu olup bitenleri anlamak, ve Aygan gibi insanları tanımak için, ansiklopedilere ihtiyacımız olacak artık.

Adı ‘20-21. Yüzyıl Türkiye Bellek Ansiklopedisi’ olabilir bu ansiklopedinin.

Şöyle bir alt isim de fena olmaz hani:

‘Ergenekon ve JİTEM’de Kim, Kimdir?’

JİTEM’de ‘Kim, Kimdir’ sorusunun bir kısmına, Veli Küçük, Arif Doğan, Tuğgeneral Levent Ersöz ve arkadaşları cevap verebilirler. Ama ketum davranacakları şimdiden belli. Oysa Aygan hem onu, hem de geçmişte birlikte olduğu insanları tanımamız için bugüne kadar çok şey anlatmış ve çok şey söylemiş biridir.

Levent Ersöz tutuklandığında Aygan medyaya açıklamalar yaptı yine. Ve tam 16 kişinin öldürülmesiyle ilgili bilgiler verdi.

İşte bu Abdülkadir Aygan, Musa Anter’in öldürüldüğü 20 Eylül 1992 gecesi, benim de katilim olabilirdi.

Onun ve gruptakilerden herhangi birinin kurbanı olmaktan tamamen bir şans eseri kurtuldum.

Bilmeyenler için hatırlatmak gerekiyor belki.

Musa Anter 1992'de JİTEM'in tuzağına düşürüldü ve öldürüldü. Aygan bu ekibin içindeydi. O eski bir JİTEM elemanı ve şimdi İsveç'te yaşıyor.

İsveç'te hakkında yürütülen soruşturmadan bir sonuç elde edilemedi. Talep üzerine, iki yıl önce, İsveç'teki soruşturma komisyonuna uzun bir yazılı ifade gönderdim. İçişleri Bakanı Beşir Atalay, DTP Van milletvekili Özdal Uçar'ın verdiği soru önergesine cevap olarak, Aygan'ın İsveç'ten iadesinin istendiğini açıkladı. Bu önemli ve ciddi bir gelişme.

Şimdi biraz geriye gidelim. Aygan, 1985 yılında PKK davasından tutuklandı 1995'te tahliye oldu. JİTEM'e o dönemde ajan yapılan 500 kadar samimi itirafçıdan biridir. Bu sayı oldukça kabarık bir sayı ve kamuoyu bu ajanların sadece birkaçının adını biliyor. Ama çoğunun ne adı, ne akıbeti belli.

Aygan, Musa Anter'i katleden ekibin içindeydi. Um:ag yayınları arasında yeni çıkan ve Orhan Tüleylioğlu'nun hazırladığı *Neden Öldürüldüler-Dipsiz Kuyu* başlıklı kitapta çok ayrıntılı bilgiler var bu konuda. Musa Anter cinayetinin yanı sıra, Bahriye Üçok, Muammer Aksoy, Çetin Emeç Uğur Mumcu ve Tarık Dursun suikastları, sarsıcı belgelerle, tanıklıklarla kitapta yer alıyor.

Aygan'ın İsveç'te kendisiyle yüz yüze görüşen Musa Anter'in kızı Rahşan Anter ve gazeteci Ersin Kalkan'ın sorularına verdiği cevapları Tüleylioğlu'nun kitabından okuyalım:

– Musa Anter'i tanıyor muydunuz?

– *Hayır tanı mıyordum.*

– Buna rağmen gözünüzü kırpmadan bu işi kabul ettiniz.

– *Evet ettim. Musa Anter'in hangi otelde kaldığını ben tespit ettim. Sonra planlandığı gibi, Hogır, Musa Anter'e bir pusula göndererek kendisiyle buluşmasını ve PKK ile arasında aracı olmasını istedi. Musa Anter görüşmeyi kabul etti.*

– Sonra ne oldu?

– *Sonra Hogır, ben, Mustafa Deniz, Ali Ozansoy, Yeşil'in Land-Rover'ıyla Silvan yolunun çıkışındaki tepeye geldik, ...Hamit' otele Musa Anter'i almaya gitmişti. Plana göre Hamit bir taksile onu buluşma noktasına getirecek ve Hogır da onu orada vuracaktı. Ama aradan iki saat geçmesine rağmen Hamit'ten ses çıkmadı. Hogır tedirgin olmuş ve telaşlanmıştı. 'Bu işte bir bokluk var, polis bizi yakalarsa fena olur' dedi. Yürüyerek Yeşil'in yanına gittik. Bu sırada şehirden siren sesleri yükseldi. Yeşil, telsizi polis kanalına çevirmişti. Biraz dinledikten sonra 'ortalık karıştı, ne olduğu anlaşılamıyor, merkeze gidelim' dedi. Merkeze geldiğimizde Ali Ozansoy, 'Hamit, Ape Musa'yı vurmuş, işi bitirmiş' dedi. Biraz sonra Hamit geldi ve 'tamam vurdum' dedi. Hogır, 'niye yanımıza getirmedi de orada vurdun' diye sordu. Hamit olayı şöyle anlattı: 'Taksiye bindirdikten sonra şehir dışına çıkacağımızı söyledim, şüphelendiler. Yanında yeğeni de vardı –beni kastediyor, (OM)- Seyrantepe'ye geldiğimizde ben lafı*

dolandırarak onları oyalamaya çalıştım. Falan filan dedim. Baktım dönmek istiyorlar. Arabadan indirdim. Zaten geldik dedim. Önden yürümeye başladım. Onlar arkamdan geliyordu. Silahımı çıkardım, ikisini de vurdum.' Şırnaklı Hamid'in üzerinde Yeşil'in verdiği 14'lü Umman marka tabanca vardı. Silahı bir çöp tenekesine atmış ve iş böylece tamamlanmış.

– Bu cinayet timinde yer almış biri olarak Musa Anter'i yanınıza getirselerdı tetiği çeker miydin?

– *Başka çarem yoktu ki. Elbette çekerdim. Biliyorum ki, ben Musa Anter'i vurmasam onlar beni vururlardı. Bu işler böyledir.*

İşte böyle!

Cinayetin işlendiği gece, eğer Hamit Yıldırım, Yeşil'in ve Aygan'ın içinde yer aldığı JİTEM ekibiyle buluşabilseydi, ben ve bizi Seyrantepe'ye götüren taksinin şoförü, ikimiz de ölümden kurtulamazdık. Hamit o gece Anter'i öldürdü, beni de ağır yaraladı. Yeşil'in ona verdiği Umman marka 14'lünün şarjörünü üstümüze boşaltıp, olay yerinden ayrıldığında ikimizi de öldürdüğünden emindi.

Yapılan plana göre, Hamid Anter'i kalmakta olduğu otelden alacak, ekibe teslim edecek ve Hogır da Anter'i vurup öldürecekti. Kim bilir belki de, Aygan'ın payına da ben düşecektim. Belki benim katilim de Aygan olacaktı.

Ama Hamit ekiple buluşamayınca, işler değişti. Sonrasında olup bitenler ise biliniyor. Aradan 17 yıl geçti.

Aygan şimdi İsveç'te yaşıyor ve iadesi gündemde.

Onun JİTEM'deki komutanlarından emekli Binbaşı Abdülkerim Kırca bu yazının yazıldığı gün, kendi canına kıyarak intihar etti. Aygan, bu eski komutanının, **'üç kişiyi, diz çöktürüp kafalarına yakın mesafeden ateş ederek öldürdüğüne' bizzat şahit olduğunu açıklamıştı.**

Veli Küçük, Levent Ersöz, Arif Doğan, Atilla Uğur, JİTEM'in bu üst düzey komutanları ise şimdi Ergenekon davasından tutuklular.

Hogır kod adlı eski PKK'lı Cemil Işık olaydan sonra muhtemelen JİTEM'le yaptığı anlaşma gereğince yurtdışına çıktı, veya çıkarıldı.1994 yılında da Fransa'da öldürüldü.

Ali Ozansoy, Aygan'ın anlatımına göre hâlâ Ankara'da ve TEM'de çalışıyor.

İtirafçı Mustafa Deniz, Ersever'in ekibindeydi, Ankara'da 1993 yılında öldürüldü.

Yeşil hakkındaki rivayetler muhtelif, yaşayıp yaşamadığı bilinmiyor.

Ya tetiği çeken PKK itirafçısı Dijwar kod adlı Hamit Yıldırım?

Aygan, onun Şırnak'ta hâlâ korucu olduğunu söylüyor.

Türkiye'nin yakın zaman siyasi tarihi üzerine yeniden düşünmek isteyenler, bu tarihin Fırat'ın öte yakasında,

yani Kürt coğrafyasında ürettiği bunun gibi daha binlerce trajik ve gerçek hikâyeye karşılaşacaklardır.

Ergenekon'un muhterem Encümen-i Dâniş'inin, asil ve sair efradı!

Siz şimdi bu tarihe ve bu gerçek hikâyelere de mi inanmayacaksınız?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İnkâr sendromundan hakikate

Orhan Miroğlu 28.01.2009

Savaş suçu işlemiş insanlar, suçu meşrulaştırmayı ve bu meşrulaştırma üzerinden de geçmişte işlenen insanlık suçlarını inkâr etmeyi benimserler.

Uygun koşullar oluşup inkâr sürecinin bittiği ve hakikatle yüzleşmenin başladığı zamanlarda ise, toplum bu sefer de inkârdan, hakikati kabule giden süreçte derin travmalar yaşar.

Çünkü, böylesi tarihî dönemlerde, işlenmediği, asla gerçekleşmediği söylenen ve inkâr edilen suçlar gizlenemeyecek bir şekilde ortaya çıkmakta ve suçun inkârı imkânsız hale gelmektedir.

Türkiye'nin tarihinde inkâr sendromları başlıca iki temel meselede baş gösteriyor.

Ermeni ve Kürt meselesi. Buna Kıbrıs-1974 hadisesini de ekleyebilirsiniz

Atilla Olgaç, Kıbrıs harekâtına katılmış ve savaş suçu işlemiş biri. Olgaç, savaş suçlusı kimselerin pek öyle kolayca göze alamayacağı bir itirafta bulundu. Esir alınmış bir Rum askerini aldığı emir üzerine öldürdüğünü açıkladı.

Yaptığının bir savaş suçu itirafı olduğunun bile farkında değildi belki. Farkında olsa yapar mıydı, buna cesareti var mı Olgaç'ın, muhtemelen bundan hiçbir zaman emin olamayacağız. Bunca yıl sustuğuna bakılırsa, suçunu itiraf edecek cesarete olmadığı anlaşılıyor.

O halde durup dururken ve Kıbrıs'ta işlenen savaş suçlarının soruşturulması gibi bir mesele ağırlıklı olarak gündemde değilken, üstelik ortada ciddi bir yüzleşme ve hesaplaşma baskısı yokken, bu itirafı neden yaptı?

Onu kimse bu itirafa zorlamadı, herhangi bir baskı söz konusu bile değildi.

O halde, Atilla Olgaç 35 yıl sonra bir magazin programında hayatının bu önemli sırrını kamuoyuyla paylaşırken acaba ne düşündü dersiniz? Kullandığı sözcüklerden ve hikâyeyi anlatırken bize hissettirdiği soğukkanlılığından anlıyoruz ki vicdaniyla hesaplaşan ve bu cinayetler nedeniyle yaşadığı travmalardan kurtulmaya çalışan bir halde değildi.

Gerçi uzun zaman et filan yemediğini söylüyor, ama ertesi gün, sarf ettiği bu sözleri yalanlıyor. Ve aslında bu olaylardan sonra da normal bir hayat yaşadığını ifade eden sözler sarf ediyor. Kurduğu cümlelerde bir pişmanlık ifadesi söz konusu bile değil.

Peki, o halde Olgaç, bu itirafı neden yaptı dersiniz?

Aklıma bir tek şey geliyor benim. Olgaç'ı, bu günlerde inkâr sendromundan kurtulmaya çalışan Türkiye'nin ortamı, derinden etkilemiş olabilir ve Olgaç, Güneydoğu'da ortaya çıkan hakikatler üzerine derinden düşünmüş olabilir.

Sezgin Tanrıkulu JİTEM'in işlediği beş bine yakın faili meçhul cinayetten söz ediyor. Askerî hiyerarşi içinde Güneydoğu'da işlenmiş bu cinayetlerle, yine askerî bir hiyerarşi ve emir-komuta zinciri altında Kıbrıs'ta işlenmiş cinayetler arasında muhtemelen bir fark olmadığını düşündü Olgaç.

Böylece de, insanların öldürüldükten sonra toplu mezarlara, kuyulara gömüldüğü ve kimsenin bu olup bitenlere 25 yıl boyunca bir şey demediği bir ülkede, 35 yıl önce, komutanının emrine uyarak önce bir, sonra on kişiyi öldürdüğünü söylemenin normal olduğu sonucuna vardı.

Suçun meşru görüldüğü bir ülkede, kendi suçunu meşrulaştırabileceğine inandı.

Üstelik öldürdükleri insanlar, ezeli ve ebedi düşman sayılan bir milletin mensuplarıydı!

Olgaç'ın vaktiyle savaş suçu işlediğine kimsenin pek bir şey dediği yok aslında.

Bir savaş suçunu itiraf edip Türkiye'yi sıkıntıya soktuğu için kızıyorlar ona. Türkiye'nin dışarıda başı ağrıyacak, AB süreci zarar görecektir, işin sonu Lahey'e kadar uzanacak diyorlar.

Anlaşılan Olgaç'ın talihsizliği Kıbrıs'ın suçun işlendiği yer olması. Suç mahalli Güneydoğu'da olsa daha kolay olurdu her şey.

Çünkü Olgaç belki bilmiyordu konuşurken, ama Kıbrıs'ta Rumlara karşı işlenen bir suçun hesabı yıllar sonra da sorulur. Ama Güneydoğu'da Kürtlere karşı işlenen suçun hesabı sorulmaz. Sorulacak gibi olduğunda, suçun failleri, 'bize bu da yapılır mı, ne yaptırırsak vatan uğruna yaptık' diye kafalarına kurşun sıkırlar.

Sonra, bir Rumun hayatı hem ulusal hem de uluslararası hukukun güvencesi altındadır.

Ama bir Kürdün hayatı devlete emanettir. Devlet isterse yaşatır, isterse öldürür.

Ama Rumları öldürmek, Kürtlere öldürmeye benzemez.

Kürtlerin binlercesini öldürmek bile, şimdiye kadar uluslararası bir davaya konu olmadı. Böyle bir suçtan kimse uluslararası savaş suçlusu gibi bir muameleyle karşılaşmadı.

Yani Kürtlerin hayatı, sınırları içinde yaşadıkları devletlerin bir iç sorunu.

Bizim devletimiz de dahil, bu devletler istediğinde istediği kadar Kürdü öldürebilir.

Susurluk Raporu’nu hatırlayın. Devletin, bir etnik grubu kısmen veya tamamen yok etmek için sistemli olarak işlenen suçlar kapsamında olan bir takım suçları işleyebileceğini teyit ediyordu bu rapor. İtiraz sadece bu suçların öyle uluorta işlenmiş olmasınaydı.

Dünya böyle işte. İstedığın kadar Kürt öldür, hesap soran olmaz sana. Bu dünyada Kürt öldürmek kadar kolay bir şey yok çünkü. Ama Rum öldürmek bu kadar kolay değildir, hesabı sorulur bir gün.

Bu ülkede, Kürtler 1990’dan bu yana o kadar çok öldürüldüler ki, gün geldi bu ölümlerin ortasına doğan ve büyüyen çocuklar yanlarında ne babalarını ne amcalarını, ne ablalarını ne de ağabeylerini görür oldular. Babasız, ablasız, abisiz, amcasız bir aile hayatı normal değildi tabii.

Bunu anlayan çocuklar, gidenlerin bir gün geri döneceklerine dair kendilerine anlatılan masallara inanmayıp, akılları olup biten her şeye ermeye başladığında sorup duruyorlardı annelerine: “Biz neden bu kadar öldük anne? Babam ölüyor, amcam ölüyor, dedem ölüyor, biz neden bu kadar çok ölüyoruz anne!”

Ne bu devletin, ne bu dünyanın Kürt çocuklarının sorusuna verilecek cevabı yok hâlâ. Belki hiçbir zaman da olmayacak. Bu insanlık suçlarının hesabını sormaya yanaşmıyor kimse. İnkâr sendromu sürüyor. Aygan’ın anlattığı hakikatler bile fazla geliyor. Aygan’ın anlattıkları karşısında bozguna uğramış gibiler. Köşe yazarları böyle giderse, Güneydoğu’da savaştacak yeni kahramanlar bulunamayacak diye endişe ediyorlar.

Kimileri devlete çağrı yapıyor, şu işleri bir de devlet anlatsın diye. Devlet bildiği gibi anlatınca bu işleri, Aygan ve onun gibiler, kafaları karıştıramayacak, buna inanmamızı istiyorlar.

Oysa Türkiye’nin inkâr sendromundan bir türlü kurtulamaması ve hakikate itiraz etmesinin asıl problemi şurada: Suçu işleyenlerin içlerinden, 1915’te işlenen suçu kabul edip, inkâr etmeyen Talat Paşa ayarında cesur bir insan henüz çıkmadı.

Aygan’a kim inanır ki, Ruşen Çakır’a konuşan, M. Ali Birand bile inanmadıktan sonra!

M. Ali Bey, çok haklı, Aygan’ın anlattıkları yetmez bize, suçu inkâr etmeden hakikati anlatacak bir Paşa lazım.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Davos’tan sonra

Orhan Miroğlu 04.02.2009

Başbakan’ın Davos çıkışı, Ortadoğu’da yeni bir miladın başlangıcı olarak görülüyor ve yapılan yorumlara bakılırsa, kantarın topuzu iyice kaçmış vaziyette.

Hızını alamayıp, Erdoğan’ı, Cemal Abdülnasır’a benzetenler bile var. Nasır 1960’lı yıllarda, Sovyetlerin ‘kapitalist olmayan yoldan kalkınma’ tezlerine denk düşen üçüncü dünya milliyetçiliğinin Arap versiyonunu temsil ediyordu. Araplar arasında, iki ülke dışında –Irak ve Suriye- sürekliliği olmamış ve zamanla bu iki ülkede de

darbeyle kurulan patrimonial iktidarlara dönüşmüş bir milliyetçilikti bu.

Bugünün koşullarında ise, Ortadoğu'da ve Araplar arasında Nasır milliyetçiliğini referans alan güçlü bir ulusal hareketten söz etmek mümkün değil. Esasında Arapların ihtiyacı bugün bir Nasır filan da değildir. Ama Suriye ve Irak Baasları bu milliyetçiliğin yegâne mirasçıları olarak görülebilir. Bu miras bugün, her şeyden önce, bizzat Arap halkına ve Kürtlere karşı işlenen insanlık suçlarıyla hatırlanıyor

Bu bir yana, aynı tarihî dönemin; Başbakan Sayın Erdoğan'ı Nasır'a benzetenlerin nedense sözünü etmediği bir yönü daha var. Araplar, Nasır'ın yönettiği 1967 savaşının sonunda İsrail'e yenildiler. Bu yenilgi tarihe ikinci nakba, yani felaket olarak geçti. Birinci nakba, bilindiği gibi, 1948'de İsrail'in kurulmasıdır. Sonraki nakbalar ise, say sayabildiğin kadar, Sabra, Şatilla ve Kana... Dileriz Gazze sonuncu nakba olur.

Madem Arap milliyetçiliğinden ve Nasır'dan söz ediyoruz, Mısır'ın liderliğini yaptığı Arap Birliği'nin, 1948 nakbasından sonra, Filistin halkının kendi meşru örgütünü yani FKÖ'yü kurmasına bile ancak on beş yıl sonra izin verdiğini hatırlatalım. Arap Birliğinin dört devleti de, Ürdün, Suriye, Irak ve Mısır, 15 yıl boyunca, FKÖ'nün kurulmasını değil, kendi ordularının bünyesinde Filistin birimlerinin oluşturulmasını tercih ettiler.

Altı Gün Savaşları'na böyle gelindi. İsrail, 5 Haziran 1967'de altı gün süren savaşın sonunda, Batı Şeria'yı, Kudüs'ü, Suriye'nin Golan tepelerini ve Mısır'da da Süveyş Kanalı'na kadar uzanan Sina'yı ele geçirdi. Bu savaş günleri, tarihe Kara Cuma olarak geçti.

Tarık Ali, "o ayın Kara Cuma günü, Nasır televizyondan Mısır halkına seslendi ve konuşması bütün Arap dünyasına duyuruldu, Nasır yıkılmış bir adamdı, ağlıyordu." diye anlatır.

Birinci nakbadan yani 1948'den bu yana, tıpkı Nasır gibi, Filistinliler ağlamaya devam ediyor hâlâ.

Ağlamak ulusal acılara ve ulusal yaslara iyi gelebilir, ama kalıcı barışa da çare değil. Bugün, her defasında gururu incitilmiş, yüreği bin bir acıyla kanayıp duran Filistinlilerin onurlu bir politikaya ihtiyaçları var. Ama bu olamıyorsa, bunun sebebini Arap devletlerinin çıkarlarında ve Filistinli örgütlerin birbirlerini yok etmeye kadar uzanan hırslarında aramak gerekiyor.

Bu devletlerin ve örgütlerin hiçbiri, nakbalar, yani felaketler yaşanırken bir şey kaybetmediler, kaybeden Filistin halkı oldu hep.

İşte tam da bu noktada, mazlum bir halka karşı neredeyse keyif için cinayetler işlendiği, sonra da bu cinayetlerin politik bir getirisinin olup olmadığına tarafların hayâsızca ve birlikte baktığı bir coğrafyada, Türkiye Başbakanı'nın Davos'ta İsrail Cumhurbaşkanı Peres'e çıkışı, tabii ki önemli bir değer taşır.

Ama bu değerın farkında olanların dahi, birden bire, Türkiye'nin İsrail'le imzaladığı askerî anlaşmaları, silah alışverişini, ve İsrail'i hep onaylayan politikasını unutacaklarını sanmıyorum. Ortadoğu jeopolitikasının kurbanı olan Filistin halkı bu kadar da unutkan ve hafızası zayıf bir halk değildir.

Davos'u isteyen istediği kadar abartabilir. İsteyen, belki de rastlantısal bir biçimde meydana gelmiş bir jesti, Türk-İslam düşüncesinin Ortadoğu'da yeniden doğuşu olarak görebilir.

Ama yine de madalyonun öbür yüzüne bakmakta fayda var.

Gazze'nin bombalanmasından bu yana 'Musa'nın çocuklarına' ihtar anlamı taşıyan ve bariz olarak anti-semitizm kokan sloganların Türkiye'de billboardları süslediği bir zamanda, Erdoğan ve hükümetinin izlediği bu dönemsel politikanın, iç siyasette meydana getirdiği ve getireceği sonuçlar daha önemli çünkü.

Başbakan'ın çıkışında bir taamüd, önceden tasarlanmış bir hesap var mıydı, bunu bilemeyiz. Ama bu çıkış ve politika açıkça gösterdi ki, Türkiye kendi milliyetçiliğinin peşinde koşmaktan, yorgun düşmüş bir ülke değil hâlâ.

Neo-İttihatçılığın kanlı darbe ve iç savaş teşebbüslerine rağmen, milliyetçilik, hatta ırkçılık, uyandırılmayı bekliyor. Bu milliyetçilik ve ırkçılık azıcık tetiklenmeye görsün, Türkiyeli Yahudileri de, Ermenileri ve Rumları da dehşete düşürmeye yetiyor.

(Kürtleri saymıyorum. Kürtler çeyrek asırdır şoktalar zaten. Ölülerini bulmak için toprağı kazmak, kuyuları açmak serbest oldu onlara, yüzlerini dağlara dönmüş kara kara düşünüyorlar şimdi, nereden başlayalım kazmaya diye.)

Geçelim bu mevzuu ve hoşgörü değil, sadece eşitlik isteyen azınlık halktan vatandaşlarımızın Gazze ve Davos'tan sonra oluşan hissiyatına bir bakalım.

Leyla Navarro, "bana söyler misiniz, din hanemde Yahudi yazıldığı için mi bu ülkede bir günde düşman oldum" diye haykırıyor.

Türk Musevi Cemaati Başkanı Silvo Ovadya, Devrim Sevimay'a "daha önce bu dozda bir havayı hiç hatırlamadığını" söylüyor. Ovadya, okulda bir Yahudi çocuğun yanına gelen üç öğrencinin tekbir getirdiklerini, sinagogu koruyan polis memurlarının 'Yahudi yemeği' yemeyi reddettiklerini üzüntüyle anlatıyor Sevimay'a ve sonra da soruyor: "...siyasi söylemler elbette her şekilde olur, ama o söylemi sokağın nasıl algılayacağını da hesaba katmak gerekmiyor muydu?"

Silvo Ovadya çok haklı. Ama Türkiye'de siyaset böyle bir şey değil mi zaten? Siyaset Türkiye'de amacın aracı meşru kıldığı bir tarzda ve sokağı etkilemek için yapılır. Ama sokakta uyanan öfkenin kime yöneleceğinin hesabı yapılmaz, bunun fazlaca bir önemi yoktur çünkü.

Sokaktaki öfke, zaman olur darbeye, zaman olur oya tahvil edilir. Kurbanları da olur, olabilir bu öfkenin ama, ne gam!

Kamuoyu yoklamaları daha şimdiden, AKP oylarının arttığını gösteriyor ya, size ona bakın ve ivedi yapılmış yorumlara ve açıklamalara fazla kanmayın. Emin olun, ulusalcılar dahi, daha düne kadar 'ulusal risk' faktörü olarak gördükleri Erdoğan hakkında Davos'tan sonra, daha soğukkanlı ve yeniden düşünme ihtiyacı duyacaklardır.

Çünkü, Cumhuriyet mitinglerinden bu yana, ulusun şimdiki gibi, kendisini 'ulus gibi ulus' ve kuvvetli hissettiği bir zaman olmadı.

Ulusalcılar keyifli, 'ne de olsa tarih boşluk affetmez' diye düşünüyor olmalılar.

Dersim'e buzdolabı, paşalara tahliye

Orhan Miroğlu 11.02.2009

Sonunda olacağı buydu, Dersim'e buzdolabı, paşalara beraat kıymetinde tahliye!

Bunlar ayrı konular diyebilirsiniz, ama bence değil.

Eğer Ergenekon örgütünün iktidar talebini ve bu talebi elde etmek için başvurduğu yöntemleri, başından beri Kürt sorunu üzerinden anlamaya çalışmış ve Ergenekon'u Fırat'ın ötesindeki hakikat olarak görmüşseniz, olup bitenin tam bir ironi olduğunu kabul etmekte hiç zorlanmazsınız. Ergenekon paşaları bir bir tahliye edilirken, Kürtlerin yaşadığı acının kalbi olan Dersim'e, tam da bu sırada buzdolabı dağıtılmasını başka türlü anlamak nasıl mümkün olabilir ki!

Kürt sorunu ve isyanlar her zaman Dersim'i akla getirir. Dersim bu yaranın içten içe kanadığı yerdir. Sınırsız acının ve insanı kahreden yasın şehridir Dersim.

Bu şehir şimdi karlar altında. Yıllardır yaşanan acıya ve tutulan yasa bir inat gibi, şehrin sokaklarında buzdolaplarıyla yüklü kamyonlar dolaşüyor şimdi.

Adalet eşitlik ve özgürlük isteyen Dersimlilere devlet buzdolabı dağıtıyor, hem de kar-kış demeden!

Al buzdolabını dondur hafızanı! Al buzdolabını, her şeyi unut, belleğini götür karlı dağların karlarına göm!

Boşuna heveslenmişiz demek. Gele gele geldiğimiz yer bu. Dersim'e buzdolabı, paşalara tahliye!

Ergenekon davası, artık nakıs bir 'darbe teşebbüsü' davasından ibarettir. Susurluk ve JİTEM yok bu işte ve olmayacak. Olması için güçlü bir toplumsal talep yaratamadık, bu gerçeği kabul edelim.

Ortada, kala kala aralarında anlaşılmadıkları için darbe yapamamış birkaç asker emeklisi yaşlı ve Pinoşe gibi de hasta insan kaldı sadece. İşte bu darbe müteşebbisleri kendi aralarında anlaşılmadı ve darbeyi yapamadılar. Ama onların kaderi üstüne eski silah arkadaşları ve hükümet arasında bir takvime bağlanan mutabakat meğer çoktan kotarılmış da haberimiz yok.

Ergenekon sanıkları, Genelkurmay adına Silivri'de ziyaret edildikleri zaman, eh bu kadar da olur, kurumsal vefa ne de olsa, deyip geçtik. Sırayla tahliye ediliyorlar şimdi. Perinçek'in 1 numarası Kıvrıkoğlu şimdiki genelkurmay başkanıyla kameraların karşısına geçip mutabakatın resmini çizdiğinde, Mehmet Ağar ve silah arkadaşları yani Susurluk ekibi de muhakkak ki derin bir oh çekti. Pazartesi günü bu derin oh'un Ankara mahkemelerinde ispatını yaptı Ağar.

"Devletin emrini yerine getirdim, görev emrinin altında başbakanın imzası var" dedi ve yargılamalardan varestede tutulmasını talep edip gitti. On korumayla geldiği mahkemeden alkışlarla uğurlandı.

Ağar haksız sayılmaz. JİTEM devlet emri de Susurluk devlet emri değil mi?

Peki Ergenekon davası hiç mi bir işe yaramadı ve yaramayacak? Yaramaz olur mu, yaradı tabii.

Bu ülkenin üç maymunu oynamaya ne kadar hevesli olduğunu gösterdi.

Tanıkların, mağdurların, itirafçıların insanı dehşete düşüren anlatımları vicdanımıza paslı bir hançer gibi saplanırken, bu memleketin solcularının Ufuk Uras'ı 'yenmeyi' bu olup bitenden daha çok önemsediklerini ortaya çıkardı.

İttihatçılık ve solculuk arasında sanıldığı gibi aşılmaz duvarların olmadığını gösterdi.

Kürtlerin başına gelen kötü şeylere 'insaniyet namına' üzülenlerin bile, vaktiyle devlete başkaldırmakla, Kürtlerin aslında bu kötü şeyleri hak ettiğine biraz da inandıklarını ve bu toplumda bu inanca dair ortak bir hissiyat olduğunu gösterdi. Bu hissiyatı hesaba katmadan, geçmişle yüzleşme, geçmişin hesabını görme gibi mevzuların henüz Türkiye'den ne kadar uzak mevzular olduğunu da Ergenekon davası sayesinde anlamış olduk.

Ergenekon, çeyrek asırdır, bıçak sırtında yaşayan bu ülkede, bir iç savaşa giden yol haritasının, ülkeyi kan-revan içinde bırakmak pahasına nasıl hazırlandığını da gösterdi.

Çeyrek asır boyunca Ergenekoncuların bütün kışkırtmalarına, kan dökmelere, yetmedi 12 yaşındaki çocukların 13 kurşunla öldürülmelerine, 10 yaşındaki çocukların karakol köpekleri tarafından parçalanmasına (Xazal Beru-Bingöl) dağlardan toplanan binlerce asker ve gerilla cenazesinin biriktirdiği etnik hınç ve öfkeye rağmen Kürtler ve Türkler birbirleriyle savaşmayı reddettiler ama. Türkiye her iki halkın sağduyusu ve bir arada yaşama iradesi sebebiyle bir iç savaşın eşiğinden döndü. (İç savaşın, yaşanmamasında benim inancıma göre, MHP lideri Bahçeli'nin, tarihin bir gün muhakkak kaydedeceği çok özel bir rolü var.)

Bu dönemi Ergenekon'un tarihi olarak okuyabilirsiniz. Ergenekon'u ise son Kürt isyanı büyüttü.

Bu isyan bir gün biter, hiçbir isyan sonsuza kadar sürmez çünkü. Biter ama Kürt sorunu çözülür mü, çözülmediği için de yeni bir isyan başlar mı, bunları bilemeyiz tabii.

Ama Ergenekon davasıyla beraber yeniden konuşmaya başladığımız ölüm tarlaları, ölüm kuyuları, faili meçhuller, kayıplar ve eski Devlet Bakanı Adnan Ekmen'in açıklamalarıyla yeniden gündeme gelen Güçlükonak gibi katliamlar, 1990'lı yıllardan sonra askerlerin isyan bitmesin diye neleri göze aldığını da göstermiş oldu.

Ateşkes süreçleri, bu süreçlerden biri sırasında meydana gelen 33 askerin Bingöl'de öldürülmesi, Özal'ın şüpheli ölümü, bu kanlı tarihin parçaları olarak hafızalara yeniden yazılıyor şimdi.

Karanlık ve kanlı bir dönemin perdesini araladı Ergenekon davası.

Kendi payıma çıkardığım sonuç şu:

Eğer PKK, bu savaşın artık etnik bir çatışmayı göze almadan sürdürülemeyeceğinin anlaşıldığı 2000'li yıllarda, Öcalan'ın gerillalara ülkeyi terk edin çağrısı yaptığı o tarihte, Ortadoğu'nun ve Türkiye'nin yeni siyasi koşullarını değerlendirip, silahlı mücadeleyi terk ettiğini, silahlarını Birleşmiş Milletler'e teslim etmeye hazır olduğunu,

bundan sonra siyasi mücadele için demokratik ve meşru olmayan hiçbir yönetime başvurmayacağını açıklasaydı, bu genelkurmayın ışıkları bu açıklamanın yapıldığı o günün gecesinde sabaha kadar yanar ve hiç sönmezdi!

Bu türden bir açıklamanın zayıf bir ihtimal olarak belirttiği veya devletin zirvesinde savaşın bitmesi için Özal ayarında insanların birtakım girişimlerde bulunduğu zamanlarda meydana gelen katliamlar, ölümler, Özal'ın dahi şüpheli ölümü, savaşın bitmesini istemeyenlerin neleri göze aldıklarını açıkça ortaya koyuyor çünkü.

Bugün ise, öyle görülüyor ki, Ergenekon davasına rağmen, zulmün hesabı sorulamayacak. Zulmün hesabı başka bahara kaldı.

Bir vakit hakikati konuştuk, hepsi bu.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

On yıl sonra: Kürt sorunu ve PKK

Orhan Miroğlu 18.02.2009

Öcalan'ın Türkiye'ye teslim edilmesinin üstünden on yıl geçti.

15 Şubat'ın hemen her yıl dönümünde meydana gelen protesto gösterilerinde bu yıl da yaralananlar, gözaltına alınanlar oldu. Şükür can kaybı yok.

Yıllar akıp gidiyor, ama Güneydoğu'dan gelen haberlerin mahiyetinde bir değişiklik hâlâ söz konusu değil.

Doğrusunu isterseniz, bu on yıl içinde bu kadar çok şey değişmişken, Öcalan'ın Türkiye'ye getirilmesi üzerinden geçen bu on yılın medyada ve toplum içinde soğukkanlı bir muhasebesinin yapılacağını bekliyordum. Mehmet Ali Birand'ın 32. *Gün*'de yaptığı ve ses getiren programını saymazsak, medyamız, köşe yazarlarımız, kanaat önderlerimiz görüldüğü kadarıyla susmayı tercih ettiler. Oysa, bu kadar can yakmış, Türkiye'nin çeyrek yüzyıl tarihine her bakımdan damgasını vurmuş bir sorun hakkında silahlı şiddet eylemleri olduğunda yazıp çizmek, ama nispeten normalleşme yaşanan dönemlerde de susmayı tercih etmek, ve yok saymak anlaşılır bir durum değil.

Açıktır ki, son çeyrek yüzyıl Türkiye tarihi, her bakımdan PKK'siz okunamayacak bir tarihtir.

Abdullah Öcalan'ın Türkiye'ye teslim edilmesinin ise bu tarih içinde ayrı bir önemi ve sonuçları var. Bu yıllarda, PKK'de düşünsel anlamda önemli değişimler yaşandı. Öcalan'ın 1999 ve sonrasında İmralı'dan geliştirdiği yeni tezlere göre, Kemalist kadroların kurduğu cumhuriyet, Kürtlerin temel kültürel haklarını bastırmış, bunun için isyanlar dönemi başlamış ve PKK bu isyanların bir sonucu olarak tarih sahnesine çıkmıştı. Bugün ise, ortak vatan ideali için, Kemalizmle barışmak, Misak-ı Milli sınırlarının korunması için de, Kürtlerin dil ve kültürel haklarının kabul edilmesi gerekiyordu.

Böylece cumhuriyetin demokratikleşmesi sağlanacak ve "PKK, cumhuriyeti parçalama iddiasından onu güçlendiren temel olgulardan birisine dönüşecekti."

Yeni bir çatışma ya da şiddet döneminin galibinin olmayacağını, yani yeni bir savaşın tam olarak bir Pirus Zaferi olacağını ifade eden Öcalan, silahlı mücadelenin de sonuna işaret ediyor ve PKK'nin önüne "demokratik uygarlık çizgisinde" bir mücadeleyi hedef olarak koyuyordu.

Anlaşılan, hem PKK kadroları, hem de PKK'nin ortaya koyduğu mücadeleyi omuzlayan geniş halk kesimleri ise; 25 yıl süren ve bugün de devam eden bir çatışmada, 'Birleşik-bağımsız bir Kürdistan'ın 'Muhayyel bir Kürdistan' olduğunu, ödedikleri çok ağır bedeller pahasına da olsa tecrübe etmiş oluyorlardı.

1999-2004 yılları arasındaki dönem barış için umutların arttığı, ve Kürt sorununun uluslararası hukuk bağlamında da –en azından bölgede meydana gelen yaşam ve hak ihlalleri bakımından- tartışıldığı bir dönemdi.

Öcalan, bu yeni dönemde, orduya ve ulus-devletin seçkinlerine güven verebileceğine inandı. Yargılanması sırasında şehit asker annelerinden özür diledi. Hem Kuzey Irak'ta kurulan yapıyı hem KDP ile YNK'nin [KYB – Kürdistan Yurtseverler Birliği-] politikalarını sık sık eleştirdi. Kuzey Irak Kürtlerini, ilkel milliyetçilikle suçladı. Ulus-devletler çağının kapandığını, ama Kuzey Irak Kürtlerinin hâlâ bu amacın peşinde koştuklarını söyledi.

Bu politik argüman Öcalan'ın beklediği sonuçları ya da sonucu yaratmadı. Ergenekon iddianamesine geçen ve Öcalan'ın da teyit ettiği birtakım görüşmeler yapılmış olsa da, Kürt sorununun tarihî seyrinde tartışılmaz bir nüfusun ve gücün sahibi olan ordu, Öcalan'la PKK'nin silahsızlandırılması ve yeni sivil açılımlar için 'esastan müzakere etme' gibi bir tutumu benimsemedi. Ordu beş yıl boyunca meseleyi açıkça kendi haline bırakmayı tercih etti.

Ortadoğu'da kurulu bütün siyasal dengeleri ve statükoları değiştirecek yeni bir jeopolitik süreç başlıyordu ve Kemalist ordunun ulusal tehdit olarak gördüğü PKK, birinci dereceden ulusal risk faktörü olmaktan çıkıyordu. Ulusal risk faktörü olarak PKK'nin yerini ise yine Kürt sorunuyla alakalı iki gelişme, Kuzey Irak Federal Kürt Yönetimi'nin geleceği, ve Kerkük'ün statüsü alıyordu.

On yıl sonra, PKK bugün de Türkiye'nin ve Kürtlerin en önemli siyasi hadisesi. PKK ve Kürt hareketi üzerine bir kitap yazan Aliza Marcus kitabının sonsözünde şunları söylüyor: "Türkiye'deki Kürtlerin PKK'ye arkalarını dönmeleri artık pek mümkün değil; çünkü bu hayallerine ihanet etmek anlamına geliyor."

Bu görüşlere katılmayabilir ve bu sözleri Batılı aydınların Kürt sorunu söz konusu olduğunda ortaya koydukları abartılı yaklaşımlar olarak görebilirsiniz.

Ne var ki, PKK ve Kürt hareketine ilişkin siyasi kaygılardan uzak ve objektif bir tarih okuması, Kürtlerin her şeye rağmen silahlı PKK'yi 30 yıla yaklaşan bir zamandır tecrübe ettiklerini gösteriyor. Uzun analizlere gerek yok. Siyaset bölgede artık sadece AKP ve DTP demek. Siyasal dinamikleri bu iki parti kontrol ediyor ve kısa sürede bu tabloda ciddi bir değişim beklemek hiç gerçekçi değil.

Bu durum, Kürtlerin silahsız bir PKK'yi de önümüzdeki dönemde tecrübe etmek istediklerini gösteriyor. Bu, doğal olarak PKK'nin yeni acılar doğurmayacak makul bir plan çerçevesinde silahsızlandırılmasını gerektiriyor. Belki de Türkiye'yi korkutan ve korktuğu için de hiç konuşmadığı, ama Batılı aydınların ve Aliza Marcus gibi yıllardır Kürt hareketini gözlemleyen gazetecilerin artık tartışmaya başladıkları gerçek bu.

Bu noktada akla hemen şu soru gelebilir:

Silahsızlandırılmış bir PKK'nin transformasyonu mümkün olabilir mi? Yani PKK değişebilir mi?

"Kolay değil" diyor Aliza Marcus ve devam ediyor: "Nihai olarak bu, Türkiye devletinin yıllardır süren çatışmayı sonlandırmak üzere ilk adımı atmasıyla söz konusu olabilir."

Oysa Türkiye son on yılı da heba etti ve böyle bir adımı atmaktan kaçındı. Öcalan'ın Türkiye'ye getirildikten sonra ifade ettiği görüşlerinde ise, bugün de temelde bir değişiklik yok.

Bu yazıyı yazarken, Öcalan'ın avukatlarından, mail adresime, onun yazdığı anlaşılan, "Aydınlara Mektubumdur" başlıklı bir mektup geldi.

"Bu iş demokratik cumhuriyet temelinde aslında 2000'lerde çözülecekti, ancak buna izin vermediler," diyor ve şöyle devam ediyor Öcalan: "...tek kurşun atılmadı (2000 ve sonrasını kastediyor) ancak bir anda diyalog ortamı kesildi. Soruyorum, 2000'lerde görüşmeler neden kesildi, kimler kesti, bunlar ortaya çıkarılmalıdır."

Ne dersiniz, eğer karanlık bir tarihin hesabını kapatacaysak ve bu ülkenin geleceği için yeni bir sayfa açmak gibi bir amacımız varsa, son on yılın muhasebesini yapmak ve bu ifadelerin üstüne durup düşünmek gerekmiyor mu?

Sahi çözüme kim izin vermedi?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Silahlara veda' mümkün mü?

Orhan Miroğlu 25.02.2009

Kürt sorununda çatışmalı sürecin bittiğine işaret eden bir döneme giriliyor.

Sorunun muhatapları bugün her zamankinden daha mümkün görünen 'silahlara veda' dönemi için, fikirlerini, önerilerini çeşitli kanallardan açıklamaya başladılar.

Bu siyasi konjonktür, küresel koşullarla da uyum gösteriyor.

Obama açıkça ilan etti ki, dünyada 'korku siyaseti' bitecek.

Obama çok haklı. Filistin-İsrail çatışması ve çözüm bekleyen Kürt sorunu, Ortadoğu'da, yıllardır bu korku siyasetinin üretildiği temel alanlardı.

ABD ordusu bir iki yıl içinde Irak'tan çekilecek.

Ne Şiiilerin ne de Sünni Arapların federal bir siyasi statü talepleri yok.

Ama ülkenin kuzeyinde yer alan Kürdistan'ın yeni siyasi statüsünü de anlayışla karşılıyorlar.

Kürtler ise, kendilerini Irak devletinin asli unsuru olarak görüyor ve Irak devletinin birliğine bağlılık içinde hareket ediyor.

Bu siyasi gelişmelerin, Türkiye'de artık sürdürülemeyeceği açıkça belli olan bir iç çatışmanın taraflarını yeni arayışlara itmesi çok doğal.

Süreci etkileyecek başka olumlu gelişmeler söz konusu.

Yeni bir Kürt Konferansı'ndan söz ediliyor. (Kanaatimce ulusal çapta ve karakterde.)

Öte yandan, Abant Platformu'nun Erbil'de yaptığı toplantı ve bu toplantıda sürdürülen tartışmalara birçok açıdan yaklaşmak mümkün. Kuşkusuz bazı katılımcıların yazdığı gibi, Abant grubunun Erbil toplantısı, bir 'Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nden ibaret değildi.

Hatırlardadır, Rojbin Togan geçen yıl Abant'ta Kürt sorununda yaşanan acılar bağlamında bir vicdan muhasebesi yapmamıza yol açacak konuşmasıyla gündeme damgasını vurmuştu. Erbil'de de yine bir Kürt kadını, şair ve yazar Bejan Matur'un; Rojbin'in belki de bıraktığı yerden devam ederek, Kürt sorununda vicdan ve akıl üstünden bir yüzleşme perspektifi sunduğu yazılıp söyleniyor. Ama Erbil toplantısı sadece bu değil kanımca.

Bu toplantı asıl olarak Kürdistan; Türkiyeli aydınlar tarafından yeniden keşfedilirken, adı Kürdistan olan bu coğrafyanın yerli halkıyla kardeşlik ilan edip, bu yerli halkın akrabaları olan Türkiye'deki Kürtlere 'düşmanlık' yapmanın demeyeyim ama, en azından siyasi varlıklarını görmezlikten gelmenin, artık mümkün olmadığını, dahası birkaç yıl önce düşünöldüğü gibi Kürdistan halkıyla bir olup, 'kendi Kürtlerimizi' dövmenin de artık ayıp kaçacağını göstermiş olması bakımından da kıymetli.

Ve 'arka bahçenin Kürtlerine evet', 'bizim Kürtlere' hayır diyen bir siyasetin sürdürülemeyeceği de, toplantının aldığı olumlu-olumsuz tepkiden açıkça belli oldu.

Bunu görmek belki de, adını şimdiden 'silahsızlandırma konferansı' olarak dillendirilen ve Kürt siyasi partilerini, aydınlarını biraraya getirecek muhtemel bir konferansın başarı ve başarısızlık sınırının nerede başlayıp nerede bitebileceğini anlamak bakımından da önemlidir.

Kürtlerin ulusal psikolojilerinin bugün yegâne önemli verisini, süreçten dışlanma endişesi ve korkusu oluşturuyor.

Bu bakımdan, Kürtlere gerektiği kadar ve devletin aklının erdiğince hak vermenin, ama bu hakları kabul edilebilir hale getiren mücadeleyi ve emeği görmezlikten gelmenin yeni acılara gebe ve çok sorunlu bir politika olacağı açıktır.

DTP, Öcalan ve PKK bu ulusal kaygıların temel taşıyıcısı konumundalar. Yani süreçten dışlanmak istemiyor ve bu sürecin aktörleri olarak görülme ve kabul edilmek istiyorlar.

Yeni bir dönemin başlamakta olduğunun herkes farkında.

Öcalan, avukatları aracılığıyla üç aşamalı bir plan önerdi:

Karşılıklı ve kalıcı bir ateşkes süreci, yeni bir anayasa yapılması ve hakikat komisyonu kurulması.

Öcalan ve PKK üstüne konuşmak her zaman zor olmuştur. Tabular, ideolojik sebepler, siyasi kaygılar ve hukuki engeller bu zorluğun belli başlı noktaları.

Ne var ki, Öcalan, PKK içindeki siyasi ağırlığını ve liderliğini bugün de koruyor

Öcalan'ın rolü sadece PKK bağlamında değil, PKK'yi destekleyen ve belli bir ihtiyat payıyla olumlayan halk arasında da hatırı sayılır ölçülerde bir realite.

PKK Kürt sorununun var ettiği bir hareket, ama Türkiye bu hareketle yüzleşmeyi ve bu yüzleşmeden sağlıklı sonuçlar çıkarmayı istemedi. İşin siyasi yanı bir tarafa, PKK'yi, hâlâ Batılı akademisyenler çalışıyor. İsmet İmset PKK üstüne gerçekçi bir kitap yazdı ve iş orada durdu. Bu kitaptan sonra Aliza Marcus'un yeni kitabı, PKK hakkında yazılmış en önemli kitap. Onu da yazmak, Türkiyeli bir gazeteciye değil, Aliza Marcus'a kısmet oldu işte.

Kürt sorununun tarihsel mahiyeti, modern milliyetçi hareketler ve Ortadoğu jeopolitiğindeki yeri bakımından ortaya konmuş akademik merak, Türkiye'de İsmail Beşikçi'yle 70'li yıllarda başlıyor 90'lı yıllarda duruyor. İkinci bir Beşikçi yok bu ülkede ve Beşikçi'nin Kürtlere ve Kürt sorununa duyduğu bu merakın ona neye mal olduğu ise ortada.

İhsan Dağı *Zaman* gazetesinde güzel bir yazı yazarak, 'biraz da biz Kürtleşelim' mevzuuna önemli bir katkı sundu. Bana bu konuyu yeniden düşündürten Dağı'nın makalesi oldu. 'Biraz da biz Kürtleşelim' meselesi, kanımca ciddi bir yüzleşmeden geçiyordu. Tanımadığımız, bilmediğimiz, ama devletin referanslarıyla güneş-dil teorisi gibi rezaletlerle düşman edildiğimiz bir toplumu ve onun dilini nasıl merak edip nasıl konuşacaktık ki! Önce gerçeğe ihtiyacımız vardı ve inanın bu gerçeği İsmail Beşikçi ayarında merak eden akademisyenlerimiz olsaydı, bugün Türk veya başka bir etnisiteden olup ta Kürtçe bilen ve konuşan bilim insanlarımız da, yurttaşlarımız da fazlasıyla olurdu. Böyle bir şey inkâr ve yok sayma sürecinin anlamsızlığını tartışan bir Türkiye tablosu da çıkarırdı ortaya ve bu mesele öyle elde silah dağlara filan taşınmazdı.

Konuyu dağıttım, amacım aslında bunları yazmak hiç değildi. PKK'nin silahsızlandırılması ve kalıcı bir barış konusunda ortaya çıkan gelişmeleri yazmak istiyordum. Kaldığım yerden ve şöyle devam edeyim: Türkiye ve bazı bölgesel aktörler için Kürt sorunu ve PKK hâlâ ayrı sorunlar olarak görülüyor. Oysa PKK'yi destekleyen ve desteklemeyen Kürtler açısından, PKK, Kürt sorunundan ayrı bir sorun gibi durmuyor. Bu kesim, 'Kürt sorunu PKK'siz çözülemez' gibi güçlü bir kanaate sahip.

Dolayısıyla bu kesimin gündeminde silahsızlandırma sadece afla alakalı bir gündemi içermiyor. Bu gündem, dolaysız olarak Kürt sorununun demokratik ve siyasi çözümü demek. Çünkü affedilmesi düşünülen insanlar, ilan edilmiş bir siyasi program için ve her şeyden önce kendi topraklarında yıllardır süren silahlı bir mücadele yürütüyor.

Şimdi günümüze bakalım. Ateşkes fiili olarak var.

Yeni anayasa için Başbakan nisan ayına işaret etti.

Hakikat Komisyonu için en uygun dönem.

Türkiye Kürtlerle barışmaya her zamankinden daha yakın. Aman dikkat, bu fırsatı kaçırmayalım!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hangi barış bize uyar?-1

Orhan Miroğlu 04.03.2009

Dünyada hâlâ devam eden savaşlar; ağırlıklı olarak, ulusal toplulukların siyasi ve kültürel hak taleplerinden ve farklı dinî inanç ve mezhepsel anlaşmazlıklardan kaynaklanıyor ve bazen uluslararası faktörlerin de devreye girmesiyle şiddetli iç çatışmalara dönüşüyor.

Britanya’da İrlanda, İspanya’da BASK sorunu bu karakterde iç çatışmalara yol açtı.

Yüzyılı aşan bir zamana yayılan İrlanda sorunu, 2005 yılında IRA’nın silahlarını teslim etmesiyle yeni ve barışçıl bir evreye girdi.

BASK, birkaç yıl önce çözüm sürecine girer gibi olduysa da, ETA’nın bağımsızlıkta ısrar etmesi nedeniyle barış süreci duraklamış görünüyor.

Oysa Zapataro Hükümeti beş yıl önce, parlamentoyu da ikna ederek ETA’nın silahsızlandırılması ve barış için, ETA ve onun siyasi kanadı BATASUNA ile dolaylı-dolaysız görüşmeler başlattı.

Sosyalist Zapataro Hükümeti; ‘İspanyanın siyasi birliği’ içinde kalınması koşuluyla, BASK’lılarla özerklik statüsünün yeniden ve daha ileri boyutlarda oluşturulması dahil, her konuyu müzakere etmek ve ETA’nın silahsızlandırılmasını sağlamak istiyordu. Bu amaçla komisyonlar bile kuruldu. Müzakereler başladı. Ama ETA beklenmedik bir zamanda yeniden şiddete başvurup, bağımsızlık talebinin müzakere konusu haline gelmesini isteyince barış süreci tıkanmış oldu. ETA’nın silahsızlandırılması ve BASK sorunu, böylece belirsizliklerle dolu bir evreye girdi.

Kuşkusuz etnik karakterli her iç çatışmanın mutlaka kendine özgü ve farklı sebepleri ve sonuçları vardır.

Ama buna rağmen son yılların dünya tecrübeleri, çatışmaların sona erdirilmesinde tarafların öncelikle diyaloga ve uzlaşmaya hazır olmaları gerektiğini ortaya koyuyor. Uzlaşma ve diyalog için hazırsanız, barış için müzakere etmeye de hazır olursunuz.

Savaş yılları boyunca veya çok önceleri, tarihsel olarak oluşmuş kırmızıçizgileri ve toplumsal hassasiyetleri, birtakım siyasi ve ulusal kaygılar adına tarafların muhafaza etmesi, diyalogu ve uzlaşmayı zora sokar ve müzakere etme sürecinin başlaması imkânsız hale gelir. Çoğu zaman, savaşı tarafların tartışılmasını bile doğru bulmadıkları ve tabu addettikleri bu kırmızıçizgilerin aşılması, ulusal düzeyde mümkün olmayınca, uluslararası aktörler devreye girer. Arabuluculuk dediğimiz mekanizma işlemeye başlar.

Savaşan tarafların böyle bir mekanizmaya ihtiyaç duymadan 'kendi meselelerini çözmek' ve 'kendi savaşlarını' bitirmek amacıyla masaya oturdukları örnekler, dünya tarihinde pek ender olarak bulunur. Ama bu örnekler zaten silahlı iç çatışma süreçleri olarak okunabilecek örnekler değildir. Çekoslovakya'da ayrışma her iki halkın rızasıyla gerçekleşirken hiçbir çatışma yaşanmadı. Kanada'da Quebec sorun olmaya devam ediyor. Ama Kanada'nın Fransız ve İngiliz siyasi anlayışına, daha doğrusu medeniyetine dayanan çok kültürlülüğü çatışmayı önüyor.

Belçika'da Flamanlar ve Valonlar arasındaki federasyon çatırdıyor, ama bu çatırdama bir silahlı çatışma riski taşıyor. Bu ulusal karakterli anlaşmazlıklar, demokrasinin en gelişkin olduğu bu ülkelerde, bir demokrasi sorunu olarak daha uzun süre devam edecek belki, ama bu anlaşmazlıkların çözümleri de demokrasi içinde ve tartışarak mümkün olacaktır. Çünkü bu ülkelerde sorunların kaynağında behemehal silahsızlandırılması gereken silahlı örgütler de, toprağa gömülmesi gereken silahlar da yok. Dolayısıyla uluslararası arabuluculuk mekanizması, buralarda işlevsel değil.

Bu ülkelerin yaşadığı sorunlar, halklar adına tesis edilmiş ve zaten işlemekte olan hükümlerlik prensiplerinin, demokratik teamüllere bağlı kalınarak ve yeniden düzenlenmesiyle üstesinden gelinebilecek sorunlardır.

Ama dünyanın başka bölgelerindeki etnik sorunlar ve çatışmalar, bizatihi hükümlerlikliğin tek taraflı kullanıma biçiminden kaynaklanıyor. Böyle bir durum ise, zamanla ve uygun koşullar oluştuğunda da, hükümlerlikliğin kayıtsız şartsız ve tek taraflı kullanan ulusa karşı 'ötekini' er-geç silaha sarılmasını doğuruyor.

Bu da ne kadar süreceği belli olmayan etnik ya da ulusal bir iç çatışmanın başlaması demek. Filistinliler ve İsrail arasındaki savaşlar, İsrail'in 1948'de kurulması ve Filistin halkının hükümlerlik haklarının inkâr ve topraklarının işgal edilmesinden sonradır. Kürt sorununda da çatışmalı süreç; cumhuriyetten bu yana, inkâr ve asimilasyonla başlıyor ve bazen kesintiye uğramış olsa bile, en azından otuz yıla yakın bir zamandır kesintisiz olarak sürüyor.

Dünyada silahlı mücadele dönemi kapandı. Bugün açıktır ki, her iki sorunun çözümü için hem devletlerin hem de kendi halkları adına silahlı mücadele yürütme iddiasında olan örgütlerin şiddet uygulamaktan vazgeçmesi gerekiyor. Bu uyulması gereken ortak husustur. Ama Filistin ve Kürt sorununda, şiddetin durması ve kalıcı barış için silahsızlandırılması gereken iki örgüt var: HAMAS ve PKK.

Türkiye Filistin sorununda arabuluculuk rolüne soyunuyor, hükümet HAMAS konusunda çok aktif bir diplomasi yürütüyor. HAMAS'ı hem hükümet hem de siyasal İslamın önde gelen aydınları ve entelektüelleri bir ulusal kurtuluş hareketi olarak kabul ediyor. HAMAS'ın muhatap alınması isteniyor ve HAMAS'sız bir çözümün mümkün olmadığı ifade ediliyor ki, bunlar tamamen doğru.

Ama bu tutum PKK ve Kürt sorunu söz konusu olduğunda yüz seksen derece değişiyor. Hükümet, Kürt sorunu ve PKK söz konusu olduğunda sorunları erteleyen, ordunun geleneksel politikalarıyla karşı karşıya gelmemeye çalışan ve ABD'nin de epey rahatsızlık duyduğu bölgede meydana gelen yoğun hak ihlalleri karşısında susan ve onaylayan bir politika izliyor.

Filistin sorunu ve HAMAS'ı ayrı sorunlar olarak görmeyen AKP Hükümeti, PKK ve Kürt sorununu birbirinden ayırıyor. PKK konusunda ortaya konulan ve tartışılan uluslararası planlar konusunda ne başbakan ne de bölgenin Kürt milletvekillerinden bugüne kadar tek söz işitmedik. Bu da, Filistin sorununda arabuluculuk rolüne soyunan başbakan ve hükümetinin; Türkiye'nin Kürt sorununda; uzlaşma, diyalog ve müzakere fikrinden

uzak bir yerde durduğunu gösteriyor.

Oysa hem Filistin hem de Kürt meselesinin çözümünde ve HAMAS ile PKK'nin silahsızlandırılmasında, tarafların; uluslararası örnekleri ve arabuluculuk mekanizmalarını rededemeyecekleri bir aşamada bulunuyoruz.

Filistinliler arasında bu gerçeği görmeyen ve kabul etmeyen siyasi bir yapılanma yok zaten. Kürt toplumunda da durum farklı değil. PKK ve DTP dahil, müzakereye, diyaloga ve uzlaşmaya hazır bir dinamizm var. Ama ne yazık ki, Filistin'den farklı olarak, muhtemel bir Kürt barışının bugün için ulusal düzeyde bir muhatabı yok.

Dünyada, 'bizim savaşıma' benzeyen ne bir savaş, ne de hâlihazırda 'bize uyan' bir barış modeli yok sanki!

Peki, durum gerçekten bu mu? Tabi ki hayır, haftaya bu konuya devam edeceğim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hangi barış bize uyar -2

Orhan Miroğlu 11.03.2009

Eş zamanlı bir tarihin, bizi ilgilendirmesi gereken hakikatleriyle aramız pek hoş değil.

Eş zamanlı, üstelik mevzuu da aynı olan bir tarihte ne oluyor ne bitiyor, bunu anlamaya çalışmaktan haz etmiyoruz.

Ahmet Türk'ün konuşmasını kesiyor, bir yandan da TRT-Şeş'le övünüp duruyoruz.

Oysa Kürtçe, bugün Arapçayla birlikte Irak'ta resmî dil. Kürtler federal bir statü içinde yaşıyorlar. Bir Kürt lider, Celal Talabani, Irak'ta cumhurbaşkanı; Irak'ın genelkurmay başkanı ve dışişleri bakanı da Kürt.

Kürt meselesi, Öcalan'ın Türkiye'ye Bill Clinton'ın kararıyla teslim edildiği 2000'li yılların başında dahi, çözebileceğimiz 'ulusal' bir sorunken, bugün uluslararası bir sorun. On yıl geçti aradan. Amerika ve dünya epey değişti. Ama Türkiye'yi yönetenlerin bu meseledeki algısı değişmedi.

'Bilge İnsanlar' grubundan, Sayın İlter Türkmen, *Yeni Şafak*'tan Mehmet Gündem'e verdiği söyleşide önemli bir gerçeğin altını çiziyor ve 'Cumhuriyetin en büyük başarısızlığının Kürt sorunu' olduğunu söylüyor.

Açıkçası, bu Cumhuriyet, Kürtlerden çok korktu. Korktukça da akıl almaz şeyler yaptı.

DP kurulduğunda İnönü'nün Celal Bayar'dan 'Parti teşkilatlarını Doğu illerinde açmamasını rica etmesi', bu korkunun sonucudur. DP'nin teşkilatları Doğu'da açılırsa, Kürtler bu kapılardan içeri girecekler, siyaseti konuşacaklar, feodal yapı aşılacak, aralarında bir cemiyet kültürü gelişecek ve siyasete ilgi duyacaklar.

İşte İnönü bunu çok tehlikeli buluyor ve Bayar'dan, bütün Türkiye'de faaliyet gösterecek bir partinin mümkünse Doğu'da teşkilat kurmamasını rica ediyor.

DP, Doğu'da kurulursa Kürtler siyasallaşacak!

Bu nasıl korku, bu ne büyük bir paranoya ki, hâlâ sürüyor.

Sayın Türkmen, aynı söyleşide, DTP siyaseten varolmalı diyor, ama bu siyasal varlığın bir şeylere yaramasını pek istemiyor.

Diyarbakır'ı AKP'nin almasını istiyor. Kuşkusuz bunda bir anormallik yok.

Ben de Diyarbakır'da, seçimi DTP'nin almasını istiyorum.

DTP'ye Diyarbakır'da bile hayat hakkı tanımayan bir demokrasinin Türkiye'de her zaman sorunlu ve şiddete davetiye çıkaran bir 'demokrasi' olacağını düşündüğüm için DTP'nin kazanmasını istiyorum.

Kürtlerin, demokratik bir yeterlilik ve olgunlukla, DTP aracılığıyla yaşadıkları şehri yönetmeye hakları olduğunu düşündüğüm için, DTP'nin seçimi almasını istiyorum.

Ve DTP'yi Kürt coğrafyasındaki demokratik çoğulculuğun yegâne değil, ama önemli bir teminatı olarak gördüğüm için, DTP'nin seçimlerden başarıyla çıkmasını arzu ediyorum.

Peki Sayın Türkmen, AKP'nin kazanmasını hangi gerekçelerle istiyor acaba?

İlter Türkmen'in gerekçeleri benimkiler kadar fazla değil ve çok farklı. Bir tek gerekçesi var, o da şu: "Keşke alsa (AKP)... Bölgedeki sorunun odak noktası. Diyarbakır'da AKP'nin kazanması DTP için, PKK için büyük darbe olur."

Bu yaklaşım doğru olamaz. AKP kazansın demek başka, böyle bir şeyi, PKK ve DTP'ye 'darbe olur' diye istemek başka.

Siz böyle düşünürseniz, doğal olarak o insanlar da kendilerini 'darbelerinizden' korumaya çalışırlar. Demokratik bir zeminde seçim yarışı olmaktan çıkar bu iş, neye dönüşeceğini ise ben yazmayayım, siz tahmin edin.

Türkiye'nin hiçbir şehrinde AKP'ye değil oy, günahını bile vermeyecek olanları, götürüp Diyarbakır'a, Mardin'e, Batman'a koysanız güle oynaya AKP'ye oy verirler.

İlter Bey çok haklı, Cumhuriyetin en başarısız olduğu mesele Kürt meselesi, peki ama niçin?

Çünkü bu cumhuriyeti yönetenler, dün ve bugün, siyasi bütün tasavvurlarını Kürtlerin başarısız kalması üstüne inşa ettiler de, ondan.

Bu tasavvurda Kürtlerin ne sosyalleşmeye ne siyasallaşmaya hakları yoktu. Onlar kendilerini yönetemez, ancak yönetilirlerdi!

Bu yüzden, bunca felakete rağmen, hâlâ yeryüzünde bize uyan bir barış modelinin olmadığını düşünüyoruz.

Bu yüzden, Hillary Clinton'a "PKK ortak düşmanımız" dedirtmeden rahat edemiyoruz.

Bu yüzden Ankara'daki siyasi tercihimiz Fırat'ın ötesinde, kendi zıddına dönüşüyor ve bunda hiç bir beis

görmüyoruz.

Onurlu ve kalıcı barışın yolunu açacak ve PKK'nin silahsızlandırılması fikri etrafında oluşturulmuş bir 'Türk Planı', bu yüzden yok ve olamıyor.

Fakat PKK ve Kürt sorununa ilişkin bir 'Amerikan planı' var.

Bu planın herkesi memnun etmeyeceği iddia edilebilir, açmazları olabilir; ama böyle bir planın varlığı bile, silahlı mücadeleye dair bir miadın en azından ABD ve Irak'taki siyasi aktörler açısından bittiğini gösteriyor.

AKP Kürt sorununda, ne yaptığını doğru dürüst bilmeden, bu planın ardından sürüklenip gidecek ve iktidarını kaybedecek.

Çünkü AKP'yi yönetenler, eş zamanlı tarih okumasından yoksun.

Filistin sorununda arabulucu olmak istiyorlar, kendi Kürt sorunlarında 'sair efrad' olmaya razı oldular.

Erdoğan'ın, sanki birilerine verilmiş bir taahhüdü var; bütün umudunu ve ufkunu, 'Kürtlerin siyasi gücünü kırmaya' bağlamış durumda.

Ama işbirliği yaptığı kimseler de anlaşılan Kürt toplumundaki değişimin farkında değil.

Değişimin farkında olmayan siyasilerin Dünyada kangren haline getirdikleri çok sorun var ve maalesef Kürt sorunu bunlardan en önemlisi.

Kendi becerimizle çözemediğimiz bu sorunda, bugün artık uluslararası planlarla karşı karşıyayız ve uluslararası kimi deneyleri de elimizin tersiyle itme lüksümüz maalesef yok.

IRA'nın silahsızlandırılması ve İrlanda sorununun siyasi çözümü süreci çok öğreticidir.

Sinn Fein'in lideri Gary Adams barış sürecinde çok önemli bir rol oynadı.

O dönemde, Kürt hareketinin neden bir Gary Adams'ı yok diye yazılıp çiziliyor ve gazetelere şöyle manşetler atılıyordu:

"Bu barış bize uymaz!"

'Bu barış bize uymuyordu', çünkü, Amerikan başkanının arabuluculuğunda, tarafları dışlamayan bir müzakere süreci kabul edilmişti.

'Bu barış bize uymuyordu', çünkü, cezaevlerinden tahliye edilen IRA militanları milletvekili, bakan, ve belediye başkanı oluyorlardı.

Yeryüzünde bize uyan bir barış yok mu peki?

Kürtler ve Türkler acaba, başka bir gezegende mi savaştılar da, insanoğlunun birbiriyle savaşını bitiren barışlar,

bu iki halk söz konusu olduğunda bir işe yaramıyor?

Yoksa Kürtlerin Gary Adams'ı olmadığı için mi barışamıyoruz?

Kürt hareketinden bir Gary Adams çıkar mıydı, bu, hangi koşullarda ve nasıl olabilirdi, bence tartışılmaya değer; üstelik böyle bir tartışma Kürt hareketini biraz daha tanımaya çok büyük fayda sağlar.

Ama geçmişte bu tartışmayı iyi niyetle açmak isteyenler, acaba 'İrlanda modelinin' Türkiye'nin Kürt sorununda uygulanabilir taraflarını kabul etmek isterler mi?

İşte bundan çok emin değilim.

Ama emin olduğum bir şey var ki o da, Kürt hareketindeki bütün potansiyel Gary Adams'ların, silahların gölgesinde ve zaman içinde etkisiz hale geldikleridir.

Gary Adams olmaya açılan yollar, baskıyla, şiddetle, ve akıl almaz hukuksuzluklarla doluydu.

Bunu anlamak için Faruk Bildirici'nin *Yemin Gecesi* adlı kitabını okumak yeterli.

Haftaya üçüncü yazı...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hangi barış bize uyar -3

Orhan Miroğlu 18.03.2009

21 yıl önce, 16 Mart 1988'de Saddam Hüseyin, Halepçe'de Kürtlere karşı büyük bir katliam gerçekleştirdi; beş binden fazla insan kimyasal ve biyolojik silahlarla hayatını kaybetti. Halepçe'de bugün de sakat doğan çocukların oranı Hiroşima ve Nagazaki'ye göre beş kat fazla.

Bugün Irak'ta Saddam yok. Kürtler, uğruna ağır bedeller ödedikleri siyasi bağımsızlıklarını, temel hak ve özgürlüklerini elde ettiler. Komşu ülkelerde yaşayan Kürtlerin biraz da gıpta ile baktıkları bu siyasi bağımsızlığın da, bu özgürlüklerin de tadı yok ama.

Geleceğe umutla bakabilmenin önünde ciddi engeller var çünkü.

Irak'a komşu, Suriye, İran ve Türkiye'de Kürt sorunu, hâlâ çözüm bekliyor.

Kürt coğrafyası baştanbaşa acı ve yas dolu.

Halepçe'yle birlikte bugünlerde Suriye'de beş yıl önce Qamışlo'da gerçekleşen katliam hatırlanıyor.

İran'da cezaevleri Kürtlerle dolup taşıyor. Kürtler için darağaçları kuruluyor.

Türkiye’de, Cizre’de kazılan toprağın altından kime ait olduğu bile belki hiçbir zaman bilinemeyecek olan insan kemikleri çıkıyor.

Yıllar önce kaçırılıp infaz edilen insanlardan geri kalan kemik parçaları bunlar.

Kürt sorunundan kaynaklanan acının ve yasın ortak bir hafızanın konusu haline gelmiş olması büyük bir hakikatle yüzleşmeyi zorunlu kılıyor.

Kürt sorunu hiçbir sınıra hapsedilemeyecek insani ve siyasi bir sorun haline geldi.

Ortadoğu’da başlayan yeni süreç, Irak’ta Kürt sorununu çözümünü sağladı.

Ama Iraktaki demokratik kazanımlara rağmen, altı yıl sonra görülüyor ki, birer Kürt sorunu olan ülkelerde de çözüme ilişkin kalıcı adımlar atılmadan, bölgede gerçek bir istikrardan söz edilemez.

Bush, Ortadoğu politikasını az çok bu istikrarsızlık üzerine oturtmuştu.

Ekonomik krizin dünyayı ve kapitalist sistemi sarstığı bir dönemde işbaşına gelen Obama yönetimi bu istikrarsızlığı ortadan kaldırmanın arayışı içinde.

Kürt sorununda çözüme ilişkin gündeme gelen son tartışmalar, Obama yönetimi için hazırlandığı söylenen bir raporla başladı.

Raporun sahibi Amerikalı Henri Barkey. Lehigh Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Prof. Henri Barkey’in hazırladığı raporun ilginç bir adı var:

Preventing Conflict Over Kurdistan-Kürdistan Üzerinde Çatışmayı Önleme.

Barkey, raporun Washington’da kamuoyuna deklare edildiği günlerde önemli açıklamalar yaptı. Henri Barkey, bu konuya 1995’ten beri çalıştığını ve artık bu rapordan sonra bir şey yazmayacağını ifade etti. Raporu yeni yönetime konuyla ilgili farklı bir bakış açısı sunmak için kaleme aldığını açıklayan Barkey, “Rapor yazarsınız ama aynen kelimesi kelimesine uygulanacak diye bir şey yok. Amaç fikirleri etkilemeye çalışmak. Amerikan yönetimi böyle çalışır,” diyor ve ekliyor:

“PKK’nin silah bırakması için koşulların da oluşturulması gerekir. Güneydoğu’da halk savaştan bıkmış. Kürt sorununda siyasi açılım istiyor. PKK’lileri çocuğu gibi görenler var. Şimdi bunları bir şekilde topluma kazandırmak lazım. Af yasası denilince insanlar sinirleniyor ama af demeyin başka şey deyin.”

Henri Barkey bölgede, üç ihtilaf konusu belirliyor: Kürdistan Bölgesel Yönetimi’nin yeni süreçteki konumu ve Musul’dan başlayıp Diyala’ya kadar uzanan topraklar, Kerkük’ün statüsü ve Türkiye’deki Kürt sorunu.

Nisan ayında Türkiye’yi ziyaret edecek olan Obama’nın Türk liderlerle konuşacağı meselenin konu başlığından biri ve belki de en önemlisi böylece ortaya çıkmış oluyor:

“Kürdistan Üzerinde Çatışmayı Önleme.”

Çünkü eğer halen Türkiye’de ve İran’da süren ve potansiyel anlamda Suriye’de de, zayıf da olsa başlama ihtimali bulunan çatışmalar, yani ‘Kürdistan Üzerinde Çatışmalar’ önlenemezse, Irak’tan geri çekilme de belirsiz bir tarihe ertelenebilir.

Bu yüzden Türkiye’nin Kürt sorunu, kimse kızmasın ama, artık bir ABD ve Irak sorunudur.

Ve Barkey’in Obama yönetimine sunduğu rapor da bu fikri doğrulayan bir yol haritasıdır.

Rapora göre, çatışma doğuran ihtilafların önlenmesi için Türkiye’yle Kürdistan Bölgesel Yönetimi arasındaki ilişkilerin iyileştirilmesi gerekiyor.

Bu süreç çoktan başladı aslında ve görüldüğü kadarıyla da iyi gidiyor.

Bölgesel yönetimle ilişkilerin devam etmesi ve kalıcılığı ise, Türkiye’de Kürt sorununun çözümüne bağlı. ABD Kürt sorunundan dolayı başı ağrımaya devam eden bir stratejik ortak istemiyor ve dolayısıyla bu stratejik ortağın taraf olduğu bir çatışmanın artık bitmesi gerektiğini düşünüyor.

Bu amaçla PKK’nin silahsızlandırılması için Barkey ‘PKK’lilere herhangi bir soruşturma kaygısı olmadan Türkiye’ye dönmelerinin sağlanması ya da Kuzey Irak’ta kalmalarını sağlayacak’ bir düzenleme öngörüyor. Silah bırakma süreci, ABD’nin kuracağı bir mekanizma tarafından denetlenecek ve silahlar Türk subaylarının gözetiminde ABD’lilere teslim edilecek.

Mart seçimlerinden sonra siyasi tablo ne olursa olsun bu projenin başarısı için harekete geçileceği ve Obama’nın ziyaretinden sonra da bu sürecin hız kazanacağı görülüyor. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül’ün “Kürt sorununda iyi şeyler olacak” açıklaması bunu destekleyen bir açıklama olarak okunabilir kuşkusuz.

Sayın Gül’ün bu tek cümlelik ama çok önemli beyanatına, Öcalan destek verdi. Son avukat görüşmesinde yaptığı açıklamalar, onun da İmralı’dan gelişmeleri yakından izlediğini gösteriyor:

“– TRT-Şeş’e çok önyargılı yaklaştığımız yönünde bir açıklama var, bu öyle değil, TRT-Şeş’in içeriği önemlidir.

– Yine 1992 yılında Kürt Federe Devleti’ne yaklaşımımız oldukça sekterdi.

– Konferansta tartışılabilir, silahlı güçler öz savunma birlikleri olarak korunabilir, Irak’ta buna Peşmerge diyorlar.”

Öcalan nisan ayında yapılacağı söylenen Konferans’a ilişkin bütün Kürt çevrelerini kapsayan geniş bir diyalogdan yana. ABD ve AB ülkelerinin bu konferansta gözlemci olmasını istiyor.

Müzakereye ve diyaloga açık bir ortam, çözüme giden süreci çok kolaylaştırır.

Ama bir yandan da sınıra askerî sevkıyatlar sürüyor ve sınırötesi operasyonlar yoğunlaşıyor. Operasyonlarda hayatını kaybeden PKK’liler için binlerce insanın katıldığı cenaze törenleri yapılıyor. Şehirlerde yeniden taziye çadırları kurulmaya başlandı. Newroz’a ve seçimlere bu havada giriliyor olması, Bingöl hadisesinde olduğu gibi, geçmişte örneklerini gördüğümüz ve süreci baltalamaya yönelik provokatif eylemlerin meydana gelmesine yol açabilir.

Ve kendimizi yeniden, ne zaman biteceği belli olmayan bir karabasanın içinde bulabiliriz. Oysa, 'birbirimizi hayal ederek' güzel rüyalar görmenin ve karabasan gibi yaşanan bir tarihten uyanmanın tam zamanıdır.

Türkiye'nin süper starı Ajda Pekkan'ın, 'Keça Kurdan'ı' Aynur'la beraber okuduktan sonra dönüp Sevgili Aynur'a söyledikleri hep aklımızda olmalı:

"Ben seni hayal ettim, sen beni hayal ettin ve hayallerimiz gerçek oldu. O halde hiçbirimiz hayallerimizden vazgeçmeyelim. Biz birbirimizin rüyasıydık ve bu rüya gerçekleşti. Onun için çok mutluyum."

Bu güzel rüyaya toplum olarak uyanmak, kolay olmayacak biliyorum.

Ama Hevala Ajda gibi hissettikten sonra, merak etmeyin, bize uyan bir barış nasılsa bulunur artık.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Sakın meslektaşlarıma darbeci olduğumu söylemeyin! Onlar beni hâlâ gazeteci sanıyor!'

Orhan Miroğlu 25.03.2009

Yukarıdaki başlığı Jacques Seguela'dan esinlendim.

Hani şu, Copy –metin- stratejisi yerine, Star stratejisini yerleştirerek, reklam dünyasının bütün ilkelerini sarstığı söylenen adam.

Star, bu ünlü reklamcıya göre, "kişileri canlandıran aktörden fazla bir şeydir. Star, aynı anda her yerde bulunan ve evrensel olandır ve Star, öncelikle inandırır, bu onun tabi halidir."

Seguela, Türkiye'de 1991 seçimlerinde Mesut Yılmaz'ın seçim kampanyasını üstlenmişti.

Ama Türkiye kamuoyu bu Star stratejisinden pek bir şey anlamamış olacak ki 'Seguela'nın bir starı olarak Mesut Yılmaz' seçimlerde başarılı olamadı.

Oysa Seguela, Mitterrand'ı iktidara taşıyan reklamcı olarak biliniyor.

Türkiye'de çok ilginç bir adla yayınlanan kitabını hatırlayacaksınız:

Anneme reklamcı olduğumu söylemeyin, o beni bir genelevde piyanist sanıyor.

Bu ilginç kitabın adını bugün yeniden hatırlayarak, hayatımıza son otuz yıldır her nasılsa girmiş ve yön vermiş bazı şahsiyetleri birer birer gözünüzün önüne getirin.

Bu şahsiyetlerin gerçek anıları yazılacak olsa, bu anılara en uygun başlığın şöyle bir başlık olacağına

anlayacaksınız:

“Anneme darbeci olduğumu söylemeyin! O beni ‘.....’ sanıyor.”

Ergenekon iddianamesinde yer alan sanıkların sahip olduğu meslek çeşitliliğini hatırlayarak noktalı yere dilediğiniz bir mesleği yazabilirsiniz, bunun için herhangi bir yaratıcılığa ihtiyaç yok, çünkü Ergenekon’da meslek çok!

Bilen biliyordu aslında ama, Ergenekon soruşturmasından bu yana iyice açığa çıktı ki, toplum içindeki statüleri ve devlet içindeki güçleri, medyadaki rolleriyle ve asker-sivil bürokrasideki, hiçbir zaman sorgulanmamış, aksine hep benimsenmiş, toplumdan ciddi bir kabul ve onay görmüş konumlarıyla, bir takım kimselerin aslında bizden hep gizledikleri, gizlemek zorunda kaldıkları ikinci bir statüleri ve bu statünün belirlediği ikinci bir yaşamları, hep varolmuş.

Ama toplumun gerçek olarak bildiği yaşamlar ise, gerçek gibi görünse de aslında hep sahte ve hep yanıltıcı olmuş.

Çünkü görünürdeki yaşamlar, aslında, bilinmeyen, fakat asıl gerçek olan yaşamları gizlemek için bir imkân olarak kullanılmış.

Ergenekon soruşturması, kısmen de olsa, bu gerçek yaşamların ve illegal faaliyetlerin deşifre olmasını dahası hukuk ve adalet adına bu yaşantıların içinde şekillenen gizli ve karanlık ilişkilerin açığa çıkmasını ve aydınlatılmasını sağladı.

Adamı, annesi dahil en yakın çevresi ve toplum gazeteci olarak biliyor ve tanıyor; ama bir bakıyorsunuz ki, iç savaşı bile göze alabilen en pervasız darbe teşebbüslerinin ta içinde; darbeci generallere akıl vermiş, hatta generaller kadar bile sabredememiş, generalleri bir an önce darbe yapsınlar diye kışkırtıp durmuş!

Adamı, toplum muteber bir işadamı olarak biliyor ve tanıyor; ama bir bakıyorsunuz ki, darbecilerle en kirli pazarlıkların içinde. Sahip olduğu devasa iletişim şirketinin bütün imkânlarını, medyadaki gücünü darbecilerin emrine vermeye hazır, oturup darbecilerle pazarlıklar yapan bir zavallı!

Adamı, sendikacı olarak biliyor ve tanıyorsunuz; ama bir bakıyorsunuz ki değişmez başkanı olduğu sendikanın dokuz trilyonluk mal varlığı ve bütün imkânlarıyla, o da darbecilerin emrinde!

Adamı, üniversitede çalışan bir akademisyen ve bir bilim insanı olarak biliyor ve tanıyorsunuz, ama bir bakıyorsunuz ki o da, monist fikirlerinin toplumda egemen olması için darbecilerle işbirliği, gönül birliği yapmaktan kaçınmamış!

Adamı, Cizre gibi tarihî bir yerde, okuma yazması dahi olmadan ve Bedirxaniler’in ruhunu adeta ürpertircesine yıllarca belediye başkanlığı yapmış Kamo olarak biliyor ve tanıyorsunuz, sineye çekmişsiniz bunu artık; ama bir bakıyorsunuz ki, bu Kamo, zamanla Kamil Ağa oluyor ve yıllar sonra devran değişip, Dicle’nin kıyısındaki topraklar kazıldığında, onlardan geriye sadece birkaç kemik parçasının kaldığı çok sayıda insanın öldürölüp toprağın altına gömülmesinden sorumlu tutulan biri olarak çıkıyor karşınıza. Yani Ergenekon sanığı Levent Ersöz’ün, Veli Küçük, Cem Ersever, Arif Doğan ve Kayseri Alay Komutanı Albay Cemal Temizöz’ün suç ortağı olarak!

Adamı, Doğu'da savaşmış rütbeli bir kahraman olarak biliyor ve tanıyorsunuz; ama , geçmişteki suç ortağı bir samimi itirafçının, Abdülkadir Aygan'ın itirafları sonucu, onun aslında bir kahraman değil, mahkemelerin serbest bıraktığı sivil insanları dağ başlarına götürüp diz çöktürdükten sonra enselerine birer kurşun sıkın zalim bir infazcı olduğunu öğreniyorsunuz. Yıllarca kendini içinde gizlediği sahte kahramanlık zırhının artık ona hiç bir faydasının olmadığını fark ettiğinde ise bu kez kendi kendinin canına kıyan, kendi kendini infaz eden bir infazcı!

Adamı, milletvekili, bakan, genel müdür, parti genel başkanı olarak biliyor ve tanıyorsunuz; ama yıllar sonra, onun, aslında hesabını hiçbir zaman vermeye yanaşmadığı, bütün suçlarını 'devletin yüce menfaatleri' hanesine bir güzel yazdırıp inkâr eden, 'bin operasyon' yönetmiş bir adam olduğunu anlıyorsunuz.

Adamı, hava kuvvetleri komutanı, kara kuvvetleri komutanı, deniz kuvvetleri komutanı, MGK genel sekreteri, Jandarma genel komutanı olarak biliyorsunuz, ama bir bakıyorsunuz ki, kendi genelkurmay başkanını ortadan kaldırma planları, darbe planları dahil –ama ülke savunması hariç- her şeyle uğraşıp durmuş!

İşte yolu bir tek noktada ve bir amaç için kesişmiş olan bütün bu insanlar; medyayı, toplumu, üniversiteleri, aydınları, yazarları, gazetecileri, işadamlarını, sanatçıları, bir bütün olarak 'darbenin toplumsal tabanı' haline getirmek için planlar yaptılar ve bunu yaparken cinayet, sabotaj, ünlü kişilere suikast ve kışkırtma eylemleri planlayıp, ülkenin namılı mafya liderleriyle, hatta kitle katilleriyle işbirliği yapmaktan çekinmediler.

İkincisini ve üçüncüsünü henüz bilmediğimiz Ergenekon'un ilk iddianamesi gösteriyor ki, bütün bunları yaparken çok cesur ve pervasızdılar.

Ama Ergenekon sanıklarının hiçbiri şimdi kamu huzurunda, mahkemelerde, yaşadığını ve yaptıklarını anlatacak cesarete sahip değil.

O kadar korkaklar ki, Mustafa Balbay gibi eli kalem tutan içlerinden bazıları da, vaktiyle defterlerine kaydettikleri darbe günlüklerini, şimdi de 'memleketin zor yıllarına dair bir gazetecinin gözlem notları' olarak yutturmaya çalışıyorlar.

Bir gün kitap halinde yayınlandığında, bu günlüklerin başlığı şu olsun mu peki?

"Sakın meslektaşlarıma darbeci olduğumu söylemeyin! Onlar beni hâlâ gazeteci sanıyor."

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yoksa, İğdırlılar Kürdistanlı mı?

Orhan Miroğlu 01.04.2009

Seçim sonrası hükümet çevrelerinden gelen açıklamalara bakılırsa, AKP bu seçimlerden ders çıkaracak gibi görünmüyor.

Enis Berberoğlu'na konuşan Cemil ek'in şu açıklaması, bu seçim sonuçları için yapılmış belki de en vahim açıklama:

"Türkiye'nin belirli bir bölgesinde DTP'den başka parti kalmadı. Iğdır'ı da aldılar, yani Ermenistan sınırındalar. AKP o bölgede sadece Mardin'i kazandı. Tamam, Ankara'yı aldık diye sevinebiliriz, CHP de İzmir'i aldık diye övünebilir. Ama bu kutlamanın Türkiye'nin güvenlik açısından sorunlu bölgesine yardımı olmaz. Oraya ayrıca dikkatle bir bakmak gerekir."

Berberoğlu önemsemiş bu çağrıyı ve köşesine almış. nemsemek değil de, onaylamış desek daha doğru olur belki.

Önümüzdeki günlerde bu türden değerlendirmeleri Fikret Bila ve Murat Yetkin'in köşelerinden de okumamız muhtemel!

Bu üç gazetecinin Cemil ek'le yetinmeyip, 'durumu aydınlatmak' için, Necati zgen'i ve OHAL valilerini 'Başkent Kulisi'ne bu günlerde konuk etmeleri de beklenir ayrıca.

Kürtler adına kazanılmış bir başarı varsa bunun nedenini ve behemehal önünü kesmenin yollarını da, paşalar herkesten daha iyi bilir ne de olsa!

Cemil ek CHP'ye ve kendi partisine neredeyse yas tutmayı öneriyor.

ek'e göre, ne CHP İzmir'e sevinmeli ne AKP Ankara'ya.

ek, kazanıldı diye sevinilemeyecek illere, Mardin'i de eklemeyi unutmamış, ama çok iyi biliyor ki, Mardin de, Bitlis, Ağrı ve Bingöl de, bir dahaki seçimlerde AKP'de kalmayacak, bu illerdeki sonuçlar bunu gösteriyor. Mardin'e sevinememesinin belki de sebebi bu.

DTP'nin sadece bölgede değil, başta Mersin ve Adana olmak üzere bütün Türkiye'de oylarını ikiye katlayarak elde ettiği başarı Cemil ek'in ulusal kaygılarını bir hayli zorlamış anlaşılan.

Bakın diyor, Iğdır'ı bile aldılar ve Ermenistan'a komşu oldular!

Ermenistan sınırındalar!

Peki, bu Ermenistan sınırına dayanıp Iğdır'ı alanlar, daha önce de Ermenistan'a komşu olan Iğdır'da yaşamıyorlar mıydı?

Bir başka ülkenin yurttaşları mı bu insanlar?

Yoksa, Iğdır'da yaşayanlar, geçenlerde Cumhurbaşkanı Gl'n liderleriyle Bağdat'ta görüşüp el sıkıştığı Kürdistanlılar mı?

Yani, Iğdır belediyesini alanlar, sefer edip Kürdistan'dan gelen Süleymaniyeli, Hewlêrlî Kürtler mi?

Cemil Çiçek ne demek istiyor gerçekten anlamak mümkün değil.

Iğdır belediyesini seçimle kazananlar bu devletin Kürt yurttaşları değil mi yoksa?

Bu seçimlerin siyasi sonuçları elbette çok tartışılacak.

Uzun uzadıya derin analizler yapmak yerine, şimdilik, bu seçim sonuçlarını, Cemil Çiçek'in bu açıklamalarına bakarak yeniden düşünmemiz gerekiyor kanısındayım.

Üç aşağı beş yukarı, sonuçların bir yanıyla, bu noktadan hareketle değerlendirileceğini ve bundan sonraki süreçte de bunun başat rol oynayacağını düşünüyorum.

Aslında böylesi bir düşünce biçimi, yani toplumu Kürtlerle korkutmak, yabancısı olmadığımız bir şey.

İnsanları eskiden Kürtlerin varlığıyla bile korkutmak yetiyordu. Türkiye nüfusunun 20 milyon olduğu yıllarda, devlet gizli broşürler basıp Kürtlerin 26 milyon olduğunu yazıyordu bu broşürlere.

Şimdi de Kürtlerin siyasi başarısı ve talepleriyle korkutuyorlar toplumu.

Ama hakkını yemeyelim, Cemil Çiçek bunu şimdiye kadar pek duymadığımız yeni bir formatla sunmayı başarmış doğrusu.

Ortalama Türkiye Cumhuriyeti yurttaşının bilinçaltındaki bölünme korkusuna seslenerek, üstü kapalı bir biçimde, Kürdistan kurmak isteyenlerin bu seçimlerde, Ermenistan'a sınır olan bir ili aldıklarını söylüyor.

Yani 'düşmanlardan biri', Iğdır'ı almakla, devletini çoktan kurmuş 'öteki düşmana' komşu oldu!

Cemil Çiçek'in söylediği ve Enis Berberoğlu'nun önemseyip köşesine aldığı şey özetle bu.

Bu sözler AKP'nin fikri bir revizyona, köklü bir değişikliğe ihtiyacı olduğunu gösteriyor.

Çiçek'in partisinin başarısız Kürt politikasını hatırlamak işine gelmiyor.

Bir halkın içine düşürüldüğü yoksulluğu istismar ederek ve onuruyla oynayarak seçimlerde başarılı olunamayacağını görmek istemiyor.

DTP'nin önüne konulan baraj ve çeşitli engellemelere rağmen, kendi partisinden önce, bölgede ciddi bir gücü olan bütün merkez sağ ve sol partilerin yirmi yıldan da az bir sürede silinip gitmesinin siyasi nedenlerini bilmesine rağmen, meseleyi getirip yeniden 'güvenlik sorununa' indirgemek, bu seçimlerde Kürt seçmenin verdiği mesaja şiddet politikaları önermekten başka bir anlam taşımaz.

Çok değil 2007 seçimlerinde DTP'nin en güçlü olduğu illerde oylarını ikiye-üç katlayan AKP, daha iki yıl bile dolmadan, özellikle Kürt sorunu konusunda izlediği politikalar başarısız olunca demokratik alanı, 'güvenlik stratejilerine' terk etmeye hazırlanıyor.

Bu bence epey vahim bir durumdur. AKP'nin sadece Türkiye toplumuyla ve Kürtlerle değil, küresel dünyayla da ilişkilerini sarsacak bir gelişmedir.

Oysa sadece AKP'nin değil, bu ülkede faaliyet gösteren bütün partilerin, bu sonuca bakıp, Kürt meselesini yeniden düşünmeleri ve kendi parti politikalarını oluşturmaları gerekiyor.

Bu, Kürtleri fethetmek, DTP'yi yenilgiye uğratmak için değil, tam tersine, DTP'nin tartışılması bile artık gereksiz siyasi ve toplumsal meşruiyetini kabul etmek ve diyalog, uzlaşma ve sorunları müzakere etmek için gereklidir.

DTP'nin tarihî yolculuğu bitmedi. Bu yolculuk, Kürt sorunu çözülse bile bitmez, devam eder. Siyasi ve sivil bir Kürt toplumu için DTP, tarihin sahneye çıkardığı önemli bir imkân.

Buzdolabı dağıtarak, sıcak ekmek dağıtarak, AKP Batman Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in kulakları çınlasın, ihtiyaç sahiplerine seçimlerde Barbi bebek dağıtarak, Kürtlerin onaylayacağı bir siyasi pozisyonu kalıcı olarak sürdürmek mümkün değildir.

Öte yandan DTP'nin de, Türkiye'ye ve temsilcisi olduğu Kürt halkına karşı sorumluluğu düne göre bir kat daha artmıştır.

Bu sorumluluğun ortaya konulma biçimi diyalog ve uzlaşma zemininin oluşmasına büyük katkı sunacaktır.

Siyasi kibir, Kürtlerin zaten çok uzağındaydı, bundan sonra da öyle olmalı.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir dönem kapanırken

Orhan Miroğlu 08.04.2009

Obama'nın Türkiye ziyaretini anlatan yazılar okuyacaksınız bu hafta.

Ama ben hâlâ seçim sonuçlarını düşünmekle meşgulüm.

Siyasi partilerin Türkiye'nin farklı bölgelerinde aldığı oyların dağılımına bakıldığında, seçmen tercihlerinin bu ülkede kimlikler, inançlar ve ana akım Türk milliyetçiliğinden beslendiğini ortaya koyuyor.

Doğrusu bu seçim sonuçları, yüzyıl önce dağılmış bir imparatorluğun kültürel-etnik mirası üzerine kurulmuş bir 'yanlış cumhuriyetin' sonuna gelindiğini gösteriyor.

Bu yanlış cumhuriyette ulusal kimlikler, inançlar, mezhepler, azınlık kültürleri hep iç içe, ama hep sorunlu yaşadılar.

Yanlış ve demokrasisiz cumhuriyet onları ne yok edebildi, ne de barış içinde birarada tutabilmeyi başardı.

Oysa, dünyada bugün de demokrasilerin kalitesi, farklı kültürlerle ve kimliklere gösterilen saygıyla ölçülüyor.

Obama'nın TBMM'ndeki tarihî konuşmasında, entelektüel bir üslupla ifade ettiği temel gerçeklik budur aslında.

Dolayısıyla kimlik siyaseti yapmak, kimliklere siyasi ve sosyal hayatın içinde kendini ifade etme hakkı tanımak ve saygı duymak kusur değil, demokratik bir gerekliliktir.

2007 yılında topluma demokratik vaatlerde bulunan AKP'ye Türkiye seçmeni anlamlı bir destek sunmuştu.

Ama AKP iki yıla yaklaşan bir sürede bu vaatlerini tutmadığı gibi, devletin Kürt sorununda izlediği geleneksel tutumun truva atı olmayı tercih etti. DTP'yi yenilgiye uğratabilecek yegâne parti olduğunu ispatlamaya çalıştı. Askerler, güvenlik stratejileri, ve bu stratejilerden doğan şiddet politikaları dahil, denenmiş bütün yöntem ve araçlardan sonra, eldeki imkânların birer birer tükendiğinin farkındaydılar.

Bu seçimlere girilirken, çeyrek yüzyıl içinde bölgede faaliyet gösteren, zaman zaman büyük oylar alan bütün merkez sağ-sol partiler çoktan tabela partisi haline gelmişlerdi. Dolayısıyla askerler, bu partiyle birçok sorun yaşamalarına rağmen, AKP'nin son bir imkân olduğunu anladılar ve ona güvenmekten başka çarelerinin olmadığını gördüler. İşte bu güveni göstermek uğruna olmadık işlere girişti AKP. Batman'ı, Diyarbakır'ı DTP'den alacağını ilan etti. Dersim'de şurada burada buzdolabı dağıttı. Operasyonları yoğunlaştırdı. Başbakan Hakkâri'de "beğenmeyen gitsin" dedi. Gösterilere katılan çocukların yargılanabilmesi için yasa değişikliği yapıldı.

Seçimlere bir hafta kala Kürt illerine gerilla cenazeleri geldi peş peşe. Bu bence en büyük hataydı. Her gerilla cenazesi, ülkenin siyasi şartları, ne olursa olsun, Kürtleri birbirine kenetliyor, onları ulusal bir hissiyat etrafında biraraya getiriyor.

Öte yandan, kazılan toplu mezarlardan çıkan insan kemikleri, Kürtlere acılarını yeniden yaşattı. Korkunç bir trajedi olarak yaşanan, ulusal travmalar yeniden hatırlandı.

AKP, Fırat'ın öte yakasındaki Ergenekon örgütlenmesinin üzerine gidilmesi, suçluların yakalanması, kayıpların araştırılması gibi önemli gelişmelerin Kürt seçmen arasındaki gücünü arttıracaklarını düşündü. Ama böyle olmadı. Kürtler nankör olduklarından değil. Ama bu büyük acıları, bugün için DTP'nin temsil ettiği siyasi mücadele uğruna yaşadıkları ve bu ortak belleğin siyasi temsilcisi DTP olduğu için, oylarını DTP'ye verdiler

Bu seçim sonuçlarını düşündüğümde, DTP ve AKP'nin Kürt toplumundaki konumu bana biraz da FKÖ ve HAMAS'ı düşündürdü. AKP'nin Kürt siyasi mücadelesinde FKÖ gibi bir hikâyesi yok ve bu manada da AKP bir FKÖ değil.

Kuşkusuz DTP de HAMAS türü bir örgütlenme değil.

AKP'nin Kürt toplumunda daha önceki partilerin kullanıp tükettiği geleneksel ilişkiler ağını, siyasi örgütlenme modeli açısından ideal sayıp benimseyen bir parti olduğu muhakkak.

Öte yandan, SP lideri Numan Kurtulmuş'un AKP eleştirisi yaparken işaret ettiği "Harun gibi geldiler, Karun gibi oldular" deyişi, Güneydoğu ve Doğu için de çok geçerli ve isabetlidir.

AKP yoksulluğun had safhada olduğu bir bölgede, altı yıllık iktidarında, patrimonial bir örgütlenmeye dönüştü. 'Devlet bürokrasisi/parti bloku'na yaklaşan insanların iktidar nimetlerinden faydalandığı, aşırı ve haksız kazanç sağladıkları bir parti haline geldi.

AKP'nin genel seçimlerde, birçok ilde liste başı yaptığı kimseler, adı yolsuzlukla anılan ve yargılanan müteahhitler, ve aynı zamanda bölgede koruculuk yapan insanlardı. İhlallerle ilgili soruşturmalar derinleştğinde bu insanların ihlallerdeki payları ve sorumlulukları birer birer ortaya çıkacaktır.

Son seçimler, AKP ya da benzeri bir partinin aracılığıyla, geleneksel ilişkileri kullanarak, Kürtlerden oy alabilmenin giderek zorlaştığını ortaya koydu.

Bu, Kürtlerin Türkiye'nin geleceğine ilgisiz olduklarını sadece tanınma talebiyle siyaset sahnesinde varolmak istediklerini göstermiyor. Tarih içinde bakıldığında Kürt seçmenin, yenilik ve değişim iddiasında olan partileri hep desteklediğini gösteriyor. Vaktiyle, tek parti dönemi sonrası DP, TİP, YTP; 1970 ve seksen sonrası da CHP ve ANAP gibi partiler bölgenin en güçlü partileriydi.

Bugün ise, sistem iflas bayrağını çekmiş durumda.

Kürt toplumu sosyolojik ve siyasal manada hızlı bir değişim içinde bulunuyor. Bu değişimi AKP göremedi ve değerlendiremedi.

Seçim sonuçları, Kürt sorunu bağlamında AKP ve Genelkurmay arasında sağlanan mutabakatın yeniden gözden geçirileceğini de gösteriyor. Genelkurmay Başkanlığı İletişim Daire Başkanı Tuğgeneral Metin Gürak "Seçim sonuçlarına ilişkin bizim bir değerlendirme yapmamız mümkün değil, ancak bu durum Güneydoğu'da alınan sonuçları düşünmemize de engel değildir" diyerek bunu ifade etmiş oldu. Türkiye'de Kürt-Türk siyasi ilişkileri yeni bir safhaya girdi.

Eğer süreç bir Kürt barışına evrilmezse, Türkiye derin bir siyasi krizin içine girebilir.

Erdoğan'ın İğdır için Çiçek'in sarf ettiği sözlere tepki duyması önemli, ama seçim sonuçlarını tehditlerle açıklaması da bir o kadar yanlış.

NATO zirvesinde yaptığı ROJ TV pazarlığı ise sadece Türkiye Kürtlerinin değil, dünyadaki bütün Kürtlerin tepkisini çekecek ve incitecek türden bir pazarlık. Üstelik sonuç vermesi de hiç mümkün değil. ROJ TV'yi, Irak, Suriye, İran Kürtleri, Avrupa'daki Kürtler izliyorlar. ROJ TV'nin kapanmasını istemekle, salt kendi vatandaşınız olan Kürtlere bir yasak daha talep etmiyor, bu yasağın aynı zamanda dünyadaki bütün Kürtlere şamil olmasını arzu ediyorsunuz demektir.

Açıktır ki buna kimsenin hakkı yok.

Sayın Başbakan ROJ TV'yle uğraşacağına, Obama ve Ahmet Türk'ün gayet net ve anlaşılır bir vücut diliyle ortaya koydukları karşılıklı saygıyı ve diyalogun önemini ifade eden o el sıkışma anına bir kez daha baksın.

Türkiye, işte bir fotoğraf karesine yansıyan böylesi bir karşılıklı saygıyı ve el sıkışmayı görmek istiyor artık.

DTP protestosu nedeniyle şimdiye kadar Meclis'e gelmeyen Komutanların bu yasağı Obama'nın hatırına kaldırmaları ise sevindirici.

Demek Kürtlere daha nice yasağın kalkması Obama'ya bağlı.

Hep dememiş miydik Kürt sorunu küresel bir sorun diye!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Geri dönmeyi asla düşünmediler'

Orhan Miroğlu 15.04.2009

Üç-beş yıl önce Ankara'yı süsleyen şu iki slogana takmıştım.

"Güvenliğimize güveniyoruz!", "Dünya Türk Olsun!"

İlki AKP'nin resmî sloganıydı, diğeri de Türkiye'ye artık sığmadıklarını düşünen milliyetçilerin!

Bugünlerde ise şu slogana taktım:

"Geri dönmeyi asla düşünmediler!"

"Geri dönmeyi asla düşünmedikleri" söylenen şehitlerimizi bu yıl, üç temel sloganla hatırladı Genelkurmay ve 18 Mart –Şehitleri Anma Haftası'nda- Ankara'da billboardların bir kısmını şu veciz sloganın yazılı olduğu afişler süsledi:

"Geri Dönmeyi Asla Düşünmediler."

Ankara'da bu sloganın yer aldığı devasa büyüklükte afişlerle metroda, ana yollarda her karşılaşmamda, yığınla soru takıldı aklıma.

Şehitlerin anısına duyduğunuz saygının gereği, bu sloganı sorgulamadan kabul edebilir ve bu vesileyle, eğer varsa Çanakkale'de kaybettiğiniz bir akrabanızın kuşaktan kuşağa anlatılan ve belleğinizde varlığını hâlâ koruyan hatırasıyla belli belirsiz bir gurur da duyabilirsiniz.

Ne var ki bu sloganın ölümü kutsayan, askere giden gençler için ölümden başka bir yol olmadığını, ifade eden bir anlamı var ve bu anlamı görmezlikten gelemezsiniz.

Oysa gerçeğin bu olmadığını, ölümü istemenin, savaş halinde bile, insan doğasına aykırı olduğunu herhangi

bir savaştan sağ kurtulmayı başarmış bir askerin veya bizim Doğu'da savaşan askerlerin anılarını okuyan herkes anlayabilir.

Kaldı ki, hayatları bahasına ölümü göze alıp, 'geri dönmeyi asla düşünmedikleri' söylenen insanlar acaba sadece Çanakkale'de kaybettiğimiz askerlerden mi ibarettir?

Kuşkusuz değil.

Çünkü söz konusu slogan 'şehitler haftası' nedeniyle üretildiğine göre, bu şehitlik mertebesinden, hayatını herhangi bir savaşta kaybetmiş hiçbir insanın muaf tutulması düşünülemez.

Yani eğer bu sloganın doğruluğuna inanıyorsak şunu da peşinen kabul ediyoruz demektir:

Askerlerimiz sadece Çanakkale'ye giderken değil, başka 'savaş bölgelerine', 'başka düşmanlarla' savaşmaya giderken de 'geri dönmeyi asla düşünmediler!'

Yani 1920'de Koçgiri'ye, 1925'te Diyarbakır ve Elazığ'a, 1928'de Ağrı'ya, 1938'de Dersim'e 'dağa çıkmış şakileri telef etmeye' giderken geri dönmeyi asla düşünmediler!

Sonrasında Kore'ye yollanır Kıbrıs'a çıkarken de, geri dönmeyi düşünmediler!

Ve 1984'te Eruh ve Şemdinli'yi basan isyancılara karşı 25 yıldır geri dönmeyi asla düşünmeden savaşmaya devam ediyorlar!

Açıkçası, bu slogan bir döneme ve bir savaşa hapsedilemeyecek kadar genel bir anlam barındırıyor.

Onu üreten zihniyetin amacından ve bize hatırlatmak istediği her şeyden farklı olarak ve ayrıca, savaş ve insan hayatı üstüne düşünmek isteyen herkesin dün ve bugün arasında bir köprü kurmasına da imkân sağlıyor.

Ama az çok soğumaya yüz tutmuş dünyanın acılarına ve yasına göre, kuşku yok ki, bugünün yani yakın dönemin acıları ve yası, toplumsal hafızada daha canlı ve daha yakıcıdır.

Düşünün ki, bu ülkede toprağın altından çıkan her insan kemiğinin hâlâ anlatılmayı ve keşfedilmeyi bekleyen bir hikâyesi var!

Düşünün ki, toplu mezarların konuşulduğu bir zamanda bir savaş suçlusunu çıkıyor ve toprağın altına insan gömmenin acemice bir iş olduğunu, aslında infaz edilenlerin kazanlarda imha edildiğini açıkça itiraf ediyor!

Düşünün ki, "bu haksız savaşta ölen askerler, ölen köylüler, ölen korucular, ölen çocuklar, ölen gerillalar aslında kim ve niçin öldüler" sorusu ne doğru dürüst sorulabildi bugüne kadar ne de sorulduysa bile doğru dürüst bir cevabı oldu bu sorunun .

Karşı tarafta 'düşman'lar vardı hep, bu tarafta da onları öldürmek için yollanan ve 'geri dönmeyi asla düşünmeyen' askerler!

Bu basit kısır döngü yüzünden işte, 'geri dönmeyi asla düşünmeyen askerler' ve onlara karşı savaşmak için

dağa çıkmış 'geri dönmeyi asla düşünmeyen' gerillalar "karşılıklı olarak kimi ve niçin öldürdüler" sorusunun bugün de makul bir cevabı yok!

Kardeşlerden biri askerken, biri dağdaydı çünkü!

Dolayısıyla bu slogan uzak bir tarihte değil, yakın dönemde yaşanmış ve hâlâ devam eden savaşta hayatını kaybetmiş ve 'şehidi olan' ve 'olmayan' herkesi düşündürebilecek kadar kuvvetli bir slogandır.

'Şehidi olan' da 'olmayan' da düşüncelere sevk eder bu slogan.

Çünkü memleket bugün de bir savaş hali içinde bulunuyor.

Çünkü bundan sonra da askere alınacak olanların, geri dönmeyi asla düşünmemekten başka bir şansları olmadığının açık ilanıdır bu slogan.

Eğer bugün yarattığı acılarla, etnik hınç ve öfke yaymaya devam eden bir savaş hakikati olmasaydı, bu sloganı 1915 Çanakkale deniz zaferinin içine hapsedip geçerdik.

Ve öyle zannediyorum ki, bu yazıya az biraz öfke duyacak olanlar, Çanakkale için yazılmış bu slogana böyle anlamlar yüklemenin manasız olduğunu söyleyeceklerdir.

Oysa bence bu slogan Çanakkale'nin tarihine sığmıyor.

Ve bu sloganın hakikati bugün için Çanakkale'yle sınırlı bir hakikat de değil.

Bahar ayıyla birlikte yeniden başlayan çatışmalarda hayatını kaybeden askerlerin cenazeleri gelmeye başladı yine.

Güneydoğu'da 'geri dönmeyi asla düşünmeyen' askerler gibi, 'geri dönmeyi asla düşünmeyen' ve ölen gerillalar için taziye çadırları kuruluyor.

Askere bugünlerde gidecek oğlunuzun, kardeşinizin hayatıyla bu sloganın çağrıştırdığı hakikat arasındaki o tarifi imkânsız ironiyi düşündüğünüzde dehşete kapılmamanız mümkün değil.

Ama aynı hakikat, bir gün aniden ve habersiz dağa çıkan veya çıkma ihtimali olan oğlunuz, kızınız, kardeşiniz için de bir o kadar geçerli.

Askerler gidecekler ve asla geri gelmeyecekler, öyle mi!

Ya da tersi, oğullar kızlar habersiz gidecekler ve bir daha asla geri gelmeyecekler, öyle mi!

İşte burada durun ve her şeyi yeniden düşünün bence.

Şairin dediği gibi çok alametler belirdi!

Hâlâ içinden çıkamadığımız bu kirli savaş yıllarında çok şey kaybedenlerin ve hiçbir şey kaybetmeden ölümü

yüceltenlerin hesaba oturacakları zamanlar çok uzak değil artık!

Çocukları askere yollarken, onların geri geleceklerinden emin olacağımız günlerin şafağı ışımayı bekliyor!

İşte o şafaklarda kimse bu çocukların hayatını hiçe sayarak, onlar adına konuşmayı kendine bağışlanmış bir hak gibi görüp, 'geri dönmeyi asla düşünmediler' diyemeyecek.

Geri dönmeyi düşünmeyen askerleri olmayacak bu ülkenin

Geri dönmeyi düşünmeyen gerilları da olmayacak

Askerler gidecekler ama geri gelecekler!

Dağlardaki gençler de öyle, hayata dönmek için bir gün onlar da dağlardan inecekler!

Onlara yüklenen yığınla vazifeyi yerine getirmek için de değil, sadece yarım kalan hayatlarını ve yarım kalan sevdalarını, bıraktıkları yerden, basitçe ve yeniden yaşamak için!

Tıpkı artık 'Geri dönmeyi düşünmeden' hiçbir yere gitmek istemeyecek olan askerler gibi!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Otonomi: Kürtlere mi, orduya mı?

Orhan Miroğlu 22.04.2009

Kürt sorunu ve Türkiye'nin bir bütün olarak idari yapısı bağlamında, DTP'nin çözüm önerisi olan 'Demokratik Özerklik' projesini tartışmamız gerekirken, bir genelkurmay talebi olarak 'otonomi' isteğiyle karşı karşıya kalmamız, tuhaf bir ironi.

Bu talep medyada otonomi olarak yer aldı ama, Baskın Oran, haklı olarak, bu genelkurmay talebinin aslında bağımsızlık talebi olduğunu yazdı. (*Radikal-2*, 19 Nisan)

İşte Türkiye tam da bu fiili durumun değişmek zorunda olduğu bir kırılma noktasını yaşıyor.

Türkiye, yeni dünya düzeniyle ilişkilerini, ordunun bu özerk-bağımsız statüsünü koruyarak sürdürme şansına sahip değil artık ve bu durum değişmek zorunda.

Kabul etmek lazım ki, bu ülkenin iç dinamikleri, böyle bir tarihsel değişimi mümkün kılacak güce hiçbir zaman ulaşamadı. Ulaşacak gibi de görünmüyor.

Türk toplumu için çok makbul bir durum olabilir bu, ama dünyanın, bu Türk usulü, devlet-ordu arasındaki özel

statüye, 'sizin iç sorununuz' deme ihtimali artık maalesef yok.

Türkiye, bu 'özerk ordu' yapısını hâlâ koruduğu için 2000'li yıllarda etnik bir iç çatışmanın eşiğinden döndü.

Bütün veriler, iç savaş yoluyla darbe planlayan Ergenekon yapılanmasının ana karargâhının ordu olduğunu gösteriyor.

Bu ana karargâhta, Özkök Paşa direnme, İlker Başbuğ ve Büyükanıt Paşa, darbecilerin aklına uysa, uluslararası güç odakları nötr kalsa, Kürtler parlamentoyu barışın ve çözümün adresi olarak görmese, muhtemel bir iç savaşı yaşamak mukadder olacaktı.

Peki, böyle bir savaş, bölgede ve uluslararası camia içinde sadece Türkiye'nin iç sorunu diye suskunlukla karşılanabilir miydi?

Elbette hayır, çünkü Türkiye ne Ruanda'dır ne de Sudan.

Ve ordunun korumaya hatta geliştirmeye çalıştığı bu özerk yapı, Kürt sorunu çözümsüz kaldığı sürece her zaman için Ergenekon tipi örgütlenmeler üretebilecek mahiyettedir.

Bu gerçeklere rağmen, Sayın Başbuğ'un otonomi talep ettiği konuşması yeni bir açılım olarak yorumlandı. Kimileri, Başbuğ'un Kürt sözcüğünü kullanmasını bile heyecanla karşıladılar.

Oysa içeriği itibarıyla Başbuğ'un konuşmasında ne açılım ne de heyecan vardı.

Temel sebebi, bir halkı inkâr olan ve otuz yıl süren bir iç çatışmadan sonra, çoğu asit kuyularında, kazan dairelerinde yakılmış elli bin ölünün ardından, genelkurmay başkanının, her nedense, 'Zazaları' da hatırlatmayı gerekli görerek, çıkıp ta 'Kürt' sözcüğünü kullanması; vicdanı ve akli olan insana, heyecan vermez, hüznün ve acı verir sadece.

Öte yandan, bu konuşmanın en dikkat çeken yanı zamanlamasıydı.

Seçimlerde DTP önemli bir başarı elde etti. Yönettiği belediye sayısını ikiye katladı. Kürt konferansının hazırlıklarının yapıldığı bir süreç vardı. PKK, 1 hazirana kadar ateşkes ilan etti.

Böyle bir süreçte, başbakan Antalya'da tatil yaparken, General Başbuğ 300 gazetecinin davet edildiği bir salonda, ordu adına açıkça otonomi talep etti.

İki gün sonra da, DTP'ye operasyon başladı, DTP'li yöneticiler tutuklandı ve Kürt konferansı gündemden düştü.

Meclise girmek için 17 yıl bekleyen DTP'ye reva görülen şey, kriminal bir muameledir. Benzeri 1994'te DEP'e yapılmıştı.

DTP'li yöneticiler, PKK adına şehirlerde meclisler kurmakla suçlanıyorlar.

Genel Merkez yöneticileri bu açıklamaya karşı çıkıyor ve Türkiye meclisinin, partinin tüzüğünde yer aldığını söylüyorlar.

Üç maymunu oynamaya gerek yok.

PKK'nin siyasi faaliyet alanı geniş bir coğrafya. Dağları var bu coğrafyanın, acıyla tecrübe edildi, artık yeniden bu tecrübeyi yaşamanın kimseye faydası yok.

Ama unutmayalım ki, ovaları, yani şehirleri de var bu coğrafyanın ve bu şehirlerde yaşayan Kürtler çeyrek yüzyılda, PKK'nin siyasi faaliyetlerine tamamen açık bir toplum haline geldiler.

Siyasi geleneği bugün DTP'de süren HEP'in siyaset sahnesine çıkması bile, PKK'nin Kürt siyasi hareketinin dinamiklerini elde ettiği koşullarda mümkün olmuştur.

Kabul eder ya da etmezsiniz, ama PKK artık de-facto de olsa siyasallaşmıştır.

Diyarbakır'da, Van'da, Mardin'de, bir gün ve bir gece geçirmek bile bu gerçeği görmeye yeter.

Ama bu siyasallaşmanın yasal bir statüsü yok ve işin püf noktası da burada.

Yasal statüsü olmayan bir hareket olarak PKK, ve anayasanın güvencesi altında faaliyet yürüten bir parti olarak DTP, gerçek hayatta iç içe geçmiş iki harekettir.

Operasyon DTP'ye değil, PKK'ye yapıldı demek bu yüzden boş laf. Bu operasyon bal gibi de DTP'ye yapılmıştır. Tutuklananların neredeyse tümü DTP yöneticisidir.

DTP'ye operasyonun gerekliliğini bırakalım savcılar ve polis müdürleri savunsun.

Ama bizim amacımız demokrasiyi savunmaksa, Türkiye şartlarında böylesi hayati bir çelişki yaşayan Kürt hareketinin artık dağlardan yönetilmemesini talep etmeliyiz.

Şiddeti gereksiz hale getirecek şartları yaratarak, ve kimin uyguladığına bakmaksızın şiddete karşı çıkarak, PKK'li olsun olmasın her Kürdün medeni haklar çerçevesinde, istiyorsa siyaset yapmasını savunmalıyız.

Devletin bütün kurumları, çok iyi biliyor ki, Kürt coğrafyasında yaşayan insanların yüz binlercesi, ödedikleri ağır bedellere rağmen PKK'ye sırtını dönmüş değil, tersine bu insanların PKK'ye siyasal desteği sürüyor.

Önemli olan silahlı mücadele dönemini kapatacak ve PKK'nin silahsızlandırılmasını sağlayacak bir barış projesinin hayata geçirilmesidir.

Sayın Başbuğ!

Konuşmanızdan belli ki, böyle bir şeye siz pek yanaşmıyorsunuz.

Ne yaptınız, Prof. Metin Heper'in *Devlet ve Kürtler* kitabında yazdıklarına mı inandınız, bilmiyorum ama, yaptığınız konuşmayla durumu eskisinden daha vahim hale getirdiniz.

Bu devirde ve yüz yıl sonra tutup Kürtleri yeniden, Türkleşmeye davet ettiniz!

Olacak şey mi bu?

Anlaşılan, Türk ulus-devletinin, Kürt kimliğinin inkârı üstüne inşa edilmesine benzer şekilde, siz de otonomi talebinizin bekasını ve geleceğini, Kürtlerin ilelebet dağlarda kalmasına bağlamışsınız!

Metin Heper gibi tuzu kuru akademisyenlere bakmayın siz, onlar bilmez, ama en iyi sizin bilmeniz lazım, bu anlayış Kürtleri, 29 kez dağa çıkaran anlayıştır.

Biliyorum, *Taraf* yazarı olduğum için, davet edeceğiniz gazeteciler gibi, sizi 28 nisanda dinleme şansım olmayacak benim.

Eğer bu olabilseydi, size sormak istediğim soruyu iyisi mi ben de bu köşede sorayım gitsin.

Aslına bakarsanız, sorunun muhatabı siz değil, TBMM'dir; ama orada bile vekillerimizin gözü kulağı sizde!

Onlar da nefeslerini tutmuş acaba Paşa 28 nisanda ne diyecek diye merak edip duruyorlar!

Meclistekiler Türkiye'nin bütün milli meselelerini size havale ettiklerine göre, anlaşılan bu soruyu size sormaktan ve vereceğiniz cevaba inanmaktan başka çaremiz kalmadı.

Sayın Başbuğ, 28 nisanda daha açık ve samimi olun lütfen ve aşağıdaki soruya da, 'cümleyi düşürmeden' ama, net bir cevabınız olsun:

Bu son Kürt isyanını bitirmeye gerçekten var mısınız, yok musunuz?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sayın Kürtler, yolunuz yanlış!..

Orhan Miroğlu 29.04.2009

Yaşadığımız zamanlar, Kürtlere, Türk olmanın ne kadar ulvi, ne kadar büyük bir lütuf olduğunun propaganda edildiği, bu topraklarda yaşamak istiyorlarsa, Türk olmaktan başka bir şanslarının olmadığına çeşitli usullerle anlatıldığı cumhuriyetin o ilk yıllarına benzemeye başladı.

Hak tanımak ne kelime, Kürt kimliğinin inkârı için ciltler dolusu kitaplar yazılıyor, seminerler, konuşmalar yapılıyor.

Devrin öncüleri ise her zaman olduğu gibi askeriyemiz, yani ordumuz.

Komutanlar kürsüye çıkıp konuştuklarında onları dinleyen ahali ikna olsun diye neredeyse onlar için yazılmış

kitaplar var artık.

Metin Heper'in geçen yıl merakla aldığım ve okuduktan sonra üstüme sıcak pekmez dökülmüş gibi hissettiğim *Devlet ve Kürtler* kitabı bu türden bir kitap.

Başbuğ'un Harp Akademileri konuşmasını dinlerken bu kitapta yazılanları yeniden hatırladım. Sayın Başbuğ'un konuşmasını süsleyen cümleler buradan fırlamış gibiydi sanki.

Bu fikirler tedavülde olduğu ve onlara inanıldığı sürece, Türkiye'nin değişmesini beklemek bir hayal.

Metin Heper, Kürtlere asimilasyon uygulanmadığını Atatürk ve İnönü'nün beyanatlarına dayanarak kanıtlamaya çalışıyor. Ama hiç inandırıcı olamıyor. Okuma yazması olmayan biri bile bugün, Kürtlerin, dillerinin yasaklandığını, asimilasyona uğradıklarını anlayabilir. İnsanın bu çıplak gerçeği görebilmesi için, vicdanının sesini dinlemesi ve komşusu olan Kürdün başına gelenlere gözünü kapamaması yeterli.

Asimilasyon söz konusu olduğunda, tarihî gerçeklerin ve belgelerin, Heper'den yana olduğu söylenemez. Atatürk'ün Heper'in kitabında da yer alan 31 Şubat 1931 tarihli Adana konuşması şöyle:

"Dil bir ulusun en temel özelliklerinden biridir. Türk ulusunun ayrılmaz bir parçası olmayı isteyen bir kimse her şeyden önce Türkçe konuşmalıdır. Başka bir dil konuşanlar başkalarıyla işbirliği yapabilirler ve bize karşı hareket edebilirler."

Buradaki ifadelerin izah edilmeye ihtiyacı yok ve yeterince açık.

Ama Heper, Kürtlere asimilasyon yapılmadığını, yapılanların Kürtlere entegrasyon hakkı tanımak olduğunu yazıyor ve şöyle garip sonuçlara varıyor:

"Son çözümlemede, devlet, etnik Türk olmayan vatandaşların ulusun ayrılmaz bir parçası olmasını kendi kendilerine bıraktı, fakat bu vatandaşların da Türkçe öğrenmeye, etnik Türklerin gelenek ve göreneklerini benimsemeye istekli davranabileceklerini düşünerek, bu dönüşümü kolaylaştırıcı politikalar izledi."

Bu kolaylaştırıcı politikalar acaba neydi dersiniz?

- Yatılı Bölge Okulları açmak,
- Kürtçe her kelime başına para cezası kesmek,
- Vatandaş Türkçe konuş kampanyaları düzenlemek,
- Dağa taş "Ne mutlu Türküm Diyene" yazmak,
- Mecburi İskân Yasaları çıkarmak mıydı acaba?

En vahimi, Heper'in, Kürtleri ilkel bir halk olarak göstermeye çalışması .

'İlkel bir halka Türk olma şansı verilmiş, daha ne olsun' demeye getiriyor Heper şöyle yazıyor mesela: "Atatürk ve arkadaşları, Mears ve Jackh gibi, Kürtlerin çağdaş sosyoekonomik yeteneklerden yoksun olduğunu düşünmüşlerdir."

Örnek verdiği bu adamlar, "Kürtlerin eşkiya olmayana kız bile vermediklerini" yazabilmiş kimseler. Ve bu

ibarelere de kitabında yer veriyor Metin Heper.

'Eşkiya olmayana kız bile vermeyen' bir halka, cumhuriyet yönetimi Türk olmak, yani uygar bir halk olmak şansı vermişken, bu 'ilkel halkın' tutumu ne olmuştur dersiniz.

Ne siz sorun ne Metin Hoca anlatsın, durum hem hazin hem vahim çünkü!

Heper, devletin bütün bu iyi niyetine karşılık, "Kürtlerin cumhuriyet politikalarına karşı 'bizi kendi halimize bırakın' biçiminde bir tutum sergilediklerini" (s.188) yazıyor. Hocaya göre "buna rağmen Türkler Kürtlere karşı düşmanlık duyguları beslememişler hatta onlara yakınlık ve sempati duymuşlardı. Devletin Kürtleri asimile etmeyi düşünmemesinin diğer bir nedeni de buydu." (s.188)

Derken, her ne olmuşsa olmuş ve Kürtler 'bizi kendi halimize bırakın' vaziyetinden 'isyan vaziyetine' geçmişlerdir. Yani kendi hallerinde kalamamışlardır!

Ama buna rağmen, *Devlet ve Kürtler* kitabında yazıldığına göre, Kürtler ne zaman isyan etmişse, devletin çabası, 'bakın Sayın Kürtler yaptığınız yanlış, yolunuzu değiştirin' şeklinde ikna etmek olmuştur.

Devlet isyancılara 'nasihat heyetleri' göndermiş, hükümet kuvvetleri saldırıya geçmeden önce, 'eğer halk asilerin devlete karşı saygısızca davrandıklarını fark eder ve asileri devlete teslim ederse Ankara'nın da halkı sevgiyle bağrına basacağını ve mutlu bir yaşam sürmelerini sağlayacağını' söylemiştir. (s.251)

Bu arada hakkını yemeyelim Metin Hoca, Kürtlere kötü davranan bazı devlet adamlarının varlığını da kabul ediyor ve bu kimselerin, 'Kürtlerin uygarlaşmamış olduğu ve ılımlı davranmayı hak etmedikleri' düşüncesinde olabileceğini yazıyor.

İşte size 'ılımlı davranmayı hak etmeyen Kürtlerin' binlercesinin neden öldürölüp faili meçhul kaldığının akademik izahı!

Devlet ve Kürtler kitabı, Kürt sorununda askerlerin belirleyici olduğunu yeniden hatırlatan bir kitap.

Askerlerin tutumunu anlamamız bakımından ilginç şeyler yazmış Metin Heper.

Mareşal Fevzi Çakmak için diyor ki, "Kürt soyundan gelen subay görmek istemiyordu; ayrıca bedeninin herhangi bir yerinde belirli bir tür çıban olanların orduya alınmamaları kuralını getirmişti. O dönemde bu tür çıbanın doğu ve güneydoğuda yaşayanlar arasında yaygın olduğuna inanılırdı."

Heper'in buradan vardığı sonuç şu:

"Sonuç olarak Mareşal Çakmak'ın bile taraftar olduğu, politik farklılıkları ortadan kaldırmak değil, farklılıklardan uzak durmaktı." (s.254)

Gerçi Kürtlerin yüzünde şark çıbanı yok artık bugün, ama Kürtler dahil farklılıkları yok saymak yönünde ciddi bir gayret olduğu da açık.

Devlet ve Kürtler kitabı bu gayretlere önemli bir katkı sunuyor.

Alt kimlik, üst kimlik bahsinde Türkiyelilik üst kimliğine karşı çıkan Başbuğ'un Metin Heper'i iyi anladığını düşünüyorum.

Yani durum, "Türkiyeliyim ama Kürdüm" demenin bile henüz kabul görmediğini ortaya koyuyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aygan'la buluşma

Orhan Miroğlu 06.05.2009

JİTEM'in, ta 1980'li yıllarda Diyarbakır cezaevinde başlayan itirafçılaştırma politikalarının ve sonuçlarının anlaşılması bakımından Aygan'ın anlattıkları şüphesiz büyük önem taşıyor.

O, beş yıl önce, JİTEM'in işlediği cinayetler hakkında *Gündem* gazetesine bildiklerini anlattı ve birçok olayın aydınlanmasını sağladı. JİTEM'in işleyiş mekanizmalarını gözlerimizin önüne serdi.

Daha önce hiçbir yerde karşılaşmadığım bir kişi Aygan. Geçen hafta Stokholm'de onunla buluştum.

Bu buluşma sırasında hissettiklerimi bir gün anlatabilir miyim acaba, bundan hiç emin değilim gerçekten. O buluşma anında, Aygan konuşurken, ruhsal bir bulantı gibi tıpkı, derin bir acı oluştu içimde. Hepsi bu.

Karşımdaki insan, hayatının bir aşamasında, seçimini; kendisinin de aynı dili konuştuğu, aynı kültürü paylaştığı ve akraba olduğu bir halka karşı, JİTEM'den yana yapmış bir savaş suçlusuydu?

Bu soruya cevabım evettir benim. Bunu her defasında söyledim ve yazdım.

Onun konuştuklarını küçük bir kasete kaydederken, aklım savaş yılları boyunca kaybettiğimiz, tanıdığım ve tanımadığım masum insanlardaydı. Onlar artık yaşamıyorlardı. Çoktan infaz edilmişlerdi. Yüzlercesi, binlercesi, kuyulara gömülmüş, kazanlarda yakılmış ve toprağa gömülmüşlerdi. Çoğunun bir mezar hakkı bile olamamıştı.

Ama Aygan yaşıyordu. Onunla 18 yıl sonra, üstelik bir mahkeme salonunda ve Türkiye'de değil, Stokholm'de bir evde karşılaşmak; bana, zulmedenin mikrobunu kapmış ve aslında kendisi de zaman içinde bir kurbanı dönüşmüş olan insanı yeniden düşündürdü.

O bugün belki bunun farkında veya değil. Belki bu suçlu geçmişin sebeplerini sadece başkalarında arıyor. Belki henüz vicdanıyla gerektiği gibi bir hesaplaşma yaşamaktan da uzak. Aygan'ın içinde bulunduğu acizliği, hiçliği, çaresizliği anlamak belki işin bir başka boyutu. Ama her şeye rağmen, Aygan konuşmaya devam ediyor ve bu onu diğerlerinden farklı kılıyor.

Biliyoruz ki, Aygan'ı bir bakıma kullanıp farklı bir biçimde bir kurban haline getirenler, yani asıl sorumlular hâlâ

orta yerde yoklar ve susuyorlar.

OHAL valileri, Ünal Erkan, Hayri Kozakçıoğlu susuyor.

Ergenekon sanıklarının üşenmeyip Esenboğa havaalanından İstanbul'a uğurlayan Süleyman Demirel susuyor.

Gölbaşı'nda savaş suçu belgeleri yaktıran Tansu Çiller, Mehmet Ağar susuyor.

Ama Aygan konuşmaya devam ediyor. Şimdiye kadar anlattıklarından belki de daha fazla ve çok şey bildiğini size hissettirerek konuşuyor.

Aygan'la birçok gazeteci görüştü ve söyleşiler yaptı. Benim Aygan'la görüşmemin yegâne sebebi Musa Anter cinayetidir. Buluşma yerine gitmeden önce üstünde düşündüğüm ve ona sormak istediğim soruların hemen tümü Anter cinayetiyle ilgiliydi.

Cinayetin öncesinde ve sonrasında neler olmuştu?

Musa Anter samimi itirafçılarla gerçekleşecek bir toplantıya nasıl ve kimler tarafından ikna edilmişti?

İkna işinde kullanılanlar kimlerdi?

Musa Anter'in bu kişilere inanması için ne gibi sebepler olabilirdi?

Musa Anter'i öldürmeye nerede karar verilmişti?

Diyarbakır JİTEM'de mi alınmıştı bu karar, yoksa bu kararın alındığı bir başka şehir mi söz konusuydu?

Aygan, bu sorulara 'bildiği kadarıyla' cevaplar verdi.

Bana anlattıklarını ihtiva eden söyleşiyi mümkün olursa kısa bir süre sonra *Taraf*'ta okuyacaksınız.

20 Eylül 1992'de Diyarbakır'da Musa Anter'e düzenlenen suikast ekibinin içindeydi.

O gece, Yeşil'in yönettiği grubun içinde yer alan Cemil Işık (Hogır), Ali Ozansoy, Mustafa Deniz ve Abdülkadir Aygan cinayetin işlendiği Seyrantepe-Silvan yolunda farklı noktalarda bulunuyorlardı. Musa Anter'i öldüren Hamit Yıldırım bu ekiple buluşmadı. Nedenleri biliniyor. Aygan da bu buluşmamızda bu nedenleri biraz daha ayrıntılı olarak anlattı.

Hamit, Yeşil ve ekibiyle buluşabilseydi, o gece bizi oraya götüren taksinin şoförü ve ben bugün hayatta olmayacaktık. Aygan konuşmamız sırasında eline bir kâğıt kalem aldı ve cinayet gecesinde kimin nerede bulunduğu dair ayrıntılı bir kroki çizdi ve onu bana verdi.

İsveç basını ve kamuoyunun az çok bildiği bir isim Aygan. İsveç'te iadesiyle ilgili tartışmalar sürüyor. Türkiye'nin iade talebi konusunda önümüzdeki aylarda İsveç'te alınacak karar bekleniyor şimdi.

Bu ülkede yaşayan Kürtler de hükümetin alacağı kararı merakla bekliyorlar. Konuştuğunuz Kürt gazeteciler,

yazarlar, politikacılar Aygan'ın iadesi meselesinde kamuoyunda oluşmuş belirli bir hassasiyeti dile getiriyorlar hep.

En önemlisi de, Musa Anter'in İsveç'te yaşayan kızı sevgili Rahşan Anter ve oğlu Anter Anter, Aygan'ın Türkiye'ye iadesine sıcak bakmıyorlar ve Aygan'ın İsveç'te yargılanmasını istiyorlar. Şüphesiz onu korumak gibi bir amaçları yok. Aygan'ın Türkiye'ye iade edilmesi halinde başına bir şeyler gelebileceği endişesi taşıyorlar. Ergenekon davasının başlamasından bu yana meydana gelen şüpheli intiharlar, GATA'da olup bitenler bu endişenin temel kaynağı.

Türkiye'den gelen iade isteminin gerekçesi ise Aygan'ı da hayrete düşürmüş durumda. Çünkü Aygan JİTEM içindeki faaliyetlerinden dolayı değil, PKK'li olduğu ve Musa Anter'i öldüren ekibin içinde yer aldığı için isteniyor.

İlker Başbuğ'un Ergenekon'u aklayan, soruşturmayı önemsizleştiren basın toplantısını Stockholm'den izledim ve iki gün sonra da Aygan'la buluştum.

Başbuğ, basın toplantısında Ergenekon'un gizli tanıklarından rahatsızlığını açıkça dile getiriyordu. Oysa JİTEM'in faaliyetleri ve işlediği suçları sadece gizli tanıklar anlatmıyor bugün. Aygan kendini gizleyen bir tanık değil ve o da beş yıldır bildiklerini anlatıp duruyor. Bana anlattıklarını, gazetede yayınlandığı zaman Sayın Başbuğ okusun isterim. Bir genelkurmay başkanı olarak bu anlatılanlar karşısında ne düşündüğünü eminim benim gibi kamuoyu da merak edecektir.

Aygan'ın bana anlattıkları eski Genelkurmay Başkanı Sayın Yaşar Büyükanıt'ın da ilgisini çekecektir muhakkak. O da Emniyet'in kendilerini dinlemiş olmalarından şikâyet ediyor bugün. Oysa bu dinlemeler ve devletin istihbarat kurumları arasında yaşanan çatışmalar, yüzlerce faili meçhul cinayeti de engellemiş olabilir.

Hanefi Avcı'nın Diyarbakır'da görülen JİTEM davasında dinlenmesine karar verilmesi bu bakımdan çok önemli. Hanefi Avcı, 28 Şubat sürecinde sırf bu merakı yüzünden açığa alınmıştı. Diyarbakır'da görev yaptığı yıllardaki tutumunu Aygan'da iyi hatırlıyor ve onu bu tutumu nedeniyle ayrı bir yere koyuyor.

Hanefi Avcı, bana kalırsa 1997'de, Meclis Susurluk Komisyonu'na fazla bir şey anlatmadı. Bunun anlaşılabilir bir hayli sebebi var tabii.

Aradan on iki yıl geçti. Bu on iki yıl içinde cinayetlerde tetiği çekenlerin bir kısmını tanıdık. Ama Türkiye şimdi artık o noktada duramaz. Daha fazlasını bilmek, anlamak ve bu savaş suçlarıyla yüzleşmek zorundayız.

Bu yüzden, Hanefi Avcı gibileri eğer bugün, o dönemde topladıkları istihbaratı, JİTEM'in savcılarıyla paylaşırlarsa, Anter cinayeti dahil, birçok cinayetin gerçek sorumlularını, gerçek karar vericileri tanıma imkânımız olacaktır.

Yoksa korkarım bu karar vericiler suçla dolu geçmişlerinin bütün faturasını Aygan ve onun gibilerine yıkmaya devam edecek ve hesap vermekten bir şekilde kurtulmayı başaracaklardır.

'Komşular' ve 'içerdekiler'

Orhan Miroğlu 13.05.2009

Geçenlerde bir okurum hep Kürt sorunu üstüne yazı yazmamı sitemli bir üslupla eleştiriyordu. Haksız sayılmaz. Ama benim de kendime göre haklılığım yok değil. Haftada bir yazıyorum, bu birinci neden. Kürt sorunu Cumhurbaşkanı Sayın Gül'ün de kabul ettiği gibi Türkiye'nin en önemli sorunu. Bu da ikinci neden. Üçüncü nedeni de yazayım yeri gelmişken. Hayatımın kırk küsur yılı bu sorun adına yapılan siyaset içinde geçti. Bu kahrılı yıllarda, başkalarının acısına bakmayı öğrendim. Geriye dönüp baktığımda, hasbelkader yazarlığımı, başkalarının acısına ve yasına duyduğum saygıya borçlu olduğumu görüyorum. Çünkü anlıyorum ki, bu acıyı ve yası anlatmaya dair bir merakım olmasaydı, yazı yazmayı öğrenemeyecektim.

Bazen düşünmüyor değilim. Bir ömür, bu sorunu yazmakla başladı, yazmakla bitiyor.

Kürt sorunu çözülse, bir gün de, ben ve benim gibi birçok yazar hep bu sorundan kaynaklı acıları yazmaktan kurtulup rahat etse ve yazarlığını hayatın başka gerçeklikleriyle denemeye fırsat bulsa diye.

Ama olmuyor işte.

Bir acı bitiyor, bir başkası başlıyor.

Nisan ayının son haftasında Stokholm'de yaşayan Süryani dostlarımın misafiriydim. Çoğu Midyatlı ve benim de hemşerilerim olan bu güzel insanların geleceğe dönük umutlarını dinleyerek geçen koskoca bir hafta.

Dönüşte bu hoş ve sürprizlerle dolu buluşmayı yazacaktım.

Ama olmadı, bir başka haftaya, haftalara kaldı bu.

Türkiye'ye döndüğüm gün Bilge Köyü katliamı yaşandı. Çözüm, barışa bir hayli yakın olduğumuzu düşündüğümüz, silahların susacağını artık ümit ettiğimiz bir dönemde, korucuların eliyle gerçekleşen bu katliamın üstünden bir hafta geçti.

Henüz annelerinin karnında üç bebekle beraber 47 insanın hayatını kaybettiği bu katliamın öncekilere benzemediğine ilişkin ortak bir kanaatimiz var; ama neye benzediğine dair, ortak bir fikrimiz yok henüz. Olması mı gerekir denecek belki. Evet gerekir. Çünkü bu olmadan bu felaketlerden kurtulmak mümkün olmaz.

Bir hafta boyunca çok şey söylendi, çok şey yazıldı. Kürt sorunuyla, koruculuk sistemiyle bu katliamın ilgisi yok denildi.

Sosyoloji biliminin bu olayda işe yaramadığı bile söylendi.

Oysa bütün bu söylenenler gerçek olamaz.

Sosyolojiden başlayalım.

Eğer sosyoloji bilimi, cumhuriyetin ilanından bu yana, hiç değilse çeyrek yüzyılda Kürt toplumundaki gerçekleri kavramamıza yaramıyorsa böyle bir bilim yok demektir.

Açıkkçası böyle düşünenlerin; ne Diyarbakırlı Ziya Gökalp'ten, ne de Çorum'un İskilip kazasından olan bir Türk bilim adamından, İsmail Beşikçi'den haberleri var anlaşılan.

Ziya Gökalp Diyarbakır'da verdiği sosyoloji derslerine şu Kürtçe sözlerle başlar ve sonra da "işte," dermiş, "sosyoloji budur":

"Mın dıl hebu, ev dıl hebu
Mali, ciran kayıl nebun."

Türkçesi şöyle: Onun bende gönlü vardı, benim onda. Evdekiler ve komşular buna –sevdaya-razi olmadılar.

Türkçülüğün ideologlarından Diyarbakırlı Ziya Gökalp'in sosyolojiyi anlatmak için başvurduğu bu tasvir kanımca çok şey anlatıyor.

Birbirine âşık iki sevgili gibi, Kürtler de yüzyıllardır birarada yaşadıkları başka halklarla sevgi ve barış içinde yaşamak istediler. Sınırları içinde yaşadıkları devletlerin demokratik devletler olmasını istiyor, bu olursa kendilerini daha iyi ifade edeceklerini, doğru dürüst demokratik haklar kullanacaklarını biliyorlardı.

Gel gör ki, buna, 'komşular' ve bu kötü komşularla işbirliği yapan 'evdekiler'in tutumu engel oldu hep.

'Komşuları' ve 'evdekiler' ittifak edince, sevdalıların hayatına mal olan trajedilerin yaşanması kaçınılmaz olur.

Ama gün gelir, 'komşuların' ve 'evdekilerin' işbirliği bir toplumun Bilge Köyü katliamı gibi katliamlar yaşamasına da sebep olur.

Kürtlerin töreleri, gelenekleri var elbette. Ama bu töreler ve gelenekler yeryüzünde sadece Kürtler için icat edilmiş şeyler değil.

Cumhuriyet bu geleneksel yapıyı tasfiye etmeyi istemedi hiç. Cumhuriyetçi elitler Kürt toplumuyla modern kabuller üzerinden değil, bu geleneksel yapı ve kurumlar üzerinden ilişki kurmayı tercih etti.

Ama bu ilişkiler tarihsel gelişmeyle, toplumun zayıf da olsa gelişmekte olan iç dinamikleriyle çatışmaya başlayınca, çatışmayı kabul edilebilir sınırlarda tutmak için devlet, bu sefer Hamidiye Alayları'nı ve sonrasında da koruculuğu icat etti.

Bir vakitler asker öldürmüş olan Kürt feodal beyleri, ağaları dahil, kriminal suçlar işlemiş insanları affetti. Onları silahlandırdı. OHAL bölgesinin sınırlarını aşan ölçülerde, kendi gücünü onlarla paylaştı. Koruculuk mekanizması çeyrek yüzyıl boyunca, bölgedeki siyasetin kaderinde belirleyici bir mekanizma oldu. Siyasi partiler bu alanı büyük bir oy potansiyeli olarak kullandılar ve olup bitenler karşısında sustular. Bu ilişkileri, siyasi ömürlerinin yettiği oranda kullanıp, zamanı geldiğinde yeni kurulan başka partilere devrettiler.

Bugün artık, ıslahı mümkün olmayan bir sistem koruculuk.

25 yıldır şiddetle iç içe yaşamış ve çoğu devletin ödediği maaş olmadan hayatını sürdüremeyecek olan bu insanları, ellerindeki silahları almadan rehabilite ya da ıslah etmek mümkün değil.

Ama Kürt sorununda hâlâ şiddet uygulamayı düşünüyorsanız bunu yapamazsınız, şiddet uygulayıcıları olarak koruculara ihtiyacınız var çünkü.

Çok can yakan korucuların da canı çok yandı. Aynı dili konuşan, aynı etnik kökenden gelen, aynı inancı paylaşan, akraba olan bir halk bugün koruculuk sistemi nedeniyle bölünmüş durumda. Kürtlerin Türklerle barış sorunu var, ama bu çözülsün bile Kürtlerin Kürtlerle barışı kolayca çözülmeyecektir.

Bilge Köyü katliamı bunu açıkça ortaya koyuyor.

Bütün belirtiler katliamın bir konsepte hizmet etmesi için gerçekleştiğini gösteriyor.

Eğer, katliam PKK'ye yıkılabilseydi –ki hesap buydu- Türkiye'de olacakları insan düşünmek bile istemiyor. 1993-94'ü hatırlamak yeterli.

Balık çiftliği, kız meselesi, arazi meselesi sadece bir örtü. Hiçbir korucu grubu bu nedenlerle ve bu çapta bir katliama tek başına karar veremez.

"Emir insanı sınırın ötesine adeta iter. Emir vererek insanları hem öldürmeye sevk etmek mümkündür, hem de mutlak bir ölüme göndermek" diye yazıyor Wolfgang Sofsky.

Bölgede yaşayan herkes korucuların emre itaat etmek zorunda olduğunu bilir. Sayısız tecrübeyle bilir.

Bu tecrübe, 25 yıldır neredeyse bir alışkanlık olarak sürüyor. Alışkanlığın ne anlama geldiğini yine W. Sofsky iyi anlatıyor. Sosyolojiden ümidini kesenlerin, bu katliamın nedenleri üzerinde düşünmek isteyenlerin, sosyolog Wolfgang'ı okumaları gerekebilir:

"Alışkanlık aklı da vicdanı da devreden çıkarır. Kör ve sağır yapar. Korkunun anlamı kaybolur. Katil, cinayetleriyle beslenip karnını iyice doyurmuştur, artık hiçbir şey onu dehşete sürükleyemez. Birçok kitle katliamcısı bu nedenle yakalandığında vicdanının kesinlikle temiz olduğuna inanır. Suçlandıkça şaşırır ve neyle suçlandığını samimi olarak anlamaz." (*Dehşetli Zamanlar*, Wolfgang Sofsky, İletişim Yay., s. 34)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İzler, vişne dalı ve bülbülün şarkısı

Orhan Miroğlu 20.05.2009

Hafta sonu, İnsan Hakları Derneği'nin düzenlediği bir etkinlik için Hollanda'daydım.

Den-Hag'ta küçük bir salonda, İlda Simonian'ın seslendirdiği birbirinden güzel Ermeni şarkılarıyla başladı program, sonra da bir panelle sona erdi.

İlda Simonian Türkçeyi çok güzel konuşan bir sanatçı. Yozgat'tan İstanbul'a göçmüş bir aileden geliyor. Ortaköy'de geçmiş çocukluğu, ilk müzik eğitimini İstanbul'da almış. 16 yıldır Hollanda'da yaşıyor. İzler adını verdiği ilk albümünde her biri ayrı güzellikte, tam 14 şarkı var.

Çiçek açmış vişne dalına, beyaz kefenli güvercine, Sünik Dağlarına, Dağlı Gelin'e, Bingöl yaylalarına söylenmiş şarkılar ve 1908-1909'da Adana'da katledilen Ermenilere yakılan bir ağıt var bu ilk albümde.

Yıllar yılı birbirinden haber alamayan halkını anlatan bir şarkıya başlarken, şarkının sözlerini Türkçe paylaşıyor bizimle ve diyor ki İlda, "Kuşlar sanki bizim postacılarımız olmuş, uzaktaki akrabalarımızdan, kuşların dilinden haber almaya çalışıyoruz. Bu şarkıda şunlar söyleniyor: Ben bir bülbülüm şarkı söylemek istiyorum, ama dinleyenim yok, kalbim kan ile dolu, şarkılarımı kime söyleyeyim?"

İlda panelin konuşmacılarına birer tane hediye ettiği albümüne şunları yazmış : "İşte benim de doğduğum ülkede, şarkı sözlerini yazdığım defterimde, on bir yaşıma gelinceye kadar ana dilim olan Ermenice tek bir şarkı olmadı. O yaşa kadar hiç Ermenice şarkı duymamıştım. Çünkü mamam, babam tarihin bilinen en büyük felaketlerinden biri ile karşı karşıya kalmış bir milletin çocuklarıydılar. Bu yüzden de Ermenice hiçbir şarkı, hatta ninnilerimizi bile bilmiyorlardı."

Simonian'ın hayatı yurtdışından gelen Ermenice bir müzik kasetiyle değişiyor. O zamana kadar kilise ilahilerinden başka Ermenice bir melodi duymayan İlda, heyecanlandığını, ağladığını söylüyor. Bugün bütün dünyada tanınan, konserler veren bir sanatçı o. Güzel şarkılarından ve insanın içine işleyen güzel sesinden Diyarbakır'ı da mahrum etmemiş Simonian ve 2003 Newrozunda Diyarbakırlılara konuk olmuş.

İlda konserini bitirince panele geçiyoruz. Kimseler ayrılmıyor salondan. Dünya hepimizin evi, kültürler kardeşler başlığını uygun bulmuşlar dernek yöneticileri.

Avrupa'da yaşayan yazar-ressam ve şair Muzaffer Oruçoğlu, Gün Zileli ve Türkiye'den de Ufuk Uras ve ben konuşmacıyız. Dinlemeye gelenler merak içindeler. Türkiye gerçekten değişiyor mu? Bu savaş bitecek ve barış sağlanacak mı? Devlet adına yapılan açıklamaların samimiyetine inanmalı mıyız?

Bütün bu konularda kendi kanaatleri var tabii. Ama bir bakıma bu kanaatlerini söyleyeceklerimizle yeniden düşünmek ve tartmak istiyorlar.

12 Eylül'den sonra siyasi nedenlerle Türkiye'yi terk etmek zorunda kalmış çeşitli sol grupların ve Hollanda'daki Kürt derneklerinin temsilcileri var salonda. Konuşmalardan, soru sorulurken ortaya konulan fikirlerden anladığım şu oldu benim. Avrupa'daki Türkiyeli 'sol' ve Türkiye'deki 'sol' düşünüş arasında hemen hiçbir fark yok. Avrupa'nın sömürgecilik tarihine ve bu tarihin zarar verdiği halklara ilişkin trajik hikâyeler, Latin Amerika solunun çeyrek yüzyıl deneyimleri... Sol hâlâ bu tarihin ve söylemin içinden çıkamamış gibi geldi bana. Dost acı söyler, Avrupa'daki Türkiyeli 'sol'un merakı burada başlıyor ve burada bitiyor. Sohbetlerde konuşulanlardan, en azından çeyrek yüzyıl Türk-Kürt siyasal ilişkilerine dair ne bir merak, ne de birarada yaşamaya dair umut verici bir tahayyül hissetmedim ben.

Ergenekon, Kürt sorunu, barış, Bilge köyü katliamı, daha çok Kürtlerin merak ettiği konular.

Öte yandan Kürtler, en ideal siyasi programların bile, bu savaşın yaralarını sarmada yetersiz kalacağını farkındalar. Acıda ve yasta ortaklaşmak, canları yandığı için belki, en çok Kürtlerin aklında dolanıp duran bir mevzu.

Lütfedip bizi dinlemeye gelen sevgili Işık Işcanlı soruyor açıkça, bir gün hep beraber oturup ağlayabilecek miyiz, bu halk ona yapılanları nasıl affedecek diye.

Evet, belki bir gün beraber ağlamayı öğreneceğiz.

Her şeye rağmen Türkiye'yi terk etmeyip bu acılı tarihe tanıklık yapanlar, mağdur olanlar, yoruldu iyice. Ama Avrupa'daki Türkiyeliler de yorgun. Bu savaş nerede yaşıyor olurlarsa olsunlar, insanları yordu.

Savaşı ve geleceği konuşmak bile artık yoruyor.

Oysa dünya müthiş bir değişim içinde. Her şey yeniden inşa ediliyor.

Maas nehrinin ikiye böldüğü Rotterdam bu değişimi en çok yaşayan dünya kentlerinden biri. 2004 yılına kadar dünyanın en önemli liman şehriydi. Şimdi Şanghay gibi bir rakibi var. Rotterdamlılar şehirlerini bölen bu nehrin üzerinden yüzyıllar önce New York'a ulaşmışlar ve dünya ticaretinde önemli roller oynamışlar. Onları, bir zamanlar dünyanın keşfedilmemiş topraklarına taşıyan, yaldızlı yelkenlilerini, gemilerini onarmışlar ve müzede sergiliyorlar. Bu yelkenliler vaktiyle binlerce köleyi Avrupa'ya taşıdı durdu. Sömürgelerden yağmalanan her türlü maden ve köle emeği bugün Rotterdam'da deniz müzesinde sergilenen gemilerle taşındı. Avrupa'nın tarihsel belleği bir bakıma köleciliğin anısı ve yağmayla, talanla belirleniyor.

Gece, sevgili Işık Işcanlı bizi konuk ettiği evinde, Rotterdam'ı anlatıyor.

Yarımada üzerine inşa edilmiş bir binanın yüksek katlarından birinde Işık'ın evi. Evin nehre bakan geniş ve ferah salonuna oturuyoruz. Olağanüstü bir manzara. Ayın şavkı, durgun nehrin arada bir yakamozlanan parıltısına karışıyor. Rotterdam nehrin iki yakasını birleştiren ve son mimari anlayışın ürünü köprüleriyle, Picasso'nun tablolarından fırlamış bir resim gibi duruyor önümüzde. Yeryüzünde üretilmiş her ne varsa, şu an seyrine koyulduğumuz, Rotterdam'daki bu limana geliyor ve buradan da çok uzun sürmeyen kısa bir nehir yolculuğundan sonra, açık denizlerden dünyanın dört bir yanına ulaştırılıyor. Hava ve kara taşımacılığından daha ekonomik ve rahat bir dünya merkezli ticaret yolu bu.

İkinci Dünya Savaşı'nda Hitler Rotterdam'ı yerle bir etmiş diye anlatıyor Işık. Taş taş üstünde kalmamış Rotterdam'da. Bunu yapan Hitler'le işbirliği yapmış Rotterdamlıların çocukları, şimdi Siverekli bir Kürt kadının, Işık Işcanlı'nın hastaları arasındalar. Bugün artık 50'li-60'lı yaşlarda olan bu insanlar, Işık'ın gözlemlerine göre, babaları bir zamanlar Nazilerle işbirliği yaptığı için derin bir travma yaşıyorlar. Kendilerini gizliyor ve saklanıyorlar. Erasmus üniversitesinde ders veren Işık Işcanlı hastaları arasında bu insanların da olduğunu söylüyor ve ekliyor:

"Bir zaman gelecek, korkarım bizde de korucuların çocukları aynı travmaları yaşayacaklar. Hollandalıların yaşadığı travmayı Dersimlilerin yaşadığı travmaya benzetiyorum. Korkuyorlar ve çok güvensizler."

Gece bitiyor. Birkaç saat sonra, Rotterdam limanına mal taşıyan gemiler nehri usulca yarıp açık denizlere varacaklar.

İlida Simonian bu gece bizimle olsaydı keşke diye geçiriyoruz içimizden.

Çiçek açmış vişne dalına, beyaz kefenli güvercine, Sünik Dağlarına ve Dağlı Gelin'e, dair ağıtlarını usul usul akıp okyanuslara, denizlere karışan bu nehrin sularına fısıldasaydı.

Ve hep beraber ağlasaydık sonra da.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir âkil adam

Orhan Miroğlu 27.05.2009

'Âkil adamlar' dünyanın çeşitli bölgelerinde süren ihtilafların ortadan kaldırılması ve çatışmaların sona ermesinde şimdiye kadar önemli misyonlar yüklendiler.

Ama Türkiye'nin âkil adamları henüz tarih sahnesinde değiller.

Kabul etmek lazım ki, Kürt meselesinde hayırlı bir son için 'bir âkil adam' olarak bu süreçte misyon yüklenmek o kadar kolay değil.

Yıllardır, uzlaşma zeminini güçlendirecek, hemen hiçbir şey yapılmadı bu ülkede.

Düşük yoğunluklu çatışma olarak tanımlanan, ama aslında bu tanımın sınırlarını da bir hayli zorladığı açıkça belli olan bir etnik çatışmada, farklı tarihlerde ve zeminlerde denenen çeşitli barış girişimleri hep başarısızlığa uğradı.

Bunlar arasında en kayda değer olanı da kuşkusuz rahmetli Özal'ın, Celal Talabani'yi devreye sokarak başlattığı barış girişimiydi.

Başarısızlıkla sonuçlandı.

Özal'ın şüpheli ölümü, Eşref Bitlis ve Uğur Mumcu suikastı ve 33 askerin kurşuna dizildiği Bingöl katliamı bu tarihî dönemecin akılda kalan hadiseleri oldu.

Sonrasında da, Kürt sorununda savaş konsepti çok ileri aşamalara taşındı.

Özal'ın barış hamlesi, kamuoyu bilgisine kapalı, daha doğrusu böyle bir destekten yoksun, herhangi bir barış

girişiminin Türkiye’de başarılı olamayacağını gösterdi.

Gelinen aşamada, toplumda karşılıklı olarak birbirinden beslenen endişelerin, korkuların, güvensizliğin ve şüphelerin giderilmesi ve barışa hizmet edecek bir siyasal iklimin yaratılması, kalıcı bir barış süreci için kaçınılmaz görünüyor.

İşte, Türkiye’nin âkil adamları, belki de, dünyanın bu konularda deneyim kazanmış âkil adamlarının da bir kaçını aralarına alarak, toplumsal uzlaşma zemininin yaratılmasına büyük bir katkı sağlayabilir ve şimdiye kadar çeşitli güç odaklarının inisiyatifinde sürüp giden sürecin kamuoyuna mal edilmesinde hayati bir rol oynayabilirler.

Âkil adamların dünyanın ihtilaf yaşanan çeşitli bölgelerinde yürüttükleri çalışmalar; ulusal sorunlarda asıl zorluğun devlet olmak isteği ve toprak talebiyle alakalı olduğunu gösteriyor.

Mesela Filistin’de, Bask sorununda mesele budur.

Oysa Kürt sorunu ne toprak talep etmekle alakalı bir sorundur, ne de devlet talebiyle ilgili bir meseledir.

Kürtler toprak da istemiyor, ayrı bir devlet de.

Türkiye’de, Kürt sorununun çözümü bu bakımdan daha kolaydır ve büyük oranda iki farklı ulusal psikolojinin etkilerini kırmaya ve Türk halkını Türkiye’de Kürtlerin hak kullanmasına razı etmeye bağlıdır.

Ege Cansen’in yazısı, Türk halkının nasıl bir psikoloji içinde olduğunu göstermesi bakımından son yıllarda yazılmış en iyi yazıydı.

Ben Ege Cansen’in maharetle anlattığı bu ruh halinin Türklerin çoğu tarafından içselleştirildiğini ve daha ilginç bir durum olarak da, aynı ruh halinin Kürtlerin çoğunda egemen olduğunu düşünüyorum.

Ege Cansen’in yazdığı gibi, Türkler bu savaşı kaybettiklerini ve üstelik sürdürmeye de güçlerinin artık yetmediğini garip bir üzüntü ve hüznün içinde dile getiriyorlar.

Ama çok ironik bir şey olmalı; Kürtler de, bu savaşta çok bedel ödediklerini düşünmekte ama buna karşılık kazanımlarının fazla olmadığına, üstelik olabileceğine dair bir garantinin de henüz ortada bulunmadığına inanıyorlar.

Her iki halk da, bundan sonrası için birbirlerine güven duymuyorlar.

Türkler, hak versek, Kürtler burada kalmaz, ne yapar eder ayrılır ve Türkiye’yi bölerler diye düşünüyorlar.

Kürtler, sözü edilen haklara bıyık altından gülmekle kalmıyor, bu hakları bile Türklerin ne yapıp edip bir gün ellerinden alacakları korkusu içinde yaşıyorlar.

PKK’yi, silahlı mücadele yürüttüğü için, ‘Kürt halkının başını belaya sokan bir hareket’ olarak kabul eden birçok Kürt, ki bunların içinde tuzu kuru olanların sayısı bir hayli fazladır, bugün PKK’nin silahsızlandırılması tartışma konusu olduğunda, şiddetli tepki gösteriyor.

Dün PKK silahlandı diye kıyameti koparanlar, bugün de, PKK'nin silahsızlandırılması dediğinizde aynı kızgınlığı gösteriyorlar.

Çok derin, çok köklü acıların, korkuların, endişelerin ve şüphenin kutuplaştırdığı bir toplum gerçekliğimiz var.

Kabul edelim ki bu kutuplaşmanın bir kenarında Kürtler bir kenarında da Türkler duruyor.

Ancak Kürt sorunu bağlamında tanımlanabilecek bu derin kutuplaşmayı; aslında birbirinden çok da farklı olmayan, Türklerin ve Kürtlerin bugün sahip olduğu ulusal psikolojileri belirliyor ve üretiyor.

İşte böyle bir toplumda, âkil adamlar, müzakere ve uzlaşma kültürüne son derece kapalı bu ulusal psikolojilerin ehlileştirilmesinde önemli bir misyon yüklenebilirler.

Çatışma sürecinin ağır travmalarından beslenen bu iki farklı ulusal psikolojinin; Türkler ve Kürtler arasında hiç değilse kabul edilebilir sınırlara çekilmesi hiç de kolay olmayacak.

Bu bakımdan, Türkiye'nin çözüme giden yolda, 'âkil adamlar' formülünü bugün tartışıyor olması önemli bir gelişme.

İşin peşini bırakmamak gerekiyor.

Bir âkil adam ve insan ruhunu anlatmanın ustası olarak Yaşar Kemal de bu formülün faydalı olacağına inanıyor.

Yaşar Ağabey'le her buluşmamızda, yaptığımız sohbetler, dönüp dolaşıyor sonra da gelip Kürt sorununa dayanıyor. Bu kez de böyle oldu. Onu geçen cumartesi günü ziyaret ettim. Önündeki gazete tomarının en üstünde *Sabah* gazetesi vardı ve Mahmut Övür'ün âkil adamlar hakkında yazdığı yazının sayfası katlanmıştı.

Övür'ün sorup soruşturarak oluşturduğu âkil adamlar listesinde Yaşar Kemal'in de adı var.

Yazıyı okumuştum. Ne düşündüğünü sordum.

Yaşar Kemal'e göre, 'âkil adam' birisine sen bunu yap, öbürüne de şunu yap diyen adam değildir.

Yaşar Kemal, âkil adamların fikirlerini topluma anlatmalarını istiyor.

"Âkil adamlar, öncelikle, konuşarak ve yazarak seslerini topluma duyurmalılar.

Bir Halil İncalcık'ın Kürt sorunu konusunda bugün konuşması ve yazması çok önemlidir.

Kürtler vergi verdi, askerlik yaptı bu ülkede. Vatandaş olarak üstüne düşen her ne varsa yerine getirdi. Ama haklarını kullanamadı. Dilleri, kültürleri yok sayıldı.

Onlar da 29 kez isyan ettiler.

Oysa bu isyanların hiç biri yaşanmayabilirdi.

İsyanlara gerek yoktu. Bugünkü dünyada da gerek yok isyan etmeye.

Türkiye bu son isyanı daha ilk günde, isyan yeni başlarken bitirebilirdi. Ama yapmadı.

Bu gerçekleri artık herkes görmelidir.

İşte bu gerçekleri kabul eden her 'âkil adam', benim başım gözüm üstüne!"

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Helalleşmek

Orhan Miroğlu 03.06.2009

Kürt okurlardan bazen, beni üzen mailler alıyorum.

Geçenlerde, ailesinin 'dört şehidi' olduğunu söyleyen bir okur, 'dört şehidi' olan birine hiç de yakışmayacak bir üslup kullanıyor ve "Türkiye Kürtlerinin toprak talebi de devlet talebi de yok, bu barışı daha da kolaylaştırıyor" diye yazdığım için, bana demediğini bırakmıyor ve soruyordu:

"Peki, 17 bin faili meçhul cinayet, boşalmış köyler, elli bin ölü ne içindi, diye sorsalar ne cevap vereceksiniz?"

Doğrusu, bu sorunun, bu 'barış sürecinde' ben de sorulmasından yanayım.

Üstelik bu soruya alacakları cevap eğer Kürtleri az çok tatmin etmezse, bu ülkede adil bir barışın olacağına inanmıyorum.

Olsa bile hakikati teğet geçmiş bir barış olur bu.

Benim gönlümde yatan barış ise hakikati ta kalbinden delip geçecek bir barıştır.

Öte yandan, Kürtlere bunca zulmü, barışacakları ve yeni bir geleceği birlikte kuracakları halk olan Türk halkı yapmadı, bunu da biliyorum.

Ortada etnik bir çatışma yok, ama etnik bir sorun nedeniyle her iki tarafın silahlı güçleri tarafından 25 yıldır sürdürülen bir iç çatışma var.

Barış, sadece silahların susması değildir.

Bu gerçeği, "Bizi Kürtler özgürleştirecek" başlıklı yazısıyla geçen hafta Mustafa Erdoğan çok iyi ifade etti:

"Barış, silâhların susmasının ötesinde, Kürtlerin 'haklarını teslim' etmeyi gerektiriyor. Buna her şeyden önce 'Kürtlerle helâlleşmek'le; kendilerine bugüne kadar yaşatılan acıları anladığımızı, bunun faillerini onaylamak şöyle dursun, aksine onlardan utanç duyduğumuzu Kürtlere hiç değilse hissettirmekle başlamak gerekiyor."

Ne yazık ki, bu hissiyat Kürtlere, hiçbir şekilde ve bugüne kadar yaşatılmış değil.

Biliyorum, barış süreçleri karşılıklı affı gerektiren aşamaları da kapsar.

Ama hiçbir barış, unutmama kültürü ve tavsiyesi üzerine inşa edilemez.

Güney Afrika'dan, Arjantin'e kadar, iç savaş yaşamış ülkeler, barışını yeniden kurarken, hiçbir zaman, unutmama kültürü üzerinden bir gelecek tasarısı peşinde olmadılar.

"Bir daha asla" diyebilmek için bu ülkelerde toplum geçmişiyile yüzleşti

Devletin en tepesindeki yetkililer savaş yıllarında sistemli olarak ihlale uğrayan halktan, etnik gruplardan özür diledi.

Ama, bugüne kadar, Kürtlerden hiçbir şey için ve hiç kimse özür dilemedi.

Oysa bu yapılsaydı, Öcalan'ın İmralı'daki duruşmada, Türk annelerinden özür dilemesi kadar kıymetli bir şey olurdu bu.

Fakat, ne 17.500 anadan ne de binlerce gerilla anasından bugüne kadar bir kimse özür diledi.

Kimse onların yasına ve acısına ortak olmadı.

Bu ülkede acının ve yasın, makbul olanı ve olmayanı var sanki.

Türkiye, Kürtlerin acısını ve yasını ötekileştirdi.

Onu anlaşılmaz hale getirdi ve Kürtler isyan ettiği için 'hak edilmiş' bir acı olarak kodladı.

Altı askerin, savaş hukukuna bile aykırı bir biçimde, mayın patlatılarak öldürülmesi elbette büyük bir acıdır.

Hiçbir vicdan, babası ve annesiyle konuşmak için kontörü bile olmayan bir yoksulun mayınlarla parçalanmasını kabul edemez.

Ama ya 'ötekinin' acısı?

'Ötekinin' bugün sadece taziye çadırlarına hapsedilen acısını gerçekten hissettik mi?

Dağlara çıkanlara, çıkıp öldürülenlere, kulaklarından, memelerinin ucundan tespih taneleri ve anahtarlık yapılanlara yüreğimizde bir yer açtık mı?

Oysa barış her şeyden önce insanın hayatına duyulan saygıyla, sevgiyle başlar.

Peki, barış geçmişi unutmak mıdır?

Bence barış geçmişi unutmak değildir.

Ama barış geçmişin acıları üzerinden etnik hınç ve öfkeyi büyütecek, toplum içinde misilleme ve intikam duygularını besleyecek anlayışlardan arınmayı da gerektirir.

Bu savaşın acısını duymayan yok Türkiye’de.

İç savaş yaşamış ülkelerde bu acılara sebep olanlar devlet güçleri ve onlara karşı mücadele eden gerilla gçleridir.

Çeşitli ülkelerdeki, barış süreçlerinde kurulan ve faaliyet gösteren Hakikat Komisyonları, savaş suçlarını, savaşan tarafların ihlallerdeki payı açısından ele almış ve hakikatin ortaya çıkmasını sağlayarak, ülke koşullarına göre oluşturulmuş, bağışlama-itiraf- maddi manevi tazminat ödeme ve ihlallerde payı olanların cezalandırılması gibi hususları kapsayan mekanizmaları harekete geçirerek, toplumsal barışın önünü açmıştır.

Türkiye’de toplumsal barışa iki açıdan bakılabilir:

Türklerin Kürtlerle barışı ve Kürtlerin Kürtlerle barışı.

Bu ikincisi bana daha meşakkatli görülüyor.

İç infazlar, korucuların sebep olduğu ağır ihlaller, PKK tarafından koruculara ve sivillere karşı gerçekleşen eylemlerde hayatını kaybeden kadınların ve çocukların acısı henüz çok taze. Kürt toplumunda çeşitli sosyal ve siyasal sebepler yüzünden, intikam ve misilleme duygularının, çok canlı olması nedeniyle, i barışın çok daha zor olacağını görmek gerekiyor.

şimdi gelem bu ‘dört şehidi’ olan Kürt okurumun sorusuna.

Kişisel olarak, ne başlamasında ne sürdürülmesinde herhangi bir katkım olmuş bu savaşın ‘muhtemel siyasal kazancı ya da faydası’ ile alakalı olarak, birinin çıkıp beni suçlamasını, asla kabul etmiyorum.

“Çocuklarımız kendi devletimizi kurmak için öldü, demokratik haklar alabilmek için değil” diyenlerin bu yolda siyaset yapma hakkını, şiddet ortada yoksa, nerilmiyorsa, sonuna kadar savunurum.

Doğrusu, bu savaşa değer miydi sorusunu ben de kendi kendime sormuyor değilim.

Bu muhasebeyi bir Kürt olarak da değil, aslında sadece bir insan olarak yaptığımı söylemek isterim.

Bugün, bu kirli savaşın mağdurlarıyla günlerce konuşarak, uzun yıllar onların bulunduğu saflarda birlikte siyaset yaparak, zaman zaman kahredici bir sessizliğe onlarla birlikte gömülerek ve birlikte ağlayarak elde edilmiş net bir fikre sahibim artık.

Bugün artık, Türkiye’de barış için en ideal siyasal programların, barış programlarının bile yası ve acıyı paylaşmaktan daha kıymetli olmadığına inanıyorum.

Bunca acıya rağmen, Kürtlerin ve Türklerin; Ortadoğu’daki bütün halkları kısıkandıracak ölçülerde, aynı devlet çatısı altında yeni bir siyasal birlik kurup, bir arada yaşayabileceklerine inanıyorum.

Barışı ben de istiyorum.

Ama savaşın hakikatinden beslenmeyen, bu hakikati unutma önerisiyle başlayan soyut bir barış anlayışının bizi

mutlu kılacağına inanmıyorum

Bu yüzden, Türkiye'ye ve Türk halkına dönük yüzüne ve söylemine büyük değer biçtiğim Ahmet Türk, affetmek ve unutmak üstüne konuştuğu ve *Taraf* gazetesi bunu manşetten verdiği zaman oturup yeniden düşündüm.

Türk'ün ve daha sonra da Emine Ayna'nın 17.500 faili meçhul cinayeti unutabiliriz demesini büyük bir cesaret olarak görebilir, hatta böyle bir şeyin söylenmiş olması erken diye düşünebilir, eleştirebiliriz.

Doğrusu kendi adıma, henüz iki yıldır Sayın Türk ve arkadaşlarının Meclis'te eli bile sıkılmamışken, böyle bir söylemin; bütün savaş mağdurlarına, 'Filler dövuştü, çimenler ezildi!' duygusu yaşatmasından endişe ederim.

Ama ben bütün bunların dışında, bu söylemin şunu ortaya koyduğuna da inanırım:

Kürtler barış için gerçekten de fedakârlık yapmaya hazır ulusal bir ruh hali içindeler.

Ama inanın barış için çok gerekli bu ruh halini; daha ileriye vardırmanın ve korumanın yolu da, bu savaşın hakikatleriyle yüzleşmekten, bu hakikatleri bir daha asla yaşanmasınlar diye sorgulamaktan ve hesaplaşmaktan geçiyor.

Ne Emine Ayna'nın ne de Ahmet Türk'ün, affetmek ve unutmak üstüne bu kadar önemli şeyler söylerken, işin bu yanını unuttuklarını sanıyorum.

Orada 17.500 ölü ve 17.500 ana var; dahası bu savaşın bilançosuna kaydedilmiş 50.000 ölü ve 50.000 ana var.

Ölüler konuşamaz.

Ama bu savaş bitecekse, unutmak ve affetmek bahsinde şimdi söz hakkı analarıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Samimiyet sınavı

Orhan Miroğlu 10.06.2009

Samimiyetin siyasal bir kavram olmadığını biliyorum, ama insan kanının akmaya devam ettiği Kürt sorununda, taraflar adına siyaset yapanlardan samimiyet beklemek herkesin hakkı.

Çünkü, taraflar adına yapılan açıklamalar, kamusal aklın ve vicdanın süzgecinden geçip sonuçta toplumu etkileyen, toplumun pozisyon almasını ve hareket tarzını belirleyen çeşitli kanaatlere dönüşebiliyorlar.

Açıkçası toplumun hakem olduğu bir samimiyet sınavından geçiyoruz.

İnsanların birbirlerine karşı duydukları güven ortalamasında Trinidad'dan sonra, yüzde 5'le ikinci sırada olan Türkiye'de, savaşı taraflar adına yapılan her açıklama; ya güven artırıcı ve samimi bulunarak barış inşasına hizmet eder, ya da tersine, savaş yılları içinde oluşmuş çatışmacı ve özcü ulusal psikolojileri sürdürmekten başka bir şeye yaramaz.

Kürt sorununda, neredeyse söylenmemiş yeni bir söz kalmadı.

Ama buna rağmen ortada bir güven ve samimiyet sorunu olduğu açık.

Sayın Ahmet Türk'ün, mayında hayatını kaybeden askerler için üzüntüsünü bildirip, "Barış isteyenler ellerini tetikten çeksin" demesi dahi hayra yorumlanamıyor.

Elini tetikten çekecekse PKK çeker, öbür taraf tetiğe her ne olursa olsun basmaya devam eder, hatta PKK'lilerin menzilden uzaklaşma ihtimali halinde bile sonuç değişmez, menzilden uzaklaşanları dahi ordu arar, bulur ve yok eder!

Çünkü en iyi Kızılderili'nin ölü Kızılderili olması gibi, en iyi Kürt ölü Kürttür!

Bu lafların edilebildiği bir ülkede samimiyeti ve güveni tesis etmek kolay değil.

Sonra bir ordu düşünün ki, otuz yıldır savaştığı 'düşmanına' taraf denmesine bile karşı.

Böyle bir şeyi düşmanıyla eşitleme olarak görüyor ve itiraz ediyor.

Oysa herhangi bir savaş, askerî olarak kendini savaşa hazırlamış taraflar arasında başlar ve öyle de sürer

Tarafı olmayan savaş olmaz çünkü.

İnsan kayıpları bilançosu, kurtuluş savaşını bile dörde, beşe katlayan bir savaştan söz edebiliyorsak, bu savaşın taraflarından ve moral değerlerinden de söz edebiliriz demektir.

PKK ve ordu arasında yaşanan bu uzun savaş yılları içinde oluşmuş ve varlığını kimsenin inkâr edemeyeceği birtakım moral değerler olmasaydı ve biz bu moral değerlerin aslında bizim gerçek hakikatimiz olmadığını anlatılabilsaydık, bu savaş çoktan bitebilirdi.

Türk ordusunun saflarında savaşa sürülen gençler ve onların anaları babaları, Kürtlerin ülke topraklarını böleceklerine, dağa çıkan Kürt gençlerinin aslında 'düşmanlarımızın işbirlikçileri' olduğuna inandırıldılar.

Kürtler ise bu savaş başladığında, çocuklarının, iki yüzyıldır hayal edilen özgür bir Kürdistan'ın kurulabilmesi için dağlara gittiklerine inanıyorlardı.

Bu gençler dağlara çıkacak, savaşacak ve özgür Kürdistan'ı kuracaklardı.

Kürtler ve Türkler çocukları dağlarda birbirini öldürürken, aslında farklı gerekçelerle de olsa benzer moral değerleri paylaştılar.

Bugün bu savaşı artık sürdürülemeyeceğini söylüyorsak bunu her şeyden önce, bu moral değerlerin, gerçeği yansıtmadığını az çok anlamış olmaya borçluyuz.

Kürtler, Türkiye'yi bölmek bir yana, Türkiye'nin birliğini korumak için, birileriyle savaşmak gerekirse eğer, sanki ön saflarda savaşmaya hazır bir noktaya geldiler.

Üstelik, Kürtler, bu savaşın artık bağımsız bir Kürdistan kurmaya hizmet etmediğini, bu talep için, bütün Kürtlerden daha güçlü görülen Kuzey Irak Kürtleri dahil, bugün kimsenin böyle bir ütopya peşinde koşmadığını da biliyorlar.

O halde bu savaş neden sürüyor?

Çünkü savaşın tarafları henüz birbirlerini yeteri kadar samimi bulmuyorlar ve birbirlerine yeteri kadar güvenmiyorlar da ondan.

Savaş yılları içinde oluşmuş moral değerlere ve inançlara bağlılık hâlâ sürüyor.

Devlet içinde, çözüme ilişkin bir planın varlığından emin olunmadığı için 'tasfiye' ve 'silahsızlandırma' kelimeleri bile Kürtleri korkutmaya yetiyor.

Kürtler, Kürdistan talebi geride kalmış olsa bile, bunca acının ve zahmetin hiç değilse haklar bağlamında, kendilerine ne kazandırdığını görmek ve emin olmak istiyorlar.

Bunun için de sadece silahlı PKK'yi değil, siyasallaşmış PKK'yi de DTP'yle beraber yegâne güvence görüyorlar.

Ama en çok da silahlı PKK'nin bir hiç karşılığında tasfiye edilme ihtimalinden korkuyorlar.

Öte yandan Türkiye, silahlara veda ederek şiddeti terk etmiş ve siyasallaşmış bir PKK'ye razı da değil, hazır da.

Türkiye, PKK bir yana, DTP'nin bile siyasal sistem içinde kalmasından hiç hoşlanmıyor.

PKK ve DTP arasındaki siyasal bağları bahane ederek operasyonlar yapıyor.

Böyle olunca da, barışa giden yolda kiminle diyalog kurulacak sorusunun devlet zihninde bir karşılığı oluşmuyor.

Kürtler diyalog için Öcalan'a işaret ediyor.

Çünkü bu savaşın bitmesi için Öcalan kadar etkili olabilecek bir Kürt yok.

Kürt tarafının vazgeçemeyeceği bir şey de, Öcalan'ın özgürlüğüdür.

Öcalan'la diyalog üzerinden başlayacak bir sürecin, PKK olsun, halk içinde olsun geleceğe ilişkin kaygıları ve endişeleri önemli oranda giderebileceğini varsayabiliriz.

Tam da böyle bir dönemde İmralı'ya inşaata başlanması ve buraya göndermek için 'iyi halli PKK'li' aranıyor

olması, işlerin hiç de Kürt tarafının düşündüğü gibi olmayacağını ortaya koyuyor.

Oysa, Kürt kamuoyunun beklentisi en azından süreç başlarken, Öcalan'ın İmralı'dan nakledilmesi ve cezaevi koşullarının iyileştirilmesi yönündeydi.

Çünkü rızaya dayalı muhtemel bir silahsızlandırma programının başarısı, büyük ölçüde Öcalan'ın özgürlüğüne bağlı görünüyor.

Bu özgürlüğün hemen gerçekleşmeyebileceğine dair Kürt kamuoyunda genel bir eğilim olsa da, ve henüz 'barış için bir şart olarak' böyle bir şey ne PKK ne DTP tarafından telaffuz edilmiş olsa da, PKK ve onun siyasi kitlesinin, Öcalan için uzun hapislik yıllarını akla getiren bir belirsizliğe razı olacağını söylemek, gerçekçi değil.

Belli bir plan-proje doğrultusunda silahsızlandırılmaya razı olacak bir PKK, kendi liderinin özgürlüğünü belirsizliğe feda eden bir PKK olmaz.

Türkiye 25 yıldır kabul edilebilir sınırlarda tutmayı başardığı bu savaşı; hakikaten Kürtlerin rızasını da alarak bitirmek istiyorsa, bunun bir tek yolu var, o da kamuoyu bilgisine açık veya kapalı, ama herhalde dolaysız, Öcalan'la diyalog ve işbirliğidir.

Öcalan bunu geçen hafta avukatları aracılığıyla formüle etmiş bulunuyor:

"Meclis bir komisyon kursun ve ben bu komisyona düşüncelerimi söyleyeyim."

Boşuna Gerry Adams filan arayıp durmayalım. Çok iyi biliyoruz ki Kürt partilerinin hiç birinde bir Gerry Adams yoktu. Mustafa Barzani ve oğlu Mesut Barzani yeri geldiğinde kravat takıp Washington'da, Brüksel'de ve Ankara'da, KDP adına diplomasi yaptılar, yeri geldiğinde peşmerge kıyafeti giyip Kürdistan dağlarında savaşan peşmergelere öncülük ettiler. Aynı şeyi Celal Talabani için de söyleyebiliriz.

Irak merkezî hükümetiyle otonomi için müzakere süreçlerinde onlardan daha kıymetli ve daha etkin söz söyleyecek birileri olmadı hiç.

Türkiye'de durum biraz farklı olsa da çok benziyor.

Ve savaşın acıları hatırlandığında Öcalan'a ilişkin Türk kamuoyunun zihninde haklı olarak yer etmiş olan hissiyat kuşkusuz hatırlanmak ve hesaba katılmak zorundadır.

Ama Öcalan'dan daha etkin söz söyleyecek ve sözü dinlenecek biri yok Kürtler arasında.

Bu yaman çelişkiye rağmen, daha başka acıların yaşanmaması ve bin yıldır akraba oldukları bir halkla barış içinde yaşamaya devam etmek için Türk halkının barışa bir şans vereceğinden kuşku duymamak lazım.

Orduya 'sızmak'

Orhan Miroğlu 17.06.2009

"Bir milletin ferdi, kendi milleti için varolan müesseselere sızmaz; hakkıdır girer oraya. Mülkiyeye de girer, adliyeye de, emniyete de girer hariciyeye de."

Cemaati, orduya sızmakla suçlandığında, Fethullah Gülen kendisini bu sözlerle savunmuştu.

Hoca Efendi bence çok haklı.

Bir milletin ferdi, orduya da başka devlet kurumlarına da girme hakkına sahiptir.

Ama bu hakkın Türkiye'de ne oranda kullanıldığı da ayrı bir mesele.

Ben şahsen ordunun komuta kademesinin, bazı istisnalar olsa da, Makedonya kökenlilerden oluştuğunu düşünüyorum. Bu kural yıllardır da değişmedi.

Her ne kadar son darbe planının altında imzası olan Dursun Çiçek ismi, halkın içinden gelip orduya 'sızmış' bir ismi hatırlatıyorsa da genel vaziyet bu.

Kaldı ki, arkadaşımız Mehmet Baransu'ya konuşan general, Dursun Çiçek'in de emir kulu olduğunu söylüyor zaten.

Fethullah Gülen'in yukarıdaki sözlerine rastlayınca, acaba benim çevremden veya ailemden orduya, emniyete, hariciyeye, mülkiyeye sızan olmuş mu diye şöyle bir düşündüm.

Neme lazım, sızan olmuştur da, benim de başım hiç beklemediğim bir zamanda belaya girer filan!

Sorup soruşturdum ve rahatladım; benim aile çevremden, orduya, emniyete, hariciyeye, mülkiyeye sızan, pardon(!) giren olmamış.

Bir tek istisnası var. Binbaşı Dr. Ekrem Ekmen.

Rahmetli Ekrem Ekmen'le dayı-yeğen sayılırız.

Binbaşı doktor olmuştu ve iyi bir kardiyologtu. Ekrem'in orduya 'sızması', pardon(!) girmesi ve sonra çıkması bir hayli trajik.

Kıbrıs Harekâtı sırasında sanırım Kıbrıs'a göndermek istemişlerdi Dr. Ekrem'i ama o burnundan ameliyat olmuş ve ameliyattan sonra izin alıp tatile çıkmıştı. Daha sonra ordudan istifa etti, memleketi Mardin'e yerleşti ve burada milletvekili adayı oldu. Seçimi kazanamadı yazık ki ve seçimden kısa bir süre sonra da bir trafik kazasında hayatını kaybetti.

İnsanın devletin önemli kurumlarında bir tanıdığının olması hiç fena değil.

Olmaması ise şansızlık sayılır.

Benim, bir vatandaş olarak bu kurumlardan birine işim düşse arayacağım bir tek insan yok mesela.

Senin orduyla, emniyetle, mülkiyeyle, hariciyeyle 'normalde' ne işin olur demeyin.

Oluyor işte ve geçenlerde oldu.

Nisan ayında yurtdışına bir davet almıştım, ama baktım ki pasaportumun süresi dolu. Emniyet müdürlüğüne gidip uzatmam gerekiyor.

Umre ziyaretleri zamanıymış galiba. Sabah erken saatlerde Ankara Emniyet Müdürlüğü'ne gidip, üç gün üst üste denememe rağmen, bir sıra işlem numarası almayı başaramadım. Son gün, pasaport şube müdürlüğünün önünde kara kara düşünürken, kendi kendime bu iş olmaz böyle, bir torpil bulup kullanmalısın dedim ve harekete geçtim.

Ne var ki, aklıma bir türlü bana 'torpil' olacak, daha doğrusu işimi kolaylaştıracak biri gelmiyordu.

Ne mülkiyede, ne orduda, ne hariciyede, ne emniyette böyle bir tanıdığım yoktu yazık ki.

İçimden bir ses, DTP'li milletvekili arkadaşlarımdan birini aramamı söylediye de bir başka ses bunu hemen bastırdı.

DTP milletvekili emniyeti arasa yüksek bir ihtimal olarak, olacağı varsa olmazdı bu iş.

Bu düşüncemden anında vazgeçtim.

Kara kara düşünürken, bana gelen mahkeme celplerini evime kadar getiren, bazen miting alanından alıp şubede birkaç gün misafir eden, evimi kibarca arayan, evimde arama yaptıktan sonra, içinde gizli belge var mı yok mu diye bilgisayarına bir ay el koyan terörle mücadele şubesindeki arkadaşlar geldi.

Devlet ona karşı görev ve sorumluluklarımda bir kusur bulduğunda terörle mücadele şubesine durumu bildiriyor, onlar da gerekeni yapıyordu.

Ankara'da 1994'ten başlayarak TEM'le benim aramda artık doğallaşmış bir ilişki mevcuttu. Burada çalışan memurlar beni gayet iyi tanıyorlardı.

Onlara gidip ricada bulunabilir miydim acaba?

Terörle mücadele şubesi pasaport şube müdürlüğünün hemen arkasında.

Ayaklarım beni oraya doğru sürükledi.

TEM'in kapısından içeri girdim ve danışma masasına doğru yürüdüm.

– Buyurun beyefendi, kimi sormuştunuz?

– TEM’e geldim ben, adını bilmiyorum ama sarışın, şöyle mavi gözlü bir komiseri soracaktım

– Ama beyefendi burada yirmi tane komiser var, aradığınız komiseri bu tarifle nasıl bulacaksınız ki, hem neden arıyorsunuz bu komiseri siz?

Masadaki görevli çok haklıydı tabii, adını bilmeden TEM’de çalışan bir komiseri arıyordum ben ve masadaki görevlinin bunu tuhaf bulması çok normaldi.

Derken, koridorun bir ucunda duran ve beni hemen tanıyan bir başka TEM memuru yanaştı yanımıza

– Buyurun Orhan Bey, hayırdır bir şey mi vardı?

– Evet sizden bir ricam olacak

– Buyurun yukarı çıkalım öyleyse

Yukarı çıktık. Komiserin odasına girdik. Bugün de ismini bilmiyorum. Esmer, orta boylu biri.

2007 Newrozun’da Ankara’da beni miting alanından derdest edip götürən komiser.

Beni görünce biraz şaşırdığını anladım ve hemen konuya girdim

– Pasaportumun süresi doldu, üç gündür geliyorum ve maalesef işlem için sıra numarası alamıyorum. Emniyette sizden başka tanıdığım yok, yardımcı olmanızı rica ediyorum dedim.

Bu sözlerimle karşımdaki komiseri bir hayli şaşırttığımı söylemeliyim.

Çay ikramından sonra dedi ki komiser:

– Orhan Bey böyle şahsi bir mesele için buraya gelip bize başvurmanıza memnun olduk. Ama ne yazık ki elimizden bir şey gelmez. Pasaport şube müdürlüğünün işine karışamayız biz.

Çayımı içtim ve dışarı çıktım. Pes etmek yok. Sonunda hallettim işimi, ama nasıl onu yazmayacağım, yerim kalmadı. Ben asıl son darbe planını yazmak istiyordum, lafı ta nerelere getirdim oysa.

Ergenekon davasının bu darbecilere bir şey anlatmış olabileceğini düşünmekle bayağı yanılmışım. Orduda İttihatçı bir örgütlenme var. Eğer dağıtılmazsa bu yapılanma Türkiye’yi bölmek için fırsat aramaya devam edecek. Otuz yıl uğraştı bunun için. Kürt hareketi üzerinden planlar, programlar gerçekleştirdi. Çok acı verdi insanlara ama her defasında başarısızlığa uğradı.

Uslanmıyor İttihatçılar, pervasızlığa devam.

Stratejik değişiklik yok İttihatçılarda. Mesela ‘bir gece ansızın gelmek’ istemiyorlar. Bu imkânları var bence, sonunu hesaplayamadıkları için kullanmak istemiyorlar ama, o ayrı mesele.

Önce engeller temizlenecek. AKP Fethullah Gülen cemaati. İslam'ın liberalleşmesi için mücadele eden her kim varsa artık. Çünkü İslami liberalleşmenin, siyasi liberalleşmeye giden yolları bir bir açacağını biliyorlar. Siyasi liberalizm ise yeni İttihatçılığın panzehiri, yüzyıllık bütün bir ütopyanın sona ermesi demek.

İttihatçıların hedefi, sadece AKP ve Cemaat değildir. Bütün bir toplumdur. Bütün bir toplum olunca da, 'bir gece ansızın gelmeden' önce en azından bu toplumun bir kısmının darbeye ikna edilmesi lazım. Plan bu iknanın yollarını, yöntemlerini gösteriyor.

İki şey çok tuhaf.

Bunlardan biri, darbenin sadece AKP'ye karşı olduğuna inanan ve hâlâ 'ne şeriat ne darbe' gibi bir palavra sloganla insanları kandıran ve adlarında halk, demokrasi, özgürlük, dayanışma, toplum gibi sıfatlar taşıyan partilerin susması.

İkincisi, darbelerden 'hawar' diye feryat-figan etmiş bir halkın sivil toplumu, aydınları, onu temsil iddiasında olan partiler, acaba bu kadar da, bê-teraf kalmaya nasıl ikna edilmiş olabilir diye insan hayret ediyor.

Allah'tan tarih karşısında ikinci defa yenildiler İttihatçılar, hiç şansları kalmadı.

Tarihsel yenilginin yarattığı tükenmişliği ise, neo-İttihatçıların içki masalarında –bu da bir yol tabii- tedavi edebileceklerini sanmıyorum.

İkinci kez, tarihsel yenilgiye uğramış olmanın yaratacağı psikolojik yıkım, teşkilat içinde bir takım intiharları tetikleyebilir.

Bunun dışında, son bir çırpınıyla, Meclis'in kapısına bir sabah dayanırlarsa kimse şaşırmasın!

İspanya'da ve başka ülkelerde oldu böyle şeyler.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çan çalmak gerek, adalet öldü!

Orhan Miroğlu 24.06.2009

Yargıtay'ın davaya bakan hâkimleri Uğur ve babası Ahmet Kaymaz'ın öldürülmesini, 'oy ve vicdan birliğiyle', 'karşılıklı çatışma' olarak yorumladı ve bu davada yargılanan dört polis memuru meşru müdafaadan beraat etti.

Vicdan birliği diyorum, çünkü bu karar her şeyden önce bir vicdan sorununa işaret ediyor ve ne yazık ki, karara muhalefet eden hâkim yok.

Yargı tarihinde böylesi az görülür.

Oysa baba ve oğlunun infazında karşılıklı bir çatışma olmadı.

Karşılıklı çatışma olmadığı için meşru müdafaa da yoktu, 'karşılıklı mukatele!' de.

Maktuller sadece Uğur ve babası Ahmet Kaymaz'dı.

TBMM ve Adli Tıbbın raporu, tanık beyanları çatışma olmadığını, düpedüz infaz yapıldığını apaçık gösteriyordu; ama bu raporlar görmezlikten gelindi, veya yok sayıldı.

Avukat Tahir Elçi'nin mahkemeye sunduğu 9.5.2006 tarihli dilekçeden okuyoruz:

"Maktul Ahmet KAYMAZ ile ilgili 03 Ağustos 2005 tarihli Adli Tıp Raporunun 6. sayfasının Sonuç Bölümünün 1. maddesinde; ' kişinin vücudunda 6 adet mermi çekirdeği isabet etmiş olup, bunların oluşturdukları yaralardan göğüs ve karın bölgesine isabet edenlerden iç organ harabiyetine yol açtıklarından HER BİRİNİN BAŞLI BAŞINA ÖLDÜRÜCÜ NİTELİKTE OLDUĞU ...' aynı maddenin devamında '..... Kişinin otopsisinde tarif edilen kalbinde harabiyet oluşturan yaralanmadan sonra atışa devam edemeyeceği...' saptaması yapılmıştır. Aynı raporun diğer bölümlerinde yazılı, kurşunların çoğunun göğüs ve karın bölgesine/kalbine isabet ettiği dikkate alınırsa, maktul Ahmet Kaymaz'ın kurşun aldıktan sonra hareket edemeyeceği anlaşılmaktadır.

Maktul Uğur KAYMAZ ile ilgili 03 Ağustos 2005 tarihli Adli Tıp Raporunun 5. sayfasının Sonuç Bölümünde; maktulun vücuduna isabet eden 13 yabancı cisimden 9'unun mermi çekirdeği olduğu, her dokuz mermi çekirdeğinin maktulun sırtından girerek vücudunun ön tarafından çıkacak şekilde bir tiraje izlediği ve her on bir merminin de MÜSTAKİLEN ÖLDÜRÜCÜ NİTELİKTE OLDUKLARI, saptaması yapılmıştır."

Yani Uğur ve babasının vücuduna saplanan ilk kurşunlar ikisini de öldürmeye yetmişti.

Çünkü vücutlarına saplanan mermilerin her biri, 'müstakilen öldürücü' nitelikteydi.

Bingöl'de, 'terörle mücadele için yetiştirilen' karakol köpeklerinin saldırısına uğrayan ve hayatını kaybeden Xezal Berü, Batman'da ailesiyle birlikte seyahat ederken aracın içinde infaz edilen Mizgin Özbek, Kızıltepe'de babasıyla beraber çalıştıkları tarlada vurulan Rozerin Aksu ve diğerleri.

Bu çocuk cinayetleri, insan ölümleri uzar gider bu ülkede ve hiçbir zaman ne hak yerini bulur ne adalet.

Sokaklara çıkıp taş atmak suçundan, yüzlerce yıl cezaıyla yargılanan bugünün çocukları hayatta kalabildikleri için, bilmem ki, şanslı mı sayılırlar acaba?

Emine, Ali ve Habib'in kardeşleri Uğur'un, hayatta kalma şansı olmadı o gece.

Uğur Kaymaz bir devlet dersinde öldürüldü!

Bir anda oğlunu ve torununu kaybeden anne Emine Kaymaz'ın o gece sorduğu sorunun cevabı yok hâlâ:

"Ne istiyorsunuz bizden, suçumuz ne, bizi niye öldürüyorsunuz?"

Emine, Ali ve Habib, babalarıyla kardeşlerinin öldürüldüğü o infaz gecesinden sonra Uğurlu rüyalar görüyorlar şimdi.

Bu Habib'in rüyası:

"Uğurla aynı okula gidiyorduk, aynı sınıfta da okuyorduk. Sonra beşinci sınıfa geçince birbirimizden ayrıldık. O, 5-C' ye gitti, ben 5-A' da kaldım. Bir gün okuldan dönerken, bir yıl sonra öldürüleceği o yerde düştüğünü hatırlıyorum, aldım onu yerden kaldırdım. Bir yıl sonra o düştüğü yerde de öldürüldü. Uğur avukat olmak istiyordu. Annem diyor ki, Uğur ve babanızı rüyada gördüm. Siz ölmediniz mi diyordum onlara, babanız da diyordu ki, hayır biz ölmedik, ama bunu kimseye söylemeyin."

Bu Ali'nin rüyası:

"Uğur rüyada benden battaniye istiyordu, getirip veriyordum battaniyeyi.. uyandığımda çok şaşırmıştım..çok kısa sürdü rüya. O kadar kısa sürdü ki, beni şaşırttı bu kısa rüya.."

Bu da Uğur'un kız kardeşi Emine'nin rüyası:

"O geceden sonra, çok istiyordum ama babamı rüyada hiç görmedim, yalnız Uğur'u bir gece rüyada gördüm, öldürüldükten çok sonraydı bu. Bir sahnede idi... tiyatro sahnesine benzeyen bir sahnede. Benden su istiyordu. O zaman da ben ona dedim ki, Uğur sana su getireceğim ama bir sorum var. Uğur sen ölmemiş miydin? Hayır diyordu Uğur, öldüğümü kim söyledi sana, yaşıyorum ben, işte gördüğün gibi buradayım ve ölmedim. Uğur'a tam suyu getirip vereceğim anda da gördüğüm bu rüyadan uyanıyordum ve bunun gerçek hayatta yaşadığım bir şey değil, bir rüya olduğunu anlıyordum."

Adaletin öldüğünü Uğur'un kardeşleri de biliyor.

Bu karar, adaleti de, çocukların rüyalarını da öldürdü

Biliyor musunuz, dört yüzyıl önce, insanlar adaletin öldüğünü anladıklarında kilisenin çanını çalar, bu ölümü herkese ilan ederlermiş.

Portekizli yazar Jose Saramago yeryüzünde adaletin her gün biraz daha öldüğünü anlatmak için dört yüzyıl önce Floransa'da bir köyde geçen hikâyeyi anlatır:

"Köy sakinlerinin kimi evindeydi, kimi tarlasında çalışıyordu, her biri kendi işine dalmıştı ki birden kilisenin çanı duyuldu. O dindarlık günlerinde çanlar gün içinde birçok kez çalardı; dolayısıyla bunda şaşıracak bir yan yoktu. Ama çalan yas çanıydı, üzgün üzgün, ve bu evet şaşırtıcıydı, çünkü bildikleri kadarıyla kimse ölüm döşeğinde değildi. Bunun üzerine kadınlar sokağa döküldüler, çocuklar topluştılar, adamlar tarlalarını ya da işlerini yüzüstü bıraktılar; bir süre sonra hepsi kilisenin avlusunda toplanmıştı, kimin için ağlayacaklarının kendilerine söylenmesini bekliyorlardı. Çan birkaç dakika daha çaldıktan sonra sonunda sustu.

Daha sonra bir kapı açıldı ve eşikte bir köylü belirdi. Bu adam her zamanki çan çalma görevlisi olmadığına göre, bu durumda köy sakinlerinin ona zangocun nerede olduğunu, kimin öldüğünü sormaları anlaşılır bir şeydi. 'Zangoç burada yok, çanı çalan benim' dedi köylü. Köy sakinlerinin ısrarla 'peki ama ölen de mi yok' diye sormaları üzerine köylü şöyle dedi: 'Hayır ismi olan, insan görünümünde biri için değil, adalet için çaldım yas

çanını, çünkü ölen adalet.

“Ne olmuştu? Yörenin açgözlü derebeyi topraklarının sınırını değiştiriyor ve köylünün küçücük toprak parçasının içinde ilerleyerek her defasında bir kısmını daha kendi topraklarına katıyordu. Mağdur köylü önce itiraz edip haksızlığa karşı çıktı, sonra yalvarıp yakardı ve sonunda resmî makamlara şikâyetle bulunup adaletin himayesini talep etmeye karar verdi. Bütün bunlar işe yaramadı ve soygun sürdü.

“Bunun üzerine köylü, umudunu yitirip adaletin öldüğünü (hep orada yaşamış biri için köyü dünya kadar büyüktür) duyurmaya karar verdi.”

Adalet Uğur Kaymaz davasında bir kez daha öldü.

Uğur Kaymaz davasında adalet öldü diye çan çalan yok ama!

Yargıtay'ın; verdiği bu kararlar adaleti öldürdüğünü cümle âleme duyurmak için şimdi çan çalmak gerek.

Adalet öldü!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu ülke, bu TE-SE-KE'ye kat-la-na-maz!

Orhan Miroğlu 01.07.2009

Sorun, artık 'malum belgeyi' çoktan aştı, tarihî bir yol ayrımındayız.

Öncelikle şunun altını çizelim: “Ordu içinde darbe heveslisi birtakım subaylar vardır, ama ordu darbe yanlısı değildir” demek yanıltıcıdır.

Türkiye’de şimdiye kadar gerçekleşen darbeler, muhtıralar açıkça gösteriyor ki; TE-SE-KE darbelere meyilli bir siyasi kültüre ve geleneğe sahiptir.

Bugün Türkiye, siyasi tarihinde ilk kez TE-SE-KE’nin demokrasiye karşı girişimlerine ve çıkardığı krizlere rağmen, geri adım atmayan ve demokrasiyi savunan bir hükümetle yönetiliyor.

Türkiye’nin illegal anayasası olan MGSB’nin rehberliğinde, MGK, OYAK, TUSAŞ, ÖZEL HARP DAİRESİ ve JİTEM gibi özel ‘kurumlarla’ ülke yönetmeye alışmış bir ordu için, bu kabul edilemez bir durumdur.

Sistem göbeğinden çatlıyor ve ne TE-SE-KE’nin ekonomik gücü, ne de gittikçe sarsılan itibarı sistemi ayakta tutmaya yetiyor.

TE-SE-KE, bisküvi, kraker, kek, araba, çimento üretti, sigortacılık, bankacılık yaptı.

TE-SE-KE'nin kurduğu holding, Türkiye'nin ilk 10 büyük holdingi arasında yer aldı.

TE-SE-KE, ekonomik alanda büyümekle kalmadı, izlediği politikalarla 'iç düşmanlarını' da büyüttü; ve şimdi bu 'düşmanlarla' yaşamaya, onların ülkeyi yönetiyor olmalarına razı değil.

TE-SE-KE tarafından düzenlenen layihalarda ve her seferinde adları değişen, ama muhtevaları hiç değişmeyen bir takım belgelerde, iç düşmanlar olarak Kürtler, gerçek solcular, liberaller, demokratlar, AB yandaşları vardı hep.

Başbakan Erdoğan ve hükümeti bu iç düşmanlar listesinde birer 'ulusal risk' faktörüdür hâlâ.

TE-SE-KE'nin 'iç düşman' olarak gördüğü bütün siyasi, dinî, etnik grupların istedikleri bir tek şey var, o da demokrasinin standartlarına uyan bir TE-SE-KE.

Generaller, buna razı olmuyor bir türlü.

Ellerinde kala kala Kürt savaşı kaldı, onu da geçmişte olduğu gibi ne kabul edilebilir sınırlarda tutmak mümkün, ne de zamanla çoğalan güçlü muhataplarıyla, kavgaya tutuşmayı göze almak!

Dünya Türkiye'nin değişmesini ve gerçek bir demokrasiye kavuşmasını beklerken, TE-SE-KE, demokrasiyi istemiyor ve siyasi sistem içindeki belirleyici gücünü korumak için her çareye başvuruyor.

Genelkurmay Başkanı, 'düşmana göster geri çek' misali, yanına otuz altı generali birden alarak, ancak yetmişli, seksenli yılların Latin Amerika'sında görülebilecek kudret gösterisinde bulunuyor.

TE-SE-KE'nin yeni bir asimetrik savaşla karşı karşıya olduğunu iddia ediyor Başbuğ ve bunun kendileri açısından kat-la-nı-la-maz olduğunu ilan ediyor.

Demek istiyor ki Başbuğ;

Ey ahali!

TE-SE-KE her şeyi denemektedir, ama asimetrik savaş yürüten 'iç düşmanlara' karşı bir türlü başarılı olunamamaktadır, desteğinize ihtiyacımız var!

TE-SE-KE'nin 25 yıl savaşarak –Hasan Celal Güzel'e göre de savaşır gibi yaparak- baştan sona başarısız olduğu, ilk asimetrik savaşı unuttuğumuzu sanıyor General Başbuğ ve mağdurları oynuyor.

Bu ikinci asimetrik savaşın 'gerillaları' kim acaba?

Hasan Cemal, Ali Bayramoğlu, Cengiz Çandar, Ahmet Altan, Ekrem Dumanlı, Yasemin Çongar, Fethullah Gülen, Bülent Arınç, R. Ozan Kütahyalı, Fehmi Kuru gibileri mi?

Yoksa sevgili Mehmet Baransu mu?

Yapmayın Allah aşkına General, kafaları karıştırmayın lütfen!

Bilgilerimiz kıt, devletin arşivleri bizlere kapalı, ama yine de tecrübelerimizle emin olduğumuz bir şey var:

Türkiye iddia ettiğiniz gibi yeni bir asimetrik savaşla karşı karşıya değil.

Türkiye'nin en önemli derdi 12 Eylül yıllarında TE-SE-KE'nin bu ülkenin başına sardığı birinci asimetrik savaştan kurtulmaktır.

Üstelik, TE-SE-KE mensubu subaylar da açıkça söylüyor artık, ilk ve son asimetrik savaşı Kürtler değil, devlet istedi diye.

Bugün de savaşmak istemiyor Kürtler, ama TE-SE-KE bu savaşa yazık ki muhtaç hale geldi.

PKK yarın silahları gömdüğünü ilan etse, TE-SE-KE'nin bunu da 'asimetrik savaşın yeni bir aşaması olarak' ilan edeceğinden hiç kuşku yok.

Siz hangi asimetrik savaştan bahsediyorsunuz anlamak mümkün değil.

Asimetrik savaş, düzenli bir orduya karşı, gerilla birliklerinin yürüttüğü savaştır.

Türkiye bu savaşın içinde hâlâ.

Hak ve adalet yerini bulsun diye önce siz gelin, 25 yıldır TE-SE-KE'nin yürüttüğü bu savaşı konuşalım, ne dersiniz?

Var mısınız buna?

Boş verin siz 'kâğıt parçası' o belgeyi, nasılsa o belgeden ve o albaydan her yerde var!

Aktütün'ü, Dağlıca'yı, Bingöl'ü, Güçlükönak'ı konuşalım biz!

Asimetrik savaşı bitirmek sevdasına, hayatından olan Özal'ı, Eşref Bitlis'i, Uğur Mumcu'yu konuşalım!

OHAL hukukuyla, sıkıyönetimlerle yönetilen bölgede çeyrek asır boyunca olup bitenleri konuşalım!

Diyarbakır cezaevini, üç milyon insanın yerinden edilmesini, 18 bin faili meçhul cinayeti, ölüm kuyularını, ölüm tarlalarını konuşalım!

Birinci asimetrik savaş yıllarında MİT'in, Emniyet'in ve seçilmiş bütün hükümetlerin nasıl devre dışı kaldığını konuşalım!

TE-SE-KE'nin yıllarca, bu ülkenin bütçesinden yüzde 30 pay alıp toplamda, yarım trilyon dolar harcayarak birinci asimetrik savaşta nasıl başarısız kaldığını konuşalım!

JİTEM'ci Yeşil'i, General Veli Küçük'ü, Levent Ersöz'ü, Atilla Uğur'u, Albay Cemal Temizöz ve Koçero Saluci'yi ve

çoğu TE-SE-KE mensubu Ergenekoncuları konuşalım!

Bakınız General!

TE-SE-KE olarak, tarihte ilk kez, kamu vicdanı ve hukuk karşısında savunma pozisyonuna girdiğinizi unutmayınız.

Bu bile Türkiye'nin ne kadar değiştiğini göstermeye yeter.

Türkiye Honduras değil ve asla da olmaz!

Bizi artık korkutmaktan vazgeçiniz General!

Hem sonra, korkup bir kenara çekilmeyi düşünsek bile, dünyayı kendinize inandıramazsınız.

Bu ülkeyi ve bu dünyayı Baykal ve partisi CHP'den ibaret sanıyorsanız, yanılıyorsunuz!

Demokrasiyi ve barışı bu güzel ülkeye çok görmeyin artık!

Ve unutmayınız ki General, birinci asimetrik savaşın gerçek sebeplerini ve belgelerini bir gün insanlar hakikaten görebilse ve konuşmaya başlasa, inanın Türkiye asıl o zaman, TE-SE-KE'ye kat-la-na-maz!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aşk 'sınır' tanımadı

Orhan Miroğlu 08.07.2009

Sınır tanımayan aşkın haberi pazar günü *Radikal*'de yer aldı. Okuyunca keşke dedim, bu haber manşetten verilseydi.

Bu film gibi aşk bunu hak ediyordu bence.

Biri Türk, biri Kürt iki gencin aşkı sınır tanımamıştı ve Şemdinli'de görev yapan uzman çavuşun kızı 18 yaşındaki Tülün Önder ile Şemdinlili 19 yaşındaki Rojhat İliş'in uzun süre ailelerinden saklı tuttukları sevdaları, mutlu bir sonla noktalanmıştı.

Gençler, aşklarını korkusuzca ve kimlerle paylaştılar, yüreklerini kime açtılar, bunu bilemeyiz; ama belli ki, önce, ailelerinin bu evliliğe razı olmayacağını düşünmüşler ve korkuya kapılmışlar.

Bildiğiniz gibi, böylesi durumlarda mutlu sona ermek için âşıkların ellerinde bir tek çare vardır, o da kaçmak.

Tülün ve Rojhat da bu çareye başvuruyorlar ve birlikte kaçıyorlar.

İki âşığın hemen ele geçip yakalanmaya hiç mi hiç niyetleri yok ama!

Kısa sürede yakalanmamak için de birlikte sınırı geçip Rojhat'ın Kuzey Irak'ta yaşayan akrabalarının yanına gidiyorlar.

Ve tam iki ay Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nin topraklarında oradaki akrabalarla birlikte yaşıyorlar.

Baba, uzman çavuş İhsan Önder, kızının PKK'ye kaçtığını –kaçırıldığını- sanıyor.

Ama daha sonra, Rojhat'ın ailesiyle temasa geçiyor, sorup soruşturuyor ve gerçeği öğreniyor.

Ortada dağa çıkmaya dair yeni bir hikâye yok, birbirine sevdalanan iki gencin, evlenmek için kaçışları var sadece.

Baba İhsan Önder, gençlerin evlenmesine razı olunca iki genç Şemdinli'de kurulan bir düğünle dünyaevine giriyor.

Sevgi ve mutlulukla yaşasın Rojhat ve Tülin.

Haberi okuyunca aklınıza çok şey geliyor ister istemez.

Her iki halk arasındaki evlilikler; siyasi sorunlar her nasıl yaşıyorsa yaşansın, 12 Eylül 1980'e kadar, kesintiye uğramadı hiçbir zaman.

O vakitler, 'damat adayı olarak bir Kürt genci', her şeyden önce güven veren, sözüne sadık, kadına ihaneti düşünmeyen biri olarak görülüyordu.

Çok gerilere gitmeyelim, 1970-80'li yıllarda şehirlere gelip üniversite okuyan gençler buralarda, Kürt olmayan kızlarla evlilikler yapıyordu.

Kürt gençleri güvenilirirdi ve samimiydi.

Sevince 'Allahına kadar' seviyordu!

Sonra Kürt gençleri çok saftı, aralarında masumiyeti hatırlatan bir saflıkla, sevdiği kızı 'çaktırmadan sevenler' vardı.

1968 ve hatta 78 kuşağından olan ve çaktırmadan seven bu saf gençlerin hikâyeleri anlatılır hâlâ, dost sofralarında.

Sonra bu tablo 1980'li 90'lı yıllarda tamamen değişti.

Bize birşeyler oldu, her şey bozuldu, her şey kötüye gitti.

Bu kötü gidişten, Kürtler ve Türkler arasında gerçekleşen evlilikler de nasibini aldı.

Bir Türklerle evlenmek isteyen Kürt gençlerinden, sabıka kaydı istendiğini bilirim.

Kürt komşularla ilişkiler artık yaşanması gerektiği gibi yaşanmıyordu zaten ve hiçbir şey eskisi gibi değildi.

Araya kan ve ölüm girmişti çünkü.

Kürtlere ev bile kiralanmıyor, büyük şehirlerdeki suç artışları onların akın akın gelip bu şehirlere göç etmelerine bağlıyordu.

Ne dertlerini soran vardı Kürtlere ne de buraya göç etmelerinin sebeplerini anlamaya çalışan.

Çatışmalarda, faili meçhullerde kaybettikleri evlatlarının yasını, taziyesini bile Türk komşularından gizleyen Kürt aileler vardı.

Bu taziye, bu yas niye diye onlara sorulduğunda, oğlumuz/kızımız havuza düştü boğuldu, trafik kazası geçirdi gibi cevaplar veriyorlardı.

Rojhat ve Tülin'in hikâyesini anlatmaya devam edelim.

Rojhat ve Tülin çok cesur iki gencimiz. Ama en çok da Tülin.

Sen gel, bombaların, mayınların patladığı, gece sessizliklerinin kurşun sesleriyle talan edildiği bir şehirde, bir asker kızı olarak, bir Kürt gencine âşık ol!

Tebrikler Tülin!

Biliyor musunuz, Rojhat ve Tülin aşklarıyla, meydan okudular cümle kavgalarımıza, cümle savaşlarımıza.

Bu evlilikle iki halk arasındaki akrabalık sınır ötesine taşındı.

Rojhat'ın sınır ötesinde yaşayan Kürt akrabaları, şimdi Kırklareli'nden Önder ailesinin de akrabaları oldular.

Bu hayırlı vesileyle gelin Türkiye'nin Şemdinli hafızasına yeniden bir bakalım isterseniz.

Şemdinli deyince aklınıza ne gelir?

Benim aklıma Türkiye'nin mukadderatını değiştirebilecekken sivil iradesizlik nedeniyle bu şansını kaybetmiş bir yer, mühim şeylerin cereyan ettiği bir hafıza mekânı geliyor.

Umut kitabevinin yakılması, 25 yıl devam eden çatışmalarda hayatını kaybeden, Rojhat ve Tülin'in yaşında gencecik Kürt ve Türk gençleri geliyor.

Sonra benim aklıma, bu ülkede bir benzeri daha yazılamamış olan Şemdinli iddianamesi geliyor; Şemdinli davasında yargılanan 'iyi çocukların' sivil mahkemede 39 yıl ceza aldıktan sonra, askerî mahkemede daha ilk duruşmada serbest kalması, müdahil avukatların bu hukuksuzluğu protesto amacıyla mahkemeyi boykot

etmesi ve daha bir yığın şey geliyor.

Şemdinli bu yönüyle bir milat.

Ama bir asker kızının bir Kürt genciyle bu şehirde yaşadığı aşkın hikâyesi de, bir başka anlamda ve daha anlamlı bir milat.

Ölüm haberleri ve bomba sesleri arasında, bize, yaşamaktan vazgeçemeyeceğimiz ortak kaderimizi yeniden hatırlattığı için.

Tebrikler Tülin, tebrikler Rojhat.

Tebrikler Önder Başçavuşum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zanqirt katliamı ve sosyolojik tahrifat

Orhan Miroğlu 15.07.2009

Zanqirt köyü katliamından sonra, bölgenin risk haritasının çıkarılacağı ve risk altında olan başka köyler için önlemler alınacağı söylenmişti.

25 yıl boyunca, savaş alanı haline getirilmiş bir bölgede riskli olan ve olmayan yerler ayrımı, hak ve yaşam ihlallerinin farklı yerleşim alanlarında izlediği seyri anlamak bakımından yapılıyorsa, doğru bir şey bu. İller, ilçeler arasında böyle farklar vardı çünkü.

Mesela insanlar geçmişte 'Şırnak Cumhuriyeti'nin, başka yerlere benzemediğini gayet iyi biliyordu.

Şırnak, fitilini, JİTEM ajanlarının ve ölüm timlerinin tutuşturduğu sürekli bir cehennem ateşi içindeydi. Bu şehirde ve ilçelerinde kazılan kuyulardan çıkan insan kemikleri bugün artık bu cehennemin mahiyeti hakkında az çok fikir veriyor.

Ama ne çare ki, yirmi yıl sonra.

Yine o bölgede, Kerboran –Dargeçit- gibi, Midyat ve Silopi gibi yıllarca muhalif partilerin ve sivil toplum örgütlerinin giremediği ilçeler de vardı.

Kerboran, kaçırıldıktan sonra dağlardaki mağaralarda yakıldığı söylenen insanların hikâyeleri ile, Midyat ise, şimdiye kadar doğru dürüst kamuoyunun gündemine gelmeyen Süryanilere yönelik 50 civarında faili meçhul cinayetle anılıyor şimdi.

Ebubekir Deniz ve Serdar Tanış Silopi’de DEHAP ilçe örgütü açtılar, ama bunu hayatlarıyla ödediler.

Ama bölgenin sosyolojik hakikatini araştıran bilim insanlarının, devlet bürokrasisiyle mutabakat halinde tanımladıkları risk kavramı, savaşın kurbanları ve ihlallerle ilgili bir şeyi ifade etmiyor.

Zanqirt köyünde yaşanan katliamın sebepleri araştırılıyor bugünlerde ve bu araştırmaları yapanlar; Kürt toplumunu kuşatıldığı bütün gerçekliklerden soyutlayarak, onu her türlü riski –katliam dahil- kendi içinde üreten, sosyoloji biliminin bile çözemediği ve aciz kaldığı ‘eşi benzeri olmayan bir toplum’ gibi sunmaya çalışıyorlar.

Bu araştırmaları yapanları, ne devletin o bölgede yaşayan Kürt vatandaşlarıyla sorunlu ilişkileri ne de bu sorunlu ilişkilerden kaynaklanan şiddet pratiği ilgilendiriyor.

Zanqirt köyünde yaşanan katliam için, Mardin’de yapılan bir saha araştırmasının açıklanan ön raporundaki görüşler, bu söylediklerimi fazlasıyla doğruluyor.

Erzurum Atatürk Üniversitesi’nden Yrd. Doçent Dr. Yıldız Akpolat öncülüğünde gerçekleşen ‘Mardin Saha Araştırması’na Mardin Valiliği de katkı sunmuş.

Valilik, amacına ulaştığını ve yararlanabileceği bir raporu elde ettiğini düşünüyor mu acaba, bunu bilmiyorum; ama kanımca bu raporun, valiliğin yeni katliamları önlemek bakımından muhtemelen uygulayacağı kısa ve uzun vadeli projelere hiçbir katkısı olmaz.

Çünkü bu rapor yaraya doğru teşhis koymuyor.

Çünkü ön açıklamadan anlaşılan o ki, hakikati gizleyen ve olguları olduklarından farklı bir biçimde sunmaya çalışan bir rapor bu.

Burada anlatılan Mardin’i, bir Mardinli olarak tanıyamadığımı itiraf edeyim.

Yıldız Akpolat’ın yaptığı saha araştırmasının sonuçlarına göre, Zanqirt köyündeki katliamın sebebi, kadının mülkiyet hukukunun dışına itilmiş olması.

Ön raporda yazılanlara bakılırsa, köylüler, bu yüzden kendi aralarında güven kaybına uğrayınca şiddete meylediyor ve diğerlerine karşı güçlerini arttırmak için çareyi çok çocuk yapmakta buluyorlar.

Tahrifat böyle başlıyor, şöyle de devam ediyor:

Çoğu sakat olan bu çocuklar, köy meydanlarında, kuş sesleri arasında böyle barış içinde büyüyüp dururken, Kalaşnikov nedir bilmiyor, silah sesi duymuyorlar bile!

Uykuları gece yarıları baskınlarıyla hiç bölünmüyor, babaları, kardeşleri, amcaları faili meçhule gitmiyor!

Köyleri yakılmıyor ve yıkılmıyor!

Dağlardaki çarpışmalarda ya da köy baskınlarında öldürülmüş insanların başında ağıt yakan kadınların

varlığından haberleri bile yok!

Şiddet nedir, neye benzer, kim kime niçin şiddet uygular, bunları hiç bilmiyorlar!

Sonra bir gün aralarından bazıları, köydeki miras kavgalarından, kadınların habire sakat çocuk doğurmalarından usanıp, bizim Mahsun'un filminde anlatıldığı gibi, karakol komutanıyla helalleşiyor ve doğup büyüdüğü toprakları, efendi efendi terk ediyor ve büyük şehirlere geliyorlar.

Ama burada da ne yazık ki 'kapkaç çetelerinin emek deposu' oluyorlar!

Bilim diliyle değil ama, bu köşenin adı olan 'Yüzleşme' diliyle Mardin Saha Araştırması'nda bize sunulan hikâyenin, basitçe anlatmak istediği bu.

Devamı var ama, bitmedi.

Yıldız Hanım'a göre, kendi aralarında güven kaybına uğrayan Kürt köylüleri, devletin valisine çok güveniyorlarmış!

Devletin valisine güvenen, devletin korucusuna da güvenir haliyle ve devletin silahlarıyla katliama uğradığında bile bu güveni sarsılmaz!

Yıldız Akpolat ve araştırmayı yürütenler, "direkt olarak valilik tarafından görevlendirildiklerini", söylediklerinde, "köylülerin içleri rahatlamış ve soruları samimiyetle cevaplamışlar."

Arada bu güven sağlandıktan sonra, malı mülkü paylaşmamaktan ve kadınları maldan mahrum etmekten doğan kardeşin kardeşe duyduğu 'kötü niyeti' ve 'nefreti' açığa çıkarmak için Yıldız Hanım bazı deyimleri hatırlatmış köylülere.

Ne Durkheim'in ne de Diyarbakırlı sosyolog Ziya Gökalp'ın dahi aklına gelmez böylesi bir yöntem.

Bravo doğrusu!

İşte size 15 köyde 365 deneğe hatırlatılan o deyimler ve bu deyimlerin aldığı onay:

- Kardeş kardeşi hem kucaklar hem bıçaklar!

Köylülerden onay: Yüzde 55

- Akrep etmez akrabanın ettiğini!

Onay: Yüzde 60

- Cana can, dişe diş, göze göz!

Onay: Yüzde 36,8

Böyle düşünen bir halk, silahı da, mermiyi de devletten ve bedava alıyorsa, yani teknik altyapı da tamamsa, kendi kendine katliam uygulamaz da ne yapar!?

Mardin Saha Araştırması'nın vardığı sonuç maalesef böyle bir şey!

Ben bu sosyolojik tahrifata inanmadım, kimse de inanmaz zaten.

Kürtlerin başkaları tarafından, doğru anlaşılmasını engelleyen ve asıl sebepleri gizlemeye hizmet eden bir çabadır bu.

Bu zihniyet kalıbı, nefret doğurur sadece, hiç bir iyileştirme programına hizmet etmez.

Bilimsel çalışma adı altında yapılan bu türden tahrifatlar yüzünden, bu halk neredeyse kendini tanıyamaz hale geldi.

Unutulmamalı ki, Diyarbakır cezaevinde, 'kendilerini tanıyamasınlar' diye mahkûmlara uygulanan programın, bu ülkeye maliyeti, hâlâ devam eden bir iç savaş oldu.

Kürtlerin 'doğuştan ebedi kötülüğünün' sonucu değildir Zanqırt katliamı.

Bu iç savaşın sonucudur.

Geri çekilmesi gereken bu rapora göre, bütün kötülüklerin, kardeşten geldiğine inanan ve neredeyse, 'kardeş katli vaciptir' diyen bir Mardin var karşımızda.

Sayın Vali, desteklediğiniz söylenen bu raporu siz gerçekçi buluyor musunuz?

Siz, akraba ve kardeş olan insanların birbirini öldürmeye neredeyse can attığı bir şehri mi yönetiyorsunuz gerçekten?

Değilse, 'kardeş kardeşi hem kucaklar hem bıçaklar', 'akrep etmez akrabanın ettiğini', 'cana can, dişe diş, göze göz' diye, sosyolojik araştırma adı altında köylülere saçma sapan sözlerin onaylatılmasına niçin izin veriyorsunuz?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dün gece gördüm bir rüya...

Orhan Miroğlu 22.07.2009

Rüya görecek yaşı çoktan geride bıraktım. Ama itiraf edeyim *Taraf*'ın manşetleri bana bu yaşta rüya gördürmeye başladı. *Taraf*'ın attığı manşetler, epilepsi hastalarında heyecanın, korkunun, üzüntü ve endişenin

nöbet halini tetiklemesi gibi bir hal yaratıyor bende ve belleğimin derinliklerindeki o korkunç hafızayı tetikleyerek kâbustan farksız rüyalar görmeme sebep oluyor.

Oysa bir haftadan beri bulunduğum yer bir doğa harikası. Sabahları kuş sesleriyle uyanıyorum.

Akdeniz ve bir dostumun ifadesiyle aslında hiç olmayan ve sonradan icat edilen Ege denizinin kesiştiği bir yarımada burası. Küçücük balıklarla, ördeklerle beraber yüzüyor tatilciler. Sabahları mis gibi köy ekmeğiyle kahvaltı yapıyoruz. Bir kusuru var ama buranın. Reina benzeri bir yer yok. Olmadığı için de burada yaşayan ahali arasında kim kimi nasıl ötekileştiriyor bilen birine rastlamadım. Biliyorsunuz ötekileştirilmiş insanların dramını anlayabilmemiz için iki şeye ihtiyaç oluyor. Bunlardan biri Reina tipi mekânlar, diğeri Osmanlı padişahları gibi, anında kılık değiştirip halkın arasına karışabilen Ayşe Arman.

İşin şakası bir yana, aslında burada yaşayan halk medyanın yalanlarına pek aldırış etmiyor gibi geldi bana. Çünkü her şeyden önce yalanı sevmiyor. Can Yücel'in mezarı burada.

Mezar taşına, "Ne kadar yalansız yaşarsan o kadar iyi" diye yazılan Can Baba'nın bura halkının yalansız yaşama alışkanlığında belki az çok payı vardır, bilemiyorum tabii.

Buna rağmen, yalansız yaşanmıyor düsturunun kötü örneklerine rastlamak da maalesef mümkün.

Bu cennet mekâna vardığımız günün daha sabahında anladım bunu. Ankara'dan 12 saat süren bir otobüs yolculuğundan sonra gideceğimiz yere varmak üzereydik ki, bir tesise girdik. On dakika ihtiyaç molası. Eh sabah saatlerinde gazete bakmak da ihtiyaçtan sayılır. Haliyle gazetelerin olduğu kısma geçtim. Bütün gazeteler vardı. *Taraf* yoktu ama. Satışa bakan genç esmer kıza "*Taraf* bitti mi, göremedim de" diye sordum. "Yok" dedi, "galiba onun dağıtımı durdurulmuş, bize gelmiyor." "Dağıtımının durdurulduğunu kim söyledi size" diye sordum. "Bilmiyorum" dedi, "ama bize söylenen bu."

Jandarma bölgesinde bulunuyorduk. Sağda solda Jandarma araçları turlayıp duruyordu.

İhtiyaç molasından hemen sonra otobüsü durduran ve kimlik kontrolü yapan da Jandarma görevlileriydi.

Yanlış anlamayın, gazete bayilerine *Taraf*'ın satışı durduruldu diye haber yollayan ve gereği neyse yapan Jandarma olabilir demek istemiyorum. Elimde herhangi bir belgem yok. Olsa bile belgenin fotokopisini ibraz etmek bir mesele, aslını arayıp bulmak ayrı bir mesele. Rüyalarım döneyim iyisi mi, bu konu orda dursun.

Sözünü ettiğim ilk rüyayı görmeme sebep olan manşet Cemal Temizöz'le ilgili manşetti ve *Taraf*'ın Güneydoğu temsilcisi olmasına ayrıca çok sevindiğim Faruk Balıkçı'nın imzasını taşıyordu.

Çarşamba günü Faruk Balıkçı'nın haberini okuduktan sonra bu doğa harikası yerin keyfi filan kalmadı.

Gündüz ve gece bitmek bilmedi. Uykuya dalar dalmaz da kendimi bir darbenin içinde buldum. Ergenekon sürecinden bu yana, benim hiç değişmeyen bir sorum var:

Ya bu adamlar başarsalardı?

Bu adamlar, bir hafta, bir ay bile yönetebilselerdi bu ülkeyi ne olurdu acaba, hiç düşündünüz mü?

O çarşamba gününün gecesi gördüğüm rüya bu soruya bir cevaptı sanki. Korktuğum başıma gelmiş ve nihayet darbe olmuştu memlekette. Her tarafta haklarında verilecek kararı ya da emri bekleyen insanlar vardı. Kafleler yani.

Toplanma merkezlerine getirilen bu insanların arasında tanıdıklarım var mıydı bilmiyorum, belki de vardı ve onları görmüştüm, ama rüya bitip uyandığımda rüyanın bu bölümünü hatırlamadığımı anladım.

Fakat rüya sürüp giderken ben de onların arasındaydım. Bulunduğumuz gruba kalabalık rütbesi olan bir komutan yaklaşıyordu ve beni kolumdan tutup askerlere teslim ediyordu. "Buna," diyordu "özel muamele yapacaksınız", sonra da ekliyordu, "buna özel muamele gerekiyor." Allahtan bu özel muameleyle karşılaşmadan uyanıverdim rüyadan.

İkinci rüyayı pazar günü Ömer Oğuz'un "Adeta Soykırım" başlığıyla verilen haberini okuduktan sonra ve pazarı pazartesiye bağlayan gece gördüm. Haberi okuyunca, Marlon Brando'nun Vietnam cehennemini anlatan o unutulmaz filmi *Kıyamet*, gün boyunca aklımdan hiç çıkmadı.

Bir film düşünün ki sahnelerinin her biri adeta kıyameti hatırlatmaktadır. Ateşte yakılan insanlar, kurşuna dizilen atlar, ona zulmedenin dilini dahi bilmeyen ve bebeğini bu kıyametin ortasında düşüren kadınlar.

Sonra Kont Drakula'ya insanların kanını daha fazla akıtmasın diye, kutsal haç gösterilmesi gibi, bu kıyamet sahnelerini yaratanlara kurbanlardan birinin Kur'anı Kerim göstermesi. Kutsal hacın Kont Drakula'yı durdurabilmesi ama Kur'anı Kerim'in bu kıyamet yaratıcılarını durduramaması.

Canan'ın, haberi okuduktan sonra fısıldarcasına söylediği şu sözlerin, bu kıyametin yaşandığı coğrafyada yazık ki, yıllarca ne cevabı vardı ne anlamı:

"Bu zulmü yapanlar kendi kadınlarını ve çocuklarını nasıl sevebilmişler acaba?"

Ormancık köyü katliamı Güçlükönak katliamını hatırlatıyordu. Her iki katliamda da hayatını kaybedenler koruculardı. Güçlükönak PKK'ye yıkılmıştı o tarihte. Ama eski devlet bakanlarından Adnan Ekmen yıllar sonra bir açıklama yapıyor ve Güçlükönak katliamını JİTEM'in gerçekleştirdiğini söylüyordu.

Ormancık köyü katliamı ise faillerin gizli kaldığı bir katliam değildi zaten.

Öldürüldükten sonra tabura gömüldükleri söylenen 12 korucunun hikâyesi, bir parça huzur için geldiğim bu mekânın bütün güzelliklerini bir anda alıp götürdü. Beni huzursuz etti.

Bu huzursuzluk, gece, içinde yalnız olmadığım bir rüyaya dönüştü. Yanımda Adnan Ekmen vardı bu sefer. Onunla ikimiz bir aracın içindeyiz. Ankara'da dolaşıyoruz. Nereye gideceğimiz belli değil. Rüya bu ya, niçin beraberiz o da belli değil. Ama olağanüstü bir durum olduğunun sanki ikimiz de farkındayız gibi.

Rüyadan uyandığımda ben inanmadım böylesi bir rastlantıya. Eminim siz de inanamayacaksınız. Anayasa Mahkemesi'nin tam önünde aracımız sivil insanlar tarafından durduruluyor. Bizi durduranlar anlaşılan ikimizi de tanıyorlar. Bana herhangi bir şey söylemeden direk Adnan Ekmen'e yöneliyorlar ve gayet kibar bir dille "Adnan Bey bizimle birlikte geleceksiniz" diyorlar. Adnan, efendi adam, hiç itiraz etmiyor. Araçtan iniyor ve onu

son kez Anayasa Mahkemesi'nin kapısından girerken görüyorum.

O gittikten sonra, beni de alacaklar diye aracın içinde tek başıma beklemeye başlıyorum.

Fakat beklentim boşuna. Çünkü kimse gelmiyor ve kimse birşey söylemiyor bana. Hiç bitmeyecek bir zamanın içinde yaşıyor gibiyim.

Rüyada da olsam Adnan Ekmen'in Güçlükönak için tanıklığını hatırlıyorum tabii. Acaba diyorum içimden Deniz Baykal, Adnan Ekmen'in tanıklığını iptal etsin diye Anayasa Mahkemesi'ne filan mı başvurdu? Adnan Bey'i bunun için mi alıp götürmüşlerdi yoksa?

Bu rüyada da her şey çok karanlık ve çok belirsizdi sevgili okurlar.

Ve Türkiye'de yaşananların aynadaki yansıması gibiydi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dün gece gördüm bir rüya...

Orhan Miroğlu 22.07.2009

Rüya görecektir yaşı çoktan geride bıraktım. Ama itiraf edeyim *Taraf*'ın manşetleri bana bu yaşta rüya gördürmeye başladı. *Taraf*'ın attığı manşetler, epilepsi hastalarında heyecanın, korkunun, üzüntü ve endişenin nöbet halini tetiklemesi gibi bir hal yaratıyor bende ve belleğimin derinliklerindeki o korkunç hafızayı tetikleyerek kâbustan farksız rüyalar görmeme sebep oluyor.

Oysa bir haftadan beri bulunduğum yer bir doğa harikası. Sabahları kuş sesleriyle uyanıyorum.

Akdeniz ve bir dostumun ifadesiyle aslında hiç olmayan ve sonradan icat edilen Ege denizinin kesiştiği bir yarımada burası. Küçük balıklarla, ördeklerle beraber yüzüyor tatilciler. Sabahları mis gibi köy ekmeğiyle kahvaltı yapıyoruz. Bir kusuru var ama buranın. Reina benzeri bir yer yok. Olmadığı için de burada yaşayan ahali arasında kim kimi nasıl ötekileştiriyor bilen birine rastlamadım. Biliyorsunuz ötekileştirilmiş insanların dramını anlayabilmemiz için iki şeye ihtiyaç oluyor. Bunlardan biri Reina tipi mekânlar, diğeri Osmanlı padişahları gibi, anında kılık değiştirip halkın arasına karışabilen Ayşe Arman.

İşin şakası bir yana, aslında burada yaşayan halk medyanın yalanlarına pek aldırış etmiyor gibi geldi bana. Çünkü her şeyden önce yalanı sevmiyor. Can Yücel'in mezarı burada.

Mezar taşına, "Ne kadar yalansız yaşarsan o kadar iyi" diye yazılan Can Baba'nın bura halkının yalansız yaşama alışkanlığında belki az çok payı vardır, bilemiyorum tabii.

Buna rağmen, yalansız yaşamıyor düsturunun kötü örneklerine rastlamak da maalesef mümkün.

Bu cennet mekâna vardığımız günün daha sabahında anladım bunu. Ankara'dan 12 saat süren bir otobüs yolculuğundan sonra gideceğimiz yere varmak üzereydik ki, bir tesise girdik. On dakika ihtiyaç molası. Eh sabah saatlerinde gazete bakmak da ihtiyaçtan sayılır. Haliyle gazetelerin olduğu kısma geçtim. Bütün gazeteler vardı. *Taraf* yoktu ama. Satışa bakan genç esmer kıza "*Taraf* bitti mi, göremedim de" diye sordum. "Yok" dedi, "galiba onun dağıtımı durdurulmuş, bize gelmiyor." "Dağıtımının durdurulduğunu kim söyledi size" diye sordum. "Bilmiyorum" dedi, "ama bize söylenen bu."

Jandarma bölgesinde bulunuyorduk. Sağda solda Jandarma araçları turlayıp duruyordu.

İhtiyaç molasından hemen sonra otobüsü durduran ve kimlik kontrolü yapan da Jandarma görevlileriydi.

Yanlış anlamayın, gazete bayilerine *Taraf*'ın satışı durduruldu diye haber yollayan ve gereği neyse yapan Jandarma olabilir demek istemiyorum. Elimde herhangi bir belgem yok. Olsa bile belgenin fotokopisini ibraz etmek bir mesele, aslını arayıp bulmak ayrı bir mesele. Rüyalarıma döneyim iyisi mi, bu konu orda dursun.

Sözünü ettiğim ilk rüyayı görmeme sebep olan manşet Cemal Temizöz'le ilgili manşetti ve *Taraf*'ın Güneydoğu temsilcisi olmasına ayrıca çok sevindiğim Faruk Balıkçı'nın imzasını taşıyordu.

Çarşamba günü Faruk Balıkçı'nın haberini okuduktan sonra bu doğa harikası yerin keyfi filan kalmadı.

Gündüz ve gece bitmek bilmedi. Uykuya dalar dalmaz da kendimi bir darbenin içinde buldum. Ergenekon sürecinden bu yana, benim hiç değişmeyen bir sorum var:

Ya bu adamlar başarsalardı?

Bu adamlar, bir hafta, bir ay bile yönetebilselerdi bu ülkeyi ne olurdu acaba, hiç düşündünüz mü?

O çarşamba gününün gecesi gördüğüm rüya bu soruya bir cevaptı sanki. Korktuğum başıma gelmiş ve nihayet darbe olmuştu memlekette. Her tarafta haklarında verilecek kararı ya da emri bekleyen insanlar vardı. Kafleler yani.

Toplanma merkezlerine getirilen bu insanların arasında tanıdıklarım var mıydı bilmiyorum, belki de vardı ve onları görmüştüm, ama rüya bitip uyandığımda rüyanın bu bölümünü hatırlamadığımı anladım.

Fakat rüya sürüp giderken ben de onların arasındaydım. Bulunduğumuz gruba kalabalık rütbesi olan bir komutan yaklaşıyordu ve beni kolumdan tutup askerlere teslim ediyordu. "Buna," diyordu "özel muamele yapacaksınız", sonra da ekliyordu, "buna özel muamele gerekiyor." Allahtan bu özel muameleyle karşılaşmadan uyanıverdim rüyadan.

İkinci rüyayı pazar günü Ömer Oğuz'un "Adeta Soykırım" başlığıyla verilen haberini okuduktan sonra ve pazarı pazartesiye bağlayan gece gördüm. Haberi okuyunca, Marlon Brando'nun Vietnam cehennemini anlatan o unutulmaz filmi *Kıyamet*, gün boyunca aklımdan hiç çıkmadı.

Bir film düşünün ki sahnelerinin her biri adeta kıyameti hatırlatmaktadır. Ateşte yakılan insanlar, kurşuna dizilen atlar, ona zulmedenin dilini dahi bilmeyen ve bebeğini bu kıyametin ortasında düşüren kadınlar.

Sonra Kont Drakula'ya insanların kanını daha fazla akıtmasını diye, kutsal haç gösterilmesi gibi, bu kıyamet sahnelerini yaratanlara kurbanlardan birinin Kur'anı Kerim göstermesi. Kutsal hacın Kont Drakula'yı durdurabilmesi ama Kur'anı Kerim'in bu kıyamet yaratıcılarını durduramaması.

Canan'ın, haberi okuduktan sonra fısıldarcasına söylediği şu sözlerin, bu kıyametin yaşandığı coğrafyada yazık ki, yıllarca ne cevabı vardı ne anlamı:

"Bu zulmü yapanlar kendi kadınlarını ve çocuklarını nasıl sevebilmişler acaba?"

Ormancık köyü katliamı Güçlükönak katliamını hatırlatıyordu. Her iki katliamda da hayatını kaybedenler koruculardı. Güçlükönak PKK'ye yıkılmıştı o tarihte. Ama eski devlet bakanlarından Adnan Ekmen yıllar sonra bir açıklama yapıyor ve Güçlükönak katliamını JITEM'in gerçekleştirdiğini söylüyordu.

Ormancık köyü katliamı ise faillerin gizli kaldığı bir katliam değildi zaten.

Öldürüldükten sonra tabura gömüldükleri söylenen 12 korucunun hikâyesi, bir parça huzur için geldiğim bu mekânın bütün güzelliklerini bir anda alıp götürdü. Beni huzursuz etti.

Bu huzursuzluk, gece, içinde yalnız olmadığım bir rüyaya dönüştü. Yanımda Adnan Ekmen vardı bu sefer. Onunla ikimiz bir aracın içindeyiz. Ankara'da dolaşıyoruz. Nereye gideceğimiz belli değil. Rüya bu ya, niçin beraberiz o da belli değil. Ama olağanüstü bir durum olduğunun sanki ikimiz de farkındayız gibi.

Rüyadan uyandığımda ben inanamadım böylesi bir rastlantıya. Eminim siz de inanamayacaksınız. Anayasa Mahkemesi'nin tam önünde aracımız sivil insanlar tarafından durduruluyor. Bizi durduranlar anlaşılan ikimizi de tanıyorlar. Bana herhangi bir şey söylemeden direk Adnan Ekmen'e yöneliyorlar ve gayet kibar bir dille "Adnan Bey bizimle birlikte geleceksiniz" diyorlar. Adnan, efendi adam, hiç itiraz etmiyor. Araçtan iniyor ve onu son kez Anayasa Mahkemesi'nin kapısından girerken görüyorum.

O gittikten sonra, beni de alacaklar diye aracın içinde tek başıma beklemeye başlıyorum.

Fakat beklentim boşuna. Çünkü kimse gelmiyor ve kimse birşey söylemiyor bana. Hiç bitmeyecek bir zamanın içinde yaşıyor gibiyim.

Rüyada da olsam Adnan Ekmen'in Güçlükönak için tanıklığını hatırlıyorum tabii. Acaba diyorum içimden Deniz Baykal, Adnan Ekmen'in tanıklığını iptal etsin diye Anayasa Mahkemesi'ne filan mı başvurdu? Adnan Bey'i bunun için mi alıp götürmüşlerdi yoksa?

Bu rüyada da her şey çok karanlık ve çok belirsizdi sevgili okurlar.

Ve Türkiye'de yaşananların aynadaki yansıması gibiydi.

'Kelimer Şehri' neyi anlatıyor?

Orhan Miroğlu 29.07.2009

Alberto Manguel, *Kelimer Şehri* adlı kitabında ötekileştirmenin tarih boyunca izlediği serüveni bilmeye ve keşfetmeye dair uzun bir yolculuğa çıkarıyor okuyucusunu.

Yazar, *Tekvin* (Yaratılış) kitabını, ölümsüzlük peşindeki Gılgamış'ın hikâyesini, Babil Kulesi'ni ve Don Kişot'u bize yeniden hatırlatarak, birarada yaşamının sorunlarına edebiyatın cephesinden cevap arıyor.

Manguel'in her cümlesi, Kürt dili ve edebiyatına karşı takınılan tutumu ve bu halkın ötekileştirilmesini düşündürüyor insana.

Semih Gümüş'ün *Radikal* kitap ekindeki, kitabı tanıtım yazısında geçen şu cümleleri son derece değerli, paylaşmak istedim:

"Etnik, ulusal ya da toplumsal birlikteliklerin siyasetin kısıtlayıcı, bazen aynılaştıran, aynılaştıramazsa daha çok bölen dili, sonunda bir yurdu paylaşan farklı toplulukların hikâyelerini de birbirinden koparır. Böylece birarada yaşayanların hikâyelerini hiçbir biçimde paylaşmadığı şizofrenik bir hayat kurgulanmaya başlar ki, orada acı çekmeden yaşanamaz, gerçekten yaşanamaz. Kürtlerin binlerce yıllık dili Tanrının bir cezası olarak gönderilmemişse bu topraklara, siyasetin tanrının üstüne çıktığını düşünmek gerekir.

"Anadolu'yu sekiz yüz yıl boyunca Kürtlerle aynı evi paylaşır gibi paylaşan Türklerin tek sözcük bile Kürtçe öğrenmemesi, dolayısıyla ötekinin hikâyesine tam kayıtsız kalması, dünyanın başka herhangi bir bölgesinde benzerinin olmadığı bir yabancılaşma şiddetidir ki, başkası anlatsa inanılmaz."

Semih Gümüş'ün sözünü ettiği bu şizofrenik acının ve ötekileştirmenin devam etmesi için bugün de olağanüstü çaba gösteriliyor.

Kürt meselesinde açılımın, yol haritalarının konuşulduğu bugünlerde, nefesler tutulmuş, Öcalan'ın açıklayacağı yol haritası mı bekleniyor, yoksa Öcalan, inşallah Kürtçeye yasal statü talebinde bulunmaz diye Allaha dua mı ediliyor, belli değil.

Türkler binyıldır beraber yaşadıkları Kürtlerin dili olan Kürtçeyi öğrenmedikleri gibi, Kürtlerin de bu dili ne oranda öğrenebileceklerine, nasıl kullanacaklarına, yaşanan bunca acıdan sonra da karar veren konumda kalmak istiyorlar.

Peki, hangi hakla?

Bir devlet 21. yüzyılın dünyasında, kendi sınırları içinde yaşayan bir halkın dilini, kültürünü, o halkla birarada yaşamak için nasıl pazarlık konusu yapılabilir?

Yeryüzünde bundan daha büyük bir zulüm olabilir mi?

Kendi dilini konuşma ve kendi diliyle toplumsal yaşamını sürdürme özgürlüğü bile pazarlık konusu yapılan bir halktan, bunu yapan bir devlete aidiyet duygusu hissetmesi nasıl mümkün olabilir?

Kürtçeye karşı Türkiye'nin tutumu zaman dışıdır, tarih dışıdır ve akıl dışıdır.

Yol haritası konuşuluyor ya, Başbakan'a yakın olduğu söylenen bir bilim adamı ve köşe yazarı günlerdir topluma Kürtlerin neyi isteyip neyi istememeleri gerektiği konusunda reçeteler sunuyor, listeler veriyor.

Böyle bir şeye kimin ne hakkı olabilir?

Bu yazara göre Türkiye'nin dinamikleri ve mevcut siyasi koşulları Kürtçenin eğitim dili olarak kabul edilmesine yetmiyor. Böyle bir taleple yola çıkmak, çözümü sabote eder. Yani söz dönüyor dolaşıyor devlet –ve belki de Türk halkı?- böyle bir talebe razı olmaz demeye geliyor.

Ve tabii bu temelsiz öngörüyle beraber savlanan iddiaya bakılırsa, barışı sabote eden olarak damgalanmanız için bir yerlere bomba filan atmanız da gerekmiyor, barış sabotajcısı olarak anılmanız için, Kürtçenin eğitim dili olmasını istemeniz yeterli.

Bu nasıl barış olacak ben anlayamadım doğrusu.

Ama çok iyi biliyor ve anlıyorum ki, bir halkın diline ve kültürüne onun rızası dışında yön vermeyi kendinde mutlak bir hak olarak gören bir devlet, eninde sonunda bölünür.

Türk bilim adamlarının asıl bu gerçeği kendi halklarına iyi anlatmaları lazım.

Kürtler beraber yaşamak için başlarına gelen bütün felaketleri, kendilerinden talep bile edilmemişken unutmaya hazır olduklarını korkmadan söylüyorlarsa, Türk halkının aydınları da birarada yaşamak için hiç değilse, Kürtçenin, tıpkı Türkçenin sahip olduğu bütün haklara sahip olması gerektiğini Türk halkına anlatmaktan korkmamalılar.

Ama belli ki böyle bir korku var. Bu korkunun sebebi de Türkiye henüz böyle bir şeye hazır değil inancından besleniyor.

Böylece bu inanç, akraba halklardan birinin, ötekinin hikâyesini, edebiyatını, kültürünü öğrenmeden kendini kültürel bir çoraklığa mahkûm etmesine sebep oluyor. Bin yıldır değişen bir şey yok. Çünkü Türkler Kürtçe öğrenmek istemediler ve bu tutumu, büyük korkularla toplumun içine taşımayı doğrusu başardılar!

İyi de, bin yıldır dünyada ve bu topraklarda hiç mi bir şey değişmedi?

Kürtçenin bütün ülkede, resmî dil statüsünde bile değil, sadece Kürtlerin demografik olarak yoğun yaşadıkları bölgede eğitim dili olmasına bile Türk halkının razı olmayacağı sonucuna nasıl varılabiliyor?

Bir dil ve onunla yaratılan bir kültür başka kültürlerle zarar vermez, onu zenginleştirir.

Yaşar Kemal'in engin bir tarih bilinci, belalı bir yaşam tecrübesi ve romancı duyarlılığıyla bize yıllardır anlatmak istediği hakikat aslında budur.

Kelimeler Şehri'ni okuyup bitirdiğimde, Kavafis'in kitapta sözü geçen bir şiiri hep aklımda kaldı.

Yaşar Kemal Anadolu'dan, Kavafis, Ege'nin öte yakasından sesleniyordu bize.

Fakat dünyanın bu dev iki ozanı da aslında aynı şeyi söylüyorlardı.

Kavafis, bir şiirinde artık barbar diye bir şey olmadığını ansızın söylenebileceği bir günün gelebileceğini belirtiyor sonra da şu soruyu soruyordu: "Peki şimdi ne yapacağız biz böyle barbarsız? Bir türlü çözüm yoluyla bizim için bu insanlar."

Kavafis, barbar kavramının Batılılar tarafından önce sömürgeleştirilen sonra da ötekileştirilen halklar için kullanıldığını biliyor ve bundan şikâyet ediyor.

Modern devlet 'barbarları' ötekileştirme üzerine kurumlarını yaratır. Ötekileştirmenin bittiği tarihî evrelerde ise yeni sorunlar başlar.

Kürtlerin bu ötekileştirilme serüveninde özel bir tarihe ve özel bir hikâyeye sahip olduklarına kuşku yok.

Bu hikâyenin henüz doğru dürüst ne bir tarih anlatısı var ne edebiyatı; ama şimdi artık sadece siyasetin değil, edebiyatın ve tarihin konusu olacak olan bu hikâyenin sonuna geliniyor.

Bu manada tarihin sonundayız. Bunu görmemek ve bu gelişmeye karşı direnmek Türkiye'yi bölmeye çalışmakla bir ve aynı şeydir.

Türkiye bu dönemde yeni ve değiştirici kurumsal yapılarını, yeniden inşa etmek zorundadır.

Kısacası Türk ulus-devleti, üyesi olmak istediği Avrupa Birliği ülkelerinde olduğu gibi kendi ulusal egemenliğini ötekileştirdiği, bize yabancılaştırdığı topluluk ve halklarla paylaşmak zorundadır.

Statükocular işte bunu kabul edemiyorlar. Ve Anayasa Mahkemesi'nden, Yargıtay'a kadar ötekileştirmenin bu temel kurumlarını kullanarak, değişime direniyorlar.

Kürt sorunu bu değişimin turnusol kâğıdı gibidir. Çünkü bu kurumlar Türk ulus kimliğinin inşası sürecinde ve Kürt kimliğinin inkârı üzerine inşa edildiler.

Yargıtay'dan Uğur Kaymaz'ın katillerine beraat kararı çıkması, Kürtlerin kurduğu partilerin Anayasa Mahkemesi'nce kapatılması bu ötekileştirme politikalarının sonucudur.

Ötekileştirmenin bu kurumsal yapıları, bugün de bu karakterlerini korumak uğruna, parlamentoyu çalışamaz hale getirmek ve toplumsal şizofreniyi sürdürmek için, ötekileştirmenin siyasi kolu CHP'yi de yanlarına alarak şu soruya umutsuzluk içinde cevap bulmaya çalışıyorlar:

"Kürt sorunu bitiyor şimdi biz ne yapacağız?"

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bi xêr be (*)

Orhan Miroğlu 05.08.2009

İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ın Kürt sorununda çözüm için yaptığı açıklamalar insanın aklına, "sahi, Kürt meselesinde nerede kalmıştık" sorusunu getiriyor.

Sayın Bakan'ın sözünü ettiği açılımın hedefi demokratikleşme olarak ilan ediliyor ki, bugün çok iyi biliyoruz, eğer 1970'li yıllarda Kürt hareketinin içinde akıp gittiği demokratik mecra kesintiye uğramasaydı, Türkiye AB üyesi bir ülke olacaktı.

Kürt meselesi Türkiye koşullarında her zaman bir demokrasi meselesiydi. Ve Kürt hareketi bu gerçeğin hep farkındaydı.

Komşu ülkelerde yaşayan Kürt siyasetçiler bile zaman oldu, Türkiye Kürtlerinin legal mücadele koşullarını çok değerli ve farklı buldular.

Abdurrahman Qasemlu adını dahi duymayanlar vardır belki ama ben bu vesileyle Qasemlu'yu yeniden hatırlamak istiyorum.

Abdurrahman Qasemlu, İ-KDP (İran Kürdistan Demokrat Partisi'nin) uzun yıllar genel sekreterliğini yaptı. Paris ve Prag'ta okudu. Fransuva Mitterand'ın sınıf arkadaşı ve dostuydu. Avrupa standartlarında sosyal-demokrat bir liderdi Qasemlu.

Onun liderliğindeki İ-KDP, Şah'ın devrilmesinde TUDEH ve Mesut Recavi'nin liderliğini yaptığı Halkın Mücahitleri örgütüyle birlikte önemli bir rol oynadı. Sonrasında İran muhalefetine bütün bu bileşenleri Humeyni ve İslam devriminin hedefleri haline geldiler.

İran ve Türkiye için eş zamanlı bir tarih okuması, bu iki ülkenin siyasal tecrübeleri arasında büyük benzerliklerin olduğunu ortaya koymaktadır.

İran ve Türkiye iki ulus-devlettir Ve Kürtlerin önemli bir nüfusu bu iki ulus-devletin sınırları içinde yaşar.

Kürt kimliğine karşı gösterilen tutum açısından, İran'ın, bu kimliğin inkârı meselesinde göreceli daha müsamahakâr olduğu söylenebilir. Biz hâlâ Kuzey Irak filan diyorken, İran'ın Kürdistan adını taşıyan bir eyaleti var.

İran'da devrim yılları, Türkiye'de demokrasi için mücadelenin yükseldiği yıllara tekabül eder.

Fakat hem İran hem de Türkiye'de beklendiği gibi gerçek bir demokrasi kurulamadı.

İran İslam devrimi İran halklarının demokrasi taleplerini askıya aldı.

Benzer bir şeyi de Türkiye’de 12 Eylül’ün generalleri gerçekleştirdi.

İslam Devrimi’nin önderleri bizdeki derin devletin yaptığı işlere benzer işler yapmaktan çekinmediler. İran muhalefetini susturmak için yurtiçinde ve yurtdışında siyasi cinayetler işlediler. Ahmedinecad bu grupların içinde faaliyet gösteren biriydi. Ona bağlı ya da onun içinde bulunduğu bir grup ajan, Viyana’da 1989 yılında Qasemlu ve arkadaşlarını öldürdüler. Qasemlu buluşma yerine giderken, resmî İran devletiyle müzakereye gittiğini sanıyordu.

İran derin devleti, Qasemlu’dan sonra İ-KDP’nin liderliğine getirilen Dr. Sadık Şerefkendi’yi de 1992’de Berlin’de öldürdü.

Qasemlu, henüz Şah devrilmemişken İran’a Türkiye üzerinden gizlice giriyor ve partisinin çalışmalarına bu gizlilik koşulları içinde katılıyordu.

1977 yılında yine İran’a geçmek üzere, Diyarbakır’a geldi. Belediyeler için seçim yapılıyordu o tarihte ve Diyarbakır’da Mehdi Zana aday olmuştu.

Zana Ar pasajının karşısında, yaşlıların ve kimsesizlerin kaldığı eski bir binayı seçim bürosu olarak kullanıyordu. Qasemlu bu büroyu ziyaret etti. Oradaki seçim çalışmalarına tanık oldu, Kürt lider, buradaki manzaradan etkilenmiş görünüyordu.

“Bizde bu şekilde kullanabileceğimiz haklar olsa, İran’da çoktan devrim yapmıştık” gibi bir anlam ifade eden sözler sarf ettiğini hatırlıyorum.

Diyarbakır’da siyaset önemli oranda yerel egemen güçlerin kontrolünde olsa da, Zana, Yahya Mehmetoğlu, Recai İskenderoğlu gibi güçlü adayları geride bırakarak büyük bir farkla seçimi bağımsız olarak kazandı.

İki yıl sonra Batman’da, PKK’nin desteklediği Edip Solmaz belediye başkanı oldu.

Edip Solmaz’ı destekleyen PKK, kuşkusuz o dönemde en radikal görüşlere sahip olan gruptu. Demokratik çalışmanın, legal düzeyde yayınların, dernekleşmenin deşifrazyona sebep olacağını savunuyor ve bu çalışmalardan kaçınıyordu. Zaten Kürdistan Devrimi’nin yolu bu gruba göre silahlı bir mücadeleden geçiyordu.

Ama işte Batman’da Edip Solmaz’ın aday gösterilmesi, ve bu kentte belediye başkanlığının kazanılması, en radikal siyasi hareketlerin bile legal, meşru mücadele yöntemlerini kullanmaktan kaçınmadıklarını gösteriyordu.

Bütün Kürt grupları sanki demokratik bir sınavdan geçiyorlardı ve Kürt hareketi kendi demokratik mecrası içinde her geçen gün büyüyor ve gücünü arttırıyordu.

Sonra 12 Eylül’den çok daha erken bir zamanda faili meçhul cinayetler başladı.

Qasemlu’nun İran’da olmasını arzu ettiği ve kışkandığı bu demokratik süreç Türkiye’de artık sona eriyordu.

Batman Belediye Başkanı Edip Solmaz, seçildikten 27 gün sonra öldürüldü.

Edip Solmaz cinayeti Ramanlı aşiretine yıkıldı. Cinayeti Wezrin köyünden Hesenê Zinê adında birinin işlediği söylendi. Zinê'nin kendisi de cinayetten üç gün sonra, dağda öldürülmüş olarak bulundu. PKK ve Ramanlılar arasında başlayan çatışmalarda her iki taraftan çok sayıda insan öldü.

Yıllar sonra Edip Solmaz'ı Temel Cingöz'ün öldürttüğü haberleri yer aldı basında.

Tuğgeneral Temel Cingöz bölgede 15 yıl görev yapmış bir askerdi, daha sonra Adana'ya tayin edildi. Burada DEV-SOL' un üstlendiği bir suikast sonucu hayatını kaybetti. Cinayeti planlayan ve işleyenlerden olduğu söylenen Sinan Uğur kod adını taşıyan Adnan Temiz kendi örgütüne ihanet ettiği gerekçesiyle cezaevinde infaz edildi.

Türkiye'de Kütlerin demokrasiyle ateşten imtihanı aşağı yukarı Edip Solmaz'ın öldürüldüğü yıldan başlayarak sona ererken PKK Bekaa'ya taşındı.

1980'li yılların ortalarına gelindiğinde ise, Kürtlerin önemli bir kesimi Diyarbakır cezaevinde yaşananlardan sonra "Kürdistan Devrimi'nin" gerçekten silahlı bir mücadeleden geçtiğine inanıyordu artık.

PKK 15 Ağustos 1984'te Eruh ve Şemdinli'yi basarak bu inancın bundan sonra akacağı mecrayı da göstermiş oluyor, ve aslında, bu ilk silahlı baskınla, Kürt-Türk siyasal ilişkilerini baştan sona sarsacak tarihî bir adım atıyordu.

Türkiye bu tarihî adımın sonuçlarıyla yüzleşiyor şimdi ve Kürt hareketini bu zor zamanların içinden alıp tıpkı 1980 öncesinde olduğu gibi demokratik mecrasına taşımak için toplumsal bir mutabakatın arayışı içinde bulunuyor.

Bu açılımın başlarken ve nihai olarak iki hakikati var:

- PKK'nin silahsızlandırılmasını sağlamak
- Ve zaten fiili olarak siyasallaşmış bir hareket olan PKK'yi yasal bir statüye sokmak.

Türkiye'nin bu tarihî adımı atabilmesi için, toplumun Kürt meselesi denen hikâyenin nasıl başladığına dair ortak bir fikre, toplumsallaşmış bir bilince ihtiyacı var.

Bu hafta bu hikâyenin giriş bölümünden bir sayfayı hatırlatmak istedim ve kişisel anılarımın aklıma düşürdüklerinden hareketle, yazının başında, "Beşir Atalay'ın açıklamaları bana nerede kalmıştık" gibi bir soruyu hatırlatıyor dedim.

Çünkü, kendi payıma bu açılimdan anladığım şudur benim:

Bu hükümet demokratik mecrada yoluna devam edecek ve sisteme entegre olacak bir Kürt hareketine rızanın kapılarını 25 yıl sonra yeniden açıyorÜü.

Ne denir?

Bi xêr be.

(*) Hayırlı Olsun

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İlerleme, güvenle mümkün

Orhan Miroğlu 12.08.2009

Kürtlerin bugün dağda olmasının devlet olmak ve dolayısıyla toprak talep etmekle bir ilgisi yok. Kürt meselesini dünyadaki bazı etnik-ulusal sorunlardan ayıran en önemli faktör budur.

Cumhuriyete karşı baş gösteren isyanların hemen hepsinde ortak olan talep, ulusal kimlik talebiydi.

Önceki isyanlar başarısız oldu, ama sonuncusu, uyandırıp geliştirebildiği ulusal ve siyasal dinamikler sayesinde, sürekliliğini korudu ve öbürleri gibi kolayca bastırılamadı.

Türkiye şimdi hem isyanı yeni bir şiddet dalgası yaratmadan ve kan dökmeden sona erdirmek, hem de isyana yol açan inkâr sürecini bitirmek gibi bir sorumlulukla karşı karşıya bulunuyor.

İşte bu yüzden de, açılımın ilan edildiği tarihten bu yana yaratılan umudun devam etmesi için güven verici politikaların bir an önce hayata geçirilmesine ihtiyaç var.

Bence artık karşılıklı 'hoşbeş'ten sadede gelmek lazım.

Kürt sorunu gibi, insan hakları ihlalleri, yoksulluk, bölgesel gelişme eşitsizliği, inkâr, asimilasyon ve kültürel kimlik talepleriyle tanımlanan devasa bir sorunda, güven yaratıcı konuları belirlemek ve adım atmak hiç zor değil.

Cumhurbaşkanı Gül'ün sözünü ettiği ortak aidiyetlere duygusal olarak Kürtlerin bir yakınlık duyması, kanımca yine bu güven meselesine bağlı.

Onuru kırılmış ve güveni sarsılmış bir halktır Kürtler.

Kürtler arasında, gelecekte umutlu olmanın yanı sıra, geçmiş deneylerin hatırlanması sonucu kendini hissettiren bir umutsuzluk da var.

Bunu görmezlikten gelmek, yılların savaş psikolojisi ve silahların gölgesinde şekillenmiş ruh halini hesaba katmamak, yeni başlayan sürece zarar verebilir.

Kürtler; 'tasfiye', 'imha' ve 'güvencesiz kalma' korkusu içinde yaşıyorlar.

Özellikle metropollerde olanlar.

Konuştüğünüzde, PKK'nin silahlı varlığını, buralarda tutunabilmenin garantisi gibi gördüklerini söylüyorlar.

Kuşkusuz bu bir yanılsama.

Çünkü silah, bu süreçte, elde edilmiş ve elde edilecek hiçbir kazanımın güvencesi değildir.

Mevcut kazanımlarını koruyabilen ve siyasallaşmanın olanaklarını kullanarak büyümek isteyen bir Kürt hareketi, silahlı bir Kürt hareketi olmaz.

Silahlı bir güvence gibi görenler, öyle savaş mağduru kimseler de değil.

Savaş mağduru olanlar, savaşın bedelini kanı ve canıyla ödeyenler, barışa duygusal olarak çok daha yakın duruyorlar.

Çünkü onlar hep ateşin düştüğü yerdeydiler.

Binlercesi Gabar'da, Cudi'de değil, şehirlerde ve demokratik mücadele uğruna hayatını kaybetti.

Bu insanlar, büyük zorluklarla mücadele ederek Kürt hareketine nefes alacağı demokratik alanlar açtılar.

DTP bugün 100 belediyeye ve bir parlamento grubuna sahip olmasını, iç çatışma koşullarında bile sivil ve meşru mücadele yöntemlerini terk etmemiş olmaya borçludur.

Bu gerçeğin bir yanı, ama bütünü değil.

Kürtlerin bir kısmı ise, zaman içinde ve anlaşılabilir nedenlerle; PKK'nin silahlı varlığını, hem metropollerde hem de bölgede siyasi ve sosyal varlıklarına yönelecek saldırılara karşı bir garanti gibi görüyorlar.

Onların gözünde PKK, kolayca bastırılan bütün Kürt isyanlarının bir istisnası gibi duruyor.

Ve artık Kürt ulusal bilincinde bu istisna her şeyden önce 'ulusun haklarını savunmada' bir süreklilik ve garanti anlamına geliyor.

Silahsızlanma dediğinizde Kürtlerin belli bir tepki göstermesinin nedenlerini bu bakımdan anlamaya çalışmak gerekir.

Kürt-Türk siyasi ilişkilerinin yazıldığı tarih sayfaları, güvensizliğin, yarı yolda bırakılmanın, ihanete uğramanın örnekleriyle dolu.

Ve doğal olarak Kürtler, bugün, PKK'nin de bu örneklerden biri haline gelmesini istemiyorlar.

Açıkçası ortada çok bariz olarak güven sorunu var.

Öcalan bu yüzden, açıklanması beklenen yol haritasına birkaç gün kala, "Tamillerle de görüşüldü, ama sonra da imha edildiler" diyor.

Murat Karayılan, Filiz Koçali'ye yaptığı açıklamada, 1999'dakine benzer bir geri çekilmeye pek sıcak bakmıyor, önemli olan ateşkestir, herkes yerinde durur, ama silahlar susabilir diyor.

Yani, güvene dair zayıf bir ruh hali, sadece halk arasında değil, Öcalan'dan başlayarak, PKK'de de var.

Ama her şeye rağmen, savaşın devam etmesini isteyen birine rastlayamazsınız.

Oysa silahsızlandırma dendiğinde, sanki bir halk en önemli güvencesini kaybedecek gibi bir ruh haliyle karşılaşıyorsunuz.

Hükümetin ilan ettiği Kürt açılımı, umutları arttırdı kuşkusuz.

Ama bu umudun sınanacağı alanlardaki açılımlar –her ne olacaksa- merakla bekleniyor.

TRT-Şeş ve üniversitelerde Kürdoloji bölümleri açılması gibi adımlarla, Kürt dili ve kültürü, hak ettiği muameleyi görmeye başladı.

Ama, asimilasyon sürecinin tamamen sona ermesi ve anadille eğitimin mümkün olması için, Türkiye'nin yeni bir milli eğitim politikasına ihtiyacı var.

Kürtlerin silahla olan bu sorunlu ilişkisinin, barışa hizmet edecek noktaya taşınması bakımından, inkârın ve asimilasyonun uygulandığı Milli Eğitim'de, hükümetin izleyeceği politikalar son derece önem taşıyor.

İşte bunun için de, sözünü ettiğim güveni ve ortak aidiyet duygusunu güçlendirmek için YİBO'ları [Yatılı İlköğretim Bölge Okulu] konuşmanın tam zamanı.

Bu okulların amacı, 'Türk dili ve kültürünü yaymak.' (*Milli Eğitim Dergisi*, 156-157)

Kuruluş felsefeleri çok eskilere dayanıyor. Bu kuruluş felsefesi, Çankırı Mebusu ve Meclis Başkanı Abdulhalik Renda'nın Kürt raporundan tutun, bugünün MGK raporlarına kadar uzanan bir geçmişe sahip.

YİBO'lar inkârın ve asimilasyonun en güçlü uygulandığı yerlerdir.

Yazık ki, ancak trajik olaylar yaşandığı zaman gündeme gelebiliyorlar.

Bingöl depreminde hayatını kaybeden 120 çocuk YİBO öğrencisiydi.

Bu okullardan kaçan çocukların sayısı da bir hayli fazla. Bunlardan yedisi donarak öldü. YİBO'lardan kaçıp dağa gidenlerin hikâyelerini annelerinden dinlediğim çok olmuştur.

Araştırmalar, buralarda yetişen öğrencilerin, öğretmenlerini rütbeli, kendilerini vasıfsız askerler olarak gördüklerini ortaya koyuyor. Yine bu araştırmalara göre, çocukların davranışlarında, soğukluk, gelecek kaygısı

ve emre itaat çok belirgin.

Daha altı-yedi yaşlarında aile çevrelerinden, sosyal ilişkilerinden koparılarak buralara getirilen çocukların gördüğü eğitim, Osmanlılarda, devşirmelere uygulanan eğitim sistemine benziyor.

YİBO'ların, süreç içinde tasfiye edilmeleri düşünülebilir.

Ama bunun altyapısı sağlanıncaya kadar, Kürtçenin, altı-yedi yaşındaki Kürt çocuklarına öğretilmesine tam da bu okullarda başlamak çok anlamlı olacaktır.

İnkâr ve asimilasyon politikaları nedeniyle Kürtlerin, toplumsal ve ulusal hafızalarında açılan yaraya iyi gelebilecek ve ihtiyaç duyduğumuz güveni arttıracak daha değerli bir şey düşünemiyorum.

Yüreğimizden bir parça koptu sanki. Aram Tigran Atina'da hayata veda etti.

Özlem ve hüzn doluydu sesi.

Stranlara doyamadan ayrıldı aramızdan.

Vasiyeti yerine geliyor şimdi, Diyarbakır'daki Ermeni Mezarlığı'nda toprağa verilecek.

Aram Tigran'ın yetmiş yıllık vatan hasreti bitecek böylece.

Diyorlar ki, Diyarbakır'da dağ, taş şimdi onun sesiyle yankılanıyor.

Diyarbakır, Apê Aram'ı bağrına basmaya hazırlanıyor.

Apê Aram'ın stranlarıyla büyüyen ve büyüyecek olan herkesin ve ailesinin başı sağolsun.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Milli heyecanlar' meselesi

Orhan Miroğlu 19.08.2009

Açılım tartışmaları bir kez daha gösterdi, bu toplumun korkuları çok derin.

Böyle oluyor demek.

Birbiriyle savaşıyor, didişiyor, mücadele ederek çeyrek asrı devirmiş halkların korkuları, gün geliyor hakikatin

önüne geçebiliyor, ve tam da barışı inşa ederek geleceğe bakmak söz konusuyken, bu korkular başa bela oluyor.

Kürtlerin ve Türklerin; birlikte hapsedildikleri tünelin karanlığından, aydınlığa uzanan o beyaz ışık görünmeye başladıkça, korkuları yeniden depreşti.

Bu korkuların tabii ki beslendiği iki farklı ulusal psikoloji var Türkiye’de.

Bunun temel sebebi ise, 25 yıllık şiddet pratiğidir.

Kürtler, devletin her seferinde onları aldattığını düşünüyorlar ki, haksız değiller.

Bu aldatmanın öyle onur kırıcı tarihî anları var ki, romanlara, filmlere konu olur.

Kürt direnişinin önderlerinden Şeyh Said’in, ona vaat edildiği gibi, Hınıs’ta kuzu çevirmek yerine darağacına gönderilmesi, ve Seyit Rıza’nın oğluyla birlikte idam edildiği o kısa zaman anları hatırlandığında, insanın yüreğine dağ gibi bir ağırlık çöker.

İsyanlar, darağaçları, katliamlar hiçbir şeye kâr etmedi. Cumhuriyetçi elitler neye inanıyorlarsa onu Kürtlere de toplumun diğer kesimlerine de kabul ettirmeye çalıştılar. Kürtler, Cumhuriyet kurulur kurulmaz yok sayıldılar. Dilleri kültürleri asimile edildi. Türkleştirilmek istendiler.

Oysa başından beri Kürtlerin talepleri kendi kendilerini yönetmek ve dillerini serbestçe kullanabilmektir. Dünya yüzyıl içinde, bu konuda sayısız deneylerle zenginleşirken, karşılıklı saygı ve birarada yaşama kültürü dünyanın dört bir yanında bin bir çiçekli bahçede açan rengârenk güller misali açılıp dururken, Kürtlerin bu bahçeye girmeleri, bu bahçenin içinde kendi dilleriyle konuşmaları yasaklandı.

Tanınma talepleri görmezlikten gelindi.

Geçenlerde bir dostla söyleşirken bana bir anekdotu hatırlattı. *Yeni Ortam* gazetesinin çıktığı yıllar.

Gazetede “Doğu Halkı” diye bir ibare geçtiğinde bu “Doğu halkı” biziz diye, bizden söz ediliyor diye sevinirdik.

Sonra “bizden daha fazla söz edilsin” diye ne işler olduğunu herkes az çok biliyor bugün. Tekrar tekrar yazmaya gerek yok.

Önce komando zulmüne karşı Hawar –İmdat istedi Kürtler, feryat edip durdu.

Şimdi Êdi Besê –yani Artık Yeter diyorlar. Bütün bu dönemlerde Kurdara Azadi ortak ve benimsenen bir slogandı. Ama siyasi bir hedef olarak “Biji Kürdistan” –Yaşasın Kürdistan-sloganı zaman zaman duyulmuş olsa bile, bunun işe yaradığını söyleyemem.

Kürtler bu slogana siyasal tavır belirleme anlamında itibar etmediler. Sebepleri bu köşeye yazılamayacak kadar çok.

Ve geldik bugüne.

Kürtlerin elinde silah var ve 25 yıldır dağlardalar.

Bu savaş uğruna ödenen bedelleri daha yeni konuşmaya başladık.

Üstelik, ne bu savaşa ait bir tarih var elimizde ne de acıyı ve yası paylaşmayı olanaklı kılan imkânlar.

Sadece PKK ve PKK için dağa çıkan insanlar değil, ama Kürtler bugün bir bütün olarak devlete karşı güvensiz.

Bunu biliyoruz en azından.

Bu yüzden belki, PKK, günahları ve sevaplarıyla, yeniden inkâr ve imhayla karşı karşıya kalmamak için, Kürtler tarafından, varlığı korunması gereken bir ulusal hareket gibi görülüyor.

Bu sürecin kesintiye uğraması Türkiye için, hepimiz için bir felakettir.

Ama kesintiye uğramaması için de Kürtlerin sesine kulak vermek lazım. "Pazarlık yapmayın, bizimle müzakere edin" diyorsa Kürtler, bunun nedenleri üzerinde düşünmek ve hakkını vermek lazım.

Bu noktada, "silahsızlanın sizi affedelim" gibi bir çıkışın, ya da teklifin faydası yok.

Bir gün affedilmek için dağa çıkmadı Kürtler.

Kürt sorununu en iyi bilen dostlarımızın bile İçişleri Bakanı Sayın Beşir Atalay'ın bulunduğu toplantıda Öcalan'ın hapislik koşulları düzeltilirse, Kürtler bir şey istemez diye kanaat belirtmeleri, bu konudaki yanlışların başında geliyor.

Öcalan'ın koşullarını düzeltebilir, hatta serbest bırakabilirsiniz. Ama eğer Kürtlerin taleplerini karşılamazsanız, bu özgürlüğün Öcalan'a, faydası olmaz.

Bu kanaate sahip olanlar, PKK'yi siyasi varlığının dışında, kriminal bir örgüt gibi, hatta şu şu işleri yapan bir holding gibi görüyorlar ki, bu daha da vahim. Böyle bir inancın varacağı yer, Türkiye'de Kürt sorunu diye bir şeyin olmadığıdır.

Açılım süreci, tabii ki, farklı fikirlerin toplumla paylaşılması bakımından önemli fırsatlar yaratıyor. Bir müzakere sürecinden geçtiğimiz söylenebilir. Her şeyi tartışmada yarar var. Savunduğumuz farklı fikirleri, ancak diyalog ve uzlaşma iklimi korunabilirse seslendirmemiz mümkün olabilir.

Hiçbir fikir saklı kalmamalı, açıkça savunulabilmelidir.

Korkuları aşmanın, ortak noktalarda buluşmanın başka bir yolu yok.

Bir kısım Türkler, Kürtlerin aslında bağımsız devlet istediklerini, ne kadar hak verirsiniz verin hiçbir şeyin Kürtleri kasıp kavuran bu milliyetçi heyecanları tatmin etmeyeceğini söylüyorlar.

Külliyen yanlış. Hem böyle bir şey mi olmuş? Tarihin bir vaktinde, Kürtler hak kullanmış da bu haklar bize

yetmez devlet istiyoruz mu demişler?

Kürtler bugün hiçbir şeyin onları memnun etmeyeceği milliyetçi heyecanların içinde değiller.

Milliyetçi heyecanlar gün gelir durulur, yerini realiteye bırakır.

Ve bu süreç, Kuzey Irak'taki seçimlerin de gösterdiği gibi çok kısa bir zamanda, toplumun farklı demokratik dinamiklerle buluşma arzusuyla yer değiştirir.

Eğer böyle olmasaydı, Goran Hareketi, muazzam bir mali bütçesi olan (yılda 35 milyon dolar kadar), lideri Irak Cumhurbaşkanlığı makamında oturan YNK'yi kendi seçim bölgesinde yenilgiye uğratabilir miydi?

Kıssadan hisse şu ki; bugün Türkiye Kürdü olmak, kanaatimce "Kürdistani" olmaktan çok daha önde gelen bir "milli heyecan." Ve Kürtler öyle arkaik milli heyecanlarla kasıp kavru lan bir halk değil; kaderlerini Türkiye'de Türklerle birlikte yaşayacakları gerçek bir demokraside arayan ve ulusal heyecanlarını da umutlarını da buna bağlamış bir halktır.

Kürtlere "Ayrılmak istiyor musunuz" diye bir soru sormanın yeri de değil, zamanı da.

Kendi payıma, kalan ömrüm içinde, Türkiye'nin de Kürtlerin de böyle bir soruyla karşı karşıya kalacağını hiç zan etmem

Ne yapayım benim de böyle bir fikri sabitim var işte.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Geçmişle hesaplaşma' ve Beş Nolu Bellek

Orhan Miroğlu 26.08.2009

Geçenlerde katıldığım bir televizyon programında, Başbakan'ın grup konuşmasına ağıladığımı söyleyince, diğer katılımcıları bir hayli şaşırttım. Onlar reel-politiği konuşmaya gelmişlerdi. Bu reel-politiğin bir ucunda Amerika bir ucunda da Ortadoğu'nun petrolü ve doğalgazı vardı. Kürt sorununda entelektüel çapta söz sahibi olmak bu meseleleri buralardan görmeye bağlıydı. Ve işte ben bunu göremediğim gibi, oturup bir de Başbakan'ın konuşması beni ağılattı diyordum. İçlerinden biri "Kasımpaşalı, Orhan Miroğlu'nu da ağılatabilmişse, işimiz var" anlamına gelen bir takım sözler sarf etti.

Eğer hayatınız boyunca hem fikirlerinizden hem de etnik kimliğinizden ötürü çok acı şeyler yaşamış ve bununla da kalmayarak, başkalarının korkunç acılarına tanıklık yapmak zorunda kalmışsanız ağlamak rahatlatır sizi. Acınıza iyi gelebilir. Bu durumda cenazesi Kocatepe Camii'nde kaldırılan ve tanımadığınız Yozgatlı bir ölü askere de ağlayabilirsiniz, çatışmalarda can veren Hakkârili bir PKK'liye de. Yeri geldiğinde Halepçe'ye de ağlarsınız, Madımak'a da. Uğur Mumcu için de gözyaşı dökersiniz, Musa Anter için de.

Diyarbakır cezaevinde yaşamışsanız, bu cezaeviyle ilgili duyduğunuz her haber içinizi titretir. Burada yaşananlar hakkında bir şeyler anlatmak istediğinizde, boğazınıza bir şeyler düğümlenir.

Diyarbakır cezaevini yazmam gerektiğinde, bu etnik hınç ve öfkenin mekânını bu sözlerle ifade ettim hep: Beş Nolu Bellek.

Burayı yıkıp okul yapacaklarmış, okulun yanına da olabilirse eğer bir anıt.

Diyarbakır cezaevi hakkında bu kadar kolaylıkla ve kimseyle müzakere etmeden karar vermek çok vahim bir şey. Sayın Mehdi Eker Diyarbakırlı bir politikacı. Bu cezaevinin Kürtler için ne anlama geldiğini çok iyi bildiğinden eminim. Sonra Diyarbakır cezaevine ne olacağını karar vermek için sadece Diyarbakır sivil toplum güçlerinin fikrini almak da yetmez. Binlerce mağduru var buranın. Televizyonda izledim, yemekli bir toplantıda Bakan kararı açıklıyor, insanlar alkışlıyorlar Bakan'ı. Neyi alkışladıklarının farkındalar mı, emin değilim.

Diyarbakır cezaevini yıkıyoruz, çocuklarınıza okul yapıyoruz açıklamasını Diyarbakırlılar alkışla karşılamaz. Babalarının, dedelerinin, annelerinin işkence gördüğü bu mekânın yerine kurulacak okulda çocukları nasıl eğitim alacaklar?

Karara itirazlar başladı bile.

Diyarbakır 5 Nolu Cezaevi tutuklularından Nuri Sınır, Haluk Yıldızhan, Cabir Yolbaş, Erdem Gencan, Hasan Dağtekin, M. Can Azbay, İsfendiyar Eyüboğlu, Recep Maraşlı, Mesut Baştürk, Nezir Çetin, Faruk Altun, dün bu konuda bir açıklama yaptılar.

Diyarbakır 5 Nolu Cezaevi fizikî yapısıyla "Demokrasi ve İnsan Hakları Müzesi"ne dönüştürülmesi gerekir deniliyor açıklamada, ki çok doğru.

Açıklamada geçen şu cümleler kanımca herkesi düşündürmelidir.

"Eğer tarihi, hafızalardan unutturarak silmek amaçlanıyorsa bunun büyük bir yanılgı olduğunu söyleyebiliriz. Toplumlar tarihleriyle ancak yüzleşerek; korkuları, acıları ve utançlarıyla hesaplaşarak barışabilir. Marifet, bunca şeye tanık olmuş, onlarca insana mezar olmuş, bir döneme damgasını vurmuş bir cezaevini yıkarak unutturmak değil; marifet bir daha tekrarlanmamasını sağlamak için aksine koruyarak hatırlatmaktır."

Kürt sorununu çözmek istiyorum, gelin müzakere edelim diyen ve çok da iyi eden bir hükümet Diyarbakır cezaevi için böyle bir kararı nasıl alabiliyor, anlamak çok zor.

Ben burada yattım. Payıma ne düşüyse artık, işkence, aşağılanma, onur kırılması her şeyi yaşadım.

Kaldığım koğuşların ve boşluklarında esas duruşta volta atarken gökyüzüne bakmanın bile yasak olduğu havalandırmaların bir gün yıkılıp gideceğini görürsem, belleğimin çok acıyacağını hissediyorum. Ben bu havalandırmalara şimdi özgürce gidip, gökyüzüne bakmak, koğuşlarının penceresinden güneşin, karın, yağmurun yağdığı zamanları görmek istiyorum. Burada veremden, işkenceden ölen arkadaşlarımla beraber cezaevinin her yanına asmak istiyorum.

Bu karar bize unutmamızı salık veriyor. Yani Diyarbakır cezaeviyle yüzleşmeyecek ve burada yapılanları unutacağız. Çünkü eğer unutmayacaksak, insanlığa karşı işlenmiş suçların bu mekânını yok edemeyiz. Bu cezaevi, her şeyin delili olarak duruyor. İş makineleri çalışmaya başladığında, bu delillerin, izlerin hiç biri kalmayacak.

Geçmişle hesaplaşma kültüründen değil, unutma kültüründen beslenen bir tutumu var Türkiye'nin. Acı çekenler ve yas tutanlar kendilerine ait bir dünyada yapayalnızlar. Toplumsal statüye, etnik kimliğe, yaşananlara ait anılara ve acı veren bir belleğe sahip olma ve siyasal inanç gibi etkilenmelerle, geçmişle yüzleşme konularında çok farklı tavırları gözlemek mümkün. Orhan Miroğlu Başbakan'ın konuşmasına nasıl ağlar diye bu yüzden hayret ediyor, Diyarbakır cezaevini yıkarak okul yapmayı iyi bir iş sanıyorlar.

Ne çok iyileşecek yaralarımızın olduğunu, kabul edelim ki, yeni konuşmaya başladık.

Geçmişle yüzleşme ve geçmişle hesaplaşma, her şeyden önce, 'iyileşecek yaraları olduğu sürece geçmişin bugün olarak kalacağına' inanmak ve bu yaralı geçmişle yüzleşmeye razı olmak demektir. Geçmişle yüzleşmek, hafızamızın 'duygumuz, tutarlılığımız, aklımız hatta eylemimiz' olduğuna ve onsuz bir hiç olduğumuza inanmak demek. Oysa Bellek, hafıza, unutmak, unutturmak, geçmişi sorgulamak, toplumsal hafıza- ulusal hafıza gibi kavramlar siyasal hayatımıza son birkaç yıldır ve yeni girmiş kavramlar.

Yaşadığı tarihsel deneyimlerden ve olaylardan kaynaklanan ağır travmaların olduğu ve bu travmaların ateşlediği şoven-ırkçı siyasal tercihlerin birarada yaşama kültürünü tehdit ettiği, yakın tarihinde de iki askerî darbe ve hâlâ devam eden bir iç savaş yaşamış bir ülke Türkiye. Hakikatle gerektiği gibi yüzleşmemiş, susmayı tercih etmiş, hakikatin acısına katlanmayı göze alamayan bir siyasal kültürün yerine, adil ve demokratik bir hukuk devleti için, geleceğe ulaşabilmek için, insan onuruna saygıya dayalı bir kültürün güçlenmesi gerekiyor.

Diyarbakır cezaevi hem bir milat hem de keşfedilmeyi bekleyen çok iyi bir siyasi laboratuardır..

Beş Nolu Belleği yıkmamalı, onunla yüzleşmeliyiz.

BİR NOT:

(*Milliyet*'ten Belma Akçura'nın haberi gayet iyiydi. Görüş aldığı hemen herkes, bu cezaevinin bir bellek müzesi, bir hafıza müzesi olmasını istiyordu. Dostum Feridun Yazar hariç! Yazar, hem cezaevi yıkılsın filan diyordu, hem de açılıma karşı olduğunu ifade ediyordu. Bu işte bir yanlışlık olmalı dedim içimden. Benim tanıdığım Feridun Yazar açılıma karşı olmaz, bu cezaevinin okul yapılmasına da karşı çıkar. İşin doğrusu sonradan anlaşıldı. Meğer Belma telefon çevirirken bir numarayı yanlış çeviriyor ve karşısına MHP'den Silifke belediye başkanlığı yapmış Ahmet Sadık Avcı çıkıyor. Başkan Avcı'nın tahmin edebileceğiniz görüşleri de *Milliyet*'e Feridun Yazar'ın görüşleri olarak yansıyor. Durum düzeltildi gerçi ama, Feridun *Taraf* okurlarının da bilmesini isteyip rica edince bu notu düştüm.)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtler, Türkler ve açılım süreci

Orhan Miroğlu 02.09.2009

Bir ulusun, siyasi bölünme korkusuyla yaşaması gerçekleri görmesini engeller, onu hakikatten uzaklaştırır.

İçişleri Bakan Beşir Atalay 'bölünme sendromundan' kurtulmamız gerekir derken bu gerçeğe bir kez daha işaret etmiş oldu.

Türkiye'de demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümü için yürütülen müzakere sürecinin en memnuniyet verici yanı, sağırklar diyalogunu bitirmiş olmasıdır.

Kürt sorununda, geldiğimiz aşama, kapalı kapılar ardında ve kamuoyu bilgisine kapalı, ve 'muktedirler' arasında gerçekleşen müzakereler dönemini kapatmıştır.

Kapalı kapılar ardında olup biten 'müzakerelerin'; bu savaşın hakikatini gizlemekten ve bu savaşı kabul edilebilir sınırlarda tutup bu ülkenin insanına acı yaşatmaktan başka işe yaramadığını bugün çok iyi biliyoruz.

Ülke tarihinde şimdiye kadar hiç denenmemiş, hiç rastlanmayan ama bugün yaşanan gerçek ve tatmin edici bu yeni toplumsal müzakere süreci, Bakan Atalay'ın açıklamalarına göre devam edecek.

Nihai olarak bu müzakere sürecinin verileri harmanlanacak ve çözüme giden yol haritasının esasları önce Bakanlar Kurulu'nda sonra da TBMM'de tartışmaya açılacak.

Hükümetçe benimsenen açılımlar muhtemelen bir çok bakımdan Kürtleri tatmin etmeyecek, ulus-devlet âşıklarını da biraz üzecek.

Ama bunun geri dönüşü yok artık.

Kafka'nın deyimiyle "Bir noktadan sonra artık geriye dönüş yoktur, işte varılması gereken yer o noktadır."

Türkiye şimdi varması gereken yere, o 'noktaya' varmış bulunuyor.

Eski İttihatçılar, geçen yüzyılda anlamadığı şey buydu.

Yeni İttihatçılar da bugünü anlamıyor.

Basiretleri, Türkiye'ye 25 yıl süren bir acıyı yaşatmaktan öteye gidemedi.

Bu belalı, bu kan ve barut kokan lanetli mirası milyonlarca insanın ölümüne yol açabilecek etnik bir çatışmaya vardırmaktı amaçları.

Başaramadılar ve yenildiler.

Türkiye farklı bir sürece girdi

Bu süreç Türkiye'nin siyasi düşünce yapısında büyük bir değişimin yaşandığını gösteriyor.

Muhataplar, siyasi aktörler ülkenin en temel sorunu olan Kürt sorununda, değişim yaratmak için çıktıkları yolda, bizzat kendileri değişime uğruyorlar.

Bu yüzden bu sürecin sonunda ne AK Parti, süreçten önceki AK Parti olarak, ne de DTP eski DTP olarak, yani değişmeyen DTP olarak kalabilecek.

Bu toplumun değişim arzusu, değişmek istemeyen siyasi partileri aşacak.

Ama AK Parti ve DTP bu sözünü ettiğim toplumsal değişim arzusuna en yakın duran partiler.

Alternatifleri bugün için yok.

Türkiye'nin yeni geleceğinde bu her iki partinin rolü hayati önemdedir.

Kim ne kazanacak gibi 'yerel fikirler' üzerinden hareket etmek yerine, bu dönemi, her iki halkın dolayısıyla Türkiye'nin siyasi birliğinin kurulacağı bir süreç olarak görebildikleri oranda kendilerini yenileyebilecekler ve Türkiye'nin önümüzdeki on yıllarına tekabül edecek bir siyasi mirasın gerçek sahibi olabilecekler.

Bu bir siyasi ufuk meselesidir.

Bu siyasi ufka giden yolda halkı hazırlamaya yönelik çabalar son derece önemlidir.

Sayın Atalay çok doğru söylüyor, bu sürecin muhatabı millettir, en geniş anlamıyla millettir.

AK Parti'nin açılımı kendi tabanında anlatmaya çalıştığını, bunun için il ve ilçe örgütlerinde bu meseleyi tartıştığını duyuyoruz.

Aynı şeyi DTP yapmalıdır.

Kürt toplumu, yedisinden yetmişine bu süreçle ilgili her şeyi tartışmalıdır.

Aslında Kürtler en önemli siyasi kararlarını acı tecrübelerden geçerek çoktan verdi:

Burada Türkiye'de ve Türk halkı ile birlikte yaşanacak, ötesi yok

Yeni bir hukuk sözleşmesi bu ortak yaşamayı mümkün hale getirecek, buna kimsenin kuşku duymaması gerekir.

Bunun için Kürt ulusu meselesi, yıllardır içine hapsedildiği ulusal çekmecelerden çıkarılmalıdır. Hem de Kürtler tarafından çıkarılmalıdır.

Vakti geldiğinde inkâra ve yok sayılmaya karşı çıkmayı bilen, bunun için her şeyini feda edebilen bir halk olduğunu gösterdi Kürtler.

Kendilerine güven duydukça, tasfiye edilme korkusunu da aşacaklardır.

Sonra biraz durup sormakta fayda vardır, kim kimi nasıl tasfiye ediyor diye?

On yaşındaki çocukların bile, evlerinin bir köşesini Kürtçe öğrenmek için dershaneye çevirdikleri bir toplumda, tarihe inkâr sürecini bitiren bir siyasi hareket olarak geçecek olan PKK nasıl tasfiye edilebilir?

PKK İsmail Beşikçi'nin söylediği gibi, büyük bir harekettir.

Eğer PKK'nin silahsızlandırılması 'tasfiye' olarak anlaşıyorsa bu büyük bir yanılgıdır.

PKK bir siyasi hareket olarak tasfiye edilemez. Siyasi hareketler öyle isteğe bağlı ve devletlerin ısmarlama metotlarıyla değil, tarihsel şartlara bağlı olarak varlıklarını sürdürür veya tasfiye olurlar.

Kürt toplumuna ve Kürt siyasetine dışarıdan yapılacak bir siyasi gözlemin basit verileri dahi, PKK'nin artık yoluna silahla devam edemeyeceğini; ama silahsız bir PKK'nin, transformasyona uğramaya hazır bir PKK'nin Türkiye koşullarında, demokratik bir mecrada yoluna rahatlıkla devam edebileceğini gösteriyor.

Bugün Türkiye'de, herkesin farklı düşüncelere sahip olduğu bir sorunda ulusal bir mutabakat oluşuyor.

En ideal siyasal iktidarlar bile bu mutabakat oluşmadan çözüm konusunda bir adım atma şansına sahip olamazlardı.

Neredeyse her siyasi partinin ve özellikle savaşan tarafların 'kendine ait' bir sorunu olmaktan çıkıyor Kürt sorunu.

Sorunun demokratik ve hakkaniyete dayalı bir anlayışla çözülebilmesi için yeni bir kamusal alan yaratılıyor.

Sonra, her iki halk arasındaki beşeri ilişkiler, iki insan arasında yaşanan herhangi bir aşka da benzemiyor değil doğrusu.

Ömür dediğiniz şey, aşkı bulma ve aşkı yaşama beklentisiyle geçip gider.

Ama aşk belalı bir şeydir ve yaşandığı andan itibaren, insana terk edilme korkusu da verir..

Bu ihtimale katlanmak bile acı verir, hüznü yaşatır insana.

Sevginin en yoğun hallerinde, terk edilme korkusu yaşamak belalı bir şeydir çünkü.

Eğer yüzyıllar boyunca bir arada yaşamış, birbirini sevmiş, evlilikler yoluyla iç içe geçmiş iki ulusun siyasal ilişkilerinde kötüleşme başlamışsa bu uluslar, bir gün, karşılıklı nefret duygusu ve terk edilme korkusuyla kuşatılmış bulurlar kendilerini.

Türkler ve Kürtler şimdi bu haldeler.

Terk edilme korkusuyla beraber yaşayıp giden sevgi ve nefret ilişkisi, iki ulusun hayatında travmalara dönüşmüş durumda.

On yaşında bir Kürt kızı Medya Örnek, odasını dersane yapıyor, kendi yaşından küçük arkadaşlarına Kürtçe öğretiyor. İnkârla mücadele etmenin ve inkârın travmalarından kurtulmanın yeni bir yolu bu.

Yirmi yaşındaki Türk kızları, muhtemelen Diyarbakırlı Medya Örnek'ten habersiz, 30 Ağustos kutlamalarında, kalabalığın içinden sıyrılıp General Başbuğ'un kolunu tutuyor ve 'Türkiye bölünecek mi' diye merakla soruyorlar.

Hayır, çocuklar inanın Türkiye bölünmeyecek, yeter ki sizler, küçük kız kardeşiniz Medya Örnek'in ne yaptığını anlamaya çalışın.

Ne olursunuz yapın bunu.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Güler Zere'nin yüreği, şimdi, 'bir serçe telaşında'

Orhan Miroğlu 09.09.2009

Güler Zere 1 eylül günü dışarıdakilere gönderdiği mektupta böyle diyor: "Yüreğim bir serçe telaşında..."

Bu hafta , 'Yüzleşme' köşesini Güler Zere'ye bırakmak istiyorum.

Ama öncesinde, sırası gelmişken cezaevleri ve benim içerdekileri ihmal edişim konusunda bir iki şey yazmam gerekiyor.

Taraf'a yazdığım günden bu yana 'içerdekilerden' çok az söz ettim. Bu büyük bir kusur aslında. Bir özür borcum var onlara, ve bu, aslında bir hayli ertelenmiş bir borç.

Bir özür, sözünü ettiğim bu kusuru, bu ihmali kapatır mı bilmiyorum, ama ben yine de onlardan özür dilemek istiyorum bugün. İçerden gelen mektuplara cevap veremediğim ve bana gönderdikleri kitapları okumama rağmen dönüp iki satır yazı yazamadığım için içerdeki yazarlardan da ayrıca özür diliyorum.

Bana kitap gönderen içerdeki yazarlardan biri, Abdullah Kanat.

Diyarbakır cezaevinde dokuz yıl yattıktan sonra, Yargıtay, Abdullah'ın aldığı cezayı bozmuştu. 1988 yılıydı, Diyarbakır Beş Nolu'dan soğuk bir kış günü birlikte tahliye olduk. Emniyet Müdürlüğü'nde 'tahliye işlemlerinin tamamlanması için' üç gün beraber kaldık.

Çok geçmedi yeniden tutuklandı Abdullah ve şimdi Midyat cezaevinde yatıyor.

İçerde yazdığı kitabı okuyalı neredeyse bir yılı geçti. Kitabın adı, *Mizgin-Batman'da Şafak Sökerken*.

Bana imzalayıp gönderdiği, kitabın 1. cildi. Devamını yazdı mı bilmiyorum, ama bu kitap bile çok şey anlatıyor. Batman'da Kürt siyasetinin ilk örgütlendiği yıllar, o yılların hızlı politikleşme sancıları ve sonrasında yaşananlar.

Bugün Türkiye cezaevleri tıka basa dolu. Ölümcül hastalıklar kol geziyor buralarda. İnsan Hakları raporlarında yer alan göstergeler, cezaevinde koşulların insani olmadığını yeterince ortaya koyuyor.

Mahkûmlar arasında ölümcül ve ancak dışarıda tedavi edilebilecek hastalıklara yakalananlar var ve devlet bu insanların sesini bir türlü duymuyor, duymak istemiyor. Başlı başına bir dram bu ve maalesef, çifte standartlar burada da çok geçerli.

Kuddusi Okkır'u göz göre göre ölüme gönderenler, Ergenekon paşalarını tahliye etmede bir beis görmediler.

Azat İnci, Diyarbakır Ergani'den. Dostum Cemil İnci'nin oğlu. Hikâyesini iki yıl önce Mersin'de babasından dinlemiştım. Azat, cezaevine çocuk denecek yaşta girdi. Ağır psikolojik sorunlar yaşadı. Bu psikolojik sorunlar sağlık kurulu raporlarıyla belgelendi, ama sonuç değişmedi. Kullandığı ilaçlar Azat'ın bedensel sağlığını, metabolizmasını bozmaya devam ediyor.

Ve Güler Zere...

Güler Zere, özgürlüğüne kavuşması için 'dışarıda' umutlu bir bekleyiş içinde olan herkese 1 eylül günü bu mektupla seslenmiş, sözü Güler'e bırakıyor ve özgürlüğüne kavuşmasını yürekten diliyorum:

"Merhaba.

Şu anda gecenin bir vakti, sesinizi duyuyorum yine. Nasıl ki sizin sesiniz ulaşıyor bana, biliyorum ki benim sesim de size ulaşıyor. Yüreğimin atışlarına karışıyor, sizin yürek atışlarınız. Sonra kocaman bir yürek oluyor sol yanımda.

Yürek.. nasıl da dolu doludur yüreklerimiz... Neleri neleri sığdırmamışız ki biz yüreklerimize.

Benim yüreğimde öyle çok şey var içimde. En başta o büyük sevgili; karanfil kokularımız, yanı başımda kokusu kır çiçeklerine karışanlarımız, sizler, canlarım, tüm sevdiklerim, yarım bıraktığım her şey, sevgisini hissettiğim herkes...

Ne zamandır dara düşse yüreğim, acıya kesse bedenim parmaklarımın ucuna dokunuyorsunuz, gözleriniz değişiyor gözlerime, bu küçük hücrem kalabalıklara karışıyor, birden çok ses çıkartıyor. Ben içinde kala kalıyorum. Her sese tebessümle cevap veriyorum. Bilerek değil, kendiliğinden! Sizler ise gülen gözlerinizle karşılıyorsunuz içimden kopan her sesi.

İster yanı başımda olsun, ister bir adım ötemde kapı önünde, ister bir sokakta olun, ister herhangi bir şehrin, bir yerinde oturun, ister Adli Tıp önünde oturun ben sizleri hissediyorum. Sıcaklığınız, gücünüz, sesiniz, beni sarıp sarmalıyor. Bundandır bu illet her sıkıştırdığında karşısında başımı dik tutmam. Ona çelme takmaya hazırlanmam bundandır. Sizler benimlesiniz ya gerisi boş!

Hele kısacık bir yolda gözleriniz, gözlerime takılınca bir serçe telaşında oluyor yüreğim.

Evet sizlerden bahsediyorum Adana'nın sıcak kadar sıcak yüreklilerim, Seyhan'ın yakamozları gibi parlayan ısı ısı ısı gözlülerim. Seviyorum sizleri. Kapı önünde değil, işte tam şuram da oturuyorsunuz.

Şimdi bir de kavganın şehrinde oturanlar var. Günlerdir oradasınız ve ben kim bilir kaç kez uzandım sizlere bilir misiniz? Uzanıp dokunuyorum size, en çok da umutlu hallerinize. Hani o yüreğinizin sesinin gözlerinizin terine karıştığı anlardaki hallerinize, ben hep sizinleyim, her seferinde çoğalarak dönüyorum hücreme. Ve her seferinde sizin gücünüzle yerle bir ediyorum hücremi. Sarılıyorum ellerinize sımsıkı, sarılıyorum bütün gücümle.

Sonra gönlümün hep hareketli derinlerinde olanlar var. Sevgisini, yoldaşlığını, dostluğunu satırlara yükleyip her seferinde buraya koşan, her seferinde umut taşıyan canımın canı yoldaşlarım; öyle özledim ki sizleri, öyle seviyorum ki ben sizleri...

Dostlarımız da var tabii bu kavgada. Dost yürekleriniz her daim yanımda bunu bana hep hissettirdiniz. Sesinizi sesime kattınız. Her kavgada insan dostunu omuz başında görünce duygusu farklı oluyor biliyorsunuz. Bir dost gülüşü gönderiyorum sizlere; sevgiden, kavgadan yana... Selam olsun sizlere.

Kime ne desem, ne yapsam yarım kalacak biliyorum. Hangi köşesini tutsam bir başka köşe eksik kalacak.. iyisi mi burada bitirmek. Ama gözlerinizin ta içine dikiyorum gözlerimi. Sevgimin derinliğini görün diye. Ve son olarak tekrar ediyorum; seviyorum sizleri.. hem de çok!

Güler Zere."

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barişı provoke etmenin iki yolu

Orhan Miroğlu 16.09.2009

Bariş sürecini –isterseniz açılım da diyebilirsiniz- provoke etmenin yolu sadece dağlardan geçmiyor.

Bariş sürecini provoke etmenin iki yolu var.

Savunma ve ateşkes halinde olduklarını söyleyen PKK'ye bağlı gruplara karşı askerî operasyonları sürdürmek ve bu arada DTP'yi de 'ihmal etmeden' bu partiye karşı Yargı'ya ve Yürütme'yi alabildiğine teyakkuz halinde tutmak, barişı provoke etmenin iki yoludur.

Bilindiği gibi geçmişte başarısızlığa uğrayan bariş hamleleri ve ateşkes süreçleri, 1984'ten sonra başlayan sıkı muharebelerin sonrasında başlamıştı.

O yıllarda, herhangi bir bariş girişimini daha başlamadan provoke etmek, Bingöl'de 33 askerin şehit edilmesi hadisesinde görüldüğü gibi çok zor değildi.

Bingöl’de gerçekleşen katliamdan önce, Genelkurmay, Ağrı ve Diyarbakır’da PKK gerillalarına karşı operasyonlar gerçekleştirmiş ve savaşın devamından yana olan PKK içindeki gruplar böylece harekete geçirilmişti. Bingöl katliamı özünde budur.

1990’lı yıllarda savaşın bitirilmesi ve sorunun çözümü için farklı bir kamusal alan yaratma fikri kimsenin aklına gelmiyordu.

O yıllarda Kürt meselesi nedeniyle tedavülde olan şiddet, sürmekte olan ‘savaş oyununun’ bir sonucu olarak ortaya çıkıyordu.

Üç bin köyün haritadan silinmesi, 17.500 faili meçhul cinayet, görülmemiş hak ihlalleri ve işkence, şehirlere gelen binlerce tabutun içinde taşınan gencecik ölü bedenlerin, insanların yüreğinde yarattığı etnik hınç ve öfke, bu hınç ve öfkenin, Kürtleri ve Türkleri kuşatan ‘ulusal fay hatlarına’ dönüşmesi; bütün bunlar ne yazık ki, bu savaşın aslında bir oyun olmadığını göstermeye yetmedi.

Bu ‘savaş oyununun’ bir tarafında ‘son ferdi imha edinceye kadar’ kendisine karşı mücadele edilecek ‘terörist bir örgüt’, bir tarafında ise şiddet tekeli elinde bulunduran ve bunu kimseyle paylaşmayacağı belli olan devletin kendisi vardı.

Savaş sürdükçe, savaşa ait sırlar çoğaldı. Bu sırların yurttaşlar tarafından bilinmemesi için her ne lazımsa yapıldı. Çünkü sırları ifşa olmuş bir ‘savaş oyunu’ devam edemezdi. Ama sırlarını kimsenin bilmediği bir savaş, devletin ihtiyaçlarına ve uluslararası koşullara bağlı olarak sürdürülebilirdi.

Kürt savaşı bu ahval ve şerait içinde ‘kabul edilebilir sınırlarda’ tutuldu.

Ama bu sınırlar yine de zaman zaman alabildiğine zorlandı.

Ergenekon örgütünün; bu ‘savaş oyununun’ içinde yetişmiş kadroların en meşhurlarını ‘devlet tekelinin’ dışına çıkararak ülke çapında bir ayaklanma ve tedhiş yoluyla Türkiye’de iktidar olma talebi, tam da etnik bir çatışmanın fitilini ateşleyecekken, ciddi bir müdahaleyle karşı karşıya kaldı.

Geçmişte, Kürtler ve Türkler ruhsal olarak kendilerini barışa bugün olduğu kadar çok da yakın hissetmiyorlardı. Savaşın kabul edilebilir sınırlarda olduğu bir dönem yaşıyorlardı.

Barış meselesi bir bakıma, savaşan tarafların iradesine ve insafına bırakılmıştı. Bu irade ve insaf 1990’lı yıllarda, Özal ve Öcalan’ın düşüncelerinde işe yarayacak oranda olgunlaşmıştı, ama bu iradeyi destekleyecek bir kamusal alan, bir sivil toplum ve bir aydınlar hareketi yoktu. Çeşitli provokasyonları dağlardan örgütlemek bu nedenle çok kolay oldu.

Şimdi ise durum çok farklıdır. Ergenekon, Dağlıca ve Aktütün’den bu yana, bu savaşın hakikati hakkında bu toplumun iyi kötü bir kanaate sahip olduğunu ve bu kanaate rağmen barış sürecini sadece dağı kullanarak boşa çıkarmanın, imkânsız demeyeyim ama, çok kolay olmadığını düşünebiliriz.

O halde barış olsun da ertesi gün Allah canımızı alsın diyen Kürtleri, barış ve çözüm idealinden uzaklaştırmanın en kolay yolu, bence DTP’ye yönelmektir. Bu yönelmenin yarattığı umutsuzluk ve güvensizlik dağlardan

toplanan ve Türkiye kamuoyunun çok da farkında olmadığı gerilla cenazelerinin yarattığı acı ve yasla birleşince, ortaya hiç de barışa tahvil edilmeyecek bir ulusal ruh hali çıkıyor.

Aynı şey tabii ki Türk toplumu için de söylenebilir. Ama onun bu savaşı anlamak ve bitirmek bakımından yarası, bence çok daha derin. Kürtler evlatlarının neden elde silah dağlarda olduğunu az çok biliyorlardı, ama Türklere hep yalan söylendi ve şimdi AK Parti'nin başlattığı hakikati söyleme hamlesi adeta bir travmaya çarpıyor.

Açılım süreci bu bakımdan neresinden bakarsanız bakın 'yüzleşme sanatının' dünya deneylerine mâl olmuş mekanizmalarını iyi kullanmaya ve harekete geçirmeye bağlı.

Yoksa 'son terörist kalıncaya kadar' savaşması ve evlatlarını bu uğurda feda etmesi gerektiğine neredeyse yüzde yüz inandırdığınız bir halkı, bu 'teröristleri' üretmiş bir toplumla 25 yıl sonra barışa davet etmek, üstelik bu toplumun 'bizim gibi' eşit hakları olduğunu iddia etmek çok kolay değildir.

Bu bakımdan Başbakan Erdoğan'ın grup konuşması, 'durumun anlatılması' için Cumhurbaşkanı Gül'ün ve Erdoğan'ın şehit aileleriyle buluşması, Bülent Arınç kardeşimin Manisalıların karşısına geçip Kürtçe cümleler kurması, AK Parti'nin bu gerçeğin farkında olduğunu gösteriyor.

Bu 'kardeş' kelimesini düşünerek seçmedim, içimden öyle geldi ve yazdım; sanıyorum insanın içinden geldiği gibi yazması daha kıymetlidir, umarım bunun için de eleştirilmem, çünkü Başbakan'ın grup konuşmasına ağladım diye, liberaller ve solcular bana hâlâ kızıp duruyorlar.

Çünkü bir kısım liberallerin ve solcuların Kemalizm'le dansı bitmedi.

Ama bu dönem, Kemalizm'le Kürtlerin dansı da hikâyesi de bitiyor. Bu hikâyeyi farklı bir yolda ve anlayışta AK Parti yeniden yazmaya aday görünüyor.

Tabii bu, AK Parti'nin de aynı zamanda Kemalizm'in Kürt politikasıyla esastan yolunu ayırması oranında başarıya ulaşabilecek bir siyasi hamledir.

'Yol ayrımları'ndan söz ederken, öyle anlaşılıyor ki, DTP ve PKK arasındaki siyasi ve moral ilişkileri de çokça konuşacağımız ve 'bize ait' bu hakikatle yüzleşeceğimiz bir döneme girdik.

Bu noktada DTP'nin kendisini önemsizleştirme pahasına PKK'yi öne çıkarma arzusunun bu yüzleşmeye katkı sunabileceğini sanmıyorum.

DTP Kürtlere de, PKK'ye de, Türkiye'ye de, bence çok lazım, onu feda etmek, muazzam bir boşluk yaratır.

DTP'nin değil, ama asıl muhatabın PKK olduğuna Türkiye kamuoyunu ikna etmek çabası, güvensizliği arttırmaktan başka bir şeye yaramaz.

Böyle düşünmek, Öcalan'ın ve PKK'nin barış için vazgeçilmez aktörler olduğunu görmezlikten gelmek değildir. Hem PKK hem Öcalan'ın sürece şu ya da bu şekilde dahil edilmediği bir barış süreci inşa edilemez.

Ama, Kürtlere ve DTP'ye dönüp, "yolunuzu PKK'yle ve Öcalan'la ayırın öyle gelin" demek de gerçekçi bir öneri gibi görünmüyor.

Aliza Markus'u okuyalım tamam, ama okurken bu memlekette PKK hakkında kitap yazmanın hâlâ emekli generallerin ve onların yedek gücü samimi itirafçıların ilgi duyduğu bir alan olduğunu hatırlayıp biraz da üzülelim.

Ayrıca Marcus'un yazdığı kitabın PKK'nin iç infazlarını anlatan bir kitaptan ibaret olduğunu sanmayalım.

Açılım sürecinde, PKK'yle gerçek bir yüzleşme sadece Kürtlerin değil, beraber yaşamaya devam edeceksek, Türkiye'nin de ihtiyaç duyması gereken bir şey.

Bu yüzleşmenin neresindeyiz, asıl sorun burada.

PKK'nin 'iç-dış infazlarının' Kürt toplumunda yarattığı travmayı görmezlikten hiç gelmeyelim, hakikat neyse onu elbette talep edelim. Ama Aliza Marcus'un da dediği gibi, "Kürtlerin Öcalan'a ve PKK'ye bugün de sırtını dönmediği, desteğini sürdürdüğü" gerçeğini de; bir iki Kürt aydınının hoşumuza giden ve olup bitenler karşısında şaşkın bir haldeyken bizi yıllar yılı memnun etmekten başka bir işe yaramamış 'analizlerine ' bakarak, görmezlikten gelmeyelim.

Kürtler, PKK'den geriye bir şey kalmayınca, hiçbir şeye sahip olmayacaklarını bilmeyecek kadar saf değiller.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Heidegger'in Gölgesi'

Orhan Miroğlu 23.09.2009

Açılımla birlikte kardeşliği yeniden konuşmaya başlayacağız, durum bunu gösteriyor.

Ama kardeşliği konuşurken, Habil ve Kabil'e kadar gitmeden, yakın geçmişte, kardeşin kardeşe yaptığını da hatırlamamız gerekecek.

Bayramda okumak için seçtiğim kitaplar bu konuyu işliyordu.

İnsanlığa acı ve zulümden başka bir şey getirmemiş tarihin büyük siyasi projeleriyle yüzleşme, suçun itirafı, bağışlama ve bağışlanma, insanlığa karşı işlenen suçlar karşısında aciz kalmanın yol açtığı intihar olgusu ve büyük felaketlerin yaşandığı dönemlerde 'entelektüel zan' altında kalmak gibi konularda beni yeniden düşünmeye sevk eden kitaplardı bunlar.

Heidegger'in Gölgesi adını taşıyan romandan başlayayım.

Dieter Müller, Alman ulusunun 'devletin himayesi ve vesayeti altında varlığını bulma' yolunda ve kurallara sığınan bir 'kitle' olduğu dönemde yaşamış bir felsefe profesörüdür.

Arjantinli yazar Jose Pablo Feinmann, *Heidegger'in Gölgesi* adlı muhteşem romanında Dieter Müller'in hayatını anlatıyor ve Nazizme destek vermekle suçlanan ünlü Alman düşünürü Heidegger'i savaş öncesi ve sonrası tutumu nedeniyle sorguluyor.

Almanya'nın 'ölüme âşık olduğu' dönemde, bir felsefe profesörünün hayatını, Nazizmle gönülsüz ilişkisini ve sonra bu ilişkiden huzursuzluk duyup ülkeyi terk etmesini bir cinayet romanını okur gibi okuyorsunuz.

Toplama kampları deneyi yaşandıktan sonra, Müller gittiği hiçbir yerde huzuru bulamaz. İnsanların kitleler halinde gaz odalarına yollandığından emin olmak ister. Sonra bir gün, Naziliği yeniden diriltmenin peşinde olan tanıdığı bir grup insanla buluşur ve önüne gaz odalarındaki duşlara götürülen bir adamın fotoğrafı gelir:

"Karşımda duran fotoğrafta duşlara götürülen bir adam var. Onu zorla sürükleyen yok. Ölüme doğru yürüyerek gidiyor. Tek başına ve çıplak. Gözleri kocaman.. dehşetle bakıyor sanılır. Hayır artık bakmıyor. Bu gözlerin kocamanlaşması, açlığın ve ıstırapın yol açtığı bir tür körlükten."

Müller bu fotoğrafı gördükten sonra kuşku duymaz artık hiçbir şeyden, ve bu felaketin yaşanmasında payı olduğu düşüncesi onu hiç terk etmez.

Profesör Müller intihar etmekten başka bir yol bulamaz ve aslında şu son sözleri bu intiharın sebebini yeterince ortaya koymaktadır:

"Bağışlanma dileyecek kimsem yok. Ama bağışlanmaya ihtiyacım var."

Romanın bir diğer kişisi, Heidegger, Nazizme düşünceleriyle katkı sağlamış 'entelektüel zanlılar' arasındadır.

Bu ünlü Alman düşünürü, insanlık tarihinin bu en büyük felaketi yaşandıktan sonra bile suskunluğunu bozmadı. Susmayı tercih eder.

Jurgen Habermas , meşhur 'Rektörlük Konuşmasıyla' Nazizme destek vermekle suçlanan Heidegger'e, şu eleştiriyi yöneltir:

"Beni gerçekte rahatsız eden, bu çelik irade, Heidegger'deki bu kaprisli inat. Bu kibirli ve görkemli dik kafalılık. Hepimizi gücendiren şu inatçılık. Nazi rejiminin bitişinden, bu rejimin vahşetinin apaçık ve kesin olarak ortaya konmasından sonra bile, politik sonuçlara yol açan büyük hatasını tek cümleyle olsun itiraf etmeme inadı." (s. 150)

Bu 'tarihsel inadin' size bir hayli tanıdık geldiğinden eminim.

Bizde de böyle bir inat ve bu inadin siyasetçisinden tutun da akademisyenine kadar, çeşitli mesleklerde temsilcileri var hâlâ. Diyeceğim, Almanya için Nazizm nasıl büyük bir felaket olduysa, 'Kürtleri Türkleştirme projesi' de büyük bir felaketti. Sonuçları çok trajiktir. Ama bugün iflas ettiği açıkça ortada olmasına rağmen 85 yıldır sürdürülen 'Kürtleri Türkleştirme ve inkâr projesinin' başarısızlığı, bu projenin hayata geçirilmesinde payı olanlar tarafından bir türlü itiraf konusu olmuyor. Tersine onlar bugün dahi, bu projeyi devletin sürdürmesinden yanalar. 'Kürtlere Türk olmak için' 85 yıl boyunca fırsat tanındığını düşünüyorlar ve Kürtler nankörlük edip, 'Türk olma' fırsatını tepmiş olsalar da, bu fırsatın bugün de, tedavülde kalmasından yanalar.

Cumhuriyetin bu 'taammüden yanlış' projesinin hatalı olduğunu söyleyenler ve bir bakıma itiraf edenler, zaten bu politikalarda bir payı olmamış olanlardır.

Ama buraya gelinceye kadar, neler yaşandı hatırlamak lazım. Tarihsel bir merak için değil, ama bu lanetli projenin bugün yaşayan sahiplerini itirafa ve özür dilemeye davet etmek için bu, çok gerekli.

Bu siyasi projenin nasıl hayata geçirildiğini anlatan iki önemli ve yeni kitapla devam edeceğim.

İlki Mehmet Bayrak dostumun, *Kürtlere Vurulan Kelepçe-Şark Islahat Planı* adlı kitabı. Bayrak'ın daha önce hazırladığı ve yazdığı kitaplar önemli bir külliyat oluşturuyor artık ve bu külliyat bence kendi alanında rakipsiz. Mehmet Bayrak'a çok şey borçluyuz. Kürtler ve Türkler arasında yaşanan tarihin büyük sırlarını, büyük gerçeğini yıllardır arayıp durmaktan yorulmadığı ve bizden gizlenen bu sırları, bu gerçekleri bir yerlerden bulup okumamızı sağladığı için.

Mehmet'in son kitabı *Şark Islahat Planı*'nda, Profesör Müller'in oğluna bıraktığı mektupta anlatılan gaz odasına doğru ölüme yürüyen o insanı hatırlatan bir resim albümü var.

Silahların gölgesinde akıbeti belirsiz bir yolculuğa çıkarılan Dersimliler, ölüme götürülen Halvori köylülerinin (217 kişiler) resmi, ölümlerin upuzun yan yana dizildiği ve Hozat'ta öldürülen 'asiler' diye altına not düşülmüş, insanın içini burkan bir resim ve kendisi de resimde olan bir subay tarafından altına şu sözlerin yazıldığı bir başka resim: "938 Tunceli harekâtında, alayımızın imha ettiği aşiretlerin sonuncusu olan Demenan aşiret reisleri ve avenesi sığındıkları mağaradan çıkarıldıktan sonra."

Bu katliam görüntülerini yaratan süreci anlamak için, Hüseyin Aygün'ün *Dersim-1938 ve Zorunlu İskan* isimli kitabında geçen sayısız raporlara bakmak yeterli.

"Dersim gittikçe Kürtleşiyor, tehlike büyüyor, Dersim, Cumhuriyet hükümeti için bir çıbandır, bu çıban üzerinde kesin bir ameliye yapmak lazımdır. Son derece zeki, kurnaz ve hileci olan bu halk hükümetin zayıf veya kuvvetli olduğuna göre mütecaviz veya itaatlidir. Okul açmak, yol yapmak, fabrikalar kurmak, sanayi işleri sağlamak özetle yurt sahibi yapmaya çalışmak veya uygarlaştırmak suretiyle ıslaha çalışmak hayalden başka bir şey değildir" diyen Müfettiş Hamdi Bey'in raporu;

"Ticaretleri men edilsin, aç kalacak halk zamanla ilticaya mecbur edilsin" diyen Birinci Umumi Müfettişlik raporu;

"Dersime koloni yönetimi kurulsun" diyen Mareşal Fevzi Çakmak'ın raporu;

"Dersim ağaları, Kazakların kaldığı adalara götürülsün" diyen Halis Paşa'nın raporu;

"Van, Muş ve Erzincan ovaları Kürt yayılmasına açıktır Van ve Erzincan'da acele olarak, Muş ovasında tedricen, bir de Elazığ ovasında kuvvetli Türk vücuda getirmek zorundayız. Dersimlilerin Erzincan'da çalışması engellensin" diyen İsmet İnönü'nün raporu;

"Dersim, Ermenilere barınak olmuş ve dolayısıyla ihanet etmiş bir yerdir" diyen General Abdullah Alpdoğan'ın raporları...

Bütün bu raporlar 'kötü bir yüzyılın güncesi' gibi duruyor.

Bu günceyi inkâr etmemek ve özür dilemek gerekiyor şimdi.

Bu 'yüzyıl güncesinde geriye kalan resimlere bakmak bile 'Heidegger'in inadını' bırakmaya ve özür dilemeye yeter sanırım.

Ama burada da, bir sorun var. *Kötü Bir Yılın Güncesi*'nde, J.M. Coetzee, özür dilemenin bugünün dünyasında nasıl da içi boşaltılmış, ucuz yoldan erdem taslama haline getirilmiş bir kavram olduğundan şikâyet ediyor. Coetzee, "Ağlamayacak kadar katı ve özür dilemeyecek kadar inatçı" olanları yeniden hatırlatıyor bize.

Bayramlık son kitabım, onun romanıydı.

NOT: Özdemir İnce, ırkçılığı övmenin serbest olduğu bir ülkede yaşamının keyfini sürüyor. Bir yazısında benden de söz etmiş, ona cevap verecek değilim, bu ırkçı yazarın muhatabı ben değil, çalıştığı gazetenin genel yayın yönetmeni ve asıl Cumhuriyet savcılarıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Korucular ve açılım

Orhan Miroğlu 30.09.2009

Korucuların silahsızlandırılması meselesi açılım açıldıkça gündeme gelecek ve tartışılacak bir mesele.

Kürtlerin iç barışını yeniden inşa etmek, bu sistemin yarattığı sonuçlarla yüzleşmekten geçiyor.

Süreç içinde, sayıları zaman zaman yüz binin üstüne çıkmış bu insanların silahsızlandırılması yetmeyecek, geniş kapsamlı bir programla rehabilitasyonları da kaçınılmaz olacaktır.

Korucular PKK'ye karşı savaş yılları boyunca paramiliter bir güç, ordunun kontrolünde bir militer alan olarak kullanıldılar ve devletin diğer birimleri gibi zamanla kontrolden çıktılar. Akla gelebilecek her türden kriminal suçları üreten bir kesim haline geldiler.

Ağalık sisteminden şikâyet etmeye zerre kadar hakkı olmayan General Başbuğ unutmuş görünüyor ama, bu sistemi oluşturmak için Başbuğ'un bugün bizzat başında bulunduğu kurum tarafından, JİRKİLER'den BUCAKLAR'a kadar büyük ve güçlü aşiretlerin kullanıldığını bilmeyen yok.

Siyaset bile yüzyıl boyunca aşiretlerin tercihlerine göre belirlendi, koruculuk sistemi bu işleyişin son halkasıdır.

2002 yılında bölgede ateşkes süreci yaşanıyordu ve o dönem merkez yöneticiliğini yaptığım DEHAP Toplumsal Barış Projesi adı altında bir proje yürütüyordu.

Proje kapsamında, parti olarak korucu aşiretlere gidecek ve silahlarını bırakmalarını isteyecektik.

Bu amaçla bir komisyon kuruldu ve komisyonun başkanlığını üstlendim.

Mardin’de, Hakkâri’de korucu aşiretlerin reisleriyle yaptığım toplantılardan sonra, sistemi daha yakından tanıma olanağı buldum desem yeridir.

Jirkilerle gerçekleşen toplantıda aşiretin liderlerinden Mehmet Adıyaman’ın anlattıkları ise hâlâ aklımda.

Mehmet Adıyaman’ı hatırlayacaksınız. Geçenlerde, “Devlet isterse bu işi bitirebilir” demişti, “Öcalan’a bir general, iki bakan gitsin anlaşsınlar ve bu savaş bitsin artık” diye ilginç bir açıklama yapmıştı.

Jirkiler, Bucaklar gibi, devletle-aşiretler arasındaki ilişkilerde, sistemin nasıl işlediğini anlamak bakımından bence önemli bir aşiret.

Hakkâri’den Van’a kadar uzanan bir şeritte yaşayan Jirkiler ilk olarak, 1975 yılında dokuz askerin Beytüşşebap’ın bir köyünde öldürülmesiyle gündeme geldi. Köye keşif için giden savcı ve bu aşiretin liderlerinden Ahmet Adıyaman arasında çıkan tartışmada Ahmet Adıyaman askerlerin açtığı ateş sonucunda öldürülünce çatışma çıktı ve dokuz asker hayatını kaybetti. Olaya sebep olan savcı bir ay sonra Sivas’ta evinde öldürüldü. Devlet o tarihte Jirkilere teslim olun çağrılarını yaptı, bu amaçla bildiriler dağıttı. Bu bildirilerde dağa çıkan bütün Jirkilerin teslim olmaları, kadınların ve çocukların ise Beytüşşebap’a yakın Meydan Kulya’da toplanmaları istendi.

Jandarma birlikleri çok geçmeden, bölgede geniş bir harekât başlattı. Jirkilerin köyleri basıldı ve bu baskınlarda tam bir vahşet ve zulüm uygulandı.

Olayları haberleştirmek için bölgeye giden gazeteci Aziz Korkmaz Jirkilerin köylerinde olup bitenlerin fotoğraf çekimlerini kayda aldı. O tarihte bölgeye gitmeye hazırlanan Mardin Milletvekili Nurettin Yılmaz’la yaptığı telefon görüşmelerinde yapılan zulmü belgelediğini ve Diyarbakır’a dönünce inanılmaz vahşeti belgeleriyle birlikte, çalıştığı *Hürriyet* gazetesinde yayımlatacağını söyledi. (Nurettin Yılmaz, *Yakın Tarihin Tanıyım*, Veng Yayınları, 2007)

Ama Aziz Korkmaz maalesef Diyarbakır’a sağ olarak dönemedi.

20 Ekim 1975 tarihli *Hürriyet* gazetesinin manşeti şöyleydi: “Jirki aşireti ile güvenlik kuvvetlerini buluşturan Aziz Korkmaz esrarengiz kazada öldü.”

‘Bu esrarengiz kazanın’ olduğu yerde Aziz Korkmaz’ın *Hürriyet* gazetesinde yayımlatmayı düşündüğü haberle ilgili olarak hiçbir şey bulunamadı.

Olayların sonrasında da, devlet ve Jirkiler arasındaki bu gerilim yıllarca sürdü. Aşiretin lideri Tahir Adıyaman dağlarda yaşadı ve teslim olmadı. Koruculuk sistemi kurulunca da aşiretin silahsızlandırılması sağlandı. Ama devlet bu aşirete hiçbir zaman tam olarak güvenmedi. Jirkiler köylerinden çıkarıldılar, yoksullaştılar ve devletin gösterdiği yerleşim alanlarında yaşamaya mecbur edildiler.

Mehmet Adıyaman o buluşmada bana, devletin kendilerini 300 lira maaşa mahkûm ettiğini, koruculuğa öyle

çok hevesli olmadıklarını anlattı.

Adıyaman'ın anlattıklarına bakılırsa, Jirkilerin devlete yakınlaşmalarını kolaylaştıran ve silah almalarını sağlayan bir başka sebep de, PKK adına faaliyet sürdüren Hogır kod adlı bölge sorumlusunun Jirkilere karşı gerçekleştirdiği ve çok sayıda ölümle sonuçlanan eylemlerdi.

Hogır, Mehmet Adıyaman'ı bir defasında öldürmek için evine kadar gelmiş ve ona misafir olmuştu. Mehmet Adıyaman devletin istihbarat birimleri tarafından uyarılmış ve öldürülmekten böylelikle son anda kurtulmuştu.

Albay Temizöz davasında yargılanan Kamil Atak'ın verdiği bilgiler ise Hogır'ın bilinenden çok daha önemli biri olduğunu gösteriyor.

Bir ay kadar önce, Cemalettin Temizöz davasında ifade veren Kamil Atak, Şırnak tabur komutanını ziyaretinde komutanın yüzbaşı kıyafetli birini kendisinin yardımcısı olarak tanıştırdığını söylüyordu. Kamil Atak bu görüşmeden sonra tabur komutanını bir daha ziyaret etmiş ve komutan kendisine "Yüzbaşı olarak sana tanıştırdığım aslında kimdi biliyor musun" diye sormuş. "Hayır" demiş Kamil Atak. "O Hogır'dı" demiş komutan. Kamil Atak çok şaşırması buna ve "Eğer onun Hogır olduğunu bilseydim, o anda öldürürdüm onu" demiş.

Çünkü Hogır Kamil Atak'ın babası dahil, yakınlarını da öldürmekle suçlanan biri.

'Yüzbaşı Hogır'ın hareketli yaşamı Cem Ersever ve Yeşil'in grubuyla ta Elazığ'a kadar uzanıyor. 1992 yılında Musa Anter suikastını Cem Ersever Yeşil'le birlikte planladı. Bu cinayetten sonra her nedense Almanya'ya gitmeyi tercih etti ve orada 1994 yılında 'faili meçhul' bir cinayetin kurbanı oldu.

General Başbuğ bugün aşiretlerden yakınacağına, devletten yana tercih yapmış aşiretlere karşı dahi o yıllarda gerektiğinde gerilla gerektiğinde yüzbaşı kıyafeti giydirilerek eylemler yaptırılmış daha kaç kişi var onu açıklasın.

Başında bulunduğu kurumun arşivlerinde buna ilişkin belgelerden bolca var.

Bu 'Kürdü-Kürde' kırdırmanın şeytani planlarında kaç Hogır daha kullanıldı bilmek lazım.

Bunu bilmeden, koruculuğu tasfiye etmek ve Kürt toplumu içinde iç barışı inşa etmek mümkün olmaz.

Koruculuk sistemi, aynı dili konuşan, aynı etnisiteden gelen hatta kan bağıyla birbirine akraba olan ve dinî inancı farklılık göstermeyen bir toplumu içinden böldü, birbirine karşı düşmanlaştırdı.

Çeyrek asır boyunca bu insanlar kirli bir savaşta kullanıldılar. Korucuların meselesi sadece PKK'ye karşı savaşmış olmalarından ibaret değildir. Korucular kendi toplumlarına karşı da suç işlediler ve bu toplumla büyük sorunlar yaşadılar. Ama kabul etmek lazım ki, onlar da zulüm gördüler, kadınlarını, çocuklarını bu savaşta kaybettiler.

Silahsızlandırılacakları haberlerine tepki göstermeleri anlaşılır bir şey.

Sanırım koruculuk müessesesi söz konusu olduğunda, 'devlet verdiği silahı şimdi de geri alamıyor' gibi basit bir yaklaşım gerçekçi olmaz.

Çeyrek asır boyunca birbirine öldürtölmüş insanların bir kısmı dağdan inecek ve aynı köylerde, aynı kasabalarda onlara karşı silah kullanmış insanlarla birlikte yaşamaya başlayacak.

Yani koruculuk derin bir yara ve toplumsal barış meselesidir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kongrelerden yansıyan

Orhan Miroğlu 07.10.2009

Devletin, Kürt sorununda ilk kez ve anlaşılır nedenlerle geride durmayı tercih etmesi, bu alanı siyasetin inisiyatifine bırakması, değişimin kaçınılmaz olduğuna inanan ve bunu isteyen siyasi partilerin bizatihi ciddi bir değişim yaşamasına yol açacaktır.

AK Parti, iktidarı elinde bulunduran parti olarak, bu değişimi içselleştirmenin sürecini ve serüvenini yaşıyor. Bu parti, demokrasi için toplumu değişime hazırlarken, kendisi de aslında değişiyor ve temsil ettiğı siyasal geleneğın kırılması zor olan birtakım paradigmalarını da terk ediyor.

AK Parti kongresinde Başbakan'ın yaptığı konuşma 11 ağustos konuşmasının belki daha güçlü bir benzeriydi ve açılım sürecinde AK Parti'nin izleyeceği politikalarda hiçbir şeyin söylem düzeyinde ve tesadüflere bağılı kalmayacağını işaretlerini veriyordu.

Henüz yolun başında olmamıza rağmen, Kürt sorununda değişimi ve çözümü hedefleyen bir sivil siyasetin oluşmakta olduğuna tanık oluyoruz. Böylesi, Türkiye'nin tarihinde ilktir ve AK Parti kongresinin en önemli siyasi sonucu bence budur.

Açılım sürecinin ilk işaretleri verildiğinde Türklere dönüp "AK Parti ve bu başbakan ülkeyi bölüyor" diye kıyameti koparanlar, Kürtlere de "Başbakan'a inanmayın, Kürt sorununu çözemez!" diye söylenenler, şimdi de "İlle de program, ille de içerik!" diye yazıp duruyorlar. Çözüm için programlar elbette gereklidir. Bu bir süreçtir deyip, açılımı kolaylaştıracak ve kalıcı barışı inşa edecek programları gözardı etmek mümkün değil. Ama en ideal çözüm programlarının bile Türkiye'de ciddi bir zihniyet değişimi yaşanmadan hayata geçirilemeyeceğini görmek lazım.

Bu zihniyet değişiminin filizleneceğı yeni bir kamusal alana ihtiyaç var ve hükümet bence bunun farkında.

Başbakan Erdoğan, açılımdan bu yana ve her fırsatta, Cumhuriyet tarihi boyunca 'ötekileştirilen' kültürel zenginliklerimizle bizi yüzleşmeye davet ediyor ve birarada ve eşit haklara sahip olarak yaşamının mümkün olacağı bir Türkiye'ye işaret ediyor. Bunu başarmanın yolu ise, bu kültürel çeşitliliğı temsil eden halkları zamanı çoktan gelmiş bir saygıyla yeniden hatırlamaktan geçiyor. (Başbakan'ın konuşmasında Anadolu'nun ve Mezopotamya'nın kadim halkları 'Binbir Çiçekli Bahçe'ye ışık saçan değerli düşünürleri ve sanatçılarıyla birer birer resmigeçit yaptılar. Süryaniler unutulmuştu yazık ki. Süryani din âlimi Mor Gabriel'i bu isimlerin arasında

anmak ne kadar güzel ve anlamlı olurdu.)

AK Parti kongresinde benimsenen ana slogan yukarda sözünü ettiğim bu değişim politikasına çok uygun bir slogandı.

“Biz Birlikte Türkiye’yiz.”

AK Parti’nin daha önceki kongrelerinde benimsediği ana sloganları “Bu ışık hiç sönmeyecek” ve “Türkiye’nin partisi, Türkiye’nin lideri” gibi içerikleri pek bir şey anlatmayan partiyi ve lideri öne çıkaran sloganlardı.

“Biz Birlikte Türkiye’yiz” sloganı çok farklı bir yere oturuyor ve bir bakıma, “Türkiye Türklerindir” söylemiyle yer değiştiriyor. .

Yedi yıldır Türkiye’de iktidar olan ve milyonlarca oy alan bir partinin bu politikayı benimsemiş olması, değişimin vardığı boyutları anlamaya yeter sanırım.

AK Parti böylelikle, bu kongreyle beraber, temsil ettiği siyasal geleneğin temel paradigması olan ‘Türk-İslâm’ paradigmasıyla da arasına bir mesafe koymuş oldu.

Bütün bunlar, kuşku yok ki, hiçbir zaman sivil ve meşru siyasetin söz ve karar sahibi olmadığı Kürt sorunu dediğimiz alanda yaşanan tabuları yıkacak ve önemli tarihî sonuçlara yol açacaktır.

Başbakan, yaşanmakta olan bu zihniyet değişimini geniş halk kesimleriyle buluşturmanın ne kadar önemli olduğunun farkında. Çünkü, AK Parti’ye oy vermiş olanların içinde açılımdan memnun olanların oranı yüzde 80 oranında olsa da, genel rakamlar memnuniyet verici oranlarda değil. Genelde açılım politikalarından memnun olmayanların oranı yüzde 45’lerde seyrediyor. Bu rakamlardan memnun olmayan Başbakan, açılımı halka anlatmak için önümüzdeki günlerde meydanlara çıkıyor.

Tam da bu noktada DTP’nin de sorumlulukları artıyor. Pazar günü yapılan DTP kongresinde eş genel başkanların konuşmaları, açılım sürecinin desteklendiğini gösteriyordu. Ama bu destek, açıkçası partinin içine sindirebildiği bir destek olmaktan hâlâ uzak görünüyor.

Ne DTP’nin ne de Kürtlerin açılıma karşı bir duruşları var aslında. Ama hâlâ aşılması gereken güvensizlikler, psikolojik bariyerler bulunuyor. Kürt siyasetinin ufku Kürtlerle sınırlı bir ufuk olmaktan ibaret. DTP’nin birbirine bağlı ve anlaşılabilir sebeplerle hep ertelenmiş, iyi anlatılamamış, Türkiye kamuoyuna dönük yüzünü ifade eden bir üslup ve bir anlayış hâkim değildi kongreye. Oysa, AK Parti kongresinde Başbakan’ın yaptığı konuşmadan sonra oluşan siyasi atmosferin devam etmesine katkı yapmak bu kongre zeminini iyi kullanmaktan geçiyordu. Dünyanın, Türkiye’nin ve Kürtlerin gözü bu kongredeydi.

Değişim Kürt siyasi hareketi için de kaçınılmazdır kuşkusuz. Ve bu değişimin en önemli kısmı Türk kamuoyuna inandırıcı olmak, onu samimiyetle ikna etme gayreti içinde olmaktır.

Demokrasilerde her şey mümkündür. Her şey söylenebilir. Yeter ki bu söylenenler şiddet eğilimi ve nefret duyguları barındırmasın.

DTP’nin içinde bulunduğu siyasi zorlukları az çok fark eden bir kamuoyu var artık. Aynı kamuoyu Kürt

toplumunda bir Öcalan realitesi bir PKK realitesinin yaşamaya devam ettiğinin de farkında. Dahası aynı kamuoyu bence PKK ve DTP arasında aşılmaz duvarların da olmadığını görüyor. Gerçek bir çözümden yana olan hiç kimse bunu tartışmıyor. Ama 20 yılda oluşmuş bir DTP tecrübesi, bir DTP misyonu da var. DTP ve PKK'nin, Ahmet Türk ve Öcalan'ın 'yarıştırıldığını' akla getirecek hiçbir şeyin çözüme faydası olmaz. DTP, DTP'dir, PKK de PKK.

DTP'nin sahip olduğu misyonun Öcalan da farkındadır.

Öcalan, DTP'nin sahip olduğu bu misyonun ve bu tecrübenin önümüzdeki dönemde Meclis'te ve toplum içinde başlayacak müzakerelere yetmeyebileceğini ta İmralı'dan görüyor ve DTP'ye kadrolarını bu anlamda zenginleştirme önerisinde bulunuyor. Bu alanda sağlam bir politikaya sahip olmak başaramamış bir görev olarak duruyorken, DTP kongresinde yaşandığı gibi, bayağı heyecan verici yöntemlerle PKK ve Öcalan'ın muhatap alınmadan hiçbir şeyin değerli olmayacağını göstermeye çalışmak, Türk kamuoyunun anlayabileceği bir şey olmaz.

Eğer kamuoyuna, çözüm için Öcalan ve PKK'nin DTP'den bile daha önemli olduğu gösterilmek isteniyorsa, bunun yolu, eş başkanlar tam da sahnede çözüm anahtarının Öcalan'da olduğunu beyan ederken, yüzü poşularla örtülü gençlerin sahneye çıkıp onların sözünü kesmekten geçmiyor.

DTP'nin hemen hiçbir kongresinde rastlanmayan görüntülerdi bunlar.

Kürtlerin PKK'yi ve lideri Öcalan'ı desteklediklerini, onlar muhatap alınmadan ne açılımın ne de nihai çözümün olacağını kongreye katılan delegelere bir kez daha göstermek amaçlanmış olabilir miydi, sanmıyorum.

Çünkü delegeler ve tribünlerdeki halk eş genel başkanlar Ahmet Türk ve Emine Ayna'yı en çok PKK ve Sayın Öcalan kelimelerini duydukları zaman alkışlıyorlar. Ve bu, yıllardır olan bir şey, çünkü, DTP kitlesi Öcalan'a ve PKK'ye desteğini sürdüren bir kitledir.

PKK'nin ve Öcalan'ın açılım sürecinde vazgeçilmezliğini göstermek için gençlerin yüzünü poşuyla örtüp kongre salonuna salmanın artık çok gerilerde kalmış olması lazımdı.

Devir o devir değil artık, ve böylesi görüntülerin DTP bir yana, ne Öcalan'a ne de PKK'ye bir faydası var.

Naçizane bir öneri: 11 ekim pazar günü *Kanal 24*'te, saat 22.00'da "Özgürlüğe Adanmış Bir Hayat: Musa Anter" belgeseli var. Film, "Keşke Olmasaydı" ekibinden yönetmen ve yapımcı Okan Başaran'ın ve yönetmen yardımcısı Funda Ceylan'ın imzasını taşıyor. Geçmişle yüzleşme ve hatırlama adına önemli bir film bu, izlemenizi hararetle tavsiye ederim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ceylan, Uğur, Mizgin, Xezal, İbrahim ve diğerleri

Orhan Miroğlu 14.10.2009

Çocuklarını öldürmeyen bir ülkede yaşamının onurunu çoktan kaybettik.

Uğur'un katillerini nefsi müdafaadan beraat ettirenler böyle bir şeye gücü yetenler, şimdi de Ceylan'ı öldürenleri, bu kolektif suçu birlikte işleyenleri, kriminoloji bilimini hiçe sayan raporlarla aklamak istiyorlar.

Ceylan, bir demir parçasına dokundu ve bu demir parçası patlayınca öldü. Yani Ceylan kendi kendini öldürdü. Böyle raporlar düzenliyorlar utanmadan.

Amaçları katilleri, kimlerin ve nasıl hazırladıkları belli olmayan bu raporlarla gizlemek ve kamu vicdanında aklamaktır.

Ama Ceylan Önkol cinayetinde mızrak çuvala sığmıyor.

Bu cinayeti gizlemeye, örtbas etmeye yarayan sahte raporlar yalan söylüyor.

İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ın kameraların karşısına geçip, bu sahte, bu yalan raporları okuması da bir o kadar üzücü.

Sayın Atalay'ın açılım sürecinde üstlendiği sorumluluk, onun saygın kişiliğine duyduğumuz güven, Ceylan Önkol cinayeti için önüne konulan bu rapora, ihtiyatla ve sorgulayıcı bir anlayışla yaklaşmasını gerektirirdi.

Herkesten daha iyi biliyor Sayın Atalay, orası Güneydoğu, orası yıllarca OHAL kanunlarıyla yönetildi. Askerî ve sivil bürokrasi içinde kendisini; İçişleri Bakanı olan Beşir Atalay'a değil, savaş yılları içinde hukuku hiçe sayarak birlikte 'mesai' yaptığı insanlara karşı sorumlu hisseden ve birçok olayda da doğrusu bu sorumluluğunun gereğini yerine getiren yüzlerce insan var. Görevleri başındalar ve tasfiye edilmediler.

Bunların bir kısmını Aygün daha yakınlarda açıklamıştı.

Onlarca cinayeti planlamak ve azmettirmekten yargılanan Cemalettin Temizöz'ü hâlâ görevde tutanlar, adli masraflarını devlete ödetenler, gizli tanıkları, ifadelerini değiştirmeye zorlayanlar, bunun için bu tanıklardan birini, M. Nuri Binzet'i, Midyat cezaevinden alıp, Kırıkkale cezaevine nakledenler, bu kimselerdir.

Bu savaşın bitecek olmasına dair bir ihtimalden dahi korkuyor, açılım sürecinde, Kürtlerin iyi kötü hak kullanacak olmalarına katlanamıyor, AK Parti'den ve DTP'den nefret ediyorlar. Bu nefretleri savaş yıllarında oluşmuş bir nefrettir ve bugün de onlara korkunç işler yaptırmaya yetiyor. Açılım sürecini boşa çıkarmak ve provokasyonlarla bitirmek için ellerinden geleni yapıyorlar.

Altı askerin mayınla öldürülmesinden tutun da, Ceylan'ın ölümüne kadar uzanan ve örtbas edilmek istenen birçok olayda bunların parmağı var.

Ceylan Önkol cinayeti hiç tekil bir olay değil. Öncesi var bunun, ve bu adaletsizliğe, bu cinayetlere karşı savaştan kurumların bugün çok iyi hatırladıkları, hiç unutmadıkları sayısız çocuk ölümleri, çocuk cinayetleri var.

Defalarca yazıldı bunlar, ama bir kez daha hatırlamanın zararı yok.

Uğur Kaymaz babasıyla beraber öldürüldü. Katiller, nefsi müdafaadan beraat etti.

Xezal Berü, Bingöl’de terörle mücadele için özel olarak yetiştirilmiş karakol köpekleri tarafından askerlerin gözü önünde parçalandı, nöbet tutan askerlerle Xezal’ın parçalandığı yer arasında birkaç metre mesafe vardı. Askerlerden biri verdiği ifadede, “nöbet yerini terk edemedim” dedi. Nöbet yerini terk etmeyen bu asker, karakolun önünde uzanan arazide çiriş bitkisi toplamaya gelen Xezal’ın köpekler tarafından parçalanmasını seyretti.

Mizgin Özbek, ailesiyle birlikte içinde bulunduğu otomobilde seyahat ederken, otomobil Batman yolunda kurşun yağmuruna tutulunca vücudu tanınmaz hale geldi.

Sekiz yaşındaki Rozerin Aksu, Kızıltepe Pirmir köyünde babası Selahattin Aksu’yla birlikte çalıştıkları tarlanın içinde öldürüldüler. Öldürüldükleri barakanın içinde çitlenmiş kabak çekirdeği bulundu.

Bitlis’te Hogır adlı bir çocuğun, gece hayvanlarını dağda otlatırken boğazı kesildi. Hogır’ın boğazını kesenler, çocuğun adından hoşlanmamış olmalıydılar, başka bir ‘suçu’ yoktu Hogır’ın.

Ve gelelim bugüne, Ceylan Önkol cinayetine ve bu cinayetten hemen birkaç gün sonra Van’da, ikisi PKK’li üç kişinin öldürölme hadisesine.

Ceylan Önkol cinayeti Güneydoğu’nun harekete geçmesine yetti. Doğu’da benzer bir hareketlilik yaratmak isteniyordu anlaşılan.

İbrahim Atabay henüz 17 yaşında bir lise öğrencisiydi. Van’ın Çaldıran ilçesine bağlı Buğulukaynak köyünde yaşıyordu. Geçen hafta işkence edilerek öldürüldü. Gelen haberlere ve amcaları Saffet ve Kamil Atabay’ın aktardığı bilgilere göre, İbrahim’in yaşadığı köye PKK’lilerin geldiği ve burada kaldıkları ihbarını değerlendiren Jandarma Özel Harekât’a bağlı birlikler köye baskın düzenledi.

Baskını gerçekleştiren birliklere halk arasında JÖH deniyor ve bu kuruluşun aslında JİTEM’le yer değiştirdiği, sadece adlarının farklı olduğu yorumları yapılıyor.

JÖH’e bağlı birlikler Buğulukaynak köyüne gelince PKK’liler kaçmaya çalıştılar.

İbrahim de paniğe kapıldığı ve muhtemelen JÖH’e yakalanmaktan korktuğu için PKK’lilerle birlikte kaçtı. Üç kişi çok fazla gidemediler ve açılan ateş sonucu yaralı olarak yakalandılar. Buraya kadar anormal olan bir şey yok. Bir köye PKK’liler geliyor ve onların köye geldiği istihbaratını alan güvenlik güçleri PKK’lileri yakalamak için köyü basıyorlar. Ama bundan sonra yaşananlar çok korkunç.

Bu üç kişi sağ –veya yaralı- olarak yakalandığına göre yapılması gereken belli. Sorgulanacaklar ve savcılığa teslim edilecekler. Ama böyle olmuyor. Sağ olarak ele geçirilenler, köye çok da uzak olmayan bir vadiye getiriliyor. Köylülerin anlattığına göre burada üç-dört saat kadar kalınıyor. Bu süre içinde sağ olarak ele geçirilen bu üç kişiye işkence yapılıyor. Uzun bir suskunluk döneminden sonra köylüler yeniden bir tarama sesi duyuyorlar.

Sonra bu ses de kesiliyor ve üç kişinin çatışma sırasında öldürüldüğü açıklanıyor. Bundan sonrası çok tanıdık mizansenlere benziyor. İbrahim’in eline bir el bombası sıkıştırılıyor ve saire.

Bu yazıyı yazarken, etrafımda dolanıp duran ve İbrahim'den bir yaş büyük oğlum Zerdeşt'e bakıp durdum bir ara. Bu yaşta bir çocuğa nasıl işkence yapılır ve sonra da öldürülür diye düşündüm ve kahrettim.

17 yaşındaki İbrahim Atabay'ın üç el parmağı kesilmiş. Vücuduna tam 19 mermi isabet etmiş. El ve ayak bileklerine, omuzlarına ateş edilmiş önce, sonra da tam alnının ortasına bir kurşun sıkılmış. Olay yerinde sivri ve kanlar içinde bir taş parçası ile bol sayıda sigara izmariti bulunduğu söyleniyor. İbrahim'in parmakları bu sivri uçlu taşla kesilmiş olabilir.

Anlatıldığına göre operasyonu gerçekleştiren timin mensupları İbrahim'in annesine karşı "Hakkâri'nin intikamı alındı" gibi sözler sarf etmişler.

Bu görevlilerin, Hakkâri'de hunharca katledilen bir polis ve kardeşinin intikamını bu türden yargısız ve işkenceli bir infazla aldıklarını düşünüyor olmaları bir o kadar vahim.

Dava dosyasına çoktan gizlilik kararı alındı.

Şimdi maktullerin elbiseleri Van polis merkezindeki kriminal incelemeye gidecek. Umalım ki, Ceylan'ın kendi kendini öldürdüğünü iddia eden raporun bir benzeri daha çıkmasın.

Ama bu üç kişi örgüt sırlarını ifşa etmede anlaşmazlığa düştüler ve onları yakalayan güvenlik güçlerinin ellerinden kurtulup birbirlerini o vadide öldürdüler denirse ben şahsen hiç şaşırmayacağım.

Diyarbakır cezaevinden mahkemelere gidinceye kadar ağzımızı burnumuzu dağıtırlardı. Sonra da basına, "bunlar yolda mahkemeye gelinceye kadar cezaevi arabası içinde birbirlerini dövüp yaralıyorlar" diye açıklama yapıyorlardı. Hayatımıza soktukları bu kara mizahın örnekleri devam ediyor yazık ki... Ve doğrusunu isterseniz, suçun her defasında cezasız kalmasından, cinayetlerin örtbas edilmesinden, bıktık usandık artık.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ceylan, Uğur, Mizgin, Xezal, İbrahim ve diğerleri

Orhan Miroğlu 14.10.2009

Çocuklarını öldürmeyen bir ülkede yaşamının onurunu çoktan kaybettik.

Uğur'un katillerini nefsi müdafaadan beraat ettirenler böyle bir şeye gücü yetenler, şimdi de Ceylan'ı öldürenleri, bu kolektif suçu birlikte işleyenleri, kriminoloji bilimini hiçe sayan raporlarla aklamak istiyorlar.

Ceylan, bir demir parçasına dokundu ve bu demir parçası patlayınca öldü. Yani Ceylan kendi kendini öldürdü. Böyle raporlar düzenliyorlar utanmadan.

Amaçları katilleri, kimlerin ve nasıl hazırladıkları belli olmayan bu raporlarla gizlemek ve kamu vicdanında

aklamaktır.

Ama Ceylan Önkol cinayetinde mızrak çuvala sığmıyor.

Bu cinayeti gizlemeye, örtbas etmeye yarayan sahte raporlar yalan söylüyor.

İçişleri Bakanı Beşir Atalay'ın kameraların karşısına geçip, bu sahte, bu yalan raporları okuması da bir o kadar üzücü.

Sayın Atalay'ın açılım sürecinde üstlendiği sorumluluk, onun saygın kişiliğine duyduğumuz güven, Ceylan Önkol cinayeti için önüne konulan bu rapora, ihtiyatla ve sorgulayıcı bir anlayışla yaklaşmasını gerektirirdi.

Herkesten daha iyi biliyor Sayın Atalay, orası Güneydoğu, orası yıllarca OHAL kanunlarıyla yönetildi. Askerî ve sivil bürokrasi içinde kendisini; İçişleri Bakanı olan Beşir Atalay'a değil, savaş yılları içinde hukuku hiçe sayarak birlikte 'mesai' yaptığı insanlara karşı sorumlu hisseden ve birçok olayda da doğrusu bu sorumluluğunun gereğini yerine getiren yüzlerce insan var. Görevleri başındalar ve tasfiye edilmediler.

Bunların bir kısmını Aygan daha yakınlarda açıklamıştı.

Onlarca cinayeti planlamak ve azmettirmekten yargılanan Cemalettin Temizöz'ü hâlâ görevde tutanlar, adli masraflarını devlete ödetenler, gizli tanıkları, ifadelerini değiştirmeye zorlayanlar, bunun için bu tanıklardan birini, M. Nuri Binzet'i, Midyat cezaevinden alıp, Kırıkkale cezaevine nakledenler, bu kimselerdir.

Bu savaşın bitecek olmasına dair bir ihtimalden dahi korkuyor, açılım sürecinde, Kürtlerin iyi kötü hak kullanacak olmalarına katlanamıyor, AK Parti'den ve DTP'den nefret ediyorlar. Bu nefretleri savaş yıllarında oluşmuş bir nefrettir ve bugün de onlara korkunç işler yaptırmaya yetiyor. Açılım sürecini boşa çıkarmak ve provokasyonlarla bitirmek için elerinden geleni yapıyorlar.

Altı askerin mayınla öldürülmesinden tutun da, Ceylan'ın ölümüne kadar uzanan ve örtbas edilmek istenen birçok olayda bunların parmağı var.

Ceylan Önkol cinayeti hiç tekil bir olay değil. Öncesi var bunun, ve bu adaletsizliğe, bu cinayetlere karşı savaştan kurumların bugün çok iyi hatırladıkları, hiç unutmadıkları sayısız çocuk ölümleri, çocuk cinayetleri var.

Defalarca yazıldı bunlar, ama bir kez daha hatırlamanın zararı yok.

Uğur Kaymaz babasıyla beraber öldürüldü. Katiller, nefsi müdafaadan beraat etti.

Xezal Berü, Bingöl'de terörle mücadele için özel olarak yetiştirilmiş karakol köpekleri tarafından askerlerin gözü önünde parçalandı, nöbet tutan askerlerle Xezal'ın parçalandığı yer arasında birkaç metre mesafe vardı. Askerlerden biri verdiği ifadede, "nöbet yerini terk edemedim" dedi. Nöbet yerini terk etmeyen bu asker, karakolun önünde uzanan arazide çiriş bitkisi toplamaya gelen Xezal'ın köpekler tarafından parçalanmasını seyretti.

Mizgin Özbek, ailesiyle birlikte içinde bulunduğu otomobilde seyahat ederken, otomobil Batman yolunda kurşun yağmuruna tutulunca vücudu tanınmaz hale geldi.

Sekiz yaşındaki Rozerin Aksu, Kızıltepe Pirmir köyünde babası Selahattin Aksu'yla birlikte çalıştıkları tarlanın içinde öldürüldüler. Öldürüldükleri barakanın içinde çitlenmiş kabak çekirdeği bulundu.

Bitlis'te Hogır adlı bir çocuğun, gece hayvanlarını dağda otlatırken boğazı kesildi. Hogır'ın boğazını kesenler, çocuğun adından hoşlanmamış olmalıydılar, başka bir 'suçu' yoktu Hogır'ın.

Ve gelelim bugüne, Ceylan Önkol cinayetine ve bu cinayetten hemen birkaç gün sonra Van'da, ikisi PKK'li üç kişinin öldürölme hadisesine.

Ceylan Önkol cinayeti Güneydoğu'nun harekete geçmesine yetti. Doğu'da benzer bir hareketlilik yaratmak isteniyordu anlaşılan.

İbrahim Atabay henüz 17 yaşında bir lise öğrencisiydi. Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı Buğulukaynak köyünde yaşıyordu. Geçen hafta işkence edilerek öldürüldü. Gelen haberlere ve amcaları Saffet ve Kamil Atabay'ın aktardığı bilgilere göre, İbrahim'in yaşadığı köye PKK'lilerin geldiği ve burada kaldıkları ihbarını değerlendiren Jandarma Özel Harekât'a bağlı birlikler köye baskın düzenledi.

Baskını gerçekleştiren birliklere halk arasında JÖH deniyor ve bu kuruluşun aslında JİTEM'le yer değiştirdiği, sadece adlarının farklı olduğu yorumları yapılıyor.

JÖH'e bağlı birlikler Buğulukaynak köyüne gelince PKK'liler kaçmaya çalıştılar.

İbrahim de paniğe kapıldığı ve muhtemelen JÖH'e yakalanmaktan korktuğu için PKK'lilerle birlikte kaçtı. Üç kişi çok fazla gidemediler ve açılan ateş sonucu yaralı olarak yakalandılar. Buraya kadar anormal olan bir şey yok. Bir köye PKK'liler geliyor ve onların köye geldiği istihbaratını alan güvenlik güçleri PKK'lileri yakalamak için köyü basıyorlar. Ama bundan sonra yaşananlar çok korkunç.

Bu üç kişi sağ –veya yaralı- olarak yakalandığına göre yapılması gereken belli. Sorgulanacaklar ve savcılığa teslim edilecekler. Ama böyle olmuyor. Sağ olarak ele geçirilenler, köye çok da uzak olmayan bir vadiye getiriliyor. Köylülerin anlattığına göre burada üç-dört saat kadar kalınıyor. Bu süre içinde sağ olarak ele geçirilen bu üç kişiye işkence yapılıyor. Uzun bir suskunluk döneminden sonra köylüler yeniden bir tarama sesi duyuyorlar.

Sonra bu ses de kesiliyor ve üç kişinin çatışma sırasında öldürüldüğü açıklanıyor. Bundan sonrası çok tanıdık mizansenlere benziyor. İbrahim'in eline bir el bombası sıkıştırılıyor ve saire.

Bu yazıyı yazarken, etrafımda dolanıp duran ve İbrahim'den bir yaş büyük oğlum Zerdeşt'e bakıp durdum bir ara. Bu yaşta bir çocuğa nasıl işkence yapılır ve sonra da öldürölür diye düşündüm ve kahrettim.

17 yaşındaki İbrahim Atabay'ın üç el parmağı kesilmiş. Vücuduna tam 19 mermi isabet etmiş. El ve ayak bileklerine, omuzlarına ateş edilmiş önce, sonra da tam alnının ortasına bir kurşun sıkılmış. Olay yerinde sivri ve kanlar içinde bir taş parçası ile bol sayıda sigara izmariti bulunduğu söyleniyor. İbrahim'in parmakları bu sivri uçlu taşla kesilmiş olabilir.

Anlatıldığına göre operasyonu gerçekleştiren timin mensupları İbrahim'in annesine karşı "Hakkâri'nin intikamı

alındı" gibi sözler sarf etmişler.

Bu görevlilerin, Hakkâri'de hunharca katledilen bir polis ve kardeşinin intikamını bu türden yargısız ve işkenceli bir infazla aldıklarını düşünüyor olmaları bir o kadar vahim.

Dava dosyasına çoktan gizlilik kararı alındı.

Şimdi maktullerin elbiseleri Van polis merkezindeki kriminal incelemeye gidecek. Umalım ki, Ceylan'ın kendi kendini öldürdüğünü iddia eden raporun bir benzeri daha çıkmasın.

Ama bu üç kişi örgüt sırlarını ifşa etmede anlaşmazlığa düştüler ve onları yakalayan güvenlik güçlerinin ellerinden kurtulup birbirlerini o vadide öldürdüler denirse ben şahsen hiç şaşırmayacağım.

Diyarbakır cezaevinden mahkemelere gidinceye kadar ağzımızı burnumuzu dağıtırlardı. Sonra da basına, "bunlar yolda mahkemeye gelinceye kadar cezaevi arabası içinde birbirlerini dövüp yaralıyorlar" diye açıklama yapıyorlardı. Hayatımıza soktukları bu kara mizahın örnekleri devam ediyor yazık ki... Ve doğrusunu isterseniz, suçun her defasında cezasız kalmasından, cinayetlerin örtbas edilmesinden, bıktık usandık artık.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tarih kaçıyor PKK kovalıyor

Orhan Miroğlu 21.10.2009

Maxmur ve Kandil'den iki barış grubunun Türkiye'ye gelmesi, Kürt sorununda yeni bir tarihe işaret ediyor.

Bu tarihî gelişmenin yaratacağı sonuçlar üstüne farklı yaklaşımların olması çok doğal.

Kürt meselesinde henüz 'akıl yolu bir' değil çünkü.

Ama kendini Kürtler tarafından kuşatılmış hissedene kimi köşe yazarlarının travması 'bizi teslim almaya geliyorlar' noktasına varmış durumda ki, bunu normal görmek hiç mümkün değil.

Kim bu gelenler, hakikaten 'bizi teslim almaya' mı geliyorlar?

Artık savaşmak istemedikleri için silahlarını bırakıp Türkiye'ye gelen sekiz gerilla mı teslim alacak koskoca ülkeyi?

Yoksa köyleri yakılan, akrabaları faili meçhullere, açık infazlara kurban edilen, ve yıllar sonra, bir annenin kucağında taşıdığı altı aylık bebeğiyle birlikte gelen Maxmur mülteci grubu mu teslim almaya geliyor bizi?

Kimse Türkiye'yi teslim almaya gelmiyor ve kimsenin böyle bir şeye de gücü yetmez.

Habur'dan çıkıp gelen PKK'liler, Maxmurlular, teslim-teslimat peşinde değiller, kendi hikâyelerinin peşindeler onlar.

Tarih kaçıyor ve bu tarihin hikâyesini yazan bir siyasi hareket olarak PKK, tarihi kovalıyor.

PKK ve ona inananlar aslında kendi hikâyelerinin peşindeler. Ve bu hikâyeyi mutlu sonla bitirmek istiyorlar.

Türkiye'yi, Kürtleri, Türkleri daha fazla üzmeden, üzülmeyen bitirmek istiyorlar.

Çünkü bu savaşın sürmesi demek, herkesin üzülmeyi demek.

Kürtleri inkâr etmeyin ve kimliklerini tanıyın, anayasal güvencelerle bu tanınmayı hukuka bağlı hale getirin, bu savaş bitsin diye yazan bir mektupla çıkıp gelen bu grubun, toplumla kaynaşması, Meclis'i ziyaret edecek olması bile korkutuyor medyamızı.

Gelenlerden Elif Uludağ 1958 doğumlu, 51 yaşında, Lütfü Taş 1952 doğumlu ve 57 yaşında.

Gelen grubun içinde 1970 ve 1980 sonrasında doğanlar var.

Gelenler topluma sorunlarını anlatmak istiyorlar. Normal bir toplum bence buna büyük bir merak duyardı. Normal bir toplum, normal bir medya, kim bu insanlar, 1985 doğumlu olan bir genç insanla, 1952 doğumlu altmış yaşına merdiven dayamış yaşlı bir insanı biraraya getiren sebepler nedir diye merak ederdi.

Ama böyle olmuyor.

Daha şimdiden, sivil toplumu ve sorunların çözüm yeri olan Meclis'i bu gelenlere kapatmak için çaba sarf ediliyor.

Dağda 25 yıl kalmış insanlar, TBMM'yi çözüm yeri olarak, kendi meclisleri olarak görüyor. Bu tarihî süreçte bundan daha kıymetli bir şey olabilir mi?

Hikâyenin ta başında ipin ucunu kaçıran muktedirler ve medyamız, bu tarihî dönem kapanırken, geçmişteki hatalarını itiraftan kaçınmak bir yana, bu hatalarla yüzleşmek bile istemiyor.

Bugün gelinen noktada, PKK'yi otuz yıldır destekleyenler, en ağır bedelleri ödemek pahasına bu desteklerini sürdürdüler ve PKK'siz bir çözüme razı olmayacaklarını çok gerilere kadar gitmeyelim ama en azından 29 Mart seçimlerinde sandıkta oy kullanarak ve büyük meydanlarda mitingler, gösteriler yaparak her fırsatta gösterdiler.

Kürt sorununda her şeyi tartışmaya başlayan Türkiye'nin, PKK realitesi söz konusu olduğunda, sahip olduğu ve yıllardır koruduğu fikirleri bugün artık bir işe yaramıyor.

PKK'yle devletin yürüttüğü savaşı sürdürmek, geçmişte bu fikirlerin pazarlanması ve kamuoyuna mal edilmesiyle mümkün oldu.

Binlerce insanın hayatını kaybettiği bir savaşa razı olmuş, yaşadıklarını sorgulamayan, ona anlatılanları olduğu gibi kabul eden bir toplum gerçeği yaratıldı.

Oysa Türk halkına söylenen hiçbir şeyin doğru olmadığı bugün daha iyi anlaşılıyor.

Ne Kürt meselesinde, ne Ermeni sorununda, ne de başka ulusal meselelerde Türkiye'yi yönetenlerin ağzından bu hükümete gelinceye kadar bir tek doğru kelime çıkmadı.

Ve söylenenler ulusal travmaları besleyip durmaktan başka bir şeye yaramadı.

PKK'yi desteklesin, desteklemesin, Kürtlerin önemli bir kısmı bu 25 yılda farklı bir tarihin yaşanmakta olduğunu gördüler ve siyasi tutumlarını yaşadıklarına ihanet etmeden ortaya koymayı başardılar.

Bu yüzden zaten, PKK'yi asıl güçlü kılan elindeki kalaşnikof sayısı değil artık, bu rıza imalatı meselesinde, savaşa razı olmayan Kürt toplumunun ortaya koyduğu dirençtir.

Ve bu direnç, sanırım, Amerika'dan, PKK'yi eroin şirketi gibi gösteren kararlar çıkartmaktan ibaret diplomatik faaliyetlerden çok daha kıymetli bir şeydir.

Bunu anlamamak ve geçmiş politikalarda ısrar etmek için bir bahanemiz kalmadı.

Kral çıplak, bu rıza imalatı üstüne kurulmuş siyasi programlar ve ısrar olmasaydı, 1999'da her şey farklı olabilirdi. Bu savaş daha o yıllarda bitebilir ve o zamandan bu zamana kadar hayatını kaybeden binlerce insanın hayatı kurtulabilirdi.

PKK'lilerin otuz binini öldürdü bu devlet.

Ama yirmi beş yıl sonra silahlarını bırakıp Türkiye'ye gelen PKK'lileri, Habur'da yüz bin kişi karşılıyor.

Bunca ölüm, bir ateş topu gibi toplumu saran bunca kin ve nefret neyi değiştirdi?

PKK ve Öcalan on yıl öncesine göre daha mı güçsüz?

Şimdi de, PKK ve onun lideri Öcalan çeyrek yüzyıl kan ve gözyaşından başka bir şey üretmeyen netameli bir tarihin, adına 'Silahlara Veda' diyebileceğimiz bu son bölümü yazılırken, kendi üslubuyla müdahil oluyor, olup biten bu.

Tarih kaçıyor, PKK kovalıyor.

Bu yorucu ve darmadağın tarihî hikâyenin son demi son faslıdır artık.

Ve eğer Habur'un son iki günü hikâyenin final bölümüne geldiğimizi gösteriyorsa, bir gerilla hareketine nasip olmayacak ölçülerde itibarlı bir bölümün yazılmakta olduğunu anlamak da zor değil.

PKK'yle bu açıdan yüzleşmenin zamanıdır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Türkiyeci Kürtçülük'

Orhan Miroğlu 28.10.2009

Recep Maraşlı, geçenlerde Musa Anter'in, Kürtlerin geleceğini demokratikleşmiş bir Türkiye'de gören 'Doğulu' Kürt aydınları geleneğinin, en güçlü temsilcilerinden olduğunu yazdı.

Maraşlı, bu çizginin aslında idam edilen Kürt Teali Cemiyeti Başkanı Seyit Abdulkadir'e kadar uzandığını ifade ediyor ve şu değerlendirmeyi yapıyordu:

"Ne dış koşulların ne de Kürtlerin iç dinamiklerinin Kürdistan'ın jeopolitiğini değiştirebileceğini ve bu nedenle bağımsızlığın ancak bir ütopya olarak kalacağını düşünen, realiteci-determinist bir felsefeye sahiptiler. Belki de bu anlayışla sosyalist ve devrimci akımların Türkiye'nin kalıplarını değiştireceği ve Kürtlerin de bu değişim içinde kendilerine bir yer bulabileceği düşüncesi ile TİP'i ve ya diğer sosyalist partileri desteklediler. Ordunun Kürtlerin statüsünü engelleyen gücü karşısında, devleti içeriden etkileyebilecek CHP gibi yapıların çözüm kapılarını aralayabileceğini düşünüyorlardı."

Kürt sorununun Türkiye şartlarında bir demokrasi sorunu olduğuna inandığım için ben de herhalde, 'Türkiyeci Kürtçüler'den sayılırım.

Ortadoğu'daki siyasi süreç ve bu süreç içinde Kürtlerin oynadıkları rol, Irak Kürdistanı'nda gerçekleşmekte olan 'ulus inşası', Türkiye'nin dağlarında sayıları binlerle ifade edilen Kürt gençlerinin silahlı varlığı, Habur'dan giriş yapan mültecileri ve silahsızlanmış gerillaları karşılamaya gelen on binlerce insan, bu karşılaşmanın tetiklediği şoven milliyetçi fay hatları, Avrupa'dan gelmeye hazırlanan Kürtler, ayağındaki protezi, göğsündeki madalyayı fırlatıp atan gaziler, "artık vatan sağ olsun" demeyeceğim diye gözyaşları içinde haykıran asker anneleri, Osman Pamukoğlu'na "Paşam bizi dağa götür" diye seslenen kalabalıklar..

Bunların hiç birini görmezlikten gelemeyiz; ama bu tabloya rağmen, 'Türkiyeci Kürtçüler'in iddiası bence hâlâ geçerli.

Türkiye'nin pek de makbul olmayan bu 'ahval ve şerait'i içinde dahi, ben şahsen, Kürtlerin geleceğinin, Türkiye'nin demokratik geleceğine bağlı olduğuna, geçmiş yıllarda inandığımdan daha fazla inanıyorum.

Geçmişte isyanlar filan oldu tabii, ama tecrübe edilmiş bir siyasi program yoktu ortada ve Kürt mücadelesinin nereye varacağını kimse kestiremiyordu.

Zaman içinde PKK öne çıktı. Ve PKK'nin yürüttüğü mücadele ortaya bir tecrübe koydu. Bu tecrübeye rağmen her iki halkın bundan sonraki ilişkileri konusunda hata yapmak çok kolay değil, hata yapmak günah sayılır ve şimdiye kadar işlenen günahlara yenilerini eklemenin lüzumu yok bence.

PKK, 'Kürdistan'ı kendi aralarında paylaşan, sömürgeci devletlere karşı' savaşıp, bağımsız, sosyalist ve birleşik bir Kürdistan kurmak istiyordu.

Hayatları ancak 25 yıl sonra *NEFES* adlı bir filme konu olan Türk gençleri bunu engellemek için yaşamlarını yüksek rakımlı dağlarda feda ettiler.

Derken, 1990'lı yıllara gelindiğinde, köyler boşalmış, faili meçhuller işlenmiş, gençlerimiz vahşi bir savaşta birbirlerinin canına kıymışlardı.

Ama bu acı tecrübeler bile, Kürtlerle Türklerin ayrılması gerektiğini değil, insana hüznü veren bir ironi ve hissiyat halinde, birarada yaşamaya adeta mahkûm olduğumuzu anlatıyordu.

Türkiye Kürdistanı'nda iç dinamiklerin bu yönde tarihsel bir seyir izlediğini ve bunca kavgaya ve isyana, farklı iki ulusal psikolojiye, Kürtlerdeki ruhsal kopuşa ve beyaz Türklerdeki İttihatçı kenetlenmeye, sosyal tecrit yaşayan yoksulların kışkırtılmış taşra milliyetçiliğine rağmen, birarada yaşama iradesinin dumura uğramadığını düşünüyorum.

Maraşlı, 'Türkiyeci Kürtçüler'in bir programları, tüzükleri olmadığını, ama Kürt siyasi hareketini de etkilediklerini yazıyor.

Bu fikir doğru olmayabilir, bence en azından bugün için DTP, sahip olduğu programıyla, 'Türkiyeci Kürtçülüğü' siyasi manada temsil ediyor.

Sonra, Öcalan'ın fikirleri, 'Türkiyeci Kürtçülük' değil de nedir?

Ama bu Kürtçülüğün muhatabı ve umudu artık CHP olmadığı gibi, muhtemel ve muhayyel bir sol da değil.

Türkiyeci Kürtçüler ve sol partiler arasında, 1965'te TİP'te ve daha sonra 1991'de SHP-HEP ittifakıyla yaşanan balayının yeniden yaşanabilmesi için hemen hemen ciddi ve umut verici hiçbir emare görünmüyor.

'Türkiyeci Kürtçüler'in değişim ve demokratikleşme yoluyla Kürt sorununa çözüm taleplerinin bugün için muhatabı AK Parti'dir. AK Parti ve DTP birbirlerini anlayabildikleri oranda açılım daha güvenli bir mecrada devam edebilir.

DTP'nin zorlukları bir hayli fazla. KCK sistemi ile beraber düşünüldüğünde, Avrupa'dan, dağdan ve ileriki aşamalarda muhtemelen cezaevinden başlayacak geri dönüşlerin yaratacağı yeni siyasi dinamiklerin, DTP'yi ve Kürt siyasi hareketini nasıl etkileyeceği konusunda sıcak bir gündem oluşacağı benziyor.

Sonra, barışa farklı yönlerden, ama haksız itirazlar, çeşitli sebeplerle Kürt toplumunda da var.

Bu itirazlar arasında en vahim olanı, DTP ve PKK'nin devletle işbirliği yaparak, Kürt ulusal hareketini tasfiye etmekle suçlanmasıdır.

Öte yandan, AK parti, MHP ve CHP'nin estirdiği çok güçlü bir milliyetçi dalganın rüzgârıyla sarsılıyor.

Açıkçası bir 'Türk sorunuyla' karşı karşıyayız, ama bu hep böyleydi zaten.

Çek mağdurları, trafik suçu işleyenler, cinayetler, gasptan, çete kurmaktan mahkûm olanlar 'nefsi müdafaaya' geçmiş bulunuyorlar.

Köşe yazarlarına mektuplar yolluyor, PKK'lileri bile serbest bırakan devlet, nasıl oluyor da onları hâlâ içerde tutuyor, kovuşturuyor, hayret ediyorlar!

Kürt dediğimiz insanı, bu ülkede, öyle bir hale getirdik ki, evden eve nakliyat yapan bazı firmalar bile, Kürt hamal çalıştırmadıklarını müşterilerine daha işin başında taahhüt ediyorlar.

Bu normal olmayan bir toplum tablosudur ve 'Türk sorunu' belli koşullarda ehlileşebilecek bir milliyetçilik sorunu gibi de görünmüyor. Daha derinlerde bir şeyler var.

Kabul edelim ki, savaşa karşı tutumda eş duygudaşlık geliştiremedik; acıda ve yasta ortaklaşamadık.

Oğlunu savaşta kaybetmiş bir Kürt kadınına istediğiniz anda ve Türkiye'nin her yerinde ulaşabilir, onu dinleyebilirsiniz. O size acılarını anlatır, duygularını sizinle paylaşır.

Ama aynı şeyi bir Türk anneyle yapmanız çok zor.

Savaş yılları boyunca Kürtler her ne zaman Türk halkının çektiği acılara ortak olmak, eşduyum göstermek istemişse, bunun reddedildiğini, kabul görmediğini de biliyoruz.

Şırnaklı, Hakkâri anneler, Edirneli, Trabzonlu, Yozgatlı annelerle buluşamadı.

Bu yüzden de, her iki halk kendi yasını kendi tutmaya meyletti.

Kendi yasını ve acısını kendi başına yaşayan bir halk olarak Kürtler, bu sefer barışa dair sevinçlerini de yalnız başına yaşıyorlarsa, kuşku yok ki, bu da sorun olur.

Sorunun Habur'daki görüntülerle belki bir ilgisi vardır ama bence en büyük sebep, Türklerin yaşadıkları travmadan kurtulmak için hiçbir çaba göstermezken, bu travmanın müsebbibi olarak gördükleri Kürtlerin ise yüz binlercesinin biraraya gelebilmesi ve barışa dair bir ihtimali böylesi bir coşkuyla kutlamasıdır.

Türkler ve Kürtler, benzer süreçlerden geçen Amerikalılar ve Vietnamlılar gibi denizaşırı iki farklı ülkede değil, birarada, aynı şehirlerde, aynı mahallelerde ve aynı binalarda yaşıyorlar ama onları acıya ve yasa boğan bir savaşın bitmesine dair barış ihtimali karşısında eşduygusal bir tepki gösteremiyor ve birlikte sevinemiyorlar.

Şimdi 'Türk sorunu' bağlamında benim sorum şu:

Peki, bu barış sevincini Türklerin de yaşayabilmesi için 'Türkiyeci Kürtçüler' bundan sonra ne yapmalı?

İtiraf etmem gerekirse, o kadar şaşırmış vaziyetteyim ki, kırkı yıllık bir 'Türkiyeci Kürtçü' olarak günlerdir düşünüyorum, ama bu soruya işe yarayacak bir cevap bulamıyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sevgili ve değerli okurlar...

Orhan Miroğlu 04.11.2009

Sevgili ve değerli okurlar için zorunlu bir açıklama:

Hafta sonu TMMOB'lu dostlar beni Batman'da, 1. Kent Sempozyumu'na misafir ettiler. Oradan da yolum, bardaktan boşalırcasına yağan yağmur altında ve gece vakti Midyat-Mor Gabriel'e düştü. Bu güzel seyahatin bir gecesi de Diyarbakır'da geçti. Ve bu hafta çıkacak ve İstanbul Kitap Fuarı'na yetişecek yeni kitabımın, *Affet Bizi Marin*'in son bölümüne son noktayı Diyarbakır'da koydum. Bu pazar günü Everest'in 307-A'daki standında 14.00-15.00 saatleri arasında bu yeni kitabımı ve *Dijwar*'ın yeni baskısını imzalıyorum. Bütün bu yorgunluğa, *Taraf*'ın son günlerde, bir iç savaş belasından bu memleketin nasıl kurtulduğunu –şimdilik tabii- gösteren yayınları eklenince, itiraf ediyorum, bu hafta yazı yazmak gelmedi içimden.

Yaşadığıma şükretmek ve susmak yetti bana.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barış ihtimali, devrim ihtimali

Orhan Miroğlu 11.11.2009

Demokratik açılıma muhalefet edenlerin farklıymış gibi görünen gerekçeleri ne olursa olsun, demokrasiyi ve barışı belirsiz ve tehlikeli bir arafta ve bir ihtimal olarak tutma çabaları, bu çevrelerin ortak paydaları haline geliyor.

Topluma inançsızlık yaymaya çalışıyorlar ve işin başından beri toplumsal barışı samimiyetle isteyen Kürt halkına, AK Parti'nin bu işi beceremeyeceğini vazederken, Türk kamuoyuna dönüp, "AKPKK" işbirliği var diyor, Türkiye'nin yeni bir Sevr planıyla, hatta Batı'nın öncülüğünde gerçekleşen yeni bir Haçlı Seferiyle karşı karşıya olduğu yalanını yayıp duruyorlar.

Ülke genelinde bu politikaların bayağı etkili olduğunu ve genel bir karamsarlık yayarak, bu savaşın hiç bitmeyeceğine dair güçlü bir kanaat oluşturma çabası bulunduğunu görmek zor değil.

Murat Uyrukulak'ın unutulmaz romanı *Tol*, şöyle bir cümleyle başlıyordu galiba: "Devrim bir zamanlar bir

ihtimaldi ve ihtimal olarak güzeldi.”

Siyasi gelişmelere şöyle bir bakıldığında, toplumun, ülkenin sorunlarının çözülmesini isteyenlerle, bu sorunları çözmek istemeyip, bize mutluluk getirecek olan her şeyin adeta ihtimal olarak belirsiz bir arafta tutulmasını isteyen ve hem kendilerini hem de tarihi oyalamak isteyenler arasında ikiye bölündüğünü anlamak zor değil

Ve hayati soru hepimiz için burada ortaya çıkıyor.

Demokratik açılım için atılan adımlar, hükümetin toplumla ve toplumun kendi arasında sürüp giden müzakereler, tartışmalar, bu tartışmaların ve müzakerelerin Bask sorunu için Zapataro’nun bir zamanlar benimsediği biçimde, Meclis’te devam edecek olması, yani ülke tarihinde Kürt sorunu konusunda ilk kez kamuoyu bilgisine açık Meclis gündemi, barışın artık ihtimal olmaktan çıkabileceğini ve gerçekleşebileceğini gösteriyor. Her yurttaşın kendisine sorması ve kaygı duymadan cevap vermesi gereken soru şudur bence:

Bugün ve yarın birçok şey bizi tamamiyle memnun etmese de barıştan, savaşın bitmesinden ve demokrasiden yana mı olacağız, yoksa ihtimalleri sevmeye devam mı edeceğiz?

Geçmişte devrimin ihtimal olarak kalmasından hoşlananlar, sanki barışın da ihtimal olarak kalmasını daha faydalı görüyor gibiler. İşin garip yanı bu ruh halinin içinde bulunan ‘devrim çevrelerinin’, geçmiş yıllarda devrimcilere idam kararı çıkaranlar ve bu kararı sevinç naraları altında Meclis’te onaylatan Demirel gibi siyasetçilerle aynı yolda buluşmuş olmalarıdır.

Bir zamanların cellatları ve kurbanları arasında bir fark kalmaması insana hüznün veriyor doğrusu.

AK Parti başarısız olsun, ve barış bir ihtimal olarak kalmaya devam etsin istiyorlar.

AK Parti’nin açılım sürecinden bu yana her şeyi doğru yapmadığını zaten bu partinin kurmayları bile görmezlikten gelmiyorlar, ya da gelemiyorlar.

Ama bütün yetersizliklerine rağmen, Türkiye tarihinde ne böylesi bir dönem yaşandı Kürt sorunu bağlamında, ne de çözümü hedefleyen bir partiye karşı bu boyutlarda girişilmiş ve yapılmış bir muhalefet pratiği söz konusu oldu.

Devrimin ihtimal olarak kalmasının, öyle sevilmesinin 12 Mart ve 12 Eylül askerî darbeleriyle açıklanabilecek ağır faturasını hatırlamak bir şey tabii. Ama barışın ihtimal olarak kalmasının en azından 2000’li yıllardan bu yana geçen on yıl içinde nelere mal olduğunu hatırlamak ve akıldan çıkarmamak başka bir şey.

Ergenekon sürecinde ortaya çıkan belgeler, bilgiler, karanlık iktidar ilişkilerinin sürmesi için mazlumlar ve zalimler arasında kurulan bağlantılar insanı dehşete düşürüyor.

Faik Tarımcıoğlu’nun Neşe Düzel’e verdiği röportajda anlatılanlar, Dağlıca’da olup bitenler insanın kanını donduruyor.

Açılıma karşı olan cephede, bütün siyasi hesaplar bu savaşın devam etmesi ve barışın mümkünse eğer bir çeyrek yüzyıl daha ihtimal olarak kalması üzerine kurgulanmıştır.

Türkiye değişirken, siyasetin kartları aslında yeniden karılmıyor, bu ihtimal üzerine çirkin ve vicdansız hesaplar yapılıyor, hepsi bu. DP-ANAP birleşmesi bu hesaba dayanıyor.

2007 seçimlerinde bu birleşme için belki daha elverişli koşullar vardı. Yine de merkez sağ geleneğin, sermayeyi kediye yükleyen bu iki partisi, birleşemedi ve her iki partinin genel başkanları, Mumcu ve Ağar siyaset sahnesinden çekildiler.

O tarihten bu yana partisiz kalmış merkez sağ ve sol aktörler arasında diyaloglar, müzakereler eksik olmadı. Kürt siyasetinin de zaman zaman bu müzakere ve diyalog menziline girdiği zamanlar yaşandı. Cezaevinden çıkan eski DEP milletvekillerinin içinde bulunduğu 14 kişi, DTH (Demokratik Toplum Hareketi) adıyla yeni bir parti kurmak için çalışmalar yürütüyorlardı. Kürt siyaseti 'Türkiyelileşmek' istiyor, sol-sosyal demokratlarla ortak parti kurmak fikri dahil, işbirliğine açık bir tutumdan yana görünüyordu.

Bu diyalogların kurulduğu sırada ve 2005 yılında Celal Doğan ismi öne çıktı.

Eski devrimci Celal Doğan'la parti kurmak fikri, Kürt siyasetini neredeyse bölünmenin eşiğine getirdi. Bu birleşmeye karşı olanlar ve karşı olmayanlar arasında kamuoyunun pek farkına varmadığı ciddi tartışmalar oluyordu. Bu diyaloglar sürüp giderken, Celal Doğan'ın ve DTH'nın sözcülerinin bayağı zorlandığı görülüyordu. Kürt siyasetiyle organik bir ilişkiyi hedeflemek o kadar kolay bir şey değildi çünkü.

Şimdi 'Silivri Nazi Toplama Kampı'nda yatan İttihatçıları özgürlüklerine kavuşturmak için kolları sıvayan devrimci Celal Doğan'la, o tarihte, otel lobilerinde filan görüşmeler yapılıyor, Celal Doğan, basın mensuplarına, "Türkiye'nin barışına talip olduklarını, bunun için yola çıktıklarını" anlatıyordu.

Siyasetçi ve spor adamı Celal Doğan, evlatlarını savaşta kaybeden Kürt ve Türk annelerini Kızılay'da kol kola yürütmek gibi bayağı heyecan veren projelerden söz ediyordu.

Muhalliflerinin iddialarına bakılırsa, Gaziantepspor'un 'asker delege' yapısına kavuşmasını sağlayan adamdı o. Diyarbakırspor'a karşı gösterilen tutumun, bu spor takımındaki 'asker delege' yapısıyla ilgisi var mı bilemeyiz tabii, ama 1993'ten beri bu takımda 'şehzadeleri' belirleme hakkının da Celal Doğan'da olduğu biliniyor.

O şimdi yoldaşları Deniz'in, Yusuf'un ve Hüseyin'in ipini çeken Demirellerle beraber barışın bu ülkede ebediyen ihtimal olarak kalacağı siyasi koşulları yeniden diriltmenin peşinde. Demirel ve Cindoruk'la birlikte, 'Silivri Nazi Toplama Kampında yatan yurtseverleri' kurtarmanın peşinde.

Türkiye bugün hayati bir kavşakta bulunuyor. Ve bence, bu kavşak dönülürken yukarıdaki birleşme ve ihtimaller komedisinde olup bitenler, iyi bir kıssadan hisse öyküsü gibi duruyor. Arada bir bu kıssadan hisseyi hatırlatırsam kimse kusura bakmasın lütfen.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Demeye dilim varmıyor ama

Orhan Miroğlu 18.11.2009

Nuri Bilge Ceylan'ın unutulmaz filmi *Üç Maymun*'da bir takım zaafaların büyük yalanlara dönüşerek parçaladığı bir ailenin, bu zaafaları ve gerçeği örtbas ederek birarada kalma çabası anlatılır.

Üç maymunu oynamak tek çıkar yol gibi görünse de nihayetinde bunu sonuna kadar sürdürmek mümkün olmaz ve film sarsıcı bir sonla biter.

Aleviler ve CHP arasındaki ilişki bana bu filmi hatırlatıyor.

Bu siyasi ilişki Onur Öymen'le başlamadı kuşkusuz. Onun istifasıyla bitecek ve yeni bir sayfaya girecek gibi de görünmüyor.

Öymen, haklı olarak CHP ve onun kurucu liderine ait bir mirası bize hatırlattığı için neden bu kadar tepki aldığını belki ömrü boyunca anlayamayacak.

Çayan Demirel'in *Dersim-38* adlı belgeselini izlese de anlayamayacak.

Dersimli kayıp kızların belgeselini çeken Nezahat Gündoğan, Onur Öymen'i, saçları kazıtıldıktan sonra Türk subaylarına teslim edilen Dersimli kızları anlattığı belgeseline davet etse ve Onur Öymen bu belgeseli bin kez seyretse bile, yine değişen bir şey olmayacak.

Mesele Onur Öymen'in Dersim'de yaşananları bilmemesi değil, tam tersine çok iyi bilerek onaylamasıdır. Asıl bizim Öymen'i anlayamadığımızı ve onun da bu anlayamama durumumuzu anlayamadığını düşünüyorum.

Bu bakımdan, kopan fırtına karşısında kendisini savunmaya çalışırken ne kadar şaşırdığını, şaşkınlık içinde olduğunu görmek zor değil.

Atatürk'ün madem bütün mirasına sahip çıkıyoruz, Dersim'de, şurada burada dağa çıkan isyancılara karşı tutumuna neden sahip çıkmıyoruz diye soruyor. Atatürkçülük bir bütündür demeye gelen laflar ediyor. Sadece Dersim değil, Atatürk'ün emriyle Kürdistan'da girilmiş bütün askerî harekâtlar sırasında meydana gelen katliamları, imha operasyonlarını 'yan hasar' olarak görüyor.

Oysa bir kısım Alevi yurttaşımız, bu 'yan hasarların' Atatürk'ün marifeti olmadığına inanıyor, ya da inanır görünüyorlardı.

Tıpkı Kemalizme yakın Kürtlerin, Şeyh Sait ayaklanması olmasaydı, Kürtlere Atatürk'ün otonomi vereceğine inanması gibi. Ve bugünde, çok ironik bir şey olsa gerek, kendisi de aslen Dersimli olan Diyarbakır mebusu bir siyasetçinin, Kürt sorununu AK Parti'nin değil, hâlâ CHP'nin çözebileceğine inanması gibi... "Dersim katliamı" diyebilen bir Başbakan'ın yönettiği Türkiye'de değişimi bir makyajdan ibaret gören sayın vekilimizin Carl Shimit'li derin analizlerine bakılırsa, Kürtlere bugünün dünyasında bir yirmi yıl daha dağlarda ve elde silah dolaşmaktan başka çare kalmıyor.

Neyse ki Kürt toplumu bu merhaleleri çoktan geçti. Kemalist CHP Kürtlerden oy alamıyor ve bu fikirlerin Kürt toplumunda hemen hiçbir karşılığı yok artık.

Öymen ve partisinin Kürt sorununun çözümü konusunda, 1923'lerin CHP'sinden bugün de farklı düşünmediğini Kürtler bilmeyecek kadar saf değiller. .

Ama Alevi toplumunda durum maalesef çok farklı.

Alevilerin CHP'yle ateşten imtihanı yaşanırken, Baykal 'uluslaşma sürecimiz'in, rahmetli Gündüz Aktan gibi, bitmediğini düşünmeye devam ediyor.

Peki, Dersim katliamı bu uluslaşma süreci ve birliği adına yapılmadı mı?

Ve eğer Baykal ve onun gibi İttihatçılar, bu uluslaşma süreci için bizden bir yüzyıl daha istiyorsa, başka Dersimler yaşamanın mukadder olmayacağını kim garanti edebilir?

Baykal'a göre ulusal birliğimizi parçalayacak olan en büyük tehlike Kürtçenin milli eğitime girmesi değil midir?

Bütün bu gerçekleri Alevi toplumu adına siyaset yapan Kemal Kılıçdaroğlu, Sinan Yerlikaya gibi liderler ve bu partideki Kürt politikacılar, kuşkusuz iyi bilir, ama yıllardır, 'gerçeği örtbas ederek, birarada kalma çabası' uğruna, üç maymunu oynamayı tercih eder.

İşlerin artık Türkiye'de başka türlü yürümeye başladığı ve barışın bir ihtimal olmaktan çıktığı günden bu yana, bilmezlikten ve görmezlikten gelme tutumu, CHP'ye oy veren Aleviler arasında ne yazık ki, benimsenen bir tutumdur.

İki hafta önce Kadıköy'de toplanan büyük Alevi mitinginde, Türkiye'nin içinde bulunduğu bu tarihsel değişim hakkında tek söz işitmek mümkün olmadı. Alevi liderleri, Ergenekon kasalarından çıkan kendi ölüm fermanlarını, orada toplanan binlerce Alevi yurttaşa hatırlatmak, Alevi ve Kürt toplumu üzerinden kurgulanan karanlık planlarla bu ülkenin nasıl da bir iç savaşa sürüklenmek istendiğini hatırlatmak gereğini bile duymadılar.

Bu miting, acaba Öymen, Dersim katliamını öven konuşmasını yaptıktan sonra gerçekleşmiş olsaydı, durum farklı olur muydu?

O mitingde söz alıp konuşan insanlar bu İttihatçı zihniyeti mahkûm eder ve bunun sadece Öymen'e ait bir görüş değil, CHP'nin resmî görüşü olduğunu söylemeye cesaret ederler miydi?

Bu soruyu sadece Aleviler değil, Türkiye'de İttihatçılarla, demokrasi isteyenler arasında yaşanan kavgada kendisini taraf olarak gören herkes kendisine sormalıdır.

Alevi örgütleri günlerdir yaptıkları açıklama ve gösterilerde, Öymen'i istifaya çağırıp duruyorlar. Bence buna hakları yok. Öymen de partisi de birbirine fevkalade yakışıyor.

Öymen bu fikirlerini gizleyerek bunca yıldır o partide politika yapmış olamaz. Böyle bir şeye inanamayız.

CHP yönetimi Öymen'e sahip çıkıyor ve Kılıçdaroğlu'na da, partide kalmak istiyorsa, çevresinin etkisinden kurtulması tavsiyesinde bulunuyor.

Sorun şu ki, birarada kalmak için taraflar geçmişte kendi hakikatlerini toplumdan az çok gizleyebiliyorlardı.

Ama AKP, Kürt meselesini ne yapıp edip Meclis'e getirince ve bu noktada artık bıçak kemiğe dayanınca, Öymen partisinin ne düşündüğünü daha sahih bir biçimde açıklamış oldu.

Gerçeği söylemek gerekirse Alevilerin yapması gereken Öymen'i istifaya çağırarak değil, onu partisiyle başa bırakıp, çekip gitmektir.

Nereye mi?

Nereye olursa demeyeceğim. Ne DTP'ye ne de AK Partiye gidecek Aleviler.

Ama Aleviler olmadan Türkiye'de bir siyasi hayat düşünölemeyeceğine göre, Alevi siyasetçiler, bu ülkenin ihtiyacı olan AB standartlarında gerçek bir sosyal demokrat programla yeni bir parti inşası gerçekleştirebilirler. Böyle bir şey olması halinde yalnız kalacaklarını hiç sanmıyorum.

Ama bence bu, gerçekleşmesi zayıf bir ihtimal. Öymen'e karşı ileri sürölen taleplere bakıldığında bazı Alevi siyasetçilerin, CHP yönetimiyle bir sorun yaşamadığı anlaşıyor. Onur Öymen istifa etsin ve yola devam edelim tavrından başka bir şey yok ortada. Yer yerinden oynarken CHP yönetimini hiç değilse bundan sonrası için düşündürecek birkaç bin üyenin uyarı mahiyetinde de olsa bir istifa eylemi gerçekleşmiş değil. Dersimli Alevilerin derneklerini temsilen konuşan bir sivil toplum aktivisti, binlerce Dersimlinin CHP'den istifa etmek için dilekçe yazdığını ama bunu durdurduklarını söylüyordu geçenlerde. Öymen istifa etse sorun olmayacak, dilekçeler yırtılıp çöpe atılacak anlayacağınız.

Onur Öymen partiden gitsin biz CHP gerçeğini örtbas ederek, üç maymunu oynamaya devam edelim diyen bir tutum var ortada.

CHP'de politika yapan Alevi liderler, Kürt politikacılar, Allah aşkına siz, açılım karşısında CHP'nin önerdiği modelin farklı ve daha demokratik ve sivil bir çözümü hedefleyen bir model olduğunu düşündüğünüz için mi hâlâ bu partidesiniz?

Yapmayın Allah aşkına...

Sadece Onur Bey'e kızmak haksızlık.

Onur Bey CHP modelinin ne olduğunu bu partinin hakiki mirasından ve dünya durdukça unutulmayacak bir katliam örneğini hatırlatarak açıkladı. İstifa etse ne olur, etmese ne olur.

Bu 'Dersim modelini' sadece Onur Bey önermiyor ki!

Onur Bey, partisinin resmî görüşünü açıklıyor. Peki siz, Alevi-Kürt politikacılar ve sosyal demokrasiye inananlar, Kürt sorununun çözümünde 'Dersim modelini' öneren bir ittifakçı partide politika yapmaya devam edecek misiniz?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Diyarbakır'da, ve bir kez daha 'mesela me...'

Orhan Miroğlu 25.11.2009

Gençlik yıllarımızda sık sık anlatılırdı. Bir rivayete göre, Brejnev dünya gençlerini bir gün Moskova'da toplamış ve onlardan ülkelerinin ve dünyanın geleceği hakkında ne düşündüklerini öğrenmek istemiş. Gençler sırayla ülkelerinin içinde bulunduğu durumu, komünist hareketin başarılarını filan Brejnev'e anlatmaya başlamışlar.

Derken konuşma sırası Irak'tan gelen bir Kürt gencine gelmiş.

Bu uluslararası toplantıya Irak'tan katılan Kürt genci, Brejnev'e çevirmiş yüzünü ve komünist hareketin filan sorunlarına değinmeden, anadiliyle şu basit soruyu sormuş Sovyet liderine:

"Apê Brejnev, ev mesela me, ka vê çava be?"

Türkçesi: Brejnev amca, şu bizim meselemiz ne olacak?

Tam da Aynştayn'a sorulan soruya benziyor değil mi?

Hani adamın biri Aynştayn'a "üstad, şu dünyanın nasıl yaratıldığını bana anlayabileceğim bir şekilde anlatabilir misin" diye sormuş.

Aynştayn'da cevap bekleyeni bir hayli şaşkınlığa uğratan şu meşhur cevabı vermiş:

"Galiba bir şeyler kıpırdıyordu..."

Brejnev bu Kürt gencine buna benzer bir şeyler demiş mi bilmiyorum.

Ama doğrusunu isterseniz bir zamanlar Ortadoğu'daki politikaların seyrini değiştirebilen ve bir şeylerin kıpırdamasını sağlayabilen bir konumda olan Sovyetler Birliği ve onun komünist liderlerinin bu soruya tarih boyunca tatminkâr bir cevabı olmadı hiç.

Neyse, konumuz bu değil.

Duvar çöktü, Sovyet sistemi dağıldı, dünyada yirmi yıl içinde 100'ün üstünde devletin rejimi değişti ama "mesela me" bugün de hâlâ çözüm bekliyor.

İşte çözüme ilişkin açılım politikalarını konuşmak üzere hafta sonu Diyarbakır'daydık. Diyarbakır Sanayi ve Ticaret Odası'nın, Gazeteciler Cemiyeti'yle beraber organize ettiği programda Kürt sorunu bir kez daha masaya yatırıldı.

Son yıllarda katıldığım en verimli toplantıydı. Bir kez daha gördüm ki, karnından konuşmamak için Kürt sorununu artık sadece Kürtlerin ve sadece Türklerin kendi içlerinde tartışıp durmalarının artık bir faydası yok.

Diyarbakırlıların çok sevdiğim bir deyişleri var, "Biz bize hayran biz bize kurban" derler.

Biz bize hayran biz bize kurban dönemi kapanıyor bence.

Bu bakımdan, Diyarbakır buluşması her şeyden önce, "mesela me"yi farklı bakış açılarından anlamak için, böyle bir fırsat sunduğu için Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Galip Ensarioğlu ve yönetimdeki arkadaşların çok isabetli bir iş yaptıklarını söylemek isterim. Genç kuşak işadamlarından olan Galip kardeşim, Hakkâri'den, Yüksekova'dan, Adıyaman'dan işadamlarını da davet etmişti.

Bu aralar kimden içtenlikli bir söz işitsem ağlamaklı oluyorum.

Yıldıray Oğur ve Yüksel Genç'in konuşmaları sırasında bir kez daha yaşadım bunu.

Yıldıray Oğur'un kişisel hikâyesini anlatırken kurduğu empatiyi, içtenlik ve samimiyetini, Kürtlerle ilk temasını, annesinin belli koşullarda değişime uğrayan Kürt algısını, daha çok Kürdün işitmesini ve anlamasını isterdim.

Yüksel Genç Üniversite mezunu eski bir gerilla. Şimdi gazeteci-yazar. Bu savaşın hakikatini anlamak için Yüksel Genç gibi insanları her fırsatta dinlemek, lazım. Türkiye değişiyor. Diyarbakır'da aynı salonda eski bir PKK gerillasını Diyarbakır Valisi Hüseyin Avni Mutlu, dikkatle dinliyor, Yüksel Genç konuşurken notlar alıyor.

Sonra bir akşam yemeğinde Sayın Vali Mutlu, Yüksel Genç hanımefendinin bayramını kutlarken, her şey gönlünüzce olsun diyebiliyor. Yüksel Genç gönlümüzce olsun diye cevap veriyor ve el sıkşıyorlar. Ertesi gün, gazeteler Yüksel Genç'in içinde bulunduğu barış grubundan Türkiye'ye gelen Seydi Fırat ve eski MİT Müsteşar Yardımcısı Cevat Öneş'in,yine "mesela me" üzerine gerçekleşen bir toplantıya beraber katıldıklarını yazıyor . Yüksel Genç ve Seydi Fırat ve onlarla beraber binlerce insan, belki kanuni birçok haklarını kullanamıyorlar hâlâ. Bu elbette çok önemli ama bundan daha önemli olan bir şey var. Türkiye öyle bir noktaya geldi ki, hepimizin istediği yasal güvenceler ve düzenlemeler olmaksızın da, toplum huzurunda her şeyi konuşabiliyor insanlar. IRA-İngiltere çözüm sürecinde böyle mi oldu, sanmıyorum. İngiltere'nin valileri kapalı salon toplantılarında IRA gerillalarını dinlediler mi hiç, bilmiyorum. Ama açılımın beraberinde getirdiği yığınla kuşkuya, yığınla soruya rağmen bizde oluyor işte. Bu bize dair bir güzellik, ortak kültür havzalarımızın beslediği bir şey bence.

Seydi ve Yüksel'i bütün bir Karadeniz halkı, bütün bir İç Anadolu halkı, Nadire Mater'e konuşan 'Güneydoğu'da savaşmış askerler'le beraber dinlese, bu etnik hınç ve öfkeden eser kalır mıydı acaba?

Bu konuyu hep beraber düşünmeliyiz. Savaşanlar adına herkes konuştu. Bunun bile başlı başına sorun haline geldiğinin artık farkında olmak lazım. Kanımca artık bizler biraz susabiliriz. Şimdi savaşanlar konuşsun. Bunu bütün ülkenin sathına yayabilirsek, barış asıl o zaman mümkün hale gelir.

Hatta, etnik linç girişimlerinin önüne belki bu şekilde geçilebilir. sehitlerolmez.com'un editörü Yusuf İnan, *Aktüel*'e konuşmuş, diyor ki, "Evleri dolaşıp şehit ailelerini tahrik edenler var."

Son etnik hınç ve öfkenin, son tahrikin bir örneği de İzmir'de yaşandı.

Manzara vahim. İzmir’de, belli ki, laiklik korkusu, bölünme korkusuyla iyice huzursuz hale gelmiş orta sınıftan kadınlar kucaklarını taşla doldurmuş DTP’lileri bekliyor.

Fotoğraflardaki görüntülere bakılırsa, son derece modern bu kadınlar. İzmir’in yoksulları filan değiller. Diyarbakırlı, Mardinli işçilerin ucuz emek arzı yüzünden inşaat sektöründeki işini kaybetmiş Egelilere hiç benzemiyorlar.

İtirazları öncelikle, DTP konvoyundan yükselen taleplere, asılan flamalara filan da değil

Açıkça da söylüyorlar zaten, “Bunların (Kürtlerin) altında bizim altımızda olmayan jipler var” diye..

Milliyetçiliğin farklı ulusal psikolojileri beslediğini söyleyip duruyoruz. Ama galiba bu görüş biraz eksik kalıyor. İktisadi sebepler, Kürt göçü önemli bir faktör haline geliyor bu ayrışmada.

Cezaevinden çıktığım yıllarda, yasal haklarım elimden alınmıştı. Mesleğim olan edebiyat öğretmenliğini yapamıyordum. Ben de ekmek parası için sermayesiz Kürtlerin genellikle yaptığı işlerin peşinden koştum durdum. Bu işlerin başında bildiğiniz gibi, inşaat işleri gelir. Bir ara, Ankara’da zor bela ve tam da Kızılay’da bir binanın onarım işini yapıyordum. Mevsim kış. Binaya malzeme gidecek ama trafik polisinden izin almak gerekiyor. Araçlarının içinde duran polisler gittim ve derdimi anlatmaya başladım. Beni dinledikten sonra amirleri “Siz nerelisiniz” diye sordu. “Mardinliyim” dedim. “Ya” dedi, “Mardin’den gelmişsiniz ve Kızılay’ın ortasında bu işi yapıyorsunuz!” Ne diyeyim, sustum kaldım tabii, “Evet” demekle yetindim.

İş dediği muteber bir müteahhidin hiç uğraşmayacağı bir iş aslında Ama Ankara’nın adı var, Kızılay’ın başka namı var. Ve amir bey, Mardinli bir müteahhidi Kızılay’daki bir işe pek uygun bulmamıştı anlaşılan..Onun gözünde Mardinli elinde keleşkof dağlarda gezen biri olmalıydı, bu havada, kış kıyamette ne işi vardı Kızılay’da.

Bu madalyonun bir yüzü, ama başka yüzü de var.

İzmir’de yaşananlar acaba Kürtleri nasıl etkiliyor?

Sanırım bir ay kadar önceydi. Gazetelerde bir haber: Hakkâri-Yüksekova’da “batıda yaşayan Kürt kardeşlerimize karşı gerçekleşen saldırıları kınamak için” bir miting yapılmıştı. Çok sık rastlanan bir şey değildir bu. İş doğudaki Kürtlerin batıdaki Kürt kardeşlerine destek mitinglerine varırsa, olabilecekleri düşünmek bile korkutucu oluyor. Böyle bir aşamaya gelen Türkiye’de barıştan söz etmek çok kolay olmaz. Birilerinin bunu özledikleri muhakkak.

Diyarbakır toplantısı, işlerin bu noktaya varmaması için, Galip Ensarioğlu’nun sözleriyle söylersek, “Kardeşimizin tepesinin atmaması” için ortak akla davet toplantısı oldu.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Ay Büyürken Uyuyamam’

Orhan Miroğlu 02.12.2009

Ekşi Sözlük'ün bir yerinde onun için her ne kadar 'Tuncelili Zaza Kürdü' dense de, Necati Cumalı, Makedonyalıdır. Cumalı Makedonya'da doğdu ve hayatının sonuna kadar da İzmir Urla'da yaşadı.

Türkiyeli okurlar onu en çok *Susuz Yaz* filminin senaryosuyla tanıyor olsa da, *Ay Büyürken Uyuyamam*'da anlattıkları unutulacak gibi değildir.

DTP konvoyu sırasında yaşananlara bakılırsa, Necati Cumalı'nın *Ay Büyürken Uyuyamam* ismini taşıyan kitabında hikâyelerini, aşklarını, sevdalarını anlattığı Egelilerin uykuları anlaşılan artık başka sebeplerle bölünüyor.

Ve derin sevdalarını, tutkulu aşklarını, kıskanılasi cinselliklerini 'ay büyürken' yaşamaya alışkın bir halkın uykusu belli ki artık başka sebeplerle kaçıyor.

Keşke her şey eskisi gibi ve hep böyle olsaydı; İzmirli o güzel kadınlar, kucaklarında taşlarla DTP'lileri beklemek yerine, 'ay büyürken uyuyamayan' kadınlar olarak kalsaydı.

Ama hangi şehrin insanları (kadın-erkek) kendisi olarak kalabildi ki?

İzmir'de, Aydın'da, Manisa'da insanların uykularını bölen korkular, Mersin'de, İstanbul'da, Adana'da, kısacası Kürtler ve Türklerin yan yana yaşadıkları Türkiye'nin her yerinde aynen yaşanmıyor mu?

Gerçek şu ki, Kürtler ve Türkler birbirinden korkuyor artık.

Türkler; yüzyıl boyunca yaşanan isyanlardan sonra çoluk çocuk, yaşlı genç demeden kamyonlara, trenlere doldurulup Ege'nin ve Anadolu'nun kasabalarına, köylerine fırlatılıp atılmış Kürtlerden, belki de, tarihte ilk kez bu kadar çok korkuyor

Türkler, Kürtlerin Türkiye'nin dış düşmanlarıyla bir olup bu ülkeyi böleceklerine inanıyor.

Cumhuriyet'in elden gideceğini, laik yaşam tarzının Kürtlerle işbirliği yapan 'Cumhuriyet düşmanı İslâmcıların' marifetiyle yok edileceğini düşünüyor ve korkuyor.

Türkler AB'den, Kuzey Irak'ta kurulan Kürt yönetiminden, aslında yabancı olarak tanımlanmaya müsait olan her şeyden ve herkesten korkuyor.

Ama Kürtler de, yeni yurtları olan Anadolu'dan, Ege'den, Marmara'dan ve Akdeniz'den bir gün 'tersine göç' ettirilmekten, kıyılmaktan korkuyor.

Kürtler, son beş yıl içinde 30'dan fazla linç girişimiyle karşı karşıya kaldıkları için korkuyor.

Kürtler, Kürt meselesinde 'felaket çözümünden', Kürtlerin Irak'taki Türkmenlerle mübadele edilmesinden bahsedenlerin giderek Türk halkını bu fikirlere ikna edebileceğinden korkuyor. Türk halkını böyle bir felakete ikna etmeye çalışanların tarih sahnesine koyacakları yeni bir tehcir belasıyla karşı karşıya kalmaktan ve Marmara'nın, Akdeniz'in, Ege'nin derin sularında boğulup gitmekten, korkuyor Kürtler.

Cumhuriyet'i kuranlar, Anadolu  mmetinden bir ulus yaratmak ve yeni bir kimlik inŖa etmek adına, insanların mağaralara doldurulup fareler gibi zehirlendiği her defasında, toplamda bir halkın yarısından fazlasını yüzyıllarca yaŖadığı bir coğrafyadan, kamyonlara, trenlere doldurup Anadolu'ya, Ege'ye, kısacası Batı'ya getirip attılar.

Yerli halk bile daha Türklüğün ne demek olduğunu bilmezken, Kürtler dilini bile bilmediği bu yerli halkla kaynaŖacak ve asimilasyona uğrayıp T rkleŖecekti.

CHP kongrelerinde bu yeni gelen halkla evlilikleri teŖvik eden programlar bile benimsendi

Bu dönemde hayata geçirilen ikinci etnisite mühendisliği Kürtlere T rkleŖme hakkında baŖka bir hak tanımıyordu.

Mecburi isk nla, İstiklal mahkemelerinde kurulan idam sehpalarıyla her Ŗey zapturapt altına alınmış gibi görünüyordu.

Ama hiçbir Ŗey tasarlandığı gibi sonuç vermedi. Uygun koŖullar oluŖtuęunda isyanlar yeniden baŖ gösterdi; son isyan ise hâlâ sürüyor.

Bu son isyanın mağduru üç milyon insan, köyleri yakıldığı için, yargısız infazlara kurban gitmemek için ve belki de Kürt coğrafyasının dağları on binlerce gerillayı barındıramadığı için, 20. yüzyılın son çeyreğinde yeniden muhacirliğin ve sürgünlüğün yollarına d Ŗt ler.

Eski isyanlardan sonra Batı'ya gelenler belki de birçok Ŗeyi unutmuŖlardı.

Zeytin ve incir ağaçlarının, g neŖin ve denizin sunduğu nimetlerle yaŖayıp gidiyorlardı.

İzmir'in sayfiye yerlerini, Mersin'i, İstanbul'u yıllar yılı inŖa edenler hep onlardı.

Ucuz emek pazarı onlardan oluŖuyordu, sessiz ve sakindiler. Üstelik ne siyasi ne kültürel herhangi bir talepte bulunuyor, Türkler gibi eŖit hak kullanmayı öneren fikirlerden uzak duruyorlardı.

Bu neredeyse bir yüzyıl böyle devam etti. Sonra, yeni isyanın yaktığı ateŖin içinden gelenler, unutulmaya yatmış bir ulusal hafızayı yeniden uyandırdılar.

Hikâyenin buz tutmuŖ parçaları yeni bir yüzyılda erimeye baŖlıyor, dünya deęiŖiyor, farklı kültürlere ve dillere sahip halklar, kültürel ve siyasal manada tanınma talepleriyle, tarih sahnesine yeniden çıkıyorlardı.

Kürtler, bu tarihe epey geç kalmış bir telaŖla, bir halk olarak tanınmak ve bu tanınmanın anayasal güvencesi altında yaŖamak istiyor artık.

Bu yüzden iŖte, Türkiye'de her iki halkın yeni bir hukukla ve eŖit Ŗartlarda yaŖama sorunu sadece bir İzmir sorunu değildir.

Türkiye'nin yüzyıllık bir zamana yayılan o büyük korkularını getirip İzmir halkına fatura etmenin, hele bir Ŗehri

faşistlikle suçlamanın haklı bir tutum olmadığı kanısındayım.

İyi yönetilmiş bu 'Türkiye korkusu', bir İzmir korkusu değil sadece. İzmir'de Mersin'de yaşayanlar belki biraz daha derin yaşıyor bu korkuyu, hepsi o kadar.

Demokratik açılım başarıya ulaşırsa, korku imalatıyla uğraşanların hesapları boşa çıkacak. Kürtler dağdan inecek. Devletin şiddeti sona erecek. Birlikte yaşamının hukuku yeniden kurulacak. Korkutarak yönetenler, bunu hiç istemiyorlar ve Kürtlerle eşit şartlarda yaşamının ölümden farksız bir şey olduğuna gerçekten ve samimiyetle inanıyorlar.

Bu inancın Türkiye'de kırılması, atomu parçalamak kadar zor olacak.

Bayram okumalarından notlar:

Kılıçdaroğlu, Yerlikaya ve İttihatçılara toz kondurmayan AK Parti milletvekili Alevi Reha Çamuroğlu'na rağmen, '1937-38 Dersimi'yle' ve İttihatçılarla yüzleşmekten vazgeçmeyecek bu toplum.

Şimdi sırada 'kayıt dışı isyanlar' var.

Abdullah Kaya, bir 'kayıt dışı isyanın' romanını yazdı: *Dağ Kavmi*.

Sevgili dostum Abdullah'ın Sason isyanı olarak bilinen bu kayıt dışı isyanı anlattığı romanına hayran kaldım ve *Dağ Kavmi*'ni, *Bîranînên Osman Sebrî* adlı Kürtçe yazılmış kitapla aynı günlerde okudum. Kürt aydınlarından, şair Osman Sebrî'nin bu anıları Türkçe yayınlandı mı bilmiyorum, olsa ne iyi olurdu.

Hiçbir hazırlığı olmadan girilmiş 'kayıt dışı isyanlar', ve 'kayıt altına alınmış' isyanlar dahi, belki de baştan sona bir devlet taammüdü, bir İttihatçı marifeti. Bu taammüdü hayata geçiren devlet, öyle mahkemeler kurmuş ki akıl izanla açıklamak mümkün değil. Cemilê Çeto ve Qadirê Bêndûr ağaların yüz elli kişiyle birlikte yargılandığı ve sadece iki celsede biten davada hâkim mahkeme salonuna girer ve kararı şöyle açıklar:

"Birinci ve ikinci sırada oturanlar idam, 90. sıraya kadar on beşer yıl, ondan sonrası beraat."

Gelelim Dersim'e...

Seyit Rıza'ya ve arkadaşlarına hızlandırılmış 'mahkeme' kurulurken Atatürk'ün bu gûnahtan haberi yoktu diyenler, *Dağ Kavmi*'ni ve Osman Sebrî'nin anılarını okumalıdır. Bu aralar, Atatürk'ün hayatını anlatan bir film çeken Zülfü Livaneli'de okumalı. Filmin senaryosunda Atatürk dönemindeki 'kayıt dışı' ve 'kayıt altına' alınmış isyanlara ve Sabiha Gökçen'e dair bir şey var mı bilmiyorum, olsa da olmasa da, bu iki kitap çok faydalı olabilir. Livaneli'nin yazdığı her şeyi okumuş biri olarak, bu filmi merakla bekleyeceğim, ama beklerken de, adı değişinceye kadar, Atatürk'ün manevi kızı Sabiha Gökçen'in adını taşıyan havaalanına inen ve kalkan hiçbir uçağa binmeyeceğim.

Sebebi malumunuzdur.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tarih tekr  r etmez

Orhan Miroğlu 09.12.2009

Tehlikeli bir noktadayız. Şimdiye kadar sadece üniformalılar arasında süren bir i -çatışma, siviller arası bir savaş olma yolunda hızla ilerliyor.

Bana bir okur, "Kürtlere dokuz il veririz, ama yine de onların isteklerine boyun eğmeyiz" diye yazmış.

Öyle bir yere geldik ki, Kürtlerin isteklerine "boyun eğmemek" adına ortaya atılan hiçbir düşünce, tekil değil artık.

Türkiye, düşündüklerini hayata geçirmek için, yasaymıŐ, su mıŐ filan aklına bile getirmeden, DTP konvoyu görünce, kimi vatandaşların sokağa fırladıkları bir ülke haline geldi.

Elinde satırla Adana'da evinden çıkan vatandaş karşısına çıkan insanı doğramaya hazır bir kıyıcılığı temsil ediyor.

O anda polisin müdahalesi durduruyor onu. Ama başka bir yerde GaziosmanpaŐa'da aralarında Kürtçe konuşan iki genç, satır darbeleriyle yaralanarak hastaneye kaldırılmaktan kurtulamıyor.

Korkulan oldu nihayet. Diyarbakır'da,  niversite  ğrencisi gencecik bir insan, Aydın Erdem sırtından ve tek kurşunla öldürüldü.

Tokat'ta yedi asker Şehit oldu.  atıŐmanın yaşandığı ilçe, özenle seçilmiş, burası MHP'nin yüzde elli oranında oy aldığı bir yer.

Hangi hak, hangi talep, Aydın Erdem'in, Serap Eser'in ve yedi askerin hayatından daha kıymetli olabilir?

Ve hangi vatan toprağı, bu savaşta kaybettiğimiz elli bin insanın yaşamından daha değerlidir?

Ne olacak Şimdi?

Bir 'Kürt-Türk klasiği olarak' gerilla ve kontr-gerilla savaşına devam mı?

Peki nasıl?

Bundan böyle, bir iç savaşı göze almadan İzmir'e, Adana'ya, Mersin'e asker cenazeleri ve aynı Şekilde, Diyarbakır'a, Şırnak'a, Hakkâri'ye de gerilla cenazeleri gidebilir mi?

Bu halk Kürdüyle, Türküyle bu acıya katlanabilir mi, yeni acıların yasını tutabilir mi?

Kürtler ve Türkler, yirmi beş yıldır olduğu gibi, bundan böyle, gencecik insanların tabutlarını, acılarını içlerine gömerek ve sessiz sedasız, omuzlarında taşımaya tahammül edebilir mi?

Savaşan taraflardan birinin ordu merkezli Ergenekon iddianamelerine yansıyan tasarılarına, cinayetlerine, darbe planlarına bakın. Her şeyin bir iç savaşı göze alarak planlanmış olduğunu göreceksiniz.

Suikastlar, saldırılar, azınlık gruplarına, Kürt ve Alevi liderlere karşı tasarlanmış cinayet planları...

Yüzlerce çocuğu müzede gezerken katliama uğratmayı göze alan insafsız, korkunç ve caniyane planlar...

Yeni İttihatçıların, devleti ele geçirmesi ve iktidar olması, ancak bu konseptin üzerinden gelişecek bir iç savaş hamlesiyle mümkün olabilirdi.

Tarihin garip bir ironisi midir acaba, bilmiyorum.

Çocukların, Kürtlerin ve Alevilerin cesetleri üzerine basarak iktidar olmak isteyen yeni İttihatçıların, darbeci generallerin, cumhuriyet tarihinde ilk kez, savcılara hesap verdiği bir günde ve zamanda, Kürtler bambaşka taleplerle sokaklara döküldüler.

Sebep Öcalan'ın cezaevi koşulları mı?

Öcalan'ın cezaevi koşulları konusunda hemen bütün insan hakları savunucuları ve sivil toplum örgütleri, geçmişte ve bugün açık bir tavır içindeydiler ve zamanı geldiğinde bu tavırlarının da takipçisi oldular.

Bu yol geçmişte denendi ve sonuç ta alındı.

Ne var ki, Kürtlerin bugün sokakta olmaları sadece Öcalan'ın cezaevi koşullarıyla ilgili değil.

Gerçek sebep PKK'nin ve Öcalan'ın süreçten dışlandığını görmesi, tasfiye edildiğini düşünmesi ve buna itirazını yeni bir savaş konseptiyle hayata geçirme arzusudur.

Gelinen nokta iç açıcı olmaktan uzaktır.

Açılım süreci 'resmî bir devlet politikasına' indirgendiği için ciddi bir açmazla karşı karşıya kalındı.

Böyle bir politika ister istemez DTP'yi de görmezlikten gelir.

DTP'nin görmezlikten gelinmesi, DTP'nin kendini görmezlikten gelmesinden daha vahim sonuçlar yarattı.

Ve Anayasa Mahkemesi'nden DTP için kapatma kararı çıkarsa, bu, her şeyden önce Türk siyasi sisteminde Kürtlerin varlığına yer olmadığının bütün dünyaya resmen ilan edilmesi anlamı taşır.

Bu koşullarda, DTP'nin alacağı sine-i millete dönme kararı, 'şimdilik gidiyoruz, bir başka seçimde görüşürüz' gibi bir karar olmaz. Böyle bir karar, giderek derinleşen ruhsal ve siyasal kopuşa son noktayı koymuş olur.

Anlamak zor olmasa gerek. PKK'nin savaşmaktan vazgeçmediği şartlarda, "Kürt sorunu bir yandan demokratik açılım sorunu olmaya devam eder, bir yandan da güvenlik sorunu olarak sürer gider" deniyorsa, bu büyük bir yanılgı olur.

PKK savaşı sürdürmek isterse, Kürt sorunu bir güvenlik sorunu olmaktan da çıkar, bir ayrılma ve bölünme sorunu haline gelir. Çünkü yeni bir savaşı kontrol altında tutmanın hemen hiçbir koşulu ve imkânı yok bugün. Ve PKK savaşmaya devam ederse –ki bütün belirtiler bunu gösteriyor- DTP'nin kapatılması veya kapatılmaması arasında hiçbir fark kalmaz. 1990'lı yıllarda değiliz artık. Bu savaşı, DTP taşıyamaz ve fiili olarak siyaset sahnesinden silinir. Ahmet Türk'ün grup konuşmalarında okuduğu yazılı metinleri dinleyecek kimse kalmaz.

Başa dönmek böyle bir şey zaten. Ama başa dönmenin maliyeti, basitçe tarihin tekerrür etmesinin katlanılabilir bir maliyeti olarak düşünülmemeli. Yeni bir 'tekerrürün' bir tek maliyeti ve sonucu olur: ayrılmayı konuşan bir Türkiye.

İş o aşamaya gelirse, uluslararası güçlerin ve hukukun getirip önümüze koyacağı şartlara bağlı olarak gelişebilir her şey.

Ve ne yazık ki Türkiye Çekoslovakya olmadığı gibi, bütün Türkler de, bana yazıp, "gerekirse dokuz il veriz" diyen okur kadar bonkör değildir.

Doğrusunu isterseniz, bu kötümser senaryonun sonrasını insan düşünmek bile istemiyor.

Tarih, DTP ve AK Parti'yi, rekabetçi, muhtevası fazlasıyla polemik barındıran, açılıma hiç hizmet etmeyen, ötekini baskılamayı hedefleyen, hatta zaman zaman yok sayan siyaset üslubunun dışında, açık ve samimi bir diyaloga davet ediyor.

Çok geç olmadan, her iki parti gerçeği görmeli, burada siyaset filan yok artık, bir ülkeyi iç savaştan kurtarmak var.

(Diyarbakır Cezaevi'nin, tanığı, mağduru ve konuştuğu her defasında insanı düşündüren, insana hüzün veren anlatıcısı, Sevgili SELİM DİNDAR'ı saygı ve minnetle anıyorum.

Biliyor musunuz, Diyarbakır cehenneminden kurtulmak ve sonrasında da böylesine bir ölüm, gerçekten de fazlasıyla trajik, fazlasıyla kahredici oldu. SELİM DİNDAR'ın dostlarının ve ailesinin başı sağ olsun.)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Esas oğları' öldürm

Orhan Miroğlu 14.12.2009

Batman’da bir vakitler Raman sineması vardı. Çocukluğumda bu sinemadan çıkmazdım.

Raman sinemasına ‘tekmili birden’ filmler gelirdi. Tarzanlı, Zorolu filmler. O filmlerdeki kahramanlar hiç ölmezdi. Sonra kahramanların ve esas oğlanın öldüğü filmlere de alıştık. İlkini hiç unutmuyorum. Eşref Kolçak ve Sevda Ferdağ’ın başrollerde oynadığı bir filmdi. Yanlış hatırlamıyorsam adı da, *Erkek Ali*’ydi...

Eşref Kolçak yani, Erkek Ali filmin sonunda ölünce dünya başımıza yıkıldı sanki.

Çünkü esas oğlanlar ölmezdi.

Anayasa Mahkemesi bize tekrar tekrar yıllardır izletilen trajik bir siyasi filmin esas oğlanını bir kez daha öldürdü.

DTP’yi kapattı.

Doğrusu kapatma kararını duyduğumda şaşırmadım. Mahkeme üyelerinin arasında bu karar alınırken muhalif kalan kimse var mıydı, asıl onu merak ediyordum. Keşke olsaydı, ama maalesef alınan kararın muhalifi yoktu.

DTP’yi mahkûm eden ve 37 kişiye siyaset yasağı getiren karar, oybirliğiyle alınmıştı. Bu oybirliğiyle alınmış karar, bana yine oybirliğiyle alınmış bir başka mahkeme kararını, Uğur Kaymaz ve babası Ahmet Kaymaz’ın öldürüldüğü davaya son noktayı koyan kararı hatırlattı.

Bir Kürt çocuğunu, babasıyla birlikte, 13 kurşunla öldürmekten yargılandığınızda, oy birliğiyle beraat ediyorsunuz bu memlekette.

Kürtler adına siyaset yaptığınızda, yine oy birliğiyle alınan kararlarla yasaklıyorlar sizi.

Yüreğinizdeki esas oğlanı öldürüyorlar.

Öldürmekle kalmıyor, karşısına geçip, sen kendi kendini öldürdün diye, timsah gözyaşları döküyorlar.

Cuma günü alınan kararla, benim payıma da, 37 arkadaşımınla beraber beş yıl siyaset yasağı düştü.

Bu beş yıllık standart ceza benim için ilk değil. İlk Kürtçe konuşmayla ilgiliydi. 2007 seçimlerinde, yasaların suç saydığı bir şey söylediğim ve propaganda yaptığım için değil, sadece seçim konuşmamı Kürtçe yaptığım için, Mersin’de bir mahkeme hakkımda altı ay hapis cezası, benzer bir suçu işleyip işlemeyeceğimi savcılarının denetlemesi, ve mahkemeye düzenli bilgiler vermesi için de beş yıl denetimli serbestlik cezası verdi. Dava şimdi AİHM’de. Denetimli serbestlik cezasının bir yılı bitti, dört yıl kaldı. Bu sefer yeni bir ceza başladı. Beş yıl siyasetten men cezası. Yani beş yıl boyunca bana siyaset ve Kürtçe konuşmak yasak.

Kürtler ne istiyor anlamayanlara fena örnek sayılmaz, anlamak isterlerse tabii.

Kürtçe konuşmak ve siyaset yapmak istiyor Kürtler, ama bu iki ifade alanı da Kürtlere kapalı.

DTP benim siyasi olarak kendimi ait hissettiğim bir partiydi, kapatıldı.

Bu ilk değil ama.

Sayın Haşım Kılıç'ın bu kararı hukukla izah etmesine inanmak mümkün mü şimdi?

Sayın Başkan'ın, Batasuna kararını dikkate aldık demesi de bu karara hiçbir şekilde hukuki bir mahiyet kazandırmıyor. Bu tamamen siyasi bir karardır.

Batasuna'nın temsilcisi olduğu halkın İspanya'da kullandığı hakların üçte birini kullanabilseydi Kürtler, şimdiye kadar beş partileri kapatılmazdı. Bu ülkede doğru dürüst bir demokrasi olurdu. Bu ülke Avrupa Birliği üyesi olurdu.

Aldığı kararlarla, bu ülkenin geleceğinde son derece önemli sonuçlar yaratmış anayasal bir kurumun siyasi alana koyduğu ipoteği hatırlamadan bu kararı anlamak mümkün değildir.

Anayasa Mahkemesi, Kürtler Meclis'e girmesin diye barajı kararlılıkla korudu.

"Yüzde onluk baraj yönetiminde istikrar ilkesine uygundur ve temsilde adalet ilkesiyle bağdaşmaktadır" diye karar alan Anayasa Mahkemesi değil miydi?

DTP'nin siyasi geleneğinden gelen beş parti kapatıldı da, PKK'ye siyasi mesafeli, hatta çok eleştirel bakan Kürtlerin de partileri kapatılmadı mı?

şerafettin Elçi ve arkadaşlarının kurduğu DKP kapatılmadı mı?

Kemal Burkay ve arkadaşları eğer Türkiye demokrasisine inanıyorlarsa ülkelerine neden hâlâ geri dönmüyorlar?

Gerçek şu ki, son yirmi yıl içinde, Kürtler siyaset alanında var olabilmek için ağır bedeller ödediler.

Partilerin il başkanları, yöneticileri, milletvekilleri öldürüldü, hapse atıldı.

Ama Kürt halkı, parlamentoyu çözüm adresi olarak görmeye devam etti.

Peki şimdi, DTP'nin kapatılmasından sonra da aynı siyasi deneyi yaşamayı göze alacak mı bu halk?

Hiç emin değilim, ama umutsuzluk ve hiç işe yaramayacak bir karamsarlık içinde de olmamak lazım.

Demokrasiden ve barıştan yana olan güçlerin ve mazlumların birliğinden başka çare yok.

Yeni bir döneme girdik.

Kürt siyaseti söz konusu olduğunda, yeniden ve tek başına yola çıkmayı denemenin faydasız demeyeyim, ama Türkiye'nin on yıllarını Ergenekoncu zihniyetin yani İttihatçıların elinden kurtarmaya yetmeyeceğine inanıyorum.

İçimizdeki esas oğlanı bir kez daha öldürdüler ve yeni bir kavşağa girdik. Bulunduğumuz kavşağın tabelasında başka bir şey yazmıyor:

Ya Diyarbakır merkezli de-fakto, federal bir parti, ya da büyük bir umut yaratacak bir Türkiye Partisi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gundiler ve Bajariler

Orhan Miroğlu 16.12.2009

Bajar Kürtçede şehir demektir. Bajari de şehirli, Bajar'dan geliyor. Gundi de köylü demek. Kendini 'Bajari Kürt' – Şehirli Kürt- olarak kabul edenler, gundileri pek sevmezlerdi. Çatışmalar başlayınca, her biri çok eski uygarlıklara beşiklik etmiş birçok bajar, savaş ve başka sebeplerle köylerini terk eden ve metropollere de gidecek takati olmayınca gelip buralara yerleşmek zorunda kalan gundilerle doldu. Bajarların nüfusu son yirmi yıl içinde akıl almaz ölçülerde arttı. Bajariler buna çok memnun olmasalar da olup biteni sineye çektiler ve bu yeni gelenlerle iyi geçinmeye çalıştılar.

Oysa göçler olmadan ve bajarların nüfusu bu yeni gelen gundilerin lehine değişmeden çok önceleri, bajariler, sabahın ilk saatlerinde şehre gelen gundilere yani köylülere karşı tam bir 'Bajari birlik ve bütünlüğü' içinde hareket ederlerdi.

Mesela, gundilerin, şehir pazarlarına getirdikleri mallarını ucuza kapatmak için özel pazarlık grupları kurulurdu. Mal da dediğin mal olsa, bir sıtlı yoğurt, bir sepet incir-üzüm, birkaç yumurta, ve bahar aylarında mis gibi kokan birkaç kilo taze peynir...

İşte bajariler gundilerin ürettiği bu malları ucuza ve hep daha ucuza kapmak için, gruplar kurar, bu gruplar iyi alıcı - kötü alıcı rolü oynar ve beş kuruşluk malı iki kuruşa düşürürlerdi.

Bu pazar yerlerinde, bajariler ve gundiler arasında anlaşmazlıklar eksik olmazdı. Anlaşmazlıklar kavgaya dönüşünce de zararlı çıkan hep gundiler olurdu. Bir bjarinin bir gundiyle kavga ettiği duyulduğunda, o gundinin başına bütün bajariler toplanır gereği yapılırdı.

Bu duruma düşmüş bir gundiye, bir başka gundi değil, bütün bajarilerin saygı duyduğu ve hatırı sayılır, sözü dinlenir bir bajari kurtarabilirdi ancak.

İşte günlerden bir gün mesela Siirt'te diyelim, bajariler ve bir gundi arasında kavga çıkmış. Bajariler adamın başına toplanmışlar ve dövmeye başlamışlar. Adam yerlerde sürükleniyormuş, ama olayı duyan Siirtli bajariler olay yerine geliyor ve adamı dövmeye devam ediyorlarmış. Zavallı gundi, umutla etrafına bakınıp duruyormuş o anda. Acaba vicdan sahibi bir bajari çıkıp gelecek ve onu bu beladan kurtaracak mı diye.

Derken, şöyle kelifelli, nur yüzlü, beyefendi kılıklı birinin yaklaşmakta olduğunu görmüş. İşte demiş içinden, bu adam beni bunların elinden kurtarır. Gundinin başına toplanmış olanlar bu uzaktan gelen adamı görünce, durmuşlar ve saygıyla onun yaklaşmasını beklemişler.

Derken bu nur yüzlü adam topluluğa yaklaşmış ve yerde yatan gundinin başında durmuş. Gundi kurtuluşun bu adamın ağzından çıkacak bir söze bağlı olduğunu anlamış, umutla adama bakıyormuş o anda.

Olay yerine yeni gelen bajari, yerde kan revan içinde yatan gundinin haline hiç aldırmadan, şöyle demiş:

– Durumun pek iyi görünmüyor, ama sen haksızsın yabancı!..

DTP'nin kapatılmasından sonra okuduğum onlarca makale, siyasi analiz ve yorum bana bu hikâyeyi hatırlattı hep.

“Her şeye rağmen DTP de biraz haklıydı galiba” diyenine pek rastlanmıyor.

Lafı evirip çeviriyorlar, ve Siirtli bajarinin tavrından öteye gidemiyorlar.

Bu yazıları yazanlar, zaten hiçbir zaman, “galiba biraz da Kürtler haklı” dememiş ve anlaşılan bundan böyle de, demeyecek olanlardır.

Bunların kapatma davasından önce yazdıklarını iki ana fikirde toplamak mümkün

Bir, DTP hukuki manada kapatılmayı hak etmiş bir partidir, bu haliyle zaten siyasi olarak da bir işe yaramaz

İki, hukuki olarak kapatılmayı hak etmiş olsa da, ele güne karşı açık kalmasında fayda var.

Bu tartışma esas olarak bitti, çünkü DTP kapandı ve sonuç ortada.

Sokaklar kan-revan içinde.

PKK bir yandan Kürt gençlerini dağa çağırıyor, bir yandan dağa çıkacak bu gençlere karşı savaşmak üzere kurulan internet sitelerine üç-beş gün içinde yüz bin Türk genci üye oluyor.

Eğer etnik hınç ve öfkenin önüne geçilemezse, bir felakete doğru gitmekte olduğumuz muhakkak.

Gazetelerde umutlu bir yazı arıyor, televizyonlara çıkıp yorum yapanlardan faydalı olabilecek bir şeyler duymak istiyorsunuz. Ama pek yok yazık ki. Bu ortamda bile şunu söyleyip yazıyorlar:

“DTP'nin kapanması Kürtlere ders olur da PKK'yle aralarına mesafe koyarlar artık, hatta makbul Kürtler, yeni bir parti bile kurabilirler.”

Böyle düşünenlerin arasında, hayatını Türk aydınlarının ve medyasının duymaktan hoşlandığı şeyleri söylemekle harcamış ve bu yüzden de Kürt siyasetinin de, Kürtlerin de bu ülkede yanlış anlaşılmasına büyük katkı yapmış Kürtler de var.

Bunlardan biri bir TV kanalında, bunca olup bitenden sonra, sevgili Ahmet Türk'e şunu soruyor:

– Siz 22 Temmuz seçimlerinden sonra geçmiş hatalardan ders çıkaracağınızı söylemiştiniz?

DTP'yi eleştirmeyelim, DTP hatalardan ders çıkarmasın demiyorum ve demedim de. Ama bu soru, yerde yatan gundiye tam da bir bajari sorusu:

“Durumun iyi değil, ama sen haksızsın yabancı!”

Hatırlarsanız çoğu DTP yöneticisi olan KCK'lilerin operasyonları için şöyle deniyordu:

“Bu operasyonlar DTP'yi KCK'den kurtarmak için yapılıyor.”

KCK sistemi, benim anladığım kadarıyla PKK'nin siyasi hayatın içinde olma gayreti ve bu hayatı denetleme arzusu.

Bu gayreti kim gösteriyor? Genellikle hapis yatmış eski PKK'liler. Cezaevinden çıktıklarında siyasete devam etmek istiyorlarsa eğer, önlerinde üç yol var. Dağa gitmek, yasal durumları izin veriyorsa DTP'ye veya bir sivil toplum örgütüne üye olmak, ve son olarak da KCK'de faaliyette bulunmak. Bu durumda, PKK, siyasallaşmasını iddia edildiği gibi esas olarak DTP üzerinden filan değil, ağırlıklı olarak KCK üstünden yapıyor demektir. Normal şartlarda mesela diyelim ki, silahsızlandırmanın artık planlandığı bir aşamada bu sistemi devletin tanıması ve yasal bir statü kazandırması gerekecek. Çünkü gelecekte, PKK'ye kendi transformasyonu için yani değişimi ve legal sisteme katılması için bir şans verilecekse –ki bir barış ortamında bu kaçınılmaz- bu işi muhtemelen geçici olarak da olsa bu tip yapılanmalar kolaylaştıracaktır.

Açılım süreci başlamadan bir-iki ay önce, KCK operasyonları yapıldı, bir yıl sonra da DTP kapandı. DTP'yi kurtarmak için KCK operasyonları yapıldı deniyordu.

Peki, kimi, kimleri kurtarmak için DTP'yi kapattınız?

Bu soruya verilen cevap, insana çok da inandırıcı gelmese de şu, özetle:

Kürtleri PKK'den kurtarmaya yarayabilir DTP'nin kapanması.

Bu teze göre, DTP'nin kapanması Kürtleri şöyle düşünmeye sevk edecektir:

“PKK varken, Meclis'e de girsek, orada barınamıyoruz, o zaman PKK'den kendimizi kurtarıp yola PKK'siz devam etmemiz lazım.”

Eh bu durumda PKK de bir anda onu 25 yıldır kayıtsız şartsız destekleyen halkı tarafından yalnız kalacak.Ondan sonrası da güvenlikçilere havale..

Yani temel analiz Kürdü Kürtten kurtarmak üstüne.

DTP'yi kurtarmak için KCK operasyonu yap!

Kürtleri PKK'den kurtarmak için DTP'yi kapat!

Geriye ne kaldı, PKK.

O da zaten güvenlik ve asayiş sorunu.

Bu düşünme tarzı hiç gerçekçi değil. Siz Kürdü Kürtten kurtarmaya çabaladıkça, Kürt Kürde daha fazla sarılıyor.

Siyasi tasfiyeyi amaçladığınızı anlıyor insanlar. Kast ettiğim, PKK'nin silah bırakması ve bu anlamda bir tasfiye değil tabii ki. Bundan yana olunmadıkça, barışın olmayacağını da görmek gerekiyor. Belli koşullar sağlandığında Öcalan ve PKK yetkilileri silah bırakmaktan kaçınmayacaklarını söylüyorlar zaten. Ama DTP'nin kapatılmasıyla bir ilgisi yok bunun. DTP'nin kapatılması tabii ki, siyasi bir tasfiyeyi amaçlıyor.

Amaç hâsıl olur mu, görmek için fazla beklemeye gerek yok. Bunu anlayabilmek için; sadece Beyaz Kürtlerin sofralarına oturmamak kaydıyla, şöyle Yüksekova'dan başlayıp Van-Diyarbakır hattı üzerinden bir hafta geziyi göze almak yeterli olur sanıyorum.

(Siyaset yasağı almama üzülen bütün okurlarıma saygı ve sevgiler. Haftaya bu garip kararı yazacağım, durum daha iyi anlaşılacak o zaman.)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gundiler ve Bajariler

Orhan Miroğlu 16.12.2009

Bajar Kürtçede şehir demektir. Bajari de şehirli, Bajar'dan geliyor. Gundi de köylü demek. Kendini 'Bajari Kürt' – Şehirli Kürt- olarak kabul edenler, gundileri pek sevmezlerdi. Çatışmalar başlayınca, her biri çok eski uygarlıklara beşiklik etmiş birçok bajar, savaş ve başka sebeplerle köylerini terk eden ve metropollere de gidecek takati olmayınca gelip buralara yerleşmek zorunda kalan gundilerle doldu. Bajarların nüfusu son yirmi yıl içinde akıl almaz ölçülerde arttı. Bajariler buna çok memnun olmasalar da olup biteni sineye çektiler ve bu yeni gelenlerle iyi geçinmeye çalıştılar.

Oysa göçler olmadan ve bajarların nüfusu bu yeni gelen gundilerin lehine değişmeden çok önceleri, bajariler, sabahın ilk saatlerinde şehre gelen gundilere yani köylülere karşı tam bir 'Bajari birlik ve bütünlüğü' içinde hareket ederlerdi.

Mesela, gundilerin, şehir pazarlarına getirdikleri mallarını ucuza kapatmak için özel pazarlık grupları kurulurdu. Mal da dediğin mal olsa, bir sıtıl yoğurt, bir sepet incir-üzüm, birkaç yumurta, ve bahar aylarında mis gibi kokan birkaç kilo taze peynir...

İşte bajariler gundilerin ürettiği bu malları ucuza ve hep daha ucuza kapmak için, gruplar kurar, bu gruplar iyi alıcı - kötü alıcı rolü oynar ve beş kuruşluk malı iki kuruşa düşürürlerdi.

Bu pazar yerlerinde, bajariler ve gundiler arasında anlaşmazlıklar eksik olmazdı. Anlaşmazlıklar kavgaya

dönüşünce de zararlı çıkan hep gundiler olurdu. Bir bajaranin bir gundiyle kavga ettiği duyulduğunda, o gundinin başına bütün bajaranler toplanır gereği yapılırdı.

Bu duruma düşmüş bir gundiye, bir başka gundi değil, bütün bajaranlerin saygı duyduğu ve hatırı sayılır, sözü dinlenir bir bajari kurtarabilirdi ancak.

İşte günlerden bir gün mesela Siirt'te diyelim, bajaranler ve bir gundi arasında kavga çıkmış. Bajaranler adamın başına toplanmışlar ve dövmeye başlamışlar. Adam yerlerde sürükleniyormuş, ama olayı duyan Siirtli bajaranler olay yerine geliyor ve adamı dövmeye devam ediyorlarmış. Zavallı gundi, umutla etrafına bakınıp duruyormuş o anda. Acaba vicdan sahibi bir bajari çıkıp gelecek ve onu bu beladan kurtaracak mı diye.

Derken, şöyle kellifelli, nur yüzlü, beyefendi kılıklı birinin yaklaşmakta olduğunu görmüş. İşte demiş içinden, bu adam beni bunların elinden kurtarır. Gundinin başına toplanmış olanlar bu uzaktan gelen adamı görünce, durmuşlar ve saygıyla onun yaklaşmasını beklemişler.

Derken bu nur yüzlü adam topluluğa yaklaşmış ve yerde yatan gundinin başında durmuş. Gundi kurtuluşun bu adamın ağzından çıkacak bir söze bağlı olduğunu anlamış, umutla adama bakıyormuş o anda.

Olay yerine yeni gelen bajari, yerde kan revan içinde yatan gundinin haline hiç aldırmadan, şöyle demiş:

– Durumun pek iyi görünmüyor, ama sen haksızsın yabancı!..

DTP'nin kapatılmasından sonra okuduğum onlarca makale, siyasi analiz ve yorum bana bu hikâyeyi hatırlattı hep.

“Her şeye rağmen DTP de biraz haklıydı galiba” diyenine pek rastlanmıyor.

Lafı evirip çeviriyorlar, ve Siirtli bajaranin tavrından öteye gidemiyorlar.

Bu yazıları yazanlar, zaten hiçbir zaman, “galiba biraz da Kürtler haklı” dememiş ve anlaşılan bundan böyle de, demeyecek olanlardır.

Bunların kapatma davasından önce yazdıklarını iki ana fikirde toplamak mümkün

Bir, DTP hukuki manada kapatılmayı hak etmiş bir partidir, bu haliyle zaten siyasi olarak da bir işe yaramaz

İki, hukuki olarak kapatılmayı hak etmiş olsa da, ele güne karşı açık kalmasında fayda var.

Bu tartışma esas olarak bitti, çünkü DTP kapandı ve sonuç ortada.

Sokaklar kan-revan içinde.

PKK bir yandan Kürt gençlerini dağa çağırıyor, bir yandan dağa çıkacak bu gençlere karşı savaşmak üzere kurulan internet sitelerine üç-beş gün içinde yüz bin Türk genci üye oluyor.

Eğer etnik hınç ve öfkenin önüne geçilemezse, bir felakete doğru gitmekte olduğumuz muhakkak.

Gazetelerde umutlu bir yazı arıyor, televizyonlara çıkıp yorum yapanlardan faydalı olabilecek bir şeyler duymak istiyorsunuz. Ama pek yok yazık ki. Bu ortamda bile şunu söyleyip yazıyorlar:

“DTP’nin kapanması Kürtlere ders olur da PKK’yle aralarına mesafe koyarlar artık, hatta makbul Kürtler, yeni bir parti bile kurabilirler.”

Böyle düşünenlerin arasında, hayatını Türk aydınlarının ve medyasının duymaktan hoşlandığı şeyleri söylemekle harcamış ve bu yüzden de Kürt siyasetinin de, Kürtlerin de bu ülkede yanlış anlaşılmasına büyük katkı yapmış Kürtler de var.

Bunlardan biri bir TV kanalında, bunca olup bitenden sonra, sevgili Ahmet Türk’e şunu soruyor:

– Siz 22 Temmuz seçimlerinden sonra geçmiş hatalardan ders çıkaracağınızı söylemiştiniz?

DTP’yi eleştirmeyelim, DTP hatalardan ders çıkarmasın demiyorum ve demedim de. Ama bu soru, yerde yatan gundiye tam da bir bajari sorusu:

“Durumun iyi değil, ama sen haksızsın yabancı!”

Hatırlarsanız çoğu DTP yöneticisi olan KCK’lilerin operasyonları için şöyle deniyordu:

“Bu operasyonlar DTP’yi KCK’den kurtarmak için yapılıyor.”

KCK sistemi, benim anladığım kadarıyla PKK’nin siyasi hayatın içinde olma gayreti ve bu hayatı denetleme arzusu.

Bu gayreti kim gösteriyor? Genellikle hapis yatmış eski PKK’liler. Cezaevinden çıktıklarında siyasete devam etmek istiyorlarsa eğer, önlerinde üç yol var. Dağa gitmek, yasal durumları izin veriyorsa DTP’ye veya bir sivil toplum örgütüne üye olmak, ve son olarak da KCK’de faaliyette bulunmak. Bu durumda, PKK, siyasallaşmasını iddia edildiği gibi esas olarak DTP üzerinden filan değil, ağırlıklı olarak KCK üstünden yapıyor demektir. Normal şartlarda mesela diyelim ki, silahsızlandırmanın artık planlandığı bir aşamada bu sistemi devletin tanıması ve yasal bir statü kazandırması gerekecek. Çünkü gelecekte, PKK’ye kendi transformasyonu için yani değişimi ve legal sisteme katılması için bir şans verilecekse –ki bir barış ortamında bu kaçınılmaz- bu işi muhtemelen geçici olarak da olsa bu tip yapılanmalar kolaylaştıracaktır.

Açılım süreci başlamadan bir-iki ay önce, KCK operasyonları yapıldı, bir yıl sonra da DTP kapandı. DTP’yi kurtarmak için KCK operasyonları yapıldı deniyordu.

Peki, kimi, kimleri kurtarmak için DTP’yi kapattınız?

Bu soruya verilen cevap, insana çok da inandırıcı gelmese de şu, özetle:

Kürtleri PKK’den kurtarmaya yarayabilir DTP’nin kapanması.

Bu teze göre, DTP’nin kapanması Kürtleri şöyle düşünmeye sevk edecektir:

“PKK varken, Meclis’e de girsek, orada barınamıyoruz, o zaman PKK’den kendimizi kurtarıp yola PKK’siz devam etmemiz lazım.”

Eh bu durumda PKK de bir anda onu 25 yıldır kayıtsız şartsız destekleyen halkı tarafından yalnız kalacak.Ondan sonrası da güvenlikçilere havale..

Yani temel analiz Kürdü Kürtten kurtarmak üstüne.

DTP’yi kurtarmak için KCK operasyonu yap!

Kürtleri PKK’den kurtarmak için DTP’yi kapat!

Geriye ne kaldı, PKK.

O da zaten güvenlik ve asayiş sorunu.

Bu düşünme tarzı hiç gerçekçi değil. Siz Kürdü Kürtten kurtarmaya çabaladıkça, Kürt Kürde daha fazla sarılıyor.

Siyasi tasfiyeyi amaçladığınızı anlıyor insanlar. Kast ettiğim, PKK’nin silah bırakması ve bu anlamda bir tasfiye değil tabii ki. Bundan yana olunmadıkça, barışın olmayacağını da görmek gerekiyor. Belli koşullar sağlandığında Öcalan ve PKK yetkilileri silah bırakmaktan kaçınmayacaklarını söylüyorlar zaten. Ama DTP’nin kapatılmasıyla bir ilgisi yok bunun. DTP’nin kapatılması tabii ki, siyasi bir tasfiyeyi amaçlıyor.

Amaç hâsıl olur mu, görmek için fazla beklemeye gerek yok. Bunu anlayabilmek için; sadece Beyaz Kürtlerin sofralarına oturmamak kaydıyla, şöyle Yüksekova’dan başlayıp Van-Diyarbakır hattı üzerinden bir hafta geziyi göze almak yeterli olur sanıyorum.

(Siyaset yasağı almama üzülen bütün okurlarıma saygı ve sevgiler. Haftaya bu garip kararı yazacağım, durum daha iyi anlaşılacak o zaman.)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Sevda ne yana düşmez usta’

Orhan Miroğlu 23.12.2009

Nurgül Çetinkaya, Muş’ta doğmuş ve orada büyümüş. Şimdi, doğup büyüdüğü topraklardan uzaklarda yaşıyor ve bir lisede öğretmen olarak çalışıyor. Babası Kürt, annesi Türk. Geçen hafta bana bir mail yolladı. Maili okuduğum o anda, Nurgül’ün, gerçek hayatın içinde olup bitenleri hatırlatan bu duygu yüklü ve insanın aklına, yüreğine tam da damardan giren cümlelerini sizin de okumanızı istedim. O cümleler ki, belki de, yüzlerce siyasi analizden çok daha kıymetli.

14 Aralık 2009. Okula gittim. Nöbetçiyim, sınıfları kontrol ediyorum. 11TM, sınıfı bayraklarla donatmış.

“Bu ne” dedim, “abartmayın, zaten sınıfta bayrak var.”

– Olsun Hocam.

(Bayrak ütüsüz, kırıış, kırıış olmuş)

– İyi, ütüleyip öyle asın o zaman. (DTP kapatılmış onu kutluyorlar.)

Sınıfın birinde çerçevesi Nihat Asya’nın meşhur “ Bayrak” şiiri, dört yıldır orada; Türk Dili öğretmenlerine bu şiirin ırkçı olduğunu söylüyorum.

“Sana benim gözümle bakmayanın mezarını kazacağım.

Seni selamlamadan uçan kuşun yuvasını bozacağım.” Tümcelerini açıklıyorum.

Milli bayramlarda hep bu şiir okunuyor nedense. Türk Dili öğretmenlerine, “Hocam” diyorum, “uçan kuşun ne suçu var, niye yuvasını bozuyoruz?”

12. sınıf üniversite adayı öğrencilerin sınıfına giriyorum.

– Hocam cumartesi günü “ Bayrağını al gel” yürüyüşüne katıldınız mı?

– Hayır.

– Neden hocam, tüm hocalar ordaydı.

– Ben yürüyüşü düzenleyenlerle aynı fikirde değilim. Barıştan yanayım.

– DTP kapatılsın diye yürüdük hocam, şehitlerimiz için.

– DTP kapatıldı hocam.

– DTP’nin kapatılmasına karşıyım demokratik ülkelerde parti kapatılmaz.

– Hocam burası eskiden çok güzeldi. Kürtler geldi bozdu. Çarşı hep Kürt hocam.

– Arkadaşlar mağazasından alışveriş yapmayın DTP’li onlar, gitsinler hocam.

– Nereye gitsinler?

– Geldikleri yere.

- Kürtler bir yerden gelmedi, burası Kürtlerin anayurdu, ırkçılık mı yapıyoruz çocuklar?
- Hayır hocam biz normal Kürtlere bir şey demiyoruz.
- Siz hak isteyen (arayan) Kürtleri sevmiyorsunuz, anlaşıldı.
- Hocam Kürtçe eğitim mi istiyorsunuz? Hocam Türkiye bölünür.
- İngilizce öğrenince devlet bölünmüyor mu?
- Hocam o bilim dili.
- Yavrucuğum size öğretmeyecekler. “Anadilde Eğitim” temel insan haklarından biridir, sizin diliniz yasaklansa hoşunuza gider mi?
- Askerlerimiz ölüyor hocam, üzülüyor musunuz?
- Elbette üzülüyorum.
- Siz Ceylan için üzülmediniz mi?
- Üzüldük hocam
- O zaman barıştan yana olmalısınız çocuklar.
- Hocam siz nereliydiniz?
- Bulanık/Muş.

Dersten sonra, eve döndüm ki, eyvah!

“Bulanık’ta olay var” dedi ablam. Liseden sınıf arkadaşımı aradım. DTP’li Medeni (köylü).

- Medeni merhaba, nasılsın?
- Sorma Nurgül çok kötüyüz.
- Ne oldu? (Anlatıyor ...)
- Telefonlar dinleniyor Nurgül.

12 Eylül’de Diyarbakır cezaevinde oğluna seslenen Kürt kadın geliyor aklıma. Kürtçe konuşması yasak olduğu için; Türkçe öğrendiği bu cümleyi tekrarlıyor anne.

“Kamber Ateş nasılsın? Kamber Ateş nasılsın? Kamber Ateş nasılsın?

– Medeni nasılsın?

– Medeni nasılsın?

– Medeni nasılsın?

Kürt kadına Kürtçe konuşmak yasaktı 25 yıl önce. Bana Türkçe cümle kurmak yasak.

Bana gerçeği öğrenmek, düşüncelerimi söylemek, arkadaşımın acısını paylaşmak yasak şimdi.

Gerçeği öğrenmeye korkuyorum.

Medeni anlatıyor: “İki kişi öldürüldü, sekiz kişi yaralı. Yeğenim de yaralı, onun yanındayım şimdi.” Sesi titriyor acıdan... “Telefonlar dinleniyor” diye hatırlatıyor. (Ben öğretmenim ya.)

Medeni’nin yanan yüzü gözlerime geliyor. Mavi gözleri isyan oluyor dilimde.

– Dinlerlerse dinlesinler, bu zulmü kabul etmiyorum. Bizi dağa çıkaramayacaklar. Devlet Bahçeli dağa çıkmak istiyormuş... Onlar gitsin bu kez. Biz sevgiyle, emekle barışı getireceğiz.

– Medeni aklım sizde, yüreğim sizde geçmiş olsun. Başınız sağolsun.

– Kendine iyi bak Medeni.

– Kendine İyi bak Medeni.

– Kendine iyi bak Medeni.

– Kendine iyi bak.

Belediye eski Başkanı Nasır’ı (Aras) arıyorum. Liseden sınıf arkadaşım, o da korkmuyor, gerçeği anlatıyor.

– Geçmiş olsun. Başımız sağolsun.

– Kendine iyi bak Nasır.

– Kendine iyi bak Nasır.

– Kendine iyi bak Nasır.

Türk akrabalarımı arıyorum. Onlar da isyan ediyor. “Bu kardeş kavgası bitsin” diyor. Kalaşnikofun ne işi var mağazada. Polis korusaydı onları, kimse bir şey yapmadı. Terörist dedikleri adamların silahı bile yok. ...

– Bankalar ne zaman yakıldı?

– Olaydan sonra.

– Geçmiş olsun.

– Geçmiş olsun. Kendinize iyi bakın.

Televizyonu açtım, *kanal t'*de Olay Tan, programında "Bulanık'ta esnaf tepki gösterdi" dedi.

Cinayetin adı TEPKİ, insaf.. dili sürçmüştür.

Başbakanımız konuşuyor: "Aldığımız bilgilere göre kepenk kapatma eylemine karşı direnen esnafın oradaki tavrı karşısında iki kişinin öldüğü noktasında bize gelen bilgi."

Bu nasıl TAVIR anlamıyorum.

Başka bir kanalda "Serseri kurşun muhtarı öldürdü" diyor. Halka ateş açılmış. Kurşun nasıl serseri oluyor.

Kanaltürk haberleri, "Hiç suçu olmayan Muhtar da öldü" diyor. Çünkü muhtar gösterici değil. Tamam. Gösterici suçlu diyelim, cezası ölüm mü? Necmi ölüyor ama suçlu olmaktan kurtulamıyor.

Biz yaşarken de öteki oluyoruz. Ölüirken de. Öldürüldüğümüzde de suçlu yine biziz.

Bu nasıl ADALET...

Fırat suyu kan akıyor.

Anneler barış istiyor.

Ölenleri de tanıyorum öldüreni de. Bu savaş adından da kirli.

Yoncalı köyünün sevilen insanı Kemal kardeşim nasıl kıydılar sana?

Dört yapraklı yoncayı bulamayacağız artık.

Turan, kimler tutuşturdu o silahı eline, çocuklarına ne diyeceğiz şimdi?

Sevgili Necmi, seni öldüren kurşun beni de öldürdü.

7 aralıkta öldürülen askerlerden ikisi yine Muşlu.

Ferit ve Yakup.

Muş'un yolu yokuştur bekledik gelmediniz. Yollar ayırdı bizi. Gidenler dönsün istiyoruz artık.

Ben acıyı erkeklerin yüzünde tanıdım. Yakup'un cenaze töreninde abisinin, babasının, arkadaşının yüzünde. Canım yandı.

Kadınlar öfkeli olduklarında kurşun gibi bakar gözleri, bağırır, ağlarlar. Ağıt yakarlar her dilde. Susmaz, acıyı hapsetmezler içlerine. Gizlemezler. Ama erkekler acıyı bir ömür boyu tutsak eder yüzlerine. Yakup'un genç yüzü beyaz kardelenler arasına düşüyor. Babası "Barış istiyoruz. Bugün benim yarın başkasının çocuğu. Baba olmayan bilmez. Mehmetçiğin ne suçu var. Allah kabul etmesin" diyor.

Fırat suyu kan akıyor.

Bulanık'ı özlüyorum yeniden, laleler toplardık, atlara binerdik. O kadar güvenli ve özgürdük ki, gece balkonda yatardık, yıldızların altında. Kürtlerin düğünün de halay çeker Çerkezlerin düğününde akordeonla dans ederdik. 12 Eylül'den sonra hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Türk, Kürt, Çerkez Laz, Azeri, Arap.. kardeşçe yaşamak istiyoruz lale ikliminde.

Bize barışı çok görenler utansın.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Taş atan çocuklar'

Orhan Miroğlu 30.12.2009

Bir vahşet anını resimleyen görüntüler, belleklerden kolayca silinmezler.

Çekildikleri ve görüldükleri andan itibaren, ortak hafızanın bir parçası olurlar.

Nazi toplama kamplarını anlatan fotoğraflar, Hiroşima, Nagazaki ve Halepçe'ye atılan bombalardan sonra çekilen görüntüler, kitleler halinde zincire vurulmuş Dersimlilerin yürek burkan fotoğrafları, Sabra ve Şatilla katliamlarının belleklerden silinmeyen görüntüleri, ortak bir hafızanın konusudur hep.

Bu fotoğraflara baktığınızda, utanç duyar, dehşete kapılırsınız.

Anlaşılan bu türden görüntülerin bu ülkede sonu gelmeyecek.

Unutulmadı daha. Çok değil, dört yıl önce, sağ yakalanıp, infaz edildikten sonra, cesedi yakılan PKK gerillası Abbas Emani'nin basına servis edilen fotoğraflarına bakmak, insana utanç veriyordu.

Abbas Emani, bu utanç fotoğraflarının ilk karesinde, bir dağın başında, sivil oldukları görülen altı kişinin arasında yürüyordu. İkinci karede bir aracın altına itilmiş ölü bedeni, son karede ise, Emani'nin, kül haline gelmeden aniden sönmüş büyük bir kömür parçasına benzeyen cesedi görülüyordu.

Fotoğrafsız savaş ve fotoğrafsız tarih olmaz derler.

Şimdi de şehirlerin, ilçelerin belediye başkanlarının ve Kürt politikacıların ellerini kelepçeliyor, sonra da bu utanç anının fotoğrafını basına servis ediyorlar.

Düz ovada siyaset yapmak isteyenlerin ellerine kelepçeyi vuran el, ve bu kelepçeli anın fotoğrafını çekmek için deklanşöre basan el, aynı el.

Dağlarda öldürüldükten sonra, yerlerde sürüklenen ve tekmelenen insan cesetlerini görüntüleyen fotoğraflarla, elleri kelepçelenmiş belediye başkanlarının ve Kürt siyasetçilerinin fotoğrafını aynı zamanda servis edenlerin istedikleri bir şey var.

Gençleri ve çocukları bir kez daha sokağa dökmek ve kan akıtmak.

Onlara verilecek en iyi cevap, belki de bu vahşet fotoğraflarını unutmamak, hafızaya kazımak, öfkeyi sessiz bir çılgılığa dönüştürmek, ama sokaklara da hiç çıkmamak olurdu.

Bir utanç fotoğrafıyla bitiyor bu yıl.

Yılın bu son yazısına oturduğumda, aklımda 'taş atan çocuklar' ve bu fotoğraf vardı.

Bir yıl daha bitti. Ama bu türden fotoğraflara bakarak büyüyen çocuklar, cezaevlerindeler hâlâ.

TBMM'de onlar için hazırlanan yasa tasarısı komisyonda bekliyor.

Çocukların sokaklara döküldüğü şehirlerde onlar için sarf edilen sözler 2009'da daha da sert ve manasızdı.

Adana Valisi İlhan Atış geçen yıl, yoksul Kürt ailelerini ellerindeki yeşil kartları almakla tehdit etmişti. Bu tehdit bir işe yaramamış olacak ki, Atış bu sefer, çocukların ailelerinden alınabileceğini söyledi.

Çaresizlik içinde söylenmiş sözler bunlar. Yoksa binlerce çocuğu ailesinden alıp da nereye koyacaksınız?

Çocuklar o kadar çok ki!

Adana ve Mersin'in Kürt mahallelerine girdiğinizde çocuk ordularıyla karşılaşırsınız. Korku ve endişe içinde, yokluk içinde büyüyen çocuklar bunlar. Yaşam koşulları, Karaçi'nin varoşlarında yaşayan çocukların yaşam koşullarından farksız.

Bugün yüzlercesi yargılanıyor, aralarında 10 yıl, 20 yıl hapis cezası alanlar var.

Çocukların yargılandığı davaları ve bu davaların iddianamelerine yansıyan gariplikleri okuyunca şaşırıp kalıyor insan.

Mersin'den bir avukat dostumun, Bedri Kuran'ın savunma avukatı olduğu bir davada yargılanan çocuklar arasında doğum tarihleri 1996, 1995, 94 ve 93 olanlar var.

Savcının çocuklara onlarca yıl hapis cezası istediği iddianamede, 'şüphelilerin üzerinden, olay mahallinden elde edilen suç delilleri' şöyle sıralanmış:

- (1) adet ahşap saplı, pembe beyaz sarı renkli lastikli sapan,
- (1) adet pembe renkli göz ve burun delikleri açılmış maske olarak kullanıldığı anlaşılan balon,
- (1) adet cam bilye.

Savcı bu delilleri 'şüpheli' Nesim İregür için sıralamış. Nesim, 1996 Şırnak-Cizre doğumlu 13 yaşında bir çocuk. Şimdi Mersin'de ailesiyle beraber yaşıyor.

Savcı, Nesim İregür'ün üzerinden çıktığı iddia edilen ve yukarıda sıralanan delillerden hareketle, Nesim'in, 'Silahlı terör örgütü adına suç işlemek, silahlı terör örgütünün propagandasını yapmak, genel güvenliğin tehlikeye sokulması, tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurma veya el değiştirme' suçundan cezalandırılmasını istiyor.

Mersin'de Kürtlerin içinde yaşadığı koşullar hakkında zaman zaman saha araştırmaları yapılır. Bu araştırmaların ortaya çıkardığı sonuçlarda yıllardır bir farklılık gözlenmiyor.

Kürt nüfusun yoğun olduğu illerde devlet, gizliden gizleye bazen de açıkça 'tersine göçü' özendiren uygulamalardan medet umuyor.

Ama araştırmalar, buralarda yaşayan Kürtlerin geriye dönmekten yana olmadıklarını ortaya koyuyor. Yoksullar, çaresizlik içinde yaşıyorlar, ama geldikleri yerlere geri dönmek istemiyorlar.

Mersin'de yaşayan gazeteci yazar Abdullah Ayan bana gönderdiği bir mektupta en son yapılan bir araştırmaya dikkat çekmiş, şöyle diyor Ayan:

"İzmir ve Mersin son 150 yıl boyunca benzer kaderleri yaşamış iki sahil kenti.

"Nereden çıktı bu Kürtler", "onlar gelmeden her şey daha güzeldi", "Başımıza ne geldiyse, göçtendir" cümleleri yıllardır dillerde çiğnenen sakızlar.

İzmir'de son yaşananları faşistlere, Mersin'dekileri PKK'lılara yükleme kolaycılığı sorunları anlamamıza, daha da önemlisi çözmemize yetecek mi?

Mersin 1980'lerden başlayarak Doğu ve Güneydoğu ağırlıklı iki, üç göç dalgasıyla karşılaştı.

Mersin bir transit merkeziydi adeta.

Tipik bir 'cemaatçilik' olgusu işledi, durdu, yıllarca.

Ve geldik bugüne...

Bayramı, Mersin Valiliği'nin Mersin Üniversitesi'ne yaptırdığı ve Doç. Dr. Yaşar Erjem imzasıyla kitap haline getirilen **"Göç, kentleşme, sosyal problemler"** raporuyla geçirdim.

İşte 1022 hane 5918 kişinin yanıtladığı "arka mahallemizin" gerçek resmi:

– Hane halkı büyüklüğü 6'ya yakın (5,8). Yüzde 50'sinde 4 ila 6, yüzde 30'unda 7-10 kişinin yaşadığı evler...

– 5918 kişinin yüzde 80'i bekâr.

– Yaş dağılımına baktığımızda tablo daha da ilginç bir hal alıyor: Yüzde 71'i 19 yaş ve altı, yüzde 17'si 20-29 yaş grubundan oluşan demografik yapı var karşımızda.

– Göç edenler diye tanımlıyoruz ama araştırma konusu olan 5918 kişinin yüzde 22'si Güneydoğu, yüzde 7'si Doğu Anadolu doğumlu iken Mersin'de doğanların oranı yüzde 68...

(Göç eden ana-babaların Mersin'de doğan ama bir türlü kendini Mersinli hissetmeyen, bizim de kültürlerini, dillerini koruyarak Mersin'e entegre etmeyi beceremediğimiz bir sel dalgası söz konusu.)

– Eğitim durumunu ortaya koyan tablo yılların ihmalini de görmek isteyen gözlere sokuyor zaten:

Yüzde 20'si okuma yazma bilmeyen, yüzde 37'si ilkokul, yüzde 16'sı ortaokul, yüzde 3'ü lise, yüzde 2'si Üniversite mezunu...

Yüzde 20'si okuma yazma bilmeyen varoşlarıyla 21.yüzyılı kucaklamaya çalışan Mersin...

– Son günlerde sokaklara yansıyan o savaş görüntülerinin maskeli çocuklarını en iyi anlatan verileri en sona sakladım:

1022 hanenin 146'sında (yüzde 14,3) hiç çalışan yok, 760 haneyi (yüzde 74,4) tek kişi çalışarak geçindirmeye çalışıyor.

Bu çalışanların yüzde 19'u sosyal güvenlikli yoksun.

Ailelerin yüzde 8'inin hiç geliri yok. Yüzde 12'si ayda 100-200 TL arasında gelirle ayakta durmaya çalışıyor. Yüzde 42,5'unun aylık geliri ise 201-400, yüzde 24,7'sinin 401-600 TL aralığında...

Gelirlerinin yüzde 66'sını gıdaya harcadığını söylüyor ankete katılanlar.

Ve en çarpıcı sonuç: Gelecekte gelirinin daha iyi olacağını söyleyenlerin oranı yüzde 8'de kalırken, daha kötü olacağını söyleyenlerin oranı yüzde 50 (49,4), fikri olmayanların oranı ise yüzde 42,5...

Yoksulluk sınırının altında, isyankâr bir nesil büyüyor arka mahallede."

Arka mahallenin yoksulluğu neyse ya, devlet 2009 yılında da ne dağdaki Kürdü ne oadaki Kürdü bir yerlere koyabildi.

Bütün umutlar bir başka yıla bir başka bahara kaldı.

İyi seneler, 'taş atan çocuklar!'

İyi seneler sevgili okurlar.

Bu da sivil toplumun 'yol haritası'

Orhan Miroğlu 06.01.2010

Geçen yılın son üç günü Van'da geçti. Bir panelde dostlarla biraraya geldik.

Van sivil toplum örgütlerinin öncülüğünde gerçekleşen bu buluşma, bölgedeki hissiyatı anlamak bakımından son derece önemli oldu.

Dinleyicilerin sorduğu sorular, Van'daki siyasi ve sivil temsiliyetin bayağı yüksek bir entelektüel faaliyetle iç içe geçmiş olduğunu gösteriyordu.

Kim ne derse desin toplum hızla değişiyor ve çözüm için, ciddi bir diyalog ve müzakere talebinde bulunuyor.

Toplumsal içinde bulunduğu kültürel çoğulculuğa ve çeşitliliğe uymayan fikirleri, kimden gelirse gelsin, insanlar eleştirmekten hiç kaçınmıyor. Türkiye'nin tam da bir arafta durduğunun farkında herkes. Bu arafın bir yanında şiddet, çatışma ve toplumsal değerleri, ilişkileri her geçen gün altüst eden bir dünya var. Ama arafın öbür yanında ise, çatışmadan kurtulmak, barış içinde yaşamak ve refaha, demokrasiye, özgürlüğe açılan yolda hep beraber yürümek var.

Sadece Van'da değil, ama sanırım bütün bölge illerinde, nereye giderseniz gidin, geçmişle yüzleşmeye dair yeni bir toplumsal talep ve uyanışla karşılaşılıyorsunuz.

Bu uyanış, entelektüel çabalarla her geçen gün biraz daha zenginleşiyor; hemen her şehirde eli kalem tutan, tarih, edebiyat, sanat ve siyaset üstüne yazan, düşünen insanlarla karşılaşılıyorsunuz.

Kürtçeye bir sahiplenme söz konusu. Gençler, daha tanışır tanışmaz, size neden Kürtçe yazmadığınızı soruyorlar.

Sivil Toplum kuruluşları adına hazırlanmış 'Kürt Açılımıyla İlgili Yol Haritası' başlıklı bir metin, bölgede açılıma karşı gösterilen duyarlılığın önemli bir kanıtı gibiydi.

Ankara'nın açılımda başarılı olması, bence bölgedeki sivil toplumun bu yol haritasının farkına varmaktan geçiyor.

İşte size bu yol haritasında yer alan kısa, orta ve uzun vadeli talepler:

"Kısa Vadede Yapılabilecekler:

1. Karşılıklı güven ortamının oluşturulması için faili meçhullerin aydınlatılması.
2. Koruculuk sisteminin lağvedilmesi.
3. Kürtçe basın-yayın faaliyetlerinin özel sektör tarafından yürütülmesi için gerekli yasal düzenlemelerin

yapılması.

4. İsmi değiştirilen yerleşim bölgelerinin adlarının orijinal haline dönüştürülmesi.
5. Resmî dairelerdeki memurların vatandaşla Kürtçe konuşabilmesi.
6. Valilerin ve yöneticilerin bölge insanından olmasına özen gösterilmesi.
7. Kürt nüfusunun çoğunlukta olduğu yerlerde imamların Kürtçe vaaz ve hutbe verebilmesi.
8. Kürt bölgelerinde "Ne Mutlu Türküm Diyene" yazılarının silinmesi ve tüm okullarda "Türküm, Doğruyum" andının okutulmasından vazgeçilmesi.
9. Doğu ve Güneydoğu bölgesindeki tüm üniversitelerde Kürt dili ve edebiyatının açılması.

Orta Vadede Yapılabilecekler:

- "1. Askerî darbe ürünü olan 12 Eylül Anayasası'nı yamalamak yerine, tamamen değiştirerek 21. yüzyıl insani tecrübesine uygun, yaşadığımız toplumun değerleriyle uyumlu, adaletin ve özgürlüğün temel alındığı demokratik bir anayasanın bir an önce hazırlanarak halkın onayına sunulması.
2. Anayasada vatandaşlık tanımının yeniden yapılması ve bu yeni tanımın, Türkiye'de yaşayan bütün etnik ve dinî farklılıkları açıkça vatandaşlık tanımı içine alması, farklılıkların Türkiye veya Anadolu üst kimliği altında birleşmesi.
3. Etnik ve din temelindeki tüm farklılıklara kendi kütlülerini yaşatma hakkının anayasal garanti altına alınması.
4. Kürt dilinin ikinci dil olarak okutulması ve bunun alt yapı çalışmalarının sağlanması.
5. Devlete bağlı tüm silahlı ve istihbarat güçlerinin hukuk dışı uygulamalarına kesin olarak son verilmesi.
6. İç çatışmanın sürdüğü bölgelerdeki tahribatı telafi edecek ciddi sosyo-ekonomik iyileştirmeler ve yatırımlar yapılması.
7. Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi.
8. Türkiye'nin kendi tarihî sorumluluğunu dikkate alarak Irak Kürt Federal yapısıyla çok yönlü ilişkilerin geliştirmesi, süregelen tehdit ve imha stratejisi yerine ortaklık ve inşa stratejisinin hayata geçirmesi."

Uzun vadede yapılması istenenlerin başında ise genel ve kapsayıcı bir af geliyor. Ve affedilenlerin siyasi sürece katılımlarını sağlamaya yönelik talepler sıralanıyor.

Bu önemli metin, aslında bölge insanının açılımdan ne anladığını ve ne umduğunu da gösteriyor.

Bölünmekten kimse korkmasın, ama açılımın salt bir devlet projesi olarak gelişebileceğine de inanmasın.

Birliğin önerildiği bu 'açılımdan talepler' metninde şöyle deniyor:

"Türkiye hepimizin vatanıdır. Ortak payda ise, herkese var olabilme imkânını veren özgürlüktür. Gerçek birliktelik özgür Türkiye'de tahakkuk eder."

Van'dan üç güzel kitapla döndüm.

Biri, bugünlerde açılımın en temel konuları arasında görülen bir konu hakkında.

Gazeteci-yazar İbrahim Sediyanı'ni bu ilk kitabı, *Adını Arayan Coğrafya* adını taşıyor ve Kızılderili reisi Tatanka Yotanka'nın (Oturun Boğa) sözleriyle başlıyor:

"Yurdumun kötü bir adı olduğu kanısındayım ve iyi bir adı olsun istiyorum. Hem eskiden iyi bir adı vardı yurdumun zaten. Bazen oturup düşünüyorum, ona kim bu adı yakıştırdı diye."

Kitabın sayfalarını merakla çevirirken bir başka Kızılderili reisinin şu sade ama çok çarpıcı sözlerini okuyorsunuz:

"Toprak yaratıldığında, üstünde sınır çizgileri yoktu. Onu bölmek insanlara düşmez."

İbrahim Sediyanı, İç Anadolu'da Kürtlerin yaşadığı köylerden tutun Türkiye'deki Çerkes köylerine kadar geniş bir alanda coğrafyaların ve yerleşim yerlerinin zamanla değişen adlarını incelemiş. Bu değişimin kendiliğinden olmadığını belirtmeye gerek yok tabii. Yazara göre sistemli bir asimilasyon politikasının sonucu olarak, "onlarca dil yasaklanmış, unutturulmuş ve unutulmaya terk edilmiştir."

Sinan Hakan'la 2005 yılı olsa gerek, Mehmet Uzun tanıştırmıştı beni. İstanbul'da bir kış günü Nevizade'de balık-rakı eşliğinde tarih konuşmuştuk. Mehmet bize yazmak istediği son romanını anlatmıştı. Yazık ki bu romanını bitiremedi sevgili Mehmet Uzun.

Sinan Hakan, Osmanlı arşivlerinde bir tarih araştırması yürütüyordu ve söylediğine göre çok önemli belgelere ulaşmıştı. Van'dan İstanbul'a bu yüzden sık sık seyahat ediyordu. Aradan beş yıl geçmiş. Sinan'la Van'da onun memleketinde yeniden karşılaştık. Elinde kitabıyla geldi. Beş yıl önce başladığı çalışmanın ürünü olan kitabın adı, *Osmanlı Arşiv Belgelerinde-Kürtler ve Kürt Direnişleri*. Kitap, Doz Yayınlarından ve 2007 yılında çıkmış.

Sinan, 1817'den 1867 yılına kadar uzanan bir dönemde, Osmanlı arşiv belgelerine dayanarak, Kürt-Osmanlı ilişkilerini sade bir anlatımla gözler önüne seriyor. Kürt açılımı nedeniyle bu konuda başlayan tartışmalara ışık tutacak kapsamlı bir eser.

Dr. Davut Okçu, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde öğretim görevlisi ve yazar.

Yezidi toplumunda ibadet, iman, sosyal hayat, dinî kıssaları yazmış o da.

Yezidilik ve Yezidiler (Tablet Yayın-2007) adını taşıyan bu kitapta, Yezidilik inancının tarihsel köklerine giriliyor ve bu inancın kurucusu olarak kabul edilen (Şeyh Hadi) hakkında Şeyh Abdülkadir Geylani'nin söylediği şu sözlerle yer veriliyor: "Eğer peygamberlik çalışarak ve amel ederek elde edilen bir makam olsaydı, onu mutlaka Sultanu'l Evliya Şeyh Adiyy Bin Müsafir elde ederdi."

Yezidiler hakkında yapılmış pek az araştırma var. Kaderleri biraz Süryanilerin kaderine benziyor. Gittikçe azalan bir halk onlar. Midyat, Viranşehir, Beşiri'de kalan Yezidilerin toplamından fazla Yezidi yurttaşımız, bugün Almanya'da yaşıyor.

Kış aylarında Van, soğuğu ve karıyla hatırlanır.

Dağlara yılın ilk karı düşmüştü yine. Ama şehir sımsıcaktı. İskeleye kadar yürüdük.

Çok uzun bir caddeden geçiliyor iskeleye varmak için. Yaşar Kemal'in adının verildiği parkın önünden geçtik. Yaşar Kemal Parkı iskeleye çok yakın.

Sırtımı Artos dağına dönüp, Kürtlerin Bahrâ Vanê dediği gölün mavi sularına her ne zaman baksam aklıma Ermeni kızı Tamara ve ona âşık olan gencin hüznünlü hikâyesi gelir.

Bu yaz Akdamar'a çıkıp, adadaki ağaçların gölgesinde dinlensem, Tamara'nın bir zamanlar dolaştığı adanın kıyılarında yürüsem ve sonra da Tamara'nın yıkandığı sularda yıkansam diyorum.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne oldu bize

Orhan Miroğlu 13.01.2010

Bize bir şeyler olduğu ve olacağı yıllar önce ayan beyan ortadayken, bu soruyu hiç akıllarına getirmeyenler, şimdi "ne oldu bize" diye sorup duruyorlar.

Vah vah, demek hiçbir şeyden haberiniz yok, demek olup bitenlerin sebeplerini hakikaten bilmiyorsunuz, öyle mi?

Anlaşılan o ki, Türkiye'nin egemenleri, yaşadığımız toplumsal cinnet halinden artık ve nihayet rahatsızlık duymaya ve korkmaya başladılar

Her zaman kontrol edebileceklerine inandıkları birçok şey, şimdi kontrol dışında kaldı.

Yıllardır kollayıp besledikleri medyada, mızrak hiçbir çuvala sığmıyor artık.

Otuz yılda Türkiye'yi bir etnik hınç ve öfke cehenneminin kıyısına taşıyanlar şimdi de, durup soruyorlar "ne oldu bize" diye.

Aklınız neredeydi peki?

Taksim kana bulanırken, Madımak yakılırken aklınız neredeydi?

Üç bin köy haritadan silinirken, bu ülkenin aydınları, yazarları, masumları ve mağdurları sokak ortalarında infaz edilirken aklınız neredeydi?

Hrant'ın katillerini bu devlet gizlerken, vicdanınız neredeydi sizin?

Bir çocuktan bir katil, bir insandan bir ölüm makinesi yaratanları hiç merak ettiniz mi?

Hani şu JİTEM davasında yargılanan Adem Yakın adını hiç duydunuz mu siz?

Ajan olduğundan şüphelendiği çobanın kafasını testereyle kesen, öldürdüğü insanların kulaklarını kaynatıp kuruttuktan sonra tespih yapan Adem Yakın'ı hiç işittiniz mi?

Bin operasyon yöneten Mehmet Ağar'ın 'operasyonları' sizi hiç düşündürdü mü?

Uğur ve babası Ahmet Kaymaz'ı duymuşluğunuz var mıdır sizin?

Ya bir bombanın paramparça ettiği Ceylan Önkol'u?

Şimdi siz bütün bunları mağduriyet psikolojisi veya propaganda gereği söylenmiş sözler olarak anlayacaksınız, çünkü hep böyle anladınız.

Ama hiç değilse şunu kabul edin ki, sayenizde artık bu ülkede herkesin bir 'ötekisi' var.

Peki, dünyada neredeyse herkesin kendine bir 'öteki' ve bir düşman aradığı bir başka ülke var mı acaba?

Yeryüzünde 'ötekiler' kategorisi bu kadar büyük zenginliğe sahip olan bir başka memleket var mı?

İsteyene Kürt, isteyene Ermeni.

İsteyene Süryani, Rum, Roman...

İsteyene feminist, eşcinsel, ateist, solcu, İslamcı...

Vurun ötekine.

"Türkiye Türklerindi" tabii ve haliyle Türk olmayanın payına, dini, ırkı, mezhebi, dili ne olursa olsun 'öteki' olmaktan başka bir şey düşmüyordu.

Türklerin kendilerini daha fazla Türk, ötekilerin ise kendilerini her zamankinden daha fazla öteki hissettikleri ve öyle de muamele gördükleri bir zamanda, sıra şimdi Roman vatandaşlarımıza geldi.

Şimdi, anti-Amerikancı gösteri yapmak isteyen gençleri PKK'lı diye linç etmek istiyor, Romanları tehcir ediyorlar.

Televizyonların ekranına yansıyan linç görüntüleri, insanın kanını donduracak cinsten.

Karanlık sokak önlerine kalabalıklar birikmiş.

“Burası Selendi, buradan çıkış yok” diye bağıyorlar.

Madımak Otel’inde yazarları, aydınları, sanatçıları yakmaya gelenlerin öfkesi ve kini okunuyor bu haykırıшта. Madımak’ı yakanlar da “buradan çıkış yok” diye bağırırmıştı. Madımak’tan çıkış yoktu, yakıldı insanlar.

“Selendi bizimdir, bizim olacak.”

Romanların yaşadığı mahalleye gelip, zorlukla durdurulabilenler bir de böyle bağıyordu.

Çünkü Selendi, biraz da Romanların olmuştu zamanla. Otuz yıldır orada yaşayan Romanların da artık Selendi’de bir şeyleri vardı. Ve Romanlar artık Selendi’de istenmiyorlardı.

Bir Roman kadın ortaya konuşuyor:

“Biz vatandaş değil miyiz, gençlerimizi herkes gibi askere göndermiyor muyuz, biz de gidip Roman devleti mi kuralım” diyor.

Ona da bu anlatılmış anlaşılan, bu memlekette isyan edenler var ve besbelli onlar da Kürtler.

Kürtlerin talebi de devlet kurmak.

Roman kadın yurttaşımızın zihninde haksızlığa uğramanın cevabı bu oluyor anlaşılan.

Yanlış anlamadıysam, “kızdırmayın bizi, yoksa biz de Kürtler gibi, gider Roman devleti kurarız” demeye getiriyor.

Oysa bilmiyor ki Kürtler devlet kurmak filan bir yana, bazen bir Kürtçe stran söylemek uğruna kör kurşunlara hedef oluyorlar.

Emrah Gezer çok değil, iki hafta önce Ankara’da bir barın kapısı önünde öldürüldü.

Babası Cemal Gezer yine Ankara’da 1996’da Baran Bar adıyla bir yer işletiyordu.

O zor yıllarda, Baran Bar’da Kürtçe programlar yapılıyordu. Birkaç defa gitmişliğim vardır. Diyarbakır’da bile Kürtçenin öyle kolay söylenmediği yıllarda Baran Bar’da Kürt sanatçıları sahne alıyor ve bu mekân çok iyi iş yapıyordu.

Burada bir Kürtçe şarkı dinlemek o yılların kederine de, çaresizliğine de doğrusu iyi geliyordu.

Cemal Gezer daha sonra Ankara’da meşhur Altınnal gazinosunun işletmeciliğini üstlendi.

Cinnah caddesindeki Altınnal-Baran’ın açılışı, daha ilk gecede polis baskınına uğradı.

Cemal'e, Çankaya Köşkü'nün dibinde bu işi yapamayacağı gösterilmiş oluyordu böylece.

Yani Selanik caddesinde serbest olan Kürtçe, Cinnah'da yasaktı.

Diyarbakırlı Cemal Gezer'in oğlu Emrah Gezer, arkadaşları ve kardeşiyle beraber gittiği barda "Agir ketye dilê min" parçasını mırıldanmaya başlayınca karşı masadan bir itirazla karşılaştı. Bir polis memuru, kardeşi ve kadın arkadaşıyla beraber barda oturuyordu.

Zaten o geç saatte barda başka kimse de yoktu. Tartışma büyüdü ve kapının önünde devam etti. Derken, polis memuru tabancasını çekip ateş etmeye başladı. Kurşunlardan biri Emrah Gezer'in sırtına saplandı ve Emrah hastaneye kaldırılırken yolda hayatını kaybetti.

Başsağlığı için ziyaret ettim Cemal'i. Yüzüne büyük bir acı saplanıp kalmış gibiydi. Yıllardır Kürtçe okunan eğlence yerleri işletmiş, ama herhangi bir sorunla karşılaşmamıştı.

Fakat şimdi kendi oğlu Kürtçe şarkı okumak isteyince bir tartışma çıkıyor ve öldürülüyordu. Emrah Gezer'i öldürdüğü iddiasıyla tutuklanan polis memuru, anlatıldığına göre yıllarca Güneydoğu'da bulunmuştu. Şimdi de Ankara'da görev yapıyordu.

Cemal şimdi tıpkı İzmir'de bir polis kontrolü sırasında oğlu öldürülen Mehmet Tursun gibi acı çeken bir baba. O, artık oğlu öldürülmüş bir mağdur.

Mehmet Tursun'la tanıştı bu hafta. Mehmet Tursun'un, oğlu Baran Tursun adına kurup yönettiği Baran Tursun Polis Mağdurları Vakfı için çalışmalar yapmak istiyor.

Acısını böylelikle katlanılabilir hale getirecek belki.

Belki gerçeğin acı yanlarıyla daha fazla yüzleşme olanağı bulacak.

İnsanlar bu zor dönemlere bir günde gelmedi kuşkusuz.

Bir ülkenin nihayet ve taammüden otuz yıl içinde bu hale nasıl getirildiğini anlamak için geçmişle yüzleşmek lazım.

Pişkinlik içinde, "ne oldu bize" diyenler geçmişe dönüp baksınlar önce.

"Türkiye Türklerindir" demenin, bu slogandan azıcık uzaklaşmayı bile ihanetle eşdeğer görmenin bedeli ödeniyor, can bahasına. Toplumunu saran bu öfke, bu hınç, bu delilik hali; insanlara, felaketi basit bir gazete haberine dönüştüren sıradan sözlerle anlatılabilir mi artık?

"Bir Roman bir kahvehaneye girip sigara içmek isteyince başlayan olaylar sırasında Romanlar linç edilmek istendi."

"Diyarbakırlı bir genç, barda Kürtçe şarkı söylemek isteyince çıkan tartışma sırasında öldürüldü."

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ne oldu bize

Orhan Miroğlu 13.01.2010

Bize bir şeyler olduğu ve olacağı yıllar önce ayan beyan ortadayken, bu soruyu hiç akıllarına getirmeyenler, şimdi "ne oldu bize" diye sorup duruyorlar.

Vah vah, demek hiçbir şeyden haberiniz yok, demek olup bitenlerin sebeplerini hakikaten bilmiyorsunuz, öyle mi?

Anlaşılan o ki, Türkiye'nin egemenleri, yaşadığımız toplumsal cinnet halinden artık ve nihayet rahatsızlık duymaya ve korkmaya başladılar

Her zaman kontrol edebileceklerine inandıkları birçok şey, şimdi kontrol dışında kaldı.

Yıllardır kollayıp besledikleri medyada, mızrak hiçbir çuvala sığmıyor artık.

Otuz yılda Türkiye'yi bir etnik hınç ve öfke cehenneminin kıyısına taşıyanlar şimdi de, durup soruyorlar "ne oldu bize" diye.

Aklınız neredeydi peki?

Taksim kana bulanırken, Madımak yakılırken aklınız neredeydi?

Üç bin köy haritadan silinirken, bu ülkenin aydınları, yazarları, masumları ve mağdurları sokak ortalarında infaz edilirken aklınız neredeydi?

Hrant'ın katillerini bu devlet gizlerken, vicdanınız neredeydi sizin?

Bir çocuktan bir katil, bir insandan bir ölüm makinesi yaratanları hiç merak ettiniz mi?

Hani şu JİTEM davasında yargılanan Adem Yakın adını hiç duydunuz mu siz?

Ajan olduğundan şüphelendiği çobanın kafasını testereyle kesen, öldürdüğü insanların kulaklarını kaynatıp kuruttuktan sonra tespih yapan Adem Yakın'ı hiç işittiniz mi?

Bin operasyon yöneten Mehmet Ağar'ın 'operasyonları' sizi hiç düşündürdü mü?

Uğur ve babası Ahmet Kaymaz'ı duymuşluğunuz var mıdır sizin?

Ya bir bombanın paramparça ettiği Ceylan Önkol'u?

Şimdi siz bütün bunları mağduriyet psikolojisi veya propaganda gereği söylenmiş sözler olarak anlayacaksınız, çünkü hep böyle anladınız.

Ama hiç değilse şunu kabul edin ki, sayenizde artık bu ülkede herkesin bir 'ötekisi' var.

Peki, dünyada neredeyse herkesin kendine bir 'öteki' ve bir düşman aradığı bir başka ülke var mı acaba?

Yeryüzünde 'ötekiler' kategorisi bu kadar büyük zenginliğe sahip olan bir başka memleket var mı?

İsteyene Kürt, isteyene Ermeni.

İsteyene Süryani, Rum, Roman...

İsteyene feminist, eşcinsel, ateist, solcu, İslamcı...

Vurun ötekine.

"Türkiye Türklerindi" tabii ve haliyle Türk olmayanın payına, dini, ırkı, mezhebi, dili ne olursa olsun 'öteki' olmaktan başka bir şey düşmüyordu.

Türklerin kendilerini daha fazla Türk, ötekilerin ise kendilerini her zamankinden daha fazla öteki hissettikleri ve öyle de muamele gördükleri bir zamanda, sıra şimdi Roman vatandaşlarımıza geldi.

Şimdi, anti-Amerikancı gösteri yapmak isteyen gençleri PKK'lı diye linç etmek istiyor, Romanları tehcir ediyorlar.

Televizyonların ekranına yansıyan linç görüntüleri, insanın kanını donduracak cinsten.

Karanlık sokak önlerine kalabalıklar birikmiş.

"Burası Selendi, buradan çıkış yok" diye bağıyorlar.

Madımak Otel'i'nde yazarları, aydınları, sanatçıları yakmaya gelenlerin öfkesi ve kini okunuyor bu haykırıшта. Madımak'ı yakanlar da "buradan çıkış yok" diye bağırmıştı. Madımak'tan çıkış yoktu, yakıldı insanlar.

"Selendi bizimdir, bizim olacak."

Romanların yaşadığı mahalleye gelip, zorlukla durdurulabilenler bir de böyle bağıyordu.

Çünkü Selendi, biraz da Romanların olmuştu zamanla. Otuz yıldır orada yaşayan Romanların da artık Selendi'de bir şeyleri vardı. Ve Romanlar artık Selendi'de istenmiyorlardı.

Bir Roman kadın ortaya konuşuyor:

“Biz vatandaş değil miyiz, gençlerimizi herkes gibi askere göndermiyor muyuz, biz de gidip Roman devleti mi kuralım” diyor.

Ona da bu anlatılmış anlaşılan, bu memlekette isyan edenler var ve besbelli onlar da Kürtler.

Kürtlerin talebi de devlet kurmak.

Roman kadın yurttaşımızın zihninde haksızlığa uğramanın cevabı bu oluyor anlaşılan.

Yanlış anlamadıysam, “kızdırmayın bizi, yoksa biz de Kürtler gibi, gider Roman devleti kurarız” demeye getiriyor.

Oysa bilmiyor ki Kürtler devlet kurmak filan bir yana, bazen bir Kürtçe stran söylemek uğruna kör kurşunlara hedef oluyorlar.

Emrah Gezer çok değil, iki hafta önce Ankara’da bir barın kapısı önünde öldürüldü.

Babası Cemal Gezer yine Ankara’da 1996’da Baran Bar adıyla bir yer işletiyordu.

O zor yıllarda, Baran Bar’da Kürtçe programlar yapılıyordu. Birkaç defa gitmişliğim vardır. Diyarbakır’da bile Kürtçenin öyle kolay söylenmediği yıllarda Baran Bar’da Kürt sanatçılar sahne alıyor ve bu mekân çok iyi iş yapıyordu.

Burada bir Kürtçe şarkı dinlemek o yılların kederine de, çaresizliğine de doğrusu iyi geliyordu.

Cemal Gezer daha sonra Ankara’da meşhur Altınnal gazinosunun işletmeciliğini üstlendi.

Cinnah caddesindeki Altınnal-Baran’ın açılışı, daha ilk gecede polis baskınına uğradı.

Cemal’e, Çankaya Köşkü’nün dibinde bu işi yapamayacağı gösterilmiş oluyordu böylece.

Yani Selanik caddesinde serbest olan Kürtçe, Cinnah’da yasaktı.

Diyarbakırlı Cemal Gezer’in oğlu Emrah Gezer, arkadaşları ve kardeşiyle beraber gittiği barda “Agir ketye dilê min” parçasını mırıldanmaya başlayınca karşı masadan bir itirazla karşılaştı. Bir polis memuru, kardeşi ve kadın arkadaşıyla beraber barda oturuyordu.

Zaten o geç saatte barda başka kimse de yoktu. Tartışma büyüdü ve kapının önünde devam etti. Derken, polis memuru tabancasını çekip ateş etmeye başladı. Kurşunlardan biri Emrah Gezer’in sırtına saplandı ve Emrah hastaneye kaldırılırken yolda hayatını kaybetti.

Başsağlığı için ziyaret ettim Cemal’i. Yüzüne büyük bir acı saplanıp kalmış gibiydi. Yıllardır Kürtçe okunan eğlence yerleri işletmiş, ama herhangi bir sorunla karşılaşmamıştı.

Fakat şimdi kendi oğlu Kürtçe şarkı okumak isteyince bir tartışma çıkıyor ve öldürülüyordu. Emrah Gezer’i

öldürdüğü iddiasıyla tutuklanan polis memuru, anlatıldığına göre yıllarca Güneydoğu'da bulunmuştu. Şimdi de Ankara'da görev yapıyordu.

Cemal şimdi tıpkı İzmir'de bir polis kontrolü sırasında oğlu öldürülen Mehmet Tursun gibi acı çeken bir baba. O, artık oğlu öldürülmüş bir mağdur.

Mehmet Tursun'la tanıştı bu hafta. Mehmet Tursun'un, oğlu Baran Tursun adına kurup yönettiği Baran Tursun Polis Mağdurları Vakfı için çalışmalar yapmak istiyor.

Acısını böylelikle katlanılabilir hale getirecek belki.

Belki gerçeğin acı yanlarıyla daha fazla yüzleşme olanağı bulacak.

İnsanlar bu zor dönemlere bir günde gelmedi kuşkusuz.

Bir ülkenin nihayet ve taammüden otuz yıl içinde bu hale nasıl getirildiğini anlamak için geçmişle yüzleşmek lazım.

Pişkinlik içinde, "ne oldu bize" diyenler geçmişe dönüp baksınlar önce.

"Türkiye Türklerindir" demenin, bu slogandan azıcık uzaklaşmayı bile ihanetle eşdeğer görmenin bedeli ödeniyor, can bahasına. Toplumu saran bu öfke, bu hınç, bu delilik hali; insanlara, felaketi basit bir gazete haberine dönüştüren sıradan sözlerle anlatılabilir mi artık?

"Bir Roman bir kahvehaneye girip sigara içmek isteyince başlayan olaylar sırasında Romanlar linç edilmek istendi."

"Diyarbakırlı bir genç, barda Kürtçe şarkı söylemek isteyince çıkan tartışma sırasında öldürüldü."

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hrant için adalet için

Orhan Miroğlu 20.01.2010

Hrant Dink'i çok geç tanıyanlardanım. Onunla tanıştığım gün geliyor şimdi aklıma.

Hrant Dink, birbirini yeni tanıyanların arasında hep var olan ve belli bir ihtiyatla korunan mesafeleri sınırsız sözleriyle bir anda yıkabilen insanlardandı.

Hrant'la tanıştıktan sonra bende yer eden duygu bu oldu.

Kalleşçe öldürülmeden birkaç yıl önceydi, Mardinli bir dostum aramış ve "çok kültürlülük ve barış üstüne bir panel yapacağız, panelimizde bir Ermeni, bir Süryani, bir Türk, bir Kürt, bir Arap konuşmacı olsun istiyoruz" demişti.

Ermeni olarak o anda aklıma gelen isim Hrant oldu.

Onu arayıp Mardinlilerin bu isteğini ilettiğimde, ne çok sevinmişti Hrant.

Bir Ermeni aydını ve yazarı olarak gelecekti Mardin'e. Aynı tarihte Almanya'dan bir heyet bekliyordu ve dedi ki, "bu görüşmeyi bir başka güne alabilirsem Mardin'de olacağım."

Hrant, Mardin'e gelemedi, ama Diyarbakır Barosu'nun demokratikleşme ve Kürt sorunu üstüne yaptığı toplantıda birlikte olduk. O ve Ahmet İnel İstanbul'dan, ben Ankara'dan hareket ettik aynı gün ve sabah saatlerinde Diyarbakır'ın Dağkapı semtinde küçük bir ciğerci lokantasında buluştuk. Bu küçük lokantada, bizi misafir eden Sezgin Tanrıkulu ile birlikte ciğer kebabı yedik.

Ne çok ihtiyat, ne çok tedbir öneriyordu Kürtlere. "Aman ha" diyordu, "aman ha, çok değil yüz yıl önce bu topraklarda olup bitenleri sakın unutmayın." Ve tarihi hatırlatıyordu. Tarihte kendi halkının yaşadığı tehiri, zulmü Kürt halkının yaşamasını istemiyordu.

Ermeni halkına geçen yüzyılın başında verilen ve sonra da tutulmayan vaatlerin, onun halkını nasıl yıkıma, sürgünlüğe sürüklediğinden söz ediyor, tarihin bu biçimiyle tekrar bu topraklarda tekerrür etmemesi için, halkların uyanık olmaya ihtiyacı var diyordu.

Yazdıklarıyla, söyledikleriyle bizim unutmaya yatırdığımız toplumsal hafızamızın içine hep çomak sokmakla meşguldü Hrant. Unutmanın, unutturulmanın amansız düşmanıydı. Geçmişimizle yüzleşmeye, bu geçmişî sorgulamaya dair uzun bir yolculuğa davet ediyordu bizi her defasında.

Hrant Dink, bu yolculuğu yaşamak ve başkasını keşfetmek isteyenler için kullandı kalemını. Kardeşliği, barışı, demokrasiyi adaleti konuştuğumuz bütün zamanlarda, aklımıza hep o ve onun adı geliyordu.

Üç yıl önce ve 19 Ocak'ta Hrant'ı öldürdüler. Bir tek katili yok Hrant'ın. Katilleri var. Birini biliyoruz, ama diğer katiller gizlenmeye ve korunmaya devam ediyorlar.

Nasıl inanabiliriz, daha 17 yaşında bir çocuğun, "kanı kaynadığı" ve Hrant'ın söyledikleri "kanına dokunduğu" için gelip bu cinayeti işlediğine?

Nerde emir verenler, tetiği çektirenler?

Onları tanıyınca ve hem toplumun vicdanında hem de adalet karşısında mahkûm edinceye kadar vicdanımız asla rahat etmeyecek

Bu toprakların gerçek sahibi bir halktan, amansız tufanlara, sürgünlere, katliamlara uğratılan, sonra da azaldıkça azalan bir halktan bize yadigâr kalmış kardeşlerimizden biriydi Hrant Dink.

Bir dost, bir yoldaş, sevgili bir eş ve tutkulu bir âşık.

Hayata ve yaşadığı ülkeye hep sahici duygularla bakmış gerçek bir aydın.

İnsana saygının ve insana inancın sevdalısı.

Bütün etnik kimliklerin ötesinde, bütün etnik kimliklerden ve kültürlerden damıtılmış bir çoğul kimliğin sahibiydi Hrant Dink.

Onu öldüren bu ruhsuzlaştırılmış çocuğun arkasına bayrak asıp fotoğrafını çekenleri tanıyarak başlamalıyız işe. Hrant Dink cinayetiyle yüzleşmeye ve bu cinayetin hakikatine ulaşmaya ancak böyle ulaşabiliriz.

Cinayeti planlayanlar, çok pervasızdılar, üç yıl bitti, bu gerçeğin farkındayız, onların pervasızlığını da, hayâsızlığını da biliyoruz artık.

Cinayetten hemen sonra, Ogün Samast'la çektiydikleri o fotoğraf karelerinde, Hrant'ın yasını tutanlara, acısını yüreklerinde hissedenlere verdikleri mesaj çok açıktı:

Ogün Samast yalnız değil..

Bu yüzden belki, 1915 katliamının sebeplerini anlamak, 2007 yılında Hrant Dink cinayetini anlamaktan geçiyor.

Bu dönemin Bahattin Şakirleri, hep tarihsel sürekliliği olmuş bir görevi devralıp durdular. Nasıl ki Teşkilat-ı Mahsusa'nın amacı, Anadolu'yu etnik bir temizlikten geçirmek idiyse, günümüzün Bahattin Şakirleri de, Anadolu'da "ikinci bir ulusun yaşamasına" izin vermeyeceklerini Hrant'ı öldürerek ispat ettiler.

Osmanlı İmparatorluğu çöküp giderken, İmparatorluğun topraklarını korumak adına, İttihatçılar, cezaevlerinden çekip aldıkları tetikçilere siyasal cinayetler işlettiler.

Hiçbir şey değişmedi. Meşru bir işleri yok yeni ittihatçıların. Ogün Samast'a Hrant'ı öldürttüler önce, sonra da onu bir bayrağın altına koyup fotoğrafını çektiler.

Öldürülen bir Ermenidir ve bu cinayet meşrudur demeye getirdiler. Hrant Dink'i vurup öldürdükten sonra, oradan kaçarken bağırdı Ogün Samast, "bir gayrimüslimi öldürdüm" diye.

Bu topraklara demokrasi ve barış gelsin diye yaşadı Hrant.

Halkının 1915'te katledilmesinin gerekçesi, yeni bir yüzyılda geldi onu da buldu.

Mutluluğu, doğup büyüdüğü topraklarda aradı Hrant ve bu arayışının bedelini canıyla ödedi.

Hayata, sahici gözlerle bakamayanların hedefi oldu Hrant Dink.

Ona kıydılar.

Üç yıl bitti. Yıllar yaşanacak ve bitecek hep. Ama 19 Ocak unutulmayacak.

Hrant'ı son yolculuğuna uğurladığımız o güneşli gün ve mahşerî kalabalık hafızalarda yaşamaya devam edecek.

Güneşli bir günde, iki yüz bin insanı, kırmızı karanfiller ve beyaz güvercinler altında salınan tabutunun

peşinden yürüttü Hrant.

Vicdanımızı tutsak edip gitti.

Onu hiç unutmamamız ve unutturmamamız için bu tutsaklık.

Ve o güneşli İstanbul gününde, tabutunun ardında yürürken ona verdiğimiz sözü tutmamız için:

Hepimiz Hrant Dink'iz .

Hepimiz Ermeniyiz.

Hrant Dink'e dair hikâyemiz, onun öldürülmesiyle, yeniden uyanan bir ulusal hafızanın zulme, acıya ve yasa dair son hikâyesi oldu.

Barişe dair bir hikâyemiz, daha var şimdi.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ölü zamanların generalleri

Orhan Miroğlu 27.01.2010

Beş bin sayfa envanteri olan bir darbe planı hiçbir ordunun tarihinde bulunmaz.

Dünya örneklerine bakıldığında, bu çok tekil bir durum olarak kalıyor.

Anlaşılan Türk ordusunun generalleri, son on yılda ölü zamanları diriltmenin peşinde koşup durmuşlar.

İktidarı, bir süre sonra sivillere bırakmak zorunda kalacakları klasik metotlarla kotarılmış bir darbe, artık bundan böyle, 'ölü zamanların generallerini', ne mutlu eder, ne de huzura kavuşturur.

Türkiye'yi kaybedilmiş bir sömürge ülke gibi görüyorlar. İstedikleri şey, iç sömürgeleri olarak gördükleri bu ülkede mutlak ve sürekli iktidardır. Bu mutlak iktidarı isterken, kendilerine örnek aldıkları dönem ise 1923 ve sonrası.

Generallerin ruhları ve ülkeleri 1923'lerin dünyasında donup kaldı, oralarda dolaşıp duruyorlar.

Emeklisi de görev başında olanı da, toplumu her türden 'savaş oyunu'nun hayata geçirilebileceği bir alan gibi görüyor. Bir askerde bu ruh halinin emeklilik yıllarında bile devam etmesinin sebepleri olmalı bence.

Yegâne demeyeyim, ama bana kalırsa en önemli sebep, son çeyrek yüzyıl boyunca devam eden Kürt savaşıdır.

Askerlerin önemli bir kısmını bu savaş hasta etti ve bu hastalık bir türlü şifa bulmuyor.

Darbe planlarının hazırlandığı tarihlere bakın. Neredeyse tümü, 2000 sonrasına ait. Çünkü 2000 yılından sonra hem PKK hem de Türk ordusu bu savaşın bu haliyle devam etmeyeceğini gördü. Öcalan Türkiye'ye teslim edildi ve zayıf da olsa barışa dair bir ihtimal belirdi ufukta.

Tam da bu dönemde, PKK siyasallaşmaya hız verir ve iktidarını dağlardan şehirlere taşıma çabası gösterirken – KCK dediğimiz hadise aslında bundan başka bir şey değil- ordu yüzünü darbe planlarına döndü. Çünkü savaşan bir ordunun kıymeti fazla olur, savaşmıyorsa gün gelir, o döneme kadar savaş bahanesiyle koruduğu bütün iktidar mekanizmaları elinden bir bir alınır.

Emin olun 90'ların koşullarını hâlâ yaşıyor olsaydık, bu planlar filan ne hazırlanır ne de gündeme gelirdi.

Ne var ki, Milli Güvenlik Siyaset Belgesi adı verilen ikinci anayasa, süreç içinde önemsizleşti ve ordu 25 yıl süren iktidarını kaybetti.

Kürt savaşının içinden gelen generaller, ne yapsın şimdi?

Bakmayın siz savaş oyunu filan dediklerine. Bu darbeci generallere geçmişte olduğu gibi şimdi de, gerçek bir savaş ve gerçek bir 'düşman' lazım.

Gel gör ki, bugün çok çaresizler, Kürtler dahil, kimse bu ülkede artık düşman kategorisinde olmak ve savaşmak istemiyor. Komşu ülkelere savaş açmak da o kadar kolay değil.

Eşref Bitlis'in uçağını havada infilak ettirir, Özal'ı bir şekilde halleder, Uğur Mumcu'yu öldürür, 33 askeri ölüme gönderir, iç savaşınızı biraz daha uzatırsınız. Ama kendi jetinizi düşürüp, sonra da Yunanistan düşürdü deseniz bile, AB üyesi olan bir ülkenin, sizinle savaşmak isteyeceği o kadar garanti değil.

Üstelik AKP hükümeti yedi yıldır işbaşında. Ufukta AB üyeliği görülüyor.

Darbeci generaller için her türden çılgınlık ve kâbus bu noktadan sonra başlıyor işte.

Darbe yetmez işlerin düzelmesine diye düşünüyorlar ve memleketi yeni baştan kurmanın peşine düşüyorlar.

Yeni 'savaş oyununda' oyunun esinlendiği tarihî dönemi Balyoz'da yer alan belgelerde, şu sözlerle hatırlatıyorlar bize:

"Devlet ve kamu erkinde, en üst kademedan en alt kademeye kadar bütün kadroların temizlenmesi ve 1923 zindeliğine ulaşılması esas alınacaktır."

1923'ün zindeliğine dönmek ve 'en üst kademedan en alt kademeye kadar kadro temizliği' yapmak için 70 milyonluk bir ülkede, on milyon insanı gözden çıkarmak gerekiyor.

Askerler toplanıyorlar, stadyumlar filan, bütün bu hesapları bir bir yapıyorlar. Ama toplumun bir kısmı, yine de bunların olabileceğine inanmıyor.

Dolayısıyla, JİTEM’i, hâlâ var mı yok mu diye tartışan bir ülke ve medya, her şeyi savaş oyunu gibi göstermeye çalışan generallerin planlarına suç ortaklığı yapan bir konuma düşüyor.

Durum, Cizreli Mehmet Salih Besen’in, askerlerin neler yapabileceğinin bir işareti gibi duran Diyarbakır Askerî Cezaevi’nin gerçekliğine bir türlü inanmamasına benziyor biraz.

“Biz öldük ve burası da bir cehennem” diyormuş rahmetli. Arkadaşları, “peki ya bu gardiyanlar neyin nesi, eğer biz ölüysek ve burası cehennemse, bu gardiyanların burada işi ne?” diyor ve onu her defasında gerçeğe davet ediyorlarmış; ama o bu itiraza da, “Burası bir cehennem ve bu gardiyanlar cehennemin zebanileri” diye cevap veriyor ve sonra da devam ediyormuş, “bizi ziyarete gelenlere dokunabiliyor muyuz? Onlar uzaktan bize bakıyorlar, ağlıyorlar ve sonra da gidiyorlar.. biz mezardayız çünkü.”

Bana kalırsa, generaller bize şimdilik uzaktan bakıyorlar, ve şöyle gönül rahatlığıyla bize dokunacakları günü sabırsızlıkla bekliyorlar.

Peki, durum şimdilik bu diye, onların bu toplumun geleceğine ve hayatımıza kasteden planlarını görmezlikten mi gelelim?

Darbe planı yok, rutin ‘savaş oyunu’ var diyenler, insanların gerçeklikten kopup, birer Mehmet Salih Besen olmasını mı istiyor yoksa?

‘Savaş oyununun’ bir gereği de, bu mu dersiniz?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkçe bilen, bilmeyene öğretsin!

Orhan Miroğlu 03.02.2010

Adil Gür’ün son araştırmasında sorunu demokrasi-eşitlik-hak kullanma sorunu olarak gören Kürtlerin oranı; otonomi, bağımsızlık ve federasyon isteyen Kürtlerin oranına göre, bir hayli fazla görülüyor.

Başka ulusal meselelerde olduğu gibi, talepler çıtası çok yükseklerde değil yani.

Peki o zaman sorun ne, açılım süreci neden durma noktasına geldi dersiniz?

Devlet bürokrasisinin 2000’li yıllardan bu yana, belli bir yumuşama ve değişim yaşadığını kabul etsek bile, öyle görülüyor ki, asıl sorun Türk halkının siyasi eğiliminde ve temel olarak da Kürt algısında yatıyor.

Bir başka deyişle Türk halkının siyasi anlayışı, ideolojik tercihleri ve aidiyet duyguları, Kürtlerin hak kullanmasına elverişli bir ortam sunmuyor.

Araştırmının sonuçlarına bakılırsa, Türk halkı kendini Kemalist, milliyetçi, laik ve Müslüman olarak tanımlıyor. Kemalist ve milliyetçi olmak ilk sırada.

Böyle düşünen bir halk nasıl olacak da açılımın gerektirdiği sonuçlara rıza gösterecek?

Sonra meseleyi 'din kardeşliği' üzerinden algılayan, bunu önde tutan bir hükümet, ideolojik tercihi, dinî inancının önüne geçmiş bir halktan oy almayı nasıl sürdürebilecek?

Bu yüzden işte, bir 'mucize' olarak AK Parti'nin ve AK Parti'den daha zor koşullardan çıkıp gelen bir başka mucize olarak da BDP'nin bundan böyle, diyalog ve karşılıklı müzakere temelinde izleyeceği politikalar siyasi kilitlenmeyi aşabilmek ve rıza oluşturabilmek bakımından çok önemli görülüyor.

Düşünün ki bu ülkede 15-20 milyon arasında Kürdün yaşadığı tahmin ediliyor.

Bu küçük bir rakam sayılmaz. Milyonlarca insanın konuştuğu bir dilin, sistemli inkâr ve asimilasyon politikalarının sonunda, şimdi ikinci dil muamelesi görecektir olması –ya da bu yönlü bir talep-devleti, ama daha çok da Türk halkını korkutuyor.

Bir inkâr dönemi bitiyor ama yerine ne konacak o hiç belli değil.

Peki, inkâr ve asimilasyon sürdürülemeyeceğine göre, bu küresel çağda devlet, BDP'ye filan da değil hani, asıl muhabata yani Kürt halkına ne teklif ediyor?

Helsinki Yurttaşlar Derneği'nin geçen hafta, İstanbul'daki toplantısında, etnik-ulusal sorunlar bağlamında dünya örnekleri ve toplumsal barış inşası tartışıldı.

Dışarıdan gelen konuşmacıların, başka örnekler konusunda söylediklerini dinleyince, bizde durumun gayet vahim olduğu anlaşıyordu.

Mesela, Bulgarlar, kendi Türk sorunlarını çözmek için, Hak ve Özgürlükler Partisi'ne hükümet ortaklığı teklif etmişler. Türkçenin kamusal alanda her türlü kullanımı söz konusu.

Bulgar milliyetçiliğinde başından beri, 'öteki'yi inkâr diye bir şey yok zaten. Yani bir ulus-devlet kuralım da ne olursa olsun dememişler. Oysa bizdeki milliyetçiliğin esası inkâr.

Sonra, malum, yıllardır Kıbrıs'ta Türklere federasyon teklifi yapılıyor.

İspanya, bugün de, ETA'ya bağımsızlıktan vazgeçmesi ve İspanya'nın üniter yapısını tanıması koşuluyla özerk statünün daha da geliştirilebileceği teklifinde bulunuyor.

ETA ise bağımsızlıktan vazgeçmiyor ve bunu temel bir hak olarak görüyor.

İrlanda sorununda da durum aşağı yukarı aynı. IRA silahsızlandırıldı. Silahsızlandırılma aşamasında bile, SHIN-FEIN girdiği bütün seçimlerde İrlanda'nın birleşmesini, dolayısıyla bağımsızlığı savundu.

Dikkat edilirse, bu örneklerin hiçbirinde, kültürel ve temel siyasi haklar pazarlık konusu değildir. Bazı örneklerde ise temel sorun bağımsızlık talebi olarak gözüküyor.

Türkiye’ de Kürtlerin bağımsızlık talebi yok; fakat hem Kültürel hem siyasi hakları pazarlık konusudur. Yüzyıl boyunca dilini ve kültürünü inkâr ettiğiniz bir halkı artık inkâr edemeyeceğiniz koşullarda, bu sefer dolaylı bir inkâr ve asimilasyon politikası benimsiyorsunuz ve diyorsunuz ki tamam, senin varlığını inkâr etmekten vazgeçebilirim, ama temel haklarını ne şekilde kullanacağına ben karar veririm.

Milli eğitime Kürtçenin hiçbir şekilde giremeyeceğine kendini inandırmış bir halk ve devlet var ortada.

Açılım sürecinde, asimilasyon politikalarında değişim beklenirken, tam tersi uygulamalara rastlanıyor.

Şimdi de bölgede okul öncesi eğitim amaçlı, yeni okulların açılması hedefleniyor.

Burada çocuklara Türkçeyle beraber Kürtçe de öğretilse sorun olmaz. Ama öyle olmayacağı açık.

Kürt çocukları okula gidecekleri yaşa kadar, Kürtçeyi evlerinde ve sokakta iyi kötü öğrenebiliyorlardı.

Şimdi okul öncesi eğitim adı altında çocukların bu naif yıllarına da el konulacak.

Ya Türkçe bilmeyen yetişkin anneler ve babalar ne olacak peki?

Türkçe bilen Kürtler bilmeyenlere öğretsin mi denecek acaba.

Olmaz demeyin. Geçenlerde bir dostum anlattı. 27 Mayıs’ta İTÜ’de öğrenciymiş.

Darbe olmuş, 14’ler grubu üniversiteleri ziyaret ediyor, ihtilali anlatıyorlarmış. Aralarında Orhan Kabibay, Orhan Erkanlı ve Numan Esin gibi isimler var. Derken konuşma sırası öğrencilere geliyor. Dostum el kaldırıp söz istiyor:

“Komutanım, benim annem ve babam Doğubeyazıt’ta yaşıyorlar, Türkçe bilmiyorlar ve sabahtan akşama kadar, Erivan radyosunda Kürtçe programın başlamasını bekliyorlar.

Bu konuda bir yenilik, herhangi bir şey düşünülüyor mu acaba?”

Bu soru-talep karşısında ortalık buz kesiyor.

Kısa bir suskunluk anından sonra, komutanlardan biri şu cevabı veriyor

“Evladım kabahat sende, sen hâlâ annene, babana Türkçe öğretemedin mi yahu!”

Kürtçeyi bir yere koyamazsanız varacağınız nokta bu olur:

Türkçe bilen Kürtler, bilmeyene öğretsin! Özcesi asimilasyona devam.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bingöl, 33 asker ve bir anıt

Orhan Miroğlu 10.02.2010

Oğlum Zerdeşt'in bu aralar bana çok ihtiyacı var. Kar, kış, evden pek çıkamıyoruz. Birbirimize iyice alıştık. Ve o beni sürekli olarak yanında görmek istiyor. Ablası şimdi İstanbul'da ve annesinden sonra hayatındaki tek insan benim. 18 yaşında bir delikanlı artık Zerdeşt. Boyu uzadı biraz, yüzü ve gözleri daha da güzelleşti. Ama hâlâ konuşmıyor ve okuyup yazamıyor.

Kendi aramızda özel bir iletişim dili geliştirdik onunla. İçinden geçenleri vücut diliyle, işaretlerle, bazen de ona has sert uyarılarla bize anlatmaya çalışırken, zaman akıp gidiyor. Müziğe bayılıyor, müzik onu adeta sarhoş ediyor. Bir yere gitmemi istemiyor. Evde onunla beraber geçen her zamandan sonra söz vermemi bekliyor. Ama çoğu kez, Zerdeşt'e verdiğim sözü tutamıyor ve özellikle Doğu'dan aldığım davetlere hiç hayır diyemiyorum. Onu her defasında terk edip çıkıyorum yollara.

Diyarbakır'a, Batman'a, Van'a, her neresi olursa olsun merak ve heyecan içinde gidiyorum.

Kürtlerin yaşadığı şehirleri az çok biliyorum aslında. Ama olup biten nedir, bir şeyler değişti mi acaba diye merak ediyorum yine de.

Bingöl de az çok bildiğim ve 70'li yıllardan bu yana zaman zaman gittiğim bir şehir.

Hafta sonu oradaydım. Semiramis Karaaslan, Bingöl küçük Millet Meclisi'nin çalışmalarını yürütüyor. Semiramis samimi bir sivil aktivist. Bingöl'deki dostlarla hoş bir buluşma yaşamamızı sağladı. Bingöl Belediye Başkanı Serdar Atalay iki gün boyunca hep yanımızdaydı. İslami referanslar, açılım, tarih ve Kürt sorunu.. sohbet edip durduk saatlerce.

Kürtler ve Türkler tarihlerinin en karmaşık ve en zorlu süreçlerinden geçiyorlar. İyi ki yaşıyıp gidiyoruz ve iyi ki bu tarihî anlara tanıklık ediyoruz. Değişimi görebiliyor, konuşabiliyor, anlatabiliyor ve yazabiliyoruz.

Diyalogun ve müzakere etmenin ne kadar önemli olduğunun farkına varıyoruz bir bakıma.

Bu durum, çoğu kez, karamsar bir umutsuzluk içinde itiraf etmek istemediğimiz, üstelik bazı siyasi ve ideolojik kaygılar yüzünden belki, çaktırmadan gizlemeye çalıştığımız büyük bir bahtiyarlık aslında.

İşte bu diyalog ve müzakere anlarında bazen bir tek söz çok şey anlatır. Ve benim aklımda hep bu sözler kalır.

"Kürdüm ve onurum için AK Parti'ye oy verdim" dedi bir Bingöllü.

Bunu duymak bana çok anlamlı geldi. Kuşkusuz başka sebepleri de vardır, ama sadece ulusal gururlarında açılan yaraları ve onurlarını düşünerek AK Parti'ye oy veren insanların olduğunu da bilmek lazım.

Peki, insanların, onurlarını korumak için oy verdikleri bir parti acaba bu kıymetli gerçeğin ne kadar farkında?

Belediye başkanlarının ve Kürt politikacıların ellerine kelepçe vurularak tutuklanmaları, bu onur mücadelesine saygıyla ne kadar bağdaşiyor dersiniz?

Berivan'a yaşı kadar ceza vermayla, babası Ankara'nın soğuşunda Tekel işçisi arkadaşlarıyla beraber hak arayışındayken kaybettiğimiz Batmanlı Mizgin'in hatırasıyla ne kadar bağdaşılıyor?

Kürtler onurları için AK Parti'ye oy veriyorlar ama bana öyle geliyor ki, AK Parti, ulusal onuru kırılmış, gururu incinmiş bir halkın, bir partiye oy vermiş olmasının, ne anlama geldiğinin farkında değil.

AK Parti'nin bölgedeki siyasi kadroları olsun, Kürt milletvekilleri olsun, partilerinin izlediği politikayı bu manada etkileyecek bir varlık gösteremediler.

Bölge gerçekleri ve siyaseti açısından bakıldığında, siyasi kilitlenmeyi aşabilmek ve açılımı ilerletebilmek için, önemli bir şey daha var. O da BDP ve AK Parti'ye oy verenlerin diyalog içinde olmaları. Maalesef bu da yok pek. Oysa böyle bir tavrın her iki partinin tabanında gelişmesi, zirvedeki siyasi diyalog ve müzakere arayışlarına da güç katacaktır.

Bunca kavgadan sonra arada bir durup, sivil alanlarda birlikte sivil işler yaparak, yapılanları izleyerek, kısa bir an için soluk almaya çalışmak, siyasete zarar vermez; tam tersine başkalarının da varlığını, kimliğini, farklılığını kabul etmeye, o zenginliklerle birarada yaşama becerisi göstermeye hizmet eder.

Bu anlamda, Bingöl'de, iyi şeylerden söz edilemiyor yazık ki. Yurttaş-parti, yurttaş-devlet ilişkileri geleneksel yapılar üzerinden ve geleneksel zihniyetlerle sürdürülüyor.

Güneşli bir günde ve bu düşüncelerle ayrıldım Bingöl'den. Dağların doruklarında kar vardı.

Elazığ-Bingöl karayolunda minibüse doldurulup gönderilen askerlerin kaçırıldığı yer, Yado Çeşmesi'nin birkaç kilometre ilerisinde. 33 askerlin kaçırıldığı yola bakan tepeye bir karakol kurmuşlar. Karakolun az ilerisinde katliama kurban giden askerlerin anısına bir anıt dikilmiş. İsimleri, doğum tarihleri ve memleketleri yazılmış anıta.

Barış, geçmişle yüzleşmekle mümkün. Yüzleşmenin önemli bir yanı da, tabii ki hatırlamak ve ölenlerin anısını vicdanlarda yaşatmaktır. Sade, sessiz ve slogsansız.

Diyarbakır sivil toplum örgütleri, Reşadiye hadisesinden sonra, katliamın gerçekleştiği yere Osman Baydemir'le beraber gidip karanfil bırakmayı düşünmüşler ve tartışmışlar kendi aralarında. Sonra bir takım kaygılar buna engel olmuş. Ama işte Bingöl'de yolun üstüne dikilmiş anıt orada duruyor.

Aynı bölgede, birkaç saatlik mesafede bulunan Özalp'te, vaktiyle 33 Kürt köylüsünü kurşuna dizgen General Mustafa Muğlalı Kışlası'nın adına itiraz ne kadar doğru bir davranışsa, 24 mayısta 33 askerlin kaçırıldığı yere dikilen anıta karanfiller bırakmak ve o gün hayatını kaybeden askerleri saygıyla anmak o kadar doğru olur. Bölgenin bütün sivil toplum örgütleri ve başta BDP olmak üzere bütün siyasi partiler 24 mayısta buraya hep beraber gitmeli; acıyı ve yası paylaşmanın bu ülkenin geleceği için ne kadar önemli olduğunu göstermelidir.

Sonrası gelir nasılsa, ister istemez gelir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Başkalarının acısına bakmak

Orhan Miroğlu 17.02.2010

Yakınları faili meçhul cinayetlerde can vermiş ailelerin buluşması yeni bir süreç başlattı.

Bu adalet talebi, karanlık dönemleri aydınlatabilir, sadece tetikçileri bilinen birçok faili meçhul cinayetin gerçek failleri ortaya çıkarılabilir.

Kurbanlardan geriye kalan mermilerle delik deşik olmuş yüzlerce, binlerce kanlı gömlek var bu ülkede.

Ve nihayet 30 yıl sonra kanlı gömlekleriyle yüzleşiyor Türkiye.

Bu kanlı gömleklerden birini, merhum Abdi İpekçi'nin kızı Nükhet İpekçi babasının öldürülmesinin 31. yıldönümünde gösterdi bize.

Nükhet İpekçi babasından geriye kalan kanlı ve delik deşik gömlekle çıktı televizyona ve herhalde kendisi için hiç de kolay olmayan cesur bir adım attı.

Elinde tuttuğu kanlı bir gömlekle, yaşadığı ülkenin insanlarını, yüzleşmeye davet etti.

Nükhet, "Bu cinayet zincirine bizi kim dizdi" diye soruyor ve "öyle bir yerdeyiz ki ancak 31 yıl öncesine gidersek hep birlikte özgürleşebiliriz" diyordu.

On sekiz yıl önce sadece kod adıyla yaşayabilen bir katil Diyarbakır'da Cumhuriyet Mahallesi 36. Sokak'ta Musa Anter'i vurduğu zaman, Anter'in üstünde kalın çizgili siyah-beyaz bir gömlek ve beyaz bir pantolon, benim üstümde de Ankara'da bir mağazadan o yaz alınmış kısa kollu kareli bir gömlek ve gri bir pantolon vardı. Kendi kanlı gömleğimi ve pantolonumu hiç görmedim. Belki hastanenin tıbbi atık kovalarından birine attılar. Belki de herhangi bir çöp kutusuna.

Ama Musa Anter'in kanlı gömleğini gazetecilerin çektiği fotoğraflarda ve çok sonraları gördüm. O fotoğraf, o fotoğraftaki kana bulanmış pamuk gibi saçlar, beyaz pantolon ve siyah-beyaz çizgili gömlek hiç aklımdan gitmiyor.

Yıllar sonra bir anma gününde vurulup can verdiği sokağa gittiğimde, o sokakta oturan ve beni tanıyan bir kadın, "ne arıyorsun burada, kurtulmuşsun işte, daha ne istiyorsun, senin yerinde olsam bir daha buralara hiç gelmezdim" dedi.

O kadın, geçmişle yüzleşmek söz konusu olduğunda çok rastlanan, çok tanıdık bir şey söylüyordu aslında. Unutmak ve acıların yaşandığı o yerlere bir daha gitmemek.

Sonra aynı gün faili meçhul cinayetlerin konuşulduğu bir toplantıda, konuşmam salondan gelen hıçkırıklarla bıçak gibi kesildi. Dinleyiciler arasından bir kadın hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Anlatılanlar, onu hatırasına, babasının vurulduğu güne ve babasından kalan kanlı gömleğe götürmüştü. Biz sustuk, onu tanımamız ve biraz da rahatlaması için onun konuşmasını, birkaç kelime söylemesini istedik. Fakat o fazla bir şey söylemedi.

“Burada konuşulanlar bana babamın kanlı gömleğini hatırlattı, onu hiç unutamıyorum” dedi ve sustu.

Yıllardır ateş düştüğü yeri yaktı sadece. Öldürülen insanların ardından Kürtler ve Türkler olarak, ama ayrı ayrı saf tutmamız istendi. Aleviler ve Sünniler olarak, inananlar inanmayanlar olarak, sağcı ve solcu olarak bölündü toplum. Deyim yerindeyse Türkiye, cenaze törenlerinde bile hiziplere bölündü.

Kimseler bu ‘cenaze hiziplerini’ sorgulamadı bile. Herkesin acısı ve yası kendine saklı kaldı.

Taziyelerin dahi kimliğine, diline bakıldı. Kadınlar sokakta, dağda, bayırda vurulan kardeşlerinin, kocalarının yasını bile kapı komşularından gizlediler. Yası tutulan kimse ya trafik kazasında hayatını kaybetmiş bir evlat, ya da havuza düşüp, yüzme bilmediği için boğulan bir akrabanın oğlu, kızıydı!

Sonra, Hrant Dink, ölümüyle bu akıl almaz gidişe, bu akıl tutulmasına son verdi.

İki yüz bin insanı tabutunun ardından yürüttü Hrant.

O miladi zamana ve güne, çok geçmeden ve üç yıl sonra, bir yenisi daha ekleniyor şimdi.

Hrant Dink, Sabahattin Ali, Uğur Mumcu, Abdi İpekçi, Musa Anter, Doğan Öz, Metin Göktepe, Kemal Türkler, Yasemin Cebenoyan, Metin Altıok, Cevat Yurdakul, Çetin Emeç, Turan Dursun, Nesimi Çimen, Behçet Aysan, Hasret Gültekin, Onat Kutlar’ın yakınları adalet istiyor. Bu adalet talebinin safları kuşkusuz daha da büyüyecek; acı çeken ve yas tutan herkesi ortak bir vicdanın etrafında birleştirecek.

“Kalbin öyle nedenleri vardır ki akıl bunu anlayamaz” der Pascal.

Türkiye’de otuz yıl sonra, akıl kalbin nedenlerini anlamaya başlıyor.

Türkiye kanlı tarihinin mirasıyla yüzleşiyor.

Aklı ve kalbiyle...

Atilla Kıyat soruyor:

“Genelkurmay Başkanı, görev yapamaz hale getirildiğini söyleyip Kuvvet Komutanlarıyla beraber istifa ettiğini açıklasa ne olur?”

Hiçbir şey olmaz!

Bu toplum darbeye de darbeci generallere de, onu ikide bir tehdit etmeye devam edenlere ve bütün bunlar yokmuş gibi davrananlara da mesafesini ve tavrını koydu, geri dönüşü yok bunun.

Yüz binlerce asker besleyen bir orduda görev yapacak bir genelkurmay başkanı da bulunur, kuvvet komutanları da. Tıpkı orduyu ve ülkeyi kendi darbeci kuvvet komutanlarına karşı, görev yaptığı dönemde hayatı pahasına savunmuş Hilmi Özkök gibi bir genelkurmay başkanının geçmişte bulunması ve görev yapması gibi.

12 Eylül yıllarında, çocukları karakollarda, işkencehanelerde babaları gelip teslim oluncaya kadar rehin tutarlardı. Çocuklar şimdi rehin alınmıyorlar da, doğrudan cezaevlerine dolduruluyorlar. Sözde yargılanıyorlar ve yaşlarından fazla cezalar alıyorlar. Midyat Cezaevi'nde 13 çocuğa 100 yıl ceza isteniyor. Kimisinin ailesi baskılara dayanamayıp terk ediyor ülkeyi. Bu ailelerden biri Batmanlı Bulut ailesi. Birkaç satırlık mektup yazmış Şefik Bulut, şöyle diyor:

"Batmanda köyümüz yakıldı ve kaçmak zorunda kaldık. İstanbul'a yerleştik ve o zamandan beri cezaevine girdik ve işkencelere maruz kaldık. Bu sürekli devam etti ve en sonunda bir sene önce 15 yaşındaki oğlum Welat Bulut gözaltına alındı. Örgüt üyeliği, propaganda, eyleme katılma, slogan atma gibi suçlamalarla yargılanıyor ve bu yetmediği gibi hastane doğum raporu olmasına rağmen İstanbul Numune Hastanesi'nde polis ve doktorların işbirliğiyle yaşını 21 e çıkarttılar. Şu an Maltepe Çocuk Cezaevi'nde kalıyor ve cezaevinde gördüğü kötü muamele ve işkenceden dolayı ben bunu kamuoyuna duyurduğum için polisin sürekli tehditlerine maruz kaldım ve evimizde sürekli rahatsız edildik. Ve bu baskılar sonucunda ailece yurtdışına çıkmak zorunda kaldık ve şu an oğlum cezaevinde tek başına."

Ben bu yazıyı yazarken, yani dün Welat'ın duruşması vardı. Ne oldu bilmiyorum. Ama bana öyle geliyor ki, çocuklarını öldürmeyen ve hapisliğe mahkûm etmeyen bir ülkede yaşamamanın onurunu çoktan kaybettik.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Devlet iki bin yıllık manastırın yolunu sattı

Orhan Miroğlu 24.02.2010

Tuhaf zamanlardayız doğrusu. Bu hafta size tuhaf bir satıştan söz etmek istiyorum.

Devlet, Midyat'a bağlı Hapsunnes (Mercimekli) köyünde bulunan iki bin yıllık manastırın yolunu, ihale açıp sattı. Hapsunnes ne Peru'da ne de Portekiz'de bir yer adı. Hapsunnes köyü, Mardin ili Midyat ilçesine bağlı bir köy. İki bin yıla uzanan bir tarihe sahip. Devlet adını değiştirdi bu köyün, Mercimekli yaptı. Şimdi de bu köyün içinde bulunan manastırın yolunu, ihale açıp sattı. Duyduğumda inanamadım.

Mardin'den o yana olup biten tuhaf olayları anlamanın birtakım zorlukları var tabii.

Benim, *Affet Bizi Marin* adıyla yayımlanan kitabımı okuyanların bana yazdıklarından biliyorum. Süryanileri az çok duymuştu herkes, ama Mihallemileri ilk kez duyduğunu yazan çok sayıda okur vardı.

Hapsunnes de öyle bir ad aslında. Dağın taşın Türkçeleştirildiği bir coğrafyanın içinde geçen eski adları hatırlamak ve bilmek kolay değil elbette.

Hapsunnes dediğinizde, yahu bu ne garip bir ad diye şaşırp kalabilir birçok okur.

Merak edenler ve yaz ayları için Mardin'i düşünenler için yazmak isterim, görülmesi gereken harika bir yer. Yağmaya rağmen bu böyle. Köylülerin arazi talebiyle dava ettikleri Mor Gabriel'e de çok yakın. Hapsunnes'e Mardin'den ve Batman'dan da gidilebiliyor.

Gelelim şu satış işine. Satışa konu olan ada ve parsel numaraları köylülerin verdiği bilgiye göre şöyle:

1- ada n 108, parsel: 24 (rahbey zerkey - sarışın rahibe) 97 bin TL'ye satılmış.

2- ada n 107, parsel: 68 (hawka mevkii) 31 bin TL.

Söylendiğine göre her iki parsel de Mehmet Zeki Alan'a geçen yılın eylül ayında satılmış. Arazilerin esas sahibinin Mehmet Ata Alan olduğu söyleniyor.

Hapsunnes köyü bir tarih ve uygarlıklar merkezi aslında. Ama buna aldırış eden yok. Der Qayım-Mor Loozor Manastırı burada inşa edildi. Manastırın inşa edildiği yer aslında çok eski.

Asurlular döneminde Kameriler ve Şemsilerin ibadet ettikleri yer olarak biliniyor. Manastır ise daha sonraları ve bölgeye Hristiyanlığın yayıldığı 500'lü yıllarda inşa edildi.

Manastırın avlusunda bulunan inziva kulesinin bir eşi daha yok ve burada eğitim gören rahipler eğitim saatleri bittiğinde bu kulede inzivaya çekiliyorlardı. İhale usulüyle satılan Hazine arazisinin içerisinde yer alan bölgede, çok sayıda tarihî kuyu, mağara ve mezarlıklar bulunuyor. Bu tarihî alana 1989 yılında Hazine arazisi statüsü verildi ve sonra da satıldı. Tarihî kıymetini hatırlayan olmadı bu arada.

Satılan yolun kapatılması durumunda manastıra araçlarla ulaşım mümkün olamayacak, köydeki tepelerin etrafından ve yaya olarak dolaşmak zorunda kalınacak. Köylüler, şimdi manastırı ziyarete gelenler helikopterle mi gelecekler diye soruyorlar haklı olarak.

Hapsunnes bölgedeki 70'e yakın Mihallemi köyü içinde, Hristiyan halkın yaşadığı tek köy. Köyde Kürtler de yaşıyor. Hapsunnes'te 35 ve yukarı yaş grubunda bulunan herkes dört dili de biliyor ve konuşuyor. Süryanice, Mihallemice, Kürtçe ve Türkçe. İki bin yıldır burada yaşayan halklar karşılıklı saygı içinde yaşayıp gitmişler. O kadar ki, köyün camiini 700'lü yıllarda Hapsunnesli bir rahip, Mor Şemun Dı Zeyte yaptırmış.

Tarihî mirasa saygı olsa, Hapsunnes gibi bir yerleşim alanı koruma altına alınırdı, buradaki tarihî eserler, Hazine malı diye satılan topraklarla birlikte satılmazdı. Ama galiba bu ülkenin kültür politikası 1071'den önceki tarihî mirası, tarihî mirastan saymıyor. 1071 yılından önceki tarihî mirasa karşı tutum akıl almaz bir yağma kültüründen ibaret..

Hapsunnes'teki tarihî eserlere ilk saldırı, köye su getirildiğinde gerçekleşti. Su için kanallar açılacak bahanesiyle,

köyün doğal bir parçası sayılan kayalıklar parçalandı, mağaralar dozerlerle yıkıldı ve yerle bir edildi. Köyün çok eski taş değirmenleri kırılıp atıldı.

Hapsunnes'teki Deyr Loozor Manastırı zaman zaman define avcıları tarafından yağma edildi. Manastırın görkemli inziva kulesinin üstünde yer alan ve her biri bir çalışma masası büyüklüğünde tarihî ve işlenmiş iki taş, kuleden aşağıya atılarak paramparça edildi.

Kültür Bakanı, Sayın Ertuğrul Günay'ın bu konularda ne kadar duyarlı olduğunu biliyorum.

Galiba ona seslenmekten başka çare de yok gibi.

Sayın Günay, Hapsunnes, tarihin bir emaneti, bu emanetin bu kadar ucuz ve pervasız yağma edilmesine seyirci kalmayın lütfen.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Güldünya, Şahe ve Medine

Orhan Miroğlu 10.03.2010

Dünya kadınlar günü kutlanıyor. Kadınlar bu yılın 8 Mart'ına da umutsuz ve çaresiz girdiler..

Dünyada ve Türkiye'de onlarca kadın öldürüldü, onlarcası intihar etti.

Vahşice ve acımasızca vuruldu kadınlar.. Otopsi raporlarına göre elleri bağlı ve bilinci açıkken toprağa gömülen 16 yaşındaki Medine'den geriye kalan bir fotoğraf bile yok.

Şahe, Güldünya ve diğerleri.. Kadınlarını öldüren, onlara zulüm eden bir ülkede ve dünyada yaşamının utancı bu yıl da hiç azalmadı Bu yıl da anaların yüreğini yakan acılar bitmedi.

Meclis, 'tarihî deneyimlerin ışığında' ve Dersim'i hatırlayarak anaların gözyaşlarını tartıştı, ama anaların gözyaşı akmaya devam etti..

Aşağıdaki yazı intihar eden bir kadının ardından ve dört yıl önce yazıldı. Değişen fazla bir şey yok yazık ki.

'8 Mart Dünya Kadınlar Günü' kutlu olsun..

"Kimselerle paylaşamadığı kahredici bir yalnızlık ve çaresizlik kuşatması altındayken, son bir umutla sığındığı baba evinden beklediği sahiplenmeyi ve hiç değilse gönlünü alacak ve ona haklı olduğunu söyleyecek birilerini bulamadan kocası ve iki çocuğuyla birlikte yaşadığı eve tekrar döndüğünde, Şahe'nin bilinci onu saran bir karanlık tarafından yutulmuş ve genç kadın hayatı kuşatan bütün gerçekliklerden kopmuştu.

Babasının evinden son kez dönerken, kalbi okadar kırık, onuru okadar yaralıydı ki, Harran ovasının üstüne doğan ve insana bu kış aylarında yaz sıcaklığını duyumsatan parlak ve lekesiz güneşin farkında değildi artık.

Günler ve geceler boyu döktüğü gözyaşı yüreğinin derinliklerinde uyanan nefreti ve bıkkınlığı dindirmeye yetmiyor, Şahe'nin yüreğine bıçak gibi saplanan sızı kanamaya devam ediyor ve ne yapsa ne etse acısı dinmek bilmiyordu.

Ve işte kuşkularının, o hep korumaya çalıştığı sabrının ve saflığının önüne geçtiği bir zamanda onlara acıdan ve kahırdan başka bir şey vermemiş dünyaya karşı işte canımız diyen kadınlardan biri oldu Urfalı Şahe Fidan, ve bir cumartesi günü, daha önce intiharı seçen hemcinsleri gibi intihar etti.

Sadece üç yıl sürmüş ve ona Abut ve Zehra adında iki çocuk vermiş evliliğiyle yaşadığı her yüzleşmede sonuç değişmiyor ve genç kadın bu üç yıl içinde, savrulup gitmiş umutlarının ve geleceğe dair bütün düşlerinin tıpkı birdenbire dağılan kumdan kaleler gibi yıkılmasına kahrediyordu. Sadece üç yıl dayanabildi bilumum töreye ve hayatın o dayanılmaz ağırlığına.

Bir ömrün onun ve tanıdığı başka kadınların yaşadığı gibi sürüp gitmeyeceğini anlaması için, yıllar değil, sadece üç yıl yetmişti Şahe'ye.

Mutlulukların ve onurlu bir hayatın yasaklandığı bir dünyayı, artık akli ve bilinciyle anlayamaz hale geldiğinde, canına kıyıp, kısa sürmüş bir ömre son vermek bir çare, bir kurtuluş olarak belirdi Şahe'nin hayatında.

Kutsallaştırılmış bir fikre bir düşünceye, büyük bir sadakatle bağlılığın ve bu uğurda ölümün tercih edilmesi gibi değil, ama, sadece kör inançlara karşı 'işte hayatım' diyen bir tercihin sahibi oldu Şahe.

Genç kadın ölüme giderken, bir buçuk yaşındaki oğlu Abut'u bağladı sırtına. Abut o anda, hayatla ölüm arasındaki sınırın, bir annenin sırtında sallanıp duran işareti gibiydi.

Boğazına ipi geçirdikten sonra, kendini asan annesi, onun vücudunu da titretiyor, Abut ağlıyor ve annesinin onu sardığı çarşıftan kurtulmaya çalışıyordu.

Abut'un ağlaması duyulduğunda, gelip Şahe'yi kendini astığı banyonun içinden çıkardılar. Abut'u sarılı olduğu çarşıftan kurtarıp, annesinin ölü bedeninden ayırdılar.

'Bizde evlenen kadının koca evinden ancak cesedi çıkar, senin yanın, kocanın yanındır' demişlerdi Şahe'ye. O'nun bir isyan çığlığı gibi gerçekleşen ölümü, bu kör inancın, 'töresel' zulmün sonucuydu. Bundan böyle, 'kocasının evinden cesedi çıkmış bir kadın' olarak hatırlanacaktı belki Şahe. Belki de canına kıyan diğer Şaheler gibi, unutulup gidecekti..

Anlatılanlara göre Zehra, annesi kendi canına kıydığında başka bir yerdeydi. Ama Abut, onu annesinden sonsuza dek koparan bu ölüme tanıklık etti. Hayatının bundan sonra tatlı bir saflık ve masumiyet içinde yaşanacak zamanlarının hiçbirine benzemeyen o cumartesi gününün anısını, büyüdüğünde kim ve nasıl hatırlatacak Abut'a?

Abut'un şimdilik okuyamadığı bir habere ve sonra da zamanla bir acıya ve aman vermeyecek olan bir yasa dönüşecek olan annesi Şahe'den, bu ülkenin kadınlarına bir borç kaldı geriye.

Berdel borcu. Borçlu öldü Şahe. O berdel verilmiş bir kızdı. Ölümü, berdel olarak gittiği aileyi 'mağdur' etmişti. Her iki ailede bu mağduriyeti gidermenin yolları aranıyor şimdi.

Fidan ailesi, ya Şahe'nin karşılığında berdel olarak aldıkları gelinin başlık parasını ödeyecek, ya da Şahe'nin on dokuz yaşındaki kız kardeşi Zarife, ablasının kocasına eş olacak.

Şahe'nin canına kıyarak yarattığı borcu ödemenin ve bu mağduriyeti gidermenin başka yolu yok çünkü..

Ölürsünüz, canınıza kıyarsınız,bazen de namusunuzdan şüphe edilir, aile meclisi kararıyla infaz edirsiniz, ama borcunuzu sıradaki kadınlar, sıradaki kız kardeşleriniz öder..”

ROJ TV’nin ekranı malum baskınla kararırken, kurumun çalışanlarından kafası yarılmış genç bir kadının bir ara ekrana yansıyan görüntüsü insanda hayal kırıklığı yaratıyordu. Çözüm için bunca kahırdan ve beladan sonra üretilen akıl bu kadar mı Allah aşkına? Damlara çıkıp anten kırmanın, evlerden televizyon kumandaları toplamanın faydası oldu mu ki, şimdi de geçmişte ancak bunlara yeten bu kadarcık bir akılla Avrupalıların da akılla oynanmaya çalışılıyor?

‘Stratejik Derinlik’ bu olmasa gerektir. Kürt sorununda Stratejik Derinlik üretecekseniz üç şeyin artık farkında olmanız lazım:

– Remzi Kartal’ın ve Zübeyr Aydar’ın Brüksel’de işi kalmadı, onların gelip memleketlerinde Van ve Siirt’te siyasal hak kullanmalarını sağlamanız lazım.

– Tıpkı TRT gibi, ROJ’un yeryüzünde yaşayan bütün Kürtlerin miladi kültürel kurumu olduğunu bilmeniz lazım.

– PKK’yi ‘Al Capon Çetesi’ gibi görmek ve Avrupalılara da öyle göstermekten vazgeçmeniz lazım.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İnkâr etme yüzleş

Orhan Miroğlu 17.03.2010

Türkiye’de hükümetler, şimdi olduğu gibi, devlet zihniyetiyle kısa bir intibak sorunu yaşıyorlar gibi görünseler de, somut olaylar karşısında takındıkları tutuma baktığınızda, zamanın hep devlet zihniyetinden yana işlediğini ve hep bu devlet zihniyetinin galebe çaldığını görebiliyorsunuz.

Lamı cimi yok, bu zihniyetin adı İttihatçılıktır.

Ve İttihatçılıkla intibak sorunu aşıldığında, gerisi teferruattır. Milli haysiyetlere sığınır, İttihatçıların Anadolu halklarına reva gördüğü zulmü unutursunuz.

Hristiyan halklara bu topraklarda uygulanan tehcir ve yaşatılan felaketler yabancı parlamentolarda alınan kararlar sonucu gündeme geldiğinde, yüzleşmeyi değil, inkâr zihniyetini savunmayı tercih edersiniz.

Tarihle ve hakikatle yüzleşmede, İttihatçı Talat Paşa kadar bile cesaretiniz olmaz.

Soykırım karar tasarılarının sonuncusu İsveç Parlamentosu’ndan bir oy farkla geçti.

Ama Seyfo Center’ın yaptığı açıklamaya bakılırsa bunun da sebebi, kararın aleyhinde oy kullananların soykırıma inanmaması değil. Seyfo Center’ı bilmeyenler olabilir. Burası Süryanilerin soykırım araştırma merkezi gibi bir işleve sahip. Seyfo, bilmeyen okurlar için yazmak gerekir; Mertz Yergen Ermeniler için neyse Seyfo da Süryaniler için odur. SHOAH Yahudiler için ne anlama geliyorsa, Seyfo da Süryaniler için o anlama geliyor.

Seyfo, Süryanilerin 1915’te yaşadığı felaketi anlatmak için kullanılıyor. Kılıç yılı, kılıçtan geçirme gibi anlamlara da gelir. İsveç Parlamentosu’nda kabul edilen kararın diğerlerinden farkı var. Bu karar, Süryani ve Rumlara karşı gerçekleşen uygulamaları da soykırım olarak kabul ediyor.

Seyfo Center, sözünü ettiğim açıklamasında, kararın lehine oy vermeyen İsveçli parlamenterlerin, soykırımı kabul etmedikleri veya anlamada zorlandıkları için değil, sırf Türkiye-İsveç ilişkileri zarar görmesin diye aleyhte oy kullandıklarını belirtiyordu. Bence bu çok doğru bir tesbit ve hiç mübalağa ya da abartı değil.

İsveç toplumu Süryani halkını belki de dünyada en iyi tanıyan toplum. Süryanilerin ikinci vatanı gibi İsveç. Kendi vatanlarında, Turabdin bölgesinin merkezinde yani Midyat ve çevresinde sadece üç bin Süryani yaşıyor.

Oysa Stockholm'e yakın büyükçe bir kasabada, Sötederya'da 20 binin üstünde Süryani var. İsveçlilerin, yıllar yılı kalabalık gruplarla ülkelerine akın eden bir halkın başına acaba neler geldi, kim bu halk, yurdunu yüzyıla yayılan bir zaman içinde neden terk etmeye zorlandı diye hiç merak etmeyeceklerini mi sanıyorsunuz?

Gerçek o ki, İsveç devleti, İsveç'in siyasi partileri ve sivil toplumu bu halkı bağrına bastı. Kültürel, siyasal haklar kullanmasının önünü açtı. İbrahim Baylan, Midyatlı bir Süryani. İsveç Sosyal Demokrat Parti'nin genel sekreteri. Yani partisi seçimleri kazanırsa, İsveç başbakanı olacak. Yılmaz Kerimo yine Midyatlı bir Süryani. Milletvekili ve partisinin il başkanlığını yapıyor. Geçen yıl Stockholm'e gittiğimde Süryani dostlar anlatmıştı. Aslen Hasankeyfli bir Süryani genci, bugün İsveç'te, İsveç Kralı'nın yıllık bütçesine karar veren komisyonda yer alıyor.

Geçen yıl, Süryanileri anlatan bir kitap yazmaya karar verdiğimde benim zihnimdeki Midyat ve Süryaniler bambaşkaydı, kitap bittiğinde ise bambaşka.. 1915'te yani Seyfo yılında benim doğup büyüdüğüm bu ilçede olup bitenleri merak edip, Süryanilerden dinlediğim hikâyeler ve bu konuda okuduğum tarih kitapları aklımı başımdan aldı. Kalbimi derinden yaraladı.

İki farklı zaman ve iki farklı bellek arasındaki mesafe yarılmış gibiydi.

Beşiri Ermenilerinden Gulê'nin kızı Midyatlı Marin'in hikâyesi ve Seyfo'dan kaçmaya çalışan Süryanilerin sığındığı Aynwerdo'nun direniş destanı gençlik yıllarımdan anıları arasında kalan, sokaklarında dolaştığım, yaz aylarında gidip akrabalarımın kaldığım o sakin ve huzurlu zamanların Midyat'ından çok farklıydı.

Süryaniler ve başka halkların trajedisi sanki 1915'te yaşandı ve bitti gibi düşünmek, sonra da Balkanlarda aynı şeyleri biz de yaşadık gibi tartışmalı bir mazeretin arkasına sığınmak bana hiç gerçekçi gelmiyor.

Hrant Dink daha üç yıl önce ve hepimizin gözleri önünde öldürüldü. Ermeni sorunu tarihsel ve güncel haliyle önemini korumaya devam ediyor.

Süryanilerin İsveç'te 20 civarında kiliseleri var. Kendi anayurtlarındaki iki manastırdan birinin –Mor Gabriel'in- toprakları yargı yoluyla ellerinden alınmaya çalışılıyor. Hapsunna'staki bir manastırın yolu ise, Hazine malı olarak ve ihale yoluyla çoktan satıldı. Süryanilerin katledildiği faili meçhul cinayetlerin dosyası tozlu raflarda bekliyor. Hakkâri'den Midyat'a, 1987'den 1998'e kadarki dönemde 45 kişi öldürüldü. (*Affet Bizi Marin*, Orhan Miroğlu, Everest Yayın., s.90)

Hem sonra, Dersim doğumlu kayıp kızların hikâyelerini nereye koyacağız, asit kuyuları, toplu mezarlar, uluslararası hukukta ne anlama geliyor bunu daha konuşmadı bu toplum.

Anlaşılan bunu konuşmak ve devlet adına bir tutum belirlemek için de başka ülkelerin parlamentolarından bu konuda bir gün çıkacak olan kararları bekleyeceğiz.

Bu netameli tarih söz konusu olduğunda İttihatçılığın Silivri sakinlerinden ibaret bir şey olmadığı gün gibi ortada.. İttihatçılık bir ulusal kabul görüyor ve bu ulusal kabulün merkezinde, Türk ulusunun, artık Anadolu'da başka halklarla birarada yaşayamayacağı fikri yer alıyor. Türkiye bu fikri aşabildiği ölçüde demokratikleşecek ve değişecek. Bunun için tarihle yeni bir hesaplaşma ve yüzleşme kaçınılmazdır.

İşin ironisi şurada ki, değişimin temel aktörü olan ve bu bakımdan da son on yılda, yeni İttihatçıların kanlı darbe planlarının hedefi haline gelmiş bir hükümet, tarihle barışmak ve tarihin ağır yükünden kurtulmak meselesinde, yaptıkları ve ettikleriyle, İttihatçılıkla intibak sorunu yaşamadığını bize her defasında göstermeye çalışıyor.

Suçun inkârına sahip çıkıyor, milli haysiyetlere sığınıyor ama, henüz mağdurların acısına ve yasına iyi gelebilecek bir tek jesti bile yok.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bediüzzaman Said-i Kurdî

Orhan Miroğlu 24.03.2010

Said-i Nursî 23 Mart 1960 yılında Urfa'da vefat etti. Ölümünün 50. yılında anılıyor, ama ölümünden sonra naaşına reva görülen muamelenin barındırdığı sırlar hâlâ keşfedilmiş değil.

Benim kuşağımın, İslami referanslarla arası pek iyi değildi. Sosyalist ideolojiye duyduğumuz bağlılık, İslami değerlere, başka fikirlere ve siyasi kültürlere ait birikimi görmemizi ve anlamamızı engelliyordu zaten. Dünyanın ve hayatın gri bölgesi yoktu hiç.

Sosyalizm gibi modern bir ideolojiyi savunuyorduk, ama Türkiye'nin her şeyden önce entelektüel damarlarını derinden etkilemiş ve halka mal olmuş Said-i Nursî hakkında ve mesela Necip Fazıl, Cemil Meriç gibi aydınlarımız hakkında hemen hiçbir fikrimiz yoktu. *Sosyalizmin Alfabetesi, Komünist Manifesto, En Güzel Dünya* gibi eserler başucu kitaplarımızdı. Bunların yanına bir de, her birinin gerçekten de çok trajik olarak yaşamış hayat hikâyelerine bakıp, dersler çıkarmaya çalıştığımız ve ulusal kimlik arayışlarımıza referans olarak kabul ettiğimiz ağabeylerimiz vardı ve Musa Anter bu etnik referansların merkezinde yaşayan en önemli politik şahsiyetti.

Said-i Nursî'nin fikirleri hakkındaki tartışmalar bugün de sürüyor. Ama benim için O, her şeyden önce, siyasal iktidarlara ve onların şiddetine boyun eğmemiş bir mütefekkidir. Olgunluk döneminde aklı ve kalbi sentezlemenin mücadelesini vermiştir. Akıl ve bilimsel gelişmeler ışığında yapılacak olan İslami yorumların, geleceğimizin şekillenmesinde büyük katkısı olacağına inanıyordu.

Türkiye'nin bugünkü siyasi tablosuna ve gidişata baktığınızda, yaşanmakta olan muazzam değişimin siyasi referansının dayandığı kodlarda, bu düşüncenin etkisini görebilirsiniz.

Said-Kurdî (O'na inananlar bu sıfatı da kullanırlardı) İngilizlerin İstanbul'u işgal etmelerine karşı durdu, Mustafa Kemal'i Milli Mücadele yıllarında destekledi. Ama Kemalist kadroların yeni bir ulus-devlet inşa sürecinde uygulamak istedikleri planların farkına vardığında Van'a geri döndü. Kemalistlerle arasına mesafe koydu ve yeni dönemin jakoben uygulamalarına karşı koyacak 'entelektüel açıdan muktedir' bir toplumsal gücün oluşması gerektiğine inandı. Hayatını bu amaca adadı.

Yaşadığı dönemdeki Kürt siyasi hareketlerine ve isyanlara ilgi duyduğu söylenemez. Şeyh Sait hareketini de kardeş kavgasına yol açacak endişesiyle desteklememiştir zaten.

O'nun Kürt coğrafyasında modern ve dinsel bilimleri Arapça, Türkçe ve Kürtçe öğretecek bir üniversitenin açılması projesi –ki bunun adını Medresetü'z Zehra koymuştu- hâlâ güncel. Mardin'de Artukoğulları Üniversitesi bünyesinde açılması düşünülen 'Yaşayan Diller' bölümünü, az çok bu fikrin hayata geçmesi olarak görmek mümkündür. Ama bir farkla ki, Said-i Kurdî Kürtçe eğitimi savunmuş ve bu dili sadece 'arkaik' bir dil olmanın ötesinde bir eğitim dili olarak görmüştür.

Said-i Nursî'nin Türkiye'deki her şey gibi 'Türleştirildiğini' unutmadan O'nu hatırlamak çok doğru olmaz. Onun fikirleri söz konusu olduğunda, bu Türkleştirmenin yarattığı haksızlık, Nur Hareketi içinde ve en azından Kürt Nurcular arasında yıllar yılı hep üzüntüyle hatırlanmış ve hissedilmiştir. Bu 'Türkleştirmenin' bir sonucu olarak, *Risalei Nur* Külliyyatı içinde geçen 'Kürt' ve 'Kürdistan' sözcüklerine yapılan atıfların ortadan kaldırılmış olması, Bediüzzaman'ın düşünsel mirasına aykırı ve ahlaki olmayan bir davranış olarak görülmüştür.

Geçmişin bu yanını düşündüğüm ve hatırladığım her zaman, bir şeye çok hayıflanırım. Nasıl olmuş da dünyanın en önemli düşünürlerini öğrenmenin büyük merakı içinde olduğum gençlik yıllarında, Said-i Nursî gibi bir âlimin kitaplarını, risalelerini hiç okumamış ve onun hayatını hiç merak etmemişim!.

Bu hayıflanmanın 'kendi kökleriyle buluşmaya' geç kalmış olmanın verdiği duygudan başka, benim için bir önemli sebebi daha var.

O da, babamın amcası olan Mihallemi Miri Halil Bey'le, Said-i Nursî'nin sürgünlüğe giden yollarda kader arkadaşlığı yapmış olmalarıdır.

Ben bu 'iki sürgün dost' arasında geçen münasebeti çok sonraları öğrendim.

Said-i Kurdî ve Halil Bey Isparta'da birlikte sürgün olarak yaşamışlar ve Halil Bey bu sürgünlüğe dayanamayıp kaçmış ve kırk gün süren bir yürüyüşten sonra Suriye'de Fransızlara sığınmıştı.

Bediüzzaman Saidi Nursî'yi anarken, onun düşünceleri hakkında sormamız gereken sorular bugün bir hayli fazla. Bir kere baştan sona trajik bir yaşam söz konusu. Sahibine bir mezar hakkı bile vermemiş bir yaşam. Ruhu şad olsun.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürdistan değişirken

Orhan Miroğlu 31.03.2010

Newroz'da iki sevgili dosttan gelen seyahat teklifini kabul edip bayramı Erbil ve Süleymaniye'de geçirdim. Newroz günü dağ taş insan kaynıyordu. Bizdeki kutlamalarda olduğu gibi büyük mitingler söz konusu değil tabii. Tam bir şenlik havası hâkim. Şehirler adeta boşalmış gibiydi. Newroz'u dağlarda kutlamak için erkenden yollara dökülmüş mahşerî kalabalığın yarattığı izdiham nedeniyle en fazla iki saat süren Erbil-Süleymaniye yolunu sekiz saatte ancak alabildik.

Kürdistan'a gitmeyeli bir on yıl kadar oluyor. 1990'lı yıllarda başlayan değişim kuşkusuz büyük aşamalar geçirmiş. Ve bu değişimi anlayabilmek için, Newroz tatili hiç iyi bir fırsat değil. Çünkü Newroz tatili burada neredeyse bir haftayı buluyor.

Bu yüzden gönlümden geçen birçok şeyi seyahat süremi uzatmama rağmen yapamadım.

GORAN-Değişim Hareketi'nin lideri Noşirvan Mustafa en çok görmek istediğim kişiydi. Ne yazık ki, randevu talebimi Türkiye'ye döneceğim gün kabul etti, ama onunla görüşmemiz de zamanlamadaki aksaklık nedeniyle mümkün olamadı.

Kürtlerin gündemi değişim. Her yerde bu konuşuluyor. Kürdistan'ın Erbil gibi, Süleymaniye gibi tarihî şehirleri ciddi ve maliyeti bir hayli yüksek 'mekân siyaseti' sonucu büyük bir değişim yaşıyor. Erbil'de inşa edilen ve edilmekte olan, İngiliz Köyü, İspanyol Köyü, Amerikan Köyü, hatta Ahmet Özal'ın inşa ettiği konutlar, şehrin bir bakıma yeni kalbi, yeni yerleşim alanları haline geliyor.

Öte yandan, 'Kürdistan idealinin her şeyi gizlediği dönemler' sanki sona eriyor.

Bu öyle bir sona eriş ki, halk arasında yolsuzluklara karşı büyük bir tepki mevcut.

Yine, bugün siyaset sahnesinde güçlü rollere sahip liderlerin savaş yıllarına ait politikalarla yüzleşmeleri gerektiğine ait bir inanç giderek güçleniyor. Halepçe katliamı hakkında GORAN ve YNK arasında süren ciddi tartışmalar söz konusu.

GORAN, aslında halkın değişim arzusunu temsil ediyor. Girdiği her iki seçimde elde ettiği başarının en önemli sebebi halktaki bu değişim ve yolsuzlukla m¼cadele talebi.

Ama lider kadrosunun savaş yıllarına ait bir takım pratikleri, GORAN'ın anlayabildiğim kadarıyla en b¼y¼k handikabı. Halk değişim için yeni ve yıpranmamış bir sivil vitrinden yana.

Yunus Mukriyani 18 yaşında. Bu yıl ilk kez oy kullanmış. 'Devlet geleneği'ni o temsil etiği için oyunu KDP'ye vermiş. şair Axa Han Mukriyani'nin torunu. Mukriyani şiirlerinin yanı sıra kom¼nist olmasıyla da ¼nl¼ bir aydın. 1992'de Kerk¼k'te asmişlar Axa Hani. Torunu Yunus Mukriyani, "eğer," diyor "GORAN'ın liderliğini Berham Salih yapsaydı, GORAN, KDP'den fazla oy alabilirdi". Yunus'a g¼re bunun sebebi, Berham Salih'in, bu hen¼z y¼zleřilmedięi için bir takım incitici ve y¼rek burkan spekülasyonlara konu olan 'savaş mirasına' ait bir rol¼n¼n olmaması; yani geğmişte bir peşmerge lideri değil, bir siyasi lider olması. Federe b¼lgedeki başkanlık seçimlerinde Londra'dan gelip aday olan Kemal Mirawderi'nin y¼zde 25 oy alması da buna bağlanıyor.

Seçimlerde, Mesut Barzani'ye şunu s¼yleme cesareti g¼sterebilmiř Mirawderi:

"K¼rdistan'ı terk et, kaybedeceksin ve seni yolsuzluktan hapse atacağım. Mustafa Barzani sadece senin baban değildi, bizim de babamızdı, hanęerini ve onurunu bize miras bırakıp gitti."

Yolsuzluk b¼y¼k bir sorun. Her iki partinin –KDP ve YNK- bazı siyasi kadroları arasında K¼rdistan'ın maliyesinden pay alma m¼cadelesi kimsenin g¼z¼nden kaçmıyor. Bir ęeřit diyet talebi bu. Yolsuzluğu ayyuka ęıkımıř biri için eleştiri y¼nelttięinizde veya yetkilerinin elinden alınmasını talep ettiğinizde, ř¼yle cevaplar alabiliyorsunuz: "...ama bu adam yaralı peşmergelere yardım etmişti ya.."

Yani adam yanlış, ama diyet borcumuz var. K¼rdistan'ın ¼demekte olduğu, diyet borcundan K¼rdistan'ın sınırları dışında yaşayan başka K¼rtlerin de fazlasıyla nasıplendiği, ¼rnekleriyle anlatılıyor.

K¼rdistan'ın azınlıklar politikası ise gelişkin bir demokraside olabileceği kadar iyi ve normal. Erbil'in Ankava mahallesinde yaşayan Hıristiyan halk ¼zg¼rl¼klerin tadını ęıkarıyor. Ankava'nın etnik yapısını korumak için belediye birtakım haklar tanınmış. M¼sl¼manlar ¼yle rastgele burada konut sahibi olamıyorlar. Ve Ankava, Bağdat ve Musul'dan h¼l¼ Hıristiyan g¼ę¼ almaya devam ediyor.

G¼ęler, s¼rg¼nler ve katliamlar sonucu tarihin ve Mezopotamya'nın azalan halklarının korunması geręekten de takdire çayan.

Bir Newroz seyahati b¼yle geçti. Halepęe şehrine dikilen anıtı ve m¼zeyi g¼rd¼m. S¼leymaniye'de, Saddam d¼neminin bir cezaevini m¼ze haline getirmişler. Seyahati unutulmaz kılan da buydu aslında. Bir soykırım m¼zesini ilk kez g¼rmek, insanlığa karşı işlenen suçların mek¼nı olmuş bir cezaevinin ise m¼zeye d¼n¼řm¼ř h¼crelerinde, koğuşlarında dolaşmak.. ¼ok b¼y¼k acılar s¼z konusu. Bu kadar b¼y¼k acılardan geğmiş bir toplumu ¼zg¼rl¼ę¼n, adaletin ve eşitliğin dışında hiçbir şey memnun edemez artık.

K¼rdistanı partiler, bu geręeęin farkında olabildikleri ¼lę¼de kendileri de değişecek ve tarihe epey geç kalmış yeni bir ulus inşasını başarıyla tamamlayacaklardır. Geğmişte, Irak'ın Vietnam olacağını s¼yleyenler, bug¼n de Amerika ęekilirse, Arapların K¼rtlerle savaşacaklarını iddia ediyorlar. Fena halde yanılıyorlar. Irak'ta b¼t¼n açmazları ve sorunlarıyla beraber, burada yaşayan uluslar birarada yaşamayı m¼mk¼n kılacak yeni bir demokrasi inşası geręekleřtiriyorlar.

Bahęeli Urfa'da, Baykal Siirt'te, Umum M¼fettiř Kanadoğlu Van'da.. Tarih tekerr¼r m¼ ediyor acaba, nedir? İttihatçıların Kemalistlerin ve milliyetęilerin ittifak halinde başlattığı 'anayasa savaşlarında' K¼rtlere ihtiyaç h¼sıl oldu galiba. Cepheyi genişletmek istiyorlar.

Ama havalarını alırlar. Kürtler eski Kürtler değil artık. Onların gönlü elbette yeni bir anayasadan yanadır. Gerçek bir demokrasi ve gerçek bir barış isteyen herkes gibi. Bu değişim paketi, bu yolu açıyor. Tünelin sonundaki ışığı görüyoruz. Ama o ışığa varmak için daha çok mücadeleye ihtiyaç olduğu da muhakkak. Binbir dereden su getirip bu değişim paketine hayır demeye hakkımız yok. En çok Kürtlere zarar vermiş, onların kırk bininin katli üzerine inşa edilmiş bir savaşın bu yargı ve bu hukuk sayesinde mümkün olabildiğini ne kimse unutmali ne Kürtler.. Evet, bu anayasa değişikliği beni de dört yıl hapisten, beş yıl siyasi yasaktan kurtarmıyor. Ama olası bir referandumda oyum elbette evet olacaktır.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şimdi değilse ne zaman

Orhan Miroğlu 07.04.2010

Yüksek seçim barajının makul bir seviyeye indirilmesi, anayasa değişiklik paketi tartışmalarında somut ve sorunsuz bir uzlaşma zemini olarak ortaya çıkıyor. Üstelik anayasa değişikliği de gerektirmiyor.

Ama bir yandan da, bu hayati konuya AK Parti ilgisiz kalmaya devam ediyor.

AK Partinin kronik bir endişesi var. Siyasi pragmatizm açısından baktığınızda bu kronik endişeyi anlamak o kadar zor değil. Diyarbakır'da 2002 seçimlerinde DTP 240 bin oyla parlamentoya hiç milletvekili sokamazken, bunun dörtte biri kadar bir oyla, AK Parti bu ildeki milletvekillerinin tamamına yakını aldı. Diğer başka illerde de durum farklı değildi. CHP bile 5-10 bin oyla milletvekili çıkardı.

Bağımsız adaylarla Meclis'e girme ve grup kurma şansı olan yegâne parti bugün de BDP'dir.

Oysa, 13 Mart 2008 yılında kabul edilen bir yasayla kanaatimce bağımsız adayların seçilmesi de zorlaştırıldı. Yurtdışındaki TC yurttaşları, mektupla, elektronik ortamda, yaşadıkları ülkelerde oy kullanabilecekler. YSK, Yurtdışı İlçe Seçim Kurulu oluşturacak. Seçmenlerin hangi usulle oy kullanacaklarına Dışişleri Bakanlığı'nın da onayını alarak karar verecek. Ama yurtdışındaki seçmenler sadece seçime katılan siyasi partilere oy verebilecek, bağımsız adaylara oy kullanamayacaklar. Bu durum büyük partilerin oylarını arttıracak için, bağımsız aday olarak seçilmek gayet zorlaşacaktır. Yurtdışındaki vatandaşların oy kullanma hakkı elbette demokratik bir haktır. Ama, baraj engeli yüzünden bağımsız adaylarla seçime giren ve grup kurmayı başaran bir siyasi hareketin olduğu bir ülkede, bağımsızlara oy verilemez diye yasaya madde koymak neyin nesidir?

Baraj makul bir seviyeye inmezse, BDP'nin bağımsız adaylarla seçime girmenin dışında bir şansı var mı?

Gelelim Türkiye Milletvekilliği'ne. Bu büyük bir kandırmaca, tam bir Bizans oyunu.

Yeni seçmenlerle beraber, –diyelim ki yaklaşık üç milyon oy–, genel toplamda yüzde yedi oya tekabül edecektir; bu, yedi milletvekili demek. Yani grup kurmaya ve dolayısıyla Meclis çalışmalarına katılmaya yetmeyen bir sayı. Bu durum, açıktır ki, sadece BDP'yi düşünerek taammüden tasarlanmış bir seçim hilesi.

Seçim barajı 1987'den beri, istikrarın en büyük engeli olarak korunmaya devam ediyor.

1987 ve 2002 yılları arasında yapılan seçimlerde toplam 29,1 milyon oy temsil olanağı bulamadı. Buna rağmen, Anayasa Mahkemesi, yüksek barajın Anayasa'ya aykırılığı öne sürülerek açılan davada, "Yüzde 10'luk baraj yönetimde istikrar ilkesine uygundur ve temsilde adalet ilkesiyle bağdaşmaktadır" diye karar verdi.

Geçmişte yüksek seçim barajının ısrarlı bir biçimde korunmasından şunlar amaçlanmış olabilir:

1- Seçmeni iki büyük parti arasında tercihe zorlamak, oyum boşa gitmesin inancıyla hareket etmesini sağlamak.

2- Bölgesel ya da etnik partilerin kurulmasını engellemek

3- (2). maddedeki amaç hâsıl olmuyorsa bu partilerin parlamentoya girmelerini engellemek.

Birinci ve ikinci maddedeki amacın 1987'den bu yana hiçbir seçimde hâsıl olmadığı ve her seçime en az yirmi partiyle girildiği biliniyor. Dolayısıyla, 1987-2002 yılı arasında oy kullanan seçmenin yarısının oyu büyük partilere gitmedi, boşa gitti.

Ama üçüncü maddede belirtilen amacın hâsıl olduğunu ve bu hâsıl olduğu için de Kürt sivil siyasetinin zayıf kaldığı ve her iki halkın siyasal ilişkilerinde derin bir ayrışmanın yaşandığı açık.

Tarih, bugün, baraj konusunda, dolayısıyla Kürt-Türk siyasal ilişkilerinin normalleşmesi konusunda, AK Parti'ye önemli bir fırsat sunuyor. Kürt sorununda gerçek bir uzlaşma zeminine giden yegâne yolu açacak tarihî bir fırsattır bu.

Açılımdaki siyasi kilitlenmeyi açmaya ve açılımın iki önemli muhatabı ve aktörü AK Parti ve BDP arasında yaşanan güven bunalımını, Kürt tarafındaki, "tasfiye korkusunu" aşmaya yarayacak bir fırsat..

Barajın makul bir seviyeye inmesi, doğuracağı siyasi sonuçlar açısından hayati önem taşıyor.

Siyasi istikrar ve demokrasi için değişim paketini önemsemekle beraber, yeterli bulmayan ve barajın kaldırılmasını savunan sivil toplum örgütlerine, TÜSİAD'a ve BDP'ye kızanlar, ya bu ülkede yaşamadılar, ya da niyetleri son derece sorunlu.

Eğer, üstünde en çok toplumsal ve siyasi uzlaşma olan bir konuda AK Parti gerekeni yapmayacak ve barajın inmesiyle BDP veya Saadet Partisi'ne kaptıracağı birkaç milletvekilini bu tarihî adımdan daha değerli bulacaksa, söyleyecek söz yok.

Ama o zaman da, "BDP'nin siyasallaştırdığı kitle, giderek ulusal bir bilinçle hareket ediyor, siyasallaşan bu kitle ile Türkiye toplumu arasındaki mesafe yavaş yavaş açılıyor" (Yalçın Akdoğan, 4 nisan, *Star Açık Görüş*) diye şikayet etmenin faydası ve anlamı kalmaz.

Kaldı ki bu mesafenin varlığı bir sır değil artık. On yıldır yazıp duruyorum, "iki farklı ulusal psikoloji oluştu bu ülkede" diye. Bu ulusal psikolojiler ehlileşmeden ve herkesin eşit siyasi haklar kullanacağı ortak bir siyasi mecrada buluşmaları sağlanmadan, demokrasi de olmaz, istikrar da.

Kürtler siyasallaşıyor diye suçlu arayıp feryat etmenin de faydası yok. Siyasallaşmayıp ne yapacaklardı, toptan dağa mı çıksalardı, bilmem ki!

Olan, olması gerektiği gibi ve başka bir şey de olamayacağı için olmuştur. Tarihsel bir anlamı ve sebebi var bu siyasallaşmanın. BDP-PKK hattının otuz yıldır yaptığı, bu tarihsel doğumu kolaylaştıran siyasi bir ebelikten ibarettir.

Bu, o kadar ayan beyan bir "uluslaşma süreci" ki, güvendiğiniz dindarlar da bir gün milliyetçi olur çıkarlar ve buna hem şaşar hem üzülürsünüz. (Bakınız, Yalçın Akdoğan –aynı yazı)

Hem sonra insanın kendini bir ulusa ait hissetmesi o kadar da fena bir şey değil, hatta modern anlamı olan bir şeydir de.

Yeter ki bu aidiyet duygusu, birarada yaşamayı mümkün kılacak başka ortak aidiyetlerden bir kopuş gibi yaşanmasın. Türkiye’de olan sanırım tam da böyle bir şey.

Buna yol açan da, Kürtleri siyasal kuşatma altında tutma gayretidir.

Özcesi, birkaç milletvekili fazla çıkarmanın hesabını yapar, Kürt siyasallaşmasını kendi coğrafyasına hapsederseniz, diyalog kuracağınız en son kuşağın temsilcileri olan Fırat Anlı ve Abdullah Demirbaşları zindanlara tıkarırsanız, gün gelir, karşınızda, onu dağa gitmekten caydırmak isteyen ve bunun için ta Hewler’e – Erbil- kadar giden AKP’li bürokrat babasına “sen de kal burada, hevallere sana da bir görev verir” diyen 14 yaşındaki ‘gerilla-çocuklardan’ başka kimseyi bulamazsınız. (Bakınız, Ragıp Duran, *Express* dergisi.)

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Azadiya Welat *

Orhan Miroğlu 14.04.2010

Kürtçe yayımlanan *Azadiya Welat* gazetesinin yazışleri müdürü Mehdi Tanrıkulu yargılandığı davada Kürtçe savunma yapmak isteyince tutuklandı.

Mehdi Tanrıkulu’nu Diyarbakır cezaevinden tanırım. 12 Eylül’den sonra, yirmi yıl kadar hapis yatanlardandır.

Cezasını bitirip tahliye olunca yayıncılık işine girdi. TEVN Yayınevi’ni kurdu. Bastığı kitaplardan ötürü yargılandı. Birçok kez tutuklandı. Ama Lozan’ın 39/4. maddesine hep sadık kaldı. Mahkemelerde Kürtçe konuştu, duruşmalarda Kürtçe bilen tercüman talep etti.

Mehdi’nin yeniden tutuklanması beni alıp geçmiş yıllara götürdü.

Diyarbakır cezaevinde, 17. koğuşta beraber hapis yattığımız birçok genç, tahliye olduklarında dağa çıktı. Bu gençlerden kaç kişi hayatta, bugün bilmek hiç kolay değil..

Diyarbakır cezaevinden çıkıp ta o yıllarda dağın yolunu tutmayan çok az sayıda insan vardır. Dağa çıkanların çoğu da öldürüldü.

Mahmut Tanrıkulu, Şehmus Çelik, Ali Temel, Emin Kılıç, Metin Ergin, Selahattin Ayan.. Bunlar, benim hatırladıklarım.. Bir zamanlar aynı koğuşu yani 17. koğuşu paylaştığımız ama şimdi hayatta olmayan isimler..

Dostlarla beraber, Diyarbakır cezaevinin sohbetine oturup, geçmişi andığımızda, bugün artık hayatta olmayanların hikâyeleri gelir aklımıza. Hesap etmeye kalkarız, kimler öldü kimler kaldı diye. Ama bu hesap bir yere kadar gelir, orada durur. Ölümden kalıma bir hesaptır bu. Bildiklerimiz kifayet etmez bu hesabı tutmaya..

Mehdi Tanrıkulu dağa çıkmadı, bunun yerine siyasi alanda yayıncı kimliğiyle varolmak için didindi durdu. Şimdi çalıştığı gazetenin ise çoktan basın tarihine geçen ilginç bir hikâyesi var.

Azadiya Welat gazetesi yayımlandığı tarihten bugüne kadar sayısız kez toplatıldı. Çalışanları, yöneticileri ve yazarları hakkında davalar açıldı

Metin Alataş gazetesinin Adana bürosunda çalışıyordu. 3 nisan da gazetesinin dağıtımından sonra kendisinden bir daha haber alınamadı. 4 nisan günü Metin'in cesedi bir portakal ağacına asılı olarak bulundu. Gazete bugüne kadar toplam yedi kez kapatıldı. Eski yazışları müdürü Hamdullah Yılmaz'a 21 dava açıldı. Yayın yönetmenlerinden Tayip Temel'e bir yıl iki ay hapis cezası verildi. Diyarbakır cezaevinde tutuklu olan yayın yönetmeni Vedat Kurşun'a toplam 525 yıl hapis cezası isteniyor.

Yazışları müdürü Emine Demir için de 200 yıl hapis isteniyor. Gazetesinin yazışları müdürlerinden Ozan Kılıç'a verilen hapis cezası şimdiden 26 yılı bulmuş durumda. Cezaların toplamı ise neredeyse bin yıla yaklaşıyor.

Azadiya Welat, Kürtçe yayımlandığı için değil, ama Terörle Mücadele Yasası'na (TMY) aykırı yayın yaptığı gerekçesiyle engelleniyor. Bir Kürtçe gazetesinin doğal olarak Kürt toplumu hakkında çeşitli haberler yapması, Kürt edebiyatı ve kültürüne sayfalarında yer vermesi beklenir. Böyle bir yayıncılık Kürt siyasetinin izlediği politikalara kayıtsız kalamaz. Peki, böyle bir yayın çizgisi, PKK'yi görmezlikten gelebilir mi? PKK liderlerinin yaptığı açıklamaları, verdiği demeçleri yok sayabilir mi? Soruyu Kürt basını ile sınırlamayıp, Türk medyası açısından da sorabiliriz. Ama değişen bir şey olmaz. Bu soruya verilecek cevap "hayır"dır. Son yıllarda PKK liderleri ve yöneticileriyle sayısız söyleşiler yapıldı. Yüzlerce hatta belki de binlerce makale yazıldı. Türkiye'nin en ünlü gazetecileri Kandil'e gidip röportajlar yaptılar. Bu çabaların bir tek amacı var. Kürt sorununu bütün boyutlarıyla anlamaya çalışmak. Anlamadan, doğurduğu sonuçları yok sayarak, bir sorunu çözmek mümkün değil çünkü.

İşte tam da bu gazetecilik görevi yerine getirildiğinde çifte standartlarla karşı karşıya kalınıyor. Kürt medyası için adeta yasak olan birçok konu, bazı istisnai örnekler dışında, Türk medyasında artık serbestçe tartışılıyor, haberi yazılıyor, yorumu yapılıyor.

Bu konuda bir çifte standart var ve bu sadece medya alanıyla da sınırlı bir şey değil.

Kürt aydınları, siyasetçileri, "PKK bu ülkenin gerçeğidir ve Türkiye bu gerçekle yüzleşmelidir" ya da "Kürt sorunu askerî yöntemlerle değil, siyasi yöntemlerle çözülür" dediklerinde haklarında dava açılıyor.

Bir Kürt politikacı Öcalan'ın cezaevi koşullarına dikkat çeken bir beyanat verse, bu soruşturma sebebidir. Bir Kürt aydını, PKK'siz çözümün mümkün olmadığına dair bir kanaat belirtse bu da dava konusu olur. Yüzlerce örneği var bunun. Nitekim benzer şeyler söylediğim için hakkımda iki ayrı dava açıldı. Birinden 10 ay, birinden de iki buçuk yıl ceza aldım. Her iki dava da Yargıtay aşamasında. Buna benzer yüzlerce davada Kürt aydınları, gazetecileri ve siyasetçileri yargılanmaya devam ediyor.

Eskiden birini yakalayıp savcılığa yasadışı örgütle ilişkisi olduğu gerekçesiyle teslim ettiklerinde, en azından deliller nerede diye sorulurdu. Ve işkenceyle alınan ifadelerin dışında somut maddi deliller de talep edilirdi. TMY öyle bir hale getirildi ki, şimdi delile filan hiç gerek yok

"Örgüt üyesi olmadığınız, örgüt hiyerarşisi içinde belli bir yeriniz olmadığı" peşinen kabul ediliyor, ama herhalde aklınızdan şüphe edildiği için, örgüt üyesi gibi davrandığınız iddia edilebiliyor.. İddianamelerde, sizden haberi bile olmayan, bir terör örgütüne yardım ettiğiniz kabul ediliyor; hatta çoğu zaman da hukuk dışı kabullerle hazırlanan bu iddianamelerde, birden bire örgüt üyelerinden bile daha aktif işler yapan biri haline getiriliyorsunuz.

Azadiya Welat'ın, BDP'lilerin, Kürt yazarlarının, çeşitli gösterilerde taş atmakla suçlanan binlerce Kürt çocuğun, TMY karşısındaki pozisyonu tam olarak böyle bir şey. Ve TMY değişmediği sürece Kürtçe serbest olsa bile, Kürtçe yayıncılık, Kürtlerin kendi gerçeklerini bu topluma ya da merak edenlere anlatmaları, konuşmaları, yorumlamaları hep yasaklanacaktır.

Bir gazetenin yöneticilerinin bin yıl hapis cezası talebiyle yargılanması utanç verici bir durum olarak değil, normal bir durum olarak görülecektir.

Ahmet Türk'e yapılan saldırı, yüzüne atılan yumruk, demokrasiye ve barışa tahammülü olmayan ırkçıların ve faşistlerin, çaresizliğini, acizliğini ve zavallılığını bir kez daha ortaya koyuyor.

Bu saldırıya asla suskun kalmamak lazım, şiddetle kınamak lazım.

Diyarbakır cezaevinde gördüğü işkencelerden sonraki zamanlarda acıdığı kadar olmasa da, Ahmet Türk'ün bu yumruktan sonra da, canı acımıştır muhakkak..

Ama hiç kuşkusu olmasın kimsenin, yüreğindeki barış umudu, demokrasi inancı biraz daha güçlenmiştir..

Biri gidip şimdi Samsun'u sorsa Ahmet Türk'e, sanki bu şehirde saldırıya uğramamış gibi de konuşur ve anlatır..

Büyüklüğü, asilliği bundandır.

* *Azadiya Welat - Ülkenin Özgürlüğü*

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AGHET

Orhan Miroğlu 21.04.2010

Bu yıl 24 Nisan yaklaşırken Almanya'da soykırım ve ulusçuluk üzerine ciddi tartışmalar yürütüldü. Türkiyeli sol-demokrat çevrelerin hazırladıkları programlar bir hafta öncesinden başladı.

AGIF-Avrupa Göçmen İşçi Federasyonu, Sol Forum ve *Köksüz Dergisi*'nin düzenlediği etkinlikler, Hrant Dink'in bir konuşmasına atfen "23,5 Nisan a doğru: 1915-Soykırım ve Ulusçuluk" adını taşıyan bir programla geçen hafta Hamburg'da başladı ve hâlâ sürüyor.

Toplantılara ilgi büyüktü. Gece yarısına kadar süren hararetli bir tartışmanın içinde buldum kendimi. Kürt-Türk aydınları, Ermeni ve Süryani dostlarla beraber tarih içinde bir yolculuğa çıkmış gibiydik.

İki günlüğüne gittim Hamburg'a ama dün itibariyle altı gün bitti. İzlanda'daki volkan patlamasının yaydığı dumanlar Avrupa hava sahasını felce uğrattınca Türkiye'ye dönemedim. Gökyüzünü kaplayan felakete karşı beklemekten başka yapacak bir şey yoktu tabii.. Ama tabiatın bu beklenmedik azizliği, bir zamanlar bu topraklarda insan eliyle gerçekleşen büyük felaketle, toplama kampları deneyinin travması ve sonuçlarıyla Almanya'da nasıl baş edildiğini görmek ve anlamak için aslında iyi de bir fırsat oldu.

Almanya, hatırlama kültürünün sürekli canlı tutulduğu bir ülke ve Alman halkı unutmaya ve unutturmaya karşı, insanda hayranlık uyandıran müthiş bir siyasi tutum geliştirmiş. Sadece Hamburg'da katledilen insanların anısı için üç bin civarında küçük anıt var. Kim nereden ve hangi tarihte alınıp götürülmüş veya infaz edilmişse, bunlar isimleri ve fotoğraflarıyla beraber şehrin dört bir yanındaki anıtsal mekânlara yazılmış. Yahudi, Çingene

ve komünist kurbanların yaşayan aileleri için maddi-manevi destek programları ise, yıllardır ve aralıksız sürüyor.

Hamburg'dan 30 kilometre uzakta bulunan bir toplama kampı –Gedengkstatte Neuengamme- devasa bir hatırlama ve araştırma müzesine dönüştürülmüş. Burada savaştan sonra ele geçirilen sayfalar dolusu bilgi, belge ve doküman olağanüstü bir düzen içinde korunuyor. Bu belge ve dokümanların tümü katiller ve kurbanları hakkında.

Almanlar bu yıl bir belgesel film yaptılar ve tarihle hesaplaşmaya muazzam bir katkı daha gerçekleştirdiler. Almanya Dışilişkiler Bakanlığı arşivindeki binlerce mektup ve belgeden yararlanarak hazırlanan filmin anlatıcıları aslında bu arşivlerde yer alan binlerce belgeyi, mektubu kaleme almış kişiler.

AGHET'in gösterimi yeni gerçekleşti. Ama filmin bütün dünyada hararetle bir tartışma başlatmaya aday olduğu açık. Filmin birçok anlatıcısı var. Ve bu anlatıcılar, 1915'te Türkiye'de görev yapmış misyonerleri, diplomatları ve gazetecileri canlandırıyorlar. Doğrusu çok başarılılar ve onları dinlerken olayları bizzat yaşamış insanları dinlemekte olduğunuzun sarsıcı hissine kapılıyorsunuz.

Tacy Arkinson: "Almanlar, Türkler ve şeytan üçlü bir ittifakta buluştular. Ermenilerin durumu Almanlar için konu bile değildi. Oysa Türkleri elimize geçirmiştik, askerî ve ekonomik olarak. Osmanlı avucumuzun içindeydi. Bu kıyımı engelleyebilirdik. Biz istemeseydik bu olmazdı."

Katharina Schüttler: "Her yerde ailesini kaybetmiş çocuklar dolaşıyordu."

Lesli A. Davis: "Yollar ceset doluydu. Bütün ülke bir cesetler vitriniydi. Daha delice söylemek icap ederse, bütün ülke bir mezbaha gibiydi. İnsan yetmiş seksen yaşındaki çaresiz insanları, kör ve yardıma muhtaç güçsüz çocukları, bitkin bebekleri perişan görünce, böyle bir şeyi haklı gösterecek bir gerekçe bulamıyordu."

Henri Morgenthau: "Binlerce insan hiç haber verilmeden evlerinden kaçırılmışlardı. Açlıktan ve soğuktan değil, nöbetçi askerlerin hunharca davranışlarından ölmüşlerdi."

Alma Johansson: "Sadece seyretmek ve hiçbir şey yapamamak ve insanın kendisinin hayatta kalması.. Bunun ne demek olduğunu bilir misiniz?"

Arthur Abraham, Ermeni Dünya Boks Şampiyonu: "Türkiye'nin bu gerçeği kabul etmesi için herkesin bir şeyler yapması gerekir. İnsanın kendi ailesinin başına gelmiş gibi bir şey bu."

Samuel S. McClure: "Jön Türkler yeni bir fikrin propagandasını yapıyorlardı. Türkiye Türklerindir. Bu fikir dinsel bir fanatizmin sonucu değildi. Talat Paşa Berlin ile cehennem arasında yer alan en büyük diktatördü."

Rafael Lemkin: "Türkler, yanlarında Almanya olduğu için, bu katliamın hesabının sorulmayacağına inanıyorlardı. Müttefiklerden cesaret alıyorlardı.

Henri Morgenthau: "Talat'a dedim ki, 'birkaç Ermeni size ihanet etmiş olabilir. Bu bütün bir halkı tehcir etmek için bir sebep midir?' Talat ise, 'bunun önüne geçilemez' diye cevap verdi."

Martin Niepare: "Masrafları ABD'ye ait olmak üzere tehcir edilenlerin gemilerle ABD'ye getirilmeleri teklifi reddedildi."

Henri Morgenthau: "Talat Paşa soykırımdan sonra beni aradı. 'Artık Ermeniler yok, veliahtları da yok' dedi. 'Amerika'da sigorta şirketlerinde yatan paraları artık bizim hakkımız, bunların listelerini bizim için çıkarabilir misiniz' dedi. Tabii ki reddettim."

Raphael Lemkin: “Talat Paşa’nın katili kendisini insanlığın vicdanının uygulayıcısı olarak görüyordu. Bir kişi kendisini böyle görüyorsa, bir halka karşı işlenen suçun bir başka anlamı olmalıydı. O zamanlar tam bir fikrim yoktu ama dünyanın ırkçı inançlarına karşı koyacak bir yasası olmalıydı.”

... Ve Fırat’ın sularına atılan insanlar soykırım konvansiyonunun hazırlanmasına sebep oldular.

İşte bir film ve hatırlattığı lanetli bir tarihî miras. Alman yapımı bu başarılı ve gerçekçi film, Almanya’nın 1915’te izlediği politikayı yerden yere vuruyor, eleştiriyor.

AGHET’in son sahneleri ise, geçmiş, olduğu ve yaşandığı gibi kabul etmeye hiç yanaşmayan, yanaşmak bir yana bu kanlı mirasın katliamcılarının ismini okullara, sokaklara verip duran Türkiye’ye bir uyarı gibi. Talat Paşa Bulvarı, Talat Paşa İlköğretim Okulu (İstanbul Şişli), Enver Paşa Sokağı...

Fransız Sanayi Bakanı Patrick Devedjian film biterken şunları söylüyor:

“Almanya’da sokakların adları Eichmann ve Adolf Sokağı olsa Yahudilerin nasıl tepki gösterebileceğini düşünebilir misiniz?

Düşünecek o kadar çok şey var ki. Ve bu film bundan sonra Almanların da bu düşünme süreçlerine aktif olarak katılacaklarını ve katkı sunacaklarını gösteriyor. Bu durum Neonazileri kızdıracaktır elbette.

Yazıyı bitirmek üzereyken filmi birlikte izlediğim ve izlerken bir yandan da bana Almancadan Türkçeye yaptığı çevirilerle bu yazıya katkıda bulunan dostum Erkan Kurukavak’ı telefonla bir arkadaşı aradı. Arayan kişi, Hitlerin doğum günü olan 20 Nisan’ı ve bu günde gerçekleşen Nazi kutlamalarını hatırlatıyor ve diyordu ki, kendine mukayyet ol, bugün 20 Nisan!.

Bugün 20 nisan, akşam uçağıyla Ankara’ya dönüyordum güya. Acenteden aradılar. Bugün de uçuş yok. İyi yoksa yok.

Güneşli hava da terk etti Hamburg’u. Kasvetli bir hava çöktü şehrin üstüne. Akşama yağmur yağar diyorlar. Bu gece Min Dî’tin Hamburg galası var. Yarına Allah kerim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sembolik destek ve Bay Özkök..

Orhan Miroğlu 28.04.2010

Ertuğrul Özkök’ün dün *Hürriyet*’te yayımlanan yazısını, Kürtlerin ve Türklerin, kirli bir savaşın üstüne inşa edilmiş politikalarla otuz yıldır nasıl yönetildiğini anlamak isteyen herkes, ama özellikle Kürt siyasetine yön verenler dikkatle okumalıdır.

Kürtlerin bu tarihî kavşakta ortaya, doğru bir tavır koymalarından, bu tavrın ortaya çıkmasını sağlayacak, onları değişimin seyircisi değil, aktif aktörü haline getirecek herhangi bir girişimden, Özkök, anlaşılan ölümden korkar gibi korkuyor.

BDP’nin anayasa oylamasında üç beş oy vermesini neredeyse bir felaket olarak sunuyor okuyucusuna ve şöyle yazıyor:

"Anayasa değişikliğinde eksik üç beş oy için BDP'yle bir şeyler konuşuluyor. Oy vermeyeceğiz diyenler birden oy veriyor. Ne konuşuluyor, bir şey vaat ediliyor mu?"

Vaat ediliyorsa ne vaat ediliyor, edilmiyorsa ötekiler neden fikir değiştiriyor, onu da bilmiyoruz."

"Ötekiler neden fikir değiştiriyor" sorusu belli ki, Özkök'ün canını yakan bir soru.

"Ötekiler" hep Özkök ve benzerlerinin çizdiği politik hatta yürüyecek, değişmeyecek ve fikir değiştirmeyecek!

Öyle mi?

"Ötekiler" dağda kalmaya devam edecek!

"Ötekilerin" bir şekilde dağda kalmaları sağlanacak!

"Ötekilerin" parlamentoya her nasılsa gelebilen kısmı, statükonun değişimine seyirci kalacak!

Bir yandan da, Kürt ve Türk gençleri dağlarda bir otuz yıl daha birbirini öldürmek için kovalamaya devam edecek!

Tam da bu karanlık ve kanlı sistemin değişmesi için adımlar atılmaya başlanmışken, mayınlar patlayacak sağda-solda ve yine oluk oluk kan akacak.

Kızıltepe'de polis öldürülecek, Giresun'da, Reşadiye'de asker..

Ama ne gam, Özkök nehir kenarından yazılar yazmaya devam edip duracak!

Bu ülkenin en meşru zemininde, parlamentoda, yirmi Kürt vekilden beşinin, partilerin kapatılmasını zorlaştıran maddeye oy vermelerini bir "suçüstü hadisesi" gibi gösterecek.

AK Parti ve BDP arasında gerçekteşen ve öyle anlaşılıyor ki her iki partinin bilinen tutumunda önemli bir değişikliğe yol açmayan birtakım görüşmeleri hatırlatıp insanları korkutmaya devam edecek.

Bir yandan bu meşru görüşmeleri kastederek "Bunu bizden yani Türk milletinden saklayamazsınız deme yürekliliğine sahip değiliz" türü kışkırtıcı, tahrik edici cümleler yazacak.

Bir yandan sanki Hüseyin Çelik'i Kandil'de Murat Karayılan'la, Bülent Arınç'ı da İmralı'da Öcalan'la yakalamış gibi, "Kürtlerle pazarlık yapılıyor, mahiyetini bilmediğimiz vaatler veriliyor ey millet" diye feryadı basacak.

Bir yandan da, aman dikkat ötekinin tavrı değişiyor Meclis'te fire var, diye bir yerlere mesaj yollayacak!

Oysa ne Kürtlere vaat edilen bir şey var, ne BDP'yle yapılmış bir pazarlık.

Dahası, BDP'nin Meclis'te en son gerçekteşen MYK toplantısından çıkan eğilim –veya karar?- BDP milletvekillerinin geçen hafta yaptığı olumlu açıklamaları boşa çıkarıyor.

Anlaşılan Hasip Kaplan'ın ifade ettiği gibi, "acil kan ihtiyacı olduğu zaman" BDP devreye girmeyecek.

Ufuk Uras'ın işaret ettiği, "Ergenekon'un Meclis'te gerçekteşmesi muhtemel zaferi" de BDP'yi pek ilgilendirmeyecek.

BDP şimdiye kadar anayasa oylamasında sadece siyasi partilerin kapatılmasını zorlaştıran maddeye oy verdi. Buna da BDP'liler "sembolik destek" adını verdiler. Kürtlerin kurduğu altı parti kapatıldı bugüne kadar. Bütün grup, parti kapatmayı Abdurrahman Bey'in inisiyatifinden çıkaran bu değişikliğe oy verseydi; bu tutum,

milletvekili, il başkanı dahil üyelerinin yüzlercesi öldürülen bu partileri, kurup yaşatan Kürt halkının yaralı hafızasına iyi gelebilirdi.

Kürtlerin siyasi mücadelesini temsil eden bir parti olarak kendi siyasi kaderinin oylandığı bir maddede dahi, BDP'nin desteği siyasi bir tavır değil, sembolik bir tavır olarak ve gıdım gıdım gerçekleşiyorsa, bu vahim bir durumdur!

Bu tutumun Kürt siyasetinde fikrî düzeyde bir karşılığı var tabii. BDP'nin politikalarına yön verenler, "devletin çözüme hazır, AK Parti'nin çözümün önünde engel" olduğuna inanıyorlar.

Kürt toplumunda kiminle savaştıysan onunla barışırsın gibi bir fikri kabul var. Açılımdan bu yana pompalanan bir fikir bu. Bu fikre göre kendisiyle savaşılan güç devlettir. Askerî bürokrasidir. Giderek devlet partileridir. Yani CHP'dir. Olası bir CHP-MHP koalisyonunda, Kürtlerin federasyon elde edebileceğine ilişkin garip iddialar bile var.

Bu ideolojik tercihlerle Kürt toplumunda ve Kürt siyasetinde bir hesaplama yaşanması çok kolay görünmüyor. Kürtler arasında, anlaşılabilir nedenlerle, bugüne kadar moral değerler üstünden yapılan siyasetin değişmeden, sorgulanmadan ve olduğu gibi kalmasını sağlayan birçok faktör var.

Ve bu tutum BDP'yi gerçekten genç bir milletvekilinin açıkladığı gibi, kapı kapı dolaşıp referandumda Kürtlerden hayır oyu istemeye veya referandumu protesto etmeye –ikisi de aynı şey- giden cehennemin yolunda Ergenekon cephesiyle buluşturabilir.

Özkök, Kürtlerin bu hattı terk etme ihtimalinden bile çok korkuyor.

Korkunun ecele faydası yok ama.

İstesenez de istemesenez de Kürt siyaseti değişecek.

Nehir kenarından yazdığınız yazılarla ne Kürtleri ne de başkalarını kandırabilirsiniz artık.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Filler gibi, doğduğun yerde ölmek

Orhan Miroğlu 05.05.2010

Troia, Troya, Troy, Truva.. Homeros'un *İlyada*'sından yola çıkılarak keşfedilen bu şehir bugün bize çok şey anlatıyor.

Milattan önce 300-2500 yılları. Troia farklı tarihlerde yerle bir ediliyor, ama fetihçiler şehir halkıyla beraber Troia'yı aynı topraklarda ve yeniden inşa ediyor. Bu durum, yakın savaşların tarihinde çok sık rastlanan bir şey olmasa gerektir. Antik çağlarda fetheden ve fethedilen arasındaki ilişki çok farklı sanki. İstilacılar bir şehri zaptediyor, yakıp yıkıyor ama şehirde yaşayan asıl halkla beraber bu şehri yeniden kuruyor. Şehrin asıl sahipleri kovulmuyor bir yerlere. Orada, yani doğup büyüdüğü topraklarda yaşamalarına izin veriliyor. Bununla da kalınmayarak aynı topraklarda kurulan yeni şehrin inşası onlarla beraber gerçekleşiyor. Oysa tarihi bir hayli eskilere giden şehirlerin son birkaç yüzyıl içinde yaşadıkları istilalar, fetihler, katliamlar bir başka gerçeği ortaya koyuyor. Sebepleri çok farklı olabilir tabii, ama fetihçiler, fethettikleri ya da ele geçirdikleri şehirlerin tarihi

mirasını korumak bir yana bu mirası yakıp yıkıyor, yok ediyor, burada yaşayan halkı ise bir şekilde topraklarından koparıp ya sürgüne yoluyor ya da katliamlara uğrattıyor.

Demokrasi ve barışın, bugün yeryüzünde yaşadığı sorunların kaynağında sanki bu tarihten devralanın kötü mirasın bir türlü yok edilemeyen acısı ve tecrübesi var gibi geliyor bana.

Süryanilerin bugün anayurtları olan Turabdin'deki sayıları, herhangi bir Avrupa kentindeki sayılarından çok, ama çok az. Ermeniler, Rumlar, başka halklar için de durum farklı değil. Ne yazık ki bir felaket gibi yaşanan büyük savaşların, kıyımların sonucunda, bugün büyük medeniyetlerin mirasçısı sayılabilecek halklar, ya kendi anayurtlarında hiç yoklar, ya da çok azalmış olarak varlar.

Geçen hafta sonu Çanakkale'de Troia'yı, Gökçeada'yı, Artemis Tapınağı'nı büyük bir keyifle gezerken aklıma gelen düşünceler bunlar oldu.

Troia'nın yer aldığı bölgeyi gezmek için bir gün bile yetmeyebilir. Öyle de oldu zaten. Gelibolu'daki anıt mezarlar, Troya, Kazdağları, Assos derken Çanakkale'de bir hafta geçti.

Assos'ta Artemis Tapınağı'na eski kentin içinden yürüyerek gidiliyor. Bir günbatımı vakti çıktık Artemis'e. Tarih içinde bir yolculuğun içinde hissediyorsunuz kendinizi. Bu hissi ve coşkuyu Artemis Tapınağı'ndan geriye kalan sütunların arasında şarap içerek yaşayanlar da vardı.

Çanakkale, bir deniz uygarlığı adası gibi.

Gökçeada, bu uygarlığın önemli bir parçası. Ama adaya ayak bastığınız andan itibaren hüznü duyuyorsunuz. Burada yüzyıllar boyu yaşamış olan Rum halkı bugün yok. Felaket en son 1974'te yaşanmış. Laz, Kürt ve hatta Siirt'ten gelen Arap aileler yaşıyor adada.

Ama adanın yerli halkı yok denecek kadar az.

Köylerin içinde terk edilmiş evler, yıkılmış, harabeye dönmüş vaziyette.

Muşlu bir Kürt kadınıyla tarihî çamaşırhanede karşılaştık. Aile bir Rum'un evinde oturuyor. Aralarında sözleşme yapmışlar. Ev sahibinin bir tek şart öne sürdüğü bir sözleşme. Evimi koruyun, yıkılmasın, istediğiniz kadar da oturun.

Ada 1990'lı yıllarda askerî güvenlik bölgesi olmaktan çıkınca, toprak hızla el değiştirmiş burada. Bu durum bugün de devam ediyor, hâkimler adanın yeni sahiplerini hukuken belirlemek için hâlâ keşiflere çıkıp duruyor. Anlatılan hikâyeler inanılır gibi değil. Ama benim Midyat'tan az çok bildiğim hikâyelere çok benziyor. Süryanilerin başına gelenlerle, Rum halkın Gökçeada'da yaşadıkları hiç farklı değil.

Bardağındaki rakısını yarım bırakıp gitmiş Rumlar. Ve bir daha dönememiş hiçbiri.

Adada sakızlı muhallebi satan Barba Hristo doksan yaşında. Ailesi Yunanistan'da yaşıyor.

Barba Hristo 2001 yılında dayanamamış hasretliğe ve çocuklarına, karısına veda edip adaya dönmüş.

"Beni azat edin, filler gibi, doğduğum yerde ölmeye gidiyorum" demiş ve adaya gelip yerleşmiş.

Hristo'nun, müşterilerine sakızlı muhallebi ve dibek kahvesi ikram ettiği kafe'sinin karşısında Bartholomeos'un doğduğu ev var. Hemen yanında ise dedesinin doğduğu ve şimdi müze haline getirilmiş küçük ev yer alıyor.

Sivil anayasa konulu panel için hafta sonu Çanakkale'deydim. İHD'nin düzenlediği ve Çanakkale'de birçok sivil toplum kuruluşunun destek verdiği paneli benim değerli dostum İl Turizm ve Kültür Müdürü Şinasi Haznedar yönetti. Sivil anayasa konusunda doğrusu hemen her kesimden insan, sürece bulunduğu yerden bakıyor. 'Maçı kendi koyduğu kurallara göre oynamak' diye tanımladı bunu genç bir dinleyici. İçinde bulunduğumuz durum galiba tam da böyle bir şey. Kürtler, solcular, Aleviler, AKP ve ana muhalefet partisi, galiba sivil anayasa konusunda önemli değişimler getiren sürece, müzakere ve diyaloga kapalı bir anlayışla yaklaşıyor. Herkes maçı kendi kurallarına göre oynayabileceğinin yanlışlığını taşıyor. Böyle olunca da demokrasi için ortak bir konsensüs ve ortak bir anlayışın ortaya çıkması zorlaşıyor. Oysa öyle bir yerde bulunuyoruz ki, hiç kimse maçın kurallarını tek başına koyma gücüne sahip değil. Bu hal devam ederse, Türkiye'nin gündemi farkına varamayacağımız kadar büyük bir hızla değişebilir. Bunu Ergenekon sanıkları da sağda solda söylemeye başladılar bile. Geçen hafta Sinan Aygün Çanakkale'de işadamları toplantısında yaptığı konuşmada açıkça dile getirmiş Ergenekon cephesinin bu umudunu. 'Türkiye iki ay sonra bu anayasa tartışmalarını geride bırakır ve gerçek gündemine döner' manasında açıklamalar yapmış.

Aygün'ün sözünü ettiği 'gerçek gündem'in ne olabileceğini tahmin etmek zor değil.

Bellek ve hatırlama sorunu yaşamayan herkes bunu tahmin edebilir.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sis Kelebekleri

Orhan Miroğlu 12.05.2010

Nazlı Eray'ın romanlarını çok severim.

Bu değerli yazarın, *Sis Kelebekleri* adını taşıyan romanı 2003'te yayımlandı, zevkle okuduğum bir romandı.

Nazlı Eray, romancılığının dışında politik bir kimliğe de sahipti. Sahipti diyorum, çünkü bildiğim kadarıyla siyaset yapmıyor artık.

Eray, CHP'de uzun yıllar siyaset yaptı. Kendi deyimiyle yüksek oylar alarak Parti Meclisi'ne seçildi. 2002 seçimlerinde seçilebilir bir yerden listelere girmek istiyordu, olmadı. O da seçimlerden sonra oturup *Sis Kelebekleri*'ni yazdı.

Yıl 2002'ydi. Roman 2003'te yayımlandığında okurlara şu cümlelerle tanıtılmıştı:

"Sis Kelebekleri, edebiyat ve CHP dünyasında olay yaratacak.."

Bir hayli fantastik sayılabilecek olan bu romanın 'olay yaratmasının beklenmesi' boşuna değildi tabii.

Eray, partisinin genel merkezinde 'ahlaksız bir teklifle' karşılaşmıştı ve otobiyografik olarak tanımladığı romanında, yaşadıklarını şu cümlelerle anlatmıştı:

"Bir adam önümde kıvranıyordu. Genel Merkez'deki bir odadaydım. Adamın elinden öyle bir geriye attım ki kendimi, arkamdaki dev yuka saksısı devrilip kırıldı. 'Bak ne yaptın gülüm,' dedi adam, 'bir dil ver oyum sana,

bütün arkadaşlar da sana verecekler oylarını. Konuştum hepsiyle sen bizim adayımızsın.” (Sis Kelebekleri, Can Yayınları s: 142)

Yanlış anlaşılmasın, Genel Merkez’de bir kadın siyasetçinin bu biçimde sıkıştırılması CHP’deki erkek siyasetçiler arasında bu türden genel bir alışkanlık olduğunu göstermez tabii. Ama bir ünlü romancıya ve yazara bile, partinin organlarına seçilebilmesi veya milletvekili olabilmesi karşılığında, bir belediye başkan yardımcısı çıkıp ahlaksız tekliflerde bulunabiliyorsa, ortada, ta başından beri vahim bir durum var demektir.

Yoksa, bu türden bir kültüre ve bir geleneğe güven duymadan, ve cesaret almadan, kimse CHP gibi bir partide bu şekilde davranamaz. Hele bir belediye başkan yardımcısı hiç davranamaz.

Nazlı Eray, romanında partisindeki bu erkek-egemen kültüre sık sık göndermeler yaptı ama, roman yayımlandıktan sonra da partisini her fırsatta savunmaktan geri kalmadı.

Gelgelelim tüzük olayında Baykal’la iyice ters düştü. Eray, yeni parti tüzüğünü anti-demokratik buluyordu. Baykal’ın geçirmek istediği yeni parti tüzüğüne oy vermedi. Ve bir daha da Parti Meclisi’ne seçilemedi. CHP’de başlayıp CHP’de biten 12 yıllık siyasi hayatı bu olayla birlikte böylece noktalanmış oldu.

Adı kasetle gündeme gelen, CHP Ankara Milletvekili, Nesrin Baytok’un milletvekili seçilinceye kadar kamuoyunun bildiği politik bir kimliği yoktu. Ama Sayın Baytok, Baykal’la beraber, uzun yıllar sekreter olarak çalışmıştı. Bir parti çalışanı, ya da Genel Merkez çalışanı da diyebilirsiniz Sayın Baytok’a. Şimdi Ankara Milletvekili.

Nesrin Hanım, bir anne ve bir kadın.

Kaset olayıyla yaşadığı mağduriyetten daha acıtıcı, daha onur kırıcı ve daha önemli bir şey olamaz. Ve bu mağduriyeti hiçbir şey telafi edemez.

Bu gerçeğin sadece bir yanı. Ama mahremiyete saygıya sığınıp, iddialara göre, taraflardan birine cazip gelmiş bir ‘statü’ karşılığında yaşanan bu özel ilişkinin ortaya çıkardığı ahlaki standardı da görmezlikten gelemeyiz.

Dünyada ünlü politikacılar ve bu politikacılarla yasak aşk yaşamış kadınlar var elbet.

Berlusconi’nin İtalyan magazin dünyasında haber olmadığı gün yok gibidir. Ama İtalyanlar bunu hiç sorun yapmazlar. Ne güzel çapkın bir başbakanımız var diye düşündüklerinden değil. Berlusconi birlikte olduğu kadınlara herhangi bir kamusal statü bağışlamaz da ondan.

Mitterand’ın aşklarını bütün Fransa biliyordu. Ama bu sorun olmadı hiçbir zaman.

Mitterand sevdiği kadınlara kamusal statü bağışlayan bir politikacı olmadığı için, sorun olmadı.

Eğer birlikte olduğu kadını milletvekili veya bakan yapsaydı, Fransa’da yer yerinden oynardı.

Çünkü siyasetçi, hele devlet adamlığına yükselebilmiş bir siyasetçi kamusal bir görev yapar.

Ve ancak, bu kamusal görevin belirlenmiş hukuku içinde, başkalarına statü sağlayabilir, dolayısıyla bu gücü ancak halkın yararına kullanabilir.

Hadisenin, bizdeki ‘ulusal versiyonu’ bu bakımdan son derece onur kırıcı.

Bu ülkenin bütün yurttaşlarının ama daha çok da kadınların onuru kırılmıştır.

Ve üç maymunu oynamaktan hoşlanan bir toplum olduğumuz için sormaktan kaçındığımız soru aslında şudur: Ortada saygı duyulması gereken özel bir aşk ilişkisi mi vardır, yoksa bir anne ve bir kadının statünün gücüyle ve daha alt bir statü uğruna istismar edilmiş olması mı söz konusudur?

Bu noktada, kaseti ortaya sürenlerin Baytok'un milletvekili olma sürecinde yaşananlardan bayağı istifade ettikleri söylenebilir. İddialara göre, İnönü'nün torunu Ayşe Gülsün Bilgehan, birkaç dil bilmesine ve Türkiye'yi uluslararası platformlarda başarıyla temsil etmesine rağmen, Çankaya'dan, seçilmesi mümkün olmayan Yenimahalle'ye kaydırılmış, Çankaya listesine de Baytok alınmış.

Nesrin Hanım'ın zor günler geçirdiği şüphesiz, basına kayda değer bir açıklaması olmadı.

Baykal ise, yaptığı açıklamada onun adını hiç anmadı –bazı CHP'lilerin Baytok için "o kadın" demesi de çok çirkin bir davranıştı- ve olup bitene "komplo" dedi. Eğer komplo olduğuna inanıyorsa, yapması gereken, kurumsal kimliğinden vazgeçmek değildi. Yapması gereken şey, bu kurumsal ve politik kimliği, özel bir ilişkiye feda ettiği için halktan ve partisinden özür dilemek, ama istifa etmemekti.

Baykal komplocuları da onların gücünü de bence çok iyi biliyor. Onlara, şimdi sahip olduğu fikirlerle karşı koyması imkânsız. Fethullah Gülen bile kurtaramaz Baykal'ı. Ayrıca Baykal küçük bir oyuncu, onlar ise Allah için söylemek lazım, oyunu çok büyük oynuyorlar. Ve Baykal'ın kırk yıllık kötü oyunculuğundan bıktılar.

Anayasa değişikliğinin Meclis'ten geçmesini önlemek ona verilen son şanstı. 8. Madde'de bu şansı yakalar gibi oldu, ama arkası gelmedi. Ufuk Uras'ın bize hatırlattığı Ergenekon'un zaferi gerçekleşmedi yani.

Baykal, şimdi de, yeni oyuna ayak uydurmaya çalışıyor, hükümeti sorumlu tutup, ona komplo kuranları gizliyor. Ben söyleyeyim. Bu komplocular Ergenekoncular adıyla maruf, Türkiye'nin yeni İttihatçılarıdır. Amaçları da CHP'yi Baykal'ın elinden kurtarmak, değiştirmek filan değil. Böyle bir şeyin onlara faydası olduğunu sanmıyorum. Baykal bunun farkında. Yeni oyunda kalabilmek için çırpınıp duracak. Ama bir yandan da, ya bu kasetin arkası gelirse diye korkmaya devam edecek.

Kimse kendini aldatmasın. CHP'den ne köy olur artık ne kasaba. Ayrıca o partide Baykal'ın alternatifi yok. Kendi celladına âşık Kılıçdaroğlu gibi adamların arkasından gitmez bu toplum.

Peki, o halde ne oluyor diyeceksiniz?

Bana kalırsa, İttihatçılık için sivil siyaset bitti. Kürtlerle savaşmaktan hoşlanmak dahil, bu topluma hâlâ acı vermeye devam eden her yolu ve sivil siyaseti denediler, olmadı.

Şimdi de, kan pahasına bir iktidar talebinden, ülkeyi istikrarsızlaştırma stratejisine doğru hızla yol alıyorlar. Amaçları, Türkiye'yi istikrarsızlaştırmak ve dünya âleme bu ülkede sivil darbe olduğunu, tek parti iktidarı altında yaşadığımızı göstermek.

Bana kalırsa bu parti içi bir hesaplaşma filan değil, demokrasiye, değişime inanan adam kalmadı ki partide, hesaplaşma olsun. İttihatçılar CHP'yi gözden çıkardılar ve işe Baykal'la başladılar.

İnanın yanılmayı çok isterdim, yani İttihatçılığın yasal zeminde kalmasını.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tuhaf zamanlar

Orhan Miroğlu 19.05.2010

Başlığı ünlü Marksist tarihçi Eric Hobsbawm'dan ödünç aldım.

Hobsbawm, *Tuhaf Zamanlar* adını taşıyan bu otobiyografik kitapta (İletişim Yayınları, 2006) büyük altüst oluşların yaşandığı 20. yüzyılın içinden geçmiş kendi yaşam öyküsünü anlatıyor.

20. yüzyıl Avrupası'nda yaşanan iki büyük savaşı, adalet ve özgürlük uğruna sürdürülen büyük mücadeleleri ve bu mücadelelerin motor gücü olmak isteyen komünist ve sosyal demokrat partilerin geçirdikleri değişim süreçlerini anlamak ve bu değişim süreçlerinde devletin, sivil toplumun, aydınların ve entelektüellerin rolünü görmek bakımından, Hobsbawm'ın kitabı son derece öğretici.

Geçen yüzyılda Avrupa'da ve dünyanın birçok bölgesinde yaşanan 'tuhaf zamanlardan' geçmeyi Türkiye 21. yüzyıla devretmeseydi, eşzamanlı tarihin dışına çıkmayacak ve hâlâ 20. yüzyılın ulus-devlet değerleriyle var olmak için ısrar eden CHP'yi bugün konuşuyor olmayacaktı.

Bu yüzden, çocuklarımıza bırakmakta olduğumuz siyasi miras, dünyadaki muadilleriyle kıyaslandığında, hiç de övünülecek bir miras değil doğrusu.

Sınırların ortadan kalktığı ve bizim de bir parçası olmak istediğimiz Avrupa'da; ulus-devletlerin ortak para biriminden ve ortak anayasadan sonra, birliğe üye bütün ülkeleri kapsayacak ortak Avrupa Birliği bütçesini tartışmaya başladıkları bir zamanda, tarihe geç kalmış bir telaş içinde, galiba biz de kendi 'tuhaf zamanlarımızın' içinden geçiyoruz.

Ulus-devleti ve onun hiç değişmek istemeyen kurucu partisi CHP'yi ve bu partinin söz alıp konuştuklarında insana apoletli generalleri düşündüren siyaset bürokrasisini tartışmaya açıyoruz ki bu dahi, bir 'tuhaf zaman' emaresi sayılabilir.

Bence Türkiye, yüzyıl sonra da olsa kendi tuhaf zamanlarının içinden geçiyor.

Her iki ulusu karşılıklı olarak aşağılayan, kin ve nefret yayan, şovenizmi, milliyetçiliği besleyen tarih kitaplarının Yunanistan'la ortak tarih komisyonları kurup yeniden yazımından söz ediliyor.

Brezilya nere, Türkiye nere... Sosyalist Lula ve İslamcı Erdoğan, başarılı bir diplomasiye imza atıyor ve İran'la Batı arasında yaşanan nükleer krizi sona erdirmek için ortaya yeni bir yol haritası çıkıyor.

Rusya'yla, Suriye'yle vizeler kalkıyor.

Alman vatandaşı genç bir Türk kadını Türkiye'nin AB üyeliğine itirazların en fazla yükseldiği bir ülkede bakan yapılıyor.

Kürt ulusal hareketinin efsanevi lideri Molla Mustafa Barzani'nin oğlu Kürdistan Federe Bölgesi'nin başkanı Mesut Barzani, Türkiye'ye resmen davet ediliyor.

Türkiye Kürdistan'a konsolosluk açıyor.

(Değerli okurlar! İnanın bardağın boş tarafını size unutturmak için yazmıyorum bunları, benim bu boşluğu unuttuğumu sanıp yanılmanızı istemem, ama yıllardır bardağın boş tarafını yazmaktan bıktım gerçekten, izin verin bu hafta da dolu tarafını yazıp, keyfini süreyim.)

Anlayacağınız, alâmetler peş peşe belirmeye başladı, ve Türkiye dünyanın çoktan geride bıraktığı tuhaf zamanlardan geçiyor.

Bu tuhaf zamanlar dönemi kapandığında hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.

Ne AK Parti eski AK Parti olabilir, ne MHP eski MHP olarak kalabilir, ne de sosyolojisi ve siyasi talepleri bugün hızla değişmekte olan Kürt toplumu, dağlardan yönetilmeye devam edebilir..

Bu küresel dünyada, hiçbir şeyi kendi haline bırakmıyorlar maalesef..

Nihayet CHP de bugünlerde kendi haline bırakılmayacak bir sürece girdi.

Fazla umudumuz olmasa da, CHP'yi ve onun siyasi istikbalini, dahası, Türkiye'nin geleceğinde oynayabileceği rolü konuşmamız lazım.

Milyonlarca seçmeni olan bir parti CHP.

Ve bu seçmenin ideolojik tercihi, dünyanın gidişatına o kadar ters ki, zihniyet değişimini, asıl bu seçmenin yaşaması gerekecek.

Ancak böyle bir zihniyet değişimi ve parti tabanında serbest tartışma ortamı, CHP'yi yeni ve farklı bir parti haline getirebilir.

Bu bakımdan CHP'nin bundan sonra, kimler tarafından yönetilecek olması çok önemli. Değişime zihnen açık ve değişim korkusu yaşamayan siyasi kadroların bu kongrede bir şansı olabilir mi, emin olmadığım gibi, açıkçası bu konuda bir umut da yok içimde.

Sebebi çok açık. Bugün partiyi yönetmeye talip olanlarla, bugüne kadar yönetmiş olan kadrolar arasında kayda değer bir fark, bu partiyi içine düştüğü değişmeme sendromundan, körlükten kurtaracak bir fark var mı derseniz soruya tatminkâr ve işe yarar bir cevap bulamazsınız.

Aynı kafa, aynı tarz, aynı üslup.

CHP'yi bugün yönetenlerin, CHP'yi tek parti yıllarında yönetenlerden zihniyet bakımından bir farkı yok.

1923'lü yılların CHP'si ile bugünün CHP'si arasında siyasi işlev ve misyon bakımından hiçbir mesafe kalmadı.

Şimdi de, CHP, Kılıçdaroğlu ve Baykal yanlıları arasında ikiye bölünmüş durumda.

Ama her iki grubu tanımlamaya yarayan bir hususiyet var ki CHP'nin temel sorunu da burada bulunuyor: CHP'nin siyaset bürokrasisi dünya ve Türkiye ne kadar değişmiş olursa olsun, Türk toplumunu CHP'li olanlar ve CHP'li olmayanlar olarak ikiye ayırdı.

Bu partiyi kuran elitler, dün de bugün de, CHP'li olmayanların bu ülkeye sadece 'düşmanlık' yapmakla meşgul olabileceğine kendilerini inandırdılar.

İç korkuların, endişelerin, toplumda yükselen değişim talepleri karşısında hiçbir işe yaramadığı bir zamanda, partide meydana gelen depremi bile şimdi dışarıdaki komploculara bağlıyorlar.

Siyaseten bitişin faturasını başkalarına kesmeye çalışıyorlar.

AK Parti'yi hedef göstermek onlara yetmeyecek, çok geçmeden, dünyanın bütün 'ulus-devlet' düşmanlarının , içerdeki işbirlikçilerle beraber CHP'yi tasfiye etmek istedikleri hezeyanına sığınacaklar..

MYK üyesi Savcı Sayan ilk adımı attı bile. Baykal'ın ardından en çok ağlayan Kürt olarak tarihe geçecek Ağrı, Tutaklı, bölgede saygı duyulan bir aile olan Öztürk ailesinden, CHP MYK üyesi Savcı Sayan, Genel Sekreter Önder Sav'ı CIA ajanı olmakla suçladı.

Değişimin herkesin kapısını çaldığı bir dünyada yeryüzünün herhangi bir ülkesinde yer alan üniversitelerin, herhangi bir sınıfında farklı yirmi-otuz milliyetten öğrencilerin birlikte ders gördüğü bir dünyada, kendi tarihsel köklerinden kopma becerisini gösteremeyen, tam tersine bu köklere kıskançlıkla sarılmayı tavsiye eden, toplumu Sevr'le korkutan, Türkiye'nin etnik sorunlarına karşı, kendi tutumunu demokratlık üzerinden değil, hâlâ kırmızı çizgiler üzerinden tarif etmeye devam eden Baykal'a sahip çıkma adına yapılan tuhafliklar saymakla bitmez.

Ama bu tuhaflikların bayraktarlığını yapanların Alevi-Kürt ve Sünni-Kürt olması daha da hazin..

Üstü örtülü yabancı düşmanlığı ve inkâr üzerinden siyaset yapan bir partinin bunca zamandır ayakta kalabilmesi, milyonlarca insanın desteğini alabilmesi, bence bu yüzyılın en ilginç siyasi hadisesi olmakla kalmıyor, bir 'Türk mucizesi' olarak adlandırılmayı da hak ediyor.

Şimdi bu Türk mucizesini bu haliyle sürdürmek isteyenler arasında kıyasıya bir mücadeleye tanık olmaktayız. Bu bir değişim ve yenilenme mücadelesi değil. Bir statü ve pozisyonu koruma mücadelesi.

Dahası, iddia edildiği gibi, Kılıçdaroğlu, tıpkı Obama gibi, tarihsel bir travmanın siyasi tezahürü olarak düşünülemez.. Ama galiba Dersimli Kemal Kılıçdaroğlu'nun siyaset sahnesine, Kemalizmi 1923-1938 versiyonuyla savunan bir partiye lider olarak çıkması konuyu bu yönden de konuşmamızı gerektiriyor.

Sorum basitçe şu: Gandi'yle alakası yok da, Kılıçdaroğlu'na Obama muamelesi çekebilir miyiz?

Haftaya devam edeceğim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Bizim kadar siz de biliyorsunuz'

Orhan Miroğlu 26.05.2010

Dersim-Hozat Belediye Başkanı Cevdet Konak, yazdığı mektupta bu sözlerle seslenmiş hemşerisi Kılıçdaroğlu'ya:

"Bizim kadar siz de biliyorsunuz.."

Mektuba geleceğim, ama önce birkaç şey yazmak istiyorum.

Ergenekon'un "CHP Operasyonu" o kadar başarılı ki, her şey en ince ayrıntısına kadar hesap edilmiş. Ulusalçı Cephe'ye iki günde lider yapılan Kılıçdaroğlu'nun Kürtlüğünden ve Aleviliğinden, olur ya, ileride utanma ihtimali dâhil, hesabı kitabı yapılmamış bir şey yok gibi.

Dev ekranlardan yansıyan Yeni İttihatçıların silahlı kanadının mekânı Silivri Cezaevi'nin görüntüleri altında gerçekleşmiş bir kongrede, ulusalıcılar arasında Dersimli bir Kürt ve Alevi lider..

Senaryoyu kaleme alanları zaman zaman zora sokabilir bu..

Onlar da, Kemal Bey'i bu zorluktan kurtaracak lojistik desteği sırası geldiğinde tedavüle sokmayı ihmal etmemişler anlaşılan. Halaçoğlu'nun hazırladığı soy-sop kütüğüne bakmışlar ve Kemal Bey'in Türkmen olduğunu anlamışlar.. *Hürriyet*'in bir yazarı böyle yazıyor, burada kalmayacak bu, arkası gelecek.

Hatırlayacaksınız, Obama'nın seçildiği dönemdi galiba, Özkökçiller sorup duruyorlardı, acaba Kürtlüğünden utanmayacak bir Kürdü cumhurbaşkanı olarak görmeye katlanır mıyız diye..

Sıra ona gelmedi daha ama, bakalım, Kürtlüğünden ve Aleviliğinden utanmayacak bir Dersimlinin CHP'ye başkan olmasına katlanacaklar mı?

Yoksa adamı kaşla göz arasında Türkleştirip, Kürtlüğünden utanır hale mi getirecekler, yaşayıp hep beraber göreceğiz..

Her neyse, ilk etapta, anlaşılan Kürt ve Alevi Kemal'i teğet geçip, halka Gandi Kemal'i yutturmaya çalışacaklar.

Dahası, Kemal Bey'e Obama muamelesi çekmeye eğilimli iyi niyetli yazarlarımız da var.

Kuşkusuz, Obama ve Kılıçdaroğlu arasında ikisinin siyasi ufku ve lider olarak sahip oldukları meziyetler bakımından değil; ama içinden gelmiş oldukları toplum ve ötekileştirilmiş, eşit haklar tanınmamış, inkar edilmiş, veya ırkçı muamele görmüş etnik ve ırki kimliğe sahip olmaları bakımından bir takım benzerlikler kurulabilir. Obama'nın, Amerika'ya başkan seçilmesi, bu ülkenin yurttaşlarına kölelik tarihinin travmasını ve gerçeğini yeniden hatırlattı. Obama'yı başkan seçildikten sonra dinleyen Amerikalılar onun, ulusa sesleniş konuşması sırasında birbirlerine sarılıp, hep beraber ağladılar. Köleliğin 140 yıl önce kaldırılmasından sonra, bu ülkenin tarihinde ilk kez, siyah ırktan biri, Amerika'ya başkan oluyordu. Obama'nın seçilmesi bütün dünyada geçmişle yüzleşmeye dair yeni bir dönemin de başlangıcı oldu.

Köleciliğin; insanlığın ilerlemesi, adalet ve özgürlük düşüncesinin yayılması bakımından taşıdığı tarihsel önem ve yol açtığı tarihsel travmalar; tabii ki Kürt sorunu ve bu sorundan kaynaklanan sonuçlarla bir ve aynı olarak görülemez. Ama yine de Kürtlerin ve Türklerin eşit, demokratik ve adil bir siyasi birlik etrafında yeniden biraraya gelmeleri tartışmalarında Dersimli bir Kürt ve bir Alevinin, CHP'nin başına gelmesi, tarihin bir ironisi sayılabilir. Ne var ki, Obama örneğinde olduğu gibi, bu ironinin hakikatle ve tarihle yüzleşmeye yol açması bu koşullarda beklenmesi gereken bir şey değil. Ne Kemal Bey Obama olabilir ne de CHP'den Amerikan standardında bir 'Demokrat Parti' çıkar. Ama yine de, Ergenekon operasyonunun bir unsuru, bu büyük oyunda bir 'başrol oyuncusu' olmayı kabul eden Kılıçdaroğlu'dan değil de, Dersimli Kürt-Alevi Kılıçdaroğlu'dan hemşerileri çok şey bekliyor.

Dersim Hozat Belediye Başkanı Cevdet Konak, Kılıçdaroğlu'ya yazdığı mektupta şöyle sesleniyor:

"...CHP'nin başında bir Dersimlinin olması, tarihin ironisi olsa gerek. Bundan dolayı şaşkınsınız. Nasıl şaşırmayalım ki, Dersim 38'den kurtulmuş birini, yaşadıklarının hiç olmadığına inandırmaya benziyor, CHP'nin başında Dersimli birini görmek. Tüm bunlara rağmen devletin başındaki siyasal aşiret olan CHP'nin başkanı olmanızın, gerek yukarıda dile getirmiş olduğum beklentiler çerçevesinde gerekse de her defasında kanatılan çıban yarası Dersim insanı açısından yabana atılmayacak kadar önemli olduğunu düşünüyorum. Sizden beklentimiz Türkiye'de yaşayan farklı milletlerden ve inançlardan her türlü insanın hiçbir ayrıma maruz kalmayacağı bir politik dille bütünleşmeniz. CHP'nin klasik ulusalcı söyleminden sıyrılarak, bir zamanlar partinizden tasfiye edilen Kürt ve Alevi halkın kendilerini özgür ve hür bir şekilde ifade edebileceği parti içi demokrasiyi inşa etmeniz.

Tarihlerinde büyük acılar ve katliamlar yaşayan toplumların gerçeklikle olan temasları her ne pahasına olursa olsun, diğer topluluklara nazaran daha canlı ve diridir. Zira bu toplumların inşa ettikleri kimlik, canlı bir sözlü tarih anlatısı olarak geçmişini sürekli işlevsel kılar. Bizler Dersim halkı olarak, yüzyıllar boyunca yaşadığımız menfur olaylardan dolayı, gerek bu tarihimize gerekse de onunla ilintili olarak yapılan her açıklamaya dikkat kesilmiş bir toplumuz. Bundan dolayı unutmadık Kemal Bey, dün kadar yakındır Dersim'den ve Kürt sorununun çözümü karşısındaki görüşlerinizden geri adım attığınızı. Tevatür odur ki, partinizde analarımızı ağlatanların mirasına sahip çıkan monşerlerin sesiymiş sizi bastıran.

En az bizim kadar siz de biliyorsunuz Dersim'i. Aynı göğün altındaki topraklarda can verdi atalarımız. Süngülenerek atılanlarımızın kanıyla kırmızıya boyanan aynı Munzur Suyu'ydu. O Munzur ki, eğilerek içtiğimiz suyuyla kan kardeş yaptı bizi, ölülerimiz ve tarihimizle.

Tüm bunları sizden halkım adına, bir zamanlar –şimdi sizin de içinde bulunduğunuz- o Meclis'te milletvekili iken, 1925 yılında İttihat ve Terakki anlayışı tarafından astırılan dedem Hasan Hayri Bey adına istiyorum. Şimdi ölülerimiz yattıkları yerden size sesleniyor: Ne olur bir daha geri adım atma evlat ve gereğini yap artık!" (Radikal İki, 23 Mayıs 2010)

Gandi Kemal'in işi çok zor.. Gandi, işe, Hintlilerin karnını doyurmakla değil, onlara özgürlüğe giden yolu göstermekle başlamıştı. Oysa Kemal Bey, Kürtlerin karnını doyurun, dağa çıkmazlar diyor.

Diyarbakırlılar acaba bu "Gandi Kemal" işine diyor diye merak ediyorum doğrusu.

Çünkü insana lakap takmada Diyarbakırlıların eline kimse su dökemez.

Geçen hafta sonu, Diyarbakır TÜYAP'tan aldığım, Mustafa Gazi'nin hazırladığı *Diyarbakir Qabadayilari-Delileri* adlı sevimli kitap bu mevzuda bir hayli zengin örneklerle doluydu..

Pıšo Meheme, Selax Seid, Cenneh Kado, Icur Mihê, Fil Miho ve diğer kabadayılar, onların hayatı hakkında anısı olanların anlatımlarıyla ve birtakım özellikleriyle yer almış bu kitapta.

Kabadayılardan en meşhurları ise Pıšo Meheme..

Pıšo Meheme, yazın Diyarbakır-Dağkapı'daki Atatürk heykelinin yanında yatar uyurmuş. Bir gece yine heykelin dibine gidiyor, ayakkabılarını yastık niyetine başının altına koyup yatıyor. Sabah uyandığında bir de bakıyor ki, ayakkabıları yok. Kafasını kaldırıp Atatürk heykeline bakıyor ve diyor ki "İyêêêh! Mıstafa, bi de diyisen ben cumhuriyeti kurmuşam.. Edemedin bi çut ayakkabıma sehip çıkasan.. Sana güvenerex geldix burada yattix!.."

Kıssadan hisse..

Kemalizm'in tarihi onun gölgesine sığınarak güvenli bir gelecek özlemi duyanların her defasında hüsrana uğradığını gösteriyor.

Kılıçdaroğlu'nun CHP'sine güvenenler, umarım Pıšo Meheme gibi hüsrana uğramazlar.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Türkiye'nin Asker Sorunu'

Orhan Miroğlu 02.06.2010

Geçen hafta Hasan Cemal'in yeni yayımlanan kitabını, İpek Çalışlar'ın *Halide Edip* biyografisiyle beraber okudum. Sonra bu okumalar, Canip Yıldırım'la yaptığımız söyleşinin kitabı olan *Hevsel Bahçesi'nde Bir Dut Ağacı*'nin bazı bölümlerini yeniden düşünmeme yol açtı.

Tek parti döneminden çok partili döneme geçiş ve dolayısıyla askerî vesayetin DP iktidarıyla beraber zayıflamaya başlamasının Kürt toplumunda yarattığı sonuçları anlatırken şöyle demiş Canip Ağabey:

"Halk Partisi'ne karşı korkunç bir tepki vardı.. Tek şef, tek parti, tek millet düşüncesinin yaratmış olduğu tepki.. Jandarma köylere girdiği zaman köylülere kan kusturuyordu.

DP iktidara geldiği zaman, bu partinin Lice ilçe başkanı, bir Jandarma komutanını başka bir yere tayin ettirebiliyordu. Sıradan bir ilçe başkanı dedi ki, bu yüzbaşıyı buradan alın, hemen aldılar. Bu bir devrimdir. Ümidini cesaretini kaybetmiş bir halk, hiçbir şey yapacak durumda değil, ve olmadığının da farkında. Bir sandığa oy atmakla dünyası değişiyor.

Yaşar Kemal'in bu münasebetle Cumhuriyet gazetesinde çıkan röportajları oldu. Bingöl'e gidiyor, diyor ki seçmenlere siz hangi partiye oy verdiniz, DP diyorlar.

Yaşar Kemal de diyor ki onlara 'niye bu partiye oy verdiniz, DP nasıl bir partidir?' Bunlar da diyorlar ki, valla DP tatlı-helva gibi bir şeydir! Siverek'e gidiyor Siverekli'lere de soruyor, 'Sizce DP nedir?' Diyorlar ki, DP ne değildir ki Kemal Bey! Bak ben bu sandığa bir oy attım, Ankara'da İsmet Paşa tepetaklak devrildi!" (Orhan Miroğlu, *Hevsel Bahçesi'nde Bir Dut Ağacı*, Everest Yay, say. 146-147)

Canip Ağabey'in bu şekilde hatırladığı bu dönem, 27 Mayıs askerî darbesiyle kesildi. Ve darbeden sonra oluşturulan kurumlar askerî vesayetin demokratik sisteme karşı özerkliğini daha sağlam esaslara oturttu, bu özerkliği adeta garantiye aldı.

Türkiye'nin siyasi tarihinde ilk kez bu özerkliğin sorgulandığı bir dönem yaşanıyor.

Askerî vesayeti ilelebet garantiye alan anayasanın değişmesi için siyasi bir mücadele veriliyor. Ama bu mücadelenin başarısızlığa uğraması ve tıpkı 27 Mayıs'ta olduğu gibi, geriye dönüş için CHP merkezli yeni bir plan hayata geçiriliyor. Bu planla Neo-İttihatçı bir parti olan CHP'nin Kürt toplumuyla yeniden siyasi buluşması hedefleniyor. CHP'ye Kürt siyaseti içinde, birtakım ittifaklar aranıyor. Ne var ki, Ergenekon'un gölgesinde kongre yapan, ilk MYK'sında Ergenekon sanıklarının savunmasını dağıtan bir parti, Kürt toplumunda, kiminle ittifak ederse etsin sonuç değişmeyecektir.. CHP, ömrünü 'garantili siyasi statü' peşinde harcamış, bu yüzden de, herhangi bir siyasi tercihi olamamış, BDP'nin periferisindeki birtakım Kürtleri saflarına katsa bile, bu çare değil. Kürt ulusal uyanışına tanık olduğumuz bir dönemde, Kemalizm ve İttihatçılıkla aranıza mesafe koymadan yüzünüzü Kürtlere dönemezsiniz.

Türkiye'de demokrasi ve askerî vesayet arasındaki sorun çözülmeden ne Kürt sorunu ne de başka sorunlar çözülebilir diyor Hasan Cemal.

Hasan Cemal'i bir gazeteci ve gönlü demokrasiden yana bir aydın olarak kırk yıldır meşgul eden "Türkiye'nin Asker Sorunu"nu anlamak, Kürt sorununu anlamaktan geçiyor.

Siyasete ve siyasetçiye kapalı bir alan olarak kaldı Kürt sorunu.

Ve bu durum varlığını bugün de önemli ölçüde koruyor.

25 yıldır devam eden ve öyle görünüyor ki, tarafların etnik bir çatışmayı göze alarak sürdürmeye hâlâ kararlı oldukları Kürt savaşı gerçeği; Türkiye'de askerî vesayetin vardıği son istasyonun adresi gibi duruyor.

Dahası, Dersim ve Şeyh Sait isyanı dâhil, Kürt isyanlarının başlamasının nedenlerine artık farklı bir tarih bilinci ve anlayışıyla bakmayı zorunlu kılacak yığınla sebep var.

İpek Çalışlar'ın *Halide Edip* biyografisini okuduğumda bu sebepler üstünde yeniden düşündüm. Bu değerli çalışma, Halide Edip'i bütün parlaklığı ve aydınlığıyla günışığına taşıyan bir kitap olmakla kalmıyor, Kemalizm'in kendi muhaliflerini sindirmek, sürgüne yollamak ve darağaçlarında idam etmek için, Kürt isyanlarından nasıl yararlandığını da çok iyi anlatıyor. İstiklal Mahkemeleri, Takriri Sükûn yasası Kürt toplumunu bastırmak ve sindirmekle kalmadı. Türk toplumunda da; Kemalizm'den bağımsız düşünce ve siyaset adına var olmaya çalışan her şeyi ve herkesi yok etti. İnfazlardan ve ölümlerden her nasılsa kurtulabilen, Halide Edip ve benzeri aydınlar ise, korku ve endişe içinde yaşamaya mahkûm edildiler. Halide Edip, kişisel yetenekleri ve yazarlığıyla dünya çapında ilişkilere sahipti.

Bu kişisel ilişkilerini milli mücadele için sonuna kadar kullandı. Ama sonra da ülkesini terk etmek zorunda bırakıldı.

Türkiye'de askerin siyasete sistemli müdahalesi üstüne meslek hayatı boyunca en fazla düşünmüş ve bu düşüncelerini değerli kitaplar, makaleler yazarak bizlerle paylaşmış gazeteci kimdir denilse, kuşkusuz aklı gelen ilk isim, sevgili Hasan Cemal olur.

İttihatçı Cemal Paşa'nın torunu Hasan Cemal!

27 Mayıs'a giden günlerde Harbiyeliler marş söylerken gözleri yaşaran, 12 Mart'a giden günlerde '9 Mart cuntasının fedaisi' olan Hasan Cemal'in yeni kitabının alt başlığı, askerî vesayet peşinde koşup durmaktan yorulmayanlara ciddi bir uyarı aslında:

"Ey Asker Siyasete Karışma!"

Hasan Cemal'in *Türkiye'nin Asker Sorunu* ve İpek Çalışlar'ın *Halide Edip* biyografisini okuyup bitirdiğimde, geçmişle yüzleşme adına, içim sevinç ve umutla doldu.

Ama dün bu yazıyı yazarken, bu sevinç ve umudun yerini buruk bir hüznün aldı.

Askerin siyasetle ilişkisi sözkonusu olduğunda, yaşadığımız ironi bana hiç bitmeyecekmiş gibi göründü.

Çünkü, İskenderun ve Mavi Marmara baskını Türkiye'nin tarihinde yeni bir dönemin başladığını gösteriyor.

İsrail elbette bir insanlık suçu işledi. Suç dosyasını daha da kabarttı.

Ama bir gerçek daha var ki, akıldan çıkarmak olmaz.

Türkiye kendi iç sorunu olan Kürt sorununu çözemedi, bu sorunun siyasi muhataplarıyla hiçbir diyaloga yanaşmadan, Ortadoğu'da küresel aktör olmaya çalışıyor.

Bu durumda, askerî vesayetin ve geleneğin, bu kadar güçlü olduğu bir ülkede, hiçbir hükümetin, yeni güvenlik stratejileri oluşturup, askeri göreve çağırmanın dışında bir çare üretebileceğini sanmıyorum.

Dün medyada yapılan yorumlar bu yöndeydi. Bazı yorumcular, şu manaya gelen sözler sarf ettiler:

'Nereye saldıracağımızı bilmiyoruz, karşımızdaki resmî bir devlet değil, Kürdistan kurulsun artık, kurulsun ki sınırlarını bilelim ve yerle bir edelim..'

Bu anlayışın Kürt tarafında bir karşılığı var elbette. Ve en önemlisi savaştak, PKK'nin de iyi bildiği bir şeydir. Oysa zor olan barışı başarmaktır.

Yeni bir savaşın Kürtlere de Türklere de hiçbir faydası yok. Savaşarak birarada kalamayız. Buna ne Kürtler ne de Türkler tahammül edebilir artık. Taha Akyol köşesinde durumu çok güzel özetlemiş, "Böyle gider de Türkiye'nin bir bölgesi 'Kürdistan' olursa kalan tamamı 'Türkistan' olur ve bu herkes için korkunç bir felaket demektir; aklın alamayacağı, vicdanların kaldıramayacağı felaket!"

Tokat'tan gelen bir mail, bu felakete doğru yavaş yavaş sürüklendiğimizi gösteriyor. Bir öğrenciden gelen bu maili hükümet yetkililerinin ve kamuoyunun dikkatine sunuyorum:

"Geçen hafta cuma günü Tokat-Merkez'de çarşının en işlek olduğu yerde iki Kürt öğrenci birtakım ülkücü tarafından bıçaklandı. Karın bölgesinden bıçaklanan arkadaşlarımız hemen ameliyata alındıktan sonra üç gün yoğun bakımda kaldılar. Bıçaklanan arkadaşlarımızın aileleri bu olaylarla ilgilenecek bir avukat bile bulamadılar. Bu haberler *Tokat* gazetesine iki PKK'lı bıçaklandı diye manşet yapılıyor. Tokatta yaşanan bu olaylardan dolayı kimse geceleyn evinde rahat bir şekilde uyuyamıyor, herkes bu seferki kurbanın kimin olacağını korkuyla beklemekte. Seneye kimse okula dönmeyecek. Birçoğumuzun aileleri yanımda. Kürt olmak büyük bir suç mu? Neden okumamıza engel olunuyor? Sonumuzun Aydın Erdem, Şerzan Kurt veya burada bıçaklanan arkadaşlarımız gibi olmaması için, buralara hiç gelmeyip hiç okumamamız mı gerekiyor?"

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtler, vicdan ve şehadete dair birkaç söz

Orhan Miroğlu 09.06.2010

Hafta sonu Batman'da "küçük Millet Meclisi" toplantısına davet ettiler.

Gri bölgeleri gittikçe sessizleşen bir toplumda bu sivil girişim hareketi önemli bir çaba. Göçün büyüttüğü şehirlerde altyapı sorunları akıl almaz boyutlarda ve bu yüzden sivil inisiyatiflere büyük iş düşüyor.

Batman küçük Millet Meclisi toplantısında Batman'a içme suyu sağlayan su yataklarının kirliliğini belgeleyen fotoğrafları gördük, inanılır gibi değildi. Eski Belediye Başkanı Abdullah Akın, petrol aramalarında kullanılan yanlış yöntemlerin, genel bir çevre kirliliğine yol açmakla kalmayıp, su yataklarını da kirlittiğini anlattı. Önlem alınmazsa, yakında bir damla temiz su kalmayacak Batman'da.. Daha yazın başındayız, ama hastanelerin acil servisleri, çocuklarla dolup taşıyor. Beni misafir eden ve Batman kMM'nin çalışmalarını yürüten Cuma Hoca da, geceyi 1,5 yaşındaki kızı Berfin'in başında ve hastanede geçirdi. Çevre kirliliği ve altyapı sorunlarından kaynaklanan ateşli hastalıklar en çok çocukları etkiliyor.

TkMM'lerde, siyasi gündeme ilişkin sorunlarla, yerel sorunlar birarada tartışılıyor. Ama yerel sorunların çözümüne çareler arandığı bu toplantılara belediye başkanlarının katılamaması çok üzücü. Batman Belediye Başkanı Nejdett Atalay BDP'li Belediye Başkanlarıyla beraber cezaevinde.. O ve arkadaşları mahkemeye çıkarılmayı bekliyorlar aylardır. KCK iddianamesi tamamlandığına göre, yargılamalar başlayacak demektir. Bu dava, Kürtlerin Cumhuriyet tarihi boyunca yargılandıkları ve mahkûm edildikleri toplu davalar arasında belki de en önemlisi.. Ayrı bir yazı konusu ama, şimdiden söylemek yanlış olmaz, bu yargılamaların sonucunda verilecek karar, hiç kuşkusuz, PKK'nin ateşkesi sona erdirdiği bir dönemde, Kürtlerin ve Kürt siyasetinin bundan sonra benimseyeceği tutumu önemli oranda etkileyecektir.

Petrol-İş'in konferans salonunda toplantıyı izleyenler arasında, Diyarbakır Cezaevi'nden arkadaşlarım vardı. Abdullah Kanat ve Faruk Altun. İkisi de Batmanlı ve ikisi de PKK davalarından uzun yıllar hapis yattılar. Abdullah 28 yıl yattı. Faruk çok daha az. O sıcak salonda onlara bakarken, 12 Eylül sonrasındaki yargılamalar geldi aklıma. Faruk ve Abdullah, çok gençtiler cezaevine girdiklerinde. Şimdi ellili yaşlardalar. Yarısından fazlası cezaevinde geçmiş bir hayat..

Ama hikâye devam ediyor hâlâ.. Eğer siyasi bir çözüm yolu bulunmasa, çok sürmez, bir-iki yıl sonra, konuşacağınız –böyle bir niyetiniz varsa tabi- hiç Kürt politikacı kalmayacak orta yerde. Hakkında dava açılmamış bir tek Kürt siyasetçiye rastlamanız zor çünkü. Ve bu davaların çoğu mahkûmiyetle sonuçlanıyor.

Konuştuğum Batmanlılar, OHAL yılları dâhil, yargının bu kadar siyasallaştığı bir dönem olmadı hiç diyorlardı.

Mevcut yasaların siyasallaşmaya gayet uygun olduğu açık. Ama polisin de özellikle bu dönemde hâkimlerin karar verirken 'kanaat oluşturmalarına' hizmet eden sözüm ona delilleri toplamada özel bir gayret sarfettikleri de bir gerçek.

Batman'ın adıyla özdeşleşmiş lokantası Çömçe'de bir kahve molası sırasında dinlediklerim, hâkimlerin güçlü delillerle karar vermediklerini, 'kanaat' üstünden kararlar aldıklarını gösteriyor. Ve ne yazık ki bu 'hâkim kanaatleri' Kürt çocuklarına ve hatta yaşlı insanlara onlarca yıl cezaya mal oluyor.

"Dükkânımı akşam saatlerinde kapatıp evime gittiğimde, o gün ölmediğime ve yaşadığıma şükrediyordum. Her gün birkaç faili meçhul cinayetin işlendiği o yıllarda bile umudumuz vardı, bu dönem bitecek ve barış gelecek diye düşünüyorduk.. Ama bugün doğrusunu istersen hiçbir umudum yok. Her geçen gün daha kötüye gidiyor. Dün mahkeme bir yeğenime dokuz yıl ceza verdi. Daha çocuk yaşta. Polisin mahkemeye sunduğu fotoğrafların birinde görülüyor, o kadar.. Aynı mahkeme kararıyla yaşlı bir adama 12 yıl ceza verdiler.. Parmaklarıyla zafer işareti yaparken çekilmiş görüntüleri var.. Bir gösteride bulunmanın cezası peki nasıl dokuz yıl, 12 yıl olabiliyor anlamak mümkün değil."

Batman'ın o zor yıllarını yaşamış bir Batmanlının sözleri bunlar.

Durumun başka şehirlerde farklı olmadığı muhakkak.

Kürtlerin yaşadığı şehirlerde, derin bir umutsuzlukla ve gelecek endişesiyle kuşatılmış bir toplum gerçekliği var artık. Faili meçhul dönemlerde bile böyle bir ruh hali yoktu diyor konuştuğunuz herkes.

Karamsarlık ve güvensizlik hâkim her şeye.

Asker ve gerilla cenazeleri için kurulan taziye çadırlarının daha biri toplanmadan, yenisi kuruluyor. İnsanları taziye çadırlarına hapsedenler; etnik hınç ve öfkenin, acının ve yasın bu çadırlarda daha da çoğalmasını, büyümesini bilinçle isteyenler, aslında muazzam bir toplum mühendisliği gerçekleştirdiklerinin farkındalar.

Ama toplum bunun ne kadar farkında o belli değil işte.

Taziye çadırlarının daha biri toplanmadan, bir başkası kuruluyor.

Nefes aldırıyorlar insanlara..

'Savaş mühendisleri' yeniden iş başında..

Kürt olsun Türk olsun hiç farketmiyor artık, insanları Batı'da dev bayrakların arkasından yürütüyorlar, Doğu'da ise taziye çadırlarına hapsediyorlar.

Bir savaş konsepti bu, bir halkı kolayca yönetmenin bir biçimi, bir yöntemi bu, başka adı yok.

Birkaç gün önce Muğla'da öldürölen üniversite öğrencisi, Şerzan Kurt Batman'da toprağa verildi.

Şırnak'ta polis panzerinin ezdiği Diren'in taziyesi sürüyordu belki de..

Mavi Marmara gemisinde öldürölen Siirtli İbrahim Bilgen 60 yaşındaydı.

Ne kadar doğru bilmiyorum ama Mavi Marmara gemisine binenlerin yarısından fazlası Kürt diyorlardı. Şaşılacak bir durum değil bence. Kendi acısı dünyanın hâlâ umurunda değilken, "bu başka" diyerek Filistin halkının acısına Filistinlilerin kendisinden bile fazla yanmak, Filistin topraklarında şehit olmaya gitmek, Kürtlere iyi geliyor olabilir.

Batman küçük Millet Meclisi'nde biraz bu konuyu da konuştuk. Üçüncü gündem maddemiz buydu çünkü.

Kimse kusura bakmasın, Mardin-Midyat'ta Süryanilere ne oldu, Batman-Beşiri'de Ermenilere ne oldu, onlara kim ne yaptı diye hiçbir zaman sormadıysanız, kendi halkınızın başına gelen felaketleri bile sorgulamıyorsanız, size böyle bir şey hatırlatıldığında, Filistin başka, bu başka diyorsanız, meseleniz vicdan filan değil, inancınız gereği, şehadete erişmek!

Eh bunun için en uygun yer Filistin toprakları da olabilir.

İnancınız gereği şehit olmaya da hakkınız var ve kendi adıma bu inanca saygı duyabilirim.

Ama bu inancın bugün tetiklediği dünyevi şeylerden, doğrusunu isterseniz korkarım.

Bayrak, millet, milliyetçilik gibi şeylerden korkarım!

Din ve bayrak arasında kurulan kutsal ittifaktan korkarım!

Tıpkı Enver ve Talat'ın ruhuna yapılan çağrılardan korktuğum gibi, Yahudilerin yeryüzündeki varlığını, 'insanlığın kadersizliği' olarak gören ve bu varlığı sona erdirmek için Hitler'in ruhuna yapılan çağrılardan korkarım!

Bütün bunlardan korkmakla kalmaz; savaşan tarafların Müslüman ve üstelik kan bağıyla birbirine bağlanan kardeşler olduğu ve şimdiye kadar elli bin insanın hayatına mal olmuş bir iç çatışmanın yaşandığı bir ülkede, 'milli birlik ve beraberlik ruhunun' yükselmesinden korkup endişe duymayanların , imanından ve vicdanından da şüphe ederim!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dağdaki Kürtler, ovadaki Kürtler

Orhan Miroğlu 16.06.2010

Yarın Kandil ve Mahmur kampından gelen barış grubunun yargılanmasına Diyarbakır'da başlanacak. Silah bırakıp dağdan gelen üçüncü barış grubu bu. Siyasi konjonktürün nispeten uygun olduğu zamanlarda PKK Türkiye'ye dağdan ve Avrupa'dan barış grupları gönderdi. Sonuç pek iyi olmadı ama. Gelenler ağır hapis cezalarına çarptırıldılar. PKK açısından bakıldığında, silah bırakıp Türkiye'ye dönmek faydasız bir propaganda

eylemi olmadığı gibi, taktiksel bir durum da değildi. Uzun yılların savaş tecrübesi, artık bu savaşın etnik bir çatışmayı göze almadan, sürdürülemeyeceğini gösteriyordu. Daha da önemlisi PKK'nın lideri içerdeydi ve hem onun için hem de dağlardaki binlerce insan için, muhtemel bir özgürlük imkânı ancak bir yumuşama ortamında, silahların tamamen toprağa gömüldüğü bir siyasi iklimde mümkün olabilirdi.

Devlet, Türkiye'ye barış gruplarının gelmesini ve silahlı grupların ülke topraklarını terk etmesini bir zaaf olarak değerlendirdi; 'örgütün bitişinin bir emaresi' olarak gördü. Ayrıca silah bırakmayı yeterli bulmadı. Gelenlerin, siyasi fikirlerinden ve taleplerinden pişmanlık duymalarını bekledi. Bu olmayınca gelenleri hapis cezalarıyla cezalandırdı.

Şimdi de, KCK iddianamesinin mahkemeye teslim edildiği bir tarihte, Kandil ve Mahmur'dan gelen barış grubu için yeni bir yargılama süreci başlıyor. Gelenlerin içinde çocuklar da vardı. Bu çocuklar hariç, gelenler arasında hakkında dava açılmayan kalmadı. Nurettin Turgut, Lütfi Taş, Elif Uludağ, Mustafa Ayhan, Hüseyin İpek, Mehmet Şerif Gençdal, Gülbahar Çiçekçi, Vilayet Yakut, Hamiyet Dinçer, Sait Sedal'dan oluşan grup terör örgütü üyesi olmaktan ve propagandadan yargılanacaklar. Mahmur'dan gelenler ise terör örgütü üyesi olmamakla beraber, örgüt üyesi gibi davranmakla suçlanıyorlar.

Yargılama yeri Diyarbakır. Diyarbakır'da, 12 Mart, 12 Eylül dönemlerinde sıkıyönetim mahkemelerinde gerçekleşen yargılamalar şimdi özel mahkemelerin eliyle yapılıyor. Kürt aydınlarının sudan gerekçelerle tutuklanıp yargılandığı 49'lar hadisesinden bugünlere uzanan uzun bir dönem.. Aradan elli yıl geçti. Değişen bir şey yok. Türk yargı ve hukuk sistemi değişmedi, Kürtlerin 'siyasal kabiliyetlerine' göre kendisini yeniden biçimlendirdi.

Ne var ki, çeşitli dönemlerdeki yargılamalar Kürt siyasallaşmasını durdurmaya yetmediği gibi, bu siyasallaşma giderek büyüdü. Nihayet, Kürt siyasi hareketi, Kürt aydınlarının, siyasetçilerinin yargılandığı şehirde, bugün yerel yönetimde iktidar durumunda. Ama ironiye bakın ki, seçilmiş belediye başkanları KCK davasından yargılanmayı bekliyorlar.

Gerçeğin bir başka yönü var ki o daha da trajik. Kürt gençleri 25 yıldır dağlardalar. Onlar dağda olduğu için masum insanlar ölmeye devam ediyor ve şiddet sürüyor..

İşte, geçen hafta insanın içine saplanan bıçak gibi hain bir ölüm Perihan Akdağ öğretmeni gelip evinin balkonunda buldu.. Perihan öğretmenin yaşını öğrendiğimde bir baba olarak ve içimden geldiği gibi hissederek, yaşını kızım Hiwa'nın yaşıyla kıyasladım.

Perihan öğretmen kızım Hiwa'dan sadece üç yaş büyüktü. Tayini çıksaydı ve her şey yolunda gitseydi, belki de talebesi olacak yaşta bir gencin ateşlediği bir roketle öldü.

Perihan öğretmen ölüyor, Ceylan ölüyor, Şirvan ölüyor, Diren bir polis panzerinin altında can veriyor..

Bu savaşı ve bu ölümleri durduramıyor kimse. Bunca acıya ve yasa yol açan bu savaşın sebepleri hakkında düşünmek isteyen herkesi yargılıyor ve hapis cezasıyla tehdit ediyorlar.

PKK hakkında haber yapmak bile yasak. İrfan Aktan dikkatlerimizi bu kardeş kavgasının sebeplerine çektiği için 1,5 yıl ceza aldı.

Milliyet'ten Namık Durukan, yaptığı haber nedeniyle, yedi yıl altı ay hapis cezasıyla yargılanıyor.

Bu maddelerden açılmış yüzlerce, belki binlerce dava sonuçlanmayı bekliyor.

Doğrusu, silah bırakıp gelen barış gruplarına reva görülen muamele bana İrlanda barış sürecini hatırlatıyor. IRA'nın silah bırakmasına giden süreç yaklaşık sekiz yıl sürdü. Yargılamaya ilişkin yasalarda değişiklik yapmak gerekmedi. Sekiz yıllık barış sürecinde IRA militanları hakkında açılan davalardaki delilleri savcılar görmezden geldiler. Dava dosyaları rafa kaldırıldı. IRA militanları –aralarında yıllarca hapis yatanlar dâhil- yapılan seçimlerde milletvekili, bakan ve belediye başkanı oldular.

Anlayacağınız, niyet barışmak olunca samanlık seyrân oldu.

Britanya'nın yargı mevzuatında bizdeki gibi garip ve her yöne çekilebilen yasalar yoktu elbette. Bizde örgüt üyesi olmamasına rağmen, örgüt üyesi gibi davranan 'gönüllüleri!' yıllarca hapse mahkûm etmeye yarayan yasalar var. Son dört yıl içinde 28 bin çocuğu yargılamaya, cezalandırmaya ve hapishanelerde çürütmeye yarayan TMY ve TMK var. Bu yasalar değişmedikçe barışın önü açılmaz.

Hükümetin siyasi sorumluluğu büyük. Bir halkı, silah bırakanı ve dağdan geleniyle, siyasetçisiyle, belediye başkanıyla, aydınıyla, çocuğuyla, sanatçısı ve yazarıyla, genciyle ve yaşlısıyla beraber ve aynı maddelerden yargılamaya devam ederek, hapsilere tıkarak, her gün can almaya devam eden bir sorunu çözemezsiniz. Barış grubu davası, kabul edilmesi muhtemel KCK davasıyla beraber düşünüldüğünde, yasal Kürt siyasi hareketiyle, PKK'yi birbirinden ayırmanın artık mümkün olmadığını gösteriyor. Bu davalar siyasi davalardır ve çözüm de siyasidir. Kürt dinamiği, dağdaki Kürtle ovadaki Kürdü buluşturacak kadar büyümüşse, meşru siyasi kanalları açık tutmanın dışında bir çare yok demektir. Güvenlik Müsteşarı Muammer Güler önemli bir tesbitte bulunuyor ve diyor ki, "PKK sıfırlanmaz, ama dönüşebilir." Bu yerinde bir tesbit ve çok gerçekçi.

O zaman şu soruyu da sormamız yerinde olur: Diyarbakır'daki bu toplu yargılamalar bu dönüşümün önünde bir yargı darbesi gibi durmuyor mu? PKK'nin dönüşmesi isteniyorsa bu yargılamaları durduracak yasal değişikliklerin yapılmasının zamanı gelmedi mi?

Alper Görmüş geçen haftaki yazısında, İslami referansları temel alan kesimlerde yaşanan değişimi görmeyenleri özcü davranmakla eleştiriyor, sonra da, "topyekûn Müslüman zihniyet algısı zaman zaman *Taraf* yazarları arasında uç veriyor" diyordu. Görmüş, 'İslami kesimlerdeki zihniyet algısına özcü yaklaşıma örnek' olarak da benim yazımdan bir paragraf aktarıyordu okuyucularına.

Benim yazımın İslami kesimlerdeki değişim konusuyla alakası yoktu. Yazı, bu kesimin mazlumlar söz konusu olduğunda benimsediği çifte standartlarla ilgiliydi.

Bu çifte standartları Ahmet Altan da yazdı, Ümit Kıvanç da.

Sonra Alper Görmüş acaba hangi Müslümanlardan bahsediyor, anlayamadım. Müslüman var, Müslüman var.. Alper Görmüş'ün sözünü ettiği ve değişen Müslümanlar kim acaba?

Pensilvanya'daki Müslümanlar mı, Papermoon'da (adını doğru yazdım umarım) her akşam masası olan Müslümanlar mı?

Annesi ve şehitlik arasındaki tercihini şehitlikten yana yapan Furkan kardeşimiz gibi Müslümanlar mı?

Ermeni ve Süryani soykırımında vara vara 'adil hafıza'ya varan Müslümanlar mı?

Yahudi halkının katillerine hayranlığını gizleme gereği bile duymayan Müslümanlar mı?

Anlayamadığım bir de şu var tabii: *Taraf* yazarları arasında, bu meselede benim bilmediğim ama Alper Görmüş'ün bildiği ve çerçevesi belirlenmiş, uyulması gereken bir ortak zihniyet, bir 'standart duruş', ya da bir ortak mutabakat mı var?

Ben olacağını hiç sanmıyorum. O halde biz okurlara *Taraf* yazarlarının başkalarından farklılıklarını "...uç veriyor" gibi makbul olmayan sözcüklerle hatırlatmak, Alper Görmüş'ün görevi olmamalı.

Sonra özcü olduğumu nasıl anlamış?

Ben şahsen Görmüş'ün sözünü ettiği bu değişim konusunda bir şey yazdığımı hatırlamıyorum. Tam tersine 'Değişen Müslümanların' siyasi icraatlarını her zaman takdir ettim. Ama herhalde "Efsanevi lider Hitler" pankartıyla dolaşanları da görmezlikten gelemem.

"Bizi cennete mi davet ediyorsun İsrail, hepimiz Furkanız şehadete hazırız" diyen ve altında onlarca 'sivil toplum ve kültür' örgütünün imzası bulunan bildirilerden, ve evet, bayrak ve dinin buluşmasından korkarım.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Huzursuz bir yazı...

Orhan Miroğlu 23.06.2010

Devlet Bakanı Sayın Egemen Bağış, Feqiyê Teyran'ı anma etkinlikleri için gittiği Van'da "Ocağına ateş düşen sadece 11 şehidin ailesi değil" deyince, gazeteci sormuş,

– Devletin bunu söylemesine alışkın değiliz, hele böyle bir zamanda, tepki görmekten çekinmiyor musunuz?

"Otuz yıl söylemedik ne oldu" diye cevap vermiş Bağış.

TRT-1'de Taha Özhan'ın sunduğu "Enine Boyuna" programında salı akşamı Kürt sorununu konuştuk. Ben de bu konuda, biraz Egemen Bağış gibi düşündüğümü ifade ettim ve maalesef sözlerim sansürlendi. Programın benden başka, bir akademisyen ve iki de gazeteci-yazar konuğu vardı.

Akşam saatlerinde çekildi program ve sonra da gece 01:00 civarında yayınlandı.

Konuşmacılar, sözlerine başlarken hayatını kaybeden askerler için başsağlığı dilediler, üzüntülerini bildirdiler. Konuşma sırası bana geldiğinde aynı şeyi ben de yaptım, bu acının ve yasın bitmesini diledim. Fakat farklı olarak bu baskında hayatını kaybeden 12 PKK'liye de Allahtan rahmet diledim. Gece yarısı programı izlemek için televizyonun başına geçtim.

Bu paket program TRT'deki kurallara göre denetime gitmişti, ve denetimi her kim yapmışsa, benim ölen insanlara Allahtan rahmet dilediğim bölümü kesmişti. Sansürcü, araya anlamsız ve program yöneticisinin haberi olmadan bir reklam koymuştu.

Ölen insanlara Allahtan rahmet diliyorsunuz ve o anda sansür ediliyorsunuz.

TRT'den kimseyi aramadım. Böyle bir tasarrufu kim niye yaptı anlayamadım. İlgililerden bir açıklama bekliyorum şimdi.

Yaziya başlarken, bu tuhaf sansürün daha nerelere varabileceğini düşünüyordum.

Dün öğlen saatleri.

Ankara’da hava kapalı, yağmur yüklü bulutlar dolanıyor gökyüzünde.. Başbakan Erdoğan’ın grup konuşmasını dinliyorum. Kulağım televizyondan yayılan seste, ama gözlerim de Cevat Öneş’in Neşe Düzel’e verdiği röportajda. Hakkârî’nin sokaklarında , ‘silahlı elemlerden daha tehlikeli olan bir duruma’ işaret ediyor ve Hakkârî’nin sokaklarındaki binlerce çocuğun katıldığı intifada görüntülerini anlatıyor Sayın Öneş.. Keşke bu röportajı dikkatle okusa Başbakan, diye geçiriyorum içimden..

Sayın Başbakan dün güvenlik zirvesinde alınan kararları tebliğ ediyor halkına!

Ülkesi bir iç savaşa doğru hızla sürüklenen bir başbakanın yapacağı konuşma değil bu.

Başbakan, çünkü grup konuşmasıyla, Türkiye’nin Kürt sorununda eksen kaydırıldığını resmen ilan etti. Bir fırsat daha kaçtı. Açılım bitti diye neredeyse zil takıp oynayacak olanlar, kimbilir bu konuşmaya ve Güvenlik Zirvesi’nde çıkan yeni PKK Stratejisine’ ne kadar çok sevinmişlerdir.

Ne tuhaf, siyasi kadrolarıyla, programıyla, ve en önemlisi Kürt seçmenden aldığı destekle, Kürt meselesinde, son on yıl içinde bir umut haline gelen, resmî ideolojinin Kürt paradigmasıyla arasına mesafe koymayı başarmış, demokratik ve siyasi çözümü en çok tartışmış bir siyasi parti, aynı zamanda Kürt sorununda ‘eksen kaymasını’ da ilan eden parti oldu.

Hüzünlü bir siyasi hadise bu ve Türkiye şartlarında her şeyin bir anda değişebileceğini ve mümkün olmadığı düşünülen şeyin bir anda mümkün hale gelebileceğini gösteriyor.

Gelinen noktada ne BDP ne de AK Parti bulunması gereken yerdeler. Diyalog ve uzlaşma zemininden daha da uzaklaşıldı.

Kürt sorunu bir yıl öncekinden farklı olarak, bir demokrasi sorunu, siyasi çözüm gerektiren sorun olmaktan çıkıyor, bir güvenlik sorununa dönüşüyor..

Bu felakete giden yolun başlangıcıdır.

Güvenlik Zirvesi’nde alınan kararların, 1990’lı yıllardaki MGK toplantılarında alınan kararlardan farkı yok.

OHAL’e ve sıkıyönetime karşı çıkmak, bir ay sonra yapılacak MGK toplantısında imkânsız hale gelebilir.

Hükümetin benimsediğı yeni tutumla, Kürt sorunu artık PKK’yle, daha gelişkin bir güvenlik ve istihbarat mekanizması oluşturarak mücadele etmenin meselesi haline geliyor.

Kimse kendini kandırmasın.

PKK’yle savaş artık sadece PKK’lilerle yürütülecek ve kontrol altında tutulabilecek bir savaş değildir.

PKK’yle yıllarca savaşmayı göze alan, Türkiye’deki Kürtlerle ve hatta sınır ötesindeki Kürtlerle de savaşı göze alıyor demektir.

Böyle bir savaşın kısa sürede önü alınamayacak etnik bir çatışmaya dönüşmesi kaçınılmazdır.

Sonrası, bütün bir yüzyıla yayılacak olan etnik çatışmalar, sınır değişimleri ve toprak talepleri uğruna girişilecek katliamlar döneminin başlaması demektir.

Dün sınır ötesine yapılan askeri harekâta Kürt siviller ve 16 yaşında bir kız çocuğu hayatını kaybetti.

PKK'yle kapsamlı bir savaşın Türkiye'deki Kürt ve Türk toplumunu bu şartlarda nasıl etkileyeceğini geçmişin tecrübelerini hatırlayarak yeniden düşünmek gerekiyor.

Kürt ve Türk gençleri siperlerde, baskına uğrayan karakolların içinde göğüs göğse çarpışıyor, birbirini boğazlıyor.

Ortada bu kadar acı tecrübe varken, hâlâ ABD'den gelecek istihbarata güvenerek, Kürt meselesinde bir siyasi açılım beklenemez.

Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu ortamda, demokratik çözüme inanan bir hükümetin ABD'den ve AB'den talepleri; 'güvenlik ve istihbarat' taleplerinin dışına çıkamıyorsa, bu vahim bir durumdur.

Oysa artık herkes biliyor ki, Kürt sorunu ABD'siz çözülemez. Hatta AB olmadan da çözülemez. Ama ne yazık ki, bu hükümet dâhil, Türkiye'nin, gerçek bir çözüm için ABD'den istihbarat paylaşımı dışında, siyasi destek talep eden bir hükümeti olmadı bugüne kadar. Şimdi aynı noktada olduğumuz görülüyor.

İstihbarat bilgisi gelecek, o bilgileri her gün Başbakan görecektir ve PKK'yle savaşa devam edilecek..

Doğrusu, Başbakan'ın grup konuşması yeni bir milada işaret ediyor.

Daha önce Kürtleri PKK ve BDP'ye karşı 'tavır' almaya çağıran Başbakan, şimdi de Kürt sorununu bir terör sorunu olarak gösteriyor ve herkesi 'milli birlik ve beraberlik' içinde davranmaya çağırıyor.

Tekrar başa döndük, huzursuz olduğumuz günlere..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vesayet ve demokrasi

Orhan Miroğlu 30.06.2010

Abant Platformu'nun geçen hafta üç gün boyunca tartıştığı konunun başlığı 'Vesayet ve Demokrasi'ydi. Cumhuriyetin kuruluşundan beri Türkiye'nin vesayet sorunu özünde bir asker sorunudur.

Tanzimat'tan bu yana, asker-sivil ilişkileri en sancılı dönemini Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılma döneminde yaşadı. İmparatorluğun sınırları içinde yaşayan halkların uluslaşma süreçleri Balkanlar'dan Ortadoğu'ya kadar uzanan bir coğrafyada, çeşitli bağımsızlık hareketlerinin doğmasına yol açtı.

Asker sınıfının kafa yorduğu 'etnisite mühendisliği' bu dönemde inşa edildi. Yine bu dönemde, İmparatorluğun elde kalan topraklarında, yani Anadolu'da, Osmanlı ümmetinden yeni bir ulus yaratma gayreti, yüzyılın en büyük katliamlarının yaşanmasına yol açtı. Başta Ermeniler ve Süryaniler olmak üzere Anadolu'nun Müslüman olmayan ve dolayısıyla Türkleştirilemeyecek olan halklardan sayılan topluluklar, bu etnisite mühendisliğinin kurbanı oldular.

Sonrasında Türk kimliği, asıl olarak ve büyük ölçüde Kürt kimliğinin inkârı üzerine inşa edildi. Kürtler bu inkâra karşı direndiler. Kürt isyanlarının en büyük sebebi bu yok sayma ve inkârdır.

Kemalist kadrolar bu isyanları bahane ederek, muhalifleri susturdular. Takriri Sükûn Kanunu, İstiklal Mahkemeleri, Umumi Müfettişlikler askerî vesayetin kurumsallaşmasının da yolunu açtı.

Dün yıldönümü hatırlanan ve lideri için Diyarbakır'da bir anma programı düzenlenen 1925-Şeyh Sait İsyanı'ndan sonra kurulan İstiklal Mahkemelerinde binlerce insan idam cezasına çarptırıldı ve idam edildi. Şeyh Sait, isyanın öncülüğünü yapan 46 kişiyle beraber Diyarbakır'da asıldı. Şeyh Sait'in ve onunla beraber asılanların torunları 85 yıl sonra dedeleri için bir mezar hakkı istiyorlar ki, bu çok insani bir talep. Haklı bir talep. Şeyh Sait ve arkadaşlarının asıldığı bölgede bugün bir hastane, orduve ve subay lokali var. 29 Haziran 1925'te asılanların gömüldüğü yeri tam olarak kimse bilmiyor. Sadece devlet biliyor; biliyor ama gizliyor.

Bunca acı, bunca zulüm hiçbir şeyi değiştirmedir. Bugün artık ne isyan etmek bir çaredir, ne isyanı kanla bastırmak bir marifet. Bugün artık, Kürt sorununu çözen, askerî vesayeti de çözer. Türkiye'de askerî vesayetin inşa edildiği alandır Kürt sorunu. Bu gerçeği anlamadan, neden bu ülkede neredeyse temizlik şirketleri kadar güvenlik şirketi ve güvenlik uzmanı olduğunu anlayamayız.

Talat, Enver ve Cemal troykasının 1915'te kanlı bir biçimde tamamladıkları 'etnisite mühendisliği'ni, Cumhuriyet'in kuruluşundan sonra, çoğu asker kökenli olan Kemalist kadrolar, 'Türkleştirme mühendisliği' olarak devam ettirdiler. Arada Müslümanlara, azınlıklara, sosyalistlere ve rejime muhalefet eden hemen herkese büyük bir zulüm yaşatıldı.

Şimdi, askerî vesayetin sona ermesi için, güçlü bir demokrasi mücadelesine ihtiyaç var. Demokrasi mücadelesi, kuşku yok ki, vesayetin çözümsüz kıldığı sorunların sivil, demokratik araçlarla çözümünü hedeflemek zorundadır. Kürtlerin, azınlıkların, Alevilerin, solcuların ve dindarların sorunları, askerî vesayetin sürdüğü bir Türkiye'de halledilemez.

Abant Platformu'nun sonuç bildirisinde bu bağlamda yer alan şu cümleler, demokrasi güçlerinin önündeki temel hedefi de ortaya koyuyor:

"Toplumu kutuplaştıran bu vesayetçi düzen ve onun ürünü olan diyalog ve empati yoksunluğunun yol açtığı sorunlar, ancak geniş, çoğulcu ve katılımcı usullerle yapılacak yeni bir sivil ve demokratik anayasayla aşılabılır. Böyle bir anayasanın Türkiye toplumunu meydana getiren ve statükoyla sorunları olan kesimlerin ortak bir dil, vicdan ve akıl geliştirmeleriyle mümkün olacağı açıktır."

Kürt meselesinde ateşin yükseldiği bir dönemde toplandı Abant Platformu. Müzakere konusu askerî vesayetti. Ama platforma katılanlar, Diyarbakır, Mardin ve Batman'daki sivil toplum kuruluşlarının şiddet karşıtı 'sağduyu çağrılarını' desteklediler. Bildiride Kürt sorunu bağlamında, şu görüşlere yer verildi:

"Artan şiddet ortamı Kürt sorununun çözümünü güçleştirmekte ve toplumsal dokuyu tahrip etmektedir. Platform, şiddeti toplumsal barışın önündeki en büyük engel olarak görmekte, sorunun çözümü için özgürlüklerin geliştirilmesini ve demokratik siyasetin ön plana çıkarılmasını savunmaktadır."

Umarım Abant Platformu, gelecek yıl silahların tamamen sustuğu ve Kürt gençlerinin dağlardan inmeye başladığı bir barış ortamında yapılır. Ve umarım, gelecek yıl Abant Platformu'nun konusu şu olur:

"Toplumsal Barış İnşası ve Sorumluluklarımız."

Zembîlfiroş adıyla bilinen aşk destanı; Kürtler arasında, *Mem û Zîn* ve *Siyabend û Xecê* kadar ünlü bir aşk destanıdır. Stranını, Şivan Perwer'in sesinden dinlediğinizde tadına doyamazsınız. Hikâye Mervaniler'in Başkenti

Farqin'de geçer. Yani bugünkü Silvan'da. Zembîlfiroş –Sepet Satıcısı- aslında bir prenstir. Ama bir gün ölümün soğuk yüzüyle karşılaşır ve yoksul, mütevazı biri olarak yaşamak ister. Prenslüğünü bu inancı uğruna terk eder ve yollara düşer. Derken o da bir prenses olan Hatun bir gün Zembîlfiroş'la karşılaşır ve ona âşık olur. Ama aşkına karşılık bulmaz. Hikâyenin sonu her aşk masalında olduğu gibi hüznün doludur. Silvan'da Zembîlfiroş Kalesi olarak bilinen tarihî kalenin dibinde sekiz katlı bir bina yükseliyor şimdi. Kültür Bakanlığı'nın ilgili biriminin aldığı karara dayanarak ruhsatı belediye vermiş. Silvanlı okurlar, kararın haklı yanı yok diyorlar ve inşaatın, tarihî Zembîlfiroş Kalesi'ni tahrip edeceğini iddia ediyorlar. Dolayısıyla Kültür Bakanlığı'nın kararını gözden geçirmesini ve koruma altına alınıp onarılmazsa zamana karşı artık duramayacak hale gelmiş Zembîlfiroş Kalesi'nin onarılmasını bekliyorlar. Bizden duyurması.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çözüm sendromu

Orhan Miroğlu 07.07.2010

İtiraf etmem gerekirse son zamanlarda kendimi çok talihsiz ve ümitsiz bir yazar gibi görüyorum. Birçok nedeni var bunun. Bir kere Kürt sorununu yaşamaya ve yazmaya mahkûm olmuş bir insan olarak ömrüm bitiyorken, bu sorunun hâlâ devam ediyor olmasından hiç memnun değilim.

İkincisi, 12 Eylül'den sonra kaldığım Diyarbakır cezaevinde bile, gelecekte bu kadar umutsuz olduğum günleri hatırlamıyorum.

Kürt sorunu, kırk yıldır, sadece gidişatını, çeşitli dönemlerde aldığı halleri uzaktan izlediğim bir sorun değil benim için. 1970'li yıllardan bu yana kendimi içinde bulduğum bir sorun. Uzun yıllar siyasetini yaptım, tümü de bu sorun hakkında yedi kitap yazdım, payıma ne düşmüşse artık, mağduriyetlerini bir bir yaşadım.

Bir tek dağa çıkmadığım kaldı. Dağın çare olduğuna inansaydım herhalde o da olurdu.

Bugün geldiğimiz noktaya baktığımda hayıflanıyorum.

Bunca tecrübeye, yasını bile tutamadığımız bunca acıya rağmen Kürt sorununda dönüp dolaşıp aynı yere geliyoruz.

Sorunu, savaşıarak çözeceğimizi düşünüyoruz.

PKK'ye karşı savaştan ve başarıdan söz ede ede çeyrek yüzyıl geçti.

Orduyu başarısız buluyoruz ve neredeyse toplumsal bir mutabakat sağlamış haldeyiz.

PKK'ye karşı savaş için profesyonel bir ordu lazım!

Hadi bakalım bir de onu deneyelim.

Ama ben, çoğu profesyonel olan, öldürdüğü insan sayısını bile bilmeyen özel harekâtçıların, bin operasyon yönettim diyen kıdemli emniyet müdürlerinin hayat hikâyelerini hatırlıyorum şimdi ve PKK'ye karşı daha fazla başarı ne demek anlayamıyorum gerçekten.

Mesela geride kalan köylerin de boşaltılması mı?

Birkaç milyon Kürt'ü Batı'ya mecburi iskâna tâbi tutmak mı?

20 bin daha faili meçhul cinayet mi?

Daha fazla karakol inşası, güvenlik şeridi oluşturmak, gidip Hewler'i (Erbil) yerle bir etmek mi?

Yok eğer bunlar değil de, amaç daha fazla PKK'liyi 'ölü ele geçirmek' ise bu da oldu zaten. Şimdi dördüncü kuşak Kürtler var PKK'nin saflarında.

PKK gayri nizami bir savaş yürüttü. Herhalde buna gerilla savaşı diyorlar. Ama gerilla savaşına da pek benzemiyordu doğrusu. Savaşın sivil kurbanları hariç, kırk bin ölünün neredeyse 30 binden fazlası PKK'li..

Peki, birkaç bin askeri feda etmeyi göze alarak, kırk bin PKK'li daha öldürseniz sorunu çözecek misiniz?

Mersin'de, İstanbul'da, İzmir'de birarada yaşamayı koruyarak, böyle bir savaşın, sürdürebileceğine mi inanıyorsunuz?

PKK'nin bugün ulaştığı gücü şansa bağlayan Başbuğ'un son açıklamalarından dehşete kapılmamak elde değil.

Başbuğ, Meclis'teki milletvekillerine dağın yolunu gösteriyor, olmazsa nereye giderlerse gitsinler diyor.

Ordunun savaş yıllarındaki tutumunu eleştirenlerin, damarlarında Türk kanı olmadığını söyleyerek, ırkçılık yapıyor.

Başbuğun Ergenekon ve Diyarbakır'da devam eden JİTEM davalarına gösterdiği tepki, bu tepkiyi ifade ederken, JİTEM'in işlediği cinayetlerin azmettiricisi olmaktan yargılanan Albay Cemalettin Temizöz'ün adını bizzat vermesi, askerlerin geçmişle ilgili sağlıklı bir muhasebe yapmak bir yana, denenmiş yöntemleri yeniden denemekten yana olduklarını ortaya koyuyor.

Belli ki, ordunun üst kademesini yeniden saran güvenlik sendromunun tetiklediği askerî tedbirler, PKK'yi savaştan caydırmak ve baskılamak amacıyla gündeme gelmiyor.

"Sözün bittiği yer" lafı, dosdoğru yeni bir savaşı öngörüyor.

Savaşı dayattığınızda, PKK'nin de buna karşılık vereceğini anlamak için, güvenlik uzmanı olmaya gerek yok.

Son bir iki ay içinde meydana gelen elim olaylara ve insan kaybı sayısına bakmak yeter.

Durum belki doksanlı yıllarda farklıydı, yirmi yıl sonra, savaşın hakikatleri moral değerlerle buluşunca, birçok şey değişti.

Türk halkının bölünme korkusu, bu kirli savaşa itirazın önüne geçti. PKK'nin önemli oranda temsil ettiği ulusal bir psikoloji hâkim oldu Kürtlere. PKK artık sadece onu kurup yönetenlerin bugünlere taşıdıkları siyasi bir maceradan ibaret değil; bu hareket, onu ağır bedeller ödeyerek, destekleyen halk kesimlerinin siyasi hikâyesine dönüştü. Siyasallaşma dediğimiz hadise budur zaten.

Bu yüzden, PKK'yle savaş bu saatten sonra sadece PKK'yle sürdürülen bir savaş olarak kalmaz.

PKK'yi olumlayan ve ona desteğini sürdüren sivil Kürtlerle de savaş anlamına gelir.

Zararı yine en çok onlar görür.

PKK'nin de çeşitli sebeplerle ve kendine ait gerekçelerle, savaşı sürdürmek istediği görülüyor.

PKK liderlerinin son açıklamalarına bakılırsa, bundan sonra savaş, 'demokratik özerkliği' korumak için sürdürülecek.

Bu yazının konusu bu değil, ama kim tarafından ilan edilirse edilsin, bana kalırsa, 'yanlış zamanda haklı bir talep' gibi duruyor 'demokratik özerklik.'

Bu savaş ortamında ileri sürülmesi ne barışa ne muhtemel bir diyalog ve müzakere sürecine hizmet eder.

Ama anlaşılan, devlet siyasi çözüm arayışlarına noktayı koyar ve işi güvenliğe havale ederse, PKK'nin buna karşı stratejisi hazır:

Silahlı mücadeleyle korunacak olan 'demokratik özerklik.'

Bu da Kürt sorununun hak temelli bir sorun olmaktan çıkıp, uluslararası bir sorun haline gelmesinin ilanıdır.

Kürtlerin siyasi sistemden kopmalarına giden yolun da başlangıcıdır.

Devletin inadı ve PKK'nin silahlı mücadeledeki ısrarı, bu yolu açıyor.

Bir çözümsüzlük ve güvenlik sendromuna tutulmuş gibi Türkiye.

Bu sendromun bana göre temel sebebi, idama giderken bile, 'Kürt anasını görmesin' inadından başka bir şey değil.

Kürtler eşit haklar kullanmasın, olacaksa da, 'kelepir fiyatına çözüm' olsun diyedir bunca inat.

Hülasa önümüzde iki yol var: Türkiye'nin; taşeronu olmayı arzu ettiği anahtar teslimi 'Kandil Projesi'ni hayata geçirmek için, uluslararası düzeyde müteahhit aramaktır. Bu askerî yoldur ve galiba gündemde olan yoldur. Diğeri de bu işin sivil siyasetini yapmakla sorumlu olanların, müteahhitliğini Türkiye'nin gerçekleştireceği anahtar teslimi değil, yıllara sâri bir siyasi projeyi hayata geçirmektir.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vahşeti kavramak

Orhan Miroğlu 14.07.2010

Dün Abbas Emani, bugün Özgür Dağhan. Hınç ve öfke içinde, ölümlere işkence yapmaya devam ediyorlar. Farklı bir yazıya gerek yoktu, farklı olan bir şey yoktu çünkü. Elim kaleme varmadı yeniden.. 15 Temmuz-2006/*Gündem-EK*'te çıkan bir yazımı paylaşıyorum..

"Şiddet, ona kulluk eden herkesi şeyleştirir" ve bir vahşeti resimleyen görüntüler, bazen bir barış çağrısına, bazen de bir intikam çılgılığına dönüşebilir.

Bu yüzden bir vahşet ânını belgeleyen fotoğraflar, belleklerden kolayca silinmezler.

Çekildikleri ve görüldükleri andan itibaren, insanın ortak hafızasının bir parçası olurlar

Kabil'e doğru ilerleyen Kuzey İttifakı askerlerinin, insanlığın ortak hafızasına kazınan o savaş fotoğraflarını kim unutabilir artık?

Kuzey İttifakı askerlerinin eline esir düşmüş Taliban militanının resmedildiği birinci karede, esiri yakalayanlardan iki kişi, biri kolundan, biri bacağından tutmuş, taşlı bir yolda onu sırtüstü sürüklüyorlardı.

İkinci kare fotoğrafta, talihsiz Taliban askeri, daha kalabalık bir grubun içinde buluyordu kendini ve etrafına korku ve endişe dolu gözlerle bakıyordu.

Bu vahşeti resimleyen görüntüler üçüncü bir karede tamamlanıyordu nihayet:

Bu kare bir ölüm ânı karesiydi. Taliban askerinin kolları tamamen yana düşmüştü ve uzun sakallarının ve saçının örttüğü kafası yerde görünmez oluyordu bir anda.

Dizleri büküktü ve vücudu kısmen çıplaktı.

Çıplak belinden taşlı yolun üstüne kanlar akıyor ve çok geçmeden de, onu yok etmek için bekleyen bu asker grubu tarafından öldürülüyordu.

Geçen yıl ağustos ayında sağ yakalanıp infaz edildikten sonra cesedi yakılan PKK gerillası Abbas Emani'nin fotoğraflarına bakmak hem şok edici, hem de utanç vericiydi.

Fotoğrafın ilk karesinde, sivil ve yedi kişiden ibaret bir grup, ıssız olduğu tahmin edilebilecek kırsal bir alanda, uzun boylu, atletik yapılı bir genci kollarından yakalamış, yürütmeye çalışıyordu.

Grubun yürütmeye çalıştığı bu gencin yaralı olduğu fark ediliyordu ve üstünde haki renkte kısa kollu bir tişört, ayağında da dağ komandolarının ve korucuların giydiği türden, bir pantolon vardı.

Koluna giren iki kişi de diğerleri de sivil giyimliydi ve ne ellerinde ne de omuzlarında asılı duran herhangi bir silah yoktu.

İkinci fotoğraf karesinde ise, rengi, markası çok belli olmayan, sadece tekerlekleri ve tekerleklerinin üstündeki kaportasının bir bölümü görülen bir aracın altına uzanmış, sanki uyuyan bir insan görünüyordu.

Sağ eli göğsünün altına gizlenmiş halde ve yüzükoyun uyuyormuş gibi görülen bu kişinin öldürüldükten sonra aracın altına itilen ve daha sonra cesedinin yakıldığı anlaşılan gencin ta kendisi olduğu, birinci karedeki elbisesinden, uzun boyu ve siyah saçlarından açıkça anlaşılıyordu.

Basına sızdırılan üçüncü fotoğraf karesinde, yan yana uzatılmış üç gerillanın cenazesi görülüyordu.

Çıplak değildi cenazeler ve ortadakinin ayağında kısa sayılabilecek bir bot, öbür ikisinin ayağında, toza bulanmış mekaplar vardı.

Sağ ve sol taraftaki kişilere ait cenazelerde bir yanık izi görülmüyordu.

Ortadaki cenazenin ise görünümü farklıydı ve gövdesinden ayrık gibi duran yüzü yanıklar içindeydi.

Sol eliyle, cesetlerin uzatıldığı ve üstünde yer yer kurumuş sarmaşığa benzeyen bitkilerin bulunduğu toprak zemin arasında bir boşluk seçiliyordu, yani bu el havadaydı; ölünün sağ eli ise, avuçları ve parmakları hafif açık, ne vücuduna ne de başka bir yere dayanmaksızın duruyordu ve sanki kurumuş bir ağaç dalı gibi boşlukta öylece asılı kalmıştı.

Dördüncü ve son karede ise kırmızı renkli bir kumaş parçasının üstüne çizilmiş, simsiyah renkte ve sanki ona baktıkça büyüyen bir kütleyi andıran kömürleşmiş bir ceset görülüyordu.

Ceset Abbas Emani'ye aitti ve Emani'nin Suriye Kürtlerinden olduğu söyleniyordu.

Bu fotoğrafları çekenlerin ve sonra da bakmaları ve görmeleri için insanların önüne koyanların birçok amacı olabilir elbette.

Onlar bizi yaşanan zulme tanıklık etmekten bile korkan insanlar haline getirmek istiyor.

Bu fotoğraflarla kanıtladıkları ve ortaya koydukları gibi, zengin bir koleksiyona sahip oldukları apaçık.

Meydan okudukları bir ulusa karşı giriştikleri savaşta, bizden daha kaç zulüm, kaç vahşet ve kaç cinayetin fotoğrafını gizlediklerini artık bilmek istiyoruz!

Uğur Kaymaz ve babası Ahmet Kaymaz'ın öldürüldüğü ânın fotoğrafını istiyoruz!

Bitlis'te sırf adı Hogir diye dolunaylı bir gecede boğazı usturayla kesilen çocuğun fotoğrafını istiyoruz.

Kemik, saç, güneşte kurutulmuş deri ve cesetlerden kesilmiş kulak koleksiyonlarına sahip olanların biriktirdiği fotoğrafları ve bir halkın uğradığı zulmü, çektiği acıyı ve katliamlara kurban gitmesini hatırlatan anların ve zamanların gizli kalmış bütün fotoğraflarını istiyoruz.

Fotoğrafsız savaş ve fotoğrafsız tarih olmaz

Deklanşöre basan el ve tetiği çeken el arasında kimi zaman bir fark yoktur.

Ve Abbas Emani'nin bize birkaç kareyle gösterilen fotoğrafları bunun açık bir kanıtıdır.

Abbas Emani'yi vuran ve yakan eli, sonra da bu zulüm ve vahşet ânının fotoğrafını çeken eli bilmek ve kamuoyunun vicdanına teslim etmek istiyoruz.

Artık amirlerinden aldıkları, 'Yapabilirsin!' ya da 'Yapmalısın!' emirleriyle harekete geçen bu 'şiddet işçileri', bu 'soğuk caniler' tarafından öldürülebilen, işkence yapılabilen, tecavüz edilebilen, evi köyü kolaylıkla yakılabilen bir halk olmak istemiyoruz!

Bundan böyle fotoğrafı çekilip, bize gösterilen vahşet anları karşısında, 'insan böyle bir şeyi nasıl yapar' diye soru soranlara bir cevabımız olmalı şimdi!

Böyle bir şeyi yaparlar, çünkü bunu yapmak için özgürlükleri vardır!

Bunca zulme tanıklık etmiş insanlar olarak, 'insanı şiddete sürükleyen koşullardır, ya da insanların türdeşlerine karşı bir kurt olmasını engelleyen koşullardır' yolundaki fikrin doğru olmadığını biliyoruz artık

İnsan 'yıkıcılığı da, vahşeti de kendi yetenekleri arasında görür; tıpkı müziği, şiir yazmayı ve resim yapmayı kendi yetenekleri arasında' gördüğü gibi..

İnsan vahşet ve şiddet uygulayabilir, ama bunu asla yapmak zorunda değildir!

Şimdi sizden, yaptığınız vahşetin ve uyguladığınız şiddetin son fotoğrafına kadar bütün karelerini istiyoruz

Bir 'Hafıza Müzesinde' sizin adınıza, insanlığa sunmak ve unutmamak için!"

İsmail Beşikçi, Türkiye'nin vicdanıdır

Orhan Miroğlu 21.07.2010

 İsmail Beşikçi, Türkiye'nin vicdanıdır Liseli yıllarımda Kürt toplumu hakkında okuduğum en değerli kitap İsmail Beşikçi'nin imzasını taşıyordu. Adını bileceksiniz, *Doğu Anadolu'nun Düzeni*.

Doğan Avcıoğlu'nun yazdığı *Türkiye'nin Düzeni* adlı kitabı hatırlatan bir isimdi bu.

İsmail Hoca, yıllarca sürdürdü yazmayı ve zamanla kitaplarının sayısı 37'yi buldu.

İsmail Beşikçi Ankara'da yaşıyor. Onunla Kızılay'da bir yerlere giderken bazen sokakta, bazen de sık sık uğradığı Selanik Caddesi'ndeki Çarçıra Kitapevi'nde karşılaşırsınız.

Az konuşur, daha çok dinlemeyi sever İsmail Hoca.

Dinler hep ve arada bir sohbete katılır sadece. O da birkaç cümleyi geçmez.

Geçenlerde, Felsefeciler Kulübü'nün Ankara'da düzenlediği etkinliğe birlikte katıldık.

Çok keyifli olmuştu. İsmail Hoca'nın konuşmacı olduğu bir panelde, onunla beraber olmaktan onur duyduğumu söylemeliyim.

İkimiz de hukuk ve yargının Kürtler söz konusu olduğunda nasıl işlediğini anlattık.

17 yıl hapis yatmış bir insan olarak uğradığı haksızlıklardan tek kelime söz etmedi İsmail Hoca. Konuşmasına Kürt çocuklarının yargılandığı davalarla başladı ve öyle de bitirdi..

İsmail Beşikçi 12 Mart ve 12 Eylül'de hapis yattı. Toplam 17 yıl. Dile kolay. Türkiye'nin çeşitli hapishanelerinde geçen koskoca 17 yıl.

Musa Anter, 12 Mart'ta Diyarbakır sıkıyönetim mahkemelerinde açılan ve Kürt aydın ve siyasetçilerinin yargılandığı davalarda, en kabarık dosyaların İsmail Beşikçi'ye ait olduğunu kaydeder.

İsmail Hoca Kürt değil, İskilipli. Savcılar İskilipli bir Türk'ün Kürtler arasında ne işi var diye öfkelenir ve şöyle dedikleri olurmuş:

– Hadi bunları anladık, bunlar Kürt, ya sana ne oluyor!..

Diyarbakır cezaevinde de buna benzer sözleri gardiyanlardan çok duyardık.

Farklı davalardan yargılanan Türk arkadaşlar vardı aramızda ve gardiyanlar doğrusu bu arkadaşlara 'özel muamele' yaparlardı ve buna çok üzülürdük.

'Hele bunları anladık, Kürdistan kurmak istiyorlardı, yakaladık hepsini, peki size ne oluyor, ne işiniz vardı bu Kürtlerle de, buralara düştünüz!' gibisinden bir tavır içindeydiler gardiyanlar.

Kürt meselesinin tarihini, sosyal ve siyasal sebeplerini, akademinin yani bilimin gözüyle araştırmaya ömrünü adayan İsmail Hoca, 12 Mart'tan bu yana, hep özel muamelelere tâbi tutuldu ve özel yargılamalardan geçti.

Şimdi İsmail Hoca'ya 8,5 yıl hapis istiyorlar.

Davanın ilk duruşması 28 temmuzda İstanbul 11. Ağır Ceza'da görülecek.

Dünyanın herhangi bir ülkesinde, kimsenin önceden göremediği veya görüp de inkâr ettiği bir gerçeği, herkesten önce gören ve insanları bu gördüğü ve keşfettiği gerçeği anlamaya davet eden bir bilim insanına hiçbir devlet böyle davranmaz.

Ama burada gerçeği herkesten önce görmek ve başkalarının görmesi için kitaplar yazmak, araştırmalar yapmak bile suç.

İsmail Hoca o 'suçu' işledi durdu. 37 kitap yazdı. Yazdığı kitapların 32'si yasaklandı.

O kitaplarda yazılanların önemli bir bölümü, inkâr edilen bir halkın varlığına işaret ediyordu.

Başbakan geçen hafta kadın örgütleri ve temsilcileriyle yaptığı toplantıda inkârın bittiğini, bunun da Kürt sorununda çözümün yüzde yetmişi demek olduğunu söyledi.

Bu tesbit çok doğru tabii.

Peki, inkârın bitmesi için hayatını, emeğini ve bilimsel kariyerini ortaya koyan, bu uğurda 17 yıl hapis yatan bir bilim adamından hâlâ ne istiyor bu devlet?

Hoca 8,5 yıl cezaya mahkûm olsa, Başbakan 'İsmail Hoca'ya biz ceza vermedik' diyerek sorumluluktan kurtulabilir mi?

İnkârın bitmesi, işin yüzde yetmişidir diyen bir başbakan, acaba İsmail Beşikçi'nin ve yazarların, akademisyenlerin, aydınların, düşüncelerini bugün serbestçe söyleyebilmesi için gerekli yasal değişiklikleri neden hükümetinin programına almaz?

TMY ve TMK kime hizmet ediyor?

Demokratik ilerleme için adımlar atan, bunun için Anayasa'yı değiştirmeye çalışan bir hükümete ve onu destekleyen demokrasi güçlerine mi, yoksa, Türkiye'yi 1930'lu yılların karanlığında tutmak isteyen yargı bürokrasisine ve bilumum statükocu güçlere mi?

Devlet üniversitelerinde, resmî ideolojinin kutsandığı ve onun hilafına bir tek sözün söylenemediği, söylenmesinin vatana ihanet sayıldığı bir zamanda, İskilipli Türk İsmail Hoca, Kürtlerin inkâr edildiğini, Kürtleri Türkleştirmenin mümkün olmadığını büyük bir cesaretle yazıp durdu

İster farkında olalım, ister olmayalım, bugün, inkârın bittiğini söyleyen Sayın Başbakan dahil, hep beraber, İsmail Hoca'nın açtığı yolda yürüyoruz..

Çünkü inkârın bittiği yolda yürümemizi sağlayan aydınların en önde olanıdır İsmail Beşikçi.

Nasıl da bir başka İsmail Hoca çıkardı, diyenler yanılırlar bence. Yarım yüzyıl geçti aradan, ama ikinci bir İsmail Beşikçi çıkmadı bu ülkede.

İsmail Hoca, benim aklıma hep Sartre'ı getirir. Belki biraz da Frantz Fanon'u. Ama daha çok Sartre'ı tabii..

Daha fazla Sartre'a ihtiyacımız olduğu bir zamanda, bu ülkenin vicdanı bir bilim insanını, belki de tek Sartre'ı olan bir aydınını yargılamaya devam ediyoruz hâlâ.

Bu büyük bir utanç aslında.

Bu utançla beraber yaşamak zorunda değiliz artık.

Bana kalırsa, İsmail Hoca'nın kaleminden çıkmış ve savcının suç kabul ettiği şu satırların altına hep beraber imza atmalıyız:

"Kürtler 200 yıldır özgürlük için, özgür bir vatana kavuşmak için mücadele etmekte, bedel ödemektedir... Suriye, İran, Türkiye, Kürtleri baskıyla, zulümle yönetmektedir... Kürtleri müştereken baskı altında tutan devletler her zaman politik, ideolojik ve askerî güçlerini, diplomatik güçlerini Kürtlere karşı birleştirebilmişlerdir. Bu müşterek denetimin hukuk, adalet yaratmadığı, bilakis hukuk ve adalet duygularını çiğnediği, rencide ettiği çok açıktır. Bu baskı ve zulüm süreçlerine karşı, baskıya karşı direnme meşru bir hak olarak belirmektedir."

Yalan mı, burada yazılanlar satırı satırına doğru değil mi?

İsmail Hoca'ya aynen katılıyorum.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Henüz yol yakinken...

Orhan Miroğlu 28.07.2010

Türkiye'de etnik bir çatışmanın eşiğinden dönmek için yol hâlâ yakın mı emin değilim, ama yakın olduğuna inanmak istiyorum.

İtiraz edilebilir bir inanç bu.

Geçmişe gitmeden, İnegöl ve Hatay'da yaşananlara bakarak ve en önemlisi de, tarafların savaşma arzularının şiddetini hesaba katarak bile, bu inanca karşı çıkılabilir elbet, bunun da farkındayım.

Otuz yıl süren bir iç çatışmada, neleri yaşamadı ki bu ülke?

Yaşayacak, tecrübe edilecek daha ne kaldı?

Yeryüzünün belki de en haklı gerekçelerinin karşılanmaması nedeniyle başlayan bir savaş, yeryüzünün en kirli savaşı haline geldi, daha ne olsun?

Yorum yapmak faydasız artık.

Neyi yorumlayacak, neyi konuşacağız?

Türkiye'nin geldiği yere bakın.

Toplumuyla, siyasetiyle, kurumlarıyla içinde bulunduğumuz çürümeyi ve yıllardır bu çürümenin içinde çırpınıp durmamızın sebeplerini yeniden bir düşünün lütfen.

Ve bu kadar bölünmüş bir toplumu anlamaya çalışırken, bir de bu kökten çürümenin sebeplerine başka açılardan bakmayı deneyin.

Bakın ve karar verin, eğer bu cumhuriyet Kürtlerle savaşı ana politikası haline getirmeseydi, cumhuriyetin yüz yıl içinde geleceği yer böyle bir yer mi olurdu?

Daha kuruluşunda, barışı ve demokrasiyi ıskalayan bu cumhuriyet; Berlin Duvarı'nın çöktüğü tarihten sonra dünyada yaşanan muazzam değişimi görmeyen ve toplumsal barışını demokrasiyle beraber yüzyıl içinde ikinci kez ıskalayan bir cumhuriyet mi olurdu?

Barış iki önemli tarihi kavşakta ve iki kez ıskalanmasaydı, Türkiye, bunca zamandır, etnik çatışmanın fay hatlarında dolanıp durur muydu?

Kemalist Devlet Kürt coğrafyasında isyanları bastırdıkça, Kürtlerin kitleler halinde Türkleşebileceklerine inandı.

Kürt nüfusu her bakımdan karşısına aldı, bu nüfusla modern kabuller üzerinden değil, akla hayale gelmez Türkleştirme programları üzerinden ilişkiler kurdu, Kürtleri adeta bir siyasi laboratuvar deneyindeki insan malzemesi gibi kullanmaya çalıştı.

Asimilasyonu, mecburi iskânı, tehciri, sürgünü, idam sehpalarını ve akla gelebilecek her şeyi denedi.

Şimdi, yeni bir yüzyılın ilk çeyreğinde, etnik bir savaşın etrafında dolanıp duruyoruz.

Cumhuriyetin Kürtlerle tecrübesinin geldiği sonuç bu.

Etnik bir savaşın eşiği.

Bursa İnegöl'de, Hatay-Dörtyol'da olanlar için yapılan yorumlar, ibretlik!

Gerçeği söylemeye yetkililerin gücü yetmiyor anlaşılan!

Bursa Valisi, 'Yurtsever sarhoşlara' bağlıyor işi.

Alacak-verecek meselesi, dolmuş hattı sorunu diyen yöneticiler ve yorumcular da var.

Oysa gerçek başka.

Hatay ve Bursa'da yaşananlar, etnik bir savaşın provasıdır.

Hatay'da, BDP'nin binası yakılıyor, sonra da binaya Türk bayrağı çekiliyor.

BDP binaları, artık Türk yurttaşların bir kısmı için, yakıldıktan sonra, geriye kalan küllerinin üstüne Türk bayrağı dikilmesi gereken bir mevzi olarak görülüyor.

Vahim olan bu.

Bu vahametın yaşanmasını oldukça kolaylaştıran PKK eylemleri devam edecek gibi görünüyor.

Hatay'da dört polisin öldürülmesinin başka bir izahı yok.

Öte yandan, hükümetin izlediği politikalar Kürt sorununda, 'güvenlik algısını' öne çıkaran bir süreci öngörüyor.

Bir başka vahamet de budur aslında. Bu politikanın PKK'yi silah bırakmaya zorlamak gibi bir sonuca yol açmayacağı açıktır.

Başta ABD olmak üzere, uluslararası güçler, Henri Barkey'in, geçen hafta Radikal'de yayımlanan yazısında isabetle altını çizdiği gibi, bu süreci uzun zamandır sessizlik içinde izlemekle yetiniyorlar.

Hükümet, devletin son yirmi beş yıl ordu aracılığıyla yürüttüğü bir savaşı; bu savaşın daha da şiddetlenmesine yol açabilecek koşullar varken, ve belli ki, Kürtler kendilerini yönetmekten, tanınma taleplerinden, dil ve kültür haklarından hiçbir şekilde vazgeçmeyecekken, askerlerin yürüttüğü bir savaşı, sivil hükümetlerin kontrolünde bir yirmi beş yıl daha sürdürebileceğini düşünüyor.

Anadolu'dan yirmi bin genç toplanacak.

Bu gençlerin arkalarında ağlayacak anneleri, kardeşleri olsa da arkalarından ağlayacak sevgilileri, yavukluluları, eşleri ve çocukları olmayacak!

Bekâr askerlerden küçük bir ordu kurulacak!

Hiç kuşkunuz olmasın bu küçük birlik, veya küçük ordu, her neyse, yoksulların arasından seçilecek gençlerden oluşacak.

Bu yeni savaşçılar birliği, muhtemelen sosyal tecrit yaşayan, cebinde beş parası olmayan gençlerle kurulacak.

Ölümün neredeyse mukadder olduğu bir savaşta, hükümet, bu yeni savaş birliğinde görev yapacak olanları, sivil Kürtleri öldürmesinler, köy yakmasınlar, bölgedeki eroin baronlarıyla işbirliği yapmasınlar, Kürt kadınlarına tecavüz edip, çocukları öldürmesinler ve silahlarını sadece dağdaki PKK'lilere yöneltsinler diye kontrol altında tutacak!

Sanırsınız ki, Türkiye ETA'yla savaşan İspanya!

Sanırsınız ki Türkiye, İRA'yla savaşan İngiltere!

Türkiye, beş-on yıl savaş seni emekli edeyim, diye vaatte bulunduğu ve muhtemelen etnik hınç ve öfke içinde bulunan genç insanlardan yeni birlikler kurarak, daha uzun yıllar PKK'yle savaşabileceğine ve şiddet şehirlere taşınırken, Kürtlerle Türkler'in Bursa'da, Hatay'da barış içinde bir arada yaşayabileceklerine inanıyor.

Oysa bu savaş artık kontrol altında sürdürülebilecek bir savaş olmadığı gibi, PKK'de bir asayiş ve güvenlik sorunu değildir.

ABD'nin sessizliği, tarafların bu gerçeği, iyice anlamalarını beklemeye dönük bir sessizlik mi, bilmek kolay değil, ama bu sessizliğin bittiği andan itibaren de Türkiye'nin Kürt sorunu, uluslar arası bir Kürt sorunudur artık.

Rıdvan Kızgın'ı kaybettik. Kimi vakitsiz ölümler çok acı verir insana.

Rıdvan Kızgın, insan hakları mücadelesinin en ön safındaydı.

JİTEM'in hedefi olmak pahasına yürüttüğü mücadelesi ve anısı unutulmayacak. Ailesinin, dostlarının ve mücadele arkadaşlarının başı sağ olsun.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Meymuniyê'de bir akşam vakti

Orhan Miroğlu 04.08.2010

Meymuniyê, Batman'dan Hasankeyf'e uzanan asfalt yolun sağında yer alan ilk köydür.

Benim dayılarımın yaşadığı bir köy burası.

Neredeyse yarım asır olmuş...

Çocukluk yıllarımda annemle beraber dayılarımın yaşadığı Gırêsira, Cumêlin ve Meymuniyê'ye gidip, birkaç günü bu köylerde akrabalarla beraber geçirmekten ikimiz de çok hoşlanırdık.

Bu köylerin üçü de Batman'a çok yakındır.

Hasankeyf yolu üzerinde, yüksek bir dağın eteğine kurulmuş
Meymuniyê'de yas ve acı var şimdi.

Meymuniyê'de yaşayan dayılarımdan Süleyman Özdemir, cumartesi gecesi, üç oğlunu kaybetti.

Salih, Sadi ve Almanya'dan gelen kardeş, Sıdık (Sofi) Özdemir...

Üç kardeşin yanında, Batman'dan bir dostları da vardı o gece.

Batman Barosu eski Başkanı ve insan hakları savunucusu Sedat Özerin...

Yaz tatiline çıkmak için adli tatili bekliyordu Sedat, adli tatilin başladığı günün ertesinde, parçalanarak öldü.

Eşi ve çocuğu onu İstanbul'da beklerken o karanlık bir tuzağın kurbanı oldu.

Felaketin yaşandığı gece, üç kardeş, dostlarıyla oturmuş sohbet ediyorlardı.

Gece yarısına doğru, köyün yakınında bir yangın olduğunu fark ettiler.

Belki biraz merak, belki de yangının başka alanlara da sıçrayabileceği endişesiyle, dört kişi özel bir araca binip yangının görüldüğü noktaya doğru yola çıktılar.

Stabilize bir yolda birkaç dakika gitmişlerdi ki, korkunç bir patlama sesi duyuldu.

Ve o patlamadan sonra, Salih Özdemir ve kardeşleri, dostlarıyla beraber paramparça oldular.

Cumartesi gecesi, yola döşenen mayın bir anda dört insanı birden öldürdü.

Beni dehşete düşüren bu acı haberi bir gün sonra, ve Pazar günü İstanbul'da öğrendim.

O gün Henri Barkey'le buluşacak ve Kürt sorununda çözümü konuşacaktık.

Görüşmeye giderken aldığım bu haberle sarsıldım.

Yaşananın aslında tam da bir dehşet olduğuna inanmak istemeyen insanlar gibi davrandım ve inanmak istemedim.

Bana haberi verilen olayın, gerçekdışı bir haber olabileceğini düşündüm bir anda.

Ya da böyle olması için, içimden dua ettim.

Yazık ki, hiçbir şey benim inanmak istediğim gibi değildi ve bu haber de aslında daha önce yaşanan başka olaylardaki gibi, Batman'da gerçek bir dehşetin yaşandığını anlatıyordu...

Bu dehşet haberi ilk Henri Barkey'le paylaştım ve buluştuğumuz o anda, 'size gelmeden önce bir haber aldım, üç akrabam bir dostlarıyla beraber mayına çarpıp parçalandılar' dedim.

Her şeyin baştan sonra bir trajedi şeklinde yaşandığı Kürt sorununda insan hayatının hiçbir önemi yok. Ve bu gerçeklik hâlâ devam ediyor.

Meymuniye Batman'ın arka bahçesi gibi bir yer; burada uzun yıllardır ne çatışma var, ne korucu var ne de gözle görülür bir askeri hareketlilik...

Bu köyde Salih Özdemir yaşıyordu akrabalarıyla beraber.

HEP'ten bu yana Kürt sivil siyasetinin yanında yer almıştı Salih Özdemir.

Sorulması gereken yığınla soru var kafalarda şimdi, cevapsız kalmaması gereken...

Bu mayını döşeyenlerin hedefinde kim ya da kimler vardı?

Önce mayın döşeyip sonra yangın çıkarmak, acaba Meymuniyê'de yaşayanların bir çeşit 'yemlenmesi', yani mayınlı alana çekilmesi amacıyla mı gerçekleşmişti?

Dün Meymuniyê'de kurulan taziye çadırında otururken aklım Batman'da ve başka yerlerde yıllar yılı işlenen faili meçhul cinayetlerdeydi.

Faili meçhul cinayetler döneminde kurbanları evlerinden çıkarıp tuzağa düşürmenin bin bir yolu deneniyordu.

Hatırlayacaksınız, kurbanları evlerinden çıkarmak için, onlara ret edemeyecekleri teklifler yapılıyordu; istihbaratçılar buna 'kurbanı yemleme' derler.

'Yemlenen kurbanlar' bir şekilde evlerinden alınıp infaz ediliyorlardı.

Meymuniyê'nin yakınına önce mayın döşeyip, sonra da yangın çıkaranlar, bu yangın fark edildiğinde köyden birilerinin evlerinden çıkıp, yangını söndürmeye gelebileceğini hesaplamış olmalılar.

Tuzak belki de bunun üzerine kuruldu ve amacına da ulaştı elbet...

Dostum, dayım, arkadaşım ve fikirdaşım Salih Özdemir yaşamıyor artık.

Fikirdaşım diyorum, çünkü Kürt sorunu ve bu sorunun siyaseti konusunda onunla aynı fikirlere sahiptik.

Meymuniye'de binlerce insanın gelip gittiği taziye çadırında, şimdi Salih'le yaptığımız uzun sohbetler geliyor aklıma.

Kardeşi Sabri Özdemir'e hak veriyorum. HEP'ten bu yana kurulan partilerin hiçbirine ilgisiz kalmadı Salih. Yönetici ve üye olarak bu partilerde görev aldı. Ama hep eleştirel bakan bir aydıındı o. Parti içi demokrasi konusunda farklı fikirlere sahipti.

12 Eylül'de Diyarbakır cezaevinde hücrelerdeki 'eğitimi' tamamlayıp koğuşlara gönderildiğimde ilk Salih'in kaldığı 7. koğuşta kaldım.

Koğuşun kapısı açılıp da Salih'i karşımda gördüğümde doğrusu çok şaşırmıştım. Çünkü ben onu Almanya'da biliyordum oysa o Türkiye'ye geri dönmüş ve tutuklanmıştı.

Kürt siyasetinin ve Kürt toplumunun vicdanlı insanlara bugün her zamankinden daha fazla ihtiyacı var.

Salih Özdemir o vicdan sahibi insanlardan biriydi, bir arkadaşının söylediği gibi, Batman'ın vicdanıydı Salih Özdemir.

Batman'ın vicdanı olan insanlarından birini kaybettik.

İki kardeşi ve değerli bir insan hakları savunucusu dostu Sedat Özevin'le beraber.

Acıyı ve yası paylaşmak yetmiyor artık, bu acının ve yasin sebeplerini de birlikte sorgulamalıyız.

Vicdanlı insanların aramızdan birer birer , adeta seçilerek öldürülmesini, sadece içimizdeki şüpheyi teskin etmenin ve bu toplumun geleceğini anlamsız bir kadersizliğe mahkûm etmenin vebali büyüktür.

Bu vebale ortak olmamayı seçmekle başlayacak her şey.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

15 Ağustos'la yüzleşmek...

Orhan Miroğlu 16.08.2010

15 Ağustos 1984'te gerçekleşen Eruh ve Şemdinli baskını son Kürt isyanının başladığı tarihtir.

Kürt hareketi, bu tarihle başlayan moral ve siyasi değerlerle yoluna devam ediyor.

Cumhuriyet dönemiyle başlayan daha önceki Kürt isyanlarında herhangi bir süreklilik söz konusu değildi.

Oysa Kürtlerin tarihinde Eruh ve Şemdinli her şeyden önce bir sürekliliği ifade ediyor ve bu iddialı süreklilik, Kürt siyasetindeki önemini bugün de koruyor.

İlk isyanlar, başladığı gibi biten isyanlardı. Ağrı hariç belki isyan bile değildi hiç biri. Hepsinde çeşitli provokasyonlar, ve bugün dahi, devlet arşivleri hâlâ kapalı olduğu için cevabı verilemeyen sorular söz konusudur.

Ama Kemalist iktidarın kurulup sağlamlaşması, büyük ölçüde bu isyanlar bahanesiyle mümkün olmuştur.

İstiklal Mahkemeleri, Takrir-i Sükûn yasalarının hayata geçirilmesi, Umumi Müfettişliklerin kullandığı sınırsız yetkiler, Ankara başta olmak üzere bütün Türkiye'de siyasi muhaliflerin sindirilmesi ve giderek tek parti dönemine giden yolun güvenle açılmasında; isyan gibi gösterilen bu vakaların önemli katkısı olmuştur.

Kürtlerin eşitlik talepleri ise, zamansız başlayan ve bastırılan bu isyanlarla beraber unutulmuş ve Kürtlerin payına darağaçları, sürgünler, Türkleştirme ve inkâr düşmüştür.

15 Ağustos Türkiye'nin siyasi tarihi ve her iki halkın siyasi ilişkileri bakımından da çok önemlidir.

O gün Şemdinli ve Eruh'a gelip askerlere ilk ateş edenler, üç beş çapulcu, üç beş eşkiya diye küçümsendi. Türk halkının da bu fikre itirazı olmadı ve bu tarifi sorgulama gereği duymadı.. Savaşta evlatlarını kaybetti, ama yaşadığı yanılsamayı yeniden düşünmeyi pek istemedi.

PKK, hep söylendiği gibi, bir sonuçtu aslında. Etno-kültürel dinamikleri tarih boyunca bastırılan bir halkı Kürtler ve bu halkın yaşadığı tarih, isyanlarla geçmiş bir tarihi.

1980'li yıllara gelindiğinde, son Kürt isyanı için bir kez daha uygun koşullar oluşmuştu.

Doğrusu, devlet 12 Eylül sonrasında hayata geçirdiği uygulanmalarla bu koşulları bir hayli kolaylaştırmış ve zenginleştirmişti.

12 Eylül'e çeyrek kala, Lice'nin Fis Köyü'nde biraraya gelen ilk PKK kadroları bir kuruluş bildirisi kabul ettiler.

Bu bildiriye göre, PKK, 'Barışçıl bir ortam içinde her gün ulus olarak eriyip yok olmaktansa, savaşa ve savaş içinde dirilmeyi' kabul ediyordu

Son Kürt isyanını diğer isyanlardan farklı kılan en önemli şey, kuşkusuz sınıfsal karakteri ve ideolojisidir.

Ağalık, Şeyhlik, Mirlik gibi geleneksel yapıların tarihsel öncülüğü PKK'nin tarih sahnesine çıkmasıyla beraber sona erdi.

PKK, Kürt köylüsünü örgütledi ve savaşa soktu.

Kürt hareketinde demokratik ve yasal süreç önemli oranda sona erdi.

Silahın ve şiddetin belirleyici olduğu bir dönem başladı.

Bu dönemin nasıl devam ettiği, hangi acılara ve ölümlere yol açtığı biliniyor.

Şimdi bu savaşı sürdürmek için hiçbir sebep kalmadı.

PKK'nin siyasi varlığı, Kürt toplumunu siyasi manada etkileme kabiliyeti, bugün artık silahlı varlığının çok ötesinde bir gücü ifade ediyor. Demokratik kanalların bu güce kapalı tutulmaması, açılımın, demokratikleşmenin ve nihai manada çözümün de ana sorunudur.

'Sömürgeciliğe karşı Fanonvari mücadele çizgisinden', bir demokrasi standardı olarak barajın düşmesi ve siyasi kanadı olan KCK mensuplarının serbest kalması gibi taleplere gelmiş bir gerilla hareketini –üstelik bu hareketin lideri Kandil'de değil İmralı'dayken- Türkiye demokratik zemine nasıl çekemiyor, Türkiye bunu dünyaya anlatamaz artık..

Ama aynı şekilde, Eruh ve Şemdinli'den bu yana geçen zamanda, çok farklılaşmış, sosyal ve siyasal dönüşümler geçirmiş, sosyolojisi değişmiş, sisteme entegre olmuş, ve doğrusu korkuları, endişeleri de bir hayli artmış bir toplumu, dağlardan yönetmeye devam etmek, ve bu toplum adına, 'demokratik özerklik' denen modeli bir pazarlık meselesi gibi öne sürmek Kürt'üyle, Türk'üyle bu ülke halkının anlayabileceği bir şey değildir.

'Yanlış zamanda haklı talepler' ileri sürmek, muhtemel bir müzakere ve diyalog sürecini imkânsız hale getirebilir.

Bugünün meselesi silahların susmasıdır, ve her ne konuşulacaksa ancak silahlar süresiz olarak sustuktan sonra konuşulmasıdır.

Bu adımı PKK'den beklemeye hakkımız var. 'Bayram Ateşkesi'bu büyük derde deva olmaz.

Bir ay boyunca kimse kimseyi öldürmeyecekse, mayınlar patlamayacaksa, bu elbette çok sevindiricidir.

Ama bayramdan sonra, şunlar şunlar olmasa yine savaşa devam ederim anlamını taşıyan bir ateşkes ilanı insanın sevincini yarım bırakıyor..

Diyarbakır'ı Amerikan ordusu bile işgal etse, ve PKK olmasa, Kürtler kelepir bir çözüme razı olmazlar.

PKK bu gerçeğe güven duymalıdır, silahlara değil.

Son isyan, birileri uzatmaları oynamak istese bile, durması gereken yerde, siyasal bir zeminde duruyor artık..

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bê hemdi

Orhan Miroğlu 18.08.2010

Bê hemdi denir Kürtçe’de... Yani farkına varılmayan, insanın iradesi dışında bir şeyin olması. Ne dersiniz, Türkiye’nin Kürt meselesi bê hemdi de olsa, uluslararası bir sorun haline mi geliyor acaba?

Hatırlayacaksınız, savaş sürecini şimdiye kadar yönetenler, meseleyi ulusal sınırlarda tutmaya azami çaba gösterdiler. Barışamadık ama, ‘bu bizim meselemiz, yabancılar karışmasın’ fikri her iki tarafın üstünde mutabakat sağladığı yegâne milli fikirdi. Taraflar arasındaki bu mutabakat 30 yılda bir işe yaramayınca, bu sefer, uluslararası örneklerle bakmak merakı başladı. Yasemin Çongar’ın yazdığı yeni anlaşma metnini saymıyorum, daha o yeni, ama eskilerini bol bol tartıştık: Güney Afrika, İran’da ve Bask..

Lakin sıra bizim Kürt sorununu konuşmaya gelince varılan netice galiba az çok şöyle bir şey oluyor:

Böyle barışlar bize uymaz!

Bize uymaz çünkü bu barışmalarda hem liderlik var, hem muhataplık!

Desmond Tutu’nun mektubunu çok sevebilirdik, meseleyi çözüp Mandela olmak, Nobel Barış Ödülü almak da işin cabası. Ama ah keşke Tutu şu mektuba ‘Kürt Liderliği’ ifadesini koymasaydı. Ama ona da hak vermek gerekiyor, ne yapsın, ‘muhatapı ve liderleri olmayan barış’ görmemiş ki adamcağız hayatında!.

Bugün barış için konuşulacak liderleri olmadan insanlar nasıl bunca zaman birbirleriyle savaşıp durmuş anlayamaz ki Desmond Tutu.

Bu mektuba Türkiye’de gösterilen ilgiye bakın önce, sonra da Kürt sorunu uluslararası bir sorun haline mi geliyor, cevabınızı ona göre verin.

PKK’nin ateşkesi başlayınca, Balıkcı haberleri, BM’nin devreye girmesi için çağrılar peş peşe duyulur oldu.

Ama Balıkcı’dan gelen haberlerde iki şey birbirine karışmış gibi sanki. PKK’nin ateşkese devam etmek için öne sürdüğü-bence çok makul- taleplerle, muhtemel bir silahsızlanma programını kabul etmek için öne sürmesi muhtemel talepler aynı değil. İkincisinde öyle görünüyor ki talebin çıkışı ‘demokratik özerklik’te duruyor. Bu talebin ulusal karşılığı ve gerekliliği nedir tartışacağız tabi, ama eğer silahlar BM’ye teslim edilecekse ve bu bir şeylerin karşılığı olarak gerçekleşecekse, bu nihai talebin uluslararası karşılığı nedir, bugün onu da tartışmak lazım:

‘Muhatapsız kalırsak, demokratik özerklik ilan eder bunu silahlarımızla koruruz, iyisi mi gelin şu demokratik özerkliği birlikte hal yoluna koyalım!’

Böyle bir teklife BM, AB, ve ABD acaba nasıl bakar? Bu konuyu ABD’nin Kürt politikasına fikirleriyle ve hazırladığı raporlarla hatırı sayılır katkısı olan Henri Barkey’le geçenlerde konuşma fırsatım oldu. Barkey’in kanaatleri hiç umut verici değildi. Bir bilim insanının kişisel kanaatlerinin birtakım gözlemlerin ve araştırmaların sonucunda oluştuğuna kuşku yok tabi. Barkey, Diyarbakır’da konuştuğu Kürt politikacıların, Kürt sorununun

uluslararası bir sorun haline gelmesinin beklentisi içinde olduğunu söylüyor, ama bu beklentiyi çok gerçekçi bulmuyordu.

ABD'nin dış politikasında, Güney Kürdistan hariç, ne Türkiye'nin ne de Suriye ve İran'da yaşayan Kürtler'in sorunları hakkında bir gündem bulunmadığını, ama bu gündemin oluşmaması halinde durumun çok ciddi bir hal alacağını altını çiziyordu Barkey.

Ona göre, bugün Türkiye-İran, Türkiye-Suriye ve Türkiye-Ermenistan ilişkileri ABD için en önemli konulardı:

'Ermenistan daha önemli çünkü ABD için bir iç politika meselesi, İran –ABD ilişkileri ise, sadece Obama yönetimi için değil, bundan sonra gelecek olan yönetimler için de çok önemli, çünkü bu ilişkiler Rusya ile sürdürülen nükleer silahsızlanma müzakerelerinin de kaderini de belirleyecek.'

Henri Barkey'in konuya yaklaşımı, bana 'bıçak kemiğe değmeyinceye kadar' ABD'nin sessizliğini koruyacağını düşündürdü. Mamafih Barkey, bu sessizliği dağıtabilecek iki isim söyledi. Celal Talabani ve Berham Salih. Bu iki Kürt liderin devreye girmesi halinde ABD'nin tutumu değişebilirdi..

Başbakan Erdoğan ve Obama arasında gerçekleşen görüşmenin mahiyeti, dün basına sızdırılan şekildeyse, taşları yerli yerine koymak çok zor değil. Türkiye malum güvenlik sendromu nedeniyle ABD'den PKK'yle savaşmak için Afganistan'da kullanılan ve füze de taşıyabilen Peditator uçakları istiyor. Obama Erdoğan'a bu uçakların ancak Kongre'nin izniyle satılabileceğini ifade ediyor. Ve öyle görülüyor ki Türkiye'nin İran ve İsrail politikaları konusunda ABD yönetiminde oluşan memnuniyetsizliği Erdoğan'a çok güçlü ifadelerle hatırlatma gereği duyuyor.

ABD'siz bir BM arabuluculuğu arayışı çok gerçekçi bir arayış değil. Önce ABD'nin evet demesi gerekiyor.

Barkey'e göre bu konuda Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani ve Berham Salih önemli rol oynayabilir.

O halde sorunu, Kürtlerin kendi aralarında ve bir 'aile meselesi' gibi konuşmalarının zamanı geldi diyorum.

Bunun için kimsenin dışlanmayacağı, PKK'nin de temsil edileceği bir uluslararası konferansta bir araya gelmek, bana çok önemli görünüyor. PKK'nin silahsızlanması dahil belki bu konferansta sağlanacak ulusal bir mutabakat, başta ABD olmak üzere BM ve AB'yi de harekete geçirebilir. Güney Kürdistan silahların BM'ye veya başka bir uluslararası güce teslim edilmesi için ev sahipliği yapabilir. Bir ölçüde de olsa, 'onurlu barış' konusundaki psikolojik bariyer, her şey ulusal bir mutabakatla ve 'kendi toprağımızda' yani Kürdistan'da olup biteceği için aşılabılır belki.

ATEŞKES şimdilik sadece kıymetli bir jest, ama sürecin devamı için karşılıklı jestlere ihtiyaç var. Şimdiye kadar hükümet kanadından buna dair bir şey duymadık. Mesela Başbakan, Diyarbakır'a gidip, Diyarbakır Cezaevi'nin bir hafıza müzesi olacağını söylese, bu çok kıymetli ve anlamlı bir jest olurdu. Yazık ki, hükümet bu cezaevini yıkıp, üniversite kampusu haline getirmeye hazırlanıyor. Adalet Bakanlığı'nda projesi hazırlanıyormuş.

Bu projeyi yapanlara da, yapılması için emir verenlere de, susmaya devam eden AKP'li Kürt milletvekillerine de yazıklar olsun!

Ne hakkınız var böyle bir tasarrufta bulunmaya? Sayın başbakan Dersim'le yüzleşmekten bahsediyor sık sık Yüzleşmede samimiyet bu kadar mı? Türkiye'nin en önemli yüzleşme mekânını ortadan kaldırmak mıdır yüzleşmek? Oldu olacak Dersim'i de boşaltın, burayı da Disney-Land yapın. Karlı dağların ortasında bir Disney-Land olsun Dersim! Diyarbakır'da yapmak istediğiniz gibi, bir proje yapın gizlice ve belleğimizi burada da katledin!

'Devrim koşullarında' olağan işler

Orhan Miroğlu 25.08.2010

Devletin asker-sivil bürokrasisine mensup insanlar, görev yaptıkları yıllara ait tanıklıklarını ve sırlarını ölünceye kadar saklamayı, devlete bağlılığın ölçüsü sayar.

Sırlarıyla gömülmek ve suçtan pişmanlık duymamak, devletin kanlı icraatlarına gerekçeler göstermek.. Bürokrasinin vazgeçemediği bu tutum, siyasi kültürümüze de epey nüfus etmiş bir şey aslında.

Dün Ayhan Aktar'ın köşesinde de yer aldı. Ahmet Kekeç, Dersim-1938'de yaşananları sormuş Kılıçdaroğlu'ya.

Aldığı cevap şu:

"Devrim koşulları içinde böyle şeyleri olağan karşılamak lazım diyorum. Keşke hiç olmasaydı, ama oldu." (19 ağustos-*Star*)

Almanya'da biri çıkıp, "toplama kamplarında altı milyon insanın hayatını kaybetmesini, Almanların yenilgiye uğramış ulus sendromu ve ikinci dünya savaşının koşulları içinde olağan karşılamak lazım" dese, yargılarlar.

Çünkü, soykırım hakkında bu şekilde konuşmak ve yüzleşme politikalarına karşı çıkmak Almanya'da ve başka ülkelerde suçtur.

Sonra böyle bir açıklamayı diyelim ki Alman Sosyal Demokrat Parti'nin lideri yapsa durum daha vahim olur. Hele böyle bir şeyi kendisi de Yahudi olan biri söylese, herhalde Yahudi halkı, bir anda üstüne atılmış nötron bombası gibi hisseder..

İzleyebildiğim kadarıyla Dersimlilerin mağaralarda yakılmasını, dere kenarlarında veya Munzur'un kıyısında topluca katledilmesini 'devrim koşullarında olağan' karşılayan Dersimli Kılıçdaroğlu'ya herhangi bir tepki gelmedi. Bu ayrı bir patoloji konusu bence, bir gün bu köşede yazılmak üzere bir kenarda dursun şimdilik..

Gelelim devrimin olağan koşulları ve sonuçlarına.. Kılıçdaroğlu ve partisi bu açıklamayla beraber, bence Dersim hadisesinde yeni bir aşama kaydediyor; çünkü bu konudaki resmî görüşleri bundan farklı bir şeydi.

'Devrim koşullarında' gerçekleşen katliam suçunu savunmak yerine, suçun kendisini kabul ediyor ama CHP'nin, İnönü'nün ve Mustafa Kemal'in bu ağır suçla bir ilgisi yok diyorlardı.

Celal Bayar, ve ne yaptığını bilmeyen, durup dururken ve kimselerden emir filan almadan gidip Dersimlileri kıyıma uğratan Alpdoğan Paşa'ya fatura ediliyordu her şey.

Hatta Dersimli Aleviler arasında yaygın olan bir rivayete göre, Mustafa Kemal, Alpdoğan Paşa'nın Dersim'i yakıp yıktığını duyanca çok öfkelenmiş, "şu Alpdoğan Paşa ne yaptığını sanıyor, durdurun şu adamı" filan demiş!

Şimdi, bu söylemler terk ediliyor ve malum devrimin hakiki sahipleri, bana kalırsa gerçek zihniyeti anlamamıza hizmet eden bir yere varmış oluyorlar..

Bugün hiç değilse, 'devrimin olağan koşullarının tamamlanmış olmasına' şükredebilsek, şükredeceğiz de, tamamlanmadı ki daha!.

Sonra, bir türlü tamamlanamayan ulus-devlet süreci de, devrimin kendisi de hep tehdit altındaydı!..

Dolayısıyla bu tehditleri bertaraf etmek için şu kadar iş yapıldı yapılmasına, ama galiba bir şeye yaramadı, ve haliyle, Ergenekon iddianamelerine yansıyan belgelerin de hatırlattığı gibi devrim koşulları bugün de devam ediyor.

Yazıya oturduğumda Hanefi Avcı'nın kitabını yazmak niyetindeydim. Konu buraya uzandı. Ama haftaya bu kitap hakkında yazacaklarım için aslında bu giriş fena da olmadı.

Türkiye'nin en karanlık yıllarının tanıkları hep mağdurlardır. Ulaşılması mümkün olmayan devletin kozmik odaları ve arşivleri vardır bir de. Bürokratlar, hele yüksek derecede olanları, tanıklığını paylaşmaz kimseyle. Yaşananların mezara kadar gidecek bir sır olarak saklanması, vatanperverliğin ve devlete bağlılığın gereğidir çünkü.

Diyarbakır cezaevinde görev yapmış bir askerin anılarını okumak mümkün olmadı bugüne kadar.

Dersim İsyanı'nda görev yapmış kimselerin de öyle ahım şahım yazdıkları fazla bir şey yok. Bunda, Kılıçdaroğlu ve benzerlerinin inandığı gibi, yapılan katliamların 'devrimin olağan sonucu' gibi görünmesinin payı vardır. Olağan olan şey niye yazılıp konuşulsun ve anlatılsın ki? Belki bu suskunlukta, Dersim-1938'de Arenth'in söylediği gibi, kötülüğün sıradanlaşmış olmasının da payı vardır, bilemiyorum. Dersim'de kötülüğün ya da şiddetin sıradanlaşması o kadar belirgindir ki, Muhsin Batur, gördüğü dehşeti yazamayacağını açıkça ifade eder mesela..

Diyarbakır cezaevinin gardiyanları, iç güvenlik amirleri, görevli subayları, yaşadıklarını sır olarak korumaya devam ediyorlar. Oysa bu cezaevinde uygulanan sistemi anlayabilmek için bu anıların ve tanıklıkların bir gün ortaya çıkması çok gereklidir. Gerçeğin bir yüzü burada saklıdır çünkü.

Kemal Yamak'ın ölmeden önce kaleme aldığı bayağı kapsamlı kitabını görünce çok umutlanmıştım. Diyarbakır cezaeviyle ilgili şeyler bulurum diye.. Ama onun Kolordu Komutanlığı döneminde yaşanmış bu gerçeği unutmuştu Kemal Yamak ve kitabında hiç yer vermemişti..

Belki de devlete isyan edenlerin müstahakı gibi görmüştü bu cezaevinde olup bitenleri.

Devrimin koşulları içinde Dersim-1938 olağansa, son Kürt isyanını bastırmanın koşullarında da, Diyarbakır cezaevi ve sonrasında gerçekleşen 17.500 faili meçhul cinayet de olağandır!..

Bu bir zihniyet aslında. Bu zihniyetin dışına çıkmış pek az bürokrat vardır. Hanefi Avcı *Haliç'te Yaşayan Simonlar* adını verdiği kitabıyla bu kuralın ve anlayışın dışına çıkıyor. Kitap hakkında epey şey yazılabilir. Bu kitapta yazılanların doğruluğu, yanlışlığı tartışılabilir. Ama görev yaptığı yıllar hakkında kamuoyuyla tanıklıklarını paylaşmak için kitap yazan bir bürokratin, önemli bir şey yaptığını kabul etmek gerekir. Keşke bu kitap referandum öncesi değil sonrasında yayımlansaydı. Referandum tartışmalarının medyada öncelikli yer aldığı bir dönemde, Hanefi Avcı'nın bu kıymetli kitabı korkarım ki, hak ettiği oranda tartışılmayacak.

"Hiçbir polis benim kadar değişik olay yaşamamıştır." Hanefi Avcı, *Haliç'te Yaşayan Simonlar* adını verdiği kitabına bu cümleyle başlıyor. Kitabın ilk sayfasında bu cümleyi okuyunca, vaktiyle "bin operasyon yönettim" diyen Mehmet Ağar'ı hatırladım. Bu kitabı okumuşsa Ağar, muhtemelen şöyle düşünmüştür diye de geçirdim içimden: 'Benim yaşadıklarına nazaran, senin yaşadıkların nedir ki Hanefi!' Haftaya, Hanefi Avcı'nın kitabını yazmaya devam edeceğim.

Kitabın alt başlığına bir itirazla başlayacağım ama. Çünkü 'Dün Devlet-Bugün Cemaat' kanımca çok farklı olgular.

'Haliç'te Yaşayan Simonlar' bu farklılığı yeterince anlatıyor zaten.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Dün Devlet - Bugün Cemaat'

Orhan Miroğlu 01.09.2010

Hanefi Avcı'nın *Haliç'te Yaşayan Simonlar* kitabına farklı tepkiler gelmeye devam ediyor.

Çıkan yazılara ve haberlere bakıyorum. Fethullah Gülen cemaatiyle ilgili kitapta yer alan birtakım değerlendirme ve iddialar öne geçmiş görünüyor. Kitabı bu bakımdan da tartışmanın hiç zararı yok bence. Ama bu iddialardan daha önemli şeyler var ki, bunlar tümüyle 'dünkü devletin' icraatları hakkında. Nedense medyamız ve köşe yazarlarımız kitabın bu sayfalarını görmezden geldiler. Dünkü devletin icraatları onları pek ilgilendirmiyor anlaşılan.

Vedat Aydın ve Cem Ersever cinayetlerini anlatıyor Hanefi Avcı. Bu konuda yazılmış ve söylenmiş hemen hiçbir şeye yabancı olmasam da Avcı'nın yazdıklarını okuduğumda kanımın donduğunu hissettim. Burada anlatılanlar her iki cinayet dosyasının sil baştan ele alınmasını gerektirecek kadar çok kıymetli. Hanefi Avcı bir döneme ilişkin önemli bir tanıklık yapıyor. Sıradan bir tanıklık değil söz konusu olan. Devlet bürokrasisi arasında, yaşadıklarını ve gördüklerini yazmak alışkanlığı yok çünkü.

İçişleri Bakanlığı'nın Hanefi Avcı hakkında başlattığı soruşturmayı, ve Hanefi Avcı'ya reva görülen muameleyi hiçbir şekilde mazur görmüyor ve haksız buluyorum.

Takdir edilmesi gerekirken, kabahat işlemiş bürokrat muamelesi görmemeliydi Avcı.

Şimdi, Ergenekon ve JİTEM davalarına bakan savcılar bu kitaptan yola çıkarak, cinayetler zincirinde izlenen devlet hiyerarşisini soruşturmak göreviyle karşı karşıyalar. Ama onlar da susuyorsa, ikinci bir Hanefi Avcı'nın çıkıp anılarını ve tanıklıklarını bizimle paylaşmasını beklememiz hayal olacak.

Atila Kıyat'ın faili meçhul cinayetler konusunda dile getirdiği devlet taammüdünü, devlet hiyerarşisinin nasıl hayata geçirildiğini iki cinayet vakasına yeniden ışık tutarak, en ince ayrıntısına kadar anlatıyor Hanefi Avcı.

Bunlar Vedat Aydın ve Cem Ersever cinayetleridir.

Vedat Aydın evinden alındı ve Ergani-Maden arasında bir yerde infaz edildi. O gece yollar ıssızdı. Trafik polisleri bile aldıkları bir emirle başka bölgelere çekilmişlerdi. Ergani Emniyet Müdürü, Jandarma'dan gelen uyarıyla trafik polislerini başka bir alana kaydırmıştı. Katiller rahat geçsin diye yapılmıştı bu. Bu emir hiyerarşisi içinde, işin ucu gelip 7. Kolordu Komutanlığı'na kadar uzanıyordu.

Bu bilgileri Hanefi Avcı'nın kitabında okuduğumda, Musa Anter'in öldürüldüğü geceyi yeniden hatırladım. O gece de katiller işlerini rahat görsünler diye yollarda görev yapan karakol polisleri de trafik polisleri de geriye çekilmişlerdi. Yollarda in cin top oynuyordu.

Oysa Musa Anter'i Diyarbakır'da kaldığı o beş günde polis ekipleri hiç yalnız bırakmamışlardı. Ama öldürüleceği gece de ortalıktan çekilmişlerdi.

Hiç kuşkusuz, bütün emniyet ve kolluk güçleri üstünde bu kadar etkili olabilecek tek güç, JİTEM'di. Bütün askerî kurumlar JİTEM'e o dönemde boyun eğmekten başka bir şey yapmıyorlardı.

Jandarma Genel Komutanlığı, ya da 7. Kolordu Komutanlığı JİTEM'in çalışma alanına dönüşmüştü.

Hanefi Avcı, JİTEM'in adını bile yok sayan, inkâr eden Jandarma Genel Komutanlığı'nda bugün dahi bir arama yapılsa, bir TIR dolusu belgeye ulaşılabileceğini söylüyor. (HYS, Sayfa: 209)

Hanefi Avcı'nın anlattığı bir başka cinayet Cem Ersever cinayetidir. Bir iç infaz olarak da görülebilir bu cinayet. JİTEM'in bir iç infazı.

Cem Ersever öldürüldükten sonra Emniyet'çiler Jandarma Genel Komutanlığı'na gidiyorlar. Cem Ersever ve onunla beraber hareket eden Neval Boz ile Mustafa Deniz öldürülünce, aynı gruptan Emniyet'te çalışan bir başka samimi itirafçının da öldürülebileceğini düşünüyorlar.

Bu kişi Ali Ozansoy'dur ve Ozansoy eski bir JİTEM elemanıdır. Musa Anter'in öldürüldüğü gece, JİTEM merkezinde gelişmeleri telsiz başında izleyen ve Yeşil'e bilgi veren kişidir. Emniyet'çilerin amaçları JİTEM'in Ali Ozansoy'u da infaz etmesini önlemektir. Emniyet'çiler Jandarma Genel Komutanlığı'nda Yeşil ile karşılaşılır. Yeşil Emniyet'ten gelen bu gruba elinde tuttuğu Smith&Wesson tabancayı göstererek "bununla ateş ettim, gerekirse size de ateş ederim" diyor. Yani Cem Ersever ve arkadaşlarını öldürdüğünü açıkça itiraf ediyor.

Bu itiraf önemli, ama önemli olan bir şey daha var, bu itirafın yapıldığı yer, makam.

Burası Jandarma Genel Komutanlığı'dır!

Hanefi Avcı kitabında Ali Ozansoy'u Cem Ersever'in Emniyet'e aldığını yazıyor. Aygan'ın anlatımlarına göre bu bilgi yanlış. Ali Ozansoy'u Stokholm'de görüştüğüm Abdulkadir Aygan'a sormuştum. Aldığım cevap şöyleydi:

"Hanefi Avcı'yla olan bir hemşerilik meselesi var. Maraşlıdır. Maraş ve Antep arasında olan Karabıyık diye bir yer. Hanefi Avcı'yla yakınlıkları var yani. Hanefi Avcı işinin bilincinde olan bir istihbaratçıydı. Bu yasadışı şeylere karşıydı. JİTEM'in yaptığı şeylere karşı olan birisiydi. Tanıdığı itirafçıları uyarıyordu. 'Çocuklar başınız belaya girer' diyordu. Hanefi Avcı Ali Ozansoy'u Emniyet Müdürlüğü bünyesine aldı ve Ankara'da çalışıyor. Onun kardeşi Hüseyin Tilki vardı.. Cem Ersever onu Mersin birimine gönderdi. Daha sonra mafyaya karıştı. Sedat Peker'in mafyasına girdiğini duydum." (Djwar, Orhan Miroğlu, Everest Yayınları, Sayfa: 275-276)

Ali Ozansoy'un Emniyet bünyesine kimin tarafından alındığı o kadar önemli değil, ama Musa Anter cinayeti konusunda anlatacak şeyleri olan birinin Emniyet'te çalışıyor olması, şimdiye kadar ifadesine başvurulmamış olması elbette çok vahim. Ali Ozansoy'un bugün farklı kimlik bilgilerine sahip olduğu muhakkak. Aygan ve diğer itirafçılara yeni kimlikler verildiğini biliyoruz zaten. Ali Ozansoy'un ifadesine başvurulması Diyarbakır'da devam eden JİTEM davasını yepyeni bir safhaya taşıyabilir.

Geçen hafta yazmıştım. Hanefi Avcı'nın *Haliçte Yaşayan Simonlar* kitabının alt başlığına itirazım var diye.

Meramımı anlatabildiğimi sanıyorum.

Bu başlığın bir hayli aşına olduğumuz bir fikri ispat etmeyi amaçlamanın ötesinde bir gerçekliği yok. Bu başlığın ortaya koyduğu fikre inanmak imkânsız bir şey.

Dünün devletiyle, bugünün cemaatini bir çırpıda eşitlemek çabası büyük bir haksızlıktır.

Kitabın bütünlüğünde bu eşitlemeye dair inandırıcı bir tek söz dahi yok aslında. Ama malum medya kitabı bu yönüyle manipüle etmeye çalıştı ve çalışıyor.

Binlerce faili meçhul cinayet dosyasından sorumlu olanlarla, Fethullah Gülen cemaatinin –hukuksuzluk barındırsa bile- faaliyetlerini eşitlemeye çalışmak vicdansızlıktan başka bir şey değildir. Enseye sıkılan kurşunla, devlet kurumlarında kadrolaşmak nasıl bir olabilir?

İkinciyle hukuk kuralları içinde mücadele edersiniz, ama yitip giden hayatları bir daha asla geri getiremezsiniz.

İsim vererek bize şu insanlar canınıza kastetti diyor Hanefi Avcı, medya koro halinde 'şu yoldan geçen adam devlet kurumlarında örgütleniyor, bir gün canınıza kastetme niyeti var' diye haykırıyor.

İzin verin de önce canımıza kastedenlerle hesabımızı görelim, sizin amacınız bu hesabı ebediyen kapatmaktır beyler!.. Anlamadığımızı sanmayın.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Beş Eylül: Bir isyanın yıldönümü

Orhan Miroğlu 05.09.2010

Beş Eylül 1983, Diyarbakır cezaevinin tarihinde unutulmaz bir gündür.

Beş No'lu diyorlardı bu cezaevine. Beş No'lu Bellek desek belki daha doğru olur.

Eylül 1983'e gelinceye kadar, bu cezaevinde ölümle sonuçlanan direnişler hiç eksik olmadı.

1981 yılının mart ayında başlayan direnişte Ali Erek hayatını kaybetti.

Öldüğü gün tam olarak bilinmiyor. 10 Nisan 1981'de ölüm orucunu bıraktıktan sonra İstiklal Marşı'nı ve Andımızı okumayı reddettiği için bir hücreye atıldı. Bir süre sonra bulunduğu hücreden hiç ses gelmeyince öldüğü anlaşıldı.

1981 martında 14 kişinin başlattığı ölüm orucu da başarılı olamadı.

Yine de 1982 yılında, cezaevindeki zulme karşı, direnişler devam etti.

Mazlum Doğan 21 Mart 1982'de kaldığı koğuştaki kendini astı.

33. koğuştaki kalan Ferhat Kurtay, Necmi Öner, Mahmut Zengin, Eşref Anyık, cezaevindeki işkenceleri protesto etmek amacıyla hayatlarını feda ettiler ve üzerlerine petrol dökerek bedenlerini ateşe verdiler. Aralarında kurtulan olmadı.

Bunu temmuz ayında gerçekleşen ölüm orucu izledi.

Kemal Pir, M. Hayri Durmuş, Akif Yılmaz ve Ali Çiçek hayatlarını kaybettiler.

14 temmuzda başlayan ölüm orucu ilk olarak 7 eylülde Kemal Pir'in, en son da 17 Eylül 1982'de Ali Çiçek'in hayatını kaybetmesiyle sona erdi.

Bu eylemlerde ölenler, PKK'nin liderleri ve kadrolarıydı.

1983 eylül ayına gelinceye kadar, cezaevinde bu direnişlerden sonra önemli bir şey gelişmedi. Tutuklular arasında bu döneme teslimiyet dönemi deniyordu. Direnişler, ölümler sonuç vermemiş, cezaevi düzenini değiştirmeye yetmemişti. Ama bu direnişler ve ölümler kuşkusuz geride önemli bir direniş mirası da bırakmıştı.

Sonra her şey 5 Eylül 1983'te yeniden başladı. Diyarbakır cezaevi o gün büyük bir isyana sahne oldu. Cezaevinin mevcudunun beş bin kişi olduğu tahmin ediliyordu ve bu insanların tümü ortak bir sloganda buluşmuşlardı:

"İnsanlık onuru işkenceyi yenecek!"

O gün, yargılandığım davanın duruşması yapılmış ve cezaevi aracıyla geri dönmüştük.

Esas duruşta aracı terk ettik.. Ellerimizde kelepçe koridorda beklemeye başladık. Cezaevi atılan sloganlarla inliyordu adeta. Konuşmak yasak olduğu için aramızda konuşamıyor, sevincimizi birbirimizle paylaşamıyor ama bu zulmün nihayet bittiğini, bundan sonra insan gibi yaşayacağımızı biliyorduk.

Bir süre bu isyanın gümbürtüsünü dinledik. Sonra ellerimizdeki kelepçeleri çözdüler. Farklı koşullarda kaldığımız için her gardiyan kendi koşuşundaki mahkûmu alıyor ve koşuğa götürüyordu. Beni de koşuşumuzun gardiyanı almaya gelmişti. Kaldığım 7. koşuğa doğru yan yana yürümeye başladık. Ben askerî adımla yürüyordum, o ise adi adımla. Adi adım aslında insan gibi yürümenin adıdır. Ama ellerimiz pantolon ceplerine koyarak, şöyle keyifli bir yürüyüş yapmayı unutalı çok olmuştu. Derken kaldığımız koşuşun koridoruna girdiğimizde adını bilmediğimiz ama kod adıyla tanıdığımız gardiyanımız bana döndü ve "Adi adım lan" dedi.. Yüzünde endişeli bir ifade vardı. Adını bilmiyorduk, ama kod adını biliyorduk.

"Kara" kod adıyla tanıdığımız gardiyanımızın emriyle adi adımla, yani insan gibi yürümeyi ilk kez denemiş oldum o gün. Gardiyan emretti ve ben insan gibi yürümeye başladım. Sonra bana şöyle dediğini duydum, üstelik adımla hitap ederek, –bana ilk kez adımla hitap ediliyordu o cezaevinde–"Orhan, bizler emir kuluyuz, emrettiler biz yaptık, bilmeni istiyorum."

Sonra ikimiz birden sustuk. İki arkadaş gibi yürümeye devam ettik.

Bir gardiyanla ve yan yana, insan gibi yürümenin ne anlama geldiğini, ancak Beş No'lu Cezaevi'ni yaşamış biri anlayabilir.

Sonrasında cezaevinde işkenceler bitti. İsyan başarılı oldu. Direniş kitlesel desteğinden, sonuna kadar hiçbir şey kaybetmedi.

5 Eylül Direnişi'nin 27. yıldönümünde, 3 eylülde, Sayın Başbakan Diyarbakır'da bu cezaevi hakkında hükümetinin ne düşündüğünü açıkladı. Geçmişin bıraktığı acılardan söz etti.

Sevgili Musa Ağabey'i unutmadıklarını söyledi.

Ve bu arada "Orhan Miroğlu'nun yarası"ndan bahsetti. Hiçbir devlet yetkilisi şimdiye kadar bana dönüp yarayı unutmamak demedi. Sayın Başbakan'a müteşekkirim.

Aslında bir halkın yaşadığı acıların sadece çok küçük bir parçası olan benim yarayı unutmamış olduğunu söylemesi Sayın Başbakan'a şunları söylemek için bana cesaret veriyor.

Benim hayatımda iki büyük yara var. Biri Musa Anter'in kanlar içinde vurulup kaldığı Seyrantepe 36. Sokak'ta açılan yaradır.

Bir diğer yaram daha var benim.

Diyarbakır Beş No'lu Cezaevi'nin yarası.

Sayın Başbakan,

Şimdi binlerce insanın bedeninde yer eden bir yaranın yerleştiği ve yaşandığı mekâna bir süre sonra, iş makineleri girecek diyorsunuz. Burayı yıkacağız diyorsunuz. Milli Eğitim Bakanı bu kıymetli arazinin en büyük talibi diyorsunuz.

Burası çok kıymetli evet, ama hafızalarımızda açtığı yaraları unutmayacak ve bu acıların bir daha yaşanmaması için bu mekân bir hafıza müzesine dönüşecekse kıymetli.

Siz geçmişî unutmadığınızı söylüyorsunuz çok haklı olarak. Bize referandum sürecinde Dersim'i, 12 Eylül'ü, 27 Mayıs'ı defalarca hatırlattınız. Yani unutmamayı tavsiye ettiniz.

Peki, Diyarbakır cezaevini unutmamak için ne yapmalı?

Cezaevini yıkmak, insanlara dönüp burada yaşadıklarını unutmayı tavsiye etmek değil midir?

Bakın Ulucanlar Cezaevi'nde Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının asıldığı darağacı hâlâ saklanıyor.

Bu darağacı şimdi burada açılan müzede yakında insanların ziyaretine açılacak.

Unutmamak budur Sayın Başbakan.

Peki, Mazlum Doğan'ın kendini astığı hücreyi, Ferhat Kurtayların bedenlerini ateşe verdiği koğuşı, gökyüzüne bakmanın yasak olduğu havalandırmaları, üstünde "Türkçe konuş, çok konuş" yazan görüş kabinlerini, Necmettin Büyükkaya'nın işkenceyle öldürüldüğü hamamı, yerle bir etmenin, yıkmanın, Kürt halkına 12 Eylül'ü unutulmaktan bir farkı var mı?

Siz bu acıları Diyarbakır'da tanıdığınızı, içinizde hissettiğinizi, unutmadığınızı söylediniz.

Mazlum bir halkın acısına ve yasına ortak olduğunuzu ilan ettiniz

Sizden kendi adıma istirham ediyorum, Diyarbakır cezaeviyle ilgili aldığınız yıkım kararını yeniden gözden geçirin ve lütfen devletin iş makinelerini burada yaşamaya devam eden hafızamızdan uzak tutun.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Kendine dikkat et! Her an ölebilirsin!'

Orhan Miroğlu 06.09.2010

Yeni kitabımı tanıtmak için son iki haftayı İstanbul'da geçirdim. Çok keyifliydi her şey. Televizyon programları, gazete söyleşileri.. Hiçbir kitabım için böyle planlı-programlı bir çabam olmadı benim.

Hemen hiçbir kitabım için daha fazla okura ulaşsın ve okunsun diye ciddi bir çaba göstermedim yani. İş her defasında Allah'a emanet ettim desem yanlış olmaz.

Doğrusu, *Ölümden Kalıma -Diyarbakır Cezaevinden Mektuplar* kitabım bu bakımdan ayrıcalıklı bir muamele gördü benden.

Çok hoştu her şey. Gündüzleri yayınevinde, geceleri de dostlarla geçen iki kocaman hafta.

Buzlu rakı eşliğinde geleceğe dair ortak umutların paylaşıldığı İstanbul geceleri.

Bazen sımsıcak ve bunaltıcı bir havada, bazen yazın bittiğini hatırlatan bir serinlikte geçen zamanlar.

Ölümden Kalıma kitapçı raflarında yerini aldığı anda ise benden bu kadar deyip evime dönmek için 3 eylül günü saat 21:00'de Ankara uçağına bindim.

Atatürk Havalimanı'na gitmeden önce, İstanbul'da bir arkadaşımın ofisinde merakla beklenen Başbakan'ın Diyarbakır konuşmasını dinlemiştim.

Bindiğim Uçak Esenboğa Havaalanı'na indiğinde benim aklım hâlâ bu konuşmadaydı.

HAVAŞ'ın şehre giden otobüsüne bindiğimde saat 10:45'i gösteriyordu.

Telefonum açıldı, 11:30'a kadar telefonum aranmadı..

Sonra Ankara Otobüs Terminali'ne varmıştık ki, telefonum çaldı. Ekranda bilinmeyen numara yazıyordu. Bilinmeyen numaralardan pek hazzetmem. Ama yurtdışından bazen gelebiliyor bu tür aramalar. Telefonumu açtım, ama konuşan olmadı.

Bunun yerine garip sesler duymaya başladım.

Hırıltılı, boğazı düğümlenmiş gibi sanki, can çekişen bir insanın çıkardığı seslere benziyordu bu sesler.

Çok korktum, bir tanıdığım, kötü bir şey, ne bileyim belki bir kaza geçiriyor diye düşündüm.

Arayan her kimse belki kaza geçirmiştir, yardıma ihtiyacı vardır ve bu kaza ânında aklına beni aramak gelmiştir diye hızla bir şeyler geçti aklımdan. O anda korku ve merak içinde ürperdiğimi hissettim. Birkaç kez heyecan içinde alo, alo dedim ve sonra gelecek cevabı bekledim. Otobüstekilerin de dikkatini çekti bu halim. Sonra kuvvetli gıcırtilar gelmeye başladı. Sanki bir şeyler kırılıyor gibiydi. Derken telefonun öbür ucundan bir ses duydum:

"Kendine çok dikkat et!" dedi bu ses.

Duyduğum ses ne tam kadın sesine ne de tam erkek sesine benziyordu. Çok tuhaf bir sestir ve belli ki konuşanın gerçek ses tonunu yansıtmıyordu. Kısa bir an bekledim, devam etsin, meramı nedir, bunu anlayayım diye.

O ise, "kendine dikkat et!" dedikten sonra sustu, yeniden can çekişen insan sesi duymaya başladım. "Kimsin sen?" dedim birkaç kez.

Bana neden böyle bir şey soruyorsun der gibi, gayet yumuşak bir tonda "sen kimsin" dedi o da. Telefonumu kapatmam en iyisiydi belki. Ama yapamadım. Açık kaldı telefon. Sonra çığlıklar duydum ve çığlıkları yayan cihazın sesi kısıldı yavaşça ve ardından yine o ses şöyle dedi:

"Her an ölebilirsin!"

Bu sözleri duyunca öfkelen dim ve "Sen bir hayvansın" dedikten sonra telefonu kapattım..

Otobüsten indim ve bir taksiye atlayıp evime geldim.

Yazarı, çalışanı ve muhabiriyle *Taraf* kadrosunda olup da şimdiye kadar hakarete uğramayan, tehdit edilmeyen kimse belki de yoktur.

Zaman zaman o malum maillerden bana da gelir. Aklımı başıma almam, Kürtlere eşit hak talep ederken iyice düşünmem tavsiye edilir. Bu tavsiyeler, genellikle bu ülkede binlerce Ogün Samast'ın olduğu hatırlatılarak yapılır filan.

Ama ölüm tehdidi, üstelik böyle efekt kullanarak ölümle tehdit etmek ilk kez oluyor.

Evdekilerle paylaşmasam, daha mı iyi olacaktı bilmiyorum, ama paylaşmak galiba en iyisiydi ve paylaştım.

Canan, "her şeyin iyiye gittiğini düşündüğümüz zamanlarda neden hep böyle uğursuz şeyler oluyor" dedi üzüntüyle..

Sonra oturup çocuklara, Hiwa ve Zerdeşt'e durumu anlattık.

Bütün aileyi ilgilendiren ortak konularda küçük meclisimizi toplar durumu paylaşırsınız.

Zerdeşt böyle hallerde merakla dinler bizi ve anladığını ifade eden davranışlarda bulunur.

Bu kez de öyle yaptı. Dinlerken olup biteni anladığını fark ettik; doğrusu her zamankinden farklı hüznü dolu bir yüz ifadesiyle baktı bize..

Yalnızca kod adıyla ve hep karanlıklarda yaşamaya mahkûm olmuş kimseler var.

Karanlıklar içinde yaşıyorlar.

Korkaklar ve herkesi kendileri gibi korkak ve zavallı sanıyorlar.

Bu ara sesim biraz fazla çıkmaya başladı ya, anlaşılan beni tehlikeli biri olarak görmeye başladılar.

Susmamı istiyorlar.

Bense çok bahtıyarım, yazılarımla dile gelen düşüncelere güvenen ve inanan insanlar çoğalıyor galiba.

Bu ölüm tehdidi bunu açıkça gösteriyor.

Ama 18 yıl önce, ölümden dönmüş birine yıllar sonra ölüm tehdidi neye yarar, hiç düşünmüyorlar bunu ve can çekişen insan sesi eşliğinde, beni her an öldürebilecekleri tehdidinde bulunuyorlar.

Böylece hayatımın her ânını, ne zaman gerçekleşeceğini bilmediğim ölüm anlarını bekleyen zavallı biri gibi yaşayacağımı sanıyorlar.

Ama hiçbir şey, bu korkakların beklediği ve umduğu gibi olmayacak.

Bulunduğum yerden geriye bir adım bile atmaya niyetim yok benim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Demokratik özerklik' referandum ve Kürtler

Orhan Miroğlu 08.09.2010

Referandum süreci nihayet bitiyor.

Kamuoyu yoklamalarına bakılırsa, referandumun sonucunu seçimi boykot edip sandığa gitmeyecek olan Kürtler belirleyecek.

“Evet” ve “hayır” oyları arasında ciddi bir fark yok çünkü.

BDP seçimlerde aldığı oy oranını firesiz boykota yöneltebilirse Kürtler, Türkiye’de değişim sürecini durduran bir dinamik olarak tarihe geçeceklerdir.

Otuz sancılı yılın bizi getirdiği nokta böylesine ironik ve hazin gerçekten.

12 Eylül’ün kurduğu sistemden en fazla zarar görmüş, Diyarbakır cezaevini yaşamış, sokaklarda, caddelerde kafasına kurşun sıkılmış, sığındığı metropol varoşlarında onursuzca yaşamaya mahkûm edilmiş bir halk, Türkiye’nin üçüncü Tanzimat’ın şafağını yaşadığı bir dönemde, kullanacağı veya kullanmayacağı oylarla tarihe geçecek.

BDP’nin aldığı boykot kararını tartışmaya niyetim yok. Bu gerekli de değil zaten, tartışacak ne kaldı ki?

Kimse alınmasın, ama olup biten şu bence:

İttihatçılık Türk toplumunda tasfiye oluyorken, Kürtler maalesef İttihatçılığa açık bir toplum haline geliyor.

Referandumda “evet” diyeceğini açıklayan Kürt aydınları, Kürt sivil toplum örgütleri, ‘hain’, ‘tırşıkçı’ ‘Kürtlüğünden şüphe edilmesi gereken kimseler’, ‘psikolojik savaş unsuru’ olarak gösteriliyor.

Şiddetin gölgesinde ve belirleyiciliğinde yaşayan bir toplumda bunun ne anlama geldiğini tahmin etmek zor değil.

Böyle giderse, Kürt toplumunun konuşamayan bir toplum haline gelmesi kaçınılmazdır. Susan, söylenenleri itirazsız kabul eden, ruhsuz, kimliksiz bir toplum modeli..

İttihatçılığın yeniden ve bu sefer Kürt toplumunda doğmasına tanıklık etmek gibi bir kadersizliğe mahkûm olabileceğimizi doğrusu hayal bile edemezdik.

Kürt oyları Türkiye’nin demokratik ilerleyişini durdurabilir.

Fakat dipten gelen bir sağduyu dalgasıyla bu demokratik ilerleyişin belli bir safhaya taşınmasına hizmet de edebilir.

Her halükârda Kürtler vazgeçilmez oluyor yani.

Kürt siyaseti referandum için boykot kararı alırken, gündemine demokratik özerkliği aldı.

Bir yazı yazdım, demokratik özerkliği “yanlış zamanda haklı bir talep” olarak gördüğümü ifade ettim. Sanırım bu yazı, bu konuda yürütülen tartışmalara da önemli bir katkı oldu.

Mustafa Karasu, bu fikirleri görünürde eleştiren ama daha çok, Kürtlere ve kendisine inananlara benim hakkımda sanki birtakım tavsiyelerde bulunan bir yazı yazdı.

Karasu elinde silahla, demokratik özerkliğin pazarlık konusu edileceği masaya oturabileceğine inanabilir. Buna hiçbir itirazım yok benim.

Buna inanmanın faturasını Kürtler fazlasıyla ödedi, daha da ödemek istiyorlarsa beni dinleyecek halleri yok zaten.

Savaşmak isteyeniyi durduramaz kimse..

Aynı şekilde, 20 eylülünden sonra demokratik özerkliğin hayata geçirilmesi konusunda devlet ve hükümet tarafından bir muhataplık gerçekleşmezse, PKK savaşa devam kararı da alabilir.

Buna üzülürüm, bu karar beni hiç sevindirmez, insanlar ölmesin isterim çünkü.

Sonra değil demokratik özerklik, on tane Kürdistan bile, bana göre bir Kürt gencinin hayatından daha kıymetli değildir.

Bir de şuna inanıyorum; kimse artık bu talepleri savaşarak, AB üyesi olmak isteyen 70 milyonluk bir ülkeye kabul ettiremez.

PKK ve başka Kürt partileri demokratik kanalları kullanarak, Kürtler için hangi siyasi statüyü talep edeceklerse bunun için çalışabilirler. PKK'nin ise bu kanalları kullanmaya gücü fazlasıyla yeter.

Karasu'ya göre böyle düşünmek, özel savaş merkezlerine hizmet etmekten farksız.

Ergenekon operasyonları başladığında, Fırat'ın doğusundaki Ergenekon'u soran, hatırlatan yazılar yazdım. Mustafa Karasu, buna epey öfkelenmişti ve bir yazı yazdı. Haksız suçlamalar sözkonusuydu, cevap verdim ben de.

Bu tutumunu *Tarafa* ve Ahmet Altan'a karşı da sürdürdü Karasu.

Heronlarla ilgili tuhaflıklara, mecburmuş gibi, Genelkurmay'dan önce cevaplar döşedi.

Amacım onunla tartışmak filan değil. Yazısını okuyan her aklıselim sahibi insan bunun pek mümkün olmadığını görür zaten.

Ama susmak da, onun bana yakıştırdığı birtakım sıfatları kabul etmek anlamına gelir ki, bunu yapmayacağım.

Karasu, onun gibi düşünmeyen herkese kolayca hakaret edebiliyor.

Ona göre, 'demokratik özerklik ancak normalleşme koşullarında konuşulabilir' demek bile, Kürtlere karşı geliştirilen özel psikolojik harbe hizmet eder.

O zaman susalım, herkes sussun ve sadece Karasu konuşsun. İsteddiği bu mudur?

Bir toplumu yeni ve farklı bir modelle yönetmeyi talep eden bir hareketin mensubu, bir yazıya bile tahammül edemeyecekse, bizler kime ne anlatacağız?

"Demokratik özerklik" Sayın Selahattin Demirtaş'ın Devrim Sevimay'a tarif ettiği gibi, "Herkesin sesini özgürce duyurabildiği, herkesin gücü oranında aktivitelerini sürdürebildiği bir yönetim biçimi" midir (Devrim Sevimay – *Milliyet*) yoksa Mustafa Karasu'nun kimin nasıl konuşacağına ve kimin nerede nasıl oturacağına karar vereceği bir sistem midir?

Bunu tartışmak gerekmiyor mu?

Tartışmadan nasıl karar vereceğiz buna?

Karasu bırakın siyasi meseleleri bir yana, Diyarbakır cezaevi hakkında konuşmamıza, yazıp çizmemize bile tahammülsüz. Bu aralar bu cezaevini yazıp duruyor muşum!.

Oysa buna bile hakkımız yokmuş!

Neden acaba?

5 Eylül ve 24 Ocak direnişini o cezaevinde ve aynı hücrelerde yaşamadık mı?

İhanet mi ettim bu belleğe, layık mı olmadım, anılarımı mı sattım?

Fırsat oldukça, Türk medyasında Diyarbakır cezaevini anlatmakla, iki kitap ve sayısız makale yazmakla kabahat mi işledim?

Herkese söyleyecek bir sözü olduğuna inanıyor Karasu.

Diyarbakır Baro Başkanı'nı, Başbakan'ın yanında oturduğu için eleştiriyor, sivil toplumu birtakım çıkarların peşinde koşmakla suçluyor.

Mustafa Karasu'nun bu yazıları bence PKK'ye de zarar veriyor.

Çünkü Karasu kalemini her nedense, uzun zamandır, yeminli PKK karşıtlarına karşı değil, cezalar ve tehditler almak pahasına, PKK'nin ve onu destekleyen Kürtlerin birçok bakımdan haklı olduğunu savunmaya devam eden Kürt dostlarına ve Kürt aydınlarına karşı kullanıyor.

Karasu'nun, eskisi gibi düşünme çabasını terk etmesi ve bu çabanın yol açtığı zararların yeni bir muhasebesini yapması gerekir.

12 Eylül referandumunda kullanılacak her "evet" oyunun bu muhasebeye çok katkı sağlayacağından hiç kuşku yok benim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeniden başlamak

Orhan Miroğlu 13.09.2010

Bayramın iki gününü Batman'da geçirdim.

Meymuniye Köyü'ndeki patlamada hayatını kaybeden Sedat Özevin, Salih, Sadi ve Sıdık Özdemir için bayramın son günü binlerce insanın katıldığı bir mevlit verildi.

Özdemir ve Özevin ailesinin yası ve acısı henüz çok taze.

Mevlidi veren Süleyman Dayı'nın (Süleyman Özdemir'in) mevlit sofrasına oturduğumuzda söylediği birkaç kelime, acıyı ve yası paylaşmanın ne kadar önemli olduğunu gösteriyordu.

Üç oğlunu hatta onun ifadesiyle dört evladını kaybetmiş Süleyman Dayı'nın konuştuğu o anda, Batmanlılar ve başka şehirlerden gelen binlerce insan, Özdemir ve Özevin ailesiyle kurduğu duygudaşlığın değerini ve önemini yüreğinin içinde hissetti.

Bu acılar yıllardır, hiç eksik olmadı Kürtlerin yaşamından.

Zamansız ve haksız ölümlerin yaşandığı her defasında, sürüp giden savaşı unutarak tartıştı insanlar.

Her defasında sebepler, müsebbipler arandı durdu.

Sebepler, müsebbipler üzerinde durmak çok doğal elbette.

Adaletin yerini bulması ve mağdurların bir nebze de olsa yüreklerini ferahlatmak için, olması gereken bir şey bu.

Ama artık şunu anlamak gerekiyor ki, bu savaş devam ettikçe, insanlar da mayınlarda ölmeye devam edecek.

20 eylüle kadar silah kullanmama kararı alan gerillaları, birileri bulup, sığındıkları kamplarında vuracak.

Ve ateş, bayram filan dinlemeden, düştüğü yeri yakmaya devam edecek..

Anlamamız gereken bir ulusal psikoloji yaşıyor Kürtler.

Kürt toplumu, siyasi manada, Türkiye toplumundan çok farklı bir bölünmeyi yaşıyor..

Bu bölünmeyi ifade eden tartışmaların; her türlü şiddetin, acının ve yasın gölgesinde yapılıyor olması en büyük handikap.

Referandum süreci, bölünmeyi daha da keskinleştirdi.

Ama referandumdan sonra da bu bölünme bitmeyecek, belki daha da keskinleşerek devam edecek.

Yumuşama ve normalleşme için, referandumdan "evet" de çıksa, "hayır" da çıksa, Kürt siyasetinin ve bu siyasetin de alternatifi haline gelen AK Parti'nin yeni bir muhasebe yapması gerekiyor.

Zafer ve yenilgi hissiyatından uzak bir muhasebe olmalı bu.

Ve söylemeye bile gerek yok, bu muhasebe, yeni koşullarda, diyalog ve müzakerenin kapılarını açmaya hizmet etmelidir.

Ne var ki, şunun da farkına varmalıyız, Kürt siyaseti, geçmiş siyasi mirası ve pratiğiyle bir iç muhasebe yaşayabildiği oranda diyalog ve müzakere süreci gelişebilir.

Birtakım gerekçelerle bu iç muhasebe dinamiklerini durdurmaya çalışmak ve kaçınılmaz hale gelen şeyi, belirsiz tarihlere ertelemek mümkün değildir.

İşte bunun için her Kürt'ün söz söyleme hakkına saygı gösterilmelidir.

Kürt aydınlarının, bir çeşit kişilik katli yoluyla etkisizleştirilmesi, farklı düşünceyi izole etmenin bir aracı, bir yöntemi olmaktan çıkmalıdır.

Moral değerlerin kutsallığı ve dokunulmazlığı bahanesiyle ve açık-kapalı tehditler yoluyla insanların susturulmaya çalışılmasının varacağı bir tek yer var: Sivilliliğin katli!

Yeryüzündeki bütün uluslardan belki de daha fazla ihtiyacı olmasına rağmen, entelektüel damarlarını kendi eliyle kesmiş bir toplum yaratılmak istenmiyorsa, bu kişilik katlinden vazgeçilmelidir.

Mesele Orhan Miroğlu'nun yazdıklarının doğruluğu, yanlışlığı değildir.

Doğrular da, yanlışlar da tartışılabilir.

Kürt toplumuna, kanaatimce bundan sonra yanlış fikirler zaten yön veremez.

Savaşı reddeden, Türklerle eşit koşullarda yaşamak isteyen ve kendi içinde de demokrasi talep eden, onuruna düşkün bir halktır Kürtler.

Güçlü, güçsüz, hiçbir Kürt partisi bu genel ama bir o kadar da belirleyici siyasi verilere karşı tutum takınarak başarılı olamaz.

Bu yazı pazar günü yazıldı, henüz sandıklar açılmamış ve oylamanın sonucu belli olmamıştı.

Ama yine de emin olduğum bir şey var.

Referandumun sonucu ne olursa olsun, Kürt toplumundaki bölünmeyi yaratan koşullarda bir normalleşme yaşanmazsa, korkarım daha ciddi ve vahim sonuçlarla karşı karşıya kalacağız.

Çünkü, savaş lobileri, Türkiye'nin demokratik değişim sürecinden uzaklaşması ve Kürtlerle barışı durdurmak için, Kürtlerin dağda kalmaya devam etmesini hâlâ en önemli imkân olarak görüyorlar.

Dokuz gerillanın öldürülmesi bu niyetin bir kez daha açığa çıkması ve ispatıdır.

Bizzat Kara Kuvvetleri Komutanı'nın yönettiği bir operasyon olduğu söylendi bu katliamın.

Çatışma filan olmadı, gerillaların çekildiği söylenen bir kampa baskın yapıldı ve dokuz Kürt genci öldürüldü.

Referandum öncesi ve üstelik bayram günlerinde böyle bir katliamı göze alanların daha neleri göze alabileceklerini düşünmek lazım.

Savaş sürecini kimin kontrol ettiğini göstermesi bakımından da bu operasyon çok önemlidir..

PKK'nin savaşı durdurması, hatta yeni koşulları değerlendirip, süresiz ateşkes ilan etmesi bir şeye yaramayacak.

Referandum geride kaldı. Türkiye'nin geleceğinde önemli bir kavşak daha geçildi.

Bu kavşak geçilirken Kürt sorununu yeniden düşünmek gerekiyor.

Yeniden ve silbaştan.

Hükümete önemli bir görev düşüyor.

Orduyu savaşmak istemeyen PKK gerillalarından uzak tutmaya çalışmak..

Bunu başarmanın kolay olmadığını herkes biliyor.

Ama darbeleri durdurmak, Ergenekon yapılanmasına operasyon düzenlemek, Diyarbakır'da görülen JİTEM davaları, generallerin tutuklanması, son YAŞ kararları, Anayasa değişikliğini Meclis'ten geçirip halka sunmak, bunların hiçbirisi kolay olmadı.

Şimdi de, generallerin savaş sürecindeki kontrollerine son vermenin zamanı geldi.

Bu başarılmazsa, kalıcı bir ateşkes ve Kürt sorununda çözüme giden sürecin kapılarını aralamak imkânsız.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Referandumun gösterdiği

Orhan Miroğlu 15.09.2010

Referandum süreci bitti, ama ortaya çıkardığı sonuçlar genel seçim ve sonrası dâhil, siyasetin gündemini belirlemeye devam edecek.

Anayasa referandumunu, Türkiye'nin yeni bir anayasa ve demokrasi için kat etmesi gereken mesafeyi de ortaya çıkarmış bulunuyor.

Türkiye bu tarihî mesafeyi kat ederken, ağırlıklı olarak MHP'de temsil edilen ve Orta Anadolu ile Karadeniz'de hâkim olan Türk milliyetçiliğinin; demokrasiye ve değişime evet diyen iyi huylu bir milliyetçilik haline gelmiş olması kanaatimce son derece önemlidir.

BDP Eş Genel Başkanı Sayın Selahattin Demirtaş'ın söylediği gibi, "MHP tabanı 'Evet'e oy vererek, bu savaşın bitmesini istediğini ortaya çıkarmıştır."

MHP'li seçmen üzerinde, ne "Habur Sendromu" ve ne de yıllardır bu bölgelere giden şehit cenazeleri üzerinden yürütülen kampanya etkili oldu..

Ama Kürt sorunu üzerinden pompalanan bölünme korkusunun kıyı şeridinde epey işe yaradığı görülüyor..

Referandum sonuçları başta AK Parti olmak üzere, bütün partilerin Kürt sorununda yeni bir muhasebe yapmasını da zorunlu kılıyor.

Ama bunu yapacak olan partiler, her şeyden önce, BDP ve PKK'nin bundan sonra izleyeceği politikaya bakacaklardır.

Ateşkesin biteceği gün olan 20 eylül bu bakımdan yeni bir dönüm noktası olabilir.

Kürt seçmenin önemli bir kısmı üzerinde etkili olan boykota rağmen, Kürt siyasetinin hem Kürtlere hem Türkiye'ye karşı sorumluluğu daha da artmıştır.

Malum medyanın, 13 eylül sabahından başlayarak "hayır" cephesinin seçimdeki başarısızlığının gerçek nedenlerini görmezlikten gelip, boykot politikalarını övmesi hayra alamet değildir.

Her türlü ihlalin ve zulmün 30 yıldır yaşandığı bir bölgede, referandumu "ulusal bir tercih" gibi sunmada BDP'nin belli bir başarı sağlayacağı ortadaydı.

Kimi yorumcular, muhtemel bir müzakere ve çözüm sürecinde Kürt tarafını zayıflatmamak için, insanların boykota yöneldiğini söylüyorlar. Doğru bir tesbit olabilir bu. Ama Türkiye'nin içinde bulunduğu siyasi iklimi hesaba kattığınızda, Kürt seçmenin boykot yönünde davranmış olması, Kürt siyasetine bir şey kazandırmamıştır.

BDP'nin 12 Eylül Anayasası'nın oylandığı ve aslında Kürt sorununda kalıcı çözümün de belirleyici oranda bu sonuca göre gündeme geleceği bir süreçte; siyasi gücünü ispata yarayan bir politika izlemesi, kanaatimce BDP'nin Türkiye'ye dönük yüzünü güçlendirmemiş, tersine zayıflatmıştır.

"Hayır" cephesi Kürtlerin Türkiye demokrasisiyle ilişkisi hep zayıf kalsın istedi. Şimdi de, seçimin tek galibi BDP deyip duruyorlar. Ortada bir galibiyet yok bence. Yirmi kusur yıldır BDP geleneğine göre hareket eden bir

seçmen davranışı var ki, bu seçmen kitlesi, bu son derece önemli referandumda iyi yönetilmedi ve demokratik sürecin dışında tutuldu.

Meclis'te grubu bulunan, belediyelerde iktidar olan, onlarca parti dağılıp giderken, siyasi gücünü her şeye rağmen koruyan bir hareketin, gücünü ispat edeceği bir zemin değildi referandum süreci.

Sandığa giden Kürt seçmenin tercihi "Evet" yönünde ve çok yüksek oranlardadır. Seçimi boykot etmiş olsa da, BDP tabanı herhalde MHP tabanından geri bir yerde değildir. BDP boykotu denemeseydi, "Evet" oylarının Türkiye ortalaması, yüzde 65'lere ulaşabilirdi.

Öte yandan, boykot kararı, "Evet" ve "Hayır" oylarının dengeli olması halinde "Hayır" cephesine yarayacaktı. Bu durumda, BDP'nin Türkiye demokrasisini boykot eden ve değişimi engelleyen bir siyasi hareket olarak tarihe geçmesi kaçınılmazdı.

Oysa Kürtler böyle bir şeyi asla hak etmiyorlar.

BDP tabanı hiç değilse serbest bırakılsaydı, bu seçmenin de, yüzde doksan beşlere varan oranda "Evet" diyeceğinden kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

Böyle bir şey, anlamlı bir jest olurdu ve BDP'nin gücünü zayıflatmaz, tersine güçlendirir ve demokrasi güçleri nezdinde saygınlığını ve prestijini daha da arttırırdı.

13 eylül sabahı, 12 Eylül'le hesaplaşmak için herkesten önce mahkemelere koşan BDP'li milletvekillerinin verdiği mesaj açıktır.

Bu dostlarımızın vakit kaybetmeden mahkemelere gitmesi, bu değişimin en çok Kürt toplumunu harekete geçireceğini gösteriyor.

Referandumun sonucu, açılım süreciyle başlayan ve kör topal da olsa ilerleme gösteren toplumsal müzakere ve diyalog sürecine, kaldığımız yerden ve yeni bir umutla başlamamızı da olanaklı hale getirdi.

Seçmen AK Parti ve BDP'yi çözümün aktörleri olarak yeniden tescil etmiştir.

CHP ve MHP'ye de demokratikleşme ve Kürt sorunundaki politikasızlıkları nedeniyle anlaşılabilir ve net bir uyarıda bulunmuştur.

Sayın Kılıçdaroğlu'nun memleketi Dersim'de "Hayır" oylarının Türkiye rekoru kırması CHP'nin değişim sorunu olmadığını göstermiyor. İlginç bir sonuç bu. Ama bu tercihin, Alevi kimliğiyle ve Stockholm Sendromu'yla yakın bir ilişkisi var gibi geliyor bana. Dersim Belediyesi'ni BDP yönetiyor, merkezde ve 800 hanede, dağa çıkmış ve hayatını kaybetmiş en az bir veya iki kişi var. Ama buna rağmen boykot etkili olmadıysa, BDP'nin de bu sonuç üstünde ayrıca düşünmesi gerekiyor.

Hakkâri'deki sonuç da bence çok ilginç.

Bu ilde katılımın çok düşük olması bana normal bir şeymiş gibi gelmiyor.

Sivillige ve çoğulculuğa dikkat çekmek zorundayız.

Hatırladığım kadarıyla, Federal Kürdistan'da, Hewler veya Süleymaniye'de, şimdiye kadar yapılan seçimlerde Barzani'nin KDP'si ve Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani'nin YNK'si dahi böyle bir sonuç elde edemedi.

Referandumun sonuçlarını tartışmaya devam edeceğiz.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barişın maliyeti

Orhan Miroğlu 20.09.2010

Hakkâri'deki alçakça cinayeti işleyenlerin elbette bir değil, birçok amacı vardır.

Ama en önemli amaç, sivil siyaset ve sivil toplum arasındaki teması kesmektir.

Yeni bir şey de değil bu.

PKK içindeki birtakım gruplar olsun, derin devlet yapıları olsun, savaşın bitmesini istemeyenler, her defasında sayısız insanın ölümüne yol açan korkunç eylemler düzenlemekten geri kalmadılar.

Dokuz insanı bir anda paramparça eden düzeneği patlatan katiller bu sefer de maalesef amaçlarına ulaştılar.

Katliamın ardından, hükümet yetkilileriyle BDP liderleri arasında gerçekleşecek olan bir görüşme de hemen iptal edildi.

Böylece önemli bir diyalog girişimi bir kez daha akamete uğramış oldu.

Üstelik bu diyalog girişimi son derece önemliydi ve 20 eylülde bitecek olan eylemsizlik kararının devam etmesini sağlamaya yönelikti.

Kaldı ki 20 eylül sonrasını amaçlayan bu girişimler bundan ibaret de değildi.

Hemen hemen aynı tarihlerde, BDP ve DTK'nin de Cumhurbaşkanı ve Başbakan'dan randevu talepleri bulunuyordu.

Ama bu diyalog girişimlerinin hemen hiçbirinin, İrlanda bariş sürecinde, IRA'ya silah bıraktırmak için Londra ve Dublin'de, uluslararası arabulucuların girişimleriyle gerçekleşen gizli görüşmelerle bir benzerliği yoktu.

Dolayısıyla bu katliamın, iddia edildiği gibi, PKK içindeki silah bırakmak istemeyen grupların bir eylemi olması ihtimali epey zayıf.

Silah bıraktırma aşamasına gelmiş olmak için, Öcalan'ı da kapsayan bir açık-kapalı müzakere ve diyalog sürecinde epey mesafe kat etmiş olmak gerekir.

Ayrıca, PKK'nin silahsızlandırılması sürecinde iç çatışmaların yaşanması ve bu çatışmalardan sivil halkın da zarar görebileceği eylemlerin olması belki düşünülmesi gereken bir husus.

Ama Türkiye henüz bu noktada bulunmuyor.

Bu korkunç katliamı eski HPG komutanı Feyman Hüseyin ve Murat Karayılan arasındaki mücadeleye bağlayanların yazdıklarına inanacak olursak, PKK'yi silahsızlandırmaya yönelik bir girişim söz konusuydu.

Bu girişim silah bırakmak istemeyen PKK'lileri ve onların lideri konumundaki Feyman Hüseyin'i harekete geçirdi.

Bir başka iddia ise, referandum öncesi, öldürülen dokuz gerillanın tamamının Geçitli Köyü'nden olduğu iddiasıdır. Köylüler bu gençlerin dağa çıkmasını istememiş ve dağa çıkışa mani olamayınca, ihbar etmişlerdi.

Oysa sığındıkları alanda öldürülen bu gerillaların kimliği tespit edilmiş durumda ve hiçbirinin bu köyle alakası yok.

Biri çocuk dokuz insanın hayatına mal olan katliamın korkunçluğu ve amacı ortadayken, siyasetin içine düştüğü durum ise içler acısı.

Düşünebiliyor musunuz, Kürt siyaseti dediğimiz siyaset 18 yıl parlamento dışı kaldı.

Ve BDP'liler gerçekçi olmak gerekirse 18 yıl sonra üçüncü boğaz köprüsü için fikir üretmeye de gelmediler Meclis'e.

Kürt sorununda sivil ve meşru bir muhataplığı güçlendirmektir temel amaç.

Politikalarında yanlış tercihler, kendi güçlerini PKK lehine önemsememe gibi hataları oldu, ama sonuç olarak, onlarla bir kez dahi doğru dürüst görüşülmedi. Üç yıl boyunca, Meclis'in 'ötekileri' olarak kaldılar, bunu kimse inkâr edemez. İşte bir yasama dönemi bitiyor ve BDP'nin Meclis'teki varlığı, ne diyaloga ne de herhangi bir müzakere sürecine yaradı.

Barış düşmanları Hakkâri'deki eylemle aslında AK Partiye de BDP'ye de, bütün barış yanlılarına da meydan okudular.

Oysa her iki parti, bu alçakça meydan okumayı hesaba katmadan, birbirlerine karşı üsluplarını sertleştirip, acıya ve yasa ortaklığı ifade eden açıklamalardan ziyade, karşılıklı suçlamalarda bulunmayı tercih ettiler.

Türkiye mayınının menşeyini tartışmakla yetindi.

PKK'nin sicilindeki bu tip olayları hatırladık, ama Korkut Özal'ın 'kardeşimi Ergenekon öldürdü' dediği bir zamanda, devletin sicilindeki olayları neredeyse tamamen unuttuk.

Bu sicili görmezlikten gelerek barış sürecinde ilerlemek nasıl mümkün olabilir?

Sivil toplum yüksek sesle barış istiyor..

Hükümet barış istiyor, BDP barış istiyor, PKK barış için yol haritaları deklare edip duruyor, ama yine de katliamların önü alınamıyor.

Barış isteyenlerin samimiyetinden ben şahsen kuşku duymuyorum.

Ama barış isteyenler, öyle görülüyor ki, barışın getireceği maliyetten ürküyorlar.

Barışın herkese bir maliyeti olacak tabi, yeryüzünde hiçbir barış, kimseyi eşit oranda ve beklentileri doğrultusunda tatmin etmemiştir.

Ama bir savaşı bitirip, barışı gerçekleştirenler, hiç kuşku yok ki, barışın getireceği maliyeti göze alabilenlerdir.

Bölge halkının oylarını ve güvenini alabilen iki parti, BDP ve AK Parti, Hakkâri'de hayatını kaybeden günahsız insanların cenazelerinde saf tutabilseydi, o mayını patlatanların amaçları gerçekleşmemiş olacaktı.

Cumhurbaşkanı ve Başbakan, bu felaketin gerçekleştiği günün hemen sonrasında BDP ve bölgenin sivil toplum örgütleriyle biraraya gelip, ortak açıklamalarla bu caniyane katliamı birlikte kınayabilselerdi, barış düşmanlarına

en güzel cevap olurdu bu.

Maliyet hesabı ağır bastı yine..

Barış yanlıları, barışa giden yolda, siyasi maliyet hesabı yaptıkları sürece, barış düşmanlarının döşediği mayınlar sağda solda patlamaya devam edecek.

Hiç fark etmez, Ergenekon patlatır, PKK patlatır, istihbarat örgütleri patlatır..

Ama birileri o can alan mayınları patlatmaya devam eder durur.

Barışın maliyetini göze almadan kimse bu savaşı bitiremez.

Mayınlar patlayınca, her defasında randevuları iptal edenlere seslenmek istiyorum.

Anlaşılan her defasında bir mayın patlayacak ve siz her defasında parmak gösterip, çocuklar gibi hani, 'küs!' diyeceksiniz..

Anlaşılan Meclis'te biraraya gelemeyeceksiniz, şimdi bırakın Meclis'i filan, gidin annesi Şirin Kurt'u kaybeden 15 aylık Zeynep'i Malatya'da kaldığı hastanede ziyaret edin, onunla yüz yüze gelin, gözlerinin içine bakın korkmadan, ve sonra da o hastane odasından çıkıp ne hissettiğinizi bizimle paylaşın..

Aklınız maliyet hesaplarını unutmuşsa ve yüreğiniz barış için atmaya devam ediyorsa, artık başka türlü davranamazsınız.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gecenin karanlığından şafak vaktine

Orhan Miroğlu 23.09.2010

Hafta sonunda, Diyarbakır cezaeviyle yüzleşme sempozyumu gerçekleşiyor.

Bir yanda zulmedenler, bir yanda zulme uğrayanlar..

Yani kurbanlar ve failler..

Yüzleşme mekânları veya hafıza müzeleriyle yeniden hatırlanan kurbanlar ve failler.

Otuz yıl geçti aradan. Diyarbakır cezaevinin kurbanları kimlerdi sorusu, cevabı verilmiş bir soru olmaktan uzaktır hâlâ.

Diyarbakır cezaevi gerçeği söz konusu olduğunda, bugün hayatta olan kurbanların anlatımları var. Ama failler hakkında henüz hiçbir şey bilmiyoruz. Gecenin karanlıklarından kurtulamadılar onlar ve hâlâ karanlıklarda yaşamaya devam ediyorlar.

Askerî bir hiyerarşi içinde kurulan cezaevi sisteminde kim nasıl bir rol oynadı henüz bilinmiyor.

Her biri , birer hafıza mekânı olacak kadar unutulmaz zulümlerin yaşandığı seksen kadar hücre..

Ve aralarında kadın, çocuk ve veremliler koğuşunun da olduğu kırk civarında koğuş..

Mahkemelerde ve duruşmalarda uygulanan farklı yöntemler..

Sistemin hayata geçmesinde, Diyarbakır cezaevine her nasılsa getirilmiş insanların birer zararlı unsur olarak görülmeleri ve burada görev yapan gardiyanlara da böyle gösterilmeleri yatıyordu.

O kadar korkunç yöntemler söz konusuysa ki, faillerin kurbanlarıyla yüz yüze temasları sırasında daha ilk andan başlayarak, arada insani bir bağdan, insani bir davranıştan geriye hiçbir şey kalmıyordu.

Adı ve trajik ölümü Diyarbakır cezaeviyle özdeşleşmiş Yüzbaşı Esat Oktay'ı kamuoyu az çok biliyor. Ama bu korkunç sistemi sadece Esat Yüzbaşı'ya yıkmak, ne kadar doğru olabilir?

Diyarbakır cezaevi için otuz yıl aradan sonra Diyarbakır'da bir sempozyum düzenleniyor.

Hafta sonu iki gün Diyarbakırlılar, misafirleriyle beraber Diyarbakır cezaevini konuşacaklar.

78'liler Vakfı'nın birkaç yıl önce başlattığı yüzleşme hamlesi ilk sonucunu vermiş olacak.

Bu toplantı bir dönüm noktası aslında. Burada sürdürülecek iki günlük çalışmanın sonrasında muhtemelen ortaya bir yol haritası da çıkacak. Ve kuşku yok ki, bu yol haritasının en önemli kısmını, Diyarbakır cezaevinin bir hafıza müzesine dönüşmesi için bundan böyle yürütülecek çalışmalar oluşturacak.

Diyarbakır cezaevi, müze mi olsun, yıkılsın mı gibi bir tartışma artık geride kalmalı. Diyarbakır cezaevinin yıkılmadan ve olduğu gibi korunarak bir hafıza müzesine dönüşmesi, üstünde tartışma yapılacak bir mesele değil.

Dünyada sayısız örnekleri var.. Bu örnekleri ta Latin Amerika'larda aramak da gerekmiyor. Habur'u geçtikten sonra Süleymaniye'ye gidip, Saddam zamanından kalma bir cezaevinin bu şehirde hafıza müzesi haline gelmesinin olağanüstü başarılı ve güzel örneğini görebilir herkes.

Otuz yıl önce gecenin karanlıklarında Diyarbakır'da ne olup bittiğini Diyarbakır'da yaşayanların çoğu dahi bilmiyordu.

Şimdi hep beraber öğreniyoruz ve inkâr bitiyor.

Kürt sorununu tartışmaya epey meraklı medyaya önemli bir görev düşüyor. O da iki gün boyunca Diyarbakır'da sürecektir bu sempozyumu tek dakikasını bile kaçırmadan Türkiye kamuoyunun izlemesini sağlamak.

Benim önerim şu:

TRT vatandaşların doğru bilgi edinme hakkı için Diyarbakır'dan bütün Türkiye'ye iki gün canlı yayın yapmalıdır.

Gecenin karanlığından çıkaracak derslerimiz var. Kendi geleceğimizi apaçık görebilmek ve hayatımızda yeni başlayan şafaklarda beraber olmak için bu derslerin ve tecrübelerin herkese ulaşması lazım.

Ah Tamara ve paylaşılmaya değer bir anı

1976 yılında Van ve çevresinde büyük bir deprem oldu. Depremi duyar duymaz, Diyarbakır'dan bir otobüs dolusu genç insanla birlikte, yardım için Van'a gitmiş ve kış bastırınca kadar da, orada kalmıştık.

İki aya yakın bir zaman depremin yaşandığı Muradiye ve Çaldıran'da kaldıktan sonra geri dönmeye karar verdik. Yapılacak bir şey kalmamıştı, kış bastırmıştı ve her yer karlar altındaydı.

Dönüş günü mola verdiğimiz bir yerde, Akdamar Adası'na yüzünü dönüp ağlayan Ermeni kadınlar gördüm. İbadet eder gibi, dizlerinin üstüne çökmüş ve yüzlerini adaya dönmüşlerdi. Kimseyi umursamadan sessizce ağlıyorlardı.

Yurtdışından gelmişlerdi bu Ermeni kadınlar ve anlaşılan, Van'da , belki de Akdamar Adası'nda doğup büyümüş atalarının, onlara vaktiyle anlatılan ve işte şimdi burada, olayların geçtiği ve yaşandığı bu yerde, güneşli bir kış günü, yeniden hatırladıkları o acıklı hayat hikâyelerine ağlıyorlardı..

Ne yalan söyleyeyim, o vakitler aklımda ne Ermeniler vardı ne de Ermeni sorununu hatırlatacak bir şey.

Annem anlatırdı bazen. Bilmediği tarihlerden söz ettiği zamanlarda Kürtçe olarak şunu söylediğini duyardık: Dı zamanê Fermana Fıllaha. Yani Hristiyanların fermanı kalktığı zamanda..

Hristiyanların, Müslüman olmayan halkların adıydı Fıllah..

Fıllah denen insanlar kimdiler, fermanları neden ve ne zaman kalkmıştı bir bilgimiz yoktu ama.

O kış günü Van Gölü'ne bakıp ağlayan kadınları hiç unutmadım, onları hatırladığım her defasında hüznün ve acı duydum. Doğrusunu söylemek gerekirse, neye ağladıklarını anlayabilmem için aradan epey zaman geçmesi gerekiyordu.

Sonra Van Gölü'ndeki Akdamar Adası'na ve bu adada geçen bir efsaneye çok bağlandım.

Fırsat buldukça adaya çıktım, badem ağaçlarının altına oturup kuşların sesini dinledim.

Van Gölü'nün Akdamar Adası için, dilden dile dolaşan bir masal anlatılıyordu.

Adada yaşayan, Ermeni kızı Tamara ve ona âşık olan adı yok bir Kürt gencinin hüznünlü masal-aşkı..

Belki de, bir halkın yaşadığı ölümcül kaderin bir parçasıydı bu masal.

Aradan zaman geçti, adanın ortasındaki kilise onarıldı ve 19 eylülde görkemli bir törenle ibadete açıldı.

Bu çok önemli ve kıymetli bir gelişme. Ama bir o kadar önemli bir şey var ki, o da dünyanın dört bir yanından adaya gelen Ermenileri kendi vatanlarında misafir etmek için, Vanlıların evlerini bu kıymetli konuklara açmış olmasıdır.

Çanı kiliseye asamadık, ama yine de 19 eylül bir milattı bence.

Bu tarihî günde adaya çıkıp Tamara'nın dolaştığı sahillerde dolaşanlar bu tarihî güne tanıklık edenler Tamara'nın ışığıyla yıkansın ve Tamara'nın ışığıyla aydınlansın..

Amen!..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siz bu halka ne yaptınız -1

Orhan Miroğlu 27.09.2010

Türkiye'nin ilk hakikat komisyonu olan, Diyarbakır Cezaevi Gerçeğini Araştırma ve Adalet Komisyonu'nun Diyarbakır'da gerçekleşen ve iki gün süren sempozyumunda tanıkların ve komisyon üyelerinin yaptığı konuşmalardan sonra aklıma takılan soru bu oldu benim:

12 Eylül'ün generalleri, siz bu halka ne yaptınız?

O cezaevinde altı yılı aşkın bir zaman kaldım, o şiddet mekânının hem tanığı hem mağduruyum.

1981 yılında bir grup tutukluyla beraber girdiğim bu cezaevinden, 1988 yılının ocak ayında ve bir akşam vakti tahliye oldum. Ne girerken ne çıkarken nasıl bir yere girdiğimi ve çıktığımı bildim. Girerken gözlerim bağlıydı. Tahliye olduğum gün gözlerim bağlı değildi, ama kurallara uygun olarak bir polis aracına bindirilmek üzere kafamı göğsüme doğru eğmiştim. Yıllar sonra o cezaevi binasını gördüm, birkaç kez önünden geçip gittim, ama geçen hafta sonuna kadar hiç kapısında durup beklememiştim.

Cumartesi günü, Türkiye'nin ilk Adalet ve Hakikat Komisyonu'nun değerli katılımcılarıyla, mağdurlar ve mağdur yakınlarıyla Diyarbakır Cezaevi'nin önüne karanfil bırakıp, burada hayatını kaybedenleri saygıyla andık.

Böylece, cezaevi binasını, dışarıdan da olsa, ilk kez ve otuz yıl sonra görme fırsatım oldu.

Tahliye olurdunuz, ama Türk filmlerindeki cezaevinden tahliye sahnelerine benzer şekilde, giriş kapısını nöbetçi askerin usulca açtığı cezaevi kapısından geçip, öyle elinizi kolunuzu sallayarak çıkamıyordunuz buradan.

Tahliye olanlar, başka bir suçlarının olup olmadığını araştırmak için polis merkezine götürülür, orada günlerce tutulurdu

Bu cezaevini konuşmak, bu cezaevinde yapılanlarla yüzleşmek, aslında Kürt sorunuyla yüzleşmek ve geleceği konuşmaktır.

Bugün mağdurların anlatımından aklımda kalanları yazacağım. Sonraki yazılarda, Türkiye'nin ilk Adalet ve Hakikat Komisyonu'nun yaptığı çalışmaları ve hazırladığı ön-rapordaki araştırma sonuçlarına değineceğim.

Sevgili Şebnem Korur Fincancı ve Sevgili Murat Parker'in bu rapor bağlamında sempozyumda verdikleri bilgiler Diyarbakır Cezaevi gerçeğiyle yüzleşmek için nasıl bir yoldan yürümemiz gerektiğini açıkça ortaya koyuyordu.

Cezaevinden 5.000 kişinin geçtiği tahmin ediliyor. Araştırma raporuna göre bu insanların yaklaşık yüzde 10'yla görüşülmüş. Çarpıcı ve insanı sarsan sonuçlar söz konusu. Türkiye'nin bu sonuçları bilmesi ve konuşması lazım.

Bu sonuçlar, düşündüğümüz gibi, faillerin sadece askerlerden ibaret olmadığını, sivillerin, yargıçların ve sağlık alanında görev yapanların da, belli bir işbirliği içinde olduklarını gösteriyor.

Mağdurların bu sempozyumda paylaştığı tanıklıklar sistemin nasıl işlediğini anlamamız için son derece önemli.

İşte bu tanıklıklardan bazıları.

Mustafa Yavuz: Esas duruşta uyurduk, Aradan otuz yıl geçti. Sabahları uyandığımda hâlâ esas duruşta uyandığımı görüyorum. O cezaevinde ölümü denedim olmadı. Yaşama korkusu ölüm korkusundan büyüktü.

Ben hayatımda ilk kez ve burada ölmeme korkusunun, ölüm korkusundan büyük olduğunu gördüm ve yaşadım. Bir baba ve üç kardeş olarak girdik bu cezaevine, bir kardeşimizi, Mehmet Emin Yavuz'u kaybettik.

Serdıl Büyükkaya (Necmettin Büyükkaya'nın kızı, babası işkenceyle 1984 ocağında bu cezaevinde öldürüldüğünde, Serdıl o yıllarda çocuk yaşıyordu.): Burada sanki hâlâ bitmemiş bir yas var.. Ve ben hâlâ içimde büyümeden kalan o küçük kızı hatırlıyorum. Bir görüş gününde bizi içeri aldılar. Yüzünüzü duvara dönün dediler. Anneannem bana kızım dön de bak bakalım dedi, ne oluyor? Küçüktüm, döndüğümü fark etmediler, dönüp baktım.. Bir cezaevi aracından elleri ve ayakları kelepçeli insanlar indiriliyordu. O anda aklıma seyrettiğim ve köleleri anlatan diziler geldi. O dizilerdeki insanlar siyahtı, ama bu gördüğüm insanların rengi beyazdı.. Beyaz köleler gibiydiler.. Bir gün açık bir görüş gününde babama sarıldım. Kulaklarıma şöyle fısıldadı babam: Annene söyle, burada şartlar çok kötü.. O görüş günlerinde gördüğüm insanlar parlak yeşil gözlü insanlar gibi görünüyordular bana. Kafaları tıraşlıydı.. Yeşil yeşil bize bakıyorlardı.. Bize bakıyorlar ve gözleri nemleniyordu bizi gördüklerinde. 41 yaşındaydı babam, Yüzbaşı Abdullah Kahraman ve Ali Osman adındaki bir subayın yaptığı işkence sonucu hayatını kaybetti. Beyninde tümör var diye rapor tuttular.

Bütün bu yaşananları nasıl hissetmeliyim diye soruyorum kendime..Affetmek diyorum,, ama affedeceğim kimse yok ortada.. Hoş benden özür dileyen de yok.

Serap Mutlu Doğan (Mazlum Doğan'ın ablası. Mazlum Doğan 21 Mart 1982 günü, kaldığı hücrede kendini astı.): Mazlum'un parmakları kalmamış, çukurlaşmıştı. Acaba fareler mi yemişti parmaklarını, yoksa elektrikle mi yakılmıştı, bilemedik.

Mehdiye Özhan Özbay (Kadınlar koğuşunda yaşananları anlattı Mehdiye.): Çocuklar vardı bu koğuşta. Hüsniye Killi'nin kızı Helin, 2,5 yaşındaydı. Sonra Recep vardı. O da 2,5 yaşındaydı. Biz Reco derdik. Reco toplu dayak sırasında annesini gardiyanlar dövmesin diye, gardiyanların bacaklarına sarılırdı. Bir gece Reco'nun feryadıyla uyandık. Fareler elini ısırmıştı. Aramızda yetmiş yaşında kadınlar vardı. Türkçe bilmiyorlardı. Bu yaşlı kadınları havalandırmaya çıkarır, onları zorla "biz Atatürk kadınlarıyız" diye bağırırlardı.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı Vedat Ahsen Coşar, açış konuşmasında "Diyarbakır Cezaevi'nde yaşananlar Türkiye Cumhuriyetinin ve bizim utancımızdır" dedi. Sayın Coşar çok haklı.

Türkiye halkı bu utancı yılar önce hissedebilseydi, tarih başka türlü yaşanacak ve başka türlü de yazılacaktı.

Önce bu utancı hissetmek ve sonra da hep beraber sormak lazım şimdi:

Siz bu halka ne yaptınız?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siz bu halka ne yaptınız -2

Orhan Miroğlu 30.09.2010

 Siz bu halka ne yaptınız -2 Yirminci yüzyılda yaşanan tüm trajediler tarihe birer özgün vaka olarak geçti.

Gulag Sistemi, holokost, Seyfo, Mertz-Yergen, Halepçe ve Enfal, Raunda'daki katliam, Kültür Devrimi ve Pol Pot'un uyguladığı kitlesel katliamlar kendilerine has bir özgünlüğe sahiptirler.

Diyarbakır Cezaevi'nin de, insanlığa karşı işlenen suçlar tarihinde özgün bir yere oturduğu muhakkak. Burada işlenen suçların sistemli olması, etnik bir grubu hedefleyerek yapılmış olması, Diyarbakır Cezaevi'nde yaşananları çok farklı kılıyor.

Bugün 78'liler Vakfı'nın öncülüğünde ve birçok değerli bilim adamı ve sivil toplum kuruluşunun katkılarıyla hazırlanan Diyarbakır Cezaevi Gerçeğini Araştırma ve Adalet Komisyonu'nun ön raporunda yer alan araştırma sonuçlarından söz edeceğim.

Görüşmeciler görüşme öncesi, travma mağdurları ile görüşmelerin temellerini kapsayan ve dikkat edilmesi gereken psikolojik etkenler üzerine bir eğitimden geçmişler ve görüşmeler mağdurların şu anda yaşamakta olduğu illerde yapılmıştır: Urfa Merkez/ Suruç/ Hilvan, Antep, Mardin, Diyarbakır, Batman, Siirt, Hakkâri/ Yüksekova/ Şemdinli, Mersin, Adana, Osmaniye, İzmir, Ankara ve İstanbul.

Şu âna kadar 397 kişinin verileri sistematik olarak analiz edilmiş ve toplam 7000 sayfaya ulaşan bir sözlü metin oluşmuş, bu metin, muhtemelen kitaplaştırılıp kamuoyunun bilgisine sunulacak.

Tanıklıkları rapora konu edilen 399 kişinin 36'sı tanık, 361'si Diyarbakır Cezaevi mağduru.

Ve raporun ön-sonuçları 361 kişinin verilerine dayanıyor. 12 Eylül 1980 günü ortalama yaşları 23,5 olan mağdur ve tanıkların bugün yaş ortalaması 53,5.

361 mağdurun ve 38 tanığın ifadelerine göre, 1980-84 döneminde Diyarbakır Cezaevi'nde sistematik ve ağır bir işkence/ eziyet rejimi uygulanmıştır.

Tanıklığına başvuru herkes, değişik tiplerde ve neredeyse sürekli olarak işkenceye maruz kaldıklarını ve başkalarının maruz kaldıkları işkencelere tanık olduklarını ayrıntılarıyla ve birbirleriyle üst düzeyde bir tutarlılık gösterecek şekilde anlatmışlardır.

Rapor işkence yöntemleri hakkında "Düşman Öteki'nin Hiçleştirilmesi" başlığı altında şu saptamaları yapmaktadır:

Temel fizyolojik ihtiyaçların manipülasyonu, nefes, beslenme, ısınma, dinlenme, temizlik, hijyen, yaşam/ sağlık güvenliği, fiziksel acı verme, aşağılama, ilişkisel dünyaya saldırı, militarizm ve doktrinasyon, benliğin en mahrem ve kırılgan alanı olan cinselliğin istismarı, koğuştaki havasız bırakma, sıcakta kalabalık olan koğuştaki pencerelerinin kapatılması, aynı anda sekiz on sigara içmeye zorlama, aç bırakma, susuz bırakma, pislik yedirme, fare yedirme, yemeklere fare ve insan pisliği atma/ yedirme, deterjan yedirme, sigara yedirme, kötü/ bozuk yiyecek verme, tuz (pislik) verme/ yedirme, kışın kaloriferlerin yakılmaması, soğukta pencerelerin açık tutularak tutukluların çıplak bırakılması, kışın karda havalandırmada çıplak volta attırma, kışın çırılçıplak makatlarına yanan sigarayı koyarak volta attırma, soğuk su işkencesi, kışın buz üstünde çıplak sürtünme, fosseptik çukuruna sokma, yerlere döktükleri deterjanları/ deterjanlı suyu çıplak vücutla sildirme, uzun süre banyo/ temizlik yaptırmama, suya/ lağıma batırma, insan dışkıyla dolu hücrelerde tutulma, banyo işkenceleri, başkasının üzerine işemeye zorlama, yalancı idam cezası uygulaması, ölme taklidi yapmaya zorlama, hastalığı tedavi etmeme/ ettirmeme, el falakası, ayak falakası, meydan dayağı, köpekle saldırtma, elektrik verme, askı işkencesi vücutta sigara söndürme, kaba dayak, tekerleğe sokma, hayvanla çuvala koyma, zincir işkencesi, ayaktan asma, germe işkencesi, tepe uygulaması, kantar işkencesi, kervan katarı oluşturma, çek-çek

uygulamas, lokomotif işkencesi, küfür/ hakaret, göz bağlama, itirafılığa zorlama, ranza altında yatmaya zorlama, yakınlarına işkence tehdidi, yakınlarına işkence yapma, işkence izletme, işkence sesi dinletme, konuşma-bakma yasağı, görüşe gidiş-dönüşte/ görüş yerinde işkence, görüş yerinde ailelere işkence, avukat görüşüne gidiş-dönüş ve görüş yerinde işkence, mahkemeye gidiş-dönüş ve mahkemede kötü muamele, askerî eğitim, zorla marş ezberletme, koğuş işinde/ havalandırmada gün boyu eğitim, esas duruşta yatmaya zorlama, sayım-tekmil vermeye zorlama.

Raporun "Militarizm ve doktrinizasyon" başlığını taşıyan bölümünde ise şunları okuyoruz:

Gece nöbeti tutturma, Türkçe bilmeyen tutuklulara işkenceyle Türkçe öğretmek ve marş ezberletmek, cinsel organlarına ip bağlama/ çekme/ havaya kaldırma, cop- şişe- odun sokma, tutukluların birbirlerine taciz ve tecavüze zorlanması, tecavüz tehdidi, tecavüz etme, cinsel tacizde bulunma.

'Benliğin en mahrem ve kırılğan alanı olan cinsellik' Diyarbakır Cezaevi'nde bu yöntemlerle ağır bir istismara uğradı.

Kendileriyle görüşme yapılan 447 kişiden 336'sı sağlık sorunu olduğunu (yüzde 71 oranında), 168'i ise işkenceler sonucu vücudunda kalıcı izler olduğunu (yüzde 38) ifade ediyor.

İbrahim Genç, ocuk koğuşunda kalıyordu. Sempozyumda, ocuk koğuşunda olup bitenleri anlattı. ocuk koğuşunda kalan iki arkadaşıyla beraber, çürük dişlerini çekmek için revire gidiyorlar. İğne yapıılıyor ne de. Uyuşmadan sonra her birinin birer dişi çekiliyor. Uyuşma geçtikten sonra bakıyorlar ki, doktor çürük dişleri değil, sağlam dişlerini çekmiş. Çürük dişleri yerine sağlam dişleri çekilen çocuklar, alay edilmekten korktukları için, başlarına geleni gizlemek istiyorlar önce. Çünkü bu 'tıbbi hatanın' sadece kendisine yapıldığını düşünüyor her biri. Sonra aslında hiçbirinin çürük dişinin çekilmediği ve ortada bir tıbbi hata olmadığı anlaşılıyor.

Tıbbi muayenelerde uygulanan yöntemler ise suça ortaklığın belgesi gibi duruyor.

Belgede görüldüğü gibi bir standart kaşeyle hallediliyor her şey:

"Yapılan fiziki muayeneye göre herhangi bir darp-cebir izine rastlanmamıştır."

Rapordaki bulgular herhangi bir cezaeviyle değil, son derece zgn bir cezaeviyle karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor. Peki, şimdi ne yapmalı, haftaya bu konuya devam edeceğim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Son isyancılar

Orhan Miroğlu 07.10.2010

Referandum sonrasında oluşan yeni siyasi gündem bir hayli zengin.

Kürt sorununda gerçekleşen diyalog ve tartışmalar bu gündemin başında gidiyor.

Bu konularda yazmak yerine, iki haftadır, Diyarbakır Cezaevi'ni yazmaya devam ediyorum. Böyle bir ortamda peş peşe  Diyarbakır Cezaevi yazısı okumak, okurlara sıkıcı gelmiş olabilir.

Fakat burası öyle bir mekân ve öyle bir tarih barındırıyor ki, Kürt sorunu Diyarbakır Cezaevi hatırlanmadan anlaşılabilir bir sorun değil.

Bu askerî cezaevini yönetenler "son isyancıların" yüzlercesini ele geçirdiklerine inanıyorlardı.

Belli bir tarih bilinciyle hareket ediyor ve son isyancıları tedip etmek ve bazılarını da fiziki olarak ortadan kaldırmak bakımından her türlü yöntemi deniyorlardı.

Askerî doktrinizasyonun bir tek amacı vardı, buraya getirilen isyancıları, buradan sağ çıksalar bile, kendilerini tanıyamayacak hale getirmek.

Yüzbaşı Esat ve onunla beraber hareket eden askerî kadronun, Kıbrıs'tan buraya gönderildiği söyleniyordu. Esat Kürt isyanları ve isyancılar hakkında kusursuz bir bilgiye sahipti.

Tutukluların, görüş günlerinde, mercimeklerden, buğdaydan bahsetmesini yasaklamıştı. Çünkü 1925'teki, isyan sırasında, Şeyh Sait'in, isyancılarla haberleşirken bilumum hububat adlarını şifre olarak kullandığına inanıyordu.

Dolayısıyla Yüzbaşı Esat, 1925'teki isyancılarla, 1980'deki isyancılar arasında bir fark görmüyordu.

Hatırlayacaksınız belki, Tomris Giritlioğlu'nun yönettiği *Bu Kalp Seni Unutur mu* dizisinde Diyarbakır Cezaevi'nde geçen sahnelere, Yüzbaşı'nın çocukları babalarının işkenceci olarak gösterildiği gerekçesiyle itiraz etmişlerdi. Bu itiraz bir davaya dönüştü mü bilmiyorum.

Ama Esat'ın çocukları babalarının işkenceci olmadığını düşünüyorlarsa çok yanılıyorlar.

Maalesef babaları binlerce insana işkence yapılmasını emreden kişiydi. Bu kadarla kalsa iyi. Çok sayıda insan onun ve ekibinin yarattığı bu işkence ortamını protesto etmek için canından oldu. Ölüm orucuyla, intiharla, işkenceyle veya kendini yakarak..

Yüzbaşı Esat bana ve tanıdığım birçok insana işkence yaptırdı. Onun deyimiyle söylersek "o ve adamları" Diyarbakır Cezaevi'ne gelen hiç kimseyi affetmediler.

Suç ortaklık sözkonusu olunca, suç işleyenler arasındaki hiyerarşiler, hatta askerî hiyerarşiler bile ortadan silinebilir. Diyarbakır Cezaevi'nde yaşananlar kuşkusuz belli bir askerî hiyerarşi içinde gerçekleşiyordu. Ama bu hiyerarşide zalimliğin gücü, rütbelerin rolü ve gücünden her zaman için öndeydi.

Yüzbaşı, "Sizler, idam cezası alabilir, müebbet hapse mahkûm olabilirsiniz, ama eğer emirlerime uyarsanız, bu cezaların bir önemi yok, sizi serbest bırakırım, ve siz dışarıda serbestçe dolaşmaya devam edersiniz" diyordu..

Bu sözlere inanmak zordu tabii. Ama gerçek şu ki, bu sözlere inananlar, Yüzbaşı'nın öngördüğü ölçülerde "değişenler", yani isyancıyken başka bir şeye dönüşenler, aldıkları idam cezalarına rağmen, kısa sürede serbest kaldılar. Samimi itirafçılar adı altında yeni bir kimlik edindiler. Diyarbakır Cezaevi'nde uygulanan bu politika geleceğe de hazırlıktı bir bakıma.

Ve bu hazırlık 1990'lı yılların başında, savaşın en harlı döneminde sonuç vermeye başladı.

Samimi itirafçılar JİTEM'de istihdam edildiler. Binlerce faili meçhul cinayetin tetikçisi olarak kullanıldılar. İçlerinden bir kısmı infaz edildi. Bir kısmı, o dönemde Hanefi Avcı gibi zirvedeki Emniyet'çilerle, Cem Ersever, Arif Doğan gibi zirvedeki JİTEM'cilerle, ve Sedat Peker gibi mafya liderleriyle dostluklar kurdular.

Faili meçhul cinayetlerin işlendiği ve bir devlet politikası olarak hayata geçirildiği dönemde oldu bütün bunlar.

Hakikate dair merakımızın büyüklüğü oranında öğrenebileceğimiz karanlıklarda kalmış ve keşfedilmeyi bekleyen bir siyasi tarihimiz var bizim.

Diyarbakır Cezaevi bu siyasi tarihin tam ortasında duruyor. O orada duruyor, ama bizim merakımızın bugünkü düzeyi onu bütün derinlikleriyle keşfetmeye yetecek mi, ondan emim olamıyorum ben.

Sempozyumda dinlediklerim ve edindiğim izlenimler haksız olmadığımı düşündürüyor bana. Sanki birileri Kürtlerin ve Türklerin dipten gelen güçlü bir dalga halinde bu netameli geçmişle yüzleşmesinden korkuyor.

Diyarbakır'da en az ilgiyi bu yüzleşme toplantılarının görmesi çok düşündürücüdür..

Kürt sorunu bağlamında bir siyasi tarihin yeniden yazılması sözkonusu olacaksa, böyle bir şeyin, toplumsal hafızanın ve anıların yeniden inşası üzerinden gerçekleşeceği açık.

Oysa hafıza, tarih ve bellek sözkonusu olduğunda, yüzleşme ve geçmişin sorgulanmasıyla ilgili meseleler, yazık ki, bir aydın merakı olmaktan öteye gidemiyor.

Geçmişimizle yüzleşeceksek, kamusal ilgi ve destek yaratmadan yol almak mümkün değil. Diyarbakır gibi bir yerde bu kamusal ilginin epey eksik kaldığı görülüyordu.

Ayrıca Diyarbakır Cezaevi'nin sadece bir direniş mekânı, PKK'yi büyüten bir yer olduğuna inanmak, zalimleri ve failleri unutmak gibi bir sonuca yol açabilir.

Bu cezaevi, PKK'nin büyümesi, güçlenmesi ve siyasi tarihi açısından elbette önemlidir.

Ama bu cezaevine sadece bu anlayışla bakılırsa ve bu anlayışın önde olduğu bir hareket tarzı benimsenirse, Diyarbakır Cezaevi'nin insanlığa karşı işlenmiş suçların mekânı olduğu gerçeği gölgede kalabilir. İnsanları yüzleşmeye ve geçmişle hesaplaşmaya davet etmenin herhangi bir önemi kalmaz bu durumda.

Sonra akıldan çıkarmamak gerekir ki, toplama kampları deneyi, Yahudilerin iki bin yıl sonra devletleşmesine yol açan sonuç ve önemiyle değil, insanlığın on bin yıllık tarihinde bir ilk olmasıyla önemlidir.

Diyarbakır halkının gözle görülen ilgisizliğinin sebepleri üzerinde durmakta fayda var.

Diyarbakır Cezaevi önünde gerçekleşen anmada halk yoktu, salonda da durum pek farklı değildi. Ben o salonun altlı-üstlü dolduğu zamanları biliyorum. Bir panel veya bir imza gününde oluyordu bu.

11 ekimde Diyarbakır Cezaevi için suç duyurusu yapılacak. Acaba çok erken bir tarih değil mi bu?

Daha fazla sayıda mağdura ve tanığa, belgeye, bilgiye ulaşmak için daha fazla zamana ihtiyaç yok mudur? Bu soruların toplantının son gününde tartışılmış olması lazım. Uçağa yetişmek için toplantının, öğleden sonraki kısmına katılamadım.

Ama Diyarbakır Cezaevi'yle ilgili bir suç duyurusuna binlerce insanın katılması için, belki de Diyarbakır Stadyumu'nda toplanarak oradan mahkemelere doğru gerçekleşecek büyük bir yürüyüş için, belki daha fazla zamana ihtiyaç olabilir diye düşünüyorum.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Nobel'in düşündürdüğü

Orhan Miroğlu 11.10.2010

Nobel Edebiyat Ödülü ikinci kez Latin Amerikalı bir yazara verildi ve Perulu yazar, **Mario Vargas Llosa**, **Márquez**'den sonra ödülü alan Latin Amerikalı ikinci yazar oldu.

Llosa, edebiyatın bu en prestijli ödülünü, romanlarında, **"iktidar yapılarının haritasını çıkarması ve bireysel direniş, isyan ve yenilginin etkili tasvirini yapması"** nedeniyle aldı.

Nobel Edebiyat Ödülü son yıllarda hep bu ve buna benzer temalarda yazmış yazarlara verildi. **Imre Kertész**'e ödül, 2003 yılında, **"tarihin acımasız keyfiliği karşısında, bireyin kırılğanlığını"** anlatan yapıtları için verilmişti.

V.S. Naipaul, **"bastırılmış tarihlerin varlığını görmemizi sağlayacak yapıtlarında sergilediği zekice ve gözlemci anlatım"** nedeniyle aldı Nobel'i.

Geçen yıl ödülün sahibi olan **Herta Müller** ise, eserlerinde, **"şirin yoğunluğu ve nesirin açıklığı kullanarak yoksulların dünyasını"** anlattığı için ödüle layık görüldü.

Latin Amerika, birçok tarihinin de kabul ettiği gibi, aslında keşfedilmemiş ama güçlü siyasal mücadelelerle, direnişle, tiranlara karşı isyanlarla anılan ve belki de bu anlamda icat edilen bir coğrafyadır.

Dünyaya bir şeyler katmak ve dünyayı büyütmek için her gün ona bir şeyler katan büyük bir yerdir Latin Amerika..

Latin Amerikalı yazarlar, Avrupalı yazarlar gibi, kendi ülkelerinde mahpus olmayı tercih etmediler. Yabancılaşmanın yazarları değildi onlar.

Neruda'dan **Márquez**'e, diktatörlere karşı verilen mücadelede adları hep ön saflardaydı.

Kolombiyalı yazar **Márquez**, 1982'de, Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldığı anda, siyasal iktidarın baskılarından usandığı için ülkesinden uzaklarda yaşıyordu.

Yüzyıllık Yalnızlık romanıyla, İspanyol edebiyatının **Don Kişot**'tan sonra yazılmış en önemli romanına imza atmış bu değerli yazar, Nobel Edebiyat Ödülü'ne layık görüldüğünde Kolombiya'da değil, Meksika'da ve sürgünde yaşıyordu.

Çünkü **Márquez**, bir gerilla örgütüne yardım etmekle suçlanıyordu. Bu suçlamanın doğruluğu hiçbir zaman kanıtlanamadı. Ama böyle bir suçlama bile, onu, Kolombiya'da faaliyet gösteren ölüm mangalarının hedefi haline getirmeye yetmişti. **Márquez**'e Nobel Ödülü verilince, dönemin Kolombiya devlet başkanı, Meksika'ya gitti ve onu, ülkesine geri çağırdı.

Llosa'nın yazdığı romanlar, **Márquez**'in romanları gibi, Latin Amerika'nın tarihinde ilerleyişin romanlarıdır.

Mario Vargas'ın romanları arasında tarih içinde ilerleyişi en mükemmel anlatan roman ise, yazarın, **Teke Şenliği** adını taşıyan romanıdır. .

Dominik Cumhuriyeti'ni otuz yıldan fazla bir zaman diktatörlükle yöneten Rafael Trujillo'nun ve onu öldürmeye yeminli dört kişinin anlatıldığı romanda, bir yandan da gençlik yıllarında yaşadığı dehşetten kurtulamayan ve kırk dokuz yıl sonra ülkesine dönen Urania Kabral'ın bu sefil cumhuriyetin tarihiyle iç içe geçmiş yaşamı gözler önüne seriliyor.

Dominikli muktedirlerin, kanlı iktidarıyla yaratılmış bir tarihin içinde ilerleyip duran kahramanlarımız, direnişi, ve insanın her şart altında savunduğu değerleri temsil ederler.

Feda olurlar, takip edilirler, yenilirler, ama bütün bu yenilgilerden yeniden doğarlar, insanlara unuttukları şeyleri hatırlatmak için geri dönerler.

Bu onların kaderi gibidir; güçlüler tarafından, her defasında yeniden yenilirler ama, hep hatırlanırlar, görevleriyle birlikte hatırlanırlar, ki bu görev, görevlerin en acı verici olanıdır, birçok insan tarafından temsil edilen ve adına özgürlük denen tek kelimelik bir görevdir bu.

Latin Amerika edebiyatının en önde gelen yazarları, yüzyıldan fazla bir zaman içinde, özgürlüğü elde etmek için, kendi ülkelerindeki iktidar yapılarının haritasını çıkarmak gibi bir ütopyanın peşinden koşup durdular.

Bu ütopyanın en parlak yazarlarından olan **Carlos Fuentes**, 1967'de **Vargas Llosa**'yla birlikte bir grup Latin Amerikalı romancıya çağrı yaptıklarını anlatır.

Llosa ve **Fuentes** 1967'de Londra'da biraraya geliyorlar ve **"Baba Topraklarının Babaları"** başlığını taşıyacak bir kitaba Latin Amerikalı yazarların yazı vermelerini istiyorlar.

Buna göre, teklif götürülen yazarlar, **Augusto Roa Bastos**, **Gabriel Garcia Márquez**, **Alejo Carpentier**, **Julio Cortázar**, **Miguel Otero Silva**, seçtikleri bir ulusal tiran hakkında elli sayfa yazı yazacaktı.

Ne yazık ki, bu kadar farklı yazarı ve iradeyi biraraya toplamak hiçbir zaman mümkün olmaz, ama bu fikir bile, ilerde yazarlar arasında etkileyici bir şey olur. (**Kendim Ve Ötekiler**, Can Yayınları)

Fuentes, **Artemio Cruz'un Ölümü** adını taşıyan romanını hatırlamayı bize bırakarak, **"Bu kitap oluşmadı, ama bu girişimden, Başkan Babanın Sonbaharı, Devletin Nedenleri ve En Büyük Ben doğdu"** diye yazar.

Türk edebiyatı **Orhan Pamuk**'la Nobel almış bir yazara sahip artık. Ödül almış yazarlar hakkında komitenin kısa ama çarpıcı tanımlamalarını yeniden okuduğumda, **Orhan Pamuk**'un romanı için yazılan ifadeler de yeniden baktım ve okudum..

Pamuk'un **"yaşadığı kentin melankolik ruhunu arayışında, kültürlerin çatışması ve birleşmesinde yeni semboller bulduğuna"** işaret ediliyordu.

Nobel Komitesi'nin ödül verdiği yazarlar hakkında yaptığı bu tanımlamalar çok öğreticidir. Dahası, Latin Amerika edebiyatı ve Avrupa edebiyatı ile kendi edebiyatımızın bir karşılaştırmasını yapmak olanağı da veriyor.

Tiranlar, direnişler, isyanlar, yenilgiler.. Bütün bunlar bizde de var. Ama bir tarih konusu olarak var, edebiyatın konusu olarak değil maalesef..

Orhan Pamuk gibi Nobel almış yazarlara sahibiz, ama **Yaşar Kemal**'i istisna tutarsak, yaşadığı ülkenin **“iktidar yapılarının haritasını çıkaran, direniş, isyan ve yenilginin etkili tasvirini”** yapan edebiyatçılara sahip değiliz henüz.

Bizim ülkemizde de, isyanlar, tiranlar, diktatörler, direnişler ve yenilgiler yazılmayı bekliyor.

Hem Türk edebiyatının ve hem de, içinde bulunduğu akıl almaz koşullar nedeniyle henüz emekleme döneminde olan Kürt edebiyatının da, tarih içinde yolculuğu kanaatimce böyle başlayacak.

Her iki edebiyat için de, tarihe epey geç kalmış bir yolculuktur bu.

Geç kalmanın bedeli ise ağırdır. **Cervantes**'in **Don Quixote**'u 1605'te yayımlandı. 12 yıl sonra Londra'da gravürlerle basıldı. Türkiye'de ise tam 352 yıl sonra, 1957'de yayımlandı.

Türk ve Kürt edebiyatının selameti için tarih içinde bir yolculuğu göze alacaksak, Latin Amerika edebiyatına yakınlaşmak ve bu edebiyatı dünyayla beraber, yeniden ve hep yeniden keşfetmek gerekiyor.

Vargas'a verilen ödülün sanırım bu gerçeği hatırlatan bir yanı da var.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Annemin Kürtçe bilen doktoru

Orhan Miroğlu 14.10.2010

Diyarbakır, 2009 yılının kasım ayında, Tabip Odası'nın düzenlediği **“Rojên Tenduristiye yê Mezopotamyayê”** –Mezopotamya Tıp Günleri- adını taşıyan uluslararası bir kongreye ev sahipliği yaptı.

Dili Kürtçe olan uluslararası bir tıp kongresi, daha önce başka bir ülkede yapıldı mı bilmiyorum, ama en azından Türkiye'de bir ilk olduğunu biliyorum.

“Rojên Tenduristiye yê Mezopotamyayê” adını taşıyan bu uluslararası, (Kürtlerarası da diyebiliriz) kongreyi geçen yıl izleme fırsatım olmamıştı. Olup bitenleri basından izlemiştim.

Kongreye dünyanın çeşitli yerlerinden gelip katılan Kürt doktorların, onurlarına verilen bir yemekte Kürtlerin ulusal marşı olan **“Herne Pêş”** marşını birlikte okumaları kongrenin bize mesleki olmanın ötesinde bir şeyler anlatmak istediğini gösteriyordu ki, benim geçmişe bakıp, kongre bağlamında hatırladıklarım, bu **“tamamen mesleki olmayan şeyler”** hakkında oldu doğal olarak..

“Yani fiziği, kimyayı, tıp bilimini Kürtçe mi öğreteceğiz?” diye anadil eğitimi talebinin karşısına dikilenlere bu yıl ikincisi yapılacak olan kongre aslında iyi bir cevap olacak gibi görünüyor.

Anadille eğitim ve anadil eğitimi gibi temel bir hak, dünyanın hiçbir yerinde pazarlık konusu değildir.

Doktoruyla, ifadesini alan hâkimle kendi diliyle konuşmak istiyor Kürtler. Bu isteğin karşısında durmak artık mümkün değil.

Çok iyi hatırlıyorum, **rahmetli annem hastalandığında acaba onu Kürtçe bilen bir doktora götürecekmiyiz diye merak eder dururdu. Muayene ânında o Kürtçe konuşur, biz de onun konuştuğunu doktoruna Türkçe olarak tercüme ederdik.**

İyileşmemiş veya kullandığı ilaçlar pek işe yaramamışsa, sebebini onunla doktoru arasında iyi tercümanlık yapmamış olmamızda arardı, tercümanlığımızı beğenmez, çeviriyi kusurlu bulurdu yani.

Hayatı boyunca, Türkçe öğrenmek hiç istemedi. Öğrenebileceği ortamlar da olmadı aslında. Ama olsaydı durum değişir miydi, hiç sanmıyorum.

Türkçeye karşı belleğinde yer etmiş öfkeli bir tutum vardı. Sebeplerini daha önce yazdım sanıyorum; şu kadarını söyleyeyim ki, **isyanlar döneminde ailesinden birçok kişinin öldürülmüş olmasını unutmamıştı annem.**

Ve Türkçeye karşı, pek de haklı olmayan tutumunda sanırım bu zamansız ölümlerin büyük payı vardı.

Çünkü amcalarını, dayılarını öldürenlerin dili Türkçeydi ve bu durum, Türkçe öğrenmeye ve konuşmaya karşı tutum almasına yol açmıştı.

Yıllar sonra **ben Diyarbakır Cezaevi'ne girdiğimde, Türkçeye karşı gösterdiği bu inadın kahrını, daha doğrusu cezasını, ben de o da fazlasıyla çektik.**

Kürtçe konuşmak, askerî kurallara göre yönetilen bu cezaevinde yasaktı. Annem Arapça da biliyordu, ama bir gün onu da tecrübe ettik ve gördük ki, bu dil de, kurunun yanında yaş da yanar misali, Kürtçenin narına yanmış ve yasaklanmıştı!

O yaşlı ve hasta bir kadın iken, ben cezaevindeydim. Ve uzun yıllar şöyle ağız tadıyla birbirimize yüreğimizi tam olarak açamadık. Sözcüklere değil de vücut diline sığındık hep. Birbirimizin gözlerine hüznü bakışlar yönelterek, belli belirsiz loş bir ışığın aydınlatığı görüş kabininin o yetersiz aydınlığında, hasret gidermeye çalıştık.

Tecrübeyle öğrendik ki, üzüntüyü, kederi, sevgiyi, hasreti, kenetlenmiş dudakların aralığından çıkarıp kelimelere dökmek, her zaman için bir dil'i gerektirir.

Bir anne ve bir oğulduk, ama ortak bir dilimiz hem vardı hem yoktu.

Ortak dilimiz yasaktı ve konuşmamızı istedikleri dil'i ise annem bilmiyordu.

Hastanede ve hapishanede o yıllarda Türkçe bilmemek bir felaketti doğrusu.

Annemle Kürtçe konuşan tek doktoru olmuştu, hayatı boyunca.

“Rojên Tenduristiyê yê Mezopotamyayê”nin onursal başkanı Tarık Ziya Ekinci.

Diyarbakır'ın yetmişli yılları. Kürtçe bilen doktor bir yana, Kürtçe bilsin bilmesin, yeteri kadar ne doktorun ne hastanenin olduğu yıllar.

Annemin de babamın da doktoruydu Tarık Ağabey ve annem en çok ona görüldüğü zamanlarda mutlu olurdu. Çünkü Tarık Ağabey, annemle Kürtçe konuştu. Tercümanlar olarak biz devre dışı kalırdık muayene sırasında. Tarık Ağabey, öğrenmek istediği her şeyi Kürtçe sorar, annem de Kürtçe cevap verirdi. Ve bu annemi mutlu etmeye, kendisini iyi hissetmesine yetiyordu.

Başı ağrısa **“Mı bıbın Tarık Beg'e”** –Beni Tarık Beg'e götürün- derdi. Biz de onu kırmaz isteğini, yerine getirirdik.

Bir doktorun hastasıyla Kürtçe konuşması o tarihlerde sık rastlanan bir şey değildi.

Şimdi bakıyorum da aradan kırk yıla yakın bir zaman geçmiş. Ama **Kürtler mahkemede, hastanede ve devletin hemen her kurumunda Türkçe bilmedikler için ve devlet temel hizmetlerini onlara sunarken Türkçenin dışında başka bir dil kullanmayı yasakladığı için, yine dardalar.**

Ne var ki, resmî durum bu olsa da, içtimai durum biraz farklı.

Diyarbakır'da ve başka Kürt illerinde Kürt olup ta Kürtçe konuşmayı bilmiyorsanız, biraz ayıp kaçıyor artık.

Kürt illerinde Kürtçe bilen doktor aranmıyor şimdi. Kürtçe bilen binlerce doktor var şükür..

Kürtçenin kamusal hayatımıza girmesi için bugünlerde çareler arayıp düşünüyoruz.

Yığınla sorun var.

Geçenlerde, bir hayırsız okur, **“devlet-millet”** adına konuşmaya kendini yetkili gören bir üslupla bana şunları yazmış:

“Bireysel haklara bir şey demiyoruz ama Kürtlerin bu hakları toplumsal haklar olarak kullanmasına asla razı olmayız. Gerekirse bunun için de 25 yıl daha savaşıyoruz.”

Peki 25 yıl savaştık ve Kürtler yine haklı çıktı diyelim o zaman ne yapılacak?

İnanmayacaksınız ama, böyle düşünenlerin buna karşı da bir önlemleri var:

“Kürtlerle eşit haklar kullanmaktansa, dokuz il vermeye hazırız.”

Biraz cömert davranmak bu kültürel haklara vurulan kelepçeyi çözer diyeceğim ama, devletin sırf Kürtler anadilleriyle eğitim görmesinler diye bu okur kadar cömert davranıp dokuz ili feda edebileceğine inanmak da doğru olmayabilir..

Bu yüzden zaten kimilerinin düşündüğü gibi, Kürt sorununa çözüm dediğimiz şey, bir devlet projesi olarak hayata geçirilebilecek bir çözüm modeli olmaktan çıktı. Bir **“Türk sorunu”** halini aldı. Ve bu **“Türk sorunu”** **çözülmedikçe, hiçbir şeyi çözemeyiz.**

Bir halk kendi anadilini kullanmasın diye, 25 yıl savaşmayı göze alan bir tutum, bu savaş bile işe yaramayınca, toprak vermeyi göze alan marazi bir ruh haline, marazi bir tutuma dönüşüyorsa yapacak epey iş var demektir..

14-16 ekim tarihleri arasında Diyarbakır'da gerçekleşecek "Mezopotamya Tıp Günleri" bu yolda kotarılmış en güzel işlerden biri.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dersim ve Sabiha Gökçen

Orhan Miroğlu 18.10.2010

Geçen hafta Balçışek Pamir'in 'Söz Sende' programına davet edildim ve konu yeniden gündeme geldi. İstanbul'un Anadolu yakasında yer alan havaalanına Sabiha Gökçen adının verilmesini ve buna benim gösterdiğim tepkiyi yeniden konuştuk. Program öncesi beni arayan hanımefendi, İstanbul'a gidiş için uçak rezervasyonumun Sabiha Gökçen'den yapıldığını söyleyince, "ama ben o havaalanını kullanmıyorum ve oradan kalkan ve inen uçaklara binmiyorum" dedim.

Bu sözlerle beni arayan hanımın epey şaşırdığını söylemem lazım.

Durup dururken bir havaalanını isminden dolayı protesto eden birini duymak şaşırtıcıdır ne de olsa.

Dersim'de olup bitenleri bu yıl epey tartıştık. Onur Öymen'in Kürt sorununda bu 'modeli' yeniden önermesi, Kılıçdaroğlu'nun bu önermeye, gittiği Dersim'den verdiği cevap, sonra Ankara'ya dönünce tavır değiştirmesi ve nihayet Dersim'de olup bitenleri "Devrim koşullarında normal" diye izah etmesi unutulacak gibi değildi tabii.

Aleviler Onur Öymen'i istifaya ve Kılıçdaroğlu'yu da Dersim'de söylediklerinin arkasında durmaya davet edip durdular. Ama bu protestolar ve istifaya davetler filan hiçbir işe yaramadı. Onur Öymen istifa bir yana, söylediklerini 'tashih' yoluna bile gitmedi. İnandıklarını kararlılıkla savunmaya devam etti.

Alevi-Kürt Kılıçdaroğlu'nun "Böyle şeyler devrim koşullarında normal" dediği bir hadisede Onur Öymen'den farklı bir tavır beklemek de herhalde normal bir şey değildi.

Neyse, helal olsun, sonuç olarak Aleviler de, Onur Öymen de CHP de beraber kalmaya devam ediyorlar, görüldüğü kadarıyla da aralarında bu meseleyle ilgili herhangi bir ihtilaf kalmadı.

Ama buna rağmen, Dersim gerçeği Türkiye'de farklı bir yerde duruyor artık.

CHP'nin ve CHP'deki Alevilerin Dersim'inden farklı olarak; *Dersim'in Kayıp Kızları*, ve *Dersim'in Raporları* üzerinden yüzleşmekte olduğumuz hakiki bir Dersim var çünkü.

Bu konuda bir yazı yazdım ve Sabiha Gökçen Havaalanı'nın adı değişinceye kadar kullanmayacağımı söyledim.

Bu meseleye bakarken Sabiha Gökçen'in etnik aidiyeti filan aklıma gelmez benim.

Ermeni olur, Türk olur, Kürt olur başka bir şey olur.

Uluslararası hukukun tanımına harfiyen uyan bir soykırım suçuna katılma eylemi faillerin kimliği üzerinden ne tanımlanabilir, ne de herhangi bir soykırım suçu, suçu işleyenin etnik kimliğinin tarihsel mağduriyetine binaen mazlum ve mazur gösterilebilir.

Dersim hadisesinde Mustafa Kemal'in manevi kızı üzerindeki etkisi, yaptırım gücü ne olursa olsun bu sonuç değişmez. Kaldı ki, Sabiha Gökçen anılarında, manevi babasını ikna ettiğini ve Dersim harekâtına kendi isteğiyle katıldığını itiraf ediyor. Sabiha Hanım, 1937 yılı ilkbaharında, bir ay boyunca, bir gün gözleyici, bir gün de pilot olarak, Dersim semalarında çok sayıda uçuş yapmış.

Bu uçuşların Dersimli Kürtlere maliyetini artık iyi biliyoruz.

Sabiha Hanım'ın Ermeni ve Türk olması, hiçbir şeyi değiştirmez.

Kaldı ki, tarih soykırımı uğramış halkların arasından da kendi cellâdına âşık olanların çıkabileceğini gösteriyor.

Diyarbakır Cezaevi'nin iç güvenlik amiri Esat da kim bilir belki soyu mağdur olmuş bir Boşnak'tı, bir Arnavut'tu!?

Bırakalım Fatih'teki şehitler listesinde adı olduğu gibi kalsın o halde.

Oldu olacak, Yeşil'in de adını bir ilkokula verelim, yaşayıp yaşamadığını bilmiyoruz, adı yaşasın bari!

Elazığlı bir Kürt veya Zaza o çünkü, ve onun da soyunda büyük mağduriyetler var.

Sabiha Gökçen Havaalanı'nda oldukça geniş bir pano var. Bu panoda, Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmış iki farklı tanıtım yazısı bulunuyor.

Türkçe metinde, Sabiha Hanım'ın dünyanın ilk kadın savaş pilotu olduğu ve Dersim harekâtına pilot olarak katıldığı yazılıdır. Ama metnin İngilizcesinde bu ifadeler yok.

Bu konuda çok değerli bir yazı yazan ve "havaalanının adını değiştirmek lazım desem, yanlış anlaşılır mı" diye soran Gündüz Vassaf, Türkçe metinde yer alan ifadelerin, İngilizce metinde yer almamasının utançla ilgili bir şey olduğunu yazmıştı.

Utanç duymanın bu kadar acayip olanına rastlamak zordur. Kendi vatandaşından gizleme gereği duymadığın bir insanlık suçunu, yabancılardan gizliyorsun!

İlk kadın pilotunuzun kendi insanların üstüne bomba yağdırdığını ve binlercesinin ölümüne yol açtığını bir havaalanına nasıl yazabilirsiniz ki?

Sormazlar mı adama, ilk kadın pilotunuz kendi toprağını bombalayıp, o topraklarda yaşayan insanları neden öldürdü diye?

Düşünün, Washington havaalanına iniyorsunuz ve orada Amerika'nın ilk kadın pilotunun Arizona'yı, Nevada'yı bombaladığını yazan bir panoyla karşılaşıyorsunuz..

Ne düşünürsünüz bu durumda?

Sabiha Gökçen, tıpkı General Abdullah Alpdoğan gibi, bir soykırımın simge olmuş ismidir. Markayı yaratan sistem ve onun liderinin adı Türkiye'nin sadece havaalanlarında filan yok. Caddelerde, sokaklarda, kültür merkezlerinde, yollarda ve kavşaklarda bu addan binlercesi var..

Totaliter bir kültürün yayılması ve korunması sayesinde mümkün olabilen bir durum bu.

Demokratikleşme ve sivilleşmeye bağlı olarak Türkiye kendini zamanla bu tapınma ritüellerinin çeşitli tezahürlerinden kurtaracaktır elbette.

Ama bu yolda ilerlerken, Sabiha Gökçen Havaalanı'nın adını değiştiremeyen, General Muğlalı Kışlası'nın adına dokunamayan, çocuklarını Talat Paşa İlkokulu'na göndermeye devam eden bir ülkede ne geçmişle yüzleşme olur ne geçmişle hesaplaşma..

Madımak müze olsun diye bir talep hep gündemdeydi. Dersim faciası daha büyük bir facia. Alevi toplumu Sabiha Gökçen Havaalanı'nı kullanmak istemese, bir yaz sezonunda mesela birkaç bin rezervasyon iptali yapılsa, adı değişmez miydi bu havaalanının?

Benim Sabiha Gökçen Havaalanı'nı kullanmama hakkım var, bir filme gitmemek, bir romanı okumamak gibi bir hak bu. Yine de bu düşünce, İttihatçıları ve onların Kürt toplumundaki uzantılarını, yani irili-ufaklı 'Simonları' epey öfkeliendirdi. Başka bir şey beklemiyordum zaten.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Deyrulzafaran'da bir gece

Orhan Miroğlu 21.10.2010

Mardin için bu aralar medyada, o kadar çok haber ve yazı çıkıyor ki, herhalde Deyrulzafaran'ın nerede olduğunu bilmeyen yok diye düşündüm, yazıya başlarken.

Belki yanılmıyorum, ama yine de, bilmeyen okurlar için, Deyrulzafaran'ın Mor Gabriel'le beraber Mardin'deki Süryani manastırları arasında en çok ziyaret edilen ve bilinen manastır olduğunu hatırlatmak isterim.

Bu yılın bahar ayında, Güney Kürdistan'a giderken, yolum Midyat'taki Mor Gabriel'e düştü.

Habur'a gitmeden önceki geceyi manastırda geçirdim.

Hava biraz soğuktu ve misafirlerin ağırlandığı odada odun sobası yanıyordu.

Güzel bir geceydi doğrusu..

Kaldığım oda, insana huzur veren bir sessizlikle sarmalanmış gibiydi.

Bütün gün ziyaretçilere açık olan manastırın görkemli kapısı kapandıktan sonra, farkına varılan ve hissedilen huzurlu bir sessizlik..

Dünyanın bütün kavgalarından , mutsuzluklarından ve insanoğlunun çaresizliğinden, bir gece için de olsa, manastırda kalanları kurtarmaya muktedir bir sessizlik..

Doğrusu, bin altı yüz yaşında olan bu manastırda geçirilen bir gece, sabahın ilk ışıklarıyla beraber biteceğinden korktuğunuz bir rüya gibi başlıyor ve öyle de bitiyor..

Deyrulzafaran'ı daha önce birkaç kez ziyaret etmiştim, ama geceyi bu manastırda geçirmek bir ilk oldu.

Mardin'in bana göre en güzel mevsimi olan sonbaharda yaşanmış, harika bir sonbahar gecesiydi.

O ılık gecede, gökyüzünün berrak maviliği ay ışığıyla aydınlanan dağların üstüne yağıyor; manastırın avlusu üstünde dolanıp duran yıldızlar bu gecenin aziz misafirlerine adeta göz kırpiyordu..

Geceyi geçirdiğim odanın duvarlarına Süryani din adamlarının portreleri asılmıştı.

Her biri farklı tarihlerde yaşamış bu Süryani din adamlarının bir kaç vefatlarından sonra manastıra gömülmüşler.

Şimdi, yüzyıllar önce gömüldükleri yerde, yeniden yaradılış gününde İsa-Mesih'le beraber, dünyaya dönmeyi ve büyük diriliş gününe tanık olmayı bekliyorlar.

Manastırda geçirdiğim o gece, gözlerim uykuya dalmadan önce odanın içine dolan cırcırböceklerinin sesini dinledim, Moğol ordularının bölgeyi istila ettiği ve her şeyi yakıp yıktığı zamanlar üstüne düşünüp durdum.

Moğollar gelmiş ve ormanları, ormanların içinde yaşayan hayvanları, evleri, tarlaları, manastırları, ibadethaneleri yakıp yıkmıştı.

İstilacılar Mardin ve çevresini yerle bir etmişlerdi.

Manastırda yaşayanlar, bir sabah nal sesleriyle uyanmış ve kuşatıldıklarını anlamışlardı. İstilacıların büyük bir ordusu, merhamet nedir bilmeyen komutanları, ve zalimliğiyle nam salmış hükümdarları vardı, ama bütün bunlar manastırda yaşayan insanların inancından daha büyük bir gücü ifade etmekten uzaktı.

İstilacılar artlarında büyük acılar ve büyük ölümler bırakarak çekip gittiler..

Ama Turabdin'de hayat yeniden kuruldu, Deyrulzafaran Manastırı yeniden inşa edildi.

Deyrulzafaran, tarihten geriye kalan değerli bir mirasın ve Tanrıya inancın neye muktedir olduğunun abidesi gibi duruyor bugün.

Yıllarca yaşadığı İstanbul'u terk edip Mardin'e yerleşen ve manastırın müdürlüğünü yapan Suphi Bey sabah kahvaltıdan sonra bize kahve ikram etti. Kahveleri yudumlarken sohbet ettik. Suphi Bey, her yıl iki yüz bin insanın manastırı ziyaret ettiğini anlattı.

Bu ziyaretçilerin tümü Süryani değil.

Toplam ziyaretçiler arasında Süryani ziyaretçilerin sayısını yirmi beş bin olarak veriyor Suphi Bey.

"Biz" diyor Suphi Bey, "Süryani halkın daha büyük kalabalıklarla burayı ziyaret etmesi için çaba gösteriyoruz."

O gece İsveç'ten gelen ve eğer imkân bulurlarsa, Hapsinas'taki Mor Loozor Manastırı'nın restore çalışmasına katkı sunmak isteyen dostların hazırladıkları mimari projelere bakıyorum..

Herkes yemek odasındaki masalara serilmiş bu restorasyon projelerini inceliyor, fikir alışverişi yapıyor. Bir mutluluk ânı yaşanıyor sanki ve herkesin yüzü gülüyor.

Gerekli finanslar sağlanabilirse, Mor Loozor harabe bir manastır olmaktan kurtulacak çünkü.

Mardin Valiliği'nin bu konularda bir hayli duyarlı davrandığı söyleniyordu, Kültür Bakanlığı da bu değerli çalışmaya katkı sunmalı bence.

Hatırlayacaksınız, "bu manastırın yolu ihaleyle satıldı ve uyanık defineciler burada define bulmak için, manastırın altını üstüne getirdi" diye yazmıştım.

Maalesef geçen zaman içinde boş durmamış bu adamlar. Birkaç yeri daha define aramak için kazmışlar.

Bu Mardin seyahati sırasında bir gece de Midyat'ta kaldım.

Sami-Mıhallemi Dinler- Kültürler- Medeniyetler Arası Diyalog Derneği Başkanı Mehmet Ali Aslan seminer çalışmasında yer alan arkadaşlarla beraber, köyde misafir etti bizi.

Hapsinas'ta Mor Loozor Manastırı'nda yeni yapılan kazıları gördüm.

Pervasızlığın bu kadarına da pes doğrusu!

Kazılardan biri manastırın avlusunda duran ve bir eşi daha olmayan inziva kulesinin altına kadar uzanmış.. Biraz daha kazılrsa kule çok zarar görecektir.

Manastır, koruma altına alınmalı ve bir gece bekçisi görevlendirilmeli.

Restorasyon alışmaları başlayıncaya kadar bu önlemler çok gerekli olacak.

İsveç Sınır Tanımayan - Tarihî Mirası Koruma rgt'nün Mardin ve Midyat'ta bir hafta kadar süren seminer çalışması çok faydalı oldu.

Benden de diyalog üstüne bir konuşma yapmam istenmişti. Midyat'taki toplantıda bir şeyler söyledim. Biraz söz etmek istiyordum bu konuşmadan, ama yerim kalmadı.

Tercümeyi yapan sevgili Helin şemikanlı'ya biraz da kolaylık olsun diye yazılı bir metin hazırlamıştım. Haftaya iki yazı hakkımı da KCK davası için kullanacağım, bu yüzden, bu metnin bu köşede yer alması zor görünüyor, ama başka bir yerde kullanmak mümkün olabilir belki.

Manastırda geçirdiğim gecenin iime dolan sessizliğinden sonra kaleme alınan bu konuşma metnini, bu köşenin okurları ve en çok da dünyanın dört bir yanına dağılmış Süryani okurlarım ve dostlarım bilsin isterim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

KCK davasının hatırlattığı

Orhan Miroğlu 25.10.2010

Geçen hafta başlayan KCK davasına bu hafta da devam edilecek.

Türkiye, Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana, Kürtlerin siyasi faaliyetlerinin sebeplerini anlamak yerine, ülkenin ve dünyanın içinde bulunduğu koşullara aldırmandan, Kürt siyasetçilerini yargılamayı tercih etmiştir.

KCK davasını doğuran tarihî şartları anlamak için şeyh Sait ve Dersim İşyanı'ndan sonra kurulan idam sehpalarını, 49'ların yargılanma hadisesini, ve daha yakın bir tarihte gerçekleşen ve Kürtlerin bugün olduğu gibi, binlercesinin yargılandığı 12 Mart ve 12 Eylül Sıkıyönetim Mahkemelerinin aldığı kararları hatırlamak gerekiyor.

Kürt aydınları ve Kürtler adına siyaset yapmak isteyen Kürt siyaset adamları da yargılana yargılana, doğrusu onları yargılayanları zor durumda bırakan siyasi savunmalar yapmayı öğrendiler.

Kürt dilini, Kürt varlığını, mahkemelerde açıkça savundular.

12 Mart ve 12 Eylül yargılamaları bu bakımdan tarihî öneme sahiptir.

12 Mart'ta DDKO (Devrimci Doğu Kültür Ocakları) davasında, sanıkların bir kısmı siyasi savunma yaptı. Ortada bir parti, bu partiye ait bir siyasi program yoktu.

Siyasi savunma yapmak, basitçe "Kürtlerin de dilleri, kültürleri ve tarihleri vardır ve başka halkların kullandığı haklara sahiptirler" diyebilmekten geçiyordu ve doğrusu bunları mahkemelerde ifade etmenin bedeli de bayağı ağırdı.

Sonra 12 Eylül Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemelerinde görülen davalarda, Kürt gençlerinin yaptığı savunmaların muhtevası ve kapsamı bir hayli genişledi ve farklı hale geldi.

PKK, TKSP (Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi) Rızgari, DDKD gibi grupların yargılandığı davalar söz konusuydu..

Benim yargılandığım TKSP davasında partiyi savunma anlamında toplu bir siyasi savunma gerçekleşmedi. Bu davadan yargılanan Doktor Bozan Erdem'le beraber siyasi savunma yapma fikrini tartıştığımızı ama bu fikrin pek de kabul görmediğini hatırlıyorum.

Çünkü arkadaşlarımızın tümü birkaç yıl hapis yatmışlardı ve siyasi savunma yapılırsa bunun bir provokasyon olacağına, tahliyeleri imkânsız kılacağına inanıyorlardı.

TKSP, bir siyasi parti olarak, Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemeleri yargılanmalarında ortada kaldı. Kimse kurduğu ve yönettiği bu partiye sahip çıkmadı.

Karar duruşmasında mahkeme son sözünüz nedir diye soruyordu, usulen..

Aklıma o dönem Dreyfus davası takılıp kalmıştı. Emile Zola'nın savunduğu Dreyfus davasından yola çıkarak son sözümü sorduklarında, "Bu dava Dreyfus davasına benziyor, Dreyfus nasıl ki, Yahudiliği yüzünden yargılandıysa, biz de Kürt olduğumuz için yargılanıyoruz" dedim. Böyle dediğim için de, mahkeme bana "teşdit" uyguladı.

Fazladan beş yıl ceza aldım. Dreyfus'tan bahsetmek bana beş yıl fazladan cezaya mal oldu.

Ama Diyarbakır'daki siyasi savunmalar esas olarak PKK davalarında gerçekleşti.

PKK'den yargılanan birçok kişi, Kürdistan'ın sömürgeleştirildiğini, sömürgeciliğe karşı mücadele ettiklerini ve amaçlarının Kürdistan'ı sömürgecilikten kurtarmak olduğunu savundu.

Bu mealde siyasi savunma yapan PKK'lilerin bir kısmı Diyarbakır Cezaevi'nde hayatını kaybetti. PKK hakkında açılan davalar onlarca idam ve hapis cezalarıyla sonuçlandı.

KCK Davası birçok bakımdan 12 Eylül yıllarındaki yargılamaları hatırlatıyor.

Bu dava, PKK'nin tarihsel sürekliliğinden ve siyasi realitesinden kopartılarak anlaşılabilir bir dava olmaktan uzaktır.

Türkiye yıllarca PKK'yle yüzleşmeyi erteledi, üç maymunları oynadı.

Şimdi aynı şeyi KCK konusunda da yapmaya çalışıyor.

Geçmişte PKK'ye rağmen bir Kürt sorunu analizi ve çözümü ne kadar yanlış idiyse, bugün de KCK'ye rağmen bir Kürt siyasi hareketi analizi yapmak o kadar yanlıştır.

KCK davasını Kürtçe konuşmak isteyen, ama Lozan'a rağmen hakları engellenen insanların yargılandığı bir dava olarak görmek de doğru değildir..

KCK, PKK'nin siyasallaşmasının ve büyümesinin bir sonucudur.

Büyüyen bir hareket elbette kendi içinde yeni dinamikler yaratır.

Bir demokratik sistemin yapması gereken, bu dinamiklere yasal zeminler sunup, yolu açmaktır.

Öte yandan, davanın başlamasıyla beraber gündeme gelen savunma anlayışlarının da hatalı yanları bulunuyor. Duruşmalarda ifade edilen çeşitli savunmalar, anlaşılabilirdiği kadarıyla, KCK davasını seçilmiş insanların yargılandığı bir davaya indirgemeye yöneliktir.

Kendilerini Kürtçe savunmak isteyen seçilmişler davası..

Kanaatimce meseleyi böyle koymak, tarihe de, bu davada yargılanan insanlara da biraz haksızlık olur.

Bu davada sadece seçilmiş insanlar yargılanmıyor.

Seçilmemiş ve siyasi olarak KCK felsefesini ve inancını benimsemiş insanların yargılandığı bir davadır bu.

Sayın Osman Baydemir'in bir televizyon kanalında ifade ettiği gibi, KCK, PKK'nin ta kendisidir.

Seçilmiş insanları yargılamak ne kadar hatalıysa ve kamuoyu vicdanını yaralayan bir durum yaratıyorsa, otuz yıldır dağlarda ve silahlı mücadele veren bir partinin otuz yıl sonra, "siyasi modelim bu ve ben bu modelle siyaset yapmak istiyorum" dediği bir tarihî kavşakta, durumu yasalara uygunluk açısından ele almak, Kürt sorununda bir otuz yıl daha Godot'yu beklemekten farksızdır.

Yasalar hiçbir zaman bu siyasi ve tarihî şartlara uygunluk arz etmeyecektir çünkü.

Bir mahkeme, KCK'lileri tahliye eder, bir başkası tutuklar. Ve bu davaların sonu hiç gelmez.

Kürt hareketi bugün KCK, BDP, DTK gibi siyasi yapılanmalara sahiptir ve bu siyasi yapılanmalar arasındaki ilişkileri, Kürt hareketinin sosyolojisini, değişim parametrelerini, içsel dinamiklerini öğrenebilmek ve ona göre siyasi bir tutum geliştirmek gerekir.

Kürt sorununu çözmeye dair bir niyet söz konusuysa yapılması gereken, binlerce insanı yargılamak değildir.

Hukuk ve yasalar öyle bir halde ki, bu konuda yazı yazan, düşünen herkesi KCK üyesi gibi davranmaktan yargılayabilir, suçu ve suçluyu övmekten binlerce, hatta on binlerce insanı hapse tıkabilirsiniz.

Peki, bu çözüm müdür?

Binlerce insanı yargılamak, Kürt toplumunun, silahlı mücadelenin dışında çare olmadığına inanmaya devam etmesini sağlamaktan başka neye yarar?

AK Parti KCK operasyonları başladığında şuna inanmış görünüyordu: Bu operasyonlar BDP'yi KCK'den kurtarmak için yapılıyor.

İyi de ya BDP, KCK'den kurtulmak istemiyorsa, kendisinin değil KCK'nin siyasi kanat olduğuna inanıyor ve kendi misyonunu "Kürt meselesini Türkiye'de görünür kılmakla" sınırlı tutuyorsa ne yapılacak?

İkinci yazı perşembeye.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye, bak bu KCK..

Orhan Miroğlu 28.10.2010

Öyle anlaşıyor ki, KCK'nin de bir hukuku ve bir adalet sistemi var.

Sözkonusu olan bu hukuk ve adalet sistemi kurumsal olarak KCK'nin yasama, yürütme organlarıyla icra edilen bir muhtevaya sahiptir.

PKK'nin silahlı mücadelesinin ortaya çıkardığı kurumların birbirleriyle olan ilişkileri, temsiliyet hakları büyük oranda KCK tarafından karar altına alınmakta, bu kurumlardan ve siyasi aktörlerden bu kararlara uygun davranışlar içinde olmaları beklenmektedir.

Bu kurumların Türkiye'ye dönük bir yüzleri var tabii, ama bir kısmı meşruiyet sorunu yaşadığı için Türkiye'ye dönük olan bu yüz, buzdağının parçası gibi duruyor.

Kürt siyasetinin yaşadığı 'meşruiyet' sorunu nedeniyle HEP'le başlayan süreçten bu yana kurulan ve sonrasında da kapatılan partilerin PKK'yle ilişkileri sözkonusu olduğunda, Kürt siyasi aktörleri çeşitli sebeplerle bu ilişkilerin işin doğası gereği kaçınılmaz olduğunu yıllarca söyleyememiş, bu konuda ya suskunluk politikası, ya da siyasi inkâr politikası benimsenmiştir.

Ama ne inkâr, ne de suskun kalmak, bir işe yaramamış ve kurulan partilerin tümü de ortalama üç yıl yaşadıktan sonra Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılmıştır.

Bu partilerin yaşaması için mücadele eden insanlardan, sürekli olarak PKK'yle aralarına mesafe koymaları talep edilmiştir.

Gerçek hayatta hiçbir karşılığı olmayan bu talep, Brüksel'de de, Ankara'da da, Washington'da da aynı hassasiyetle ve yıllarca gündemde kalmış ve legal Kürt hareketinin başında demoklesin kılıcı gibi sallanıp durmuştur.

Kürt sorununu daha soğukkanlı ve gerçekçi tartışmaya başlayan Türkiye'nin, özellikle açılım politikalarından bu yana, nihayet karşısındaki siyasi merkezin bu legal partiler değil, aslında PKK'nin ta kendisi olduğunu artık anlamış olması gerekiyor.

Doğrusu, İrlanda'da SIN FEIN'in IRA'ya rağmen kullandığı siyasi temsiliyet hakkı, özerk duruşu, Kürt partilerinde PKK'ye rağmen kullanılan bir hak ve özerk duruş haline gelememiştir.

Bunun sebepleri vardır. Örneğin SINFEIN, IRA'dan önce kurulmuştur.

Oysa bizde tam tersi bir durum sözkonusudur, önce PKK sonra legal Kürt partileri kurulmuştur, İrlanda'da Gerry Adams gibi politikacılar yetişmiştir, Kürtler arasından bir Garry Adams çıkamamıştır filan..

Yani Kürt siyasetinde belirleyici olan silahlı mücadeledir.

PKK'nin silahlı mücadelesi, legal Kürt siyasetinin doğmasını sağlamış, ama bu partiler hep kabul edilebilir sınırdan ve kabul edilebilir bir oy potansiyeli içinde tutulmuş, devletin ve PKK'nin uyguladığı şiddet politikası bu partilerin büyümesini engellemiş ve önünü kesmiştir..

Silahlı mücadelenin devam ettiği uzun yıllar boyunca, kurulan legal Kürt partilerinin, önerdikleri siyasi programların hayata geçmesi için elbette TBMM'de temsil edilmeleri ve güçlenmeleri gerekiyordu.

Ama devlet, seçimlerde yüksek seçim barajı koyarak, parti mensuplarını faili meçhul cinayetlere kurban ederek, yüzlercesini tutuklayarak bu partilerin güçlenmesini engellemiş ve dolayısıyla sözkonusu partilerin varlığı, inkâr edilen, görmezlikten gelinen bir halkın siyasi varlığını ve hak taleplerini ele-güne göstermenin ötesinde bir işe yaramamıştır.

PKK, bu partileri kuşkusuz önemsemiş, ama bu partilerin kendisine karşı 'özerk' bir anlayışla hareket etmesine hiçbir zaman sıcak bakmamış ve Kürt sorununda çözümün tartışıldığı dönemlerde bu partilerin esas siyasi muhatap olarak görülmelerini istememiştir.

Ama kanaatimce, yirmi yıla dayanan legalite tecrübesine ve mirasına rağmen, PKK'nin bu legaliteye itibar etmemesinin ve kendi yarattığı legal kurumlarla güven sorunu yaşamasının başka sebepleri de vardır.

Gelişkin bir demokrasinin kaçınılmaz sonucu olarak kurulmuş değildir bu partiler, tam tersine PKK'nin silahlı mücadelesinin açtığı yolda yaratılan olanaklarla kurulmuşlardır.

Aradan yıllar geçmiş, Kürt toplumunun sosyolojisi değişmiş, yurttaşlık bağlamında devletle olan siyasi ilişkileri altüst olmuş, ordunun Kürt sorunundaki blokajı kalkmış, dünya ve Türkiye değişmiş, ama yine de silahlı mücadelenin yarattığı moral ve siyasi değerlere minnet borcu içinde siyaset yapmak, bu partilerin değişmez kaderi olmaya devam etmiştir.

Yani Avrupa'daki 'Berlin Duvarı' 1989'da çökmüş, Türkiye'nin 'Berlin Duvarı' yirmi yıl sonra ve şimdilerde çöküyor, ama Kürtlerin 'Berlin Duvarı' çökmek bir yana, her geçen gün daha da sağlamlaşıyor.

PKK ve onun yarattığı kurumların gündeminde değişime dair bir madde, bir tartışma yok.

Bu hareketin içinde, geleneğin, artık başkalarıyla kurulması muhtemel bir geleceğe yetmeyeceğini söylemek bile çok zor.

Gelenekten ve tarihî mirastan beslenmek kuşkusuz yadırganacak bir şey değildir.

Bu gelenek ve bu miras neredeyse her Kürt'ün kendisini, kendi özel hikâyesiyle içinde bulduğu oldukça trajik bir tarih anlatısı olarak yaşanmışsa, yeni ve farklı bir gelecek tahayyül etmek o kadar da kolay olmaz.

PKK-KCK liderlerinden Duran Kalkan, yakınlarda ANF'ye verdiği söyleşide, bu değişmez gerçeklik içinde, 'Kürt özgürlüğünden ve demokrasisinden yana olmanın' ve hatta 'herkesin konuşma ve yaşama hakkının' neye bağlı olduğunu ifade ederken, bu gerçeği gerilla üslubuyla bir kez daha hatırlatıyor:

"Unutmamak gerekir ki, ölçü zindandaki ve dağdaki direniştir. Bu herkes için geçerlidir. Sadece dışta kalan bazıları için değil, hareketimiz etrafından toplanan, ben Kürt özgürlüğünden ve demokrasisinden yanayım diyen herkes için geçerlidir. Eğer öyleysen, o zaman zindanda kahramanlıklar olurken, dağda kahramanlıklar olur, binlerce insan kahramanca direniş içinde şehit düşerken sen ne yapıyordun? Ne kadar katkı sundun buna? Herkesin konuşma hakkı da, yaşama hakkı da buna göredir. Kimse ölçüyü şaşırmamalı, kaybetmemeli. Özgürlük Hareketimiz yaşıyor, yok olmamıştır. Kendi ölçüsünü ortaya koyuyor, yargılama hakkını kullanıyor. PKK büyük bir tarihsel yargılama hareketidir, adalet hareketidir. Herkes bu adalet terazisinde tartılacak. Kürtlük

adına, Kürdistan adına, özgürlük adına PKK terazisinde tartılmadan doğrular ortaya çıkmaz, adalet yerini bulmaz. Bunu herkes bilmeli.”

Burada ifade edilen fikirlere inanmak-inanmamak, bu fikirlerin doğruluğu, yanlışlığı ayrı bir mesele, ama bu ifadelerin, PKK gerçeğini çok iyi anlattığı aşîkârdır..

Buradan hareketle kabul etmek gerekir ki, silahlı mücadeleye bağımlı bir hareketin, eğer sözkonusu ülkenin demokrasisi yetersizse, bu silahlı mücadeleye rağmen özerk bir yerde durması ve siyasi bir irade merkezi haline gelmesi, mucizevî bir şey olurdu.

Nitekim peş peşe kurulan ve kapatılan hiçbir legal Kürt partisinin ömrü böyle bir mucizeyi gerçekleştirmeye maalesef yetmedi.

Peki, KCK bu gerçekleşmeyen mucizenin neresinde duruyor? (Üçüncü yazı haftaya.)

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

KCK'nin misyonu...

Orhan Miroğlu 01.11.2010

Bundan önceki yazıyı, Kürt legal siyasetinin, anlaşılabilir nedenlerle PKK'ye karşı özerk durmak gibi bir mucizeyi gerçekleştiremediğini söyleyerek bitirmiştîm.

KCK, PKK'nin mücadelesinin ortaya koyduğu şartlar içinde bir türlü gerçekleşemeyen bu özerk yapılanmanın yarattığı 'iktidar boşluğunu' doldurmak için kuruldu..

Başlangıçta, başvurduğu silahlı mücadeleden sonuç aldığını gören PKK, legal bir siyasi partiye sıcak bakmadı.

Ama silahlı mücadelenin açtığı yolda, kitlesel bir büyüme ve mücadeleye destek sözkonusuydu ve herkes dağa davet edilemeyeceğine göre, bu kitlesel büyümenin istihdam edileceği legal bir partiye de ihtiyaç olduğu gerçeği 1990'lı yıllardan sonra görölmeye başlandı.

Silahlı mücadele, sivil tabanını yaratıp genişledikçe bu tabanın siyaset yapmasını sağlayacak yasal bir partinin kurulması da kaçınılmaz olmuştu.

Yoğun tartışmaların ardından HEP kuruldu. HEP'in kurulması aslında tamamen Kürt siyasetinin ihtiyaçlarına bağlı olarak da gerçekleşmedi.

SHP'de politika yapmanın olanakları, ihraç edilen Kürt milletvekilleri hadisesiyle birlikte ortadan kalkınca, yeni bir partinin kurulması elzem oldu. Yine de bu yeni partiye Öcalan'ın başlarda çok sıcak baktığı söylenemez. Öcalan adeta HEP'in kurulmasına ikna edilmiştir desek yanlış olmaz.

Tabii HEP'in kurulması, aslında Kürt siyasi kimliğinin inşası yolunda önemli bir adım oldu.

İnsanlığa karşı muazzam suçların işlendiği bir savaş devam ederken, bu ihlallere maruz kalmış yüz binlerce savaş mağduru insan, metropol kentlerinde olsun, Kürt şehirlerinde olsun, legal partilerin il ve ilçelerdeki

merkezlerine sığınmış ve katlanılması zor acıları ve yalnızlıkları, kendisi gibi buralara sığınan insanlarla paylaşarak bir çeşit rehabilitasyon imkânı bulmuştur.

Ama buralarda yaşanan siyasi karşılaşmalar, PKK'nin merkezinde olduğu kolektif bir aidiyetin gelişmesini de sağlamış ve bu aidiyet Kürt ulusalcılığı bazında akla gelebilecek bütün aidiyet biçimlerinden daha kıymetli ve daha değerli bir aidiyet olarak insanların hafızalarında yer etmiştir.

Bugün PKK'yi siyasi manada olumlayan ve destekleyen kitleler ve bu konumda olan siyasi aktörler, yaşadıkları tecrübeleri hatırlayıp, ödedikleri siyasi bedellere bakıyor ve silahlı mücadelenin her şeyin belirleyicisi olduğuna inanıyorlar.

Bu yüzden, silahsızlanmaya ihtiyatla yaklaşıyor ve demokratik özerklikle, anadilde eğitimin henüz gerçekleşmediği bugünün koşullarında, silahsızlanmayı politik bir tasfiyenin ilk adımı olarak görüyorlar.

BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, *Vatan* gazetesine verdiği demeçte, "PKK diye bir olgu olmasaydı, sadece BDP olsaydı, kimse bize 'Kürt sorunu nasıl çözülür' sorusunu bu kadar can alıcı bir şekilde sormazdı. İşin realitesi ve kilit noktası bu... Silahlar bittiğinde, savaş bittiğinde, Kürt sorunu yine Türkiye'nin gerçek gündemi olmaya devam edecek mi? Yine cumhurbaşkanı 'Kürt sorunu bu ülkenin en büyük sorunu' diyecek mi" diye sorarken aslında var olan kuşkuları, güvensizlikleri ifade etmekle kalmıyor, silahlı mücadeleye duyulan inancın ve güvenin hâlâ devam ettiğine dair güçlü bir hatırlatma yapıyor.

Tasfiye korkusu, hükümetin izlediği politikalarda yaşanan med-cezirler, endişeleri ve güvensizlikleri arttırmıştır.

Bu hengâme içinde, PKK'nin silahsızlandırılmasından sonra başlayacak bir döneme ilişkin kimsenin herhangi bir hazırlığı söz konusu değildir.

Devletin de, Kürt siyasetinin ve sivil toplumunun da bu hazırlıklara imkân yaratacak ciddi bir tartışma yaşadığını söylemek çok zordur..

Ayrıca bu tartışmalardan çıkan birtakım söylemlerin –lider kadro Norveç'e gitsin gibi- PKK'yi hiç memnun etmediğini, gerçekçi de olmadığını görmek lazım.

Otuz-kırk yıl içinde yaratılmış bir 'statüko' bir gelenek var ve kimse bu geleneğin değişmesi, başka bir şeye dönüşmesi konusunda herhangi bir fikre sahip değildir.

İç siyasi sorunlar, siyasi geçmişle yüzleşmeler hep ertelenen bir haldedir.

PKK'nin siyasal etkinliği zaman içinde büyüyüp genişledikçe, bu büyümeye uygun olarak kendi içinde sayısız örgütsel deneyimler ve modeller yaşamış ve bu modellerin hemen tümünde Öcalan'ın aldığı kararlar belirleyici olmuştur.

KADEK-KONGRA-GEL, DTP, BDP ve KCK için durum budur.

Bugün KCK'nin temsil ettiği misyon, kendisine hem bugünün hem geçmişin hem de geleceğin emanet edildiği bir misyondur.

Bu noktada KCK'nin Kürt siyasi hayatında geçici bir yapılanma olduğunu düşünmek doğru değildir.

Bugün KCK, BDP'nin siyasi misyonunu doldurduğunu, bu misyonun bundan sonra KCK tarafından yerine getirileceğine dair, 'gereğine binaen' bir karar alsa, BDP'den birkaç gün içinde geriye bir şey kalmaz..

Hatıralardan başka..

O hatıralar ki, bir kısmı, zaman zaman hareketin Türkiye'ye dönük yüzünü zayıflatmış ve mesela provokatif bir biçimde Türk bayrağının indirildiği HADEP kongresi tarihe kötü bir hatıra olarak geçmiştir ve doğrusu Öcalan bu hatırayı hiç unutmamıştır.

Türkiye'ye teslim edildikten sonra, yeni bir sayfa açmak adına olsa gerek, PKK'yi kapatın demiş, HADEP'in adının değiştirilmesini önermiş, ama her ne olduysa, bir süre sonra PKK'nin yeniden kurulmasını istemiş ve bu arada isminin değiştirilmesine gerek kalmadan devlet HADEP'i kapatmıştır.

KCK'ye istihdam amaçlı bir örgüt olarak da bakılamaz.

PKK şemsiyesi altında faaliyet gösteren ve kitleliliğin ağır bastığı örgütlenmeler de vardır.

Ama KCK, bütün bu örgütlenmelerin arasında farklı bir yerde ve farklı bir misyonla duruyor.

KCK'nin BDP'ye rağmen üstlendiği bu siyasi misyonu görmezlikten gelmek, Diyarbakır'da ve birçok şehirde devam eden KCK davalarını kriminal bir düzeyde ele almak, bu yargılamaları Kürtçe konuşma talebiyle alakalı bir yargılama olarak algılamak çok yanlıştır.

KCK'nin yüklendiği misyonun hedefi, Kürt toplumunu 'demokratik özerklikle' yönetmek ve bu modeli, alternatif bir yönetim modeli olarak Türkiye'nin de kabul etmesini sağlamaktır. KCK'nin bu hedefi siyasi bir hedeftir ve bu siyasi hedefi silahlar yeniden patlamadan önce enine boyuna tartışmak gerekiyor.

PKK'yle yüzleşemeyen Türkiye'nin Kürt'üyle, Türk'üyle ödediği ağır bedelin; Türkiye bu sefer de, KCK'yle yüzleşemezse, bu maliyetin, bu ağır bedelin, korkunç bir iç savaşa dönüşüp büyümesinden endişe duymak ve KCK davasına bu açıdan bakmak gerekir. (Son yazı perşembeye.)

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

KCK'nin eylemsizlik kararı ve gelecek..

Orhan Miroğlu 04.11.2010

KCK, eylemsizlik kararını 2011 seçimlerine kadar uzattı.

Türkiye'ye hayırlı olsun.

Karar açıklandığında, çocukları dağda olan dostlarım geldi aklıma.

Yıllardır, huzursuz, tedirgin ve elleri yüreklerinde yaşarlar.

Zaman zaman bu dostlarımı arar, dağdan yeni bir haber var mı diye sorarım.

Bir dostumun çok değil, iki yıl önce dağa çıkan oğlu üniversite öğrencisiydi.

Bitirmesine sadece bir dönem kalmıştı. Ama o üniversiteyi bitirip hayata atılmak yerine dağa çıkmayı tercih etti.

Bir yaz gecesi Ankara'da, Mülkiyeliler Birliği Lokali'nin bahçesinde oturmuş, gelecekte söz etmiştik, çok sevmiştim delikanlıyı, kanım kaynamıştı..

Sonra aradan iki yıl geçti. Bir gün telefon etti bu dostum, sesi endişeli ve yorgun geliyordu, çünkü oğlu dağa çıkmıştı.

Bu yazıya oturduğumda o delikanlının babasına telefon edip, yazıya başlamadan önce, bir an için sesini yeniden duymak istedim.

Bu sefer, umut doluydu sesi.

Eylemsizlik süresinin iki ay, bir ay, yirmi gün filan derken, nihayet bir yıl süreyle uzamasına, ne çok sevindiğimi söylediğimde, "hayır" dedi "bu süre bir yıl sonra bitmeyecek, sürecek, beş yıla kadar uzayacak belki" dedi.

"Kim bilir, annesi ne çok sevinmiştir" diye devam ettim ben.

Böyle söyleyince, dostumun iki kez üst üste "ohooo.. ohooo.." dediğini duydum.

Telefonu kapattıktan sonra, gel de bu "ohooo'yu başkalarına tercüme et şimdi" dedim içimden.

Dostumun, oğlu dağda olan bir annenin sevincini tarif etmek için kullandığı bu nidanın anlamına sığan sınırsız umudun büyüklüğünü anlamaya ve anlatmaya çalış!..

Şimdi bu sevincin de, umudun da yaşaması gerekiyor ama.

Bunun için operasyonların durması lazım.

Bunca tecrübeden sonra, "Devlet, dağda elinde silahla dolaşanlara operasyon yapar" demenin haklı hiçbir yanı kalmadı.

Çünkü devletin görevi, dağa çıkmış olsa bile, dağa çıkanı bulup öldürmek değildir, tam tersine ne yapıp edip onu sağ salım dağdan indirmektir.

Öldürmek kolayına kaçmaktır işin.

Devlet otuz yıldır bu kolaycılığı deneyip durdu zaten, ve şimdiye kadar dağa çıkanların 25 binini öldürdü.

Ama, savaşmak istemiyorum diyene operasyon yapmak, savaşma arzusunu gizlemeye yetmez artık.

Gizli-açık, bütün savaş arzularına karşı duran bir toplum var bu ülkede..

Her barış, savaşan tarafların, savaşı sürdüremeyeceklerini anlamalarıyla başlar.

Ama önce halkın kendisi anlar bu gerçeği, taraflara anladığını da gösterir, şiddete karşı açık bir tavır koyar ortaya, sonra savaşan taraflar halkın farkına vardığı bu gerçeği görürler ve savaşı durdurmanın çarelerini düşünmeye başlarlar.

Türkiye'de durum tam olarak böyle aslında.

Devlet de, PKK de yeni bir savaş için kimsenin desteğini alabilecek durumda değil artık.

Ordu da, KCK ve Öcalan da şimdi bu gerçeğin farkındalar.

KCK liderleri, uzun zamandır, yeniden başlayacak bir savaşta, yenilmeyeceklerini, ama orduyu da yenemeyeceklerini söylüyor ve silahlı mücadelenin görevini yerine getirdiğini açıkça ifade ediyorlardı.

Son eylemsizlik kararından önce; PKK-BDP cenahında, muhtemel müzakereler ve talepler için peşinen kural koymak, silahlı mücadelenin hâlâ belirleyici olabileceğine inanmak, topluma eylemsizliğin biteceği günlerin tarihini hatırlatarak, bunun üzerinden siyasi pozisyon belirlemek, yegâne politik seçenek olarak benimsenmişti.

Taksimde pazar günü girişilen katliam eylemi için düğmeye kim bastı henüz bilmiyoruz. PKK de olabilir, başka güçler de.

Ama bu katliam girişimi muhtemelen bu sözünü ettiğim yanlış siyasi pozisyonun haklılığını ispat etmeye yönelikti.

Bu katliam girişimine karar verenlerin de, sözünü ettiğim bu siyasi pozisyon üzerinden yola devam etmek isteyenlerin de, yeni bir muhakeme yapmaları gerekiyor.

Siyasi ve kültürel hak taleplerinin silahlı bir örgütle pazarlığı üzerinden gerçekleşecek bir barış sürecinin yaratılması, imkânsıza yakın, zor görünüyor çünkü.

Yapılması gereken, bu talepler için mücadele etmiş silahlı bir örgütün demokratik zemine çekilmesi, bu zemine uygun bir yapılanma olaksa KCK'nin yasal bir statüye kavuşması, silahsızlanma karşılığı, bir genel siyasi af veya yasal düzenleme yapılması ve Öcalan'ın ilk etapta cezaevi koşullarının iyileştirilmesidir.,

Bütün bunlar elbette sorunu kökten çözmeyecektir, ama Türkiye'de Kürt sorununda demokratik mücadele ve demokratik bir mecrada siyaset yapma ve normalleşme döneminin yeniden başlamasına hizmet edecektir.

Dağdan, silahtan ve illegaliteden kurtulmak, yasal statüyle yola devam etmek, sanıldığı gibi Kürt hareketini zayıflatmaz, güçlendirir.

Eğer PKK teritoryal bir bölgede tek egemen güç olmanın ve bu gücü bütün Kürtlere ve Türkiye devletine silahlı mücadeleyle kabul ettirmenin peşinde değilse; demokratik özerklik ve anadilde eğitim için dağda kalıp, asker vurmak gerekmiyor zaten..

Anadilde eğitim ve demokratik özerklik için, Diyarbakır'da milyonları yürütmek, meseleyi uluslararası hukuk alanlarına taşımak ve demokratik mücadele araçlarını kullanmak yeterlidir..

KCK'nin bundan sonra izleyeceği politikaların ve alacağı kararların eylemsizlik haline uygun olması, kalıcı bir ateşkesi hedeflemesi gerekiyor.

Dağda eylemsiz kalacağını ilan etmek, şehirlerde de şiddeti ve geçmişi çağrıştıracak her türlü eylemden kaçınmayı gerektirir.

Dağdaki eylemsizlik hali, KCK'nin şehirlerde hayata geçirdiği politikalarda da güven yaratacak bir değişimi gerekli kılıyor.

Dağda barışı istemek ne kadar önemliyse, şehirlerde barışı istemek ve korumak o kadar önemlidir.

Doğrusu KCK-Adalet Divanı'nın, son eylemsizlik ilanından önce aldığı bir karar, şehirlerde, barışa zarar verecek bir mahiyet taşıyor.

KCK-Adalet Divanı'nın AK Parti'yi 'öncelikli düşman' ilan ettiği kararından söz ediyorum.

Bu kararın "halkın şikâyetleri ve talepleri üzerine" alındığı ifade ediliyor ve hain, işbirlikçi olanların yargılanıp cezalandırılacakları söyleniyor.

Kimin hain, kimin işbirlikçi, kimin düşman olduğuna kim hangi hakla karar verebilir?

KCK lideri Karayılan'ın geçmişteki ihlaller için özür dilemekten söz ettiği ve Öcalan'ın da hakikat komisyonu talep ettiği bir dönemde, bu türden açıklamalar yapmak, güveni azaltır, eylemsizlik sürecine ve diyaloga zarar verir.

İster Türkçe ister Kürtçe yazılmış olsun, ne Türkiye'nin ne de Kürtlerin, toplumun belli bir kesimini 'düşman', 'hain', işbirlikçi' kategorisinde gören Milli Güvenlik Siyaset Belgelerine ihtiyacı var artık.

NOT: Değerli okurlar, 7 kasım günü, söyleşi ve imza için saat 16:15'te, TÜYAP'ta Everest'in standındayım. Söyleşinin mevzuu cidden ağır, katkılarınızı bekliyorum: "Siyasi Tarih ve Hafıza.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Değişim meselesi ve CHP

Orhan Miroğlu 08.11.2010

Kemalizm ve Baasçılık birbirine çok benziyor. Her iki ideoloji de 20. yy. milliyetçiliğinin ürünüdür.

Baaçılık bir başka adıyla Arap 'Sol' Milliyetçiliği, altın yıllarını Mısır lideri Cemal Abdunasır zamanında yaşadı.

O dönemde Mısır ve Suriye'nin birleşmesi bile söz konusu oldu.

Sonra Nasır'ın İsrail'le savaşta aldığı askerî yenilgiler, bir ulusal lider olarak itibarını bir hayli sarstı.

Bu sarsıntı, Arap milliyetçiliğinin ve Baasçılığın da sorgulanmasına yol açtı.

'Sol' fikirlerden etkilenme, ordunun ulus inşa sürecinde üstlendiği role bağlılık, askerî darbeleri onaylamak, bir ara yol olarak 'kapitalist olmayan yoldan kalkınma' ve üçüncü dünyacılık tezleriyle malul bir fikrî yapı hem Baasçılığın hem Kemalizm'in fikrî altyapısını oluşturur..

Ortadoğu'da Baasçılar bir ulus-devlet kurmayı başaramadılar tabii. Başaramadıkları gibi, başlangıçta varlık nedenleri olan Arap milliyetçiliğinden de uzaklaştılar. Irak ve Suriye'de iktidarı ele geçirdikten sonra, patrimonial diktatörlüklere, yani bir avuç azınlığın çıkarına hizmet eden diktatörlüklere dönüştüler.

Bu uzun ve hüzünlü bir hikâye, ama derslerle dolu da bir hikâye. Bu hikâyenin hazin bir sonla bitmesi, Türkiye'deki Kemalistleri de çok üzdü. Saddam'a Araplardan daha fazla ağladı Kemalistler. Diktatörü, emperyalistlerin elinden kurtaramadıkları için doğrusu çok üzüldüler.

Şimdi Suriye Baas'ı bu elim sondan kendini kurtarmaya çalışıyor, ama yüz binlerce Kürt'e hâlâ vatandaşlık hakkı bile vermeyen ve siyasi muhaliflerini şiddetle susturan bir yönetim, mukadder sondan kendisini kurtarabilecek mi, değişebilecek mi zayıf bir ihtimal.

Kemalistler Arap Milliyetçiliğine göre aslında tarihsel önemi olan bir şey başardılar ve bir ulus-devlet kurdular. Bu ulus-devlet kurulamasa idi, onun yerine Anadolu'da, Kuzey Mezopotamya'yı da kapsayacak bir halklar federasyonu kurulabilir miydi, tartışmak mümkün, ama bunun yerine kurulan ulus-devletin, hem Anadolu'nun hem de Kuzey Mezopotamya'nın çanına ot tıkadığı bir gerçek..

Tıpkı Baasçılık gibi, bugün Kemalizm hiçbir şekilde ulusu temsil etmiyor.

Kemalizm'in statükoyu savunmaktan başka bir şeye yaramayan kurumsal yapıları, çatırıyor, dağılıyor ve savunulamaz hale geliyor.

Kemalizm'in yarattığı kurumlar da ideolojinin kendisi de 21. yüzyılın değerleriyle ve halkın talepleriyle çatışıp duruyor. Bu çatışma aslında çok partili sistemden bu yana var. Kemalizm darbelerle ayakta kaldı. 1980'li yıllarda da Kürt sorununda şiddet dönemine girilince ömrü bir otuz yıl daha uzadı. Kürt sorununda bu durumun ilelebet devam etmeyeceği biliniyordu tabii.

1923 yıllarına geri dönmeyi amaçlayan Ergenekon darbe planları bunun için hazırlandı. Yeni-İttihatçılar ve Kemalistler arasında, ulusal bir ittifak söz konusuydu.

Ergenekon kalkışması, Kemalizm ve İttihatçılık arasında aşılmaz duvarlar olmadığını gösterdiği gibi, bu ikisiyle sol arasında da aşılmaz duvarlar olmadığını göstermesi bakımından dikkate değer bir kalkışmadır.

Darbe başarılamayınca bu ekibin yüzü yeniden CHP'ye döndü. CHP'yle uğraşıp duruyorlar.

Türkiye Kürt sorununda da AB meselesinde de geriye dönemeyeceği bir yerde duruyor

CHP'nin bu iki temel meselede durduğu yer ise Türkiye'nin durduğu yerden epey uzaklardadır.

Öcalan'la müzakereye geçilmiş, CHP'de hâlâ raporun yazılması bekleniyor. Kürtleri Lozan'ın öngördüğü azınlık haklarını kullanmaya layık bir halk olarak görmeyen genel sekreteri var artık CHP'nin. Ve Süheyl Batum'un da katkısı alınacak muhtemelen..

Ama CHP'den bu raporun çıkması için, korkuların aşılması lazım.

CHP'ye oy verenler o kadar çok korkutuldu ki, şimdi Kılıçdaroğlu, sizi boşuna korkutmuşlar, bu kadar korkuya gerek yok dese kimse inanmaz. Hatta Kılıçdaroğlu'yu altı oktan sapma içinde olmakla suçlarlar.

Bu yüzden de, Kılıçdaroğlu'nun kendisi dahi hâlâ bu korkular üzerinden siyaset yapmaya çalışıyor.

"CHP'de bir korku imparatorluğu vardı, onu yıktık, şimdi de Türkiye'deki korku imparatorluğunu yıkacağız" diyor ve korkmaya, korkutmaya devam ediyor.

Bu mu değişim?

Sonra, 21. yüzyılda Atatürkçülük ve özgürlük kavramları birbiriyle nasıl bağdaşacak merak ediyorum doğrusu. Eğer 'yeni yönetim' Atatürk'ün CHP'sini yani 1923'lü yılları ve sonrasını özgürlük dönemi olarak anlıyorsa, CHP ve değişimi konuşmanın fazla bir yararı yok.

Kılıçdaroğlu, Sav ve ekibinin, Baykal'ı devirip kendisini partinin başına getirmek için sahneye koydukları planı hiç sorgulamadı.

"Beni neden genel başkan yapmak istiyorsunuz" diyemedi. Bugün karşı karşıya geldiği grubun isteklerine harfiyen uydu.

Sorgulasaydı, kuşkusuz partinin genel başkanı olamazdı. Sav ve ekibi muhtemelen başka bir genel başkan bulurlardı. Ama Kılıçdaroğlu'ya güven bugün daha fazla olurdu.

CHP'nin yaşadığı yönetim krizi ve siyasi itibarsızlık hali, Kürt siyasetinde, CHP'ye hak etmediği ölçüde misyon yükleyen ve neredeyse CHP olmazsa Kürt sorununda herhangi bir adımın atılamayacağına inanan kesimleri de

hayal kırıklığına uğrattı.

Türk ulusal kimliğini, Kürt kimliğinin inkârı üzerinden kuran bir parti olarak; değişime dair hakikaten bir niyet varsa, CHP işe, Kürt sorunundan başlamak zorunda diye düşünüyorum.

Bu sorun aslında CHP için bir turnusol kâğıdı gibidir. Kürtler dağdayken vaziyet idare edilebiliyordu. Dağda kalmaları için de az gayret gösterilmedi.

Ama Kürtler dağdan inmeye çalışıyor bugün ve yeni bir yurttaşlık hakkı talep ediyorlar.

Bu yurttaşlık hakkı CHP'nin Kemalist paradigmasına yüzde yüz ters.

Bu meselede imtihanı geçmeden ne CHP seçmeni değişir, ne CHP bürokrasisi.

Beklenen 'Kürt Raporu'nun yazılması anlaşılan biraz zaman alacak.

Ama bu arada, acaba diyorum, Sayın Kılıçdaroğlu Kürt Federe Bölgesi'ni bir heyetle ziyaret etse, bunun CHP'nin tarihsel korkularının yıkılmasına ve bu partide değişimin başlamasına faydası olur mu? Bence olur. Hele bir de Birêz Mesûd Barzanî'yle bir fotoğraf karesinde yer alırsa Kılıçdaroğlu, çok şık olur.

Böyle bir şey, inanın CHP için tarihe meydan okumaktan farksızdır.

Dünyadaki ve Ortadoğu'daki değişime varım demektir bu.

Kemalizm'in inkâr ettiği bir halk, bugün neyi başarmış, nasıl yaşamak istiyor bunu yerinde görmenin, bence yazılmayı bekleyen rapora da, CHP'nin bir türlü yenemediği tarihsel korkularını yenmesine de faydası olur.

Hadi bakalım arşın Kılıçdaroğlu'nun elindeyse Hewlêr de orada!..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İki güvercin ve birkaç soru...

Orhan Miroğlu 11.11.2010

Başta MİT olmak üzere, devlet adına istihbarat toplamakla görevli kurumlar, ellerindeki istihbarat raporlarını mahkemelerle paylaşmadan faili meçhul cinayetlerin aydınlanması mümkün değildir.

Hrant Dink cinayeti dosyasına MİT'ten gelen yazı bu gerçeği bir kez daha gösterdi.

Hrant'ın dostları, dava dosyasında MİT'ten gelen tek bir belge dahi olmayınca, bunun nedenini Başbakanlığa sordular.

Başbakanlık'tan, "Başvurunuzda belirttiğiniz kurum özerk konumda olduğundan, Başbakanlık'ça yapılacak herhangi bir işlem bulunmamaktadır. Talebinizi ilgili firmaya şahsen iletmeniz gerekmektedir" diye bir cevap aldılar.

Sonra 'ilgili firmaya' yani özerk olduğu söylenen MİT'e de başvuru yapıldı

MİT' ten gelen cevap ise daha ilginç.

Bu cevabi yazıda, MİT, Hrant'ın kaleme aldığı Sabiha Gökçen yazısı nedeniyle uyarıldığını kabul ediyor. Hrant İstanbul Valiliği'ne çağrılıyor ve orada iki MİT elemanı Hrant'ı yazdığı yazılar nedeniyle uyarıyor.

Hrant Dink cinayeti konusunda MİT'in elinde bulunan bilginin bu kadar olduğuna inanmak çok zor.

MİT, Türkiye'nin aydınlarını, yazarlarını izliyor, hangi yazıların ne kadar infiale yol açtığıнын hesabını yapıyor, yazıların sahiplerini çağırıp uyarıyor, ama bu aydınların karanlık güçler tarafından ve teker teker infaz edilmeleri konusunda herhangi bir bilgiye sahip olamıyor..

Hrant Dink davasında yaşanan bu önemli gelişme, bana faili meçhul cinayetlerle ortadan kaldırılan Kürt aydınlarının, trajik yaşam öykülerini hatırlattı.

MİT, özellikle de, nüfuzlu Kürt ailelerin üniversitelerde okuyan gençlerini kovalayıp durdu, Kürtçülükle uğraşanlar hakkında düzenli raporlar tuttu..

O yıllarda, 'Kürtçülükle' uğraşan gençlerin ailelerine haber gönderilir ve "oğlunuza dikkat edin, Kürtçülükle uğraşıyor, defterini kapatınız!" yollu uyarılar yapılırdı.

"Defterini kapatmak," argo bir tabirdi ve ortadan kaldırmak anlamına geliyordu.

1992'de Diyarbakır'da öldürülen, Musa Anter, hayatı boyunca MİT'in izlediği Kürt aydınlarındandı.

O kadar ki, dostu Canip Yıldırım; Apê Musa, memleketi olan Nusaybin'e gittiğinde, insanların onunla aynı kaldırımda yürümek için yollarını değiştirdiklerini anlatır. (Orhan Miroğlu, *Hevsel Bahçesinde Bir Dut Ağacı*, Everest Yayınları)

Apê Musa'nın defterini MİT değil, ama JİTEM kapattı ve Apê Musa 1992'de Diyarbakır'da öldürüldü.

Musa Anter dosyası rafa kaldırılmış bir dosyayken, sanırım iki yıl kadar önce yeniden raftan indirildi. Cinayeti soruşturmakla görevli bir polis birimine bir yıl kadar önce Ankara'da yeniden ifade verdim. Savcılığa çağrılacağım söylenmişti, ama o tarihten bu yana herhangi bir davet almadım.

Musa Anter cinayeti konusunda ilk ifşaatı Mehmet Eymür 2000 yılında yaptı.

Eymür, 1994 yılında Ankara'da yakalanan Yeşil'in MİT'te alınan ifadesinin bir bölümünü deşifre etti. Yeşil bu ifadede Musa Anter suikastını kendisinin planladığını itiraf ediyor ve bu işte "PKK'nin kafa adamlarından" birini kullandığını söylüyordu.

Bu bilgiler basına yansıyınca Diyarbakır'da dostum Avukat Sedat Yurttaş'la beraber suç duyurusunda bulunduk. Ama bu suç duyurusu hiçbir işe yaramadı.

İki yıl kadar sonra, eski JİTEM mensubu, Abdulkadir Aygan 2004 yılında İsveç'e sığınıp itiraflarda bulundu ve Musa Anter suikastı hakkında önemli açıklamalar yaptı.

Bu cinayet büyük oranda bu itirafla aydınlanmış olsa da, hâlâ karanlıkta kalan birçok yön var.

Aygan eski PKK itirafçısı Hogır kod adlı Cemil Işık'ın bu cinayette kullanıldığını söylüyordu. Hogır, cinayetten sonra Almanya'ya gönderildi, Almanya'da da, 1994 yılında infaz edildi.

Geçen yıl İsveç'te Aygan'a, "Yeşil'in ifadesinde geçen bu kafa adam Hogır mı" diye sordum. "Hayır" diye cevap verdi. Aygan'a göre Yeşil'in sözünü ettiği kişi, başka biriydi, ama kim olduğunu o da bilmiyordu.

Bir süre önce Çiğdem Anat'ın *NTV*'deki programına davet edildim. Derin Devlet'i tartıştık. Mehmet Eymür programa Ankara'dan katıldı. Eymür'e bu geçmişi hatırlatıp, Yeşil'in ifadesinde adı geçen bu "kafa adam"ın kim olduğunu sordum. Eymür, bir bölümünü kendisinin 2000 yılında deşifre ettiği bu ifadeyi pek iyi hatırlamadığını ama bu ifadenin MİT'te olduğunu ve istenebileceğini söyledi.

MİT'e Musa Anter cinayeti konusunda Yeşil'in verdiği bu ifadenin dışında sorulması gereken başka sorular da var tabii.

Musa Anter'in ölüm kararı sanıldığı gibi Diyarbakır'da değil, Ankara'da alındı.

Aygan bu bilgiyi doğruluyor. Musa Ağabey daha Diyarbakır'a gelmeden önce İstanbul'da Dragos'taki evinde öldürülmek istendi.

Ömrü boyunca MİT tarafından izlenen Musa Anter'in evine gelenler, onu kaldığı evde öldürmek isteyenler kimdi, MİT'in bu olay hakkında herhangi bir istihbaratı olmuş mudur?

Musa Anter, öldürülmeden önce yazdığı yazılarda OHAL valiliğinin uygulamalarını çok sert bir üslupla eleştiriyor, başta Ünal Erkan olmak üzere OHAL valilerine kalemiyle meydan okuyordu.

Bu gelişmeler akla yeni soruları getiriyor.

Sabiha Gökçen yazısının infiale yol açabileceğini tesbit edip Hrant'ı uyarma gereği duyan **MİT, acaba Musa Anter'i; yazdığı yazıların JİTEM'e bağlı infaz timleri arasında infiale yol açtığı konusunda herhangi bir yere, ya da bir devlet kurumuna çağırıp uyardı mı?**

Yeşil'in ifadesini alan MİT görevlileri, acaba merak edip Yeşil'in sözünü ettiği "PKK'nin kafa adamlarından birinin" kim olduğunu, ismini cismine Yeşil'e sordular mı?

Bu isim Yeşil'in tamamı MİT'te olan ifadesinde yer alıyor mu?

Musa Anter öldürülmeden kısa bir süre önce Ankara'ya gelmiş ve dostlarıyla bir akşam yemeğinde beraber olmuştu.

Onunla yemek yiyen dostları daha sonra, onun sözkonusu tarihte tedirgin olduğunu ve öldürülme korkusu yaşayan bir insan psikolojisi içinde bulunduğunu anlattılar.

Musa Anter, Ankara'da bulunduğu bu zaman içinde, herhangi bir devlet kurumundan koruma talep etti mi, MİT'in elinde böyle bir talebin varlığı konusunda herhangi bir rapor ya da bilgi bulunuyor mu?

Savcılar soruşturmayı derinleştirmek bir yana, dosyayı zamana havale ettiler. O öldürülmeden önce kaldığı otele kimin adına telefon edildiğini araştırmadılar bile. Bu telefon kayıtlarına ulaşmak teknik olarak bugün mümkün olmayabilir. Zaman, izleri önemli oranda siliyor ne yazık ki.

Apê Musa da tıpkı Hrant Dink gibi, bu ülkede güvercinlere dokunulmayacağına inanıyordu.

Güvercin katilleri bu inancı umursamadılar ve Hrant'ı İstanbul'da, Anter'i Diyarbakır'da vurdular.

Diyarbakır'da vurulan güvercinin trajik yaşamı yazılmayı bekliyor.

İstanbul'da vurulan güvercinin trajik hikâyesini bilmek isteyenler ise, Tuba Çandar'ın Everest Yayınları'ndan çıkan *HRANT* adlı muhteşem çalışmasını okumalıdır..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Medyanın 'Güneydoğu algısı'

Orhan Miroğlu 15.11.2010

Mediadialog, geçenlerde Mardin'de önemli bir toplantı gerçekleştirdi. Davet edilen gazeteci-yazarlar, yerel medyanın kimi temsilcileriyle medyanın "Güneydoğu-Doğu algısı"nı tartıştılar.

Medyanın Güneydoğu algısı demek, kuşkusuz Türk medyasının Kürtler ve Kürt sorunu algısı demek. Aslına bakarsanız, "Güneydoğu algısı" sorunlu bir söylem. Türkiye'nin yedi coğrafi bölgesi var. Ama medyanın bu coğrafi bölgelerde yaşanan sorunlarla ilişkisi, coğrafi bölge adlarıyla filan anılmıyor. Mesela Medyanın "Orta Anadolu algısı" veya "Karadeniz algısı" diye bir laf hiçbir anlama gelmez.. Gelmediği gibi, böyle bir söylem, tuhaf da kaçır.

Bu söylemin doğruluğunu yeniden düşünmek gerekiyor, ama yine de ben toplantının adına fazla takılmadan, Yazarlar Vakfı ve Mardin Valiliği'nin organizasyonuyla gerçekleşen bu toplantıdan kendi adıma çok şey öğrendiğimi söylemek isterim.

Şu giderek netleşiyor. Devletin yurttaşıyla olan ilişkisini artık omzu kalabalık apoletliler belirlemiyor. Valilikler normal bir demokraside olduğu gibi, işlevsel hale geliyor.

Mardin'in tıpkı Kudüs ve Venedik gibi dünya mirası kentler statüsüne gelebilmesi ve bu statünün olanaklarından yararlanması için iki F-16 savaş çağı parası, yani 100 milyon dolar arayan Mardin Valisi Hasan Duruer'in toplantıyı açış konuşması bunu açıkça ortaya koyuyordu.

Üç-beş yıl önce devletin valisi böyle konuşmaz, ya da konuşamazdı. Zaten devlet adına valiler değil, komutanlar konuşurdu.

Komutanlar avukatları toplar, girebilecekleri ve giremeyecekleri davaları hatırlatırlardı.

Doktorlara, işkenceden öldürülmüş insanlar için sahte raporlar yazdırırlardı. Devlet ihalelerine hangi firmaların gireceğine Yeşil gibi adamlar karar verirdi. Siyaset yapmak isteyen "iyi halli" vatandaşlara –Kürt partileri hariç- herhangi bir parti bile bulurdu komutanlar.

Ama şimdi bu gelenek değişiyor. Kürtler kendi kendimizi yöneteceğiz dedikçe, devlet de yönetmek istediği halkın karşısına yeni bir anlayışla çıkıyor. Şehirlerde, tarihle ve halkla barışık, entelektüel kapasitesi, doğrusu medyada kalem oynatan birçok köşe yazarından ilerde olan valiler görev yapıyor.

Adil ve eşit yönetmenin, ya da halkın kendi kendisini yönetmesini kolaylaştırmanın bir çeşit serbest piyasası oluşuyor anladığım kadarıyla.

Bu piyasanın bir tarafında devlet, bir tarafında ortaya koyduğu yeni siyasetiyle ve sivil toplumuyla halkın kendisi var.

Yıllardır devlet partilerinin geleneksel kurumlar üzerinden belirlediği siyasi ilişkiler kökten değişime uğruyor.

Belediyelerle, devletin yönettiği valilikler arasında olumlu manada hem diyalog hem hizmet yarışı var.

Kürt coğrafyasında, siyasi, ekonomik ve sosyal hayat bu iki temel kurum tarafından belirleniyor. Belediye Başkanı ve Meclis'i halk seçiyor. İl Genel Meclisi halkın seçtiği kimselerden oluşuyor, ama Vali'yi hükümet atıyor. Seçilmişler değil kuşkusuz, ama Vali bu durumda devlet geleneğinin temsilcisi gibi duruyor orta yerde ve bu temsilcilik vasfı, basit bir bürokratik temsiliyetten ibaret değil artık.

Devletin Kürt algısı değişmeden, değişmeyecek olan bir medyamız var bizim. Ama bu algı değişiyor, bu değişimin oranı, bizi memnun eder, etmez, ama ciddi bir değişimin yaşanmakta olduğunu, bölgede görev yapan valilerin; fikirlerini artık kamuoyuyla açıkça paylaşmalarından ve icraatlarından anlıyoruz.

Mardin Valisi Hasan Duruer, toplantıyı açarken coğrafi adların ne kadar önemli olduğunu hatırlattı.

Mardin bölgesinin tarihte Turabdin ve Kuzey Mezopotamya olarak yer aldığını söyledi.

Devlet geleneğini terk etmeye niyetli olmayan muhalefet partisinin hâlâ, "Kürtlerin karnını doyurun Kürt sorunu kalmaz" dediği bir dönemde "Kürt sorunu kimlik sorunudur, ekonomik bir sorun değildir, eğer ekonomik sorun olsaydı Yozgatlıların da dağa çıkması gerekirdi" dedi.

Pers Komutanı Daryus'un ordularının konakladığı köy olan Dara'nın adının Oğuz olarak değiştirilmesinin yanlışlığına işaret etti.

Medyanın Kürtlerle ilgili algısının oryantalist fikirlerden beslendiğini söyledi Ali Bulaç.

Gerçek olan da bu. Medya, Cumhuriyet'ten bu yana, Kürtleri medenileştirilmesi gereken bir halk olarak gördü. Dağlarda yaşayan, medenileştirme projelerine karşı direnen yabani bir halktı Kürtler.

Kemalist oryantalizm, Kürtleri tanınmaz, tanınamaz hale getirdi. Kürtler, Türkler gibi yaşamaya, konuşmaya ve düşünmeye zorlandı.

Bu yüzden, yerel medyadan bir gazetecinin, "Kürtler kırmızı rengi çok seviyor, çünkü Türk bayrağının rengi de kırmızı" demesine şaşırmanın lazım. Doğrusu toplantının başlarında çok fazla "milli birlik ve bütünlük" sözü duyduk ki, bu da, Kürtlerle ilgili algının, bizzat Kürt toplumu içinde gazetecilik yapan insanlar arasında da sorunlu olduğunu, oryantalist söylemlerden etkilendiğini gösteriyor.

Diyeceğim, devlet ve medyanın Kürt algısı değişiyor.

Toplantıda yerel medyadan bir gazetecinin söylediği gibi "sadece çatışmalarda ölen insan sayısını" soran ve sadece "zayıfın" haberini yapmakla meşgul bir merkez-medya gerçeği yok artık.

Kürt sorununun tarihsel sebeplerini de nihayet merak eden, birarada yaşamaya devam etmemiz için bir şeyler yapmak isteyen bir medya geliyor.

Bu bakımdan *Radikal*'in Mardin'de de gördüğüm afişlerine çok sevindim.

"Savaşma Konuş."

Bence "savaşma konuş" diyecek beş yüz bin insanı aramak için böyle bir çaba göstermek, medyanın bu tarihî süreçte izlemesi gereken yolu da gösteriyor. Medyanın netameli geçmişinden bir kopuşu ifade ediyor bu

söylem. 25 yıl iç savaş yaşamış bir ülkede medyanın bu türden bir yol göstericiliğe de fazlasıyla hakkı olduğunu düşünüyorum. Keşke bu hakkı bütün medya kullansa, kullanabilse..Ne çok şey değişir ancak o zaman anlarız.

Bu yüzden zaten, *Taraf* savaş karşıtı tutumuyla özel bir yere sahiptir.

Kürt sorununda algıyı tartışırken, "*Taraf*tan önce, *Taraf*tan sonra" diye söze başlamak da hakkaniyetin gereğidir. Çünkü kimseler alınmasın ama, Türk medyasında her ne oluyorsa "*Taraf*tan sonra" oluyor..

Sevgili dostum Selahattin Bulut, *Hadım* adını verdiği romanını Kürtçe yazdı. Kürtçesini okumuş ve çok sevmiştim. Kürtçe edebiyatın önemli bir eseridir *Hadım*. Konusunu bilmeyen kaldı mı sanmıyorum. İzninizle bu değerli romanın, Muhsin Kızılkaya'nın yaptığı enfes çeviriyle Türkçeye kazandırılmasının, Türk edebiyatına da önemli bir katkı olduğunu söylemekle yetineyim. Tabii bu roman elbette sadece üslup ve dil açısından değil, konusu açısından da insanı sarsan bir edebî metin. Bayram okumaları için listenize almadıysanız mutlaka alın derim. Herkese iyi bayramlar..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Büyük projeye doğru..

Orhan Miroğlu 18.11.2010

Lafı uzatmadan söyleyeyim, hazırlığı yapılan 'büyük proje' CHP'yi Kürt coğrafyasına yeniden taşımaktır. Bir taşla iki kuş vurulacak. AK Parti, Kürtlerin oylarıyla iktidardan uzaklaştırılacak ve Kemalizm'in Kürt toplumuyla ikinci buluşması sağlanacak.

Şimdi, BDP'nin bu 'kurtarıcı projede' ev sahipliği yapması isteniyor.

Kemalizm'in Kürt ve Kürdistan tecrübesinin yarattığı siyasi hafızaya rağmen, böyle bir projenin hayata geçmesi kolay olur mu, ya da gerçekleşmesi halinde nasıl sonuç verir? Kanaatimce Türkiye'nin siyasi gündemi bu iki temel soruyla alakalı bir yöne evriliyor.

Öcalan "silahlı mücadelenin miadı doldu" denmesine çok kızıyor, ama öyle görünüyor ki, Öcalan'ın tartışılmasına bile karşı çıktığı silahlı mücadelenin varlığı üzerinden hayatıyet bulan Kemalizm ve İttihatçılık, artık Türkiye'de darbelerin de silahlı mücadelenin de miadının dolduğuna inanmış görünüyor.

'Darbe Sahalarından' vazgeçip siyasi alana tahkimat yapan Kemalistler ve onların Ergenekon yapılanmasındaki müttefikleri İttihatçılar, CHP'yi yeni projeye hazırlamakla meşguller ve doğrusu Kürt savaşının devamı üzerinden siyasi istikbal elde etmenin peşinde değiller artık.

İlgi alanları Kürt siyasetinin silahlı kanadı değil, iki milyon oy alan sivil kanadı, yani BDP..

BDP'ye giden yol ise kuşkusuz Öcalan'ı ve KCK'yi böyle bir ittifaka ikna etmekten geçiyor.

Yaptığı açıklamalara ve değerlendirmelere bakıldığında 'büyük proje'nin AK Parti ile ilgili kısmında Öcalan'ın CHP'yle hemfikir olduğunu görmek çok zor değil.

Öcalan da KCK de BDP de, Kürt sorununun AK Parti'yle değil, devletle çözüleceğine inanıyor. Öcalan, Türkiye'nin bugünkü koşullarında çözüm için devlet kurumlarının, hükümetin siyasi iradesi ve kararı olmadan da kendisiyle müzakere yürütebileceğine inanıyor.

Başta ordu olmak üzere devletin kurumları sözkonusu olduğunda, Öcalan için sanki o daha Bekaa'dayken donmuş ve hiç ilerlememiş bir tarih söz konusudur. Bütün siyasi hayatı boyunca devletin güvenlik ve istihbarat kurumları dışında karşısında doğru dürüst ve sivil bir muhatap bulamamasının Öcalan'ın devlete öncelik veren bu fikrî algısının şekillenmesinde bir etkisi vardır mutlaka, ama asıl sebebin ideolojik bir tercih olduğunu düşünmek de mümkün aslında.

Bu ideolojik tercihlerin nedenleri ayrı bir yazının konusu. (Doğrusunu isterseniz bunu da benden daha iyi, Yalçın Küçük anlatır ve fırsat buldukça anlatıyor da.)

Benim üstünde durmak istediğim konu şu: Öcalan'ın ve KCK'nin onay vermesiyle kurulacak bir CHP-BDP İttifakı AK Parti'yi seçimlerde yenilgiye uğratabilir ve CHP, AK Parti'nin Kürt toplumundaki yerini alabilir mi?

Bu sorulara evet demek çok zor.

Bu sorulara evet diyebilmek için, CHP'nin ne kadar değiştiğini, değişebileceğini görmek lazım.

CHP için değişim Kürt sorununda Kemalist paradigmayı aşmak ve AK Parti'nin ilerisinde olmaya çaba göstermektir.

Oysa CHP'nin başaramadığı budur.

Mesela, Kılıçdaroğlu'yu her fırsatta Kürt kelimesini kullanmıyor diye eleştirenler, partinin asıl sahibi olan Kemalistlerin, bu kelimedenden hiç hoşlanmadıklarını görmezlikten geliyorlar.

Kemalistler, bu kelimenin çağrıştırdığı tarihten de, bu tarihin ortaya çıkardığı taleplerden de nefret ediyorlar.

Bu yüzden, onun Türkülerini yıllarca dinledikleri için, yolları Paris'e düşse ülkücülerin bile mezarını ziyaret etmekten çekinmeyecekleri Ahmet Kaya'nın mezarını ziyaret filan, bunlar boş şeyler..

Kimse böylesi değişim gösterilerine inanacak halde değil.

Kılıçdaroğlu korkuları yıkmaktan söz ediyor ama, bugün Türkiye'nin en çok korkan siyaset adamı bence Kılıçdaroğlu'dur. CHP'li seçmenden, İstanbul- Bağdat Caddesi'ndeki burjuvalardan, Ankara- Kavaklıdere'deki Kemalist bürokrasiden ve İzmir- Kordonboyu'ndaki İttihatçılardan korkuyor Kılıçdaroğlu.

Bu korku onu CHP için gerçek değişim alanı olan Kürt sorununda adım atmaktan alıkoymuyor, alıkoymadığı gibi karşısına çıkan fırsatları da değerlendirmesini engelliyor.

Celal Talabani Kürt siyasi tarihinin en önemli isimlerinden, Irak Devleti'nin de Cumhurbaşkanı. Talabani Paris'teki Sosyalist Enternasyonal Toplantısı'nda, Kılıçdaroğlu'yu ülkesine davet etti.

Ne önemli bir fırsat değil mi? Ama maalesef Kılıçdaroğlu, "Seçimden sonraya" diyerek, aslında tam da seçim öncesi gerçekleşirse önemi ve anlamı olacak bir daveti, uçaksavar gibi bir anda bertaraf etti.

Sebebi açıktır. Kılıçdaroğlu'ya oy veren seçmen Talabani'yi de Mesut Barzani'yi de aşiret ağaları, 'Amerikan İşbirlikçileri', Güney Kürdistan halkını da 'CIA Kürtleri' olarak gören bir seçmendir. Daveti kabul etmek kolay değil yani. Sonrası var işin. Bağdat'ta ne konuşulur Mam Celal'la? Kürt sorunu, PKK, Kandil. Hani nerede fikir, ne konuşacaksınız?

Allah muhafaza bir de Kek Mesut Barzani sizi Hewler'e (Erbil) davet etse, ne yapacaksınız! Muhtemel ittifakın BDP cenahına geline.

BDP'ye oy veren Kürt seçmenin de bu türden ittifaklara azami bir ihtiyatla yaklaştığını geçmişteki deneyimlerden anlamak mümkün.

2004 yılında SHP-DEHAP seçim ittifakı, DEHAP'ın 2002 seçimlerine göre 400 bin oy kaybetmesine yol açtı. DEHAP'lılar hatırlayacaklardır, Kürt seçmenden şunu açıkça duyardık:

"Karayalçın 1993-1996 konseptinin –Kürtlerin canını en çok yakan dönemin- sorunlularındandır. Nasıl olur da onunla ve onun partisiyle ittifak yaparsınız?"

Soru bugün de baki, fakat CHP-BDP ittifakı sözkonusu olduğunda, üstelik CHP'de tık yokken, Kürtlerin bu soruyu daha geniş bir tarihî dönemi akla getirerek soracaklarından hiç kuşku duymamak lazım.

Kemalistlerin ulus-devletine karşı bunca isyan, bunca ölüm, bunca gözyaşı bunun için miydi diye sorar Kürtler.

CHP'nin temsil ettiği Kemalizm'in bugün Kürt coğrafyasında hiçbir siyasi değeri yok.

Bunu sağlayan da AK Parti ve Kürt hareketidir. Şimdi bir paradoks yaşanacak sanki.

Kemalistler, Kürt hareketinin himayesinde Kürdistan coğrafyasına yeniden girmeye hazırlanıyor.

Hiçbir itirazım yok. Ama bunun olabilmesi için, Kemalist paradigmanın, Kürt sorununda iflas ettiğinin görülmesi gerekiyor.

Kısa vadede CHP böyle bir meseleyi tartışmaya bile hazır değil. Parti içi hizip kavgalarında gördük bu gerçeği, Kemalizm savunusu kıymetinden hiçbir şey kaybetmiş değil bu partide.

Bu durumda:

Altı okla giremeyeceğine göre, Diyarbakır'a BDP himayesinde girecek olan bir CHP ne işe yarar sorusu bir yana..

Diyarbakır'a hatıra binaen girecek olan bir CHP, hem BDP'ye oy kaybettirip, hem de Kordonboyu'na, Bağdat Caddesi'ne ve Kavaklıdere'ye giremez hale gelmez mi acaba?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Katile katil demeden' olmazmış..

Orhan Miroğlu 22.11.2010

BDP'nin, içinde her nedense DSİP'in ve EDP'nin adının geçmediği 'sol blok' teklifi CHP'de deprem etkisi yarattı.

Ben yine de, Kemalistlerle Kürtleri buluşturacak siyasi bir projenin rafa kaldırıldığını sanmıyorum. Çünkü böyle bir şey, seçimlerle sınırlı bir hadise değildir.

Osman Baydemir'in bir televizyon kanalında söylediği gibi, bir gün dağdan incek olanların bir kısmı hakikaten CHP'ye gidebilir, bir kısmı da BDP'yi tercih edebilir.

Doğrusu ben bu konuda farklı düşünüyordum, Osman Bey kadar ileriye göremediğimi itiraf edeyim. Dağdan bir gün incek olanlar, BDP'yi bile yeteri kadar homojen bulamayabilir, beğenmeyebilirler ve KCK'de siyaset yapmaya devam ederler diye düşünüyordum.

Normali de bu aslında, bu insanlar dağa, bir gün dönüp de CHP'de siyaset yapmak için çıkmadılar ki..Ama Kemalizm hayranlığı farklı sonuçlara yol açabilir tabi.

Her neyse, CHP'liler, şimdilik BDP'nin yaptığı türden tekliflere kapalı olduklarını açıkça ifade ettiler. İfade ederken de doğrusu karşılıksız bir aşkın peşinde koşturup duranlara, CHP'nin hâlihazırdaki Kürt algısının ne olduğunu bir kez daha gösterdiler.

Taraf dâhil, bu vesileyle CHP hakkında yazılan yazılarda, 'değişime tolerans' tanıma fikri öne geçmişti.

Ahmet Altan mesela, CHP'ye –değişimin hatırına- daha fazla tolerans tanınmasını istiyordu.

Değişmek isteyen toleranslı davranmak kötü bir şey değil. Ama CHP'nin bunu hak ettiği inancında değilim. CHP konusunda, Ahmet Altan kadar toleranslı olmadığımı Kürt İttihatçılar da fark etmiş, üzölmüşler azıcık, ve 'PKK'nin Kalem Kanadından' birine karalama yazılarından birini daha yazdırmışlar. 'Kalem Kanadı' heval, benim perşembe günü yazdığım yazıya bayağı öfkelenmiş.

"CHP konusunda, bu kadar bağılı olduğun adamın bile –Ahmet Altan'ın- gerisinde kaldın" demeye getiriyor. Sonra AK Parti'den milletvekili olacağımı yazıyor..

Perşembe günü yazdığım yazının cevabı değil bunlar, benim amacım da doğrusu bu yazıya cevap yazmak değil. *Taraf* da, benim *Taraf*'ta yazmam da üç yıldır PKK medyasının 'milli meselesi' halinde önemini korumaya devam ediyor.

Son yazıda, 'özel savaş aygıtı' olmaktan çıkmışım, '*Taraf* gazetesinin Kürt kökenli folklorik yazarı' olmuşum! Eh bu da 'PKK'nin kalem kanadı' için fena ilerleme sayılmaz. Fakat yazının AK Parti'yle ilgili kısmı tamamen dedikodu. Siyasi yasaklı olduğumu bilmeyenler için hatırlatmak isterim, Anayasa Mahkemesi'nin DTP'yi kapatma kararında, 2007 yılının sonlarında partiden ayrılmama rağmen, bana da beş yıl siyaset yasağı çıktı. Bu yasak 2014 yılında bitiyor, bu zamana kadar siyasi partilere üye ve yönetici olamayacağım gibi, aday da olamam.

Bu kadarla kalsa iyi. Bugün yargılandığım davalarda işlediğim iddia edilen suçlar, 'devlete karşı işlenmiş suçlar' kapsamındadır ve herhalde tümünden beraat etmem mucize gibi bir şey olur. Bilindiği gibi, devlete karşı işlenmiş suçlar siyasete engeldir. Dolayısıyla birkaç yıl da buradan ekleyin, fiili siyaset benim için epey uzak bir tarih demektir. Doğrusu bu tarihi beklemeye niyetim de merakım da yok benim. Ama 'PKK'nin kalem kanadı' adına yazı yazan hevaler, beni habire AK Parti'den milletvekili yapıp duruyorlar.

Asıl konuya devam edeyim. CHP'de olup bitenler, Kemalizm'in yaşadığı krizden başka bir şey değil aslında.

Kemalistler yaşadıkları siyasi krizi bu yeni tarihsel şartlarda, yeni taktiklerle atlatmaya çalışıyorlar. Kılıçdaroğlu Diyarbakır'a daha sık gidecek, karşılayanların sayısı her defa birkaç yüz kişi artacak, taksici Reşo kardeşimizin bu seferlik çayını içti, gelecek sefere Reşo'yla kaburga dolması filan yiyecek ve her gidişinde gençlerin kendisine sordukları sorulara hayretler içinde kalıp, "Diyarbakır'a demokrasi gelmiş" diyecek..

Ne yapayım, Diyarbakır Dört Yol'da Ecevit'i (Karaoğlan) dinlemiş ve o günlerdeki halk teveccühünü görmüş biri olarak bu tarz bir değişimi anlayabilecek durumda değilim ben.

Kürt sorununda Kemalizm'in farklı zamanlarda bu halka neler yaşattıklarına takılıyor aklım ve değişimin de, yüzleşmenin de olmazsa olmazı olan bu netameli tarih bakımından bugünkü CHP acaba nerede duruyor, anlamaya çalışıyorum.

Bana kalırsa, CHP'nin Kürt siyasetiyle ve Kürtlerle ilgili algısının bugün durduğu yeri en iyi Şahin Mengü tarif etti:

"Bu iş kolay bir iş değil.(İttifak) Bunu CHP daha önceden yaşadı. İlk önce insanlar terörü ve katil başını kabul edecekler. Onların katil olduğunu kabul edecekler. Ondan sonra da düşünüyoruz. Yoksa katile katil demeyeceksin, teröre terör demeyeceksin, terörist başını adres göstereceksin ben de senle iş birliği yapacağım. Buna Cumhuriyet Halk Partisi'nde hiçbir babayiğidin yüreği yeter mi bilmiyorum."

Mengü çok haklı, CHP'de hiçbir babayiğidin yüreği yetmez böyle bir şeye.

Ama Kürt İttihatçıların yüreği bu açıklama karşısında biraz soğur mu, karşılıksız aşklarını oturup yeniden düşünürleri mi, bundan emin değilim işte.

'Sol' ittifak diye, nasyonal sosyalist sola işaret etmek, Kemalizm'e bunca hayranlık, Ergenekon sürecinde suspus olmak, arada bir Güney Kürdistan'ı ikinci İsrail olarak tanımlamak, JİTEM davalarına kayıtsızlık, bütün bunlar işe yaramıyor ve Kemalistler böyle şeylere beş para değer biçmiyorlar..

Öcalan'la 'diyalog ve müzakere' sürecinin başladığı bir dönemde, CHP filmi başa sarıyor, bir halka karşı bu partinin işlediği soykırım suçu dâhil bütün insanlık suçlarını Kürtlerin unutmamasını istiyor ve BDP'yi 'Katile katil' demeye davet ediyor!

Böyle bir davet AK Parti'den gelseydi yer yerinden oynardı.

Ama ne BDP'de, ne 'PKK'nin Kalem Kanadında' bir itiraz oldu Mengü'nün açıklamasına.

Arapçada ammo derler, amca demektir. Bir zamanlar Midyat'ta Ammo Raif adında bir arzuhalci yaşardı. Avukatlık bürolarının pek olmadığı zamanlarda, köylüler Ammo Raif'e arzuhal yazdırmak için sıraya girerlerdi.

Gel zaman git zaman, avukatlık büroları çoğaldı, ama Ammo Raif'e arzuhal yazdırmak isteyenlerin sayısında bir azalma olmadı.

Midyat adliyesine gelip de, ona arzuhal yazdırmayanın yüreği rahat etmezdi sanki..

Onun yazdığı arzuhalleri överdi köylüler ve şöyle derlerdi:

"Kalemê Ammo Raif bı jexre!" Yani, "Ammo Raif'in kalemi zehir gibidir!"

Bizim İttihatçılar, tıpkı Ammo Raif'e arzuhal yazdırmak isteyen köylüler gibi davranıyorlar.

Anlaşılan, arzuhallerini CHP'deki Kemalistlere yazdırmayınca kadar yürekleri hiç soğumayacak..

Ama karşılıklarına çıkan kadersizlik gerçekten çok büyük

Arzuhalin yazılması için 'katile katil' diyecekler!

Katil-mağdur mevzuunda, rol değişimi talebi, Kemalizm'in yeni Kürt politikasının durduğu yeri gösteriyor.

Oryantalizm ve edebiyat

Orhan Miroğlu 25.11.2010

Naipaul'a, yapılanların bana *Kuzuların Sessizliği* filmini hatırlattığını itiraf edeyim.

Ha *Kuzuların Sessizliği*'nde anlatılan Dr. Hanibal Lecter, ha Naipaul!

Dr. Lecter insan eti yiyen bir ruh hastası, bir katildir ve bir hapishaneden diğerine özel bir uçakla taşındığı sahne gerçekten unutulmazdır, seyrederken insanın tüyleri ürperir..

İneceği uçağın dört bir yanını sarar özel güvenlik birimleri. Dr. Lecter'in yüzünde gözlerini açıkta bırakan ama ağzını ve burnunu kapatan demirden bir maske vardır.

THY yetkilileri Naipaul hakkında yazılanları okumuş olmalılar ki, "bu tehlikeli yolcuyu Türkiye'ye getirmek kolay da nasıl koruyacağız?" diye telaşa kapılmışlar.

Yetkililer güvenlik tedbirleri uygulamak için organizasyonu düzenleyenleri aramışlar.

Oysa El Beşir Türkiye'ye geldiğinde böyle bir korku yaşanmadı.

Soykırım suçlusu El Beşir elini kolunu sallaya sallaya Türkiye'ye geldi ve gitti.

Bir yazarı, ilk kez geleceği bir ülkede bu tarz bir infazla karşı karşıya bırakmak, onu kendini tanıyamaz hale getirmek, korkunç bir şey. Bu manzaraya her ne gerekçeyle olursa olsun, katkıda bulunanların samimiyetle davrandıklarına ve meselelerinin sömürge aydını olarak suçladıkları Naipaul'a karşı, 'Doğu'dan, yana tutum almak olduğuna zerre kadar inanmıyorum.

Çoğu Naipaul'u okumamıştır bile. Çünkü hiç biri onun, *Among the Believers- İnananlar Arasında* adını taşıyan kitabından tek kelime söz etmiyor. Söz etmeye de cesaretleri yok aslında.

Naipaul, belki sert bir üslupla, Müslümanların 'kimlik imhası çabalarını, kolonyal yönetimlerin kimlik imhası çabalarından daha vahim ve tehlikeli' buluyor.

İtirazınız niçin bu kabul edilemez üslubu eleştirmenin ötesine varamıyor da Naipaul'un otuz yıl önce ileri sürdüğü bu fikrin özüne ilişkin bir şey söyleme gereği duymuyorsunuz?

Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihiyle yüzleşerek, böyle bir konuyu tartışmaya cesaretiniz mi yok?

Fetih kültürünün Türkiye'de hâlâ savunuluyor olmasının, Milli Eğitim programlarını modernleştirme projelerine bile Fatih adının verilmesini nasıl izah ediyorsunuz?

Fatih kelimesinden daha güzel bir kelime yok mu şu Türkçede?

Batı'nın oryantalizmi kötü de, milliyetçilik ve Müslümanlıktan beslenen Doğulu oryantalizm çok mu iyi?

Ey Naipaul'a linç törenine kalemleriyle katkı sunanlar, sorarım size, Batı sömürgeciliği döneminde, hangi sömürge halkın kendisi de, dili de, kültürü de yüzyıl boyunca sistemli olarak inkâr edildi?

Hangi sömürgeci ülke, sömürgeleştirdiği bir halkı yüzyıl boyunca yeryüzünden silmek için yığınla proje-program tasarlayıp durdu, katliamlar yaptı?

Ve yeryüzünde nerede, milyonlarca insanın konuştuğu bir dil, 21 yy'da bile, mahkeme kayıtlarına 'bilinmeyen bir dil' olarak geçiyor?

Bu konulara dair yazılarınız, fikirleriniz hani nerede?

Parta Chatterjee, "modernlik kavramının kabul edilmesi yoluyla, 'Doğulu' milliyetçilikler oryantalist mirası güçlendirmiş ve sürdürmüşlerdir" diye yazar.

Bu oryantalist mirasın içinde İslami kültürün ve geleneğin oynadığı rolü tartışmak daha zor, ama Naipaul'u çarmıha germek çok kolay, öyle mi?

Bilmiyor musunuz ki, Türk oryantalistlerin, Kürtleri Türkleştirme projeleri, Batılıların yerlileri terbiye etme projelerinden –daha fazla bir zaman sürmüştür. Sömürgecilik yeryüzünde bitti, sömürge ülkeler bağımsız birer devlete dönüştü, ama Türk oryantalizmi –hâlâ Kürtleri medenileştirmenin peşindedir.

Bugün İstanbul'da gerçekleşecek toplantıda tartışma konularının başlıcaları şunlar:

» Dijital Çağda Edebiyat

» Endüstrileşme, Kitlesellik ve Edebiyat

» Avrupa Edebiyatı, Sınırlar, Yeni Tanımlar

» Edebiyat Coğrafyaları

Türkiye'de yapılan edebiyat, çok dilli bir edebiyattır. Türkçe ve Kürtçe edebiyat var Türkiye'de. Milyonlarca insanın konuştuğu Kürtçede edebiyat yapan, hikâye, roman yazan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı yazarlar var. Ermenice edebiyat yapan yazarlar var.

Türkçe dışında yazı yazan yazarlar, bu toplantıya davet aldılar mı bilmiyorum.

Türkiye edebiyat coğrafyasının, çoğul karakterini kimseler anlatacak mı bu toplantıda, onu da bilmiyorum.

Fırsat bu fırsat, Türk edebiyatındaki oryantalizmi tartışmak lazım.

Türk edebiyatının kaba oryantalizm örnekleriyle dolu romanları bugün de Türkiye'de harıl harıl satılıyor ve bu romanlara yenileri ekleniyor.

Namık Kemal'in *Cezmi* adlı romanında Kürtler, 'mezhebi, meşrebi olmayan bir halk' olarak anlatılıyor.

Mükerrem Kamil Su'nun romanı *Sevgim ve Izdırabım*'da, romanın kahramanı Ağrı Dağı'ndaki isyancılara bomba yağdırmaya gider ve uçağı düşer.. Bir Kürt kızı onu kurtarır. Bundan sonrası köle-efendi ilişkisidir.

Refik Halit Karay'ın *Yezidin Kızı* romanında anlatılan Yezidi kızın medeni davranışlarına yazarın duyduğu hayret, ancak oryantalizmle açıklanabilir.

Kerime Nadir'in *Dehşet Gecesi* Kürtlerin fiziksel özelliklerine duyulan korkuların ifadeleriyle doludur ve ayıp bir romandır..

Tarık Buğra'nın, Erol Toy'un ve Kemal Tahir'in romanlarında anlatılan ve genel olarak 'Türk olmayanlar' diyebileceğimiz kimseler, sanki, kötülük yapmak için dünyaya gelmiş gibidirler. Birini öldürmeyince, ya da taze insan kanı görmeyince erkekliği bile uyanmayan kişilerdir bunlar..

Hilmi Yavuz ve diğerleri Naipaul'a karşı çıkarken bu romanları ve bu romanlardaki oryantalizmi hatırlıyorlar mı, ya da hayatları boyunca hiç hatırlama gereği duydular mı?

Mesela şu satırlarla bir romancı ve bir edebiyat adamı olarak Türkiye'de kaç kişi yüzleştiğini iddia edebilir acaba?

"Bunlara aşağı yukarı vahşi denebilir. Hayatlarında hiçbir şeyin farkına varmamışlardır. Bütün bildikleri sema ve kayadır. Bir ayı yavrusu nasıl yaşarsa o da öyle yaşar. İşte Ağrı'dakiler bu nevidendir. Şimdi siz tasavvur edin, bir kurdun, bir ayının bile dolaşmaya cesaret edemediği bu yalçın kayaların üzerinde bir hayvan hayatı yaşayanlar ne derece vahşidirler. Hayatlarında acımanın manasını öğrenememişlerdir Hunhar, atılgan vahşi ve yırtıcıdır. Çok alçaktırlar. Yakaladıkları zaman sizi bir kurşunla öldürmezler. Gözlerinizi oyarlar, burnunuzu keserler, tırnaklarınızı sökerler ve öyle öldürürler!.. Kadınları da öyleymiş." (Esat Mahmut Karakurt, 1 Eylül 1930, *Akşam* gazetesi)

Ne olsaydı biliyor musunuz, Kürtlerin bir Edward Said'i olsaydı, Türk oryantalizmini görmezlikten gelip bize Batı oryantalizmini hedef gösterenler, biraz utanır, Türkiye'de sokağa bile çıkamazlardı..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şah ve Sultan

Orhan Miroğlu 29.11.2010

Roman ve sanata ilgi söz konusu olduğunda, 'bir yere ait olma ihtiyacıyla' davranmak, insanı üzen sonuçlar yaratabilir.

Çünkü roman dâhil, bir sanat eserinden haz almak için, 'bir yere ait olma' duygusundan uzaklaşmak gerekir.

Bir sanat eserini, bu duygudan uzaklaşma gereği duymadan keşfetmeye çalışmak imkânsız bir şeydir aslında. Bu duyguyla aranıza bir mesafe koymayı başaramamışsanız, çok değerli bir eser, bir anda değersiz bir şey haline gelebilir.

Ama sadece sizin gözünüzde..

Tersi de olabilir aslında, mesela okuduğunuz bir romanın hiçbir yazınsal değeri yoktur da, sizin ait olduğunuzu hissettiğiniz dünyayı olumlamaş olmasının hatırına, onu çok sevebilir, hak etmediği bir yere koyabilirsiniz.

İskender Pala'nın son romanı *Sultan ve Şah*'ı okuduğumda içimden işte dedim, okurların 'bir yere ait olma' ihtiyacını harekete geçirecek kışkırtıcı bir roman daha!.

Yazarının amacından bağımsız olarak, okurun 'bir yere ait olma' duygusunu harekete geçirmeye son derece müsait bir konusu var *Şah ve Sultan*'ın.

İskender Pala, Yavuz Sultan Selim ve Şah İsmail arasında Çaldıran'da geçen kanlı savaşı anlatıyor çünkü.

Alevi toplumunun yaşadığı tarihsel travmanın kökleri Çaldıran'da yatıyor.

Alevi ve Sünniler çok farklı bir yerden bakarlar Çaldıran'da yaşananlara.

Sabiha Gökçen Havaalanı'nın adı değişsin diye yazdığım yazılardan sonra adı Yavuz Sultan Selim olan okulların adının değişmesi için yazı yazmamı talep eden okurlardan epey mail aldığımı hatırlıyorum.

Zorunlu din dersi, Alevileri ne kadar çok incitiyorsa, bugün adı Yavuz Sultan Selim olan okullara çocuklarını yollamak zorunda kalmaları, kabul etmek gerekir ki, bir o kadar daha incitiyor.

Doğrusu bu ülkede, *Şah ve Sultan* romanını ' bir yere ait olma' ihtiyacı duymadan okumayı becerebilecek okurun bulunduğunu sanmıyorum..

Tıpkı birçok Kürt okurun, Tarık Ali'nin, *Selahaddin'in Kitabı* adını taşıyan romanını okurken, 'bir yere ait olma duygusunu' kuvvetle hissetmeleri gibi, Yavuz'un ve Şah İsmail'in anlatıldığı bir romanda aynı duyguyu, Alevi ve Sünni okurun hissetmesi de kaçınılmaz bir şeymiş gibi geliyor buna.

Çaldıran'da açılan yara kapanmadı çünkü. Çaldıran'ın yol açtığı toplumsal hafıza da unutulmadı.

Bu hafızayı güçlendiren vakalar tarihsel bir süreklilik içinde, Alevilerin toplumsal yaşamından hiç eksik olmadı. Dersim, Çorum, Maraş ve Madımak..

Bu tarihsel olayları anlatacak bir romanın, 'bir yere ait olma' duygusunu hissetmeden okunabileceğini düşünmemek gerekir.

Aynı şey Kürt okurlar için de geçerlidir bence.

Batı'yla Doğu'nun karşı karşıya kaldığı uzun bir tarihsel dönemde Müslüman ordularının Başkomutanı Selahaddin Eyyubi'nin, herhangi bir tarih anlatısında veya bu tarihî dönemi konu edinecek bir romanda, Kürt Selahaddin Eyyubi olarak tasavvur edilmesi Kürt okurlar için büyük önem taşıyabilir.

Kürtler, Selahaddin Eyyubi'nin; tarihsel olarak mümkün olup olmadığına bakmadan, 'Kürt Davasına' daha fazla katkıda bulunmuş bir lider kimliğiyle anlatılmasını beklerler. Tarık Ali'nin romanı *Selahaddin'in Kitabı* Kürtler arasında böyle bir beklentiyle okundu desem abartı olmaz.

Birkaç yıl önce romanı elime aldığımda, Tarık Ali'nin entelektüel birikiminin, yazdığı romanlara katacağı değeri de düşünüyor ve onun kaleminden çıkmış roman kişisi Selahaddin Eyyubi'yi büyük bir merak içinde ve bir an önce okumak istiyordum.

Tarık Ali'nin anlattığı Selahaddin, gerçek Selahaddin'den farklı biri değildi aslında.

Roman kişisi Selahaddin, Kürtler arasında düşünüldüğü gibi, 'kendi milleti için' yapması gerekeni yani Kürt kabilelerini derleyip toparlayıp tarih sahnesine çıkarmak manasında 'ulusal bir vazifeyi' ifa etmemiş olsa da, yaşamında iyi kötü Kürtlüğe dair bir şeyler barındırıyor ve doğrusu Batılı düşmanları onun Müslüman Arapların Sultanı olmuş bir Kürt olduğunu biliyorlardı.

Diyeceğim, bu türden tarihî romanların, gerçek yazınsal değerleriyle kendilerini kabul ettirmeleri bir hayli zordur.

Tarihsel romanlar, genel olarak bakıldığında estetik değerleriyle değil, ele aldıkları konuyla önem kazanırlar. Bu, sıradan okuru tatmin edebilir, ama gerçek edebiyat okuru için bir mana ifade etmez. Gerçek okur, okuduğu roman tarihî roman da olsa, onda estetik değerler arar.

Tarihsel roman yazarı iki şeyden birini tercih etmek zorundadır.

Ya romanını yazmak için seçtiği tarihsel konu ve o konuya mal olmuş kişiler hakkında sayfalar dolusu konuşarak, roman sanatını bu yolla tarih anlatma merakına feda edecektir, veya bu tarihsel konu ve hakikatlerle okurun gerçek bir yüzleşme yaşaması için, edebiyat zemininden kopmadan, bir romanda olması gereken estetik değerlere bağlılıktan asla taviz vermeden romanını yazıp bitirecektir.

Tarih bilgisi tarihsel roman için gerekli olsa da –İskender Pala romanını yazmak için altmış kitap okuduğunu söylüyor- kanaatimce romanda kurgu ve anlatım, daha önemlidir. Gerçek okur, tarih okumak istese, zaten bunun için romancıya ihtiyaç duymaz, ama gerçek okurun okumak istediği, estetik kaygılarla kaleme alınmış romandır.

Dolayısıyla romancının tarihselciliği bir yana bırakması gerekir. Tarihi yorumlamak romancının işi değildir. Milli edebiyat dönemlerinde, Stalin Rusyası'nda yapılan edebiyat böyle bir edebiyattı. İsmarlama yazarlar, ısmarlama romanlar yazıp durdular.

Romancı geçmişî tartışır elbette, ama bu tartışmanın şimdiye ne kattığını hesaplamak zorundadır.

Tarih romanı yazarlar, canımızı yakmaya devam eden herhangi bir tarihsel hafızaya yeniden dokunmuş olurlar.

Bu dokunuştan her yazarın beklediği farklı bir şeydir aslında.

İskender Pala kendisini bu romanı yazmaya götüren süreci, anlatırken şöyle diyor:

“Düşündüm ki Kürt meselesinden sonra önümüzde yakın vadede görünen bir açılım var: Alevi açılımı. Bunu bir problem olarak ortaya çıkarmaktansa ben bir kitap yazayım, bunun bir problem olmadan çözülebilecek bir barış alanı olduğunu anlatayım istedim.”

Tarihsel roman konusunda bu açıklıkla konuşmak cesur bir davranış.

Üstelik bu cesareti, Türkiye'nin en önemli iki sorunu üstünden, göstermek takdir edilecek bir tutum.

İskender Pala, *Şah ve Sultan*'da okura bakın size tarihi yanlış anlattılar, Şah İsmail de Yavuz Selim de aslında çok farklı kişilerdi deyip böyle bir şeyi ispat etmenin peşinde koşmuyor.

Ya da Turgut Özakman gibi, “Ey Millet, tarihimizi kuran kişileri unutturmaya çalışıyorlar, varlığımızı borçlu olduğumuz bu kişileri sakın ola ki kimse unutmasın!” diye, roman açısından hiçbir değeri olmayan acayip metinlerle çıkmıyor karşımıza. .

Ve İskender Pala, Elif Şafak'ın *Aşk* romanında yaptığı gibi, Alevi veya Sünni inanç kaynaklarındaki mistik değerleri yüceltmek için de yazmıyor romanını.

Romanını barış için yazdığını söyleyen bir yazar var karşımızda.

Gerçekten böyle mi peki, anlamak için, *Şah ve Sultan*'ı, 'bir yere ait olma ihtiyacı' hissetmeden okumak gerekiyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Her gün hüzün..

Orhan Miroğlu 02.12.2010

 Her gün hüzün.. Christy Brown, bütün dünyada, daha sonra başarılı bir filme konu olan, **Sol Ayağım** adlı otobiyografik romanıyla tanındı. Babası Dublinli bir işçiydi ve Brown'un yirmi iki kardeşi vardı.

Christy Brown beyin felci geçirmiş engelli bir insandı ve sol ayağı dışında, vücudundaki herhangi bir organını kontrol edemiyor ve kullanamıyordu.

Brown, birbirinden güzel romanlar yazdı.

Her Gün Hüzün bildiğim kadarıyla Türkçeye çevrilen ikinci romanı.

Tekerlekli sandalyeye mahkûm bir insan ve onun toplumsal yaşama katılamayışının yarattığı hüzün.

Her gün hüzün duyarak yaşamak ve bu hüzün içinde yaşadığı aile ortamını, aile bireylerini gözleyerek hayata tutunma çabası..

Bedensel engeli olmayan insanlar tarafından fark edilmediğinden emin olarak, paylaşılması güç bir dünyanın kıyısına yapışıp kaldığını hissederek yaşamak.

Christy Brown, romanında bunları anlatıyor işte.

Onun kaleminden çıkmış bu romanın konusu "Her Gün Hüzün".

Türkiye'de bu hüznü her gün hissederek yaşamak zorunda kalan milyonlarca engelli yurttaşımız var.

Sorunlarını ve haklarını az konuşuyoruz ve yaşadıkları hüznün farkında değiliz ne yazık ki.

Engelli insanların kullanabildiği haklar bakımından Türkiye'yle AB ülkeleri arasında muazzam farklar var.

Engelliler Haftası'nda gündeme gelecek ve tartışılacak mı bilmiyorum, ama haklar bakımından Türkiye'de durumun, Avrupa'ya göre ne düzeyde olduğunu görmek gerekiyor.

Pazartesi günü Almanya örneğinden yola çıkarak Türkiye ve AB ülkeleri kıyaslaması yapacağım. Somut haklar ve bu hakların Türkiye'de de kullanılabilmesinin olanakları üzerinde durmak lazım.

Türkiye'de Anayasa değişikliği için yapılan referandumda, engelli vatandaşlara pozitif ayrımcılık hakkı getirildi. Kuşkusuz bu önemli bir ilerleme. Ama şimdilik sadece kâğıt üstünde bir ilerleme. Pozitif ayrımcılık için hangi haklar hayata geçecek, bunun için yasal düzenlemeler ne zaman yapılacak, çok belli değil.

Türkiye'nin en temel sorunlarından biri olan bu konunun, hak ettiği ölçüde tartışmaya açıldığını söylemek çok zor. Engelli ailelerin umutlu bekleyişleri sürüyor.

Bir engelli oğlum var ve bu yıl ilk kez oy kullandı. Oy kullanacak yaşa geldi Zerdeşt.

Zerdeşt konuşamıyor, ama onunla ilgili olsun olmasın konuştuğumuz her şeyi anlıyor ve dinlemesini biliyor.

Referandum günü, sandık başına gitmeden önce ona durumu anlattım.

Zerdeşt hayatında ilk kez oy kullandığı o günde, kendisi ve onun durumunda olan milyonlarca insanın haklarında bir değişim olma ihtimali için oyunu verdiğini az çok biliyordu.

Aradan bunca zaman geçti, ama henüz onu karşıma alıp oy kullandığı ve "evet" dediği için –"hayır" ve "evet" demenin ne anlama geldiğini çok iyi biliyor Zerdeşt- elde ettiği haklardan söz edemedim.

Aramızda zamanla gelişen ve onun ne demek istediğini çokça soru sorarak anlamaya çalıştığımız tamamen özel bir iletişim dili var tabii.

Milyonlarca engelli ailesi gibi, umutlu bir bekleyiş içindeyim şimdilik, ama bu yazıyı yazdığım gece, Zerdeşt, annesiyle beraber uyuduğu yatakta, uyumadan önce annesine artık biz olmadan sokağa çıkmak, markete ve sinemaya tek başına gitmek, otobüse, minibüse tek başına binmek ve benim çevremden tanıdığı dostlarımı arkadaşlarımı bensiz ziyaret etmek istediğini anlattı.

Zerdeşt'in kendisi olmak ve yardımsız yaşamak isteği doğrultusunda ortaya koyduğu bu talepler, aslında, onu ne kadar büyük bir hüznün beklediğini de gösteriyor.

Çünkü on dokuz yılı bulan hayatında, ilk kez bizi yanında istemiyor.

Biz olmadan hayatın içine dalıp orada tek başına yaşamak istiyor artık.

Ne kadar mantıklı ve ne kadar insani, ama bir o kadar da hüznü, değil mi?

Hüznü çünkü, Zerdeşt biz olmadan hayatın içine dalıp yaşamak istiyor ama ne yazık ki bu isteğini mümkün kılacak fizikî ve zihnî güce sahip değil.

Bu yüzden işte hüznü bekliyor onu.

Her gün hüznü..

Bu hüznü bütünüyle yok etmek kolay değil, ama katlanılabilir hale getirmek mümkün elbette..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pelin'in hikâyesi ve Christy Brown..

Orhan Miroğlu 06.12.2010

Üç çocuğu da Avrupa'da doğmuş bir akrabam var. Zaman zaman onunla konuşur, hal hatır sorarız. Söz döner dolaşır engellilerin Avrupa'da kullandığı haklara gelir.

O yaşadıklarını anlattıkça, Avrupa Birliği ülkelerinde engellilerin kullanabildiği hakların henüz çok uzağında olduğumuzu anlar üzüldüm.

Anayasa değişikliğiyle kabul edilen engellilere pozitif ayrımcılık hakkını hayata geçirmek nasıl mümkün olacak, bana öyle geliyor ki, asıl mesele bu.

AB ilerleme sürecinde her şeyi konuşuyorum. AB müktesebatı söz konusu olduğunda, belki de hiç konuşmadığımız konu, AB lkelerinde engellilerin sahip olduğu haklar konusudur.

Bu hakların Avrupa toplumunda eriştiği aşamayı bilmek son derece önemlidir.

Nüfusunun yüzde onundan fazla, engelli olan bir ülkede, yasal değişiklik, elbette yeterli olmaz.

İşe yarar bir zihniyet değişimi gerekir. Üniversitelerde bu konuya ilişkin dersler konulması yeni bir ilerleme olacaktır, ama bu yetmez, Milli Eğitim müfredatının da yeniden düzenlenmesi gerekir.

Avrupa’da yaşayan ve onunla bu konuyu paylaştığım akrabam uzak değil, çok yakın biri. Feyyaz benim halamın oğlu.

12 Eylül’de Türkiye’yi terk etmek zorunda kaldı. Feyyaz’la benzer bir kadersizliği yaşadık. Onun iki kızı bir oğlu (adı Mem-Lorin), benim bir oğlum engelli olarak yaşamını sürdürüyor.

Feyyaz’la Almanya’da engellilerin kullandığı hakları konuşuyoruz epey zamandır. Geçenlerde bana yazdıklarını, paylaşmak istiyorum:

“Mem-Lorin’in tatil yaptığı köye gittik, Mehtap’la.(Mem-Lorin’in annesi) Engelli bir ferdi olan aileler, yılda altı hafta, burada konaklayabiliyor. Engelli bir fertleri olan ailenin yükünü hafifletmek, özellikle ebeveynlerin de birbirlerine zaman ayırıp, ruhsal sağlıklarına katkıda bulunmak amaçlanıyor. Bu altı haftanın giderlerini BAKIM SİGORTASI ve **LANDSCHAFTSVERBAND (eyalet hükümetinin ortak yapılması gereken işlerini yapan kuruluş)** karşılıyor.

Konaklama ve Yaşam Desteği Bakım Merkezi’ni, aile kendisi buluyor. Bir otel arar gibi.

Uzman birkaç kişi biraraya gelip, böyle köyler kurabiliyorlar. Gerekli kriterlere uygun duruma gelince, sağlık sigortaları bu oluşturulan Sosyal **Merkezi** tescilledikten sonra, çalışabiliyorlar. Bu merkezlerinde kendi içlerinde geliştirdikleri branşlar var. Tıptaki gibi. Bu altı haftada engelli kişiyi belli bir konuda eğitebiliyorlar Konuşma, yürüme, banyo kullanma, temizlik, konsantrasyon, uyumak, vs. gibi.

nemli bir nokta da askerlerin bu alanda görevlendirilmesi. Bakıma muhtaç insanlara yapılan hizmetlerin tümünü nakit olarak karşılamak, çok pahalı bir olay.

Askerlik hizmetlerini, isteyen herkes, sivil kuruluşlarda çalışarak, yapabiliyor.

Askerlik yapan gençler, bakıma muhtaç insanların hizmetine veriliyorlar.

Örneğin, bir babanın bakıma ihtiyaç varsa, askere gidecek olan oğlu ‘Ben babama bakarak, askerliğimi yapmak istiyorum’ diyebilir. Bu her zaman kabul görüyor.

Mehtap, yerel yönetime başvurup, sivil bir askerin yemeğini pişirmek için yardımına gelmesini isteyebilir. Bu sivil asker gençler, okullarda, derneklerde ve ihtiyaç olan, hukuki statüsü olan her kuruluşta bedava çalışabiliyor.

Federal Almanya’da, her şey Anayasa ile başlıyor. Birinci madde şöyledir:

İnsan Haysiyeti dokunulmazdır.

Bir insanın, bedensel fonksiyonları, zihinsel yetenekleri ya da ruhsal sağlığı, yüksek bir ihtimalle, altı aydan daha fazla bir sürede, tipik yaş seviyesine uygun bir standartta değilse ve bundan dolayı toplum yaşamına girişi sekteye uğruyorsa, bu durumdaki insanlar engellidir.

Kişi; yaşamının sekteye uğrayacağı beklentisi içindeyse, bu durum, onun engelliliğin tehdidi altında olduğu anlamına gelir. (Yani kişi engelli değilse, ama engelli olma tehdidi altındaysa, haklardan yararlanabilir.)”

Mem-Lorin’in kızkardeşi Pelin’in hayat hikâyesi, yaşadıkları ve elde ettiği başarılar ise çok öğretici.. Babası benim “Her Gün Hüzün” yazısını okuduktan sonra, Pelin’in hikâyesini şu sözlerle özetlemiş. İnsanın içine işleyen bu hikâyenin bir gün Pelin’in yazacağı bir kitaba konu olacağından hiç kuşku yok benim:

“Christy Brown’ı bana tanıtmış oldun. Teşekkürler.. Pelin’le bunu konuşacağım. Abartmadan yazabilirim: C. Brown’ın ikinci parçası da Pelin’dir.

Hastalığı, resmî olarak dünyada 36 kişide var. Tüm eklemeleri engellidir. Doğduğu saatten itibaren 3,5 yıl hastanede kaldı. Çok iyi bir tedavi gördü ve görüyor. Bu güne değin dokuz defa ameliyat geçirdi. 3,5 yıllık tedavi için hastalık kasam iki milyon mark ödedi. Sonra evde tedavisine başladık.

Bu çok uzun ve anlatımı zor bir süreçtir. O’nu düzenli müzik okuluna ve yüzmeye götürdük. Bir enstrüman çalmak bana hasretti. Hasretimi onda gidermeye çalıştım. O’nu piyanoya yazdırdım.

O’na iki bin marka eski bir piyano satın aldım. Bu sırada çok kitap okuyordu. Onu düzenli olarak şehir kütüphanesine götürüyorduk. Resim çalışmalarına başladı. İlkokulda, tek engelli çocuktuk.

İlkokulu 11 tane pekiyi ile bitirdi. 4. sınıfta yerel gazetelere hikâyeler yazmaya başladı, lisede okulun senfonisine girmeyi başardı. İngilizceyi kendi kendine öğrendi. Müzik parçaları yazmaya başladı. Britanya’da, Galler’de yüzme yarışlarına engelli olarak katıldı, liseyi de birincilikle bitirdi.

Daha lisedeyken YEŞİLLER PARTİSİ’nin arşivinde bir kurs yaptı. Kendi tercihi olarak, Köln’de hukuk okumaya başladı. Bu şehir bize 60 km. uzaktadır. Sistem (ilgili kurum) ona bir Taksi sağladı.

Onu evden alıyor, Uni’ye götürüyor, akşam eve getiriyor. Bunu için ayda 3200 avro ödüyordu ve çok pahalıydı ama, bu onun yasal hakkıydı. Lahey Adalet Divanı’nda (Uluslararası Savaş Suçları Mahkemesi) staj yapma sınavını Almanya’dan tek kişi olarak kazandı.

Burada bir yıl staj yaptı. Bundan sonra yine iki kişi olarak Kolej auf London Üniversitesi’nin bir yıllık stajını kazandı. Bu arada Londra’da bir radyoda spiker olarak çalıştı. İki tane piyano konseri verdi. Yine 2009’da NRW eyaletinin en çalışkan ödülüne devletçe layık görüldü. Bu ödül töreninde, devlet bakanı, okulu bitirdiğinde isterse hemen Dışişleri Bakanlığı’nda çalışabileceği sözünü verdi.

Uluslararası bir hukuk platformunun çalışmalarına katılan tek engelli öğrencidir..

İki ay önce yapılan bir hukuk kurultayına verilen 90 bildiriden biriside Pelin’indi. Bunlardan 20 tanesi bu kurultayda kabul edildi. Pelin’in tezi de kabul edilenler arasında.2008’de Düsseldorf (eyaletimizin başkenti) yapılan resim sergisinde, Pelin’in de resimleri sergilenmeye değer görüldü.”

Pelin’in Almanya’da yaşadıkları kısaca böyle. Kürt kızı Pelin’in, babasının deyimiyle ikinci bir Christy Brown olduğundan hiç şüphe yok.

Yine mi Eskişehir

Orhan Miroğlu 09.12.2010

Yine mi Eskişehir Uğur Kaymaz davası güvenlik gerekçesiyle Mardin'den alındı, Eskişehir'de görüldü ve orada da karara bağlandı.

Uğur'u ve babasını öldürmekten yargılanan polisler, "nefsi müdafaa"dan beraat ettiler, ve bu kararı Yargıtay oybirliğiyle onadı.

Dün Eskişehir'de benzer bir davanın, Şerzan Kurt davasının ikinci duruşması yapıldı.

Şerzan Kurt Batman'dan Muğla'ya üniversite okumak için gelmişti.

Mayıs ayında bir polisin açtığı ateş sonucu, 21 yaşında hayatını kaybetti.

Şerzan, bir polis kurşunuyla vurulup öldürülmeseydi, "Anadolu ve Mezopotamya halklarının kardeşliğini" yazacaktı.

Öğretmen olan babası, oğlunu toprağa gömerken, ardından böyle konuştu..

Şerzan'ın organlarını başka bir insana hayat versinler diye, bağışladı Ömer Kurt..

Bir şartla ama, otopsiye zarar vermemek şartıyla.

Dün Şerzan Kurt'un davası görüldü Eskişehir'de.

Davanın Eskişehir'e alınması sürecinde avukatların ve ailenin haberi olmadı.

Eskişehir, polis kurşunuyla vurulan Kürt çocuklarının davalarının görüldüğü güvenli bir şehir haline geliyor her nedense.

Türkiye'nin en güvenli şehri, bu durumda Adalet Bakanlığı'na göre de, Eskişehir oluyor!

Mardin, Eskişehir'e göre daha güvenli değildi, hadi bunu geçtik, peki Muğla acaba neden Eskişehir kadar güvenli değil?

Kurt ailesinin binlerce kişiden oluşan bir aşireti mi var Muğla'da?

Muğla'da güvenliği sağlayamayan devlet, acaba Eskişehir'de güvenliği sağlamak için farklı olarak ne yapıyor?

Uğur Kaymaz davasından sonra bu ikinci.

Vurulan bu sefer Uğur'un abisi yaşında, ama o da Kürt.

Evinin önünde değil, polisler onu ve arkadaşlarını kovalarken, yani polisten kaçarken vurulmuş.

Şerzan Kurt'un sol omuz arkasından giren kurşun, sol kürek kemiğini, sol akciğeri, omuriliği ve sağ akciğeri parçaladıktan sonra, sağ omuz başından çıkıp vücudunu terk etmiş.

Şerzan'ı vuran polisin bir zamanlar, OHAL bölgesinde çalıştığına dair söylentiler var.

Eğer doğruysa durup düşünmek lazım. OHAL bölgesinde bir zamanlar çalışmış polislerin silahlarına ve akıllarına sahip olmaları için bir şeyler yapmak lazım.

Bu yılın başında, Özel Harekât polisi Serkan Akbulut, Ankara'da bir barda, Emrah Gezer'i vurup öldürdü. Emrah'ın, "Ağır Ketye Dilêmin" adlı Kürtçe stranın sözlerini mırıldanması aynı barda bulunan Serkan ve kadın arkadaşını öfkелendirdi.

Kürtçe stran yüzünden tartışma çıktı ve polis memuru Serkan'ın, tabancasından çıkan kurşunlarla Emrah Gezer o gece, eğlenmek için gittiği barın kapısında can verdi..

Emrah'ı vuran Serkan Akbulut ve Şerzan'ı öldürmekten yargılanan polis memuru Gültekin Şahin, belli ki, insanların kolayca öldürüldüğü bir bölgede uzun yıllar kalmışlar.

İnsan ölümlerinin ne hesabı ne davası görülüyordu oralarda.

Dile kolay binlerce faili meçhul cinayet..

Bu cinayetlere sessizce tanık olmak bile, insanın psikolojisini etkilemeye ve altüst etmeye yeter.

Ankara'ya, Muğla'ya tayininiz çıkar, ama siz bu alışkanlıklar ve bu psikolojiyle yaşamaya devam edersiniz. Silahınızı kolayca çeker ve karşınızdaki insana kolayca ateş edersiniz.

Bu ruh haline sahip kaç kişi var bu toplumda bilmiyoruz bile.

Bir zamanlar 'savaş bölgesinde' görev yapanlar, bir rehabilitasyona tabi tutulmadıkça, ve bu adamlar aramızda pimi çekilmiş bomba gibi dolaşmaya devam ettikçe, korkarım bu cinayetlerin sonu gelmeyecek.

Oğlunun Eskişehir'de devam edecek olan duruşmasına dikkat çekmek isteyen Ömer Kurt aslında bize bu gerçeği yeniden hatırlatıyor. Ömer Hoca'ya hak vermek lazım:

"Tek amacı okumak olan, kalem ve kitaplarından başka savunma aracı olmayan oğlum Şerzan Kurt 12 Mayıs 2010 tarihinde Muğla Üniversitesi'nde okurken, gözaltına alınan arkadaşlarının durumunu öğrenmek amacıyla dışarı çıkmış ve bir polis tarafından yargısız olarak infaz edilmiştir. Medya, gençlik ve sivil toplum örgütlerinin girişim ve çabaları ile oğlum Şerzan Kurt'un katili tutuklanıp cezaevine konulmuştur. Davanın ilk duruşması 10 Ağustos 2010 tarihinde Muğla'da yapılması gerekirken duruşmadan birkaç gün önce Adalet Bakanı'nın talebi ve Yargıtay tarafından sözde güvenlik gerekçesiyle verilen davanın nakli kararı ile dava alelacele ailesi olarak bizlerden ve avukatlarımızdan habersiz bir şekilde Eskişehir'e nakledilmiştir. Geçmişte görülen ve çoğunlukla cezasızlıkla sonuçlanan bu tür kamuoyuna mal olmuş dava örnekleri nedeniyle kaygılı ve endişeliyiz. Vicdan ve sağduyu sahibi insanlar olarak sizlerden talebimiz, oğlum Şerzan Kurt örneğinde olduğu gibi bir daha gencecik çocuklarımızın sokak ortasında polis kurşunu ile öldürülmemesi için sorumluların cezalandırılması konusundaki talebimize ses vermenizdir."

Soraya'yı Taşlamak ve bir garip yasak

Gaziantep'te, "Kadına Yönelik Şiddete Hayır" adıyla bir panel yapmak isteyen üniversiteli gençler, hakikaten tuhaf bir yasakla karşılaştılar. Kadınların recm edilerek öldürülmesini anlatan *Soraya'yı Taşlamak* adlı filmin içinde geçen birkaç Farsça kelime, Kürtçe zannedildi ve öğrencilerin ifadesine göre, dekanlık filmi ve etkinliği yasakladı.

Film Farsça, ama Türkçe altyazılıymış.

Konusu İran'da geçiyor ve kadınların bu ülkede recm edilmesini, yani taşlanarak öldürülmesini anlatıyor.

Yasakçının gözünden kaçmamış anlaşılan, Kürtçe, Farsçaya yakın bir dil. İyi de Kürtçenin Fransızcaya da benzer kelimeleri var.

Üniversite bu, her dilden tiyatro oyunu sahnelenebilir pek tabii.

Peki, içinde geçen Fransızca kelimeleri Kürtçeye benzetip Fransızca yazılmış herhangi bir oyunu ya da filmi, yasaklayacak mısınız?

Yasağın, alıştığımız geleneksel haliyle, Kürtçenin kendisini aşip, ona benzeyen dillerin de yasaklandığı bir üniversite ortamı ne kadar ürkütücü..

Yanı başınızdaki Mardin Artuklu Üniversitesi'nde 700 öğrencinin bugün Kürtçe ders aldığından da mı haberiniz yok, neyi yasaklıyorsunuz kardeşim?

Haberi duyunca, acaba Kürtçe bahane de, asıl dert, İran'da kadınların recm edilmesini konu alan bir filme tahammülsüzlük mü diye düşünmedim değil doğrusu.

Böyle de olsa fark etmez tabii, yasak yasaktır..

Sayın dekan, öğrencilerinizi bu yasaklarla ürkütmeyin lütfen, onları rahat bırakın.

Dili, konusu ne olursa olsun, hoşunuza gitsin gitmesin, bırakın istediklerini seyretsinler ve özgürce tartışsınlar..

İnanın, "kadına yönelik şiddete hayır" demek, bu konuyu anlatan bir filmi seyretmek ve tartışmak, tuhaf, anlamsız ve şaşırtıcı yasaklardan daha iyi bir şeydir..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hakikate saygının kongresi

Orhan Miroğlu 13.12.2010

11 aralıkta, Erbil'de, Sami Abdurrahman Parkı içinde gerçekleşen **Kürdistan Demokrat Partisi'nin 13. Kongresi**'ni izlerken, bu kongreyi en iyi tarif edebilecek cümleyi kurmaya çalışıyordum.

Kelimeler uçuşuverdi kafamda, birbirinden ilginç olabilecek cümleler kurup durdum, sonra **bu kongre hakikate saygının kongresi** dedim içimden..

Gerçekleşmemiş ve tarih boyunca bastırılmış ulusal taleplerin tetiklediği sloganlar, heyecanlar ve semboller üzerinden kurgulanmış milliyetçi vurgular, sahibinin yorgunluğunu hemen ele veren bıktırıcı konuşmalar..

Bunların hiçbirisi yoktu kongrede.

“Değişim ve birlikte yaşam” sloganıyla toplanan KDP 13. Kongresi, hem Kürt toplumunun iç değişiminin bugün için vardığı son merhaleyi gösteriyor hem de bu merhaleye ulaşmak için, yüzyıldan fazla bir zamanda geçilen zorlu süreçleri anlamamızı sağlıyordu.

Doğrusunu söylemek gerekirse, **KDP 13. Kongresi’ni hazırlayanlar, orada bulunan herkesi tarih içinde uzun bir yürüyüşe tanık etmeyi başardılar.**

Kürtlerin bugün en çok saygı duyulan lideri konumundaki Mesut Barzani ve Kürt mücadelesini ve taleplerini ulusal sınırların dışına çıkarmanın, yani uluslararasılaştırmanın yolunda rakibi ve alternatifi olmayan bir lider olmayı başarmış Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani’nin birer konuşma yaptığı kongrede söylenenler, dile getirilen yorumlar, geçmiş, bugün ve gelecek konusunda önemli derslerle doluydu.

Kak Mesut ve Mam Celal, dağlarda yürütülen savaşın içinden çıkıp bugünlere geldiler.

“Irak’a demokrasi, Kürdistan’a otonomi” için dağlarda birer gerilla lideri olarak savaştılar.

Yarım asırdan fazla süren bu savaş yıllarında, ne Ortadoğu’da ne dünyada kimse hiçbir zaman bu savaşın haklılığını ve meşruluğunu tartışma konusu yapmadı.

Meşru olmayan, savaş hukukuna aykırı, sivil halka zarar veren bir mirası yok bu savaşın. KDP olsun YNK olsun ulusal haklar uğruna, meşru olmayan ve sivillere zarar veren usullere hiçbir zaman meyletmediler ve meşruiyetin dışına çıkmadılar.

Unuttuğum bir şey değil elbette, birakuji –kardeş katli- bahsinde oluşan ulusal hafızayı Kürt liderlerin her defasında hatırlatma gereği duymaları boşuna değildir.

Ama yine de **dün; Kürtlerin ve dünyanın peşmerge Mesut Barzani ve peşmerge Celal Talabani’ye gösterdiği sempatiyle bugün Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani ve Kürdistan Federe Bölgesi’nin lideri Mesut Barzani’ye gösterdiği sempati ve ilgi arasında ciddi bir fark yoktur.**

Mahabat Kürt Cumhuriyeti’nin dağılmasından sonra 1946’da kurulan Irak-KDP’nin öncülüğünde başlayan ve farklı tarihlerde geçirdiği zorlu aşamalar, katliamlar ve uğradığı uluslararası ihanetler bakımından örneğine az rastlanan bir ulusal mücadele, Kürtlerin efsanevi lideri Mustafa Barzani’nin vefatından sonra, Mam Celal ve Kak Mesut’un öncülüğünde yoluna devam ederek bugünlere geldi ve doğrusu bugün, bu mücadele artık Irak’ın etnik, dinsel ve siyasi çoğulculuğunun ve ulusal bütünlüğünün de temel dinamiğine dönüşmüş durumdadır.

Bu kongre, 64 yıllık bir mücadeleden sonra, fazlasıyla hak edilmiş tarihsel bir başarıyı dostlarıyla beraber kutlayan, değişimin arifesinde bir Kürt partisinin olağan kongresi olmasının ötesinde, bana kalırsa, Kürtlerin Irak’ın geleceğinde oynayacağı rolü de tescil eden bir kongre oldu.

Yeniden yazılan Irak Milli Marşı’yla açılan kongre, Ey Raqip Marşı’yla devam etti.

Mam Celal Irak Cumhurbaşkanı sıfatıyla ve Arapça konuştu.

Kak Mesut konuşmasını Sorani lehçesinde yaptı. Yazık ki çeviriler sadece Arapça ve İngilizce olarak yapıldı. Dolayısıyla Türkiye’den ve dünyanın birçok yerinden gelen birçok davetli bu konuşmadan fazla bir şey anlamadı. Soraniceden ve Arapçadan Kurmançaya çeviri olmaması önemli bir eksiklikti

Kongre salonunda, Irak bayrağı, Federal bölgenin bayrağı ve KDP bayrağıyla yan yana asılmıştı.

Ulusal mücadelelerin bir kuralı olarak birtakım ulusal semboller üzerinden varoluş, bugün Irak'ta geride kalmış görünüyor. Kimse böyle bir yarışın ve rekabetin içinde değil artık.

Tam tersine Irak bugün, bu semboller üzerinden birliğini yeniden inşa ediyor, **Irak Milli Marşı'yla, Kürt Milli Marşı'nı Araplar ve Kürtler aynı salonda saygıyla dinliyorlar.**

Böylece, o topraklarda özgürce dalgalansınlar diye, bir zamanlar uğruna kan dökülen bayraklar, Irak'ı birleştiren sembollere dönüşüyor.

Güney Kürdistan halkının mücadelesi, geleceğe dair bir tasarıya sahip olmaksızın durup dinlenmeden savaşımanın beyhudeliğini göstermesi bakımından da derslerle dolu bir mücadeledir.

Eninde sonunda yeni kuşaklara teslim edeceğiniz bir mücadelenin sonunda vakti geldiğinde durup şöyle bir soluk almak gerekiyor.

Kürtler için şimdi soluk alma zamanı.

Ve Kürtler öyle değişir gibi yaparak değil, gerçekten değişerek ve birarada yaşamayı savunarak soluk almaya çalışıyorlar bugün..

Parti tüzüğünde birtakım değişiklikler öngörülüyor.

Kadın kotası önemli oranda arttırılıyor.

'Yaşlı peşmergeler kuşağı' diyebileceğimiz bir kuşak, bayrağı gençlere teslim ediyor.

Bu gerçeği anlatan sinevizyon gösterisi doğrusu çok etkileyiciydi.

Yaşlı bir peşmerge omuzlarında taşıdığı parti bayrağıyla Kürdistan'ın dağlarında, ovalarında, şehir ve sokaklarında dolaştıktan sonra, salonun içinden geçip sahneye çıktı ve orada elinde federasyonun bayrağını taşıyan bir Kürt kadınıyla yan yana durdu.

Ulusal bir mücadelenin vardığı aşama bundan daha güzel anlatılamazdı.

KDP'nin yöneticileri, vefa borçlu oldukları insanları da unutmamışlardı doğrusu.

En eski KDP'lilere madalyalar takıldı.

Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı Derwêşê Sado en eski KDP'lilerden biri olarak madalyayla ödüllendirilen insanlardan biri oldu.

Sado, kendisinden esirgenmeyen ahde vefadan duyduğu bir sevinci yaşıyordu.

KDP 13. Kongresi, içinde bulundukları koşullar ne kadar farklı olursa olsun, başka Kürt partilerine ve hatta Kürt liderlerine de ayna tutan bir kongreydi.

Tabii aynaya bakmasını bilenlere.. tarihe, hakikate ve insana saygısı olanlara..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Hewlêr'den gözlemler..

Orhan Miroğlu 16.12.2010

Şıvan ve Gülistan'la Hewlêr'de karşılaşmak hoş bir sürpriz oldu.

Son zamanlarda Avrupa'da ve Kürdistan'da onunla karşılaşan herkesin sorduğu o malum soruyu ben de sordum tabii.

Lakin, ben "Ne zaman geliyorsun, bu hasret ne vakit bitecek" diye söze başladığımda, Şıvan topu hemen taca attı diyebilirim..

Yine de sorduğum soruya verdiği cevabı hep beraber düşünmekte fayda var:

"Herhalde biliyorsun sen de, Mam Celal cebinde beyaz bir kâğıt taşıyordu hep ve katıldığı müzakerelerden sonuç alabilmek, ortamı yumuşatmak için zor anlarda cebinden bu beyaz kâğıdı çıkarıp, taraflara dönüyor ve işte diyormuş, önünüze boş bir kâğıt koyuyorum ve altını imzalıyorum, dilediğinizi yazabilirsiniz."

Şıvan'ın verdiği cevap işte böyle.

Şıvanperverlere benden duyurması; **Sevgili Şıvan ülkesine dönmek için hayranlarının içini dolduracağı beyaz sayfasını çoktan imzalamış, cebinde hazır bekletiyor..**

Geçelim siyasi mevzulara..

"Şingal, Zımar, Direştê, Şexan, Kerkuk, Xanekê.. Bunlar Kürt bölgesi ve Kürdistan'ın yarısı, ama Kürtlerin elinde değil."

KDP çevrelerinden önemli bir siyasetçinin, KDP 13. Kongresi'ni konuştuğumuz sohbet sırasında sarf ettiği bu sözler, aslında Kerkük meselesinde Kürtlerin uğradığı hayalkırıklığını ifade ediyor.

Kürtler Kerkük'ü ve çevresinde yer alan yerleşim yerlerini Kürdistan'ın yarısı olarak görüyorlar. Ama bu bölgeyi yönetmediklerini, dolayısıyla Kürdistan'ın yarısına sahip olmadıkların düşünüyorlar.

Federal Kürdistan'ın kurulması kuşkusuz Irak'ta Saddam sonrası başlayan siyasi sürecin en önemli sonuçlarından biri oldu.

Ama aradan geçen yedi yıl, şimdi yeni bir muhasebeyi iki temel konuda yeniden gündeme getiriyor:

1. Kerkük'ün statüsü
2. Federal Kürdistan'ın geleceği.

Bir hafta süreceği söylenen KDP 13. Kongresi'nin, delegelerin katılımıyla yürüteceği tartışmaların bu iki temel konuda nasıl bir karar çıkaracağı henüz belli değil.

Ama konuştuğum hemen herkes, 140. Madde için, Kürtlerin daha fazla sabretmeyecekleri konusunda hemfikirdi.

Kürtler, anayasada yer almasına rağmen, Arap toplumunda ve siyasi partilerinde, fiili olarak federal işleyişi görmezlikten gelme, anlamama ve yok sayma anlayışının hâlâ baskın bir anlayış olmasından yakınıyorlar.

Kürt kamuoyu, Maliki'nin, Dava Partisi dâhil, Arap partilerinin, federalizmi ayrılıkçılık olarak değerlendirdiklerini düşünüyor.

Bu bakımdan, kongreden hem Kerkük hem de federalizm konusunda yeni kararlar çıkabilir.

Görünen o ki, **Kürtler, federalizmi kabullenmede zorlandığını düşündükleri Irak'a dönüp "Federasyon vermiyorsanız, konfederalizm talep ederiz, buna da hayır diyecekmeniz bağımsızlıktan başka çare kalmaz.." demeye hazırlanıyorlar.**

Federalizm, konfederalizm ve bağımsızlık seçeneği, önümüzdeki dönemde sürece damgasını vuracak yeni siyasi gelişmelere yol açabilir.

Sorduğumda, bir hafta süreceği söylenen KDP 13. Kongresi'nde bu üç seçeneğin de delegeler tarafından tartışılacağı söyleniyordu.

Hewlêr, (Erbil) bu her üç seçeneğin de bugün tartışma konusu olduğu bir başkent konumunda.

Şehirleşme projeleriyle beraber ciddi bir mekânsal bölünme yaşayan Kürdistan'ın başkenti Erbil, yüzünü Türkiye'ye dönmüş bekliyor..

Kürt şehirlerinde, arı gibi faaliyet halinde olan Türkiyeli firmaların sayısı her geçen gün artıyor. Beş yıldızlı otel lobileri, işadamlarıyla dolup taşıyor.

Türkiye'den giden firmalar, risk üstleniyor ve bölgenin yeniden inşasında önemli bir rol oynuyor.

GÜNSİAD eski başkanı, hemşerim Bedrettin Karaboğa da Erbil'e taşınmış.

Mardin-Erbil arasında mekik dokuyor. Mardin'deki fabrikalarında ürettiği malları burada satıyor.

Tecrübeli sanayici Bedrettin Karaboğa'ya göre, 60 milyar doların sirkülasyon halinde olduğu yeni bir pazar sözkonusu.

Türkiye, tahminlerin de ötesinde Kürtler için giderek önem kazanan bir ülke haline geliyor.

Geçen yüzyıldan bu zamana devreden büyük Kürdistan hayali, bana kalırsa 21.yüzyılın ilk çeyreğinde, Kürtlerin AB üyesi bir ülkeyle komşu olma hayaliyle yer değiştiriyor.

Komşulukla sınırlı bir hayal değil bu üstelik. Türkiye'yle birleşme yolunda siyasi bir tasarımı da öngörüyor.

Bu yeni hayalin, muazzam sonuçları olabilecek siyasi bir talebe dönüşmesi, tarihe doğru bakmasını bilenler için hiç şaşırtıcı olmaz.

İşadamından politikacısına konuştuğum birçok kişi, Zaxo'nun gelecekte, Ortadoğu'nun ve Kürdistan'ın AB'ye açılan tek kapısı olacağına inanıyor.

Gelişmelere baktığınızda hiç de yabana atılacak bir inanç değil bu.

Kerkük üstüne kopan fırtına dinmez, dolayısıyla "Kürdistan'ın yarısını biz yönetmiyoruz" fikri siyasi gündemin başına gelip oturursa, bambaşka bir sürecin içinde bulabiliriz kendimizi.

Kürdistan Türkiye'yle federasyon talep edebilir.

Bu bütün Kürt toplumu için ve tabii Türkiye için, hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı anlamına gelir.

Üç günlük Erbil ziyareti için bu yazı biraz absürd olmuş filan diyebilirsiniz.

Olsun, fakat sanmayın ki bu yazı Hewlêrî 'balıkçılarla' konuşularak yazıldı..

Hewlêr'de sazan balığını, bildiğiniz tandırda pişiren balıkçı lokantaları var tabii.

Değerli dostum Bedrettin Karaboğa'yla beraber yolumuz bu balıkçı lokantalarından birine düşmedi değil, ama orada sadece tandırda pişmiş balık yedik.

İnanın, bu yazıya tesir edecek herhangi bir balıkçı hikâyesi filan dinlemedik..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Halide'den mektup

Orhan Miroğlu 20.12.2010

Halide'yle 12 Eylül günlerinde Diyarbakır Kurdoğlu'nun işkence merkezinde birlikteydik. Gözlerimiz gözbağlarıyla kapalıydı, kimse kimsenin yüzünü görmüyordu. O gözaltı merkezinde Halide'nin yüzünü görmedim, sesini duydum sadece. İşkencecileriyle konuşurken duyduğum sesi hâlâ kulaklarımda. Geçenlerde Halide'den bir mektup aldım. Halide, "engelli olması, Türkçeyi iyi kullanmaması, derste yetersiz olması" gibi gerekçelerle ayrımcılığa uğradı ve çalıştığı okuldan uzaklaştırıldı. Halide'yi ve uğradığı dışlanmayı bilmenizi istedim. İşte o mektup ve sevgili Halide'nin yaşadıkları:

"Bir eğitim kurumunda ayrımcılığın yaşatılmış olması ve ayrımcılığın hâlâ sorun olarak yaşanması hem komik hem trajik. İlerleyen satırlarda soracağınız 'özürlülük, Türkçe dilini iyi kullanmaması, derste yetersiz olması' gibi anlamsız soruların yanıtını vereceğim.

20 yıldan sonra mı özürlü oldum? Türkçem 20 yıl sonra mı bozuldu? Derste yetersiz olduğum bilindiği halde, 20 yıl nasıl görev yaptım? Benim yaşadığım, açılımın aslında ne kadar gerekli olduğunu hatırlatıyor. Ve bu nedenle yazmak daha çok istedim. Yazdım. Yazdıklarım ilk hüzünlenen ben oldum. Sık sık hüzünlenirim. Bazen bir fotoğraf karesi, bir haber ve yaşanan acılara tanıklığım, ama daha çok insan eliyle yaşatılan haksızlıklar... Düşündüm seninki de dert mi, çöplükten çöp mü topluyorsun, işsiz misin dedim. Deprem oldu her şeyini mi kaybettin hayır, ailede biri faili meçhule kurban mı gitti, ona da hayır, peki derdin ne?.. ÇÜNKÜ HEPSİNİN ACISINI YAŞIYORUM.

Düşünüyorum başkalarının acıları beni etkiliyorsa o zaman hayatı da seviyorum. Ben bir kadını, üstüne üstlük orta yaşta, bekâr bir kadını, özürlüyüm, Kürdüm de üstelik! 22 yıllık kamu emekçisi olmama rağmen bir kedim bile yok. Ama her acının kıyısından köşesinden geçtim, gündelik hayatın özetiyim. Düşünüyorum da benim sorunlarım çözülsün ülkenin birçok sorunu çözülür. Çocukluğum 'Ne güzel kız, eli sakat olmasaydı, vah vah' hayıflanmaları, acılarıyla geçti. Biz Kürtler de âdettir akraba evliliği. Sakatlığım sayesinde hiç olmazsa akraba evliliğinden kurtuldum. Tabii şimdi böyle söylüyorum o zaman üzülüyordum beni kimse beğenmiyor

diye. O zamanlar gelenek görenekler her kız çocuğuna okulu nasip etmiyordu, okuyanlar da var ama çok az. Kur'an'ı öğrenmeye gittim. Kur'an dersi veren hocam bana yardımcı oldu, yaşımı büyüttüm ve dışarıdan ilkokul diplomasını aldım. Ailem karma liseye gitmemi istemiyordu, Kız Mesleğe gittim. Adım 'erkek gibi kıza' çıktığı, çevreye 'namuslu kız' olduğumu da kanıtladığım için bana kimse karışmamaya başladı. Ben bu ara meslek derslerinden çok matematik gibi derslerde başarılı olduğum için düz liseye gittim. Lisede sol çevreyle tanıştım adalet, kadın erkek eşitliği vb. kavramlarından etkilendim. Kürtlüğüm, sakatlığımdan, yoksulluğumdan utanmıyordum artık. Utanmadığım gibi başkalarını da kurtaracaktım. Uçuyordum, uçuyorduk adeta... Daha sonra kendimi bir kadın derneği çalışması içinde buldum; hem okuyor, hem çalışıyor hem de kadınlara okuma yazma kursları veriyorduk. Kadın ve eğitim sorunlarıyla ilgili panel, seminerler düzenliyorduk. Biz kadınlar kendimize güven duymaya başlıyorduk. Kişisel hırslarımız, kötü alışkanlıklarımız yoktu. Dayanışma, dostluk had safhadaydı. Silahla hiç tanışmamıştık, sonra sıkıyönetim geldi, bize dokunacağını aklıma bile gelmemişti... Ardından insanlar tek tek veya toplu olarak içeri alındılar. Korkmaya başladım. Evimdeki kitapları yok ettim, oysa ne zorluklarla almıştım. Üniversiteyi kazandığımı öğrendiğimde çok sevindim. Sevincim kısa sürdü çünkü baktım ki ben de içerdeyim. Nedenini, ne yaptığımı anlamadan kendimi 'Kurtoğlu" dedikleri 1980'lerin en çok duyulan ve tanınan işkence merkezinde buldum. Elektriğin gündelik ihtiyaçlar dışında kullanıldığını da orada öğrendim. Tanımadığım isimler soruluyor, ben yok dedikçe veriyorlardı elektriği, falakayı, askıyı... Bilsem, tanısam da söylemezdim. Yasadışı hiçbir şey yapmadığımız halde buraya girip çıkmamak da vardı. Birlikte yakalandıklarımızdan farklı olarak özrümü kullanarak aşağılıyorlardı... Sonra 5 No'lu Cezaevi öyle bir cezaevi ki; dinin, ahlakın, insanlığın olmadığı bir yer. Hâlâ zaman zaman öyle bir yer yoktu da hayal gücümüz mü çok çalışıyordu diye düşünüyorum. İki yıl tutukluluktan sonra beraat edip okuluma döndüm. Eski tanıdıklardan hiç kimse yok... İlk yıl yapayalnız oturuyorum kantinde, aklım 5 No'lu Cezaevi'nde, içerde dışarıda mıyım anlamayacak bir ruh hali içindeyim. Okumalıydım! Hayat devam ediyordu... Ailemin, ezilen, horlanan insanların yanında olacaktım ve kadınların sesine ses katacaktım. Okul bitti. Uyuşmuş gibiydim... Yaşadıklarımı yeni tanıştığım insanlardan yıllarca sakladım. Belki de yüzleşmekten çekindim veya korktum. Ardından öğretmen oldum ve tayinim Diyarbakır'dan uzak bir yere çıktı. Gittim ama Kürt kimliğimin dezavantajları beni hiç bırakmadı. Bir arkadaşım arayıp. Bana *Bu Kalp Seni Unutur mu?* dizisini seyredip seyretmediğimi sordu. Çok ağladığını, bizlerin neler yaşadığını yeniden düşündüğünü söyledi. 'Sizler 5 Nolu'da o acıları yaşarken biz trafik parkında oturuyorduk!' dedi. Arkadaşım empati kurmuştu, buruktu. Bu VAHŞETİ ancak yaşama isteğimiz ve onurumuz yenebilirdi ve yendik de! Nasıl mı: yaşayarak kendimize ve yaşamımıza sahip çıkarak...

657'ye tabiyim. Yirmi yıllık öğretmenim. Bu süre boyunca sadece maaşla geçindim. Branşım para kazanmaya müsait bir branş, ama kendinizi de pazarlamanız gerekiyor, eh bunun için veliye öğrenciye kendinizi sevdireceksiniz; sevdirmek için bulunduğunuz ortamın dilini iyi kullanmanız gerek. Size gelecek veliye kendisini özel biri olduğunu hissettirecek şekilde davranıp çocuğunun iyi olduğunu ama özel ders alarak daha iyi olacağını anlatıp ders vermeye hazır olduğunuzu belirteceksiniz ve tabii ister istemez sınıfta da çocuğuna özel davranacaksınız. O veli ve öğrencileri kaptıysanız işiniz kolay, kapmadıysanız işiniz zorlaşır. Velilerin size karşı kullanabilecekleri birçok silahları var. Örneğin, 'Türkçe dilini iyi konuşmuyor!' diyerek Kürt olduğunuzu ima eder. Kürtlüğüm, Türkçe dilini iyi konuşmadığım, ahlakım, dersi iyi anlatmadığım.. neler soruşturma konusu olmadı ki... ve sonuçta, nihayet bertaraf edildim."

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP ve hüzn

Orhan Miroğlu 23.12.2010

Her konuda farklı düşünmek, bir masanın etrafına dostça oturup bir çift laf etmeye engel değil tabii.

Farklı düşünmenin, hayata farklı bakmanın, birileriyle sohbete koyulduğunuz zamanlarda, o birilerinin düşüncelerine karşı içinizdeki merak duygusunu arttıran, kendine has gizemli bir yanı var üstelik.

Zaman zaman 'endişeli modernlerle' karşılaştığım ve sohbet ettiğim oluyor.

CHP'yi, Kürt sorununu, AK Parti'yi, Kürt siyasetini filan tartışıyoruz.

Bu tartışmaların bitiminde, hayatı boyunca 'endişeli modernlerle' pek karşılaşmamış olanların inanmakta epey zorlanacakları bir sonuca varıyorum genellikle ve bu sonucun, doğrusu ne AK Parti'yi iktidardan düşürmek ne Türkiye'nin 'üçüncü yolunu' yaratmak ne de 'demokratik özerklik' talep eden Kürtlerle ittifak bakımından CHP'ye hiçbir faydasının olmayacağını görüyorum.

Kadın olsun, erkek olsun, **benim tanıdığım 'endişeli modernler' Mustafa Kemal'in yaşadığı yıllarda doğmadıkları ve yaşamadıkları için büyük bir hüznün içinde yaşıyorlar.**

Kanaatimce, CHP ve CHP'yi siyasi olarak tercih edenler arasındaki ilişkiyi anlamamız ve bu ilişkinin Türkiye'nin siyasi geleceğinde neyi ifade ettiğini görmemiz, bu hüznü anlamaktan geçiyor.

Bir parti düşünün ki, kendi seçmeniyle arasında kurduğu ilişkiyi içten içe geçmişe duyulan özlem belirlesin..

Siyasi partilerin, dünyanın her yerinde sahip oldukları tarihsel mirasları, kendilerini sıkı sıkıya bağlı hissettikleri moral ve siyasi değerler vardır tabii.

Ama dünyanın hiçbir yerinde, dayandığı siyasi miras ne kadar güçlü olursa olsun, hiçbir siyasi parti, toplumla ilişkisini yeniden kurarken sadece geçmişi temsil eden bu değerler üzerinden kuramaz.

Bu kategorideki partiler, artık ya marjinal ve etkisiz partilerdir, ya da Avrupa'da gelişen İslamofobiden ve 'Avrupa'nın yabancılarına' karşı geliştirilen yeni tür ırkçılıktan açıkçası zenofobiden beslenen partilerdir.

Bu partilerin, AB'nin ilerleme ve genişleme politikalarını etkilemeye, kültürel çoğulculuğunu yok etmeye güçleri bugün için yetmese de, AB'nin tarihsel ilerleyişinde olumsuz bir rol oynamaya aday oldukları da bir gerçek.

Bugünün 'endişeli Avrupalılarıyla' bizim 'endişeli modernlerimiz' arasında aşılmaz duvarlar olduğu kanısında değilim.

Türkiye soluyla ittihatçılık ve Kemalizm arasındaki duvarların hızla aşılmasına benzer bir şekilde, 'endişeli Avrupalılarla', bizim 'endişeli modernlerimiz' arasındaki duvarların hızla aşılması çok da şaşırtıcı olmayacaktır.

CHP'nin, Sosyalist Enternasyonal'e zaman zaman yaşadığı sorunlara bu yönden de bakılabilir.

Ama yine de 'Avrupalı endişeli modernleri' temsil eden partilerle, bizim 'endişeli modernlerimizi' temsil eden CHP arasında ciddi farklar bulunuyor. CHP'nin bu partilerle benzeyen ve benzemeyen birçok yönü var.

Kanaatimce aradaki en büyük fark, CHP'nin marjinal bir parti değil, Türkiye'nin bu tarihsel zamanlarında ana muhalefet partisi konumunda olan bir parti olmasıdır.

Berlin Duvarı'nın çöktüğü ve değişimin kıtayı bir baştan bir başa etkilediği tarihte, değişime karşı duran CHP ayarında ve büyüklüğünde bir partisi olmadı Avrupalıların.

Ama CHP; Türkiye'nin Berlin Duvarı, yirmi yıl gecikmeyle de olsa çöküyor ve değişim kaçınılmaz hale geliyor, ülkenin ana muhalefet partisi olmayı ve değişimin karşısında durmayı her nasılsa başarıyor!

Bir başka önemli fark ise, **Anadolu ümmetinden bir ulus yaratıp bu ulusun devletini kurmuş bir parti olarak; CHP'nin kendi tarihsel mirasına duyduğu bağlılık ve bu mirası hemen hiç sorgulama gereği duymadan, tam tersine sözkonusu mirası, siyasi bir hüznün malzemesi olarak bugünlere dek taşımayı ve gönüllerde tutmayı başarmış olmasıdır.**

Bana kalırsa, bu saatten sonra, Vamık Volkan gibi, ulusal travmalarla uğraşan bilim insanlarının alanına girer CHP konusu.

Fakat benim 'endişeli modernlerle' her karşılaşmamda vardığım sonuç şu oluyor:

Türkiye toplumunun yarısından fazlası, geçmişle yüzleşme yoluyla, daha Cumhuriyet kurulurken yakalandığı bellek yitiminden kurtulup, yeni bir bellek inşası gerçekleştirmeye çalışırken, ve Türkiye'nin değişimi ve geleceği bu yüzleşme üzerinden yeniden kuruluyorken; 'endişeli modernler' bütün tarihsel dönüşüm aşamalarında karşımıza çıkan bir hastalığı yaymaya ve üstelik hastalığın yol açtığı hasarları inanılması zor bir hüznün olarak yaşamaya devam ediyorlar.

Türkiye toplumsal hafızasını yeniden inşa ediyorken, 'endişeli modernler' kavramını keşfeden Binnaz Toprak hocamızın bu konuya, bu sefer bir akademisyen ve 'sokak yazarı' olarak değil, ilerlemeye ve değişime vurulmuş bir pranga olarak yaşanan bu ağır hüznünden, üyesi olduğu partisini kurtarmaya çalışan bir siyasetçi olarak ilgi duyması beklenebilir.

CHP'nin anlayış olarak, 1930'larda kalmaya devam etmek için gösterdiği kararlılık, kanaatimce bu ağır tarihsel hüznü az çok katlanılır hale getiriyor, ama nereye kadar o belli değil işte.

CHP'nin temel sorunu da, tarih içinde ilerlemesini durduran temel çelişkisi de bu.

CHP ya geçmişle yüzleşerek, epey geç kaldığı yeni bir bellek inşası yaşamayı deneyecek, ya da bu hastalık hali şimdilik bize iyi geliyor deyip, sadece hastalığa yakalanmış olanların partisi olarak kalmaya devam edecek.

Bu hakikatten yola çıkarak şu sonuca varıyorum ki, CHP'yle ona oy verenler arasındaki ilişkiyi siyaset değil, işte bu tarihsel hüznün, tarihsel ıstırap belirliyor..

Merkez medya, Kılıçdaroğlu'nu istediği kadar kılıktan kılığa sokup dursun.

Bir gün Gandi'ye, bir gün Guevara'ya benzetsin..

'Endişeli modernler'in parti içinde hızla yayılan bu tarihsel hüznü tedavi edilmedikçe, CHP normalleşemez ve dünyevi bir parti haline gelemez.

CHP'nin fikir üretememesinin temel sebebi de budur.

Üretilen fikirlerin hastalığa iyi gelip gelmeyeceğini kimse kestiremiyor çünkü.

Ama hastalığı azdırması daha büyük bir ihtimal..

Kürt raporunun hâlâ yazılamayışının da başka nedeni yok inanın..

Kürtler dahil, Türkiye yurttaşlarına iyi gelebilecek herhangi bir rapora, yaşadıkları hüzne CHP'ye oy veren kesimleri de ortak etmeyi başarmış 'endişeli modernler' acaba ne der?

Bu soruya CHP içinde şimdilik kimsenin verecek cevabı olduğuna inanmak gerçekten çok zor. Son kurultay, bu gerçeği bir kez daha anlamamızı sağladı.

Cumartesi Anneleri, 25 Aralık 2010 Cumartesi günü **300. oturmalarını** gerçekleştirecekler. Talepleri, gözaltında kaybedilen evlatlarının, eşlerinin, kardeşlerinin, anne ve babalarının akıbetlerinin açıklanması, kayıplardan sorumlu olanların yargılanmasıdır. Kayıp yakınları şimdiye kadar seslerini duyurmada engellerle karşılaştılar, inanılmaz baskılarla yüz yüze kaldılar. Kayıp yakınlarının yıllardır yaşadığı acıyı ve yası paylaşmada çok yetersiz kaldık. Sesleri duyulmaz, kendileri görünmez kılınmak istenen kayıp yakınlarının sesinin kamuoyuna ulaşmasına katkı sağlamak ve umuda güç vermek isteyen herkese: **Cumartesi Anneleri 300. oturma eylemini gerçekleştirmek için 25 aralık günü, saat 12:00'de Galatasaray Meydanı'nda olacaklar.**

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Türkiye yeni anayasasını arıyor'

Orhan Miroğlu 27.12.2010

Başlıktaki slogana benzer bir sloganı daha önce duymuş olmalısınız.

Hrant Dink'in öldürülmesinden 13 gün önce, 2007 yılının ocak ayında Ankara'da toplanan ve açılış konuşmasını Yaşar Kemal'in yaptığı konferansın sloganı da buna benziyordu:

"Türkiye barışını arıyor."

Öyle görülüyor ki Türkiye barışını aramaya devam ederken, anayasasını da aynı zaman içinde aramaya başlayacak.

Barış ve yeni bir anayasa konusunun artık birbirinden ayrılması mümkün değil çünkü.

Türkiye'nin yeni anayasasını aramak demek, Türkiye'nin barışını aramak demektir.

Sebebi çok açık, **yeni anayasa her şeyden önce bir barış anayasası olmak zorunda.**

Son iki hafta içinde katıldığım üç toplantı da, yeni anayasa konusundaydı..

İstanbul'da "Yeni Anayasa Platformu"nun düzenlediği çalıştay iki gün sürdü.

Çok da faydalı oldu. **Platformun planlayacağı çalışmalar önümüzdeki dönemde aralıksız sürecek.** Bir çeşit taşın altına elini koyma arzusu..Türkiye toplumunun yeni anayasa konusunda ne düşündüğünü anlamaya dair samimi bir merak..

Halkla buluşmalar tamamlandığında, elde edilen sonuçlar paylaşılacak ve sürece böylelikle anlamlı bir katkı sunulmuş olacak.

Türkiye'nin yeni anayasasını oluşturmak için sahip olduğu imkânlar dünyadaki örneklerle karşılaştırıldığında epey farklılık arz ediyor.

Son çeyrek yüzyılda, yeni anayasa yapabilen ülkelerin tümünde uygun bir siyasal iklim vardı. Uygun siyasi iklimden kastım, şiddet barındıran, iç çatışma halinin olmamasıdır.

Yeni anayasa tartışmaları, bu ülkelerde, etnik veya başka sebeplerle uzun yıllar sürmüş iç çatışmaların ve faşist diktatörlüğe dayalı dönemlerin bittiği zamanlarda gündeme geldi.

Bu ülkelerin hemen tamamında, barışın inşa edildiği dönemlerde, halk gelecekte ne olacağını ve ne olmayacağını artık biliyordu.

Aydınlar, entelektüeller, sivil toplum ve siyasi aktörler, yeni anayasanın geçmişle hesaplaşma üzerinden yaşanacak gerçek bir yüzleşme sonucu mümkün olabileceğinin farkındaydılar. Kimse geçmişte bir şey olmamış gibi davranmadı. Geçmiş araştıran hakikat komisyonlarıyla anayasa komisyonlarının çalışmaları iç içe geçmişti..

Bu durum insanlar arasındaki güveni arttırdı, vicdanları rahatlatmış, kuşkuları yok etti, geleceğe inanmayı sağladı.

Mesela, **Güney Afrika'da, Mandela'nın eşi Winnie Mandela dâhil, suçlu bulunan herkes hakikat komisyonlarına ifadeler verdi. İtiraflarda bulundu.**

İspanya yeni anayasasını daha farklı bir yol izleyerek yaptı. **Geçmişle hesaplaşma yerine, geçmiş kendi haline bırakmayı tercih etti.** Ama yine de İspanya halkı kuşku yok ki, Franko rejiminin ebediyen tarihe gömüldüğünün ve faşizmin artık İspanya için siyasi bir iktidar seçeneği olamayacağını farkındaydı. İspanya'nın yeni anayasası bu gerçeği tescil eden bir anayasa oldu.

Latin Amerika'da da durum çok farklı değil aslında.

Burada yürütülen silahlı gerilla mücadelelerinin miadı dolduğunda ve **silahlı mücadele yerine, demokratik ve sivil yöntemlerle iktidarı elde etmek mümkün hale geldiğinde, toplumsal barışın inşa süreci, aynı zamanda yeni anayasaların inşa edildiği süreç oldu.**

Türkiye anayasasını arıyor, aramaya devam edecek elbette. Ama güvensizlikler, endişeler, iç çatışmanın bir gün yeniden alevlenmesinden duyulan korkular kuşkusuz bizden çok önce yeni anayasasını yapabilmiş ülkelerin şartlarına pek de benzemeyen şartlara sahip olduğumuzu gösteriyor.

Askerî ve faşist diktatörlüklerden kurtulan ve bugün üçü de AB üyesi Portekiz, İspanya ve Yunanistan'da faşist yönetimler yıkıldı ve bu durum bu ülkelerde yeni anayasaları gündeme getirdi. Aşağı yukarı bu tarihlerde, Türkiye kendisini Kürt savaşının içinde buldu. **12 Eylül Anayasası, Kürt savaşı nedeniyle, değişmek bir yana, yeni bir anayasa üretti: Milli Güvenlik Siyaset Belgesi. Çeyrek yüzyıl bu gizli anayasayla yönetildik.**

Sonuçları ağır oldu bu dönemin. Bugün iki farklı ulusal psikoloji, topluma egemen olmuş vaziyette.

Kürtler tasfiye olmaktan, Türkler bölünmekten korkuyor.

Mart ayına kadar ilan edilen eylemsizlik süresi dolduğunda, dağlarda silahlı bir savaşın her an başlayabileceğine dair ihtimaller, insanların geleceğe güven duymalarını engelliyor, toplumsal gerilimi arttırıyor.

Şiddetin hâlâ bir imkân olarak elde tutulması, siyasi aktörlerin, barıştan ve yeni bir anayasadan yana almaları gereken pozisyonu belirsiz hale getiriyor.

Oysa şiddetin politik bir imkân olarak elde tutulduğu hiçbir ülkede yeni bir anayasayı inşa etmek mümkün olmadı.

Türkiye’de mümkün olabilir mi?

Yani acaba Türkiye, dünyadaki örneklerin tersine, iç çatışmayı sona erdirecek yeni bir anayasayı ‘savaş tehditlerine’ rağmen gerçekleştirebilir mi?

Türkiye herhangi bir ülkeye benzemek zorunda değil elbette..

Ama bu soruya olumlu cevap vermek de o kadar kolay değil.

Dağdakiler, silah bırakmadan önce, geleceğin onlara ne getireceğini bilmek istiyorlar.

Uğruna dağa çıktıkları ve savaştıkları haklara anayasal güvenceler talep ediyorlar.

Hatırlayacaksınız üç beş yıl öncesine kadar, anayasa tartışmalarında, temel ve vazgeçilmez haklar talep etmek yerine, Türkler gibi ‘asli kurucu unsur’ mertebesinde sayılmak, Kürtlerin bir bölümü için daha makbul bir fikirdi.

Şimdi bundan vazgeçildi. İspanya Anayasası gibi daha çağdaş anayasalar yerine, 1921 Anayasası referans olarak ele alınıyor. Yani muhtariyet-özerklik talebi var.

Bu, Kürt dinamiğini yeni anayasa sürecinden uzaklaştırabilir.

Türkiye’de mevcut koşullarda, seçimler sonrasında, diyelim ki İspanya Anayasası’na yakın bir yere varıldı, Kürtler demokratik özerklik bu anayasada yok, diyebilirler..

Referandum, “Kürtler bu değişiklik paketinde yok” gibi bir gerekçeyle boykot edilmişti.

Ayrıca, “demokratik özerkliğin anayasası” gibi söylemler var.

Henüz böyle bir durum yok tabii, ama **iki farklı anayasa önerisi; bütün yurttaşların anayasasını inşa sürecinde, şiddetin her an geri dönebileceğine ilişkin kaygılarla birleşirse, Türkiye’nin anayasası da, barışı da başka bahara kalabilir.**

Süreci, her ne olursa olsun, geçmişle hesaplaşma belirleyecek.

Kürtler ve Türkler hakikati bilmeden, hakikatle yüzleşmeden yeni bir anayasa yapmak mümkün olmaz.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İnsan haysiyetine dair

Orhan Miroğlu 30.12.2010

Üç bin beş yüz yıl ve bin yazılı metin..

İÖ (İsa'dan önce) 1400'lü yıllardan başlayan ve İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına kadar süren yaklaşık 3500 yıllık bir zaman sürecinde oluşan metinler..

Batı anlayışının şekillenmesine yön vermiş yaklaşık bin metnin temel konusu insanın onurunu ve özgürlüğünü korumaktan başka bir şey değil aslında.

İsa'nın doğumundan önce başlayan ve 3500 yıl süren dönemden geriye kalan insanlık mirasını merak eden herkese, **Alev Alatl**'ının derleyip dört cilt halinde yayımladığı **Batı'ya Yön Veren Metinler** adlı kıymetli çalışmasına bakmayı öneririm.

1814 sayfadan oluşan bu metinler, benim yeni yılda okuyacaklarım arasında yer alıyor.

İşte bu metinlerden bazı başlıklar:

- İnsanoğlu ve Dertleri, Ya Da Her Şey İlk Ne Zaman Başladı?
- İnsanoğlunun Soru Sormasının Gerekçesi/Mazereti ve Sınırı Nedir?
- İnsanoğlu Eğer En İyiye Ulaşacaksa, Hangi Yolu İzlemelidir?
- Bilge Bir Adam Bu Günlün Dünyada Hangi Kural Çerçevesinde Yaşayacaktır?
- Medeni İnsanlar Neden Siyaseten Bağımsız Bir Toplum Uğruna Özveride Bulunmalıdır?
- Yasa'nın Adalet, Doğa ve Tanrıyla İlişkisi Nedir?
- İngiliz Sömürgecilerin Talepleri Nelerdir?
- Şiddet Üzerine Düşünceler..
- Bir Ulusun Doğuşunu Ne Doğrular?
- Fransız İhtilalinin Özgün Yönü Neydi?
- Yeni Çağ Neler Doğuruyor?
- Dinî ve Siyasi Anlaşmazlıkların Ortak Noktaları nelerdir?
- Tanrı Olmayabilir, Ama Bir Matematik Yapımcısı var..

Bu metinlerin kaleme alındığı tarihler arasında yüzlerce yıllık zaman farkları var.

Ama arayış hep aynı arayış.

Bu dünyada insan daha özgür ve daha onurlu nasıl yaşayabilir?

Magna Carta Libertatum (Büyük Özgürlükler Sözleşmesi) 1215 yılında imzalandı.

İngiltere kralının kullandığı sınırsız yetkileri sınırlamayı hedef alıyor ve *Magna Carta*'nın 39. maddesinde şöyle deniyordu:

“Özgür hiç kimse kendi benzerleri tarafından ülke kanunlarına göre yasal bir şekilde muhakeme edilip hüküm giymeden tutuklanmayacak, hapsedilmeyecek, mal ve mülkünden yoksun bırakılmayacak, kanun dışı ilan edilmeyecek, sürgün edilmeyecek veya hangi şekilde olursa olsun zarara uğratılmayacaktır.”

Batı dünyası; Nazizm'in yarattığı vahşete ve Stalinci anlayışın zorbalığına rağmen, *Magna Carta*'dan yola çıkarak, insan onuruna ve haysiyetine dair düşünce sistemini zenginleştirip korumayı başarırken, Doğu bu

yolda yürümeyi ve insanlığın ortak mirasına katkı sunmayı başaramadı.

Doğu'nun insanı 'kendi benzerleri' tarafından hâlâ zulüm görüyor, özgürlüklerden mahrum bırakılıyor, kitlesel katliamlara uğruyor ve öldürülüyor.

Dili yasaklanıyor. Kimliği yok sayılıyor.

İşte insanoğlunun tarih içindeki serüveni ve sorunları..

Yeni yılda Türkiye'nin hallerini *Batıya Yön Veren Metinler* ışığında yeniden düşünmek gerekiyor.

Bunu yaparken, kuvvetli bir 'Batı'ya alternatif Doğu tahayyülü' ile hareket etmenin; ulusal sınırların ya da muhkem ulusal mevzilerin içine hapsolmaktan başka bir sonuç vermeyeceğini görmek lazım.

Yeni yüzyıl çünkü, ulusların yüzyılı olmayacak.

Yeni yüzyıl insanlığın yüzyılı olacak.

Ve yeni yüzyıl, dünyanın bir bölümünde, 'kendi benzerleri tarafından' özgürlüğü elinden alınmış insanların, onurlarını ve özgürlüklerini canları bahasına koruyarak yaşamak isteyecekleri bir yüzyıl olacak..

Neden böyle olacağını görmek için *Batıya Yön Veren Metinler*'in eskimeden bugünlere ulaşmasını sağlayan temel şeyin ne olduğunu yeniden düşünmekte fayda var.

İnsanın onurunu ve özgürlüğünü koruma tutkusu ve arzusu.

Bu metinleri günümüze ulaştıran budur, başka bir sebep yok aslında.

Metinlerin başlıklarına bakarken, acaba dedim bu metinleri yaratan ve 3500 yılda yazılmış insanlığa dair hikâyede imzası olan düşünürler, felsefeciler, bugün Türkiye'de yaşasaydı, iki dil tartışmasına ne diyeceklerdi?

Sizin soruya verecek farklı cevaplarınız olabilir elbette.

Ama benim aklıma gelen cevabı kolaylaştıran şey, yıllar önce okuduğum bir roman ve bu romanın kişisi Aysel'in sarf ettiği sözler oldu.

Sevgili Adalet Ağaoğlu'nun, *Bir Düşün Gecesi* adlı romanı ve bu romanda anlatılan Aysel'i yeniden hatırladım.

12 Mart faşizminin yarattığı ortamda yolunu bir türlü bulamayan roman kişisi Aysel, çaresizlik ve umutsuzluk içinde, romanın bir yerinde geçen şu sözleri sarf eder:

"İntihar etmeyeceksek içelim bari!"

Platon, Sokrates, Voltaire, Montesquieu, Rousseau, Hegel, Karl Marx ve daha yüzlerce bilim insanı ve düşünür, Tanrı'nın onlara reva gördüğü bir ceza sonucu hayata döndürülüp Türkiye'de yaşamaya mahkûm olsalardı, Aysel'in söylediğinden farklı ne diyebilirlerdi Allah aşkına?

Soruya farklı bir cevabınız varsa, bu fikrinizden vazgeçmeniz için, iki dilli hayat tartışmasına bakmanız yeter bence..

Bu tartışmalara bakıp, varacağınız yer Aysel'in vardı yeri:

"İntihar etmeyeceksek içelim bari!"

İyi seneler..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Teminat

Orhan Miroğlu 03.01.2011

 Teminat Yüzyıl boyunca yaşanmış isyanlardan, katliamlardan ve ihanetlerden sonra, nihayet “zafere yakın” olduğunu hissetmeye dair ulusal bir psikolojinin her şeyi belirlediği ve hâkim olduğu bir coğrafyada, bu pankart altında yürümenin sıradan ve olağan bir şey olduğunu düşünmemek gerekir.

O coğrafyada faaliyet gösteren hiçbir sivil toplum örgütü aktivisti veya kanaat önderi “Amed Halk İnisiyatifi” imzalı bir pankartta adının “işbirlikçi” olarak geçmesini istemez, istemediği için de susar.

“İşbirlikçilik”, insanın bir anda ulusal hain olarak damgalanmasına yol açar çünkü.

Bu pankartı, çoğumuz, olsa olsa, PKK’nin, onun gibi düşünmeyenleri susturmak için başvurduğu yöntemlerden biri, kitlesel mitinglerde taşınması olağan bir pankart diye düşünecektir.

Ama burada ifade edilen sözlerin, PKK’nin yürüttüğü mücadeleye herşeyini vermiş ve şimdi bu mücadelenin karşılığını görmek isteyen geniş halk kesimleri arasında bir tek anlamı vardır:

Zafere bu kadar yaklaşmışken ve Demokratik Özerk Kürdistan kuruluyorken, Emin Aktar ve Galip Ensarioğlu gibi insanlar bunu engelliyor!

Yani siyasi muhaliflere karşı bir protesto, bir uyarı olmaktan öte, zafere yakın olduğunu düşünen, öyle düşünmesi istenen bir toplumda, “işbirlikçilik yaparak ulusal suç” işleyenlere karşı alınması gereken tutumu hatırlatan bir pankart bu.

Kişilik katli dediğim şey budur.

Kişilik katline uğramamak için Kürt aydınları ya susmayı, ya da sureti haktan görünmeyi tercih ettiler.

Bana kalırsa PKK bir zamanlar “ikinci İsrail” gibi gördüğü Federal Kürdistan Bölgesi’nden ve buradaki işleyişten çok etkileniyor. Görünürde olmak istemediği ve karşı çıktığı bir modeli, şartlar ne olursa olsun, Türkiye Kürdistanı’nda da uygulamak istiyor.

Oysa, Türkiye Kürdistanı’ndaki şartlar bugün Kürtlerin federal bir statülerinin olduğu Güney Kürdistan’daki şartlardan çok farklıdır.

Ne Erbil’de ne Süleymaniye’de herhangi bir Arap partisinin siyasi olarak bir varlığı söz konusu, tarih boyunca da olmadı. Araplar bu bölgede, siyasetleriyle değil, işgal ordularıyla hüküm sürdüler.

Türkiye’de ise bambaşka şartlar var. Türk siyasi partileri, Kürdistan’daki siyasi hayatı da belirleyen partiler oldular. Bu PKK’dan önce de böyleydi, sonra da böyle kaldı.

PKK’nin arzu ettiği belki bu değildi, ama arzular ve siyasi hakikatler birbirinden çok farklıdır.

Güney Kürdistan'da Kürtlerin iki partisi, siyasi hayatı ve geleceği belirliyor.

Hiçbir Arap partisinin bu konuda ne bir hakkı bulunuyor ne bir rolü.

Ama Türkiye'de kimse Kürtlerin kurduğu üç parti arasında "ulusal bir ittifakı" filan konuşmuyor. Böyle bir şeyin kanaatimce toplumda ciddi bir siyasi karşılığı da yok.

Bunun yerine BDP-CHP ittifakı, veya BDP-Sol Blok ittifakı konuşuluyor.

Bunlar herkesin bildiği gerçekler.

Şuraya gelmek istiyorum: Diyelim ki kuruldu, Demokratik Özerk Kürdistan'da, siyasi olarak PKK'yi değil, AK Parti'yi ve başka partileri savunan insanların payına düşecek olan nedir?

Madem geleceğimizi karşılıklı güven ve siyasi teminatlar üzerinden kuracağız, açıkça sormaya hakkımız olmalıdır:

Türkiye'nin ve özel olarak da Kürtlerin demokratik teamülleri, şiddet önermeyen her türlü düşünce özgürlüğünü savunma kabiliyetleri; bu pankartta ifadesini bulan totaliter düşünce biçiminin bir toplumun aydınlarına karşı giderek olağan hale gelebilecek sıradan bir şiddet tasarrufuna dönüşmesini, dahası Kürt toplumunun bunca mücadeleden ve ağır bedellerden sonra, "kendi karşısına dönmüşen" bir toplum haline gelmesini durdurmaya yetecek mi, benim açımdan yeni yılın temel sorunu ve sorusu budur.

Bu soruyu ve sorunu Öcalan'ın da düşünmesini çok isterim. Birkaç kelimeyle geçirilecek bir mesele değil bu. PKK Kürtlerin hayatında olacak ve olmaya devam edecek, bunu biliyoruz, ama başka siyasi partiler, farklı düşünen aydınlar da olacak.

DTK çalıştayında, taslak hakkında yürütülen tartışmaların bu bakımdan doğru yapıldığı kanısında değilim. DTK'nin sözcüleri taslaklarının içeriğini savunmaktan ziyade, böyle bir konuyu tartışmaya hakkımız var noktasından yaklaşılar meseleye.

İçeriği şu olur bu olur, ama elbette PKK gibi bir hareketin 'çözüm için teklif ettiğim model bu" dediği bir metni tartışmak gerekiyor. Ortada BDP'nin önerdiği demokratik özerklik modeline ilişkin bir metin olmasına rağmen, bunu da tartışmak gerekiyor.

Ama beni bu metinlerin şu bu hali değil, BDP ve PKK arasındaki siyasi ilişkilerin dönüşüp dönüşmeyeceği konusu daha fazla ilgilendiriyor.

Acaba PKK, BDP'nin önerdiği siyasi modele neden sıcak bakmıyor da, kendi modelini tartışma gündemine sokuyor?

BDP bugün DTK'ye nazaran Türkiye kamuoyunda daha anlaşılır, TBMM'de temsil ediliyor olması nedeniyle de, daha meşru bir zeminde durmuyor mu?

Bu meşru zeminde siyaset yapmak varken, Kürt siyaseti acaba aynı konuda (DÖ) neden kamuoyunun karşısına iki farklı anlayışla çıkmayı tercih ediyor?

İrlanda barış sürecinde, eğer SINFEIN farklı, IRA farklı çözüm önerileriyle kamuoyu karşısına çıksaydı, acaba barış sağlanabilir miydi?

Kaldı ki, Türkiye kamuoyu henüz PKK gerçeğiyle yüzleşmedi.

Kamuoyunun Kürt meselesi hakkında sahip olduğu kanaatler legal Kürt siyaseti üzerinden oluşmuş kanaatlerden ibarettir.

Bu kanaatin çözüme hizmet eden ve Kürtlerin demokratik taleplerini olumlayan bir noktaya ulaşması için, legal Kürt siyasetinin özerk bir yapıya kavuşması çok önemlidir.

Bu özerkliğin somut, anlaşılabilir garantisini görmeden, Türk halkına ve başta AK Parti'yi destekleyenler olmak üzere, Kürtlerin geri kalanlarına herhangi bir siyasi özerkliği anlatmak ve rızalarını almak mümkün olmaz.

Kürtleri ve Türkiye'yi rahatlatacak güzergâha giden yol, BDP ve PKK arasında özerk bir işleyişin ufukta belirdiğini, bu anlamda Kürt hareketinin gündemine kendi değişimini aldığını ve bunu samimiyetle tartıştığını görmekten geçiyor..

Otuz yıl sürmüş kanlı bir savaştan sonra, muhtemel siyasi teklifleri, ne kadar değerli olurlarsa olsun, tartışmaya başlamadan önce, teklifleri müzakere etmeye yetecek ve muhatabınızın size güvenmesini sağlayacak siyasi teminatınızı göstermeniz gerekir..

Türkiye'de askerî vesayeti sona erdirecek adımlar atmak, bence Kürt halkına verilebilecek en büyük teminattı. Şu kadarını hatırlatmaya izin verin. Kürt sorunu ordunun egemenlik alanı olarak varlığını sürdürüyor olsaydı, Diyarbakır'da o çalıştay yapmak mümkün olmazdı.

Aynı şekilde, Kürt siyasetiyle alakalı her aktörün anlaması gerekir ki, bu küresel çağda, tarihe geç kalmış bir milliyetçilik ve homojenleştirici bir modernite arasında seçim yapmak durumunda değil Kürtler.

Milliyetçilik ve homojenleştirici modernitenin açtığı yoldan yürüyerek varacağınız yer, Edward Said'in tanımladığı "kendi ulusal hapishanemizden" başka bir yer değil:

"Bizi bildik toprakların güvenliğine kapatan sınır ve bariyerler aynı zamanda birer hapishane olabilir" diye uyarıyordu E. Said..

Bu hapishaneye giden yolda bugün Emin Aktar'ı ve Galip Ensarioğlu'nu işbirlikçi ilan ederseniz, sıra yarın da, "şiddetin sınırsız tasarrufuna" gelir..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Pınar Doğan'ı dinlerken

Orhan Miroğlu 06.01.2011

Balyoz davasının sanığı Çetin Doğan'ın kızı Pınar Doğan, davanın kurgusal ve haksız bir dava olduğunu savunuyor ve dava sürecinin bu yönüyle tartışmaya açılmasını istiyor.

Çok doğal bir talep bu. Keşke askerî darbelerden sonra başlayan yargılama süreçlerinde bu talepler gündeme gelebilseydi, medya ve kamuoyu bu taleplere açık olabilseydi.

Uyduruk yargılamalarla idam sehparında can verenler başta olmak üzere, kimsenin geçmişte böyle bir imkânı olmadı. Bu anlamda Pınar Hanım'ın son derece kıymetli ve önemli bir şansı kullandığını düşünüyorum.

Ömrüm yargılanmakla ve yargılanan insanlara reva görülen muamelelere tanık olmakla geçti. Bugün aralarında sevdiğim, saydığım dostlarımın olduğu kimi insanlar, beş yıl, on yıl yargılandıktan sonra beraat ediyordu gerçi ama, ruhu ve bedeni sakatlanmış olarak çıkıyordu dört duvar arasından.

Velhasıl ölüm dâhil hiçbir şey adil yaşanmıyor bu ülkede. Adalet ve hak arama da, ha keza.

Aklıma 12 Eylül yıllarında Diyarbakır'da gerçekleşen yargılamalar geliyor. Hiçbir şey kurgusal değildi. Herşey çok sahiciydi ve çok da can yakıcıydı. Mahkeme salonunda sizi savunmaya gelen avukatınızın yüzüne dahi bakamazdınız, sesini duyardınız sadece.

Kendinizi mahkeme salonundaki hâkime tanıtmaya biçiminizle, kaldığınız koğuşun gardiyanına tanıtmaya biçimi arasında bir fark yoktu. Askerî tekmil her iki yerde de geçerli ve zorunluydu.

Dönem darbe dönemiymi, işkence merkezlerinden her gün binlerce insan gelip geçiyordu, işkence altında ifadeler alınıyor ve insanlar bu ifadeleri alan işkencecileriyle beraber savcının karşısına çıkarılıyorlardı.

Savcılara ifade verdiğiniz anlarda, gözünüzün biri savcıda, biri size işkence yapan kişide olurdu.

Bu ifadelerde yazılan suçların kurgulanmış suçlar olduğuna dair itirazınızı kimselere duyuramazdınız. Ne medyada ne köşe yazılarında bu konuda tek bir kelime okumak mümkündü.

Pazartesi günü bir televizyon programında, Pınar Doğan'ı, darbeye teşebbüs etmekle suçlanan babası Çetin Doğan için verdiği mücadeleyi anlatırken izledim.

Pınar Hanım söyledikleriyle değil, ama babasının suçsuzluğuna inanmış biri olarak giriştiği mücadelenin haklı olduğuna toplumu davet eden tavrıyla, doğrusu çok etkileyici ve çok saygıya değerdi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mağaralar..

Orhan Miroğlu 10.01.2011

Tarih Vakfı Yurt Yayınları, **Necmettin Sahir Silan Arşivini**, **Doğu Anadolu'da Toplumsal Mühendislik** adıyla yayımladı. Necmettin Sahir Silan, Meclis-i Mebusan ve Âyan Meclisi'nde zabıt kâtipliği, Sait Halim ve Talat Paşa kabineleriyle ilgili Divan-ı Âli Tahkikat heyeti üyeliği yapmış ve Mustafa Kemal'in önerisiyle BMM'de, evrak ve tahrirat müdürü olarak çalışmış biri.

Silan, 1939'da Bingöl, 1943 ve 46'da Tunceli Mebusluğu görevlerinde bulunmuş, DP kurulunca bu partinin Erzincan, Bingöl ve Tunceli müfettişliğini yapmış ve nihayet 1960'lı yılların sonunda aktif siyasi yaşamdan çekilmiştir.

Silan'ın bir devlet bürokrati ve 'resmî siyasetçi' olarak ilginç bir yaşam öyküsü olduğu açık.

'Resmî siyasetçi' kimliği, hak edilmiş değil, ama tek partinin ve tek liderin takdiri sonucu kişilere bağışlanmış bir lütuf aslında. Bu lütuf sonucu, bırakınız orada doğup büyümüş olmayı, hayatınızda bir tek defa dahi

görmediğiniz bir şehri milletvekili olarak Meclis'te temsil edebiliyordunuz. Bunun sayısız örnekleri var. Devletin bu lütfuna mazhar olan kişilerde, devlete sınırsız bağlılık ve devletin özellikle Kürt coğrafyasında giriştiği Türkleştirme programlarının başarısı için çalışmak gibi hususiyetler aranıyordu.

1924'te başlayan bu Türkleştirme programlarına şimdilerde, **'toplumsal mühendislik'** veya **'uygarlaştırıcı proje'** demek moda oldu.

Bu kavramlar, Fuat Dündar'ın **'etnisite mühendisliği'** kavramından kuşkusuz çok farklı. 'Etnisite mühendisliği', bir halkı kimliğinden koparmak, ona olmak istemediği başka bir kimliği benimsetmek için, girişilmiş politikaları anlamak bakımında ideal bir kavram aslında.

1915 yılı, bu bağlamda sözkonusu mühendisliğin zirve yaptığı zamanı ifade ediyor ve bu bakımdan da, İttihat Terakki'nin giriştiği 'etnisite mühendisliğinin' tarihinde istisnai bir yere sahip.

Tarih olarak bu istisnai yerle bir tek **'Dersim-1938'i'** karşılaştırmak mümkün olabilir.

'Toplumsal mühendislik' ve ondan daha beter bir kavram olan 'uygarlaştırıcı proje' kavramı ise; yapılanların uygarlaştırma adına mazur görülmesini talep ettiği ve artık mızrağın çuvala sığmadığı bu dönemde, mızrağı çuvala sığdırmayı yeniden deneme çabası olduğu için, bana kalırsa ihtiyatla ve kuşkuyla yaklaşılması gereken kavramlar.

Bu kavramları bir tarihî dönemi anlayabilmek için, anahtar kavramlar olarak kullanmayı benimsediğinizde, **Dersim'de olup bitenleri, Dersimli CHP lideri Kılıçdaroğlu gibi, 'devrim koşullarında normal şeyler' olarak görmeniz kaçınılmazdır.**

Bu durumda, bir halkı, bir coğrafyayı **'uygarlaştırmak'** için yola çıkmış **'devrimcileri'** ve onların bugünkü mirasçılarını bağrınıza basar ve böylece geriye, bilimsel manada yapılacak ve araştırılacak olan tek şey kalır, **'karşı devrimcileri'** teşhir etmek, ve onların dağlarda mağaralarda, çoluk çocuk yok edilmesini sağlayan programları 'uygarlaştırma projesi' adına gönül rahatlığıyla onaylamak..

Sahir Silan Arşivi işte bu, 'sakalı yerlerde sürülen', 'talancı', 'mal ve ırz düşmanı karşı devrimcileri', 'gözü dönmüş canileri', ağaları seyitleri ortadan kaldırmak ve halkı özgürleştirmek için 'devrimcilerin' neyi göze aldığını anlamak bakımından son derece önemli bir arşiv!!

Bu arşivde yer alan metinlerin her biri başlı başına bir 'şaheser!'.

Kitabı elinize alıyorsunuz ve o andan itibaren, devletin Kürt toplumu hakkında sahip olduğu derin bilgilere şaşırp kalıyorsunuz. Hep duyarız, PKK'yle savaşta ordu başarısız kaldı çünkü bilmediği bir coğrafyada savaşıyordu diye.. Bu tamamen yalan.

Sahir Silan Arşivi bunun tersini söylüyor. Arşivde yer alan belgelere bakıyorsunuz ve **'ordunun o coğrafya hakkında sahip olduğu bilgiler, meğer ne PKK'de ne de Kürtleri ayaklanmaya kışkırtmak için o dağlarda dolaşıp durduğu söylenen –Son Necmettin Erbakan röportajına bakınız- İngiliz-Amerikan ajanlarında varmış'** diye bir kanaate varıyorsunuz.

Arşivde, Dersim'deki aşiretlerin, hudutlarının ve nüfus miktarlarıyla silahlarını gösterir krokiler, vadiler, dağlar, ovalar, tedip harekâtlarının izlediği güzergâhlar, bu güzergâhlarda yer alan mağaralar tek tek şemalar halinde gözler önüne seriliyor.

Hele mağaralar hakkında yazılı bir bölüm var ki, okuyunca insanı perişan ediyor, bu nasıl 'uygarlaştırıcı proje' diye kanınız donuyor okurken.

Amerika’da, yerlilerin, uygarlık adına yok edilmelerine benziyor her şey..

Sılan’ın arşivinde yer alan **Mağaralar** adlı bölüm şu sözlerle başlıyor:

“Yasak bölgenin tanınması lazım gelen yasak taraflarından biri, belki en mühimi mağaralardır. Mağaralar yasak bölge halkı için hayati kıymete haiz sığınaklardır. Halk bir tedip harekâtı hissedince, zamanın elverişine göre çoluğunu çocuğunu, varını yoğunu hatta koyun keçisini de mağaraya çeker ve etrafı gözetleyerek harekâtın sonuna kadar bekler. Mağara harekâtın devamı müddetince, takip kuvvetleri tarafından görülemediği ve keşfedilemediği ise kendi hesaplarına göre vaziyet kurtarılmış sayılır..”

Harekâtçılar veya ‘uygarlaştırıcı devrimciler’ mağaraları kolayca ele geçirmek için, mağaralara bayağı kafa yormuşlar.

Mağaraları, ‘köye yakın mağaralar’, ve ‘uzak mağaralar’ olarak ikiye ayırmışlar.

Sonra ‘üç beş kişiden başlayarak icabında yüz küsur kişiyi istiap edebilecek mağaralara rastlanmıştır diyerek’ mağaraları kapasitelerine göre sınıflamışlar!.

Sıra, mağaraların keşfine ve tatbik edilen usullere gelmiş.

Bu usullere göre mağaralar, ‘A) Taramalarla, B) Ele geçen şakileri tazyik suretiyle bunlara kılavuzluk yaptırarak’ ele geçiriliyor ve mağaralara taarruz böylece tamamlanıyor.

‘Mağaralara taarruz’ kitapta ayrı bir bölüm olarak yer alıyor. Burada yer alan bilgilerden öğreniyoruz ki mağaralarda saklananlar derhal teslim olmamışlar sonra ‘susuz kaldıkça’ teslim olmaya başlamışlardır.

“On gün aç ve susuz kaldıktan sonra, teslim olmayıp mağara içinde ölenlere veyahut ölecek hale geldikten sonra teslim olanlara rastlanmıştır. Susuzluğa çocuklar tahammül edemedikleri için, bunlara idrar içirildiği ve bir kısmının bu yüzden öldükleri duyulmuştur.”

“Bazı mağaralar yüksek ve kalın kayalıklar üzerinde bulunmasından bunlara tahrip kalıbı kullanılamaz. Bu durumda içerdekilerin açlık ve susuzluğa mahkûm edilmesi zaruri olur.”

Mağaraların yakılması sırasında oluşan dumana karşı mukavemette Sasonluların adı öne çıkıyor ve şöyle deniyor:

“Sasonluların dumana karşı gösterdikleri mukavemet kayda değer.”

Ve mağaraların ele geçirilmesinde önerilen pratik usuller:

“Keçi, inek ve çocuk gibi bağırarak, Kürtçe ve Arapça seslenmek, keçi gibi bağırılmalarda mağaralardaki keçiler mukabelede bulunarak yerlerini belli etmişlerdir.”

Mağaralar ve mağaralarda saklanan çocukların trajedisiyle yüzleşmeden, Kürt sorununu çözemezsiniz.

Dersim ve Sason’un karanlık mağaralarında yaşananları aydınlatmadan, ‘uygarlaştırıcı proje’ demeye devam eder durursunuz..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Heyula

Orhan Miroğlu 13.01.2011

Türkiye 1990'lı yıllarda korkunç bir heyulanın içinden geçti.

Domuz bağıyla bağlanmış, aç susuz bırakılmış ve işkence görmüş insanlar.

Hücre evlerin bahçelerinden çıkan, üstüne beton dökülüp saklanmış onlarca ceset.

Ele geçirilen kasetlerde "beni öldürmeyin" diye yalvaran kadın ve erkek sesleri.

İnsanların güpegündüz evlerinden alındıkları ve bir daha onlardan haber alınamadığı günler.

"Hizbullah Heyulası"na ait görüntüler hafızalarda bu şekilde yer etti.

Bu heyulanın "imal edilmiş bir heyula" olduğu açıldı.

Resmî raporlarda yer alan belgeler bu gerçeği bütün çıplaklığıyla ortaya koyuyordu.

En zayıf olduğu zamanda, "Vazife-i Temdin"* (Uygarlaştırıcı Misyon) gereği, İslam'ı zapturapt altına almış, halifeliği lağvetmiş, tekkeleri, zaviyeleri kapatmış bir Cumhuriyet, yüzyılın sonunda Hizbullah heyulasına karşı her nedense alabildiğine liberal davranmıştı..

Neden acaba, bu devletin gücü mü yetmemişti PKK'yi durdurmaya?

Bir milyon askeri olan bir ordu..

O yetmezmiş gibi, yüz binlerce insanın istihdam edildiği güvenlik sektörü.

Yöneticileri ta Panamalardaki anti-gerilla okullarında, NATO karargâhlarında eğitilmiş Genelkurmay, Emniyet ve Jandarma'ya ait, profesyonel istihbarat örgütleri..

Bunlara bir de MİT'i ilave edin.

Bitmedi daha, bölgede ne olup bittiğini onlardan daha iyi kimsenin bilemeyeceği 90 bin kişilik paramiliter korucu gücünü de unutmayın.

Türkiye'nin bu devasa güvenlik sektörü faşist rejimlerdekiyle dahi kıyaslanamaz.

Demokrasilerde ne böyle bir güvenlik ve istihbarat sektörü, ne böyle bir devlet nizamı olur!.

Pinochet, Salazar, Videla..

Bu diktatörlerin hiçbirine böylesi devasa bir gücü kullanmak nasip olmadı.

Türkiye'nin asker-sivil bürokrasisine oldu ama.

Lakin, **Türkiye'nin ordu ve istihbarat bürokrasisinin aklı güvenliğe değil, güvensizliğe ve istikrarsızlığa çalıştı.**

Önce istikrarsızlık yarattılar sonra da bu istikrarsızlığı yönettiler..

Olup biten bu, başka bir şey değil!

Bu güzelim ülke, dünyada bir benzeri daha olmayan önemli bir laboratuardı onlar için.

"Etnisite mühendisleri", "uygarlaştırıcı misyon" sahipleri, kristal dükkânına giren fil misali, toplumun içine daldılar ve herşeyi kırıp döktüler..

İşte yüzyılın utanç muhasebesi:

Eylül olayları, askerî darbeler, idam sehpaları, Dersim-1938, Maraş, Çorum, Sivas katliamları, Diyarbakır cezaevi, sadece bir şehirde, Bitlis'te 300 toplu mezar ve binlerce faili meçhul cinayet..

Say sayabildiğin kadar.

Kan gölünün içinden geçip bugünlere geldik.

Şimdi, hakikati örten sis bulutları biraz aralanır gibi oluyor sanki..

Ama failler, gerçek suçlular geçmişte hiçbir şey olmamış gibi davranıyorlar.

Halkımız Kanuni dizisinin yayından kaldırılması için, RTÜK'e on binlerce telgraf yollamakla meşgul ve ne yazık ki, üstünde yaşadığı toplu mezarlar onu zerre kadar incitmiyor, vicdanını sızlatmıyor!

Çocuk yüzlü Dışişleri Bakanı, yeni Sarıkamışlara hazır olduğumuzu beyan ediyor!

Cezaevlerinin kapıları şingır-mıngır, saç sakalı ağarmış katilleri davul zurnayla karşılıyor halkımız!

Doğrusu, insan sabah vakti karşılaştığı komşusuna bir merhaba demediyse eğer, sonrasında pişmanlık duyar, utanır, mahcup olur.

Ne utanma, ne mahcubiyet, ne de mağdurların, kurbanların ailelerinden özür dileme var..

Hizbullah militanları içlerinden onlarcasını, yüzlercesini katlettikleri halkın arasına davul zurnayla, zılgıtlarla döndüler...

Mağdurlar, ocağı barkı sönenler, yetim büyüyenler, dul kalanlar susuyor, ama katiller özgürlüğün sevincini yaşıyor!

Adaletten, güvenlikten, mahkemelerden, davaların akıbetinden sorumlu olanlar konuşuyor bir yandan da..

Yasa böyle değil de böyle olsaymış, hâkimler, savcılar elini çabuk tutsaymış, Yargıtay bu kadar da siyasallaşmasaymış!

Yalanın ve riyanın bu kadarına pes doğrusu..

Peki, ne olmuştu geçmişte, hatırlamaya çalışalım.

Bu kirli savaşın zirve yaptığı bir dönemde PKK ve Hizbullah aralarında savaşa tutuştular.

Devletin kontrolünde cereyan eden çatışmalarda kaç kişinin öldüğü tam olarak bilinmiyor, ama Hizbullah kaynakları kendi kayıplarını dört yüz kişi olarak veriyor.

PKK'nin kayıplarıyla beraber binin üstünde insanın üç-dört yıl süren çatışmalarda hayatını kaybettiği aşikâr.

Aynı kaynaklar, PKK'nin saldırıları sonucu binlerce Hizbullah taraftarının işinden gücünden olduğunu, göç etmek zorunda kaldığını ve büyük mağduriyetler yaşadığını söylüyor.

Hizbullahçılara göre Hizbullah daha PKK silahlı mücadeleye başlamadan (1984) önce, 1979 yılında kuruldu.

Dolayısıyla Hizbullahçılar, kuruluşlarının daha eskilere dayandığını ima ediyor ve kendilerine Hizbul-Kontra denmesinden hiç hoşlanmıyorlar.

Devletin içlerine birtakım ajanları soktuğunu kabul ediyorlar tabii.

Ama Hizbullahçılara göre "merkez" temiz!

Bu "temiz merkeze" rağmen dört yıl sürmüş bu kanlı savaş!

Ve Hizbullah kayıtlarına göre PKK'nin "milis güçlerinin" çoğu bertaraf edilmiş!

Gelelim bugüne..

PKK bugün öz savunması da olacak, "Demokratik Özerk Kürdistan" isterken, Hizbullah İslami bir Kürdistan'ı Kürtlerin vazgeçilmez hakkı olarak görüyor.

Filmi başa sarmak için pusuda hazır bekleyenler, Hizbullah liderlerinin kulağına "size de bir öz savunma lazım ama" diye fısıldayabilirler!

Tarih tekerrür etmez, ama şiddet ve gücün ispatı adına girilmiş işler her zaman tekerrür edebilir.

Öcalan, tahliye olan Hizbullahçıları Diyarbakır'ın "bağrına basmasını" yorumlarken, öz savunma gücünü yeniden gündeme getirdi, ve nihayetinde Hizbullahçıların "ıslahı nefis" ederlerse DTK'nin ve Kent Konseyleri'nin çatısı altında çalışabileceklerini söyledi.

Fazla söze ne hacet..

İslami bir Kürdistan isteyenlerle, neo-liberal dünyaya meydan okuyacak bir sosyalist Kürdistan isteyenler aynı kavşakta buluşmuş olurlar; böylece, Kürdistan'ın ulusal birliği kurulmuş olur!

Nasılsa hakikatin hesabı sorulmayacak. O hesap kapandı. Devlet ve örgüt sırrı oldu, buharlaştı.

Şimdi içinde vicdan barındırmayan, ölüm acısı nedir bilmeyen, başka bir hesap-kitap zamanı.

Hizbullah seçime bağımsız vekillerle mi girecek, AK Partiyi mi destekleyecek?

Yoksa "İslami Kürdistan da bir, Özerk Kürdistan da bir" deyip, DTK'ya mı katılacak?

"İmal edilmiş heyulaların" belirlediği bir tarihi koca bir yüzyıl içinde ve hep böyle tekerrür halinde yaşamak zorunda kalan bir halka ne denir bilmiyorum.

Belki, ya çok kadersiz, ya da çok günahkâr!..

* İroniye bakın ki, *Vazife-i Temdin* (Uygarlaştırıcı Misyon), kendisi de daha sonraki yıllarda bu misyonu yerine getirenlerin kurbanı olmuş Mustafa Suphi'nin Meşrutiyet yıllarında yazdığı kitabın adıdır.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

19 Ocak

Orhan Miroğlu 17.01.2011

Hrant Dink'i dört yıl önce 19 Ocak'ta öldürdüler. Hrant dört yıldır yaşamıyor. Adalet yerini bulmadı, **Hrant'ın ölü bedeni orada, Agos'un önünde duruyor..**

Sıradan bir cinayet davasına dönüştürdüler bu davayı.

1915'le yüzleşmeden o cansız beden oradan Agos'un önünden kalkmaz..

1915'le yüzleşmeden ve hesaplaşmadan, ne bu dava sonuçlanabilir ne adalet yerini bulabilir.

Hrant Dink Davası 1915'le yüzleşmenin ve tarihle hesaplaşmanın davasıdır artık.

Sanki Yasin Hayal biraz daha konuşsa, sanki Ogün Samast, öldürülmekten korkmayıp birkaç şey daha söylese, Hrant Dink cinayeti aydınlanacak, adalet yerini bulacak sanıyoruz.

Çok az insan ortada gücünü bir uğursuz tecrübeden alan bir devlet taammüdü olduğunun farkında.

Hrant ve dostları sadece bunun farkında..

Yani Hrant'ı dört yıldır yalnız bırakmayanlar. Agos'un önünde ve mahkeme kapılarında bu toplumun gerçek vicdanı olarak dimdik ayakta durmaya çalışanlar. O kadar ama.. Başka kimse yok, bu devlet taammüdünün farkında olan..

Dört yıl oldu, Hrant Dink davası sürüyor.

Ve dört yıldır, Hrant'ın avukatları davanın gidişatı konusunda her yıl kaleme aldıkları raporlara aynı gerçeği yazıp duruyorlar.

Bu cinayette failleri biraraya getiren ortak bir inanç, ortak bir tarih bilinci var diye.

Bu raporlarda yer alan sadece bir-iki paragrafı okumak bile bu korkunç gerçeği anlamaya yeter:

"Birbirleriyle kavgalı kurumların Hrant Dink cinayetinin hazırlığına katkı, işlenmesine kolaylık ve katil zanlısına kahraman muamelesi konusundaki uyumu, devlet kadrolarında mevcut bir başka güçlü zihniyetin ne kadar yaygın ve içselleştirilmiş olduğunu gösterdi. Sürece bir bütün olarak bakıldığında bu zihniyetin, cinayetleri içselleştiren, olağanlaştıran, meşrulaştıran farklılıklara, özellikle Ermenilere düşman İttihatçı geleneğin uzantısı olduğunu söylemek hiç de yanlış bir tesbit olmayacak.

Devletin yüzyıllık ittihatçı geleneğinin temelini oluşturan Ermeni düşmanlığının, bu cinayet sürecinde rol alan tüm kurum, kişi ve grupları birleştiren önemli bir faktör olduğu bu davada, adalete ulaşmanın yolu, bu düşmanlıkla ve bu düşmanlığın beslendiği tarihsel süreç ve devlet geleneğiyle yüzleşmekten geçiyor."

Raporda ifade edilen İttihatçı gelenek, bugün de yaşıyor.

Öldürülen kişi bir Ermeniye bu geleneği besleyen bütün moral değerler, yok edilemeyen bir hastalık gibi yeniden karşımıza çıkıyor.

1915'i onaylayanlar, Hrant'ın öldürülmesini de rahatlıkla onaylayabiliyorlar.

Kimi "adil hafıza" garabetiyle yapıyor bunu..

Kimi İttihatçılığı gizleme gereği duymadan yapıyor.

Anadolu'da ikinci bir ulusun yaşamasına izin vermeyeceğini açıkça ilan ederek.

1915 felaketinin son kurbanı oldu Hrant Dink.

1915'ten bu yana hiçbir şey değişmedi. Hrant'ı Ogün Samast'a öldürttüler, sonra da bir bayrağın arkasına alıp fotoğrafını çektiler.

Vermek istedikleri mesaj açıktı.

Öldürülen bir Ermeni'dir ve bu ölüm hak edilmiş bir ölümdür!

Hrant'ı öldürdükten sonra, olay yerinden kaçarken, bağıırıyordu Ogün Samast, bir Ermeni'yi öldürdüm diye!

Halkını bu topraklardan silen, yok eden bir soykırımın, meşru kabul edilen gerekçesi yeni bir yüzyılda, geldi Hrant'ı İstanbul'da buldu. **Halkının soykırıma uğramasına yol açan gerekçe, Ermeni Hrant'ın ölüm fermanına atılan imza oldu.**

Devlet taammüdü olmadan böyle bir fermanın gereğini yerine getirmek mümkün olmazdı.

Devletin istihbarat kurumlarının elinde bulunuyor herşey. Ama onlar yazışmalara, sorulan sorulara cevap olabilecek kayda değer bir şey söylemiyorlar.

Hrant'ı İstanbul Valiliği'ne çağırıp öldürüleceksin diye tehdit eden MİT, bu cinayete giden süreçte neler oldu, bu "milli görevin" ifasına karar verenler kim, bu konuda hiçbir istihbarat bilgisine sahip olmadığını iddia ediyor.

Kim inanır buna? Öldürülünceye kadar yazdığı her yazı dahil bütün hayatını kontrol altına aldığı ve takip ettiğin bir insanın, öldürülmesi hakkında bir bilgiye sahip olmadığını söylemek, cinayetin, "birbiriyle kavgalı kurumların" mutabakatı sonucu gerçekleştiğini itiraf etmekten başka bir anlam ifade etmez..

Dört yıl oldu, Hrant orada, Agos'un önünde yüzüstü yatıyor..

Dört yıl sonra, birbiriyle kavgalı kurumların, birbiriyle kavgalı partilerin kavgası Hrant Dink cinayeti karşısında, ilan edilmiş bir ebedi ve ulusal barışa dönüştü.

Bu **"ebedi ulusal barış"** Türkiye'de artık katillerin, cinayetten sonra önünde fotoğraf çektiği bayraklarla değil, **"adil hafıza"** talebiyle tanımlanıyor..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

JİTEM ve Ergenekon: Sahtesi ve hakikisi

Orhan Miroğlu 20.01.2011

Arif Doğan Ergenekon sanığı eski bir JİTEM komutanıdır.

Ergenekon soruşturmaları sırasında 2008 yılının ağustos ayında Ankara'da gözaltına alındı. Evinde ve işyerinde ele geçen "kıymetli malzemeler" sorulduğunda, "Ersever'in mirası, elden ele dolaştı!" diye garip açıklamalar yaptı.

Doğan, sanığı olduğu Ergenekon duruşmalarına gelip giderken, gazetecilerin sorularına bazen işi alttan alan cevaplar veriyor; geçmişin kanlı ilişkilerini hatırlatan sorular sorulmasından ise hiç hoşlanmıyor ve bu soruları soranları ağza alınmayacak kelimelerle tehdit etmekten çekinmiyordu:

"Evinde bombalar çıktı diye yazanın o bombaları gö..ne sokarım.. şimdi ne yazacaksınız?"

En tuhaf Ergenekon tarifini de Arif Doğan yaptı kuşkusuz:

"Her tarladan bir tezek, her köyden bir pezevenk gelmiş, oluşmuş Ergenekon. Ne biliyim ben."

Şimdi Ergenekon sanığı olarak yargılanan askerlerin önemli bir kısmı, Kürt coğrafyasında uzun yıllar görev yaptı..

Arif Doğan'ı Veli Küçük'ü, Sarı Levent'i, Cemal Temizöz'ü, en iyi Kürtler bilir.

Haksız bir savaşın gölgesine ve bahanesine sığınarak işlenmiş binlerce faili meçhul cinayet, kanla yoğrulmuş kazanç mekanizmaları..

İşte böyle bir dönemi, bu kirli ilişkileri, cinayetleri, hak edilmemiş, kazanç mekanizmalarını, siyasi ve bürokratik statülerin elde edilme biçimlerini, Ergenekon derinleştikçe, öğrenme şansımız olacak ve Türkiye geçmişiyile yüzleşecek diye umut ediyorduk.

Eğer süreç bu yönde işleyebilseydi, açılım bugün bu noktada olmazdı.

İşler böyle gelişseydi, Türk halkının kafasındaki Kürt algısı bu kadar da sorunlu olmayacaktı.

Ve Kürtler başlarına açılmış felaketin mahiyeti hakkında biraz düşünme fırsatı bulacaklardı.

Hiçbir şey, beklendiği gibi olmadı maalesef.. AK Parti hükümeti, bir yerden sonra frene bastı.

Fırat'ın öte yanındaki Ergenekon yapılanmasını sanki farklı bir yere koydu. Ergenekon'un Kürdistan faaliyetleri

konusunda, Kürt siyasetini de içine alan zımni bir ulusal mutabakat oluştu sanki.

Kürtler Ergenekon sürecinde iyi sınav vermediler

Bunda Öcalan'ın tavrı elbette belirleyici oldu. Kürtlere bu işten "uzak durmalarını" tavsiye eden Öcalan, bir yandan da Hakikati Araştırma Komisyonu kurulmasını öneriyordu. Son görüşme notlarında Silivri sakinleri için söyledikleri ise Ergenekon konusunda yeni bir bakışı ifade ediyor ve bence asıl olarak, Ergenekon'un kuşatması altında bulunan CHP'yle BDP'nin arasında yeni bir diyalogun kapısını aralamayı amaçlıyor.

"Önemli bir değerlendirme daha yapacağım. Bu değerlendirme tarihî ve aslında biraz da özeleştirel bir değerlendirme olacak. Bugüne kadar Ergenekon yargılamalarıyla birlikte devletteki Gladyonun JİTEMvari yapıların tasfiye edildiği söyleniyordu. Biz de biraz böyle düşünüyorduk. Aslında olanlar tam da böyle değildir. Bu konu üzerine sürekli düşünüyorum. Geçenlerde buradaki arkadaşlarla da tartıştım. Nasıl fark etmemişiz bugüne kadar? Bu nedenle özeleştiri diyorum. Sanırım Hanefi Avcı'nın kitabında da geçiyormuş. O da çözüm konusunda benimle görüşülmesi taraftarıymış, bunu öneriyormuş ve şimdi içerde ve Ergenekon'dan yargılanıyor. Yine geçmişte benimle burada çözüm amacıyla görüşen bazı isimler de Ergenekoncu diye yargılanıyor. Aslında Ergenekoncu diye tasfiye edildiği söylenenlerin bir kısmı çözüm yanlısı isimlermiş. Ama asıl Gladyonun çözümü istemeyen kesimleri dışarıda bırakılmıştır, onlar hâlâ dışarıdadır ve AKP bunlarla uzlaşmıştır. Deşifre olmuş Veli Küçük gibi, karanlık, cinayet işleyen, darbeci isimlerin yanına çözüm isteyen, hatta geçmişte benimle burada çözüm amacıyla görüşen isimleri de bunlarla ilişkilendirerek bu şekilde asıl çözüm yanlılarını tasfiye ediyorlar. Geçmişte biliniyor mesela Cem Ersever –JİTEM'in bizzat kurucusudur, yüzlerce, binlerce faili meçhule neden oldular- ama daha sonra yanlış yaptıklarını, sorunun bu yöntemlerle çözülemeyeceğini anlayıp dile getirince tasfiye edildiler. Yani insanlar zamanla yaptıkları hatadan dönebiliyorlar."

"Özeleştiri" sol terminolojide çok önemlidir ve öyle rastgele "özeleştiri" filan yapılmaz.

Öcalan, daha önce hangi konuda özeleştiri yaptı, ya da var mı böyle bir şey bilmiyorum.

Ama "Ergenekon konusunda özeleştiri yapıyorum" anlamına gelen bir şeyler söylemesini önemsemek gerekir.

Mesaj BDP'ye, Kürtlere ve 2011 yılının –yenilgi ya da zafer- her ikisi için de son yıl olacağını düşünen Yalçın Küçük gibi Ergenekon mütefekkirlerine..

Hatırlamakta fayda var. Ergenekon sürecine kadar Öcalan'la İmralı'da görüşenler askerlerdi. Siviller değil. Ne Haberal'ın, ne Tuncay Özkan'ın, ne de Balbay'ın çözüm için Öcalan'la görüştüğüne dair bir kayıt var. "Çözüm için" Öcalan'la görüşen askerlerin arasında "Sarı Levent" olarak bilinen Levent Ersöz gibi isimler de var. Öcalan'a göre bu isimler asıl çözüm yanlıları. Yani gerçek Ergenekoncular bunlar değil, bunlar çözüm isteyenler, gerçek Ergenekoncular dışarıda ve AK Parti onlarla işbirliği yapıyor.

Öcalan bu hakikatin farkına yeni vardığını ifade ediyor ve "özeleştiri" yapıyor.

Arif Doğan da "iki JİTEM var" diyor ve benzer iddialarda bulunuyor. Ama Arif Doğan konuştukça, tersi ispatlanıyor. Doğan'ın kıyısından köşesinden söylediği her şey tek bir JİTEM olduğunu ortaya koyuyor.

"Cem Ersever'in mirasını, ya da evrak-ı metrukesini elden ele dolaştıran, Kürt aşiretlerine eşek sırtında ruhsatsız

on binlerce silah dağıtan;

Hizbullah lideri Velioğlu'nun 'güzel hizmetleri' olduğunu hatırlayan;

Bir defasında 78 kelle alan;

Yargılandıkları iddianamelerin sadece birinde, yirmi sivil Kürt'ün tüyler ürpertici infaz hikâyesi yer alan komutanların olduğu bir JİTEM bu."

Yani hakiki JİTEM..

Öyle bir örgüt ki, içinde, "kitle katilleri", adeta cirit atıyor. Ve bu "kitle katilleri" büyük oranda Kürtlerin arasından seçilmiş. Samimi itirafçılardan yani.. Sayıları tam olarak bilinmiyor. Kullanmışlar bu itirafçıları, isimlerini kimliklerini değiştirmişler, ama anlaşılan çoğu da bildikleriyle beraber toprağın altına gömülmüş.

İnfaz edenler, vakti geldiğinde infaz edilmiş yani.

Abdulkadir Aygan bu infazdan her nasılsa kurtulabilmiş eski bir JİTEM mensubu.

Arif Doğan işte bu Abdulkadir Aygan'ın gerçek Abdulkadir olmadığını, onu kendisinin öldürttüğünü söylüyor.

Doğan'ın tekerlekli sandalyeye mahkûm olmuş haline bakıp, akli melekeleri de galiba iyi değil diye düşünmeyin. Arif Doğan ne yaptığını bilen biri, hâkim onu sorgularken, sesi fazla çıkıyor diye doktorunu da onu da defalarca uyardığına göre, sağlığı, o kadar kötü değil hani.

Arif Doğan ne yapsın, öldürülmeleri için emir verdiği insanların kaçınıp yaşamaya devam ediyor, kaçınıp öldürüldü, onu bilmiyor ki, aklında kalan gerçeği söylüyor sadece..

Bu gerçeğe göre, Abdulkadir Aygan yaşayan değil, öldürülmüş olması gereken biriydi.

Hakikati Araştırma Komisyonu kuralım deyip duruyoruz. Peki bu komisyon hangi JİTEM'i, hangi Ergenekon'u, hangi Abdulkadir Aygan'ı araştıracak acaba?

Öyle ya, biri faaliyetlerini az çok bildiğimiz, eli Hrant'ın ve Musa Anter'in kanına bulaşmış "çözüm isteyen" ama Silivri'de ve Diyarbakır Cezaevi'nde; biri de, faaliyetleri hakkında hiçbir şey bilmiyorsak da, dışarıda, ama çözüm istemeyen ve hükümetin anlaştığı iki Ergenekon, iki JİTEM var. Yetmezmiş gibi, biri yaşayan biri Arif Doğan'ın öldürttüğü iki de Aygan var!

Trajedinin bu kadarı da fazla doğrusu..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP hakikat mi arıyor

Orhan Miroğlu 24.01.2011

CHP'nin hakikati aradığı ve bu konuda samimi olduğu kanaatinde değilim.

Keşke olsa..

Çok iyi olurdu bu, çünkü, Türkiye'nin geçmişiyle yüzleşmesini savunan bir CHP eski CHP olarak kalamazdı.

Siyasi geleceğimiz açıktır ki, tarihle hesaplaşma üzerinden şekilleniyor ve Türkiye 1915'ten başlayarak, belleğini yeniden inşa ediyor.

Bunun bilincinde olan herhangi bir siyasi parti, gelişir, statükocu anlayışları aşar, kendini yenileme ve değiştirme fırsatı bulur.

Uzak ve yakın tarih açısından geçmişle yüzleşmenin ise, Türkiye'de önemli başlangıç noktaları var.

Dersim ve Diyarbakır Cezaevi..

Yakın tarih açısından Dersim ve Diyarbakır Cezaevi gerçeğiyle yüzleşmek bile bir siyasi partiyi yepyeni bir vizyona kavuşturabilir.

Sorun da burada işte, Şemdinli'de generalleri koruyan, Ergenekon sürecinde avukatlığa soyunan bir parti, geçmişle nasıl yüzleşebilir?

Ağızına bir defa dahi Kürt kelimesini almayan bir lider, Kürtlerin kitlesel olarak katledilmelerinin yarattığı travmayı nasıl anlayabilir?

Partisine oy veren milyonlarca insanı bu büyük acıya ve bu büyük yasa ortak olmaya nasıl davet edebilir?

Hakikat Komisyonu öneren bir partinin, devletin kozmik odalarından bir hafta önce çıkarılan ölüm listeleri hakkında bir çift laf etmesi gerekmez miydi?

CHP açıktır ki ne Ergenekon sürecinden, ne de Şemdinli'de ortaya çıkan hakikatlerden hoşlandı.

Hakikat için Komisyon kuralım diyen CHP Şemdinli ve Ergenekon'u nereye koyacak acaba, merak ediyorum gerçekten.

Bana kalırsa, **CHP'liler önce Dersim'den başlamalılar, geçmişle yüzleşmeye.**

Hakikat arayışını, Genel Başkan Kılıçdaroğlu'nun memleketi Dersim-1938'e bir ışık tutarak başlatsın yeni ve eski CHP'liler..

Mesela parti, en güçlü olduğu yerde, İzmir'de bir Dersim Konferansı düzenlesin ve Dersim'de yaşananların "devrim koşullarında olağan şeyler"den sayılmayacağını ilan etsin.

Böylece CHP'nin kendisiyle hakikat arasına ördüğü duvarların yıkıldığına hep beraber tanık olur ve hakikat arayışında doğru bir yerde durduğuna inanabiliriz.

Ha Dersim-1938 çok mu uzak bir tarih?. O zaman daha yakın bir tarihe mesela Şemdinli'ye, Ergenekon'a gelelim.

CHP, Türkiye, darbelerle, Ergenekon süreciyle hesaplaşırken, hakikati buralarda ararken, Baykal

avukatlığa soyunmuştu.

Kılıçdaroğlu'nun CHP'si şimdi Ergenekon'a milletvekili kontenjanını tartışıyor.

Yalçın Küçük, Kılıçdaroğlu'ndan randevu talebinde bulundu, Ergenekon'dan yargılanan "sevgili paşalarını" CHP listelerinden Meclis'e göndermek için.

Kılıçdaroğlu talep olursa görüşebileceğini açıkladı, bu görüşme muhtemelen gerçekleşecek.

CHP'nin İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı **Sezgin Tanrıkulu'nun Diyarbakır'da basın toplantısı yapıp, "Hakikat Komisyonu kuralım, geçmişimizle yüzleşelim" dediği günde** bir diğer Genel Başkan Yardımcısı **Süheyl Batum Silivri'deydi.**

Batum, Ergenekon sanıklarının Meclis'e yollanmasını talep eden taraftarlara dönüp, "mesaj alınmıştır" diyordu.

Silivri'de alınan mesajla, Diyarbakır'da Kürtlere verilen mesaj birbiriyle o kadar çelişkili ki..

Bu çelişkiyi gizlemeye çalışmanın anlamı da manası da yok, herşey göz önünde cereyan ediyor..

CHP'nin bu hakikat sevdasının bizzat CHP tabanında bir karşılığı mevcut değil..

O halde bu Hakikat Komisyonu nereden çıktı diye sorulabilir.

Öcalan'la İmralı'da görüşmelerin yürütüldüğü bir aşamada, hâlâ şu yılan hikâyesine dönen Kürt Raporu'nu kaleme alamayan CHP, bir yandan da Kürt toplumuyla ve Kürt siyasetiyle yeni ilişkiler, diyaloglar kurmanın peşinde.

Bunun siyaseten yadırganacak bir yanı yok elbette. Ama Kürtlerle diyalogun ve Kürt toplumunda yeniden siyaset yapmanın yolu, Kürtlerin acısını ve yasını istismar etmekten başka bir işe yaramayacak olan önerilerden geçmiyor.

CHP, Öcalan'ın da önerisi olan Hakikat Komisyonu'nu, geçmişi araştırma ve geçmişle yüzleşmeye duyduğu inanç adına değil, BDP ve CHP arasında bir diyaloga yarayabilir umuduyla dillendiriyor.

Öcalan son iki haftadır CHP'yle diyaloga değiniyor.. "Kemalizm'i demokratikleştiren bir CHP'yle diyalog geliştirilebilir" diyor. CHP'nin asıl sorunu da burada zaten, nasıl olacak da Kemalizm'i güncelleştirecek, yada demokratikleştirecek!?

Kürt siyasetinde CHP'den öncelikli olarak beklenen budur. Kemalizm'le ve İttihatçılıkla arasına görünür bir mesafe koymak. Yoksa bu saatten sonra CHP'yi bal-kaymakla bile Kürtlere tavsiye etmenin imkânı yok..

Seçimlere giderken, biraraya gelmesi istenen ve fikrî planda birbirine yakın ve AK Parti'yi behemehal iktidardan uzaklaştırmak gibi bir amaç birliği içinde olan siyasi partiler arasında sıkı bir mesaj alışverişi olacak anlaşılır.

Bugün için kayda değer siyasi mesajlaşma asıl olarak CHP ve BDP arasında görülüyor.

Geçen hafta Öcalan, Ergenekon konusunda özeleştiri verdi. Son derece önemliydi bu. Ama kimsenin de dikkatini çekmedi.

Öcalan AK Parti'den umudunu iyice kesmiş gibi. Perşembe günü bu "özeleştiri" mesajının BDP, KCK ve Yalçın Küçük'e olduğunu yazdım.

Bir hafta sonra Öcalan üstü kapalı mesaj yerine, açıkça CHP ve BDP arasında diyalog önerisinde bulundu. Umarım gerçekleşir.

Siyasette kimin ne yapacağını bilmesi ve taşların yerine oturması için diyalog ve işbirliği her iki partinin CHP ve BDP'nin önüne yeni ufuklar açabilir.

Kürtler geçmişi ve geleceği yeniden anlamaya ve okumaya çalışırlar böylece, fena da olmaz bu..

Bellek inşası dediğimiz mesele bu zaten.

CHP ve BDP arasında muhtemel bir diyalog çok faydalı olur.

Şimdiye kadar gizlenen siyasi niyetlere ve hakikatlere biraz daha yaklaşmış oluruz..

Hayırlısı diyelim..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mıhallemilerin ve Süryanilerin talebi

Orhan Miroğlu 27.01.2011

 Mıhallemilerin ve Süryanilerin talebi Süryaniler biraz daha şanslı sayılır. **Hazreti İsa'nın konuştuğu dil olan Süryaniceyi konuşan bir halk yaşıyor Türkiye'de ve artık bu halkı az çok tanıyor insanlar.**

Ama Mardin başta olmak üzere, Türkiye'nin birçok şehrinde kadim bir kültüre sahip, Mıhallemi adıyla bir halkın yaşadığını, ve bu halkın Arapçanın Qıltu lehçesiyle konuştuğunu çoğu kişi bilmez. Bilmemesi de çok normal. Çünkü üç beş yıl öncesine kadar bu halktan söz eden ne bir sivil toplum kuruluşu vardı ne bir şey.

Ama şimdi var. Sadece Türkiye'de değil, Lübnan, Hollanda, İsveç, Suriye başta olmak üzere, Mıhallemilerin taleplerini dile getiren çok sayıda kuruluş var.

Bunlardan biri Mardin Midyat'ta ve Hapsinas Köyü'nde Kurulu bir dernek.

Adı da Mıhallemiler, Dinler, Diller Medeniyetler Arası Diyalog Derneği..

Hapsinas Köyü'nü bu köşede daha önce okumuş olmalısınız.

Midyat'a çok yakın olan bu köyde eski bir manastır var ve Süryanilere ait bu manastıra giden yolun ihaleyle satıldığını yazmıştım.

İşte aynı köyde yani Hapsinas'ta amacı eski medeniyetler ve diller arasında diyalog kurmayı amaçlayan bir dernek birkaç yıldır faaliyet gösteriyor, epey yeni sayılır..

Mıhallemiler derneğini Mehmet Ali Aslan Hapsinas'ta bir grup arkadaşıyla beraber kurmuş. Zorlu bir kuruluş süreci var gerçekten. Yerel bürokratik baskılardan ve mevzuatı bahane ederek yapılan engellemelerden tutun da bir sürü zorluğu aşmak zorunda kalmışlar kurucular. Ama dernek resmî kuruluşunu tamamladıktan sonra da ulusal ve uluslararası düzeyde birçok toplantıya katılmış, bildiriler, açıklamalar yapmış..

Hatırlayacaksınız belki, **Michael Jackson için Hapsinas'ta mevlit okutan dernek de bu dernekti..**

Ben Mihallemilerin yaşadığı bir köyde doğdum ve büyüdüm. Keferhavvar. Eski adı Birtahabres'tir. Dostlar Kalesi anlamına geliyor. Halk Keferhavvar'da Arapça konuşurdu. Annem bu köyden değildi. Kürt'tü o ve Batmanlıydı. Annem bizimle her iki dilden, hem Kürtçe hem Arapça konuşurdu. İki dili de böylece öğrendim, iki anadilli biriyim yani. Bu müthiş bir zenginlikti. Ama şimdi Kürtçem Arapçamdan iyi.

Çünkü ömrüm, Kürtçenin yaşaması için verilen mücadelenin içinde geçti.

Yasaklara rağmen bir yerlerden bulup okurduk Kürtçeyi, ya da Erivan Radyosu'ndan, filan dinlerdik. Sonra 1970'li yıllarda alfabesiyle tanıştık. Musa Anter'in Birina Reş kitabı, sonra Siverek'ten derlediği şiirlerin başında gelen 'Kımlı' şiiri .. 1977'de ilk Kürtçe gazeteyle tanışma. Bu gazetenin adı Roja Welat'tı. Mehmet Uzun'un Kürtçe romanlarına daha epey var.. Roman olarak Arap Şemo'nun Şıvanê Kurd romanı var bir tek, elden ele dolaşan..

Malzemeler bunlardı aşağı yukarı. Ama Midyat gibi dört dilin –Arapça, Süryanice, Kürtçe ve Türkçenin- konuşulduğu bir şehirde zaman; yaşaması için güçlü ve büyük bir mücadele verilen Kürtçenin lehine işlerken, Arapça ve Süryanice dillerinin bu türden bir imkânı olmadı yazık ki.

Süryaniler korkutulmuş ve sindirilmiş bir halktı. Taleplerini dillendirmek gibi bir şansları olmadı hiçbir zaman. Sokakta yoğun olarak konuşulurdu Süryanice, ama o kadar.

Bu kadim halkın, Cumhuriyet döneminden bu yana yegâne talebi, dinsel ayrımcılığa ve nefrete uğramamak, serbestçe ibadet etmektir sadece. Ki ibadetin dahi, öyle kazasız belasız gerçekleştiğini düşünmeyin. **Manastırlar, kiliseler sık sık baskına uğradı. Rahibeler taciz edilirdi.** Buralardaki korkunun ve kuşatmanın bu yakın zamana kadar devam ettiğini söylersem, abartmış olmam. Sonra, **faili meçhul cinayetlere kurban giden Süryanilerin sayısı az değil.** Bu cinayet dosyaları açılmayı ve soruşturulmayı bekliyor hâlâ.

Süryaniler şimdi iç içe yaşadıkları Kürtler gibi hak talep ediyorlar, Süryanice eğitim görmek istiyorlar. Kürt mücadelesi örnek aldıkları bir mücadele oldu zamanla. Kürtler başardı, sıra bizde diye düşünüyorlar.

Mihallemi halkın Müslüman olması hesabıyla Süryaniler gibi eziyet gördüğü, baskılandığı her ne kadar söylenemezse de, Kültürel manada bu halkın asimilasyona uğradığını söylemek mümkün. Mihallemiler şimdi buna karşı çıkıyorlar.

Geçenlerde Mihallemiler, Dinler, Diller, Medeniyetler Arası Diyalog Derneği Başkanı Mehmet Ali'yle bu konuyu sohbet ettik.

Bana bu yazıyı yazdıran da bu sohbet oldu zaten. **Mihallemiler artık neredeyse yaşlıların konuştuğu ve giderek unutulmuş dillerinin yaşaması için hiç değilse TRT'de haftada birkaç saat ta olsa yayın yapılmasını talep ediyorlar.**

Derizbin Köyü var Midyat'ta. Mihallemi köyüdür. Mehmet Ali bu köye gidiyor ve derneğine destek istiyor. Köyde yaşayan bir kadınla Mehmet Ali başkan arasında ilginç bir diyalog geçiyor. Derizbinli Sabgıyye Oral, başkana dönüp diyor ki, "Sen ne biçim dernek başkanı, bir televizyon hakkımızı bile alamadın.. Bu hak için çalış sana tam destek verelim.."

Malum, TRT Kürtçe yayın yapan Şeş'ten sonra Arapça yayın yapan bir kanalı hayata geçirdi. Bu televizyon kanalı kitabı Arapça veya fasih Arapça da denen lehçeyle yayın yapıyor.

Asıl olarak bu lehçe Şam ve Hicaz'da kullanılıyor. Kur'an Arapçası da deniyor bu lehçeye.

TRT'nin Arapça yayınını sanırım, "Akraba Topluluklar Daire Başkanlığı" –Dışişleri Bakanlığı'na bağlı olsa gerek- planlıyor. Arap dünyasıyla kültürel ve siyasi ilişkileri geliştirmeyi hedefliyor bu yayın. Ama içerdeki akraba halkın yani Mihallemilerin konuştuğu lehçeyle yayın yapmıyor. Çelişki de burada. Tabii hem Türkiye'de hem de Lübnan, Suriye ve başka ülkelerde yaşayan Mihallemiler bu çelişkinin farkında.

Bütün dünyada yaşayan Mihallemilerin nüfusları birkaç milyonu buluyor. Türkiye'de yaşayan Mihallemilerin nüfusu sekiz yüz bin civarında tahmin ediliyor. **TRT'nin kendi konuştukları lehçeyle yani Qıltu lehçesiyle yayın yapması talebi, hem Türkiye'de hem de dünyanın başka yerlerinde yaşayan Mihallemilerin ortak talebi aslında.**

Lübnan'da yaşayan Münir Hasan bir ses sanatçısı. Lübnan'daki Mardinli Mihallemilerin kurduğu derneğin başkanlığını yapıyor. Beyrut'taki TRT-Arapça stüdyosuna birkaç kez başvurmuş ve program yapmak istemiş.

Doç. Dr. Bahattin Budak Hollanda Arnhem'de yaşıyor, buradaki Mihallemiler Derneği'nin başkanı. Mihallemilerin bu haklı talebini destekliyor. İskenderun Anadolu Arap Mihallemileri Derneği Başkanı Salih Bayar, Türkiye Arap Meclisi Kurucu Başkanı İsmail Cankurt, keza Batman Öz Mihallemiler Derneği gibi, Mihallemi sivil toplum örgütleri ve aktivistleri bu talebi dile getiren açıklamalar yaptılar.

Mehmet Ali Aslan, kuruma resmen başvuru yaptı.

"Bu dil ölüp gidecek" diyor Mehmet Ali.. "Yaşlı kuşak, bu dünyada kendi dilleriyle radyodan veya televizyondan tek kelime duymadan ölüp gidecek.."

Mihallemice konuşan halkın bu haklı talebini TRT'nin görmesi ve anlaması gerekir.

Giden gitti, biten bitti.. Ama **Mezopotamya'nın bugün yaşayan üç kadim halkı daha var, Mihallemiler, Süryaniler ve Êzidi'ler..** Êzidiler farklı ve zengin bir kültüre sahipler, ama Kürtçe konuşurlar, geriye Süryanice ve Mihallemice kalıyor.

Bu iki dili artık TRT'de duymanın, bu iki dille yayın yapılmasının zamanı geldi..

Bu dili konuşan ihtiyarlar bu dünyadan göçmeden önce..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hakikat komisyonları üzerine birkaç söz

Orhan Miroğlu 31.01.2011

Hakikat Komisyonu kurulması için CHP Genel Başkan Yardımcısı Sezgin Tanrıkulu geçen hafta Diyarbakır'da bir açıklama yaptı.

Diyarbakır'da ve Kürt şehirlerinde yaşananlara yıllardır tanıklık etmiş bir kişi o.. Tanıklık etmekle kalmamış, duyarlı davranmış, Diyarbakır Cezaevi katliamı başta olmak üzere, çok sayıda önemli dosyayı takip etmiş, sonuçlandırmış bir hukukçu Tanrıkulu..

Tanrıkulu CHP Genel Başkan Yardımcısı. Bu politik kimlik kuşkusuz onun söyleyeceği ve yorumlayacağı her konuyu getirip bu kimliğe bağlamamızı gerektirmiyor.

Ama siyasi kimlik Türkiye koşullarında belalı bir şeydir, onu yüklediğiniz andan itibaren geçmişinizle bir çatışma yaşamanız kaçınılmaz hale gelebilir.

Kürt toplumuyla ve demokrasi güçleriyle arasına ciddi mesafeler koymuş, ordudan ve Yargıtay'dan sonra, Türkiye'de statükonun önündeki en ciddi engel olarak tarihe geçecek olan bir partide Tanrıkulu gibi demokrat, açık fikirli bir Kürt aydınının siyaset yapma tercihi, benzer koşullarda ve dünyanın her yerinde siyasi bir hadise olarak ilgi çeker kuşkusuz.

Bu ilgiyi duyanlar bu konudaki fikirlerini yazıp duruyorlar zaten.

Ama benim bu uzun girişten sonra asıl söylemek ve üstünde durmak istediğim bu değil.

Tanrıkulu artık CHP adına da önemli bir misyona sahip. Hakikat Komisyonu kurulması fikrini CHP Genel Başkan Yardımcısı sıfatıyla yapıyor. Hakikat Komisyonu talep eden kişi, Diyarbakır Baro Başkanı ve İnsan Hakları Vakfı temsilcisi Sezgin Tanrıkulu değil, CHP Genel Başkan Yardımcısı Sezgin Tanrıkulu'dur.

Dolayısıyla bu açıklama bir yanıyla, Tanrıkulu'nun mazisindeki hakikatleri olumlu manada akla getirirse de, bir yanıyla da, CHP'nin temel aktörü olduğu ve Cumhuriyet döneminden başlayarak yaşanan ağır hafıza örnekleriyle ve travmalarla alakalı bir "hakikati" yeniden düşünmemize yol açar.

Aynı açıklamayı üst düzeyde bir AK Partili ya da bir BDP'li politikacı da yapsa durum değişmez. Açıklamayı yapanın kimliğinden önce, partisinin geçmişle yüzleşme, hesaplaşma konusunda nerede durduğuna bakılır..

Çünkü geçmişte yaşananlar konusunda siyasi aktörlerden başlayarak, aydınların, sivil toplumun aynı fikirlere sahip olduğunu söylemek mümkün değil. Hakikati duymaktan bile hoşlanmıyor insanlar, medya işi bu hale getirdi maalesef..

Kamuoyunda geçmişle yüzleşmek için ciddi bir talep olduğu tartışılabilir.

Siz hiç oğlunu bu savaşa kurban vermiş bir asker annesinin, bir gerilla annesinin tek başına bir televizyon programına davet edildiğini gördünüz mü?

Siz hiç Diyarbakır Cezaevi'nin mağdurlarına bu medyanın kapılarını açtığını gördünüz mü?

Siz hiç daha yüzde onu bile kazılmamış toplu mezarlar gerçeği hakkında medyada doğru dürüst bir program yapıldığını gördünüz mü?

Hayır görmediniz. Ama Arif Doğan 32. Gün'e tek başına konuk oldu. Büyük bir haklılığı savunurcasına toplu mezarlardan çıkan kemiklerin sivillere değil, PKK'lilere ait olduğunu savundu. Mehmet Ali Birand tek kelime söyleyemedi.Arif Doğan Mehmet Ali Birand'ın tek kelime söyleyemeyeceğini bildiğinden emin olmazsa, tekerlekli sandalyeye mahkûm olmuş kahraman rolü oynayamaz ve toplu mezarlar cinayetini bu denli pervasızca savunamazdı..

Sonuç: Tıpkı Ermeni ve Süryani soykırımında olduğu gibidir:

Karşılıklı mükatele!.

Çeteci Ermenilere karşı halkın korunması fikri şimdi de Kürtleri ve Türkleri PKK'nin zulmünden korumak fikrine dönüştü!

Medya bu fikre evsahipliği yapıyor.

Arif Doğan gibi biri, kamu vicdanında mahkûm olmak yerine, aklanıyor.

Arif Doğan kim? Bir JİTEM komutanı ve Ergenekon sanığı. Ergenekon'dan yargılananları Meclis'e taşımak isteyen kim? CHP.

Aynı CHP'nin Hakikat Komisyonu için yetkili organlarında aldığı bir karar mı var?

Hayır yok. Tanrıkulu'nun bu açıklaması nitekim PM' de eleştiriye uğradı.

Kürtlerin açlığı biterse sorun kalmaz diyen bir parti ne yapsın Hakikat Komisyonu'nu?

Hakikat Komisyonu, bütün dünyadaki örneklerine, uygulamalarına ve sonuçlarına bakıldığında, tarihsel olarak bir dönemi kapatan, ama yeni bir demokratik inşayı, birarada yaşamayı sağlayan bir model. Bu modeli Türkiye'nin koşullarına uyarlayalım dediğinizde farklı fikirlerle karşılaşabilirsiniz. Akademik olarak biri çıkıp size Güney Afrika uygulamasını kusursuzca anlatabilir, ama Türkiye'nin yaşadığı hakikat hakkında aynı kişiden doğru bir şey duymayabilirsiniz. Zaten hep böyle olmuyor mu, İspanya, İrlanda örneklerini, İspanya'dan ve İrlanda halkından belki daha fazla tartışıyoruz. Orada uygulanan modellerin barışı sağladığı konusunda farklı düşünen yok. Ama iş Türkiye'ye geldiğinde ayrışma başlıyor: Bu barış bize uymaz! deniyor..

Çünkü herkesin hakikat anlayışı farklı. **Gerçek hakikat ise henüz dokunulmamış olarak tüm masumiyetiyle orada duruyor.**

Bu masumiyeti yüreğimde hissettiğim kadarıyla zaman zaman fırsat olduğunda insanların karşısına geçer, yaşadıklarımı anlatır ve ağlarım. Hayat bana başkalarının acısına bakmayı ve ağlamayı öğretti. Ağlamak güzeldir. **Nuray Mert** beni kaç kez ağlarken gördü bilmiyorum. Ama bu **hakikat komisyonu ve CHP üzerine yazdığım yazıdan yola çıkarak "madem ağlıyordun, şimdi niye bu işe karşı çıkıyorsun" diye yazmış köşesine.**

Ben Hakikatin Araştırılması Komisyonu'na nasıl karşı çıkabilirim?

Bir gün hakikaten böyle bir komisyon kurulsa, kendi kişisel hikâyem ve yazdığım kitaplarda dile gelen başka insan hikâyeleri için komisyon üyelerine saatlerce tanıklık yapmam gerekecek..

O günlerin geleceğine inanmasaydım bu kitapların hiç birini yazacak gücü kendimde bulamazdım.

Benim hafızam Hakikati Araştırma Komisyonu'nu değil, bir ayağı dün Dersim cehenneminde ve bugün de Silivri'de, bir ayağı 'Hakikat Komisyonunda' olan 'CHP hakikatini' asla kabul etmez.

Nuray Mert'in kafası karışık bugünlerde. Hak veriyorum. Saddam'ı kurtaramadı. Mısır'daki ayaklanmadan sonra kendi ülkesinde interneti yasaklayan oğul Esad'ın diktatörlüğünün kurtulup kurtulmayacağı belli değil, ve son kale Yargıtay da elden gidiyor galiba..

Nuray Mert –*Mesele* dergisine yazmıştı- bu meselelere daha genel bakıyor! "O albayın şu albayın geçmişini kurcalamak" onu pek ilgilendirmiyor, genel adına tabii!

Oysa Türkiye'nin siyasi miladı bu albay hikâyeleri üzerinden, bu albayların, generallerin, kozmik odalara gizledikleri ölüm listelerinin keşfi üzerinden yaşanıyor.

Ve ironi burada, ölüm listelerinde Nuray Mert'in yazdığı gazetenin yazarları da var.

Nuray Mert, "genelden bakıyor", bu hikâyeler onu ilgilendirmiyor.

Nuray Hanım, ben Diyarbakır Cezaevi'ni, yanı başımda katledilen Musa Anter'i, anlatırken gözyaşı dökcek değil herhalde.

Başkalarının acısına bakmak ve ağlayabilmek güzeldir. Ama bunun için insanın "genelden" uzaklaşıp, özel hikâyeler okuması, sonra da göğsünün içinde bir kalbi olduğunun farkında olması lazım..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siber ordular ayaklanması

Orhan Miroğlu 03.02.2011

Hamit Bozarslan'ın Ortadoğu'da şiddetin tarihini irdelediği İletişim'den çıkan **yeni kitabı, Ortadoğu: Bir Şiddet Tarihi** adını taşıyor.

Bozarslan'ın kitabı, yeni ufuklar açıyor insana, doğrusu mükemmel bir araştırma..

Konusu alabildiğine kapsamlı.

Yüzyıla yayılan devletleşme ve uluslaşma hareketleri, diktatörlere karşı girişilen başarısız ayaklanmalar, bu ayaklanmaları bastırmak için başvurulmuş şiddet pratikleri, Baas partilerinin Suriye ve Irak deneyimi, Arap milliyetçiliğinin başka Arap devletlerinden farklı olarak köklü bir devlet geleneği olan Mısır'daki serüveni..

Ortadoğu'daki yeni ve umut verici sürece, şiddetin bu coğrafyadaki tarihi üzerinden bakılabilir. Şiddetin miadını doldurduğunu söylemek belki erken, ama şiddet uygulama alışkanlığı başta olmak üzere, hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını söylemek, hiç de erken sayılmaz.

Bu anlamda tarihin sonuna gelindi belki..

Bir zamanlar, Cemal Abdülnasır'ın ve Enver Sedat'ın yönettiği Mısır, şimdi yeni bir ayaklanmanın belki de geç kalmış yeni bir burjuva demokratik devrimin arifesinde bulunuyor.

Devrimin öncüsü ise, hareket kabiliyetini internetten alan siber halk ordusu.

Siber halk ordusunun yarattığı ve Ortadoğu'yu sarsan dipten gelen bu yeni dalgayı anlamak için "Ortadoğu'da şiddet hakkında çalışmak, mayınlı araziye girmeyi kabullenmek anlamına gelir" diyen Bozarslan'ın kitabını tam da bugünlerde okumak gerekir.

Anlaşılan Bozarslan'ın sözünü ettiği mayınlı arazilerin temizleneceği bir döneme girdik.

Geç kalınmış bir dönem bu aslında.

Gerçi daha 1990'lı yıllarda Latin Amerika'da ve Doğu Avrupa'da başlayan demokrasi ve değişim rüzgârının çok sürmeden Arap coğrafyasını da etkisi altına alacağı tahmin ediliyordu.

Ama bu tahminler yirmi yıl sonra ve şimdi gerçeğe dönüşüyor ve galiba şiddetin belirlediği bir tarihin de sonuna geliniyor

Despotik rejimlere karşı ayaklananların her defasında yenilgiye ve katliamlara uğratıldığı bir dönem kapanıyor.

Ortadoğu'da otoriter yönetimlere karşı gerçekleşecek ayaklanmaları bekleyen yegâne sonuç yenilgi ve bozgun değil artık.

Üçüncü dünyanın çapsız diktatörleri, kendi halklarına zulüm uygularken eskiden Batı'yı da yanlarına alabiliyor, şiddeti bir "çözüm" imkânı olarak kullanabiliyorlardı.

Ama diktatörler hiçbir ülkede, artık kitlesel katliamları göze alacak durumda değiller.

Böyle bir şeye cüret ettiklerinde hayatlarının Saddam gibi, ya karanlık bir tünelde sona ereceğini, ya da, beynelmilel bir savaş suçlusu olarak Uluslararası Ceza Mahkemesi'nde mahkûm olacaklarını biliyorlar.

Dünyayı karşlarına alıp, halk ayaklanmalarını şiddetle bastıracak güçleri kalmadı.

Demokrasi talep ederken, silah kullanan kimse de yok. Daha özgür, daha eşit ve daha adil bir sistemde yaşamak isteyen silahsız halk kitleleri var karşılarında.

Mısır, Tunus gibi ülkeleri sarsan halk ayaklanmalarının nerede duracağı belli değil artık.

Ama gerçek şu ki, **bu ülkelerde halk 21. yüzyılın ilk çeyreğinde kendi tarihinin öznesi haline geliyor ve bunu hiçbir şey durduramaz.**

Etnik çatışmalar, milliyetçi ideolojiler, Ortadoğu halklarına çok şey kaybettirdi.

Baskıcı rejimler, halklarını demokrasinin Batı'nın icadı bir tuzak olduğuna inandırmışlardı.

Aslına bakarsanız Batı'nın da bu ülkelerle kurduğu ilişkilerde tercihi demokratik rejimler değildi.

Ama dünya öyle bir değişti ki, artık demokrasiyle yönetilen bir devletin, gidip de üçüncü dünya ülkelerinin diktatörleriyle siyasi ilişkiler kurması utanılacak hale geldi.

Dünyanın değişimine geç kalmış ülkelerde ise, halk şimdi demokrasi talep ediyor. İletişim araçları tankın, topun önüne geçiyor. Kahire caddelerindeki siber ordulara karşı Mübarek'in ordusu ve Muhaberat'ı acz içinde.

Dün, askerlik mesleği bütün Arap ülkeleri için kutsaldı ve herşeyi belirliyordu.

1933'te Irak'ta Eğitim Müdürlüğü görevine getirilen Sami Şevket şöyle diyordu:

"Demir ve ateşle ölüm mesleğinde kusursuz hale gelmeyen bir ulus, yabancı orduların at nalları ve çizmeleri altında can vermeye mahkûmdur.. Ölüm mesleğini, ordu mesleğini, kutsal askerlik mesleğini kusursuzlaştırmak bizim vazifemizdir.." (Aktaran Hamit Bozarslan, *Ortadoğu: Bir Şiddet Tarihi*, İletişim Yayınları, s. 68)

Bu anlayış sadece Irak'ta değil, ama Suriye'de, Mısır'da hâkim bir anlayıştı.

Arap dünyasında eğer bu anlayış geçerli olmaya devam etseydi, bizim solun tahminleri muhtemelen doğru çıkacak ve Irak işgalle beraber yeni bir Vietnam olacaktı.

Ama böyle olmadı, çünkü bu ülkeyi otuz yıl yöneten Baas Partisi hiçbir zaman Irak ulusunu temsil eden bir parti olmadı. Saddam'ın kanlı diktatörlüğü, partimonail bir iktidar olarak başladı ve öyle de bitti.

Ortadoğu'nun tarihinde ordular –Mısır'da Hür Subaylar- siyasal yaşamın belirlendiği kurumlardı. Statükonun korunması için bu yetmeyince, ordulara güçlü Muhaberat (İstihbarat) teşkilatları eşlik etti. Devlet başkanlarının ülkeyi yöneten siyasal kadroları ordu içinden seçiliyorlardı.

Nasır'ın siyasi kadrolarının yüzde 65, 4'ü asker kökenliydi. Bu oran Sedat ve Mübarek döneminde epey azalmış olsa da, ordunun ülke yönetimindeki tartışılmaz gücü hiçbir zaman sorgulanmadı.

Mübarek'in İstihbarat Başkanı'nı yardımcılığına ataması, bu isyan günlerinde bile, hâlâ ders alınmadığını ve Mübarek yönetiminin İstihbarat'tan medet ummaya devam ettiğini gösteriyor.

Mısır'da isyancıları biraraya getiren yegâne talep demokrasi ve değişim talebidir.

Mısırdaki halk ayaklanmasında, Müslüman Kardeşler örgütü öne çıkmış görünüyor, ama ayaklanmayı sadece bu örgütün siyasi varlığı ve çabasıyla açıklamak doğru olmaz.

Müslüman Kardeşler örgütü, bir zamanlar Mısır'ın en güçlü örgütüydü.

Kurucusu Hasan El Benna "Darül-İslam"da (İslam Âleminde) şiddete başvurmayı reddediyordu. Ama devlet şiddeti yegâne araç haline getirince bu örgütün siyasi kadroları da şiddete meylettiler. Daha sonra Mısır'da asılacak olan Seyyid Kutup, Hasan El Benna'dan farklı bir yol izlenmesinden yana oldu. İslami fundamentalizm uzun yıllar Seyyid Kutup'un fikirleriyle beslendi.

Şimdi bu da aşıyor.

Ortadoğu'nun siber ordularını harekete geçiren ne Arap milliyetçiliğidir, ne radikal İslam.

Dünyaya benzeme çabası, hepsi bu.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kendi ülkesinde 'turist' olmak

Orhan Miroğlu 07.02.2011

Suriye'yi arada bir babamdan dinlediğim ve anlattıklarından epey keyif aldığım zamanlar oluyor.

Babamın Suriye macerası çok eskilerden, ta 1949'lu yıllardan başlayıp bugünlere kadar süren bir macera..

İlk, 1949 yılında gittiğinde Kürtlerin Nâzım Hikmet'i Cegerxwîn'e misafir olmuş.

Aşiretlerin, beylerin ve ağaların Kürdistan'daki geçmişi ve tarihi üzerine uzun uzun sohbet ederlermiş. **Babam dinleyici, Cegerxwîn anlatıcı olarak tabii.**

Babamın amcası Halef Bey'in oğlu Davut Bey çok genç yaşta orada öldü ve bir köy mezarlığına gömüldü. Çok sayıda akrabamız hâlâ Suriye'deler. Bu akrabalarla ben şimdiye kadar görüşmedim ama babamı üç-beş yılda bir misafir ederler.

Son misafirliğinde tutuklanmaktan zor kurtuldu.

Onuruna verilen bir yemeğe Askerlik Şubesi Başkanı ve Müftü de davetliymiş.

Askerlik Şubesi Başkanı, Kürtlerin İstanbul'da şurada burada sık sık mitingler yaptığını, bu mitinglere bir anlam veremediğini anlatmış. Yemek faslı başlamadan önce, Türkiye'de Kürtlerin ne istediğini sormuş sonra da. Niçin rahat durmuyorsunuz gibi bir üslupla...

Babam da Kürtler'in rahat durmamalarının sebeplerini anlatmış, istekleri de bir güzel sıralamış ve Suriye'de olduğunu bir an için unutarak, Suriye'de yasak olan birçok şeyin Türkiye'de serbest olduğunu da ağzından kaçırvermiş. Şube Başkanı bir anda nezaketi bir yana bırakarak, "Ahıttık fıssıcıl" –seni hapse atarım- diye öfke içinde bağırmış.

Evsahibi Suriye'de iyi tanınan Ali Beg'in oğlu olmasa babam Suriye'de faili meçhul olur muydu bilmiyorum, ama bu hikâye Suriye'de durumun vahametini az çok anlamaya yeter sanırım.

Mısır'daki halk ayaklanmasının bu ülkede bir hareketliliğe yol açacağı ve bu ülkedeki muhalefeti canlandıracağı bekleniyordu. Baas Partisi iktidarına açıkça muhalefet etmek mümkün değil. Ama yeraltına çekilen muhalefet güçleri, geçen cuma günü üç şehirde halktan sokaklara çıkmasını ve Esat yönetimine karşı direnmesini istedi..

Beklenen olmadı, muhalefetin bu çağrısı en azından şimdilik karşılıksız kaldı. Suriye'de cuma günü meydanlar boş ve sakindi.

Suriye'yi kırk yıldır Hafız Esat ailesi yönetiyor. 2000 yılında vefat eden Hafız Esat'ın muhalefeti susturmak ve etkisiz hale getirmek için başvurduğu yöntemler, iktidarda otuz yıl kalmasını sağladı. On yıldır Suriye'yi yöneten oğul Esat babasının siyasi mirasından ve iktidarını korumak için başvurduğu yöntemlerden fazlasıyla yararlandı. Muhalefete göz açtırmadı. Siyasi partilerin yasaklanması devam etti. **Suriye'de bugün 13 Kürt partisi yasaklanmış durumda. Bu partiler siyasi çalışmalarını yasadışı yollarla sürdürüyorlar ve Suriye gizli servisi Muhaberat'ın ağır baskısı altındalar. Üyeleri öldürülüyor veya şüpheli bir biçimde ortadan kayboluyor.**

Oğul Esat, zaman zaman reform vaadinde bulunsa da henüz bu vaatlerinin hiçbirini yerine getirmiş değil.

Siyasi muhalefeti sürdürmek için hemen hiçbir demokratik koşul bulunmuyor ve demokratik yollardan siyaset yapabilmek için güvenli bir ortam yok.

Siyasi muhaliflerin büyük bir kısmı, Suriye'de yaşayamaz hale geldiler.

Sayıları binlerle ifade edilen Suriyeli muhaliflerin çoğu, bugün yurtdışında yaşıyor.

Yurtdışına kaçacak kadar şanslı olmayan muhalefet liderleri ise, ya yok edildiler, ya da uzun yıllar cezaevlerinde tutuldular.

Kitlesel katliamlar dahil, muhalefetin sesini kesmek için, Baba Esat'ın başvurduğu yöntemlerle, oğlu Esat'ın yöntemleri arasında ciddi bir fark olduğu söylenemez..

Değişimin ve demokratikleşmenin kaçınılmaz hale geldiği bu ülkede, değişime öncülük edecek güçlü bir muhalefetin yokluğu, iktidarı rahatlatan bir faktör.

İktidara karşı sesi en çok çıkan toplum kesimi ise Kürtler. Nüfusları iki milyon civarında. Kürtlerin bir kısmı, bu ülkede "özel bir statüye" sahipler ve doğrusu bu statünün bir benzeri en son Güney Afrika'da uygulanıyordu. Beyazların kullandığı haklara siyahlar sahip değildi. Tıpkı bunun gibi, Suriye'nin asli vatandaşlarıyla yani "vatani" sayılanlarla, bu ülkede yaşayan Kürtlerin önemli bir kısmı – ki sayıları 350 bin civarındadır- aynı haklara sahip değil.

Köle statüsündeki Kürtler mal mülk sahibi olamıyorlar. Satın aldıkları evlerinin tapusunu güvendikleri bir Arap'ın ya da vatani sayılan bir Kürt'ün adına yapmak zorundalar.

Vatani sayılmayan bu Kürtler askerlik yapmıyorlar, seçme ve seçilme hakları yok.

Okullara kaydolup diploma alabiliyorlar, ama bu diplomalar pratikte hiçbir işe yaramıyor. Avukat ve doktor olamıyorlar.

Uygulama 1962'de başladı. **Sınır boylarında yaşayan Kürtlerin kimlikleri ellerinden alındı ve sınır yörelerine Araplar getirildi. Kürtlerin taşıdığı kimlikler yeniden düzenlendi ve vatandaşlık hanesine "Turist" kelimesi yazıldı.**

Bugün için, bütün Suriye'yi sarsacak güçlü bir halk hareketi kısa sürede beklenmiyor olsa da, Kürt muhalefetini daha uzun süre susturmak pek mümkün görünmüyor.

PKK'nin Suriye'de destek gördüğü dönemler geride kaldı. Bu destek, doğrusu Suriye'nin Kürt politikasını örtmeye hizmet etti. **Hafız Esat ülkesinin yurttaşı olan Kürtlerin demokratik hak taleplerini, PKK'yi desteklemek yoluyla Türkiye'ye dönük talepler haline getirmeyi başardı.** PKK'nin silahlı gücünü oluşturan gençlerin yüzde 25'e yakın bölümü Suriye Kürtlerinden oluşuyordu. Yürütülen propagandaya göre, Suriye'deki Kürt nüfusun asıl vatani Türkiye Kürdistanı'ydı ve bu ülkedeki Kürt varlığının tarihsel bir geçmişi yoktu..

Bu fikirlere, tabii ki şimdilerde kimsenin aldıracağı ve inandığı yok.

PKK'nin Bekaa'yı boşalttığı ve liderinin Türkiye'ye teslim edildiği tarihten bu yana, Suriyeli Kürtlerin sesi daha fazla çıkmaya başladı. Bu sesi bastırmak ise o kadar kolay değil.

Ama Baasçılar yine de Kürt toplumunu hedef alan hak ve yaşam ihlallerine başvurmaktan çekinmiyorlar. **Son beş yıl içinde Suriye ordusunda askerlik yapan Kürtlerin 46'sı şüpheli bir biçimde hayatını kaybetti. En son ocak ayında, Sözdar Fevzi Hamid'in intihar ettiği açıklandı. Yakınları ise bu iddiaya inanmıyorlar. Benzer şekilde yine bir Kürt olan Mihamed Celal Mihemed'in elektrik çarpması sonucu öldüğü iddiasına da kimse inanmadı.**

Geçtiğimiz günlerde **Efrinli ünlü Kürt dengbêj Bavê Saleh, şüpheli bir şekilde ortadan kayboldu. Saleh'ten birkaç haftadır haber alınamıyor.** Dengbêj geleneğinin en önemli temsilcilerinden Bavê Saleh geçtiğimiz yıl belediyenin düzenlediği festival kapsamında, Nusaybin'e konuk olmuş ve burada bir konser vermişti..

Giderek güçlenecek olan Kürt muhalefetine talepleri nasıl karşılanacak?

Geçmişte bu ülkede katliamlara uğrayan İhvan'ın Suriye kolu harekete geçer mi ve Suriye Mısır olur mu?

Sorulara tatminkâr cevaplar şimdilik yok belki, ama bu yine de gerçeği değiştirmiyor.

O gerçek de şu: Suriye Baası'nı, hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı zor günler bekliyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fuat'ın hikâyesi

Orhan Miroğlu 10.02.2011

Toplu mezarlardan ceset çıkmıyor artık. Toprağa karışmış cesetlerden geriye kalan kemikler var sadece. Kime ait olduğu bilinmeyen, bir kısmı kimyasal silahlarla öldürülmüş, öldürüldükten sonra da tahrip edilmiş cesetlere ait kemik parçaları..

Genelkurmay, Mutki'de toplu mezardan çıkan insan kemiklerinin "PKK'lı teröristlere" ait olduğunu açıkladı.

"Terörist" diye tanımladığı insanın hayatı ve cesedi sözkonusu olduğunda kendini böylesine sınırsız "hak sahibi"! gören bir ordu, dünyada az bulunur.

Madem "terörist"i kimyasalla öldürebilir, sonra da cesedini tahrip edebilirsin öyle mi?

Ahmet Altan dün durumu özetleyen güzel bir yazı yazdı. Bu yazıyı okuyunca, Müyesser Güneş'in hikâyesini paylaşmanın dışında, bugün içimden bir şey yazmak gelmedi doğrusu.

"Biz İstanbul'a geldiğimizde, Fuat on iki on üç yaşındaydı.

Fuat, hep gözaltında büyüyen bir çocuk oldu. Ev baskınları, aramalar, tehditler altında büyüdü. Hakarete uğruyordu, karakola götürülüyordu. Konfeksiyonda çalışıyordu. Orta sondan ayrıldı, 1995'te dağa gitti. 2001'de şehit oldu. Bingöl Yedisu'da , 21 arkadaşıyla beraber, kimyasalla gidiyor..

Onu gördüğüm gibi anlatmalıyım. Öldürüldükten elli gün sonra çamurun altından çıkardım cesedini. 21 kişiyi gömmüşlerdi. Toplu mezar değildi gömüldükleri yer. Toplu mezara gömmek istemişlerdi ama Yedisu Belediye Başkanı 'Vicdanen doğru değil bu' diyor, itiraz ediyor ve ayrı ayrı mezarlara gömülüyorlar. Fuat, beş arkadaşıyla beraber bir mağaranın içinde şehit ediliyor. Göğsünde kurşun yaraları vardı. Ayakları çiğnenmişti, etleri yoktu ayaklarının, kemikleri kalmıştı sadece.

Kendi oğlumu teşhis edebilmem için bana elli tane fotoğraf gösterdiler, bu fotoğrafların içinden oğlumun resmini tanımamı istediler. Öldürülen gerillaların fotoğraflarıydı bunlar. Eşim Abdullah yanımdaydı, panik yapmamamı, korkmamamı söyledi, fotoğrafların arasında hemen tanıdı Fuat'ı, 'İşte bu!' dedi.

Öldürüldükten sonra beş gün güneşte tutmuşlardı cesetleri. Önce suyun içinde tutuyorlar, birkaç gün sonra da suyun içinden çıkarıp güneşe bırakıyorlar. Cesetler şişmiş ve bozulmuştu. Bu şişkinlikten ötürü tanıyamadım oğlumu. Öldürmüşsün zaten, suya atıp sonra da güneşte günlerce cesetleri niye tutuyorsun? Demek ki öfkeleri bu kadar büyük..

Fuat'ın kusursuz bir güzelliği vardı. Her iki oğlum da öyle. Hiçbir kusurları yoktu. Giderken 15 yaşındaydı. Şimdi 22 yaşında cenazesini görüyordum. Saçları kısa kesilmişti. Düzgün tıraş olmuştu, tertemiz. Cesedi çok bozulmamıştı. Vücudunda kurşun yaraları görülüyordu, ama, arkadaşlarının fotoğrafları çok kötüydü. Paramparça olmuşlardı. Kafaları kopuk, bacakları kesilmiş cesetler vardı, kolları bacakları kesilmiş halde gövdelerinin yanına uzatılmış gerillalar vardı, fotoğrafları öyle çekilmişti. Bütün cesetler çırılçıplaktı, üstlerinde hiç bez parçası filan görülüyordu. Hele içlerinden biri vardı, sana anlatamam onu. Savcının kâtibi, Kürt'tü. O anlattı bana. Bir tek o vardı yanımızda, başka kimse yoktu. Adam bu yüzden belki rahat anlatıyordu. Dedi ki: 'Bu genç Vartoludur ve on dört yılın gerillasıdır, Muş-Varto bölgesinin genel komutanıdır, onun için bunun bilerek kafasını ezmişler.' Kafası dümdüz edilmişti, bir tek deri kalmıştı geriye. Böyle de resim çekmişlerdi. Annesine bu şekilde götürmüşler ve göstermişler, 'Bak demişler, sana İsmail'i getirdik'. Adı İsmail'miş bu delikanlının. .

Her cesedin bir numarası vardı fotoğrafta. Bize dediler ki 'Siz mezarlığa gideceksiniz, herkesin bir numarası var, ölülerinizi bu numaralara göre bulacaksınız, numaranıza göre toprağı kazıp, cesedi çıkaracaksınız'.

Bir dolmuş kiraladık ve yola koyulduk. Bizim numaramız, yani Fuat'ın gömülü olduğu mezarın numarası yediydi.

Mezar dediğin, bildiğin mezar gibi değil. Hafifçe kazılmış bir tümsek toprak, ve cesetler içine atılmış. Kazma kürekçiler orada bekliyorlardı. Bir adama elli milyon verdik, mezarı o kazıyor. Bana dediler ki: 'Gel, sen minibüste otur, ceset çıkıncaya kadar bekle.'

Yok dedim, ben mezarın başında bekleyeceğim. Oğlumun mezarını görmek istiyorum dedim. 'Peki, sen dayanabilir misin' dediler, 'Evet dayanırım' dedim.

Doğru dürüst kefen yoktu. Bir parça beyaz beze sarmışlardı onu. Doğduğum köye gömmek istediler. Ben bunu istemedim. Otuz yıldır o köyden ayrılmıştım. Kimsem yoktu o köyde. Akrabalarımızın çoğu Ahlat'ta gömülüdür. Yolda Abdullah'ı gözüktü aldılar. Tek başıma kaldım. Minibüsün içinde, Fuat'ın ölü bedeniyile birlikteyim. Ahlat'a götürüp gömeceğim oğlumu. Ahlat'ın girişinde durdurdular beni. Onlara dedim ki, 'Bu civar köylerden birini seçin oraya defnedeyim, Bitlis'e götüreyim, Tatvan'ı istiyorsanız ben kabul ediyorum. Ama ben o köye oğlumu gömmek istemiyorum. Otuz yıldır ayrıldım o köyden. Nasıl gidip mezarını ziyaret edeceğim oğlumun?. Ne olursunuz yapmayın.' 'İsterseniz, buraya, denizin kenarına (Van gölünü kastediyor) gömün, kabul ediyorum' dedim. 'Ahlat'ın mezarlığına bırakmıyorsanız, benim evimin önünde arsam var ben oğlumu götürüp evimin önündeki arsaya gömeceğim.'

'Sen,' dediler, 'hiç evin önündeki arsaya cenaze gömüldüğünü duymuş musun, sen ne yapmak istiyorsun kadın, Türkiye'yi teşhir etmek mi istiyorsun?' Ben 'Aklımda böyle bir şey yok,' dedim, 'ama siz gösteriyorsunuz böyle bir yolu'.

Meclis'i aradım, tanıdıklarımın aracılığıyla.. Ahlat karakolu ikna olmadı. Bütün Türkiye, bütün Millet Meclisi, il, ilçe, herşey devre dışı oldu, bir tek Ahlat Karakolu'nun dediği yerine geldi.

Velhasılı gece saat yediden, gece yarısını geçinceye kadar, bire ikiye kadar uğraştık ama onları ikna edemedik. Beni gece yarısı tekrar götürüp arama yaptılar, soyup soğana çevirdiler. Ve istedikleri gibi oldu. Cenazeyi kaçırdılar.

Bir asker vardı. Ağlıyordu. 'Ana,' diyordu 'sana ve oğluna çok üzüldüm'. Ona inanmıyordum, belki numara yapıyor, beni kandırıyor bu asker de diğerleri gibi, diyordum. Ama herhalde o asker iyi bir askerd. Beni arabanın içine ittiler ve dediler ki 'Biz ne yaptıysak, seni ikna edemedik. Biz götürüp gömeceğiz'. Öyle de yaptılar, o köye göturdüler, mezarlığa da değil, köyün girişine bir yere gömdüler, bana da bir tutanak tutup imzalattılar. Teyzemde bir hafta kalıp taziyesini yaptık Fuat'ın, sonra İstanbul'a döndük.. (Orhan Miroğlu, *Her Şey Bitti Ana'ya Söyleyin*, Everest Yayınları.)

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hanefi Avcı'dan mektup

Orhan Miroğlu 14.02.2011

Hanefi Avcı'dan, bana bir hayli geç ulaşan bir mektup aldım, şunları yazmış mektubuna:

"Her türlü hukuksuzluğa meslek hayatım boyunca karşı oldum ve aktif tavır aldım.

Yapılan her türlü kanunsuzluğu, hayatımı ve mesleğimi riske ederek Susurluk olayı döneminde TBMM Susurluk Komisyonu'na ilk defa ben anlattım.

Daha sonraki süreçte her türlü adli ve idari makamlara resmî ifade olarak açıkladım.

Diyarbakır'daki görevimden de Şubat 1992 tarihinde ayrıldım.

9 Aralık 2010 tarihli basında (*Taraf*, 9. sayfa) yer alan haberde, benim de adımın geçtiği şikâyet dilekçenizi okudum.

Diyarbakır'dan ayrılmamdan sonra meydana gelen, benim de karşı olduğum bir olayda hiç haberim ve sorumluluğum olmamasına rağmen adımı karıştırmanızdan dolayı üzgün olduğumu belirtmek isterim.

Saygılarımla.

10. 12. 2010 - Hanefi Avcı"

Hanefi Avcı'nın sözünü ettiği olay Musa Anter'in 20 Eylül 1992'de, Diyarbakır'da öldürüldüğü olaydır.

Kuşkusuz bölgede görev yapan Emniyet bürokrasisi içinde Hanefi Avcı'nın apayrı bir konumu var. Yıllardır gündemde olan bir isim o. Bunun en önemli sebebi, **Avcı'nın "İstihbaratçılar Savaşında" taraf olmasıdır.**

GLADYO'nun NATO ülkelerindeki tarihine bakın. Buralarda Mehmet Ağar, Hanefi Avcı, Arif Doğan, Veli Küçük, Mahmut Yıldırım gibi, bir ülkenin neredeyse çeyrek asırlık kaderine hükmeden asker-sivil bürokratlara ve istihbaratçılara rastlayamazsınız.

Buralarda da kaçınmaya müsait etnik sorunlar vardı kuşkusuz. Ama bu ülkelerdeki devlet bürokrasisi, etnik sorunları kullanarak, "devlete rağmen devlet olma" gibi bir fikrin peşine hiçbir zaman düşmedi..

Oysa, fikir ne kelime, **Türkiye'nin istihbaratçıları, Emniyetçileri, generalleri Kürt savaşı bahanesiyle sınırsız bir gücü yıllarca kullandılar.**

Bu güç zamanla, onların mensubu olduğu kurumların sınırlarına hapsedilemeyecek kadar büyüdü.

Savaşın tırmanmasına bağlı olarak, gittikçe büyüyen ve gelişen bu gücün kendi içindeki kavgalarını bilmeden, son dönem Türkiye tarihi konusunda söz söylemek mümkün değildir. Bu kavgada JİTEM, ordu adına bariz bir üstünlük elde etti. Bu üstünlük alanlarında tecrübe kazanan generaller, Türkiye'nin 2000'li yıllardan sonra içine girdiği demokratikleşme hamlesinden endişe duymaya başladılar. Gidişat öyle gösteriyordu ki, halkın isteği barış ve demokrasinin gelmesiydi. Generaller bu gidişattan hiç hoşlanmadılar.

Ergenekon ve Balyoz darbe planları bu ortamda oluştu. Generallere yeni bir ideoloji ve arkalarında duracak sağlam bir parti gerekiyordu. Arayıp buldular. .

Yeni-İttihatçılık yeniden hortladı, ve çok geçmeden, CHP, Ergenekon'un kitle partisine dönüştü.

Hanefi Avcı'yı bu netameli süreçte nereye koymak lazım, gerçekten tam olarak bilmiyorum.

Ama geçmişte yaşanan "iç mücadelelerin" en önemli figürlerinden biri olduğu da aşikâr.

Avcı şimdi Silivri'de tutuklu. Hakkında ciddi iddialar söz konusu. Yargıya taşınmış bu iddiaları tartışmak değil niyetim.

Ama **Hanefi Avcı'nın, Musa Anter cinayetini işleyen JİTEM ekibinde görevli Ali Ozansoy'la ilişkisi beni ilgilendiriyor.**

Avcı'nın kitabını okuyanlar bilecekler, JİTEM'den ayrılan samimi itirafçıları –görevi gereği diyelim- izlemiş Hanefi Avcı.

O kadar ki, **JİTEM'den ayrılan itirafçılardan İbrahim Babat 1989'da verdiği ifadede, Hanefi Avcı'dan aldığı silahın markasını, seri numarasına kadar veriyordu: Browning, L27507.**

Hanefi Avcı'nın samimi itirafçılarla kurduğu temaslar konusunda Diyarbakır Özel yetkili Savcı 2009 yılında ifadesine başvurdu.

Avcı, ifadesinde, OHAL Valiliği'nden aldığı görev gereği, bu kimselerin ailevi sorunlarıyla ilgilendiğini söyledi! (Mehmet Baransu, *Mösyö-Hanefi Avcı'nın Yazamadıkları*, syf. 122)

Aynı dönemde, **JİTEM de samimi itirafçıların "ailevi sorunlarıyla" ilgileniyordu.**

Ama bu ilginin bir karşılığı vardı tabii..

Musa Anter suikastında kullanılan Cemil Işık (Hogır) ailesiyle beraber Elazığ'a getirildi. Burada eşi ve çocuklarıyla beraber kalması için bir ev kiralandı.

Musa Anter cinayetinden sonra kendisine vaat edildiği gibi Almanya'ya kaçırıldı, ama çok geçmeden de, orada infaz edildi.

Ali Ozansoy eski bir JİTEM elemanı ve samimi itirafçıydı. Musa Anter cinayetini gerçekleştiren ekibin de içindeydi.

Ozansoy'un cinayetten bir süre sonra Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde görevlendirildiğini Abdülkadir Aygan 2005 yılında açıklamasaydı, kimse Musa Anter'i öldüren ekibin içinde bulunan bu eski JİTEM'cinin varlığından haberdar olmayacaktı.

Avcı, kitabında, Ali Ozansoy'u Ahmet Cem Ersever'in Emniyet'e yerleştirdiğini yazıyor. Oysa Stokholm'de görüştüğüm Aygan farklı düşünüyor ve Ozansoy'u Emniyet'e yerleştiren kişinin Hanefi Avcı olduğunu söylüyordu.

Musa Anter cinayeti neredeyse zamanaşımına uğrayacak. Avcı, şimdiye kadar Ozansoy hakkında hiç konuşmadı, ne Susurluk Komisyonu'na ne de savcılara bu konuda bir bilgi verdi. **Bu cinayete iştirak eden Ali Ozansoy'un, ismi değiştirilerek Emniyet'teki görevinde kalması ve ifadesine dahi başvurulmamasında, Hanefi Avcı'nın da belli bir sorumluluğu var.**

Ben bu sorumluluğun araştırılmasını istiyorum. Yoksa Avcı'nın bana yolladığı mektubunda yazdığı gibi, ismini bir şeye karıştırdığım filan yok.

O zaten herşeye yeteri kadar karışmış görünüyor.

Avcı, Ali Ozansoy ve Musa Anter cinayeti konusunda bildiklerini savcılara anlatmalıdır. Hatta TBMM'de yeni kurulan komisyona da ifade vermesi çok faydalı olur.

Eski bir JİTEM elemanını 19 yıldır Emniyet'in içinde, kimin ya da kimlerin himaye ettiğini en iyi Hanefi Avcı bilir. 1994'te öldürülen Cem Ersever'i işaret etmek insafsızlık olur.

Bugün de devam eden güçlü bir himaye olmadan Musa Anter'in öldürüldüğü suikasta katılıp, sonra da farklı bir isimle Ankara Emniyeti'nde yıllarca görev yapmak nasıl mümkün olabilirdi?

İnsanın, Kürt aydınlarının hayatı bu kadar mı ucuz ve önemsiz diyesi geliyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Korkuların aynasında

Orhan Miroğlu 17.02.2011

Temmuz 2007 seçimlerinden bir yıl sonraydı. Mersin'de Ufuk Uras'la beraber bir panele konuşmacı olarak katılmıştım.

ÖDP'li olduğunu söyleyen bir kadın dinleyici, panele kısa bir ara verildiğinde yanımıza geldi. Merhabalaştık. **"Size oy vermedim" diye söze başladı.**

ÖDP Mersin'de seçimlere katıldığı için bana oy vermemesinin normal olduğunu söyledim. Ama bu **kadın arkadaşımız ÖDP'ye değil CHP'ye oy verdiğini söyleyince biraz şaşırdım.**

Partisi dururken gidip CHP'ye oy vermesinin sebebini sorduğumda, **"Çok korktum, Kürtlerin Türkiye'yi böleceğine inandım, bunun için ÖDP'ye değil CHP'ye oy verdim"** dedi.

Türkiye sözkonusu olduğunda belli başlı siyasi paranoyaların ve bu paranoyalardan beslenen endişelerin, bütün siyasi inançların önüne geçmesinin ve toplumsallaşmasının akılla açıklanacak bir yanı yok tabii.

Böylesi korkular başa beladır.

Bu korku illetine yakalanmışsanız, "Türkiye'yi bölünmekten kurtarmaya ÖDP'nin gücü yetmez, ama CHP'nin gücü yeter" diye düşünürsünüz ve siyasi olarak ÖDP'yi olumlasanız da oyunuzu gider CHP'ye verirsiniz.

Bu noktada, Ergenekonculuğun toplumsallaşması ile Türkiye'de siyasi korkuların yaygın bir hal alması arasında doğru bir orantı olduğunu düşünüyorum.

Bu doğru orantıyı yüksek bir trendde tutmak için medya, iş dünyası, asker-sivil bürokrasinin bir kesimi, akademi çevreleri, legal-illegal, düzenli bir çalışma yürüttüler. Hiçbir şey tesadüf değildi ve olamazdı da. Herşey bir merkezden yürütüldü. Ergenekonculuğun her yere nüfus etmesi böylelikle mümkün olabildi.

Bana kalırsa, Baykal'dan başlayarak devam eden süreçte, CHP bu çalışmanın hazırlanıp kotarıldığı yegâne merkezdi.

İşte bu merkezin değişip başka bir şeye dönüşmesini beklemek, Alevi toplumuyla beraber onu var eden Ergenekon kitesinden vazgeçmesini istemek saflıktan öte bir anlam taşımaz.

Sonra ne çabuk unuttuk, **Kılıçdaroğlu genel başkanlığını Ergenekon operasyonuna borçludur.**

Ergenekon'u desteklemekten nasıl vazgeçebilir?

Nihayetinde o artık arayıp bulabilse(!) Ergenekon'a üye olabilecek bir CHP Genel Başkanı konumundadır.

CHP, siyasetini toplumu korkutmak üzerine inşa etmiş bir partidir.

Lakin, Türkiye'de statükoyu korumak ve bunun üzerinden siyasi başarı elde etmek için üretilen korkular, bugün artık bizzat o korkuları üretenleri bir bumerang gibi dönüp vuruyor.

Korku ticareti yapanlar, durdurmak istedikleri rakip parti AKP karşısında giderek çaresizleşiyor ve hiçbir temel konuda söz söyleyemez hale geliyor.

O zaman da "Asker, 'kağıttan kaplan' değilse, vazifesini yapsın, gelsin herşeyi hâl yoluna koysun ve iktidarı bana bırakıp gitsin" yollu bir kolaycılık ve darbe çağrıları başlıyor..

CHP ona inananları, Kürt sorunuyla, AB'nin ulus-devleti sona erdiren sözleşmeleriyle korkutup durdu.

Bu partide yıllardır, en makbul siyasi yetenek, toplumu korkutabilmekle ölçülüyordu.

En iyi korkutanlar, en başa geçiyor, CHP'yi sanal korkular âleminden çıkarıp, ülkenin gerçek sorunları hakkında fikirleri ve programı olan bir parti haline getirmek isteyenler, tasfiye oluyorlardı.

CHP'yi yönetenlerin zihniyet dünyası, Kürtlerin hak taleplerine de, genel demokratikleşme sürecine de kapalı bir dünyaydı. Dahası bu zihniyet dünyası, sözkonusu talepleri de, süreci de, Batı icadı ve Sevr'i diriltmeye yönelik "ülkeyi parçalama hamlesinin" ilk adımları olarak görüyordu.

Bu siyaset tarzı, ne AK Partiyi durdurabilirdi ne de CHP'nin korkutulan kitlelerden aldığı oy oranına bir şey kattı. Ama sonuçta bu siyaset anlayışı, geldi bumerang gibi CHP'yi vurdu. Çünkü korkutmak üzerinden siyaset

yapmayı tercih ediyorsanız, sonuçta korku nesnesi haline getirdiğiniz hiçbir şeyi merak etmez, başkalarının merak edip anlamaya ve çözmeye çalıştıkları her konudan uzaklaşırsınız. Siyasetin merak etme sanatı olduğunu unuttur, anlamayı ve çözmeyi değil, sorunlarla, sorunların muhataplarıyla araya mesafe koymayı tercih edersiniz.

Bu seçimlerde, oylarını birkaç puan da olsa arttırma şansı yok CHP'nin..

CHP yöneticilerinin, en azından bazıları, seçimde alacakları oyların AK Parti'yi durdurmaya yetmeyeceğini tahmin ediyor ve zamanında bu korku dozajını iyi ayarlamadıkları için hayıflanıyor olabilirler mi acaba?

Bunu bilmek mümkün değil, ama çok çaresiz olduklarını anlamak da, zor değil.

Ordunun darbe yapma ihtimali çok zayıf.

Kürt'e Kürt denemediği için, Kürtleri "kucağa oturtmak", pardon(!), Kürtlerle ittifak yapmak da mümkün görünmüyor.

CHP ancak, korkmak ve korkutmaktan vazgeçmekle normalleşebilir.

İnsan sağlığı söz konusu olduğunda tıpta, dozajı ayarlamak sorun olmaktan çıktı biliyorsunuz, çeşitli ölçümler, analizler yapılabiliyor ve aşırı dozdan ölene pek rastlanmıyor artık.

Ama toplumun siyasi sağlığı söz konusu olduğunda, siyasetçilerin korkuyu pompalarken başvurdıkları aşırı doz, toplumun umutlarını ve geleceğe yönelik bütün beklentilerini yok edebilir.

İşte bu tarihî anlarda kötü siyaset anlayışından beslenen paranoyalar, bumerang gibi hem toplumu hem o siyasileri gelir kalbinden vurur.

CHP ve kitleleri şimdi bu gerçeği fazlasıyla yaşıyor..

Üstüne yağmur gibi yağan bumeranglar altında kalmış, kalbinden vurulmuş, çaresiz bir partidir CHP..

Ben hiç şaşırmıyorum, **Kılıçdaroğlu Meclis'ten reform paketleri geçtikçe, bir kader gibi yaşamak zorunda bırakıldığı şeyi yapıyor aslında.**

Korkuyor ve korkutuyor..

Baykal'ın hissedarı olduğu *Halk TV*'nin ödeneğini kesip, *ODATV* ile ortak televizyon kurma gibi parlak fikirler de onun, AB'ye çağrı yapıp, bu AK Parti ne yapıyorsa sizden destek alıp yapıyor gibi son derece komik fikirler de. Konuya devam edeceğim..

PKK medyası şimdi de Şivan'a saldırıyor, tehdit ediyor. Söylenecik ne varsa Şivan bunu fazlasıyla söyledi. Bunlara ekleyecek bir sözüm yok, aynen katılıyorum. Kürt aydınlarını, sanatçılarını bir anda hiçe dönüştürmek, kişilik katline uğratmak çabası asla sonuç vermez. Hazin olan şu ki, Şivan için o karalama layihalarını kaleme alanların çoğu Kürtçe bile bilmez.. Kürtçe bilmeyenler, Halepçe'nin, Dotmam'ın stranbêjini Kürtlük adına, karalıyor ve tehdit ediyor. Bu da, ne Kürt halkının ne de Şivan'ın

hak ettiği bir kadersizlik belki, ne diyelim..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sahici korkular ve siyaset

Orhan Miroğlu 21.02.2011

Türkiye’de insanları korkutarak, siyasi başarı elde etmenin artık mümkün olmadığının çoktan anlaşılmış olması gerekirdi.

Oysa “korku siyasetinden” umudunu kesmeyenler henüz bu gerçeğin farkında değiller.

Çok sayıda siyasi partimiz var. Ama bu partileri son on yılda olup bitenlerden korkanlarla, bu olup bitenleri yeterli görmeyip yola devam etmek isteyenler diye ikiye ayırmak yanlış olmaz.

Bu sınıflamada kuşkusuz, **BDP öngördüğü siyasi programla farklı bir yerde duruyor, ama onun da sık sık dile getirdiğı “tasfiye oluyoruz” söyleminin temelinde korkular yatıyor.**

Korkuya tutunup kalmış partiler arasında kuşkusuz CHP’nin ayrı bir önemi ve yeri var.

CHP’den, bu seçimlerde de AK Parti’nin izlediğı politikalara alternatif olabilecek yeni bir şey duymak mümkün olmayacak anlaşılan..

CHP öyle görülüyor ki, seçimlere siyasi sorunları gündemine alan ve AK Parti’nin başlattığı demokratikleşme hamlesini en azından sürdürmeye talip bir stratejisi yerine, yoksullara kaynağı belirsiz ödemeler vaat eden bir seçim stratejiyle girmeyi ve öbür konularda ise statükoyu kollayıp koruyan, Ergenekon camiasına ters düşmeyecek bir anlayışı öne çıkarmayı tercih edecek.

Dolayısıyla; kısa vadede Türkiye’nin çokça şikâyet edilen kutuplaşma ve toplumsal ayrışmadan uzaklaşması ve bu seçimlerin demokratik rejimlerde olduğu gibi, yeni siyasi program ve önerilerin seçmene sunulması üzerinden yapılması mümkün görünmüyor.

CHP korkacak ve korkutacak.

BDP de, “aman dikkat tasfiye oluyoruz” demeye devam edecek.

“Cumhuriyet elden gidiyor” diye korkanlar ve korkutanlar ile “tasfiye oluyoruz” diyenlerin yegâne rakibi AK Parti iktidardır.

Dolayısıyla her iki taraf için önemli olan, seçimlerde AK Parti’nin yenilgiye uğramasıdır.

CHP, “Cumhuriyet elden gidiyor ve İslamcıların devleti kuruluyor” korkusundan medet umuyor.

BDP de "Bu kadar büyük emekle yarattığımız mücadelemiz tasfiye oluyor" korkusunu yaymanın, AK Parti karşısında işe yarayabileceğini düşünüyor.

Peki, çoğunun üstünden epey zaman geçmiş olmasına rağmen, bugün bize acı veren travmalara dönüşmüş acaba hangi korkularımız, tecrübe edilmiş ve yaşanmış olaylardan kaynaklanıyor?

Yani hangi korkular sahici ve hangileri sırf propaganda ve siyaset malzemesi olmaktan ibaret?

Sahici korkularla, sahici olmayan, üretilmiş korkular arasında ne gibi farklar var?

İnsanların hafızasında bir karşılığı olan, yaşanmış deneyimlerle tanımlanabilen ve belirlenebilen korkuları var toplumun.

Bu inkâr edilemez tabii.

Ama bir de bunun tersi var, yani sahici olmayan, geçmişte yaşanmış bir tecrübeye dayanmayan ama siyasetin malzemesi haline getirilmiş, yani imal edilmiş korkular var.

Güncel ve tartışılan bir konu olduğu için adını zikretmenin sakıncası yok, *ODATV*'nin yayınlarında, çeşitli filmlerde, son yıllarda sayısı artan kitaplarda, köşe yazılarında, nefret suçları işlemeyi göze alarak üretilen korkular aslında geçmiş bir tecrübeye dayanmayan, toplumun herhangi bir tarihî süreçte yaşamadığı ve tecrübe etmediği **sanal korkulardır**.

Ama sinemadan edebiyata, edebiyattan tarihe, bütün imkânlar, bütün iletişim araçları kullanılarak üretilen bu korkular toplumun gerçeklikten kopartılarak, tam anlamıyla ulusal ve sosyal bir tecrit yaşamasını sağlamaya hizmet eder.

Üretilen korkuların araçları arasında sayılabilecek yığınla film senaryosu, roman ve tarih anlatısında geçen Yahudi, Kürt, Ermeni ve Arap halktan kişiler Türkleri sömürgeleştirmek ve Türkiye'yi ele geçirmek isteyen tipler olarak anlatılır.

Bu 'eserlerin' yazarları, senaristleri, bu kişileri, insanlıktan nasibini almamış ve her an Türklüğe ihanet edebilecek, Türkleri arkadan hançerleyecek kimseler olarak tasvir ederler.

Son on yılda kaleme alınan ve her biri yüz binlerce nüsha satan bu türden kitaplara, milyonlarca seyirciye ulaşan filmlere bakıldığında, **Türkiye'nin askerî vesayete, statükoya karşı yürüttüğü demokrasi mücadelesinin aslında bir "Türkiye mucizesi" olduğunu kabul etmek lazım**.

Ama siyasetle meşgul olanların dikkate alması gereken bir de **sahici korkular** var. Darbeler tarihi bakımından zengin bir tarihe sahip **bu ülkede insanlar, mesela yeni darbelerden korkarlar. Bu korku üretilmiş bir korku değildir. Sahici bir korkudur**.

Çünkü on yılda bir gelen darbeleri kimse unutmuş değil. İnsanlar, idamları, işkenceleri, gözaltında kaybolmaları, cezaevlerinde ölümleri ya bizzat yaşadılar ya da tanık oldular.

Yassıada, Sivas Toplama Kampı, Diyarbakır, Metris ve Mamak cezaevleri sanal değil, her biri apayrı hakikate sahip, sahici mekânlardır.

Süryaniler, Ermeniler, Aleviler ve Kürtler, toplu katliamlara yeniden uğramaktan korkarlar. Çünkü bu topluluklar bu ülkede büyük-küçük sayısız katliamlar yaşadılar.

Hafızaları, yasları ve acıları bu bakımdan çok taze.

Bana kalırsa, toplumun AK Parti'ye yönelmesinin temelinde, bu sahici korkuların büyük payı var.

İttihatçılık, Ermenilerin ve Süryanilerin; sonrasında da Kemalizm, Kürtlerin hafızasında sahici olarak yer etmiş felaketleri yaratan siyasi anlayışlar ve iktidar süreçleri olarak yer alır.

Doksan küsur yılda bu bakımdan önemli bir değişim yaşanmadı.

Ve 90 küsur yıl sonra Kemalizm ile arasına mesafe koyarak siyaset yapan bir parti, Türkiye için, Kürtler için önemli bir parti haline geldi.

General Alpdoğanların harekât alanı Dersim'den, Yeşil gibi JİTEM cellâtlarının yönettiği Dersim'e geldiğimiz bir evrede bir parti çıktı ve bu süreci durdurdu, tersine çevirdi.

Hâlâ önemli ve çözüm bekleyen sorunlar var tabii. Kürt sorunu çözülmüş değil.

Ama Kürt sorunu gibi devasa bir sorunun da, bu ülkenin de kaderi artık askerlerin elinde değil. Bunu biliyoruz ve ortak hafızamız, bu hafızanın barındırdığı sahici korkular bize bunun önemli ve değerli bir şey olduğunu söylüyor. Son yazı perşembeye..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Birleşiniz!

Orhan Miroğlu 24.02.2011

Acaba bugün, artık birçok konuda aynı şeyi düşünmeye başlayan **siyasi partiler, seçimlerde ittifak yaparak, paranoyaya dönüşmüş korkulardan kendilerini kurtarabilirler mi?**

Bu soru doğal olarak BDP ve CHP'yi akla getiriyor.

Çünkü her iki partinin hem kendileri, hem korkuları büyük. Ve ikisinin de en önemli amacı, AK Parti'yi iktidardan uzaklaştırmaktır.

Fakat bunu seçimlere ayrı girerek başaramazlar. Ama işbirliği yaparlarsa, seçimlerde farklı bir sonuç çıkabilir.

Darbeler dönemi kapandı. Kürtlerin siyasi-kültürel hakları bakımından da, silahlı mücadeleyle elde edilecek bir şey yok artık.

O halde askerî ve Balyozvarî planları terk edip, siyaseti güçlendirecek çarelerin ve işbirliğinin gerekliliğine inanmak lazım.

Bu da sonuç olarak değişime ve sivilleşmeye bel bağlamayı ve siyaset sahnesinde, meşru araçlarla kalmaya özen göstermeyi gerektirir.

Eğer PKK- BDP dünyadaki ve Türkiye'deki değişimin yeteri kadar farkında olsaydı; kendi siyasi

pratiğiyle hesaplaşarak; sonrasında da devlet, ordu ve Kemalizm'le alakalı politikalarıyla yüzleşebilseydi, yepyeni bir siyasete sahip olabilir, etkinlik alanını genişletebilirdi.

Aynı şekilde **eğer CHP, "sivil faşizm" kuruluyor gibi gariplikler peşinde koşmasa ve Türkiye'nin yeni siyasi mecrasını besleyen değişim dinamiklerinin farkında olsaydı, bu kadar korkmayacak ve korkutmayacaktı.**

CHP'nin korkularının merkezinde Kürt sorunu var. BDP'yle laiklik anlayışları birbirine yakın. AB, Kuzey Irak politikaları da çok benzer. **Her iki partinin Kemalizm, ordu ve devlet algısı büyük benzerlikler gösteriyor. Farklılık Kürt sorununa bakışta.** Bu konuda nispeten de olsa **özgürleşebilen bir CHP, BDP'yle ittifakı rahatlıkla gündemine alabilir.**

Aslına bakarsanız **her iki tarafın siyasi elitlerinin gönlünde bu işbirliği yatıyor.**

Ama bu işbirliğinin gerçekleşmesi büyük oranda CHP'ye bağlıdır.

Kaldı ki, BDP'nin kitlesi de buna hemen evet diyecek bir kitle değil doğrusu.

Lakin bu kitlenin de bir biçimde bu işbirliğine hazır hale getirilmesi için yoğun bir çalışma yapıldığı biliniyor.

O kadar ki BDP'ye yakın Kürt medyasında, "CHP-BDP ile başlatılacak ittifak, 1071'de Malazgirt'te elde edilen zafer kadar önemli ve anlamlı olacaktır" diyen ve bugünkü durumu 1071'in tarihî koşullarına benzeten yazılar yayımlanmaktadır.

BDP-PKK siyasi tasfiyeden korkuyor, ama ne yazık ki, bu korku bütün Kürtlerin paylaştığı bir korku olmaktan çok uzak.

Kürtlerin büyük bir bölümü aslında CHP-MHP koalisyonundan daha çok korkuyor.

Askerî vesayetin tekrar geri dönmesinden, eli silahlı apoletli birilerinin gelip hayatına egemen olmasından ve canına kastetmesinden endişe ediyor Kürtler.

Dolayısıyla, Kürtlerin gerçek korkularıyla BDP-PKK'nin seslendirdiği korkular bir ve aynı şey değil.

Ama hadi diyelim ki BDP yönetimi, Öcalan'ın da çok istediğini bilerek ona hürmeten CHP'yle seçim işbirliğini kabul etti. Yine de BDP tabanının ikna edilmesi çok kolay olmaz.

Çünkü CHP'den kısa vadede yeni bir Kürt sorunu politikası beklemek gerçekçi değil.

Öcalan bu gerçeğin farkında kuşkusuz.

Ama o yine de uzun zamandır ittifakın –CHP'nin de içinde olacağı bir sol blokun- yolunu açmaya çalışıyor.

Öcalan , olası bir işbirliğinin daha çok Ergenekon ve Balyoz davalarında CHP'nin gösterdiği tutum nedeniyle zora gireceğini düşünüyor..

Bu yüzden epey zamandır, Ergenekon ve Balyoz davalarını önemsizleştirmeye çalışıyor.

Ergenekon operasyonları başladığında, "bu işten uzak durun" tavsiyesinde bulunan Öcalan, şimdi bu her iki dava için daha net fikirler beyan ediyor.

Öcalan, yargılanan askerlerin, “çözüm istedikleri” ve “Kürtlerle mücadelede başarısız kaldıkları için, cezalandırılmış olabileceklerini” düşünüyor.

PKK lideri, aslında Ergenekon’a ve dolayısıyla CHP’ye, bu söylemlerle önemli bir jest yapıyor.

BDP-PKK’de bu fikre muhalefet eden çıkar mı, çıksa bile etkili olur mu, sanmıyorum.

Öcalan bu ittifakı istiyor çünkü.

Bir ayağı BDP’de, bir ayağı CHP’de olan birtakım Kürt-Türk aydınları ve sosyalistleri de bu ittifaktan yanalar.

Bence İttihatçılar da başka çare kalmadığını görüyor.

Bu seçim işbirliğinin, –gerçekleşebilirse eğer-, sayısız yararları olacak.

Bir kere, silahlı mücadele bir seçenek olmaktan çıkabilir.

Çünkü CHP’yle seçim ittifakı, sonuç olarak, kalıcı ateşkes kararlarında PKK’nin daha ihtiyatlı bir tutum almasına yol açar.

Birinin isyanları bastırma ve darbeler sürecinde; birinin de Kürtler adına yürütülen silahlı mücadele döneminde yaşanmış, muazzam tarihsel tecrübeleri olan, birbirini iyi tanıyan iki siyasi akım, sandıktan daha da güçlenerek çıkmayı başarırlarsa, şiddetten ve militarizmden de o oranda uzaklaşmış olurlar.

Öcalan, “Martta beklediklerim olmazsa, aradan çekilirim” diyor, ama CHP-BDP işbirliği gerçekleşirse tutumu bu olmaz, merakla seçim sonuçlarını bekler.

İtiraf edeyim, bu yazıyı yazmak benim için çok kolay olmadı..

Kürtlerle Kemalist-İttihatçı cephe arasında ittifakı savunan bir yazı yazacağım hiç aklıma gelmezdi doğrusu.

Bu köşeyi okuyanlar hatırlayacaklardır, Kemalist CHP’yle BDP’nin işbirliği kişisel olarak benim en çok karşı çıktığım bir şeydi.

Ama görüyorum ki, bu işbirliği gerçekleşmezse, hem Kemalist-İttihatçı cephede, hem PKK’de sular hiç durulmayacak, ve durulmayan bu sular demokratikleşme sürecine, çözüme ve hatta PKK-BDP’nin dört elle sarıldığı “Öcalan’ın barış için önünün açılması-ev hapsi” projesine zarar verecek.

Seçim sonuçları ne olursa olsun, böyle bir işbirliği, CHP ve BDP’de yeni bir değişim dalgası başlatabilir.

Kürtlerin PKK eliyle, 90 yıl sonra Kemalizm’le işbirliğine girmelerinin, Kürt toplumunda kayda değer bir karşılığı var mı, bir kere bunu anlamış oluruz; aynı şekilde, Kemalistlerin Kürt algısı, Kürtlerle siyasi işbirliğine ne kadar açık, bunun sandıktaki karşılığı nedir, ne değildir, onu da sandıktan çıkacak oylar ortaya koyar.

Böyle bir ittifak, PKK’nin çok inandığı, “kiminle savaşırsan onunla barışırsın” sözünü de ispatlamış olacak. Daha ne olsun!

O halde, hadi bakalım, **Türkiye’nin, “sivil faşizmden” ve “tasfiyeden” korkan bütün yurttaşları birleşiniz!**

orhanmir@hotmail.com

'Veda hakkı'

Orhan Miroğlu 28.02.2011

Şimdilik bu kadarını biliyoruz, **Hakkâri'den Dersim'e kadar, 1469 kişinin içinde gömülü olduğu 114 toplu mezar var.**

Bunlar mezar filan değil, **1469 kişinin gömülü olduğu yerler, aslında birer ölüm tarlası.**

Özellikle Dersim ve Bingöl'deki toplu mezarların, 1999 yılı ve sonrasında başlayan geri çekilme sırasında meydana gelen katliamlarla oluştuğu tahmin ediliyor.

Bazı toplu katliamların geri çekilemeyen veya geri çekilmek ve bulunduğu bölgeyi terk etmek istemeyen **gerilla gruplarına ait olduğu bilgisi var.**

Lakin, gerilla taktikleriyle mücadele eden bu grupların toplu ölümleri, sanki salgın bir hastalığa yakalanmış insanların ölümü gibi gerçekleşmiş olamaz.

Kuşkusuz gerillaların bu kadar kitlesel ölmelerinin sebebi salgın bir hastalık filan değildi. Bu büyük rakamlar JİTEM komutanlarının iddia ettiği gibi karşılıklı mukatele sonucu da gerçekleşmiş olamaz. 1999'daki geri çekilme sırasında, bu insanların çoğu pusuya düşürüldü ve kitlesel imhaya uğratıldı. PKK kaynaklarına göre geri çekilme sırasında hayatını kaybedenlerin sayısı 400-500 kişi civarındaydı.

Bu toplu ölümlerin bir kısmı, PKK içinde geri çekilmenin tartışıldığı ve bazı grupların geri çekilmeye ikna edilemediği zamanlarda gerçekleşmiş olabilir. Bu bakımdan, **çarptırarak hayatını kaybetmiş değil, Öcalan'ın çağrısı üzerine savaşı yeniden kendi içinde tartışan ve savaşıp savaşmayacağına henüz kesin karar verememiş gerilla birliklerinin garip bir şekilde, sığındıkları mağaralarda, kamplarda, imha edilmesi söz konusudur.** Ölüm tarlalarına gömülmüş herkes için durumun bu olduğunu söylemiyorum, ama yüzlerce insanın hayatına mal olmuş bir imhanın sözkonusu olabileceğini düşünüyorum.

On yıl sonra, yeniden kazılan toprakların altından çıkan kemikler DNA tesbiti için adli tıpa gönderiliyor. Rutin bir işlem..

Toprak kazılıyor önce ve kime ait olduğu bilinmeyen kemikler torbalara doldurulup Adli Tıp'a yollanıyor. Adli Tıp bu çalışmayı hangi koşullarda sonuçlandıracak, bu konudaki evrensel standartlara ve hukuka ne kadar sahibiz, o da belli değil.

TBB'nin toplu mezarlar için açıkladığı raporda, mağdurların çoğunun hâlâ konuşmaya ve ilgili makamlara başvuru yapmaya cesaret edemediği yazılıydı.

Anlaşılan öldürüldükten sonra bu ölüm tarlalarına gömülenlerin DNA'ları tesbit edilse bile, cesetlerden geriye kalan kemikler yine sahipsiz kalacak.

Bir şey daha söylüyordu rapor. "Veda Hakkı" tanınmamıştı kimseye. Yani ölüye bir mezar hakkı, ölüye son kez elveda demek hakkı..

Bir vakitler dağlardan toplanan cesetler, şehir merkezlerine getirilir, teşhir edilirdi. 1991 yılına kadar, bu teşhir edilen cesetlerin arasından kendi yakınıni teşhis etmeye kimse cesaret edemezdi.

1991 yılında HEP İl Başkanı Vedat Aydın ve arkadaşları gidip Bingöl'ün dağlarından, öldürülen gerillaların cesetlerini aldılar ve Lice'ye gömdüler.. Cesetlere sahip çıkma zamanının bu hadiseden sonra başladığını söylemek yanlış olmaz.

Yolu sevgili Vedat Aydın açtı. Şimdi herkes o yoldan yürüyor, ölüsüne veda edemeyenler, yıllar sonra mezar hakkı talep ediyor..

Demokratik Toplum Kongresi 20 şubatta ikinci İnanç Çalıştay'ı düzenledi.

Çalıştay'a katılan farklı inançlardan-dinlerden delegeler, "inançsal ve kültürel değerlerimizi yaratan kişiler" olarak tanımlanan bazı şahsiyetlere mezar hakkı talep etti. Bu talep diğer haklı taleplerle beraber sonuç bildirgesinde de yer aldı.

DTK'nin bildirgesinde şu isimler geçiyor: **Pir Sultan Abdal, Seyit Rıza, Şêx Said. Said-i Nursi, Xelef Beg ve İsa Zatte..**

Xelef Beg ve İsa Zattê'yi herkes tanımaz, ama diğer şahsiyetler tanınıyor.

Ben size izninizle **Xelef Beg** ve **İsa Zattê**'den söz edeyim. **İkisi de Midyatlıdır. İsa Zattê Süryani halkın liderlerindendi.** Sevilen, fikirlerine itibar edilen, saygın bir insandı..Bilindiği kadarıyla devlete karşı vuku bulmuş hiçbir kalkışmaya ve isyana adı karışmış değildi..

Xelef Beg Midyatlıydı ve İsa Zattê'nin de dostuydu. Midyat'ta yaşayan Müslüman bir halk olan Mıhallemilerin miriydi. Xelef Bey, benim dedem Hasan Bey'in de kardeşiydi.

Dedesi Xelef Bey'in adını taşıyordu. Kaderi de onun kaderine benzedi. Daha ortada Cumhuriyet'i kuracak olanlar filan yokken **Xelef Beg'in dedesi Osmanlılar zamanında Diyarbakır Zindanı'na atılmış ve orada zehirlenerek öldürülmüştü.** Osmanlıların zehirlediği Xelef Bey'in Halil ve Muhammed adında iki oğlu vardı. İsa Zattê'yle beraber öldürülen Xelef Bey Muhammed Bey'in oğludur. **Xelef Bey'in kardeşi İsmail Bey'i İttihatçılar sığındığı ve benim doğduğum köy olan Keferhavar'da yakalayıp kafasını kestiler.** Babası Hacı Muhammed Bey, Mardin Cezaevi'nde tutukluydu. Oğlunun kesik başını cezaevine götürüp gösterdiler. Hacı Muhammed Bey, bu acıya dayanamadı ve orada öldü.

Xelef Bey, Mardin Cezaevi'nden babasını ve kardeşini kaybetmiş olarak çıktı.

Birkaç yıl sonra da, İsa Zatte Ebu Gebro, Azizê Mehmedo ve İsayê Hamo'yla beraber, Diyarbakır'a götürülmek üzere tutuklandılar.

Diyarbakır'a varmadan da yolda öldürüldüler. Bu toplu cinayetin, tahminî olarak Savur Köprüsü'ne yakın bir yerde işlendiği ve öldürülenlerin oralarda bir yerde gömüldüğü sanılıyor. İsayê Hamo ve Azizê Mehmedo'nun cesetleri bir şekilde teslim alınmış, ama İsa Zatte ve Xelef Bey'in öldürölüp gömüldükleri yer bilinmiyor. Ortada isyan filan yok. Suç ta yok.

Öldürdüğü insanların hesabını bile bilmeyen ama, bildiklerinin de gömülü olduğu yeri gizlemiş bir devletimiz var bizim.

O kadar ki, Cumhurbaşkanı Demirel, 9 Ağustos 1996'da Fatih Çekirge'ye yaptığı açıklamada, "PKK ile temas çabasından devletin ve kendisinin rahatsız olduğunu ve Erbakan'ı uyardığını" açıklıyordu.

Refah Partisi, 1992-1996 yılları arasındaki dönemde, bu sorunun sadece güvenlik önlemleriyle çözülemeyeceği üzerinde durmuş ve **askerî çözümü eleştirmekten kaçınmamıştı.**

Bingöl Milletvekili **Hüsamettin Korkutata**'nın yaptığı konuşmada, partinin görüşü Meclis tutanaklarına şu sözlerle geçmişti:

"Bu meselenin halledilmesi mümkündür; ama, bu yükün tamamıyla askere yüklenmesiyle meselenin halledilmesi mümkün değildir. Biz, müteaddit defalar yine burada söyledik; bu sorunun çözümünde askerin payı ancak yüzde 25'ler nispetindedir, yüzde 75'ler ise, ancak hükümetin siyasal ve ekonomik kararlarıyla halledilebilir. ... asker üzerine düşeni yapmış, hatta üzerine düşenden daha fazlasını yapmıştır, başka türlü de muvaffak olması mümkün değildir." (TBMM, Tutanak Dergisi, 27 Haziran 1995, s: 38)

Ve **Oğuzhan Asiltürk**'ün şu sözleri: "Olağanüstü Hâl ilan edilince, bir nevi iktidarlar, siyasi sorumluluktan kendilerini kurtarıyorlar. Tam olmamakla birlikte bu iş orduya ihale ediliyor, İşte ordu var, ordu bu işi yapmak için çalışıyor deniliyor ve böylece iktidarların siyasi sorumluluğu yarı yarıya belki de daha fazla ortadan kaldırılmış gibi bir hava veriliyor." (TBMM TD, 1993, s: 301)

O dönemde, Erbakan ile Abdullah Öcalan arasında, çatışmaların durdurulması ve meselenin çözümü için barışçıl, demokratik adımların atılması bakımından, birtakım görüşmelerin yapıldığı ve bu görüşmelere İsmail Nacar'ın aracılık yaptığı yolunda basında haberler çıkıyordu.

Derken, askerler, irticanın, aslında bölücülükten bile daha tehlikeli olduğunu fark ettiler!. Genel Kurmay tarafından hazırlatılan raporlarda, "din eğitilmiş seçmen kitlesindeki yükseliş eğrisi" ne işaret ediliyor "RP'nin 2000 yılında yüzde 34 oyla tek başına iktidar olacağı, 2005 yılında ise yüzde 64 oyla Anayasa değişikliği yapabilecek duruma geleceği" tahmini yapılıyordu. (Hikmet Çiçek, *İrticaya Karşı Genel Kurmay Belgeleri*, İstanbul, Kaynak Yayınları, 1997, s: 9)

Bu koşullarda gerçekleşen 28 Şubat Post-modern Darbesi, ordunun siyaset üstündeki vesayetinin tazelendiği bir darbe oldu.

RP bugün yok. Ama onun mirasından beslenen **AK Parti ve bu partiyi yöneten Hoca'nın öğrencileri**, yüzde 64 oy oranına dayanmasa da, **yüzde 50'lere ulaşan oy oranlarıyla, gerçekten de Anayasa'yı değiştirebilecek güce ulaştılar.**

Erbakan Hoca; bu gücün elde edilmesinde, yolu açan siyaset adamı olarak tarihe geçecek ve Türkiye'de Kürt sorunu eğer çözülecekse, Hoca'nın temelini attığı siyasi geleneğin eliyle çözülecek.

Erbakan Hoca'yı diğer siyasilerden farklı kılan ve onu her zaman hatırlatacak olan da, Hoca'nın bu ayrıcalıklı yeridir.

Beşikçi Hoca'ya armağan..

Bugün, İsmail Beşikçi'nin Kadıköy Adliyesi'nde, hakkında açılan yeni bir dava nedeniyle duruşması var. Bir dergiye yazdığı yazı için, Hoca'nın 8,5 yıl hapsi isteniyor.

İsmail Hoca, hayatının 17 yılını cezaevlerinde geçirmiş bir bilim adamı.

Kürdoloji çalışmasını Genelkurmay'ın ve resmî ideolojinin elinden çekip çıkarmış ve bilim alanına taşımış bu değerli insanın, yazdıklarından ve düşüncelerini açıklamaktan hâlâ yargılanıyor olması, büyük bir ayıp.

Mahkemelerin yıllardır yargılamaktan bıkmadığı İsmail Hoca'ya, özellikle akademi dünyası, çok şey borçludur. Bu borcun ödenme zamanı geldi de geçti bile.

Barış Ünlü ve Ozan Değer böyle düşünmüş olmalı ki, geçen yıl, Tanıl Bora'nın editörlüğünde İsmail Hoca'ya, bir "armağan kitap" hazırlığına giriştiler..

Bu kıymetli kitap, İletişim Yayınları'nın etiketiyle bu hafta raflardaki yerini alacak.

Kitap için İsmail Hoca'nın dostları yarın İstanbul'da biraraya gelecekler ve bu önemli çalışmayı birlikte kutlayacaklar.

İletişim'deki dostları, Barış ve Ozan'ı, içinde yer alan yazılar bakımından da çokça tartışılacak ve konuşulacak olan bu yeni kitap için tebrik ediyorum.

İsmail Hoca'ya da Ankara'dan kucak dolusu selamlar..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Şiddetin kısırdöngüsü

Orhan Miroğlu 07.03.2011

Kürt sorununda, otuz yıldır kesintisiz olarak tecrübe edilen şiddetin sonuna gelindiği yeterince görülmez ve tartışılmazsa aynı kısırdöngü devam eder durur.

Bu bakımdan geldiğimiz nokta hiç açıcı değil doğrusu.

Bir iç savaş deneyiminden geçmiş, bin bir acılar yaşamış, koskoca Kürt sivil toplumu, şiddete karşı gösterilen farklı iki tutum, iki anlayış nedeniyle bugün maalesef iki kampa ayrılmış durumda.

Şiddeti elde bir imkân olarak tutma ve ondan medet umma anlayışı o kadar makbul bir hale geliyor ki, bu durum, sivil toplumun birlikte iş yapmasını ve şiddete karşı birlikte tutum almasını imkânsız hale getiriyor.

KCK'nın ateşkesi sona erdiren kararını müzakere etmek ve görüş belirlemek için Diyarbakır'da biraraya gelen 694 sivil toplum örgütü ortak bir açıklamada anlaşılamadılar.

Bunun sebepleri üstünde durmak istiyorum, ama meramımı anlatabilmem için önce DTK ara kararından söz etmem gerekecek.,

Biliniyor, **DTK, KCK açıklamasından önce bir ara karar aldı.**

Bu konulardaki geleneği temelden sarsan bir karardı bu.

Ateşkes süreçlerinde olsun, silahlı mücadelenin devam ettiği zamanlarda olsun, Kürt sivil siyasetinde ve PKK'ye yakın Kürt sivil toplumunda, genel bir teamül olarak silah kullanmanın çare olmadığı belirtiliyor, demokrasiden yana olan güçlerin elini güçlendirmek, müzakere ve diyalog yolunun açılmasını sağlamak için, silahların susması tavsiye edilip, devletten de askerî operasyonları durdurması talep ediliyordu.

DTK ara kararıyla beraber, Kürt sivil siyasetinde ilk kez bu anlayış yerini bambaşka bir anlayışa bıraktı ki, üstünde önemle durulması gerekir.

Çünkü **DTK, "KCK'den, ateşkes sürecinin devam etmesini talep etmek etik değildir" diyen bir karar aldı.**

Yani, son derece kritik bir süreçte, otuz yıldır savaşıyan bir hareketten, ateşkese devam etmesini talep etmeyi DTK ayarında bir örgütlenme ahlaki bulmuyor ve KCK'ye dönüp, "Biz sana ateşkesi sürdür diyemiyoruz, çünkü ortada maalesef ateşkesin devamını gerektirecek bir vaziyet yok" diyor.

Askerî gücünü herşeyin üstünde gören bir harekete dönüp, "Ateşkesi sürdür diyemiyorum" demek ve böyle bir anlayışı etik değerlerle ölçüp biçmek için, savaşmanın ahlaken çok doğru bir şey olduğuna inanmış olmak gerekir ki, DTK bileşenlerinin buna inanan insanlardan ibaret olduğunu hiç sanmıyorum. Önceden alınmış bir karara muhalefet etmek anlaşılan o ki mümkün olamamış. Nasıl alınmış olursa olsun, böyle bir karar, bence çok vahim bir duruma işaret ediyor.

Ve bu vahamet, sivil toplumun ve sivil alanın en çok işbirliği yapması ve sesinin duyulması gerektiği bir dönemde, geliyor, bir halkın sivil toplumunu da ikiye bölüyor, bu kadar önemli bir tarihî kavşakta iş yapamaz hale getiriyor.

146 sivil toplum örgütü geçen hafta bir açıklama yaptı, Diyarbakır Barosu, işadamları ve sanayicileri temsil eden kurumlar ve MAZLUM-DER'in de aralarında bulunduğu 500'ü aşkın örgüt bu açıklamaya katılmadı.

Açıklamada dile getirilen taleplere ilişkin bir sorun olduğunu düşünmüyorum. Temel sorun, yüksek sesle dillendirilmese de, aslında şiddete karşı tutumun açıklamaya yansımamış olması. **146 örgüt aşağı yukarı DTK gibi, PKK tarafına bir şey söylemezken, bilinen talepleri karşılamadığı için hükümete yükleniyor.**

Taleplerin doğruluğuna kimsenin bir şey dediğini sanmıyorum.

Güçlü bir barış ve normalleşme sürecinde, Öcalan'a ev hapsi ve Hakikat Komisyonu kurulmasını talep etmeye, ve seçim barajının kaldırılmasını istemeye, kim ne diyebilir ki?

Ama bu talepler silahla mı, yoksa demokratik meşru mücadele yöntemlerini sonuna kadar kullanmayı temel politika haline getirmek yoluyla mı elde edilecek; asıl meselemiz budur.

Ortadoğu'da şiddetin sonuna gelindiği bir dönemde, demokrasi dışı iktidarlara yönetilen ülkelerin totaliter ve baskıcı rejimleri silahsız halk devrimleriyle değişiyorken, Türkiye'de Kürt siyasi hareketi, şiddeti hâlâ bir imkân ve pazarlık unsuru olarak kullanabileceğine inanıyor.

Bu inanca eğer bir halkın sivil siyaseti ve sivil toplumunun önemli bir kısmı giderek ortak olma eğilimi içine giriyorsa, bu ülkeye barış gerçekten çok zor gelir.

Barış için, Kürt hareketinin şiddet konusunda Türk ve Kürt kamuoyuna güven vermesi gerekir. Bu güven

hâlâ yok. Taleplerimi karşılamazsan seninle yine savaşırm diyen bir kısırdöngü, 12 yıldır devam ediyor. Bu 12 yılda binlerle ifade edilen sivil, asker ve gerilla ölümleri gerçekleşti.

Öcalan ve PKK açısından hedefi olmayan bir 12 yıl, mesafe alınamamış bir 12 yıl..

Oysa, elbette çok farklı süreçler ve talepler sözkonusu olsa da, Mandela'nın Güney Afrika'yı yönetmek için önüne koyduğu hedefe ulaşması 10 yılda gerçekleşti.

Mandela Afrikanerlerin güvenini kazanarak ulaştı amacına.

Öcalan'ın PKK'yi elde tutmak ve liderliğini içinde bulunduğu zor şartlarda baki kılmak için çok başarılı olduğu söyleniyor. Belki böyledir.

Ama bence Öcalan'ın bir lider olarak başarısını tarih bu yönüyle değil, herşeye rağmen Kürt'üyle, Türk'üyle halkı barışa ikna etmek için ne yaptığı veya ne yapmadığıyla anacaktır. **Şiddetin kısırdöngüsü Öcalan'ın barış için oynamayı düşündüğü tarihsel rolünün de önündeki en büyük engeldir.**

PKK çizgisine yakın sivil toplumun ve sivil siyasetin, bu konuda söz söylemeyi dahi etik bulmama noktasına gelmesi işi daha da zorlaştırıyor.

Şiddetin kısırdöngüsünden kendini kurtaramayan bir Kürt siyasetinin Öcalan'a da barışa da hiç faydası olmaz. Ve böyle bir hareketin, önüne koyduğu hedeflere ulaşması mümkün olmaz.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çocuk hakları stratejisine doğru

Orhan Miroğlu 10.03.2011

Hep yazmak istedim bu konuyu, araya başka şeyler girdi. Kismet bugüneymiş.

Şubatın son haftasında yapılan 1. Türkiye Çocuk Hakları Kongresi, Türkiye'nin çocuk hakları bakımından izleyeceği stratejiyi de belirledi ve önemli kararlar aldı.

Bu bağlamda, 21. yüzyıl Türkiye'si nasıl bir ülke olmalı diye temenni babında bir soru sorulsa, buna verecek tek cevabım olurdu benim:

– Kadınlarını ve çocuklarını öldürmeyen bir ülke!.

Biliyorum ki kadınlarını ve çocuklarını öldürmenin utancını ve onursuzluğunu yaşamak istemeyen bir ülke, barışı ve demokrasiyi; özgürlüğü, eşitliği ve herkese adaleti isteyen bir ülke olurdu.

Ama ne gezer!

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde bile, ölüm mola vermedi..

Evine ekmek götürmekte olan bir kadın sokak ortasında öldürüldü.

Kadınları hedef alan cinayetler, ölümler bir türlü hız kesmiyor.

Bu ülkenin hukuku Uğur Kaymaz'ı Canan Saldık'ı öldürmekten yargılananları beraat ettiriyor, ama Uğur Kaymaz heykelini yaptı diye, Diyarbakır Suriçi Belediye Başkanı Abdullah Demirbaş'ı yargılıyor.

21. yüzyılda, çocuklarını ve kadınlarını öldürmeyen bir ülkede yaşamının onuruna sahip değiliz.

Yine de Türkiye'nin içinde bulunduğu bu durumdan kurtulması için ciddi ve kararlı bir mücadele yürütüldüğünü de görmek ve umutlu olmak lazım.

Şubat ayında Çocuk Hakları Kongresi yapıldı ve tarihimizde ilk olan bu kongre dört yıllık bir strateji belirledi. Medyada hak ettiği ölçülerde yer bulmayan Çocuk Hakları Kongresi'ne katılan bir delegenin, kongre salonunda tuttuğu notları paylaşmak istiyorum:

"İlk gün Meclis Başkanı Mehmet Ali Şahin salona gelirken ölen Kürt çocukların isimlerini tişörtlerine yazan gençler başkanın işareti ile dışarı alındı. Çocuklar Meclis Başkanı'na vermek istedikleri notu ulaştıramadılar..

Kongre'de 118 çocuk 85 yetişkin bildiri sundu. Gerçekten geniş katılımlı bir kongre gerçekleşti.

Ama Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan katılım çok azdı.

Nusaybin, Midyat, Gaziantep, Erzinan ve Yüksekova'dan toplam sekiz çocuk..

Mardin Valiliği Çocuk Korosu'nu da unutmamak lazım. Bu çocuk korosu *Türkçe Çocuk Hakları* adlı şarkıyı seslendirdi.

Kongre'ye bildiri sunan Yüksekvalı Savaş, konuşma sırasında Türkçe bilmediği için okulda çok zorlandığını ancak dördüncü sınıfta Türkçeyi öğrenebildiğini söyledi. Yine Yüksekova'dan Dilay 'Gülmeyi Bilmeyen Çocuklar' adlı sunusunu anlatırken taş atan çocuklar konusunda çok duygulandı ve ağlamaya başladı .

Bir Ermeni öğrenci vardı, Barış adlı posterini sunacaktı, fakat poster talihsizlik eseri kayboldu buna rağmen çocuk Barış'ı anlattı.

Tartışmalar Kongre salonunda değil, 20 kişilik toplantı salonlarında oldu.

Kongre salonunda ise Hakkâri temsilcisi Benazir, Enver Turan adlı çocuğun yanında öldürüldüğünü söylerken Kongre görevlilerinden çıt çıkmadı, mesela 'Dünyanın her yerinde çocukların öldürülmesine karşıyız' bile diyemediler. Toplantı çıkışı Benazir'i ağlarken buldum, ben de onunla ağlamak istedim, kendimi tuttum ama, Benazir daha fazla ağlamasın diye ağlamadım.

Kongre günlerinde hep ağladım aslında, ama kimse görmedi..

Kongre'nin adı Türkiye Çocuk Hakları Kongresi idi ama bence bu kongre Türk Çocukları Kongresi idi, farklı düşünen çocuklara ve fikirlere yer yoktu çünkü, hazırlanmış bir taslak onaylanacaktı.

Kongre salonunda dile gelen tek aykırı görüş galiba biraz şaşkınlık yarattı.

Bir öğretmen'in sözleriydi bunlar ve şöyleydi:

'Ara Güler önce ışık vardı diyor, Yaşar Kemal söylenceleri yazarken ses vardı diyor! Bense önce renk vardı diyorum ama Kongre'de renk yok .Renk olsaydı eğer Mardinli çocuklar bir de Arapça şarkı söylerdi bir tane de Süryanice..

Eğer Meclis Başkanımız Şahin, dünya çocuklarının yerine Türkiye çocuklarının durumunu anlatabilseydi, eğer Güneydoğu'da öldürülen 340 çocuktan, hatmi çiçeği eteklerinde parçalı yüzü saklanan Ceylan Önkol'dan söz etseydi, belki de İstanbul Küçükçekmece'de öldürülen Serap Eser'den de söz edebilirdi. Çocukları minyatür yetişkinler olarak görmesek zorunlu kravat taktırmazdık onlara, çocuklara saygımız olsa kıyafet serbest olurdu. İnançlara saygılı olabilseydik din dersleri zorunlu olmazdı. Başka renk kültür ve ırktan insanlara saygıyı öğretebilseydik eğer, Ermeni vatandaşımız (Hrant Dink) öldürülmezdi. Başka dillere saygılı olsaydık anadilde eğitim hakkını kabul ederdik ki bu resmî dilimizin Türkçe olmasına aykırı değil..

Yaşamak için bilgi gerekir ama değiştirmek cesaret ister..'

Kongre temsilcileri –beş kişi- masada donakaldı, kimbilir belki böyle konuşmalara yorum yapmama kararı almışlardı. Fakat salon aynı fikirde değildi büyük alkış vardı.

İşte ne Alevi çocuklar ne Kürt çocuklar isteklerini söyleyebildi.

Oysa çok emek verilmiş bir kongre daha özgür olabilirdi.."

Okurumun notları burada bitiyor. Yazıya oturduğumda, Kongre'nin sonuç bildirisine ve alınan kararlara baktım.

2012 -2016 yıllarını kapsayacak olan bir strateji benimsenmiş olması son derece önemli ve umut verici.

Kongre Başkanlığını yapan, Prof. Dr. Aydın Gülan, Kongre'nin Türkiye çocuk hareketine önemli bir armağan olduğunu ifade ediyor. Birtakım eksiklikler olsa da, ilk kez gerçekleşen bu kongre için yapılmış önemli bir tesbit bu.

Şimdi, dört yıl boyunca benimsenen stratejinin hayata geçirilmesi için mücadele edilecek.

Aile ve Çocuk Bakanlığı'nın kurulması, uluslararası sözleşmelerle çatışmayan, bu sözleşmelerin gereklerini yerine getiren anayasal değişiklikler, çocuk fonu oluşturulması, çocuk dostu bir medya, aile ve çocuk yoksulluğunun önlenmesi gibi taleplerin hayata geçirilmesi sağlanacak.

Bundan sonrası için hedef 1. Türkiye Çocuk Hakları Stratejisi Kongresi'ni gerçekleştirmek. Çocukların daha geniş katılımı sağlanacak bu kongreye.

Başkan Gülan'ın'ın kapanışta verdiği söz de, böylece yerine gelmiş olacak:

"I. Türkiye Çocuk Hakları Stratejisi'nin çocukların katılımıyla gerçekleşmesi için söz veriyoruz !.

Ve herkesi Türkiye'nin çocuk hakları ödevinin paydaşı olmaya davet ediyoruz..."

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon piyasası

Orhan Miroğlu 14.03.2011

"Bir fragmanında 'Hiçbir kültür ürünü yoktur ki, aynı zamanda bir barbarlık belgesi olmasın' der ve tam da bu nedenle 'Tarihin tavını tersine taramak' gerektiğini söyler Walter Benjamin."

"Şunun için hatırlatıyorum bu fragmanı: müdafilerin 'askerî vesayetin tasfiyesi', 'demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla inşa süreci' ve 'sivilleşme' olarak tanımlayıp coşkuyla karşıladığı; muarızlarınıninsa, 'muhalefetin tasfiyesi' olarak tanımlayıp şiddetle karşı çıktığı ve 20 Ekim 2008 tarihinde Silivri Cezaevi'nde görülmeye başlanan Ergenekon davası, ilk soruşturmaların başladığı günden bu yana, sadece aydın, akademisyen, gazeteci ve siyasetçilerimizi değil, heyhat ki tüm toplumumuzu ikiye bölmüş, bir deli gömleği giydirilmişçesine hareketsiz kılmış durumda.."

Bu sözler, **Ertuğrul Mavioğlu** ve **Ahmet Şık**'ın hazırladığı **Ergenekon'da Kim Kimdir-Kırk Katır Kırk Satır** kitabının ikinci cildinin önsözünde yer alıyor ve yayıncı Ahmet Öz'e ait.

İki cilt ve tam 1136 sayfa olan kitapta iki de önsöz var. İlkinin altında her iki yazar-gazetecinin imzası var, ikinci cildin önsözünü ise, yayıncı Ahmet Öz kaleme almış.

Ama her iki önsöz de, birbiriyle uyumlu fikirler ihtiva ediyor.

Ahmet Öz'ün Walter Benjamin'inden aktardığı bu bölüm Ergenekon'u anlamak için ne kadar isabetli bir referans, orası kuşkulu; ama demek ki kendisini sol olarak tanımlayan çevrelerde, Ergenekon'un külliye zarar bir mesele olduğunu anlatmak için Benjamin'in fragmanlarına atıfta bulunmak bile ihmal edilen bir şey değil artık.

Anlayacağınız, ne kadar delil, o kadar ikna!

Ergenekon süreciyle başlayan tarihin, aynı zamanda 'bir barbarlık belgesi'ne dönüştüğüne inanmamız isteniyor veya bekleniyor. Bu hâl yoluna girdimi de yapılacak işin muhtevası kendiliğinden ortaya çıkıyor, o da özetle şu:

Ergenekon hesaplaşmasıyla başlayan tarihin veya sürecin , barbarlık belgesi olarak anlaşılmasını sağlamak yani, 'barbarlık süreci' olarak tarif edilen tarihin, 'tersine taranmasına' yardımcı olmak, buna dair işler yapmak..

Şık ve Mavioğlu'nun kitaplarına yazdıkları önsöz de bir bakıma, bu 'delilleri ortaya bulup çıkarmayı ve 'barbarlık sürecini' ispat etmeyi hedefliyor.

Her iki yazar, yayıncıları Ahmet Öz'ün gösterdiği gayrete benzer bir gayret içindeler. Dünyanın da; Türkiye'de vuku bulan bu 'barbarlık sürecine' yaklaşımının farklı olmadığını ve süreci korkutucu ve endişe verici bulduğunu anlamamıza hizmet etsin diye 12 Mart 2010'da, *Wall Street Journal* gazetesinde Claire Berlinski –hiç adını duymadım ama mühim biri olmalı- imzasıyla yayınlanan bir yazıya yer vermişler. Berlinski, Türk halkını saran paranoyalardan söz ediyor bu yazısında ve şunları 'gözlem' olarak kaydediyor:

"İlk olarak AKP dinî bir kandırmacanın içinde, yönetimin tüm unsurlarını kontrolü altına alma arayışında olan bir parti. Gizli amacı laik devleti yok etmek, Türkiye'yi batıdan kopartmak, ve nihayetinde İslam yasalarını dayatmak. Bu anlatımda bir tarikat lideri, partiyle görünmez bağları olan ve Utah'ta sürgünde bulunan Fethullah Gülen'in görüntüsü özel bir korku uyandırıyor. Onu eleştirenler Türkiye'nin Ayetullah Humeyni'si olmasından korkuyorlar, yardımcılarının Türk siyasi teşkilatı

organlarına sızdıklarını, bir zombi ordusu gibi, bir işaretle uyanmak üzere, hareketsiz durduklarını söylüyorlar.”

Bu satırları okuduğunuzda, Ahmet Şık'ın Soner Yalçın'ın bilgisayarında çıkan yeni kitabının adı iyi ki 'Zombi Ordusu' değil de *İmamın Ordusu* olmuş diye düşünmeden edemiyorsunuz.

Ergenekon piyasasındaki talepler sözkonusu olduğunda, kitaba, Zombi'nin Ordusu gibi bir ad koymak, muhakkak ki korkmak isteyenleri daha çok korkutabilir; lakin tercih edilen isim –İmamın Ordusu- kadar inandırıcı olamayabilirdi..

Ahmet Şık'ın kendi kitabına –*Kırk Katır mı Kırk Satır mı*- Mavioğlu'yla birlikte yazdığı önsözden anlaşılıyor ki, 'barbarlık süreci' hakkında Clair Berlinski'den o da pek farklı düşünmüyor.

Şöyle yazmış A. Şık:

“Olup biteni askerî vesayetten kurtuluş, sivillerin demokrasi kavgası gibi, yutturmaya çalışanların iyi niyetinden kesin olarak kuşku duymak gerekir.

Çünkü ortaya askerî vesayetin gerilediği gibi bir görüntü çıksa da, kısa ve orta vadede demokrasinin değil, Kürt kanı dökmekte sınır tanımama ve emekçi sınıfların taleplerini şiddetle bastırma konusunda en az 'askerî vesayet' sahipleri kadar heveskar, kravat takmış militaristlerin mevzi kazandığı unutulmamalı.’

Öyle anlaşılıyor ki, Şık ve Mavioğlu Ergenekon'da kim kimdir sorusuyla yetinmiyorlar. Bundan öte, Ergenekon konusunda farklı bir kanaatin oluşması için çaba gösteriyorlar.

Her iki yazar da, davanın 'yürütölme biçiminin hiçbir hukuki kuralla bağdaşmadığının' daha en başında ortaya çıktığına inanıyor.

Her iki yazar da, Zir Vadisi ve Poyrazköy'deki kazıları 'medyatik' buluyor, amacın kendi başına buyruk olanların ibretiâlem için cezalandırılmaları için yapıldığına inanıyor. (s. 15)

Ve her iki yazara göre Türkiye'nin en namlı İttihatçısı Yalçın Küçük, hâlâ sosyalist, ve bir sosyalist olarak da Ergenekon sürecinden zarar görüyor! (s. 14)

Velhasıl, her iki yazara göre, Ergenekon süreci külliye zarar!

Bu zararı ahaliye anlatmanın tamamen düşünce özgürlüğü kapsamında görüyorum, yanlış anlaşılmasın lütfen. Ama bu fikirlerin ne yazık ki, kendinizi bir anda Ergenekon piyasasında bulmak gibi bir riski var. Arz-talep meselesi yani.

Ahmet Şık tutuklandı. Ama kuşkusuz fikirleri yüzünden değil. Bu fikirlere sahip olan çok sayıda 'sosyalist' aynı minvalde yazılar yazıyor, kitaplar yayımlıyor. Ancak bu fikirlerin Ergenekon piyasasında bir karşılığı var. Ahmet Öz'ü ve Nedim Şener'i bu piyasa cezbetmiş olmalı ki iş, İmamın Ordusu'nu anlatacak bir 'Ergenekon ortak projesine' dönüşmüş.

Ama proje daha tamamlanmadan, bu sefer Ergenekon savcısı Zekeriya Öz devreye girdi. Çünkü projenin hayata geçmesinde hukuki olmayan ve basın özgürlüğü kapsamında mütalaa edilemeyecek olan ve Ergenekon'un manipölasyonu sonucu elde edilmiş belgeler olduğu iddiası var. İddia yabana atılacak gibi değil. Projenin, seçilmiş yazar tarafından hayata geçirilmesi için, öyle anlaşılıyor ki, Kâşif Kozinoğlu gibi bir Mit'çi,

Soner Yalçın ve Yalçın Küçük gibi Ergenekon mütefekkirleri tutuklanmalarına yol açacak kadar gayretli davranmışlar.

Ahmet Şık, *İmamın Ordusu* üzerinden 'barbarlığın belgesini hazırlarken' piyasanın kurallarını belirleyen bu ekibin katkılarını ne yazık ki ret etmemiş görünüyor.

(Bu konuyu yazmaya devam edeceğim..)

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aşılmaz duvarlar ve Ergenekon

Orhan Miroğlu 17.03.2011

Pazartesi günü kaldığım yerden devam etmek istiyorum, ama kimse gereksiz polemiklere girmesin diye peşinen söyleyeyim. Ahmet Şık ve Nedim Şener'in tutuklanmasını haklı göstermek gibi bir niyetim asla olamaz. Tutuklanma çoğu kez telafisi mümkün olmayan zararlara yol açıyor ki, 12 Eylül'de bu zararı üç yıl fazladan hapis yatarak yaşamış biriyim ve ne olduğunu da iyi biliyorum. Ayrıca bir yazarın kitabına şu veya bu adı vermesi herhalde tutuklama sebebi olamaz. Yazarın bu özgürlüğüne kimsenin bir şey dediğini sanmıyorum. Bana kalırsa bir yazar bugün Ergenekon örgütüne üye olmadan da, Ergenekon'un basın-medya piyasasından yararlanmayı düşünebilir. Bunun için gidip örgüte üye olması gerekmez. Bir kere çok ciddi ve büyük bir pazar söz konusu; ve Ergenekon fikrine meyledenlerin yazar-gazeteci olduğu bu pazarda, her biri yüz binlerce baskıya ulaşan kitaplar önemli bir 'kültürel' ihtiyacı karşılıyor. Bütün bunlar çok normal. Ama tutuklamalara yönelik protestolar, tutuklanan insanların benimsedikleri ideolojiler veya siyasi 'kimlikler' öne çıkarılarak yapılıyor ki, bunun doğru olmadığı kanısındayım.

Kimileri, hakikatin ortaya çıkması için bir takım kitaplar yazmış ve devletin yol açtığı insan hakları ihlalleri konusunda aydınlatıcı haberlere imza atmış olmalarını hatırlatıyor, sosyalist kimliklerine vurgu yapıyor, dolayısıyla Şık ve Şener'i Ergenekon'la ilişkilendirmeyi muhalifleri sindirme politikası olarak yorumluyorlar. Bu fikre katılmıyorum. Çünkü Ergenekon iddianamelerinden yargılanan herkesin Ergenekon'dan önce bir geçmişi, bir mesleği ya da siyasi kimliği var, kimse uzaydan fırlatılmış değil Ergenekon'un içine.

Ve bu geçmiş- Veli Küçük, Levent Ersöz, Arif Doğan, Cemal Temizöz gibi bazı istisnalar dışında- kanlı ve içinde sayısız cinayet barındıran referanslara işaret eden bir geçmiş de değil doğrusu.

Sanıklar arasında Bedrettin Dalan gibi, Haberal gibi, Balbay gibi, daha önce herhangi bir ihlale, suça karışmamış, mesleklerinde ve kendi uğraş alanlarında başarılı olmuş birçok sanık bulunuyor. Sanıklar arasında, ordu kademesinde, kuvvet komutanlığına kadar yükselmiş generaller, ayrıca adı, bir zamanlar sosyalist hareket içinde 'lider' ve 'düşünür' düzeyinde anılanlar var.

Aslına bakarsanız, siyasi fikirlerimiz ve tercihlerimiz ne olursa olsun, Ergenekon sürecinden sonra bu fikirlerin ve kanaatlerin değişmeden kalması mümkün olamazdı. Kişisel olarak, Ergenekon süreci, benim, Kürt sorununda sahip olduğum fikirlerin büyük ölçüde değişmesine yol açtı. Düşünüyorum ve muhasebe yapıyorum. Vardığım sonuç şu: Kürt siyasetiyle aramıza giren mesafenin yegane müsebbibi, Ergenekon süreciyle fikirlerimde meydana gelen esastan değişimdir. Bu değişim beni hiç rahatsız etmiyor. Çünkü Türkiye'de tarihsel

ilerlemenin Ergenekon süreci üzerinden yaşandığına inanıyorum. Buna inanmadan bu ülkede ilerlemeyi, barışı ve demokrasiyi savunmanın mümkün olmadığını düşünüyorum.

Tabii Türkiye'deki tarihsel ilerlemenin merkezine koyduğum Ergenekon sürecine rağmen; 'vaziyeti idare eden' ve 'suya sabuna' dokunmayan yazılar yazmayı tercih etmek suretiyle, siyasi hikayemin ve kimliğimin içinde yer aldığı Kürt meselesiyle alakalı olarak, daha dört yıl öncesine kadar sahip olduğum fikirlerle köklü bir kopuş yaşamayabilirdim.

Ama böyle bir tutumu benimsemesem, yazı yazmanın benim için bir anlamı kalmazdı ve yazmayı da bıraktırdım.

Lakin bu yolu seçmemenin bedeli ağır oldu. Korumalarla devam eden yaşamın zorlukları bir yana, Kürtler' in bir kısmı-özellikle silahlı olanları- beni anlayamaz hale geldi. Ve anlayamayanlar, etkiledikleri halk kesiminin de anlamaması için çaba gösteriyorlar.

Belli bir merkezden yönetilen bu çabayla beraber; doğrusu benim ölüm tehdidinden ve ölümün kendisinden, daha beter ve daha önemli bulduğum, şey başlıyor: Kişilik katli. Kürt aydınlarını yaşarken öldürmeyi böyle başarıyorlar. İmkanları ve sahip oldukları kurumlar bu bakımdan çok güçlü.

Anlaşmazlığı diyalogla çözme üzerinde duramıyoruz pek. Çünkü devreye muhtemel bir diyalogu bir anda imkansız hale getiren başka metotlar giriyor. Ve benim o metotlarla baş etmem mümkün değil. Çünkü beni ve diğer dostlarımızı 'ulusun bu zor zamanlarında ihanetle' suçlayıp ölümle tehdit edenlerle, eşit şartlara sahip değiliz. İmkanları sınırsız.

Ayrıca, bu yetmezmiş gibi, sosyalist dostlarımla Ergenekon sürecinden sonra, aramızda fazlaca paylaşacak bir şeyim kalmadığını görmek de yeterince hüznün veriyor. Ne var ki, içtenliği bir yana bırakarak ve hakikatlerden köklü bir kopuşu göze alarak, bu hüznle baş etmenin ve temelleri sarsılan dostlukları sürdürmenin mümkün olmadığını da görüyorum. Bütün bunlar bir yana Ergenekon'un toplumun her alanına nüfus etmesi, her meslekten insanı biraraya getirebilme kabiliyeti, bu örgütün, savunduğu fikirlerin toplumda bir hayli alıcısı olduğunu gösteriyor.

Ergenekon'u kuranların, insanları biraraya getirmedeki örgütsel kabiliyetini ve gücünü yok sayarlarsanız ve dolayısıyla insanları böylesine lanetli bir örgütte biraraya getirme başarısının bir savcıya, yani Zekeriya Öz'e ait olduğunu düşünüyorsanız, bu yazıyı okumasanız da olur. Çünkü Ergenekon, teröre başvurmadan çekinmeyen, neo-ittihatçı siyasi referanslara sahip bir hareket, siyasi bir akımdır. Ergenekon'un bu siyasi karakterini göz ardı ettiğinizde, bir zamanların muteber işadamlarının, yazarın, gazetecinin, akademisyenin, siyasetçinin ve omzundaki yıldızları kalabalık askerin, tutuklanmasının nedenlerini anlayamazsınız.

Annelerinin gördüğü gibi, onları sadece gazeteci, yazar, işadamı, akademisyen, siyasetçi ve askeriyede komutan olarak görürsünüz. Ne olursa olsun annelerin hissiyatına saygı duyulur elbette. Ama Ergenekon'u annelik kalbi ve hissiyatıyla anlamak mümkün değildir. Anlayamadığınız zaman da özgürlükler elden gidiyor diye, durumu protesto etmek için sokağa çıkar, bilumum Ergenekon kitleleriyle saf tutarak, 'yılın ırkçısı' ödülüne layık görülmüş birileriyle omuz omuza yürümek zorunda kalırsınız. Neticede, demokratlık/sosyalizmle, ve Kemalizm/İttihatçılık arasında aşılmaz diye düşünülen bir duvarı daha, böylece aşmış olursunuz. Bu durumda, aşılmaz diye düşünülen bu duvarların bir bir aşıldığını görenlerin de, Marks'a inanmaktan başka çareleri kalmaz: 'Tarihte ne olmuşsa, başka bir şey olmadığı içindir.'

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Parça parça

Orhan Miroğlu 21.03.2011

Geçen hafta bu köşede okuduğunuz Ergenekon yazılarına olumlu- olumsuz epey mail geldi.

Bu arada, ismi yazıların birinde geçen dostumuz Ahmet Say telefonla aradı, ve düşündüklerini ifade eden bir metin yolladı.

Ertuğrul Mavioğlu'nun Radikal 2'deki yazısı ise ibretlik. Onun gibi kendini sosyalist sanan İttihatçılara söyleyecek sözüm yok benim.

İsteyen, İstanbul'da Yılmaz Özdil'le, Ankara'da Ertürk Yöndem'le utanç duymadan yürümeye devam edebilir. Ama bu toplumun hafızasına, bu şekilde ihanet etmek istemeyen herkesin de, MİT'çilerle, İttihatçılarla kurulan işbirliğinin özgürlüğü savunmakla bir alakası olmadığını yazmaya ve savunmaya hakkı var. Mavioğlu, Ahmet Şık'ın bıraktığı yerden işe devam etmeye, bayrağı yerden alıp kaldırmaya kararlıysa, yani şu malum kitap projelerine editörlük-yazarlık yapmaya niyetliyse; bir gün bu projeler kapsamında devletin istihbarat örgütlerini savaş yıllarında 'hakıyla' temsil edebilmiş Kaşif Kozinoğlu gibi kimselerle yolu kesiştiğinde -bu her nedense kaçınılmaz oluyor-; Fethullah Gülen'i ve bir gün hepimizi mahvedecek olan Gülen'in zombilerden kurduğu orduyu sorsun tabi, ama bir zahmet, fırsat bu fırsat deyip, bu örgütlerin faili meçhule giden yazarlar, gazeteciler, bilim insanları hakkında tuttuğu raporları, gerçekleştirdikleri operasyonları da öğrenmeye çalışsın. Asıl gazetecilik budur bence. Bu gazeteciliği yapanın hakkını hukukunu sonuna kadar savunmak için ömrümün kalan yıllarını vermeye hazırım.

Geçiyorum, ve kısaltarak, Mavioğlu'nun yayıncısı, Say'ın yolladığı metni, söz verdiğim üzere buraya alıyorum:

'Orhan Miroğlu'nun, Ahmet Şık ve Ertuğrul Mavioğlu'nun ortak kaleme aldığı *Ergenekon'da Kim Kimdir* isimli kitaba yazdığım Önsöz'den hareketle yazdığı "Ergenekon Piyasası" başlıklı yazısındaki kimi ifadeler –Orhan Abi konuşmamızda bir "yanlış anlaşılma" olduğunu söylediğinden aksini düşünmek istemiyorum– beni fazlasıyla üzdüğünden yazıyorum bu satırları. Benzer yanlış anlamalara mahal vermemek için.

Ergenekon yargılamalarıyla ilgili tüm düşüncelerine katılıyorum Orhan Miroğlu'nun, bu biliniyor. Yargılamaların, davaların eksiklerini Orhan Miroğlu gibi Ahmet ve Ertuğrul'la birlikte ben de eleştiriyorum; hayati davalar olduğunu da ısrarla vurgulayarak, bu da biliniyor. Ama konu bu değil. Konu birilerinin değirmenine su taşıyormuş gibi görünmem, yargılanmam. O halde konuşmam gerek. Orhan Miroğlu'na teşekkür ederim bana bu fırsatı verdiği için. Bu vesileyle, konuyla ilgili düşüncelerimi de yazmış olayım.

Benjamin'in alıntıladığım paragrafında dile geldiği şekliyle, her türden tikelci, ötekileştirici, eşitsizlik vazeden yaklaşım –buna modernliğin kendisi de dahildir ve temelde ona dönüktür eleştirisi Benjamin'in– benim için itiraz konusudur. Aynı biçimde her iktidar odağına da eleştirel yaklaşırım. Bunlar kimliğimin temel bileşenleridir, evrensel ilkelerdir benim için.

Ben, bir yandan davaların topyekun yanlış olduğunu söyleyenlere karşı bu davaların yerinde ve hayati olduğunu savunuyorum bir yandan da eksiklerini işaret ediyorum. Ben dava hakkında ne düşündüğümü net söyleyebilirim soran olursa şayet. Başkalarının benim ne düşündüğümü medyumluk yetenekleriyle "keşfedip" yazmasından daha totaliterce ne olabilir ki!

Öyleyse yazalım: Türkiye'nin tüm despotik, anti-demokratik, karanlık geçmişini masaya yatırma fırsatı sunan Ergenekon davaları hayati önem taşımaktadır. Bu böyledir. Umarım Türkiye'nin ekseriyetinin paylaştığı bu inancı sarsacak gelişmeler olmaz. Kaldı ki Ergenekon davaları söz konusu olduğunda görünüş yeterince vahim değil mi: **darbeler, darbe girişimleri, hükümet devirme operasyonları, suikastlar, faili meçhuller,**

işkenceler, katliamlar, toplu kıyımlar, gömülü cephanelikler, kan ve göz yaşı... Bunları yeterince ciddiye alabiliyor muyuz acaba?

Ahmet Say.

Mardin Valisi Hasan Duruer'in merkeze alınmasını, Mardinliler bir türlü kabullenemiyorlar.

Bence çok haklılar. Görevden alındığında Duruer, Güney Afrika'daydı. Kente dönüşünde, sevgi gösterileriyle karşılandı. Halk valisini geri istiyor. Çünkü Mardin Valisi Duruer, gerçekten başarılı bir bürokrat ve bu kadim şehre kazandırdıklarıyla, her zaman anılacak olan bir insan.

Ama anlaşılan, sayın vali, siyaset sınıfının bizim oralarda, bürokrasiye karşı yıllardır devam eden geleneksel tutumunu bir hayli zorlamış.

Siz gazetecilerin karşısına geçip, 'Yozgatlılar da yoksul, ama dağa çıkmadılar, demek ki Kürt meselesi sadece yoksulluk meselesi değil, aynı zamanda bir kimlik meselesi' diyebilen kaç vali tanıyorsunuz bilmiyorum, ama sayın Duruer benim bu anlamda tanıdığım ilk valiydi. İnsan değişime işaret eden bu türden söylemlerin, doğrusu halkın vekillerinden gelmesini arzu ediyor. Bunun yerine, anlaşılan vekillerimiz işi gücü bırakmış Valiyle uğraşıp duruyorlar. Geçen sene Mardin'de tarihi bir mekanda, değerli modacımız Cemil İpekçi'nin gerçekleştirdiği defile sonrası, AK Parti Milletvekillerinden birinin gösterdiği tavır sonucu başlayan tartışmayla, bu tasarrufun bir ilgisi var mı, bilmiyorum. Herkes susunca insan gerçeği de öğrenemiyor. Ama eğer Sayın Duruer'in merkeze alınmasında, bu defilenin de payı olmuşsa, çok yazık! Mardin halkı, şimdi Duruer'in bir gece yarısı kararnamesiyle merkeze alınmasının sebebini bilmek istiyor ve ilgililerden açıklama bekliyor.

Kökünü Arayan Çınar, değerli dost A. Sırrı Özbek'in ilk kitabı. (Belge Yayınları-2011)

Ortak arkadaşımız Ömer Akat kitaptan daha piyasaya çıkar çıkmaz bana söz etmişti, beğeniyle okuduğunu anlatarak tabi. Sırrı Özbek'le hoş bir rastlantı sonucu geçen Şubat ayında, İstanbul'da tanıştım. Kökünü Arayan Çınar'ı lütfedip imzaladı. Bir solukta okunacak, kıymetli bir kitap yazmış Sırrı Özbek. Ve bu ilk kitap onun, 'çocukluğunu cebinde taşıyan anlatıcılardan' olduğunu gösteriyor. Kökünü Arayan Çınar bir başlangıç, tarih içinde bir yolculuk. Sırrı Özbek öyle görüyor ki, çocukluğunu cebinde taşımaya ve orada keşfedilmeyi bekleyen anılarını bize anlatmaya devam edecek.

Herkesin Newroz'u kutlu olsun ve barışa vesile olsun.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon davası puç* oldu

Orhan Miroğlu 11.04.2011

Savcı Öz'ün gitmesi, Ergenekon'da, tam bir kırılma noktasıdır.

Davanın seyrinde hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı gün gibi ortada.

Değerli dost Akif Beki alınmasın ama, "Savcılar ölmez, bu dava bitmez" diye yazı yazmanın, "Şehitler ölmez vatan bölünmez" sloganından pek farkı yok.

İkinci sloganı ata ata elli bin insanımızın ölmesine göz yumduk.

Geldiğimiz nokta belli. Entelektüel, demokrat ve mutlu burjuvalarımız çok haklı olarak, bugün artık, toplumu saran mutsuzluğa bölünmemek adına katlanmayı normal görmüyor.

Ergenekon davası, elbette Kürt sorunu kadar önemli bir davadır. Hatta Kürt sorununda belli bir mesafe kat etmek, sorunu askerlerin egemenliğinden çıkarıp siyasal alana taşımak bile bu dava nedeniyle ortaya çıkan hakikatlerin kamuoyunda yankı bulması sonucu oldu.

Şimdi durum vahim..

Türkiye tarihinde bir ilke korkusuzca imza atan savcığı görevden aldılar.

Bir Zekeriya gider diğeri gelir diye düşünenler yanılıyorlar. Bu bana biraz da züğürt tesellisi gibi geliyor.

İtirafı zordur belki, ama bu tenzil, Ergenekon konusunda kamuoyunda cılız da olsa var olan moral ve vicdani sahiplenmeyi, yüreğinden vurdu.

Öz'ün görevden alınması akla bir uzlaşmayı getiriyor.

Davayı başından beri kontrol edenlerin, bir iç politika malzemesi olarak görenlerin daha doğru bir deyişle davaya taraf olanların uzlaşması söz konusudur.

Sürecin ilerlemesi bakımından dört yıl sonra izlenecek iki yol kalmıştı geriye..

1- Ergenekon davasının derinleşmesi, Kürt savaşının ve toplumunun içine uzanan kanadının işlediği suçların ortaya çıkarılması. Bu, JİTEM, Susurluk ve 12 Eylül'le hesaplaşmayı göze almak anlamına gelirdi. Bunun için de, toplumun desteğini arkasında hisseden güçlü bir siyasi irade lazımdı.. Çünkü bu tarihin kapsadığı yıllarda işlenmiş suçların hesabı ancak Nurnberg tarzı mahkeme ve duruşmalarla mümkün olabilirdi.

Bu türden mahkemeler ise, bugünün koşullarında, binlerce insanın toplu mezarlara gömüldüğü Kürdistan'da bile kurulamaz.

Diyarbakır'da devam eden JİTEM davasında mağdur olarak ifadesine başvurulananlar, Cemal Temizöz ve Kamil Atak'la mahkeme salonunda yüz yüze geldiklerinde korkudan dilleri tutuluyor, konuşamıyorlar.

KCK davasına yüzlerce avukat giriyor, ya da girmeyi talep ediyor, duruşmalarda binlerce insan toplanıyor. Bu çok doğal.

Ama ya 20 cinayetin yer aldığı JİTEM davalarına kaç kişi giriyor, o zavallı mağdurların, cellatlarının karşısında dilleri tutulmasın diye mahkeme kapılarında kaç bin kişi nöbet tutuyor acaba?

Sezar'ın hakkı Sezar'a, **ne Ergenekon ve JİTEM savcılarının ne de hükümetin arkasında, sokaklara çıkıp adalet talep eden, geçmişin hesabı görülsün diyen muazzam kalabalıklar vardı.**

Ortada AK Parti hükümetinin temsil ettiği siyasi bir irade vardı sadece.

Hadi açıkça söyleyelim, Gülen cemaati vardı bir de.

Tarafı unutmadan, cemaate yakın medyanın yayınlarını koyun bir kenara; sonra da, bu davadan kamuoyunun

hafızasında yer etmiş her ne varsa, ondan geriye ne kaldı diye bir hesap edin, hiçbir şey kalmadığını göreceksiniz.

Bu davanın arkasında toplu mezarlarda kemikleri birbirine karışmış, mahkemelerde JİTEM katillerinin karşısında hâlâ dilleri tutulan Kürtlerin sivil toplumu, siyasi temsilcileri yoktu!.

Sokaklarda ırkçılarla kol kola yürümeyi özgürlük yürüyüşü sananlar yoktu!

Dersim'in ortaya çıkan bunca hakikatine rağmen kendi celladına tapmaya devam eden Aleviler yoktu!.

Muhafazakâr olarak adlandırılan kesimler ise davayı desteklediler desteklemesine, ama bunu yaparken, devletle olan tarihsel bağlarına ve zihinsel münasebetlerine de helal gelmemesi için, bu desteği belli bir sınırdan tutmaya özen gösterdiler.

'Ergenekon kötü, ama bakın PKK de kötü ey ahali', türünden ucuz ve alakasız bir propaganda yürüttüler. Ortalama kanaati olan biri için bugün Ergenekon ve KCK davaları arasında bir fark yoktur. Her iki dava da, bir gün işe yaraması muhtemel, 'Siyasi takas' davaları gibi görülüyorlar. Oysa bu çok büyük bir haksızlık, ama gidişatın nereye doğru olduğunu da gösteriyor..

2. Bu durumda, **cemaatin de AK Parti'nin de bu davada derinleşmek, Nurnberg mahkemeleri gibi mahkemeler kurup hesap sormak diye bir derdi niçin oldu?**

Olmadı nitekim ve zımni mi değil mi, çok da önemli değil, ama bir mutabakatla yolun sonuna gelindi.

Cemaatin ve AK Parti'nin Ergenekon davasından amaçladığı şey ise fazlasıyla hâsıl oldu. Ergenekon'dan sonra herhalde birileri çıkıp artık darbe örgütlemeyecek, ve cemaatle, AK Parti'yle, muvazzaf olsun emekli olsun hiçbir asker, dava klasörlerinde yer alan o dehşet verici usulleri benimseyerek, uğraşmayacak. Bunun bir bedeli var çünkü.

Bana kalırsa, bu uzlaşma Ergenekonculara da sivil siyaset yapmak için gerçek bir adres gösteriyor. O adres CHP ve nihayetinde Meclis'tir. Ergenekoncuların –Bir Numara dâhil- üçü beşi CHP'den, bazıları MHP'den filan Meclis'e girecekler.

Ergenekon dediğimiz şey eğer toplumsal tabanı olan siyasal bir fikirse, 21. yüzyıl İttihatçılığıysa –ki ben bu kanıdayım- bu fikrin Meclis'te istihdamının yolu da açılıyor böylece. 2015'te, Ergenekon'un kitle partisi görünümünde olan CHP'de daha yoğun olarak, hem siyaset yapılacak hem de çok sayıda milletvekilliği elde edilecek

Kulakları çınlasın, dostum Mehdi Zana, biz içerdeyken, af gündeme geldiğinde, "Kuro Lavo (Ulan oğlum) af çıkacak, ama Mehdi Zana hariç diyecekler" der dururdu.

Ergenekon'da uzlaşma var, darısı KCK'nin başına diyelim. Diyelim ama, içerdeki KCK'lilerle şimdilik kimsenin uzlaştığı filan yok, çünkü böylesi önemli uzlaşma zamanlarında Kürtlerin payına bir şey düşmez pek, uzlaşanlar içlerinden hep 'aman ha Kürtler hariç' der dururlar, ama umarım bu uzlaşmadan, dolaylı olarak da olsa KCK'liler de istifade eder, ve bu davadan yargılananlar tahliye olurlar, barajın muhtemelen olmayacağı 2015 seçimlerinde de güçlü bir temsiliyetle Meclis'e gelirler.

Özcesi, Ergenekon davası, onu başlatanlarla, Neo-İttihatçılar arasında siyasi bir oyuna dönüştü. Tam bir seferberlik ruhuyla başlayan, davayı içte ve dışarıda itibarsızlaştırma savaşı, dört yıl içinde inanılmaz

mesafe kat etti.

Ergenekon davası puç oldu.

Ve sevgili Karin Karakaşlı'nın sözünü ettiği 'Sınav'dan hep beraber sınıfta kaldık. O sınavın temel sorununu çözmek zor değildi oysa:

"Türkiye demokrasisinin boş bırakılan yerinde Ermeni ve Kürt sorunu durur. Ergenekon davasının boş bırakılan yerindeyse Hrant Dink cinayeti." (Karin Karakaşlı, *Radikal İki*-10.4.2011)

* Puç, bazı yörelerde dana çağırma ünlemi olarak geçiyorsa da, yazıdaki puç, bitmek, tükenmek, bîmecâl – çaresiz, takatsiz- kalmak anlamındadır.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adaylardan aday beğen!

Orhan Miroğlu 14.04.2011

Partiler adaylarını belirlediler, öyle beklenmeyen sürpriz adaylar yok. **Seçmene sembol olarak sunulan adayların listelerde yer alması ise, her partinin kendisinde olmayanı tamamlamak amacıyla yapılmış bir tercih olarak görülebilir.**

Öyle görülüyor ki kimi partilerin listeleri, adaylardan aday beğen misali, sandığa giden kimse boş dönmesin diye itinayla hazırlanmış.

İsteyene Kürtçü, isteyene Ergenekoncu, isteyene İlahiyatçı, beğenemeyeceğin kadar çeşit çeşit aday!

CHP'den başlayalım isterseniz.

'Kürtçüler', ilahiyatçılar, Kemalistler, insan hakları savunucuları, Ergenekoncular, bu partinin listelerinden meclise girecekler.

Kürt halkının yetiştirdiği en değerli insan hakları savunucusu Sezgin Tanrıkulu ile Haberal aynı partide. Üstelik Sezgin dostumuz en büyük Kürt şehri olduğu için ve o yerinde durup bekleyen değil, sürekli seyahat halinde olmayı seven bir insan hakları savunucusu olduğu için, İstanbul'dan aday olmayı tercih etmiş, öyle diyor.

Anlaşılan Diyarbakır'da yaşayan iki milyon Kürt, Sezgin dostumuzun Diyarbakır'da siyaset yapmasına ve bu şehirden aday olmasına yetmiyor!

Anlaşılan Sayın Tanrıkulu'nun, Kürt siyasi mücadelesindeki kariyeri Diyarbakır'ın surlarına sığmıyor, geliyor İstanbul'un surlarına dayanıyor.

Yetmiyor, Tanrıkulu, kamuoyuyla alay edercesine, bu garip durumu anlamada zorlananların eleştirisine insan hakları lügatından aklında kalan cümlelerle cevap veriyor:

orhanmir@hotmail.com

Kürtleri ötekileştirmeyin diyor, oysa en büyük Kürt şehri diyerek ötekileştirmeyi bizzat kendisi yapıyor.

Sezgin Tanrıkuu vakasını en iyi bölgedeki CHP teşkilatları biliyor.

Bu vakayı, gidin, Kürt halkıyla herhangi bir siyasi münasebeti kalmamış olan bu partide, inançla değişimi bekleyen ve partisini terk etmeyen CHP'lilere sorun.

Liste dışı kalan yılların CHP'lisi Mesut Değer'e sorun.

Gerçek şu, CHP milletvekili çıkaracak kadar oy alamıyor Kürt şehirlerinde.

Oylar yetse, Diyarbakır 1. sıra Salih Sümer'e mi kalırdı ?

Yetmiyor oylar, ama Sezgin Bey'in meclise girmesi lazım!

Şimdi sorsalar ona, 'ben bu dönem meclise girmezsem Hakikat Komisyonu kurulamaz, Türkiye geçmişiyle yüzleşemez' filan diyebilir!

Partisinden meclise girecek olan Ergenekoncularla hangi hakikati araştırırsa artık!

Başına gelmedik kalmamış bir halkın demokrasi ve hak talepleri nasıl böyle profesyonelce istismar edilir diye, insan üzülmekten edemiyor.

İlkeler filan yok ortada, hedefe varmak için her şey mubah!

Gelelim BDP'ye. BDP, geçen seçimlerde olduğu gibi bu seçime de bağımsızlarla giriyor. Partinin bu seçimde de sol blok politikası değişmedi.

EDP ve ÖDP gibi sol partiler ittifakın dışında kaldılar, ama bazı sol dergi çevreleri ittifakın bileşenleri arasında yer aldılar.

Bu tercihin Türkiyelileşmek amacıyla bir ilişkisi olduğunu sanmıyorum.

Tutarlılığına ve sosyalist kişiliğine saygı duyduğum, Levent Tüzel'in dışında diğer adayların ne sosyalist camiada ne de sosyalist örgütler arasında kendilerini temsil etmek dışında bir temsiliyete sahip olmadıkları ortada. Kürt oylara bir şey katacakları da çok şüpheli.

Ama demek ki 1930'lu yılların modeli sosyalist duruşun Kürt siyaseti açısından yine de kıymeti büyük.

Bu seçimde bir ilk yaşandı ve BDP, iki Kürt Partisine, HAK-PAR ve KADEP'e iki kişiyi aday göstermek için teklif götürdü, ama bu teklife sadece KADEP evet dedi.

BDP'nin her iki partiye götürdüğü adaylık teklifinin, prensipleri belirlenmiş bir seçim işbirliğinden ziyade, sembolik anlamı olan bir siyasi jest olduğu söylenebilir.

Ama belki de KADEP ve HAK-PAR'lılar, bu jestten daha fazlasını görmek istiyorlardı.

Özellikle HAK-PAR'ın BDP'den gelen bu teklifi, eşitler arasında bir seçim işbirliği, hatta ulusal birliğe giden bir yol gibi görmek istediği, bu olmayınca da, teklifi ret ettiği anlaşıyor.

Kürtler'in Axmedê Xani'den bu yana yüzyıllardır devam eden bir ulusal birlik derdi hep oldu.

Bugün dahi, Kürt siyasetçiler biraraya gelip beş dakika siyaset konuşsa, bunun üç dakikası, bir türlü kurulamamış şu kadim ulusal birlik meselesiyle geçer.

Kürt milliyetçileri bugün PKK'yi en çok ulusal politikalara sahip olmamakla eleştiriyorlar. Sormak gerekiyor tabi, bugünün koşullarında ulusal birlik ne ifade ediyor, kime karşı ve niçin kurulması lazım diye?

Bu küresel çağda ulusal pazar savaşı veren ve bir ulus-devlet kurmak isteyen bir Kürt burjuvazisi mi var acaba?

Yoksa, Kürt ulusal talepleri az çok BDP-PKK kadar güçlü siyasi partiler tarafından savunuluyor da, bunlar kendi aralarında birleşmezlerse, Filistin gibi, ortada kaybedilecek bir ulusal mücadele filan mı var?

Kanaatime göre, hem tarihsel hem sosyolojik manada, bu soruları sorup olumlu cevap alacağımız bir aşamada değil Kürt halkı.

Türkiye'de Kürt sorunu var, bu sorunun çözülmesini isteyen Kürt siyasi hareketi var ve bu hareketin de temel siyasi dinamiklerini elinde bulunduran PKK-BDP gerçekliği var.

PKK-BDP hattı, sınıfsal ve ulusal olarak da bir temsiliyet gücüne sahip.

Bu politik hattı eleştirebilirsiniz-ki bu yapılmıyor değil- geçmiş, bugün ve gelecek konusunda bu politik hattın hoşuna gitmeyen ve başınıza bela açan farklı fikirleriniz de olabilir.

Ama BDP, bir hayli geç de olsa, Şerefattin Elçi gibi isimlere milletvekilliği teklif ediyorsa; bu teklifi, Kürtlerin ulusal çıkarlarına ihanet ve siyasi tutarsızlık olarak görmek haklı bir tutum olmaz.

Sayın Elçi'nin de, ona teklif götürenlerin de, geçmişte bir şey olmamış gibi davranmalarını eleştirebilirsiniz. Bu konuda Kürt kamuoyuna dönük olarak söylenmiş bir çift söz duymak fena da olmazdı.

Sonra nihayetinde Sayın Elçi bana kalırsa kendinden başka birşeyi temsil etmiyor.

Şerefattin Elçi üzerinden ne Kürt burjuvalarına, ne Kürt muhafazakârlara ne de Kürt milliyetçilerine açılabilirsiniz. Bu kesimlerin siyasi bir kararsızlık içinde olduğunu veya BDP'nin gidip onları örgütlemesini beklediklerini hiç sanmıyorum.

Sayın Elçi'nin, Kürtlerin kimlik mücadelesinde elbette hatırlanması gereken bir geçmişi var ve bu geçmişin de Kürt toplumunda sembolik-moral bir değer ifade ettiğinden kuşku duymamak lazım.

BDP şimdi, Şerafettin Bey çok çabalamasına, partiler kurup her türlü teklife neredeyse yirmi yıldır, açık pozisyonda beklemesine rağmen, yıllardır hiçbir siyasi partinin kale almadığı bu sembolik-moral değere sahip çıktığını göstermiş oluyor. Bundan memnuniyet duymak gerekir. Ben bu gelişmeyi önemli buluyorum.

Bu adımı peşinen yargılayıp mahkûm etmenin, ya da büyük anlamlar yüklemenin doğru olduğu inancında da değilim.

Şerefattin Bey'in, Yüksel Avşar ve Altan Tan'ın BDP listelerinden desteklenecek olması elbette Kürt Ulusal Birliği'nin ilanı anlamına gelmiyor. Kimse de bunu böyle göstermiyor zaten.

Fakat, Kürt siyaseti, çoğulculuğu benimsemek, farklı olana saygı duymak gibi bir tarafta duruyorsa, BDP'nin bu 'Kürt açılımını' bir başlangıç olarak görmek ve kayda değer bulmak lazım. Bu yazıya kızıp, bakın AK Partiden tek kelimeyle söz etmemiş diyecek olanlara not:

AK partiyi ve MHP'yi unutmadım, onlar da haftaya.

Yeniden Diyarbakır Cezaevi

Orhan Miroğlu 16.04.2011

Hürriyet'in Yalçın Doğan imzasıyla başlıktan verdiği habere bakılırsa, Diyarbakır cezaevinde insanlığa karşı işlenen suçların dosyası 30 yıl aradan sonra açılıyor.

Bir vakitler bu cezaevinin hücrelerinde, koğuşlarında kalmış ve işkence görmüş binlerce insanın bu haberi okuduğunda, derin bir hüznü duymamış ve içinin burkulmamış olması mümkün değil.

Habere göre savcı 700 kişinin şikâyet başvurusunu incelemiş ve bu şikâyetlerde adı geçenlerin ismini, görev yaptıkları dönemi, Adalet ve Savunma bakanlığına sormuş.

Kuşkusuz bu soruşturmanın başlaması bile önemli bir adım.

Bu adımı Türkiye on yıl önce bile atsaydı, Kürt sorununda bugün farklı bir yerde olurduk.

Diyarbakır cezaeviyle yüzleşmek Kürt sorunuyla yüzleşmek demektir.

Bu cezaevinde yaşanan işkence sonucu ölümler, intiharlar, ölüm oruçları, mağdurların bazılarının tecavüz edilmesi, bir kısmının akıl ve beden sağlığını yitirmesi, elbette Anadolu'dan gelmiş ve belli bir eğitimden geçirilerek buraya gardiyan yapılmış birkaç askerin, kavruk yüzlü birkaç çocuğun omuzlarına yüklenemez.

Tabi ki aşağıdan yukarıya doğru her ne yapılmışsa bir askeri hiyerarşi söz konusuydu.

Daha önce de yazdığımı hatırlıyorum. İç güvenlik amiri Esat Oktay, hiçbir zaman ben ve askerlerim demezdi. Ben ve adamlarım derdi. Çünkü, askerlik mesleğini icra etmekte olan değil, koskoca bir cezaevini ölüm kampına çevirmek üzere görevlendirilmiş kimseler, bir takım insanlar söz konusuydu.

Diyarbakır cezaevinin toplumda açtığı yara, bu bakımdan sadece, insanlığa karşı işlenmiş bir takım suçların soruşturulacağı ve bu suçları işleyenlerin müsebbiplerinden hesap sorularak kapatılacak bir yara değildir.

Elbette bu çok önemli, ama bu cehennem yaratan düşüncenin gerçek sahiplerini bulup ortaya çıkarmak, bir o kadar önemli ve gereklidir.

Dolayısıyla buradaki yargılamayı gerçekleştirecek olan savcılar, Nuremberg duruşmalarının tarihinden öğreneceği çok şey vardır. Çünkü burada görevli askerlerin, emri alan ve emri uygulayan askerlerin işlediği suçlar, ancak savaş suçları tarihinde görülebilecek suçlardır.

Tutukluların etnik kimliğine yöneltilecek sistemli programlar, bu kimliğe karşı sürekli hale getirilen öfke.

Bu programlar kusursuz bir mühendislik örneğiydi.

Tutukluları hedef alan, etnik hınç ve öfke o kadar büyüktü ki, Konya'dan, Eskişehir'den gelmiş ve giydiği asker üniformasını birkaç ay sonra çıkarıp atacak ve sivil hayata geçecek olan Türk gençleri, tutukluların yaşamasına neden izin verildiğini bir türlü anlayamıyorlardı.

Propaganda o kadar etkiliydi ki, kavruk Anadolu çocukları, buraya gelen herkesin ölmekten başka şansı olmamalı diye düşünüyorlardı.

Sadece işkenceciler, işkence sonucu ölüme ve intiharlara sebep verenler değil, bu insanlara emir verenler, Diyarbakır cezaevini kurgulayanlar ve bunu yaparken, toplumu her türden şiddetle buluşturanlar, şiddete maruz bırakanlar, bütün bu suçların işlenmesini mümkün kılan medya haberlerini ve yazılarını kaleme alanlar, araştırılmalı ve yargılanmalıdır.

Diyarbakır cezaevini soruşturmanın en doğru adresi, herkes biliyor ki, Diyarbakır 7. Kolordu ve dolayısıyla Genel Kurmay Başkanlığıdır.

İşe oradan başlamak lazım.

Buradaki belgelere, arşiv bilgilerine girilmeden, bu belgelerde yer alan bir takım programlara ulaşmadan, bu yeni başlayan soruşturmanın, sonuçta birkaç işkencecinin yargılandığı dava haline gelmesinden endişe duymak lazım.

Olmaz demeyin.

Hrant Dink cinayetini nasıl ki, tetikçi Ogün Samast ve bir iki istihbaratçının yargılandığı bir dava haline getirdilerse, Diyarbakır'ı da bu hale getirebilirler.

Seçime giriliyor. Bu bakımdan Meclis'ten talep edilse bile, yerine gelmeyecek, ama Diyarbakır cezaevi, elbette bir siyasi iradeyle araştırılabilir. Meclis çatısı altında kurulacak özel bir komisyon, bu konuda epey iş başarmış ve şu anda da faaliyetlerine devam eden 78'li arkadaşların, mağdurların, akademisyenlerin başında olduğu komisyonla işbirliği yapmalıdır.

Umarım bu siyasi irade, seçim sonucunda oluşur ve hiç değilse bu sefer, hesap sorar gibi yapıp, yarı yolda kalmayız.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt sorunu 2023'e kadar bekler mi?

Orhan Miroğlu 18.04.2011

Seçim analizine geçen hafta kaldığımız yerden devam edelim. MHP'ye söylenecek bir şey yok. Öcalan'ı sorgulayan ve Türkiye'ye getirenlerin arasında olan general Engin Alan'ın listede birinci sırada yer alması, Türk ve Kürt seçmene MHP'nin nasıl bir mesaj vermek istediğini ortaya koyuyor.

2011'yılındayız, 2023 yılına 12 yıl var. İki ay sonra yapılacak seçim için bir deklarasyon açıklayan Başbakan, 2023 yılını, yani cumhuriyet'in yüzüncü kuruluş yılını hedef gösterdi. 'Popülizm yapmıyoruz sadece vaat edebileceklerimizi vaat ediyoruz. ' dedi.

2023 yılında cumhuriyet yüz yaşını bitiriyor. Başbakan'ın bu tarihe işaret etmesi, aynı zamanda cumhuriyetin sonuçlarıyla bir hesaplaşma ve yüzleşme imkanı da vermiyor değil.

Koskoca bir yüzyılın sonunda, Kürtler ve Türkler ya demokratik bir cumhuriyeti birlikte kutlayacaklar, ya da yüzyılın en büyük siyasi kopuşu gerçekleşecek.

Farklı 'ulusal psikolojileri' çatışma yönünde besleyen haberlere bakmak bile nasıl bir arafta olduğumuzu anlamaya yeter.

İsterseniz, bir Kürt internet sitesinin günlük haberlerine beraber bakalım:

'TSK'nın bombası Baran'ın hayatını kararttı

'Polisin gaz bombası iki yaşındaki Elif'i ağır yaraladı

'Dersim'de HPG ile TSK arasında çatışma

'Nusaybin'de Kaymakamlığa, İstanbul'da AKP'ye ses bombası

'Sınır hattına askeri sevkiyat

'Hakkari'de özel timler bir köylüyü yaraladı

'Kürdistan'da 'Ömer Muhtar' ruhu dolaşıyor

'Türk ordusu, sivil alanları ateş poligonuna çevirdi

'HPG gerillası Mazlum'u on bin kişi uğurladı (Haberde Kuzey Irak'ta 15 Şubat komplosunu protesto için kendini yakan Mazlum Arcagök'ün Diyarbakır'da Vedat Aydın'ın mezarı yanında gömüldüğü ifade ediliyor)

'Kutlu Doğum Haftası'nda, 1985'te öldürülen PKK'lı Rauf Akbay için mevlit verildi

'Patlamada yaralanan üç çocuktan biri kolunu kaybetti.

'Gülten Kışanak, ulusal birlik ortak hedefimizdir dedi.

'Cumartesi anneleri: Yüzleşme olmadan barış olmaz

'Üç oğlu gerilla olan barış annesi, Kandil'de düzenlenen askeri törenle toprağa verildi.

'Halk Savunma Gücü (HPG) tarafından yürütülen Apollon Akademileri Komutanlığındaki eğitimleri tamamlanan 111 gerilla, askeri törenle diplomalarını aldı.

Bu haberlerin veriliş biçimini doğru bulmayabilirsiniz, ama ne bu haberlerin ortaya koyduğu gerçekliği yok sayabilir, ne de ülkenizin bir bölümünde bu haberlerin yarattığı ulusal psikolojiyi derinden yaşayan yurttaşlarınızın taleplerine kapalı, yüzyıl kutlamaları hayal edebilirsiniz.

Bizi farklı bir ulusal psikoloji ve siyasetle geçecek on iki yıl bekliyor.

Ciddi bir bölünme yaşıyoruz. O kadar ki artık Cuma namazlarında bile beraber değiliz.

Suçlu aramakla geçecek zaman kalmadı.

12 yıl içinde, yaşadığımız bölünme ya bitecek ve cumhuriyet yüzüncü yılına demokratik bir cumhuriyet olarak girecek, ya da bu cumhuriyet yoluna Kürtler olmadan devam edecek.

Gelinen aşamada, çözüm için BDP'nin ve PKK'nin güven verici adımlar atması elbette önemlidir, ama Türk toplumunun Kürtlerin haklarını tartışabilen, bu haklara rıza gösterebilen bir süreci yaşamasını sağlamaya çalışmak da, ulusal düzeyde güçlü olan siyasi partilerin görevidir.

AK parti bu bakımdan küçümsenmeyecek işlere imza attı. Kürt kimliğinin Türk toplumunda gündeme gelmesini, tartışılmasını sağladı..

Kuzey Irak Kürtleriyle ilişkiler, Kürt seçmenden gördüğü destek, bölgedeki ekonomik iyileşmeler, kültürel alanda atılan adımlar, Habur üzerinden gerçekleşen ticaret hacminin artması, GAP'ın Urfa ve yöresinde

yarattığı canlılık, kısacası AK Partinin 2002 seçimlerinden başlayarak Kürt toplumuyla, kurduğu bu yeni ilişkiler, siyasi tercihler bakımından şimdi duraklama dönemine girmiş bulunuyor.

Doğrusu, bu siyasi tercihin, sadece milletvekili listelerinin analizi üzerinden anlaşılabileceği kanısında değilim.

BDP'nin daha da güçlendireceği belli olan 'ulusal' çıkış ve taleplerle yarışabilecek bir durumda değil AK Parti.

Böyle bir rekabete girmenin ona faydası da yok.

Mesele Haşim Haşimi, Abdurrahman Kurt, Mir Dengir Fırat gibi isimlerin listede yer almasından daha vahim bir yerde duruyor.

Sonra, zafere yakın olduğunu, bu olmazsa savaşa yeniden başlamaya karar verecek kadar güçlü olduğunu düşünen bir halk gerçekliğinde, gri bölgede kalmışsanız, ve Kürt kimliğiniz öndeyseniz, bu ulusal taleplerin zirve yaptığı ortama rağmen, tek rakip olarak görülen AK Partide siyaset yapmanız da o kadar kolay değil.

Kanaatime göre, Kürt ulusal hareketiyle siyasi bir yarışa girmek ve bunun için ideal politikacılar aramak yerine, AK Parti Kürt toplumuyla kurduğu siyasi ve sosyal ilişkilere güven duymak ve bu güvenin karşılığını görmek istiyor. Tabi bu tercihin bütün şehirlerde gerçekleştiği ve listelerin eski geleneksel ilişkilerden tümüyle arındırıldığı söylenemezse de, önemli adımlar atıldığı ortada.

Bazı tuhafıklar da yok değil tabi. Mardin'de korucu ve devletçi bir aileyi temsil eden Süleyman Çelebi yok, ama bu sefer de devletin güvenlik sektörünün önemli ismi, Muammer Güler var.

Şırnak'ta ön yoklamalarda bölgenin en güçlü korucu ailesi Tatarlar'ın adayı en fazla oyu aldı. Ama çok düşük oy alan Dr. Emin Dindar birinci sırada yer aldı. Emin Dindar, merhum Selim Dindar'ın da abisidir. Selim Dindar Diyarbakır cezaevini yaşamış biriydi. Geçen yıl da talihsiz bir saldırıda hayatını kaybetti.

Urfa'da İzollar ve başla aşiretlerin temsilcileri yer almadı listelerde. Bu durum bağımsızların sayısını bir anda arttırdı.

Buna karşılık, Urfa'da sevilen bir aileden gelen Doç. Dr. Zeynep Karahan gibi isimler var.

Burada durup, özellikle 2007 yılında Kürt meselesinde az çok fikri olanların ve Kürt kimliğiyle tanınanların seçildikten sonra AK Partide yaşadıkları macerayı da hatırlamak lazım. Bu isimler açılım sürecinde, sessiz kalıyorlar diye çok eleştirildiler. AK Parti dostu düşmana karşı hem onların kalabalık sayılarıyla övündü hem de susmalarını tavsiye etti.

Bu tavsiyeye bir-iki kişi hariç, uymayan da yoktu.

Şimdi bu vekillerin listede yer alması AK Partiyi güçlendirirdi, diyenleri pek anlayamıyorum.

Kürt sorununu cumhuriyetin kuruluşundan bu yana, ordunun egemenlik alanına hapseden barajların kapaklarını kaldıran ve toplumu az çok rahatlatan bir parti nasıl oluyor da, yeniden milliyetçi sınırlara çekilmeye çalışıyor, asıl bunun tartışılması lazım.

AK Parti yoruldu mu acaba?

Öcalan'la görüşmek onu rahatlatıyor mu?

BDP'yi desteklemeyen Kürtler'in benden başka şansı yok, yegane siyasi temsilcileri benim, hesabına mı yatıyor?

Yoksa gözlerini MHP'nin İç Anadolu'daki ve CHP'nin de Akdeniz-Ege kıyılarındaki oylarına diktiği için, frene mi bastı, hep beraber yaşayıp göreceğiz, 13 Hazirana fazla bir şey kalmadı.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

YSK ortak akla ve ortak vicdana davet ediyor

Orhan Miroğlu 21.04.2011

Kim ne okuyor konulu bir araştırmaya göre, **İstanbul'da aşkı anlatan kitaplar, Güneydoğu'da ise psikoloji kitapları çok satıyormuş.**

Herhalde tersi olamazdı. Kürtler öyle anlaşılıyor ki, yıllarca altı tane partilerini kapatan Anayasa Mahkemesi'nin dağa çıkmak için çıkardığı davetiyelere, Yargıtay'ın Uğur Kaymaz ve babasını yaşadıkları evin önünde öldüren polisleri "nefsi müdafaa" diyerek oy birliğiyle beraat ettirmesine, ve yüksek yargının daha bir yığın vahim kararına, anlaşılan bol bol psikoloji kitapları okuyarak dayanabilmişler.

Dayanmakla da kalmamış, kendilerini siyasi sistemden koparmak isteyenlerin her türlü kararlarını boşa çıkarmış ve topyekûn dağa çıkmamak, şehirlerde yaşamaya devam etmek, ve her şeye rağmen Ankara'daki TBMM'den umutlarını kesmemek için çok ağır bedeller ödemeyi göze almışlar.

17 bin faili meçhul cinayet, yüzlerce toplu mezar, yakılan binlerce köy ve insanlık onurunu da ulusal onuru da yerle bir eden kahredici bir yoksulluk.

Bütün bunlar Kürtlere kâr etmedi.

Halklar arası sivil siyasete ve yaşadığı ülkeye bağlılık diye bir sınav olsa, bu sınavda Filistin halkı dâhil, kimse Kürtlerin eline su dökemez.

YSK'nın aldığı son karar, Kürtleri siyasal sistemin dışında tutmak zihniyetinin nasıl çalıştığını gösteriyor. Bu zihniyet maalesef yıllardır, hukuk-mevzuat-yasalar filan deyip, ülkeyi saran ateşe benzin döküp durdu.

Kürtlerle savaş asıl dağlarda değil, Anayasa Mahkemesi'nin odalarında, YSK' da, ve Yargıtay'da, oy birliğiyle alınan kararlarla sürdürüldü.

Cengiz Çandar, "BDP yasal yollar tıkanmıştır dediği anda, bu hüküm binlerce Kürt gencinin dağların yolunu tutması teşviki anlamına gelir. YSK kararı bu yönüyle, TBMM'ye gelmeyin, dağlara gidin davetiyesi demektir" diye yazdı. Bu tesbite katılmamak mümkün değil.

Ama Çandar'ın sözünü ettiği davetiye ne yazık ki bir ilk değildir. Muhtemelen sonuncu da olmayacaktır.

Bu savaşın tarihini, Kürt gençlerinin binlercesinin hak aramak için dağa çıkışlarının ve Türk gençlerinin de onları öldürmek için dağlara yollanmalarının hikâyesini Anayasa Mahkemesi'nden ve yüksek yargıdan çıkan teşvik edici kararları görmezlikten gelerek anlamak imkânsızdır.

Arif Doğanlara, Veli Küçüklere, Cemal Temizöz'e tutulan projektörün ışıklarını, Anayasa Mahkemesi'ne,

YSK'ya, Yargıtay'a tutmanın zamanı geldi artık.

Otuz yıl süren ve hâlâ da nasıl biteceği bilinmeyen bir savaşın devam etmesini sağlayan birtakım kararları alanların sorumluluğu JİTEM'i kuranların faaliyetlerine katılmış herhangi bir askerin sorumluluğundan az değildir.

Askerler, sonuç olarak koşullarını siyaset ve sivil bürokrasinin hazırlayıp önlerine koyduğu bir savaşın içinde buldular kendilerini.

Ama HEP'ten bu yana kurulan partiler hakkında verilen her kapatma kararı savaşı beslemiş ve Kürt gençlerinin de, Kürt halkının da sivil siyasetle hak arama arayışlarını, umutlarını yerle bir etmiştir.

DEP'liler Meclis'ten yaka paça alınıp polis aracına bindirildikleri gün, Diyarbakır Ziya Gökalp Lisesi'nin iki sınıfı birden boşaldı. 16-17 yaşlarında, aralarında genç kızların da olduğu gruplar dağa çıktı.

Öğretmenlerinin anlattıklarına göre, Orhan Doğan, Leyla Zana, Hatip Dicle ve Selim Sadak'a reva görülen muamele, gençlerin dağa çıkmasına yol açan yegâne sebepti.

Dağın sırrını, dağın hakikatini anlamak için, Kürtlerin bu ateş çemberinde önlerine koydukları yol haritalarına filan bakmayın. Olup biteni anlamaya yetmez bu.

Türk yargı sisteminin ve bir bütün olarak sivil bürokrasinin son otuz yıl boyunca aldığı kararlara bakın. Bu kararların dağa giden yolları nasıl da açtığını göreceksiniz.

Ateşe körükle gitmekten farksız bu siyasi kararların altına imza atanların hiçbiri bu savaştan zarar görmedi. Hiçbirinin askere giden oğlu vurulmadı. Onların çocukları hep savaştan uzak güvenli bölgelerde askerlik yaptılar.

Ne Anayasa Mahkemesi'nin üyeleri, ne yüksek bürokrasinin karar mercilerinde yer alanlar, savaş acısı nedir bilmediler. Ateş içine düştüğü yoksul ocakları yaktı hep.

Siyaset kurumu işine geldiği için hep sustu. Türk halkı olup biteni göremedi, ya da görmek istemedi.

İşçi sınıfı bir gün dahi 1 Mayıs'ı kutladığı alanlara çıkıp, bu savaşa bütçe istemiyoruz demedi.

Son YSK kararı bir yanıyla dağa davetiye, ama bir yanıyla da ortak akla davettir.

Bu kadar da vicdansızlık olmaz diyerek, her şeyi yeniden düşünmek için iyi bir musibet oldu bu karar.

CHP takdirle karşılanması gereken en tutarlı ve sonuç alacak yolu gösterdi. **Meclis toplanmalı ve seçim barajı da dâhil çözümü mümkün kılacak kararlar almalıdır.**

Ama Meclis toplanacaksa, önüne 2023 yılını hedef koyan Başbakan, yüzde on seçim barajını istikrar adına savunmaktan vazgeçmelidir.

Sayın Başbakan,

Siyasi istikrarı koruduğuna inandığınız bir uygulamanın bu ülkeye maliyeti koskoca bir i savaştır.

50 bin ldr.

Bıçağın kemiğe dayandığını düşünen milyonlarca yurttaşın yaşadığı Türkiye gerçekliğidir.

Hâlâ biraradaysak, Kürtler hâlâ Meclis'te kalmak için YSK'ya, şuraya buraya belge sunmakla meşgulse, bunu sonsuza kadar sürecek bir bağlılık olarak görmesin kimse.

Gerilere gitmeyelim isterseniz daha yakın bir tarihe bakalım.

DTP'nin iki yıl önce kapatılmasından sonra Kürt vekiller Diyarbakır'a taşınsaydı ne olurdu şimdi?

Korumak istediğiniz seçim barajı, Leyla Zana'ya, Hatip Dicle'ye koyduğunuz yasaklar, YSK'nız, Anayasa Mahkemeniz, Yargıtayınız ne işe yarardı acaba?

DTP'nin kapatılmasından iki sene sonra Kürtlerin önüne aynı şeyi koyuyorsunuz, ve açıkça Diyarbakır merkezli bir tercih yapmalarını teşvik ediyorsunuz.

BDP halka gideceğini ve kararın halk tarafından verileceğini açıkladı.

Umarım Kürt halkı "Edi Bese-Artık yeter", Diyarbakır'a gelin demez!.

Bu büyük adaletsizliğin duyulduğu andan itibaren, ortak aklın, ortak vicdanın her zamankinden fazla ve BDP'den yana attığını umarım Kürt halkı da görür.

Belki biraz geç oldu, ama kabul etmek lazım ki, bugün artık iki halkın yüreği de vicdanı da aynı tempoda atıyor.

YSK kararını alkışlayan aklı başında kimse yok.

AK Partiye oy veren, 'hali vakti iyi' kadın okurumun gönderdiği şu satırlar gayet iyi ifade ediyor bu gerçeği:

"Türk'm ben, ama ne Trklğmn keyfini srebiliyorum, ne de insanlığım..

Dn YSK kararından sonra oy kullanmama kararı aldım.. Eğer her şeye rağmen Kürt kardeşlerim demokratik platformlarda kalma kararlılığını gösterirlerse de, önümüzdeki ilk seçimde Kürt kardeşlerime oy vereceğim.

Lütfen her ne olursa olsun, demokratik platformda kalsın BDP. Çünkü bu seçimde kafamız karışık olacak ama bu

demokratik direnci gösteren bir BDP için önümüzdeki seçimde daha kararlı olacağız.

Umarım bu yüreğimin derinlerinden gelen iletimi Selahattin Demirtaş evladımıza ulaştırırsınız, çünkü ben nasıl ulaşacağımı bilmiyorum..”

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Olmayan Sol

Orhan Miroğlu 23.04.2011

CHP'nin seçim beyannamesi yayımlandı. Doğrusu oturup ciddi ciddi inceleyemedim. Şöyle bir bakmakla ve sağdan soldan işittiklerimle bunun çok da gerekli olduğu izlenimini edinmedim. Bir “seçim beyannamesi” olarak bol miktarda vaatle bulunmak dışında bir amaç güdülmediği anlaşıyor. Bu vaatler arasında, askerlikle ilgili olanları gibi, bütün toplumca ciddiye alınması ve biran önce yürürlüğe de konması gerekenler yok değil (CHP gibi bir partinin bunları nasıl yapacağını tartışması ayrı konu). Ama genellikle bir sisteme oturmayan, kaynağının da ne olduğu belirsiz vaatler bunlar.

Böyle olması CHP açısından önemli bir eksiklik sayılmaz. Çünkü şu ortamda CHP'ye oy verecekler bu partinin yapacaklarına umutla baktıkları için değil, AKP iktidardan gitsin diye böyle davranacaklar. Dolayısıyla beyannamenin gerçekçi olup olmadığı, “yapılacak” denen şeylerin nereden kaynak bulunarak yapılacağı çok da önemli değil. Bunun “sol” bir program olup olmadığı da öyle; olsa da, olmasa da fark etmez.

Ama bu “sol” konusu ciddi bir sorun olmaya devam ediyor. Daha doğrusu “solun yokluğu” konusu, “yokluk” devam ettikçe, ağırlaşan bir sorun haline geliyor. Yarısol olmayan bir adam nasıl görmeye alışık olmadığımız bir nesne ise, “sol”u olmayan bir toplum tasavvur etmek de zor. Çünkü “sol” dediğimiz siyasî tavır toplumda “sivilce” gibi arızî, olmasa da olur, hattâ olmasa daha iyi olur bir şey değil, toplumsal organizmanın işlevsel, dolayısıyla gerekli bir parçasıdır. 12 Eylül operasyonu gibi ciddi bir ameliyat geçirip “sol”unu kaybeden bir toplum da, işte, o dediğim “yarısol olmayan adam” gibi ya sakat ya da “hilkat harikası” bir varlıktır.

Ama, bu toplum 12 Eylül ameliyatı sonucunda mı “sol” tarafını kaybetti; yoksa bir “siyasî hareket” olarak “sol” burada zaten yok muydu?

Bizler altmışlarda, 27 Mayıs'ın başlattığı bir siyasî atmosfer içinde Marksizm'le tanıştık ve Marksist olduk. Bizlerden önce Türkiye'de ancak bir avuç insan bu süreçten geçmiş ve yoğun baskı ortamında düşüncelerini topluma yayma imkânı da bulamamışlardı. Dolayısıyla Türkiye'de Marksist sosyalizm, kendisine çektiği insanlar gibi *gençti*.

Ne var ki, dünyada Marksizm o yıllarda yaşlanma sürecine girmişti. Biz bunun hiç farkında değildik, hatta bunun tersinin geçerli olduğunu düşünüyorduk, çünkü örneğin Vietnam ve Komboçya'da komünistler emperyalizmi yeniyor, dünyanın her yerinde sosyalizm mücadelesi yürüyordu. Böyle olunca, işin asıl çekirdeği olan Sovyetik blokta olan biten; bizi derin kaygılara düşürmüyordu.

Ben TİP'li sosyalistlerdenim. 1969, o blokta olanların ciddiyetini en şiddetli biçimde TİP'lilerin kafasına çarptı diye düşünürüm, çünkü Çekoslovakya'nın işgali bizi ortamızdan çatlattı. 12 Mart darbesinde kapatılan TİP,

gerçek anlamda, bundan birkaç yıl önce, muhtemelen Prag'da kapatılmıştı.

Böylece, sosyalist olduktan sonra çok fazla bir zaman geçmeden, kendimizi sosyalizmin krizi içinde bulduk. O gün bugündür bu kriz geçmedi, gittikçe derinleşti. Sosyalizmin tek bir çeşidi yok, ama varolan bütün "çeşit"leri bu krizin etkilerini yaşıyor. Bu kötü durumda, "Yahu belli ki bu iş zaten yanlışmış, gereksizmiş" diye düşünmek çok da akla aykırı bir şey değil; nitekim birçok kişi aşağı yukarı bu mantık içinde düşünerek sosyalist olmaktan vazgeçti.

Yani, sözün kısası, Türkiye'de "solun yokluğu" derken, bir tek Türkiye'ye özgü olan benzersiz bir durumdan söz etmiyorum. Ülkeden ülkeye elbette farklılıklar oluşacak; Türkiye'deki bu yokluk başka yerlerden daha ağır sonuçlar da doğurabilir. Ama sorun genel ve sorunu herkes bir şekilde hissediyor.

Ben, yukarıda yazdığım mantıkla, "zaten yanlışmış" diye düşünenlerden değilim. Değilim ama, baştan sona "doğru" olan bir teorinin sırf "kaderin cilvesi" sonucu bu şimdiki duruma düşmeyeceğini de biliyorum. Gelecekte bu krizden çıkacaksak ve yeniden bir "sol siyaset" oluşturacaksak, bu, geçmişte bildiğimiz sosyalizme pek fazla benzemeyecek.

Onun için de, bunu düşünmek, cesaret gerektiriyor.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

1915, inkâr ve Kürtler

Orhan Miroğlu 25.04.2011

İmparatorluğun son yüzyılında başlayan tarihi süreçte, Osmanlı-Kürt ilişkileri bambaşka bir safhaya girdi. Bu dönemde, Ermenilere eninde sonunda kaybedilecek bir halk; ama Kürtlere de Müslüman ve suni olmaları münasebetiyle, ufukta beliren 'belalara' karşı yeniden örgütlenmesi ve elde tutulması gereken aşiretler topluluğu gözüyle bakıldı.

1890'da Hamidiye Alaylarını kuran Sultan Abdülhamit şöyle diyordu: 'Rumeli'de ve bilhassa Anadolu'da, Türk unsurunu kuvvetlendirmek ve her şeyden evvel de, içimizdeki Kürtleri yoğurup kendimize mal etmek şarttır.'

Hamidiye Alayları bu fikrin hayata geçmesi için kuruldu. Kürdistan'ın en güçlü aşiretlerinin silahaltına alınmasını sağlayan bu alaylar; bazı Kürt aydınlarının düşündüğü gibi, Kürt toplumunun modernleşmesine öncülük etmek amacıyla kurulmuş askeri birlikler filan değildi.

Bu alaylar, sadece İmparatorluk sınırları içinde yaşayan Ermenilere karşı değil, Kafkaslar ve Balkanlar'da başlayan savaşlarda da kullanıldılar.

1895- 96' da gerçekleşen Ermeni katliamlarında Hamidiye Alaylarının aktif katılımı söz konusudur.

Bu alayların kuruluş sürecinde, Mirliva Mahmut Paşa'nın Kürdistan'daki faaliyetleri beş yıl sürdü. Elli civarında alay bu beş yıl içinde kuruldu ve zamanla bu sayı yüze çıktı. Daha sonra İttihatçılar bu sayıyı 25'e düşürdüler.

Devir ne de olsa ulusal çaplı hareketlerin yaşandığı bir devirdi. İttihatçılar, bu askeri birliklerin zamanla kontrol dışı kalabileceklerini düşündüler ve böyle bir gelişmenin, Kürt ulusalcılığını güçlendirmesinden endişe ettiler.

24 Nisan 1915 felaketi bu koşullarda yaşandı.

1915'te Kürtler Ermeni ve Süryani katliamında önemli rol oynadılar. Bu rolün öyle sıradan bir tetikçilik rolü olmadığı açıktır. Hele Süryani'lerin Turabdin bölgesinde yok olmaları tamamen yerel otoritelerle, Kürt ve Arap aşiretleri arasındaki işbirliği sonucunda gerçekleşti. İttihatçıların, Süryaniler için özel bir planları bile yoktu.

Bugün 1915 soykırımıyla yüzleşme, 24 Nisan'la başlayan felaketin inkâr edilmesini mahkum etmekten geçiyor.

Kürtler 1915'i hiçbir zaman inkar etmediler. Fermana Fillaha-Hristiyanların Fremanıdeyimi o yıllarda toplumun hayatına yerleşmiş bir deyim. İnsanın aklına hiç de hoş olan şeyler getirmiyor. Açıkçası, ferman sonrasında olup biten acı olayları da insanlara hatırlatan bir vurguya sahip.

'Dema fermana fillaha' diye başlayan hikayeler Kürtler arasında yıllarca dilden dile dolaştı durdu.

Ama bu hikâyelerde anlatılan insanlık suçunu kabul etmek, Kürtlere hep ağır geldi. Suça ortaklığı kabullenmek söz konusu olduğunda, Kürt aydınlarının iyi bir sınav verdiği söylenemez. Aydınlarımız, aşiretlerin katliamlarda oynadıkları rolü tamamen İttihatçıların kışkırtıcılığına bağladılar.

Oysa, Hamidiye Alaylarını oluşturan güçlü aşiretler çeşitli sebeplerle ama en çok da bu etnik temizliğin bir Hristiyan-Müslüman kavgası olduğuna inandırıldıkları için suç ortaklığı yaptılar. Askeri bir hiyerarşi söz konusuydu. Ve hiyerarşinin tepesinde İttihatçılar vardı. Mesela Diyarbakır valisi Doktor Reşit, Cemilpaşazadelerden Mustafa Bey komutasında bir milis alayı oluşturmuştu. O zamanlar Diyarbakır'da 120 bin Ermeni yaşıyordu. Oysa Dr. Reşit bu şehirde katliamlardan sonra bir tek Ermeni'nin kalmadığını rapor etmişti. Aynı şekilde Muş ovası içindeki 105 köyün imhası bir gecede tamamlanmıştır.

Kürtler'in eliyle gerçekleşen katliamlar, emirlere uymak gibi basit bir gerekçeyle açıklanamaz. Onlar İttihatçılar'ın propagandalarına gerçekten inandılar, veya inanmak işlerine geldi..

Kürtler 1915'ten önce meydana gelen katliamlarda bir suç ortaklığı yaşamışlardı ve bu suç ortaklığının psikolojisiyle davrandılar. Ermenistan kurulursa onlardan hesap sorulacağını düşündüler..

Kürt aydını son zamanlara kadar bu netameli tarihi dönem hakkında suskun kalmayı tercih etti ve kendisi de sayısız katliamlara maruz kalmış bir halkın, katliamlardan sorumlu olarak gösterilmesine çok sıcak bakmadı. Kürtlerin katliamlardaki rolünün abartılmaması gerektiğini savundu. Dolayısıyla Kürt aydını, ve siyasetçisi, yakın zamana kadar, 1915 söz konusu olduğunda, Kürdistan'da yaşayan Ermenilerin ve Süryanilerin kitleler halinde yok edilmeleri gerçeğiyle yüzleşmek yerine, 'Kurtarılan Ermenilere ve Süryanilere' dair hikayelere sığınmayı tercih etti.

Oysa bu hikayeler doğru olsa bile sonuç değişmiyor ve suça ortaklık baki kalıyor.

Alman halkının içinde Schindler gibi insanların olması bu halkın, Yahudi soykırımındaki sorumluluğunu ortadan kaldırmıyor. Biz de, evinin çatı katına gizlediği Ermenileri, kurtaran Urfalı Hacı Halil' veya 1915'te Midyat'ın Aynwerdo köyüne sığınan Süryanilere kefil olup onları muhtemel bir katliamdan kurtaran Aynkaflı Mihallemi Şeyhi Fethullah gibi, tarihe mal olmuş insanlar var elbette. Ama bu iyi örnekler, Turabdindeki Süryanilerin ve Beşiri'deki Ermenilerin soykırımı uğratıldıkları gerçeğini değiştirmiyor.

Ermenilerin ve Süryanilerin soykırımı uğratılmaları sadece Türkiye'nin değil, ama Kürdistan'ın da her bakımdan yoksullaşmasını beraberinde getirdi. Sosyal yaşam eskisine göre daha da zayıfladı. Süryani ve Ermeni ustaların, sanatkarların, ekonomik hayattaki yerleri bir daha doldurulamadı. Yakılıp yıkılan köyler, kasabalar viraneye döndü.

Geçen yüzyılda o bölgede başlayan modernleşme hareketlerinin her bakımdan gerçek temsilcileri Ermeniler ve Süryanilerdi. Eğer bu halklar katliamlarla yok edilmeselerdi, bugün elbette sosyal yaşamdan, ekonomiye,

sanata ve kültüre kadar her şey bambaşka olurdu.

Kürtlerin de 1915'le ciddi bir yüzleşme yaşamaları gerekir. Olumlu gelişmeler de yok değil. Güney Kürdistan'ın gerçekten hatırı sayılır bir azınlıklar politikası var.

Erbil'deki Asuri Mahallesi Ankava'da, Asuri-Süryani olmayan yurttaşların (Kürtler ve Araplar) mal mülk edinmesi bir hayli zorlaştırılmış durumda.

Amaç bu mahallenin etnik-kültürel kimliğini ve zenginliğini korumaktır.

BDP'nin İstanbul'da bir Ermeni veya Süryani vatandaşı aday göstermek istediğini, ama her nedense bunun başaramadığını biliyoruz. Bu adımı sadece BDP'den beklemek de doğru değil.

Mardin'de BDP'nin desteklediği bir Süryani aday, Erol Dora var, ve bu çok anlamlı bir siyasi jest. Tarihin kötülüklerine karşı hoş bir meydan okuma..Bu dönem, mecliste bir Süryani milletvekilimiz olacak. İnkâr politikalarıyla yüzleşmek ve daha fazlasını yapmak için hiçbir bahane de kalmadı.

Rahat uyu sevgili Hrant, henüz inkarla baş edemedik, ama senin açtığın yolda yürümeye devam ediyoruz.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt sinemasına sansür

Orhan Miroğlu 28.04.2011

 Kürt sinemasına sansür **Yönetmen Aydın Orak'ın *Berîvan / Bir Başkaldırı Destanı* adını taşıyan filmi Kültür Bakanlığınca sansüre uğradı.** Bu yasak ilk değil. Diyarbakır Cezaevi belgeselini yapan **Çayan Demirel'in *Dersim-38* belgeseli de, gösterim izni alamamış ve yasaklanmıştı.**

Yüksel Yavuz'un, benim de anlatıcı olarak katkıda bulunduğum ***Close Up Kurdistan / Yakın Plan Kurdistan* adını taşıyan filmi de**, bu yasaklardan nasibini aldı ve **gösterim izni alamadı.**

Ama, nasıl ki siyasi yasaklar, belli bir zamandan sonra, toplumsal gelişme ve talepler karşısında hükümsüz kalıyorsa, Kürt sinemacıların çektiği filmlere bu zamanda yasak koymak da, aynı şekilde hükümsüzdür.

Filmlerin yasaklanması, yasak koyucuların, tarih ve zaman dışı kalmış anlayışlarını görmemizi sağlar, ama bu alanda daha epey iş çıkaracak olan gençlerin şevkini kırmayı başaramaz.

Berîvan'ı seyretme fırsatım olmadı. Çok istememe rağmen sevgili Aydın Orak'ın Musa Anter'i anlatan tek kişilik oyunu *Araf*'ı da izleyemedim.

Aydın'ın sinema ve tiyatro alanında kaydettiği bu başarılar elbet sebepsiz değildir. O yaptığı işe yürekten inanan genç bir sinemacı. Aynı zamanda iyi bir tiyatro oyuncusu. Sansürlenene filmi, Cizre 1992 Newrozu'nu anlatıyor. Orak, filmini gerçek tanık anlatımlarına ve belgelere dayanarak çektiğini söylüyor.

Ama sanatsal kaygılar, sanatın kendi doğasında var olan gerçeği arama çabası, sansür kurulunda görev yapanların hoşlandığı bir durum değil tabi. Sansürcülerin her şeyden önce kendi kriterleri var:

- Tarihî olaylar çarpıtılmayacak!
- Toplumda kin ve nefreti körüklemeyecek!
- Türk milletinin milli birlik ve beraberliğini bozmayacak!
- PKK propagandası yapan unsurlar içermeyecek; ve sıkı durun:
- Anayasa'nın temel ilkelerine aykırı olmayacak!

Şimdi gelin de, siz siz olun, bu kriterlerle çelişmeyecek bir film yapın!

Diyelim ki Diyarbakır Cezaevi'ni anlatan bir film yapacaksınız. Böyle bir filmin her sahnesinin bu kriterlerle çelişmesi mukadderdir.

Böyle bir film, bir kere, PKK'nin bu cezaevinde başlayan tarihini ve işkencelerde ölen PKK'lileri görmezlikten gelemes. Bu da, suçu ve suçluyu övmeye girer.

Sonra, Yüzbaşı Esat'ın köpeği Co'ya, kaldıkları hücrelerde askerî tekmil vermek zorunda kalan tutukluların yer aldığı bir sahne, maazallah infial yaratabilir. Bu da en hafifinden 301'lik suç demektir!

Bu türden sahneleri, seyircinin anlaması pek kolay da olmaz. Orhan Pamuk'un başına gelen, yönetmenin başına gelir!

Oysa bu cezaevinden geçmiş binlerce insan maalesef bu köpeğe, bir komutana tekmil verir gibi tekmil verdi. Amaç tekmil vereni aşağılamaktı tabii. Ama görevlilerin öfkesi o kadar büyüktü ki, bir köpeğe askerî tekmil verdirerek, kendi mesleklerini ve kurumlarını aşağıladıklarının farkında bile değillerdi.

Berîvan filmi anlaşılan 1992 yılındaki Newroz kutlamalarında devletin uyguladığı şiddeti olduğu gibi ortaya koyuyor.

Filmde gösterilen şiddetin gerekliliği veya gereksizliği konusunda bir şey söyleyemem, çünkü filmi seyretmedim.

Yine de sansürü düşünerek değil belki, ama seyirciyi hesaba katarak, böylesi dönemler şiddetin açıkça teşhiri üzerinden anlatılabılır diye de, düşünmüyor değilim.

Lakin bu aşamaya gelmiş bir sinema zaten çok şeyi geride bırakmış bir sinemadır. Oysa Kürt sineması daha yolun başında sayılır.

Aklıma Costa Gavras'ın filmi *Amen* geliyor. Toplama kamplarını anlatıp da şiddet öğelerinden yararlanmayan film pek yoktur. *Amen* sanki bunun dışında kalabilmiş istisna bir film gibidir. Hristiyan dinine son derece bağlı bir SS subayı olan Gerstein, fabrika atıklarının arıtımı için orduya temin ettiği Zyklon-B gazının toplu katliamlar için kullanıldığını öğrendiğinde, bu sefer, katliamları durdurabilmek uğruna, hayatı pahasına bir mücadeleye girişir.

Gerstein filmin bir sahnesinde insanların yakıldığı fırınların önünde durur. O anda kamptan yükselen dumanları görürsünüz ve insanların yok edilmesinde kullanılan kimyasalı temin eden bu Nazi subayının yüz ifadesi öyle bir hale gelir ki, onu bir anda dehşete düşüren o korkunç gerçeği siz de, iliklerinize kadar hissedersiniz. Oysa ortada ne cesetler vardır ne de şiddetin ve ölümün sıradanlaştığını gösteren başka özel bir şey, herhangi bir görüntü..

Diyeceğim, şiddeti açıkça göstermek üzerinden, veya değil, sinemacının gerçeği istediği gibi kurgulamak ve anlatmak özgürlüğü var elbette, ama bu özgürlük gerçeği yok saymak veya çarpıtmak biçiminde tezahür edemez.

Mahsun Kırmızıgül'ün *Güneşi Gördüm* filminde şöyle bir sahne var. Komutan gelir ve köylülerden köyü boşaltmaları için, kibarca ricada bulunur, köylüler bu ricayı kırmazlar ve savaşın tam ortasında kalmış bir köy, devlet-vatandaş işbirliğinin güzel bir örneği ve dayanışması sonucunda boşaltılır..

Oysa biz biliyoruz ki, hiçbir köy rica üzerine ve böyle göze batan bir kibarlıkla boşaltılmadı.

Sonra böyle bir tekil olay yaşanmış olsa bile, üç bin köyün haritadan silindiği tarihî bir dönemi anlatmak için bu tekil olaya başvurmak, her şeyden önce ahlaki değildir.

Böyle bir sahne, hem köyü boşaltılan üç milyon insanın yaşadığı trajediye büyük bir saygısızlıktır, hem de gerçeğe ihanettir.

Mahsun'un açtığı yoldan devam etmeyi tercih eden bir başkası Diyarbakır cezaeviyle ilgili bir filmde, iç güvenlik amiri ve işkencelerden sorumlu Esat Oktay'ı binlerce tutukluyu devlete ve topluma kazandıran vatansever bir asker olarak da anlatabilir.

Sayın köylüler lütfen köyü boşaltınız diyen komutan kişi, burada da gidip işkenceleri protesto etmek için kendini yakan Hayri Durmuş ve arkadaşlarına lütfen kendinizi yakmayınız, her şey güzel olacak diyebilir. Hatta bu arada, 1982 Newroz'u'nda kendini asan Mazlum Doğan'ın kaldığı hücreye uğrayıp, ona da Mazlum, lütfen kendini asma, söz veriyorum seneye Newroz'u birlikte kutlayacağız gibi garip bir vaatte de bulunabilir!

Eh, komutanımızın vazifesi, devlete isyan edenleri yeniden kazanmaksa, gerisi teferruattır!

Bakanlık kriterleri açısından böyle bir sinema anlayışı, elbette itiraz görmez, sansüre de uğramaz. Her şey milli birlik ve beraberliğe uygun olarak cereyan eder çünkü.

Ama ortaya çıkan sanat filan değil, devlet propagandasından başka bir şey olmaz.

Lakin, Kürt yönetmenlerin akli ve becerisi, sıradan propagandaya değil, gerçeğe mahkûm!

O zor dönemlerde ve iç çatışma ortamında hayata tutunmaya çalışarak bugünlere gelmiş genç yönetmenlerden söz ediyoruz. Kim onlardan yaşadıklarına ve tanıklıklarına ihanet etmelerini bekleyebilir ki!

Merak ediyorum, Sayın Ertuğrul Günay, kismet olur da bakanlık koltuğuna seçim sonrasında yeniden oturursa –dilerim öyle olur- bakanlığındaki YSK'nın kriterleri hakkında ne düşünecek acaba?

Ne dersiniz Sayın Günay, bu kriterleri gözden geçirmenin zamanı gelmedi mi?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni Anayasa başka bahara mı kaldı

Orhan Miroğlu 02.05.2011

Meşhur hikayedir, bir dostu Aynştayn'a, 'Üstat demiş, bana anlayabileceğim bir dille, evrenin nasıl yaratıldığını anlatabilir misin'

El cevap:

'Galiba bir şeyler kıpırdıyordu!'

Aynştayn'ın verdiği bu cevabın soruyu soranı pek de memnu etmediği söylenir.

Türkiye'de de bir şeyler kıpırdıyor, sorunları tartışıyoruz, belli mesafeler de alınıyor, ama iş radikal çözümlere geldiğinde, 'bir şeylerin kıpırdıyor' olmasının ötesine de varamıyoruz.

Aradan otuz yıl geçmiş olmasına rağmen, Türkiye, 12 Eylül Anayasasıyla ve bu anayasanın yarattığı siyasi rejimle ciddi bir yüzleşme ve hesaplaşma yaşayamadı.

Yeni anayasa hep başka baharlara kaldı.

Hafta sonu Abant'ta gerçekleşen 'Yeni Dönem,Yeni Anayasa' konulu çalışma içerik bakımından ufuk açıcıydı.

12 Haziran seçimlerinin sonrasında siyasi gündemin en önemli maddesi yeni anayasa olacak gibi görünüyor. Dolayısıyla Abant'ta, dört temel başlık altında konuşulan konuların bir kitapta toplanması çok faydalı olur.

Doğrusunu isterseniz iki gün süren bu yoğun çalışmadan benim çıkardığım sonuç şu oldu:

Kürt sorununun çözümsüz kalması yüzünden, yaşadığı hafızanın ağır bedelleriyle hesaplaşmadan, Türkiye'nin, yeni bir anayasa yapması zor görünüyor.

Bu bakımdan yeni anayasa , Kürt sorunu nedeniyle devam eden iç çatışmayı da bitirmeyi hedefleyen bir anayasa olmak zorunda.

Dolayısıyla, yeni anayasa derken, çatışmayı bitirip, toplumsal barışı mümkün hale getirecek ve her iki halkın siyasi birliğinin yeniden inşa edildiği bir anayasa sürecinden söz ediyoruz demektir.

Kürt sorununda iki farklı ulusal psikoloji giderek güçleniyor, kimlikler çatışması üzerinden ciddi bir siyasi bölünme var.

Laiklik, başörtüsünün kamusal alanda kullanılması , Alevi yurttaşların talebi olan cemevlerinin ibadete açılması gibi konuların yarattığı toplumsal kutuplaşma, yerini giderek, uzlaşmaya ve müzakereye bırakırken, Kürt sorununda tam tersi bir durum söz konusudur. Yaşadığımız siyasi bölünme giderek derinleşiyor. Bu konuda diyaloga ve müzakereye açık bir siyasi iklimin şartları henüz oluşturulabilmiş değil.

Parti liderlerinin seçim meydanlarından verdikleri mesajlara bakıldığında, buna dair bir niyetin de olmadığı rahatlıkla görülebilir.

Bizi, Ergenekon, 12 Eylül Anayasa referandumu ve açılım sürecinin tetiklediği siyasi bölünme üzerinden ilerleyecek bir süreç bekliyor ve ne yazık ki, yakın zaman için, ufukta, bu sert siyasi kutuplaşmayı hafifletecek emareler görülüyor.

Türkiye'de son on yılda askeri vesayetin sona erdirilmesi, Ergenekon ve balyoz darbe planları sebebiyle orduyu kapsayan soruşturmalar, 12 eylül referandumu gibi konularda, ortak bir siyasi mutabakat söz konusu değildi.

En temel sorunlarda uzlaşma ve müzakereyi benimseyemeyen bir toplumun kuşkusuz yeni bir anaya yapması da kolay değildir.

Özgürlüklerin ve temel hakların evrensel standartlarını hep görmezlikten gelmiş, evrensel sözleşmeleri, 'bize uymaz, bizim şartlarımız çok farklı' gibi gerekçelerle ret etmiş bir siyasi gelenekte, temel hakları pazarlık konusu olmaktan çıkarmak üstesinden öyle kolaylıkla gelinebilecek bir husus olmaktan uzaktır.

Yurttaşların sahip olması gereken temel özgürlükler ve haklar, Tanzimat'tan bu yana, merkezinde asker-sivil bürokrasinin bulunduğu bir siyasi yapının insafına ve takdirine bırakılmıştır.

Tanzimat'la başlayan bu gelenek, toplumun müzakere ve uzlaşma mirasının cılız kalmasına yol açmış, devletin bu alandaki blokajı, çok partili sistem geçildikten sonra da büyük oranda korunmuştur.

Oysa İspanya'dan Güney Afrika'ya kadar çok sayıda ülkenin farklı siyasi şartlarda oluşturduğu yeni anayasa yapım sürecinde temel haklar hiçbir şekilde rakibi zayıflatmaya yönelik bir siyasi pazarlık konusu olmamıştır.

İspanya'da, özerk bölgelerde yaşayan halkların özerklik statüsü ve özerkliğe ilişkin hakların eşitlik temelinde kullanılması, İspanya'nın siyasi birliğinin korunabilmesi bakımından son derece önemli bir gelişme olmuştur.

Bugün de İspanya'da mesela Bask bölgesinde sorun özerk hakların kullanılması bağlamında değil, ama Bask milliyetçilerinin bağımsızlık talebi nedeniyle gündeme gelmektedir.

Oysa biz de tam tersi bir durum söz konusudur.

Devlet ve hatta siyasi partiler, temel haklara ve özgürlüklere pazarlık mantığı ve zihniyetiyle yaklaşmaktadır. Bu zihniyet o kadar güçlü ki, Kürtler'in ana dille eğitim hakkı ve talebi, başörtüsünün kamusal alanda kullanılması ve ceme evlerinin ibadete açılması gibi haklar dahi, pazarlık konusu yapılmaktadır.

Bu geleneksel zihniyetin siyasi ve soysa maliyeti bugün öyle bir yerde duruyor ki, bu maliyetin yükünden kurtulamadan, demokratikleşme ve anayasa konusunda mesafe almak mümkün görünmemektedir.

Siyasi partilerin ulusal uzlaşmadan uzak bir politika izlemesi, yeni anaya yapım sürecinde daha derin bölünmelere yol açabilir.

Bu bakımdan, 12 Haziran sonrasında başlayacak yeni yasama dönemi umut vaat etmekten bir hayli uzak görünüyor.

Meclis çatısı altında ve yeni yasama döneminde başlayacak, muhtemel bir yeni anayasa girişimi büyük bir muhalefetle karşı karşıya kalabilir.

Kürt siyasetinin, eğer bir uzlaşma olmazsa, demokratik özerkliğin merkezinde yer aldığı alternatif anayasası zaten çoktan hazır. 12 Eylül referandumundaki boykot tavrı yeniden gündeme gelebilir.

CHP ve MHP'siyle, hayır cephesinde ciddi bir anlayış değişimi beklemek de çok gerçekçi değil.

Dolayısıyla AK Parti, parlamento çoğunluğunu elde etse bile, bu partinin yeni anayasa vaadi havada kalabilir.

Yanılmayı çok isterim, ama bana kalırsa, bir dört yıllık yasama dönemi daha öyle görülüyor ki, yeni bir anayasa değil, ama kısmi reformlarla geçecek.

TMY ve Siyasi Partiler Yasası, belki üstünde mutabakat sağlanabilecek yegan konu haline gelen seçim barajının düşürülmesi gibi konularda iyileşmeler olacak, ama bu siyasi iklimde yeni bir anayasa çok da mümkün

görünmediğinden, muhtemelen başka bahara kalacak.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Usame operasyonu: Kısasa kısas!

Orhan Miroğlu 05.05.2011

Usame bin Ladin'in Pakistan'da öldürülmesi, doğrusu bu ülkenin suikastlar tarihine çok yakışan bir olay oldu. Ziya ül-Hak uçak kazasında, Benazir Butto iki Sih korumasının bombalı saldırısında, Benazir'in babası Zülfikar Ali Butto ise idam sehpasında can verdi.

Usame Pakistanlı değildi. Pakistan'ın kurulduğu 1947 yılından bu yana devam eden iktidar çatışmalarında bir tarafı temsil etmiyordu; ama Rus ordusunu Afganistan'dan söküp atmak için bu ülkeye geldiği tarihten bu yana, hem Afganistan hem Pakistan'da yaşanan siyasi tarihi etkilemiş ve birbirleriyle çatışan tarafların Amerika'nın dostluğunu elde tutmak için ihtiyaç duydukları uluslararası çapta bir "iç ve dış düşman" olmayı başarmıştı..

Usame öldürüldü, ama El Kaide hâlâ yaşıyor. Bütün dünyanın peşinde olduğu ve ölüsüne, dirisine 25 milyon dolar biçilen Usame bin Ladin'in yerine kim geçerse geçsin, açık olan şu ki, tarih bugün bambaşka mecralarda akıyor..

Ne Batılılara, Usame bin Ladin ayarında uluslararası bir düşman gerekiyor artık, ne de İslam âleminin, bir milyon dolarlık malikanesinde kadınlar ve çocuklarla beraber yaşayarak, adeta kaderin tecelli etmesini bekleyen , çöpünü bile içerde yakmak zorunda kalan uluslararası bir kahramana ihtiyacı var..

Usame ve onun temsil ettiği dünyayla ABD arasında Sovyetler'in Afganistan'a girmesiyle başlayan gizli ilişkiler tarihinin bir perdesi böylece trajik bir biçimde kapanmış oldu.

Usame, dünyanın en büyük Müslüman ülkesinin merkezinde, sıradan bir Amerikan operasyonu ile yok edilirken, kimsenin kılı kıpırdamadı. O villada onunla beraber yaşayan bir kadının göğsünü siper ettiği söyleniyor. Ama o kadar..

Saklandığı Pakistan'da Usame, Amerika'dan bu ülkeye dolar akışını sağlamak için birkaç yıl elde bir koz olarak tutuldu. Pakistan öyle bir ülke ki, protokolde önem sırasına göre önce Pakistan Genelkurmay Başkanı, sonra da Amerikan elçisi oturur.

Pakistan gençlerinin hayali bir gün New York borsasında broker olmak, bu mümkün olmazsa eğer, kendi ülkelerinde asker üniforması giymektir.

Pakistan'da milliyetçilik de, dinî kimlik de son derece zayıftır. Pakistan'ı kuranlar modern bir kimliği halka zorla kabul ettirmeğe çalıştılar. Bunu yaparken, yerel kimlikleri şiddet temelinde bastırmayı tercih ettiler. Pakistan'ın çoğul kimliklerini oluşturan halklar, kuşkusuz Müslüman'dırlar. Pencaplılar, Peştunlar, Bengalliler, Sindiler ve Belucilerin benimsediği dinî kimlik, hiçbir zaman etnik-kültürel kimliklerin yegâne kurucu unsuru haline gelemedi.

Hindistan düşmanlığı bu durumda Pakistan milliyetçiliğinin ayakta kalmasını saplayan yegâne seçenek olarak ortaya çıktı.

Pakistan'ı 11 yıl asker-sivil bürokratlar, 34 yıl ordu yönetti.

Usame'nin böyle bir ülkede kendini güvende hissetmesi ve onu koruyanlara inanması için aslında hiçbir sebep yoktu.

Şimdi isterseniz, biraz gerilere, maceranın başladığı tarihe geri gidelim.

Amerikan resmî tarihine göre CIA'in Afganistan'daki mücahitlere yardımı, Sovyet işgalinin başladığı tarih olan 24 Aralık 1979'dan sonra, yani 1980'lere tekabül ediyor..

Oysa Başkan Carter, Müslüman muhaliflere ilk yardımı öngören planı 3 Temmuz 1979'da imzaladı. Bu plan, Sovyetler'i Afganistan bataklığına çekmeyi amaçlıyordu.

Başkan'ın o yıllardaki danışmanı Brzezinski, Ocak 1998'de *Le Nouvel Observateur*'de yayımlanan mülakatında bu gizli planın hedeflerini ve amacını anlatırken şunları kaydediyor:

"Aynı gün –yani mücahitlere yardımın imzalandığı gün–Başkan'a bir not yazdım ve ona kanımca bu yardımın bir Sovyet askerî müdahalesine neden olacağını hatırlattım.

– NO: Yani gizli operasyonu desteklediniz. Ama belki siz de, Sovyetler'in savaşa girmesini istiyordunuz ve bunu kışkırttınız?

– B: Tam değil. Rusları müdahaleye biz itmedik, ama bilerek bu ihtimalin gerçekleşme şansını arttırdık.

– Peki İslamcılar destekleyerek, geleceğin teröristlerine silah ve akıl verdiğiniz için hiç pişmanlık duymadınız mı

– B: Pişmanlık mı, ne için? Dünyanın tarihi açısından hangisi önemlidir? Taliban mı, Sovyet imparatorlunun çöküşü mü? Kanı kaynayan bazı Müslümanlar mı, yoksa Orta Avrupa'nın kurtuluşu ve soğuk savaşın sona ermesi mi?"

Usame ve El Kaide'nin bir parçası olduğu bu tarihî planın sonucu aynen istendiği gibi bitti. Sovyetler de duvar da aşağı yukarı aynı tarihlerde çöktü.

"Kanı kaynayan" en ünlü Müslüman olan Usame bin Ladin bu projenin gerektirdiği bir imalat olarak tarih sahnesine çıktı ve proje başarıyla tamamlandığında da, onu projeye dahil edenlerle savaşa tutuştu. Başarması imkânsızdı, çünkü fikirlerini hayata geçirebileceği belirlenmiş bir toprağı, bir ülkesi yoktu.

İkiz Kulelere saldırının gerçekleştiği gün, bin Ladin "kanı kaynayan bir Müslüman" olarak Batı'ya karşı kendini içinde bulunduğu savaşı çoktan kaybetmişti.

O tarihten sonra Pakistan'daki iktidar çatışmalarının bir kozu olarak kullanıldığı anlaşıyor.

Tarık Ali, Usame bin Ladin'in Pakistan'da öldürülmesinden sonra bir açıklama yaptı mı bilmiyorum. Ama Pakistan'ın siyasi tarihi ve kanlı iktidar mekanizmaları hakkında yazılmış en mükemmel kitaplardan biri olan *Düello – Amerikan Gücünün Uçuş Rotasındaki Pakistan*'da anlattığı ve eski bir arkadaşıyla aralarında geçen diyalog, herkesin Afganistan'da sandığı Usame'nin, İkiz Kulelerin devrilmesinden sonraki yıllarına ışık tutuyor.

Tarık Ali uçakta karşılaştığı bu eski arkadaşla sohbeta bir soruyla başlıyor ve o sohbetin ucu gelip Usame bin Ladin'e dayanıyor:

– Bugünlerde neler yapıyorsun?

– Söylesem beni öldürürsün!

– Sen yine de dene.

– Butto ve ardından Ziya için çalışan bir üst düzey güvenlik görevlisiydim.

– Her ikisine de hizmet ettin yani?

– Bu benim işimdi.

– Usame bin Ladin hâlâ hayatta mı?

– ...

– Cevap vermediğine göre bunu evet diye kabul ediyorum, nerede olduğunu biliyor musun?

– Bilmiyorum ve bilseydim bile sence sana söyler miydim?

– Hayır ama her halükârda soracaktım, onun nerede olduğunu bilen var mı?

– Üç kişi biliyor, belki dört. Onların kim olduğunu tahmin edebilirsin.

(Tahmin edebildim.)

– Ya Washington, onu canlı istemiyorlar mı?

– Dinle dostum, altın yumurtlayan tavuğu neden öldürmemiz gereksin ki. (*Düello*, Tarık Ali, Agora Yayınları)

Usame öldü ve adalet yerini buldu!

Sokaklara dökülüp Usame bin Ladin'in öldürülmesini kutlayan Amerikalılar değil sadece, bütün dünya adaletin tecelli ettiğine inanmış gibi görünüyor.

Soykırım suçu dâhil, insanlığa karşı işlenen suçların tanımını yapmış ve bu tanımları uluslararası sözleşmelere geçirmiş, uluslararası mahkemeler kurmayı başarmış Batı, uluslararası bir savaş suçlusu olarak görülebilecek Usame'yi yok ederken kendi uygarlığının hukukunu bir kenara bıraktı; onun yerine Usame'nin geldiği ve inandığı dünyaya ait olan kısasa kısas yasasını uyguladı.

Üçüncü dünyanın şiddeti Batı'nın şiddeti karşısında ve suça ortaklığı gizlemek adına bir defa daha galip geldi.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Sıfır noktası'

Orhan Miroğlu 09.05.2011

Geçen hafta Aysel Tuğluk'un DTK'da yaptığı konuşma tartışmalara yol açtı.

DTK, seçimler öncesinde bir durum değerlendirmesi yapmak ve hatta seçimlere katılma konusunu karara bağlamak üzere toplanmıştı.

Hatırlardadır, DTP'nin Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılması sürecinde, sine-i millete dönme kararını görüşmek üzere yine Diyarbakır'da toplanan DTP Merkez Organları, sine-i millete dönme kararı almış ama Öcalan böyle bir şeye rıza göstermediği için, Diyarbakır'da alınan karar, Ankara'da ve Meclis'te kalma yönünde düzeltilmişti. Dolayısıyla, **her ne kadar Öcalan son görüşmelerinde sivil Kürt siyasetine birtakım eleştiriler yöneltiyor olsa da, henüz Kürt sorununda 'sıfır noktası' anlamına gelecek Diyarbakır merkezli bir siyaset kararı da vermiş değil.** Bütün umutsuzluğuna rağmen..

Dolayısıyla Öcalan bu konuda bir şey dememişken, DTK'dan seçime katılmamak konusunda bir karar beklemek çok da gerçekçi görünmüyordu.

Bu toplantıda muhtemelen Diyarbakır merkezli bir siyaset anlayışı için eğilim yoklaması yapılmış oldu; ama bu toplantıyı daha da önemli kılan bence, Sayın Tuğluk'un yaptığı konuşmanın muhtevasıdır.

Tuğluk'un konuşması, seçimlerde oy arttırmak, tabana moral vermek gibi taktiksel amaçlarla yapılmış bir konuşma değildi.

Bu konuşma, BDP-PKK'nin temsil ettiği Kürt siyasetinin yeni manifestosu niteliğinde bir konuşmaydı..

Peşinen söylemek lazım. **Öcalan'ın, eğer sağlıklı ve samimi bir müzakere süreci başlamazsa, 15 hazirandan sonra başlayacak olan 'cehennemi' hatırlatan sözleri ortadayken, Tuğlukun "kötü şeyler olacak" demesine takılıp kalmanın bir anlamı ve faydası yok.**

Yeni bir döneme giriliyor. BDP seçimlerden güçlenerek çıkacak, alacağı oylarla belki barajı aşacak, belki de yakın bir yerde duracak. YSK kararına karşı gösterilen ulusal çapta tepkiler, BDP'nin meşruiyet alanını güçlendirdi. Ama önce, Dersim operasyonu ardından Kastamonu eylemi, her şeyi yeniden berbat etti.

Dersim ve Kastamonu hadisesi siyasal alanın, her an için şiddetin gölgesinde kalabileceğini ve her iki alan söz konusu olduğunda, sınırın hâlâ şiddeti elde bir imkân olarak tutanların iradesiyle belirlendiğini ortaya koyması bakımından çok önemlidir.

Çünkü bu her iki eylem, bana göre evet Kürt sorununda sıfır noktaya, yani yeni bir tarihî sürece işaret ediyor.

Kürt siyaseti önüne yeni bir yol haritası koydu. Yeni bir şey değil bu, ama Tuğluk bir kez daha deklere etti bu yol haritasını.

Buna göre, Kürtler, bundan sonra, hak temelli bir mücadele için değil, Demokratik Özerk Kürdistan için mücadele edeceklerdir.. Bu statünün anayasal güvenceleri yaratılmadığı sürece, Kürt sorunu çözülmüş

sayılmayacaktır. Kısacası, üniter devlet ve Kürt toplumu arasındaki siyasi ilişkiyi veya statüsüzlüğü Kürtler ret ediyor.

Liderin Öcalan, sisteminin KCK sistemi, merkezin Diyarbakır ve statünün adının da Demokratik Özerk Kürdistan olduğu siyasi bir statüyü elde etmeyi hedefleyen yeni bir siyaset anlayışı söz konusudur.

BDP-PKK çizgisine göre, Türkiye'nin siyaseten durduğu yer ne olursa olsun, yeni statüyü tanımaya elversin, vermesin, Kürtler bu statüyü yaşadıkları coğrafyada kendi kendilerine hayata geçirme gücüne sahiptir ve bu deneyimi yaşamak için Türkiye'deki siyasi süreçlerin sonucuna katlanmaya ve sabır göstermeye mecbur değillerdir. (Mehmet Altan'a bir Kürt siyasetçinin söyledikleri bu bakımdan çok önemli: **Seçimlerde yer yer yüzde 90 oy alınacak ve eğer Türkiye sorunu çözmezse, çözüm için uluslararası aktörlerin muhatap kılınacağı arayışlar başlayacak. Star, 7 Mayıs**)

PKK-BDP'ye göre, AK Parti'nin muhatap olma misyonu sona ermiştir. Böyle düşünmek işte sıfır noktaya işaret eden bir durum. Çünkü, AK Parti'nin yakın zaman için, CHP ve MHP koalisyonu dışında bir alternatifi yok.

Peki bu durumda, devleti ve hükümetleri bir yana bırakıp Türk halkını hedef alan bir politika seçenek olabilir mi?

Sıfır noktasının yol açacağı felaketlerden belki böyle bir tutum izlemek, bizi koruyabilir diyeceğim, ama böyle bir şeyin mümkün olabileceğine inanmamız için ortada hiçbir sebep yok. Maalesef Türk halkı Kürt meselesinde kendi devletinden ve hükümetinden daha ilerde değil, daha geride duruyor.

Her iki halkın ulusal psikolojilerine iyi gelebilecek bir politik tutumun hayata geçmesi, şiddetin sona ermesine bağlıdır. Yani, Dersim ve Kastamonu'nun asla bir daha yaşanmayacağına insanların inanması gerekiyor.

Genel şartlar böyleyken, acaba Kürt siyaseti neden farklı bir tutum içine girdi?

Sıfır noktasına meyiletmenin uluslararası sebepleri var mı?

I Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da başlayan devrimler, Kürt sorununda da, hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı bir dönemin habercisi gibiydi.

I Suriyeli Kürtlerin diasporadaki temsilcileri, bir yandan bu ülkedeki Kürt nüfusu kanlı gösterilerden ve sokak hareketlerinden uzak tutmaya çalışıyor, bir yandan da, Kürtlere özerk bir statü talebinde bulunuyor.

I Güney Kürdistan, Kürt milliyetçilerinin, ulusal birliğin ne olursa olsun korunmasını tavsiye eden yazılarına, açıklamalarına rağmen, üç büyük ulusal parti arasında kılıçların çekildiği yeni bir mücadele alnına dönüşüyor.

I PJAK İran Kürtlerinin umudu haline geldi.

Bana kalırsa, PKK bu tabloda, sadece Türkiye Kürtleri arasında değil, Ortadoğu'daki Kürt nüfus arasında giderek artan bir siyasi itibara ve misyona mazhar olmaya aday bir hareket olarak öne çıkıyor.

Bu siyasi gücü korumak ise Diyarbakır merkezli bir siyasetten, "Türkiye'den bana ne, ben sistemimi kurarım, êdi besê" diyen bir anlayıştan geçmiyor. Tam tersine, koşullar êdi besê dedirtecek ölçülerde ağır olsa bile, Kürt halkının Türkiye toplumundan ve sisteminden siyasi kopuşuna yol açacak hiçbir siyasi tercih bugünün koşullarında denenmeye değer değildir.

PKK siyasi kopuşu ve ayrışmayı besleyen bir savaşın tarafıdır.

Ama bugüne kadar, siyasi ayrılığı ve kopuşu kolaylaştıracak stratejik bir programla hareket ettiği söylenemez.

Bu bakımdan, fikir beyan etmekten imtina ediyor olsalar da, sıfır noktasının bütün Türkiyeli Kürtleri endişelendirdiğini ve korkuttuğunu tahmin etmek zor değil.

Kürt toplumunun geleceğini yer yer alınan yüzde 90 oy üzerinden kurmaya çalışmak, bu yüzyılda hiç de çoğulculuğa ve demokrasiye uymayan bu türden sonuçlarla övünmek benim anlayabileceğim bir şey değildir.

Dolayısıyla, bu sonuca güvenerek sıfır noktasında siyaset yapmak, bunu denemeye kalkışmak, yer yer yüzde 90 oy alınamayan alanlarda yaşayanların suskunluğunu bir anda sona erdirebilir.

Yeni bir statü derken, Kürtler içinden çıkılmaz bir iç siyasi bölünme ve çatışma içine girebilirler. Bunun belirtileri yok değildir.

Eruh ve Şemdinli birinci sıfır noktasıydı. İkinci sıfır noktası, 1984'te, ilk silahın atılmasıyla başlayan sürecin yol açtığı kayıplarla kıyaslanmayacak sonuçlara yol açabilir. İkinci sıfır noktasının başlaması halinde, her iki halk arasında büyük bir ulusal etnik çatışma kaçınılmaz hale gelebilir.

Kürt sorunuyla oyun oynamanın zamanı değil artık.

Sıfır noktasında siyaset yapmanın da, BDP'ye "Gel kardeşim Meclis'e", PKK'ye, "Yok ederim seni dağda!" demeyi hâlâ yegâne seçenek olarak gören anlayışın da sonu felakettir.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Polis kurşunu yine mi sekti

Orhan Miroğlu 11.05.2011

Emrah Gezer cinayetinin görüldüğü dava, nihayet karar aşamasına geldi.

Emrah öldürüldüğü o gece, kardeşi ve iki arkadaşıyla beraber Ankara'da bir bara eğlenmeye gitmişti.

Gidiş o gidiş, eğlenmek için gittiği o bardan ölüsü çıktı.

Bir Kürtçe türkü tartışmaya sebep oldu ve , Güneydoğu'da 10 yıl görev yapmış bir polisin tabancasından çıkan bir kurşun Emrah'ın gencecik ömrünü sona erdirdi..

Oysa Gezer ailesi ortalık toz dumanken, insanlar sokaklarda kurşunlanırken yeni bir hayat kurmak için, bin bir umutla Diyarbakır'dan çıkıp Ankara'ya gelmişti.

Ne yazık ki ölüm burada da peşlerini bırakmadı.

Yüreklerinden bir parçayı, 29 yaşında bir delikanlıyı aralarından apansız alıp götürdü.

Gezer ailesi Emrah'ın öldürüldüğü o geceden bu yana sonsuz bir acı ve keder içinde yaşıyor.

Baba Cemal Gezer, anne İclal Hanım ve Emrah'ın kardeşleri, Ramazan, Devrim, Sema.. Onlarla her karşılaşmamda aynı şeyleri hissediyorum.

Gözlerinin içine saplanıp kalmış tarifi imkânsız bir acı, hiç silinmeyecekmiş gibi gelir bana.

İclal Hanım, her sabah oğlunun sakladığı ayakkabılarının tozunu siler kapının kenarına bırakır..

Emrah uyanacak az sonra ve annesinin sildiği ayakkabılarını giyip sokağa çıkacak..

Cemal Gezer benim kırk yıllık dostum. Son buluşmamızda gördükleri rüyaları anlattı.

Mahkeme kararı yaklaştıkça herkes rüyasında Emrah'ı daha sık görmeye başlamış..

Emrah, annesinin ve kardeşlerinin rüyalarına girip çıkıyor ve babama iyi bakmıyorsunuz diye şikayet ediyormuş bu rüyalarda..

"Birbirimize çok bağlıydık, başım ağrısa, odasına girer sessizce ağlardı" diye anlatıyor Cemal.

Gezer ailesinin acısı adalet yerini bulduğunda belki biraz hafifleyecek, belki biraz dinecek.

Ama dava sürecinde olup biten birçok şey, ne yazık ki umutları kırıyor.

Cinayetin işlendiği o lanetli geceden başlayarak, birileri, delilleri karartmak, mahkemeyi yanıltmak için elinden geleni yapıyor.

Savcının verdiği mütalaanın hayra yorulacak bir yanı yok.

Savcı, hedef gözeterek ateş eden polis memurunun bu korkunç cinayeti ağır tahrik şartları altında işlediğini iddia ediyor ki, bu kadarına pes doğrusu!

İnsan sormadan edemiyor.

Agır Kettê Dîlêmin şarkısı mı tahrik etmiş bu polis memurunu?

Umumi yerlerde Kürtçe şarkı söylenmesini ağır tahrik sebebi sayan bir hukuk anlayışı olabilir mi?

Sanık polis, olay gecesı Emrah ve kardeşı Ramazana 15 el ateş ediyor, kurşunlardan biri Emrah'ın sırtına saplanıyor. O sırada, açılan ateşten canını korumak için, Ramazan bir aracın arkasına sığınyor. Sonra, sığındığı aracın arkasından yavaş yavaş sürünerek vurulan kardeşine doğru ilerlemeye çalışıyor ve havaya bir iki el ateş ediyor.

O kadar..

Savcı Ramazan'a ağır hapis cezası talep ediyor..

Polisin işlediği cinayetlerde görülen genel bir durum bu davada da var.

Bu davalarda, öldürmek kastı üzerinde durulmaz, iş ya nefsimüdafaaya sokulur, ya da ağır tahrik formülüne başvurulur.

Sayırsız örnekleri vardır bunun. Ama Uğur Kaymaz ve babası Ahmet Kaymaz davası kadar beter bir hukuk skandalı, zor bulunur.

Hatırlayacaksınız, baba-oğlu öldürmekten yargılanan polisler, nefsimüdafaadan beraat etmişlerdi!

Ağır tahrik!

Nefsimüdafaa!

Kurşun sekmesi!

Bu iddiaların hiç biri Emrah Gezer davasında gerçeği yansıtmıyor.

Daha ortada ne Bilirkişi Raporu ne Adli Tıp Raporu var, ama sanık avukatı ilk duruşmada kurşun sekmesi diyor ve bunu belirlenmesi için her ne hikmetse bilirkişi olarak emekli bir Emniyet müdürü görevlendiriliyor..

Bu emekli polis de, mahkemeye sunduğu raporda "Kurşun sekerek Emrah'ın vücuduna saplandı" diyor. Adli Tıp Raporu'nun yorumu ise alabildiğine muğlak ifadelerle dolu, ama raporu kaleme alanlar, "teamüle uymak en iyisi" deyip sekme fikrine katılıyor..

Emrah Gezer'in katledildiği yer, birkaç barın ve taksi durağının olduğu bir bölge. Ama her ne hikmetse, kimse olayı görmüyor, duymuyor..

Barın sahibi, tansiyon hastası, olaydan sonra evine gidiyor. Polis, evinden alıp getiriyor. Önüne bir ifade metni koyuyorlar. İtiraz ediyor, "Yakın okuma gözlüğüm yok, burada yazılanları okuyamam" diye.. Ama bu itiraz işe yaramıyor ve okuyamadığı ifadeyi imzalamak zorunda kalıyor. Daha sonra da bu ifadenin kendisine ait olmadığını mahkeme huzurunda söylüyor.

Olay sırasında oradan geçen bir kişi yaralanıyor. Hastaneye kaldırılıyor tedavi için.

Hastaneye gelen polisler, şikâyetçi olmadığına dair bir ifade alıyorlar kendisinden, ama bu mağdur kişi de, mahkemede, bu ifadenin kendisine ait olmadığını ve şikâyetçi olduğunu beyan ediyor..

Sanık polis memurunun o gece üç bara daha gittiği söyleniyor.

Son geldiği barda ateş ediyor ve 29 yaşında bir genci öldürüyor..

Bu cinayete yol açan şey, gerçekten bir Kürtçe türkü olabilir mi?

Kürtçe türküden ziyade, türküyü söyleyene karşı daha derinlerde yer almış bir öfke, bir kin, bir nefret duygusu yok mu acaba?

Güneydoğu'da on yıl Özel Harekât polisi olarak görev yapmış biri, çok şey görmüş ve çok şey yaşamış biri olmalı..

Böylelerini, yaşadıkları travmatik ruh haline dokunmadan, yani rehabilite etmeden, getirip Çankaya'da görev verirsiniz, toplumun içine salarsanız olacağı budur.

Emrah, savaş travmasından beslenen bir nefrete kurban gitti..

"Oğluma Kürtçe söyledi diye ateş eden polis, eminim ki, kendini Cudi'de, Gabar'da, Lice'de, Silvan'da hissediyordu" diyen Cemal Gezer'e hak vermemek mümkün değil.

Emrah Gezer davasının belki son belki de sondan bir önceki duruşması yarın Ankara'da görülecek.

Gezer ailesi ve kamuoyu adil bir karar çıkmasını bekliyor.

Umarız bu beklenti boşa çıkmaz..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Çeşitlilik ve özgürlüğü birleştirmek'

Orhan Miroğlu 12.05.2011

"Avrupa'nın genişlemesi bir sınır ve köprü öyküsüdür: Kaldırılan sınırlar, tekrar tekrar inşa edilen köprüler."

Bu sözler, Fransa'nın eski Dışişleri Bakanı Dominique de Villepin'e ait ve Avrupalılık fikrinin gelip durduğu yeri çok iyi ifade ediyor.

Kaset savaşlarının gölgesinde yaşadığımız seçim süreci nedeniyle olsa gerek, bu hafta Avrupa Konseyi'ne üye 47 ülkenin dışişleri bakanlarını İstanbul'da buluşturan toplantıya medya hak ettiği ilgiyi göstermedi.

Aralarında Türkiye'den Prof. Dr. Ayşe Kadioğlu'nun bulunduğu **Âkil İnsanlar Grubu** bu toplantı için önemli bir raporu kaleme almıştı ve toplantı bu raporun da görüşüleceği bir gündemle gerçekleşmekteydi:

Birlikte Yaşamak: 21. Yüzyıl Avrupası'nda Çeşitlilik ve Özgürlüğü Birleştirmek

Ayşe Kadioğlu'nun Neşe Düzel'le pazartesi günü *Taraf*'ta çıkan son derece önemli söyleşisinin dışında, medyada kayda değer bir şey yer almadı. Oysa Kadioğlu'nun bu söyleşide altını çizdiği konular başlı başına birer tartışma konusu olabilecek kadar önemliydi.

Sevgili Ayşe'yle yazıdan önce birkaç dakika telefonla sohbet etme fırsatım oldu. Medyadan arayanlar olmuş, ama ne bu raporu ne de İstanbul'daki toplantıyı konuşmak için.

Kaset savaşlarını konuşmak için aramışlar Ayşe'yi!

Avrupa Âkil İnsanlar Grubu'nun Türkiye'den tek üyesi ve sadece akademik kariyeriyle değil, yazdığı her yazıyla ufuk açıcı olmayı başaran değerli bir siyaset bilimciye gel kasetleri konuşalım demek hakikaten parlak bir zekâ gerektirir!

Kadioğlu'nun Neşe Düzel söyleşisi tekrar tekrar okunmalı ve tartışılmalı. İşte o söyleşiden bazı paragraflar

"Biz 21. yüzyıla Berlin Duvarı'nı kaldırarak, duvarları yıkarak başladık. Ama bugün büyük Avrupa kentlerinde duvarlardan geçilmiyor.

"Sorun, kültürler farklı olduğu için çıkmıyor. Sorun hükümetler farklılıkları iyi yönetemediği için çıkıyor.

"Bugün Avrupa kendi çeşitliliğini sevmiyor. Çeşitliliğiyle kavga ederek, tek kimliliğe gideceğini sanıyor. Mümkün değil öyle Avrupalı kalmadı."

Ayşe Kadioğlu'nun bu sözlerle yorumladığı Avrupa, umut vaat eden bir yerde durmuyor elbette. Avrupa ülkelerinde son zamanlarda, yabancıların Avrupa'yı hak etmediği, Avrupalılık kimliğine zarar verdiğini vazedен kitapların satış grafiği çok korkutucu.

Kadioğlu da sözünü etmiş, Thilo Sarrazin'in Almanya'nın battığını iddia eden kitabı geçen yıl 1,5 milyon satmış..

Bir ülkede ne okunduğuna bakılarak o ülkede yaşayan insanların hissiyatlarını, korkularını, geleceğe dair endişelerini ve birarada yaşamaya ilişkin fikirlerini anlamak mümkün olabilir mi?

Bence evet, belirli ölçülerde bu mümkün.

Türkiye ve Almanya'ya bakarak bu konuda epey yorum yapılabilir.

Bizde, bir zamanlar Hitler'in *Kavgam* kitabı en çok satanlar listesinde bir numaraydı. Kitapçılara girdiğinizde, üst üste yığılı *Kavgam* ciltlerinin yüzlercesini birarada ve kapı girişlerinde görürdünüz.

Türkiye'de siyasi kültürün nerelere doğru evrildiğini; umutsuz ve yılgın toplulukların hangi kaynaklardan beslendiklerini gösteren bir durumdu bu.

Hitler okunmaz diye bir şey söylemiyorum, her zaman da okunmuştur *Kavgam*, ama bu kitabın birkaç yayınevini zengin edecek kadar kitlesel olarak okunmasının elbette bir şeylerin habercisi olduğu çok açıktı.

Derken bu toplum, *Kavgam* okumaya doydular, ama sonrasında da her biri yüz binlerce baskıya ulaşan ve kabaca, Ergenekon fikrinin kitleselleşmesine hizmet eden kitap furyası başladı.

Benim medya ve yayın dünyası söz konusu olduğunda, "Ergenekon piyasası ve bu piyasadan pay kapma kavgası" dediğim şey bu aslında.

Piyanın kurallarını, ilkelerini, fikrî temellerini gönüllü olarak benimseyenler, ama tam olarak böyle olmamakla beraber, piyanın ölçülerini gözeterek, arz-talep kuralına göre bu piyasaya kitap katkısı yapmış kimseler, hem kendilerini hem yayınevlerini ihya ettiler.

Ama bundan daha önemlisi, bu kitaplar ve yazarlar, yeni bir siyasi kültürün toplumsal katmanlar arasında yer edinmesine büyük katkı sundu.

Temaları akademik çalışmalara konu olacak kadar zengindir bu kitapların.

“Cumhuriyetimizi çürüten, İmamın orduları” gibi hayalî ordularla savaşmak, “Yahudi Türkler ve Kürtler” eliyle işgal edilmiş bir ülkeyi kurtarmaya davet etmek gibi “temalar”, en kabasından ırkçı ve şoven bir üslupla ve birbirini tekrarlayarak yer alır bu kitaplarda.

Bu fikirler kuşkusuz kitap sayfaları arasına sıkışıp, kalmadılar.

Çok hızlı bir biçimde keşfedilmeleri ve toplumun içine nüfus etmeleri için siyaseten yapılması gerekenler de fazlasıyla yapıldı.

CHP’de Ergenekon yazarları ve sanıklarını milletvekili listelerinde görmeye ilişkin yoğun ve tabandan gelen talepleri, Demirel’in kontenjanı –katkıları olmaz mı, olmuştur tabii- diye sunmak bu bakımdan doğru değil.

Geçenlerde en çok kazanan yazarlar listesi yayımlandı.

Kazançlar bir yana, ama bence, hangi yazarın ne kadar kazandığından ziyade, en çok kazanan yazarların, bu kazancı hangi fikirleri konu edinerek kazandıkları daha önemliydi.

Listenin ilk sırasında Hanefi Avcı var. Eski bir polis şefi. Görev sırasında ölümle sonuçlanan işkenceler uyguladığı da biliniyor. Şimdi de bir zamanlar onun işkenceli sorgularından geçmiş devrimcilerle aynı davadan yargılanıyor.

Allah daha bol kazançlar versin, iki trilyona yakın para kazanmış. Piyasanın en gözde kitabı Hanefi Avcı’nın. Bir polis şefinin hatıralarına merak duymak çok normal. Ama kitaba ilginin bu merak nedeniyle oluştuğunu sanmıyorum.

İnsanlar Hanefi Avcı’dan Emniyet teşkilatının nasıl da Gülen cemaatinin kuşatması altında olduğunu öğrenmek için tükettiler bu kitabı.

Nobel ödüllü yazarımız aynı listede sekizinci sırada. Burası Kolombiya değil, biliyorum. Kolombiya’da Márquez’in yeni kitabı çıktığında, sabah erken saatlerde, milyonlarca Kolombiyalı kitapçı dükkânlarının önünde kuyruğa giriyor. Fırınların önünde ekmek kuyruğuna, sıcak ekmek alabilmek için kuyruğa girmek gibi bir şey yani.

Orhan Pamuk elli bin satmış görünüyor bu listeye göre. Bir milyon Ermeni ve otuz bin Kürdü öldürdük diye bir açıklama yaptı, Türk halkı onu ebediyen cezalandırdı..

Şu sorularla bitsin bu yazı, uzadı epeyce.

Acaba kim kime benzemeye başladı dersiniz, kimin korkusu daha büyük?

Avrupa’nın mı, Türkiye’nin mi?

Hanefi Avcı, Soner Yalçın, Turgut Özakman ve Ergun Poyraz gibi kimselerin yazdıklarıyla beslenen, böyle bir kültürü tüketmeye devam eden Türkiye ile, Sarrazin gibi felaket tellallarının yazdığı kitapları milyonlarca adet tüketen Avrupa nasıl olacak da, "özgürlüğü ve çeşitliliği birleştirecek?"

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Omeran Sempozyumu

Orhan Miroğlu 16.05.2011

Şarkiyat Araştırmaları Derneği'nin Mardin'de gerçekleştirdiği Sempozyum ilklerin yaşandığı bir sempozyum oldu. Merkezi Diyarbakır'da olan dernek kurulduğu tarihten bu yana, kısa zamanda birçok bilimsel çalışmaya imza atmış.

Bu coğrafyanın çoğulcu kimliğini, dinsel ve etnik aidiyetlerini bir bir masaya yatırmış.

Türkiye'den ve dünyanın dört bir yanından bilim insanlarını bir araya getirdiği Omeran Sempozyumu ilk değildi, sonuncu da olmayacak.

Önümüzdeki günlerde Veysel Karani Hazretleri için bir sempozyum yapılıyor.

Öneri Artuklu Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Kadri Yıldırım'dan geldi. Sevgili, Kadri hoca, enfes bir Kürtçeyle, bize Yezidiler'i anlattı. Onun önerisi üzerine, Şarkiyat Araştırmaları Derneği, bölgenin kadim halklarından Süryaniler için bir çalışma düzenleyecek..

Tartışmalar, sunumlar, araştırmacıların vardığı önemli bulgular bir yana, bu sempozyum aslına bakarsanız, Turabdin ve Mezopotamya'da uzun bir yolculuğa çıkmak gibiydi.

Süryaniler, Yezidiler, Ermeniler ve Mihallemiler'in tanıtıldığı özel oturumlar oldu.

Bu halkların konuştuğu dillerden sunumlar yapıldı.

Artuklu Üniversitesinin görkemli salonunda, Kürtçe, Ermenice, Süryanice, Mihallemice yapılan konuşmalar toplumun nerelere geldiğini gösteriyor aslında.

Güçlü bir iç barış ve bu iç barışı mümkün kılacak merak duygusu geliyor o coğrafyada.

Siyasi, dinsel ve etnik kimlikler, aidiyetler arasında yepyeni diyalog köprüleri kuruluyor.

Bütün bu hareketlilik, devleti temsil eden kurumların da kendilerine çeki düzen vermelerini sağlıyor. Valilik, belediyeler, bu türden çalışmalara kayıtsız kalmıyor, katkı sunuyor.

Nitekim, Omeran Sempozyumu, Omerli Kaymakamlığı ver Belediyesinin katkılarıyla gerçekleşti.

Mardin'in en köklü Ermeni ailelerinden Thomas Çerme, eşi Vartanuş Çerme ile beraber konferanstaydı.

Mardin'i 54 yıl önce, terk etmek zorunda kalmış Çermeler ve İstanbul'a yerleşmişler.

Bugün Mardin’de yaşayan Ermeniler yok. Oysa daha yakın zamana kadar bu şehirde, binlerce Ermeni yaşıyordu. 1915’ten sonra bir şekilde Mardin’de kalmayı başarmış Ermenilerden, 1950’li yıllara gelindiğinde kimse kalmamış..

Mardin’in sosyal, kültürel yaşamında önemli bir yeri olan Ermeniler, tıpkı Süryaniler gibi, zaman içinde azalmışlar..

Bu netameli tarih hakkında özetle bir şeyler söylemek gerekirse, şu sorudan başlamak gerekir belki:

Bizler, buradayız, ama ya burada olmayanlar, onlara ne oldu, bir zamanlar bu topraklarda yaşayan Ermeniler’e, Süryaniler’e ne oldu?

Bu sorunun cevabı üstüne düşünmek bile, insana acı veriyor. Çünkü maalesef bizler, Kürtler, Türkler, Mihallemiler olarak buradayız, ama tarihsel zenginliğimizin, üstünde oturduğumuz uygarlığın parçaları olan Ermeniler, Süryaniler bugün bu topraklarda yoklar..

Thomas Çerme’nin sevgili Eşi Vartanuş kendi ana diliyle Ermenice kısa bir konuşma yaptı.

Mardin’de, 96 yıl sonra, bir ilk gerçekleşiyordu böylece..Ve 96 yıl sonra bir Üniversitenin salonunda Ermenice işitiliyordu.

Omeran bölgesi üzümleriyle meşhurdur. Bir bağa girdiğinizde on çeşit üzümü tadabilirsiniz. Her birinin tadı farklıdır. Zeynebi ve Zeyti çeşidinden kuru üzüm yapılır. Pestil ve cevizli sucuk, sonbahara doğru yetişen mazrunadan yapılır. Mazruna kadar ince kabuklu bir üzüm çeşidi daha bulamazsınız..

Çermeler, işte bize bu üzüm çeşitlerinin Ermenice adlarını saydılar bir bir..

Söyledikleri her kelime, bakın bizlerde sizin gibi buralara aidiz der gibiydi.

Sempozyuma, Artuklu Üniversitesiyle beraber ev sahipliği yapan Ömerli Belediye Başkanı Yılmaz Altındağ, eski tarihlerde, üzüm şirasını ta Bağdat’a kadar ulaştıran 1000 kilometreden uzun bir kanalın varlığından söz etti..

Omeran Sempozyumunda, sıcak bir bölgeyi konuştuk. Bu sıcak bölgenin harareti bugün de çok yüksek. Her şey dönüp dolaşıyor, taleplere geliyor. Buralardan kovulan, zulme uğrayan halkların istediği bir tek şey var aslında..Tanınma ve görünür olma talebi..

Geçmişte hiçbir şey olmamış gibi davranmayın diyorlar..Bu toprakların bizim anavatanımız olduğunu, hatıralarımızla, kültürel zenginliğimizle bu topraklarda doğan uygarlıklara ait olduğumuzu unutmayın diyorlar..

Sıcak bir bölgeyi konuştuk Mardin’de. Turabdin’i ve Omeran bölgesini konuştuk. Sınırlara pek inanmam. Konuşmacıları dinlerken, bir zamanlar bir arada ve komşu olarak yaşayan bir çok halkın, dinsel topluluğun, belli bir sınıra coğrafyaya sığmayacağını düşündüm.

Herkesin kendi sınırı içinde yaşadığı bir coğrafya, bir kültür, söz konusu değil hiç.

Diller ve kültürler arasında aşılmaz duvarlar yok. Sorun, bu dillerin ve kültürlerin temsil ettiği çeşitli uygarlıkların, uygun koşullar oluştuğunda nasıl da yok edildiğini, yok edilebileceğini anlamak sorunudur.

Yok edilen uygarlıklar bir yana, o uygarlıkları ve kültürleri temsil eden topluluklara karşı da devlet iyi davranmamış..

Benim ailemin de mensubu olduğu Mihallemiler, çok güzel ve farklı bir Arapça konuşur. Kürtçe'den, Türkçe'den alınmış kelimeler vardır bu dilde. Ama bu dil yavaş yavaş kayboluyor. Mihallemiler, dillerinin korunmasını ve kendi dillerinden TV yayını talep ediyorlar.

O salonda dinlediğim Mihallemice beni geçmişe götürdü. Annemi hatırladım. Annem Kürttü.

Ama Arapça'da biliyordu. Bizimle her iki dille de konuşurdu. Bazen Arapça, bazen Mihallemice..

Artuklu Üniversitesinin salonunda dinlediğim Mihallemice bana bir özlemi yeniden hissettirdi. Keşke dedim içimden, annem bugün yaşıyor olsaydı da, Sempozyum'dan sonra doğduğum ve yaşadığım köye, Keferhavar'a gidip, onunla Mihallemice , koyu bir sohbele oturabilseydim..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tuhaf zamanlar ve bir dua

Orhan Miroğlu 19.05.2011

Tuhaf zamanlardan geçiyoruz.

Geçmişte karşlarına geçip , 'PKK'de, Kürtler de biraz haklı galiba, bunu artık anlayın' diyemeyeceğiniz adamlar ve kadınlar, PKK'yi günahı kadar sevmeyenler, şimdi PKK'ye dönüp 'savaşmaktan başka çaren kalmadı, savaşmazsan bu iş bitiyor', diyen yazılar yazıyorlar.

İçlerindeki AK Parti nefreti onlara, bu hükümetin gitmesi için, Kürt savaşının devamından başka çare kalmadığını söylüyor çünkü. Buram buram ölüm kokan siyasi sürecin bitmesini hiç istemiyorlar. Bütün hesapları, AK Parti gidinceye kadar Kürtleri dağda ve savaşın içinde tutmak. Bunun için şiddete karşı söylenebilecek her sözü hükümsüz kılmaya çalışıyor, ellerinden geleni yapıyorlar. AK Partinin politikaları değirmenlerine su taşıyor. Hükümet, kurulan tuzağın farkında bile değil.

Ya da, bu tuzaklardan kurtulmak için halka değil, dış müttefiklerine güvenmeyi tercih ediyor.

Amerikalıların biri geliyor, biri gidiyor. Yakında Barzaniler de gelip giderse hiç şaşmam.

Oysa Türkiye'nin Kürt sorunu ne AB'nin ne ABD'nin ve ne de Güney Kürdistan'ın gündeminde değil. Umurlarında da değil. Her üç kesim de bekle-gör politikası izliyorlar.

Beklerken, PKK liderlerinin, olmayan mal varlıklarını Amerika'da dondurup, ertesi gün 3,5 milyar dolarlık Skorsky ihaleleri almayı da ihmal etmiyorlar.

Kürtlerin payına da sınır ötesinde, Türk gençlerinin katlettiği ölümlerini toplamak düşüyor.

Evlenip balayına çıkmayı bekleyen Türk kızlarına ise, bilmedikleri, belki de hayatlarında hiç görmedikleri topraklarda 'şehit' düşen sevgililerinin bayrağa sarılı tabutu geliyor..

Yurttaşlarının sınır ötesini geçip dağlarda evlatlarının ölü bedenlerini aradığı bir ülkede ve nişanlısını beklerken, ölüsünü karşılayan genç kızların yaşadığı bir memlekette, hükümetler, eli kolu bağlı, olup bitenlere seyirci kalmaz, kalamaz...

Bir ülkenin yurttaşları, ölümlerini sınırı geçip arıyorlarsa, sözün bittiği yerdeyiz demektir.

Genel Kurmay'a dönüp bu ne iş demeye hakkımız yok bence.

Askerler, memleketin dağlarında eli silahlı başka insanlar istemiyor ve gördüğü her yerde bu insanları katlediyor. Bir şey daha var belki. Balyoz ve Ergenekon davalarının rövanşı belki de o dağlarda alınıyor. Peki bu durumda bir hükümet, bu olup bitenlere müdahale etmeden, seyirci kalır mı, kalabilir mi?

Demeçler vermek, Batılıları 'terörle mücadele'ye davet etmek, söylenen yanlış sözleri tamir etmek için Bülent Bey'i Diyarbakır'a göndermek politika mı?

Tuhaf zamanlardan geçiyoruz ve doğrusu dağdaki savaş ta, ovadaki mücadele yöntemleri de gittikçe tuhaf bir hal almaya başladı. Referandumdan önce de gördük, Hakkari'de bir mağaraya sığınan 9 gerilla çatışmaya mahal kalmadan öldürüldü. Şimdi de, Dersim'de yedi, sınır ötesinde ve Uludere'de 12 kişi daha Hakkari'yi hatırlatan bir biçimde ve peş peşe katledildi. Bunlar birer katliam örnekleri, başka bir şey değil, 'karşılıklı mukatele' hiç değil.

Kürt şehirlerine cenazelerin gitmediği bir gün bile yok.

Bu operasyonlarda herhangi bir zayıfın olmadığı yolunda Genelkurmay açıklama yapıyor.

Kimse de ölmesin, gençlerin canı yanmasın, ocaklar sönsün, zayıf da olmasın tabi.

Ama bu tuhaf süreci hükümet vatandaşlarına izah etmekle mükelleftir.

Açıkça bilmek zorundayız, hükümetin gücü operasyonları durdurmaya yetmiyorsa, yetiyor da gerekli görüyorsa-ki öyle anlaşıyor- bambaşka bir durum çıkar ortaya.

Üç hafta sonra seçim yapılacak. Ortalık cesetlerden geçilmiyor.

Sivil itaatsizlik çadırlarına taarruz üstüne taarruz düzenliyorsunuz, ama bir yandan da, taziye çadırlarını çoğaltıp duruyorsunuz. Böyle politika olur mu?

Bu durumda seçimden bir şey beklemenin anlamı var mı Allah aşkına?

Her gün, her saat, her dakika ölümü düşünen bir halk, hayatının dörtte üçü taziye çadırlarında geçen bir halk, seçimi ne yapsın?

Kim hangi siyasetçi böyle bir halk tabanının karşısına geçip barış adına, gelecek adına bir çift laf edebilir.

Nitekim edemiyor da..

Bu savaşta hayatını kaybetmiş binlerce gencin kanıyla, canıyla beslenen bir ulusal psikoloji giderek güçleniyor. Maalesef, bu ulusal psikolojiyle, ' intibak sorunu yaşıyor adamcağız' diyebileceğimiz bir tek politikacısı kalmadı biz Kürtler'in..

Şerafettin Bey, Diyarbakır'a uzanan dili, eli kesmekten bahsediyor..

Sevgili Altan Tan, Kasımpaşa kriterlerine karşı, Hançepek kriterleri değil de, Bagok, Cudi dağı kriterleri diyor.

Velhasıl bu gidiş gidiş değil, bu yol, yol değil.

Bu kötü gidişatı durdurmak her şeyden ve herkesten önce hükümetin görevidir.

Bilmediğimiz hakikatler varsa, savaş lobilerine karşı durulamıyorsa onu da, bu hükümetten öyle her yöne çekilen demeçlerle, 'siyasi rakip BDP'yi' köşeye sıkıştırmayı hedefleyen o bildik sözlerle değil, samimiyet ifade eden, güven ve umut aşılayan ve toplum olarak arkasında durabileceğimiz mertçe söylenmiş sözlerle duymak hakkımızdır.

Söz konusu olan hepimizin geleceğidir çünkü.

Kıbrıs'tan yazıyorum bu yazıyı. Yakın Doğu Üniversitesine misafir oldum hafta başında. Sınırötesinden ceset toplayan insanları görmezlikten geledim, Kıbrıs'ı yazmak haftaya kaldı bu yüzden.

Geçen hafta Mardin'de, beş dilde sunumun yapıldığı sempozyumdan umutla çıktım.

Toplumsal kendi içinde bu kadar açık bir diyalog geliştirebildiğini görmek ve empati kurabildiğine tanık olmak duygusu içimi umutla doldurmuştu.

Artuklu Üniversitesinin salonundan çıkıp otel odasında, televizyonu açtığım anda, sınır ötesini aşmış, omuzlarında cenazelerle yürüyen insanları gördüm.

Onlar yürüyor, askerler onları durdurmak için havaya ateş açıyorlardı.

Bu manzara Türkiye'nin aynasıdır, bu aynaya bakmayı bilmeyen hiçbir politikacının, partinin veya hükümetin geleceğimizde söz ve karar sahibi olmaması için, içimden Allaha dua ediyorum..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kıbrıs sorununu Dersimliler çözecek

Orhan Miroğlu 23.05.2011

İşte size Kıbrıslı Dersimlilerden bir çılgın proje! Kıbrıs sorununu Rumlar ve Türkler çözemedi, buraya gelip yerleşen Dersimliler çözecek!.

Lefkoşa'da bir akşam yemeğinde, Hacı Bektaş-ı Veli Kültürünü Araştırma ve Tanıtma Derneği Başkanı Özdemir Gül ve Avukat Tekin Söylemez'den duyduğum bu çılgın proje doğrusu bana hayli iddialı göründü, ama yine de Dersimlilerin, Kıbrıstaki Kürt nüfusla beraber, adanın geleceğinde önemli rol oynayabileceğini tahmin etmek zor değil.

Bir Dersimli durumu şu sözlerle izah etti

'Kıbrıslı Türklerde merak duygusu var. Buraya geldiğimde Dersimliyim dedim, Aleviyim dedim, bunu anlamaya çalıştı insanlar.. Ama Türkiye'de geçmiş yıllarda Alevi ve Kürdüm dediğinizde dövülmek ve hakarete uğramak işten bile değildi..Bu da Kıbrıs ve Türkiye farkı olsa gerek..'

Bütün Kürt şehirlerinden Kıbrıs'a gelip yerleşenler ve sonrasında da vatandaşlığa hak kazananlar var. Hakkâri hariç. Hakkâri'den gelip yaşayanlar var Kıbrıs'ta, ama aralarında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne vatandaş olan kimse henüz yok.

Kıbrıs Türk toplumu Aleviliğe çok yakın bir yerde duruyor. Kıbrıslı Türkler'in camiye gitme alışkanlıkları pek, yok, Allah'la kul arasında aracı olmak isteyenlerden de pek hoşlanmıyorlar ve itibar da etmiyorlar.

Klerides ve Eroğlu 6 Temmuz'da bir araya gelecekler.Bu görüşme merakla bekleniyor.. Güney, gelecek yıl AB Dönem Başkanlığı yapacak.

Yakın Doğu Üniversitesinden gençlerle, sevgili Nevzat, Sevgili Zelal ve sevgili Serdar Başkan'la geçirdiğim birkaç günde çok şey öğrendim. Girne'den Magosa'ya epey yer gezdik.

Deniz suyu çok soğuktu, ama denize de girdik.

Kıbrıslı Türk dostlarla buluştuk, sohbet ettik.

Benim birkaç günlük Kıbrıs seyahatinden çıkardığım sonuç şu oldu:

Edê Besê, yani artık yeter Türkiye diyor insanlar.

Dolayısıyla Türkiye, Kıbrıslıları anavatandan gelen paraları tüketen ama bir işe yaramayan nankörler topluluğu olarak görmekten vazgeçmeli.

Medya Kıbrıs'a geleneksel politikaların tahkim edilmesi ve korunması açısından baktı.

Oysa medyanın Kıbrıs algısı da değişmek zorunda. Önce Kıbrıs'ta gerçekten ne olup bittiğini insanlara anlatmak ve yeni bir algı oluşturmak gerekiyor. Medyanın, başından beri Kıbrıs sorununda ortaya koyduğu 'performans' hiçbir işe yaramadı, sorunun kangrenleşmesine hizmet etti sadece.

Kürt sorunundaki çarpık medya algısı neyse, Kıbrıs sorununda da aynı.

Kıbrıs'ta veya Türkiye'de bu algıyı masaya yatırmanın zamanıdır artık.

Türkiye Kıbrıs'a ne verdi, ne istiyor, açıkça konuşulmadan ada halkının kendi siyasi ve kültürel kimliğini inşa etmesi mümkün değil.

Birtakım tarikatlerin faaliyetleri söz konusu. Ama bu tarikatlar taraftar bulabilmiş değil.

Şeyh Nazım Kıbrısı'nın dünyanın çeşitli yerlerinde müritleri var, ama Kıbrıs'ta çok etkin değil. Bunun önemli bir sebebinin, Kıbrıslı Türkler'in, Alevi kültürüne ve dini inancına çok yakın olmaları.

Bugüne kadar sağlıklı bir nüfus sayımı yapılamamış Kıbrıs'ta.

Çok farklı rakamlar veriliyor. Bugün için tahminler 700 bin civarınd insanın Kıbrısta yaşamakta olduğu yönünde..Bu rakam içinde Kıbrıslı diyebileceğiniz insanların sayısı giderek azalıyor.

İngiltere'de yaşayan Kıbrıslıların sayısı bile, adadaki gerçek Kıbrıslıların sayısından fazla.

Alpay Durduran , TKP (Toplumcu Kurtuluş Partisi'nin 1976-1983 yılları Arasında, genel başkanlığını yapmış önemli bir siyasetçi.

'Kıbrıslılık derken akla gelen ilk şey mutsuzluktur diyor. Geleceğe güven yok Kıbrıs'ta, kimse gelecekte ne olacağını bilmiyor ve bu yüzden insanlar çok mutsuz..'

Alpay Beyin partisi 1981'de seçimleri kazanıyor. Ama parti sol fikirleri savunuyor gerekçesiyle, Kenan Evren seçim sonuçlarına rağmen, Alper Bey'e başbakan olması için vize vermiyor.

1974'ten beri Türkiye'den gelen mali kaynaklarla bir takım yatırımlar yapılmış, ama bu yatırımların Kıbrıs halkına faydası olmuş mu, o belli değil işte.

Sulama amaçlı 16 gölet yapılmış, ama bu göletlerin sadece ikisinden istifade edilebiliyor.

Buna karşılık, zamanla, Kıbrıs'ın yerel üretim kapasitesi sıfır noktasına gelmiş durumda. Mobilya, ayakkabı, tekstil üretimi bitmiş..

Türkiye'nin Kıbrıs politikası özetle 'parayı biz veriyoruz, o halde, düdüğü öttürmek de hakkımız'' şeklinde özetlenebilir.

Derin devletin Kıbrıs faaliyetleri henüz sayfası açılmamış kalın bir kitap olarak okunmayı bekliyor. Alpay Durduran, Kıbrıs'taki derin devlet eylemlerinden epey çekmiş biri.

1989'da evinin önünde bomba patlatmışlar. 1992'de arabasının altına koymuşlar bombaları. 1993'te ise parti binasına 23 el ateş edilmiş, yetmemiş parti merkezi bu kez 94'te kundaklanmış..

Vatandaşlık hakkı elde etmek hem çok zor hem çok kolay.

Hasan Yağız Nusaybin'li, 17 yıl önce Kıbrıs'a yerleşmiş. Ama hala vatandaş değil.

Oysa Kıbrıs'ta önemli bir turizm yatırımına imza atan Murat Bozoğlu'nun vatandaşlığa kabul edildiği söyleniyor.

Bozoğlu grubu bu dev proje için 220 milyon dolar harcamış. Bu sene yılın turizmcisi seçilen Murat Bozoğlu, bu yatırımla Avrupalı ve İsraili kumarcuları Las Vegas kumarhanelerine gitmekten caydırmayı amaçlamış.

En önemli sorun ambargo nedeniyle uçak inişlerine izin olmaması.

Otel Crator'a Avrupa'dan gelenler Rum tarafını kullanacaklar ve oradan de otelin bulunduğu Girne'ye kara yoluyla ulaşacaklar.

Crator Premium gerçekten büyük bir proje ve önemli bir yatırım. Biz şöyle bir girip çıktık. Neyse ki ziyaret için para ödemeniz gerekmiyor. Çok çalışanı var otelin, bir koşturmaca içindeydiler. Crator, yaz boyunca Türkiye'den ve başka ülkelerden 30 sanatçıyı ağırlamaya hazırlanıyor çünkü.

Dönüş için Ercan havaalanına Serdar'ın arabasıyla gittik. Arabada Lavkê Metini çalışıyordu.

Lavkê Metin'i içinde erotik sözler de geçen klasik bir stran..

Kürt gençlerinin binlercesi şimdi Kıbrıs'ta okuyorlar. Arabalarında Kürtçe müzik çalıyor, gördüğüm kadarıyla da kendi aralarında Kürtçe konuşmaya özen gösteriyorlar.

Üniversite'de bana öyle sorular sordular ki, soruları fırsat bildim içimi onlara bir güzel döktüm. Gayet sansürsüz..

Çünkü çok samimi ve çok candandılar..

Onlara her baktığımda içim burkulmadı değil. Şöyle geçti aklımdan, dağda yedi bin gerillası olan bir halkın sadece Kıbrıs'ta 16 bin genci okuyor.

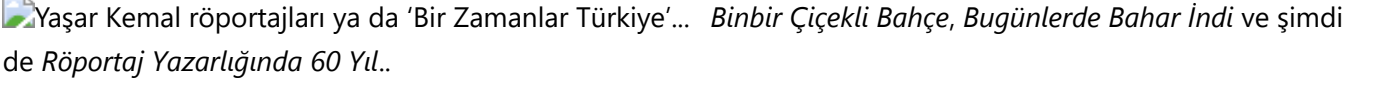
Dağdakilerin günahı ne, niye burada değiller artık, yoksa bunun zamanı değil mi hala diye iflah kesen bir soru dolanıp durdu kafamın içinde..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yaşar Kemal röportajları ya da 'Bir Zamanlar Türkiye'...

Orhan Miroğlu 26.05.2011

 Yaşar Kemal röportajları ya da 'Bir Zamanlar Türkiye'... *Binbir Çiçekli Bahçe*, *Bugünlerde Bahar İndi* ve şimdi de *Röportaj Yazarlığında 60 Yıl*..

Yaşar Kemal'in romanlarında okuduğumuz dünyayı tamamlayan biri şiir, bu üç kitabın yayımlanması, Yaşar Kemal'i sadece, her biri birer şaheser olan romanlarından tanıyan yeni kuşaklar için büyük bir kazanım.

Büyük ustanın şiirlerini biraraya getiren *Bugünlerde Bahar İndi*'nin eski baskısı yok, çünkü yazdığı şiirlerin kitap haline gelmesi bir ilk. Dolayısıyla, yaş, kuşak fark etmez bu şiir kitabı hepimiz için yepyeni sayılır

Gazetecilik ve röportaj yazarlığından, o büyük romanlara ve zengin edebiyata uzanan hayat öyküsü ancak bu kitaplar okunarak öğrenilebilir.

Meraklısına tabii diyeceğim, ama bu merakın yüzyıllar boyunca devam edeceğine de hiç kuşum yok.

Binbir Çiçekli Bahçe, Yaşar Kemal Ağabey'in, 'Türkiye Barışını Arıyor' konferansında yaptığı açış konuşmasının metniyle başlıyor, sonra da onun Türkiye'nin geleceği üstüne ifade ettiği düşüncelere kadar uzanıyor. Mehmet Uzun, Orhan Kemal gibi onun bir zamanlar arkadaşı, dostu olmuş değerli yazarlar bu kitapta yer alıyor. Son bölümde, dokuz yaşındaki Helin Zeynep Miser'in Yaşar Kemal söyleşisi ise hakikaten hoş ve güzel bir sürpriz..

Yaşar Kemal Ağabey, ***Röportaj Yazarlığında 60 Yıl*** adıyla Yapı Kredi'den çıkan yeni kitabında Sair Faik'le bir karşılaşmasını anlatıyor.

Yazıya bu karşılaşmayla devam etmek en iyisi:

"Bir gün aklımda kaldığına göre bir pırıl pırıl cam gibi parlayan sonbahar sabahıydı, ona Kadıköy İskelesi'nin kanepelerinde rastladım.

'Ne var ne yok Sait' dedim, 'Hikâye yazıyor musun?'

'Yok' dedi, 'Yaşıyorum.'

Hüzünlü, ılık, insan sevgisi dolu hikâyelerini Sait yazmaz, yaşar.."

İşte Sait Faik hakkındaki bu yargısı, bizzat kendisi için de geçerlidir.

Yaşar Kemal de böyledir. Sait Faik'ten bir farkı yoktur bu anlamda. Röportaj yapmaz, röportaja davet ettiği insanların dünyalarına girip çıkar, onlardan biri gibi olmaya çalışır, adını değiştirmeyi bile göze alır ve bize anlatmak istediği insanlarla kurduğu empatiyi, röportajın yazıldığı o anlarda en yüksek düzeylere taşımayı başarır.

Kitapta yer alan birbirinden güzel röportajların her biri ayrı ayrı ve defalarca okunmayı hak ediyor.

!Kaçakçılar Arasında 25 Gün! roman tadında bir edebiyat metni sanki..

Fazla söz ne hacet, Yaşar Kemal için röportaj zaten edebiyatın ta kendisidir.

Bu röportajda sınırlar aşılr, kurulan tuzaklara düşmemek için akla hayale gelmez usuller denenir. Sınır boylarında durdurulmak istenen kaçakçılarla beraberdir Yaşar Kemal. Hatta onlardan biridir. Kaçakçı gruplarına ateş açılır arada bir, kurşunlar Yaşar Kemal'in kulaklarının dibinde vızıldayıp durmaktadır.

Bu hikâyeden önce kitapta bir Diyarbakır röportajı var ki, sözünü etmemek olmaz.

"Akrepler şehri, gül şehri, karpuz şehri Diyarbakır"ı Yaşar Kemal'in 60 yıl önce yaptığı röportajdan okumak bambaşka bir duygu veriyor insana:

"İnsan birden irkiliveriyor. Atom bombası bu şehre düşmüş sanki. Yer yer taş yığınları, harabeler. Diyarbakır pas tutmuş. Diyarbakır eski, çok eski bir demir kadar paslı. İlk bakışta böyle ya, insan aldaniyor. Sonra yavaş yavaş ayılıp ısınıyor Diyarbakır'a, anlıyor ki, iş böyle değil..

Bu şehir kılıf içinde. Bu şehir kendisini öyle gizlemiş ki, tadına varabilmek, onu sevebilmek için, emek istiyor, terlemek istiyor."

Röportajların hangi birini seçip de anlatmalı biraz, bilmiyorum gerçekten, 'Mağara İnsanları' enfes bir şey, bu röportajla devam edeyim en iyisi.

At sırtında gezilen dağlar, köyler.. Dedeleri ve babalarından sonra kendileri de mağarada yaşayan insanları anlatıyor Yaşar Ağabey. Van'ın dağlarında at sırtında çıkılan yolculukların sonunda nihayet o köylere ulaşılır. Mağarada yaşayan insanların ne hükümete ne de hükümetlere yazılan istidalara bir güveni kalmıştır.

Bu yüzden de at sırtında ta buralara gelmiş gazetecinin yaptığı iş bir şeye yarayacak mı, mağara insanları, bütün bunlardan doğrusu pek emin değiller..

Gökyüzüne yakın kartal yuvalarının eteklerinde yer alan mağaralarda yaşayan bu insanlar pek de haksız sayılmazlar hani. Hükümetler gelip geçmiş, ama onların hayatlarında hiçbir şey değişmemiştir.

Dolayısıyla bir gazeteci yazacak da, hükümet bu yazılanları umursayacak.. buna akılları yatmamıştır pek..

Ama röportajı okuyacak olan için gerçek bambaşkadır. Röportajda birkaç kelimeyle anlatılan o mağara insanları, akıllarda kalır dururlar. Çünkü Yaşar Kemal'in o insanları gözlerken ve anlatırken, bize hatırlattığı her şey unutulmazdır, ve bizi insana saygıya davet eder.

'Gece' romanlarında olduğu gibi, söyleşilerinde de önemlidir Yaşar Kemal'in.

Her gece aynı yeri gezmez bu yüzden.

'Bir Bulut Kaynıyor' adını taşıyan röportajında Sivaslı işçilerin arasına girer. Ama öncesinde bize geceyi anlatır. Yeni başlayan bir hikâyenin ince kıvrımlarında dolaştırır durur bizi, röportaj ise sonraya kalır:

"Gecede, bulut, renk, ses, çiçek, gök her şey başkadır. Adı olmasa da geceler gecedir. Gece diye bir şey yok. Olmasa bile dünyamızı başkalaştırmıyor mu, adı gecedir. Gecelere ad bulmalıyız... Hiç gece kelebekler uçuşurken gördünüz mü? Ay ışığında büyüyor, inceliyor, saydam gölgeler oluyorlar. Bir büyümlü renksiz, uçuşan kayan gölgeler.. İnsanı kendi büyümlüne sarıp alıp götürüyorlar.."

Ara Güler'in fotoğraflarıyla süslenmiş bu röportajlar kitabı bize çok şey anlatıyor.. Tek kelimeyle söyleyecek olursak –Cannes'da ödöl alan filmin adını hatırlayarak- belki **Bir Zamanlar Türkiye** demem gerekecek bu son Yaşar Kemal kitabı için..

Bir Zamanlar Türkiye'nin fotoğraf sanatçısı ise Ara Güler..

Ara Güler'in, kitabı süsleyen doyumsuz güzellikteki fotoğraflarını anlatmak ise bir başka yazının konusu..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

27 Mayıs'ta ne oldu

Orhan Miroğlu 30.05.2011

27 Mayıs 1960'ta yedi yaşındaydım. Askerler darbe yaptı diye sevinmiş ya da üzülmüş müydüm acaba, doğrusu hatırlamıyorum. Politikada az çok nüfuslu bir aileden geliyordum ve aşiretimiz büyük dedelerimizin adıyla anılan bir siyasi bölünme içindeydi.

İsa ve Xalil dedelerimiz.

İnsanlar İsa Begiler ve Halilbegiler-yani İsa ve Halil taraftarları- olarak ikiye bölünmüştü. Çocukluk yıllarımda, Babam ve amcam Xalil Bey, bu geleneksel siyasi rekabetin ve iç bölünmenin liderleri konumundaydı.

Biz koyu CHP'liydik. CHP, asker, kaymakam, vali, kısacası devlet demekti.

CHP'li olmak, -asker-sivil- devlet bürokrasisiyle sıkı temas içinde olmayı gerektiriyordu. Adımı, aileden gelen bu sıkı temasa borçluyum. Babam adı Orhan olan bir yüzbaşıyı tanımış ve hem yüzbaşıyı hem adını sevmişti.

Yoksa Şeyhmus, Xalef gibi adlar varken, Orhan adı o yıllarda kimin aklına gelebilirdi ki..

Babamın 'iyi bir adamdı' dediği bu yüzbaşının ismi Orhan değil İsmet olsa, benim ismim de İsmet olurdu.

Neyse konuyu dağıtmayalım.

Amcam Halil Begler, DP'yi destekliyorlardı. 27 Mayıs'ta darbe olunca, Xalil Bey ve oğlu Sait'i alıp götürdüler..

Bütün köylerde önde gelen DP'lilerin listeleri hazırlanıyor ve bu listeler, gereği yapılıns diye, ilgili makamlara veriliyordu. Listelerde eklemelerçıkarmalar yapma tasarrufu tamamen köydeki CHP'lilerin insafına kalmıştı.

27 Mayıs'ta Midyat ve köylerinde DP'lilerin tümünü topladılar. Ama köye asker geldiğini hatırlamıyorum. Galiba muhtarlar listelerde adı olanları köyde ilan ediyor ve insanlar kendiliklerinden gidip askeri makamlara teslim oluyorlardı.

27 Mayıs'ta Kürtler ne yaşadı fazla bilinmiyor. Doğrusu bu konuda hala da kayda değer bir merak olduğu kanısında değilim. Oysa Sivas Toplama Kampı üzerine sayısız akademik araştırma yapılabilir ki bugün de, konu çok bakir bir alan olarak duruyor.

Kürt aydınları, darbeden sonra yaşanan adaletsizliklerin ve zulmün, siyasi sebepleri ve sonuçları üzerinde pek durmadılar.

Yeni bir Kürt siyasi kimliğinin inşası için geliştirilen teorilerin, görüşlerin yöneldiği alan; cumhuriyete karşı girilen isyanlar ve yenilgilerle sınırlı kaldı.

Derken, Sol literatürle tanışmaya başlayınca, Kürt aydınlarının eli, kalem tutmaya başladı.

Eli kalem tutan bu aydınlarımız, 27 Mayıs'ta gerçekleşen tutuklamaları, nihayetinde ulusal bir başkaldırının sonucu olarak görmüyorlardı.

Dolayısıyla aydınlarımız, sosyalist sistemin sorunlarına, ayrı mı beraber mi örgütlenelim mevzuuna ve Leninist Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkına gömülünce, bu toplumsal hafıza mevzuları olduğu gibi ve anlaşılmadan kaldı.

Eli kalem tutan solcu aydınların, Sivas toplama kampına getirilen ağa ve şeyhleri yazacak istekleri de zamanları da maalesef olmadı.

Bu bir yana, 27 Mayıs gençlik yıllarımızda, darbe filan değil, basbayağı devrim olarak görülüyordu.

27 Mayıs askeri darbesi üstüne tartışmalar yapardık, sosyalist devrime giden yolu yeterince açamadı bu devrimciler diye düşünür ve devrimi tam da tamamlayacakken idam edilen Talat Aydemir ve arkadaşlarına neredeyse Che'nin Bolivya'da öldürülmesine üzüldüğümüz kadar üzüldük.

Aydemir'in sahip olduğu kahramanlık ve cesaret üstüne söylenenlerin haddi hesabı yoktu. Böyle cesaret, böyle kahramanlık doğal olarak ancak bir devrimcide olabilir diye düşünürdük.

Mustafa Kemal'in son mehdi olduğuna ve soyunda Kürtlük bulunduğu dair kurtuluş savaşında ortada dolaşan söylentileri hatırlatan bir biçimde Cemal Gürsel'in Kürtlüğünden de sık sık dem vurulurdu.

Hatıralarımın içinde yer aldığı bu dönem, 12 Mart'a giden sürece tekabül ediyor, yani 27 Mayıs darbesinin üstünden bir on yıl kadar geçmiş.

'Devrimci askerler' bir devrim daha yapmayı planlamakla meşgulken, bizler daha ilk devrimi tartışıp duruyor, ve bu devrimin 1960'ta yarım bırakılmasına cidden üzülp duruyorduk.

Yassıada'daki yargılamalar, bir başbakan ve iki bakanın asılması konu bile edilmiyordu.

Tarihin bu gizlenen tarafı, Cemil Koçak hocamızın sözleriyle ifade edersek, insanların hafızalarından itinayla silinmişti.

Durum, sosyalist bir Kürdistan hayaliyle siyasete ilgi duymaya başlayan yirmili yaşlardaki Kürt gençleri arasında böyleyse, 27 Mayıs'tan sonra Türkiye'de ne oldu sorusuna varın siz cevap arayın ve 27 Mayıs sisteminin yol açtığı vahameti siz hesaplayın.

Sonra 12 Mart geldi. 'Sol darbe' filan derken, Kürt demokratlarının tümünü -sayıları iki koğuşturacak kadardı- Diyarbakır'a topladılar.

Yargılamalar başladı.

27 Mayıs'ta Menderes ve arkadaşlarını asanlar bu sefer de, Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan'ı astılar. Diyarbakır Ziya Gökalp lisesinde öğrenciydim. Öğretmenimiz de saygılı davrandı ve o sabah ders yapılmadı sınıfta.

Sabaha karşı asılan üç devrimci için yas tuttuk ve ağladık. O gün bugün Deniz, Yusuf ve Hüseyin herhangi bir film karesinde gözüme iliştiklerinde, ya da onları anlatan birini dinlediğimde ağlarım.

Ama İmralı'da asılan Adnan Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan'a bu yıla kadar hiç ağlamadım.

27 Mayıs gecesi TRT'nin Yassıada'dan yaptığı programı seyredince içim burkuldu, asılanların beyazlar içindeki bedenleri bütün gece gözlerimin önünden gitmedi.

27 Mayıs söz konusu olduğunda, belleğimin aslında nasıl bomboş, hafızamın silinmiş ve gerçeğe kapalı olduğunun farkına vardım ve hayıflandım.

Adnan Menderes, Fatih Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan için ilk kez bu yıl ve 27 Mayıs gecesi gözyaşı döktüm.

Celal Bayar'ın o mahkeme salonunda gösterdiği cesaretin, vakur duruşun bugün askeri vesayetin sona ermesi ve gerçek bir demokrasinin kurulması için yola çıkanların, en kıymetli mirası olduğuna bir kez daha inandım.

Darbelerle malul demokrasi tarihimizin bir kenarında Celal Bayar bir kenarında da İsmet İnönü durur.

DP geleneği güçlendi, ama İnönü'nün temsil ettiği siyasi mirası sürdüren CHP, bir eliyle topluma tutunmaya çalışırken, bir eli de Ergenekon'da, kötü senaryoların 'ihtimallerini' ve sonuçlarını bekliyor.

Ve CHP'nin durduğu yeri en iyi anlatan kelime tartışmasız, 'ironi'dir.

Özellikle Kürt sorunu söz konusu olduğunda tabii.

İsmet Paşa'nın CHP'sinde, Güneydoğu'daki illerde parti başkanı aynı zamanda valilik ve kaymakamlık yapıyordu. DP kurulunca bu düzen değişti. İsmet İnönü Celal Bayar'dan DP'nin kuruluş aşamasında ufak bir ricada bulunmuş ve DP'nin mümkünse, Güneydoğu'da teşkilat açmamasını istemişti. Celal Bayar, 'ama Paşam Türkiye'nin her yerinde kurulan bir partiyi burada açmazsak, o insanlar kendilerini dışlanmış hissetmezler mi' mealinde sözler sarf etmiş ve Paşa'nın ricasını kibarca ret etmişti.

Şu ironiye bakın ki, yarım asır sonra, İsmet Paşa'nın partisi, onlara bir parti tabelasını bile çok gördüğü insanların yani Kürtlerin desteğiyle Hakkari'de, şurada burada varlığını ispata çalışıyor.

Eh, boşuna dememişler tabii, tarih ironiyle doludur diye..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Faili meçhuller ve bilgi kirliliği

Orhan Miroğlu 02.06.2011

Cinayetin işlendiği ilk gecedan başlayarak, **Musa Anter cinayetini devlet, PKK'nin gerçekleştirdiğini ileri sürdü.**

Buna göre, Anter ona kesilen 'vergiyi' ödememiş ve bu yüzden İstanbul'a taşınmasına rağmen, öldürülmekten kurtulamamıştı..

O zamandan bugüne sayısız senaryo yazıldı.

Murat İpek ve Murat Demir isimli samimi itirafçılar kamuoyunu 1995 yılında bayağı meşgul ettiler. Sonra savcıların karşısına çıktıklarında, söylediklerini inkâr ettiler.

Üç yıl önce konuyla ilgili olarak ifademe yeniden başvuruldu.

Soruşturmayı yürütenler, Apê Musa'nın PKK-JİTEM işbirliği sonucunda öldürüldüğüne inanıyor ve bunu kanıtlayacak delilleri bulup çıkarmaya gayret ediyorlardı.

Anter'in, ERNK'ye vergi ödemediği için öldürüldüğü fikri, tek başına bir işe yaramadığı için bu fikri destekleyecek başka delillerin ortaya çıkması üstüne bir soruşturma yürütülüyor izlenimini edindim..

Nihayetinde çeşitli spekülasyonların sonucunda iş, Kürt siyaseti içinde Anter'in rakip olarak görüldüğü ve hareketi bölmeye çalıştığı için öldürüldüğü iddialarına kadar geldi.

PKK'nin iç infazlar ve siyasi nedenlerle işlediği cinayetler düşünüldüğünde, bu türden iddiaların tedavülde kalmasını sağlamanın çok zor olmadığı görülür.

Nitekim bugün de, eski-yeni iddialar yeniden gündeme taşınmış bulunuyor.

19 yıl geçti aradan ve binlerce PKK'li sorgulandı, bir kısmı samimi itiraflarda bulundu, ama Musa Anter cinayeti hakkında Abdulkadir Aygan'ın anlattıkları dönüm noktası oldu.

Sadece Anter cinayeti değil, birçok cinayetin aydınlatılmasında Aygan çok önemli bilgiler verdi.

Aygan'ın anlatımları gerçekte bu cinayetin bir JİTEM operasyonu olarak başladığını ve öyle de bittiğini gösteriyor.

Sözü **Haşim Söylemez**'in **Aksiyon** için yaptığı habere getireceğim.

Haber Ercan Gün'ün yazdığı kitaba dayandırılarak yapılmış.

Aygan'ın anlatımlarını tamamen boşa çıkaran bir muhtevası var ki, bana hiçbir şekilde inandırıcı gelmedi.

Haşim Söylemez'in haberini, bu cinayet hakkında bildiklerimizin tümünü boşa çıkarmayı ve meseleyi bambaşka bir mecraya taşımayı amaçlayan bir haber olarak gördüm ve üzüldüm.

Musa Anter'in öldürülmesinde kimin suçu varsa, kim kiminle işbirliği yapmışsa, tabii ki ortaya çıkarılmalı.

Ama bu haberi okuduğunuzda, insanların bilgisizliğinden yararlanarak kotarılmış, senaryosunu kimin çizdiği belli olmayan bilgi kirliliğinden başka bir şey bulamıyorsunuz.

İddiaların gerçek olduğunu düşündürecek ne bir kanıt ne bir belge var ortada.

Öcalan-Anter büyük bir siyasi çekişme ve rekabet içinde gösteriliyor. Buna nasıl inanabiliriz? Yaşadığını yaşamış, hatıralarını yazmakla meşgul bir insan nasıl olacak da Öcalan'a rakip bir siyasi çalışma yürütecekti.. Hem de o yıllarda..

Anter'in PKK'yle barışmak için Diyarbakır Belediyesi'nin teklifini kabul ettiği söyleniyor ki bu da yanlış. O zamanın belediyesini Kürtler yönetmiyor ki.. Tersine Başkan Atalay'ın Belediye yönetiminden PKK hiç de memnun değildi ve arada sorunlar yaşıyordu.

“Anter’in arabasına yolda Alaattin Kanat dâhil oldu” deniyor.. Büyük bir yalan bu. Murat İpek ve Murat Demir’in 1995 yılında uydurduğu senaryoya dayanıyor. O araca yolda kimse dâhil olmadı. Aracın şoförü de ben de yaşıyoruz. Hiçbir zaman böyle bir şey söylemiş değiliz.

Murat İpek ve Murat Demir, 1995 yılında medyaya çıktılar ve birçok olay hakkında birtakım açıklamalarda bulundular. Musa Anter cinayetiyle ilgili anlattıklarının gerçekte bir alakası yoktu. *Tempo* dergisinin muhabirleri benimle de görüştüler. Bu iki itirafçının söyledikleri doğru mu diye? Doğru olmadığını söyledim. Sonra da her iki Murat savcılığın karşısına çıktıklarında, her şeyi inkâr ettiler. Medyada çıkan haberlerin doğru olmadığını beyan ettiler.

Anter cinayeti konusunda hâlâ bu anlatımlara dayanarak haber yapmak, kitap yazmak anlaşılabilir bir şey değil.

Bu cinayetin karanlıkta kalan yanları yok mu, elbette var..

Ama bu karanlıkları aydınlatmak için, Aygan’ın verdiği bilgilerin inkârı neden gerekli olsun ki?

O geceyi yaşamış, o gece kim nerede kiminle beraberdi, saha krokisine varıncaya kadar anlatmış olan Aygan’ı boşa çıkarınca, bu cinayet aydınlanacak mı sanıyorsunuz?

Aksiyon’un haberi şunu göstermeye çalışıyor: Musa Anter, PKK’nin kararıyla öldürüldü ve JİTEM’le işbirliği yapıldı.. Olayın ortaya konulan hikâyesi ve kurgu tamamen buna dayalı..

JİTEM, sadece yardım etmiş, ama karar PKK’nin. Buna inanmamız için hiçbir sebep yok.

Ama belli ki, devletin içinde bir merkez bu hikâyeye inanmamızı istiyor.

Oysa **Anter cinayetinde somut olarak yapılması gerekenlerin hiç biri yapılmıyor. Soruşturma dosyası bugün zaman aşımı tehlikesiyle karşı karşıya..**

- Ali Ozansoy ve farklı bir kimlikle yaşadığı söylenen Mustafa Deniz neredeler?
- Almanya’da öldürülen Hogır (Cemil Işık) dosyası araştırıldı mı?
- Alman makamlarıyla bu konuda herhangi bir temas, bir bilgi alışverişi var mı?
- Yeşil’in –Mahmut Yıldırım- MİT’e verdiği ifade neden dava dosyasına gelmiyor?
- Bu ifadede adı geçen ‘kafa adam’ kimdir, MİT bütün hayatı boyunca izlediği Musa Anter hakkında ne gibi raporlar tutmuş?
- Bu kadar insanın ortaklaşarak planladığı bir cinayetin işlenmesine MİT neden bugüne kadar seyirci kaldı, MİT elindeki istihbarat raporlarını neden paylaşmaya yanaşmıyor?

Soruları çoğaltabiliriz ve gazeteci olarak da konuyu eldeki verilerle takip edebilir, gündemde kalmasını sağlayabiliriz..

Ama bunu yaparken bilgi kirliliği yaratmaktan kaçınmak lazım.

Bana öyle geliyor ki, faili meçhul cinayetler hakkında olur olmaz yapılan haberler, gerçeği aydınlatmak yerine, gerçeğin üstünü biraz daha örtmekten başka bir şeye yaramıyor..

Bundan kaçınmalıyız. Çünkü vahşice öldürülen insanlara karşı sorumluluğumuz, her şeyden önce bir vicdan meselesidir..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mardin, Diyarbakır ve de facto Özerklik

Orhan Miroğlu 06.06.2011

Biri Mardin biri de Diyarbakır olmak üzere Kürtler'in beynelmilel iki şehri var.

Durun bir dakika, ya Araplar, Süryaniler, Ermeniler, Artuklular filan deyip itiraz etmeyin hemen..

Bilmez değilim tabi, Mardin'in etnik-dini tarihsel mirası çok farklı bir yerde duruyor. Süryaniler, Ermeniler, Araplar, Türkler ve başka halkların temsil ettiği medeniyetler yüzyıllar boyunca bu şehirlere hâkim oldular.

Diyarbakır'ın da sosyal-siyasal ve kültürel tarihi Mardin'den farklı değildir aslında.

Ama bugün itibariyle Diyarbakır'ın bu kadim mirasını yaratan o halklardan geriye pek kimse kalmamışken, Mardin'de durum farklıdır ve bu şehirde hala yaşamaya devam eden Araplar, Süryaniler, asimile olmuş Çeçenler nüfusun önemli bir kısmını oluşturmaya devam ediyorlar.

Dolayısıyla Mardin, demografik olarak, Diyarbakır kadar 'Kürt' değil..

Mardin 1990'lı yıllardan beri UNESCO'nun uluslar arası kent statüsünde hak ettiği yeri almak için çaba gösteriyor. Bu çabalar karşılığını bulmadı maalesef.

Şehrin, Kudüs, Venedik gibi uluslar arası kent statüsü elde etmesi için bir takım çalışmalar yürüten UNESCO heyetleri, sivillerden oluşmuş şehir meclisleri toplantılarında, karşılarında omuzu kalabalık apoletlileri bulunca olup bitenlere anlam veremiyor ve şehir hakkında olumlu raporlar yazamadan çekip gidiyorlardı.

Yani, Mardin halkı değil, ama şehri yönetenler Mardin'in UNESCO öncülüğünde uluslar arası bir tarih ve kültür merkezi olarak tanınmasını pek istemediler..

Gelip giden heyetlere, mevcut halden memnuniyet ifade ettiler ve bu memnuniyeti, hiç de kibarca olmayan usullerle ortaya koydular. Doğrusu işin o yanıla ilgili yaşanmış epey hikâye var, ama şimdilik bir kenarda dursun, hiç girmeyelim bu mevzuya.

Her şeye rağmen uluslar arası kent statüsünün sözü bile yetti Mardin'e..Eski Mardin evleri çok kıymetlendi. Bir kısmı onarıldı butik oteller, restoranlar yapıldı. Bir kısmı, maalesef eski sahipleri olan Ermeni ve Süryani ailelerin adları unutulurak müze haline getirildi.

Hedefe ulaşmak için kat edilmesi gereken epey yol var daha. Şehir merkezinin eski yapılaşmadan kurtarılması için yanılmıyorsam 150-200 milyon dolar arasında paraya ihtiyaç var. Proje vaatlerinin ortada dolaşıp durduğu bu seçim öncesinde, kimse Mardinlilere dönüp de bu konuda herhangi bir söz vermiş değil. Mardinliler diyorum, ama aslında böyle bir söz bütün Türkiye'ye verilmiş bir söz olacaktı.

Mardin'in Kudüs ve Venedik gibi uluslar arası bir kimlik edinmesi Türkiye'nin tarihi mirasına duyulan saygınlığa ve öneme katkı sunar çünkü.

Gelelim Diyarbakır'a..

Diyarbakır, bu süreç içinde dünyada bir eşi daha olmayan surlarıyla ve tarih mirasıyla değil, politik kimliğiyle ve Kürt siyasetinin merkezi olmasıyla gündemdedi.

AB yolu Diyarbakır'dan geçiyordu..

Ama olmadı, AB'nin yolu Diyarbakır'dan geçemedi

Diyarbakır'ın yolu ölüm ve zulümle anılır oldu.

Mardin, bugün de, başta BM'in UNESCO'su olmak üzere, şehirlerin, tarihi mirasıyla ilgili olan kurumların gündeminde. Bu seçimde de, bu gündemi harekete geçirecek sıcak ve samimi sözü olmadı siyaset erbabının.

Mardin'e 'kültür sözü' veremeyenler, Kürt siyasi kimliğinin merkezi olan Diyarbakır'a 'siyaset sözü' vermekten kaçındılar.

Kimse bulunduğu yerden bir adım geri atmadı. Kürt siyaseti ise tam tersine, bulunduğu yerden bir adım daha ileri atmaya hazırlanıyor. De facto özerklik ilanıdır bu.

Oysa, ne devlet, ne hükümet ne de Türk halkı böyle bir talebe hazır değil.

Hazır olmasının yolu nereden geçiyor, bu talep zaman içinde ayrılmayı ve coğrafya temelinde bir çözümü gündeme getirir mi, bunlar ayrı bir yazı konusu, ama PKK-BDP hattı, zamanın doğru zaman olduğuna inanıyor.

Türkiye'deki siyasi sürecin olgunluğuna ve şartlara bakılmaksızın, Diyarbakır'ın merkezinde olduğu yeni bir statü talep etmek elbette Kürt sorununda her şeyin yeniden düşünülmesini beraberinde getirecek ve siyasi sonuçları, kısa sürede Türkiye'nin Kürt sorununu uluslararası bir sorun halin getirmeye yetecektir.

'Biz bize hayran biz bize kurban' vaziyetinden çıkmak, hayra alamet olur mu, çok şüphelidir. Şüpheli çünkü, Kürt sorununu gerçekten de çözmeye hevesli, çözmek isteyenlere yardım etmeye hazır, herhangi bir uluslar arası güç ve merkez olduğuna inanmamız için hiçbir sebep yok..

Türkiye'nin Kürtlerle barışı, uluslar arası güçlerin görmeye devam ettiği bir kabustur hala..

Eğer 30 yıldır süren bu kanlı iç çatışma etnik bir boğazlaşmaya dönüşmemişse, bunun belki de önemli sebeplerinden biri, savaşan tarafların meseleyi hep 'kendi meselemiz' olarak göstermiş olmaları ve çözüme dair umudu canlı tutmayı başarmış olmalarıdır.

Eğer Türkiye'nin Kürt sorunu, çatışma yıllarında, uluslar arası kurumlarda çok değil beş yıl dahi dünyanın önemli gündem maddesi olarak kalabilseydi, taraflar Kıbrıs, Kosova, Filistin meselelerinde olduğu gibi 'uluslararası bir çözüm planına' davet edilseydi ve bu anlamda Türkiye'ye yabancı bir müdahale olduğu fikrine Türk halkı tamamen inanmış olsaydı, iki halk beraber yaşayamaz hale gelir, Türk milliyetçilerinin sokaklara çıkmasını kimse engelleyemezdi..

Şimdi bu kritik aşamada, Kürt siyasetinin önemli dinamiklerini elinde bulunduran kesimi, 'sizin demokrasiniz, anayasamız bizi kucaklamaya yetmiyor' deyip, çekip gitmeye hazırlanıyor..

Kendi kendini yönetme hakkı, elbette temel haklardan biridir. Ama bu hakkın kullanılacağı yer Türkiye gibi, derin tarihsel travmaların olduğu bir yerse, ben yaparım olur demek, ayrılmayı da göze almak demektir. Kansı olacaksa amenna, bu ızdırap bitsin diyeceğim ama öyle olmayacağının herkes farkında..

Özerklik Türkiye'nin siyasi sistemi içine girebilir. Yeni anayasa bu konuya yer verebilir.

Ama Kürtlere özel bir statü olarak değil, Türkiye'de desantralizasyon ilkesi olarak benimsenebilir. Anayasa oluşum sürecinde, Türkiye Cumhuriyetinin yurttaşları, bu konuyu siyasi partilere rağmen, aydınların öncülüğünde ve daha objektif ve bağımsız usullerle tartışabilirler. Ama kuşkusuz şiddetin ve silahın gölgesinde değil..

Tek taraflı de facto özerklik ve Türkiye siyaseti bir arada olamaz.

De facto özerklik, Kürt siyasi hayatında bir milat olur ve Diyarbakır merkezli bir siyaset, Kürt siyasetinin Türkiye'ye dönük yüzünü, meclisteki varlığını çok geçmeden anlamsız ve gereksiz hale getirir..

Gerisi Türkiye için Oslo ve Camp David süreçlerine benzer süreçleri akla getirir ki, asıl felaket kanımca bu olur. Unutmayalım ki, Filistin meselesi daha beter olduysa bunun sebebi bu iki müzakere sürecidir..

Temenni edelim ki, Öcalan'la seçimlerden önce görüşecek olan heyet ve Öcalan'ın kendisi de bu gerçeğin farkında olsun..

Mardin'in kültürel manada, uluslararasılaşmasına evet ama Diyarbakır'ın siyasi manada uluslararasılaşmasına hayır diyorum..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bahçeli'nin ziyareti: Çaktırmadan sevmek!

Orhan Miroğlu 09.06.2011

Meşhur hikâyesidir, Diyarbakırlı bir delikanlı mahallenin en güzel kızını –diyelim ki Ayşe'yi- çok seviyormuş, ama bu sevgisini de Ayşe'ye bir türlü açamıyor, uzaktan sevmekle yetiniyormuş..

Zaman gençlerin el ele, diz dize sarmaş dolaş oldukları zamanlar değil tabii; zaman, tahmin edebileceğiniz gibi, gençlerin birbirlerini uzaktan ve çaktırmadan sevdikleri zamanlar..

Dokunmadan, konuşmadan ve hissetmeden, yani uzaktan ve habersiz..

Platonik aşklar zamanı diyebileceğimiz zamanlar belki..

Sevdiğine 'zarar-ziyan' vermeyen âşıkлар dönemi..

Sonra bu dönemler değişti, tutuldukları 'kara sevda' uğruna âşıkлар, sevdiklerini öldürmeye başladılar.

"Çok seviyordum, öldürdüm abi!" diyen âşıkларla doldu ortalık..

"Ya benimsin ya toprağın" vaziyeti âşıkларın ruhuna hâkim olmaya başladı..

Hikâyede geçen Diyarbakırlı âşık neyse ki böyle düşünenlerden değil, “Seni uzaktan sevmek aşkların en güzeli” diyen uysal âşıklardan..

Derken, Diyarbakırlı delikanlı, Ayşe’ye açamamış sevdasını, ama birileriyle de paylaşma ihtiyacı yakıcı hale gelince durumu yakın bir arkadaşıyla konuşmaya ve dertleşmeye karar vermiş.

“Miheme” demiş arkadaşına, “Ayşe’ye bir sevdalandım bir sevdalandım ki sorma gitsin, gece gündüz aklımdan çıkmıyor bu kız..”

Arkadaşı sormuş hemen, “Peki Ayşe’nin haberi var mı, bu sevdadan?”

El cevap:

“Kardaşınım senin, hiç çaktırır mıyım!”

Sayın Bahçeli’nin Diyarbakır ziyareti bana bu hoş hikâyeyi yeniden hatırlattı..

Diyarbakır’a gitti ve Kürtlere “Ne Washington ne Brüksel ne Erbil’deki peşmergeler.. kimse sizi bizden daha fazla sevemez” dedi.

Sayın Bahçeli’nin Diyarbakır konuşmasını dinlerken, içimden “Meğer Türk milliyetçileri Kürtleri çaktırmadan seviyorlarmış” dedim.

Eh sevdanın böylesinin zararı-ziyanı olmaz.

Türk milliyetçilerinin Kürtlere duydukları sevdâ, her zaman böyle halimselim cinsten bir sevdâ değildi tabii..

“Ya benimsin ya toprağın” denen zamanlardan geçtik..

1975 yılında merhum Türkeş, Diyarbakır’a geleceğim diye tutturdu.

Türk milliyetçileri; Kürtler ve o bölge söz konusu olduğunda “ya benimsin ya toprağın” havasındaydılar..

Diyarbakır’ın ise, sevdaları değişmiş, farklı rüzgârlar esiyor, kendisini sevmeyene, anlamayana ne oy ne siyasi destek vermekten yana..

Ama Türkeş de ısrar etti, illa Diyarbakır’a gideceğim diye..

Israr etmekle kalmadı, “Küçük Moskova’ya gidiyorum” diye basına açıklamalar yaptı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Emret komutanım!

Orhan Miroğlu 13.06.2011

Türkiye, 2002 ve 2007’de “Emret komutanım” demeye devam etmemizi isteyenlerle, istemeyenler arasında zorlu mücadelelerle geçen iki genel seçim ve 12 Eylül 2010’da da bir referandum yaşadı.

İki seçimi ve bir referandumu, artık “Emret komutanım” demek istemeyenler kazandı.

Bu, bizim siyasi tarihimizde yeni bir süreç anlamına geliyor ve her şeye rağmen bu süreç, bütün yalpalanmalara, çelişkilere ve sapmalara rağmen devam ediyor.

Neo-İttihatçıların zamanı geldiğinde, ismi gizli kasalardaki listelerde yazılı muhalifleri vurmak için toprağın altına gömdüğü silahlar, ordunun komuta kademelerinde hazırlanan darbe planları hiçbir işe yaramadı.

Türkiye toplumu, bir cumhurbaşkanının, evinden çıkarken arkadaşlarını arayıp karısını ve çocuklarını onlara emanet ettiği tehlikeli günlerden geçti.

Sayın Gül, Sayın Erdoğan ve evi suikast timlerinin ablukasına alınan Sayın Arınç gibi cesur insanların arkasında halk desteği vardı. Ama cesaret olmasa, bu destek neye yarardı?

Eğer bu cesareti halkla buluşturmanın ustalığı olmasaydı, ne dünyadaki değişim rüzgârı ne Türkiye'nin değişim ihtiyacı, hiçbir şey, toplumun "Emret komutanım" demeye devam etmesinden yana olanların pervasızlığını ve iktidarını durdurmaya yeterdi.

"Tahrir meydanlarının yaşandığı bir dünyada zaten Türkiye de değişirdi" inancı bana doğru bir inançmış gibi gelmiyor.

Türkiye bir çok kez, barışı ve demokrasiyi ıskalamış bir ülkedir..

Çok uzaklara gitmeyelim. 1989'da Berlin Duvarı çöktü ve yüze yakın ülkenin rejimi değişti. Türkiye, kendisini tam da o tarihte kanlı bir savaşın içinde buldu.

Dört yıl sonra, Kürtlerle savaşı bitirmek ve dünyaya yetişmek isteyen Özal'ı önce yalnızlaştırdılar sonra da yok ettiler.

Ama Erdoğan'a Özal'a yaptıklarını yapamadılar.

Tarihe de, Erdoğan'a ve partisine de haksızlık yapmamak lazım, vefalı olmak lazım; ama, Erdoğan ve partisinin de, 2023 Türkiye'si'ne giden yolun, idam sehpalarından, Kürtlerle yeni bir savaştan ve Öcalan'ın ebediyete kadar İmralı'da tutulmasından değil, Kürtlerle barışmaktan geçtiğini görmeleri ve anlamaları lazım.

12 Haziran seçimlerinin, değiştiklerini iddia etseler de, "Emret komutanım" diyenlerle, artık bir daha asla "Emret komutanım" demeyecek olanların arasında yaşandığını düşünüyorum.

Türkiye'nin değişim tarihi asıl buradadır.

Tarihsel olarak değerli olan, üç seçim ve bir referandumda, "Emret komutanım" demeyenlerin ve demeyecek olanların elde ettiği ve elde edeceği kazanımlardır.

Dolayısıyla, tarihin asıl yaşandığı bu alana gözümüzü kapatırsak fotoğrafın bütününe göremeyiz.

Sevgili Ahmet Altan'a açılan dava gibi, ya da "ucube heykel" gibi, gölgesi her nasılsa asıl fotoğrafa üşüşmüş bir takım gölge-hadiselerle uğraşıp dururuz.

Tarihin yaşandığı asıl alandan kopmamak için, AK Parti'nin 330'un altına düşmemesini ve BDP'nin de güçlü bir temsil elde etmesini temenni ediyorum.

(Bu yazı, seçim sonuçlarının açıklanmasından önce yazıldı.)

Türkiye'nin asıl gündemi

Orhan Miroğlu 16.06.2011

Seçimlerin sonuçları üstüne epey konuşacağız. Haliyle benim de bu çerçevede söyleyeceklerim olacak.

AK Parti'den başlayayım, seçim kazanmaya alıştı bu parti, ama son seçimde elde edilen başarı, şimdiden AK Parti'yi düşündürüyor gibi.

Sebebi belli. **Sorumlulukları daha da arttı ve büyüdü AK Parti'nin..**

Türkiye'nin on yılı askerî vesayet sistemiyle mücadele içinde geçti.

Yeni dönemde, Ergenekon, Balyoz filan derken, vesayetle ve darbecilerle mücadele devam edecek, ama gündemi asıl olarak yeni anayasa ve Kürt sorunu belirleyecek.

Yeni anayasa ve Kürt sorunu, askerî vesayet meselesinden daha hafif ve çözümü kolay meseleler değil.

Askerî vesayetle mücadelede kabul edelim ki siyasal bir uzlaşma olmadı.

Hem ana muhalefet partisi hem Kürt siyaseti, çeşitli bahanelerle askerî vesayete karşı yürütülen mücadeleye gerekli desteği vermediler.

Oysa dünyadaki örneklerle bakıldığında, askerî vesayetin sona erdirildiği her ülkede, asgari bir ulusal ve siyasal uzlaşma olduğu görülür. Bizde maalesef böyle bir şey olmadı..

Şimdi, yeni anayasa ve Kürt sorunu gibi iki kadim meselede ya toplumsal ve siyasal bir uzlaşma sağlanacak, ya da filmi başa saracağız –ki lafı bile kulağa hiç hoş gelmiyor.

Hoş değil çünkü yeni anayasa ve Kürt sorununda, bekleyecek zaman yok..

Kabul edelim ki, **demokrasinin de, anayasanın da en zayıf karnı Kürt sorunudur.**

AK Parti, sözü verilmiş vaatlerin, duraklama noktasında olan açılım politikalarının artık ertelenemeyeceğini ve bu bakımdan sorumluluklarının arttığını biliyor.

Bu partinin ortaya koyduğu siyasi programları toplum on yıl tecrübe etti ve bu tecrübenin sonunda oyların yarısı AK Parti'ye gitti.

12 eylülde yapılan referandumda alınan yüzde 58 "Evet" oyu, AK Parti'yle toplum arasındaki tecrübenin ve bu tecrübenin yarattığı güvenin somut bir sonucuydu..

Hiçbir alanda geriye gitmek istemeyen ve değişim hamlelerini destekleyen bir toplumun bu seçimlerde farklı bir tercih yapması için hiçbir sebep yoktu.

Benim tahminim, eğer büyük hatalar yapılmasa, AK Parti'nin 12 Haziran seçimlerinde yüzde 50-58 aralığında bir oy alabileceği yönündeydi.

MHP'ye yönelik "milli strateji" başta olmak üzere, Kürt seçmeni üzen birtakım söylemler, ve bu söylemlere karşı, BDP'nin ulusal birlik havasında gelişen seçim çalışmaları, geriye kalan bu yüzde 8 oyun, en azından bir bölümünün AK Parti'ye gitmesine mani oldu.

BDP'nin "ulusal birlik" mesajlarına karşı AK Parti'nin yapabileceği fazla bir şey de yoktu aslında. Çok önceden yazmıştım. AK Parti Kürt seçmenle ilişkisinde, asıl olarak şimdiye kadar yaptıklarına güvendi. Belli şehirlerde aşiretleri karşısına aldı, ve buralarda farklı tercihler yaptı.

Seçim sonuçları, -Hakkâri istisnası dışında- AK Parti'nin Kürt toplumunda silinmeye doğru giden bir parti değil, belli koşullarda daha da güçlenebilecek bir parti olduğunu gösteriyor.

Kürt seçmen, AK Parti'ye Kürt siyasetinin baktığı yerden bakmadı ve herşeyden önce, Kürt sorununda nihai çözüm için AK Parti'yi, BDP'nin yegâne muhatabı olarak gördüğünü bir kez daha gösterdi.

Eğer seçmenin tercihi hesaba katılacaksa, BDP'nin AK Parti'yi çözüm için vazgeçilmez temel aktör olarak görmesi ve buna karşılık da, AK Parti'nin, demokrasi ve yeni anayasa meselesini, BDP'yle diyalog ve müzakere üzerinden çözebileceğini anlaması gerekir.

Dolayısıyla birinin diğerini tasfiye etmesi amacıyla yürütülen politikaların da sonuç vermediği ve bundan sonra vermeyeceği açıkça ortada.

CHP tabii ki kendisini Kürt sorununun çözümünden bağımsız olmayan anayasa sürecinden muaf tutamaz. En azından gönlümüz muaf tutmamasından yana. Ama **öyle görülüyor ki, CHP yeniden iç çatışmalarla karşı karşıya kalacak. Bu da onu Türkiye'nin gündeminden uzaklaştırıp, parti içi iktidar çatışmalarıyla meşgul bir parti haline getirebilir,** -ki CHP maalesef yıllardır bu iç çatışmalardan bir türlü kurtulamadı. Kurtulacağı da benzemiyor. Ama asıl meselesi, bu da değil CHP'nin.

Kemalizm'in siyasi mirasına bağlı kalmaya devam ediyor CHP. Bu mirasla yüzleşmek istemiyor. Oysa siyaset Türkiye'de 2000'li yıllardan bu yana, yeni bir bellek inşası üzerinden yaşanan ve yapılan bir şey.

CHP kendi siyasi mirasıyla yüzleşemediği için, girip de bir siyasi varlık gösteremediği her seçimden, yenilgi psikolojisiyle çıkıyor. Bu seçimlerde de öyle oldu. Dokunsan ağlayacak hale geldi CHP'liler..

Seçimlerden sonra rastladığım ve konuştuğum bazı CHP'liler, doğrusu Kürtlere de bayağı kızgındılar.

Nasıl olur da Kürtler CHP'ye oy vermez, buna akıl sır erdiremiyorlardı!

Oysa Hakkâri'ye de, Diyarbakır'a da gitmişlerdi!. Sezgin Tanrıkulu'nu da getirip genel başkan yardımcısı yapmış, üstelik Diyarbakır'dan değil, seçilmesi garanti olsun diye İstanbul'dan aday göstermişlerdi..

Özerklik sözü bile vermişlerdi, daha ne!

Ama nafile, ah bu Kürtlerin Müslümanlığı yok mu, gidip oyları yine Erdoğan'a vermişlerdi işte!

CHP'lilerin ekseriyeti böyle düşünüyor, ama gerçek bu değil.

CHP'nin Kemalist bir parti olarak Kürtlerle siyasi dansı bitti, tarihsel olarak da sosyolojik olarak da bu partinin Kürt toplumunda dikiş tutması mümkün değil.

Ortadoğu'da Baasçılık çok sert ve keskin mücadeleler sonucu tasfiye ediliyor, Kemalizm'in tasfiyesi ise şiddet barındırmayan bir tasfiye biçimi ve asıl olarak sandıkta gerçekleşiyor.

Başılığın Ortadoğu halklarını etkileme ve Suriye'yi elde tutma şansı ne kadarsa, CHP'nin de bu haliyle Türkiye'nin siyasi geleceğinin kurulmasında şansı o kadardır.

Ne CHP'li politikacılar ne de CHP'ye oy verenler bu gerçeğin farkındalar.

Türkiye yenilgi psikolojisinin travmalara dönüştüğü ve öyle de yaşandığı bir ülke. Bu psikoloji en çok Kemalist Cumhuriyetçilerle kendini solcu sanan yeni İttihatçılar arasında yaşıyor.

Ve bu hâl bana hep Mario Vargas'ın romanlarında anlatılan dünyayı hatırlatıyor.

Mario Vargas Lyosa, romanlarında, toplumsal değişim ve devrim aşamalarından geçen ulusların yaşadığı iç çatışmaları ve bu iç çatışmaların tam ortasında yaşayan insanın kapıldığı yenilgi psikolojisini ve korkuları büyük bir başarıyla anlatır. Nobel ödülü almasının gerekçesi de bu zaten.

Yeni yayımlanan *Kelt Rüyası*'nı yaz okumaları arasına almanızı tavsiye ederim.

Mario Vargas, İrlandalı bir devrimcinin hayatını anlattığı bu son romanında siyasi başarısızlıkların yol açtığı yenilgi psikolojisini, yaşarken insana büyük bir dava adına reva görülen hak edilmemiş unutulmuşluğu ve sonrasında da insan ölüp gittiği için hiçbir yararı olmayan vefa gösterisinin ve hatırlamanın anlamsızlığını anlatıyor.

CHP'nin hali bana Vargas'ın bu romanını hatırlattı, bu yüzden sözünü etmesem olmazdı. CHP'yi siyaset bilimciler anlatıyor anlatmasına, ama bu yetmiyor, bence artık CHP'yi özellikle CHP'lilerin anlayabilmesi için Türkiye'nin Vargas ayarında bir romancıya ihtiyacı var..

Haftaya BDP'yle devam edeceğim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

BDP ve seçimler

Orhan Miroğlu 20.06.2011

Seçimlerde elde ettiği başarı BDP'nin siyasi misyonunu ve önemini daha da güçlendirmiş oldu.

Parlamentoya 36 vekil göndermeyi başaran partiyi, seçmen, Dersim dışında, hemen hiçbir yerde üzmedi. Dersim'in Kürt siyaseti ve tarihi için büyük önemi var. Seçimin bu şehirde kaybedilmesi Kürtler arasında genel bir üzüntü yarattı.

Alevi-Kürt seçmenle BDP arasındaki mesafe böylece biraz daha açılmış oldu.

Dersim için ben de birkaç şey söylemek isterim.

Kadrocuların önde gelen isimlerinden Şevket Süreyya, Dersim'de 'isyan'ın 1938'de bitmediğini ve Dersim'in dağlarında 1950'li yıllara kadar çatışmaların devam ettiğini kaydeder.

Son Kürt isyanında Dersim yine önemli bir merkezdi.

Birkaç yıl önce 1938 katliamlarından sağ kurtulmuş biriyle karşılaşmıştım.

Seksen yaşını çoktan geçmişti ve çok yoksuldu, yardımlarla sürdürüyordu yaşamını. Köyü yakılmış, ve köye gitmesi yasaklanmıştı. Bana demişti ki, "1938'den beri Dersim'de değişen birşey yok. Köyler o zaman da yakılıyordu şimdi de yakılıyor. O zaman da köye gidemiyorduk şimdi de gidemiyoruz."

2004 ve 2009 belediye seçimlerini Dersim'de DTP-BDP kazandı. 2007'de de iki milletvekilliğinden birini aldı. Son seçimlere Ferhat Tunç'la girdi, ama seçimi kaybetti.

Kürt medyasında yazılan yazılarda Dersimlilere yığınla sitem dile getiriliyor, ama Alevi-Kürt seçmenin Kürt siyasetiyle olan münasebetlerinde aksayan nedir bu konuda fazla birşey yazılmıyor.

12 Eylül 2010 referandumunda CHP en yüksek 'hayır' oyunu burada elde etti ve 'boykot' çağrısı pek bir işe yaramadı.

BDP'nin CHP'ye ilişkin tutarsız ve savruk politikası, Hakkari'de şurada burada bu partiye verilen anlamsız destek ortadayken, Dersimlileri yerden yere vurmanın bence hiçbir anlamı yok. Alevi-Kürt seçmen sadece burada değil, ama Mersin başta olmak üzere her yerde aynı tutum içindedir ve CHP'den kopmak niyetinde filan değildir.

2007 seçimlerinde Mersin'de aynı şey oldu. Hiç değilse Dersimliler'den oy alabileceğimizi düşünüyorduk, ama sağ olsunlar hayal kırıklığına uğramamızı istememiş olacaklar ki, telefonla beni arayan bir dostumuz oy vermeyeceklerini açıkça söyledi, hem de seçimlerden iki gün önce.

BDP umarım CHP politikalarını Dersim'de ne olup bittiğini iyi okuyarak yeniden yapar. Çünkü bu politika sadece Alevi-Kürt seçmenden oy alabilmek bakımından değil, ama yeni anayasa ve Kürt sorununa çözüm arayışları sürecinde ortaya çıkacak olanakları kullanmak ve sonuç almak bakımından da son derece önemlidir.

Umarım geçmiş dört yıl içinde izlenen politikalar tekrarlanmaz. Ve BDP gerçek muhatabının AK Parti olduğunu anlamada zorlanmaz.

BDP-AKP yakınlaşması, CHP'ye de büyük fayda sağlar. Çünkü bu yakınlaşma demokratikleşme çitasını biraz daha yükseklere taşır. Her iki partinin dinamiği CHP'nin geçmişiyle yüzleşmesine katkı sağlar.

Ama BDP eksen kayması yaşarsayışması için şimdiden harekete geçenler var- bunların hiçbiri olmaz.

Bugün için BDP'nin meselesi, ana muhalefet partisi olmak değildir. Bunun olabilmesi için her şeyden önce Kürt siyasi hayatında illegalitenin, silahlı mücadelenin bitmesi lazım. Ama korkarım birileri BDP'yi Kürt sorununun çözümünde oynaması gereken asıl rolünden uzaklaştırmak ve geçmiş dört yılda olduğu gibi, AK Parti'nin siyasi rakibi olan bir parti haline getirmek isteyeceklerdir.

AKP'ye nefret, çaresi ve tedavisi olmayan bir illet gibi yaşamaya devam ediyor.

Kuşkusuz, BDP ve AK Parti arasında, her iki partinin Kürt toplumunda elde ettikleri konum nedeniyle, her zaman bir siyasi rekabet söz konusu olacaktır. Ama birileri bundan vazife çıkarıp, BDP'yi AK Parti'nin karşısına dikmeye gayret ederlerse, yazık olur.

Bir dört yıla daha yazık olur.

Ya AK Parti, onun da bu gerçeğin farkında olması gerekmez mi, Kürt siyasetine karşı tutumunu gözden geçirmesi gerekmiyor mu diyecekseniz, buna hiç itirazım yok. Ama şunu da görmek lazım. Kanaatimce, bu seçimlerden önce, BDP'nin gücünü zayıflatmaya yönelik özel bir stratejisi olmadı AK Partinin. Tersine Başbakanın özellikle Öcalan için ifade ettiği sözler, Kürt seçmeni BDP lehinde etkiledi, AK Partiden uzaklaştırdı.

Sonra, AK Parti, Listelerini, BDP'li adaylarla yarış mantığı üzerinden oluşturmadı. AK Partililer, asıl olarak, cumhuriyet döneminin en parlak dönemi diyebileceğimiz kendi icraatlarına güvendiler. Bu güvenin de boş bir şey olmadığı ortaya çıktı. Yedi milletvekili kaybetmiş olmasına rağmen, AK parti Kürt seçmenin vazgeçmeyeceği bir parti olduğunu göstermiş oldu. Yıkılmadı, hezimete filan uğramadı, ama BDP'de tasfiye olmadı. Siyasi tasfiyeye ilişkin korkuların yersiz olduğu ortaya çıktı.

Tablo bu iken, Kürt siyasetini asıl gündeminden uzaklaştırmamak gerekiyor.

Kanaatimce bu asıl gündem Kürt meselesinin çözümü ve yeni anayasa konusunda BDP'nin oynayacağı tarihsel rolden ibarettir. Bunun için de AK Parti yegane muhatap olarak kabul edilmeli ve AK Parti'ye karşı geliştirilen tutum tekrarlanmamalıdır.

Baş dönmeyenin bir manası yok. BDP'nin aldığı oylar toplamda ve büyük oranda Kürt seçmenin oylarıdır. Tabi ki demokratlar, sosyalistler ve liberal çevrelerden de oy aldı bağımsız adaylar. Ama bu oyları abartıp gaza gelmemek lazım. BDP hala bir Kürt partisidir.

Barış olmadan, PKK legalleşmeden, silahlar bırakılmadan, BDP'nin-ana muhalefet partisi olması mümkün değildir. Kimse de böyle bir şey beklemiyor BDP'den. Çözüme, anayasaya ve barışa yegane aktör olarak katkı sunması onu gelecekte Türkiye partisi de yapar, anamuhalefet partisi haline de gelir. Ama bütün bunlar için henüz epey erken.

BDP önemli bir başarı elde etti. Ama yeni parti kuracağım, ana muhalefet partisi olacağım diye suni gündemlerle uğraşırsa, bu dört yıl dahi yetmez ona.

Türkiye solunun kadim birlik sorununa daldığı ölçüde, kendi gerçek gündeminden uzaklaşır.

Çünkü bu solun AK Parti'yi iktidardan uzaklaştırmamanın dışında gerçek bir gündemi de yok, siyaseti de yok. O da zaten başarılması imkansız bir hedef olmaktan ibaret.

BDP'nin çevresinde politika yapanlara bu bakımdan, önemli sorumluluklar düşüyor. Gözlerini CHP'ye dikmiş bekliyorlar bu kesimler. Önce blok partisi filan diyecekler, sonra CHP'yle ittifaklar üzerinden Kürt siyasetini gerçek gündeminden uzaklaştırmaya çalışacaklar. BDP'yle AK Parti arasına ideolojik duvarlar örme gayreti içinde olacaklar.

Başarabilirler mi peki? Evet olabilir bu. Çünkü BDP-PKK hattı kanaatimce ciddi bir ideolojik kuşatma altına alındı ve bu kuşatmanın kolayca yarılabilceğini hiç sanmıyorum.

İnşallah yanılırim ve BDP'yle işbirliği yapan sol çevreler ve partiler, BDP'ye muhatapın AK Parti'dir, sorunu CHP'yle, değil, ancak AK Parti'yle çözebilirsin diyebilecekleri bir çizgiye ve anlayışa gelirler diyeceğim, ama böyle birşeye inanmak da maalesef çok zor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

-

Orhan Miroğlu 23.06.2011

Yazarımız seyahatte olduğundan yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

-

Orhan Miroğlu 30.06.2011

Yazarımızın rahatsızlığı nedeniyle bugünkü yazısı gazetede yayımlanmamıştır.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çandar'ın raporu: PKK'yle yüzleşmeye davet

Orhan Miroğlu 04.07.2011

On günü hastanelerde olmak üzere, son iki haftayı yatakta geçirdim. Kendimi iyi hissettiğim zamanlarda Cengiz Çandar'ın TESEV'e hazırladığı raporu merakla okudum, ama bir solukta değil tabii, bir hastanın okuyabileceği bir tempoyla ve gıdım gıdım bir okuma tarzıyla..

Bu çalışmadan haberdardım ve Kürt sorununda şiddetin sona ermesi için belli başlı siyasi aktörlerin Çandar'la neleri paylaştıklarını merak edip duruyordum.

Hoş bir tesadüf olsa gerek, Çandar'ın raporunun deklere edilip tartışıldığı günlerde, Hasan Cemal, Kandil'deydi. Cemal'in Murat Karayılan'la yaptığı söyleşi, Çandar'ın raporuyla okunduğunda, bu netameli tarihin geldiği aşamada, taşların nasıl da birer birer yerine oturduğu görülüyor.

Öncelikle, her iki gazeteci-yazarın hakkını teslim etmek gerekir.

Cengiz Çandar, Hasan Cemal ve bir de Mehmet Ali Birand'ın Kürt sorununda resmî devlet algısının ve genel kamu inancının doğru temelde değişmesi için son yıllarda gösterdikleri çabayı bir yana koyun, ya da unutun, bu konuda medyamızda geriye kayda değer bir şey kalmadığını göreceksiniz.. (Taraf'ın son dört yıllık yayın politikası ise bambaşka bir değere ve öneme sahip, topu topu dört yıl, ama savaşın hakikatlerini ortaya koymak için bu dört yıl yetti de arttı bile..)

Türkiye toplumunu Kürt'üyle, Türk'üyle PKK'yle yüzleşmeye davet etmek çok kolay değil. Bunu yapmak istediğinizde, devletin ve PKK'nin ortaya koyduğu resmî tarihten elbette yararlanacaksınız, ama bu iki 'resmî tarihe' de belli bir ihtiyat payıyla ve şüpheyile bakmak gerektiğini kabul etmek zorundasınız.

Şimdilik bu resmî tarihin ve bürokratik mekanizmalarda önemli görevler almış bürokratların birtakım söylemlerinin dışında, elde fazla bir şey yok.

Devlet ser verip sır vermemeye devam ediyor.

PKK cephesinden kaleme alınan kitaplar - Karayılan ve Cengiz Kapmaz'ın kitapları önemli, ama bu öneme rağmen, her iki kitap da birer 'resmî tarih' yazımı olmaktan kurtulamıyor.

Çandar'ın raporu PKK'yle yüzleşmenin, ve son Kürt isyanını normalleştirmenin, şiddetten ve silahtan arındırmanın, ancak PKK'yle alakalı birtakım kavramların değişmesi oranında mümkün olabileceğini gösteriyor.

PKK son Kürt isyanıdır, ama aslına bakarsanız PKK isyanını son isyan diye tanımlamayı haklı çıkaracak ortada öyle çok sayıda isyan filan da yoktur.

Etno-kültürel dinamikleri zorla bastırılmış bir halkın isyan etmesi bazı koşulların oluşmasına bağlıdır.

Bu uygun koşullar PKK'ye gelinceye kadar, Kürt tarihinde modern bir isyana yol açacak ölçüde oluşmamış ve uygun siyasi koşulların oluşması için 1923'ten 1980'li yıllara kadar beklemek gerekmiştir.

PKK, bu uzun yıllarda hayata geçirilmiş inkâr ve imha politikalarının sonucunda meydana gelmiş büyük bir isyan hareketidir, aslına bakarsanız belki de modern tek Kürt isyanıdır.

Ne devletin provokasyonu sonucu isyana mecbur edilmiş Şeyh Sait ve arkadaşlarının isyanı, ne Dersim hadisesi, PKK isyanıyla benzerlikler gösterir.

Bunların içinde, Ağrı İsyanı belki bir istisna olarak görülebilir.

Resmî devlet söylemi bugüne kadar PKK'yi terör ve terörizmle tanımlamaktan öteye varamadı. Türkiye bu algıya uluslararası kamuoyunu ortak etmeyi de başardı.

Oysa bu algı ve resmî tarif, hiçbir gerçeğe dayanmıyordu. Çünkü PKK, kendi topraklarında ve ilan edilmiş bir siyasi programı hayata geçirmek için mücadele ediyordu. Kendi topraklarında ve belli bir siyasi programla mücadele etmek, PKK'yi bilinen bütün terörist gruplardan ayıran temel bir ayrımdı.

Son iki yüzyıl içinde yeryüzünde bu kadar yalnızlaştırılmış ama muadillerine kıyasla da, zayıflamadan süren bu kadar büyük bir isyan hareketi olmamıştır.

Kırk yılını tamamlamakta olan bu isyan hareketi hâlâ bütün yönleriyle yazılmayı ve araştırılmayı bekliyor.

Şu kıyaslama bir fikir verebilir: Meksika'da Emiliano Zapata ve Panço Villa'nın liderliğinde gerçekleşen isyan hareketi için şimdiye kadar 134 Meksika, 86 yabancı belgesel, 156 Meksika 143 yabancı kurgu film yapıldı. İsyanın lideri Pancho Villa için sayısız biyografi kitabı yazıldı ki, bunlardan biri, ülkemizde de iyi tanınan bir yazarın Paco Ignacio Taibo II'nun imzasını taşıyor ve tam bin sayfa..

Öcalan sık sık Mandela'ya benzetilir. Benzeyen ve benzemeyen yönler, dahası, Güney Afrika'daki halk hareketiyle Kürt halk hareketi arasında benzeyen ve benzemeyen birçok yan vardır. Ama bu konuda söylenecek yegâne şey, Kürt isyanının ve Öcalan'ın hiçbir zaman Mandela ve Güney Afrika'daki mücadelenin sahip olduğu itibara ve saygınlığa uluslararası alanda sahip olmadığı gerçeğidir. Kuşkusuz bunun birçok sebebi vardır. En önemli sebep ise, Kürt isyanının daha başlangıçta silahlarını sivillere yöneltmiş olması ve başvurduğu terör yöntemleridir.

Bu yöntemlerin yüzlerce, binlerce insanın hayatına mal olmasını, PKK içine her nasılsa sızmış Hogırlarla açıklamak resmî PKK tarihi olur, ama gerçek PKK tarihi olamaz.

Nihayet artık, PKK'yle yüzleşmeye dair bir tarihten söz edeceksek, İmralı'da durup bir mola vermek gerekir.

Öcalan'ın İmralı'ya getirilmesiyle başlayan tarih, savaşa bütün gölgelerden arınmış bir ayna tutmak isteyenler için ideal bir alan aslında. PKK de Öcalan da bunun farkında, devlet de. Gazeteci Cengiz Kapmaz'ın İmralı Günleri adlı kitabı PKK cephesinden resmî tarih yazımının başlangıç kitabı olarak kayda değer bir öneme sahip.

Bu resmî tarih yazımı, Karayılan'ın yeni yayımlanan kitabıyla devam ediyor.

Bu türden kitapların yayımlanması başlangıç için elbette çok önemli. PKK'yi konuşmaya başlamış olacağız böylelikle. Kürt aydınları da Türk aydınları da bu konuda maalesef iyi bir yerde durmuyorlar. Konuşmanın bir maliyeti var çünkü. Bu maliyeti göze almak kolay değil. PKK'yle yüzleşmekten söz ederseniz, bir anda kendinizi çapraz ateş altında bulabilir, devletin ve PKK'nin hedefi haline gelebilirsiniz. Komünizm bu memlekete lazımsa biz getiririz diyen valinin tavrına benzer bir tavır var sanki.

Çandar'ın raporu bu tavrın yanlışlığını ortaya koyuyor, ve son Kürt isyanıyla yüzleşmenin, devlet veya PKK kaynaklı olsun, 'resmî' görüşlerin ihtiyaçları doğrultusunda ve kabul ettiği ölçülerde yapılamayacağını göstermiş oluyor.

Geçen yıl bir TV Programında, PKK dağda kalmaya devam ettikçe Kürt sorununun çözölemeyeceğini, dolayısıyla Türkiye'de gerçek bir demokrasinin kurulamayacağını söylediğimde, bugün milletvekili olan bir arkadaşımız (hangi partiden oldu, onu yazmayacağım) "PKK ayrı bir sorun demokratikleşme ayrı, PKK belki dağdan hiç inmeyecek, demokrasi için PKK'nin dağdan inmesini mi bekleyeceğiz.." demişti.

Çandar'ın TESEV için hazırladığı rapor, bu tartışma-diyalogu yeniden hatırlamama yol açtı..

Daha bir-iki yıl öncesine kadar Kürt sorununun PKK'siz çözölebileceğini düşünen ve onlara PKK sorulduğunda kekelemeye başlayan Kürt siyasetçilerinin Çandar'ın raporundan öğreneceği çok şey var. Kendi payıma ne öğrendiğimi perşembe günü yazacağım.

(Bu arada, ben hastanedeyken arayan bütün dostlara çok teşekkür ediyorum, sevgili dostlarımı tek tek arayamadığım için ayrıca özür diliyorum.)

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

PKK'yi dağdan indirmek

Orhan Miroğlu 07.07.2011

PKK'yi dağdan indirmek kolay değil ve uzlaşmazlık politikaları nedeniyle, her geçen gün daha da zorlaşıyor.

Lafı fazla uzatmadan Çandar'ın yazdığı raporun aklıma düşürdüğü sorulara değinmek istiyorum

• **Bir kere devletin PKK paradigması değişecekse, devletin son Kürt isyanına karşı, isyan yılları boyunca geliştirdiği tutumu anlamak son derece önemlidir.** Cumhuriyet'in kurulmasından sonra baş gösteren lokal ayaklanmaların veya askerî harekâtların sonucunda, dağa çıkan 'isyancıları' dağdan indirmek askerler için marifet sayılırdı. Son isyanda bunun tam tersi söz konusudur. İsyancıları dağda tutmak için ordu elinden geleni yapmıştır. Maliyeti: AB üyeliği ve tabii ki Kürtlerle barışın tarihte ikinci kez ıskalanmasıdır.. Son isyanın bu kadar uzun sürmesi, sadece isyancıların siyasi tercihleri ve tutumlarıyla açıklanacak bir durum değildir. Türkiye, PKK'ye rağmen, Kürt hareketinde başka bir şey olmasını hiçbir zaman istemedi. Tam tersine isyan yıllarında

devletin ortaya koyduğu bütün programlar, isyanın normalleşmesine, yani sivilleşmesine değil, isyanın şiddet temelinde daha da büyümesine hizmet etti.

• **PKK liderleri sık sık devletin ve uluslararası güçlerin PKK'yi tasfiye etmeye çalıştıklarını iddia ederler.** Çandar'ın raporuna bu görüş de yansımış. **Kanımca bu görüş doğru değildir.** PKK içinde, başarısızlıkla sonuçlanan hareketi bölme girişimleri, Ortadoğu'da başlayan yeni sürecin doğal olarak PKK'de de değişime dair bir arzuyu açığa çıkarmasından ve savaşa son verip PKK'ye siyasi bir alan açma girişiminden başka bir şey değildi. Hem Türkiye hem Güney Kürtleri hem de uluslararası aktörler bu değişim arzusunu görmezden geldiler ve seyirci kaldılar. Nihayetinde PKK'deki bu değişim arzuları kanla bastırıldı. Sonuç: Türkiye ve konuyla alakalı uluslararası aktörler, karşılarında birkaç Öcalan değil, tek bir Öcalan ve siyasallaşmak isteyen değil, savaşmak isteyen bir PKK görmeyi her zaman tercih etmiştir.

• İmralı tarihî aydınlanmayı bekliyor. Ama **Ergenekon soruşturmalarına yansıyan bilgiler ve Öcalan'ın kendisini zaman zaman ziyaret eden askerlerle arasında geçen kısa diyaloglara ilişkin açıklamaları dahi** –Cengiz Kapmaz, *Öcalan'ın İmralı Günleri*– **İmralı sürecinin Ergenekon'la iç içe geçmiş bir süreç olduğunu gösteriyor.** Abdullatif Şener'i, Mehmet Açar'ı, Erkan Mumcu'yu darbe olacak, Meclis'te olmasanız daha iyi olur diye ikna eden Ergenekoncular, Öcalan'ı da ikna etmiş görünüyorlar: Öcalan, sivil siyasete, sivil siyasetin çarpışa çarpışa kaydettiği demokratik üstünlüğe değil, askerlere, daha doğrusu onu sık sık ziyaret edip sorgulayan ve tavsiyelerde bulunan Engin Alan, Atilla Uğur gibi has Ergenekonculara inandı ve güvendi. Kişisel görüşüm bu tercihin ideolojik sebepleri olduğu yönündedir. Çözüm sürecinde PKK'nin iç dinamiklerini olumsuz yönde etkileyecek olan da bu ideolojik tercihlerdir. Nitekim bu sol-ideolojik hattı temsil edenler, Çandar'ın raporundan hiç de memnun olmamış ve şiddetli eleştiriler yöneltmişlerdir..

• **AK Parti iktidarına gelinceye kadar, Özal'ın girişimi dışında PKK'yle ve Öcalan'la çözümü gerçekten amaçlayan, devlet mahreçli sivil bir girişim söz konusu değildir.** Son on yılda PKK'yle yapılan görüşmelerin tümünü askerler gerçekleştirmiştir, ve bu askerlerin çoğu bugün Ergenekon ve Balyoz davalarının sanıklarındır. Bu gerçek on yıl boyunca havanda su dövüldüğünü açıkça göstermektedir.

• Türkiye'nin demokratikleşme tarihi de, askerî vesayetin Kürt sorunundaki egemenliğinin kırılması ve sonrasında başlayan açılım süreci de, Ergenekon'un çökertilmesiyle mümkün olabilmıştır. Bu tarihsel başarı sadece AK Parti hükümeti ve Sayın Başbakan'a aittir. AK Parti hükümeti bu başarıyı maalesef Kürt hareketine ve CHP dâhil bilumum 'sol' muhalefete rağmen göstermiştir.

• **Türkiye PKK'yle yüzleşmek istiyor mu? Çandar'ın raporu, bu yüzleşmenin kaçınılmaz hale geldiğini gösteriyor. Ama ya PKK, PKK de, bu yüzleşmenin olmasını gerçekten istiyor mu?** Başka bir deyişle, PKK'nin ve Öcalan'ın istediği, Türkiye'nin son Kürt isyanıyla yüzleşmesi mi, ve bu yüzleşme üzerinden, birarada yaşamaya hizmet edecek yeni bir zihniyet yapısının Türkiye'de oluşması mı, yoksa sadece PKK'nin siyasi gücünün kayıtsız şartsız tanınması ve Kürt coğrafyasında 'Kürt statüsü' adı altında yeni bir egemenlik biçiminin hayata geçirilmesi midir? Bu ikisi bir ve aynı şey değildir. Raporda işaret edildiği gibi, **eğer PKK dağdan indirilecek ve Kürt sorunu barışçıl bir çözüme kavuşacaksa, elbette Türkiye'nin PKK paradigması değişmek zorundadır.** Çandar bu noktaya dikkat çekmektedir. **Ama siyasi bir çözümün olabilmesi için bu yeterli midir dersiniz cevabım hayır olur.** Türkiye'nin Kürt sorunu algısı hızla değişmekte ve bu değişim PKK'yle alakalı devlet paradigmasını da önemli oranda değişime uğratmaktadır. Ama bu değişim PKK'de karşılığını bulmadıkça yani PKK'nin ve Öcalan'ın ordu-sivil siyasetle alakalı ta Bekaa'dan İmralı'ya taşınan paradigmasında ve mevcut siyasi yapılanmasında ve siyaset kültüründe temel bir değişim yaşanmadıkça, siyasi çözümün ilerleme kaydetmesi mümkün değildir.

• Raporda sözü edilen bir başka konu da, duygusal kopuşun yaşandığı, ‘müzakereye açık kuşağın’ yerini, ‘fırtına çocuklarının’ almakta olduğu şeklindeki söylemdir. Bu söylem, raporda, Muzafer Ayata ve başka Kürt aktörler tarafından dile getirilmektedir. **Duygusal kopuş yaşandığı bir gerçektir**, hatta bu köşeyi okuyanlar sık sık iki farklı ulusal psikolojiden söz ettiğimi hatırlayacaklardır. **Ama bu duygusal kopuşa rağmen, her iki toplum arasında eskiye göre daha güçlü siyasi, ekonomik ve sosyal entegrasyon olduğu da bir gerçektir.** Bugün üniversitelerde gerçekleşen yüzlerce sempozyum, panel ve konferansı, arada bir karşılıklı olarak kaşlarını çatsalar da, Kürt ve Türk gençleri aynı salonlarda beraber izlemekte ve Kürt sorunu dahil bütün sorunları hep beraber tartışmaktadırlar. **Kürt şehirlerindeki üniversitelerde, gençler, Kafka’yı, Sartre’ı, Cervantes’i, James Joyce’u, Ahmedê Xanê’yi, Türk akademisyenleriyle, Türk aydınlarıyla beraber tartışmaktadır. Kürt gençlerini, sokakta ‘aktif durumda’ olan gençlerden ibaret görmek ve göstermek son derece yanıltıcıdır ve bizzat Kürt gençlerine de haksızlıktır.** Kaldı ki bu ‘aktif’ olma halinin PKK-BDP’nin güncel politikalarına bağlı olduğu bir gerçektir ve her şey normalleşmeye bağlıdır.. Kürdistan’ın şehir ve ilçelerinde, savaşın yol açtığı travmaların içinde büyümüş, ‘bilmediği ve tanımadığı her şeyden nefret eden bir kuşağın’ –bu tarif bana değil, Cizre’de yaşayan bir Kürt yurttaşımıza aittir– yetismekte olduğu bir gerçektir. Ama peki bu gerçeği kabullenmekle yetinmek, değişmesi için çaba göstermemek sonra da ‘fırtına gençlik geliyor ona göre ha!’ demek sağlıklı bir siyasi tutum olabilir mi?

Emrah Gezer cinayetinin görüldüğü davanın bugün Ankara’da duruşması var. Umarım mahkeme, Gezer ailesini ve kamuoyunu tatmin eden adil bir karar alır.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP Ergenekon’a diyet ödüyor

Orhan Miroğlu 11.07.2011

Siyasette diyet ödemek çok ağır bir iştir ve elektrik faturası ödemeye benzemez. İkincisini ödersiniz ve yeniden elektrik tüketinceye kadar TEDAŞ’a borcunuz filan kalmaz..

Siyasi diyet ödemeye mecbur kalmışsanız önünüze konan faturaların biri gider, biri gelir.

Önce bir örnek hadise hatırlatayım, sonra asıl konumuza döneriz.

Güney Kürdistan’da Kürtler Federal bir statü kurunca, ortalık bayağı karıştı.

Nihayet Kürdistan kurulmuştu ve bu kuruluşa katkı yaptım, peşmergelere ekmek verdim, su verdim, kamyon dolusu mekap ayakkabı gönderdim diye bir zamanlar yaptığı yardımları hatırlayan kim varsa, soluğu Erbil’de alıyor ve Kürdistan’ın kuruluşundan payına düşen diyeti talep ediyordu.

Altına hücum gibi bir şeydi yani..

Sonra bu diyet ödemeler –yolsuzluk iddialarıyla beraber– ayyuka çıkınca, Irak Cumhurbaşkanı, Kürt lider Celal Talabani'nin partisi ikiye bölündü.

GORAN adıyla yeni bir parti kuruldu ki, bu parti, KDP ve YNK'den sonra Kürdistan Meclisi'nin üçüncü büyük partisi oldu.

İki yıl önce Süleymaniye'deydim, orada ilginç şeyler anlattılar. Mesela YNK, üst yönetimi, Talabani'nin başkanlığında toplanıyor ve siyasi durum değerlendirmeleri yapıyormuş. GORAN-Değişim yanlıları, en çok yolsuzlukları gündeme getiriyor ve Kürdistan bütçesinin bu diyetlerle heba edildiğini anlatıyorlarmış. Talabani de "Ne yapalım kardeşim, bugün diyet ödediğimiz adamlar, biz dağlardayken, bize ekmek ve su veren adamlar, isteklerini karşılamak zorundayız" diyormuş.

Kıssadan hisse: Yeni bir ulusal-inşa veya yeni bir devrim, eğer halkla ilişkilerini "diyet borcu" ödeme üstüne kurarsa, kısa zamanda bundan çok zarar görür.

Güney Kürdistan'la Türkiye'de olup bitenlerin fazla benzerliği yok aslında, CHP'nin ne değiştirmeye niyeti, ne de yeni Türkiye'nin inşasında gözü var. Ama yaşadığı sorun yukarıdaki örnek bağlamında galiba aynı sorun: Birilerine diyet ödemeye mecbur olmak.

Sayın Kılıçdaroğlu kendisini ve partisini Ergenekon'a diyet ödemeye mecbur eden süreci, CHP'ye genel başkan olmaya karar vermekle bizzat başlatan kişidir.

Siyasi yetenekleri ve performansı ve karizması bakımından, Baykal'la karşılaştırılamayacak kadar geri olan Kılıçdaroğlu bir iki gün içinde, Dersim'e il başkanı yapılsaydı, şaşmazdım, ama iki gün içinde CHP'ye genel başkan olunca buna hem şaşıtm hem de Kılıçdaroğlu'nu, onu Genel Başkan koltuğuna oturtanların niyetini ve amacını sorgulama gereği duymadığı için de eleştirdim.

Kılıçdaroğlu, şimdi CHP Parti Meclisi toplantısına girerken, cebine koyduğu ve önceden alınmış kararlarla giriyor. Parti yönetimine ise usulen bu kararları onaylamak düşüyor.

Nerden nereye, bence CHP Baykal döneminde bu durumda değildi.

CHP'nin Ergenekon'a diyet borcu, Cumhuriyet mitingleriyle başladı belki, ama yine de o dönemde Ergenekon camiası darbelerden ümidini kesmiş filan değildi. Kitlel destek arayışları için siyasi partilerde üs kurmak ikincil önemde bir hadiseydi. Sonraları, Ergenekoncular, hem MHP hem de Yazıcıoğlu'nun partisiyle az uğraşmadılar. Ama ne zaman ki, şapka düştü, kel göründü ve ordu içindeki Ergenekon ve Balyoz darbe girişimleri boşa çıkarıldı işte o zaman bir kitle partisi içinde olmak, CHP gibi bir partide istihdam olmak, acil bir ihtiyaç haline geldi.

Bütün bu plan-programlar, üst düzeyde gerçekleşiyor ve tabanın bütün bu olup bitenlere maalesef bir şey dediği olmuyordu.

Taban, geleneksel CHP sınırında bir taban değil çünkü, o sınır çoktan aşıldı. CHP tabanı bugün, AK Parti iktidardan kanlı bir darbeye ve ülkenin bir ucundan öbür ucuna kurulacak idam sehpaları bahasına gidecekse, bu darbeye bile evet diyebilecek zihniyete sahip bir taban. Ve o tabanın içinden darbeyi alkışlamayacak, ölümlerin ardından gözyaşı dökecek kimseler bulunmaz. Çünkü AK Parti'den nefret duygusu bütün dokuyu sarmış vaziyette.. Bu nefretten, bu kitlenin kurtulması için AK Parti'ye zarar verecek bir şeylerin olması lazım. O şeyler doğal olarak, sandıktan geçiyor. Ama sandıklar açılıyor ve görülüyor ki, AK Parti'nin üç dönemdir, zarar-ziyanı yok.

CHP'lileri kızdırmak değil amacım, onların nefretinden korkarım gerçekten, ama CHP'nin yarattığını dūřındūęu ve çok geçmeden de kendisini bumerang gibi vurmaya başlayan krizin gerçek sahibi CHP değil, Ergenekon.

Bu kriz biter belki, ama yeni krizlere de hazırlık yapıldığı çok açık.

Silivri'nin kapıları ardına kadar açılınca kadar, CHP ve Kılıçdaroğlu, Ergenekon'a diyet ödemeye mecbur.

Balbay ve Haberal Meclis'e gelse bile bu diyet denmiş sayılmaz. CHP'deki en sözü açık ve karnından konuşmayan milletvekili İsa Gök bu gerçeği ifade ediyor zaten..

Kılıçdaroğlu diyetin yazıldığı faturayı ödeyebilecek kadar oy alamadı, bu yüzden de her an harcanabilir konumda bir politikacı o.

İki kez ağırlaştırılmış idam cezası talebiyle yargılanan Haberal'ı Meclis'e taşıma olanağı bulsa bile, Ergenekon onu ve partisini yeni krizlerin içine sürüklemeye devam edecek..

Yazıyı bitirirken, gel de şimdi, Niyazi Usta'yı hatırlama dedim içimden.

Niyazi Usta, Zana'nın terzilikten ustası ve mücadele arkadaşıydı.

Mehdi Zana'nın 1977'de, Diyarbakır'a belediye başkanı olduğunu göremeden kanserden vefat etti. Hayatının son zamanlarında, çok acı çekiyordu. Acısını unutmak için gece sinemalara gider, Uzakdoğu'dan kiloyla ithal edilen karate filmlerini gece yarılarına kadar seyrederdi. Sonra sinemadan çıkar sabaha kadar açık olan, Dağkapı'daki Abide ayevi'ne gelirdi. Seyrettiği filmleri anlatır dururdu bize.

Niyazi abi, en çok, oyuncuların birkaç metre sıçrayıp havada dvşmelerine hayret ederdi. Gazetelerde bir haber okumuştum, haberde bu filmde oynayan artistlerin, zaten sporcular arasından seçildiği yazılıyordu.

Bu oyuncular, belli sporları yaparak yerden havaya doğru belli bir mesafe sırayabiliyor, ama özel kullandıkları ayakkabılarının altına da özel yapım yaylar takmak suretiyle yerden birkaç metre havalanabiliyorlardı. Niyazi abiye bu yaylardan söz ettim, ve Türkiye'de icat edilseydi ne iyi olurdu, havaya sıçrar dururduk dedim.. Niyazi abi, "Ağzından yel alsın, babam" dedi, "sağlam bir şey icat etmez ki Türkiye, bu yaylar icat edilse, alır ayağının altına bağlarsın, sonra havaya sırarsın, ama havada da kalırsın, bir daha aşağı inemezsin!"

Diyeceğim, Kılıçdaroğlu Ergenekon'un icadı çürük yaylardan birini ayakkabısının altına bağladı ve havaya sıçradı, yemin etmeyeceğiz diye tutturdu, ama şimdi de inmeye çalışıyor ve çakılıp kaldığı boşlukta, Erdoğan'ın elini arıyor..

Sayın Erdoğan da, seni kim oralara fırlattıysa onlar indirsın diyor. Haksız sayılmaz. Elini uzatsa ve Kılıçdaroğlu'nu yere indirse, hiç kuşkunuz olmasın, CHP lideri bu sefer ayağının altına bir yay daha bağlar ve Silivri'nin kapıları açılınca kadar yeryüzüne inmeyeceğim diye tutturur..

Biraz ciddiyyetten uzaklaştığımı dşndyseniz, affola, CHP krizi o kadar komik ki, yazı kendiliğinden biraz komik oldu!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

JİTEM gerçeği ve yavaşlık

Orhan Miroğlu 14.07.2011

Bir yandan JİTEM'in gerçekleştirdiği operasyonlarda öldürülenlerin dosyaları birer birer zamanaşımına uğruyor, bir yandan da JİTEM var mıydı yok muydu tartışmalarının nihayet sonuna geliniyor.

Jandarma Genel Komutanlığı JİTEM'in varlığını kabul ediyor, ama bu askerî örgütlenmenin 1990 yılında sona erdirildiğini beyan ediyor.

Bizim *Taraf*'ın manşeti tek kelimeyle şahaneydi ve çok ironikti:

JİTEM Ne Yaşar Ne Yaşamaz!

Hanefi Avcı'nın tartışma yaratan kitabında bile geçiyor, diyor ki Hanefi Avcı, "Bugün bile Jandarma Genel Komutanlığında arama yapılsın, JİTEM'le ilgili iki kamyon dolusu belge çıkar".

Avcı'nın kitabında paylaştığı bir anısı daha var ki, tüyler ürpertici.

Ersever, yanındaki samimi itirafçılarla beraber öldürülünce, Emniyet içinde görevli bazı kişiler, Emniyet bünyesinde farklı kimliklerle görevde olan eski samimi itirafçıların hayatından endişe ediyorlar ve Yeşil'le Jandarma Genel Komutanlığı'nda bir görüşme gerçekleştiriyor.

Sonrasını kitaptan okuyalım:

"O tarihte JİTEM'i ve Yeşil'i bilen Emniyet görevlileri, Jandarma Mustafa Deniz'i öldürdü, Cem'i öldürdü, onlarla beraber istifa eden –JİTEM'den demek istiyor– ve şimdi Emniyet'te çalışan Ali Ozansoy'a da bir şey yapabilirler. Sakın böyle bir şey denenmesin, biz buna karşı çıkarız havası içinde Jandarma Genel Komutanlığı'na gittiklerinde, Yeşil'le karşılaşıyorlar. Yeşil açık açık elindeki Smith&Wesson marka tabancayı göstererek, 'Bununla ateş ettim, gerekirse size de ateş ederim' diyecek kadar rahatlıkla cinayeti kabul ediyordu. (*Haliç'te Yaşayan Simonlar*, S: 206)

Mafya bile böyle çalışmaz, Mafya'nın tetikçilerine cinayetlerden sonra, ortadan kaybolmaları, tavsiye edilir, pasaportları, cinayetten sonra bir süre saklanacakları yer bile önceden belirlenir.

Bizdeki katiller, ortadan kaybolmak ne kelime, cinayetlerden sonra ellerinde tabancalarıyla, Jandarma Genel Komutanlığı'nın odalarında 'misafir' ağırlıyorlar.

Misafirler ricada bulunuyor, "Bizimle çalışan Emniyetçi-itirafçıları öldürmeyin" diyorlar.

Racon Jandarma genel Komutanlığı'nda kesiliyor!

Şimdi JGK, çıkmış, "1990'a kadar JİTEM vardı, sonra yok" diyor; ama doğruyu söylemiyor.

Sivil insanların binlercesinin kurban edilmesi bir yana, JİTEM'in iç infazları dahi 1990'dan sonra işlendi.

Bu bakımdan İçişleri Bakanlığı'ndan gelen açıklama hem daha inandırıcı, hem Bakanlık JİTEM'in varlığını 1990'lı yıllarda dondurmadığı için daha gerçekçi.

Yakın zamana gelelim, Hrant Dink cinayeti ortada, Rahip Santoro, Malatya katliamı, Daniştay cinayeti ortada..

Malatya katliam için bir tanık, “Bu cinayetleri Jandarma İstihbarat organize etti” diyor, ama devlet, ilgili kurumlar, bu korkunç itirafa rağmen bir şey yapmıyor.

Savcılar yürüttükleri soruşturmaları bu aşamadan sonra, devletin güvenlik kurumlarına daha çok soru sorarak, belge isteyerek, JİTEM’in katlettiği insanlar hakkında tutulan gizli raporları mahkemelerdeki dosyalara konulmak üzere, talep ederek, görülmekte olan JİTEM davalarında belli bir ilerleme sağlayabilirler.

Bu, sürecin yavaşlıktan kurtulması ve işlemesi için önemli olur, ama yetmez.

Türkiye’nin bu konuda şimdiye kadar yaşadığı yavaşlığı ortadan kaldırmaz.

Bu yavaşlığın çok fazla sebebi olduğu aşikâr.

Yavaşlığın siyasi sebepleri var, yargı sisteminin henüz tümüyle reforme edilememiş olması gibi sebepler var.

Mağdurların suskunluğu var ayrıca.. Bu suskunluğun çok manidar olduğunu kabul etmek lazım.

Diyarbakır’da görevli savcılardan Sayın Durdu Kavak, geçenlerde bir televizyon programında üzüntülerini paylaşıyordu ve diyordu ki, “Biz bölge halkına bir çağrı yaptık, ‘Şikâyetlerinizi bize yazın, başvuruda bulunun’ dedik, ama maalesef bu çağrıya kulak asan olmadı”.

Bir savcı halka çağrı yapıyor, “Ölümlerinizi hesabını gelin hep beraber soralım” diyor, ama halk bu çağrıya cevap vermiyor..

Bu kolayca geçirilecek bir mesele değildir, sebepleri üzerinde durmak, en başta bölgede faaliyet gösteren sivil, yarı sivil toplum kuruluşlarının görevidir.

Sayın Durdu Kavak’ın çağrısından çok önceleri, yeni gelişmelerin olduğunu görerek, kendi mağduriyetimin hesabını sormak bakımından geçen yılın onuncu ayında Ankara’da, Savcı Hamza Keleş’e, Diyarbakır Özel Yetkili Savcısı’na iletmek üzere bir suç duyurusu dilekçesi verdim.

Bu köşede daha önce bu suç duyurusu dilekçesinden söz etmiştim.

Musa Anter bir JİTEM operasyonu sonucu öldürüldü. Cinayetin aydınlanan yanları, ama karanlıkta kalan yanları da var.

Dilekçemde, **Musa Anter cinayetinin MİT’e sorulmasını, faillerden Yeşil kod adlı Mahmut Yıldırım’ın MİT’te alınan ifadesinin, dava dosyasına istenmesini talep etmiş, ve başta Süleyman Demirel, Mehmet Ağar, Ünal Erkan, İsmet Sezgin olmak üzere dönemin diğer devlet yetkilileri hakkında şikâyetçi olmuş ve ifadelerine başvurulmasını istemiştim.**

Aradan geçen bu zamana kadar bu dilekçe bağlamında herhangi bir işlem yapılmadı, ya da yapıldıysa benim haberim yok.

Oysa bu dilekçe son derece önemliydi, hasbelkader sesi çıkan, çıkabilen bir mağdur olarak, yaptığım suç duyurularının akıbetini aradan bir yıla yakın bir zaman geçmiş olmasına rağmen, öğrenemiyorsam, sesini

çıkarmak için benim sahip olduğum olanaklara sahip olmayan mağdurların durumunu varın hesap edin artık.

Her şey çok yavaş işliyor, bunu görüyorum, sebeplerini anlamaya çalışıyorum.

Diyarbakır'da, Malatya'da devam eden JİTEM bağlantılı davaların izlenmesi, rapor edilmesi ve kamuoyuna ulaştırılması konusunda sivil toplum ve insan hakları kuruluşlarına, medyaya büyük görevler düşüyor.

Bu görevlerin hakkıyla yerine getirildiği inancında değilim.

Bizdeki süreç Batı Avrupa'daki GLADIO'yu tasfiye süreçlerine benzetilir, ama bu çok doğru bir benzetme değil.

Bizdeki yüzleşme ve hesaplaşma süreci, daha çok, Doğu Avrupa'da yaşananlara benziyor.

Toplu katliamlar, toplu mezarlar, faili meçhul kalmış binlerce cinayet, akla Balkanlar'ı getiriyor.

Bizde, insanlığa karşı işlenmiş suçlar kapsamındaki davaların, uluslararası mahkemelere taşınması sözkonusu değil tabii, ama Bosna'da, eski Yugoslavya topraklarında yaşananların hesabı şimdi Lahey Adalet Divanı'nda görülüyor. Bu mahkemede çalışan insan sayısı binden fazla.

Biz JİTEM var mı yok mu tartışaduralım, bu davalara ayrılan bütçe 1993'ten bu yana 1,9 milyar dolardır.

Hükümet programı, yemin krizine takıldı, doğru dürüst tartışılmadı. Programın en kayda değer yanı, Sayın Başbakan'ın yeni anayasa için , BM-Evrensel İnsan hakları Beyannamesi ve AİHS'nin referans alınacağını ifade etmesiydi. Türkiye'nin gerçek gündemi bu aslında. Buna bir de, geçmişle hesaplaşma meselesini ekleyin. Hükümet programında bu konuya da yer verilmeliydi, diye düşünüyorum.

Çünkü **artık hem devam eden davaların sonuçlanması hem yeni anayasa sürecinin toplumsal uzlaşmayı da kapsamı bakımından, Türkiye'nin geçmişle yüzleşme politikasının düzenlenmesi, programlanması son derece önemlidir.**

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yol ayrımı

Orhan Miroğlu 18.07.2011

Ölenlerin sayısını biliyoruz, ama Silvan'da tam olarak ne olup bittiğini bilmiyoruz. Silvan'daki pusuda, 13 asker hayatını kaybetti, yedi PKK 'li "ölü ele geçirildi". Toplam yirmi can, yirmi gencecik insan. PKK'lilerin beşinin kim olduğu bilinmiyor, PKK medyası, PKK'li olduğu söylenen beş kişinin HPG mensubu olmadığını, gerilla kıyafeti giydirilmiş kontralar olduğunu iddia ediyor.

Dağlica ve Aktütün gibi karakol baskınlarından, Hatay-Dört Yol eylemlerinden bu yana iyice kirlendi bu savaş. Meydana gelen her çatışma, savaşı tarafların kolayca cevap veremedikleri yığınla soru bırakıyor geride.

Silvan'da, şehit olan askerlerin en küçüğü 1991, en büyüğü 1984 doğumluydu..

Türkiye'ye yayılan acı haberin sonrasında gözyaşı sel olup aktı. Cenazeler toprağa verilirken, Kürtçe, Türkçe yakılan ağıtlar yürekleri dağladı. Ve hiç kuşkunuz olmasın, ateş her zamanki gibi, düştüğü yeri yaktı.

Silvan hadisesinden sonra Türkiye'nin siyasi iklimi birden bire tersine döndü.

Amaçlanan da bu aslında, siyasi iklimi tersine döndürmek.

Amaç, Türkiye'nin Kürt sorununda, bütün eksikliklerine ve hatalarına rağmen oluşturduğu sivil ve demokratik zeminin kaymasını sağlamak.

Amaç, PKK'nin; Öcalan'la devlet-hükümet arasında süren müzakerelerin sonuç vermeyeceğinin mesajını vermek ve gerekirse Öcalan'a da, uygun bir lisanla, şimdiye kadar Kürt halkı için yaptıklarına teşekkür edip, yola bambaşka bir paradigmayla devam edebileceğini göstermek.

Amaç,

- Aynur'u, stranlarını Kürtlere ve Türklere söyleyemeyecek hale getirmek.
- Hiçbir konuda anlaşılamayan Meclis'teki partilerin, 'milli mutabakat' metinleri etrafında ortaklaşmalarını sağlamak..
- Türkiye'nin batısında yaşayan Kürt nüfusla Türk halkını karşı karşıya getirmek, böylece, tersine göçü zorlamak.

Kısacası, Anayasal yurttaşlığın konuşulduğu, devletin PKK paradigmasının değişmesi için, terör ve terörizm kavramlarından uzaklaşmayı tavsiye eden raporların hazırlandığı ve tartışıldığı, BDP'nin milletvekili sayısını 22'den 36'ya çıkardığı ve Öcalan'ın yegâne muhatap alındığı bir dönemde, Türkiye'nin başa dönmesi ve sırtını güvenlik stratejilerine dayaması isteniyor.

1984'ten 2000'li yıllara kadar devam eden askerî stratejinin sonunda, PKK 2,5 milyon oy alan bir siyasal hareket haline geldi.

Yeni paradigma, Kürtleri demokratik özerkliğe davet ederek ve bunun için yeni bir savaşı göze alarak, PKK'nin Kürt halkının tamamının desteğini alabileceği hesabına dayanıyor.

Kürtler bu hesaba ve yeni bir savaşa evet derler mi, onu bilmek mümkün değil..

Ama, Türkiye adeta yeni bir savaşa ikna edilmeye çalışılıyor desek yanlış olmaz.

Ortak akıl ve tecrübeler ise, bu savaş davetiyesine hayır demek ve her şeye rağmen demokratik ve siyasal zeminde kalmayı gerektiriyor.

Kürt sorununda yaşanan aslında tam olarak bir yol ayrımı.

Silvan eylemi, yeni bir stratejinin hayata geçirilmesinden başka bir şey değil.

Eylemin gerçekleştiği gün, Diyarbakır'da ilan edilen demokratik özerklik, yeni stratejinin üstünde yürüyeceği paradigmayı da gösteriyor.

Silvan bu bakımdan yolunda giden bir siyasi çözüm sürecinde, Habur gibi sıradan ve telafisi mümkün bir yol kazası filan değil.

1984 Eruh ve Şemdinli baskını, Kürt sorununda nasıl ki bir milatsa, Silvan da, yeni yol ayrımında yeni bir milattır.

Ahmet Altan'ın yazdığı gibi, Kürtlerin, artık açıkça konuşması gerekiyor.

Kürtlerin bir kesiminin, bu yeni yol ayrımında PKK'nin safında olacağına kuşku yok.

Bundan sonra olacaklar ise, az çok belli.

Şiddeti meşru görme ve silahlı mücadele yoluyla; ilan edilen demokratik özerkliğin topraklarını korumak fikri bundan sonra tedavüle sokulacaktır..

Devletle savaşın demokratik özerkliğin ilan edildiği toprakları korumaya yetmeyeceğini ve böyle bir şeyin yüzyıl savaşılsa bile sonuç vermeyeceğini PKK elbette çok iyi biliyor.

Ama PKK, Kürtlerin önüne yeni bir hedef koyuyor ve savaş yoluyla bölgedeki Kürtleri kazanabileceğini, sorunu uluslararası bir sorun haline getirebileceğini ve Batı'da yaşayan Kürtlerin de baskılara dayanamayıp 'Kürdistan'a' geri dönmeye başlayacaklarını düşünüyor.

Temelsiz bir felaket senaryosu diyebilirsiniz bu yazdıklarıma, keşke temelsiz olsa, ama gelişmeler başka bir yorum yapmaya elvermiyor.

Kürt ulusal psikolojisi her şeye rağmen normalleşemedi, demokratik ve siyasi bir mecra ağıtılamadı. Kürt ulusal psikolojisi, şiddet kültüründen besleniyor ve şiddetin vazgeçilmezliği ve 'ulusal varlığın' askerî bir güç olmadan sürdürülemediği üzerine üretilen ideolojik kabullerle hayat buluyor.

O kadar ki, bir günde yirmi kişinin öldüğü bir eylem karşısında, sadece üzüntü beyan ediliyor, ama bu büyük acı bile siyasi kararlarda herhangi bir duraklamaya yol açmıyor.

DTK'nin sekiz yüz delegesi, toplandıkları o salonda, Silvan'dan gelen haberi aldıklarında acaba ne hissettiler?

Acaba delegelerden hiç biri, bu kongre, Kürt hareketini yol ayrımına taşıyacak bir kararı böyle bir günde almamalı, ama, bunun yerine iki gün yas ilan etmeli diyebildi mi, ya da kimsenin aklından böyle bir şey geçti mi, hiç sanmıyorum..

İki aşiret arasındaki çatışmada bile bu ölümler yaşansaydı, hayat durur, ölenlerin kimler ve hangi aşiretten olduğuna bakılmaksızın yas ilan edilirdi.

Kürtler elbette şiddete tapan bir toplum değil. Ama Kürt siyasi kurumları içinde yer alan sivil aktörler PKK'nin şiddetini meşru görmek ve kabul etmek zorundalar ve bu kural devam ediyor..

Ahmet Altan çok haklı, Kürtler artık konuşmalı. Ama Türkler de konuşmalı.

Tasfiye ne demek, son seçimlerde görüldüğü gibi gücünü daha da arttıran Kürt hareketini tasfiye oluyorsunuz, savaşmaktan başka çareniz yok diye kışkırtan Türkleri, Türkler konuşmalı.,

Kürtlerin onurlu mücadelesinde hiçbir payı olmayan birtakım Türk hatunları, CHP ve BDP yemin etmediği için sevinen, ama MHP Meclis'e geldiği ve yemin ettiği için hüznü yazılar yazan hatunları, Kürtleri Meclis'e davet etmekle, onları onursuzluğa davet etmek arasında bir fark olmadığını yazıp duran hatunları, Türk aydınları görmezden gelmemeli, konuşmalı.

“Otoban yollar, yeni bir imhaya hazırlıktır” diye, yazan, Şiwan’ın bırakın ülkesine gelmeyi, Avrupa’da da stranlarını ancak polis otosunun megafonuyla söyleyebildiği bir dönemde, Muhsin Kızılkaya’nın, Orhan Miroğlu’nun ancak korumayla gidebildiği Kürt şehirlerine ‘zafer kutlamaya’ giden baştan aşağı sahte ‘Kürt muhiplerinin’ gerçek niyetlerini, Kürt hareketine yaptıkları ideolojik aşının, bu hareketin çeperlerinde oluşturdukları ideolojik ablukanın nelere yol açtığını, Kürtlerin de, Türk aydınlarının da konuşmaları lazım.

Kürtlerin meşru mücadelesini Ergenekon’un ve yeni İttihatçıların yedeğine kimlerin almak istediğini Türk-Kürt aydınlarının konuşmaları lazım.

Türkler ve Kürtler konuşmalı ve eski dostlukların, arkadaşlıkların hatırına ertelenen suskunluklara son vermelidirler.

Hasan Cemal’in söylediği gibi, “Tarihin eli Başbakan’ın omuzlarında”, ama öyle bir noktadayız ki, Başbakan’ı tarih karşısında yalnız ve baş başa bırakmak olmaz, çünkü tarihin bir eli de bizlerin omuzlarında..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ben ve Kürtler

Orhan Miroğlu 21.07.2011

Başlığı yadırgamayın lütfen, kendini çok önemseyen bir ruh hâli içinde filan değilim.

Kürt halkının haklı mücadelesinde önemli tanıklıklarla geçen kırk küsur yıl, neticede hayat hikâyenizin içinde yer aldığı bir geçmişi ifade ediyor ve siz istesenez bile bu geçmişten kopamıyorsunuz.

Ne yapsanız, ne etseniz bir halkın, üstelik başka halklara göre tarihe, zamana, adalete ve özgürlüklere geç kalmış, geç bıraktırmış bir halkın umutlarına ve umutsuzluklarına ortak olduğunuzu görüyor ve istesenez bile bu yıpratıcı ve kuşatıcı gerçeklikten kendinizi koparamıyorsunuz.

Geçmişiniz bir gölge gibi hep ardınızdan geliyor ve peşinizi bırakmıyor.

Aklıma, “Ben ve Kürtler” adını taşıyan bir yazı başlığı kullanmak düştüyse, sebebi bu, başka bir şey değil.

Hiç unutmuyorum, Diyarbakır cezaevinden tahliye olduğumda, 12 Eylül’ü kazasız belasız atlatmış olan arkadaşlarımı tek tek soruyor, onların yeni meslekler edinmiş, cemiyet yaşamı içinde belli statüler elde etmiş olduklarını öğrendikçe, “Hayat bir seçimden ibaret,” diyordum içimden, “sen öyle seçimler yaptın ki, al gör işte, şimdi her şeye geç kalmış vaziyettesin, bir kadının sevgisine, bir çocuğun insana ileri yaşlarda yitip gidecek gibi gelen masumiyet ve saflıktan ibaret sevecen dünyasına ve mis gibi kokusuna, sana maddi sıkıntılar yaşatmayacak düzenli bir işe, kısacası her şeye geç kaldın!”

Ama ne yalan söyleyeyim, yaşadıklarımın pişmanlık duymak şimdiye kadar aklıma gelmiş bir şey değil.

Lâkin, yine de, geriye dönüp baktığımda, tanıklığı dahi bana çok acı vermiş, keşke yaşanmasaydı diyebileceğim çok şey var elbette.

Mesela 12 Eylül olmasa, *Haydari Kampı* ve *Saygon Zindanları* gibi romanlarda anlatılan ve bizim gençlik yıllarında okuyup “teorik olarak, böyle şeyler sömürge ülkelerde veya faşizm bir ülkeye gelince yaşanabilir”

diye hüküm yürüttüğümüz hapishanelerin âlâsını Diyarbakır'da yaşamayıydık, burada yaşanan zulmün biriktirdiği kin ve öfkeyle, gençler yıllarca Bekaa'ya taşınıp durmasaydı, sonra Bekaa'ya taşınıp duran bu gençlerin 30 bini –belki de kırk bini–, bir karış toprağa, bir mezar hakkına bile sahip olamadan, bir sevgilinin heyecandan tere bulanmış elini tutmadan, ölüp gitmeseydi, kâbusundan daha yeni uyanmaya çalıştığımız bu tarih de, kişisel hayatlarımız da çok farklı yaşanırdı.

19 yıllık Ankaralı sayılırım, çünkü 19 yıldır Ankara'da yaşıyorum. Bu benim ve karımın seçimi değildi.

Bir suikasttan sağ çıkmayı başardım mı desem, o gece, kader aslında bana değil, belki de, çok genç bir kadına, biri henüz bir, öbürü üç yaşında, iki çocuğu olan dünya güzeli bir annenin yüzüne mi güldü desem bilmiyorum, ama her nasılsa sağ kaldım ve vurulduğum gecenin sabahında karar verip Ankara'ya taşındık...

Mevsim sonbahar, yıl 1992'ydi...

Oysa ben her şeyine geç kaldığımı düşündüğüm hayatımın geriye kalan yıllarını Diyarbakır'da kalarak tamamlamayı düşünüyordum.

Olmadı işte. Diyarbakır'da yaşamayı düşünürken kendimi Ankara'da buldum.

Çok hızlı geçti yıllar.

Geçim derdi, çocukların ekmek, süt parası, okul parası, derken, siyasete dönüş, gazetelere yazılar, sonra peş peşe yazılan birkaç kitap.

Nihayet 2007 yılında, yol ayrımı.. Siyasi hayata nokta.. Siyasi kimliğin, yazıyla ve farklı bir alanda sürdüğü ve içine çok şey sığmış bir dört yıl..

Ve bugün..

Kürt-Türk siyasi ve sosyal ilişkilerinin bambaşka bir safhaya taşındığı bir zamanda, yeniden ateşlenen silahlar, peş peşe yaşanan ölümler..

Yeni bir araftayız ve bu araf hali, herkesi yeni bir seçimle karşı karşıya bırakıyor.

Siyasi manayla sınırlı da değil kastettiğim.

Ben başım sıkıştığında üç milyon savaş mağdurundan biri olarak Ankara'ya gelip yerleşebildim.

Ama ya şimdi, **şimdi yeni bir savaş başlarsa, savaş mağdurlarının sayısı ne olacak, üç milyon mu, on milyon mu belli değil.**

20 yıl öncesinde olduğu gibi, gideceği şehri seçme özgürlüğü bile olmayacak kimsenin..

Siyasi seçimini amasız ve çoktan yapmış biriyim ben ama bu seçimin Kürtler'in bir kısmını çok kızdırdığını görüyor ve üzülüyorum.

Bana öyle şeyler yazıyorlar ki, bu ben miyim acaba diye hayretler içinde kalıyorum, ya yanılıyorsam, ya gerçekten düşündüklerim ve yazdıklarım Kürt halkına zarar veriyorsa, diye kuşkulara kapılıyorum.

Üstelik PKK muhalifleri de, bu Kürt uyanışı çağında, tarihin gerisinde kaldığımı düşünüyorlar.

Onlar PKK'nin demokratik özerkliğine de inanmıyorlar, "PKK demokratik özerklik dediğinde, senin gibilerinin bağımsızlık talep etmesi gerekir" diyorlar.

Edelim de neyle, nasıl, niçin edelim kardeşim!

Bazı dostlarım o tehdit hadisesinden sonra Türk medyasının yürüttüğü tartışmaların her türlüünden beni sorumlu tutuyorlardı. İçlerinden biri, bir gün telefon etti, bu tartışmaların Kürt ulusal çıkarlarına ne kadar zarar verdiğini anlattı uzun uzadıya, "Peki ne yapabilirim sence" dedim, "Kürt aydınları, Şivan gibi değerli sanatçılar, tehdit edilirse medya bunu tartışır, tehdit edenlerin bunu düşünmesi gerekmiyor mu?" dedim, ama o anlamıyordu..

"Türklere ne oluyor, biz birbirimizi tehdit de ederiz, öldürürüz de" deyince inanın şaşırmadım, çünkü Kürtler şimdi tam da böyle bir psikoloji yaşıyorlar. Ulusal kabahatleri ve hataları 'düşmana' karşı gizlemek.. Beni arayan dostuma son olarak, "Peki," dedim "ne yapmamı istiyorsun?"

"Şivan'ı ara ve basın toplantısı yapın, deyin ki, ey Türkler babam size ne, biz birbirimizi tehdit de ederiz öldürürüz de, size ne oluyor?"

Çok zor zamanlardan geçiyoruz, ulusal ayıpların, hataların gizlendiği, konuşulmasının ihanetle bir sayıldığı zamanlardan geçiyoruz.

İşte diyorlar, ulusal çıkarlarımız, var mısın, yok musun?

Kim ve nasıl, birtakım taleplerin 'ulusal çıkarlar' olduğuna karar veriyor, ulusal çıkarlar bu çağda ne anlama geliyor, o belli değil işte.

Böylece hep savunmada bırakıyorlar insanları..

Bir üniversitede PKK'ye yakın gençlerin birbirine benzeyen sorularına, onların hissiyatını da hesaba katarak, cevap verdikten sonra genç bir Türk kıızı yanıma geldi ve "Siz hayatınız boyunca hep savunmada kalmışsınız, size sorulan soruların çoğu haksız sorulardı, ama siz bunu önemsemediniz, galiba Diyarbakır cezaevinde yaşadıklarınız, sizi hep savunmada tutmuş, kendinizi hep suçlu hissetmişsiniz."

Genç kızın bu sözleri kadar beni kendi gerçekliğime davet eden bir uyarı almadım hayatım boyunca.

Tek tek bireyler olarak ve hatta toplum olarak, geleceğimizi ilgilendiren paradigmalara karşı hep savunmada kalmamız, savunmada kalmayı kabul etmemiz, barışın da demokrasinin de önünde ciddi bir engel olarak duruyor.

Bu köşede okuduğunuz yazıların çoğu, savunma yazıları değil ve olmayacak da artık

Türk muktedirlerinin, Kürtler hakkında duymak istediği şeyi duyurmak isteyen, yazı yazmadım şimdiye kadar ve yazmaya da niyetim yok.

Benim sözüm Kürtler'e.

Susamam, susarsam yaşayamam.

Şakira'yı, Marilyn Monroe'yu anlatan yazılar yazamam bu saatten sonra.

Beni anlayın, üç maymunları oynamamı istemeyin benden.

Ben "demokratik özerklik, yanlış zamanda haklı taleptir" diye yazı yazmasam da, Türk aydınları ve kamuoyu PKK'nin ne yapmak istediğini tartışacak. Bu tartışmalar ne benim yazılarımla başladı, ne de benim yazılarımla sona erer.

Ayrıca, değil demokratik özerklik, bağımsızlık dâhil her şeyin tartışılmasından yanayım.

Kürtleri ve Türkleri ne mutlu edecekse o olsun.

Ama mezarlıklar ve taziye çadırları arasında geçen bir hayata mahkûm edilmiş iki halk haline getirilen Kürtler'in ve Türkler'in, beraber yaşamaya da, ayrılmaya da, demokratik özerkliğe de, karar verebilecek takati mi kaldı Allah aşkına?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Savaşta şike, sporda şikeye benzemez!

Orhan Miroğlu 25.07.2011

Çeyrek asrı bitirip, yarım asra doğru evrilen, şu "düşük yoğunluklu" diye tabir edilen savaşın; Mehmet Ağar'la Aziz Yıldırım gibi muktedirlerin dostluklarını her daim baki kıldığını, Genelkurmay Başkanlarıyla Şemdinli'de bomba patlatan "iyi çocuklar" arasında savaş yılları boyunca yaşanan "vefa duygusunu" bir hayli büyüttüğünü, bizim ordunun içinde, bir yüzyıl boyunca darbe yapıp duran Latin Amerika'daki darbeci generallerin sayısını beşe ona katlayan sayıda generalin, aklını ve moral değerlerini darbe ve iktidar tutkusuyla bozup, nihayet Silivri'ye yolladığını, Türk ordusu gibi ulus-devlet kurmuş bir orduyu, boğazına kadar kire-suça batırdığını ve "düşük yoğunluklu" savaşa dair hikâyenin bu minvalde ama bu sefer mutlu sona doğru devam edeceğini az çok biliyoruz.

Devrimini böyle yapıyor Türkiye ve geçmişiyle hesaplaşıyor.

Merkezinde ordunun olduğu ve aslına bakarsanız, patrimonial bir iktidar biçiminden başka bir şey olmayan bir iktidar biçimi, tarihe karışıyor.

Sporda şike yapanlarla, savaşta şike yapanlar aynı zaman diliminde sahneye çıktılar, şimdi aynı zaman diliminde tutuklanıyor ve hesap verecekleri yargılamaları bekliyorlar.

Savaş şikesi, spor şikesine benzemez ama.

Spor şikesini, adil bir yargılama az çok telafi edebilir.

Ama savaş şikesinden sorumlu olanlar bir gün adil yargılsalar bile, bu yine de, toplumun yüreğine açılan yaraları kapatmaya, acıyı ve yası tamamen ortadan kaldırmaya yetmez.

Duyguları, heyecanları istismar edilen spor seyircilerinin samimi hissiyatına ve cebine zarar vermek gibi bir şeyle sonuçlanmaz savaş şikesi.

Savaşta şike yapmaktan sorumlu olanlar, toplumu savaş içinde tutup, siyaset kurumunu devre dışı bırakarak, merkezinde ordunun olduğu bir çeşit patrimonial iktidar biçimi yaratmayı başardıkları, ve bu iktidar biçimini korumak için iç infazlar dâhil her şeyi göze aldıkları için, son derece tehlikelidirler.

Bu yüzden, spor camiasının gözaltında bir gün bile kalmayı en büyük zulüm addeden şikeci patronlarını, spor camiasından tasfiye etmekle, savaşın şikeci generallerini tasfiye etmek aynı şey değildir.

Şu takdiri ilahiye bakın ki, Türkiye bugün, sporda şike ile, savaşta şikeyi aynı anda konuşuyor.

Ve sporda şike operasyonları ile Silvan hadisesi aynı zamanda yaşanıyor.

Silvan'da olup bitenler için savaşan tarafların yaptığı açıklamalara kimse pek inanmıyor.

Başbakan "Silvan'a bir de sivil gözle bakacağız" deme gereği duydu, İçişleri Bakanlığı müfettiş görevlendirdi.

Düşünebiliyor musunuz, gündüz vakti bir çatışma yaşanıyor ve askerî yetkililer çatışmada 13'ü asker olmak üzere yirmi kişinin hayatını kaybettiğini açıklıyorlar.

PKK iki gerillasının öldürüldüğünü kabul ediyor, ama diğer beş kişiyi reddediyor, onlar HPG'li değil, gerilla kıyafeti giydirilmiş kontralar diyor.

Bu durumda beş kişiye ait ceset hem kayıp hem sahipsiz, ve ordudan herhangi bir açıklama gelmiyor!

Gelmiyor ama, çatışma bölgesi adeta piknik alanı ilan ediliyor, çatışmanın yaşandığı yerde yanmış ekmek parçaları, konserve, yanmış askerî giysiler iki gün boyunca ekranlara taşınıp duruyor.

Toplumun bu savaş sonrası mekânı günlerce seyretmesi sağlanıyor ve "mola sırasında yediği ekmeği boğazında kalmış, yutamamış, eline aldığı konserveyi açamamış mehmetçiğe kurşun sıkan" PKK'ye öfke, Kürtler'e acımasızlık, patlama noktasına geliyor.

Derken, Zeytinburnu ve daha başka birçok yerde Kürtler'e saldırılar başlıyor.

Bu noktada, hükümetin, yeni bir konsept benimsemesine yol açan yegâne olayın Silvan hadisesi olduğunu düşünmemek lazım.

Silvan, savaş şikelerine dair hükümetle ordu arasında yaşanan derin güvensizliğin geldiği son aşama oldu.

PKK cephesinden bakıldığında ise, Karayılan'ın metropolde yaşayan Kürtlere "öz savunma önermesi, bunu yapamayacak olanlara, geri dönme çağrısında bulunması" yeni ama ölümcül ve herkesi

düşündürmesi gereken bir sayfaya işaret ediyor.

Hülasa, **Türkiye savaşın hakikatlerini konuşmaya başladıkça, ordunun PKK'yle savaşırken en kritik zamanlarda "savaş şikesi" yaptığı anlaşılıyor..**

Herkes buna inanmayabilir, kendi payıma, ben ana teması "her şey mubah, savaş sürdür de nasıl sürdürürsen sürdür" olan bir senaryoyu Türkiye'de sahneye koyanların, haksız yere şeytanlaştırılmadıklarına, yazıp sahneye koydukları senaryo gereği, en çok da Kürtler'in ve gayrimüslümlerin canına kıymaktan hoşlandıklarına, canına kıymakla kalmayıp, bu her iki kesime karşı toplumun acımasız duygular beslemesi için akıl almaz şeytani planlar yaptıklarına inanıyorum.

Sanki ordular mecbur kaldıkları için sürüyormuş gibi görülen savaşların, aslında aynı ordular tarafından istenen savaşlar olduğunu ortaya koyan çok sayıda örnek var dünyada.

İsrail'in en ünlü güvenlik uzmanı ve istihbaratçılarından Ami Aylon'a, bir gazeteci, 2002 yılında, "Bu savaş kazanabileceğimizi düşünmüyor musunuz" diye sordu. "Savaş 'kazanmanın' İsrail'in başına gelebilecek en kötü şey olduğunu anlamıyor musunuz?" diye cevap verdi Ami Aylon. (Duvarlar Arasında - Çıkmazdaki İsrail Toplumu, Sylvain Cypel, Arkadaş Yayın, 2011, S. 414)

Bizim ordunun içinde tıpkı Aylon gibi düşünenler olmasa ve bunlar, ordu içinde - JİTEM içinde desek de olur, ikisi aynı kapıya çıkar- bu kötü gidişatın farkına varanları, tek tek infaz edebilecek kadar pervasız olmasalardı, bu savaş bu kadar sürmezdi.

Orduda bu savaşın bitmesinin, "ordunun başına gelebilecek en kötü şey" olduğuna inananları ve onların akıl almaz mücadelelerini görmezlikten gelerseniz, gerçeği gizlemiş olursunuz.

Bu savaş artık geçmişte olduğu gibi, kabul edilebilir sınırlarda tutulamaz, ve hiç şüphesiz, demokrasi ve barış mücadelesi, bu anlamda, etnik bir çatışmayı göze alanlarla, bu etnik çatışmayı durdurmak için bir şeyler yapmak isteyenler arasında sürecek.

O halde Kürt ve Türk halkının geçmişten bugüne, savaşa karşı tutumunu bilmek çok önemlidir.

Diyarbakır'ı, Şırnak'ı terk edecek bir Türk nüfus yok ortada. Ama metropol kentlerde yaşayan ve en etkili ve yetkili ağızdan, kendilerine "Yapabiliyorsanız öz savunmanızı yapın, ya da oraları terk edin" denen milyonlarca Kürt var.

Bu yüzden öncelikle, şu soruya cevap aramak lazım:

Geçmişte PKK'ye karşı savaş gerekçesiyle, Kürt halkının, "derin" veya "sığ" -şeffaf mı deseydim acaba? - devlet güçlerince maruz kaldığı muazzam ihlaller, Türk toplumunu acaba nasıl etkiledi, bugün nasıl etkiliyor, tehlike hangi sınırlarda ve ne boyuttadır?

Bu soruların bir tek cevabı yok kuşkusuz.

Filistinlilerin hakkını ve FKÖ'yü tanımak için İsrail solu ve İsrail toplumu nasıl ki otuz yıl beklediyse, Türk halkı da sanki, Kürtlerin Cumhuriyet'in kurulmasından sonra başına gelen felaketleri bilmek ve empati yapmak için, PKK'nin tarih sahnesine çıkmasını bekledi.

Aslına bakarsanız, PKK'nin tarih sahnesine çıkması ve sonrasında yaşananlar da yetmedi gerçeği anlamaya.

Şimdi de sorunu daha doğru dürüst anlayamamış olan Türk halkından, daha acımasız davranması isteniyor, çünkü savaş etnik çatışma safhasına taşımak, ancak bununla mümkün.

Kendi payıma, bunca savaş şikesine rağmen, Türk toplumunun suskun kaldığını, olup biteni görmezden geldiğini şimdi de beraber yaşadığı Kürt halkına karşı acımasızlaşma safhasına girdiğini düşünüyorum.

Öyle düşündüğümde de, Primo Levi'yi hatırlamadan edemiyorum..

Şöyle diyordu Primo Lev'i:

"Bilmek ve başkalarının bilmesini sağlamak, Nazizm'den uzaklaşmanın bir biçimiydi.

Bir bütün olarak Alman halkının buna başvurmadığını düşünüyor ve bu bilinçli görmezden gelme tutumundan ötürü, onu yüzde yüz suçlu buluyorum."

Elbette kimseyi suçlamaya hakkım yok benim. Şunu söylemeye hakkım var ama:

Türk halkı, birarada yaşadığı Kürt halkına karşı acımasızlaşmayı reddetmelidir.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İnsanlığa meydan okuma

Orhan Miroğlu 28.07.2011

Bacın ya da Bacinnê, Midyat'a bağlı birkaç Êzidi (Yezidi) köyünden biridir.

Süryanilerin, Arap olsun, Kürt olsun Müslüman halkla beraber yaşadıkları köyleri vardır Midyat'ın. Ama Êzidilerin Müslüman ve Hristiyan halkla birarada yaşadıkları köyler yoktur. Êzidi halk, bir zamanlar, o coğrafyada katmerli bir 'ötekileştirme' muamelesi görür, büyük mağduriyetler yaşırdı. Pazara yoğurdunu, üzümünü satmaya getiren Êzidi kadınların alabildiğine aşağılandığı zamanlar olurdu. Derken 90'lı yıllarda çatışmalar artınca, ateş her yeri sarmaya başladı. Süryaniler de, Êzidiler de dağa çıkmakla, korucu olmak arasında bir yol ayırımına geldiler. Her iki halkın yaşadığı köyler göçe zorlandı. Süryaniler ve Êzidiler çoğunlukla Avrupa'nın yolunu tuttular. Midyat'ta çok sevdiğim Êzidi dostlarım vardı benim.

Bazılarıyla yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmezdi. Sonra o felaket yıllarında her birimiz başka yerlere, başka diyarlara savrulduk.

Şahap, Osman, Ebuzeyt benim Bacınlı dostlarım, çoluk çocuk Almanya'ya yerleştiler. Geçenlerde Şahap'la biraraya geldik, hasret giderdik.

Ona en çok da Êzidi gençlerini sordum. Verdiği bilgilere ne çok sevindiğimi anlatamam.

Anlattığına göre, Êzidi gençlerin önemli bir kısmı üniversite bitirmişti ve en az iki yabancı dil konuşuyordu, aralarında milletvekili olanlar, yüksek yargıç statüsünde, eyalet savcısı olanlar bile vardı.

Peki dedim Şahap'a, evlilikler ne durumda, gelenek sürüyor mu, Êzidiler hâlâ sadece Êzidi olanlarla mı evleniyorlar? Evet dedi, gelenek aynen devam.

Üniversite bitirmiş gençler de bu geleneğin dışına çıkamıyor ve Êzidiler, Almanlarla veya başka halklarla evliliklere kapalı bir toplum olarak yaşamayı sürdürüyormuş.

Ama anladığım kadarıyla bir kuşak sonrası bu geleneği sürdürmek pek mümkün olmayacak.

Sözü Norveç'te yaşanan faciaya getireceğim.

Norveç tam olarak neyin habercisi, Avrupa'nın çokkültürlü politikalarının sona erdiğine mi işaret ediyor?

'Avrupa İnsanı' acaba kendinden başka kimseyle yaşamak istemeyen bir insana mı dönüştü, hiç sanmıyorum.

30 temmuzda Türkiye'ye dönecek olan Kemal Burkay'ın İsveç halkına elveda mesajı olarak okunabilecek olan çok samimi duygularla kaleme aldığı ve dün *Taraf*'ta çıkan mektubunu okumanızı tavsiye ederim. Bu soruların cevabı olabilecek bir mektup yazmış şair, yazar, sürgün ve siyasetçi, Kemal Burkay..

Norveç faciasından sonra, bizim medyamızda çok da isabetli değerlendirmeler çıkmadı. İşin kolayına kaçıp, bu faciayı 'medeniyetler çatışması' fikrinin kanlı bir sonucu gibi görenler oldu.

Bazı yorumcular, Avrupalının ve Avrupa insanının ırkçılık ve yabancı nefretiyle malul bir hale geldiğini savundular.

İşte dediler bazı yorumcular da, Avrupa'nın toplama kampları deneyinden sonra başlattığı, geçmişle yüzleşme ve şiddeti, ırkçılığı mahkûm etme politikalarının bir işe yaramadığı görüldü..

Avrupa'nın imrendiğimiz değerleriyle, ırkçılık ve nefret arasında yükselen duvarlar meğer çoktan aşılmış, bu felaket onun sonucu diyen yazılar okuduk bolca. Oysa İbrahim Karagülle'nin dün *Yeni Şafak*'ta yayımlanan yazısı olaya bambaşka bir pencereden bakılması gerektiğini ortaya koyuyordu:

"Bir terör koalisyonu ile karşı karşıyayız. Derin ve Avrupa'da yaygın taban bulan bir felsefi kalkışmayla yüz yüzüz. İsrail aşırı sağ ile Avrupa neo-conlarının ittifak ilanının acı örneğine tanık oluyoruz. Norveç'i neden cezalandırdıklarını bir kez daha düşünelim. O zaman katliamı kimlerin planladığını ve uyguladığını net bir şekilde anlayacağız... Norveç, terör koalisyonunun, güçler hesaplaşmasının, devlet terörünün, istihbarat örgütlerinin patronluğunda yürütülen bir saldırının kurbanı oldu."

Hiç şüphesiz Karagülle'nin sözünü ettiği 'felsefi kalkışmanın' da 'eylemsel kalkışmanın' da Türkiye'deki karşılığı ve adı Ergenekon'dur.

Breivik Türkiye'de yaşasaydı, içindeki öldürme hırsı ve zalimliği belki de, İstanbul'da AGOS'un önünde, Malatya'da Zirve'de, Şemdinli'de ve Ankara Danıştay'da epey işe yarayacaktı.. Ama ayrıca da, Breivik, hiç kuşku yok ki, Ergenekon'un önemli fikir adamlarından biri olurdu.

Haksızlık ettiğimi düşünmeyin. İdeolojik donanımı fevkalâde ve Ergenekon standartlarının üstünde bir adam bu... Ergenekon'a 'dostça' yönelttiği eleştirilere benzer eleştirileri daha önce bir yerlerde okuduğumu sanmıyorum. Hantallaştınız diyor Breivik, fazla yayıldınız.. Yani Ergenekon muhiplerinin aklına şimdiye kadar gelmeyen bir eleştiri yapıyor Breivik. Bilgisayarından çıkan haritalar, dünyanın en kadim sorunları konusunda öne sürdüğü görüşler, tam olarak 'uluslararası bir toplumsal mühendislik' örneği. Belli ki tek başına çalışmamış. Benim Breivik'in haritasında dikkatimi çeken epey şey oldu. Mesela genellikle, Batılıların eninde sonunda, Türkiye'yi bölüp, Kürdistan kurduracaklarına inanılır. Breivik ve çalışma arkadaşlarının ise bu fikre pek itibar etmedikleri görülüyor. Breivik'in haritasında yer alan bölünmüş Türkiye'nin, herhangi bir bölgesinde Kürdistan yer almıyor. Batı Trakya'dan, Marmara'ya kadar bölünmüş olan Türkiye'nin, Doğu ve Güneydoğusu, Akdeniz in bir bölümüne kadar Ermenistan olarak tahayyül edilmiş.

Bu arada Asur ve Maruni devletleri de unutulmamış. Dünyadaki bütün Türkler de İç Anadolu'ya yerleştirilmiş.. Bu haritaya bakınca aklım karışmadı desem yalan olur. Kürtlere bu haritada niçin yer yok diye epey düşündüm. Avrupa'nın Ergenekoncuları, Kürtlerin Kürdistan, denen bölgede Asuriler ve Ermenilerle, dinî ayrılık nedeniyle birarada yaşayamayacaklarına kanaat getirmişler ki, Türkiye'den İran'a uzanmışlar ve Kuzey İran'a bir

'Kürdistan' devleti yerleştirmişler.. Şimdi siz bu fikirlerin ne kadar çok saçma olduğunu, konuşulmaya bile değmeyecek kadar anlamsız olduğunu düşünebilirsiniz. Ama ne yazık ki, bu fikirlerin hayata geçmesi için, başkalarının canına kıyabilecek, kendi canını da önemsemeyen insanlar yetiştiriliyor dünyanın dört bir yanında.

İster Tora-Bora dağlarında yetişsin bu insanlar, ister, kişi başına gelirin 50 bin dolar olduğu Norveç'te yetişsin, 21. yüzyılın böyle bir sorunu var. 'Medeniyetler çatışması' değil, 'medeniyetler arası diyalog' ancak bu tehlikenin üstünden gelebilir.

Breivik'in haritası da, 1500 sayfalık manifestosu da, zalimliği ve gaddarlığı da, dünyanın bütün uygarlıklarından bir şeyler almış Avrupalılık fikrine ve 'Avrupa insanına' ciddi bir meydan okumadır.

Evet, bu tabi ki, Jorge Semprun'un(*) "mümkün olan en büyük fırsat eşitliği içinde şiddeti dışlayan bir hayat" olarak tanımladığı Avrupalılığa, yine şiddet yoluyla karşı çıkmadır.

Şimdi sadece Norveç'in değil, bütün Avrupa'nın ve dünyanın bu meydan okumaya verecek tutarlı bir cevabı olmalı. Norveç'te çoktan verildi o cevap, Norveçli liderler, demokratik değerlerinden taviz vermeyeceklerini ilan ettiler, Norveç halkının meydanlara yığıldığı dağ gibi güller ve çiçekler, bu alçakça ve pervasız meydan okumaya karşı açık bir tutumun ifadesi.

Norveç AB üyesi değil, ama bu sorun da değil, AB, Norveç'i ırkçılığa karşı geliştirilen programlara davet ediyor.

Şimdi Türkiye'nin cevabını beklememiz lazım diye düşünüyorum. Sıcaklığına yapılmış, 'kınama ve üzüntü' mesajları değil kastettiğim.

İnsanlık değerlerine meydan okuyan bu yeryüzü çılgınlığına karşı Türkiye'nin cevabı, uzun ve kısa vadede, ne olacak, onu hep beraber merak etmemiz ve Norveç'te yaşanan katliamı asla unutmamamız gerekiyor.

(*) *Avrupa İnsanı*, Jorge Semprun, Dominique de Villepin, Agora Yayınları, Çev. Aydın Cıngı.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

KCK davası ve 'Kayıp Secere'nin yazarı

Orhan Miroğlu 01.08.2011

Diyarbakır'da yarın KCK davasına bakılacak. Bakılacak diyorum, ama bakılabilecek mi, işte bu belli değil. Çünkü bugüne kadar pek bakılamadı bu davaya. Sanıkların Kürtçe konuşma talebi sürekli olarak reddedildi. Bu dava sanki Kürtçe konuşmak isteyip de konuşamayanların yargılandıkları bir dava olarak anlaşıldı ve kilitlendi.

Oysa **her şeyden önce bu dava siyasi bir dava...** İnatlaşma büyük mağduriyetlerin yaşanmasına yol açıyor ve duruşmalar gerçekleşemiyor bile.. **Çoğu sanık mahkûm olsa dahi, alacağı ceza bitirmiş durumda. Buna rağmen, mahkeme tahliyeler konusunda katı tutumunu sürdürüyor.**

KCK Davası, ilk bakışta, devlete veya başka vatandaşlara karşı işlenmiş suçlar kapsamında bir dava gibi görülüyor. Lakin iddianameye baktığınızda durumun farklı olduğu anlaşılıyor.

Hukukçu değilim, ama ben bu davanın Kürt hareketinin sosyolojisini ortaya koymaktan başka bir işe yaramadığını düşünüyorum.

KCK yapılanması diye bir yapılanma var ve bu yapılanma sivil Kürt hareketiyle ucu bucağı olmayan ilişkiler ağı içinde bulunuyor. Siyasi hayatı denetliyor, kontrol ediyor, gündem belirliyor.

KCK, şiddet uyguluyor, yargılamalar, infazlar yapıyor, mevcut hukuk sistemini tanımıyor ve sivillere karşı hak ve yaşam ihlallerinde bulunuyor. Bütün bunlar, birer gerçek.

Ama Diyarbakır'da açılan davada bu suçların hiçbiri yok. Bu dava ağırlıklı olarak Kürt siyasetiyle uğraşan insanların, birbirleriyle olan münasebetleri üstüne oturtulmuş.

Yani 'zarar görenler'le 'zarar verdiği' iddia edilen insanlar aşağı yukarı aynı siyasi görüşleri, farklı platform ve kurumlarda paylaşmış olan insanlar.

Yüzlerce kişi arasında yapılan telefon görüşmelerine ve dinlemelere dayalı iddianameyi okuduğunuzda, özetle, Kürtler demek birbirlerini böyle yönetmişler, Kürt hareketinin yönetim anlayışı, yönetim sosyolojisi buymuş diyorsunuz..

Bu yönetim anlayışının doğrusu savunulacak bir yanı yok, demokrasiyle de bir alakası yok.

Ama mevcut durumun, Kürt hareketinin içinde bulunduğu yaygın siyasallaşmaya işaret eden bir ara dönem, belki de bir geçiş dönemi olduğunu görmek ve anlamak da, çok zor değil.

Lakin, bu siyasallaşmanın hukuki bir karşılığı ve yasal meşruiyeti olmayınca yargı devreye giriyor.

Oysa bu siyasi ilişkiler ağı bir realite. Kürt toplumunun içinde bulunduğu bu realiteyi gözardı ederseniz, değil bir KCK davası, onlarca KCK davası açabilir, ve binlerce insanı tutuklamaya devam edebilirsiniz.

Sadece Diyarbakır'da dört yüz bin civarında oy alan bir siyaset ve bu siyasetin içinde bulunan aktörlerin, üyelerin, taraftarların, seçmenin, koordinasyonunu birbiriyle eylemsel ilişkisini, çeşitli kurumlar aracılığıyla sağlamaya çalışan, dinamiklerini her gün harekete geçiren bir yapılanmadan söz ediyoruz..

O ona telefon ediyor, o onu arıyor, binlerce insan her gün birbiriyle tanışıyor, dost oluyor, 'heval' oluyor, Diyarbakır'ın bütün mahallelerinde, çeşitli dernek ve kurumlarda, BDP'nin il ilçe binalarında her gün yüzlerce toplantı, yüzlerce karar alınıyor.

Böyle bir hareketlilik dünyanın neresinde var acaba ve niye bizde var da, dünyada pek yok, insanlar acaba keyif olsun diye mi, hayatlarına biraz heyecan katmak için mi, bu ilişkilerin içindeler diye sorulabilir.

Anlatmaya çalıştığım bu tabloda, kim BDP'li, kim KCK'li, kim DTK'lı nasıl bileceksiniz, sonra bunu bilmek neden bu kadar gerekli ve önemli olsun?

Bu bir halkın gerçeği, beğenin beğenmeyin bu insanlar böyle yaşamak ve böyle de siyaset yapmak istiyorlar.

Siyasi bir hareketin 'yönetim sosyolojisi' derken kastettiğim bu.

Yargı, telefon dinlemeleriyle, davalar açıyor, insanları tutukluyor ve bu sosyolojinin önünü ve doğal akışını kesmeye çalışıyor. Kesebiliyor mu o da şüpheli, ya da şöyle soralım:

Bu KCK dediğimiz sistem, ve KCK'lılar, bu dava açıldıktan sonra daha mı zayıfladılar, yoksa daha da güçlendiler mi?

Gidin bu soruyu, Diyarbakırlılara sorun, BDP'lilere de değil, AK Partililere sorun, cevabı onlar versin..

Dünyanın başka yerlerinde böyle bir realitenin önü kesilmez, devletin başı daha fazla sayıda vatandaşla derde girmesin ve bu vatandaşların binlercesi, bir anda karar verip dağlık alanlara çekilmesin diye - hatırlayacaksınız bu da oldu geçmişte tutuklamak yerine, bu vatandaşların önlerindeki hukuki engeller kaldırılır.

Şiddete başvurmamak kaydıyla, kim kimi yönetmek istiyorsa, kim kimin tarafından yönetilmek ve, kim kime 'heval' olmak istiyorsa, hadi buyurun denir..

Çözüm dediğimiz şey başka nedir ki?

Bu sosyolojik gerçeği benimseyip içinde yer almaktan başka suçu olmayan insanların yargılandığı bir davadır KCK davası.

Belediye başkanı, parti yöneticisi, sivil toplum önderleri, gençler ve kadınlar yargılanıyor bu davada.

Sonra bu davada, Hatip Dicle, Osman Baydemir, Fırat Anlı gibi Kürt liderler var. Kemal Aktaş gibi PKK'den yirmi yıl hapis yatıp sonra da BDP'de politika yapmayı tercih edenler ve KCK' davasından içerdeyken milletvekili olanlar var.

İnsan Hakları Derneği üst düzey yöneticisi, yazar, avukat, **Muharrem Erbey** gibi değerli insanlar var.

Erbey'in tutuklanma öyküsü hele, tam ibretlik. Tutuklandıktan sonra yöneticisi olduğu İnsan Hakları Derneğine bir mektup yazdı. Mektuptan bazı bölümleri paylaşmak istiyorum:

"24 Aralık 2009 Perşembe günü saat 04:50'de evime gelen polisler, avukat arkadaşlarıma telefon açmama dahi izin vermeyip evimi, arabamı, başkanı bulunduğum İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi'nin tüm odalarını, avukatlık büromu arayıp 12 bilgisayarın hard diskine, tüm CD, DVD, kitap ve belgelere el koydular. Savcılık tarafından aşağıda belirttiğim hususlarda 'yasadışı örgüt üyeliği' suçlamasıyla sorgulandım:

- Çocuk istismarının engellenmesi, kadın hakları konulu eğitim çalışmaları, seminerler, vb. çalışmalarla ilgili projeler yaparak finansal kaynak sağladığım;
- İsveç, Belçika, İngiltere Parlamentoları, BM (Cenevre)'de yaptığım konuşmalar kastedilerek yurtdışında devleti küçük düşüren konuşmalar yaptığım;
- Sivil toplum örgütlerinin de içinde yer aldığı, sivil demokratik Anayasa Çalıştay'ına katıldığım (Demokratik Toplum Kongresi bünyesinde);
- Hukuk danışmanlığını yaptığım ve farklı mahkemelerde hakkında açılan davalarını takip ettiğim Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Av. Osman Baydemir ile bağlantımın ne olduğu ve belediyeye neden sık gittiğim.."

Muharrem Erbey, iki yıla yakın zamandır tutuklu. Özgürlüğüne kavuşsa, insan hakları mücadelesinde yarım kalan mesaisine dönecek ve okurları için, güzel hikâyeler yazmayı sürdürecektir. **Kayıp Secere** Muharrem'in ilk

hikâye kitabıydı, devamı gelmedi ama. Muharrem Erbey, bıraksalar, bir edebiyat adamı olarak, Kayıp Secere'sini aramaya devam edecek oysa.

Yargı bağımsız olmalıdır tamam, yargıç karar verirken mevcut yasaların dışına çıkmamalıdır, ona da eyvallah, ama yargıç dediğimiz kişi, etnik bir çatışmanın sarkacında sallanıp duran ülkesinin gerçeklerini hiç mi hesaba katmayacak?

KCK Davalarına biraz da bu gerçeklerin ışığında bakılabilse diyorum..

Sevgili okurlar, okumak istersiniz belki, Akşam gazetesinde Burcu Bulut'la yaptığımız bir söyleşim var.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtlere nasıl anlatmalı

Orhan Miroğlu 04.08.2011

İstifa eden paşalar, şimdilerde muhtemelen tatile çıkmaya hazırlanırken, CHP lideri Kılıçdaroğlu'nun tatilini kesip Ankara'ya gelmesine değmedi doğrusu.

O daha Ankara'ya varmadan sorun çoktan hâl yoluna girmişti bile.

İstifalara, ne borsadan, ne halktan ne de bir zamanlar "rahatsızlıkları" apoletli medyanın manşetlerine taşınan genç subaylardan bir destek geldi.

"Genç subaylar rahatsız" manşetleri atacak, Balbay ayarında gazeteci kalmamış olması da değil mesele, genç subaylar cephesinde bambaşka bir durum var.

Çoğu gerçekten yurtsever duygularla dolu bu insanların 250 üst düzey komutanının, darbe planlamak ve andıçlar düzenlemekten yargılanan bir ordunun mensubu olmaktan pek de onur duymadıklarını tahmin etmek zor değil. Okumanızı tavsiye ederim, Dün *Yeni Şafak*'ta yer alan, Emre Uslu - Murat Aksoy röportajı bu bakımdan son derece önemli bilgiler, yorumlar içeriyor.

İstifalar krize dönüşmeyince, medyamıza hüznün çöktü.

Orduyu da CHP'yi de malum çizgide tutmaya çalışan medya tam bir hayal kırıklığı yaşıyor.

Yine de, yazılıp çizilenlere bakılırsa, apoletli medyanın, hayal kırıklığı ve hüznü bir kenara koyup, kısa sürede gerçeğe uyanmasını beklemek boş bir umut değil artık..

Bana kalırsa çok geçmeden malum medya apoletlerinden kurtulmaya çalışacak.

Ve Mehmet Ali Birand'ın, artık kapanmakta olan bir döneme ayna tutan yazılarının kıymeti daha iyi anlaşılacak.

Kâbustan uyanmak gibi bir şey henüz söz konusu olmasa da, "Toparlanma" yazıları çoktan yazılmaya başlandı bile.

Ama bir yandan da, CHP'yi yarı yolda bırakmaya hazırlanıyorlar sanki..

Bir bakıma kendisi de malum medyanın mağduru olan CHP (Buna bilumum İttihatçı Sol tayfayı da ekleyebilirsiniz, hiç mahzuru olmaz) ve Kürt muhalefeti, istifaların bir dönemi sona erdiren mahiyetine bir türlü inanmak istemiyor.

Kılıçdaroğlu Avrupalılara da şaşıyor, Avrupalıların, belki de İrlanda barış sürecindeki "Hayırlı Cuma" kadar önemli buldukları bu **Türk usulü "Hayırlı Cuma" istifalarını**, demokrasinin ilerlemesi olarak görmelerine hayret ediyor!

Farkında değil tabii, Türkiye'yi de, dünyayı da her attığı adımla hayretler içinde bırakan bizzat Kılıçdaroğlu ve partisidir.

CHP, paşaların istifaya zorlandıklarına inandırmaya çalışıyor bizi.

Oysa gerçekte bir alakası yok bunun. "Hayırlı Cuma" istifalarının sebebini en iyi CHP bilir. Ama bilip de bilmezlikten geliyor, eskilerin deyimiyle tecahül-i arif yapıyor yani..

Işık Koşaner, Ergenekon ve Balyoz davalarında tıpkı CHP gibi, "umumi af" istediği ve bu isteği yerine gelmediği için istifa etti.

Onlarca generali, subayı; hükümeti devirmek ve demokrasiyi sona erdirmek için on yıl yeraltında mesai yapan bir ordunun Genelkurmay Başkanı, bu gerçeği görmüyor da, çorbanın bir liraya içildiği orduevlerinde ve denize sıfır askerî dinlenme tesislerinde, başı dik dolaşmak adına, ordunun özerkliği devam etsin talebinde bulunuyor.

Bu istifaların yol açtığı gelişmeyi CHP'nin anlaması çok zor.

Hiç kimse, önümüzdeki dört yıl için genelkurmay başkanı olacak generalin bu ülkede ismi hatırlanacak son general, son genelkurmay başkanı olacağını CHP'ye anlatamaz..

Hiç kimse CHP'ye, bir yıl sonraki yaş toplantısını bu ülkede artık kimsenin merak etmeyeceğini anlatamaz.

Anlatacak birileri bulunsa bile, bunun bu saatten sonra CHP'ye bir faydası olur mu o da şüpheli..

CHP anlatılanlara inanacak, Kürt politikasını değiştirecek, yüzünü Silivri'den Hakkâri'ye, Brüksel'e, Meclis'in anayasa gündemine dönecek!

Geçmiş olsun, bu artık mümkün değil!

Toplumların yaşamında bir dönemi kapatan değişim anlarının ortaya çıkması ve yıllar yılı o değişim anlarını beklerken yaşlanıp ömrü biten insanlar arasında ortak bir heyecan yaratması çok normaldir.

“Hayırlı Cuma”dan bu yana, kendi adıma bu heyecanı yaşıyorum.

Ve bu heyecanın yaşanmasında büyük katkısı olan herkese, ama özellikle de Başbakan Erdoğan’a ve Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül’e teşekkür ediyorum.

Hayatları boyunca damdan düşmemiş olanlar değil, ama **darbe dönemlerinde, damdan düşenler, yani Metris’te, Mamak’ta, Diyarbakır Beş Nolu’da işkenceden geçenler, bir şafak vakti asılan arkadaşlarının ardından yürekleri yananlar bu heyecanın ne menem bir heyecan olduğunu anlayabilirler..**

Yaşı müsait olanlar iyi bilir. Bu memlekette, sivillerle herhangi bir şekilde anlaşmazlığa düşmüş generaller, genellikle namlunun ucunu göstermek, o yetmiyorsa darbe yapmak yoluyla bu türden anlaşmazlıkları hâl yoluna sokarlardı. Usul ve gelenek buydu ve siviller arasında başka bir yol olabileceğini aklından geçirenler, hiç iflah olmazdı; ama bu gibi durumlarda şapkasını alıp gidenler **Stefan Zweig’in Fouché’si** gibi her dönemde muktedir olmayı ve siyasette kalmayı başarıyorlardı.

Geçmişte, Özal gibi ezkaza askerlere “homurdanmış” liderlere bile sivil siyasetçiler ve halk fazla güven duymadı. Bu azıcık homurdanmayı bile “asker-sivil” oyununun yeni bir versiyonu gibi gördü.

Oysa Özal’ın sivil bir inisiyatifle Kürt sorununu çözmeyi amaçlaması, askerî vesayeti daha o yıllarda sona erdirecek olan bir adımdı. Özal fedakârca davrandı, hayatını ve siyasi kariyerini risk etti.

Kanaatime göre devleti iyi tanıyordu, Kürt savaşında ne olup bittiğinin farkındaydı.

Başarısız kalması halinde giriştiği işin, hayatına mal olabileceğini de bilmiyor olamazdı..

Özal başaramayınca, askerî vesayet Kürt sorunu üzerinden yola devam etti.

Ama bu başarısız deneyin Kürt tarafına da ciddi bir uyarı anlamına geldiği açıktı.

Celal Talabani Öcalan ve Özal arasında gidip gelirken, PKK, Hakkâri-Taşdelen Karakolu’nu 600 kişiyle bastı. 27 asker ve 40 PKK’li hayatını kaybetti. Bu Bingöl katliamından önceydi. Özal Taşdelen Karakolu baskınına çok öfkelenmişti. Öcalan Şam’da görüştüğü Celal Talabani’ye bu baskından haberi olmadığını, soruşturacağını söyledi. Ordu ve ordunun PKK içindeki uzantıları, Taşdelen ve Bingöl hadisesinden sonra, Öcalan’a “sivillerle muhabbeti kes, senin her türlü muhatabın biziz” demek istiyordu.

Öcalan İmralı’ya getirildiğinde, asker olmadan Kürt meselesinde hiçbir çözüm şansının olmayacağına inanıyordu. Savunmalarını ve söylemlerini bu paradigmaya oturttuğu açıktı.

Dahası, İmralı sistemi Ergenekonculardan soruluyordu ve Öcalan’ı getirip Ergenekoncuların ortasına attılar.

Öcalan’ın bütün siyasi analizlerinde görülebilecek olan orduya ve askere olan inanç, İmralı’da ikiye katlandı.

Şimdi AK Parti ve Erdoğan bu tarihi tersyüz etmeye çalışıyor..

Ama Kürtler buna inanmıyor bir türlü..

Ergenekon diyorsunuz, “Yeşil Ergenekon” var diyorlar.

Kürtler, Kürt siyasetini yolundan saptırıp, Ergenekon’un yedeğine sokanların tezleriyle idare ediyorlar.

“AK Parti orduyu ele geçirdi” diye demeçler veriyor, komutanların istifasını NATO’nun bastırmasına bağlıyorlar!

CHP sittin sene değişmesin, hiç bir hükmü olmaz bunun. Ama aynı şey BDP-PKK hattı için geçerli değil. Kan akmaya devam ediyor çünkü..

Zamanın değiştiğini, bu değişimin farkına varılmazsa Kürt siyasetinin gücünden ve itibarından çok şey kaybedeceğini, PKK’ye, Öcalan’a ve BDP’ye anlatmalı.

Peki, kim anlatacak dersiniz, inanın onu gerçekten ben de bilmiyorum.

Liberallere, sol-liberallere, AB’ye, Barzani’ye, Talabani’ye, Beşikçi gibi gerçek Kürt dostlarına, demokratlara ve solculara değil, İttihatçı mütefekkilere, “Otobanlar sizi imha etmek için yapıyor” diyen hatunlara inananların veya inandırılmış olanların, yıllar sonra başka bir şeye inanması o kadar zor ki..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Saflık..

Orhan Miroğlu 08.08.2011

Hastanede bir gece.. Bir ay önce ve Ankara’da. Oda arkadaşım emekli bir deniz astsubayı..

Ameliyattan yeni çıkmış.. O gece Çanakkale’den helikopterle hastaneye kaldırıldığımı haber alıp apar topar ziyaretime gelen dostlarla yaptığımız sohbetten, benim bir yazar, Kürt ve Diyarbakır cezaevi mağduru olduğumu öğreniyor.

Hastaneler çok sıkışık. ‘Hasta odası’ standartlarına hiç uygun olmayan bir odadayız, nereye baksak duvar... İki hastaya daha yer açmak amacıyla düzenlenmiş, doğru dürüst penceresi bile olmayan bu odada ikimiz de daralıyoruz, uyku tutmuyor bir türlü..

Gece misafirler gittikten sonra sohbe, oda arkadaşım astsubayın sorularıyla devam ediyoruz. Peşinen söylemek isterim, oda arkadaşımın aşağıda okuyacağınız sorularında herhangi bir art niyet aramayın. Onun sorularında bir art niyet yoktu kesinlikle, çok insani diyebileceğimiz bir saflık duygusu içinde, hepimizi kuşatan,

hepimize çok acı veren gerçeği onun deyiimiyle söylersek, “**meşhur bir Kürt yazar**”la konuşmak istiyordu. Onu dinlerken, ortalama Türk insanının aslında bu saflıkla tanımlanabileceğini düşünmeden edemedim..

Bence biz Kürtler, Türk halkının bu saflığını tanımak, farkında olmak ve bilmek ihtiyacındayız.

Yeniden barışmak için, bu saflığı ve samimiyeti tanımaya, paylaşmaya büyük ihtiyacımız var..

Kürtler Türklerin, Türkler de Kürtlerin saflığını sevmeli, sevebilmeli.

Yüz tane halkı şeytanlaştırmaya yetecek kadar büyük felaketler yaşadık, gizlemeye gerek yok, içimizden birileri bu felaketlere yenik düştüler, yeterince şeytanlaşıp yeterince zalimleştiler..

Toplum bilimci değilim, ama ben yine de kendi payıma, Kürtleri de Türkleri de tarif eden şeyin, bunca felaketlere yenik düşmemiş o büyük saflığımız olduğuna inanıyorum. Ben bu saflığı seviyorum.. Hastanedeki oda arkadaşım bu astsubayın saflığını da ne yalan söyleyeyim çok sevdim, onunla aramızda geçenleri kısaca özetleyeyim, sonra da, şu ‘pozitif ayrımcılık’ meselesinde başlayan tartışma için iki söz edip yazıyı bitireyim:

– Orhan Bey, bakıyorum da Diyarbakır cezaevinde yatanlar hep meşhur olmuşlar.. Televizyonda bir gün, Diyarbakır cezaevini yaşayan insanları konuşturuyorlardı, seyrettim, anlaşılan çok acı çekmişsiniz, ama belki o acıları yaşamasaydınız, yazar olmayacaktınız.. Siz anladığım kadarıyla yazarlığınızı Diyarbakır cezaevinde yatmanıza borçlusunuz.

– Yok o kadar da değil.. Diyarbakır’da yatan herkes meşhur biri ya da yazar filan olmadı..

– Öyle demeyin, şu sinemacı, adı neydi Sırrı?..

– Sırrı Süreyya Önder..

– Hah o işte, baksanıza o da, Diyarbakır cezaevinde yattı ve milletvekili oldu.

– Yanlış biliyorsunuz, Sırrı Süreyya hapis yattı, ama bildiğim kadarıyla Diyarbakır’da değil. Sonra o zaten meşhur biridir..

– Peki, size bir soru daha sorabilir miyim?

– Ne demek sorun tabii..

– Saddam Kürtleri vurunca Kürtler Bağdat’a veya Arap halkın yaşadığı şehirlere mi kaçıyorlardı?

– Hayır, Bağdat’tan mümkün olduğunca uzaklaşmaya çalışıyorlardı, Türkiye ve İran sınırına geliyor ve sınırı geçiyorlardı..

– Valla hâlâ, ben de durum bizdeki gibi diyordum.. Kürt köyleri boşaltılınca Kürtler hep batıya geldiler ya, orada da durum böyledir sanıyordum..

– Yok, öyle değil, orada durum bizdekinin tam tersi; peki, size ben de birkaç soru sorabilir miyim?

– Buyurun sorun tabii..

– Gerçi siz emeklisiniz, ama yine de ordu mensubusunuz, bu konuları bir ordu mensubuyla konuşmak her zaman mümkün olmuyor, bu savaş nasıl bitecek, sizin çevrelerde ne konuşuluyor acaba?

– **Doğruyu söylemek gerekirse, bitsin de nasıl biterse bitsin diyor insanlar..**

– Dağdakilere af çıksa?

– **Çıksın tabii, dağdakiler de onlarla savaşanlar da bu ülkenin evlatları değil mi?**

– Öyle..

– **Orhan Bey, bu savaşta hep garibanlar ölmedi mi?**

– Orası da öyle.

– **O zaman kimin için sürdü bu savaş?..**

– Peki, bir af çıkacaksa bu Öcalan'ı da kapsamalı mı sizce, Türk halkı ne düşünür acaba?

– **Eğer bu savaş bitecekse Öcalan da çıksın, kimse de kalmasın cezaevlerinde.. Yeter artık kan dökülmesin..**

'Pozitif ayrımcılık' tartışması bu bir gecelik karşılaşmayı yeniden hatırlamama vesile oldu.

Kürt sorunu konusunda bir öneride bulunuyorsunuz, Türk halkı acaba ne der sorusuyla karşılaşıyorsunuz. Sorulmasın demiyorum, elbette birarada yaşayacaksak, her şeyi kendimize göre ayarlayıp, başkalarını bunu tartışmasız kabul etmeye davet edemeyiz.

Demokratik özerklik veya pozitif ayrımcılık.. Tabii ki Türk halkı ne diyecek diye sorabilmeliyiz.

Buna itirazım yok benim. Ama bu türden soruları Türk halkı adına sorabilmeyi hak etmiş olmak gerekmiyor mu?

Ertuğrul Özkök, 'Kürtler adına' her ne teklif ediliyorsa bu tekliflere 'Türkler adına' itiraz etmeyi alışkanlık haline getirdi.

Akşam gazetesinden Burcu Bulut'la geçen hafta bir söyleşi yaptık.

O söyleşide vergi vermeyiz gibi bir söylemi doğru bulmadığımı, ama ABD'de siyahların durumunu düzeltmek ve eşitlemek için uzun bir süre –sanırım 60'lı yıllardan 80'lere kadar–, 'pozitif ayrımcılık' uygulandığını söyledim. Geçiş döneminde Kürtlere bu uygulanabilir dedim. Kürtler zencidir filan demedim. Pozitif ayrımcılık, zencilere uygulandı dedim.

Ertuğrul Özkök bu öneriye itiraz etti. İsmet Berkan, benim daha fazla bir şey söylememe gerek bırakmayan iki yazı yazdı bu konuda.

Kürt sorunu, eşitlik sorunudur diyen Özkök, 'Pozitif ayrımcılık' önerisine karşı, "Afrikalı Kürtler" başlıklı bir yazı yazdı.

Kürtler Afrika'dan filan gelmediler. Başkaları bu topraklara gelmeden önce burada yaşıyorlardı. Ama başka coğrafyalardan gelenlerin bin yıllık hâkimiyeti sonucunda geldiğimiz nokta ortada.

Yapılan bütün araştırmalar –KONDA’nın yaptıkları dâhil– Kürtlerin, nerede yaşıyor olurlarsa olsunlar, Türkiye’nin en yoksul halkı olduğunu gösteriyor.

Üstelik bu insanların artık siyasi ve kültürel kimlik talepleri var.

Özkök, eşitlik diyor, ama eşitlikten anladığı, ‘fırsat eşitliği’ olsa gerek.

Özkök’ün çevresinde, bu fırsat eşitliğinden fazlasıyla faydalanmış Kürt dostları olabilir.

Peki, bir yüzyıl boyunca uygulanan politikalar sonucu, bir ülkenin en yoksulları haline gelmiş, üç bin köyü haritadan silinmiş, toplu mezarlara gömülmüş ve binlerce faili meçhul cinayete kurban olmuş, kısacası, 20. yüzyılın en büyük zulümlerinden geçmiş bir halkı, fırsat eşitliğine mi davet edeceksiniz?

Yozgatlı ne der ha! Aradan çekilin, biz derdimizi Yozgatlı kardeşimize anlatmasını biliriz!

Sonra ‘gariban Yozgatlı’yı kardeşini öldürmek için habire dağa gönderip durduklarında niye sustunuz?

Ahmet Kaya’yı, Hrant Dink’i ölüme yollayan manşetler atmak daha kolay ve daha kârlıydı değil mi?

Okuması için eline verilen metinleri, 200 Türkiyeli aydınının, akademisyenin karşısına geçip okuyan, sonra da “Bu acayip metin de ne” diye insanlar hayrete düşünce, içinde ne yazdığını ben de bilmiyordum diyen Ahmet Türk, o bilmeden okuduğu metinlerde yazılan Demokratik Özerkliğin tek yol olduğuna inanmamızı istiyor da, iç savaştan çıkmış, bu savaşın yegâne mağduru olmuş bir halka ‘pozitif ayrımcılık’ belli bir dönem için uygulanabilir demiş olmamı yanlış buluyor: “Orhan Miroğlu’nun zenci benzetmesinin gerçekten de (vurgulama müthiş, Özkök’ün aklına bile gelmemiştii bu vurgu! –OM) çok yanlış, haksız, aşağılayıcı olduğunu düşünüyorum. Zenci, beyaz tartışmaları aslında şuuraltında kendini aşağı görmekten başka bir şey değildir. Bu tarz düşüncelerin Türkiye’yi bütünleştirmek bir yana, birlikte yaşamayı zorlaştıracakı kanısındayım.” (Akşam, 7 temmuz)

Benim şuuraltımda ne olduğu ve neye hizmet ettiği yazılarımla, söylediklerimle ve kitaplarımla ortada, Ahmet Bey, şuuraltımla uğraşmak yerine, lideri olduğu savaş mağdurlarının şuuraltında ne var onu merak etsin biraz, sonra da, beraber yaşamayı acaba ‘pozitif ayrımcılık’ önerisi mi, yoksa, “PKK’ye savaşıma demeyi ahlaki bulmuyoruz” diyen kararların altına imza atmak ve 20 kişinin hayatını kaybettiği bir günde ‘Demokratik Özerklik’ ilan etmek mi zorlaştırır bir düşünsün isterim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eritme potasından pozitif ayrımcılığa

Orhan Miroğlu 11.08.2011

Pozitif ayrımcılık tartışması büyüyor.

Bu tartışmalar bence demokratik sürece ve eğer yeniden başlayacaksa –ihtimaller giderek zayıflıyor– açılım politikalarına da sadece katkı sunabilir.

Sadece katkı sunabilir diyorum, çünkü **pozitif ayrımcılığı ben bir alternatif çözüm modeli olarak önermiş değilim. Çözüm modelimiz her ne olacaksa, bu uygulamadan yararlanmak mümkün olabilir diyorum.**

Karşı görüşte fikir beyan eden değerli yazarlar, bu politikaların Türk milliyetçilerini ve ırkçıları daha da azdıracığını iddia ediyorlar ve halkın da buna hazır olmadığını söylüyorlar.

Milliyetçiler ve ırkçılar ne yaparsanız yapın, onların her daim kanı kaynamaya devam edecek. Ama **Türk halkının, savaş mağdurlarının yüzbinlercesine kucak açmış bir toplum olarak, mağdurların durumunu eşitlemek için uygulanacak politikalara itiraz edeceğine ve bunun da durumu daha da zorlaştıracığına inanmamız için, ortada ciddi bir sebep yok.**

Hiç sorun yaşanmadı demek istemiyorum, her şey güllük gülistanlık değil tabii.

Elbette her iki toplumun bu zor zamanlardaki tarihsel karşılaşması birçok sorun yarattı. Araya ciddi mesafeler girdi.

Ama bunun en önemli sebebi, İstanbul'a ya da İzmir'e gelmiş Kürt'ün göreceli zenginleşmesi filan değildir.

Etnik hınç ve öfkenin zaman zaman gelip sınıra dayanmasının en büyük sebebi, 25 yıldır devam eden iç çatışma, ya da düşük yoğunluklu tabir edilen savaştır.

Bu kadar ölüme, ihlale ve haksızlığa rağmen, her iki toplumun birarada yaşamaya devam etmesi bile kanaatimce bir **Türkiye mucizesi** olarak görülmelidir.

Birarada kalmaya devam etmenin çarelerini tartışabilmemiz, 'birliğimizi' korumamız bu mucizenin hayrınadır.

Kürt sorunu, Cumhuriyet politikalarıyla yüzleşme sorunu, bu politikalarla hesaplama sorunudur. Bu hesaplama göze alan bir siyasi iktidar, sadece ekonomi ve eğitim alanında durumu eşitleme politikalarıyla yetinemez.

Ne demek istediğimi anlatmaya çalışayım. Diyarbakır Cezaevi'nin müze yapılması, Mustafa Muğlalı Kışlası'nın adının değiştirilmesi, devletin Kürtler'e yapılanlardan ötürü özür dilemesi, savaş mağdurlarına yönelik sadece maddi değil, manevi programların hayata geçirilmesi; inanın Şırnaklı ve Hakkârilili birkaç gencin pozitif ayrımcılık gereği üniversitelere alınmasından daha önemli sonuç verir ve daha iyileştiricidir.

Kürtler'in bugün Türkiye'nin neresinde yaşıyor olurlarsa olsunlar, ekonomik açıdan en dezavantajlı grup-halk olduklarını yazdım. Tartışmaya katılanlar bu önemli veriden her nedense söz etmediler.

Bir şey daha söyleyeyim o zaman: **Bu kadar yoksul olan insanlar, farklı bir etnik kategoriye ait olduklarını düşündüklerinde, etnik kimliklerini daha kararlı bir biçimde savunurlar.**

Kürtler'in hâlihazırdaki durumu budur. Kürtler, bu ülkenin en yoksul halkı, ama aynı zamanda da, etnik kimliğini onuru olarak gören ve bu onuru da sonuna kadar savunmaya kararlı bir halk..

Bu gerçeği kabul etmeden, pozitif ayrımcılık dâhil, herhangi bir tartışma yürütmenin faydası olmaz.

Türkler'in ve Kürtler'in eşitlik temelinde beraber yaşayabileceklerine inanan, Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı bir Kürt olarak, Kürtler'in Cumhuriyet'ten bu yana karşı karşıya kaldıkları muamele, tarihte hangi halkın karşılaştığı muameleye benziyor diye bazen soruyorum kendime.

Ermenilerin durumuna benzemiyor. Bunu geçiyorum. Ermeniler etnik soykırıma uğradılar. Bugün sayıları yüz bin bile değil. Benim ilçem Midyat'ın nüfusu kadar yani.

Kürtler'in durumu Süryanilere de benzemiyor. Süryaniler, kendi yurtları olan Turabdin'de birkaç binle ifade edilen bir nüfusa sahipler, 1915'te onların da başına kötü şeyler geldi, yok edildiler, göç ettiler vs.

Kürtler Amerika'nın yerli halkı Kızılderililere de benzemiyorlar. Kızılderililer de kalmadı..

Sanırım, Kürtler'in Müslüman olması onları toptan bir etnik temizliğe uğramaktan kurtardı.

Çünkü Müslüman İttihatçılar Müslüman olan Kürtler'in zamanla Türkleşebileceğine inanıyorlardı.

Ulus-devlet, özel Türkleşme programlarıyla bunu denemedi değil, ama sonuç başarısız oldu.

Kemalistler, Kürtler'in bütün ulusal farklılıklarını ortadan kaldırmak ve Kürtler'in Türkleşmesini veya Türkler'e benzemesini istediler.

Bir çeşit Kemalist Melting Pot politikası uygulandı.

Bu bakımdan ABD yurttaşı zencilerin yaşadıklarıyla biz Kürtler'in yaşadıkları arasında ciddi benzerlikler var. Biliçaltında kendini aşağı görme gibi bir his değil bu.

Rengimiz farklı olsa da biz Kürtler'in durumu ABD yurttaşı zencilerin durumunu akla getiriyor.

Kemalistlerin uyguladığı politika, ABD'nin ilk zamanlarda uyguladığı 'melting pot' politikasına benziyordu.

Bu erime potasını kabul etmez, Metin Heper gibi, hâlâ Kürtler'in inkâr ve asimilasyona uğramadığını, cumhuriyetçi kadroların, Kürtler'i makbul etnik bir kimliğe, yani Türklüğe, kibarca ve zorlamadan davet ettiğini düşünüyorsanız, İlker Başbuğ'la, bugünlerde yapılan, 'Kandil'e nasıl sefer yapılır' tartışmasına Şükrü Elekdağ'ın izniyle dâhil olursunuz; ama pozitif ayrımcılığı tartışmanıza bu durumda gerek de kalmaz, lüzum da...

ABD'de, 'eritme potası ulusçuluğu', bu ülkede yaşayan farklı uluslardan grupların-halkların, farklılıklarını ortadan kaldırmayı ve onları benzer kılmayı amaçlayan bir politikaydı.. Amerika hiçbir etnik aidiyeti tanımadığı gibi, anayasası da topluluk haklarına kapalı bir anayasaydı.

Bu yüzden, **60'lı yıllarda uygulamaya giren pozitif ayrımcılık politikası Amerikan tarihinde önemli bir dönüm noktası oldu.**

Gerisini değerli bilim insanı Füsun Üstel'den okuyalım:

"Olumlu ayrımcılık –affirmative action–, başlangıç noktası itibariyle, Amerikan toplumundaki siyahların her anlamdaki gelişimini ve toplumsal terfiini yaklaşık yüzyıl boyunca engelleyen yasa ve gelenek temelli ırk ayrımcılığının sonuçlarını telafi etmeye yönelikti.

Söz konusu politikanın uygulamaya konulması sürecinde, başta istihdam ve eğitim olmak üzere çeşitli alanlarda kota ve tercihli muamele siyasetleriyle, toplumun en az avantajlı kesimlerine fırsat eşitliğinin sağlanmasına çalışıldı. İlk kez J.F. Kennedy tarafından kullanılan olumlu ayrımcılık kavramı, Johnson ve Carter dönemlerinde sistematik bir politikaya dönüştü. Bu süreçte etnik topluluklara istihdam konusunda çeşitli kolaylıklar sağlanmasından federal eğitim burslarının etnik toplulukların nüfuslarına bakılmaksızın bir dizi uygulama yürürlüğe konuldu." (Fusun Üstel, *Yurttaşlık ve Demokrasi*, S: 25 ve sonrası, Dost Yay., 1999)

Pozitif ayrımcılık ABD’de, yirmi yıl uygulandıktan sonra, eleştiriler almaya başladı.

Bu eleştirilerden biri, siyahların sayılarını aşan oranda ‘özel muameleye’ tabi tutulduğu şeklindeydi.

Pozitif ayrımcılığa yapılan ikinci eleştiri, Özkök’ün yaptığı eleştirinin benzeriydi:

Bu eleştiriye göre, pozitif ayrımcılık, ‘eşitlik’ ilkesini zedeliyor ve ‘liyakat ilkesini’ de gayrı meşru yollarla tehdit ediyordu.

Buna rağmen, pozitif ayrımcılık ilkesi sadece ABD’yle sınırlı kalmadı. Birçok ülkenin sosyal politikalarına, hukukuna girdi. (12 Eylül referandumunda kadınlara, yaşlılara, güçsüzlere ve engelli vatandaşlara pozitif ayrımcılık ilkesini oyladığımızı hatırlamada fayda var.)

Eşitlik ilkesi derken bir an düşünmeden edemedim.

Ertuğrul Özkök bir yazar, ben de öyle sayılırım.

Ama benim yazdığım gazeteyle, Özkök’ün uzun yıllar genel yayın yönetmenliği yaptığı ve şimdi yazarı olduğu gazete arasında önemli bir fark var.

Taraf’ın logosunda ‘Düşünmek Taraf Olmaktır’ diye yazıyor.

Ama Hürriyet hâlâ ‘Türkiye Türklerindir’ logosuyla çıkıyor.

Eğer başımıza bunca felaket gelmişse, Kürtler bu melting pot politikalarının baş sloganına isyan ettikleri içindir.

Ama Hürriyet başımıza dertler açan bu sloganla çıkmaya devam ediyor.

Merak ediyorum gerçekten ve hiçbir art niyetim yok.

Yarın bir kısım Kürt aydını ve yazarı logosunda ‘Kürdistan Kürtlerindir’ diye yazan bir gazete çıkarırlarsa haklı olabilirler mi?

Sakin olun!

Konumuz gereği bunu da tartışmalız..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Evet, pozitif ayrımcılık, ama esas olarak kime

Orhan Miroğlu 15.08.2011

Pozitif ayrımcılık tartışmasına bir girdik bir girdik; neyse, bu son yazı olsun.

Söylemeye bile gerek yok, **pozitif ayrımcılık başka dezavantajlı gruplara, güçsüzlere, ve dinî ayrımcılığa uğrayanlara da tanınmalı.**

Bu konuyu bu kadar da hafife almayalım, bizi etnik bir çatışmanın eşiğine getiren sorun laiklik-başörtüsü veya Alevi sorunu, değildir.

Kimse bu sorunlar nedeniyle dağa çıkmadı, çıkacak gibi de görünmüyor.

Peşinen söyleyeyim, Kürt sorunu en başat meselemizdir diyerek, acıları, mağduriyetleri yarıştırmak, gibi bir niyetim yok benim.

Hatta, mağduriyet ve siyaset söz konusu olduğunda, mağduriyetlerin siyasi mücadelede avantaj sağlamak amacıyla araçsallaştırılmasını da doğru bulmuyorum.

Kimsenin acısını küçümsemeye ve bu acıdan kaynaklanan yasına saygısızlık yapmaya da hakkımız olmamalı diye düşünüyorum.

Pozitif ayrımcılık bir bakıma geçmişle hesaplaşmak demektir. Dünyanın her yerinde aydınlar, yazarlar bu hesaplaşmada en önde olurlar.

Coetzee, Güney Afrika'nın yüzleşme raporlarını yazmıştır, Arjantin'de **Bir Daha Asla** adını taşıyan 30 bin sayfalık hesaplaşma metinlerinin altında ünlü romancı **Ernesto Sabato**'nın imzası vardır.

Ama bütün bu raporlar ve metinler, temel bir sorunun çözümünü hedefler.

Bu sorun, Arjantin'de faşist darbedir, Güney Afrika'da ırkçılığın sona ermesidir.

Amerika'da siyah halkın kölecilik döneminden kalan mağduriyetlerini pozitif ayrımcılıkla bitirmektir vs..

Türkiye'de geçmişle hesaplaşma ve bu hesaplaşmadan doğacak pozitif ayrımcılık uygulamaları temel olarak Kürt sorununda yaşanacaktır.

Samimi olmak gerekiyor, her sorunun anası diyebileceğimiz Kürt meselesi olmasaydı, pozitif ayrımcılığı bugün bu ölçülerde konuşur muyduk, hiç sanmıyorum.

Bu nedenle, geçmişte ne oldu sorusuna, toptan bir cevap veriyorsak, yani "ne olduysa hepimize oldu, hepimiz ezildik" diyorsak, gelin bu tartışmalara girmeyelim...

Doğrusunu isterseniz, yine de, şu tartışma vesilesiyle yazılan yazılardan epey şey öğrendim.

Türkiye’de sol ve İslami gelenekten gelen entelektüeller, temel meselelerde pek anlaşılamazlar, ihtilafları derindir.

Ama bakıyorum da, Kürtlerin yaşadığı mağduriyetler söz konusu olduğunda; solcular da, İslami entelektüeller de, birtakım liberaller de, Kürt aydınlarının ve siyasetçilerinin, geçmişi unutmaya hazır olduklarını görmekten, Kürtlere ne yapıldıysa, solculara da, Müslümanlara da aynısı yapıldı diye kanaat belirtmelerinden memnuniyet duyuyorlar.

Medyamızın genel alışkanlığına pek uygun düşen bir durum bu.

Medya marifetiyle öyle bir kamuoyu oluştu ki, gerçekleri duymaktan hiç hoşlanmıyor, ama sadece duymak istediği şeyi söyleyenleri de takdirle karşılıyor.

Oysa iç çatışma yaşamış bir ülkede doğru dürüst barışmanın yolu bu değil.

Doğru dürüst barışacaksak, gerçeği merak eden bir medya ve kamuoyuna ihtiyacımız olduğunu anlamamız lazım.

Bunun yolu insanlara unutmayı tavsiye etmekten ve "aslında hepimiz aynı şeyleri yaşadık" demekten geçmiyor.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Kürtler, kimseyle aynı şeyleri yaşamadı..

Ermenilere, Süryanilere, Rumlara ve Yahudilere olan olmuştu; ama 1924’ten sonra bu ülkede kimse Kürtlerin yaşadıklarını yaşamadı.

Temel bir sıkıntımız var, o da şu:

Konuştuğumuz konular maalesef Doğu icadı değil, Batı’nın icat ettiği konulardır.

Ve bu konuların, Batı’da toplama kampı deneyiyle başlayıp bugünlere ulaşan bir mazisi vardır.

Doğu’nun geçmişle yüzleşme ve hesaplaşma literatürü yoktur. Bu literatür başından sonuna kadar Batı’ya aittir. Batı’ya ait olanı ise, biri İttihatçılık ve Kemalizm’den, öbürü Türk-İslam sentezinden beslenen sol ve İslami entelektüellerle tartışmak gayet zordur.

Kürt siyasi çevrelerinden de, bu tartışmaya, önemli açıklamalar geldi, bunların bir kısmı doğru, ama bir kısmı da tutarsız ve birbiriyle çelişkiydi.

Kürt politikası sosyalist olur, veya, İslami geleneklerden beslenir, muhafazakardemokrat olmayı benimser, liberal olur filan, buna bir şey denemez.

Nitekim Kürt toplumu, hâlihazırda bu niteliklere -sol ve muhafazakâr/demokratsahip iki parti tarafından temsil ediliyor.

Çözüm için bu iki partiden -BDP ve AKPbaşka da siyasi bir alternatif görülüyor.

Yüzleşme ve hesaplaşma söz konusu olduğunda, yaşadığımız süreçte AK Parti tarihî önemde bir rol oynuyor, o kadar ki, **bugün yaşanan hesaplaşma sürecinin arkasından AK Parti'yi çekin, geriye hiçbir şey kalmaz..**

Ne yazık ki, BDP'nin yüzleşme politikaları ya da politikasızlığı, temsil ettiği savaş mağdurları kitlesinin çıkarlarına ters düşen politikalaradır..

BDP, sadece kendi kitlesini değil, Kürt sivil toplum örgütlerini de Ergenekon, Balyoz ve JİTEM davalarından uzak tuttu.

Gerçi, sivil toplum örgütleri ve BDP teşkilatları, toplu mezarların kazıldığı mesailere refakat ettiler, ama o toplu mezarlardan sorumlu olanların yargılandığı mahkemeleri, davaları görmezden geldiler.

Şimdi Kürt siyasetçiler, Kürtlere yapılanların insanlığa karşı işlenmiş suçlar kapsamında, yani farklı bir etnik topluluğu hedef alarak, işlenen suçlar olduğunu ve buradan doğan mağduriyetlerin de farklı mağduriyetler olduğunu unutuyor, ve "Etnik temelli pozitif ayrımcılık olmaz" diye demeçler veriyorlar.

"Kimin Kürt olduğunu nasıl anlayacağız, kan ölçümleri mi yapacağız?" diyorlar!

Pozitif ayrımcılığı sadece Kürtlere talep etmek elbette doğru değil, ama işin merkezinde dört başı mamur bir etnik mesele, ulusal bir sorun var, bu gerçeği gözardı etmek de doğru değildir.

Sonra, etnik mağduriyetleri olan kimselere, pozitif ayrımcılık uygulayacağız diye kimsenin kafatasını ölçmek zorunda da değiliz.

Etnik kimliğinden ötürü ayrımcılığa uğrayanları bulmak için, kan ölçümlerine ve benzeri tıbbi deneylere ihtiyacımız olduğunu da sanmıyorum.

Diyarbakır cezaeviyle maruf mekândan geçenlerin, köyleri yakılanların, yakınları faili meçhul cinayetlere kurban gidenlerin, toplu mezarlara gömülenlerin, Ordu'da, Trabzon'da şehre sokulmadan önce, 'Kürtlük muayenesinden' geçenlerin, kim olduğunu, nerelerde yaşadıklarını ve etnik kimliklerini bilmiyor değiliz.

Bu insanları iki uluslu federal (yoksa konfederal mi?) bir statüye ve dağlara davet ederken meseleye iki uluslu bir perspektiften, Kürtlük-Türklük penceresinden bakıyoruz da, niçin bu insanların Kürt olmalarından kaynaklanan temel taleplerini karşılamak için bazı politikaları tartışmak istediğimizde, solun 'eşitlik' argümanlarına, sınıf muhabbetlerine sarılıyoruz?

Yüzümüze taktığımız gözlükler, bize gerçeğin, Hakkârî'de başka, İstanbul'da başka olduğunu gösterdiği için mi?

Eğer böyleyse bu iki farklı gerçeği gizlemek mi, yoksa olduğu gibi ortaya koymak ve insanlara anlatmak mı daha faydalı olur, bi konuşmak lazım.

Ama benden bu kadar..

Bu tartışma bağlamında gündeme getirdiğim sorulara cevap alamadım.

Dahası, ciddiyetten uzak makaleler okuduk.

En şahanesi **Hasan Pulur**'unkiydi. Hasan Bey, insana bu kadar da olur mu dedirten bir yazı yazdı, okumanızı isterim, Pulur, Kemal Burkay'a takmış, benim sözlerimin altına Burkay'ın ismini yazarak ateş püskürüyor! (7 ağustos, Milliyet)

Ruşen Çakır, tartışmaya Kürtlerin katılmadığından söz ediyor, ya Taraf okumuyor ya da Taraf'ta yazılanlardan pek hoşlanmıyor, bu konuda yazdığım üçüncü yazı bu, ayrıca bu tartışma. Burcu Bulut'un Akşam gazetesi için benimle yaptığı söyleşiyle başladı; görüş belirtmeyen Kürt siyasetçi de kalmadı, Ruşen Bey haberi yokmuş gibi davranıyor ve tartışmaya katmak için, Kürt kimliğini gizlemeyen yazar arıyor medyada; ne diyelim, ben Kürt kimliğimi gizlemeye devam edeyim, o da gizlemeyen Kürt yazarlar aramaya devam etsin!

Hülasa, öyle şeyler yazılıp çiziliyor ki, her şey bir hayalden, bir yanılsamadan ibaretmiş gibi geliyor insana.

Belki de yanılan benim, belki de her şey bir hayalden bir yanılsamadan ibaretti.

Belki her şey bir şaka, ama belki de her şey, Kürt halkının hâlâ içinden uyanamadığı bir kâbustu!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Pike: Bir polis şefinin kısa tarihi'

Orhan Miroğlu 18.08.2011

Yazının başlığı, Orhan Gökdemir'in, okunduğunda insanın tüylerini diken diken eden kitabının adıdır ve kitaplığımnda neredeyse altı çizilmemiş tek satırı olmayan kitapların arasında yer alır. **Gökdemir'in anlattığı 'polis şefi' tahmin edeceğiniz gibi Mehmet Ağar'dan başkası değildir.** Ayhan Çarkin'ın itiraflarıyla yeniden gündeme gelen Susurluk sürecinin başındaki isimdir **Mehmet Ağar**. O, **iç savaş koşullarının yetiştirdiği sıradan bir polis şefi değildir, iç savaş koşullarının yetiştirdiği yegâne polis şefidir. Hiç kimse, bu ülkede, 'Polis Genel Kurmay Başkanı' sıfatını Mehmet Ağar kadar hak etmiş değildir. 1991- 1996 yılları arasında işlenen 1500'ün üstünde faili meçhul cinayetin 830'u Mehmet Ağar'ın Emniyet Genel Müdürü olduğu döneme rastlıyor.**

İstanbul'da, 12 Temmuz 1991'de yapılan ve bir gün içinde 10 kişinin ölümüyle sonuçlanan operasyonlar, onun İstanbul Emniyet Müdürü olduğu dönemde gerçekleşti. Karşılıklı çatışma olduğu söyleniyordu, ama öldürülenlerin çoğu kafasının arkasına kurşun sıkılarak öldürülmüştü.

"Yöntemlerimi beğenirsiniz beğenmezsiniz, o ayrı konu, biz görevimizi yaptık" diyordu Ağar.

İnfazlar "her sokağa bir ceset" kampanyasının sonucuydu. Ancak bir süre sonra öldürülecek 'devlet düşmanı' sıkıntısı baş gösterince, Susurlukçular, kendi içlerinden infazlara girişmeye başladılar.

MİT mensubu, Tarık Ümit'in kızı Hande Birinci, babasının öldürülmesinden yaklaşık bir buçuk yıl sonra gazetelere yaptığı açıklamada şöyle diyordu:

"Babam Mehmet Ağar'ın Emniyet Genel Müdürü olduğu dönemde kurulan, yönetimini Ağar'ın müşaviri Korkut Eken'in üstlendiği özel ekip tarafından öldürüldü. Çünkü bu ekibin uyuşturucu ve haraç işine karıştığını açıklayacaktı. Babamı önce sorgulayıp sonra öldürenler Abdullah Çatlı ile Özel Harekât'tan Ziya ve Ayhan adlı polislerdi."

Ağar'ın yönettiği 'bin operasyonun' arasında Kürt infazları özel bir yer tutar.

Behçet Cantürk, Savaş Buldan, Hacı Karay ve Adnan Yıldırım Susurluk çetesi tarafından infaz edildiler.

Behçet Cantürk Liceliydi, tesadüf olmasa gerektir. Cantürk'ün önce ilçesi Lice yakıldı, Lice'de taş taş üstünde kalmadı, sonra da Cantürk ve şoförü Recep Kuzucu Sapanca'da infaz edildi.

SHP Genel Başkanı Hüseyin Ergun geçenlerde Neşe Düzel'e verdiği söyleşide Sapanca'daki infazların bilinmeyen bir yönünü anlattı:

"YDH yönetimi olarak bir akşamüzeri toplantıdaydık. Telefon çaldı. Açtım. Karşıdaki ses, 'Ben Hacı Karay. Mehmet Altan'ı arıyorum' dedi. Ben, 'Mehmet Altan şu anda burada değil. Kendisine iletelim. Niçin arıyorsunuz' diye sorduğumda, 'Biz Çınar Oteli'ndeyiz. Çelik yelekli timler tarafından sarıldık. Mehmet Abi'den bu durumu İçişleri Bakanlığı'na ya da Emniyet Genel Müdürlüğü'ne iletmesini istiyoruz' dedi. Kendisine, onlara bizim de ulaşmaya çalışacağımızı söyledim. Birkaç yere telefon ettik ama kimseye ulaşamadık. Ertesi sabah Düzce Akyazı'da bu üç kişinin cesetleri bulundu."

"Emniyet tarihinde merdivenin basamaklarını Mehmet Ağar kadar hızla tırmanan belki de başka hiçbir polis yoktu. Mesleğe balıklama daldı. Emniyet Genel Müdürlüğü Asayiş Şubesi'nde komiser muavini olarak polisliğe ilk adımını attı. Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ün koruma görevlisi oldu. Kaymakamlık sınavını kazandı, Torul ve Delice'de kaymakamlık yaptı. Dayanamadı, 1980 yılında baba mesleğine döndü, İstanbul Emniyet Şube Müdür Muavinliği'ne naklen geçti. Siyasi Şube Müdür Yardımcısı oldu. İlk deneyimini 70'li yılların ünlü Emniyet Müdürü Şükrü Balcı'nın yanında kazandı. 1981 yılında Personel Şube Müdürü, bir yıl sonra da Asayiş Şube Müdürü oldu. Üç yıl sekiz ay sürdürdüğü bu görevinde, İstanbul'un yeraltı dünyasını yakından tanıma olanağı buldu. 1984 yılında İstanbul Emniyet Müdür Yardımcılığı'na getirildi. 37 yaşında, 1988 yılında Ankara Emniyet Müdürü oldu." (*Pike: Bir polis Şefinin Kısa Tarihi*)

Valilik de yaptıktan sonra DYP'den milletvekili seçilen ve İçişleri Bakanı olan Ağar daha sonra Adalet Bakanı oldu.. Önüne koyduğu hedef cumhurbaşkanı olmaktı, ama Susurluk'ta bir kamyonu bir Mercedes çarpınca istifa etti.

Gökdemir'in kitabında, Avrupa'da Gladio ile başlayan süreç, Ağar'ın Amerika'da ölen ustası Şükrü Balcı'nın yurtdışında aldığı kontrgerilla eğitimleri, Tansu-Özer Çiller ile ilişkiler, Çatlı ve Kırıcı'ya sağlanan devlet himayesi, diğer çeteciler, özel timciler, korucular, uyuşturucu kaçakçıları ile kurulan 'dostluklar' ayrıntılarıyla anlatılıyor.

"Pike Mülkiye'de okurken yıllıktaki onun lakabı... Benmerkezciliğini, 'Başbuğ' olmak için harcadığı enerjiyle kanıtlamayı başardı... Olağanüstü dönemin olağanüstü koşullarında yükseldi... Adı Mehmet Ağar... Fotoğrafı bu kitabın sınırlarının dışına taşacak kadar büyük... Pikesi hep halkın üzerine... Yazılanların bir eksiği var... Bunca adın geçtiği yerde, bunca olayların yaşandığı yerde mağdurların listesini yapmadık... Düşündük kim mağdur diye... Yanıt bize biraz ürkütücü, biraz da kocaman geldi. Başka bir kitabın konusu olabilirdi."

Merak edeceksiniz şimdi, Ağar'a kim neden 'Pike' lakabını takmış diye.

Hikâyesi şu: Ağar ve birkaç arkadaşı öğrencilik yıllarında yaz kampına giderler.. Bir tane pikeleri vardır. Hava soğuk olduğu için nöbetleşe kullanmaya karar verirler. Fakat birkaç geceden sonra fark ederler ki, sabah uyandıklarında tek pikeleri hep Ağar'ın üzerindedir. O gün bugün, Ağar'ın lakabı 'Pike' olarak kalır.

Suçluları örten pikeler artık ucundan tutulup birer birer çekilmeli ama. Dolayısıyla, **Ayhan Çarkın'ın itiraflarından sonra hükümetin suskun kalmaması gerekirdi. Ben bu suskunluğun iddia dildiği gibi, Mehmet Ağar'ın seçimlerde AK Parti'yi desteklemiş olmasına bağlamak ve böyle bir şeye inanmak dahi istemem.** Bu iş bu kadar da ucuz değil, Mehmet Ağar, AK Parti'yi desteklemekle, hesap vermekten kurtulamaz.

Ayhan Çarkın'ın ifadeleriyle başlayan ve mağdur ailelerini umutlandıran gelişmelerin, Susurluk dosyasını yeniden açmaya gidecek yeni bir sürecin ilk adımı olduğu görülmelidir. Yeni yasama döneminin en önemli gündem maddelerinden biri bu olmalı. **Anayasa için yeni bir komisyon kurdu AK Parti. Bu komisyon çalışmalarını sürdürüyor. Bir komisyon da Susurluk dosyasının yeniden açılması için kurulmalı. Ergenekon süreci, Susurluk sürecinden ayrı yürüyemez artık.** Aradaki bağlantıları ve sürekliliği ortaya çıkarmak, hesaplaşmayı derinleştirmek için koşullar her zamankinden daha uygun görülüyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni bir savaşa hayır

Orhan Miroğlu 22.08.2011

Kandil'e bomba yağdığı günlerde Antalya'daydım.

Nemin ve sıcaklığın bu yıl nispeten azaldığı bir yazı yaşıyor Antalya..

Böyle zamanlarda, Akdeniz gecelerinin tadına doyum olmuyor doğrusu. Masmavi bir gökyüzü, ışıltılar içinde oynayan yıldızlar ve sahile vuran dalgaların sesi, insanın içine huzur veriyor.

Antalya'ya gelip de, Kaleiçi'ne bir gece ayırmadan olmaz.

Daracık sokaklar, eski tarihi evlerden bozma disko-barlardan, sokaklara taşan her çeşit müzik, her dilden her milletten insanın tatlı bir yorgunluk sonrası durup bir mola verdiği restoranlar..

Ay ışığı altında yudumlanan şaraplar..

Antalya Kaleiçi'nde bir restorani, saçları omuzlarında yakışıklı bir Yezidi-Kürt genci işletiyor geçen sene Kaleiçi'ni gezerken tanışmıştık

Yezidi dostumun işlettiği restoranda boş masa yoktu, işleri yoğundu yani. Bu yüzden, onunla uzun uzadıya sohbet edemedik. Ayaküstü bir merhabalaşma sadece, o kadar. Takıldım ona, İtalyan artistlerine benziyorsun dedim.

Tam da o gece ve o saatlerde Kandil bombalanıyordu, ama bizim bundan haberimiz yoktu..

Şu işe bakın ki, Kandil'in bombalandığı saatlerde biz iki Kürt ayaküstü Zap muhabbetine giriştik. Genç dostum, 'Zap'a girerler mi yine abi ' deyince, 'sanmam' dedim, 'Zap'a girmek neyi çözecek ki?'

O ise, benden farklı düşünüyordu, 'Girerler' dedi, ama girdikleriyle kalırlar, Zap'ın geçilemeyeceğini bir kez daha görürler..' diye de bir yorum yaptı.

Sınırötesi operasyonlar, hava harekâtları, Kürtler'de ortak bir hissiyatın yaşanmasına yol açmıştır hep. Sebep ise sadece PKK'ye verilen destek değildir. Kürtler, bu türden saldırıları her şeyden önce, 'özgür Güney Kürdistan topraklarına' karşı girişilmiş ve meşru olmayan eylemler olarak görürler. Her sınır ötesi harekâta PKK'yi desteklemeyen Kürtlerle PKK arasındaki mesafe biraz daha kapanır ve bu mesafe biraz daha flu hale gelir.

Şiddete, teröre, güç ispatına doymuş bir toplumdur Kürt toplumu. Devletin her seferinde giriştiği güç ispatı ona yaşadığı mağduriyetleri hatırlatır, onu yeniden yaralar. Kürtler'in önemli bir kesiminin, PKK'ye mesafeli durmalarının sebebi de PKK'nin güçsüz insanlara yönelttiği şiddettir.. PKK silahlı mücadeleye değil, siyasal mücadeleye daha fazla güven duyup, son on yılın mücadelesini bu perspektif üzerinden yürütebilseydi, her şey farklı olur ve Kürtlerden daha fazla destek görürdü.

Gelenekten kopmak, paradigma değişikliği yapmak, bir gerilla hareketi için çok kolay değil elbette. Değişim için iç dinamikler önemlidir, ama dış dinamikler daha fazla belirler.

Mandela, ezilen bir halkın kurtuluşu için mücadele ederken, başvuracağı yöntemleri her zaman 'düşmanının' belirlediğini söyler.

Bizim 30 yılı bulan şu savaşın tarihi Mandela'nın ne kadar haklı olduğunu gösteriyor. Ortalama vatandaşın ve lazım olduğunda, devlet kullansın diye fikir üreten malum vatandaşın algısında her şey çok basittir aslında.

Bu ortalama algıda hikaye şöyle başlar:

Öcalan bir grup arkadaşıyla Ankara-Çubuk barajında bir toplantı yaptı, burada silahlı mücadeleye karar verildi ve bu gençler okullarını bırakıp mücadele vermek için Kürdistan'a geri döndüler. Sonra Lice'nin Fis köyünde yeniden toplanıp, tarihi bir manifestoyu karara bağladılar. Kürt savaşı, bu manifestoyla başladı..

Peki devlet o esnada ne yapıyordu acaba? Devletin çiçeği burnunda Kürt gençlerinin aldığı savaş kararına uymaktan başka çaresi yok muydu?

Madem Kürt gençleri savaşmak istiyor, hadi ben de savaşıyım bari diye mi düşündü devlet? Sanırım bu soruya en makul cevabı değerli dostumuz Cevat Öneş verebilir.

Ama bizler de elimizde hiçbir belge olmadan, sadece tanıklıklarımız ve yüzlerce tanıdığımızın başına gelen felaketlerden çok iyi biliyoruz ki, Kürt savaşı maalesef böyle başlamadı.

Devlet bu savaşı istediği için Kürt gençleri kendilerini bu savaşın içinde buldular.

Kürtler' in artık hızlı bir uyanışın içinde bulunduğu ve temel haklarını talep etmeye başladıkları bir dönemde devlet, Kürtlerin hangi yöntemlerle mücadele edeceklerine bizzat karar verdi ve bu kararını da hiçbir engelle karşılaşmadan uyguladı.. Sivil ve şiddetten uzak bir Kürt hareketi yerine, silahlı bir Kürt hareketini tercih etti. Ve Kürt savaşı böyle başladı.

Devletin şiddeti tercih etmesi PKK'yi büyüttü ve PKK'yle devlet arasındaki ilişkiler o saatten sonra da diyalektik bir işleyişe kavuştu.

Bu durum, her iki taraf arasında öyle tuhaf bir teamüle yol açtı ki, devlet artık ayağını Kürt savaşından çekmek isterken, PKK, sanki devlete dönüp, bağımsızlığı denedik olmadı, demokratik özerklik için benimle bir otuz yıl daha savaşır mısın diye her eylemiyle savaşa yeni bir davetiye çıkarmaya çalışıyor.

Geçmişte, devletin Kürt hareketini radikalleştiren şiddet seçeneğini harekete geçirmesi ortak bir mutabakatla mümkün olabildi. Bu mutabakatın üç ayağı vardı. Ordu, medya ve İstanbul burjuvazisi. Bu üçlü, Kürt sorununda devletin şiddet politikasını belirlediler ve bu savaş ancak bununla mümkün olabildi. Siyasi partilerin ve hükümetlerin bu üçlü ittifaka boyun eğmekten başka bir işlevleri olmadı.

AK Parti 2002'den bu yana, bu tabloda hakikaten bir Türkiye mucizesi gibi duruyordu.

Yeni bir medya ve Anadolu kaplanları denilen yeni bir burjuvazi, savaşı karşı açık tavır koydu. İstanbul burjuvazisine karşı Anadolu burjuvazisi, İstanbul medyasına karşı, Anadolu burjuvazisinin finanse ettiği yeni bir medya ve en önemlisi de, Kemalizm'in halksız seçkinler cumhuriyetini reddederek, elde ettiği halk desteğini üç seçimde koruyabilmiş bir partinin varlığı sayesinde Türkiye geri dönüşü olmayan bir değişim sürecine girdi.

AK Parti'nin izlediği politika, Kürt sorunu bağlamında devletin bütün paradigmalarının değişmesine yol açtı. Devlet, başlangıçta olduğu gibi Kürtler'in hangi yöntemlerle mücadele edeceklerine karar veren konumunu hızla kaybetti, sözünü ettiği üçlü ittifak önemli oranda tasfiye oldu.

Bunun sonucunda Kürtlerin legal alanda yürüttükleri mücadele Türkiye'de saygınlık kazandı, sempati topladı, şiddete karşı güçlü bir kamusal alan oluştu, anadille eğitim, demokratik özerklik, Öcalan'a ev hapsi ve müzakere dediğinizde kanı kaynayan bir kamuoyu yok artık Türkiye'de.

Ama bu tablo savaşın kurallarını kendi aralarında belirleyip yola öylece devam etmek isteyen her iki tarafın İttihatçıları memnun eden bir tablo değildi.

Türk İttihatçıları, tarihte ikinci kez mutlak bir iktidar için yola çıktılar. Ama Ergenekon, Balyoz ve benzeri girişimler başarısızlıkla sonuçlandı.

CHP ve Kılıçdaroğlu da işe yaramayınca, dön dolaş Kürt Mehmet nöbete misali, Kürt siyaseti; PKK, DTK, KCK ve BDP' siyle AK Parti'ye karşı yürütülen iktidar mücadelesinin en kıymetli alanları haline geldi. Bir takım hatunların ve beyefendilerin birden bire Kürtperver kesilmelerinin hikmet-i sebebi budur. Aynı hatunların ve beyefendilerin Kandil bombalanınca timsah gözyaşları dökmelerine inanmayın. Onlar, üstüne bir de kara harekâtı olsa fazlasıyla sevineceklerdir, bundan da emin olun.

Bu 'sevincin' kudretini, çirkinliğini, barındırdığı nefreti ve ihaneti bizim gibi insanların görmesi bir işe yaramaz.

Asıl olarak Başbakan'ın bu gerçeği görmesi ve anlaması lazım.

Bir merkez güç var ve bu merkez güç, Kürt meselesi üzerinden, Başbakan'a, AK Parti'ye ve daha doğrusu Türkiye'ye kendi Vietnam'ını hediye etmek istiyor.

Anlayacağınız, ABD'nin Afganistan'ı işgale teşvik yoluyla Sovyetlere kendi Vietnam'ını hediye etmesi gibi bir durumla karşı karşıyayız.

Başbakan Erdoğan ve Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, bu tuzağı, bu gerçeği görmezlerse, korkarım çok geçmeden Türkiye kendini, kendi Vietnam'ının içinde bulacak.

Bu yüzden ne Başbakan ne Cumhurbaşkanı, PKK'yle savaş Kürtlerle savaş değildir diyenlere inanmamalıdır.

Böyle şeyler yazıp, daha fazla güvenlik talep edenlere güvenmek felaket getirir.

PKK'yle savaş Kürtlerle savaştır, zaten hep böyleydi, ama böyle devam edemez.

Öcalan bu gerçeğin farkında ve Vietnam'a dönmüş bir Kürdistan'ı istemesi için hiçbir sebep yok. PKK lideriyle müzakere yeniden başlamalı, yarın çok geç olmadan..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Diktatörlerin onuru

Orhan Miroğlu 25.08.2011

Hikâyeyi geçen yıl Erbil’de bir Kürt siyasetçiden dinlemiştim.

ABD’nin Irak’ı işgal edeceği tarihe günler kalmışken, Saddam Irak’ın Ulusal Birliğini yeniden inşa etmenin peşine düşer.

Kuşkusuz boşuna bir çabaydı bu.

Ulusal Birliğe davet ettiği Kürtler’e ve Şii Araplar’a karşı sayısız katliamlar gerçekleştirmiş olan Saddam’ın, Irak’ta zulmün sona ereceği apaçık ortadayken, uzattığı birlik elini ne Kürtler ne de Şiilerin tutması söz konusu olurdu.

Ama diktatör dardaydı işte. Yolun sonuna geldiğini açıkça görüyordu.

Ordusuna güvenemezdi. Çünkü orduda hemen her yıl, korkuyu ve sadakati baki kılmak için en yakın arkadaşlarını darbecilikle suçluyor bu suçlamaları ülkenin tek televizyon kanalından yayınlıyor ve her yıl silah arkadaşlarının onlarcasını idam sehpasına yolluyordu.

Nitekim işgal harekâtı başladığında, düşünülenin aksine Irak ordusu ciddi bir direniş göstermedi. **Türkiye solu ve hâlâ üçüncü dünyanın diktatörlerini emperyalizme karşı mucizevî bir olay olarak gören Kemalist milliyetçiler bir kez daha yanıldılar. Onlar Amerikan işgaliyle beraber Irak’ta ordunun direneceğini ve Irak’ın ikinci Vietnam haline geleceğini düşünüyorlardı. Bu öngörüler, hiçbir gerçeğe dayanmıyordu ve bu yüzden de gerçekleşmedi.** Çünkü Saddam’ın kurduğu rejim, sadece Baas Partisi taraftarlarını mutlu eden bir rejimdi ve Başçıların mutluluğu, memnuniyeti ve refahı, yüzbinlerce insanın çöllerde kumun altına gömülmesiyle mümkün olmuştu.

İzninizle **yazının başında sözünü ettiğim hikâyeye döneyim şimdi.**

İşgale birkaç gün kala Saddam, Mesut Barzani’yle görüşmek istediğini haber verir ve KDP liderini Bağdat’a davet eder. KDP yönetimi davetin boş, zamansız ve anlamsız bir davet olduğunu düşünür, ama Mesut Barzani, madem ki bir davet geldi, ona icabet etmek gerekir diye itiraz eder bu düşünceye, ve partisini ikna ederek Bağdat’a gider.

Saddam, Mesut Barzani’yi, sanki ülkesini işgalin eşiğine getirmiş bir diktatör gibi değil, bütün Iraklıları temsil ettiğine inanan bir ulusal lider olarak karşılar. Parmaklarının arasında tuttuğu purodan derin bir nefes çeker ve Mesut Barzani’ye Amerikan işgaline karşı birlikte mücadele etmeyi teklif eder. Mesut Barzani bu teklife bir teklifle cevap verir.

“Bağdat’a, halkımın dökülen kanı içinden yürüyerek geldim. Şimdi sen benden geçmişte hiçbir şey olmamış gibi davranmamı istiyor ve işgale karşı birlikte savaştan söz ediyorsun. Yarından tezi yok, bütün Irak’a demokrasi ve Kürdistan’a da otonomiye tanıdığını kabul edersen, seninle beraber işgale karşı savaşırım, sana halkım adına teklifim budur” der.

Bu sözlerden sonra, salonda buz gibi bir hava yaşanır. Kısa bir sessizlik ânından sonra, Saddam Hüseyin kalın purosunu parmaklarının arasında bir tespih gibi dolandırarak kızgın bir yüz ifadesiyle Barzani’ye şu cevabı verir:

– Ya benim onurum, benim onurum ne olacak!

Saddam Hüseyin'in verdiği bu cevap, aslında bugün Ortadoğu'nun içinde bulunduğu değişimi durdurmak isteyen oğul Esad'ın da, Kaddafi'nin ve İranlı mollaların da ruh halini çok iyi anlatıyor.

Demokrasi talebi, bu diktatörlerin karmaşık dünyasında yeri olmayan bir şeydir.

Ve demokrasi, bu diktatörlerin gözünde, Batılı ajanların harekete geçirdiği ve kışkırttığı nankörce bir talepten ibarettir.

Dün Saddam'ı değişime ve demokrasiye davet etmek ne kadar anlamsız idiyse, bugün Esad'ın ve partisi Baas'ın, Suriye'de demokratik değişim sürecine katkı sunmasını beklemek de o kadar anlamsızdır.

Çünkü Esad da tıpkı Saddam gibi, halkın değişim isteğini ve demokratik taleplerini, onuruna karşı girişilmiş Batı icadı bir saldırı olarak görüyor..

Doğrusunu söylemek gerekirse İkinci Dünya Savaşı'nın sonrasında başlayan süreçte ne Batı'nın ne Sovyet sisteminin Ortadoğu'da yer alan ülkelerin rejimleriyle bir sorunu vardı. Her iki sistem de diktatörlerin yönettiği ülkelerde katliamlara göz yummuştu. Hatta birçok katliamın malzemesini ve araçlarını sağlayan da Batılı ülkelerdi.

Soğuk Savaş yıllarında ülkelerin hangi rejimlerle yönetildiği değil, hangi kampta yer aldığı önemliydi.

Gelgelelim devran değişti, Sovyetler çöktü ve artık diktatörlerin kendileri de, kurduğu rejimler de sorun olmaya başladı.

Ne var ki Ortadoğu, sadece küresel gerekçelerle değişmiyor, bu değişim asıl olarak bu köhnemiş rejimlerin idaresi altında yıllardır imim inim inleyen halkların direnişi sayesinde değişiyor.

Dolayısıyla bu değişime karşı duran güçlerin, bu tarihsel değişimi görmeden hâlâ bu rejimlerden medet uman ve siyasi hesaplarını da Suriye Baas'ına ve İranlı mollalara göre yapan herhangi bir aktörün veya devletin başarılı olma şansı yoktur.

Değişim süreci bugün bütün siyasi aktörlerin ve bölgesel devletlerin ellerindeki kartları yeniden karmalarına yol açıyor.

Kaddafi'nin bütün Arapları Trablusgarb'ı savunmaya çağırdığı ve kendisini hâlâ Arap milletinin temsilcisi olarak gördüğü bir zamanda, Libya'lı muhaliflerin İstanbul'da toplanmaları, aynı şekilde Esad sonrası yeni Suriye'ye karar verecek olan ulusal güçlerin yine İstanbul'da biraraya gelmesi, Filistin'de Hamas ve FKÖ arasında anlaşmanın imza töreninde Sayın Davutoğlu'nun bulunması, Türkiye'nin bu tarihsel değişim sürecini, doğru algıladığını ve tercihini de diktatörlerin ve sefil rejimlerin sona ermesinden yana koyduğunu gösteriyor.

Bu böyle de, acaba Kürtler, bu değişim sürecinde, bir çeşit Arap Kemalizm'i olan Baasçılık ve Kaddafi'yle temsil edilen üçüncü dünya solculuğu sona ererken, ne yapıyorlar?

Bu soruya doğru cevap bulunabilirse, Türkiye'de hepimizi korkutmaya başlayan bu tehlikeli şiddet sarmalının sebepleri de az çok anlaşılır hale gelir.

Sorunun doğru cevaplanması, özellikle Türkiye Kürtleri'nin geleceği açısından çok önemli.

Çünkü bu gelecek, benim görebildiğim kadarıyla tarihî miadını çoktan doldurmuş olan diktatörlerin ve rejimlerin himayesinde inşa edilmeye çalışılıyor.

Peki **Kürtler, diktatörleri destekleyecek kadar çaresiz olabilirler mi?**

Hiç sanmıyorum.

Bir dönem kapanırken, Kürt hareketi ideolojik değişimini ve tercihlerini pek konuşmuyor, tartışmaya yanaşmıyor ve 'demokratik özerklik'i her derde deva bir formül olarak sunmaya çalışıyor.

Hatta **Nişantaşı'nda yaşayan bazı Kürt dostu solcular, Kürtler'in icadı demokratik özerkliği, neo-liberal dünyaya tarihsel bir meydan okuma olarak gösteriyorlar ki, insan sormadan edemiyor:**

Kürtler bu tarihî kavşakta neo-liberal dünyaya meydan okumak zorundalar mı?

Bu vazife hep onlara mı düşüyor acaba?

Sonra böyle bir meydan okuma mukadderse, kimlerle ittifak yapılacak?

İşte size altın kıymetinde değişim yıllarına, altın kıymetinde bazı sorular..

Haftaya aynı konuya devam edeceğim.

Bir hatırlatma: Ahmet Şık ve Nedim Şener'in tutuklanmasından sonra yazdığım yazılardan birinde, dostum yayıncı Ahmet Say'ın yolladığı bir mektuptan söz etmiştim. Aramızda dostça bir tartışma oldu ve bitti. Aradan bu kadar zaman geçmiş olmasına rağmen, bazı okurların, yayıncı ve yazar Ahmet Say'la, Fazıl Say'ın babası değerli yazar Ahmet Say'ın ismini karıştırdıklarını görüyorum. Benim o konuda yazdığım yazıların muhatabı Fazıl Say'ın babası Ahmet Say Beyefendi değildir. Bilinsin istedim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ortadoğu değişiyor, ya Kürtler

Orhan Miroğlu 29.08.2011

Geçen yüzyılın başında Ortadoğu yeniden şekillenirken, sahip oldukları Kürt nüfus nedeniyle, Türkiye, Suriye, İran ve Irak'ın birer Kürt sorunu bulunuyor ve söz konusu devletlerin izlediği politika, sorunu demokratik ve barışçıl yöntemlerle çözmeye değil, esas olarak, komşusuna karşı 'Kürt kartını' kullanmak gibi bir stratejiye dayanıyordu.

Daha eski bir mücadele geleneğine ve tarihine sahip İran, Irak KDP'leri, sonrasında da Öcalan'ın kurduğu PKK, bu stratejinin kapsama alanı dışında kalmak gibi bir şansı hiçbir zaman elde edemediler.

Kürt siyasi mücadelesi, yüzyıl boyunca, bu stratejilere bağımlı bir siyasi mücadele olmaktan kurtulamadı.

Dolayısıyla **Kürtler, 'düşmanlarına' karşı yürüttükleri mücadelede, 'düşmanlarıyla' işbirliği yapmayı ret etmek bir yana, düşmanları arasındaki çelişkilerden, anlaşmazlıklardan yararlanmak adına, bu türden işbirliklerinin, başarıyı arttıran ve kullanılması gereken bir şans olduğuna inandılar.**

Bu bakımdan, her birinin birer Kürt sorunu bulunan ülkelerdeki Kürt mücadelesinin tarihi, yine söz konusu ülkelerdeki siyasi süreçlerden bağımsız olarak düşünülebilecek ve yorumlanabilecek bir tarih değildir.

Abdurrahman Kasemlo'nun liderliğindeki İran KDP'si Şah'a karşı Humeyni'yi destekledi.

Humeyni iktidara gelince Kürtler'in bu desteğini ve haklarını yok saydı.

Ahmedinejad'ın başında olduğu İran gizli servisi Abdurrahman Kasemlo'yu Viyana'da tuzağa düşürdü ve katletti.

Barzani'nin liderliğindeki Irak-KDP'si başından beri, İran'la iyi ilişkiler içinde oldu. Irak ve İran arasındaki anlaşmazlıklardan yararlanmaya çalıştı. Türkiye'yi Batı'ya açılan kapı olarak gördü. KDP, Irak'a karşı yürütülen silahlı mücadelede, İran'dan destek görüyordu. Ama mücadelenin en kızgın olduğu dönemde **6 Mart 1975 yılında İran ve Irak arasında imzalanan Cezayir Antlaşması, Irak Kürt mücadelesinin yenilgiyle sonuçlanmasına yol açtı.** Bu anlaşmaya göre, Irak, İran'ın toprak bütünlüğünü tanıyacak, İran da Kürtler'e verdiği desteği kesecekti. Cezayir antlaşması, KDP'nin mücadele tarihinde yeni bir dönem başlattı.

Kürtler'in bölge ülkeleriyle kurdukları ittifakların, barındırdığı riski göstermiş oldu.

KDP o tarihten sonra, siyasi ve diplomatik mücadeleye daha fazla önem verdi. Batı'yla ittifak politikalarına ve işbirliğine güvendi. Körfez savaşları, KDP ve bir bütün olarak Kürt siyasi mücadelesi için, yeni olanakları gündeme getirdi. Bu olanaklardan biri Türkiye üzerinden Batı'ya açılma olarak beliriyordu. Özal KDP ve YNK'nin Ankara'da büro açmasına izin verdi. Her iki Kürt lider Washington ve Brüksel gibi önemli merkezlere İstanbul ve Ankara'dan kalkan uçaklarla gittiler. Bu süreç Kürtler'in federal bir statü elde etmesiyle sonuçlandı. KDP Cezayir Antlaşması'ndan sonra ittifak ve destek arayışlarını, Irak'a karşı daha güçlü bir silahlı mücadele yürütmek için değil, siyasi mücadelesini daha güçlü kılmak ve dünyaya da bu çerçevede tanıtmak amacıyla sürdürdü.

Türkiye'deki Kürt siyasi mücadelesinin tarihsel zaafı burada başlıyor.

PKK-BDP hattı, Kemalizm'in Türk toplumunda, Baasçılığın Arap toplumunda sona ermekte olduğunu göremiyor ve hem Türkiye'de hem Ortadoğu'da bu ideolojilerden beslenen çevrelere, rejimlere dayanarak, başarı elde edebileceğine inanıyor.

Kürt liderler, AK Parti iktidarını savaşa zorlayarak, bu iktidarı bütün dünyaya yeni bir diktatörlük olarak sunabileceklerine ve böylece dünyanın Türkiye'ye karşı PKK'nin yanında saf tutacağına inanıyorlar.

Leyla Zana, hiç sonuç vermeyecek olan PKK'nin yeni stratejisi hakkında halkını ve içinde bulunduğu hareketi uyarmak yerine, elli bin insanın ölümüne ses çıkarmamış Batı'nın, bu kez de, Kandil'in bombalanmasına ses çıkarmamasına hayret ediyor ve Batılı liderlere mektup yazarak, Ortadoğu'da

diktatörlerin dönemi kapanırken, Türkiye’de yeni bir diktatörün doğmakta olduğunu anlatmaya çalışıyor.

Faydası olmayacak bir çaba bu. Orduyu demokratik standartlara çekmeye çalışan, azınlıkların hakları konusunda tazminat dâhil devrim niteliğinde kararlar alan, inkâra karşı açık tavır alan ve en önemlisi de **Kürt toplumu içinde BDP’den fazla destek bulan bir partinin sivil bir faşizm kurmakta olduğuna ve Kürtlerle sivil bir savaşa hazırlandığına, Avrupalıları inandırmaya çalışmak hiçbir sonuç vermez.**

Kürt aydınları ve politikacıları yeni bir yol filan aramıyorlar. PKK ve BDP’nin yeni politikalar üretmesi ve geçmiş politikalarıyla yüzleşmesi için, insanı heyecanlandıracak tek söz söylenmiyor, tek laf edilmiyor.

PKK ve Suriye ilişkilerinin önemli derslerle dolu tarihi gözardı ediliyor.

Kürt aydınları, Kürt sivil toplumu, PKK’nin Öcalan’a rağmen sahneye koymaya çalıştığı yeni stratejiyi gizleyerek, görmezden gelerek Ergenekon’un açtığı kulvarlarda dolanmayı sürdürüyorlar. Böylece, farkında olarak veya olmayarak, Kürt siyasetinin yenilgisine, güç kaybetmesine giden yola yeni taşlar döşemeye devam ediyorlar.

Ergenekoncular sivil faşizm, sivil vesayet diyorlardı, şimdi de Kürt aydınları Kürt sivil savaşından söz ediyorlar.

Kürt siyaseti için yeni bir pozisyon, sonuç vermeyecek olan AK Parti’yi zayıflatmak amaçlı bir strateji üzerinden değil, PKK’nin mücadeleye hangi yöntemlerle devam edeceğinin tartışılması üzerinden elde edilebilir.

Bu gerçek görülmezse, bizi heyecanlandıracak yeni siyasi mesajlar duymamız hiç mümkün olmayacak.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Değişime ve aşka dair

Orhan Miroğlu 01.09.2011

Değişim korkusunu fena tetiklemişim anlaşılan, bana gelen maillerde Kürt okurlar yazdığım yazıların içeriği hakkında tek kelime etmiyorlar, ama Ortadoğu değişirken Kürtler ne yapıyor diye soru soran yazılar yazmama epey kızgınlar. Bazıları da AK Parti ve devlet değişti mi ki, biz değişelim diye soruyorlar. Bu çok enteresan bir görüş tabi. Çünkü bu görüş, değişimi elzem görüyor görmesine, ama şarta bağlıyor: “Önce onlar değişsin, sonra biz değişelim.”

Bana gelen maillerde herhangi bir ipucu yok gerçi, ama ben yine de, değişimin muhatabı olan Kürtler’in, AK Parti’den ve devletten bekledikleri değişimin derecesini merak ediyorum, kişisel tahminim ise şu:

Teritoryal sınırları belirlenmiş, İki uluslu federal bir devlet ve iki uluslu bir anayasayı kabul edecek bir devlet ve hükümet.. Bu olursa, Kürt siyaseti değişecek anlaşılan. Olmazsa, değişim de olmayacak. Bu formülü

kabul eden bir parti ve devlet olacaksa, bence PKK'nin de BDP'nin de değişmesi için bir sebep kalmaz. KCK iddianamesi, Kürt hareketinin yönetim sosyolojisini çok iyi anlatıyor. **İki uluslu, federal bir statü ve iki uluslu bir anayasa olacaksa, şu an bu "yönetim sosyolojisi" ve modeli bence çok ideal. Şu şartla: Gerilla sayısını arttırmak gerekebilir, çünkü mevcut sayı, bütün şehirlerin öz savunmasına yetmez.**

Aşk acısı ve aşka övgü

Antalya Olympos'ta, antik kentin harabeleri arasında dolaşırken rastlaştığımız bir okur sitem etti ve bunca yaşanmışlıktan sonra, benden şimdi yazdıklarımdan daha farklı şeyler yazmamın beklendiğini söyledi. Samimiyetle ve güven duygusuyla söylenmiş bu sözler üstüne epey düşündüm. Mesele de bu değil miydi aslında? **Yaşanmış olanların bir daha yaşanmaması, ve bir daha bize acı vermemesi..**

Bunu ona anlatamadım.

Aklım o anda içinden geçtiğimiz antik kentin zamana yenik düşmeye başlamış yıkık harabelerindeydi.

Olymposluların inşa ettiği binalardan geriye pek az şey kalmıştı. Ama Olympos Dağı'nın doruklarında yaşayan ölümsüz tanrıların, Olympos'un tanrıçalarıyla yaşadıkları aşkları anlatan hikâyeler anlatılmaya devam ediyordu.

Lafı aşktan açmışken, affınıza sığınarak ikisinin de konusu aşk olan, bir dergi ve bir kitap önerisi yapmak istiyorum.

Dergiden başlayalım. Adı **Psikeart**. 16. sayısını aşk acısına ayırmış.

Psikeart'ın aşk acısını konu edinen son sayısı baştan sona kadar okunmayı hak ediyor.

Yazıların tümü tek kelimeyle şahane..

Olympos'a gittiğim günün gecesinde, **Yaşar Sökmensüer'in yazısını okudum. En çirkin tanrı Hephaistos'un en güzel tanrıça Aphrodit'le evlenmesinin konu edildiği bu enfes yazıda, tanrı usulü ihanet ve tanrı usulü, ihanete gülüp geçme anlatılıyor.**

"Silahların şakırtısının ürküten, bileziklerin şıkırtısının en çıplak kolları gezinen cazibesi en çirkin tanrı olan Hephaistos'u sonunda düşleyemeyeceği bir güzelliğe ulaştırır. Aşk ve güzellik tanrıçası Aphrodit ile evlenir. Ama tanrısal açıdan 'dengi dengine' bu durum, aradaki bedensel/tensel uçurumu aşamaz. Hephaistos'un gün boyu geç saatlere kadar atölyede çalışması, Aphrodit'in susuz tenine tuz serper, onu savaş tanrısı Ares'in kollarına sürükler..

Ve bir tanrıça bir tanrıyı başka bir tanrıyla aldatır!"

Aşk acısı unutulur mu, bu acı sevgiliyi paylaşmak duygusu olarak yaşanabilir ve hoş görülebilir mi?

Ahmet İnam'ın, "Sevgiliyi Paylaşmak" mektubundaki şu satırlar ve devamını okumak bir fikir verebilir:

"Bir aşk mektubu, karıma yazmışsın. Ne güzel sözler öyle be Remzi Abi! Karımı ne güzel anlatmışsın. Ağladım hüngür hüngür. Çok duygulu bir adammışsın, ince biri."

***Psikeart*'ı , Nicolas Truong'un, ünlü Fransız düşünürü ve romancısı, Alain Badiou ile yaptığı röportajın kitabı olan *Aşka Övgü* ile aynı zamanda okumalı.**

"Aşkı yeniden icat etmeli, besbelli" diyen Arthur Rimbaud ile başlayan kitap, Badiou'nun, aşk üstüne düşüncelerini anlatıyor.

"Aşkın yeniden icat edilmesi, ama aynı zamanda savunulması da gerekiyor, çünkü dört bir yanda tehdit edilmekte" diyor Badiou.

Batı'da yaygın olan tanışma sitelerinin aşkı, pazarlaması yapılan herhangi bir piyasa malına indirgeyen tutumunu eleştiren Badiou, bu şirketleri yorumlarken, aşkın bir güvenlik zırhına ihtiyacı olmadığını savunuyor:

"O reklam kampanyasından birkaç sloganı anımsıyorum.

'Aşkı rastlantıya bırakmayın' deniyordu.

Aşka düşmeden âşık olunabilir.

'Acı çekmeden de pekâlâ âşık olabilirsiniz' deniyordu. Bu reklam propagandasının aşk konusunda bir güvenlik anlayışından ileri geldiğini düşünüyorum.

Bütün riskleri kapsayan bir aşk sigortası: bu bana biraz da bir ara Amerikan ordusunun yaptığı 'sıfır ölümlü' savaş propagandasını anımsatıyor.."

Yarın 2 Eylül.. 2 Eylül 1993'te DEP Yöneticisi Habib Kılıç Batman'da öldürüldü, ağabeyi Hikmet Kılıç (biz arkadaşları ona Hikmet Hoca deriz) ağır yaralandı. Hikmet Hoca'yla, daha sonra Diyarbakır cezaevinde birlikte kaldık. Dostluğumuz hâlâ bakidir. Habib Kılıç'ın öldürülmesini araştırmak için Batman'a giden heyette bulunan Mardin Milletvekili Mehmet Sincar ve parti yöneticisi Metin Özdemir de bir hafta sonra ve sokak ortasında, güpegündüz öldürüldüler. Geçmişî hatırlamak ve 90'lı yıllarda her gün onlarcası öldürülen bu sivil insanların yasını ve acısını unutmamak gerekiyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İsrail için tarihin sonu

Orhan Miroğlu 05.09.2011

Hasan el Heykel, Mısır'ın yarı resmî *El Ahram* gazetesinin genel yayın yönetmeni ünlü bir gazeteci ve Mısır lideri Nasır'ın da yakın dostuydu. Nasır onu *El Ahram* gazetesinin başına getirdikten sonra *El Ahram* farklı bir gazete haline geldi. Hasan el Heykel yönetimindeki *El Ahram* gazetesi, Arap dünyasının en muteber ve saygın gazetesi oldu.

Arap-İsrail savaşı ve Ortadoğu konusunda çok sayıda kitabı bulunan Heykel'in 1970'li yıllarda okuduğum kitaplarından biri maalesef adını bile unuttum bu tecrübeli gazetecinin anılarından oluşuyordu. Libya lideri Muammer Kaddafi'yi anlattığı bölüm ise unutulacak gibi değildi.

Kaddafi henüz 27 yaşında genç bir subayken 1969'da Libya'da darbe yapar ve yönetime el koyar. Genç bir darbeci olarak, içerde iktidarını sağlamlaştırdıktan sonra, teorinin bolca konuşulduğu, iki kutuplu, iki sistemli dünyada Libya'ya 'üçüncü bir yol' bulma çalışmalarına girişir.

Kaddafi, teoriyi de pratiği de üreten bir lider olduğunu kanıtlamanın peşindedir. Mao'nun *Kırmızı Kitap*'ı olur da Kaddafi'nin olmaz mı, işte o da *Yeşil Kitap*'ı yazar ve Müslüman Arap toplumuna kurtuluşun yolunu gösterir!

Ne var ki, o dönemde yaşayan bütün Arap liderleri gibi, Kaddafi de tarihsel olarak bir misyonu daha olduğuna inanır, o tarihsel misyon da, İsrail'i haritadan silmektir.

Yalnız ortada çözülmesi gereken çok önemli bir problem vardır. İsrail, o tarihe kadar Araplarla giriştiği bütün savaşlardan galip olarak çıkmış ve askerî olarak yenilmezliğini ispat etmiştir.

Dolayısıyla, nizami bir savaşla İsrail'in yok edilemeyeceğine dair güçlü bir kanaatin bulunduğu bir dönemde, bu devleti yok etmenin bir tek çaresi vardır.

Bir atom bombası satın alıp İsrail'in üstüne atmak!

İnanmayacaksınız belki, ama Kaddafi atom bombası satın almak için önce Sovyetler'e başvurur. Sovyet yetkililer atom bombası gibi bir şeyin satışının mümkün olmadığını ifade ederler. Ama Kaddafi yılmaz. Bu sefer de aynı isteğini Çin'e iletir. Çinli yetkililer de, eğer Libya isterse, bu konuda yürütülecek bilimsel çalışmalar için Libya'ya katkıda bulunabileceklerini ama Libya'ya atom bombası satışının mümkün olmadığını nazik bir dille anlatırlar.

Hasan el Heykel'in anılarında geçen bu olay, İsrail-Arap ilişkilerinin bugününe de ışık tutması bakımından son derece önemlidir.

Önemlidir, çünkü Arap toplumu içinde, İsrail'i bir atom bombasıyla yok etmenin peşinde koşan ne bir ülke var artık, ne de Kaddafi ayarında çılgın bir lider .

Ortadoğu'da, kanlı bir tarihin ve şiddetin sonuna geliniyor. Bugün yaşanan şiddeti ise, 'şiddeti sona erdirecek olan şiddet' olarak görmek belki mümkün. Libya, Mısır, Tunus ve Suriye'de dökülen kan, diktatörlerin sonunu getirdi, ve getirmeye devam ediyor.

Yeni Ortadoğu dengelerinde herkese kendi kimliğiyle ve siyasi tercihleriyle yer var.

Ama İsrail devletine bu haliyle yer yok.

Ortadoğu'da ve bütün dünyada bir anti-semitizm baharı yaşandığı ve Araplar arasında, Arap milliyetçiliğinin yeniden tarihsel uyanışına tanık olduğumuz için değil, ama Filistin devleti kurulmadan, Ortadoğu'da değişim ve tarihsel ilerleme mümkün olmadığı için, bugünkü İsrail tam bir çıkmazın içinde bulunuyor.

İsrail devleti siyonist temellerde inşa edilen kuruluş geleneklerinden ve siyasi kültüründen kopamadığı için politikasını değiştiremiyor. İsrail'i yönetenler, hâlâ bu ülkeyi, Yahudi halkın tarih boyunca uğradığı mağduriyetleri öne çıkararak yönetebileceklerini düşünüyorlar.

Oysa böyle bir İsrail'in geleceği yok.

Filistinliler ve Araplar, artık İsrail'in varlığını inkârın peşinde değiller.

Kimse bir atom bombası satın alıp İsrail'i yok etmeyi düşünmüyor.

Ama, eylül ayının 20'sinde BM Filistin devletini oylayacakken, İsrailli politikacılar dünyaya ve Arap halkına dönüp aynı nakaratı tekrarlamaya devam ediyorlar:

İsrail toplumunu kuşatma altına aldınız!

Oysa İsrail'i kuşatan bizzat İsrail'i yönetenlerdir. Kuşatmayı sürdürmek de kaldırmak da onların elinde.

Şimdi bütün dünya, İsrail'in ne yapacağını merak ediyor.

ABD'den, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu ve sayıları iyice artan 'düşmanlara' karşı daha fazla destek talep etmek, Araplar arasındaki çelişkilerden yararlanmak, Ortadoğu'nun herkesi ilgilendiren Kürt sorununda yeni bir İsrail pozisyonu oluşturmak, yegâne çareler olarak beliriyorsa da, gerçekte hiçbir faydası yok bunların.

Obama, 'artan düşmanlara karşı' İsrail'e destek sunmak yerine muhtemelen, bu 'düşmanları' arttırma becerisi gösteren İsrail'i yeni bir politika inşasına davet edecektir.

Sonra, Irak'ta içine parmak sokulacak bir Kürt sorunu yok artık.

Türkiye Kürtleri de yeteri kadar kullanıldıklarını düşünüyorlar, bundan sonrası için kimseden himaye ve destek görmek isteyeceklerini sanmıyorum.

Hele İsrail gibi, izlediği yanlış politikaların faturasını bütün dünyanın önünde ödemekle karşı karşıya kalmış bir ülkeden hiç..

Bu yüzden, İsrail gazetelerinde, 'Demokratik Özerk Kürdistan'ın desteklenmesi üstüne yazılan yazıların bir işe yarayacağı çok şüpheli.

İsrail devletinin kuruluşundan bu yana, siyasi muhatapları her zaman Arap devletleri oldu.

Bu devletlerin içinde Mısır ve Suriye, Filistin meselesinde süreci belirleyen bir konumdaydılar.

Şimdi ne Mısır eski Mısır, ne Suriye eski Suriye..

Elli yıllık İsrail dostu Türkiye bile, artık İsrail ve Araplar arasında bir arabulucu değil, İsrail politikalarının muhatabı ve bu politikalara karşı duran bir ülke haline geldi.

Bakan Davutoğlu'nun tesbiti yerinde:

Bu mesele Türkiye'yle İsrail arasında değil, İsrail ile dünya arasında..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Uzak mesafe milliyetçiliği' ve Kürt aydınları

Orhan Miroğlu 08.09.2011

Diaspora Kürtleri ve aydınları üstüne şimdiye kadar çok az şey söylendi ve çok az şey yazıldı.

Oysa **gelişmekte olan yeni uluslararası şartlar, diasporadaki Kürt nüfusun ve Kürt aydınlarının önümüzdeki yıllarda siyasi ve kültürel manada daha fazla söz sahibi olacağı bir döneme işaret ediyor.**

Sanıldığına aksine, **Kürt diasporası sadece PKK'nin etkilediği ve yönlendirdiği bir nüfus ve aydınlardan ibaret değil. Kürt diasporası ve yurtdışında yaşayan Kürt aydınları demek, bir bakıma, 12 Eylül'den sonra Türkiye'de demokratik mecrada gelişen PKK dışı Kürt siyasi hareketinin bakiyesinden geriye kalan miras demek.**

Benedict Andersen, küreselleşme çağının belirgin bir sonucu olarak ortaya çıkan ve adına **"uzak mesafe milliyetçiliği"** dediği bir tür yeni milliyetçilikten söz eder..

Bu yeni milliyetçilik türü, belli bir coğrafyada yer alan anavatana göre belirlenen yerleşik bir milliyetçilik değil.

Andersen, "Artık en ateşli Sih milliyetçilerinin kimileri Avustralyalı, Hırvat milliyetçileri Kanadalı, Cezayir milliyetçileri Fransız ve Çin milliyetçileri de Amerikalı olabiliyor" diyerek, bu analiziyle, diasporada yaşayan çeşitli milletlerden aydınların milliyetçilik tutumunu tartışmaya olanak sağlıyor.

Savundukları milliyetçiliğin doğduğu ve beslendiği anavatanda yaşamayan, yaşamaya da pek niyetli görünmeyen "uzak mesafe milliyetçileri", vatandaşı oldukları ülkelerin yüksek demokratik standartlarından faydalaniyorlar ve "internet, elektronik bankacılık ve ucuz uluslararası yolculuk" (BA) gibi olanaklara sahipler.

Andersen'e göre bu durum, "Küreselleşme denen sürecin başlıca ironik olan sonuçlarından biridir ve Asya ile Avrupa milliyetçilikleri arasında herhangi bir keskin ve apaçık farklılığın geçerlilik taşımadığına inanmamız için hâlâ geçerli bir nedendir".

Diasporadaki Kürt aydınlarının önemli bir kısmı, aktif birer "uzak mesafe milliyetçisidir". Benimsedikleri milliyetçi anlayış, bütün diaspora milliyetçilikleri gibi, anavatan topraklarında yaşanan türüne göre, daha radikaldir.

Konuşurken, yazarken, eylem yaparken "Kürdîce" davranmak, "Kürdîce" hareket etmek, bu aydınlarımızın yegâne düsturu gibidir.

İran, Türkiye, Irak ve Suriye'den gelip Avrupa'ya yerleşen Kürt aydınları arasında kuşkusuz belirgin farklar bulunuyor.

Ortak noktaları ise, siyasi faaliyetlerini başlangıçta, genellikle Kürt siyasi partilerine ve hareketlerine karşı belli bir sorumlulukla sürdürmüş olmalarıdır. İran, Suriye ve Iraklı Kürt aydınları hakkında söz söyleyecek durumda değilim. Tanıdığım bazı şahsiyetler var tabii, onlardan, ileriki yazılarda söz edeceğim.

Ama Türkiye'den, **12 Mart, ve sonrasında da 12 Eylül'de, ağırlıklı olarak siyasi sebeplerle Avrupa'ya gitmek zorunda kalan Kürt aydınlarıyla** bağlarım pek kopmadı. Çalışmalarını mümkün olduğu kadar takip etmeye, genellikle anılara dayanan yazılarını ve kitaplarını okumaya çalıştım.

Kürt aydınları yaban ellerde, zor günler yaşadılar ve siyasi olarak ayakta kalma çabası verdiler; bu siyasi çabalar sonuç veremeyince, bazıları köşelerine çekilip, Kürt dili ve edebiyatı araştırmalarına yöneldi. Aralarında

öyle isimler var ki, Türkiye’ den ayrıldıklarında belki de Türkiye’nin ilk üç-beş entelektüeli, yazarı arasına girecek kadar üretken ve yetkin insanlardı. **Avrupa’da, kendi anavatanlarında faşizm hüküm sürdüğü için mağdur olmuş, ama faşizme teslim olmamış siyasiler olarak karşılandılar ve saygı gördüler.**

Ama ne bu siyasi kimliklerini doğru dürüst koruyabildiler, ne de bu kimliği zenginleştirebilecek, yeni siyasi ve sosyal karşılaşmaların yaşandığı, entelektüel ve kültürel alanlara nüfus edebildiler. **Avrupa’nın siyasi ve entelektüel hayatının içinde hiç yoktur.** Bazı istisna isimler dışında, Avrupa’da yayımlanan gazetelerde, dergilerde adlarına rastlamak pek mümkün olmadı.

Oysa, içinden geldikleri ülke, Avrupa’yı fazlaca ilgilendirmeyen herhangi bir üçüncü dünya ülkesi değil, Avrupa’yla iki yüzyıla yakın bir süre, modernleşme münasebetleri sürdürmüş bir ülkeydi. Dahası siyasi olarak temsilcisi oldukları Kürt sorunu, doksanlı yıllara gelindiğinde, AB’nin iç sorunu olarak tartışılıyordu. Yani üstüne söz söylenecek geniş bir alan söz konusuydu. Ama söz söylemek o kadar kolay değildi, çünkü bu aydınların en başta dil sorunu vardı. Ve bu sorunu gidermek için ciddi bir çaba içinde görünmüyorlardı.

Yanı sıra, Kürt aydınları, ne yazık ki, bağımsız entelektüel faaliyetlerin içinde değildiler. Kürt aydınları Avrupa’da; bir hayli eski kuruluş tarihlerine rağmen, hâlâ ‘kurucu başkanla’ yola devam eden, içinden ikinci bir adam çıkmayan, birtakım proje alışverişleri bağlamında ve sadece devletlerin muhatabı olmayı başarmış birtakım kurumların ve birtakım internet sitelerinin ve sokaklarda aralıksız devam edip duran kitle eylemlerinin içine hapsedildiler.

Bir Avrupa kimliği edinmek, bu kimliğin güvenli şemsiyesi altına girmek yegâne amaçları oldu.

Kınanacak bir amaç değil bu elbette. Tersine son derece insani bir talep ve hak. Ama Avrupalı kimliğini, başa gelebilecek kötülüklerden insanı korumaya yarayacak bir sigorta olarak cepte taşımak, lakin o kimliğin sunduğu sınırsız entelektüel ortamın olanaklarına gözü kapalı bir yaşam sürmek herhalde doğru bir aydın tutumu değildir.

Avrupa’da yeni bir kuşak yetişiyor kuşkusuz. Üniversitede eğitim almış, birkaç dil bilen, entegrasyon sorunu olmayan, Kürt edebiyatı ve dili üstüne araştırmalar yapan, eserler kaleme alan yeni bir kuşak bu. Ama bu manzara, eski kuşak Kürt aydınlarını hatırlamaya hiç engel değil. Konuya devam edeceğim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Uzak mesafe Kürt milliyetçileri’ ve PKK

Orhan Miroğlu 12.09.2011

Kürt aydını Avrupa’nın siyasi ve entelektüel birikiminden, bu birikimin sunduğu olanaklardan en az yararlanmış yabancı ülke aydınları arasında sayılır. Bu durum, sürgünlüğün daha zor koşullarda yaşanmasına yol açtı. Aydınlarımız zor ve bunalım dolu yıllar yaşadılar. **İllegal siyasi faaliyetin sonuna gelmişti ve illegalitenin örttüğü kusurlar, ve yeteneksizlikler, artık gizlenemiyordu. Derken, dağılmanın eşiğine gelmiş örgütlerde, iç hesaplaşmalar, başladı..** Acı veren olaylar yaşandı. **Başarısızlık ve dışlanmışlık hissiyle intihar eden aydınlar, siyasetçiler oldu.**

Yaşananlar bir bakıma PKK karşısında siyasi bir yenilgiyi de ifade ediyordu. Derken, **Kürt aydınları PKK'yi eleştirmeye ve olup bitenlerden onu sorumlu tutmaya başladılar. PKK'yi Avrupa'daki yeni hayatı zorlaştıran, Kürt toplumunda aydınlanmayı istemeyen, aydın hareketinin önünü kesen bir örgüt olarak gördüler ve eleştirdiler. Oysa bu eleştirilerin haklı ama bir o kadar da, haksız olan yanları vardı.** PKK Avrupa'daki aydınların ona rağmen siyaset yapmalarını elbette hiç istemedi, hatta siyasi manada aydınlara 'bulaşmayı' tehlikeli bulduğu ve aradaki mesafeyi korumaya çalıştığı bile söylenebilir.

PKK'nin zaman zaman otoritesini tanımayanları Avrupa başkentlerinde sokaklarda kovaladığı ve şiddet uyguladığı da oldu. Ama PKK, kendi saflarına çekmek için, Kürt aydınlarının peşinden hiç koşmadı. PKK'nin çalışma usulleri, şiddet tercihi, ideolojik yapılanması buna zaten cevaz vermiyordu. PKK bu yüzden Avrupa'ya giden Kürt aydınını değil, asıl olarak Kürt köylüsünü, yani canını zor bela kurtarıp Avrupa'ya kaçan savaş mağdurlarını örgütlemeyi tercih etti. Bekaa'ya, Kandil'e giden Kürt köylüsüydü, ama Avrupa şehirlerinde on binlercesi sokaklara dökülenler de ağırlıklı olarak köylüler ve savaş mağduru ailelerdi.. Hâl böyle olunca, **Türkiye'den giden Kürt aydınlarının büyük bir bölümü, mensubu oldukları ve yönettikleri örgütlerin giderek yok oldukları veya etkisiz hale geldikleri bir süreçte, işin kolayına kaçıp, uzak mesafe Kürt milliyetçiliğine sarıldılar.** PKK'den daha Kürt ve Kürdistanı duruşa sahip olduklarını göstermeye çalışmak ve uzak mesafe milliyetçiliğine sarılmak bir çıkış yolu olarak görüldü.

Bugün, ceplerinde AB pasaportu taşıyan, Fransalı, Almanyalı, Amerikalı, İsveçli, Norveçli, Britanyalı uzak mesafe Kürt milliyetçileri var. **Uzak mesafe Kürt milliyetçileri, PKK'nin demokratik özerklik talebini beğenmiyor, dahası PKK'yi büyük Kürdistan davasını ebediyen söndürmek için, Türk devletinin icat ettiği bir hareket olarak görüyorlar.** Kürt-uzak mesafe milliyetçileri bugünü yüzyıl öncesinin gözlükleriyle okuyorlar. Öyle olunca da siyasi tutumlarını Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı ilkesine göre belirliyorlar. Bu evrensel hakkın geçen yüzyılın başında Kürtler'e tanınmamış olmasını, bugün de Kürt sorununda temel problem olarak görüyorlar. Kürt meselesinde başka çözüm yollarının olabileceği gerçeğini kabul etmiyorlar.

Uzak mesafe Kürt milliyetçilerinin yazdıklarını okuduğunuzda, PKK'nin gücünü üçe beşe katlayan, ama bizim bilmediğimiz farklı bir Kürt ulusal hareketi olduğunu sanırsınız. O yazılarda, Kürt siyasi hayatının vitrininde olan hemen herkesin Kürtlüğünden-Kürdiliğinden şüphe edilir, eleştirilir. Bir yazı yazmış ve mesela on defa Güney Kürdistan, ama bir defa da Kuzey Irak demişseniz, ne işbirlikçiliğiniz kalır ne inkârcılığınız! Uzak mesafe Kürt milliyetçilerinin popüler olan isimleri, Benedict Andersen'in sözünü ettiği küresel imkânlardan yararlanıyor ve bol bol seyahat ediyorlar. Türkiye'ye girişlerinde herhangi bir engel artık bulunmuyor. Yaz tatillerini genellikle Türkiye'de geçirirler. Ama, Welat (Ülke) ne yapalım ki, denizi olmayan bir Welat olduğu için, uzak mesafe Kürt milliyetçilerimiz, tatile, Güney ve Ege sahillerine giderler. **Güney Kürdistan'ın kuruluşunu sevinçle karşılayan uzak mesafe Kürt milliyetçileri arasında, yeni kurulan Kürdistan'dan geçmişteki hizmetlerinin karşılığı olarak diyet talebinde bulunanların sayısı, hiç de az değildir.** Ama bu diyetler çoğu kez ödenememiştir, ve Kürdistan yönetimi diyet ödeye ödeye çıldırma noktasına geldiği ve çıldırmak istemeyenler, YNK'den ayrılıp GORAN-Değişim adıyla yeni bir parti kurduğu ve bu parti Kürdistan yönetiminin diyet ödemelerine şiddetle muhalefet ettiği için, Hewler'den Avrupa'ya tam bir hayal kırıklığı içinde ve eli boş dönmek zorunda kalan uzak mesafe Kürt milliyetçilerinin sayısı hiç de az değildir. Güney Kürdistan onları siyasi manada da, az çok hayal kırıklığına uğratmış gibidir. Güney Kürdistan'ın ulusal politikalarını yumuşak ve etkisiz bulurlar. **Kürt hükümetinin politikalarını belirleme şanslarına sahip olsalar, şiddeti PKK gibi yegâne seçenek gördüklerinden ve kutsadıklarından değil, ama sahip oldukları fikirler nedeniyle, Ortadoğu'da kapsamlı bir Kürt savaşı çıkarmaları işten bile değildir.** Uzak mesafe Kürt milliyetçisi olarak gördüğüm Kürt aydınlarını bir gün **Mehmet Uzun'a** sordum. Verdiği cevabı, gelecek yazıya bırakıyorum.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt aydın sınıfı var mıdır

Orhan Miroğlu 15.09.2011

Mehmet Uzun, Abdurrahman Kassemli ve Abbas Vali.

Kürt aydınlarını tartışırken, bu değerli Kürt şahsiyetleri hatırlamamak olmaz.

Mehmet Uzun'dan başlayayım. Kürt aydınlarıyla başı belada olan bir yazardı Mehmet.

Diaspora aydınları, önünü kesmek için her çareye başvurdular. Romanlarının çalıntı olduğu iddiasından tutun da, akla hayale gelmeyecek ithamlarda bulundular.

Mehmet, diasporada uzun yıllar yaşadı, ama hiçbir zaman uzak mesafe Kürt milliyetçiliği yapmadı.

Mehmet Uzun'un, hayattayken, ne Kürt aydınları kıymetini bildiler ne Kürt siyaseti.

Kürtler, vefa borçlarını, Mehmet yakalandığı ölümcül hastalıkla boğuşurken ödemeye çalıştılar; ama geçmişte yapılanlardan ötürü kimse Mehmet Uzun'dan özür dilemedi.

Ölüm döşeğindeyken keşfedilmek, değer bulmak, insana yeterince hüznü veren bir şey olmalı, ve sanırım Mehmet, çevresine çok belli etmese de, yüreğine bıçak gibi saplanmış bu ağır hüznüle ayrıldı aramızdan.

On yıl oluyor, Varto'da belediyenin düzenlediği bir festivale Mehmet Uzun'la beraber katıldık. Gece Varto Belediye Başkanı (şimdi BDP Muş Milletvekili) Demir Çelik'in evine misafir olduk. Geç vakte kadar sohbet ettik. Ona en çok merak ettiğim şey olan Avrupa'daki Kürt aydınlarını sordum.

"Maalesef, kayda değer bir şey yok ortada. Aydınlarımız Avrupa'ya dair hemen hiçbir şeyi merak etmediler. Kürt aydını ve Avrupa demek, şehirlerin gettolarına mahkûm olmuş bir kuşak demek.. Avrupa'daki Kürt aydınları, sığındıkları bu gettolarda, birbirleriyle kavga edip durdular. Onları tüketip bitiren kavgalardan yorgun düştükleri günler, gelip çatığında ise, buzdolaplarına istif ettikleri biraları içip içip teselli aradılar" dedi..

O yıllarda Kürt kamuoyu Güney Kürdistan'da olup bitenleri çok merak ediyordu.

Mahabatlı bir Kürt olan, **Prof. Dr. Abbas Vali** Diyarbakır'a davet edilmiş ve bu konuda bir konferans vermişti.

Vali, İngiltere'de yaşıyor ve Wales Üniversitesi'nde dersler veriyordu. (Şimdi Boğaziçi Üniversitesi'nde.) Hewlêr'de (Erbil), University of Kurdistan'ı kurmuştu, ama galiba Kürt yönetimiyle akademik bağımsızlık konusunda, bazı anlaşmazlıklar yaşamış ve İngiltere'ye geri dönmüştü.

Avrupa'da bir Kürt aydın sınıfından söz edilebilir mi diye Vali'ye, o konferansta bir soru sordum.

Abbas Vali, olmadığını söyledi. Vali'ye göre, bir Filistin ya da Hindistan aydın sınıfından bahsedilebilirdi, ama bir Kürt aydın sınıfından söz etmek kolay değildi.

Abdurrahman Kassemlo, İran Kürtlerinden, akademisyen ve entelektüel bir kişiydi. Doğu Avrupa'da, Prag'da ekonomi eğitimi almış orada da evlenmişti. Kassemlo, yıllarca Prag'da ve Paris'te yaşadı. İran-Kürdistan Demokrat Partisi'nin genel sekreterliğini yaptı.

1977 yılının sonbaharında, Türkiye üzerinden gizlice İran'a gitmek için Diyarbakır'a gelen Kassemlo, o yıl belediye başkanlığına aday olan Mehdi Zana'nın seçim bürosunu ziyaret etti. Seçim bürosundaki manzaradan epey etkilenmişti. O seçim bürosunda hemen her şey konuşuluyor ve tartışmalar yapılıyordu. "İran'da sizin gibi, seçimlere serbestçe katılabilsek, devrim yapardık, bu serbestliğin kıymetini bilin" dedi.

Kürtler bu serbestliğin kıymetini şimdilerde değilse de, en azından o yıllarda gerçekten biliyorlardı.

Ama devlet, karşısında bu kıymeti bilen bir Kürt siyaseti değil, bilmeyen bir Kürt siyaseti istiyordu. Ve Kürt sorununda her ne olduysa bu yüzden oldu.

Aradan, 35 yıl geçti. Kassemlo'nun yurttaşı olduğu İran, Şah'tan sonra da demokrasi yüzü görmedi. Türkiye PKK'yle otuz yıl savaştı, ama bu savaşa rağmen, çok sancılı da olsa demokratik süreçte büyük ilerlemeler sağlandı.

1977'de, Mehdi Zana, Diyarbakır'da, sanırım dört-beş bin civarında oy almıştı. Kürt siyaseti bu şehirden toplamda şimdi dört yüz bin oy alıyor.

Ama bu oylar ve genel olarak alınan üç milyona yakın oy, bugün dahi, Kürt siyasetinin yönünü belirlemesine yetmiyor.

"Siyaset yapmanın ve hak talep etmenin yolu, bu yoldur" diyemiyor Kürtler..

Bin bir zahmet, hapisler ve ölümler pahasına elde edilmiş 36 milletvekilliği ve 100'ün üstünde belediye başkanı var.

Kürt siyaseti buna rağmen, Türkiye'de "devrimci halk savaşı" aşamasında olduğuna inanıyor.

Ama aynı siyaset, hiçbir demokratik hakkın kullanılmadığı İran'da ise, PJAK'a silahlı mücadeleyi bırakmasını ve sivil-siyasal mücadele araçlarına yönelmesini tavsiye ediyor.

Diasporada ve içerde, aydınları ve sivil toplumu 40 yıldır susan ve onun adına yürütülen siyasette söz sahibi olamayan bir halkın geldiği yeni aşama, devrimci halk savaşı aşaması!

Derdimiz bize yetmiyor, Kürtler kendi içlerinde susmaya devam etsin diye şimdi de sahte Kürt dostları aklımızla alay edercesine, "susmanın ve savaşmanın erdemini" vaaz eden teoriler icat etmekle meşguller.

Yeni teorinin özü şu:

"Mağdurun şiddeti egemenin şiddetine benzemez, savaşmak mağdurun hakkıdır ve mağdurlar bu hakkı kullanırken, topluca susulur, konuşulmaz!"

İyi de mağdurlar dünya durdukça savaşacaklar mı, başka bir şey yapmaya hakları yok mu mağdurların?

Bu teorilere kafa yoranların yaşamında, şiddetin yol açtığı travmaların hiçbirisi yok!

Hayatında silah görmemiş, silah sesi duymamış, ölüm acısı nedir, yas nedir, nasıl bir sonsuzluktur, Bawerler, Kendallar, Mehmetler, Oğuzlar niçin bu kadar çok öldü diye hayatı boyunca ne kendine, ne başkasına hiç soru

sormamış tuzu kuru kimseler yazıp duruyor böyle şeyleri.

Elden ne gelir, "İntihar etmeyeceksek, içelim bari!" diyen, *Bir Düğün Gecesi*'nin Aysel'ini hatırlamaktan başka..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hrant'ın arkadaşlarından mektup..

Orhan Miroğlu 19.09.2011

Hrant Dink'i dört yıl önce öldürdüler. Hrant yaşasaydı 15 eylül günü, 57. yaşını kutlayacaktı. Cinayetten bu yana dört yıl geçti, adalet yerini bulmadı, karanlıklar aydınlanmadı.

Hrant'ın katilleri bugün Beşiktaş Adliyesi'nde yargılanacaklar. Ama karanlığın sonundaki ışığı görmek için hâlâ umut yok.

Bugün bu köşede iki mektup okuyacaksınız. İlki Hrant'ın arkadaşlarının Başbakan'a yazdığı mektup. Diğeri de, **20 Eylül 1992'de Diyarbakır'da öldürülen Apê Musa için Başbakan'a yazdığım, kişisel bir mektup..**

Hrant'ı ve Apê Musa'yı rahmet ve saygıyla anıyorum.

Hrant'ın Arkadaşlarından Başbakan'a mektup:

Sayın Başbakan,

Arkadaşımız Hrant Dink'i öldürdüler.

Beşinci yılına yaklaşan adalet arayışımız kadük kalmıştır.

Dilekçe verdiğimiz topyekûn devlet, kendini katile yakın gördü.

Zaten; katil, polis, bayrak ve muzaffer gülümseme kahramanlık posterinde poz vermişti.

Bir türlü ilamını malum edemediğiniz o kalabalık güruh, elbirliği ile kıstırmışlar, hain pusuda kurşun sıkmışlar, kaçmışlar, saklanmışlardı

Şikâyetçiyiz.

"Namus Sözümdür Adalet" diye ölü evinde ant içtiğiniz halde, Hrant Dink'i işaret parmağıyla gösterip "bunu" diyen yardımcınızı "Meclis Başkanı", resmî makamda, adamları resmen "yakarız canını bak" diyen valinizi "Vekil", emanet edilen canı kollamayan, kötülerin işini kolaylaştıran Emniyet Müdürü'nüzü "Vali", 17 yaşındaki O.S'yi kocaman "Oğün Samast" ettiniz.

Kan adaletle susar, şikâyetçiyiz.

İsim verdik soruşturun diye, İçişleri Bakanı'nız olmaz onlar bizim çocuklar dedi.

Dışişleri Bakanı'nız AİHM savunmasında bu toprakların yiğit evladına "Nazi" dedi.

Çevik kuvvetleriniz Rakel Dink önlerinden geçerken katillere yazılan methiye türkülerini mırıldanarak Beşiktaş Adliyesi'nde koro yapıverdiler .

Katillerimizi adalet evine getiren Jandarma, cezaevi aracına "Ya sev ya terk et" diye yapıştırma asmıştı.

Sayın Başbakan, nedir daha derine inmeyi engelleyen o büyük kasabanın sırrı"? Nedir sözünüzü tutmanıza mani olan?

Azınlıklardan gasp edilenin birazını geri vermeniz sebebiyle seslendirdiğiniz nutukta "Bu ülkede hiç kimse ruh tedirginliğiyle yaşamayacak artık.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

TC vatandaşı, 'Avrupalı Kürtler'

Orhan Miroğlu 22.09.2011

Sayın Gül'ün Almanya'da konuşma yapacağı salon için bomba ihbarı yapılması üzüntü yarattı. Eğer onların işiyse, diasporadaki Kürt siyasetinin artık bu yöntemlerden vazgeçmesi gerekiyor. O salona gitmek ve medeni insanlar gibi, Türkiye Cumhurbaşkanı'nı dinlemek ve soru sormak daha 'diplomatik' ve daha siyasi bir tavır olurdu.

Nitekim Sayın Gül, en olmayacak sorulara da cevap vermeye hazır olduğunu söylüyordu.

Değişimin zamanıdır ve bu zamanın farkına varmak gerekiyor.

Türkiye de farkına varmalı, Kürt siyaseti de. Ezberlerle hareket etmenin vakti çoktan geçti.

Diaspora söz konusu olduğunda, Türkiye de ezberini bozmalı, Kürt siyaseti de.

Bugün **Prof. Dr. İlhan Kızılhan'ın bu bağlamda gördüğüm entegrasyon konulu araştırmasından** söz edeceğim.

Prof. Dr. İlhan Kızılhan Almanya'ya 1973 yılında göç etmiş bir Kürt aileye mensup, yayımlanmış kitapları ve çok sayıda makalesi var.

Araştırmanın tümünü görmek isteyenler *AjendaKURD* adlı Kürt internet sitesine bakabilirler.

Kızılhan'ın bu değerli çalışmasına geçmeden önce, bir iki tesbit yapmak istiyorum.

Türkiye'nin, 1990'lı yıllardan bu yana yaptığı gibi, bugün de ve hâlâ, Kürt sorunu bağlamında AB'yle olan ilişkilerini, PKK'ye karşı 'ortak mücadele' ile sınırlaması gerçekçi bir politika olmaktan uzaktır.

AB, PKK'yi terörist bir örgüt olarak görüyor, ama Kürt grupların, Avrupa'daki kültürel çalışmalarına da, herkes için geçerli olan Avrupa hukuku bağlamında yaklaşıyor.

Türkiye ise bu faaliyetlerin neredeyse tümünün terörizm kapsamında görülmesini istiyor ki, bu hiçbir şekilde mümkün değil.

Prof. Dr. İlhan Kızılhan'ın araştırması, Türkiye'nin Avrupa'daki Kürt vatandaşlarına karşı sorumluluklarını hatırlatması bakımından son derece önemli veriler ortaya koyuyor.

Şimdi gelelim araştırmanın sonuçlarına.

Almanya'da 800 bin Kürt yaşıyor. Kızılhan bu rakamı, Alman makamlarından elde ettiğini yazıyor.

Bu Almanya'nın Türkiye'den gelen herkesi Türk kabul etmediğini ve kayıt tutarken etnik farklılığa saygı gösterdiğini ortaya koyuyor. Ama bu saygının henüz devletin resmî politikası haline gelmediğini de söylemek lazım.

Almanya'da yaşayan Kürtler, resmî olarak, Türk, Arap, ve geldikleri ülkelerin başka resmî kimliğine göre tanımlanıyor, Ermeni, Rus, Gürcü, ve Fars gibi.

Dolayısıyla Kürt kuruluşları, devletin entegrasyon ve göçe ilişkin program ve projelerinden çok az faydalanabiliyorlar.

Kızılhan, 'Kürtler ve terör' gibi kavramların, ve 'namus' adına işlenen cinayetlerin, Kürtler'in bu ülkede sorunlu ve suç işlemeye meyilli bir toplum olarak algılanmasına yol açtığını düşünüyor ve **PKK'nin izlediği politikaların, hem Alman siyaset kurumunun hem de güvenlik birimlerinin, Kürtler'e şüpheyile bakmasına yol açtığını** ifade ediyor.

Bu şüpheler Alman kamuoyunun Kürt algısını olumsuz yönde etkiliyor. Almanların önemli bir kısmı, Kürtler'in entegrasyonu düşünmediklerini ve demokratik bir sistemde yaşamak istemediklerini düşünüyor.

Fakat Kızılhan yine de bu algıya katılmıyor.

Çünkü, 1344 kişiyle yapılan görüşmelere göre entegrasyona karşı olduğunu söyleyenlerin sayısı sadece yüzde 10.

Kürt nüfus inanç bakımından homojen bir nüfus değil. **Almanya'daki Kürt nüfusun, yüzde 78'i Sünni mezhebine bağlı, yüzde 16 Alevi ve yüzde 6'sı Êzidiler'den oluşuyor.**

Peki din Kürtler'in günlük yaşamlarında nasıl bir rol oynuyor?

Deneklerin, yüzde 50'si dine bağlı olduğunu ama radikal ve fanatik olmadığını ama yüzde 20'si de, dinin günlük yaşamlarında belirleyici ve önemli bir rol oynadığını söylüyor.

Yüzde 24'ü kendisini aşırı 'dindar' olarak görmüyor. Yüzde 6'sı ise dinin günlük yaşamlarında önemli bir rol oynamadığını söylüyor.

Sünni kesim içinde 2000'li yıllarda kendisini dindar olarak görenlerin sayısı yüzde 55'ti, şimdi bu sayı yüzde 74'e çıkmış görünüyor.

Kızılhan, Türkiye ve Güney Kürdistan'ın İslami referansları çağrıştıran politikalarının bu sonuçta etkili olduğunu, hatta Afganistan, İran ve Pakistan'ın bile, bu bağlamda rol oynadığını ifade ediyor.

Eğitim alanında çarpıcı sonuçların ortaya çıkmasını sağlayan bu araştırmaya göre, Êzidi ve Alevi Kürt nüfus içinde okuma oranı Almanlar kadar yüksek. Fakat hem Türk hem Kürt Sünni kesim içinde bu oran çok düşük. (Sünniler arasında da son on yılda okuma oranlarında artış var.)

Almanlarla ilişkilere gelince:

Deneklerin yüzde 27'si Almanlarla her gün hayati ilişkiler içinde olduğunu söylüyor.

Arkadaşça ilişkiler içinde olduğunu söyleyenlerin oranı ise yüzde 46.

Yüzde 23'ü haftada bir, yüzde 25'i ayda bir Almanlar'la görüştüğünü ifade ediyor.

Yüzde 37'si ise Almanlar'la çok az ilişki içinde.

Kürt örgütleri ve kültürel kurumlarda çalışan ve 'Programlarını Kürdistan'a göre' düzenleyen Kürtler'in de, Almanlar'la ilişkileri az.

Alman örgütlerinin kültür-spor faaliyetlerine ilgi duyan ve buralara üye olan Kürtler'in sayısı da çok az. (Kızılhan bu durumun artık değişmeye başladığını yazıyor)

Öte yandan Kürtler'in yüzde 32'si Almanya'da herhangi bir Kürt örgütüne üye değil; yüzde 42'si, ise Kürtler'in kurduğu derneklere, örgütlere üyeler.

Almanların kurduğu örgütlere üye olanların oranı da yüzde 12.

Deneklerin yüzde 20'si hem Alman hem Kürt örgütlerine üye olduğunu söylemiş.

Deneklerin yüzde 20'si YEK-KOM'un üye veya taraftarı olduğunu ifade ediyor. Bu üyeler YEK-KOM'un, 'Kürdistan'ın özgürlüğü' için Almanya'da önemli bir rol oynadığını düşünüyor. Ve böyle düşünen Kürtler, Kürdistan için çalışmayı, entegrasyon için çalışmaktan daha değerli buluyor.

Peki, Kürtler Almanlar için ne düşünüyor? O da haftaya, yerim kalmadı.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kurşun adres tanımaz!

Orhan Miroğlu 26.09.2011

Mahmut Tanrıkulu, benim Diyarbakır cezaevinden koğuş arkadaşımdı, PKK'den yargılanıyordu.

PKK'yi koğuştta o temsil ediyordu ve bizim gibi PKK'li olmayanlara karşı her zaman içten, her zaman saygılı bir tavır içindeydi. Koğuşun sahibi gibi davranıyor ve bize adeta misafir muamelesi yapıyordu.

Ne bu saygı ne de Mahmut'un insanlığı unutulacak gibi değil doğrusu.

Tanrıkulu Diyarbakır cezaevinden, sanırım 1989'da tahliye oldu, dağa çıktı ve çok geçmedi, 1990 yılında, Kerboran'da –Dargeçit– bir çatışmada öldürüldü.

PKK'nin, korucu köylerine baskınlar yaptığı ve şimdi olduğu gibi 'adres tanımayan kurşunların' gelip sivilleri peş peşe vurduğu zamanlardı.

Tanrıkulu bir gazeteye mi konuşmuştu, mahkemede savunma yaparken mi söylemişti, şimdi hatırlayamıyorum, ama onun ağzından çıkmış şu sözleri medya manşetlere taşımıştı:

“Kurşun adres tanımaz!”

Doğrusu, o günün koşullarında, bu sözler insana sahici sözler gibi geliyordu..

Ne yalan söyleyeyim, dışarıdayken silahlı mücadeleyi ret eden biri olarak, ben dahi, Diyarbakır cezaevini yaşadktan sonra, kaldığım koğuşun siyah-beyaz televizyonunu seyrettiğim bir akşam vaktinde, haberini aldığım Eruh ve Şemdinli'de patlayan ilk kurşunlara, adresi ve hedefi belli olan bu kurşunlara açıkçası sevinmiştim.

Aradan yirmi yıldan fazla bir zaman geçti, adres soran ve sormayan kurşunlar arasındaki ayırım, yavaş yavaş sona erdi.

Bu savaşın fazlasıyla kirlendiğini bilmeyen, duymayan kalmadı..

Oysa, **Kürt siyaseti ve Kürt toplumu, asıl olarak şiddeti sorgulayacağına, hâlâ adres soran ve adres sormayan kurşun ayrımında dolanıp duruyor.**

Adres soran kurşunların mesafesini, hedefini ayarlayabilse gerillalar, ve o kurşunlar 20'li yaşlarını süren Yozgatlı, Urfalı, Malatyalı, Adanalı polisin ve askerin göğsüne saplansa sorun olmayacak, 'ulusal savaşımız' tertemiz kalacak, meşruluğunu korumuş olacak, savaş hukukuna bağlı olduğumuz görülecek ve kirlenmemiş bir savaşa sahip olacağız sanılıyor.

Bütün mesele bir üniforma mı yani?

Bütün mesele, Kürdün de Türkün de giydiği o asker veya polis üniforması mı Allah aşkına?

O üniformaları giyen Kürtlere ve Türklere sıkılan kurşunun hukuku var da, sivile sıkılanın mı yok?

Bu tamamen bir yanılsamadır ve gerçek olan şu ki, **'kuşatılmışlık' duygusu, bir felakettir ve bu duyguya kapılan uluslar, kendileri için bir gelecek olmadığına inanırlar.**

Kapana kısılmış gibi hissetmektir kuşatılmışlık.

Etrafın düşmanlarla dolup taşıdığına kendisini inandırmaktır.

Bu duygunun sarıp sarmaladığı uluslar kolay kolay iflah olmazlar, ve başlarını belalara sokup dururlar.

İsrail'in şu an içinde bulunduğu durum budur.

İsrail'i yönetenler o kadar kötü yönettiler ki, dün Siyonizm'i savunan ve İsrail devletinin kuruluş aşamasında, her biri makbul birer ulusal kahraman olan, Yahudi entelektüeller, aydınlar, dünyaca tanınan yazarlar, romancılar; şimdi, İsrail için Ortadoğu'da bir gelecek olmadığını yazıp duruyorlar.

Oysa her şeye rağmen, bu dünyada herkes için bir gelecek, herkes için bir umut ve yaşanılabilir bir hayat var.

İsrail için de bir gelecek ve bir umut var kuşkusuz. Ama bunun için, İsrail'in Filistin topraklarında, daha İsrail kurulurken, hayata geçirdiği şiddet, işgal ve katliam politikalarıyla yüzleşmesi ve işgal sırasında olup bitenleri korkusuzca sorgulaması gerekir.

İsrail'in geleceği, kuşatılmışlık duygusundan ve geleceksizlikten kurtulması, kendi tarihiyle yüzleşmesinden geçiyor.

Kürt sorununda geldiğimiz aşama da bu değil mi zaten?

Devlet, bütün bir cumhuriyet tarihi boyunca bir saplantıya, bir iflah olmaz sendroma bir paranoyaya dönüştürdüğü Kürt kimliğiyle yüzleşiyor.

Devleti yönetenler, inkâr ve imha politikalarının yol açtığı enkazın önünde durmuş kara kara düşünüyor şimdi..

Bir enkaz ki, anlatmaya yürek dayanmaz!

Milli Güvenlik Kurulu'nda benimsenen kararların verdiği cesaret ve taammüt sonucu işlenen binlerce cinayet, gözaltında kayıplar, yakılıp yıkılan Kürt köyleri, cezaevi katliamları, Müslüman olmayan halktan kişilerin hunharca katledilmesi..

Son Kürt isyanından geriye kalan 50 bin ölü.. 1915, 1938 ve daha başka felaketler..

Türkiye tarihiyle yüzleşerek ilerliyor, ama bir yandan da bu netameli tarihin ve inkârın yol açtığı savaş da can almaya devam ediyor.

Kürtler kendi savaşlarıyla yüzleşmek ve şiddeti sorgulamak istemiyorlar hâlâ!

Daha savaş bitmedi zamanı değil, hele bekleyin diyorlar!

Ama bir yandan da, savaşa devam etmek için olsa gerek, "tasfiye ediyoruz, kuşatıyoruz, Ortadoğu yeniden şekillenirken, ABD ve AB bizim tarihsel ilerleyişimizi durdurmak istiyor" demeye başladılar.

Meclise gelecek cesareti gösteremeyen Kürt vekiller, önlerine daha büyük, akıl almaz hedefler koyuyor ve devletsiz halkları NATO'ya karşı mücadeleye çağırıyorlar.

Kürt medyası, Suriye, İran ve PKK arasında kurulacak Kürt-Şii ittifakının ne kadar da elzem olduğunu gösteren yazılar yayınlıyor.

Diyarbakır'da toplanan Kürdistanî Konferans'ta Kürt siyasi liderlerin verdiği mesajlar, Kürtlerin nasıl da derin bir kuşatılmışlık hissiyle dolu olduğunu gösteriyor..

Kürt siyaseti, her nasıl bir kadersizlikse ve her nedense, hep Kürtlerin aleyhine dönen bir dünyada çareyi ulusal birliği inşa etmekte görüyor.

Ulusal Birliğin önünde ise aşılması gereken engeller var tabii!.

Bu genç yaşında ne gibi ihanetlere uğramış bilmiyoruz, ama genç bir Kürt lider aynı konferansta, Kürt toplumundaki, ihanetleri hatırlattı, bu ihanetlerle mücadeleden bahsetti..

Hain kim, siyasi tercihleri, sosyolojisi hızlı bir değişim içinde bulunan bir halkın arasına dalıp kime hain diyeceğiz, kime ulusal kahraman diyeceğiz, bu genç lider, bu konuda bir şey söylemedi, ama onu da, yani hainlerin kim olduğunu da, KCK bildirileri, Botan Eyalet Meclislerinin bildirileri söylüyor zaten!

Altmış yaşıma geldim, düşünüyorum da, sivil Kürt siyasetinin yarattığı bu atmosfer içinde, 15-20'li yaşlarda ve Kürdistan'da yaşayan bir genç olsaydım, hiç tereddüt etmez dağa çıkardım!

Değerli hemşerim, Diyarbakır Milletvekili Altan Tan'ın da atacağım kurşunun adresini bana hatırlatmasından hiç mi hiç hoşlanmazdım!

Tan, kurşunun adres soranını arıyor hâlâ!

Oysa, 'adresi belli' kurşuna karşı çıkmadan, yolunu daha da şaşırmış, 'adresi belli olmayan' kurşuna karşı çıkmanın hiç bir faydası yoktur artık.

Adresi belli kurşunlar, işgalcilere sıkılmıyor çünkü, memleket işgal altında değil!

'Adresi belli kurşunlar' aynı sokaklarda büyüyen, aynı okullarda okuyan, aynı dili konuşan, aynı dini paylaşan gençlerin, eğer dağlarda, sokaklarda bu kadar çok ölüp gitmeseler, nikâhları birbiriyle kıyılacak olan gençlerin bedenine saplanıp duruyor.

Adresi belli kurşunun hiçbir gerekçesi kalmadı bu ülkede.

Ne kolektif haklar, ne demokratik özerklik, ne bağımsızlık..

Bunların her birini elde etmenin yolu, adresi belli kurşunların sayısını arttırmaktan yani daha fazla polis ve daha fazla asker öldürmekten ve öldürürken misliyle ölmekten geçmiyor..

Kürt aydını ve Kürt siyasetçisi tarihe karşı sorumludur.

Adresi belli kurşunun sahibine yani PKK'ye savaşma demeyi ahlaki bulmuyoruz diye alınan kararları onaylayıp, sonra da bu kurşunlar yolunu şaşırp, Nergis, Zeynep, Kevser ve Nurcan'ı vurduğunda, kâbustan uyanır gibi davranmanın faydası yok..

Olmadığını anlamak için bir yıl önceki Meymuniyê katliamını hatırlamak gerekiyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Ulusal sırlar' ve İman El Obeydi Sendromu

Orhan Miroğlu 29.09.2011

Libyalı İman El Obeydi'yi hatırladınız mı?

Libya'da iç çatışmanın bütün şiddetiyle sürdüğü günlerde, İman El Obeydi isimli kadın, üstü başı perişan bir halde, yabancıların kaldığı Rixos Otel'i'ne sığındı ve "Kaddafi'nin 15 askeri bana günlerce tecavüz etti" diye bağırmaya başladı, yabancılardan yardım istedi.

Otelde kalan yabancılar olup biteni anlamaya çalıştılar, aralarında yardıma yeltenenler oldu.

Ama o anda otel garsonlarından biri –dikkat edin Kaddafi'nin askerlerinden biri değil– masanın üstünde duran bir bıçağı kaptı ve "Seni hain, nasıl böyle konuşabilirsin!" diyerek kadının üstüne yürüdü. Bir başka görevli silahını çekti. Nihayetinde kadın yaka paça alınıp bilinmeyen bir yere götürüldü.

Bir kadının yabancılara karşı, kendi ırkdaşları tarafından, tecavüze uğradığını haykırması, yabancılardan koruma talep etmesi, anlaşılan otel personeli Libyalıların ulusal onurunu incitmiş ve kadını hainlikle suçlamalarına yetmişti.

İman'a birkaç askerin tecavüz etmiş olmasının bir önemi yoktu, ama tecavüzün yabancıların önünde ifşası önem kazanmıştı. Bir kadına tecavüz suçu, o anda sanki ortak bir 'ulusal suça' dönüşmüştü. İman'a gösterilen tepkinin sebebi, onun 'haince' davranıp, bu ulusal suçu yabancıların önünde ve uluorta 'hayâsızca' ifşa etmesiydi.

İman El Obeydi olayı ulusal psikolojiler üstüne çalışan bilim adamlarının dikkatini çekti mi, şimdilik bilmiyoruz tabii, ama bana göre bu olay, tıpkı Asperger ve Stockholm sendromu gibi bir sendrom, ve çağımızda 'ulusal sırların ve suçların' olduğu gibi muhafaza edilmesini isteyenlerin tanınması için de son derece önemli bir sendrom.

Dünyada, Asperger, Stockholm ve Vietnam Sendromu gibi sendromların keşfedilmesi, sendroma yakalananların tedavi edilebilmesi bakımında son derece faydalı sonuçlara yol açmış ve tedaviyi kolaylaştırmıştır.

Dikkat çekici olan, sendromların belli başlı olanlarının, savaşın ve çatışmaların geçtiği bir ülke, ya da coğrafya adıyla anılmasıdır.

Amerikan askerlerinin yakalandığı Vietnam Sendromu böyle bir şey, sonra Avrupa'da Gabar Sendromu adıyla keşfedilen yeni bir sendromdan da söz ediliyor. Gabar Sendromu'na, herhangi bir çatışma sonucu yaralanan ve tedavi amacıyla Avrupa'ya giden eski gerillalar arasında rastlanıyor. Gabar Sendromu'na yakalanan kişilerin gece binaların içinde uyuyamadığı, dağları özlediği ve gidip parklarda toprağın üstünde uyuyarak sabahladıkları söyleniyor.

Hatırlayacaksınız, Dersim hadisesi tartışma gündemine oturduğunda, akla Stockholm Sendromu gelmişti. Sanırım bu tartışmalar Türkiye geçmişiyle yüzleştikçe bir şekilde sürecek.

Çünkü mazlumun, kendisine zulmedenin mikrobunu kaptığı ve kendi celladına âşık olmaktan bayağı haz duyduğu bir ülke burası..

Hans Asperger'in 1944'lerde keşfettiği ve kendi adını taşıyan Asperger Sendromu, bir türlü sosyalleşemeyen çocukların psikolojilerini anlamayı sağladı. Bu çocuklar aşırı ölçülerde kuşkulu davranıyorlar, son derece zeki olmalarına rağmen, yaratıcılıklarını engelleyen davranışlar gösteriyor, "Nasılın" diye sorulduğunda, çocuk bu soruya, "Bunu neden öğrenmek istiyorsun?" diye cevap veriyordu.

Stockholm Sendromu, özetle, kendi celladına âşık olmak diye tanımlanan bir sendromdur, ama bana kalırsa Stockholm hadisesinden çok önce zaten var olan bir sendromdu, sadece keşfedilmeyi bekliyordu. Stockholm’de 1970’te yaşanan bir banka soygunu teşebbüsüyle beraber keşfedilen bu sendroma gelinceye kadar, toplama kampları yaşanmıştı, ve burada da celladına âşık olan insanların hikâyeleri anlatılıyordu.

Charlotte Rampling ve Dirk Bogarde’ın başrollerde oynadığı ve bu konuyu anlatan film, *Gece Bekçisi* adını taşıyordu.

İman El Obeydi Sendromu, Stockholm Sendromu’ndan daha fena bir sendrom gibi görünüyor. Son derece de güncel.

Suriye’yi, Libya’yı, hatta Saddam’ın Irak’ını bu sendrom çerçevesinde bir yere koymak mümkün.

Bu ülkeleri yöneten diktatörler, yıllarca, kendi halklarını istedikleri gibi ve hiçbir hukuka bağlı kalmaksızın yönettiler.

Arada bir tekrarlanan katliamlarla, insanlar korkutuldu ve susturuldu, tecavüz ve işkencelerin, kanlı siyasi hesaplaşmaların, birer ‘ulusal sır’ olarak kalması sağlandı.

Sırları ifşa etmeye yeltenen mağdur yakınları, aydınlar ve gazeteciler bu ülkelerde peş peşe gerçekleşen suikastlara uğradılar ve öldürüldüler.

21. yüzyıl, bu bakımdan, halklarıyla bu şekilde ‘başbaşa’ kalmak ve dünyaya karşı özerk ve ayrıcalıklı yaşamak isteyen diktatörlerin, insanlığa meydan okumalarıyla tanımlanacak gibi görünüyor. Bu meydan okumanın Libya’da ve Suriye’de giderayak binlerce insanın ölümüne yol açtığı da bir gerçek..

Doğrusunu isterseniz, İman El Obeydi Sendromu ve Stockholm Sendromu, Kürt aydınları ve toplumu içinde de etkili olan bir sendrom.

Çok şükür, henüz hükümdar olmuş bir diktatörümüz yok, ama hükümdarlığa giden yolu açık tutmaya meyilli, her türlü ‘ulusal tartışmayı’ yasaklayan, maalesef çok sayıda ‘ulusal garsonumuz’ ve ‘ulusal bekçilerimiz’ var.

Bunlar, Rixos Otel’de İman El Obeydi’yi susturan Libyalı garsonlar gibi davranıyorlar.

‘Ulusal siyaseti’, bu siyasetten sorumlu olması gereken aydınları tartışmayı bir kabahat, hatta ihanet olarak görüyorlar.. Elleri bir şeyler almışlar ve hemen herkese, “gün bugündür, safını belirle” çağrısı yapıyorlar.

Şimdi tam da bu safını belirleme devrinde ben tutup hadi gelin, biraz iç meselelerimizi konuşalım, evin içinde olup bitenlerle yüzleşelim, bu bizi barışa yakınlaştırabilir, demeye gelen yazılar yazıyorum.

Keyfimden de değil bu yazılar..

Kızım ve oğlum yaşında gençler kurşunlanıp öldükçe, Hiwa’nın ve Zerdeşt’in gözlerinin içine bakamaz hale geldiğimi görmekten ve vicdanımın verdiği huzursuzluktan..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çocuklar: Sıfır problem, mümkünse!..

Orhan Miroğlu 03.10.2011

"Yer: Dünya

Ben: Çocuk

Durum: İçinden çıkamıyorum.

Bazı şeyler evrenselidir. Bugün gibi. Bugün Dünya Çocuk Günü.

Ben bir çocuğum ve şimdi neler söyleyeceğimi pek kestiremiyorum.

Kocaman mavi bir bilyeye benzeyen dünyada galiba durum biraz karışık.

Bazı kardeşlerim aç, bazıları hasta, bazıları su bulamıyor ve bazıları bombaları, mermileri çok yakından tanıyor.

Bazıları küçücük kollarına, göğsüne bir mermi parçasını alıp başka bir dünyaya gittiler.

Bunların hepsini biliyorsunuz. Krizleri, yangınları, doğal felaketleri, savaşları, ilaçsızlıkları ve daha birçok şeyi.

Kurumlar var, bütçeler var, söylevler var, yasalar, yönetmelikler, görev tanımları var.

Fakat çocuklar için hayatın her alanında karanlık, sisli, yağmurlu birçok durum devam ediyor.

İlgili kurumların sayısal verileri arasında kaybolan çocukluğu bulmanız, tanımanız zor.

Bunları biliyorsunuz. Bunları artık ben de biliyorum.

Ben de biliyorum, kozmetik ya da savunma/saldırı sanayiine ayrılan paranın küçük bir bölümü ile bütün çocukların doğal, sağlıklı ve iyi bir şekilde yaşamalarının mümkün olduğunu.

Ben de biliyorum, söylenenlerle yapılanlar arasındaki uçurumların sorumluları var.

Ben de biliyorum dünya başka türlü olabilirdi baylar.

Yoksulluğa, şiddete, istismara, adaletsizliğe, ikiye bölünmüşlüğü, çatışmaya önce büyükler teslim oldu.

Çocuklar bu canına yandığım dünyada figüran bile değil.

Onlar bazen şahit, bazen kurban, bazen da seyirci.

Bugün Dünya Çocuk Günü ve ben bir çocuğum.

Bu, anlamsızlığı yüksek dünyada çocuklarla sıfır problem bakışı gündeme gelebilir mi? Sonrasında çocuklar çok boyutlu şiddet sarmallarının ortasındaki çocukluklarından bir kurşun ya da ihmalle değil de güle oynaya ayrılabilir mi?

Evrenselmiş bazı şeyler, bu kesin, bu açık, bu net. Nasıl çıkılır bazı durumların içinden?

Nerden bileyim, ben bir çocuğum. Bir şey öğretmişlerdi bana: Köfte için değil, çocukluk için

SOS! SOS! SOS!”

Bugün Dünya Çocuk Günü, okuduğunuz bu yazıyı, hepimizin dikkatini bu güne ve çocuklara çekebilmek için şair ve yazar Mevlâna İdris Zengin kaleme aldı.

Mevlâna'nın kalemine, yüreğine ve bilincine sağlık..

Aşağıdaki açıklama ise çocuklarımıza okutulan ders kitaplarına, Süryani kardeşlerimizden bir itiraz..

“Biz hain değiliz, ama siz çocuklarınızın okuduğu ders kitaplarına Süryaniler’in hain olduğunu yazmışsınız, çocuklarınıza artık böyle şeyler okutmaktan vazgeçin, eğitim müfredatınızı ırkçı-şoven görüşlerden temizleyin” diyorlar:

“Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, 2011 yılında hazırlanan 10. sınıf tarih kitabında Süryani halkına yönelik hakaretlerle dolu bir bölüm yer almaktadır. 65 ve 66. sayfalarda yer alan Süryanilerle ilgili tanımlama tamamıyla önyargılara ve gerçek olmayan tarih bilgisinden yoksun, resmî ideolojinin inkârcı zihniyetini yansıtan siyasi bir yoruma dayanmaktadır.

...Her halka karşı değişik aşağılayıcı tanımlamalarla dışlayıcı bir psikoloji yaratılmış, insanların beyinleri kirli bilgilerle zehirlenmiştir. Bu çarpık eğitim sistemi sonucunda toplumlar yanlış bilinçlendirilmiş ve değişik kesimlerden birçok insan asimile edilmiştir.

1914 yılında Doğu Süryani (Nasturi)'lere karşı gerçekleştirilen saldırılar ve katliamlar neticesinde onbinlerce insan Urmiye ve çevresine göç ederek hayatlarını kurtarmak için Ruslardan yardım almak zorunda kalmışlardır. Alınan bu yardımlar da Osmanlı İmparatorluğu'na karşı herhangi bir güç ile ittifak kurma ve silahlanma biçiminde değildir. Ki hiç bir yere de saldırmamışlardır. Dolayısıyla, eğitim kitaplarındaki tesbit tamamıyla önyargılı ve gerçek dışıdır. Bunun yanında 1914-1915 Soykırımı da sözde bir soykırım değildir. Yaklaşık yarım milyon insanın hayatını kaybettiği, onbinlercesinin yerini, yurdunu terk ettiği gerçek bir insanlık suçudur. Bunu da yok olan Süryani nüfusu, yerle bir edilen tarihî yerleşim birimleri ve günümüze kadar gelen canlı ve yazılı belgeler ile net bir şekilde görebilmekteyiz. Yine 1924 yılında Hakkâri'de yaşanan katliam, Doğu Süryaniler (Nasturiler)'in devlete karşı yaptıkları bir başkaldırı olarak yazılıp, çizilmesi ve Süryanilerin başka güçlerin işbirlikçisi olarak gösterilmesi hiç bir şekilde doğru değildir. Bunların yanında Süryaniler, Lozan Antlaşması'nın Gayri-Müslim'lere ilişkin 3. bölümünün 37-45. maddelerinde yer alan haklardan hiçbir şekilde yararlandırılmamışlardır.

...Bizler bu siyaseti kınarken, bu siyasete kaynaklık eden zihniyetin değişmesini, toplumun demokratikleşmesini, halkların birbirine güvenle bakmasını ve herkesin barış içinde yaşamasını istiyoruz. Biliyoruz ki, demokrasinin ve özgürlüğün Türkiye'de gelişmesi için kararlı bir mücadeleye ve toplumun gerçekler hakkında aydınlanmasına büyük bir ihtiyaç vardır. Bunun için Türk aydınlarına, demokrat ve ilerici insanlarına seslenmek istiyoruz; tarih kitaplarında çocuklara, gençlere öğretilen asılsız bilgilerin ortadan kaldırılmasına ve çağdaş, özgür bir düşüncenin egemen olmasına katkıda bulunmak için insani ve evrensel değerlere bağlı bir tavır sergilemenizi bekliyoruz.

Süryani halkı; tarihsel, kültürel değerleri ve anayurduyla, Akkad- Asur- Babil- Kalde- Aram isimleriyle bir bütündür. Mezopotamya toprakları üzerinde binlerce yıl uygarlıklar kurarak, insanlık tarihine büyük katkılar sunarak bugünlere gelmiş bir bütündür. Hiç bir güç; halkımızı değişik isim ve mezheplere bölerek,

aşğılayarak, yok sayarak ve birbirine karşı kullanarak başarı elde edemez. Aksine karşısında; halkımızın bu inkarcı politika ve köhnemiş zihniyetlere karşı gösterdiği dirençle karşılaşacaktır..

MUB

Bethnahrin (Mezopotamya) Ulusal Konseyi

Başkanlık Kurulu

Dünya çocuk günü kutlu olsun..”

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Siyasi şans

Orhan Miroğlu 06.10.2011

Geçenlerde, bir televizyon programına konuk olan eski Genelkurmay başkanlarından **İlker Başbuğ, PKK’yi çok şanslı bir örgüt olarak tanımladı.**

Başbuğ, demek istiyordu ki, Türkiye esas olarak PKK’yle mücadelede başarılı oldu, ama her seferinde Ortadoğu’da gelişen yeni şartlar, bu başarının sonuca ulaşmasını engelledi.

Kürt sorununun sebebi değil, sonucu olan bir hareketi, Ortadoğu’da Körfez Savaşlarının başladığı tarihten bu yana değişen ‘jeopolitikayla’ veya şansla açıklamak ne kadar gerçekçi?

Başbuğ, bu açıklamaları, geçmişe dönük olarak yaptı, ama **açıklamanın satır aralarında, yanlış anlamadıysam, PKK’yi sanki, bugün de, ‘başka şansları’ kullanmaya davet eden bir üslup seziliyordu..**

Ortadoğu’da gelişen jeopolitik koşullar gerçekten de, her defasında PKK’ye şans mı getirdi?

PKK’yi sadece dağdaki askerî gücüyle açıklamaktan yanaysanız, soruya vereceğiniz cevap evet olur.

Oysa **Kürt hareketinde 1980’den sonraki Bekaa aşamasını mümkün kılan, Ortadoğu’nun değişen şartları değildir.**

PKK’yi Bekaa’ya iten şartlar Türkiye’de hazırlandı.

Türkiye, silahlı bir Kürt hareketini, silahsız bir Kürt hareketine tercih etti, Kürtler de PKK saflarında devletin yaptığı bu tercihe cevap verdiler.

PKK’yi desteklediler, beklenenin aksine, zor zamanlarda, PKK’ye sırtlarını hiç dönmediler.

PKK siyasallaştı, Kürt hareketinin siyasal dinamiklerini elinde bulunduran bir hareket haline geldi.

İlker Başbuğ'a bakılırsa, şansı yaver gitti PKK'nin!

Sonra bu kadar şans yeter diyen bir komutan sınıra gidip, Suriye'yi tehdit edince, her şey birden değişti.

Kürt sorununda yeni bir safhaya geçildi.

Öcalan Bekaa'dan çıkmak zorunda kaldı.

Ama o tarihten sonra, Türkiye böyle bir sorunu yokmuş gibi davrandı, 15 yıl mücadele ettiği bir örgütün liderinin kendisine neden teslim edildiğinin farkında bile değildi.

Öte yandan, PKK liderleri, başta Öcalan olmak üzere, bunca mücadeleyle büyütüp geliştirdikleri PKK'nin siyasal geleceğinin, Türkiye'nin geleceğine ve demokratik zemin içinde kalıp, bu zemini kullanmaya bağlı olduğunu düşünüyor, Kürtlerin önüne Türkiyelileşmeyi bir siyasi hedef olarak koyuyorlardı.

'Silahlı mücadele bitti, peki yerine ne koyacağız' tartışması, PKK mahfillerinde temel bir tartışma konusuydu.

Ve söz konusu tartışma, Öcalan'ın savunmaları ve açıklamalarıyla silahı tamamen devre dışı bırakan bir anlayışla, destekleniyordu.

PKK'nin, o yıllarda Iraktaki yeni sürecin güçlü bir aktörü olma isteği de başarılı olamadı.

1999-2004 arası dönemde, PKK ne Türkiye'de, ne de Ortadoğu'da kimsenin aklına bile gelmedi.

1999'daki geri çekilme karşılıksız kalınca, hareket, önemli oranda iç sorunlarına gömüldü.

Öcalan PKK'nin siyasi faaliyetlerine son verdi, sonra PKK'yi yeniden kurdu. 2004'te savaş kararı alındı..

Son hali KCK olan, çeşitli örgütsel modeller denendi, sonra tümünden vazgeçildi, KCK'da karar kılındı.

Başbuğ, PKK'nin her defasında kullandığı şanstı söz ediyor.

Oysa, **PKK'nin siyasi varlığı, mücadelesi şansla filan açıklanamaz.**

Umarım PKK bu asker aklına uyup, olmayan bir şans kullanmaya kalkmaz diyeceğim, ama gelişmeler bu 'şansı' kullanmaktan yana olan bir PKK olduğunu gösteriyor.

Üç aydır süren bir çatışma döneminin sürüyor olması, PKK'nin Ortadoğu'da kendisine şans getirecek birtakım yeni jeopolitik gelişmelere fazlaca bel bağladığını gösteriyor.

PKK'ye yakın olan medyada yer alan değerlendirmeler, Kürt siyasi partileri arasında en büyüğü ve tarihsel olarak da en önemlisi olan Irak-KDP'yi (Kürdistan Demokrat Partisi) devre dışı tutan, 'Kürt-Şii' ittifakı konusunda yazılan yazılar, İran ve Suriye'ye ilişkin iyimser değerlendirmeler, PKK'yi Türkiye'nin gerçek siyasi zemininden uzaklaştırıyor..

Bu zeminden giderek uzaklaşmakta olan **PKK, dağlarda eskisi gibi sürdürülemeyecek olan gerilla mücadelesinin yerine, şehirleri ve şehirlerdeki eylemleri ikame ediyor.**

Meşruiyet sorununu geride bırakmış, seçimlerde başarılı olmuş BDP'yi değil, KCK'yı öne çıkarıyor.

Çünkü, merkez üssü şehirler olan 'devrimci halk savaşı' stratejisi, güçlü bir KCK yapılanmasını gerekli kılıyor.

Demokratik özerkliğin altyapısını da, BDP değil, KCK çeşitli faaliyetleriyle 'doldurmaya' çalışıyor..

KCK operasyonları, devlet ve PKK arasında, bu bakımdan ciddi bir mücadele olduğunu ve süreceğini gösteriyor.

KCK operasyonlarında gözaltına alınan BDP'lilerin ve seçilmiş insanların olması, sonucu değiştirmiyor.

Kürt siyasetinde öyle bir ortam var ki, bugün artık kim BDP'li kim KCK'li ayırmak zor. Zor ama yine de Kürtlerin, Türklerin v devletin gözünde, BDP, BDP' dir, KCK da KCK..

Dolayısıyla bu kaostan çıkmak, BDP'nin daha da KCK'laşmasıyla değil, KCK'nın daha da BDP'leşmesi yoluyla olabilir.

Eğer, Ortadoğu'da şans getireceği düşünülen şartlara değil, Türkiye'nin siyasi şartlarına değer veriliyorsa tabii.

Bu bakımdan, **çkar yol, ironik bir biçimde ifade edilen, BDP'nin Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş'ın KCK Başkanı olması değil; Sayın Demirtaş'ın, BDP'nin Başkanı olarak kalması ve partisinin, aynı siyasi topluluk içindeki bu güçler hiyerarşisinde hak ettiği yeri savunmasıdır.**

Bu yer ve pozisyon savunulmazsa, meydan, Kürtler'in siyasi hayattan çekilmesini savunan yazılara ve tavsiyelere kalır ki, gerisi felakettir..

Kürt hareketiyle Türkiye siyaseti arasında muhtemel bir 'siyasi bütünleşme', ya da entegrasyon, BDP'yi daha güçlü kılmayı ve zaman içinde de KCK'nın şehirlerdeki siyasi yapılanmasını zayıflatacak, BDP lehine eritecek, radikal kararlar almayı gerektiriyor.

Öcalan'la görüşme yasağının devam ettiği, devletin güvenlik anlayışının öne geçtiği bir dönemde, **HPG'nin silahlı güçlerini ülke toprakları dışına çekmesini talep etmek, çok gerçekçi olmayabilir.**

Ama eğer müzakerelerin yeniden başlaması ihtimal dahilindeyse, başlangıç için, devletin KCK operasyonlarını durdurması, ama KCK'nın da, Türkiye'deki, siyasi faaliyetlerini, müzakere sürecine katkıda bulunmak amacıyla, durdurduğunu açıklaması gerekir.

Radikal bir şeyden bahsettiğimin farkındayım.

Ama barış dediğiniz şey, bulunduğunuz yerden bir adım dahi geri atmayı göze almadan, gerçekleşen bir şey değildir.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Adonis, Nobel ve Arap Baharı

Orhan Miroğlu 10.10.2011

Nobel Edebiyat Ödülü bu yıl, ismi güçlü adaylar arasında pek geçmeyen İsveçli şair **Tomas Tranströmer**'e verildi.

Doğrusu benim favori adayım Suriyeli şair Adonis'ti.

Dünyanın gidişatı hakkında verdiği söyleşilerden ve hele **Kör Kâhin** adını taşıyan şiir kitabından bu yana, Adonis'i, hep Nobel'i çoktan hak etmiş biri olarak gördüm.

Ali Ahmed Said Eşber (Adonis), bugün bütün dünyada yaşayan en büyük Arap şairi olarak kabul ediliyor.

'Adonis' yenilenmenin sembolü Fenike tanrısına gönderme yapan bir takma ad aslında, ama sıradan bir takma ad da değil kuşkusuz.

Arap şiirinin bu en güçlü temsilcisi, saf bir Arap geleneği olmadığına inanarak yazdı şiirlerini.

Haksız da sayılmaz elbette..

Arap edebiyat geleneği iki bin yıllık bir tarihe sahip.

Oysa Adonis'in şiiri bu gelenekle sınırlı bir mecrada akıp duran bir şiir olmaktan uzaktır.

Yazdığı şiirlerle, Arap edebiyatı ve şiirine ait geleneğin yanı sıra, Sümer ve Fenike uygarlığından geriye kalan her ne varsa, onun da temsilcisi olduğunu göstermeye çalışan bir şairdir Adonis.

Ortadoğu'nun en karmaşık ve hâlâ gerçek anlamını bulamamış, uğruna bunca kahır ve acı çekilen, uğruna kan dökülen 'vatan', Adonis için, asla tamamlanmış bir serüven değildir.

Vatan aşk gibidir, şiir gibidir, sürekli yeniden yaratılır, sürekli yenilenir.

Adonis, "Ben naif bir ressam gibi, bilim insanlarının bir gün uyanıp şunu diyeceklerini hayal etmekten hoşlanıyorum –bir daha yaratmayacağız, insan kişiliğine, şiire ve aşka ters olan hiçbir şey icat etmeyeceğiz" diyecek kadar sırtını evrenselliğe dayamış bir şairdir.

İsraili yazarlarla diyalogu savunduğu için Suriye Yazarlar Birliği'nden atılan Adonis, 1985'ten bu yana Paris'te yaşıyor.

Nobel'in çeşitli komitelerinde –barış, edebiyat, bilim gibi– yer alan insanlar, ödülün verildiği dönemin siyasi süreçlerini ve bu süreçlerin yaratılmasına yol açan sorunları hesaba katarak tercihte bulunuyorlar.

Geçmişte, Güney Afrika'daki ırkçı rejimin sona ermesinde, **Mandela** ve **De Clerk**'e barış ödülü verilmesi, bu ülkedeki çatışmanın sone ermesine önemli katkı sağladı.

Her iki lider törene birlikte katıldılar ve **Nobel Barış Ödülü**'nü birlikte paylaştılar.

Gelenek hiç bozulmadı, barış ödülü, dünya barışına katkı sağlayan sivil toplum aktivistleri, devlet adamları arasında paylaşıldı.

Bu yıl da Yemen ve Liberya'dan üç kadına verilen ödül, 'Arap Baharına' verilmiş olarak kabul edildi.

'Arap Baharı' kuşkusuz, batılı hükümetlerin ve Nobel Komitesi'nin dikkatini çekmekle kalmıyor, felsefi tartışmaların da temel konusu haline geliyor.

Bu tartışmaların en ilginç de, iki önemli düşünür, **Jean-Luc Nancy** ve **Alain Badiou** arasında yaşandı..

Fransa'nın yaşayan en önemli filozoflarından biri olarak kabul edilen Nancy, "Arap Halklarının Bize Gösterdikleri" başlığıyla yayımlanan makalesinde yazdıkları yeni bir tartışmayı başlattı:

"Artık salt Batı'nın kibirli, özgüvenli emperyalist dünyasında değiliz. Yo, bunun nedeni zavallı Batı'nın kendine çekidüzen vermiş olması değil; farklı bir dünyanın peydahlanmasına neden olan bir kaynaşma sürecinin içinde erimekte Batı. Bu farklı dünyada ne günbatımı var ne gündeğümü; dört bir yandan gün ve gece aynı zamanda yaşanmakta ve beraberce yaşamak –hepsinden öte, bizatihi yaşamak– eylemi yeniden keşfedilmek zorunda..."

Jean-Luc Nancy'ye göre, beraberce yaşamak fikrini zorlaştıran, yani diktatöre, Batı'nın yönelttiği şiddet ise meşru ve haklı hale geliyor:

"Sonuç olarak evet halkı katleden alçak katilleri yerinden etmeye yönelik saldırıları dikkatle takip etmeliyiz. Elbette saldırmak gerekli ve tabi ki halka değil, katile." (Cogito, sayı: 67)

Bu dünyevi 'beraberce yaşama'yı zorlaştıran diktatöre yani katile saldırmak fikrine, Fransızların bir başka Filozofu, **A. Badiou** şu sözlerle itiraz ediyor:

"Biz Batı'nın görüş birliği yaptığı fikirlere karşı durmalıyız ve Batı bombacılarının ve askerlerinin gerçek hedefinin sefil Kaddafi olmadığını göstermeliyiz. Bombacıların asıl hedefi, Mısır'daki halkça desteklenen ayaklanmanın ve Tunus'taki devrimin beklenmeyen ve tahammül edilemez karakteri, özerk politikası ve tek bir kelimeyle özetlemek gerekirse özgürlüğü.. Bu güçlerin yok edici müdahalelerine karşı durmak, ayaklanmalar ile devrimlerin geleceğini ve politik bağımsızlığı desteklemek anlamına gelir."

Tartışmalar Suriye bağlamında daha da alevlenecek gibi görünüyor.

Ama gerçek şu ki, dünyanın Suriye'deki katliamlara, Suriye'deki halk ayaklanmasının 'politik bağımsızlığını korumak' adına sessiz kalması ve Esat yönetimine hak ettiği cevabı vermemesi halinde bu sefil yönetimin daha uzun süre iktidarda kalması işten bile değildir.

Sonuç olarak, Nobel Barış Ödülü'nün o coğrafyada yer alan üç kadın arasında paylaşılması, 'Arap Baharına' sunulmuş önemli bir katkıdır bence.

Yoksa, ödüller hiçbir zaman farklı bir uygarlığı öne çıkarmak, o uygarlığa dikkat çekmek amacıyla verilmiyor.

Ama genel olarak bakıldığında yapılan tercihlerin, insanlığın ortak değerlerini, uğruna giriştikleri özgürlükleri, adaleti, ve bu mücadelelerden doğan zaferi ve yenilgiyi hatırlatan bir yönü vardır.

Bu anlamda, prestijli ödüller onları hak edenlere sunulmuş armağanlar değildir aslında.

Alınan her ödül, kim alıyorsa alsın, özgürlük, adalet, eşitlik gibi, dünyadaki bütün insanların hakkı olan

değerleri yücelten bir anlama sahiptir.

Nobel ödülleri alan kişilerin kendi alanlarındaki başarıları elbette son tahlilde belirleyici ve önem taşıyor.

Ama başka faktörlerin olduğu da bir gerçek.

Nobel Komitesi'nin şimdiye kadar verdiği ödüller, dünya barışına katkı sağlamakla kalmadı, bazı bölgelerde ve ülkelerde ırkçılığın sona ermesini sağlayan süreçlerin başarıya ulaşmasına da büyük katkı sundu.

Seksen yaşındaki Adonis'e ödül ise, şimdilik bir başka bahara kaldı..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Barışa emanet olun'

Orhan Miroğlu 13.10.2011

Kürt anaların yüreğinden kopan sözler büyük bir trajediyi ve büyük bir savaşı anlatan kitaplara ad oldu, ama bu savaş, bu trajedi hâlâ bitmedi.

Hayriye Ana, dört çocuğunu da savaşa kurban vermiş bir kadın.

Bir gün Diyarbakır'da, Kervansaray'da, Hasan Cemal'e sarılıyor ve kulağına Kürtçe şu sözleri fısıldıyor:

"Barışa emanet olun!"

Hasan Cemal'in son kitabı bu adı taşıyor ve bu güzel temenniyle sona eriyor.

Size kitabı uzun uzadıya anlatacak değilim, Hasan Cemal kitaplarının böyle bir şeye ihtiyacı yok bence.

Onları okursunuz ve dostlarınıza tavsiye eder, paylaşırsınız.

Dost-ahbap sohbetlerinde tartışmaları tetikleyen çok sayıda başlık vardır o kitaplarda.

Ama ben yine de, bu son Hasan Cemal kitabı için, birkaç şey söylemeden geçemeyeceğim.

Akademik kendi Kürt algısını hâlâ dört-beş bin vuruşluk makalelere sığdırdığı ve devletin 'etnisite mühendisliğiyle' hesaplaşmayı bir türlü göze alamadığı bir zamanda, Kürt meselesini anlamaya çalışan ve böyle bir merakı olan herkesin soluklanmadan okuyabileceği bir kitaba daha imza atmış, sevgili Hasan Cemal.

Bu yeni kitabın, *Kürtler* kitabını tamamlayan bir ikinci kitap olarak okunması da mümkün..

Kürt sorunu dün neydi, bugün nedir?

Dünü anlatan önemli bir kitaptı *Kürtler* kitabı.

Kürtler, Diyarbakır cezaevinin tartışılmasına, bu cezaevinde yaşananların kamuoyuyla paylaşılmasına büyük katkı sundu.

Hasan Cemal, "Diyarbakır cezaeviyle o yıllarda yüzleşebilseydik, tarih Türkiye'de farklı yaşanabilirdi" diyordu.

Kürtler kitabını okuyanlar, zamanla bu yargıya katıldılar.

Kürt meselesinin üstündeki sis perdesi, biraz daha aralanmış oldu, Cumhuriyet'le yaşıt bu sorunu, yaşanan büyük mağduriyetler üzerinden tartışabilen bir kamuoyu oluştu.

Kürtler için, dağa çıkmanın ve silaha sarılmanın bir tarihsel merak, bir şiddete tapınma meselesi olmadığı görüldü.

Eruh ve Şemdinli'de patlayan ilk silahı tetikleyen sebepleri, 'bizi yok etmek isteyen yabancı düşmanların' marifetine bağlamanın ne kadar yanlış bir algı olduğu ortaya çıktı.

Şimdi tekrar hikâyenin başına dönüyoruz.

Öcalan ve arkadaşları, PKK'nin kuruluşuna giden yolda ilk toplantıyı Ankara Çubuk'ta yaptı, hikâye Bekaa'da devam etti, ve bugün de, bir yanılla Kandil'de, bir yanılla da İmralı'da sürüyor.

Kürt siyasetinin artık, hem bizim hükümetin hem, Ortadoğu'daki akıllı başında siyasi aktörlerin anladığı ve farkına vardığı gerçeği anlaması ve farkına varması lazım.

Hikâyenin, Bekaa'da, başlayan ve Kandil'de ve İmralı cezaevinde devam eden bölümlerine yazacak bir şey kalmadı artık..

Şimdi Ankara'ya yeniden dönmenin zamanıdır.

Kürt siyasetinin sadece BDP'yle değil, bütün kurumlarıyla yüzünü Türkiye gerçeğine dönmesinin ve solcu dostlarımız kızmasın, ama evet artık Kürt siyasetinin bir iç muhasebe, bir iç yüzleşme yaşamasının zamanıdır.

BDP'yi elini kolunu bağlayarak Ankara'ya yollamak, sonra da allem edip kullem edip Kandil'de kalmaya çalışmak, oralarda ABD'ye, Türkiye'ye ve Güney Kürdistan hükümetine karşı 'Kürt-Şii' ittifakı teorileriyle uğraşmak haklı bir siyasi davaya zarar vermekten başka bir şeye yaramaz..

"Savaşı biz değil AKP başlattı" demenin hiçbir inandırıcılığı yok.

Yüzde elli oy almış bir hükümetin, hem Türkiye partisi, hem Kürt partisi olabilmeyi başarmış bir partinin, 'BDP'yle siyasi rekabet' adına, böyle bir şeye girişmesi için hiçbir sebep yok.

Kim sahneye koyarsa koysun, AKP-BDP siyasi rekabetini, savaş seçeneğiyle sürdürmeye çalışmak herkese felaket getirir, ama böyle bir seçenek üzerinden ne AKP ne BDP siyasi olarak yenilgiye uğratılabilir; savaş yoluyla biri diğerini zayıflatamaz.

AKP'yi Kürtlerle savaş değil, barış büyütür.

Aynı şekilde, Kürtlere istikbal, Kürtlere statü talebi Kandil'de kalmaya ve savaşı sürdürmeye devam ederek de sağlanamaz.

Kürt hareketi yedi yıl önce yazdığım gibi, artık Kandil'den yönetilemez..

Hasan Cemal'in yeni kitabı bütün bu konulara cevap aramak isteyen herkese yeni ufuklar açıyor.

Kürt sorununa da, siyasetine de yabancı sayılmam.

Ama itiraf edeyim, bu ülkenin yurttaşı bir Türkiyeli Kürt değil de, Kürt meselesine az çok merak duyan yabancı uyruklu biri olsam, kitabı okuyup bitirdikten sonra, Karayılan'dan Öcalan'a, ordu mensubu komutanlara ve her iki tarafta politika yapan siyasetçisine kadar, görünürde herkesin barıştan başka bir şey istemediği, savaşa sevdalı olmadığını açıkça beyan ettiği bir meselede, savaş nasıl olmuş ta kırk yıl sürmüş, işte buna hayret eder dururdum..

Kitabı okuyup bitirdiğim günlerde, **DTK Eşbaşkanı Aysel Tuğluk, tartışılması gereken bir teklifte bulundu.**

PKK'nin silahlı güçlerini Kuzey Irak topraklarına geri çekmesi karşılığında, Öcalan'a ev hapsi.

Öcalan'a ev hapsi, artık, Ankara'da kalındığı yerden, ama o yıllarda olduğu gibi bir sis bulutu içinden değil; demokratik, meşru ve sivil bir mecranın içinde akmaya çalışarak yazılması gereken hikâyenin final bölümünü okuyabilmek için yegâne çaredir.

Dahası, Kürt hareketini, İranlı Mollalarla Suriye Baasının kuşatmasından kurtaracak yegâne formül budur.

Ama bu teklif neden mesela KCK'dan, DTK'dan ve kurumsal olarak gelmiyor?

Demokratik Özerklik ilanı için toplanan DTK, hatta 'PKK'ye savaşma demeyi ahlaki olarak doğru bulmuyoruz' diyebilmek için toplanan DTK, Kürt siyasi tarihinde yeni bir sayfa açacak olan Tuğluk'un bu teklifini neden toplanıp konuşmuyor, ayrıca aynı şeyi BDP Parti Meclisi'nin yapması için bir engel mi var?

Kürt sivil siyasetinin, 'silahsızlanma aşamasında' hiç mi rolü olmayacak, siyasetçiler 'silahın miadı doldu' dediklerinde onlardan hep susmaları mı istenecek?

Bu yüzden mi, BDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, iki gün önceki grup toplantısında, Öcalan'a ev hapsi isterken, silahlı güçlerin geri çekilmesi konusunda herhangi bir söz sarf etmiyor?

Bu yüzden mi başında Karayılan'ın bulunduğu KCK, Tuğluk'un teklifinden bir gün sonra toplanıp, 'mücadeleye kuvvetle sarılmanın zamanıdır' diye bildiri yayınlıyor?

Ve KCK'nın kuvvetle mücadele yürüttüğü bir siyasal iklimde, calan'a ev hapsi talebinin kendisi doğru olsa bile, kamuoyunda gerçekçi bir talep olarak algılanabilir mi?

Sorulara cevaplarım, pazartesiye..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Öcalan'a ev hapsi

Orhan Miroğlu 17.10.2011

PKK'nin silahlı güçlerini Kuzey Irak topraklarına geri çekme karşılığında, calan'a ev hapsi nerisi tartişması sürüyor.

Kamuoyunu teklifin ciddiyetine ve Kürt tarafının yeni bir taktiği olmadığına inandırmak görevi de, öncelikli olarak, BDP ve DTK'nındır.

DTK Eşbaşkanı **Aysel Tuğluk**'un *Radikal* gazetesine bu konuda yazdığı yazı, BDP ve DTK suskun kaldığı için, şiddetin gölgesinde yapılmış, bireysel bir öneri gibi kaldı.

DTK ve BDP, şimdiye kadar, farklı ülke deneyimlerinden tutun da Küba'daki sağlık sistemine kadar, çok sayıda konferans, sempozyum ve kongre çalışmaları yaptı.

Ama hem BDP hem DTK, bugüne kadar, Kürt hareketinde şiddet konulu herhangi bir çalışmaya imza atmış değil.

Silahlı mücadele konusunda söylenmesi gereken her ne varsa, elinde silahı olanlar söyler ve bu gelenek böylece devam eder durur.

Ne var ki, Kürt toplumu bu gelenekten ve anlayıştan giderek uzaklaşıyor.

Savaş yıllarını, savaş stratejilerini sorgulamaya meyilli bir sivil toplum gelişiyor.

Silahlı eylemler, toplumun şiddet dışı çözümler üzerine asgari bir mutabakat sağlamasını engelliyor.

Kürt sivil siyaseti ve silahlı gler arasındaki paradoks, öyle bir hale geldi ki, PKK'nin silahlı mücadeleyle sonuç alabileceğine inanması, sivil aktörlerden gelen teklif ve nerileri önemsiz hale getiriyor.

Demokratik zerklik ilan ediliyor, ama aynı gün, 13 asker öldürülüyor.

Öcalan'a ev hapsi isteniyor, ama şiddet can almaya devam ediyor.

Savaşa ayrılan yoğun 'mesai', sivil siyaseti kuşatıyor, elini kolunu bağlıyor.

Kürt siyaseti bu konuda kendi içinde bir mutabakat sağlamadan, yeni bir müzakere sürecinin başlaması zor görünüyor..

Ve bu koşullarda, silahlı mücadele giderek 'ulusal bir sorun', 'aile içi bir sorun' haline geliyor.

Geçenlerde Diyarbakır'da toplanan Kürdistan Konferansı'ndan sonra, Erbil'de de bir konferans yapılacak ve Kürt siyasi partileri, bu konuyu masaya yatıracaklardı.

Açıkçası Kürtler'in barış istediğini bütün dünyaya ilan edeceklerdi.

Ama Türkiye'de PKK'nin başlattığı şiddet Mesut Barzani'ye yeni bir karar aldırdı ve Erbil'deki konferans belirsiz bir tarihe kadar ertelendi.

Gazeteci, **Arif Zêrevan**'ın, "Kürdistan bir konferansın Hewler'de yapılması söz konusuydu. Acaba böyle bir konferansla Kürtlerin PKK'yi, savaş siyasetini terk etmeye ikna etmeleri mümkün müydü" sorusuna **Mesut Barzani**'nin verdiği cevap, son derece önem taşıyordu:

"Konferans, Kürt milletinin barış sözleşmesini, Türkiye'ye, İran, Irak'a, Avrupa'ya, Amerika'ya bütün dünyaya duyurmak içindi. Meydana gelen bu yeni şartlarda, konferansın hiçbir faydası yok. Biz, savaşı mı destekliyoruz, yoksa savaşa karşı mıyız konulu bir konferans yapmıyoruz. ...Şimdi koşullar savaş koşulları, savaş için konferans yapmayız.." (Nefel, Arif Zêrevan)

Mesut Barzani aynı söyleşide, PKK'nin kendi köylerine gerilla birliklerini yerleştirdiğini, kardeş katline yol açmamak için, bu gruplara karşı zor kullanmaktan kaçındıklarını söylüyor.

Bu söyleşide öne çıkan iki husus var:

PKK'nin silahlı mücadelede ısrar etmesi, artık Kürtlerarası 'ulusal bir sorun' niteliğini taşıyor..

Bu bağlamda, Barzani'ye göre, Kürtlerarası bir konferans, savaşa veya barışa karar vermek amacıyla değil, ancak barış için ve barışa karar vermek için toplanabilir.

Mesut Barzani, ayrıca, Kürt köylerindeki gerilla birliklerine dikkat çekiyor ki, bu durum, bir kara harekâtı olması halinde, Türk ordusunun, sınırın öte yakasında Güney Kürdistan köylüsü kılığında PKK gerillalarıyla karşı karşıya kalacağını açıkça gösteriyor.

Geri çekilme karşılığında Öcalan'a ev hapsi konusu, Güney Kürdistan yönetimini yakından ilgilendiriyor.

Orada, PKK' den ayrılan üç bin civarında eski gerilla var. Ciddi bir siyasi faaliyetin içinde değiller ve bir gün ülkelerine geri dönmeyi umut ediyorlar.

Ama dört-beş bin kişilik silahlı bir gerilla grubunun Kuzey Irak'a geri dönmesi teknik bir sorun değil, siyasi bir sorundur ve Güney Kürdistan'ın ve Irak hükümetinin rızası alınmadan gerçekleşme şansı yoktur.

Netice olarak nereden bakarsanız bakın, Öcalan'a ev hapsi ve geri çekilme karşılıklı güven sorunu olduğu kadar, uluslararası bir sorundur da.

Ama konunun Erbil dâhil, uluslararası platformlarda müzakere edilebilmesi için, silahların susması gerekiyor.

Tony Blair'in *Hürriyet* gazetesinden Cansu Çamlıbel'e ifade ettiği şu sözleri, hem BDP-PKK'nin hem hükümetin, önemle dikkate alması gerekir:

"Biz müzakereye başlamak için IRA'ya 'Teslim olun' demedik. Hatta silah bırakmalarını dahi söylemedik. Ama şunu net olarak söyledik: 'Görüşmeler devam ederken arka planda tehdidin devam etmeyeceği konusunda çok açık olmalısınız. Eğer söylediklerinizi kabul etmezsek ya da yapmazsak gidip insanları öldürmeye başlamayacağınızdan emin olmamız lazım. Şu andan itibaren barışçıl yöntemler konusunda ortak kabul olmalı. Aslında yaptığımız karşı tarafın barış sürecine tam angaje olabilmesi için müzakerelere bir dizi kriter getirmektir. Bu kriterlerin en önemlisi de elbette şiddete son vermeleriydi."

Müzakere ve ev hapsi için, PKK şiddete son verdiğini ve geri çekilmeyi kabul ettiğini açıkladığı andan itibaren, her şey değişir.

Karşılıklı güven için, Öcalan'a Osmanlı döneminde, yenilgiye uğramış bir isyan lideri muamelesi yapılmamalıdır.

Bu isyan 'muadillerinden' çok farklı, kimse yenilmiş değil.

İsyanın merkezi dağlar da değil artık, büyük şehirler, halkın bizzat kendisi.

Bu yüzden, **ev hapsine her iki taraf da 'taktiksel bir sorun' olarak bakmamalı.**

Öcalan'a ev hapsi ve silahlı güçlerin geri çekilmesi, normalleşme için ilk aşama, ama ya sonrası?

Sonrası kuşkusuz Öcalan'a, Marmaris'te domates yetiştireceği 20 dönümlük çiftlik evi tahsis etmek değildir.

İşin sonrasına hem PKK'nin hem Türkiye'nin hazır olması gerekir.

Kürt hareketinin şiddetle bütün bağlarının koptuğu bir aşama söz konusu olacaktır.

Bu aşamada, isyan liderinin özlemi, ona inananların arzusu, herhalde Öcalan'ın, Marmaris'te 20 dönümlük bir çiftlikte domates, maydanoz yetiştirmesi olmaz.

Türkiye ve PKK demokratik süreci zorlamadan, travmaları tetiklemeden Öcalan'ın 'isyan kitleleriyle' buluşacağı ve siyaset yapacağı bir aşamaya hazırlıklı olmalıdır.

Yoksa bu girişim daha işin başında, daha beter ikinci bir Habur vakası olarak kalmaya mahkûm olur.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ölüm listeleri, Ağar ve anılar..

Orhan Miroğlu 20.10.2011

Hayata ‘**Pike**’ lakaplı bir Mülkiyeli olarak başladı..

Sonra merdivenleri hızla tırmandı.

Emniyet Müdürü, Emniyet Genel Müdürü, milletvekili, Adalet ve İçişleri Bakanı ve parti lideri oldu.

Ama kabul etmek lazım ki, **Mehmet Ağar’ı, Mehmet Ağar yapan, Susurluk’a attığı imzadır.**

Susurlukçu kimliği, Mehmet Ağar’ın çoğul kimlikleri arasında en baba yerde durur.

Bu ülkede binlerce ölünün, binlerce cesedin üstüne inşa edilen duvardan bir tuğla dahi çekilemeyeceğini bize hatırlatan da odur, bin operasyon yönettim diyen de..

Mehmet Ağar’ı kişisel olarak tanımıyorum, normal sayılabilecek şartlar altında ve herhangi bir yerde şimdiye kadar hiç karşılaşmadık bile.

Ama Ağar’ı uzaktan da olsa epey görmüşlüğümdür.

Ayrancı, Karyağdı Sokak’ta, Rus Büyükelçiliği’nin tam karşısında bir evde oturduğum yıllarda bazen Ağar’ı uzaktan görürdüm.

Aynı sokakta Elazığlıların bir restoranı vardı.

Ağar zaman zaman o restorana yürüyerek gelirdi, ona üçüncü kattaki evimin penceresinden bakardım.

Rahat ve kendinden emin adımlarla yürürdü.

Benim ise içimden bir şeyler kopar giderdi..

O anlarda ağır bir hüzün kaplardı içimi.

Sapanca’daki infazlar, öldürülen dostlarımin hatırası, kendi yaralı ve yarım kalmış insan halim, yüreğime bir alev topu gibi düşerdi.

Bir yanda Ağar’ın en muktedir olduğu dönemlerde işlenmiş onlarca, yüzlerce infazın hakikati.

Bir yanda yaşadığım sokağın sessizliğini ve huzurunu bitiren, beni gelip burada da bulan, Ağar’ın o kaygısız, o kendinden emin adımları..

Mehmet Ağar’ı gördüğüm o anlarda, dünyanın bütün adaletsizliklerini yaşamış ve sonuçta kapana kısırılmış çaresiz biri gibi hisseder, her şeye kahrederdim..

“Düz ovada siyaset” lafını sarf edip, herkesi şaşırttığına, bu lafı önemsemiş olsam bile, doğrusu, içimden mümkün olsa da Ağar’la Kürt meselesini konuşsak diye bir şey geçirmedi, bin operasyon yöneten adam nasıl olur da bu kadar hızlı ‘değişir’ diye hiç merak etmedim..

‘Bölgeye’ seyahatleri olduğunda, ne kaldığı oteli aramışlığımdır ne yemek yediği sofralara oturmuşluğum.

Mehmet Ağar'ın hazırladığı milletvekili listelerini, o listelere girebilmek için kılıktan kılığa girenleri ve Ağar'ın siyasi tekamülünü hiç merak etmedim; ama Mehmet Ağar'dan o dehşet yıllarında, herkesin korktuğu kadar ben de korktum..

Ağar, hâlâ aydınlatılmayı bekleyen karanlık bir dönemin ruhuna sinmiş, kamusal bir korkunun en önemli temsilcisidir.

O bunu bilmez, onunla 1995 yılında Diyarbakır'a giden bir uçağa tesadüfen beraber bindik.

Gözaltındaydım ve ellerim kelepçeliydi.

Ankara Emniyeti'nin hücrelerinde üç gece geçirmiş, şimdi de uçakla Diyarbakır'a götürülüyordum.

İki gün önce Gazi Mahallesi taranmış 17 kişi hayatını kaybetmişti..

Otopsi raporuna göre bu 17 kişi de polis kurşunuyla öldürülmüştü.

Ve Mehmet Ağar Emniyet Genel Müdürü'ydü..

Beni Diyarbakır'a götürecek polis memuru, "Eefendi bir adama benziyorsun, kelepçeni çözeceğim, ama sakın bir kelek yapayım deme, aynı uçakta genel müdürüm de var, beni mahcup etme!" dediğinde, inşallah yüz yüze gelmeyiz, ve Ağar beni tanımaz diye içimden dua ettim..

Bu korku, hep baki kalmış olacak ki, o Diyarbakır seyahati daha sonra benim ilk kitabım olan **Dijwar**'a 2004 yılında şu sözlerle geçti:

"Alana iniyoruz. Kelepçelerim yeniden takılıyor. Uçağı terk ediyoruz. Bizi karşılamaya gelenler var. Ama bizim için gelen görevliler kim, ayırt edemiyoruz. OHAL Valisi Ünal Erkan'la birlikte kalabalık bir polis grubu uçağın durduğu yere doğru yürüyorlar.. Ünal Erkan'la Ağar'ın sarılıp kucaklaşmasına bakıyorum. Derin devletin bu iki derin bürokrati canciğer iki dost gibi hitap ediyorlar birbirlerine. Ünal Erkan'ın Mehmet Ağar'a sarılırken, 'Mehmetciğim' diyen gür ve tok sesini duyuyorum.. Çıkışa doğru yürürken o anda tanımlamada güçlük çektiğim bir korkunun içimde uyanmaya başladığını hissediyorum. Yok, hayır ne Ünal Erkan ne Mehmet Ağar beni şahsen tanımıyorlardı. Fakat sanki göz göze gelsek, şu an fark ederler beni, kendimi yeni bir yaşam tehlikesi içinde bulurum gibi bir duygu vardı içimde. Açıkçası onlardan korkuyordum. Türkiye'nin iki muktedir insanıydılar onlar. Belki de Afrika atasözünde sözü edilen filler kadar güçlüydüler.."

Bu korkuyu acaba kaç kişi yaşadı dersiniz?

Mehmet Ağar hakkında henüz mahkemelere intikal etmiş hiç bir şey yokken, henüz Susurluk yaşanmamışken, Ağar ve ekibinin insanların içine düşürdüğü bu korkunun sebebi neydi acaba?

Ağar, Bülent Ecevit'i suçsuzluğuna şahit göstereceğine bu soruya cevap versin önce.

Kuşkusuz o tarihten bu yana geçen zamanda birçok şey aydınlandı, devam eden önemli davalar var.

Herkesin korkmasına yol açan sebepler bir bir biliniyor artık.

İbrahim Şahin şimdilerde bir ölüm listesinden söz ediyor. Şahin'e göre bu ölüm listesi Kürdistan Ulusal

Meclisi (KUM)'un mensuplarını ihtiva eden bir listedir.

Acaba Tansu Çiller'in İstanbul Holiday Inn otelinde sözünü ettiği liste, bu mudur?

Bu ölüm listesi, Mehmet Ağar'ın MGK'ya sunduğu "terörü bir yılda bitirme planı"nın bir parçası mıydı, şimdilik bilmiyoruz.

Ama KUM hadisesinin Kürt siyasi tarihinde bambaşka bir trajedi olduğunu biliyoruz.

Avrupa'da sivil bir Kürt kurumu olarak itibar gördüğü bir dönemde PKK, KUM'un faaliyetlerine son verdi.

Kurucuları ve yönetiminde yer alan insanların bir kısmı Türkiye'ye döndü, tutuklandılar ve çoğu infaz edildi.

Söylenenler doğruysa KUM'la ilişkili olup ta, hayatta kalan pek az kişi var.

Ayhan Çarkın'ın ifadelerinde adı geçen ve Ankara'da infaz edilen Avukat Faik Candan bu insanlardan biriydi..

Öyle anlaşıyor ki, KUM'un üyeleri, Susurluk çetesi tarafından teker teker infaz edildiler.

Böylece de, savaş daha bir kızıştı..

Tıpkı bugün gösterilmeye çalışıldığı gibi, Kürtlere, savaşmaktan başka yol olmadığı bir kez daha gösterilmiş oldu!

Başta döner miyiz sorusunun bu bakımdan bence hiçbir anlamı yok.

Başta yazılmış senaryoyla ve onun aktörleriyle hesaplaşamadığımız için, başa dönmekten daha beter bir sürece girdiğimiz açık..

Değil mi ki, Ağar ve benzerlerinin içimize düşürdüğü korkudan tam da kurtulmakta olduğumuzu düşündüğümüz bir zamanda, daha beter bir şey olmakta.

Birbirimizden korkmaya başlayacağımız bir sürece soktular Türkiye'yi..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Barışa dair bir hikâyeniz olsun

Orhan Miroğlu 24.10.2011

"Şırnak'ta güvenlik güçleriyle girdiği çatışmada ölen PKK'nın şehir yapılanması KCK Konsey üyesi de olan Emrah Bayer memleketi Van'ın Başkale İlçesi Atlılar Köyü'nde toprağa verildi. Teröristin babası Rıfat Bayer, 'Ölen asker de, PKK'lı da benim oğlum. Artık yeter, barış olsun' dedi." (Basından, 2011)

"Ben **Manuel Galan**, Paris'ten. Psikanalistim. Size sade ve üstünkörü bir diyalektik öneriyorum:

Bence **barış, bir başkasının hayatına duyulan sevgidir.**"

Manuel Galan, bu sözleri, Evrensel Kültür Akademisi'nin, 19-20 Aralık 2002 tarihinde, Nobel Barış Ödülü sahibi **Elie Wiesel**'in de katıldığı barış üzerine düzenlenen forumda, "salondan bir dinleyici" olarak ifade etti.

Umberto Eco, Paul Ricoeur, Ariel Dorfman, Jorge Semprún, Bernard Kouchner gibi isimlerin evrensel barış fikrini ve dünyanın başka başka bölgelerinde birbirleriyle savaşan uluslar, mesela Yahudilerle Filistinliler, İrlandalılarla İngilizler arasında kurulması istenen barışı tartıştıkları bu forumda, Manuel Galan'ın söylediği bu sözler, barış üzerine düşünülmüş bütün kuramsal kaygılardan ve hesaplardan ne kadar da uzak ve sadedir:

"Bir başkasının hayatına duyulan sevgidir barış."

Tarihin sessizleştirilmesinden ya da susturulmasından, toplumsal belleğin silinmesinden yana olanlar ve insanları, bir savaşın sadece trajik hikâyelerden ibaret olduğuna inandırmak isteyenler, bizi, Türkiye'nin yakın tarihinde yaşanan savaşta, yaşamını kaybetmiş binlerce insanın hayatına sevgi duymaktan hep menettiller.

Böylece, bu sevginin belki de tek başına lanetli bir savaşı sona erdirmeye yetecek o kuşatıcı sıcaklığından bütün bir toplumu, bütün bir halkı mahrum bıraktılar.

Durup dururken dağa çıkmış "vatan haini" gençler vardı hep ve bu gençlerden vatan toprağını kurtarmaya yemin etmiş Mehmetler ya da Mehmetçikler. Bize anlattıkları bu hikâyeye inanmamızı istediler ve olup bitenlerle alakalı bilgi edinme hakkımızı bile akla hayale gelmez bin bir yöntemle engellediler. Çünkü başkalarını tanımanın, keşfetmenin, sonra da sevmenin, ebediyen sürmesini istedikleri şiddetin gerçek panzehiri olduğunu biliyorlardı. Kabul edelim artık. Onlara yenik düştük. Ne yüzü bombalarla tanınmaz hale gelmiş askerimizin, kendisini hastane odasında ziyaret eden komutanından, kaybettiği gözlerini geri isterken, parçalanmış dudaklarının arasından yayılan sese yüreğimizde bir yer açtık ne de Gabar ya da Cudi dağlarında donarak ölen ve bir mezar hakkı bile olmamış gençlerimizi tanımanın, bilmenin sorumluluğunu paylaştık.

Tıpkı geçmişte akıp giden yıllardan sonra alıştığımız gibi; ilk şaşkınlığını yaşadktan sonra, bugün de yavaş yavaş alışıyoruz artık, her gün bilmediğimiz, tanımadığımız insanların hayatını kaybetmesine. Alıştıracaklar bizi yeni bir trajediye, yeni bir zulme ve hiç kuşkunuz olmasın, bir süre sonra, ateş sadece düştüğü yeri yakacak. Hep böyle olmadı mı ve böyle değil miydi zaten? Zulme, işkenceye, savaşa alışılmaz diyenler yanılıyorlar. İlk şaşkınlık ve ilk acıdır önemli olan, sonrası ise kayıtsız bir tedirginlikten ve hayıflanmadan başka nedir ki? Daha dün sayılır, çok yakın bir tarihte, bu kayıtsızlığı bulaşıcı bir körlük gibi benimseyerek, her gün, her saat, on binlerce insanın, 15 yıl boyunca, hayatının sona ermesinin ve yüz binlercesinin yurdundan, toprağından koparılıp, adını bile duymadığı, bilmediği kentlerin varoşlarında şerpeze olmasının sessiz tanıkları haline getirilmedik mi?

Siyasal bir seçenek olarak ya da siyasal amaçların ve hakların garantisi gibi sunulan şiddete inanmıyor artık kimse.

Haklarımızı ve haklılığımızı savunmanın bir yığın yolu ve yordamı var.

Daha dün, Kürtler ve Türkler arasına cesetlerden örülen duvarlar bütün heybetiyle hâlâ toplumsal geleceğimizi tehdit ediyorken, kimse bizi dağlardan toplanacak yeni cesetlerden, yeni duvarlar örmenin faydalı olduğuna inandırmaya kalkışmasın.

Omuzlarımız yoruldu, yüreklerimiz burkuldu, kan ağlıyor içimiz, ayaklarımız artık yeni duvarları ve yeni tabutları taşıyamaz.

Onurumuz hele, onurumuz ve vicdanımız böyle bir acıya, böyle bir felakete bir daha katlanamaz.

Şiddetin sürekliliğine ve kutsallığına inanmıyoruz.

Hiçbir vatan toprağı, hiçbir ulusun, hiçbir sınıfın çıkarı, bir sevgilinin gözlerine dalıp gitmeye ne fırsat ne vakit bulabilmiş ve bedeni kurşunlara hedef olduktan sonra, belki de sadece kod adıyla anılacak olan "İsimsiz" bir gencin ya da bir Mehmetçiğın hayatından daha değerli değildir.

Bu hayatlara saygı duymakla başlar, politik özsaygısı insanın.

Bu özsaygı yoksa, hiçbir amaç, hiçbir hedef kutsal değildir; asıl olan hayattır, hayatın kendisidir.

Onu savunmaktır onur, bile bile kaybetmek ise, hiç değildir.

Kimse taraflardan birinin zayıfladığını, bunun için korkularını, endişelerini yenemediğini düşünmesin.

Ariel Dorfman’ın Şili’de toplumsal barışı yorumlarken söylediğı şu sözlere kulak vermenin zamanıdır:

“Zayıf olan taraf onurunda ve direnişinde, korkularını yenmekte ısrar ettiğı sürece, bariz şekilde güçlü olan taraf ise zaten sahip olduğı üstünlüğüyle kasılmaktan vazgeçtiğı ve kendisine karşı çıkılmasına izin verecek cürete sahip olduğı sürece savaşın önüne geçilebilir.”

Ariel Dorfman’ın öne çıkardığı saygı ve kabulün egemen olduğı bir Türkiye düşünmek bu kadar mı zor?

Çatışmanın ve şiddetin kapımıza yeniden dayandığı bu günde, birbirimize anlatacağımız ve paylaşacağımız barışa dair birer hikâyemiz hiç olmayacak mı?

Varlığını kabul ederek ama bitmesini de korkunç arzu ettiğim suskunluğa belki bir cevap olmasını dileyerek, yazıyı barışa dair bir hikâyeyle bitirmek istiyorum:

Kinyas Kartal, Van’da, büyük bir aşiretin lideriydi.

Oğlu, bir tarihte, iş ortağı ve yakın arkadaşı olan biri tarafından sekiz yerinden kurşunlanarak öldürüldü. Kinyas Ağa, cinayetin işlendiğı tarihte Ankara’daydı. Oğlunun ölüm haberini alınca, Van’a hareket etti. Aşiret toplanmış, yas tutuyordu. Taziye evinde binlerce insan, Kinyas Ağa’nın dudakları arasından çıkacak bir emri bekliyordu. Van Gölü kadar büyüktü insanların öfkesi. Kinyas Ağa, onu bekleyen ve ne diyeceğini merak eden aşiretinin insanlarına dönüp dedi ki:

“Ey cemaat, benim bir oğlum, bir oğlumu öldürdü. Ölen oğluma rahmet dilemekten başka yapacak bir şey yok, öbür oğlumu kurtarmaya bakalım, hepimizin başı sağolsun..” (*Radikal*, 10.7.2005)

Sevgili okurlar bu yazı altı yıl önce yazıldı.

Bir oğlumuz, bir oğlumuzu öldürmeye devam ediyor hâlâ..

Kürt ve Türk siyasetçiler, öldüreni oğlundan ayırmayan, onu da kendi oğlu sayan aşiret kültürünün değil ilerisine geçmek, kıyısına bile yanaşamadı maalesef..

Benim içimdense şunu demek geliyor bugün:

Ey,

Ölümlerden sonra ekranlara üşüşen tecrübeli ve emekli askerler,

Ey,

PKK, terör ve güvenlik uzmanları,

Ey,

Hayatında hiç savaşmamış, 'devrimci halk savaşının' teorisyenleri,

Ey,

Etrafındaki cesetten duvarlara gözünü ve vicdanını kapamış, iktidar hırsıyla gözü dönmüş siyasetçiler,

Ey,

Bir kan gölünün ortasında iktidar talep edenler!

Sizler!

Bilgilerinizin, deneyimlerinizin, siyasetinizin ve teorilerinizin hiçbir işe yaramadığını görmüyor musunuz?

Allah aşkına biraz susun!

Susun ki, önce; ölmek ve öldürmek için sırada bekleyen oğullarının hayatını kurtarmak, ve sonrasını da kardeşçe konuşmak için, bu halk, kendinde bir mecal, bir takat bulsun.

orhanmir@hotmail.com

Deprem ve 'nefret halleri'

Orhan Miroğlu 27.10.2011

Van-Çaldıran depremi, 35 yıl önce, 24 Kasım, 1976'da olmuştu.

Son depremden biraz **daha şiddetliydi (7.5)** ve yol açtığı felaketin boyutu, can kayıpları daha da büyüktü.

3840 kişi hayatını o depremde kaybetti, 3840 bina yerle bir oldu.

35 yıl sonra, deprem aşağı yukarı aynı bölgeyi yeniden vurdu.

Üzüntümüz de acımız da çok büyük.

Van-Çaldıran depremini dünmüş gibi hatırlıyorum.

En büyük hasar Çaldıran' daydı, sağlam bina kalmamıştı.

Diyarbakır'dan yardıma giden gençlerle beraber, Çaldıran, Muradiye ve köylerinde kurtarma çalışmalarına katılmış ve iki aya yakın bir zaman orada kalmıştık.

İnsanlar derme çatma evlerin yıkıntısı altında can vermişlerdi. Köylere ulaşım sağlanamıyordu (bugün de öyle), açlık had safhadaydı ve en kötüsü yavaş yavaş bastıran kar, canı zor bela kurtulmuş insanları çok korkutuyordu.

Köylere doğru dürüst gidilemiyor, kış şartları, insanları yaşadıkları yerleri terk etmeye zorluyordu. Bir yandan kar, bir yandan buz gibi dondurucu hava, çadırlarda yaşamayı imkânsız hale getirmişti.

Kar yağmaya başlayınca, bir-iki hafta içinde, eşyalarından geriye ne kalmışsa, buldukları araçlara yükleyip, artık sadece hatıralarında yaşayacak olan kaybettikleri akrabalarını ve yıkılmış, harabeye dönmüş evlerini terk edip gitti insanlar..

Pazar günü, yeni bir depremin haberini aldığımız günden bu yana, başlarına gelen felakete üzüldüğümüz ve ağladığımız insanların, televizyon ekranlarından, birkaç kelimeyle aktarılan hikâyeleri, hepimizin yüreğine oturdu.

Kardeşin kardeşi vurduğu bir savaşta hayatını kaybedenlerin ardından yaşadığımız acıya daha büyük bir acı eklendi.

Betondan bir kıyametin altından sağ olarak çıkarılan oğlumuz Yusuf'u kaybettik..

İki haftalık dünyalı Azra bebeğin yaşaması için dua ediyoruz.

Ya Türkiye'nin dört bir yanından Van'a gelip, Kürt ve Türk çocuklarına, öğretmen olan gençlerimiz, onların açtığı yara bambaşka doğrusu.

Bu öğretmenlerin, yarım kalmış sevdalarını, umutlarını, içlerindeki Van Gölü kadar engin, Van Gölü kadar mavi, insan sevgisini hatırladığımız her zamanda, yüreğimize ağır bir hüznün çökecek.

Her deprem sonrasında kabahatlerimizle hesaplaşmaya çalışıyoruz, ama nafile, gidenler geri gelmeyecek..

Şimdi, ölçümü iyi yapılmış, standartlara uygun binaların nasıl olması gerektiğini defalarca anlatıp, dürüst olmayan müteahhit ve onunla işbirliği yapan devlet bürokratını bol bol eleştirip duruyoruz..

Bir işadınının, oto galerisinin alanını büyötmek için altı katlı bir binanın birtakım kolonlarını kestiğı iddiası bizi hayretler içinde bırakıyor..

Türkiye'nin her tarafından Van'a yağın yardımların, bu kadar acemice, ve insan onurunu hesaba katmayan usullerle dağıtılıyor olmasına hep beraber şaşır duruyoruz..

Bu şiddette bir deprem bir Japon şehirinde olsa, binalar beşik gibi sallanır ama yıkılmazdı. Japonya gibi değiliz, ama bugünkü Van 1976 Van'ından da çok farklı.

Bu bir teselli olabilir mi hiç emin değilim, yazarken de tereddüt ettim açıkçası, ama 1976 depreminin yol açtığı hasarla, 35 yıl sonra, aynı bölgede ve aşağı yukarı aynı şiddetteki (7.2) bir depremin yol açtığı hasar ve can kaybı arasında epey fark var.

Sonra Van merkezde ve Erciş'te, depreme dayanamayan bina sayısının çok olması, bizim müteahhitlerimizin bazılarının, hâlâ inşaat projelerini ve malzemelerini hazırlarken, 7 şiddetinde bir depremi pek de hesaba katmadıklarını gösteriyor.

Köylerde ne oldu tam olarak bilmiyoruz hâlâ, ama kayıplar oralarda da çok büyük..

Bütün bunlar tamam, ve malumu ilan etmekten başka bir şey değil aslında.

Maalesef, Türkiye, başka açılardan da, bu ikinci büyük deprem felaketine hazırlıksız yakalandı.

'Hazırlıksız yakalandı' demekten kastım, daha kaliteli inşaat malzemesi, daha dürüst müteahhitlik hizmeti filan değil. Bu kusurlar, kabahatler, elbette felaketin boyutlarını daha da büyütüyor, hesabı da sonuna kadar sorulmalı, ama **Türkiye hazırlıksız yakalandı derken benim kastettiğim başka bir şey var.**

Kabul edelim ki, bu deprem bizi yine insanlık-üstü (suç-üstü de diyebilirsiniz), insanlıkla bağdaşmayan hallerimizle yani normal sayılabilecek başka insanlardan epey farklı olduğumuzu gösteren hallerimizle yakaladı.

HABERTÜRK spikeri Duygu Canbaş "Her ne kadar Van'da olsa da, acımız büyük" dedi.

Bir başka televizyoncu Müge Anlı, atv ekranlarından, içindeki nefretin ne kadar büyük olduğunu gösteren sözler sarf etti.

Müge Anlı ve Duygu Canbaş'ın, istisnai bir bilinçaltına sahip olduklarını düşünmemek gerekir.

Böyle marazi bir bilinçaltı bu ülkede maalesef var.

Kürtler'in felakete uğradığı, evlerinin başlarına yıkıldığı, ve beton yığınları altında can verdikleri anlarda, bu marazi bilinçaltı harekete geçiyor ve ellerinde değil tabii, taşıyıcıları onu saklama gereği duymuyor, ifşa ediyorlar..

Türkiye'nin deprem sonrası, 'insanlık halleri', bu kızcağızların nefret hallerinden ibaret değil ama.

Ortada yüzlerce ölü varken, 'anahtar teslimi iş' gibi görmeye başladığımız malum savaşa hiç ara vermeden devam etmeyi uygun bulduk.

Taraflardan kimse, "ülke büyük bir acıyla sarsılmışken, Kürtler ve Türkler aynı beton yığınları altında can veriyorken, hadi gelin bu acıya ortak olduğumuzu ve bu zamanda başka bir acı istemediğimizi göstermek adına, parmaklarımızı tetikten çektiğimizi, operasyonlara ara verdiğimizi ilan edelim, böylece daha ahlaki bir yerde durduğumuzu göstermiş oluruz" gibi bir düşünceye kapılmadı doğrusu!

Dağlarda hem 'ölü ele geçirilenlerin' hem şehit olanların sayısını veren, ve askerî 'karargâhlardan' açıklanan listeler, depremde hayatını kaybedenleri ilan eden listelerle ve rakamlarla adeta yarışıyordu.

Bir ülke düşünün, insanları, bir doğa felaketinin yol açtığı acılarda ortaklaşabiliyor, toprağın altından çıkan ölümlerin acısını kalbinde hissedebiliyor, beraber ağlayabiliyor, beraber gözyaşı dökabiliyor.

Ama aynı ülkenin insanları, onu vahşileştirmiş, başkalarının acısını göremez hale getirmiş bir savaşa, deprem zamanında dahi, kısa bir mola vermeyi aklına bile getirmiyor.

Dağlarda birbirlerini kovalayıp öldürmeye çalışan insanların ülkesiyle, ölümlerini beton yığınlarının altından çıkarıp, ardından ağlayanların ülkesi nasıl bir ve aynı ülke olabiliyor, anlayabilmek hiç kolay değil doğrusu..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtler siyasi bölünmeyle karşı karşıya

Orhan Miroğlu 31.10.2011

Canlı bomba bu defa da Bingöl'de sivillerin ortasında patladı. Eylemi gerçekleştiren kadın dâhil üç kişi hayatını kaybetti, çok sayıda yaralı var.

Bu sıradan şiddeti planlayanlar her iki halkın ilişkilerini sarsmak, her iki halk arasında etnik hınç ve öfkeyi arttırmak ve Kürtler'e de mesaj vermek istiyorlar.

PKK bir güç gösterisi yapmıyor aslında.

Askerî olarak kurtarılmış bölgelerin peşinde de değil, –ki bu savaşın tarihi, bunun mümkün olmadığını yeterince ortaya koyuyor.

Silahlı mücadelenin masada pazarlık gücünü arttıracığına inanan bir PKK de yok.

Nitekim **PKK'yle barış için masaya oturanlar, Silvan eylemiyle beraber, böyle bir niyetin olduğunu gördükleri andan itibaren, müzakere masasını terk ettiler..**

Dolayısıyla daha fazla asker, daha fazla gerilla ve daha fazla sivil ölsün de masaya daha güçlü oturayım diyecek kadar, tecrübesi olmayan bir PKK'nin olabileceğini insan düşünemiyor bile.

Ama **otuz yıl boyunca verdiği silahlı mücadelenin, onu siyasi olarak güçlendirdiğine inanan, bu silahlı mücadeleye devam ederek, tıpkı geçmiş savaş tecrübesinin gösterdiği gibi, bir askerin yaşamına karşı 6-10 gerillanın yaşamını feda edebileceğini gösteren ve bu defa etnik çatışma isteyen bir PKK gerçeği var.**

Yoksa Kürtler adına girişilecek yeni bir savaşın askerî olarak kazanılamayacağını PKK herkesten daha iyi biliyor..

Aslına bakarsanız ilkinde de kazanamadı.

Askerî olarak yenilgiye uğradı bile denebilir, ama **ulusal bir sorun adına girişilmiş bir savaş askerî manada kaybedilse bile, siyasi olarak kazanılması mümkün olan bir savaştır.**

PKK'yi aslında beş defa yok ettiklerini söyleyen generaller, bu gerçeği daha savaşın başladığı o yıllarda görebilselerdi, Türkiye'de tarih başka türlü olurdu.

Şimdi ikinci bir hamle yapıyor PKK ve birinci savaşın mirasına güvenerek, kısa vadede bu savaşı kaybetse bile, aslında uzun vadede ve siyasi manada kazanacağını düşünüyor.

Oysa **bu yeni savaş hamlesinin, içinde bulunduğumuz süreç itibariyle, ve ilkinde olduğu gibi, ne Kürt toplumunda, ne Türkiye'de ne de Ortadoğu'da bir karşılığı var.**

Olmayınca da, PKK, Türkiye'nin siyasi dinamiklerini kör şiddet eylemleriyle sarsmaya çalışıyor, daha fazla asker öldürerek, etnik çatışmaya giden yolu açmak ve Türkiye'yi Güney Kürdistan'a çekmek istiyor.

Böylece **bu savaş PKK ve devlet arasında bir savaş olmaktan çıkacak ve Kürtlerle-Türkler arasında bir savaşa dönüşecek.**

PKK'nin şiddeti, bu bakımdan, siyasi tercihi ne olursa olsun ve ister BDP'yi, ister AKP'yi desteklesin, bütün Kürtler'e bir mesaj anlamını taşıyor.

Sanırım bu hâl böyle devam ederse, suskunluk bitecek ve Kürtler de bu mesajın ne anlama geldiğini, neyi hedeflediğini daha fazla düşünmeye ve tartışmaya başlayacaklar.

Çünkü **PKK, Kürt şehirlerinde siyasi ve sosyal yaşamın ancak onun izin verdiği ölçülerde mümkün olabileceğini ispata çalışıyor.**

Ortaya koyduğu eylemler ve fikirler itibariyle yakın bir gelecekte ve mümkün olabilirse eğer, PKK'li olmayan Kürt'e hayat hakkı, siyaset yapma hakkı olmayacağını gösteriyor.

Etnik çatışmaya giden yolu açması, ırkçılığı ve nefreti körüklemesi bir yana, bu eylemler, Kürt toplumunun siyasi manada derin bir bölünmeyle karşı karşıya kalacağını göstermesi bakımından son derece önemlidir.

Bu bölünmeye yol açan ne AKP'nin Kürt nüfus içindeki varlığıdır –sandığa oy atarak, her zaman değiştirilebilecek bir sonuçtur bu– ne de sayıları yetmiş bine ulaşan korucu ordusudur.

Kürt toplumu, şiddet politikaları yüzünden, bugün ciddi bir siyasi bölünmeyle karşı karşıyadır.

Ve ne yazık ki, bu bölünme, seçim sandıklarına yansıyan tercihlerden ve onun çağrıştırdığı 'bölünmeden' çok farklı ve tehlikeli bir mecrada ilerliyor.

Kıbrıs Yakın Doğu Üniversitesi'nde, geçtiğimiz hafta, Çukurca'da öldürülen 24 asker için bir mevlit verildi. Mevlit sonrası, Kürt ve Türk öğrencileri karşı karşıya getiren birtakım olaylar yaşandı. Ama çok şükür olaylar büyümeden, kimsenin canı yanmadan durum normale döndü.

Yakın Doğu Üniversitesini az çok biliyorum. Bu yaz gidip birkaç gün kalmıştım. Her şey iyi görünüyordu aslında. Ama Türkiye'nin siyasi iklimi anlaşılan artık ta oralara da etki ediyor. Kıbrıs'taki üniversitelerde binlerce Kürt ve Türk öğrenci var. Akademik ortamı olumsuz yönde etkileyecek ve gençleri karşı karşıya getirecek davranışlardan kaçınmak lazım.

Ama Kürt öğrencilere, kendilerini 'üniversitenin ötekileri' gibi düşündürecek, tasarruflardan da, kaçınmak gerekiyor. Bu bakımdan, söz konusu üniversitede okuyan çok sayıda öğrencinin hiçbir makul gerekçe olmadan, uçağa bindirilip Ada'dan uzaklaştırılması doğru olmamıştır. Üniversite yönetimi ve Emniyet Müdürlüğü, bu kararını yeniden gözden geçirmeli ve bu öğrencilerin Ada'ya ve okudukları üniversitelere yasaklı halleri bir an önce ortadan kaldırılmalıdır. Bu türden yasakların çare olmadığını artık anlamak gerekiyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Kan çeker' derler ya!

Orhan Miroğlu 03.11.2011

İnsanlar arasındaki akrabalık bağlarını ifade etmek için kan çeker derler ya, tıpkı bunun gibi, Türkiye'de bazı siyasi partiler arasındaki ilişkileri de, birbirine akraba ideolojiler belirliyor.

Kan çekiyor yani!

Oysa dünya bu değişim yüzyılında birbirine yakın ideolojiler arasındaki akrabalıklarla tanımlanan bir dünya değil artık.

Küreselleşme çağında kaybedenler ve kazananlar var sadece.

Tahrir Meydanı'nda toplanan, sessiz ve silahsız kalabalıklar, kaybedenlerden oluşuyordu.

Gençler, kadınlar, eşcinseller, komünistler, işçiler ve İslamcılar..

Devrim yapan bu kalabalıkları oluşturan gruplar, tam olarak birbiriyle uzlaşmaz ideolojilerin tarihsel mirasçılarıydılar.

Ama ideolojik akrabalığa dayalı miras, dün Tahrir Meydanı'nda bugün de Wall Street'te toplanan kalabalıkların umurunda bile değildi.

İdeolojiler çağında yaşamıyoruz, hep kaybedenlerin ve hep kazananların olduğu bir çağdayız.

Üstelik artık kazananlar da eskisi gibi hesapsız kitapsız kazanamayacaklarını biliyorlar.

Kaybedenler, dünyanın önünde açılan uçuruma biraz daha yakınlar, bir adım daha atmaya mecalleri kalmadı yazık ki, çünkü bir adım daha atsalar önlerinde uzanan dipsiz uçurumun içinde kaybolup gidecekler; ama kazandıklarını düşünenler de o uçurumdan fazla uzakta sayılmazlar.

Durum Türkiye'de ve Ortadoğu'nun bazı ülkelerinde tam olarak ve henüz böyle değil ama.

Yeryüzünde başka örneği kaldı mı bilmiyorum, lakin Kemalizm ve Baasçılık arasındaki 'kan bağları', bu ideolojileri benimseyenlerin tarz-ı siyasetlerini belirlemeye devam ediyor hâlâ.

Ankaralı Kemalist'le, Şamlı Baasçı, ideolojik akrabalığı daha kuvvetli hissetmeye başladı sanki.

CHP'li kadınların, yanlarına EMEP ve İP'den kadın politikacıları da alarak Suriye'ye gitmeleri hiç şaşırtıcı değil.

Kan çekiyor çünkü!

Yolu birkaç yıl önce, Nihat Genç ve refikaları açmıştı aslında. (Refikalar, Nihat Genç'i, 'Kürtperverliğe' ikna edemeyince, yollar ayrıldı sonra.)

Bu ekip, Saddam'ın gidici olduğunun iyice anlaşıldığı bir dönemde, İstanbul'dan otobüslere doluşup sık sık Şam ziyaretleri gerçekleştiriyorlardı.

Irak Baası'na ve onun lideri Saddam'ın hazin sonuna epey üzölmüşlerdi. Baasçılığı emperyalizme karşı mücadelenin son kalesi olarak görüyorlardı. Şimdi de eli kanlı Esad yönetimini öyle görüyorlar.

Derken, Irak Baası devrildi; çıkarıldığı o kara delikten sonra, Saddam'ı sağ olarak ele geçirenler, diktatörün yüzüne bir ışık tuttu.

Ortadoğu'da yeni bir tarihin başında olduğumuzu o sahneden daha iyi anlatan başka bir şey olmamıştı o âna kadar...

Saddam Hüseyin yakalandıktan sonra büyük bir yalnızlık içinde ve çok az yaşadı.

Yargılandı ve idam edildi.

Ordusu ve kanlı iktidarından nasiplenen kesimler, onu hızla terk etti, saf değiştirdi.

Saddam'ın yargılandığı duruşma anlarını televizyondan izlerdim.

Yüz seksen bin kişinin çöllerde kumun altına gömüldüğü Enfal operasyonlarında yakınlarını kaybedenlerin, o duruşmalarda büyük bir hüznün ve acı içinde, dile getirdikleri trajik olaylardan hiç etkilenmemiş görünüyor, tanıkları, mağdurları alabildiğine küçümsüyor ve tanımazlıktan geliyordu.

Şimdi sıra Suriye Baası'nda.

Ama Suriye Baası'nın ve Esad ailesinin ağzına kadar zulme, cinayete, tecavüze, işkenceye ve katliamlara batmış bir iktidarı sürdürebilmek için, müflis tüccar misali eski defterleri karıştırdıkları görülüyor.

Saddam, Mesut Barzani'yi, 'emperyalizme karşı ortak mücadeleye' ikna edememişti.

Esad bunu başarmış görünüyor. **Suriye Baası, PKK aracılığıyla kendi, ülkesindeki Kürtler'in en azından bir kısmını elde tutmaya ve bu yolla muhalefet cephesini zayıflatmaya çalışıyor.**

Yeni ve silbaştan, PKK-Baas yakınlaşması, PKK-Şii İttifakı, Başçılar ve Kemalistler arasındaki sıcak dayanışma ziyaretleri, önümüzdeki sürecin nasıl gelişeceği konusunda fikir veriyor.

Diyeceğim, Ortadoğu'da dinî inançlar ve ideolojik akrabalıklar dönemi bitmedi.

CHP'li kadınları Suriyeli müftüyle gösteren fotoğrafla, Beyrut'ta Esad ve Öcalan'ın devasa posterlerinin birlikte dalgalandığı bir mitingde, PKK'lilerle Baas yanlılarını aynı safta gösteren fotoğrafı yan yana koyun; siyasi süreci, Mesut Barzani'nin Türkiye ziyaretini ve Kürt sorununun geleceğini, bu fotoğrafların gerçekliği altında yeniden düşünün, zararı olmaz, böylesi zihin açıyor çünkü..

Büşra Ersanlı ve Ragıp Zarakolu'nun tutuklanmasını kınıyorum

Büşra Ersanlı, bende hakkı hukuku olan bir arkadaşımdır.

Barış Meclisi'nde beraber çalıştık. Ben siyasetteyken, o siyaset yapmayı düşünmüyordu.

Bu konularda saatlerce süren sohbetlerimiz olurdu Büşra'yla.

Sonra ben siyasetten koptum, o yeni bir tercih yaptı, BDP'ye üye oldu ve siyasete döndü. KCK örgüt üyeliğinden tutuklanması, Türk siyasi sistemi ve demokrasisinin bir ayıbıdır.

Ya Zarakolu? Ragıp'ın, entelektüel ve siyasi hayatımıza katkıları, yayıncılığıyla sınırlı değil. Bu ülkenin özgürlük ve insan hakları mücadelesinde adı hiç unutulmayacak olan insanlardan biridir Ragıp.

TMY' da bir an önce değişiklik yapmaktan başka çare yok.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İyi ki o kitabı yazmamışız

Orhan Miroğlu 05.11.2011

O kitap, “Kürdistan” ve “Türkistan” nedir, sorusuna cevap verecek bir kitap olacaktı.

Kitabı beraber yazacağımız arkadaşımınla şöyle düşünmüştük:

Kürt sorununda inkâr, önceleri, Kürtler’in tarih boyunca yaşadığı coğrafyayı inkâr etmekle başlamıştı.

Oysa, Selçuklular ve Osmanlılar Kürtler’in yaşadığı ülkeyi hiç inkâr etmemiş, Kürdistan olarak adlandırmıştı.

Sonra da, Cumhuriyet’in kuruluş yıllarından başlayarak, Kürtler ve Kürdistan kelimeleri tarihten ve hafızalardan adeta silinmiş ve yasaklanmıştı.

Türk halkı, Türk aydını, Türk siyasetçisi ve devlet adamı, “Kürdistan” kelimesinden alabildiğine korkmaya başlamış, Kürtler’in yaşadığı coğrafyayı hatırlatan, bu coğrafyada yaşanmış bir tarihi anlamamıza hizmet etmesi beklenen bir kelime, Cumhuriyet döneminde bölünme ve ihanetle eşdeğer bir kavram haline gelmişti.

İşte ben ve arkadaşım bir kitap yazacak ve bu kelimedenden ve bu kelimenin çağrıştırdığı her şeyden ödü kopan Türk halkına; “Türkistan” neyse, “Kürdistan”ın da az çok ona benzeyen bir şey olduğunu, göstermeye çalışacaktık.

Korkularımız azalsın, tabularımız yıkılsın ki, Kürt sorununa bakışımız normalleşsin, siyaseten doğru kararların alınması mümkün olsun istiyorduk.

Kürdistan’a inanmakla Türkistan’a inanmak arasında hiçbir fark olmadığını, Türkistan’dan korkmaya gerek olmadığı gibi, Kürdistan’dan da korkmaya gerek olmadığını böylece, göstermek istiyorduk.

Kitabı beraber yazmayı düşündüğümüz arkadaşım, Orta Asya çalışmalarıyla ünlü bir bilim insanıydı ve Sovyetler Birliği’nin dağılmasından sonra Türk toplulukları arasında ortaya çıkan milliyetçi akımlar, uluslaşma süreçleri üzerine çok değerli araştırmalar yapmış ve o araştırmaları kitaplara, makalelere konu olmuştu.

Sanırım ben onun bu akademik kariyerine ve tecrübesine, her iki halkın barış içinde birarada yaşayabileceğine olan samimi inancına, o da benim bir Kürt olarak yaşadıklarım, tanıklıklarım ve tecrübelerime güveniyordu..

Bir Türk akademisyen ve entelektüeliyle, bir Kürt aydını ve siyasetçisi, biraraya gelecek ve biri Türkistan’ı biri de Kürdistan’ı yazacaktı, sonra da bu yazılanlar ortak bir kitap haline gelecekti.

Bu arkadaşım, tahmin etmiş olmalısınız, Prof. Dr. Büşra Ersanlı’dır.

Şimdi KCK’dan tutuklu.

Büşra'nın başlangıç olabilecek bir planlama için bana yolladığı bir iki mail hâlâ mail kutumda duruyor. (Silsem mi acaba?!)

Ne savcılar ne de Büşra'yı tanınmaz hale getirmek için iğrenç bir kampanya sürdürenler heveslensin, bu proje hayata geçmedi maalesef!

Geçseydi ne olurdu?

Kürdistan'ı ve Türkistan'ı yazmak için yapılacak araştırmalar, o araştırmaların belgeleri, yüzlerce doküman, Kürdistanlılar ve Türkistanlılarla ve hatta Kürdoloji ve Türkoloji alanında çalışmaları olan yüzlerce kişiyle yapılacak olan röportajlar, söyleşiler, Büşra'nın didik didik aranıp altı üstüne getirilen evinde bulunacak ve örgütsel doküman muamelesi görecekti.

Sonra da bu ortak kitap projesi muhtemelen, KCK'nın öncülüğünde, bağımsız demokratik Kürdistan için yapılan bir çalışma olarak algılanacaktı.

Bir kitap projesi böylece, "Kürdistan'ın kuruluşuna giden yolu kolaylaştırıcı faaliyetler" kapsamında iddianamede yer alacaktı.

Bu yüzden, iyi ki o kitabı yazmamışız diyorum.

Büşra'nın evliliğini ve akrabalarını bir 'suç' unsuru gibi sunan bu medya, eğer bu kitap yazılmış olsaydı, ondan geriye kalan dokümanlar üzerinden, kimbilir ne tefrikalar ne dosyalar hazırlayacaktı.

Büşra Ersanlı, Ayşe Berktaş ve Ragıp Zarakolu dâhil, KCK'dan tutuklanan birçok insanın siyasi faaliyetlerine bir kısmımızın kefil olması veya olmaması değil sorun.

Bunun pek de işe yaramadığını ve anlamlı olmadığını, hepimiz biliyoruz.

Ama siyasi tercihini Kürt siyasetinden yapmış bir bilim kadınına, reva görülen linç kampanyasının insafla bağdaşmadığını kabul etmemiz lazım.

PKK terör örgütü listesinden çıkarılmalıymış, Kürtlerin yaşadığı yerlerde kamusal hayatı Kürtler yönetmeliymiş, Güney Kürdistan örnek alınmalıymış!

Diyelim ki bu notlar ona herhangi bir seminerde sorulmuş sorular değil, Büşra'nın kendi düşünceleri..

Bu neyi gösterir?.

PKK'nin terörist bir örgüt olmadığına inanan herkes KCK'lı mı oluyor?.

Ya da Kürtler'in yaşadığı şehirlerde kamusal alanı Kürtler yönetecek demek suç mu?

Diyarbakır'ı Kürtler yönetmeyecek de, kim yönetecek, Trakyalılar mı?

Güney Kürdistan'daki gibi bir federasyon talep etmek niçin suç olsun?

Bunu talep eden KADEP'in genel başkanı Diyarbakır milletvekili olarak Meclis'te değil mi?

Doğrusu, İslami medyanın son tutuklamalara ilişkin tutumu, ortaya koyduğu heves, bana değerli dostum Cemal Uşşak'ın bir süre önce geçmişe dönük olarak ve özeleştiri anlamına gelebilecek sözlerini ve açıklamalarını yeniden düşünme fırsatı verdi.

İnsanları peşinen mahkûm etmeye yatkın bir zihniyet kalıbının İslami kesim ve medya içindeki etkinliği bu hadiseyle iyice ortaya çıkmış oldu.

KCK üzerinden bir gelecek tahayyülü hiç olası değil, ama bunu bahane edip bir çeşit şark usulü McCarthy'cilik yapmak, o ne oluyor peki?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bayram için iyi dilekler

Orhan Miroğlu 07.11.2011

Bu sabah, yazıya oturduğumda, gökyüzü açık ve berraktı.

Perdesi çekilmiş pencereden içeriye dolan güneşin aydınlattığı odamda, bir an için içimdeki sessizliği ve yalnızlığı dinledim, sonra da kendimi hiçbir bayram sabahına benzemeyen bir sabahın demir gibi ağır hüznü içinde buldum.

Deprem çadırlarında üşüyen insanlar.

Bir bayram daha görmeden toprağa gömülmüş gençler..

Ve hâlâ morglarda gömülmeyi bekleyen gençler..

Dağlarda ve ovalarda hız kesmeyen ölüm kovalamacası..

Hiwa ve Zerdeşt uyuyorlardı.

Canan, aşağıda, akşamdan şerbetini döktüğü ev yapımı baklavayı servise hazır hale getirmekle meşguldü.

Gece, geç vakte kadar, Bedri Ayseli'den Süryanice, Arapça ve Türkçe türküler dinledik hep beraber. Zerdeşt Bedri Ayseli'nin Türkülerine bayılıyor..

Bu yazı, kendi hüznüme ve yalnızlığıma aldırmadan yazıp bitireceğim ve iyi dileklerle başlayan bir bayram yazısı olsun istiyordum.

Sabah, bilgisayarımı açtım ve her zaman yaptığım gibi, gazetelere, köşe yazılarına bir göz attım.

Bir türlü baş edilememiş, hakkından gelinememiş sorunlardan kaynaklanan acı, kasvet ve umutsuzluk hâkimdi okuduğum haberlere ve yazılara.

Van ve Erciş Depremi, ortak bir acı ve yasa dönüşmüş halde, önemini korumaya devam ediyordu.

Kış çadırlarda geçiren insanların uşumesini kendi sıcak odasında hisseden herkesi dūşündürüyor, Şişli Belediye Başkanı, Mustafa Sarıgöl'ün, depremzedelerin bahara kadar Antalya'daki otellere yerleştirilmesi şeklindeki önerisi karşılıksız kalmış görünüyordu.

Mesut Barzani'nin 'Kürdü Kürde vurdurma' niyetlerine sıcak bakmaması ve "Kürt sorunu silahla, operasyonla değil, barışla çözölür," demesi, moralleri bozmuştu anlaşılan.

Kak Mesut "hadi Kandil'e sefer edelim," dese, bu medya kimbilir ne manşetler atacaktı!

Gazetelerin yazdığına göre, Kılıçdaroğlu, hükümeti bu konuda defalarca uyardığını beyan etmiş ve şöyle demişti: "Barzani'nin olası tutumu konusunda, Sayın Başbakan'ın dikkatini çekmiştik ama o gerekeni yapmadı."

Haberlerin büyük bir bölümü Kürt sorunu ve Van Depremi'yle ilgiliydi ki bunda şaşacak bir şey yok aslında.

Ve haberler CHP'nin Kürt meselesinde bir kez daha sınıfta kaldığını gösteriyordu.

CHP'nin hayalkırlıklı olarak gördüğü şey, bu hükümetin, Barzani'den tam da duymak istediğı şeydi bence; ve Barzani'nin hadi gelin Kandil'i kuşatalım gibi bir laf etmesinin mümkün olmadığını Başbakan çok iyi biliyordu.

Mesut Barzani'nin ziyaretini de hesaba katarak, bir muhasebe yapmalı siyasi partiler.

Açılımda iyi şeyler oldu ve bizler hep o iyi şeylerin arkasında durduk.

Artuklu Üniversitesi'nde yeni açılan Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde, lisansüstü eğitime geçildi.

Milli Eğitim programında sessiz sedasız ama devrim niteliğinde değişiklikler yapıldı.

Buna rağmen, Türkiye Kürt sorununda, demokratik bir zeminde durmuyor.

Demokratik zeminden uzaklaşmayı hatırlatan ve gösteren her eylem, her operasyon, açılımın üstündeki gölgeyi büyüttü, onu görünmez hale getirdi.

Oysa barışın ve demokrasinin yolunu açmak için bu hükümetin attığı adımların görünür kılınması, anlaşılması gerekir.

Gel gör ki, bir yıl daha heba edildi, yeni bir yıla iki aydan az bir zaman kalmışken, demokratik açılimdan Kazan Vadisi'ne sert bir çıkış oldu.

Bu sert çıkışın seçimlerden sonra ve AKP tarafından planlanmış bir yeni savaş stratejisi olmadığı açıktı. PKK'yle savaşmak bu hükümetin isteyeceğı bir şey olamazdı.

Böyle olsa, MİT-PKK görüşmeleri olmaz, topluma rahat nefes aldıracak adımlar atılmazdı.

Kısacası, Mesut Barzani'nin kendisiyle görüşen gazetecilere söylediğı gibi, askerler ölmeseydi, ne Kazan Vadisi operasyonu olurdu, ne de Kandil bombalanırdı.

"PKK'siz çözüm olmaz" noktasından, "PKK'yle savaş, ama siyasi açılımlara devam" noktasına gelindi.

TBMM Başkanı Sayın Cemil Çiçek'in anayasa konusuna sarf ettiğı anlamlı mesai bir yana, General Muğlalı Kışlası'nın adının değışmesi, açılımın devam edeceğini gösteriyor.

Ama şimdi, TRT Şeş ve benzeri hamlelerde olduğu gibi, "Muğlalı Kışlası'nın adını da değıştirdik, daha ne olsun," demesin kimse..

Muğlalı Kışlası'nın adı değışti doğru, geç bile kalındı zaten.

Bu adımların atılması önemli, ama daha da önemli olan bu adımların görünür kılınması, toplum nezdinde hak ettiğı ölçülerde değer biçilmesidir.

Yakın bir gelecekte, okullarda Kürtçe öğretecek öğretmen yetiştiren üniversitelere sahip bir devletin, bir yandan da, o talepler için dağa çıkmış insanları dağlarda, ovalarda imha etmesinden daha büyük bir trajedi olamaz..

Şunu artık anlamamız gerekiyor:

Kürt sorununda ne yaparsanız yapın, morglarda teşhis edilmeyi bekleyen cesetler olduğu sürece, attığınız adımların görünür ve hakiki olması, hakkaniyet ölçüsünde kabul görmesi mümkün değildir.

Hükümetin bunu daha erken bir tarihte anlaması, ama PKK liderlerinin de, Diyarbakır'da parmakların tetikten çekilmesini talep eden 700'ü aşkın sivil toplum örgütünün sesine kulak vermesi gerekir.

Herkesin bayramını bu duygu ve beklentilerle kutluyorum..

Allah hepimizi, kardeşin kardeşi vurduğu savaşlardan ve ölümlerden korusun.

Allah hepimize sadece çocukluk yıllarımızın güzel bayram anılarını ve annelerimizin pişirdiğı yemekleri anlatacak bayram günleri, bayram yazıları nasip etsin..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Engelsiz şehirler

Orhan Miroğlu 10.11.2011

Milyonlarca engelli yurttaşımız var, ama onları hayatın günlük akışı içinde pek az görüyoruz. Engelli insanların adeta gizli tutulduğu, kamusal alanlara pek giremediğı bir ülke burası.

Sosyal tecrit altında bir yaşam sürüyorlar engelliler..

Sokaklarda, kamuya açık alanlarda, alışveriş merkezlerinde ve parklarda dolaşan insan kalabalıklarına baktığınızda, bu gerçeğı hemen anlıyor ve toplumsal yaşam alanlarında bir eksiklik olduğunu fark ediyorsunuz..

O alanlarda ve mekânlarda engelliler pek yok çünkü.

Türkiye'de çok şey hızla değışti.

Ama engellilerin hayat standartlarında, hâlâ ortalama denilebilecek bir kaliteyi yakalayabilmiş değiliz.

Ciddi bir eğitim sorununuz var.

Seyahat ettiğimiz toplu taşıma araçlarında, hastanelerde, engelli insanlara karşı davranış biçimlerimiz çok farklı ve dışlayıcı olabiliyor.

Otobüse biniyorsunuz mesela ve engellilere ayrılan yerde herhangi bir engeli olmayan insanların oturduğunu görüyorsunuz.

Sizi fark ediyorlar, ama göz göze gelmek istemiyor ve hakları olmamasına rağmen oturdukları o koltuklardan kalkmak istemiyorlar.

Bir mağazadan, bir marketten, bir şeyler alıyorsunuz mesela..

O anda ödeme kasasının önünde uzun bir kuyruk varsa, ve siz yanınızda bir engelliyle o kuyruğa girip de beklemeyecek gibi davranmışsanız, size bir anda yönelen soğuk bakışları fark ediyor ve üzülüyorsunuz..

Zerdeşt'i her gün bir hastaneden bir hastaneye koşturarak büyötmeye ve yaşatmaya çalıştığımız yıllar çok şükür geride kaldı.

Ama o zor yılların hatıraları unutulacak gibi değil doğrusu.

Toplu taşıma araçlarında, hastanelerin polikliniklerinde sıra beklerken gördüklerimiz, engelli insanların yaşadığı eziyetler, imkânsızlıklar anlatılacak gibi değil.

Son yıllarda ciddi iyileşmeler oldu tabii.

Ama yine de engelli insanların günlük yaşam içinde daha çok görünür hale geldiğini söylemek çok zor.

Zerdeşt'i alıp zaman zaman sinemaya, tiyatroya, parklara filan gidiyoruz. Veya bir restorana gidip baş başa yemek yiyoruz.

Onun en çok keyif aldığı şey, bir restoranda yemeye oturmaktır., hele bir de müzik varsa, keyfine diyecek olmuyor.

Ama itiraf edeyim, bu mekânlarda başka engellilere fazlaca rastladığımızı söyleyemem.

Bu mekânlara Türkiye'nin sahip olduğu engelli oranı hiç yansıtmıyor diye düşünüyorum.

Bunun sebepleri üstünde durulmalı.

Neden yemek yediğimiz restoranlarda, gittiğimiz sinemalarda, spor tesislerinde engellilere pek rastlamıyoruz?

Bunun birden fazla sebebi vardır muhakkak..

Ama en önemli sebebin, bu mekânların fiziksel olarak, engellilerin dolaşabileceği, gidebileceği yerler olmamasıdır.

Yedi şiddetinde bir depreme dayanamayan ve tuzla buz olan binalar inşa edip durduk yıllarca.

Şimdi nasıl olacak da sayıları milyonları bulan bu binaları yıkıp depreme dayanıklı binalar yapacağız diye düşünmeye başladık.

Ama o binaları ve o binaların altyapısını inşa ederken, bu ülkede yaşayan 12 milyondan fazla engellinin olduğu aklımıza gelmedi hiç.

Oysa engellilerin hayatın içine dâhil olması için, önce hayatın içinde geçtiği mekânların elverişli olması gerekir.

Engelsiz Hayat Dayanışma Derneği bu konuda şu önemli hatırlatmayı yapıyor:

"Kentlerin, konutların, resmî binaların ve mekânların engelsiz hale gelmesi için gerekli düzenlemeler sadece engelli otoparkı ve engelli tuvaletini yapmış olmakla sağlanmaz.

Şehrin ve mekânın tüm engelliler için yani, bedensel engelliler (tekerlekli sandalye ve baston kullanıcıları), görme engelliler, işitme ve konuşma engelliler için rahat-güvenilir ve başka birinden yardım almadan gezebilmesini sağlamak gerekmektedir.

Bu nedenle bedensel engelliler için uygun ölçüde rampa ve asansör yapılmalı, otopark alanlarında fiziksel engellilerle diğer engellilerin araçlarının park yerleri farklı şekillerde düzenlenmelidir. Her yerde görme engelliler için duymasabilir yüzeyler ve sesli uyarıcılar yapılmalıdır. Her yerde işitme ve konuşma engelliler için görsel uyarıcılar yapılmalıdır. Asansörler tüm engellilerin kullanımına uygun olarak düzenlenmelidir.

Belediyelere, yetkili ve sorumlulara bu bakımdan verilen yedi yıllık süre 8 Temmuz 20012'de doluyor. Engelli yurttaşlarımız, bu konularda Engelsiz Hayat Dayanışma Derneği'nin internet adresinden bilgi alabilirler (www.ehdd.org)."

Derneğin başkanlığını yürüten Âdem Kuyumcu'nun *Engelsiz Şehirler Kitabı*'nı da şu adresten edinmek mümkün: (bilgi@ehdd.org).

Belediyeler, özel idareler, ticaret ve sanayi odaları, müteahhitler, mimarlar, okullar, işyerleri, oteller, sağlık kuruluşları, kafeterya ve restoranlar ile umuma açık tüm yerlerin yöneticileri sorumluluk alanlarında gerekli düzenlemeleri öngörülen bu süre içinde yapmazlarsa, söz konusu kurumlar ve kişiler hakkında engelliler ve aileleri maddi-manevi ve cezai dava açabileceklerdir.

Yetkililer ve sorumlular kalan bu kısa süreyi iyi değerlendirmeli ve boşa harcanacak zamanın kalmadığını görmeliler..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İsmet Şerif Vanlı'nın hasreti

Orhan Miroğlu 12.11.2011

 İsmet Şerif Vanlı'nın hasreti Avrupa'da sürgünde yaşayan Kürt aydını ve siyasetçisi, **İsmet Şerif Vanlı yaşadığı Lozan şehrinde hayata veda etti..**

Ölümünden sonra medyada yer alan haberlere göre **Amed'e (Diyarbakır) gömülmek istediğini vasiyet etmiş. Bu isteği ölümünden 15 gün kadar önce Türkiye'ye iletilmiş, ama maalesef vatandaş olmadığı gerekçesiyle reddedilmiş.**

Avrupa'da yaşayan eski kuşak Kürt aydınları Amed'e büyük bir hasret içinde yaşadılar ve vakit dolduğunda, bu dünyadan göçüp gittiler..

İsmet Şerif Vanlı da bu hasret içinde ayrıldı aramızdan.

Bu değerli Kürt aydını ve siyasetçisi, 87 yaşında Lozan'da hayata gözlerini yumdu..

Vanlı, entelektüel açıdan verimli ve zengin bir hayat sürdü. Lozan Üniversitesi'nde siyaset bilimi okudu. Çok sayıda dili konuşur ve yazardı.

1924 yılında Şam'da başlayan yaşamı, Lozan'da sona erdi.

Vanlı Avrupa'da yaşayan Kürt aydınları arasında saygın bir isimdi.

Onun yaşadığı şehrin adıyla anılan Lozan Sözleşmesi'nden sonra, Kürtler'in siyasi ve sosyal yaşamında meydana gelen değişimlere her zaman ilgi duydu.

Irak, Suriye, Türkiye ve İran'da Kürtlerin yürüttüğü mücadeleleri yakından izledi.

Bu mücadelelerin aktif bir savunucusu oldu.

Uzun bir dönem KNK başkanlığı yaptı.

Demirel'e ve Özal'a Avrupa'dan yazdığı mektuplarda, çözümün ancak demokrasiyle mümkün olduğunu ifade ediyor, Türkiye'yi Kürt sorununda barışçıl politikalar izlemeye davet ediyordu.

Apê İsmet Şerif, bir yandan da, 1960'lı yıllarda gelişen Arap milliyetçiliğine sert eleştiriler yöneltiliyor, bu milliyetçiliğin ortak bir hukuk altında birarada yaşamayı zorlaştırdığını ileri sürüyordu.

Bağdat'ta toplanan Milletlerarası Üniversite Öğrencileri Birliği'nin konferansına katılan İsmet Şerif Vanlı'nın yeni Irak Anayasası'nın tartışıldığı oturumda sarf ettiği şu sözler tartışmalara yol açmıştı:

"Eğer Pan-Arabizm olacaksa Pan-Kürdizm de meşrudur ve olacaktır."

Söz konusu toplantıda Irak Anayasası'nın 2. maddesine, genç bir Kürt aydını olarak yönelttiği sert eleştiri soğuk duş etkisi yarattı..

Irak Anayasası'nın 2. ve 3. maddelerinde Arap ve Kürtler arasındaki ilişkiler ve her iki halkın siyasi varlığı şu sözlerle ifade ediliyordu:

"Madde 2- Irak devleti Arap Birliği'nin bir parçasıdır."

"Madde 3- Irak toplumu, vatandaşlarının tam hak-hürriyet eşitliğine dayanan karşılıklı saygı esasına müstenit işbirliğinden meydana gelir. Araplar ve Kürtler bu milleti teşkil ederler. Anayasa bu iki milletin eşit haklarını, Irak birliği içinde garanti eder."

Kürtler, Irak Anayasası'nda yer alan 2. Madde'de ifade edilen Arap Birliği fikrinden rahatsızdılar.

Bu maddenin kabul edilmesi halinde, Kürtler ve Araplar arasındaki siyasal anlaşmazlığın derinleşeceğine ve bu durumun Kürtleri Irak'ın bütünlüğünden uzaklaştıracağına inanıyorlardı.

Bağdat'taki toplantıda İsmet Şerif Vanlı'nın, Pan-Arabizm fikrinden duyduğu rahatsızlığı ifade eden konuşması Kürt aydınları arasında takdirle karşılandı:

"Irak Anayasası, Irak halkının iki milletten yani Araplardan ve Kürtlerden meydana geldiğini yazmaktadır. Aynı maddenin bir diğer maddesi ise Irak devletinin Arap milletinin bir parçası olduğunu ifade ediyor. Kanaatimizce bu sonuncu yargı doğru değildir. Zira bu memlekette yan yana Irak milletinin iki fraksiyonu vardır: Bunun biri Kürt milleti, diğeri de Arap milletidir. Ve eğer Irak Arapları, Arap milletinin bir parçası iseler Irak Kürtleri de Kürt

milletinin bir parçasıdır." (Dr. Sait Kırmızıtoprak, *Kürt Milli Hareketleri ve Irak'ta Kürdistan İhtilali*, APEC Yayınları, Stokholm)

Dr. Sait Kırmızıtoprak, aralarında Nasırcıların, Kasımcı ve Baasçıların bulunduğu öğrencilerin tepki göstererek "Olmaz böyle şey!" haykırışlarıyla ortalığı birbirine kattığını yazar.

Bu milliyetçi gruplar aralarına Iraklı komünistleri de almışlar ve milli birlik havası yaratmışlardı.

1961 ve 1962 yılları arasında Iraklı komünistler Kürt hareketine şu 'veciz' ve Türkiye solunun da benzer tutumunu hatırlatan sloganlarla karşı çıkıyorlardı:

"Kuzeyin ayrılıkçı asileri, Amerikan emperyalizminin sıçrama tahtaları, CENTO'nun ve Kürt derebeylerinin kuklaları..."

Dönemin Irak komünist basınında yer alan yazılarda "CENTO ajanları ve petrol kumpanyaları durumdan yararlanarak ve Kuveyt'teki Britanya kuvvetlerine dayanarak uydu bir Kürt devleti yaratmak üzere Irak devletine karşı silahlı ayaklanma hareketine geçmişlerdir," gibi ifade ve açıklamalara sıklıkla rastlanmaktaydı.

İsmet Şerif ve onun kuşağından gelenler işte böylesi fırtınalı dönemlerde yaşadılar ve milliyetçiliğin nispeten ehlileştiği ve halklar arasındaki ilişkilerde belirleyici olmaktan çıktığı bir çağa da tanıklık ettiler.

Irak Anayasası değişti, Türkiye Anayasası değişmenin eşiğinde bulunuyor.

Bütün bu hayırlı gelişmelerin Vanlı'yı hayatının son yıllarında mutlu ettiğini düşünebiliriz.

Ama, Apê İsmet Şerif, bir Suriyeli olarak, Kürtlere ve Kürt aydınlarına, bütün Suriyelilere çok çektiymiş Suriye Baası'nın yıkıldığını göremeden vefat etti.

Keşke görebilseydi..

Ölümü daha huzurlu bir ölüm olurdu..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hakkâri'yi Ferit Edgü'den öğrendim

Orhan Miroğlu 14.11.2011

TÜYAP'ın Onur Yazarı bu yıl **Ferit Edgü**..

İsabetli bir seçim bence.

Edgü'nün kitaplarını şimdilerde Sel Yayıncılık basıyor.

Toplu öyküleri **Leş** adıyla yayımlandı.

Görsel Yolculuklar Edgü'nün geniş bir zamana yayılan sanat yazılarını bir araya getiren kitabın adı.

Ferit Edgü, gençlik yıllarımdan bu yana, ne yazdığını ne düşündüğünü merak ettiğim bir yazar oldu hep.

Son zamanlarda, Kürtleri anlatan hiçbir romanın **Hakkâri'de Bir Mevsim** kadar başarılı olduğunu düşünmüyorum.

Vietnam hakkında yapılan sinema filmleri arasında *Kıyamet* neyse, bizim 'kıyametimizi' anlatmaya soyunmuş edebiyatın arasında da Edgü'nün Hakkâri'yi anlatan romanı o'dur.

Edgü bu romana konu olan coğrafyaya 1960'lı yıllarda er-öğretmen olarak gitti, 1976'da 12 yıl öncesine giderek ve o yılları yeniden düşleyerek, Hakkâri'de yaşadıklarını yazdı, bu yazılanlar bir yıl sonra basıldı.

Ne şaşırtıcı imgeler, ne 'büyük edebiyat' kaygısı..

Edgü'nün romanında bunların hiç biri yoktu.

Onat Kutlar 1983'te, bu değerli romanın senaryosunu yazdı, **Hakkâri'de Bir Mevsim** böylece filme çekildi.

Erden Kıral'ın yönettiği filmde Genco Erkal ve Şerif Sezer başrollerde oynadı.

Ama maalesef, film sakıncalı bulunarak ve üstelik gala gecesinde yasaklandı.

Edgü'nün romanı, dillerini, âdetlerini bilmediğimiz bir coğrafyayı anlatıyordu; yazıldığı yıllarda Hakkâri'yi anlayabilseydik, bu ülkede edebiyat ve siyaset farklı olabilirdi.

O yıllarda, şimdiki gibi sadece ölüm ve sadece umutsuz sabahların gecelerini delip geçen kurşun sesleri yoktu, ama romanda anlatılan her şey, bu coğrafyanın insanlarıyla yaşadığımız yabancılaşmanın bir gün bizi sürükleyebileceği felaketlerin habercisi gibiydi sanki..

Ferit Edgü'nün, okurunu uyarma gereği duyması bundandı belki de:

"Bu kitapta yazılı olanları anlamakta güçlük çekebilirsin.. çünkü anlamak ortak bir dil gerektirir.. ortak dil ise ortak yaşam/ ortak bilgi/ ortak birikim/ ortak düş, kimi yerde, ortak düşünüş demektir.. ama diyebilirsin ki bana yabancı olanı arıyorum ben..öyleyse yolun açık olsun.. ama gene de bu kitabı okurken elinin altında, büyük gezginlerin sözlükleri, andaçları bulunsun derim.."

Hakkâri'de Bir Mevsim'i yazan Edgü'nün Hakkâri'yle kurduğu düşsel yolculukları hiçbir zaman bitmedi.

Hakkâri'de Bir Mevsim, bilinmeyen bir dil diye kayıtlara geçen bir dille konuşan insanların dünyasını, yoksulluklarını ve o zor coğrafyada yaşadıkları imkânsızlıkları anlatıyordu.

Bu unutulmaz romanı, **Kimse, Yaralı Zaman, Doğu Öyküleri** izledi.

Tümü de yazarın düşsel yolculuklar olarak tanımladığı kitaplar..

Yaralı Zaman'ın adı Zap olsun istemişti Edgü. Verdiği bir söyleşide, Zap gibi akan bir roman yazmak istediğini söylemişti. Ama düşsel yolculukların, böyle bir romanı yazmaya yetmeyeceğini anlamış ve romanı yazmaktan vazgeçmişti.

Ne büyük bir dürüstlük!

Görmediği, bilmediği ve yaşamadığı zamanları yazmanın artık sadece düşsel yolculuklar kurarak mümkün olmadığını anlamıştı Edgü..

Yaralı Zaman'ın merkezinde ise, Halepçe vardı.

Yoksulluğun, çaresizliğin yerini, ölüm ve geceyi delip geçen kurşunlar almıştı artık.

İki eser arasındaki zamanı anlamak ise biz okurlara düşüyor. Kürt sorunu üstüne konuşan ve fikri olan her kim varsa, *Hakkâri'de Bir Mevsim* ve *Yaralı Zaman*'ın yazıldığı yıllara yeniden dönmeli bence.

Edgü'nün eserlerini okuyarak o düşsel yolculukları yeniden yaşamalıyız.

Hakkâri, Edgü'nün ilk romanında anlattığı Hakkâri değil artık.

Ferit Edgü'nün o ilk ama baştanbaşa sarsıcı eserinin 12. sayfasında yazdıkları, romanı okuduğum günden başlayarak hiç aklımdan çıkmadı:

"Kafka karabasanlarında gördü belki seni, ama adlandıramadı

(ya da girmedin onun düşlerine)

bilseydi, senin gibi bir yer var yeryüzünde

en korkunç kitabın konusu sen olurdun.

tolstoy bilseydi seni

soyluluğundan bin beter utanırdı.

ve kimbilir belki yazarlığında

–şimdi benim utandığım gibi–

avvakum bilseydi yakınında senin gibi bir kent olduğunu,

kafkasları aşıp çile çekmeye sana gelir,

senin mağaralarında yaşardı.

dostoyevski sürülseydi sana

yer üstünden notlar'ı yazardı

ya da suç ve suç'u..."

Türk Edebiyatında Ferit Edgü gibi yazarların olması büyük bir zenginlik.

Bir Kürt olarak Hakkârî'yi ilk Ferit Edgü'den öğrendim ve okudum desem, kimse şaşırmazın.

Sanırım eli kalem tutan Kürt aydınları da farklı düşünmüyorlar.

Hayatın edebiyatla buluşmasının yasaklar nedeniyle imkânsız olduğu, ve her şeyin yasaklı bir dille kuşaktan kuşağa ama sözlü olarak aktarıldığı zamanların geride kaldığını anlamamızı sağlayan, ve kelimelerin gücünü gösteren bir romana imza attı Edgü.

Bu romanda anlatılan her şey bana çok tanıdık geliyordu, çünkü ben o coğrafyanın insanıydim.

Benim de doğup büyüdüğüm coğrafya, az çok Hakkârî'ye benziyordu.

Hakkârî'de eski kitaplar satan Süryani sahaflar vardı, Midyat'ta gümüşün ve taşın ustası Süryani ustalar..

Midyat'ta da, çocukların onlarcası, yüzlercesi, doktor ve ilaç olmadığı için ölüyorlardı..

Yoksulluk, yabancılaşma, acı ve keder..

Bütün bunlar o coğrafyanın ortak kadersizliği gibiydi sanki..

Ama bu kadersizliği kelimelerle edebiyata taşıyan ve bir karabasan gibi yaşananları fark etmemizi sağlayan romancı Ferit Edgü oldu.

TÜYAP'ın onur yazarına bin selam olsun!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sobasız çadırdaki rahmetli olan kardeşimiz: Deniz Olgun

Orhan Miroğlu 17.11.2011

Kar yağıyor Van'a..

Bir araç bulabilen, buna imkânı yeten Vanlılar, Van'ı terk ediyorlar..

Van'da hayatın ışıkları bir bir sönüyor..

Şimdiye kadar 250 bin insanın şehri terk ettiği tahmin ediliyor, ama gerçek istatistikler belki de çok farklıdır..

Bir süre sonra özellikle köylerden hiç haber alınamayacak.

1976'da Çaldıran ve Muradiye'yi vuran depremde sonra da böyle olmuştu..

İlk kar yağmaya başladığında insanlar yollara düşmüş, depremin en çok zarar verdiği Çaldıran, Muradiye ilçeleri bir iki hafta içinde birer hayalet şehir haline gelmişti.

Kar altında kalan çadırlarda yaşamak çok zor..

Çadırda donmamak, soba dumanından zehirlenmemek ve elektrikli ısıtıcıların yol açabileceği yangınlardan korunmak için günün ilk ışıklarına kadar nöbet tutulur sırayla.

Uzun kış gecelerini çadırda geçirenlerin hayatta kalmak için başka şansı yok çünkü.

Lakin çadırı ısıtmak için, içini sürekli sıcak tuttuğunuzda, bu sefer de, çadırın üstüne ve etrafına yağın karlar eriyip, çadırın altına kadar iner..

Önlemler, yerlere serilen naylonlar filan kâr etmez..

Güne, gecedan eriyen bu kar sularının içinde başlarsınız..

Bugün dünyada, katı yakacak kullanılan sobalara elverişli çadır üretimi yok artık..

Van'da dağıtılan çadırların çoğu, standartlara uygun, katalitik ve elektrikli ısıtıcının kullanılabileceği çadırlar.

Ama arada zehirlenmeler olmuyor değil.

Vural Ailesi, belde belediyesinin dağıttığı çadırda kalıyordu.

Bu altı kişilik aile, sobadan yayılan karbonmonoksit gazından zehirlendi.

Derya (13) ve Umut Vural (14) kardeşler hayatlarını kaybettiler.

Yetişkinler, gençler küçük yaşta çocuklara nazaran, kendilerini koruyabilir ve zor şartlara karşı koyabilirler.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

PKK tartışmaları ve Taraf

Orhan Miroğlu 21.11.2011

Gazeteye yazan arkadaşlarımız arasında PKK ve silahlı mücadele konusunda uzun zamandır bir tartışma yürüyor.

PKK ve dolayısıyla onun temsil ettiği siyaset için ne düşündüğüm biliniyor.

Bu konularda başıma bela alacak kadar, epey yazdım ve epey de konuştum.

Ayrıca, iki yıldır yazmakta olduğum ve tamamen bu konuya ayrılmış bir kitap yakın zamanda basılmış olacak.

Bu köşede zaman zaman okuduğunuz yazıların tekrarına girmeyeceğim.

Ama galiba Kürt sorununda şiddet meselesini de aşp, bir yanıyla *Taraf*’ın yayın politikasını ve yazarlarını hedef alan malum tartışmaya daha fazla bigâne kalmak doğru olmaz.

Gelelim tartışmayı tetikleyen asıl konuya, yani şiddet meselesine.

Siyasi haklar için şiddete başvurulmasını Kürt toplumu bence artık reddediyor.

Kürt toplumu, siyasi kazanımların yeni bir savaşıla değil, barışla ve barış içinde gelişebileceğini düşünüyor.

Bu benim kişisel kanaatim, ama bilen biliyor, bu kanaat gurbetlik yıllarımda edindiğim bir kanaat da değil.

Nabi Yağcı’nın perşembe günü yazdığı yazıyı hatırlamanızı rica ederek devam etmek istiyorum.

Geçen salının *Taraf*’ını nerdeyse bir ‘karagün’ gibi yaşamış Nabi dostumuz, inşallah bu yazıyı okuduktan sonra bu pazartesiye de, ikinci ‘kara gün’ olarak ilan etmez...

Nabi Yağcı, böyle bir hissiyatı ve böyle bir bedbaht günü ilk kez yaşamıyor bildiğim kadarıyla.. Daha önce de benim Kürt Genel Kurmay sitesinden açıkça ve izaha muhtaç olmayacak bir biçimde aldığım tehdide tepki olarak Sevgili Ahmet Altan’ın “Utan PKK” yazısı karşısında da aynı duyguları yaşamıştı. Ahmet Altan’la aralarında bu ‘aşırı ve haksız yazı’ nedeniyle bir tartışma geçtiğini de biliyorum. Bu tartışmayı bizzat kendisi benimle İstanbul’da bir akşam yemeğinde paylaştığı için biliyorum, yoksa Fethullah Hoca’nın gazetede ki ajanlarından filan duymuş değilim!

“Nabi Yağcı,” diye düşünmüştüm içimden, “güngörmüş adam, Kürt özgürlük mücadelesine çok tanımasa bilmese de büyük hürmeti var, dahası, sol içindeki infazlarla dolu hatıralardan çıkıp gelmiş biri; ortada cinayetle sonuçlanmış bir tehdit yoksa, koskoca Ahmet Altan’ın tutup ta ‘cinayete dönüşmemiş tehdit’i bahane ederek, ‘Utan PKK’ diye yazı yazmasını içine sindirememiş anlaşılan!”

Sonra da haliyle şu sonuca varmıştım:

“Böyle bir yazının yazılabilmesi için, sol ahlaka ve geleneğe göre, ortada gerçekleşmiş bir infazın olması gerekir diye düşünüyor olmalı!”

Birkaç okurum var beni de lütfedip okuyan.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İşte hakikat, işte Meclis!

Orhan Miroğlu 22.11.2011

AK Parti Milletvekili dostum Mehmet Metiner, Sabiha Gökçen Havaalanı'nın adının değişmesi için teklif vermiş. Yürekten destekliyorum ve neden desteklediğimi izah etmek istiyorum.

Gökçen bir sembol isim ve İstanbul'daki havaalanında onu tanıtan bir İngilizce bir de Türkçe metin vardır. Türkçesinde Dersim'i bombaladığı açıkça yazılıdır, ama İngilizce metinde bu ibareler yoktur. Bu bile bir skandaldır.. Çünkü İngilizce metinde de Dersim'i bombaladığı yazılsa, yabancılar herhalde biraz hayret ederlerdi, kendi ülkesini neden bombaladı bir Türk pilotu diye..

Bu bile o havaalanının adını değiştirmek için önemli bir sebeptir. Demek ki Sabiha Gökçen'in mazisi ve Dersim'de gönüllü olarak üstlendiği görev –Atatürk'ün rızası hilafına üstelik– savunulacak bir görev olmaktan uzak ki, Gökçen yabancı yolculara ayrı, Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarına ayrı tanıtılıyor!

Bu havaalanının adı değişsin dediğinizde, peki diyorlar, Sabiha Gökçen'i Dersim'e gönderen Atatürk'ün adının verildiği yerleri değiştirebiliyor musunuz?

Madem buna gücünüz yetmiyor, ne istiyorsunuz bu zavallı Ermeni kızıdan!

Gerçek şu ki, bu itirazların hiçbir haklılığı yok. Kemalistlerin yazıp çizdiği gazetelere baktığınızda farklı itirazlara da rastlarsınız.

Onlar diyorlar ki, Sabiha Gökçen Havaalanı'nın adını değiştirmek, Atatürk'ün adını değiştirmek demektir..

Bütün bu itirazların hiç birinin geçmişle yüzleşme politikaları bakımından herhangi bir değeri ve önemi yoktur.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtler'in sosyolojisi

Orhan Miroğlu 24.11.2011

Türkiyeli sosyalistlerin önemli bir kısmı, Kürtler'in mağduriyetini şiddete bir haklılık gerekçesi olarak görüyor.

Böyle olunca da, Kürt toplumunun PKK'yle alakalı sosyolojisinde şiddetin değişmez bir veri olduğunu kabul ediyor ve buna inanıyor.

Devletin etno-kültürel dinamikleri bastırmak ve Kürtler'in de bu bastırmaya cevap olarak ortaya koyduğu başkaldırıları, direnişler ve üç isyana –Şeyh Sait, Ağrı ve PKK öcülüğündeki isyan– ait dönemin sosyolojisini ve siyasal verilerini değiştirmeyen bir sosyoloji ve veriler toplamı olarak görüyor.

Oysa bu yetmiş, seksen yıl önceydi; şimdi ise, Kürtler'e ait, etno-kültürel dinamikleri ve talepleri, devlet şiddetiyle bastırmanın mümkün olmadığı ne kadar tartışılmaz bir gerçekse, bu etno-kültürel taleplerin, haklı ve meşru görülebilecek bir silahlı mücadele yoluyla elde edilebileceğine inanmak, ve şiddeti bu anlamda meşru göstermeye çalışmak da o ölçüde yanlıştır..

Kürt sosyolojisi diye üç gruptan söz ediliyor..

İlk iki grup hakkında görüşlerimi pazartesi günü yazmış ama, üçüncü grupta tarif edilen Kürtler'in daha farklı olduğunu söylemiştim.

Üçüncü grup önüne koyduğu hedefler için 'ölen ve öldüren' bir grup olarak tarif ediliyor. Savaşın asıl olarak bu grup ya da kitlenin desteğiyle sürdüğü düşünülüyor.

Buna göre, PKK'nin talepleri için, 'öldürmeye ve ölmeye hazır' sosyolojik kitlesini bu bedel ödeyen insanlar oluşturuyor.

Bense bu değerlendirmenin bir hayli vasat olduğunu ve gerçeğe uygun düşmediğini söylüyorum.

Biraz gerilere gidip Diyarbakır Cezaevi'nden başlayalım.

PKK 1978'de kuruldu. Dünyada başka bir örneği var mı bilmiyorum ama bu kadar genç bir hareket, iki yıl içinde binlerce insanı örgütledi. Ve henüz ne Eruh ne Şemdinli baskınları var..

Lakin, Kürt toplumu öyle bir halde ki, örgüte ve mücadeleye muazzam bir toplumsal talep mevcut..

Şimdi o tarihten bu yana büyüyerek gelen 'savaş mağdurları kitlesinin' hiç değişmediğini kabul edersek, hâlâ savaş isteyen bir kitlenin varlığını da kabul etmemiz zor olmaz.

Ama gerçek biraz daha farklı.

PKK'yi yoğun çatışma yıllarında destekleyen, bunun için ağır bedeller ödeyen Kürtler, göç etmek zorunda kaldıkları metropollerde ve Kürt şehirlerinde son 25-30 yıl içinde, her bakımdan değişime uğradılar.

Silahlı mücadele ortamından geliyorlardı, devletin şiddetine maruz kalmışlardı, ama yeni geldikleri şehirlerde, sivil siyaseti de tecrübe ettiler.

Sivil siyasete aktif katılım sağlayarak, hatta geniş bir sivil toplum ağı oluşturarak, PKK'nin bir yasal statüye dayanmasa da, fiili olarak siyasallaşmasını sağladılar.

Ama Türkiye'nin siyasi koşulları ne olursa olsun, dağdaki PKK'ye de sırtlarını dönmediler. Bugün de dönmüyorlar ve dönmeleri üzerine kurulacak bir 'rakip siyaset' tarzı başarıya ulaşamaz.

Çünkü dağdaki hikâye asıl olarak onların hikayesiydi.

Silahlı mücadelenin cazibesini ve önemini kaybettiği tarih, 1999 ve sonrasıdır.

1999 Öcalan'ın Türkiye getirildiği yıl olması bakımından önemli, ama aynı zamanda yerel yönetimleri HADEP'in o yıl kazanması da çok önemli.

1999-2004 ve 2009, üç dönemdir, savaş mağdurları kitlesi kendi kendini yönetiyor, sosyal ve siyasal hayata, kültürel etkinliklere aktif olarak katılıyor.

Bu kitle bu konularda, tecrübe sahibi oldu.

KCK-BDP etrafında dönen yaygın legal-illegal bir yönetim ağı söz konusu.

KCK'nın bu yüzden PKK ve BDP'yle temsil edilen Kürtlerin icadı bir yönetim sosyolojisi olduğunu yazmıştım.

Baskın Oran Hocamız, geçenlerde, "Kürtler bu modeli bizden aldı" dedi, o da haklı.

Ama bunu değişmez bir veri olarak almanın, ne Kürt toplumunun sosyolojisiyle ne demokratik süreçle ilgili bir haklılığı kaldı.

O zaman sorularımızı sorup tartışabilmeliyiz.

Türkiye'de Kürtler kendi mücadelelerine böyle bir modeli niye örnek aldılar, bunun sonuçları iyi mi oldu, model alınacak hiç mi bir demokratik değeri, geleneği yoktu bu ülkenin?

Diyelim ki böyle bir kadersizlik Türkiye'de oldu.

Peki Suriye'de Baasçılığı bugün dahi desteklemek neyin nesi, onu nasıl açıklayacağız?

Kürtler ve Kürt siyaseti, hep bitmekte olan, ömrünü tamamlamış ideolojilerden beslenecek de, "Kürtler'in kabahati yok ki ne yapsınlar çevrelerinde örnek alabilecekleri başka bir şey yoktu" mu diyeceğiz.

Böyle bir düşünüş tarzı nasıl doğru olabilir?

Ortadoğu'da Baasçılık ve Türkiye'de de Kemalizm bitiyorken hâlâ Basçı iktidarla açık işbirliği yapmak, Türkiye'de hâlâ Kemalizm'den medet uman bir halde siyaset yapmak, ne yapalım, 'körle yatan şaşı kalkar' gibi basit bir gerekçeyle izah edilebilir mi?

Sonra PKK'nın siyasi olarak iddia sahibi olduğu başka Kürt alanlarını Suriye'yi, Irak'ı filan hatırlamak lazım.

Irak'ta hiçbir zaman, demokrasinin d'si yoktu, Kürtler hep dağlardaydı.

Ama KDP Basçılığa hiç benzemedi.

Sormayacak mıyız, Suriye Kürtleri vatandaş bile değilken, evlerinden alınıp infaz ediliyorken, bugün onları Baas'la ittifaka sevk eden büyük siyasi haklılık veya çaresi olmayan çaresizlik nedir acaba?

Neyse asıl konuyu daha fazla dağıtmayalım.

Kürt sosyolojisinde kalmıştık.

Kafaları bir hayli karıştırdığı anlaşılan bu sosyolojinin oluştuğu şehirlere bakmak lazım.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sebebi kalmamış şiddet

Orhan Miroğlu 26.11.2011

Kürt meselesinde sol'un durduğu yerin, PKK'nın şiddetini meşru gösteren bir yer olduğunu ve tartışmaların bu bağlamda geliştiğini düşünüyorum.

Bu anlayışta olanlara bakılırsa, bir çeşit '**PKK Sosyolojisi**' dediğimiz bir sosyolojik kitle var ve bu kitle koşulların değişmiş olduğuna filan bakmaksızın silahlı mücadele yöntemlerini destekliyor.

Ben böyle düşünmenin ve Kürt meselesine hiç değilse bu aşamadan sonra bu anlayışla bakmanın doğru olmadığını söylüyorum.

Türkiye sosyalist hareketi, işin kolayına kaçmıştır hep ve bu kaçış devam ediyor.

PKK'nin Kürt dinamiği içindeki tarihsel önemine ilişkin bilimsel külliyatın ve savaşın acılarına dair edebiyat-sanat anlatılarının sahibi, bazı istisnalar dışında, sol değildir.

Devletin 'Kürdoloji' faaliyetlerine ve bilgisine karşı duran çalışmaların altına imza atanlar genel olarak Türkiyeli muhafazakâr ve sol-liberallerdir.

Kürt meselesine ve PKK'ye merak bu liberallerin yazıları ve kitaplarıyla başlamıştır ve öyle de sürüyor.

Güney Kürdistan olarak adlandırılan bir coğrafyada yirmi yıldır fiili olarak varlığını sürdüren Kürt Federe Bölgesi'ni bir solcunun ziyaret edip de iki satır yazı yazdığına tanık olmadık.

Türk milliyetçilerinin Güney Kürdistan'a beslediği nefret duygularıyla, Türk sol'unun aynı bölgedeki statüye beslediği nefret duyguları arasında bir fark yoktur.

Cumhuriyet paradigması bugün nasıl ki, Dersim'de kırılıyorsa, Kürt halkıyla sol arasındaki paradigmanın kırılacağı yer de hiç kuşkunuz olmasın Güney Kürdistan olacaktır.

Ama benim kişisel olarak, ne solun ne PKK'nin bu paradigmayı kırabileceğine dair bir umudum vardır.

Her türlü solu kazıyın altından Kemalizm ve İttihatçılık çıkar.

Komploculuk çıkar.

Nabi Yağcı gibileri bu anlamda, aslına rücu etmekten başka bir şey yapmıyor aslında.

Ben onun *Taraf* gazetesinde komiserliğe soyunmak, Ahmet Altan'ın ve başkalarının yazılarına ayar vermeye çalışmak yerine, bu tarihî aşamada bizi solun bu netameli mazisiyle yüzleşmeye davet eden yazılar yazmasını isterdim.

Bu konularda şahsen benim aklımda kalan bir tek satırı yoktur Nabi Yağcı'nın.

Durumu solcularla ve Kürtlerle idare eden yazılar yazmanın zamanı değil, bedelini ödeyerek hakikati konuşmanın zamanıdır.

İşin kolayına kaçmak ve PKK şiddetine insanları sınırsız bir tolerans tanımaya davet eden yazılar yazmak Kürt dostu olmak değildir.

Kürtlerin daha fazla ölererek ve öldürerek kazanacağı bir şey yok. Kürt dostu olmak, her şeyden önce bu gerçeği, Kürt siyasetini elinde bulunduranlara bıkmadan usanmadan söylemekten geçiyor.

Kürt siyasetinde bugün, şiddeti besleyen bir sosyoloji yok, ama bu şiddetin beslendiği, bir ideoloji ve bu ideolojiye sıkıca sarılanların geleceğe dair birtakım korkuları ve endişeleri var.

Öte yandan, yeni Kürt sosyolojisinin oluştuğu şehirler, solun hayal ettiği şehirlerden çok farklıdır.

Kent Meclislerinden, Konseylere, mahalle ve sokak örgütlerine varıncaya kadar tümü de 24 saat faal, yaygın bir örgütlenme ağı bulunuyor.

Öte yandan, idari yapıya bakıyorsunuz, bir şehir için bir zamanlar, her şey demek olan komutanlar ortadan kayboldu, 2011 yılında ordudan firar eden tuğgeneraller var, aynı maziden gelen bazılarının bir kısmı Diyarbakır'da cinayetten hapisteler, yargılanmaları sürüyor.

Yani Kürtler artık "bizim şiddetimizle uğraşmayın, kendi JİTEM'inize bakın" deme hakkına sahip değiller.

Devletin valisi ve Emniyet müdürü dışında atamayla gelen kimse yok. Eskiden de böyle değil miydi diyeceksiniz. Evet öyleydi. Ama eskiden Vali Beyler veya şimdilerde ordusundan firar eden bu tuğgeneraller, ne isterse, Kent Meclislerinde o olurdu, fiili olarak..

Ama şimdi durum bu mu?.

Atanmışların karşısında siyasi bir irade var. BDP istemezse, ilin bütçesi meclisten geçemiyor ve tek kuruş harcanamıyor.

Uzatmayalım, Kürt siyaseti demek, artık o bölgede yeni bir iktidar alanı demek.

Belediyelerin ekonomik hayattaki işleyişi ve ağırlığı oranında, PKK siyasallaşması dediğimiz şeyin, yeni orta sınıfların katılımıyla zenginleşmesi ve büyümesi demek.

PKK'nin asıl sosyolojisini oluşturan savaş mağdurları kitlesi hızla değişiyor.

Bu kitle, 'etnik talepler peşinde ölen ve öldüren bir kitle' olmaktan çıkıyor.

Ekonomik olarak ve siyasi olarak.

Kürtlerin bir rüyası vardı eskiden, bizim de milli burjuvazimiz olsaydı diye.

Milli burjuvazi yok bu çağda, ama bizdeki durum biraz tuhaf, her şeye geç kaldığında buna da geç kalırsın ve senin siyasi iktidar alanlarından para kazanan adam, kendini milli burjuva sanır!

Çocuğu Kıbrıs'ta, Bilkent'te, Bilgi'de filan okur.. Yazlığı Çeşme'de, Bodrum'dadır. Çankaya'da evi de bürosu da olsun ister. Güney Kürdistan'da şantiye sahibidir.

Altyapıdır, parktır, bahçedir filan derken, 10 katlı apartmanların inşaat ruhsatını senden alır ve sana da oy vermeye, siyasetini etkilemeye ve hatta içine girmeye başlar.

Kürt siyasetinin etrafında böyle yığınla 'milli burjuva' havalarında işadamı var şimdi!

Kurdukları kooperatiflerle, iş alanlarıyla ve şantiyelerle savaş mağdurlarını da, PKK'den onlarca yıl hapis yatan adamı da iş ve ev sahibi yapıyorlar.

Diyeceğim, yeni Kürt sosyolojisi, ölüm ve öldürme zemininde gelişen bir sosyoloji değil.

Bu muazzam değişimi anlamadan 'Kürt şiddetini ve siyasetini' alkışlamanın dostluk olmadığını söylüyorum, hepsi bu.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yine Dersim, yine yüzleşme

Orhan Miroğlu 28.11.2011

Yüzleşmenin ve geçmişle hesaplaşmanın; Dersim tartışmaları nedeniyle bir kez daha keskin bir 'siyasi rekabet' alanı haline geldiğini ve kullanıldığını görmek gerçekten çok acı.

Ergenekon ve JİTEM davalarında siyasi partilerin aldığı pozisyon aynı rekabetin kurbanı olmuştu.

Kılıçdaroğlu muhtemelen Ergenekon'u bulup üye olmadı, ama partisinin politikalarını, Ergenekon'u aratmayacak ölçülerde yeniden dizayn etti.

Sonuç:

Silivri'yi ayda birkaç kez ziyaret etmeyenler, ister milletvekili ister PM üyesi olsun, CHP'li sayılmıyor artık.

Kürt siyasetinin Ergenekon ve JİTEM davalarına ilgisizliği, mağdurları da etkiledi.

Mağdurlar ve Kürt sivil toplumu genel olarak bu davalardan 'uzak' durmayı tercih etti.

O kadar ki Diyarbakır'da görevdeyken savcı Durdu Kavak'ın mağdurlara yaptığı çağrılara kimse kulak asmadı.,

Dolayısıyla yüzleşme ve geçmişle hesaplaşma politikaları, siyasetin elinde bir imkân olarak kullanılmaya devam ettiği sürece, mevcut davaların ve sürecin seyrinde fazla bir değişme beklememek gerekiyor.

Bir iki yıl sonra da, zaten çoğu katliam ve faili meçhul cinayet dosyası zaman aşımına uğrayıp gidecek..

Sayın Başbakan'ın Dersim için özür dilemesi elbette sıradan bir hadise değildir.

Ama bu özür dileme tarzının da, dünyadaki örneklerle kıyaslandığında, fazlasıyla 'özgün' ve 'bize ait' bir tarz olduğunu kabul etmek lazım.

Başbakan özürle beraber ileri bir hedefi halkına gösterebilmeliydi.

Ama özü'nün gerçekleşeceği zamanın önceden planlanmamış olması, herhangi bir hazırlığının yapılmamış olması, siyasi rakibe (CHP'ye) alabildiğine yüklenildiği bir sırada gerçekleşmiş olması özü'nün hedefini ve bundan sonraki süreci belirsiz kılıyor.

Oysa dünyadaki örneklerin hiç biri bu tarzda oluşmuş örnekler değildir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bariş hayal etmek

Orhan Miroğlu 01.12.2011

 Bariş hayal etmek Barişin rengi beyazdır. Kıbrıslı Türkler, afişte görüldüğü gibi ülkelerinin rengini beyaza boyamışlar ve mavi gökyüzüne salmışlar.. Kıbrıs adası beyaz bir bulut olmuş, gökyüzünün maviliklerinde salınıp duruyor.

Kıbrıslı bir çocuk elleriyle bu beyaz bulutu kuyruğundan çekip yakalamak, ona ulaşmak ve dokunmak istiyor.

Kıbrıslı Türkler hayallerindeki bariş bu afişle ifade etmişler..

Bariş için 'kendin olmak' gerekiyor her şeyden önce. Bariş kuracak bir siyasi iraden olmazsa, bariş konuşamazsın kimseyle. Kıbrıslı Türkler bu düşüncelerini de afişin üstüne bir güzel yazmışlar.

Onlar artık, tarihin bir kâbus gibi yaşandığı yıllardan sonra ülkelerini Akdeniz'in mavilikleri üstünde dolanan beyaz bir bulut gibi hayal etmek istiyor ve her defasında ertelenen bariş idealine bugün sahip çıkıyorlar.

CTP (Cumhuriyetçi Türk Partisi) geçen hafta Uluslararası Bariş Konferansı düzenledi.

Girne, Lefkoşa, Magosa ve Ara Bölge'de, **geçmişle yüzleşme, federasyon ve bariş** konulu paneller, etkinliklerle geçen bir dolu hafta.

Rumlar, Türkler ve Türkiye'den davet edilen konuklar bariş hayal ettiler, bariş konuştular hep beraber..

Ankara'nın dondurucu soğuşundan ve içinde çok az umut barındıran siyasi ikliminden bir hafta uzak kalmak, çok iyi geldi doğrusu.

Etkinlikleri izlerken, Kıbrıslı Rumları ve Türkleri kıskanmadım desem yalan olur. Bu duygu en çok 'ara bölgede' kendini hissettirdi. Sevgili **Niyazi Kızılyürek**'in oturma başkanlığını yaptığı ve federasyonun tartışıldığı panelden çok etkilendiğimi itiraf edeyim.

İki Rum ve bir de Türk konuşmacı vardı. Salonun dinleyicileri de Türkler ve Rumlardı haliyle. Her biri bölünmüş Kıbrıs'ın bir tarafından geldiler ve ara bölgede buluştular..

Sonra bu bölünmeyi sona erdirecek yegâne çözüm olan federasyon fikrini Kıbrıs'ın tarihî ve siyasi tecrübelerini, her iki toplumun koşullara bağlı olarak değişen taleplerini hatırlayarak tartıştılar.

Kıbrıs'ta, her iki toplumu tehdit eden, fikirlerin serbestçe söylenmesini engelleyen bir baskı ortamı, bir şiddet olgusu yok.

EOKA ve TMT'nin açık-gizli operasyonları sona ermiş çoktan. Faili meçhul cinayetler toplu ölümler dönemi kapanmış. Toplumun geçmişiyle yüzleşmesine giden yolda önemli merhaleler kat edilmiş. Kıbrıslılar, milliyetçi-ırkçı fikirler her iki toplumu etkilesin ve esir alsın, böylece Kıbrıs bölünmüş bir ada olarak kalmaya devam etsin diye, EOKA ve TMT'nin geçmişte nasıl bir işbirliği içinde olduklarını konuşuyor ve her iki tarafın milliyetçi politikalarını sorguluyorlar. Her şey Türkiye'de yaşananlara o kadar çok benziyor ki, hayret ediyor insan.

Arada önemli bir fark var ama. Türkiye geçmişiyle yüzleşmeyi ve şiddeti aynı anda yaşıyor.. Şiddetin devam ediyor olması özgürlükler ortamını yok etmekle kalmıyor, gerçek bir yüzleşmeyi de engelliyor, siyasi tartışmaları sınırlandırıyor, bu tartışmaların, çoğulcu ortamlar içinde gelişmesinin önünü kapatıyor.

Siyasi aktörlerin doğruluğundan hiç kuşku duymadıkları bir hakikat ve yüzleşme anlayışı var; benimsedikleri birer çözüm modelleri var.

Kürt tarafı DTK'yı oluşturuyor mesela. Kürtlere özgü bir örgütlenme modeli olarak. Orada nasıl bir statü içinde yaşanacağına dair kararlar alınıyor. Ama bu kararlara ilişkin Türkiye'nin geri kalanı ne düşünecek, bu akla bile gelmiyor. Her şey tek taraflı. Ötekini, 'benim taleplerimi' kabul etmeye mecbur sanmak.. Bu talepleri meşru ve tartışılmaz talepler olarak görmesi gerektiğine inanmak.. Değilse savaşa devam. Devlet de savaşa savaş hadi bakalım diyen havalarda..

Kıbrıs bu aşamayı çoktan geçmiş tabii.

Gelecek üstüne konuşmanın ulusal bir monologu tekrarlamaktan öte bir şey olduğuna inanıyor insanlar.

Federasyon fikri bu yüzden ortak bir fikir haline gelebiliyor ve ortak mekânlarda tartışılıyor.

Nikos Trimikliniotis şöyle dedi: "Federal çözüme karşı olanlar, aynı hedefe sahip olanlardır. İyi niyet dahi taşısalar vardıkları yer aynı: Çözüm için yegâne fırsatın önünün kapatılması. Sadece diyalog yoluyla, çözüme dair umudu koruyabiliriz. Tersı soğuk savaş dönemidir."

Bölünmüş iki toplumu birarada yaşamaya itmenin doğru olmadığı söylendi aynı panelde.

Buna göre, **her iki toplum belki elli yıl sonra 'karma yaşama' anlayışına sahip olabilirler, ama bugün için bu mümkün değil. Türkiye'nin bu bakımdan sahip olduğu şans, 'karma' yaşıyor olmamız büyük bir imkân, gel gör ki bu imkânı güçlendirmek değil, parçalamak yolunda çaba gösteriliyor.**

Ara bölgede gerçekleşen federasyon oturumunu Niyazi Kızılyürek yönetti.

Kızılyürek federasyon teorisi ve dünyadaki çeşitli uygulamaları konusunda sahip olduğu derin bilgisi, entelektüel ufkı ve kavrayışı itibarıyla bence bugün dünyanın aklına ve bilgisine başvurulacak ender insanlarından biridir.. Bir âkil adam ama aynı zamanda bir barış aktivisti.

Federasyonun tartışıldığı paneli dinlerken, kafamdan yığınla soru gelip geçti.

Ama en çok da şunu düşündüm. Hani derler ya, "Türkiye Kuzey Kıbrıs'ta bir avuç Türk'e federasyon istiyor, ama federasyonun –veya özerkliğin– Türkiye'de F'sini bile konuşmak istemiyor." Doğrusunu isterseniz 'bir avuç Türk' ve 'bir avuç Türk'ten biraz fazla Rum', kırk yıldır bu işi çözemedilerse, biz 20 milyon Kürt ve 50 milyon da Türk, bu işi nasıl çözeriz, akıl alacak gibi değil..

Bu kadar kavgı gürültü içinde, çözüme bu noktadan başlarsak, yüzyıl mı desem, iki yüzyıl mı desem, ama galiba iki yüzyıl bile Kürt sorununu çözmeye yetmeyecek..

3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nü unutmayın

Orhan Miroğlu 03.12.2011

 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nü unutmayın Bugün 3 aralık, Dünya Engelliler Günü. Şafak Pavey'in Meclis'te yaptığı konuşmayı Zerdeşt'le internetten dinledik. Hem de üç kez. Çünkü Zerdeşt öyle istedi. Bugün köşemi Şafak Pavey'in, dün Meclis'te yaptığı konuşmaya ayırıyorum.

"Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri,

Türkiye, sorumluluklarını yerine getirmek ve denetlemek gibi bir derdi olmadığı için uluslararası sözleşmeleri rahatlıkla imzalıyor ve onaylıyor..

Birleşmiş Milletler, Engelli İnsan Hakları Sözleşmesi'ni de onayladı ama sözleşmenin hayatını değiştirmesi gereken Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı Saffetcan daha da perişan. O halde yanlış giden ne! Ve Saffetcan kim?

22 yaşındaki Saffetcan doğduğu günden bu yana yatağında yaşıyor.

Babası engelli haklarını kullanarak eve doğalgaz yükletmek istedi. PTT'ye başvurdu. Evrakları kabul etmediler. Sakat çocuğu dünya gözü ile görmek istiyorlardı. Babası Saffetcan'ı sırtına aldı, götürdü meraklılarına gösterdi... Adeta sirk gibi.

Saffetcan çocuk bezi kullanıyor. Hükümet Ocak 2011'de, hasta bezi barkodu şart koşan bir yönetmelik getirdiği için Saffetcan'ın ailesi geçerli barkot ihtiyaçlarını ancak belli merkezlerden almak zorundalar. 83 liralık çocuk bezi hakkı için 40 lira ulaşım gideri harcıyorlar. Artık bu haktan yararlanmaktan vazgeçtiler.

Toplumsal istismar edeceği vehmiyle, bir peri masalı tadında verilen haklar, uygulamaya gelindiğinde kurnaz yönetmeliklerle deliniyor.

Kaşıkla dağıtılıp kepçe ile geri alınıyor.

Ekim 2004'te hükümet ülkemizdeki engelli sayısını sekiz milyon 431 bin 937 kişi olarak açıklamış.

(http://www.safakpavey.com/wp-admin/post.php?post=937&action=edit#post_status) 2008'de ise Başbakanlık raporunda sayı bir milyon 673 bin 550 olarak açıklanmıştır. Altı milyon 758 bin 387 kişi buhar olup uçtu mu?

Hükümet, Temmuz 2006 tarihinde, "Özürlü Raporları Yönetmeliği'ni değiştirince milyonlarca engelli bir gecede engelsiz oluverdi. Biri de benim. Buhar olup uçmadım. Karşınızdayım. Bacağımın ve kolumun uzadığı varsayılmış, dünyada yüzde 98 olan engelli raporum iptal edilmişti.

Kopan kuyruğu uzayan bir kertenkele olmayı hakikaten çok isterdim ama yazık ki kertenkele değilim.

Çocuk felci mağduru Bünyamin diyor ki, '2006 öncesi aldığım rapora göre engelliydim. Raporumla memur sınavlarına katıldım. Kazandım. Vergi muafiyetinden yararlanmam için hastaneye sevk edildim. Hastanede 'özürlü olmadığım' ortaya çıktı. Bunun üzerine KPSS' sınavlarına girdim, yine kazandım. Memur olabilmem için sağlam raporu istediler. Aynı hastane engelli olduğuma dair rapor verdi, memur olamadım. Şimdi özürlü müyüm yoksa sağlam mıyım? Karar verin, ben de bileyim..'

Şimdi özürlü olan kim? Bence artık özürlü kelimesinden de vazgeçip engelli kavramına geçiş yapmamızın zamanı geldi.

Doğa felaketlerinin, savaşın, şiddetin, akraba evliliklerinin, yoksulluğun ve dünya ikincisi olarak trafik kazalarının ülkesi Türkiye’de engellilerin ve ailelerinin durumu trajik boyutlardadır. Ülkemizin en sessiz çoğunluğundan, aileleri ile birlikte 30 milyon civarında insandan söz ediyorum. Hepimizi onlara karşı işlediğimiz hilelerden ve insanlık suçundan vazgeçmeye davet ediyorum.

Gelin 24. Dönem’den engellilerin eşit vatandaşlık ve onur hakkını güvenceye alacak olan insan hakları yasasını, kevgire çevirmeden çıkaralım. İnsanın bütçeden daha değerli olduğunu önce maliyeye hatırlatalım. Ve insan odaklı ilk yasayı hep beraber çıkaralım.

En büyük görev şüphesiz önümüzdeki plan ve bütçe görüşmelerinde maliyeci arkadaşlara düşecek.

Önerilerim;

Modern dünyanın engelli tanımında buluşalım. Çağı geçmiş Baltazar’ı çöpe atalım. Yurttaşlarımızın acılarını cetvelle değil, ayrımcılığa karşı akıl ve bilim ve hukukla ölçelim.

Kamudaki engelli kadrolarını engelli işgücüne açalım. Kendi koyduğu kotalara bile uymayan bir devlete vatandaş nasıl güvenilebilir?

Biliyorum baraj severiz ama hiç değilse engellilerin hayati medikal ihtiyaçlarındaki her türlü barajı kaldıralım. Bırakın birkaç kötü niyetli bunu suiistimal ederse etsin. Toplum ve yargı onun cevabını versin.

Engelliler siyasetin merhamet soytarıları değillerdir. Onlarla ruhlarımızı arındırmak alışkanlığından vazgeçelim. Kimsenin böyle bir haddi yoktur, olduğunu sananların hukuksal vatandaşlık tanımını öğrenmeleri gerekiyor.

Engelli sorunlarını araştırma komisyonu kurulmasını teklif eden önergemi yüce Meclis’e ulaştırdım. Ayrıca İnsan Hakları İnceleme Komisyonu içinde bir İnsan Hakları Sözleşmesi olan engelli hakları için alt komisyon kurulmasını teklif ediyorum. Yüce Meclis’e saygıyla duyururum. Beni dinlediğiniz için çok teşekkür ederim.

Sayın Meclis Başkanı’na da ayrıca dilekçemi değerlendirip bu konuşmayı işaret dili tercümanı ile yapmamı sağladığı için teşekkür ederim.

İşitme engelli vatandaşlarımızın da bu meclisin çalışmalarından faydalanabilmesi için bundan sonra işaret dili tercüme hizmetinin sağlanmasını bekliyoruz.”

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bölünmüş Kıbrıs’ta futbol oynamak

Orhan Miroğlu 05.12.2011

Esas duruşta voleybolu Diyarbakır cezaevinde oynadım, ama bir futbolcu oynadığı futbol takımını yıllarca nasıl gizleyebilir, onu da Kıbrıs’ta öğrendim.

Eminim siz şimdi hem bir cezaevinde esas duruşta oynanan voleybolu, hem de bir futbolcunun oynadığı takımı yılarca nasıl gizlediğini merak etmişsinizdir.

İlkinden başlayayım o halde anlatmaya.

12 Eylül'ün karanlığı biraz aydınlanır gibi olunca, başta uluslararası medya olmak üzere çeşitli kurumlar, Diyarbakır cezaevinde ne olup bittiğini kurcalamaya başladılar.. Burada mahkûm ve tutuklulara reva görülen muameleler araştırılıyor, birtakım heyetlerin cezaevinde araştırma yapmalarına, askerî disiplin içinde tabii, ve kısmi izin veriliyordu. Herhangi bir heyet, koğuşları ziyaret etmek istediğinde, örnek koğuş ziyarete hazır hale getiriliyor, işkenceden beter hale gelmiş veremliler, sakatlar, hastalar ve yaşlılar birkaç saatliğine başka yerde tutuluyor, cezaevinde kaldıkları zamanda çok iyi muamele gördükleri hallerinden belli(!), tümüyle sağlıklı zimba gibi tutuklular böylece teftişe hazır hale getiriliyordu.

Gelen heyetler, bu 'mucize koğuşlara' inanıyorlar mıydı acaba, hiç sanmıyorum.

Ama cezaevine adım atar atmaz, kendilerini önceden hazırlığı yapılmış bir mizansenin parçası olmaktan kurtaramadıkları da açıktı..

Başka koğuşlarda oldu mu pek bilmiyorum, **bir gün bizim havalandırmaya voleybol ağı kuruldu**. Galiba bu teftiş konseptinin bir parçasıydı. Yürümeyi bile unutmuşuz. Zıplayıp hoplamadan nasıl voleybol oynayacağız peki, bu ne işe yarayacak diye merak içinde bekliyoruz.

Derken **gardiyanın talimatıyla dışarı çıkarıldık**.

Hava mis gibi, güneşli ve pürüzsüz..

İnsanın metrelerce yükseklikteki havalandırma duvarının üstünden sıçrayıp, güneşi, gökyüzünün maviliklerini, nazlı bir gelin gibi salınan bulutları, güneşin aydınlattığı ve gölgelediği her şeyi elleriyle sımsıkı yakalayıp avuçlayası geliyor..

Zaman öyle garipliklerle dolu bir zaman ki, bir yandan heyetler gidip geliyor halimizi anlamak için, bir yandan da **gökyüzüne bakmak hâlâ yasak!**

Voleybol oynamak, bize uygulanan askerî disiplinin ortasından çatlaması demek, normal insan moduna geçmek demek, diye içimizden seviniyoruz.. Yemek yeme, çay içme, dinlenme, uyuma saatleri, nizami kurallara bağlanmış, **mahkemeye, hastaneye, görüşe askerî yürüyüşle gidiyoruz. Uyurken dahi, esas duruşumuzu bozmuyoruz**.

Gardiyanlar normal insanlar gibi yürümeye adi adım diyor! Hâl bu hâl yani..

Derken, **havalandırmada, nizami olarak sıraya dizildik, herkes esas duruşta. Gözlerimizi voleybol ağına ve yerdeki topa dikmiş, gelecek talimatı bekliyoruz**.

İçimizden iki kişiyi çıkardılar. Koğuşun yaş ortalamasına göre, en yaşlı iki kişi.. Biri Cizre'den değerli dostum Sabri Vesek, biri Kasrê Kancodan, Mehmet Türk..

Sonra takımları oluşturdular. Mehmet Türk'e ve diğer arkadaşlara görevlerinin ne olduğunu bir bir anlattılar. **Türk'e sen kütörsün, dediler, herkes topu sana yollayacak sen de, karşı tarafa bastıracaksın..**

Ve son emir:

“Lan top oynarken, nizami duruşu bozmak yok ha, oyarım yoksa!”

Nasıl olacak derken, oldu valla.. Topun saha içindeki hareketlerini gözlerimizle takip ediyoruz ve başımızın üstünde gezindiğini hissettiğimiz anda topa birden vuruyor ve hamle biter bitmez, esas duruşa geçiyorduk!

Kıbrıs'ta ilginç bir araştırma yapmış **Dr. Okan Dağlı**. İki toplum gül gibi geçinip giderken, kurulan karma futbol takımlarını ve bu takımlarda top oynamış Türk sporcularla konuşmuş.

Dr. Dağlı'nın geçen hafta sözünü ettiğim Bıncıs'taki konferansta, bu değerli çalışması bir panele konu olmuştu:

Bölünmüş Kıbrıs'ta Futbol Oynamak..

Orada öğrendim ki **bazı Türk futbolcular, bölünmeden sonra da, karşı tarafta top oynamayı gizlilik içinde sürdürmüşler..**

İşte o anda, aklıma esas duruşta oynanan voleybol geldi..

O panelde konuşan Okan Dağlı, bugün bir kısmı hayatta olan bu futbolcularla konuşmuş.

Bunlardan **İbrahim Bekircan'ın hikâyesi olağanüstüydü** gerçekten..

Bekircan 1918'de Limasol'da doğmuş. 1983'li yıllarda ARIS adlı takımda top oynamış. İkinci dünya savaşı çıkınca savaşa katılmış. Mısır, Libya ve Yunanistan'da savaşmış.

Bekircan, 1941'de Almanlara esir düşüyor. Berlin ve Çekoslovakya'daki esir kampında dört yıl kalıyor.

O esaret günlerini Dr. Dağlı'ya şu çarpıcı sözlerle anlatmış:

“Glaftos Klerides de bu kampta esirdi. Aynı yerde kalıyorduk. Onunla yaşıt olduğumuz için aramız çok iyiydi. Ama Klerides voleybolu çok severdi ve voleybol oynardı. Voleybol takımını o kurmuştu. Onun en iyi oyuncusu da bendim. Pasörüm Kleridis idi. O bana topu kaldırır ben de smaç yapardım. Klerides Kıbrıslı Türkler ve Rumlar arasında hiç bir ayırım yapmayan, çok yardımsever ve çok efendi biri idi. Hava Kuvvetlerinde (RAF'da – Royal Air Force–) askerdi. Diyalogumuz direk görüşemesek de hep sürdü. Kızı Ketı ile tanıştım. Onun aracılığı ile haberleştik. *The Grate Escape* diye çok meşhur bir filim vardır. Esir kampından kaçışı anlatan ve Steve McQueen'in oynadığı film, işte bizim bu kaldığımız kampta çekilmiştir.”

EOKA ve TMT Kıbrıs'a hâkim olunca, bazı Türk futbolcular tercih yapmaya zorlanıyorlar. **Ya Rum takımında ve karşı tarafta top oynamak, ya da Kıbrıslı Türk olmanın gururu! Seç bakalım diyorlar..**

Sözünü ettiğim panelde konuşan eski futbolcu **Zihni Uysal'a** da aynı teklif gitmiş.

“Ya futbolu ya burada kalmayı seçeceksin” demişler.. Panelde hüzün dolu bir sesle. **“Ailemi seçtim. Şimdi olsa öbür tarafta kalır futbol oynardım”** dedi.

Zihni Uysal, **“Bir futbol maçıyla belki barış gelebilir bir ülkeye”** derken çok haklıydı aslında.

Güney Afrika barışı, Mandela'nın beyazlara ait ulusal formayı giymesi ve sonrasında oynanan rugby maçıyla kurulmamış mıydı?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeni komisyonun düşündürdükleri

Orhan Miroğlu 08.12.2011

TBMM’de, “**Terörden Kaynaklı Yaşam Hakkı İhlali Alt Komisyonu**” adıyla yeni bir komisyon kuruldu.

Hayırlara vesile olsun diyelim.

Komisyon Başkanı Sayın Naci Bostancı bu konuda *Taraf* gazetesinden Burhan Ekinci’ ye şöyle demiş:

“PKK merkezde olmak üzere gerçekleşen terör eylemlerinde, insanlar hayatlarını kaybettiler. Diğer taraftan terörün kurbanları olarak değerlendirdiğimiz teröristler var. Hayatlarını yitirdiler. Neden ve gerekçeler ne olursa olsun insan hayatı kaybı trajiktir. İnsani temelde ortak bir alanın söz konusu olduğu bir zemin var.”

İşte bu ortak zemini güçlendirmek için, mağdurlar dinlenecek, gerektiğinde İçişleri Bakanlığı ve Genel Kurmay’dan olaylar hakkında tutulmuş kayıtlar istenecek ve bu çalışma mümkün olduğu en kısa zamanda, 1-1,5 yılda bitirilecek.

Komisyon adından da anlaşılabilceği gibi, 1980’li yıllardan bu yana meydana gelen insan hakları ihlallerini her şeyden önce “terör saldırıları sonucu meydana gelmiş ihlaller” olarak tarif ediyor.

Saldırıların merkezinde ise PKK var.

Ama bu tarif gerçeği bütünüyle vermekten çok uzak bir tarif.

Kuşkusuz PKK, sivilleri hedef alan ihlallerin önemli bir bölümünden sorumludur.

PKK içinde gerçekleşen iç infazların ise, doğru dürüst kaydı bile yoktur.

Peki, JİTEM’i, Özel Harp Dairesi’ni, MGK’da hazırlanan ölüm listelerini, boşaltılan üç bin köyü, Diyarbakır cezaevini, devlet güçlerinin işlediği faili meçhul cinayetleri nereye koyacağız?

Bütün bunlar “terör ve terör saldırıları” olarak izah edilebilir mi?

Burada, amacı ve hedefi belli bir devlet taammüdü yok mudur?

Taammüdün, yani planlayarak adam öldürmenin, köy yakmanın, gözaltında kayıp ettirmenin olduğu yerde, terörizm ve terör kavramı, hakikati anlamamızı kolaylaştırmaz, zorlaştırır.

Sözü edilen döneme, uluslararası hukuk ve sözleşmelerin normlarına göre bakıldığında terör ve terörizm kavramıyla açıklanabilecek bir durumun olmadığı anlaşılır.

Otuz yıl boyunca, ülkenin bir bölgesinde, etnik kimliği farklı bir halka karşı sistemli olarak işlenen suçları uluslararası hukuk ve insan hakları sözleşmeleri, terör ve terörizm kavramlarıyla değil başka kavramlarla izah ediyor.

Susurluk Raporu'ndan bu yana, devlet içinde örgütlenmiş grupların sistemli olarak, birtakım suçlar işlediklerini biliyoruz.

Şimdilerde ortaya atılan iddialara bakılırsa, bu suçların basit çete suçları olmadığı ve çoğuna MGK'da karar verildiği anlaşıyor.

Dolayısıyla, eğer bu dönemde meydana gelen hak ve yaşam ihlalleri derken failin sadece PKK olduğu olaylar anlaşıyorsa, söylenecek fazla bir şey yok.

Meclis çatısı altında böyle bir araştırma da yapılabilir elbette.

Ama o zaman da, böyle bir araştırmanın kamuoyuna sunuş biçimi bu şekilde olmaz diye düşünüyorum.

Açıklamalara bakılırsa, çalışma 1,5 yılda bitirilecek, komisyon bu süre içinde mağdurları dinleyecek ve sonra da mağdurların anlatıları kitap haline getirilecek..

Peki failler, kitle katilleri, onlar ne olacak, onları kim araştırarak, onların ifadesine kim başvuracak?

Mahkemeler ve savcılar diyeceksiniz doğal olarak.

Ama Ergenekon'dan tutun da JİTEM davalarına kadar, söz konusu davaların hemen tümünde yargının daha derinlere gidemediği, soruşturmaların tıkanıdığı bir gerçek.

Bu dava süreçlerini kolaylaştırmak için devletin güvenlik ve istihbarat birimlerinin ellerindeki bilgileri, kayıtları mahkemelerle paylaşmalarının zamanı geldi.

O kadar ki, bugün Meclis'in veya Devlet Denetleme Kurulu'nun müdahale etmesi gereken çok sayıda cinayet ve toplu katliam dosyası bulunuyor.

Ama **bu dosyalar zamanaşımıyla karşı karşıya.**

İnsanlığa karşı işlenmiş suçlar konusunda yeni yasal düzenlemeler yapılmazsa, faillerin her birinin aramıza muteber işadami, saygıdeğer siyasetçiler ve hatta kanaat önderleri olarak dönmeleri işten bile değil. Yanıldığımı düşünüyorsanız, aklınıza Mehmet Ağar'ı getirin.

O kamyon o gece Susurluk'ta Mercedes'e çarpmasaydı, hiç kuşkunuz olmasın, Ağar cumhurbaşkanı bile olurdu..

Mehmet Eymür'ün geçen hafta savcılıya verdiği ifadenin de ortaya koyduğu gibi, duvardan çekilen her taşın altından Mehmet Ağar ismi çıkıyor.

Taraf Ankara Büro'dan Arzu Yıldız'ın dün gazetede yer alan haberini okurken ürpermek mümkün değil..

Bu ifadeyi savcılara veren kişinin, sıradan bir istihbarat bürokrati olmadığı biliniyor.

Eymür, JİTEM ve Emniyet içinde olup bitenlerin yıllarca istihbaratını yapmış ve raporlar yazmış bir kişi.

Ancak **onun Yeşil'i MİT'e transfer ettikten sonra Yeşil'le kurduğu ilişkilerin mahiyeti yeteri kadar bilinmiyor. Yeşil'in asıl faaliyet alanı olan Elazığ, Dersim, Diyarbakır, Muş gibi illerde gerçekleşen ve Yeşil'in planladığı söylenen hemen hiçbir cinayete yer verilmemiş olması çok ilginçtir.**

Buna rağmen Eymür'ün anlattıkları Susurluk dosyasının yeniden açılmasını ve genişleyerek derinleşmesini mümkün kılacak kadar kapsamlıdır.

Ama **bunun için Meclis İnsan Hakları Komisyonu'nun da harekete geçmesi gerekiyor.**

Davalarda zamanaşımı problemi şu anda el atılması gereken en ciddi problemlerden biri olarak görülüyor. Türkiye insanlığa karşı işlenmiş suçlar meselesini yeniden gündemine almalı ve Meclis çözüm üretmelidir.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Mehmet Eymür'e sorular

Orhan Miroğlu 10.12.2011

"Kapıyı çaldık, kapı açılır açılmaz içeriye girdik, hepsini yere yatırdık. Ne yapacağımız konusunda talimat almak için **Abdullah'a (Çatlı)** birini gönderdik. Abdullah eter ve pamuk göndermiş, '**Hepsini teker teker bayıltıp öldürelim**' demiş. Dışarı çıkıp arabada bekleyen Abdullah'la konuştum. '**Evde öldürmek zor olacak, ikişer ikişer götürüp öldürelim**' dedim. '**Olur**' dedi. İki kişiyi büyük reisin arabasını bindirip Eskişehir yoluna götürdük. Müsait bir yer bulup **ikisini de yere yatırıp kafalarına ateş ettik**. Geri döndük. Böyle zor olacağını anlayınca Abdullah '**Tek tek boğalım bunları**' dedi. **Bir tanesini zorla boğdum**. Diğer dördünü bu şekilde öldürmek zor olacaktı. Arkadaşları gönderdim sonrada **sedirin üzerinde bulunan dört kişiye yakın mesafeden ateş ederek mermilerin hepsini boşalttım**. Silahı da götürüp Abdullah'a verdim."

Serdar Alten bu katliamdan sağ kurtuldu ve ölmeden önce polise verdiği ifadede katliamı gerçekleştirenlerin isimlerini söyledi.

Bu isimler, **Abdullah Çatlı, İbrahim Çiftçi** ve **Haluk Kırıcı**'ydi. Haluk Kırıcı sıkıyönetim savcılarına yukarda okuduğunuz ifadeyi verdi.

12 Eylül faşist darbesi, bu kitle katillerinin yarattığı kanlı ortamda gerçekleşti.

Sonrası Kürt savaşıdır..

Bu savaş 12 Eylül'ün kitle katillerini devletle yeniden buluşturdu.

MİT'in ve daha sonra da Çiller'in milli kahramanı haline gelen Çatlı ve benzerleri, parti kongrelerinin kaderini değiştiriyor, yeraltı dünyasının bütün kirli işlerinden pay alıyor, ele geçen servetler, MİT, Emniyet ve JİTEM'in önde gelen istihbaratçılarıyla paylaşıyordu.

12 Mart ve 12 Eylül arasında gerçekleşen katliamlar ve cinayetler serisinde görev alanlar, yani MİT'in bordrolu kitle katilleri, 12 Eylül'den sonra, Kürt savaşının mümkün kıldığı siyasi koşullarda, devletten maaş filan almak ne kelime, artık kendilerini yöneten devletin güvenlik birimlerinin başında yer alan kişileri beslemeye başlamışlardı.

İnsanlardan haraç alınıyor, kitle katillerinin hesap numaraları elden ele dolaşıyor, Yeşil ve Çatlı gibi profesyoneller, devletin istihbarat piyasasında transferden transfere koşuyor, bir dönem JİTEM adına çalışan bir bakıyorsunuz MİT'e, MİT'e çalışan ise JİTEM'e veya Mehmet Ağar'a transfer oluyordu.

Paranın ve her türden kirli işin içinde yer aldığı muazzam bir suç dünyası..

Mafya-siyaset-güvenlik bürokrasisi..

Hadi buna bir de Bucak gibi Kürt ağalarını da ekleyin.

Tepede, JİTEM, MİT ve Emniyet bürokrasisi var ama.

Bu kurumların başındakiler, suç işleyenlerin üstüne güvenlik şemsiyelerini tutmuşlar.

Yeşil pasaportlar, hatta diplomatik pasaportlar elden ele dolaşüyor..

Cinayet işleyenler, ifadesi bile alınmadan serbest kalıyor..

Üstüne devletin güvenlik şemsiyesi tutulanlar bu güvene layık olabilmek için daha da zalimleşiyor ve 'ahde vefada' hiç kusursuzluk etmiyordu.

Eymür'ün savcılığa verdiği ifade bu ahde vefanın gerçekleşme biçimleri hakkında bir birinden kıymetli bilgilerle dolu.

Savaş Buldan'ı öldürüyorlar üstünden çıkan parayı getirip Mehmet Ağar'a teslim ediyorlar.

Diyarbakır cezaevinde yetiştirdikleri samimi itirafçıları mesela kendi aralarında paylaşıyorlar.

Hanefi Avcı, Cem Ersever, bu itirafçılarla köklü dostluklar kuruyor.

Ali Ozansoy bunlardan biri. Yıllardır Ankara Emniyeti'nde memur olarak çalışıyor.

Ali Ozansoy kim?

Musa Anter cinayetinin işlendiği gece, JİTEM'in Diyarbakır'daki merkezinde telsizin başında olan PKK itirafçısı. Cinayetten sonra, kimliğini değiştirdiler ve Emniyet Müdürlüğü bünyesine aldılar. Bildiğim kadarıyla hâlâ görevine devam ediyor.

Mehmet Eymür'ün savcılığa verdiği ifadenin içeriğini merakla bekliyordum.

Yeşil'in kısa hayat hikâyesini özetlemiş Eymür. O kadarı zaten biliniyordu. Ama bu ifadede dikkat çeken husus, anlatılanların Susurluk ve Susurluk çevresinde gerçekleşen karanlık ilişkilerle alakalı olması. **Fırat'ın ötesinde olup bitenler hakkında Eymür kayda değer bir şey söylemiyor.**

Oysa Susurluk çetesi, asıl gücünü, Fırat'ın ötesinden alıyordu.

Susurluk sürecinin aktörleri, istihbaratçıları, işin o yanını hâlâ gizliyorlar.

Eymür'e bir süre önce, Çiğdem Anat'ın sunduğu NTV'de yayınlanan bir programda sormuştum. Yine sorayım.

– Siz Yeşil'i sorguladınız ve bu sorgulamada Yeşil size Anter cinayetini kendisinin planladığını ve bu cinayeti, kendi tabiriyle **“PKK'nin kafa adamlarından birini kullanarak”** gerçekleştirdiğini söylemişti. Bu bilgiyi birkaç yıl önce kamuoyuyla paylaştınız. Bir istihbaratçı ve MİT yetkilisi olarak **Yeşil'e bu “kafa adamın” kim olduğunu sormadınız mı?**

– Sorduysanız ve cevabını da aldıysanız, bu bilgileri savcılarla neden paylaşmadınız?

– İçinden çıkıp geldiğiniz istihbarat dünyasındaki çatışmalar ve JİTEM-MİT ve Emniyet Müdürlüğü arasında yaşanan kanlı mücadeleler hatırladığında, bu ifadenin bir kopyasını kendi arşivinizde saklama gereği duymamış olmanız akla yakın bir ihtimal olarak görülüyor maalesef. Bakınız savcılar, İmralı görüşmelerinin kayıtlarına bile ulaşamıyor.

Dolayısıyla **MİT, Anter cinayeti hakkında Yeşil’in verdiği ifadenin kayıtlarına rastlanmadı diyebilir.**

– **Siz neden bu ifadeyi savcılara vermediniz veya bu ifadede yer alan bilgileri paylaşmadınız?**

Bir soru daha sormak istiyorum:

– **Yeşil’in birçok cinayette kullandığı Hogır (Cemil Işık) hakkında ne biliyorsunuz?**

Sizin JİTEM’den MİT’e transfer ettiğiniz **Yeşil; Musa Anter cinayetinde kullanıldıktan sonra Almanya’ya gönderilen ve orada 1994 yılında öldürülen Hogır hakkında size ne anlattı?**

Hogır’ı Almanya’ya kim gönderdi ve ölüm emrini kim verdi?

Bilgilerinize ve hafızanıza ihtiyacımız var, cevaplarınızı bu köşede yayımlamak üzere bekliyorum.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Müritlik Avrupa’ya da mı yayıldı

Orhan Miroğlu 12.12.2011

Oğlunun gösterdiği performanstan da anlaşılabileceği gibi, baba Esad, muhaliflerine karşı zalimliğiyle bilinirdi. Muhalifler biraz diklenecek olsalar, katliamlara girerler, bu diklenmeler isyan hareketlerine dönüşmeden bastırılırdı.. Batı’nın ilişkide olduğu ülkelerin rejimleriyle bir sorunu yoktu o vakitler. Halklar diktatörleriyle baş başa ve Allah’a emanet, yaşayabildikleri kadar yaşar giderlerdi. Ne Uluslararası Ceza Mahkemesi, ne Lahey Adalet Divanı, ne uluslararası toplum.. Esamisi dahi okunmuyordu böyle şeylerin.

Suriye ve Irak Baas’ının suikast ve katliamlarından, kaçanlar bazen Türkiye’ye sığınarlardı. Bunların arasında geniş mürit çevresi olan Suriye yurttaşı şeyhler filan olurdu. Türkiye’deki müritleri, Baba Esad’dan kaçan bu şeyhlere kucak açar, şeyhlerinin rahat yaşamaları için hiçbir fedakârlıktan kaçınmazlardı. Canını zor bela kurtarmış bu şeyhler, üçüncü, dördüncü evliliklerini Türkiye’de yapar, müritlerin inşa ettiği evlerde her türlü tehlikeden ve ölüm korkusundan uzak, keramet dağıtmayı sürdürürlerdi. Türk istihbaratı bu olup bitenlere pek müdahale etmezdi her nedense. Devlet belki de, Kürtlerin Suriye’den gelen şeyhlere mürit olmaları, ‘Kürtçülüğe’ meyledip, ‘bölücü’ fikirlere itibar etmelerinden daha iyidir diye düşünürdü.

Şeyhler, Diyarbakır’da Mardin’de faaliyet gösteriyor ve kısa zamanda kendilerine geniş bir mürit ağı oluşturmayı başarıyorlardı..

Bunlardan biriyle babam arasında hatırı sayılır bir dostluk oluşmuştu. Ama babam müritliğe ve keramete inanan biri olmadığı için, hastalığına deva bulmaya gelen insanlara acır, dostluğuna büyük değer verdiği şeyhle

sık sık münakaşa eder, ve çoğu zaman şeyhi müritlerine karşı zor durumda bırakırdı.

Şeyh de babamın bazen müritlerin de kulağına giden bu inançsızlığını, müritler arasında güvensizlik uyandıran teamül dışı davranışlarını, doğrusu, dostluk adına sineye çekerti.

Uzatmayalım, babamın şeyhin evinde misafir olduğı bir gün, şeyhi gayet beyefendi kılıklı bir adam eğıyle birlikte ziyaret etmiş. Bu çiftin, giyim kuşamlarından, güzel Türkçe konuşmalarından, yörenin insanları olmadıkları hemen anlaşılıyormuş. Şeyh ta İstanbul'dan çıkıp gelen bu iki misafirini babama tanıştırmış, biraz da övünerek tabii:

"İsmail Bey, benim kerametime inananlar senin düşündüğün gibi sadece yoksul insanlar, bir takım ahmaklar, ve gariban Kürtler filan değil. Beyefendi genel müdür, saygıdeğer eğıyle ta İstanbul'dan kalkıp buralara şifa bulmaya gelmişler, peki buna ne diyeceksin bakalım" deyince, babam, cevap olarak, "Ne diyeyim Şeyhim, valla bu beyefendi ve eğı de saygıdeğer insanlara benziyorlar, hadi ahmak demeyeyim, ama bu beyefendi ve eğı, İstanbul'daki doktorları, hastaneleri bırakıp sana geldiklerine göre, onlar da İstanbul'un garibanlarından! Diyarbakır'da gariban olur da İstanbul'da olmaz mı Şeyhim, bunlar da İstanbul garibanı işte" ' demiş.. Şeyh bu cevaba epey öfkelenmiş tabii ve babamı inançsızlıkla suçlayarak, hastalarını müritleriyle baş başa kaldığı özel odasına götürüp, babama da çıkış kapısını göstermiş.

Bu hikâyeyi neden anlattım? Türkiye'de AK Parti iktidarı hakkında söylenenlere hiç sorgulamadan inanan geniş bir kitle var.

Bu kitlenin korkuları, paranoyaları sonuna kadar sömürölüyor ve istismar ediliyor.

Nedim Şener, Ahmet Şık bu kitlenin gözünde birer kahramana dönüştü.

Darbecilikten yargılanan Balbay'ı aynı insanlar, yüzyılın mahkûmu olarak görüyorlar.

Haksız tutuklamalarla başlayan ve hayırlı tahliyelerle şimdilik yatışmış görünen Hopa hadisesi, neredeyse Türkiye'nin 1871 Paris Komünü gibi bir şey oldu.

Ergenekon'un bu işlerden sorumlu 'düşünürleri' ve 'âkil adamları' şaheserleriyle ne kadar övünseler azdır.

Onların her türlü dezenformasyonuna inanmaya hazır yüzbinlerce insan var artık bu memlekette. Öyle olmasa *Aydınlık* gazetesinde ele geçirilen o sahte mail adresleri müritlere sunulmak üzere hazırlanır mıydı?

Bu sahte maillere bakılırsa, Başbakan, Ahmet Altan ve Yasemin Çongar'a OdaTV İddianamesi'ni hazırlamalarını emrediyormuş!. Ahmet Altan "Allahtan bu ülkede kötölüğe eşdeğer bir zekâ yok" diye yazdı. Çok doğru. Ama kabul edelim ki, bu ülkede insanları akıl almaz birçok şeye inandırmayı başaranlar, aynı insanların bu sahte maillerde yazılanlara inanacaklarından emin olmasalar, oturup bu türden mailler hazırlamazlardı. 'Kötölüğe eşdeğer zekâları' olmasa da, kıt zekâlarıyla, kendilerine inanacak geniş bir kitle yaratmayı başardılar.

Ergenekon piyasasında her şey mümkün. Ve gerçeğı ters yüz etmek için parlak zekâlara filan hiç ihtiyaç yok. Ergenekon piyasasında sadece, 'müritler ve şeyhler' var. Ergenekon'un şeyhleri ve onlara inanan müritler arasındaki ilişki, akıl ve zekâ üzerinden değil, iman üzerinden kurulan bir ilişki.

AB çevreleri de, ta kalkıp Diyarbakır'daki şeyhin dergâhına giden İstanbullu çift misali, bu son derece yerel, ve Türkiye'ye özgü imanın gerçek olabileceğine inanmış görünüyorlar. Avrupa'nın da 'mürit garibanları' giderek çoğalıyor..

“Dokunan yanar” sloganı anlaşılan Avrupa’da da tuttu. AB büyükelçilerinden biri, yazdığı bir yazı nedeniyle , hükümetten aranıp aranmadığını sormuş Hasan Cemal’e.. Avrupalılar yaratılan havaya bakıp, Hasan Cemal’in eleştirel yazılar yazdığı için belki de tutuklanmasını bekliyorlardı, kimbilir!

Avrupa eski Avrupa değil, bu anlaşıyor.

Bizden farklı olarak, akıl ve iman meselelerini çoktan yerli yerine oturtmuş Avrupa’nın eski Avrupa olmamasının sebepleri muhtelif.. Bu sebeplerin en önemlisi ise, Kürt sorununu çözmeye aday bir hükümetin olması. Kürt sorununu çözen bir Türkiye’nin Avrupa’ya fazla ihtiyacı kalmayacak. Bazı Avrupalılar, eskiden ülkemizi ziyaret eder, “ordu Kürtlerle savaşmaktan hoşlanıyor” filan derlerdi. Türkiye’de o ordu kalmadı. Ama galiba şimdi Avrupalılar da PKK’nin dağda kalmasını bir zorunluluk gibi gören aydınları dinlemekten hoşlanmaya başladılar.

Diyeceğim, son moda ‘Avrupalılık fikriyle’, Ergenekon fikrinin buluştuğu yer Kürt sorunu, gerisi fasa fiso..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Militarist Modernleşme’

Orhan Miroğlu 15.12.2011

Murat Belge’nin son kitabı bu adı taşıyor. İletişim Yayınları’ndan çıkan kitap için geçen hafta sonu bir kutlama-tanıtım toplantısı yapıldı. Belge’nin dostları biraradaydılar.

Belge, Barrington Moor’un *Demokrasinin ve Diktatörlüğün Toplumsal Kökenleri* kitabını 12 Mart yıllarında cezaevinde okumuş ve bu kitaptan epey etkilenmiş. İfade ettiğine göre, böyle bir kitap yazmak fikri ta o yıllardan geliyor, yani kitabın bir hayli uzun sayılabilecek bir hikâyesi var.

Militarist Modernleşme’yi okumak için epey zaman ayırmak gerekiyor, çünkü kitap tam 830 sayfa. Ben şimdilik, kitabın önsöz ve sonsöz ile, incelenen örnekler içinden Türkiye bölümünü okudum. Ama kitabı elimden bırakmış değilim, diğer bölümlerini, militarist modernleşmenin Almanya, Japonya ve Yunanistan örneklerini de okumayı sürdürüyorum.

Belge’nin Türkiye’yi anlattığı bölüm, çok ilginç analizlerle dolu. Altını çizdiğim birkaç paragrafı yazmak istiyorum.

Yakup Kadri’nin *Yaban*’ında anlatılan kahraman, “İç Anadolu’nun kayıtsız köylülerine sinirlenip –Siz Türk değil misiniz diye haykırınca, onlar da şaşırırlar. –Biz Türk değiliz ki beyim der Mustafa Kemalci olmayan köylü. –Ya nesiniz? –Biz İslamız Elhamdülillah, o senin söylediklerin Haymana’da yaşarlar..” (M-Safa: 551.)

93 Harbi’ni başlangıç noktası olarak görüyor Belge ve o tarihten sonra harekete geçen travmaların tetiklediği “Türklük” bilincinin ümmet bilinciyle yaşayan Anadolu insanını etkilemediğini ifade ediyor.

İmparatorluğun kaybedilmiş topraklarından geriye kalan Anadolu parçası üzerinde yeni bir ulus icadına girişenlerin çoğu Rumeli, Kırım ve Kafkasya’dan buraya gelenlerdir.

Kurtarılacak yer Anadolu, ama kurtarmaya gelenler, başka yerlerden geliyor.

Militarist modernleşmenin bir takım icraatlar üzerinden anlaşılabilceğini düşünüyorum. Anadolu ümmetinden bir ulus yaratmanın maliyeti ağır oldu. Bizdeki militarist modernleşmenin dinî inanç farklılığı nedeniyle Türkleşmesi mümkün olmayacak olan Hristiyan halka karşı giriştiği etnisite mühendisliği, Kürtler'e inkâr ve imha olarak işledi. Bugün Dersim'den başlayarak konuştuğumuz geçmişle yüzleşme ve geçmişle hesaplaşma bir yanıla budur zaten. Hesaplaşılmamış bir tarih, Belge'nin de yazdığı gibi, "tarih olamıyor, hortlak oluyor. Aramızda zincirlerini şakırdatarak var olmaya devam ediyor".

Militarist modernleşmenin salt tarihî süreçler ve bu süreçlere ait tarih anlatıları olarak kaldığı sürece, yeteri kadar anlaşılabilceği kanaatinde değilim. Militarist modernleşmenin İttihatçı biçiminin ve sonrasında yaşanan Kemalist kuruculuğunun, olaylarını, aktörlerini, "aramızda zincirlerini şakırdatarak dolaşan birer hortlak" olmaktan çıkarmak için, "icraatlar"ı konuşmak ve incelemek lazım.

Bu noktada Belge, uygulamalara-icraatlara girmedğini genel olarak militarizmin tarihini yazdığını söylüyor.

İttihat Terakki'yi anlatınca akla Teşkilat-ı Mahsusa da gelir. Yani uygulayıcılar..

Belge, bu uygulayıcıları da anlatıyor tabii.

Teşkilat-ı Mahsusa geleneği, militarist tarih içinde hep var olan bir gelenek. Son çeyrek yüzyılda, yeniden imal edilmesi –adına JİTEM, Ergenekon filan denebilir– Kürt savaşıyla mümkün olabildi. 1989'da duvar çöküp, dünya hızlı bir değişim sürecinin içine girdiğinde, Türk militaristleri, ülkeyi Kürt çatışmasının içine bile bile attılar. Özal durumu fark ettiğinde artık çok geçti.

2002'den bu yana ise bu alanda demokrasinin lehine yeni bir süreç başladı.

Belge militarizmle hesaplaşmanın bir noktaya vardığını düşünüyor ve şöyle diyor:

"Toplumun militarizmle hesaplaşması bu noktaya varırken, onun arkasında duran ve kaynağı olan Kemalizm'le hesaplaşmanın rafa kaldırılması, ertelenmesi ya da unutulması düşünülemez. Ancak bütün bu işlerin siyasi İslam ile Kemalizm arasında bir boks maçı atmosferinden çıkması, 'seküler düşüncenin' bu tartışmada (kaçınılmaz olarak geleceği kurma perspektifinde oluşan bir tartışma) yerini alması gerekir."

Kendi payıma, son on yılda ortaya çıkan sonuçlarına bakarak, militarizmle hesaplaşmanın "siyasi İslam"la Kemalistler arasında yaşanan bir "boks maçından" öte bir şey olduğunu düşünüyorum.

"Seküler düşünce"nin Türkiye versiyonu, kendisiyle hesaplaşılacak olan Kemalizm'i besleyen düşünsel mirasından kurtulup, bu hesaplaşmada "icraatları ifşa" eden ve hesaplaşmaya taraf olan bir düşünce haline gelemedi. Böyle bir şeye, AK Parti'nin eksik veya yanlış birtakım politikalarının izin vermediğini, ve alanı kapalı tuttuğunu herhalde iddia edecek değiliz. Dersim tartışmaları ortada..

Militarist Modernleşme, sonsözde yer alan şu ilginç düşünceyle bitiyor ki, böyle bir şeyin kolayca ve bir paragraf içinde verilmiş olmasına biraz şaşırdığımı söylemek isterim:

"Şimdiye kadar Kemalist milliyetçi, ideolojinin elitizm ve pozitivizm yüklü militarizmiyle geldik. Bunun yerini daha aşağıdan yukarıya olduğunu söyleyebileceğimiz bir 'İslami militarizmin' alması büsbütün imkânsız mı? Bence pekala mümkün.." (Sayfa: 786)

Belge değil bir başkası yazsa belki önemsemeden geçeceğimiz böyle bir tesbiti, o yazınca elbette önemsemek gerekiyor.

Çünkü Belge, gözlemlerine, entelektüel kimliğine ve aklına güven duyduğumuz bir insan, bu güveni hiç boşa çıkarmamış bir aydın.

Lakin bu şekilde tanımlanmış bir militarizme yakışan da herhalde, "Yeşil Ergenekon!" olur! Kürtlerden ve 'sol'dan bunu da duymuyor değiliz.

Fakat, "Yeşil Ergenekon"dan daha da vahimi, "İslami militarizmin daha aşağıdan" geliyor olması. Düşüncesi bile korkutucu geliyor insana.

Umarım, Murat Belge'nin neredeyse "bir ömre bedel" bu kıymetli kitabı, bu konuları uzun bir zamana yayarak tartışmamıza yol açar. İçtenlikle kutluyorum.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kolektif suçlar, yanlış kararlar

Orhan Miroğlu 17.12.2011

Ankara'da bir yargıç, herhalde "**en iyi içeride korunur, canını dışarıda koruması zor olur**" filan diye düşünmüş olmalı, Ayhan Çarkın'ın tutukluluk haline ilişmedi, ama Susurluk çetesinin silahlı kanadından yedi kişiyi tahliye etti.

Yurtdışına çıkış serbest, tahliye edilenler için herhangi bir adli takip filan da yok.

Hâkim Hakan Oruç, sanık avukatlarının talepte bulunmamasına rağmen böyle ibretlik bir karar aldı. Tahliye edilenlerin arasında İbrahim Şahin de var.

Taraf muhabiri Arzu Yıldız, Ayhan Çarkın'ın itiraflarda bulunduğu tarihten bu yana süreci yakından izliyor. Arzu'nun bu konudaki haberi, dün *Taraf*'ta manşetten verilmişti.

Türkiye'nin nasıl bir süreçten çıkıp bugünlere geldiğini anlamak için *Taraf*'ın haberlerine bakmak yeterli.

Geçmişin hesabını sormak, ve bu kanlı geçmişle hesaplaşmak söz konusu olduğunda, bu haberlerde yazılanlar çok öğretici oluyor. Başkalarının acılarına ve uğradıkları adaletsizliğe ortak ediyor sizi bu haberler. Bazıları umutla dolduruyor içinizi, bazıları hayal kırıklığı yaratıyor.

Tahliye kararının alındığı hafta içinde, işkencede gözleri oyulmuş, kulakları kesilmiş Aysel Öztürk'ün babası Hıdır Öztürk, Ankara'da İnsan Hakları Komisyonuna yaşadıklarını anlatmıştı.

19 yıldır yaşadığı acıyı hafifletecek büyük bir umutla gelmişti başkente.

"Cesedi parçalanmış, gözleri çıkarılmış, kulakları kesilmiş bir evladın babası olarak buradayım" demişti Hıdır Öztürk.

Hıdır Amca, surlukçuların tahliye edildiğini duyunca, Ankara'dan kimbilir nasıl bir hayal kırıklığıyla ayrıldı..

Ama Yeşil'in MİT'e verdiği ifadelerin savcılıkça istenmesine de sevinmiş olmalıdır.

Dün *Taraf*'ta yer alan Bahar Budancir'in haberi sevindiriciydi.

"Savcı Yeşil'in peşinde" başlığıyla verilen habere göre, Diyarbakır'da görevli, özel yetkili savcı Osman Coşkun, Mehmet Eymür'ün ifadesinden sonra MİT'ten Yeşil'in verdiği ifadeleri istemiş. Bu konuda dört-beş kez yazı yazdım, suç duyurusunda bulundum. Talebim, savcının talebiyle aynıydı. Yeşil'in MİT'e verdi ifadenin mahkemelere verilmesi. Nihayet bu talep gerçekleşmiş oldu şimdi.

Mehmet Ali Birand, dün "Devlet bilgi vermeyi öğrensin" diyordu. Galiba temel sorunlardan biri de bu. Şimdi bekleyip göreceğiz. Eymür'ün doğruladığı ve "MİT'in arşivlerinde" dediği Yeşil'in bu ifadesi Fırat'ın öte yakasında ve batıda işlenen birçok cinayeti aydınlatabilir.

Bu haberi okuduğunuz zaman kimi yargıç ve savcıların soruşturmaları derinleştirmeye yönelik çaba içinde olduğuna inanmak istiyor ve aslında sürecin devam ettiğini düşünüyorsunuz.

Ben hükümetin ve devlet bürokrasisinin bu çabaları engellemeye yönelik planlı bir taammüdün ya da birtakım siyasi pazarlıkların içinde olduğunu düşünmek istemiyorum..

Türkiye'nin bu aşamayı çoktan geçtiğini ve geriye dönüşün mümkün olmadığını biliyorum.

Ama izlenecek yol, yöntem, bakımından ortada büyük belirsizliklerin olduğu da bir gerçek.

Bu yüzden de, **bazı mahkeme kararlarına şüpheyile bakmak gerekiyor.**

Özel Harekâtçıların tahliye edilmeleri Mehmet Ağar'ın basın toplantısından sonra gerçekleşti.

Ağar'ın o basın toplantısı, onlarca cinayet ve kanlı infazla hatırlanan bir döneme ait "kolektif suçların" henüz ifadesi bile alınmamış öbür müsebbiplerine bir mesajdı belki.

Ağar yaşadığı sahipsizliği hem onlara hem Elazığlı hemşerilerine hatırlatmış oldu böylece.

"Mesaj" bir şekilde yerini bulmasa, bu tahliyeler gerçekleşir miydi, hiç sanmıyorum.

Özel Harekâtçıları tahliye edip, itiraflarda bulunan Ayhan Çarkın'ı içeride bırakan Yargıç Hakan Oruç'un verdiği kararın hukukla bağdaşır bir yanı yoktur. Hakan Oruç, "Ayhan Çarkın'ın beyanları dışında somut delil elde edilemediğine" hükmetmiş ve sanıkların yedisinin tahliyesine karar vermiş. Adli denetim veya yurtdışına yasak filan da koymamış.

Özel Yetkili Savcı Hakan Yüksel, karara itiraz etti. On sayfalık dilekçesinde hâkimin göremediği delilleri bir bir sıraladı.

Susurluk süreci kanlı bir dönemin adıdır. Kitle katilleri, siyasiler, mafya babaları, devletin en üst düzeyinde çalışan istihbarat bürokratları hep iç içe olmuşlar.. İşledikleri suçların tümü de kolektif

suçlardır. Devlet bu kolektif suçların istihbarat bilgilerini mahkemelerle paylaşmadığı sürece, sonuç alınması mümkün olmaz.

Hükümetin artık bu gerçeğin farkında olduğunu gösterecek uygulamalara geçmesinin ve adım atmasının zamanı geldi. İstihbarat kurumlarının sahip olduğu arşivler mahkemelere bu dönemde açık hale gelmeden, yargı sürecinin ilerlemesi mümkün olmaz.

Devlet önce bilgi vermeyi öğrenmelidir.

Geçmişle hesaplaşmaya çalışan, ama bu hesaplaşmanın yöntemlerini, hukukunu belirleyemeden yola koyulmuş bir ülkenin sıkıntılarını, açmazlarını yaşıyoruz.

Geçmişle hesaplaşırken gelip bir arafın içine saplandık.

Bu araftan çıkmak için kimsenin hafife alamayacağı bir kararlılığa ihtiyacımız var.

Dersim için özür dileyen Başbakan'ın ve Hrant Dink için DDK'yı harekete geçiren Cumhurbaşkanı'nın suskunluklarını bozması gerekiyor..

Türkiye'nin yaşadığı bu hesaplaşmanın asla sonuçsuz kalmayacağını ve mağdurların yıllardır büyük acılara rağmen sürdürdükleri adalet arayışının sahipsiz olmadığını göstermek, her şeyden önce Sayın Erdoğan ve sayın Gül'e düşer..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yaşar Kemal'e ödül

Orhan Miroğlu 19.12.2011

Fransa'nın en prestijli ödülü sayılan Légion d'Honneur Grand Officier nişanı Yaşar Kemal'e verildi. Yaşar Kemal, 1983 yılında Légion d'Honneur Commandeur nişanıyla daha sonra 1988 yılında da Sanat ve Edebiyat Commandeur nişanıyla taltif edilmişti.

İlk Nobel Ödüllerinin verildiği tarih olan 1901'den yüz sene önce **1802'de Napoléon Bonaparte tarafından ihdas edilen Légion d'Honneur, Fransa'nın en düzey nişanıdır.**

Yaşar Kemal'e verilen nişanın töreni İstanbul'daki Fransa Sarayı'nda gerçekleşti ve **nişanı Fransa Cumhurbaşkanı adına Orgeneral Jean-Louis Georgelin Yaşar Kemal'e takdim etti.**

Törende Yaşar Kemal ve Orgeneral Jean-Louis Georgelin birer konuşma yaptılar.

Orgeneral'in Türkçeye de çevrilen konuşması Fransa'nın Türk edebiyatının büyük yazarını tanıtan kısa bir biyografi gibiydi. Bazı bölümlerini paylaşmak istiyorum:

"Kemal Sadık Göğceli, 1923 yılında Adana'nın (şimdiki ismi Göğceadam olan) Hemite köyünde doğdunuz. Köyünüzde Osmanlılar tarafından buraya yerleştirilen Orta Asya, Moğolistan ve Mâveraünnehir kökenli

göçmen Türkmenlerin torunları yaşıyordu. Büyük bir soya mensup bir Kürt aşiretinden gelen Kemal ailesi Birinci Dünya Savaşı esnasında Van Gölü yakınından kaçarak yerleştikleri bu köyün önemli bir değeriydi.

"Cicero'nun valilik yaptığı, Aziz Pavlus'un önemli isimlerinden biri olduğu, halkların, göçlerin ve trajedilerin birbiriyle karıştıkları antik Kilikya bölgesinde geçen çocukluğunuz, pek eski zamanlarda yerel ozanlar tarafından söylenen geleneksel halk destanlarından esinlenmiş folklorik yazınlara olan ilginizi arttırdı.

"Yutarcasına okuduğunuz ilk roman Alphonse Daudet'nin *Le Petit Chose* (Küçük Şey) isimli romanıydı. Fakat ergenliğinizin en önemli olayı, sizi tüm hayatınız boyunca yazmaya ve hep daha çok yazmaya itecek olan *Don Kişot* romanını okumanız oldu.

"Komünizm sempatisini olduğunuz şüphesiyle ilk olarak 17 yaşında tutuklandınız. Daha sonra aynı nedenle 1950 yılında bir senenizi hapiste geçirdiniz. Yine de 'tüm şiirlerimiz, tüm destanlarımız ve şarkılarımız, yüzyıllardır devam eden bir baskıya ve özgürlüğe duyulan aşka tanıklık ediyor' açıklamasını yapacaktınız.

"1996 yılında Türk devletini Kürt sorununu ele almasına dair 'Türkiye Üzerinde Kara Gökyüzü' başlıklı makalenizden ötürü, Devlet Güvenlik Mahkemesi size 20 ay hapis cezası verdi.

"Eserleriniz kırk farklı dile çevrildi. 1950'li yıllarda Türkiye'nin kırsal topluluklarını ve görünümelerini etkilemiş büyük değişiklikleri ve ülkenizin sanayi çağına doğru yol almasını ortaya koyan eserleriniz ne maddi ne coğrafi herhangi bir sınır tanıyor.

"Türkiye'deki azınlıkların kültür ve dil haklarının savunucusu olmuş edebiyat dünyasının vazgeçilmez bir ismi olarak, yazınızın zenginliği ve çeşitliliği ile Türk edebiyatının tüm dünyaya yayılmasına eşi benzeri olmayan katkılarda bulundunuz.

"Yaşar Kemal,

"Edebiyat alanındaki olağanüstü eserleriniz için ve azınlıkların haklarını kültürel çeşitliliği ve kültürlerarası diyalogu büyük bir yürekliklikle savunmanızdan ötürü, Cumhurbaşkanı adına '**Grand Officier dans L'ordre National de la Légion d'Honneur**' nişanını tarafınıza takdim ediyoruz."

Yaşar Kemal'in konuşması kısa ama anlamlı ve biraz da hüzünlüydü doğrusu.

"Fransa dostluklarıyla onur ve sevinç duyduğum çok kişinin de ülkesidir" dedi.

Bu dostlardan birinin **Roger Caillois** olduğunu söyledi. Aralarında tartışmış iki dost. Caillois Yaşar Kemal'in edebiyata çok şey yüklediğini söylemiş.

Yaşar Kemal, edebiyata ve romana bugün de çok şey yüklediğini ifade etti ve şöyle dedi:

"Birçok sançtı gibi ben de dünyayı güzellik kurtaracak diyorum. Ama bakıyorum yanım yörem cehennem. Roger Caillois ile tartışmamız geliyor aklıma. Gerçekten şu sanat dedikleri, hele bugünlerde ne işe yarıyor, benim emeklerim boşuna değil mi diye soruyorum kendi kendime?

"Sanat, gerçek sanat zulmün, şiddetin, tüketici oburluğunun, insanca olmayan her davranışın karşısındadır. Çünkü bana göre ne olursa olsun, her biçim sanatın birinci işi başkaldırdır. Sanat insanları yalana, zulme, bitip tükenmeyen anlamsız savaşlara, bütün kötülüklere karşı uyarır.."

Yaşar Kemal'in binlerce roman sayfası yazarak ortaya koyduğu emek, kuşkusu olmasın, boşuna verilmiş bir emek değil. Fransa Sarayı'na, ödül töreni için gelen davetlilere baktım. Birkaç kuşak biraradaydık. Bizi buluşturan ve kuşaklar arasındaki mesafeyi kısaltan, belki de önemsizleştiren, Yaşar Kemal'in emeği idi aslında.

Hepimizin okuma serüveninde *İnce Memed*'in ve Yaşar Kemal'in sonrasında yazdığı romanların bambaşka bir yeri vardır.

Törenden bir gün önce Everest Yayınları'ndaydım. Dağıtımı yapılacak kitapların arasında şöyle bir dolaştım. Yaşar Kemal'in romanları sıra sıra duruyordu raflarda..

İnce Memed, Demirciler Çarşısı Cinayeti, Ağrı Dağı Efsanesi ve diğerleri.. O romanlar altmış yıldır ne kitapçıların ne de dağıtımçıların raflarından indi, yıllardır dağıtılıp duruyor ve okunuyor.

İçimde kalmasin. Yaşar Ağabey'e verilen son ödül, ya da nişan, Nobel'i de hatırlatmadı değil. Yazıya oturduğumda dün **Taraf**'ta yer alan, **Yasemin Çongar**'ın çevirdiği ve **Tim Parks**'ın Nobel edebiyat ödülleri verilmiş tarzını sorgulayan makalesini, makaleye komite başkanının verdiği cevabı okudum.

Vardığım sonuç şu: **Eğer Nobel Komitesi Yaşar Kemal'in romanlarını okusaydı, Yaşar Kemal Nobel'i çoktan almıştı. Tabii siyasi sebepleri, devletin tavrını unutmamak ve Kürt aydınlarından bazılarının Avrupa'da yürüttüğü 'beşinci kol' faaliyetlerini de hatırlamak lazım.**

Fransız Saray'ından çıkarken, içim buruktu. **Yaşar Kemal'e Nobel verilmemiş olmasının edebî değil, siyasi sebepleri olabileceğini düşündüm.** Bu konunun tartışılmasını Yaşar Kemal de pek istemedi. **Dünyanın dört bir yanında yaşayan milyonlarca okur tarafından taltif edilmiş bir yazar olarak Yaşar Kemal'in Nobel'e hasret duymadığını biliyorum. Ama yine de bu konunun hakkıyla tartışılmamış olmasının edebiyatımız ve edebiyat tarihimiz açısından bir eksiklik olduğunu düşünüyorum.**

Ortaya bir soru:

Yaşar Kemal'e Nobel Edebiyat Ödülü neden verilmedi?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Simit satıcıları

Orhan Miroğlu 22.12.2011

Simit satıcıları Konya'da zor durumdalar. Şehirde simit satanların yaklaşık yüzde otuzu özürllülerden oluşuyor.. **Belediye geçtiğimiz günlerde bir karar aldı ve 1 ocaktan itibaren geçerli olmak üzere Konyalı simit satıcılarının, şehrin muhtelif yerlerinde kurdukları tezgâhlarda simit satmalarını yasakladı.**

Parklarda, otobüs terminalinde, toplu yaşam alanlarında belediyenin izniyle ve belediyeye vergisini ödeyerek simit satanları zor günler bekliyor. Satıcıların aralarında başka iş yapması mümkün olmayan özürllülerin olması konuyu daha da önemli kılıyor.

Sefer Altun hayatını simit satarak kazanan o engelli vatandaşlarımızdan biri.

Yolladığı mektupta şöyle demiş:

"Kolum kırık olduğundan dolayı asıl mesleğim olan kaynakçılığı yapamadığım için simitçiliğe başladım. Şuan 45 yaşındayım, yaklaşık 17 yıldır tırnaklarımla kazıyarak müşteri edindim. Sabah 05:30'dan akşam geç saatlere kadar yazın sıcaklığında kışın Konya'nın ayazında buzun üzerinde durarak üç-beş kuruş ekmek parası için mücadele ediyorum. **Beş çocuk babasıyım iki tanesi okuyor.** Evim kira, malım mülküm sadece 1990 model Lada Samara külüstür arabam var. Benim emekliliğim yok. Hiç bir ek gelirim yok. 09.12.2011 tarihinde belediye zabıtası arkadaşlar bir yazı getirdiler. Yazıda 31.12.2011 tarihinde simit tezgâhını kaldırmamı aksi halde kanuni işlem yapılarak (kısacası zabıta ekiplerince tezgâhımın arabaya atılıp hurdalığa götürüleceği) beyan ediliyor. Bunu Konya'daki benim gibi simit satıcısı 180 arkadaşıma vermişler. Sorduğumuzda **2012'de Konya da hiçbir simit ve seyyar kalmayacağı**nı beyan ediyorlar. Benim gibi 180 tane arkadaşım –ki bunların birçoğu engelli arkadaşlar–, sokağa salınacağız.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İnkâra davet!

Orhan Miroğlu 24.12.2011

Eskiden bayram günleri gazeteler basılmaz, ortak bir gazete çıkardı. Ona da 'Bayram Gazetesi' diyorlardı.

Son bir hafta içinde soykırımı inkâr etmeyi suç sayan yasaya karşı gösterilen tutuma, yazılan yazılara, haberlere bakıyorsunuz, Türkiye'de son bir hafta içinde, ayrı ayrı gazete çıkarmanın ne gereği vardı sanki diye düşünmeden edemiyorsunuz.

Son bir hafta içinde, bir iki istisna köşe yazısı dışında, farklı bir yazı, farklı bir tek habere rastlamak mümkün olmadı.

Bize bir 'Bayram Gazetesi' yeter de artardı bile!

Kimse aksini ispat edemez, **Fransa parlamentosunda kabul edilen yasaya tepkilerin ortak paydası milliyetçi dayanışma ve inkârdır.**

Fransa'da onaylanan ve soykırım inkârını suç sayan yasanın, Türkiye'de "İfade ve düşünce özgürlüğünü" kısıtlayacağına dair iddiaların gerçeklikle bir alakası yoktur.

Tam tersine, Türkiye gerçek bir demokrasiye, ancak geçmiş i inkârdan vazgeçerek ulaşabilir.

Şimdiye kadar Ermeni soykırımı yirmi ülkenin parlamentosundan geçti ve onaylandı.

Eğer Türkiye'nin demokratikleşme süreci bundan etkilenmiş olsaydı, şimdi başımızda ülkeyi AB'ye taşımak isteyen, Kürt meselesini çözme i amaçlayan bir hükümetin değil, bir diktatörün bulunması gerekirdi!

Aynı yasa Almanya'da da var. Almanya'da Yahudi soykırımını inkâr etmek suçtur. Bu yasayı kabul edenler de o soykırımı gerçekleştirmiş olanların torunlarıdır.

Ama Ermeni soykırımını gerçekleştirenlerin torunları aradan yüzyıl geçmiş, hâlâ inkârın çeşitli biçimlerini denemeye çalışmaktan başka bir şey yapmıyorlar.

Muhataplarını, hatta mağdurun bizzat kendisini inkâra davet etmek ve onu inkârın bir parçası haline getirmek, en büyük başarıları oldu.

Enel-hak, Kürtlerin bir kısmını, Alevilerin neredeyse tamamını, kalan Ermenileri ve kalan Süryanileri bildikleri yöntemlerle "tedavi" etmeyi başardılar.

Bunun için cinayetler işlemekten de kaçınmadılar.

Hrant katledilen son Ermeni oldu.

Süryanilerin anayurdu Turabdin'de 90'lı yıllarda 40'a yakın Süryani öldürüldü.

Dava dosyaları bile yok ortada..

Kürtleri inkâr ve "terbiye" etmenin bedeli ise çok ağır oldu.

Alevilere gelince.

Maraş, Çorum, Sivas katliamları Alevilerin Kemalist Cumhuriyet'i sorgulamalarının değil, bağlarını daha da pekiştirmelerine yol açtı.

Bu yüzden, **Dersimlilerin yüzde 25'i Başbakan'ın özür dilemesini lüzumsuz buluyor, Kılıçdaroğlu'nun partisi Dersim hadisesini hâlâ "devrimin kaçınılmaz bir sonucu olarak" görüyor.**

Bu durum "mağdurları tedavide" Kemalizm'in ve bugün Ergenekon'la tarif edilen Yeni-İttihatçılığın son derece başarılı olduğunu gösteriyor.

"Tedavi makamları", Kürtlere ve Alevilere yapılanlar konusunda dünyanın ve AB'nin suskun kalmasından cesaret aldılar. Ama Ermeni soykırımı, Yahudi soykırımıyla beraber dünyanın gündeminde kalmayı sürdürdü. Yahudi soykırımı karşısında dünyanın ve Almanların gösterdiği tutum, sağlıklı bir tutumdur.

Milliyetçi hezeyanları, tehditleri bir yana bırakmak lazım. **Fransız arabalarını parçalayan bir ülkenin görüntüsü bu yüzyılda ayıp kaçıyor artık.**

Fransa ve Almanya Türkiye'nin AB'ye üyeliğini istemiyor olabilirler. Ama topluluk bu iki ülkeden ibaret değil. **AB ülkeleriyle Türkiye arasındaki ilişkilerin iki ana meselede ilerleyeceği çok açık. Bunlardan biri Ermeni soykırımı, diğeri de Kürt sorunudur.**

Sarkozy, Cumhurbaşkanı seçildiği seçimin propaganda çalışmaları sırasında, "Türkiye'yi AB'ye alırsanız Kürdistan sorununu Avrupa'ya taşırsınız" diyordu. Fransızları böyle korkuttu Sarkozy. Onun tutumu şimdilerde, Avrupa'da az çok paylaşılan bir tutumdur.

Peki, Türkiye'nin bu iki sorunda izlediği siyaset, Avrupa'nın kozlarını elinden almaya yetiyor mu?

Ermeni meselesinde inkâr bitti mi?

Hrant Dink cinayetinde adalet yerini buldu mu?

Kürt kimliği konusunda atılan adımlar yeterli midir?

Ermeni ve Süryani soykırımında inkârın sürdüğü, dağlarında, Kürt meselesi yüzünden hâlâ 15-20 yaşlarında Kürt gençlerinin elde silah dolaştığı bir ülkede, AB üyeliği bir hayal olarak kalmaya mahkûmdur.

Azınlıkları, Kürtleri, Alevileri inkâra davet etmekten vazgeçin artık. Onların sözlerini daha farklı açılardan anlamaya çalışın.

Mesela Sevgili **Orhan Dink**'in açıklamalarını "inkâr" anlayışınıza sunulmuş bir destek gibi görmekten vazgeçin. Şöyle diyor Orhan:

"Biz burada yaşadığımız için tedavi edildik. Bizim için problem yok. Ama dışarıda yaşayanlar 1915'e takıldılar ve orada kaldılar."

Bu sözler bana göre büyük bir hakikati ve aynı zamanda burada kalan Ermenilerin yaşadığı büyük bir trajediyi ortaya koyuyor. Ama ne o hakikat ne o trajedi, medyanın anladığı ve bize göstermek istediği gibidir.

Medya, bu sözleri maalesef inkâra bir Ermeni'yi ortak etmenin bir parçası olarak görüyor, haz duyuyor ve kullanıyor.

Diaspora'nın bazı aşırı tutumları söz konusu olabilir, ama Sevgili Orhan Dink çok iyi biliyor ki, dışarıda yaşayan Ermeniler, "1915'e takılıp kalmasalardı" bugün o soykırım anılarından geriye hiçbir şey kalmayacaktı. **Ermeni soykırımını bütün dünyaya tarihçiler değil, 1915'i yaşayanlar, "1915'e takılıp kalanlar" anlattılar.**

Türk kamuoyunun ezici çoğunluğu ve medya, Kürt ve Ermeni aydınlarından her iki sorunda yaşanan inkârı ve çözümsüzlüğü onaylayan ve güçlendirmeye yarayan sözler duymaktan çok hoşlanıyor.

Kimse kusura bakmasın, ama Fransa'ya karşı ortaya konulan tutumun, Fransa'da ve Türkiye'de özgürlüklerin kısıtlanmasına yol açması gibi bir endişeyle açıklanması mümkün değildir.

Bir ülkede demokrasinin, özgürlüklerin korunması ve geliştirilmesinin bir çeşit garantisi olarak, bir zamanlar aynı ülkede yaşanmış olan acılara karşı bütün dünyayı inkâra davet etmek sağlıklı bir tutum olabilir mi?

Ne böyle saplantılı bir durumu ne de aşağıdaki gazete manşetlerine yansıyan ortak hissiyatı, bugünkü dünya anlamak zorunda değildir:

"Günah bizden gitti"

"Alçaklar"

"Hadi Oradan"

"Azgın Azınlık"

“Tarihe ihanet eden kadın”

“Sefiller”

“Dokuz asırlık kuyruk acısı”

“Vay be tasarı sözde geçti”

“45 Manyak” (Sefiller ve Manyaklar manşetini atanlar, Fransızlar okuyup anlasın diye bu kelimelerin Fransızcasını da yazmayı ihmal etmemişler.)

Ve şu kadersizliğe bakın ki, Hrant'ı ölüme götüren manşetler atan *Hürriyet*, şimdi de Hrant'ın kardeşi Orhan Dink'in demecini manşete taşıyor.

Ne trajik bir durum!

Orhan Dink'in sesi, “Dayanısız iddialara karşı duymak istediğiniz ses” oldu öyle mi?

Sizi gidi sahtekârlar!

Sizi gidi korkaklar!

Sizi gidi inkârcılar!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Rojin

Orhan Miroğlu 26.12.2011

Yazarlar ve Gazeteciler Vakfı'nın düzenlediği toplantılara fırsat buldukça giderim.

Yılın son toplantısı geçen çarşamba günü Ankara'da swissôtel'de gerçekleşti.

Bir TRT yetkilisi davetli olmadığımı iddia etmiş, ama bu doğru değil. Davet edilmekle kalmadım, telefonla da aranıp toplantıya katılmam rica edildi. Ben o toplantıya TRT'nin değil, toplantıyı düzenleyen Yazarlar ve Gazeteciler Vakfı'nın daveti üzerine gittim.

Konu TRT'ydi.

Konuşmacı da, TRT Genel M¼d¼r¼ İbrahim şahin'di.

İbrahim Bey yeni kurulan TRT kanallarını uzun uzadıya anlattı. Epey bilgi ve deneyim aktardı. Yeni yayın d¼nemine ilişkin olarak d¼ř¼n¼len projelerden kısaca söz etti.

Oldukça kapsamlı bir sunum yaptı, o kadar ki TRT'nin reklam gelirleri, ve reyting ¼lç¼mleri konusunda akla gelebilecek bir çok konuyu anlattı.

Çocuklara yönelik programların çok önemsendiğini Türk çocukları için bir dergi çıkarıldığını ve çocuklara Türkçe masal programlarının bu yayın d¼neminde de sürdür¼leceğini ifade etti.

Bense oturduğum yerde, TRT'nin kurulduğu tarihten bu yana izlediği yayın politikası açısından TRT-6'in çok farklı bir yenilik ve hatta bir miladın başlangıcı olduğunu düşünüyordum. Soru sorma hakkımı da bu yönde kullanmak niyetindeydim.

Sanırım sunum konuşması bir saatten fazla sürdü.

TRT-6'ten İbrahim Bey'in fazla söz etmemesi dikkatimi çekmedi değil, ama nasılsa soru-cevap bahsinde bu açık kapanır diye düşündüm.

Sunum konuşmasının bitiminde, soru soran dörd¼nc¼ kişi ben oldum.

şu soruları sordum, özetle buraya yazıyorum:

– Mardin yöresinde Arapça konuşan yurttaşlarımız var, ama onlar Arapçanın değişik bir lehçesini kullanıyorlar. TRT Arapça yayına başlayınca umutlandılar ve şimdi TRT'nin kendi konuştukları Arapçayla hiç değilse günde birkaç saat yayın yapmasını talep ediyorlar. Bu talebi hazır sizi bulmuşken iletmek istedim, yeni yayın d¼neminde Türkiye yurttaşı Araplar için yayınlar olacak mı?

– N¼fusumuzun yüzde 12'si engelli. Ulusal medyada onların sorunlarına eğilen programlara pek rastlanmıyor. Oysa referandumda Anayasa'ya engellilere pozitif ayrımcılık ilkesi konuldu. Yani önümüzdeki dönem, Türkiye'nin engelliler politikası yeniden oluşacak. TRT'nin, engellilerin ve onların ailelerinin sorunlarını daha görün¼r kılmak için bir hazırlığı var mıdır?

– Siz TRT-6'in mimarı sayılırsınız. Göreviniz devam edecek. TRT-6 için bir muhasebe yapmanız gerekirse neler söylemek istersiniz, yapmak isteyip gerçekleştiremediğiniz bir şey var mı, Türk çocuklarının TRT ekranlarından, annelerinden Türkçe masal dinlediklerini söylediniz, bu çok hoş bir şey, peki yeni yayın d¼neminde Kürt çocukları da, TRT-6'ten, uyurken, annelerinden Kürtçe masal dinleyebilecekler mi?

İbrahim Bey sorulara tek tek cevaplar verdi.

Son soruya cevap verirken nasıl oldu anlayamadım, **Kürt sanatçılarla kurum arasındaki ilişkileri anlatmaya başladı ve o arada da sözü Rojin'e getirdi. Etrafına bakınıp, "Burada kadın var mı" diye sordu önce. Salonda kadın dinleyici yoktu.**

Ama TRT görevlisi kadınlar vardı. Bunlardan biri de İbrahim Bey'in arkasına düşen kapının sol tarafına oturmuştu. İbrahim Bey onu görmedi, keşke görseydi. Belki Rojin'e aşífte demeyecek ve toplantı bu tatsızlık içinde bitmeyecekti.

Konuşmasını bitirince, "Rojin aşífte değil bir Kürt sanatçısı, bu söz bu toplantıya da, size de yakışmadı" dedim.

Belki böyle bir tepki beklemiyordu, ama itirazımı da önemsemeden, “Kusura bakmayın Orhan Bey, benim üslûbüm böyle” dedi ve Rojin’in kurumla yaşadığı sıkıntıları anlatmaya başladı. “Rojin bir psikopat” diyerek sözünü bitirdi. Ben yine oturduğum yerden, “Bu anlattıklarınız, bir sanatçıyla çalıştığı kurum arasında yaşanabilecek şeyler dedim, bunlara itirazım yok, ama Rojin bir Kürt sanatçısı, aşüfte diyerek hakaret etmeniz doğru değil” dedim.

Tam bu sırada bir katılımcı sözümü kesti. Sonrasında yüksek bir bürokrat olduğunu söylediler, ama en azından benim tanıdığım biri değildi. Bir milletvekilinin yanında oturuyordu, hatta o milletvekilinin danışmanı filan olabilir diye düşündüm. Bu kişi, **sinirli bir halde, “Siz,” dedi “bu hücumlarınızı kendi adınıza yapınız”.**

“Kendi adıma konuşuyorum” dedim, “sizin adınıza konuşmuyorum, ama siz de maşallah bütün hücumları göğüsleyecek bir ruh hali içinde görünüyorsunuz”. Ve toplantıyı terk ettim..

Hadise bundan ibarettir. **İbrahim Bey, Rojin’den ve kamuoyundan özür diledi. Ama inanmadığı ve belki de zorlanarak özür dilediği, yaptığı açıklamalardan belli. Tahrik edildiğini iddia ediyor. Ama tek kelimeyle ayıp ediyor.** Ondan bir ricada bulunmak istiyorum. TRT bu toplantıyı kayda almıştır muhakkak. Bu toplantının kayıtları sonuçta devlet sırrı değil. Kamuoyunun bilgi edinme hakkının gereği olarak TRT basına verir bu kayıtları ve herkes gerçeği öğrenir. Kaldı ki **tahrik edildiğinde İbrahim Bey’in aklına bir Kürt sanatçısı bulup ona hakaret etmek mi geliyor? Özür, erdemli bir davranıştır, İbrahim Bey’i tebrik ediyorum. Ama özre hile karıştırmaya çalıştığı için de kınıyorum.**

Doğrusu, o saatten sonra Rojin aklımdan hiç çıkmadı.

Rojin bir Kürt kızı..

Dişiyle tırnağıyla, bin bir belanın, zorluğun üstünden gelerek, Kürtçe dinlemek isteyenlerin hâlâ kurşun yağmuruna tutulduğu bir ülkede Kürtçe müzik yapıyor.

Devlet bu dili de stranını da inkâr etmiş, yasaklamış yıllarca.

Rojin o yasak ve inkâr döneminden geliyor..

Sonra devlet yüz yıllık inkârdan sonra TRT-6’i açmış.

Rojin TRT-6’e severek programlar yapmış, yaptığı için kendi halkı içinde ötekileştirilmiş, ulusal hain olarak görülmüş.

Bunun acısını Şivan gibi, başka sanatçılar gibi ta içinde hissetmiş..

Değer miydi şimdi bütün bunlara diye kendi kendine soruyor mu Rojin bilmiyorum

Ama izni olursa ben sormak istiyorum, bir faydası olmayacağını belki de yaşadığı kederi biraz daha arttıracığını bile bile sormak istiyorum.

Ah Sevgili Rojin!

Kürtçe müzik yapacağım diye, bir tarafın haini, bir tarafın da aşüftesi olarak anılmaya değer miydi be kızım?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu ödöl ilga edilse iyi olur

Orhan Miroğlu 29.12.2011

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, her yıl Atatürk adına Uluslararası Barış Ödülü veriyor.

Kurumun üyeliğine atanan Mümtaz'er Türköne bu yıl ödölün **Kemal Burkay**'a verilebileceğini söyleyince aklıma "**Dersimli Kemaller**" geldi.

Bu "Kemaller"den ünlü olanlardan biri **Dersimli Kemal Kılıçdaroğlu**, diğeri de **Kemal Burkay**'dır.

Dersimliler, harekâttan sonra doğan çocuklarına Kemal adını veriyorlardı çokça.

Mustafa Kemal'e duyulan hayranlıktan değildi bu.

Besbelli onun gücünün nelere kadir olduğunu yaşayarak öğrenmiş olmalarındandı.

Türköne bu ödöl için uygun adayın Kemal Burkay olduğuna neden kanaat getirmiş bilmiyorum, ama önerisi yeteri kadar ironik ve yeteri kadar da hüznü..

Kemal Kılıçdaroğlu ve Kemal Burkay..

İkisi de Dersimli..

İkisi de Dersim harekâtından sonra doğmuşlar.

İkisi de siyasetle uğraşüyor yıllarca.

Kılıçdaroğlu CHP'nin lideri sıkı bir Kemalist, adının hakkını her zaman vermiş biri.

Harekât sırasında, kendi halkına ve ailesine yapılanları, "devrimin kaçınılmaz bir sonucu" olarak kabul ediyor, bize unutmayı tavsiye ediyor ve bu sayfanın kapatılmasını istiyor.

Çünkü tarihimizin o sayfası bugünkü CHP'yi mümkün kılan bir sayfadır.

CHP'nin paradigmasının oluştuğu yerdir Dersim.

Bu paradigmayla gerçek bir yüzleşme yaşanmasını bu yüzden ne Kılıçdaroğlu ne de partisi istiyor. Çünkü böyle bir şey olduğunda CHP'den geriye pek bir şey kalmayacağını biliyor.

Dersim harekâtının mirası, CHP'nin hiç kusur bulmadığı, tersine sahiplendiği bir mirastır. CHP'li vekillerin çoğu, Dersim'in bir uygarlaştırma projesi, bir toplumsal mühendislik projesi olduğuna bugün de inanıyorlar. Kafası kazınıp subaylara teslim edilen Dersimli kayıp kızların trajedisi, bu vekillerin gözünde, kafaların kazınmasıyla beraber uygarlığa atılan bir ilk adım ve yeniden başlayan modern bir hayattan başka bir şey değildir..

Dolayısıyla **Kılıçdaroğlu ve partisinin Atatürk adına konulmuş herhangi bir ödülü almayı en çok hak eden kişi ve kurum olduğuna hükmedebiliriz.**

Fakat Kemal Burkay’a Atatürk Barış Ödülü’nü reva görmek, valla bu da zulümden farksız bir şey..

Burkay bu konuda bir açıklama yapmadı, ya da ben duymadım, bu yüzden yazacaklarım onun adına konuşmak gibi anlaşılabilir. Ve ben öyle anlaşılacak istemem.

Burkay’ın Türkiye’ye gelişi yeteri kadar sorunlu oldu. Onun istediği bu muydu pek sanmıyorum. Kemal Burkay’ın, kırk yıllık siyasetçi kimliği gitti, onun yerine “Bir Kedim Bile Yok” diyen şair Kemal Burkay kaldı..

Medya, Burkay’ın PKK eleştirilerini çok sevdi ve bunu öne çıkardı. Duymak istediği buydu Kemal Burkay’dan. Duydu ve sanki her şey bitti. Oysa Burkay, ta 1970’li yıllardan bu yana Kürt siyasetinde farklı bir çizgiyi, üstelik federal çözüm temelinde, savunan bir siyasetçidir.

Sosyalisttir ve bu konuda bugün yapılan tartışmalara **Murat Belge** ve **Halil Berktaş** gibi söyleyecek sözü olan biridir. Ama medya için bu yanılla ilgili değil. Bir Kürt aydını ve siyasetçi bizim medyamızda sadece ama sadece “PKK’ye muhalifliği” oranında kabul görür ve ona öyle de muamele edilir..

Otuz yıl sonra ülkesine dönen Burkay, “PKK muhalifi Burkay”, ve şair Burkay’dı.

Hepsi bu.

Bence Burkay’ı bu şekilde sunmak, haksızlık oldu.

Bu yetmezmiş gibi şimdi de hayatı boyunca Kemalizm’e karşı sosyalizmi savunmuş Dersimli Kemal Burkay’a Atatürk ödülü!

Türköne’nin önerisi kurumun icra organından geçmiş bir öneri değil, kişisel bir fikir, ama **Burkay’ın böyle bir ödülü ret edeceğinden hiç kuşku duymamak lazım.**

Kemal Burkay bu ödülü “hak etmiyor!” çünkü..

Bana kalırsa bu ödülü ilga etmenin de, artık zamanı geldi.

Ödül 1986’dan ibaret verilmeye başlanmış. Arada kopukluklar ve ödülün verilmediği yıllar var. Az da değil, dört yıl. Atatürk Uluslararası Barış Ödülü dört yıl, kimseye verilmemiş. Sebebi nedir bilinmiyor.

Madem geçmişimizle yüzleşiyoruz, hadi gelin bu ödülü de biraz konuşalım.

Ödül gerçekten dünya barışına katkı sunmak amacını mı taşıyor?

Bu ödülü alan kişilerin dünya barışına bir katkıları olmuş mu?

Çok şüpheli.

1990 yılında Kenan Evren’e, 2000 yılında Rauf Denktaş’a verilmiş..

Yaşadıkları ülkenin iç barışını baltalamış ve dolayısıyla uluslararası barışa katkı sunmak bir yana, uluslararası barışa dinamit koymuş yeryüzünde Evren ve Denktaş ayarında iki kişi daha bulmak zordur.

Ödülü verenler bazen de kafalarına göre takılmışlar. **Kızılay Derneği'ne de gitmiş ödül, Japon Prensi'ne de. NATO Genel Sekreteri ile ünlü tarihçi Bernard Lewis de ödülü alanlardan..**

Peki, adına ödül konulan Mustafa Kemal'in, bir lafın ötesinde dünya barışıyla ilişkisi nedir?

Mustafa Kemal ne yapmış da dünya barışına katkıda bulunmuş?

Anadolu ümmetinden ulus yaratmak, yaratırken de kan dökmek, farklı dilleri ve kültürleri inkâr etmek, ne zamandan beri uluslararası barışa katkı sayılıyor, ben şahsen bilenlerden değilim. Bilen varsa buyursun anlatsın.

Mustafa Kemal bugün kendi ülkesinde barışa dair fikir ve eylemleriyle değil, Dersim'de gerçekleşen katliamlarla, muhalifler için kurulan darağaçlarıyla, inkâr ve imha politikalarıyla anılıyor.

Dolayısıyla **Kemalizm**, adına ödül konulacak bir akım değil, yeni bir gelecek için, **hesaplaşılması gereken bir akımdır.**

Mustafa Kemal'in tarihsel kişiliği ve bir devlet adamı olarak giriştiği devlet-ulus projesinin hayata geçirilmesi için gerçekleşen eylemler, ne ülke barışına ne dünya barışına bir katkı olarak görülebilir.

Mussolini veya Franko adına bir barış ödülü koymak ne kadar tuhaf bir şeyse, Mustafa Kemal adına uluslararası barış ödülü koymak o ölçüde tuhaftır.

Dünya barışına gerçekten katkı sunmuş hiç kimse bu ödülü almak istemez.

Nitekim, **1992 yılında Mandela'ya verilmek istenmişti, ama Mandela ödülü kabul etmedi.**

Mandela'nın davranışı tekil bir davranış olarak da görülemez. Dünya barışına katkı sunmuş hiç kimsenin bu ödülü kabul edebileceğine ihtimal vermiyorum.

Kemalistler kızmasın ama, **Atatürk Uluslararası Barış Ödülü'nün, adı geçen kurumun elinde siyasal bir amaca dönüşmüş olmasına son vermenin ve bu şaka gibi ödülü artık ilga etmenin zamanıdır.**

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Jiyana insanên windayi

Orhan Miroğlu 31.12.2011

Botan'a ateş düştü..

Uludere'de katliama uğrayan 35 Kürt köylüsünün yası tutuluyor Botan'da.

Bu katliam bir ilk değil. Son olacağına inanmamız için hiçbir sebep yok..

Roboski katliamı, Kürt sorununda güvenlik algısıyla hareket etmenin ve bu algıdan demokratik zemine geçişi mümkün kılacak hemen hiçbir adım atmamanın sonucudur.

PKK'yle savaşın, Kürtlerle savaşa dönüşmesi için bir kıvılcım yeter diye yazılar yazdık.

Bu kıvılcımı çakacak güçler sadece bu ülkenin sınırları içindeki güçlerden ibaret değil dedik, Türkiye kendi Vietnam'ına çekilmek isteniyor dedik, kulak asan olmadı.

Haberiniz olsun, şimdi sadece Botan'da değil, bütün Kürdistan'da "Ömer Muhtar ruhu" dolaşıyor!

İstenen de budur zaten.

Üç bin köyün haritadan silinmesi, 17 bin faili meçhul cinayet, tıka basa dolu cezaevleri, Kürtlerin Türklere karşı "ulusal birliğini" kurmaya yetmedi.

Şimdi ne dağlarda gerilla savaşı mümkün artık, ne şehirlerde intihar eylemleri yeter bu savaşı sürdürmeye.

Bu savaşın sürmesi, Kürt halkının arasında "Ömer Muhtar ruhu"nun dolaşmasından geçiyor..

İki halkın en yoksullarını bunun için öldürmeye devam ediyorlar.

Yoksul Kürtleri de yoksul Türkleri de, kirli bir savaşın kurbanları haline getirenlerin eski zaman tanrılarından farkları yok!

Yeni yüzyılın yeni savaş tanrıları, her iki halkı açıkça adını koyalım, ayırmak için kollarını sıvamış görünüyorlar..

Pervasız ve cüretkârlar..

Komplo teorilerine hiç inanmam. Ama görünen köy kılavuz istemiyor.

Yarın Yüksekova'da, veya Diyarbakır'ın yoksul bir mahallesinde kimin tarafından kullanıldığı bile belli olmayacak kimyasal silahlarla öldürülmüş yüzlerce insan cesediyle karşı karşıya kalabiliriz.

Büyük oyunun gerçeğe dönüşmesi, büyük katliamların hayata geçmesine bağlıdır.

İnşallah yanılıyorum, ama benim inancım odur ki, ölenlerin yaşam hakkı, yaşam hukuku, bir kez daha ortada ve sahipsiz kalacak ve çok geçmeden muhtemelen bu katliam da, tıpkı diğerleri gibi, bir "devlet sırrına" dönüşecek.

Oysa bu hükümetin hiç görmek istemediği, halkından sır gibi gizlediği büyük hakikatlerin ve sırların üstü aralanmazsa, bu halk Kürt'üyle Türk'üyle bu hakikatleri öğrenemezse, savaş tanrıları, çok geçmeyecek, hükümete de geçmiş olsun diyecekler!

PKK'yle savaşı, sivil Kürtlerle savaşa çevirmeye çalışanlar hâlâ MİT'te, ve başka istihbarat örgütlerinde belli ki güçlerini korumaya devam ediyorlar. Susurlukçuların dahi toptan tahliye edildiği bir ülkede kim neden korksun?

Köşe yazarlarından ve medyadan mı korkacaklar, geçiniz..

Köşelerine katliamla ilgili cevapsız kalmış soruları taşıyanlar da, o soruları okuyanlar da bir süre sonra unutmaya başlayacaklar..

Hep böyle olmadı mı zaten.. Binlerce sivilin hayatını kaybettiği bu kirli savaşta, cevabı doğru dürüst verilmiş kaç sorumuz var?

Daha sıkı bir savaşa değil, bizi ortaklaştıracak moral değerlere hep beraber sarılmaya ihtiyacımız var. Hükümet bunun farkında değil ama. Farkında olsa, devlet adına bir özür duyardık. Farkında olsa, 35 kişinin hayatı bu denli “kayıp ve ucuz hayat” muamelesi görmez, “operasyon kazası” olarak tanımlanmaz, ama Trakya’dan Botan’a yas ilan edilirdi.

Ölülerin arasında dolaşan bir Kürt kadını gördüm bir haber sitesinde..

Ağıt yakmıyordu ve ağlamıyordu, gözpınarları kurumuştı sanki.. Ellerini boşlukta, sağa sola sallayıp duruyor ve Kürtçe “**jiyana insanên windayî**” deyip duruyordu..

Yani **kayıp insanların hayatı**..

Kayıp insanların hayatı bir kez daha karardı, Botan’ın kayıp insanları, F-16’larla paramparça edildiler.

Dün Botanlı bir dosttan bir telefon aldım. “Kayıp insanların hayatını” ve o insanların umut bağladıkları dünyevi ve ilahi her gücün, gün gelip nasıl da karşılarında bir cellâda dönüştüğünü anlattı bana..

Onun yaşadığı bölgede bir katliam gerçekleşmiş ve o bu katliamı, siyaseti de oralarda yarım asırdır olup bitenleri de çok iyi bilmesine rağmen, siyasi yorumlar yapmak yerine, katliamı, **Botan Mir’i ve onun halkından bir çocuk arasında geçen bir hikâyeye** izah etmeye çalışıyordu.

Telefonda anlattığı hikâyeye, katliamdan sonra işte “AKP’nin gerçek yüzü budur!” veya “kaçakçılara PKK tuzak kurdu” deyip duranlara bir şey anlatmayabilir, ama anlayana da bence çok şey anlatıyor.

Botan Mir’inin bu çok bilinen hikâyesine göre, Mir kurdeşen hastalığına yakalanmış, gece gündüz kaşınıp duruyormuş. Tabipler Mir’in derdine deva bulmak için uğraşıp duruyor, bilinen her türlü ilacı deniyor ama Mir’in hastalığı bir türlü deva bulmuyormuş. Sonra tabiplerden biri Mir’e Botan’ın bir köyünde yaşayan 15 yaşında bir çocuğun kanını vücuduna sürerse hastalığın geçeceğini söylemiş. Mir’in askerleri gidip çocuğu bulmuşlar, annesini ve babasını servete boğarak alıp Mir’in karşısına getirmişler. “İşte” demişler Mir’e, “kanıyla size şifa verecek çocuk budur!”

Mir, az sonra öldürteceği çocuğun yüzüne bakmış ve tuhaf bir şeyle karşılaşmış..

Çünkü, az sonra idam edilecek olan bu çocuk sürekli gülümsüyormuş.. Mir askerlerine, “Bu çocuğu daha yakına getirin” diye emir vermiş. Askerler sürekli gülümseyen çocuğu Mir’in oturduğu tahtın yanına getirmişler.

Mir çocuğa neden güldüğünü sormuş. Çocuk anlatmaya başlamış ve “Çaresizliğime gülüyorum Mir’im” demiş! “Sen beni öldürmek ve kanımı vücuduna sürmek istiyorsun. Bu durumda ölümden kurtulmak için benim yapacağım ne olabilir? Tabii ki Allah’a yalvarmak ve dua etmek. Düşündüm, bunun boşuna olduğu sonucuna vardım. Çünkü Allah daha ben doğarken, benim kanımın bir Mir’i iyileştireceğini kaderime yazmış.. Annem ve babama güvenmem için ise sebep yok, çünkü onlar beni sana sattılar.. Geriye güveneceğim ve Allahın alnıma yazdığı bu kaderden beni kurtaracak bir tek Mir’im var! O da benim kanımın peşinde! Mir’im iznin olursa ben

sana sormak istiyorum şimdi, bu durumda ben gülmeyeyim de kim gülsün be Mir'im! Yani alnıma yazılan kadersizliğime gülmekten başka elimden bir şey gelmediği için gülüyorum!"

Mir bu sözlerden sonra, çocuğu affetmiş ve saraya alınmasını emretmiş. "Çünkü" demiş Mir, "Bu çocuk sahip olduğu zekâsıyla ölmeyi değil, benim sarayımda vezir olmayı hak ediyor!"

Kürtlerle, onların kanını, canını talep eden bugünün Mirleri ve bugünün Dehakları arasında yaşanan hikâye, Mir'le çocuğun hikâyesinden çok farklı değil inanın..

Yüzyıllar geçiyor, ama Botan'da bir şey değişmiyor..

Değişecek dediğimiz zamanlarda, birileri çıkıp aynı hikâyeyi bu halka yaşıyor maalesef..

Kan ve can pahasına..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ayten Öztürk'ün otopsi raporu

Orhan Miroğlu 02.01.2012

 Ayten Öztürk'ün otopsi raporu Yılın ilk günü.

Soğuk bir Ankara günündeyiz. Dışarıda kar yağıyor.

Keyfini süremiyoruz hiçbir şeyin..

Ne yapsak, ne etsek, geçmiş peşimizi bırakmıyor. Bir savaşın içinden çıkıp bugünlere geldik. O savaşın hakikatleri kollarımıza ve ayaklarımıza vurulan prangalara dönüştü.

Yok sayıyoruz, görmezlikten geliyoruz, insanların yaşadığı acılara farklı muameleler yapıyoruz, yine de olmuyor.

2011 yılının son gününde 35 Kürt köylüsünün gaddarca öldürülmesini yazmak, sonra da yeni bir yılı kutlamak nasıl mümkün olabilirdi? Nitekim olmadı. Yılın ilk gününde yazılan bu yazı da, yılın son gününde yazılan yazıdan farksız. Bu yazı da, geçmişe ait acıların izini sürüyor..

Selim Çürükkaya benim Diyarbakır cezaevinden arkadaşım. Selim PKK'nin önde gelen kadrolarındandı. Cezaevinden çıktı, Bekaa'ya gitti. Orada Öcalan'la ve PKK'yle birtakım sorunlar yaşadı ve PKK'den ayrıldı. Uzun yıllardır yurtdışında yaşıyor. Eşi **Aysel Öztürk**'ün Diyarbakır zindanında, işkenceci zalimlere karşı gösterdiği cesaret dilden dile anlatılırdı. Aysel'i hiç görmedim. Ama yıllar sonra **Nejdet Buldan**'ın yazdığı **PKK'de Kadın Olmak** adlı kitapta Aysel'in hayat hikâyesini okuduğumda, günlerce kendime geledim. Uğruna hayatınızı verdiğiniz, sonuna kadar inandığınız bir mücadeleyle yıllar sonra yollarınız ayrılıyor.. Dağ gibi bir hüznle ve yapayalnız kalıyorsunuz..

Ayten ve Aysel..

Bu iki kız kardeşin hayatı, acılarla geçmiş . Ayten, kaçırılıyor ve hunharca katlediliyor. Babası Hıdır

Öztürk'ü hatırlayacaksınız. Geçenlerde Meclis İnsan hakları Komisyonu'na gidip kızı Ayten Öztürk'ün vahşice öldürülmesini anlattı. Kızlarından biri olan Aysel şimdi eşi Selim Çürükkaya ile beraber yurtdışında yaşıyor. Geçen hafta Selim'den bir mektup aldım, Ayten'in cesedi bulunduktan sonra tutulan otopsi raporunda geçen garipliklere dikkat çekiyor ve şöyle diyordu:

"İki gün önce Hollanda'ya gittim. Orada bir yakınımı ziyaret ettim. Bana Ayten Öztürk'ün otopsi raporunu verdi, inceledim, çok çarpıcı bir durumla karşılaştım. İki doktor ve bir savcı tarafından düzenlenen otopsi raporu korkunç bazı gerçekleri gözlerimin önüne seriyordu. Örneğin Ayten Öztürk 27 Temmuz 1992 günü akşamüzeri saat 17.30'da beyaz renkli bir arabayla, dört kişi tarafından evinin önünden kaçırılmıştır. Otopsi raporunda yazıldığı gibi 8 Ağustos 1992 günü akşamüzeri cesedi Elazığ Karşıyaka Kartaltepe mevkiisinde yarı gömülü olarak bulunmuştur. Yani Ayten Öztürk'ün kaçırılması tarihi ile cesedinin bulunması tarihi arasında tam on bir gün zaman vardır. Durum böyle iken; otopsi raporunda cesedin en az bir buçuk veya iki ay gömülü kaldığını yazıyor. Ayten Öztürk'ün doktor enişttesi ve hemşire bacısına göre Ayten'in kulakları, dudakları kesilmiş, gözleri çıkarılmış, tanınmaması için yüz derisi soyulmuştur. Ama otopsi raporuna göre Ayten Öztürk'ün cesedi toprak altında bir buçuk veya iki ay kaldığından, dudaklar, gözler ve kulaklar çürümüştür. Yine Ayten Öztürk'ün yakınlarına göre Ayten'in saçları ve kafa derisi yüzülmüştür. Otopsi raporuna göre Ayten Öztürk'ün gömülü olduğu yerin üzerinde saç kılları bulunmuştur. Otopsi raporuna göre saçlarının kazınmasının nedeni ise; cesedin üzerindeki 15 santimlik toprak alınırken, kürek kazma ile saçın sürtüşmesinden ileri gelmiş olabilir miş!

Bilirkişi doktorların yazdıklarına göre Ayten'in boyun hiyoyid kemiği kırıldığından dolayı ölüm sebebi buymuş ve ölüm nedeni anlaşıldığından klasik otopsiye gerek yokmuş!

Böyle otopsi olur mu? Genç bir kız yüzü bozulmuş bir halde gömülü bulunuyor, DNA testi neden yapılmamış? Bu kızın tecavüze uğrayıp uğramadığına dair otopsi neden es geçilmiş? Ceset üzerinde parmak izlerine neden bakılmamış? Ve muhtemelen ceset bir veya iki gün orada yerin altında kalmasına rağmen neden Savcı ile doktorlar cesedin bir buçuk veya iki ay kaldığını yazmışlar? Bu ibretiâlemlik raporu sizlere duyurmak istiyorum. Otopsiye katılan doktorların telefon numaralarına ulaştım. Bu aktüel telefonları da size iletmek istiyorum. İnsan hakları, demokrasi ve hukukun olduğu bir yerde böylesine bir rapor yazan savcı ve doktorlar derhal tutuklanıp yargının karşısına çıkarılırlar.

Ama Türkiye gibi bir yerde ve Kürtlere karşı yapılan muamelelerde kimse bu tip işlerin hesabını kimselerden sormaz. Bırakın hesap sormayı bu tip raporları yazanlar kariyer yaparlar ve mevkilerinde zirveye tırmanırlar. Buyrun size raporu yazan bir savcı ile iki doktorun aktüel telefonları, ben bir doktor (Zülfü Kılıç) ile konuştum, ona göre bu otopsi raporu o günün koşullarına göre çok normal imiş. (Milattan önceden söz eder gibi konuşuyordu.) Doktora dedim ki; Siz 8 Ağustos 1992 akşamında, 'ceset bir buçuk veya iki ay toprağın altında kaldığından burun, kulaklar ve gözler çürümüş' diye yazmışsınız. Ama o bayan 27 Temmuz 1992 akşamı, yani on bir gün önce Tungaş fabrikasında her gün çalıştığına dair elimizde belgeler var. Bu soruma karşılık, 'efendim bizim ki bir tahmindir' dedi. Fabrikada çalışan bir kızı, mezarda ölü olarak tahmin etmek nasıl bir tahminse artık gelin siz düşünün!"

Selim raporda ismi geçen doktorların ve savcının adını ve bugün çalıştıkları kurumları da veriyor.

Dr. Zülfü Kılıç: Ümraniye Özel Afiyet Hastanesi: Tlf. no: 0090 216 344 89 00

Dr. Nusret Akpolat: Elazığ Fırat Üniversitesi: Tlf. no: 0090 424 233 3555-21 87

Savcı M. Ali Gürbüz: Ordu Adliyesi: Tlf no: 0090 458 233 05 8

Yerim kalmadı, ama bu ibretlik raporun metnini isteyenlere yollayabilirim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suç ortaklık

Orhan Miroğlu 05.01.2012

Ayten Öztürk yazısına değerli okurlar büyük bir ilgi gösterdi. Kendisi de doktor olan ve Almanya’da yaşayan bir okur, yazıdan sonra raporda imzası olan Dr. Zülfü Kılıç’ı aramış ve konuşmuş. **Dr. Kılıç, bunun bir otopsi raporu olmadığını, “harici ölüm tesbit raporu” olduğunu söylemiş.**

Bu neyi değiştirir? **Dr. Kılıç** ve **Dr. Akpolat** öyle güçlü bir “tesbit” yapmışlar ki, kendi ifadeleriyle klasik otopsiye gerek bile görmemişler!

Ayten’in vücudundaki tahribatı, organlarının kesilmesini, gözlerinin çıkarılmasını “arazi eğimiyle” açıklamışlar, fabrikada çalıştığı günleri, toprağın altında geçmiş günler olarak kabul etmişler!

İşkenceyle öldürülmüş bir kadının, gözleri, dudakları, kulakları bir hafta- on gün içinde tamamen nasıl çürür?

Dr. Zülfü Kılıç, Selim Çürükkaya’nın sorularına cevap verirken, “o günün koşullarında böyle oldu” anlamına gelen sözler sarf etmiş..

Raporu okuyun lütfen ve işkencecilerin “o günün koşullarında” doktorları, hukukçuları suça nasıl ortak ettiklerini görün:

“ÖLÜM VE OTOPSİ..... (okunmadı)

..... Adliyeye gelen evraklar için adliyeye gidildi. Çalışmalar sırasında karşı yaka mahallesi ilerisinde bir cesedin arazide gömülü olduğunun tespit edildiği haberi üzerine C. Savcısı Mehmet Ali Gürbüz, Katip Nurettin öner, Bilirkişi doktorlar, Zülfü Kılıç ve Nusret Akpolat olduğu halde, şoför Kaya Sumaz yönetimindeki adliye minübüsü ile olay yerine gidildi.

Hadise yerine gidildiğinde güneşin battığı, karanlığın çökmüş olduğu Önceden emniyet görevlilerince hadise mahallinin fotoğrafı çekildi.

Cesedin gömülü olduğu yerden Sağ elin bilekten 5-6 C m. dışarıda toprak üstünde olduğu toprak dışında 15 cm. Dışarı taşığı

Hadise mahallinde biri yeşil desenli bayan mendili, biri beyaz kenarlı.. mavi ve çizgili erkek mendili bu mendilin lekeli olduğu, muhtemelen kan lekesi olabileceği, kazma ve kürek getirilerek mezarın üstü ve civarı açıldı.

civardan bir çarşaf ve naylon torbalar getirildi. Ceset arşaf üzerine yatırıldı. Ambulansın sedyesine konuldu. Ve Elazığ devlet hastanesi morguna getirildi.

Hadise mahallinin karşıyaka mahallesi kartaltepe mevkiinde olduğu, köy hizmetlerine ait etrafı tel örgü ile çevrili hadise mahallinde tel örgülerin ve demirlerinin yıkılıp yere düşmüş olduğu arazinin teraslı olduğu, seyrek olarak badem ağaçlarının bulunduğu . iki badem arasının teraslı düz kısmına mezar kazılarak gömüldüğü.

Mezarın fazla derin olmadığı, Sırtta yakın yerde hafif kan lekeli toprak olduğu, ayakların geldiğı yerde mezardaki toprak ve çakıl üzerinde sabunlaşma belirtileri görüldü. Mezarın tel örgüye en asgari 15 metre .. saklıkta olduğu görüldü. Hadise mahallinin ıssız denilecek etrafta mesken olmayan bir yer olduğu..

Yine etrafta toprak üzerinde saçlarının bir kısmının dökülmüş olduğu görüldü.

Cesedin üstündeki giyecekler üstünde yer yer bol miktarda toprak yapışmış olduğu görüldü.

DEVLET HASTAHANESİ MORGUNDA Ceset üzerindeki giyecekler çıkarıldı. Üstte sütyen, beyaz renkli, onun üstünde yeşil iç çamaşır, onun üzerinde omuzlarından tafta bulunan yeşil renkli siyah ve kahve renge varan pijama deseni gibi bir gömlek, altta kahve rengeye yakın diz kapak altına varan bir etek.

Önde düğmelerin açık olduğu.

Üstte kırmızı noktalı beyaz bir kilot, veya küçük puanlı kilotların altında kırmızı renkli kilot ve cinsi organların üzerinde adet için kullanıldığı anlaşılan katlanmış ve oturtulmuş durumda bez görüldü.

Baş incelendiğinde , saçların yer yer döküldüğü, Derinin gözüktüğü, yer yer saçların başta bulunduğu, saç dökülmelerinin de **kazarken kürek ve kazmanın saçlara teması neticesinde kopma olabileceğı,**

Kulaklarında, yani her iki kulakta birer küpe kulaklar tamamen çürümüş, ince altın ve uçlarda küçük mavi taş olduğu.

Gözler çürümüş, burun çürümüş, dudaklar çürümüş dişler açıkta, dilin dışarıya doğru çıktığı dişler arasında sıkışmış olduğu

Ceset fiskiyeli hortumla yıkandı, ağız yanlarından yıkanmadan önce ağız yanlarından kan izlerinin sırtta doğru indiğı

Zaten sırt hizasına doğru olan bölgede kanlı toprak parçası görüldü alındı.

..... (okunmadı)

Bez boynundan çıkarıldı. 95 cm boyunda olduğu görüldü.

Çene altından boyun arkasına kadar bağıın oturduğu telin izini bütün boyun çevresinde meydana geldiğı ancak çene altında daha derin ve kesit bir şekilde müşahade edildi. Cesette yer yer sabunlaşma derilerin kalkmış olduğu, karın ve göğüs nahiyesinde gaz şişkinliğı olduğu görüldü.

Belirgin olarak boyun altında göğüs nahiyesinden omuzlara doğru boyun altında şişkinlik ve ekimoz, omuzlara doğru ekimoz, daha doğrusu kan toplanması hamatanın belirgin vaziyette ortaya çıkması hamaten izi olması muhtemel varluk.

Kollarda çürüme, parmak uçlarında deri kalkması, ve çürüme, kollarda özellikle sağ kolda böceklerin yuva yaptıkları dışarı çıktığı görüldü. (okunmadı)

Bacaklarda sabunlama deri kalkması ve yer yer çürüme görüldü. Ayak ve el tırnaklarının ojeli olduğu el tırnaklarının uzun olduğu, ayak tırnaklarının normal olduğu görüldü.

Ateşli silah yarası ve veya kesi yarası veya delici alet yarası sert cisim yarasına rastlanmadı. Vücutta herhangi bir darp veya cebir izinin bulunmadığı görüldü.....

....8 Okunmadı) Ölüm sebebinin tayin ve tespiti için ceset bilirkişi doktorlarına tevdi edildi.

BİLİRKiŞİ DOKTORLAR: ZÜLFÜ KILIÇ, Fathi oğlu 1965 D.lu Abdullah Paşa sağlık ocağı tabibi.

BİLİRKiŞİ DOKTOR NUSRET AKPOLAT, Abuzeroğlu 1966 d.lu Abdullahpaşa sağlık ocağı tabibi olduğunu söylemekle engel halleri yok, usulen yeminleri yaptırıldı soruldu:

Daha önce tespit edilen harici bulguları aynen tekrar ederiz. Boyunda Hiyoyit kemiğinin kırık olduğu kesin ölüm sebebi boyuna dolanan cismin meydana getirdiği, beyin anoksisi artı asfiksidir. Klasik otopsiye gerek yoktur. Bariz olarak ölüm sebebi bellidir.

Muhtemelen arazinin yüksek ve meyilli olduğu toprağın az oluşu, rüzgarın orada daha yoğun olması gibi şartlar göz önüne alındığında da cesedin 1,5 – 2 ay önce gömülmüş olması kuvvetle muhtemel olduğunu belirtiriz dediler.

Kesin ölüm sebebi belli olduğundan bilirkişi doktorların klasik otopsi yönünden yapılmasının gerekli olmadığı belirtildiğinden klasik otopside vazgeçilerek iş bu zabıt birlikte imza altına alındı.

8.8.1992

C.Savcısı **M.Ali Gürbüz** Katip **Nurettin Öner** Bilirkişi Dr. **Zülfü Kılıç** Bilirkişi Dr. **Nusret Akpolat** (okunmadı) Yrd. **Mahmu Taş**. Şoför **Kaya Sumaz**."

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Cafer Solgun'a tehdidi kınıyorum!

Orhan Miroğlu 07.01.2012

Cafer Solgun'u birkaç yıl önce tanıdım.

Uzun yıllar cezaevlerinde hapis yatmış, büyük acılar yaşamış bir aydın o.

Meşakkatli ve zor zamanlardan geçerek, fırtınaların içinden çıkıp gelmiş bir aydın.

Cesur bir insan.

Hapislik yılları bitince, gelip İstanbul'a yerleşmiş.

Cafer "Yüzleşme" söz konusu olduğunda, toplumla paylaşacak tecrübeleri ve fikirleri olan değerli bir aydın.

Birkaç yıl önce, İstanbul'da birkaç arkadaşıyla beraber "Yüzleşme" adıyla bir dernek kurdu.

Yüzleşme Derneği, kısa süre içinde Türkiye'nin en belalı konuları arasında yer alan, Alevi ve Kürt sorunu, hapisane gerçeği gibi konularda birçok çalışmaya imza attı. Bu çalışmaları toplumla paylaştı.

Cafer Solgun dostum, Yüzleşme Derneği'nin çalışmalara katkı sunmakla kalmıyor, bir yandan da gazetelere yazılar yazıyor, medya programlarına katılıyor, ve fikirlerini, kanaatlerini bizimle paylaşıyor.

Olağanüstü bir duyarlılık, nezaket ve hiçbir kibire yer vermeyen bir üslupla..

Ama belli ki, aydınların konuşmasından, ve ufuk açıcı fikirlerini toplumla paylaşmalarından hoşlanmayanlar, Cafer Solgun'dan da rahatsız olmaya başladılar!

Çeşitli yöntemlerle bu değerli aydınımızı tehdit ediyorlar şimdi de.

Onlar her zamanki gibi, kendilerine yakışanı yapıyorlar deyip suskun kalmamalıyız..

Doğrusu bu tehdide yeteri kadar tepki gösterildiğini söyleyemeyiz. Bunda belki Türkiye'de gelişen sıcak gündemin de etkisi vardır, ama her ne olursa olsun, bir aydına yöneltilmiş ölüm tehdidi var ve bu tehdit aslında fikirlerini özgürce paylaşan bütün aydınlara yöneltilmiş bir tehdittir.

Değerli dostum, arkadaşım Solgun'a yapılan tehditleri kınıyor ve sözü, ona bırakıyorum:

"Ülkemiz son yıllarda kendine özgü bir 'yüzleşme' süreci yaşıyor.

Bu sürecin önünü açan en önemli gelişmenin, sürmekte olan 'Ergenekon' dava ve soruşturmaları olduğu inancındayım. Ülke olarak nihayet Kürt sorununu adını doğrudan telaffuz ederek, Dersim katliamına 'Dersim katliamı' diyerek, 'Tek Parti' zihniyeti ve uygulamalarını konuşarak, Alevilerin eşit yurttaşlık istemlerini gündeme getirerek ve sorunlarını, demokratik istemlerini korku ve endişelere kapılmadan, 'takiyye' yapmadan tartışabiliyoruz. Kuşkusuz sorunlarımız sadece konuşuyor, tartışıyor olmakla çözülecek gibi değildir. Ancak korkusuzca konuşabilmenin anlam ve önemini, değerini, hiç kimse bugüne değin korku politika ve konseptleriyle susturulanlar kadar iyi bilemez.

Yıllardır bugüne değin 'konuşulamayan' ya da konuşulması kırk türlü belayı davet etmek anlamına gelen konularla ilgili, yazıyor, konuşuyorum. Bu ülkenin hasbelkader Alevi, Kürt kökenli bir yurttaşı olarak, içerisinden geçtiğimiz normalleşme ve demokratikleşme sürecine tümüyle entelektüel bir vicdani duruştan güç ve güven alarak katkıda bulunmaya gayret ediyorum. Sorumlu bir yurttaş olmanın gereğinin de bu olduğunu düşünüyorum. Ve bu sorumluluğun özünde de çocuklarımıza korku ve kaygılardan uzak, herkesin özgürce kendi gibi yaşayabileceği bir Türkiye için uğraş vermeye inancım bulunmaktadır.

Şiddet içermeyen/önermeyen her türlü görüş ve düşünceye saygım vardır. Hiç kuşkusuz kimse, kimse gibi düşünmek, aynı görüş ve düşünceleri olduğu gibi paylaşmak durumunda değildir. Demokratik bir tartışma adabı içerisinde farklı görüş ve düşüncelerin varlığından rahatsız olmak değil, hoşnut olmak gerekir.

Ne var ki, son dönemde gündemleşen Dersim 38 katliamı ve Alevi meselesiyle ilgili tartışmalarda, temel demokratikleşme sorunlarımızın kaynağı olduğunu düşündüğüm resmî ideoloji zihniyetine ilişkin eleştirel düşüncelerim, 'bazı çevreleri' harekete geçirmiş gibi görünmektedir. Uzun süredir mail veya sosyal paylaşım sitelerinden küfür, hakaret mesajları alıyorum. Bunlara gülüp geçmeyi yeğledim. Ancak çalışma ofisimin kapısına sıkıştırılmış ölüm tehdidi mesajları almaya başladım. Bu durum karşısında yasal haklarımı kullanmamın kaçınılmaz olduğu sonucuna vardım.

Hrant Dink başta olmak üzere düşünceleri nedeniyle canına kastedilmiş insanları olan bir ülkede yaşadığımızı bize unutturmuyorlar.

Gücüm, nefesim, aklım ve enerjim yettiğince ülkemizin normalleşmesinin sorumluluğunu çocuklarımız hatırına omuzlarımda hissedecek, iyilik ve doğruluk, adalet ve hakikat yolundan sapmayacağım. Bunun için yaşayacağım.

Bu inançla bugün itibarıyla Cumhuriyet Savcılığı'na maruz kaldığım tehditlerle ilgili olarak suç duyurusunda bulundum. Ayaklarının altındaki zeminin kaymasından duydukları telaş nedeniyle saldırganlaşanlar meydanı boş sanmasınlar diye...

Kamuoyuna saygı ile duyururum..."

28 Aralık 2011

Cafer Solgun

Araştırmacı-yazar,

Yüzleşme Derneği

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özür ve kibir

Orhan Miroğlu 09.01.2012

Yaşadıkları coğrafyanın dikenleri tellerle bölündüğü tarihten bu yana Kürtler kaçakçılık yaparlar.

Dikenli tellerin, mayın tarlalarının içinden geçerek yapılan **kaçakçılığa yıllar yılı bu devlet hem göz yumdu, hem de en acımasız katliamlarla cezalandırdı.**

Nusaybin'de, Cizre'de dükkânlar kaçakçıların sırtlarında taşıdığı mallarla dolup taşardı.

Midyat'ta en çok Yezidi Kürtler yapardı kaçakçılığı. Mayın tarlalarında kolunu, bacağını, bazen de canını bırakan çok olurdu. Haber gelirdi. Mayında iki kişi öldü, üç kişi öldü diye. Toplanır taziyeye giderdik. Sabahlara kadar ağrılar yakılırdı ölülerin başında.

Sonra **1970'li yıllarda Komando zulmü köylerde artmaya başlayınca, kaçakçılara yönelik katliamların sayısı da artmaya başladı.**

Viranşehir'de 1975'te büyük bir katliam oldu. Öldürülen kaçakçı sayısını şimdi tam olarak hatırlamıyorum, ama sanırım on kişiden fazlaydı. Büyük şehirlerde okuyan Kürt gençleri Viranşehir'e gelmiş ve katliamı kınayan büyük bir miting yapmışlardı..

O tarihten bu yana bölgede her şey çok değişti. Ama kaçakçılık baki kaldı hep.

Sınır ticareti veya kaçakçılık, adına ne dersiniz deyin, yoksulların yegâne geçim kaynağı durumunda. Yıllar geçiyor ama bu tablo değişmiyor.

Uludere’de gerçekleşen katliamda geçimini kaçakçılık yaparak kazanan 35 kişi hayatını kaybetti. Medya, katliamı, ortada olmayan, inkâr edilen, verilmediği söylenen istihbarat raporları üstünden tartıştı. Oysa **katliamdan kurtulanların anlattıkları hiç gündeme gelmedi.**

O anlatılanlar, Uludere’de aslında ne olup bittiğini bütün hakikatiyle ortaya koyuyordu.

Ama ne yazık ki, katliamdan kurtulanların ifadeleri, İnsan Hakları kuruluşlarının hazırladığı raporların sayfaları arasında kaldı.

MAZLUM-DER ve İHD’nin ortaklaşa hazırladıkları bu raporlar hakikati bütün yönleriyle ortaya koyuyor.

Bir mağdur, saat üç civarında sınırı geçtiklerini ve geçerken bir askerî yetkilinin kendilerine, “bu son seferiniz, bir daha bu işi yapamayacaksınız” dediğini anlatıyor.

Bir başkası, “Dönüşte altışar kişilik gruplar halindeydik, bizi durdurup hepimizi biraraya getirdiler ve çok geçmeden de üstümüze bombalar yağmaya başladı” diyor..

Her şey **Márquez’in *Kırmızı Pazartesi*** romanında anlatılan cinayet gibi sanki.

Bu katliamın olacağını, yerel askerî birimler, devlet yetkilileri biliyordu.

İnkâr edilen istihbarat raporu o askerî birimlere çoktan ulaşmıştı.

Geçişlerde o güne kadar herhangi bir müdahale yapmayan o görevliler, bu sefer kaçakçıları durduruyor ve içlerinden kimse kurtulmasın diye altışar kişilik grupları birleştiriyorlar. Kaçakçılara “Bu son seferiniz” deniyor.

Geliyorum diyen bir katliam bu!

Geliyorum diyen bu katliamın “kusursuz bir katliama” dönüşmesi için gereken ne varsa yapılmış!

Ateş düştüğü yeri yakmaya devam edecek kuşkusuz, ama emin olun, bir süre sonra bu tartışmalar da bitecek..

Hakikatin ne olduğunu tam olarak belki de hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz.

Bir özrü bile halkından esirgeyen bir devletin “itibarı”, halkın canından ve onurundan bile daha kıymetliymiş. Bunu bir kez daha gördük..

Bir katliamdan ötürü özür dilemeyi beceremedi bu devlet ve bu hükümet!

Meğer Kürtlerden özür dilemenin “maliyeti” ne kadar da ağırılmış!

Öldürülenlerin canından, kanından, bile daha ağır!

Oysa hiçbir şey bir halkın onurunu kırmaktan daha ağır bir suç değildir.

Uludere katliamıyla Kürt halkının onurunu bir kez daha kırdılar.

Uludere katliamını mağdurlar gün gelir affedebilirler. Ama bu katliamdan sonra bir özrün dahi kendilerine çok görülmesini asla unutmayacaklar ve asla affetmeyecekler!

O yoksul köylüleri, özür dilememekle bir değil, iki kez öldürdünüz!

Kürt halkının vicdanını, onurunu yaraladınız!

Bu katliam unutulur bir gün, ama bir özrü bile bu halka çok görmeniz hiç unutulmayacak!

Kasıt araştırılıyor, ihmal var ona bakılıyor, MIT rapor vermiş mi soruşturuluyor, gerekirse özür de dilenir dediniz ve bir özrü bile bu halka çok gördünüz!.

Neden peki?

Çünkü katliama uğrayan halk, sizinle eşit değil!

Çünkü siz o halkı kriminal bir halk olarak görüyorsunuz!

Çünkü siz o halkın binlercesini çok kolay öldürdünüz!

Karakollarda, asker kışalarında kadınlarına tecavüz ettiniz, çocuklarını kurşunladınız, köylerini yakıp yıktınız, cezaevlerinde beslediğiniz köpeklerin karşısında esas duruşa soktunuz!

Kimse size bütün bunların hesabını sormadı.

Siz o halkı bu yüzden, özür dilenecek bir halk gibi görmüyorsunuz!

Siz zihninizde o halkı bütün kötülükleri hak etmiş bir halk gibi görüyorsunuz

Demek ki, Kürtlerin kanı, canı bu kadar ucuz!

Ama sizin özrünüz bu kadar kıymetli!

Kibriniz, gururunuz bu kadar büyük!

35 kişiyi suçsuz yere öldürmüşsünüz, ne ulusal hukuk ne uluslararası hukuk dinlemişsiniz! İnsanların başına bomba yağdırmış devletiniz ve bu durumda bile, özrü gerekli görmemişsiniz.

O halkın canının, kanının size göre, iki kelimelik bir özür kadar değeri yok!

Yazıklar olsun!

Bu çirkin kibrinize de, katliam zamanlarında dahi terk etmediğiniz bu ulusal gururunuzda da yazıklar olsun!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir koğuşun resmi

Orhan Miroğlu 12.01.2012

Diyarbakır Cezaevi'nden 1988 yılında tahliye oldum ve bir daha da o cezaevini görmedim, içinde dolaşmadım. Yıkılacak diye haberler çıktığında çok üzüldüm. O cezaevinin yıkılması demek bir tarihin üstünü kapatmak ve örtmek gibi geldi bana..

Daha ortada olup bitmiş bir şey yoktu, ama ben haberlerin yayıldığı günden başlayarak, yıkım için oraya gönderilecek olan iş makinelerinin sesini beynimin içinde duyar gibi oluyordum.

Bu yıkım fikri sanırım şimdi çok geride kaldı.. 12 Eylül'ün en büyük eseri olan Diyarbakır Cezaevi'ni kimse yıkamaz artık. Orası bir hafıza müzesi olacak, bu tartışma bitti.

Cezaevini bugünkü haliyle görenler, çok değişmiş diyorlar.. Kitapların ve mağdurların anlattığı o cezaevi yok diyorlar.. İşkencenin ve zulmün izleri de, koridorların, koğuşların duvarlarına ve tavanlarına yapılan resimler de silinmiş diyorlar..

Oysa cezaevinin o hali her şeyi çok iyi anlatıyordu. Keşke korunabilseydi.

Dışarıdan koğuşun içine en ufak bir ışık sızmasın diye, yağın kar tanelerini, yağmur damlalarını bile görmeyelim, bir mevsimden bir mevsime geçişin o tatlı zamanlarını, o insanın içini kıpır kıpır eden zamanları hissetmeyelim ve hayatı bütünüyle unutalım diye, kaldığımız koğuşların pencerelerini koyu kırmızıya boyamışlardı. Hem de bizim paramızla alınan boyalarla..

Eşyalar, insanlar koğuşun içinde olan her şey gün ışığına ve gölgelere hasretti..

O kırmızıya boyalı pencerelere saatlerce ve esas duruşta bakıp dururduk bütün gün. Bir mezarın veya bir tabutun içindeymiş gibi hissederdik..

Kış aylarında usul usul kar yağardı bazen, yağmur yağardı. Karın sesini duymazdık, ama yağmurun sesini duyardık.

Eriyen kar sularını, yağdıkça boşa akıp giden yağmur sularını düşünür hayıflanırdık. Biz burada su bulamıyoruz, tonlarca su boşa akıp gidiyor diye..

Dünya suyla doluydu.. Nehirler, ırmaklar, denizler, göller ve okyanuslar..

Ama biz içeride bir damla suya hasrettik. Bir bardak su veriyorlardı herkese. Herkesin bir gün için payına düşen bir bardak suydı sadece. İçmek için, temizlik için sadece bir bardak su..

Yüzbaşılar, albaylar, binbaşılar, rütbeli rütbesiz askerler cehennem zebanileri gibi dolaşırdı ortalıkta.

Söylediklerine göre burası askerî bir okul, bizler de eğitim için buralara konulmuş askerî öğrencilerdik.

İşkence ve ölüm eksik olmuyordu bu askerî okulda.

Koğuşlardan alınıp götürülüyordu insanlar ve bir daha geri gelmiyorlardı..

Hücrede kalanların hali, nükleer bir savaştan her nasılsa sağ çıkıp gelmiş insanların halinden farksızdı.

Hele koğuşlar ve koğuşların içindeki renk cümbüşü..

Hücreden sonra getirilip atıldığım 7. Koğuş'u ilk kitabım olan *Dijwar*'da anlatmıştım. Bugün yazıya otururken 12 Eylül İddianamesi'ni okudum ve hatıraların içine daldım, *Dijwar*'ı açtım ve bazı bölümlerini yeniden okudum. *Dijwar* Diyarbakır Cezaevi'ni anlatan kitaplardan biridir. İlk gittiğim koğuşu şu sözlerle anlatmışım:

"Bakışlarımı günlerden beri ilk kez, bir uyarı ya da tehdit almadan ya da alacağımı düşünmeden koğuşun içinde dolaştırmaya başlıyorum. Koğuş bir renk cümbüşü içinde. Tavanda bütün tavanı kaplayan yağlıboyayla yapılmış bir Türk bayrağı var. Koğuşun camları kırmızıya boyanmış, dışarısı hiç görünmüyor. Koğuş kapısının karşısındaki duvarda sarkık, ince bıyıklı insan figürleriyle dolu bir tabloya takılıyor gözlerim. Duvar bölünmüş ve farklı tarihlere ait Türk imparatorluklarının haritaları çizilmiş. Hun İmparatoru Mete Han, ötede Alpaslan, imparatorluklarının başında muzaffer komutanlar olarak resmedilmişler. Elerinde kılıçları ve başlarında miğferleriyle ordularının başında kimbilir belki de yeni çıkacakları seferleri ve fethedecekleri yeni ülkeleri düşünüyorlar.

"İçinden geçtiği dağları yara yara akan bir nehir, koğuş duvarını ikiye böldükten sonra, koğuşun neredeyse zeminine ulaşıp genişleyerek sona eriyor. Tablo zafere, egemenliğe ve imparatorların yarattığı hükümlanlığa sanatsal bir davet gibi duruyor. Kaç haftada ya da ayda bittiğini şu an bilmek mümkün değil. Bu uzak tarihi bugünle tanımlamak için olsa gerek, tablonun bir köşesinde Kenan Evren'in askerî üniforma içindeki bir resminin çizimi de unutulmamış.

Kenan Evren, nehrin yarıp geçtiği dağların ardından doğan bir güneşin aydınlığında, uzun ırmaklara ve ovalara yan yana dizilmiş savaş emri bekleyen mızraklı, kalkanlı imparatorluk askerlerine bakıyor ve birden asıl orayı görmek istemiş gibi bakışlarını tablonun sol köşesine çizilmiş Türkiye haritasına yöneltiyor. Ressam –her kimse– iki el resmetmiş ki, eller susuzluktan çatlamış toprağa benziyor. Öylesine çatlak ve içinden geçen kan damarları belirgin. Bu iki el Türkiye'ye doğru uzanmış gibi duruyor ya da Türkiye'yi kucaklamak istiyor galiba, yok hayır bunun bir tehlike gibi algılanmasını istemiş ressam, evet bunlar iki düşman el ve çatlamış ellerin altında şu yazı okunuyor:

"Türkiyem sana uzanan eller kırılacaktır!"

Burada anlatılan o koğuşlar yok şimdi, boyandılar ve tertemiz edildiler.

Ama bizler o kamplardan geçip, ruhu paramparça olanlar, arkadaşlarının gözleri önünde öldürülmesine şahit olanlar, ne o koğuşları, ne duvarları baştanbaşa kaplayan o dehşet verici tabloları, ne de bizi yok edilmesi gereken böcekler gibi gösteren o sloganları unuttuk.

12 Eylül İddianamesi darbecilerin kırdığı ellerin, ve söndürdüğü hayatların iddianamesidir..

Hepimize hayırlı olsun..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İrkçılığın böylesi

Orhan Miroğlu 14.01.2012

"İnsan Hakları Sözleşmesi geçerliliğini yitirdi. Savaş hukuku uygulansın. Göstericilere füze atılsın. Türklere doğum kontrolü yapılıyor, ama yoksul Kürtler'in on çocuğu var. Ben araştırdım Dünya Bankası bunlara para ödüyor.. Ortada bir plan var."

Akıl almaz bir ırkçılık, akıl almaz bir paranoya!..

Bu sözler Ankara Üniversitesi'nde hukuk dersleri veren ve ilgili bölümün de başkanlığını yapan Prof. Dr. Anıl Çeçen'e ait..

Çeçen'in yıllarca o üniversitede ve bu fikirler doğrultusunda ders verdiği biliniyor.

Bir itirazla karşılaşmış mı, hiç sanmıyorum..

Hopa meydan savaşları başlatan üniversiteliler, hocalarının bu ırkçı fikirlerine karşı ne düşünüyorlar, cidden merak ediyorum.

"AKP faşizmini" dakkada bir protesto eden solcu gençlerimiz, Kürtleri kısırlaştırılalım, üstlerine bomba atıp imha edelim diyen hocalarının bu fikirlerine ne diyorlar acaba?

Onun bu ırkçı bu hastalıklı fikirlerini bugüne kadar dinlemekten hiç rahatsızlık duymuşlar mı?

Peki ya YÖK, YÖK niye susuyor?

"40-50 kişinin toplandığını uzaydan tesbit ettiğimiz anda, toplananları füze atıp imha edelim" diyen bir kişi, nasıl olur da üniversitede hukuk dersleri verebilir?

Anıl Çeçen ırkçılığı, ulusalcılığı savaş hukuku olarak bellemiş.

Kafasına tedavisi mümkün olmayan bir illet gibi yerleşmiş ırkçılığı savaş hukuku sanıyor..

Farkında bile değil oysa, ne savaş hukukunu biliyor, ne yaşadığı ülkenin gerçeklerinden haberi var..

İmhaya, kana, katliama doymamış..

Sanki PKK'yle savaş yürüten bu devlet savaş hukukuna bağlı kaldı ve sivillere hiç saldırmadı sanıyor.

Ya da bile bile yalan söylüyor.

Devlet şimdiye kadar hangi savaş hukukuna bağlı kaldı acaba?

Uğur Kaymaz'ı babasıyla yaşadıkları evin önünde ve beraber infaz etmek savaş hukuku muydu?

Kürt kadınlarına askerlerin karakollarda tecavüz etmesi, savaş hukukumuydu?

Üç bin köyü haritadan silmek savaş hukukunun bir gereği miydi?

Musa Anteri, Vedat Aydın'ı, Mehmet Sincar'ı infaz etmek mi savaş hukukuydu?

İnsan utanır biraz..

Diyarbakır'da kazma vurduğunuz her yerden insan kemikleri çıkıyor, sizin savaş hukuku dediğin bu mudur, Anıl Çeçen?

Üç bin köyün haritadan silinmesi midir savaş hukuku?

Bir halka karşı otuz yıl boyunca hangi savaş hukuku uygulandı da, şimdi kalkmış, utanmadan, füzelerle imha etmemizin zamanıdır diyebiliyorsun?

Çeçen'in, bilgisine başvuran Meclis buyurun yararlansın bu dehşet verici fikirlerden!

Bu davetin o komisyona nasıl gerçekleştiğini bilmiyorum. Ama aldığım duyumlara göre her parti kendisine yakın bulduğu kimseleri çağırıyor.

Her partinin listesi var, komisyona veriliyor o listeler ve davetler bu şekilde gerçekleşiyor

Cidden merak ediyorum, bu adamı o komisyona kim, hangi parti hangi milletvekili davet etti?

Üniversitelerimizde, insan hakları alanında çalışmalar yürütmüş, bu kadar değerli bilim adamı varken, Anıl Çeçen gibi bir ırkçı-ulusalcıyı çağırarak kimin fikridir acaba?

Onu o komisyona çağırmanın, Anıl Çeçen'in bu konularda sahip olduğu ittihatçı-ırkçı fikirlerden bihaber olduklarını sanmıyorum..

Çünkü o bu fikirlerini yıllardır üniversite kürsülerinde, medyada söyleyip duruyor..

Hangi parti, komisyonda görev yapan hangi milletvekili bu fikirleri değerli ve dinlenmeye değer bulmuş da bu adama davetiye yollamış, bilmek hakkımız..

Farklı fikirlerden yararlanmak diyorlar buna da.

Son bir hafta içinde aynı ekipten biri bir televizyon programında benim karşıma çıktı.

Üşenmemiş kitaplar yazmış.. Kürtler neden devlet kuramaz diye.. İşittiğime inanmadım, bir üniversitede hocaymış ve güvenlik dersi veriyormuş..

Kürtlerle alakalı her şeyden korkuyorlar bu adamlar, ödleri patlıyor..

Devletin işlediği cinayetler, katliamlar yetmiyormuş gibi, devleti yeni katliamlara, cinayetlere davet ediyorlar.

Kuzey Irak'ı yerle bir etmeden, Kürt sorunu çözülmez diyen bu adamları medya şımarttı..

Yıllardır kuruldukları ekranlardan kin ve öfke kismaya devam ediyorlar.

Şimdi de Meclis'e davet ediliyorlar ve fikirlerine başvuruluyor!

Biz Meclis Kürt sorununu çözecek, yeni bir anayasa yapacak diye beklerken, Meclis'in çağırıp dinlediği adamlara bakın Allah aşkına!

Kürtleri kısırlaştırın, 30'unu, 40'ını birarada gördüğünüz andan itibaren üstlerine füze yollayın, imha edin diyen bir üniversite hocası!

Güneydoğu'daki belediyelerin mesleki birlikler kurmasını, milli felaket olarak gösteriyor.

Belediyelere de birer füze yollayalım diyecek kadar öfkeli!

Maalesef ne hükümetten ne muhalefet kanadından Anıl Çeçen'in taammüden soykırım, taammüden katliam teklifine karşı cılız da olsa bir ses duyduk.

Darbeci generallerin yargılanmasına çok üzülen medya ve siyaset, Anıl Çeçen'in şovenizmine, ırkçılığına ses çıkarmadı..

Suspus oldu herkes!

Bu fikirler marjinal mi bulundu acaba ondan mı dersiniz?

Hiç sanmıyorum.

Bu fikirleri savunanlar bir avuç insan değil belli ki..

Her yerde karşımıza çıkıyorlar..

İnanın Anıl Çeçen gibi adamların hissiyatına bu ülkede değer verilmeseydi, Uludere katliamı için bir özü Kürtler'e çok görmezlerdi..

Katliam için bir özü çok görenlerin devleti ile, Çeçen'in savunduğu devlet arasında bir fark yok..

O devlet bu devlettir!

Gözbebekleri gibi korudukları ve katliamlarını gizlemeye çalıştıkları, yeni katliamlara davet ettikleri devlet aynı devlettir!

Özür dilemeyi milli bir gurur vesilesi haline getirmeselerdi, şimdi Anıl Çeçen'e de karşı çıkarlardı.

Ve normal bir demokraside, ırkçılığın suç sayıldığı bir ülkede, Çeçen, katliam önerisinde bulunduğu için insanlığa karşı suç işlemeyi teşvik etmekten derhal tutuklanırdı..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hrant'ı anmak

Orhan Miroğlu 16.01.2012

Hrant Dink cinayetinde yarın (17 ocak) gerçekleşecek duruşmayla muhtemelen karar çıkmış olacak. Ama çıkacak olan kararın kamu vicdanını tatmin etmesi mümkün değil.

Avukatların ve Hrant'ın arkadaşlarının ısrarlı ve haklı isteğine rağmen MİT suskun kalmayı tercih etti. Elindeki bilgileri, veya cinayet öncesi tutulmuş istihbarat raporlarını mahkemeye paylaşmayı kabul etmedi.

Hrant'ın valiliğe çağrılıp tehdit edilmesinin üstü örtüldü.

Hrant'ı ölüme götüren manşetleri atan gazete ve gazetenin genel yayın yönetmeni hakkında yasal hiçbir işlem yapılmadı.

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı, cinayet günü o bölgede yapılmış telefon görüşmelerini mahkemeye vermemek için dört yıl direndi.

O kayıtlar mahkemeye yeni ulaştı, ama bir şeye yaramayacak, çünkü 17 ocakta gerçekleşecek olan duruşma muhtemelen karar duruşması olacak.

Cinayetin işlendiği bölgede gerçekleşmiş 6 bin 235 görüşme var. Kayıtlara göre bu görüşmeler 9 bin 300 numaraya ait. Emniyet Müdürlüğü savcılığa bu numaralar ve bu görüşmeler için verdiği bilgide, cinayetle bağlantılı olabilecek herhangi bir görüşmeye rastlanmadığını söyledi. Oysa Hrant'ın avukatları, Hrant'ın katledildiği bölgede, beş farklı numaradan cinayetle ilgili olarak, Mustafa Öztürk ve Salih Hacısalihoglu adlı sanıklarla görüşüldüğünü tesbit etti.

Dava bitiyor ya da bu haliyle bitmesi isteniyor; ama devlet 4,5 yıldır, tanık olarak dinlenmesi gereken Cemal Yılıdır ve Ergün Çağatay'ı mahkemeye getiremedi..

17 ocak günü verilecek olan karar, bütün bu nedenlerden ötürü, adil ve tatmin edici bir karar olmayacak..

Katillerin ve azmettiricilerin bile devleti suçladığı bir davanın sonucunda verilecek bir karar, kamuoyu vicdanını nasıl tatmin edebilir ki?

Son duruşmada azmettirici olarak yargılanan Yasin Hayal, "Beni bu işlerin içine çeken, gençliğimi, heyecanımı kullanan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'dir" dedi.

Avukat Fethiye Çetin, "Seni kim kullandı" diye sordu Hayal'e..

Hayal şu cevabı verdi: "İsmi geçen herkes. Erhan Tuncel, Ramazan Akyürek'e kadar uzanır.. Gardiyanlar tarafından tehdit ediliyorum. İsimlerini bilmiyorum, yüzleştirme yapılırsa gösteririm."

Hrant Dink cinayeti kolektif bir suç olarak işlendi. Dink cinayetine az çok benzeyen bütün siyasi cinayet ve suikastların oluş tarzı böyledir. Abdi İpekçi'den Musa Anter'e, bu türden cinayetler hiçbir şekilde kanı kaynayan bir-iki çocuğun işlediği cinayetler değildir.

Kanı kaynayan çocuklara tetiği çektirirler, kanı kaynayan çocuklara tetiği çekmek düşer, hepsi o kadar.

AGOS'un önünde 2007 yılının ocak ayında vurdular Hrant'ı..

Beş yıl oldu. Tetiği çeken i içeri attılar, ama tetiği çektirenlere dokunmadılar.

Hrant'ı öldürtenleri hükümet, Meclis ve yargı tam beş yıldır koruyor.. Taammüden veya görevi ve vazifeyi ihmal etmek yoluyla, bu çok fark etmiyor, ama bu cinayeti işleyenler, Hrant Dink cinayetini, taammüden planlayanlar korunuyor, bu çok açık.

Karar bu özel korumanın gölgesinde verilecek ve adil bir karar olmayacak.

Hrant'ın arkadaşları, bu yıl yapılacak anmaya özel bir önem veriyorlar.

19 ocakta saat 13:00'te Taksim'den Hrant'ın vurulduğu yere, AGOS'un önüne büyük bir kalabalıkla yürümeyi planlıyorlar ve adalet isteyen herkesten destek talep ediyorlar.

Hrant'ın Arkadaşları'nın karar duruşmasından önce açıkladıkları mütalaaları ise şöyle:

"19 Ocak 2007'de Hrant Dink'i öldürdüler.

Tam beş yıl oldu.

Bütün deliller iki-üç kişinin işlediği bir cinayetle yetinmemize izin vermeyecek kadar açık.

İşaret edenler de, tehdit edenler de, öldür diyenler de, pusu kurup erkete bekleyenler de bu işten

yakayı sıyırmak üzere..

Görülen o ki, beş yıldır acımızla alay eden, savsaklayan ve adaletin tetikçilere verilecek cezayla sağlanacağına başından hükmetmiş bir mahkeme yaramıza merhem olmayacak.

Korku ve nefret coğrafyasında büyüyen çocukların yaşamını kolaylaştırmayacak.

Başbakan, 'Hrant Dink cinayetini aydınlatmak namus borcumuzdur' dedi.

Beş yıldır önümüze konulana bakıyoruz; alacaklıyız.

Vicdanı olan herkes beş yıldır içinde her gün büyüyen bir yumruyla yaşıyor.

Unutulmasına göz yummak arkadaşımızı bir kez daha öldürecek!

Yeni cinayetlerin kapısını aralamayı bekleyen, 'karanlıkta yaşayanların' hevesini arttıracak.

Bir hakikat anlatıcımızı anmak, bu ülkede vicdanıyla yaşayan insanların varlığını göstermek, 'biz biti demeden bu dava bitmez' demek için biraraya geliyoruz.

Beş değil, 95 yıl da geçse,

Hepimiz Hrant'ız!

Hepimiz Ermeni'yiz!"

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

O bir Ermeni'ydi, adı Hrant'tı

Orhan Miroğlu 19.01.2012

Diyorlar ki,

"Duygusal olmayın, hislerinize kapılmayın"!

"Hrant Dink davası için verilen karara bakıp, tarihsel sebepler ve 1915'le benzerlikler aramayın"!

Diyorlar ki,

"Bu davaya 1915'in gölgesi ve hakikati düştü' diyenlere inanmayın"!

"İttihatçılık zaten çoktan unutuldu" diyorlar, "bu memlekette kimse Ermenilere İttihatçıların baktığı gözle bakmıyor" diyorlar..

Sonra devam ediyorlar ve yine diyorlar ki,

“Ergenekon fikri, neo-İttihatçı bir ideolojiye dayanmıyor, Ergenekon örgütü eli kanlı bir örgüt değil ve Hrant’ı onlar öldürmedi”!

Başından beri, bu yalanları yayıyorlar ve bu yalanlara inanmamızı istiyorlardı..

Mahkeme bu yalanları karara bağladı işte..

Hrant Dink’i Ergenekon öldürmedi, kanı kaynayan bir Türk çocuğu geldi Hrant’ı vurdu!

Mahkemenin hâkimleri önlerine gelen bu davayı sadece hukuk ve adalet ilkeleri(!) açısından incelediler ve örgüt yok diye karar verdiler.

Bravo doğrusu!

Örgüt yoktu, ortada kanı kaynayan bir Türk çocuğu vardı!

“Örgüt yok, ortada bir katil ve bir azmettirici var” diyen hâkimlerin bu yüzden vicdanları rahat!

Uğur Kaymaz ve babasını öldüren polisleri oy birliğiyle ve “nefsi müdafaadan” beraat ettiren Yargıtay hâkimlerinin vicdanı nasıl rahatsa, Hrant Dink davasında, “örgüt yok” diyen hâkimlerin de vicdanı o kadar rahattır şimdi!

Hâkimler, “örgüt yok” dediler ve vicdan azabından kendilerin bir güzel kurtardılar!

Oysa **öldürülenin adı Hrant’tı.**

Soyadı Dink’ti.

Ve o bir Ermeni’ydi, Ermeni olduğu için öldürüldü..

Diyorlar ki,

“Hrant’ı öldüren çocuğun cinayetten sonra olay yerinden kaçarken, ‘Bir Ermeni’yi öldürdüm’ diye bağırmasının 1915’le hiç ilgisi yoktur”..

Ama gerçek çok farklı.

Gerçek şu ki, mahkeme Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı bir Ermeni’nin öldürüldüğü bir dava olarak görmedi bu davayı!.

Basit ve sıradan bir cinayet davası olarak görmek ve göstermek istedi..

Ne Hrant’ın Valiliğe çağrılıp tehdit edilmesi, ne logosunda “Türkiye Türklerindir” yazan gazetenin attığı o cinayete davet manşetleri!

Ne Savcının Ergenekon’a işaret eden mütalaası!

Bunların hiç biri önemli bulunmadı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Dua edecek bir mezar taşı olsun'

Orhan Miroğlu 21.01.2012

Fahriye Bulut kayıp kardeşini arıyor.. Yaşadığı acıyı *Taraf'a* şu sözlerle anlatmış:

"Dua edecek bir mezar taşı bulana kadar vazgeçmeyeceğim. Kardeşim **Baki Akdemir, 1981 yılında nisan ayında gözaltına alındığında daha 20 yaşındaydı**. Gencecik delikanlıydı, deli doluydu. Askerler tarafından götürüldüğü Diyarbakır cezaevinde 15 gün boyunca işkenceye maruz kaldı. Ayak tabanlarını jiletle kesip tuz üzerinde yürüttüler kardeşimi. Bunları bize kendisi anlattı serbest bırakıldığında. Tam bu acılar geçti derken, **serbest bırakıldıktan iki üç ay sonra bir anda kayboldu ortalıktan. Tam 31 yıl geçti ve kendisinden haber alamadık**. O dönem toplu gözaltı olayları yaşanıyordu. Ben kardeşimin bu süreçte yeniden gözaltına alınıp kaybedildiğini düşünüyorum." **Saraykapı'daki kazıları duyduğunda acılarının bir kez daha tazelendiğini** belirten Fahriye Bulut şöyle anlatıyor duygularını: "İHD'ye gelip başvurduk. Benden DNA alıp test yapsınlar yetkililer. O kemiklerden biri belki de kayıp kardeşime ait. **Yüreğimin bir yanı o kemikler kardeşime ait olmasın istiyor**. Ben hep yaşıyor diye umut ettim, dua ettim. Her kapı çalışta belki odur diye umudum yeşerdi. **Ama bir yanıma da artık kemiğini olsun bulayım, dua edecek bir mezar taşımız olsun diyor.**"

Saraykapı'da insan kafatasları bulunması üzerine başlatılan ve hafta sonu ara verilen kazı çalışmaları, devam edecek.

Kayıp yakınlarını umutlandırdı bu kazılar. O kadar ki 1981 yılında kaybedilenlerin yakınları şimdi ortaya çıkan kemiklerden elde edilecek DNA sonuçlarını bekliyorlar.. 12 Eylül'de Diyarbakır'da Kurdoğlu adı bir işkence merkezi olarak biliniyordu. Askerlerin kontrolünde bir merkezdi Kurdoğlu.. İnsanlar gözaltına alınan ve haber alınamayan yakınlarının buraya götürüldüğünü ve bu işkence merkezinde sorgulandığını biliyorlardı. Ben 12 Eylül günlerinde orada üç ay kadar kaldım. Gözlerimizi sürekli olarak bağlı tutuyorlardı. Kalın ve hiç ışık sızdırmayan bir kumaştan yaptıkları gözbağlarını yüzümüze bağlıyor ve bu gözbağını hiç çıkarmıyorlardı. Sorgulananların yüzü gözü yara bere içindeydi, Sonraları, başka işkence merkezlerinde bu gözbağlarının sadece sorgu sırasında kullanıldığını duyduk. Ama Diyarbakır'da gözlerimiz gece gündüz bağlıydı, hem sorgu sırasında hem sorgudan sonra..

Daha sonraki yıllarda Kurdoğlu'na benzeyen başka işkence merkezleri oluşturdular Diyarbakır'da..Şehrin içinde ve bugün kazı yapılan Saraykapı'da JİTEM'in kullandığı sorgu merkezleri vardı.. 1995 yılında gözaltına alındığım zaman, bu işkence merkezlerinden birine götürüldüm.. Gözlerim yine bağlıydı.. Bir minibüse bindirdiler beni ve yola çıktık. Seyahat halindeki araçlardan gelen seslerden, şehrin içinde bir yerlere götürdüklerini anlamıştım.. Dışarıdan korna sesleri işitiliyordu.. Anladım ki, artık Diyarbakır'da sadece bir Kurdoğlu yok, Diyarbakır'a sadece bir Kurdoğlu yetmemiş, bu kadim şehre yeni Kurdoğlular, yeni işkence merkezleri kurulmuş.. O gün götürüldüğüm işkence merkezinin, dışarıdan gelen kalabalık insan seslerinden yola çıkarak, muhtemelen Bağlar'da bir yer olduğunu tahmin etmiştim.. Çünkü Bağlar Diyarbakır'ın en kalabalık ve hareketli semtiydi o yıllarda.. Ama bu tahminim doğru olmayabilir, belki de ben o gün Saraykapı'daki JİTEM merkezine götürülmüştüm.. Şu kazıya insan kemiklerinin çıktığı işkence ve sorgu merkezine.. Orada fazla kalmadım.. Dışarıda akıbetimle meşgul olan milletvekili ve bakan düzeyinde akrabalarım ve dostlarım vardı.. Gözaltına alındığım andan itibaren işin peşini bırakmadılar.. Savcılıkta ifadem alındığında, o adliye binasından tek başıma çıkmaya korktum.. Dostum Mehmet Vural'ı aradım savcılık kaleminden ve Mehmet'e beni gelip almalarını söyledim..

Şimdi o bölgede kazılar yapılıyor ve insan kemikleri çıkıyor.. Ortada bir hakikat komisyonu çalışması filan yok.. Arkeolojik bir kazı yapılıyor ve o kemiklere tesadüfen ulaşıyor. İşkence edilerek öldürülmüş sayısı bile, belli

olmayan insanlar. Benim kişisel tahminim ve inancım o ki, bu insanların arasında, bir zamanlar faili meçhul cinayetlerde kullanılmış bir çok samimi itirafçı da var.. Bunları Diyarbakır cezaevinde 1980'li yıllarda yetiştirdiler ve çok değil, on yıl sonra da JİTEM'in işlediği cinayetlerde tetikçi olarak kullandılar..

Türkiye bugün bu haliyle 30-40 yıl öncesinin Şili, Arjantin gibi Latin Amerika ülkelerini hatırlatıyor.. Ortaya çıkan dehşet verici haberler, toprağı kazdıkça ortaya çıkan kemikler, toplu mezarlar, yakınlarını bu mezarlarda arayan acılı insanlar, ve hâlâ şiddet üzerinden seyreden bir siyasi hayat.. Türkiye bir iç savaş yaşadı ve bu iç savaşın koşulları bugün de devam ediyor..

İnsanların bütün bu zulmü onlara kimin, hangi örgütün yaptığına dair doğru dürüst bilgileri bile yok, ya da olması istenmiyor..

Perşembe günü Hrant'ı andık.. Onbinlerce insan Taksim'den Hrant'ın vurulduğu AGOS'un önüne yürüdük. Mahkemenin aldığı karar Hrant'ı vuran örgütü gizlemişti. Ve bu davada en önemli gerçek aslında buydu.. **Onbinlerce insan Hrant için yürüdü perşembe günü.. Sevgili Karin Karakaşlı hariç, bir tek insan bile, Hrant'ı vuran örgütün, yani Ergenekon'un adını söylemedi. Bu örgüte karşı bir tepki yükselmedi, bir tek slogan atılmadı. Hrant'ı faşizm vurmuştu, AKP de vuranları koruyordu.. Hepsi bu!..** Ne acı ve ne ayıp! Bu ayıbı örten bir slogan dolaşıyordu ortalıkta: Katil Devlet Hesap Verecek!.. Solun bu ülkedeki tarihiyle yaşıt bir sloganın, orada, o kalabalıkta Hrant'ın gerçek katillerini gizleyen bir slogana dönüşmüş olduğunu görmek çok acı ve trajikti..

NOT: Çarşamba akşamı yeni çıkan kitabım *Silahları Gömmek* için Everest Yayınevi'nin verdiği kokteyli lütfedip onurlandıran dostlarıma ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Sağolsunlar, varolsunlar.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Ölüme hazır mısın, ölüme gidiyorsun!

Orhan Miroğlu 23.01.2012

Recep Aydınlar, bir kayıp yakını. Gözaltında kaybettirilen **Cüneyt Aydınlar**'ın amcası..

Yüzleşme köşesini bugün Recep'in yolladığı mektuba ayırdım:

"Rojbaş Orhan Abi,

Ben bir okurunuz olarak bugün size Almanya'dan yazıyorum. 18 yıldan beridir, gözaltında kayıp ettirilen yeğenim Cüneyt Aydınlar için.

Bundan beş ay önce Sayın Cumhurbaşkanımız Abdullah Gül' e Cüneyt'in akıbetini soruşturması için mektup gönderdik. Ne yazık ki şimdiye kadar bir haber alamadık.

Umarım –eğer kösenizde yer verirsiniz– sizin sayenizde belki bir parça da olsa duyarlı insanlara ulaşır, Cüneyt'imize ne olduğunu öğrenebiliriz.

Çok selamlar.

Recep Aydınlar.

Burada 15.08.2011 de Sayın Abdullah Gül'e yazdığım mektubu sizinle paylaşıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Bugün size ailece, on yedi yıldan beri haber alamadığımız, abimiz, kardeşimiz, yeğenimiz Cüneyt Aydınlar'ın akıbetinin araştırılması için son çare olarak size başvuruyor ve sizden Cüneyt Aydınlar'ın akıbetinin araştırılması için Devlet Denetleme Kurumu'nu harekete geçirmenizi ailece rica ediyoruz.

Bu on yedi yıl içinde çalmadığımız kapı gitmediğimiz yer kalmadı. Ölümcül bir umutla yıllardan beri belki bir haber duyarız diye beklemekteyiz.

Bildiğimiz tek şey bu zulümle, bizlere kuşaktan kuşağa geçecek acılar tattırılmakta. Ve bu zulmün acısı tüm aile fertlerinde, bebekten yaşlılara kadar geçmekte.

Cüneyt, ailemizin en zeki ve en yakışıklı çocuğuydu. Dedem ona Muharrem ayında doğduğu için Muharrem adıyla hitap ederken, aynı zamanda Cüneydi Bağdadi hazretlerinin ismi Cüneyt verildi.

Cüneyt Diyarbakır'dan İstanbul'a 1991 yılında üniversite sınavlarını kazanırken, ailemizin de göz bebeği olarak büyük umutlarla İstanbul'a öğrenci olarak gelip İ.Ü'de öğrenimine başladı. 10 Şubat 1994 tarihinde Gayrettepe Terörle Mücadele polisleri tarafından 14 arkadaşıyla gözaltına alındı. Daha sonra polisler Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) Savcısı Aytaç Tolay'dan '15 günlük gözetim süresi' aldılar.

Cüneyt Aydınlar, mahkemeye getirilmedi. Polisler Aydınlar'ın firar ettiğini söyleyince, DGM Savcısı Tolay, hazırladığı iddianamede gıyabi tutuklama kararı çıkarttı. Bunu özellikle belirtmek istiyorum Sayın Cumhurbaşkanım. Cüneyt bir gece yarısı evden alınmadı. Cüneyt sokak ortasında da zorla kaçırılmadı. Cüneyt Dicle'nin kenarında dolaşırken de kayıp olmadı. **Cüneyt en son 28 Şubat 1994 tarihinde hücrelerine gelen İstanbul Gayrettepe Siyasi Şube'deki polisler tarafından 'Ölüme hazır mısın, Ölüme gidiyorsun' denilerek, koma halinde sürüklenerek götürüldü.** Bunu Cüneyt ile birlikte gözaltına alınan ve daha sonra çıkarıldıkları DGM'de tutuklanıp cezaevine konulan 14 kişi de avukatları aracılığıyla yaptıkları basın açıklamasında belirttiler.

Cüneyt' i gördüğü işkenceden yürüyecek halde olmamasına rağmen onu yüzleştirme maksadıyla sorgudan alıp götürülen polisin gözetiminde nasıl kaçtığını biz kendimize bugüne kadar izah edemiyoruz. Yaralı, bitkin halde ve çok bilmediği bir kente o kadar yoğun polis korumasında nasıl olur da kayıp olur.

Ve ayrıca gözaltında olan bir kimse devlet güvencesi ve koruması altında değil mi?

Bizler; Cüneyt Aydınlar'ın yer gösterme esnasında kaçtığını iddia ettikleri İstanbul'un Beyoğlu Çukurcuma Semti, Kadırlar yokuşu, Ekmekçibaşı Cami Sokağı'na da gittik. **Yer gösterme tutanağında adı geçen evsahibi yaşlı ve Türkçe bilmeyen bir bayanla da görüştük. Bu Bayan polislerin Cüneyt Aydınlar ile birlikte eve geldiklerini evde arama yaptıklarını daha sonra evden ayrıldıklarını, 10-15 dakika sonra silah seslerinin geldiğini duyduğunu daha sonra polislerin tekrar eve gelerek kendisine bir tutanak gösterip imzalattıklarını söylediğini, ancak kendisinin okuma yazma bilmediğini polislere söylemesine rağmen kalemi zorla eline tutturup bir şeyler çizdirdiklerini de beyan etmiştir.**

Sayın Cumhurbaşkanım,

28 Şubat 1994'ten bu yana , Cüneyt'ten,biricik evladımızdan haber alamıyoruz. Cüneyt'e ne olduğunu bugüne kadar adli yetkililer de, polis memurları da bilmekte. **Cüneyt'imizi kaybedenler firar tutanağı düzenleyen devletten maaş alan resmî polislerdir. Baş.Kom. Ahmet Erkut, Pol.Mem. Mehmet Yalın, Pol.Mem. Ali Cinal, Pol.Mem. Doğan Özdemir.**

Sayın Cumhurbaşkanım,

On yedi yıldır sessiz bir yas evini andırıyor evimiz. Ne yeni doğan, dayısız amcasız büyüyen bebeklerin doğumuna sevindik, ne de ölen yaşlılarımıza gözyaşı akıtabildik.. Cezaların belki de en büyüğü mezarını bilmediğiniz bir yakınınızın mezarını bir bayramda, bir cuma akşamında ziyaret edip dertleşememek. En alttan en üst düzeye kadar yetkililer bize aynı şekilde kaçtı dediler. Ailemize baskı uygulandı. Bizler ailesi olarak anlatılan bu yalanlara inanmadık. Emin olun on yedi yıldan beri ölümcül bir umutla yaşamaktayız. Bu zulmün acısı, sevdiğinden haber alamamanın ve kuşaktan kuşağa yayılan bu acının üzerimizde bıraktığı psikolojik yarayı da tüm ailece omuzlarımızda taşımaktayız.

Burada son umut olarak size başvururken, sizi kendimize yakın bulduğumuz ve halktan biri olduğunuz için size yazma cesaretini bulmaktayız. Sizden devlet denetleme kurumunu harekete geçirmenizi ailece rica ediyorum."

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kurbanla oynamak

Orhan Miroğlu 26.01.2012

Ankara'ya bu kış çok kar yağdı. Dün akşam yeniden başladı yağmaya. Sabaha kadar durmadı. Gece yarısına doğru, bu güzelliğe daha fazla dayanamadık, çocuklarla kendimizi sokağa attık. Zerdeşt ve Hiwa yarım metreyi bulan karların içine yuvarlanıp durdular.. Biz Canan'la kısa bir yürüyüş yaptık. Binanın etrafını çevreleyen ve bütün gün trafiğe açık olan caddeler, sokaklar kar altındaydı ve trafiğe kapanmıştı.. Sessizlikler içinde beyaz bir dünya.. Karın örttüğü her şey harikulade bir manzaraya dönüşmüştü sanki.

Bu güzelliğin bir maliyeti de yok değil tabii.. Elektrik kesintisi ve doğalgaz basıncında yaşanan problemler gibi.. Buzlanma nedeniyle, Ankara'da Trafik kazaları da arttı. Bu kışın bana da bir maliyeti oldu açıkçası. Pazar günü bir misafirimi kaldığı otele bıraktıktan sonra, eve gidiyordum ki, karşıma çıkan bir araca çarptım. Kullandığım araç aslında Zerdeşt'in. Fransız malı bir Peugeot 207. Servise götürdük arabayı. Ortalık bayağı kalabalıktı. Bu durum, Türkiyeli tüketicinin Fransız malı araçlara gösterdiği ilgiyi açıklıyordu bir bakıma. İşlemler yapılırken, bir an için bu sektörde çalışan ve bu sektörden evine ekmek götüren insanları düşündüm. Fransa'yla yaşanan gerilim, acaba gelip onların ekmeğini vurur mu diye geçirdim içimden.. İyimser olduğumu söyleyemem.. Fransız mallarını boykot ve yaptırım hezeyanı işi oralara vardırabilir..

Bilindiği gibi, Kürt meselesinde birtakım eylemlerden sonra başlayan tartışmalarda en çok güvenlik uzmanları konuşur.

Ortada boykot edilecek bir "Made in Kürdistan" malı olmadığı için yaptırım ve boykotçulara pek rastlanmaz. Ama "o bölgeyi adım adım, karış karış, hatta mağara mağara" bilen güvenlik uzmanları birden ekranlara üşüşür ve gece demeden gündüz demeden iflahımızı keserler..

Diyeceğim, Kürt meselesinde ortalık güvenlik uzmanından geçilmiyordu, şimdi buna bir de yaptırım uzmanı eklendi.

Yaptırım uzmanları arasında Fransız mallarını boykot edelim diyenlerden tutun da, yeryüzünün bütün kötülüklerini getirip "Fransız düşünce sistemine" bağlayanlar ve bu düşünce sistemini de boykot edelim diyenler var. Böyle giderse, yakında Fransız romanı ve romancılığı da bu yaptırım uzmanlarının hışmına uğrayabilir. **Stendhal'ı, Hugo'yu, Sartre'ı** filan kitapçı raflarında boşuna arar dururuz.

Sonrası da gelir haliyle.

Türkler, 1915'ten sonra ürün vermiş bütün Fransız romancılarını ve düşünürlerini, 1915'e ilişkin tavırları bakımından ve yeniden okumaya başlarlar ve tabii hiçbir şeyin umdukları gibi olmadığını görürler.

Fransız edebiyatı ve düşünce sistemini oluşturan tarihe bu gözle bakmaya başlayan bir Türkiye çok şey kaybeder. Ortalama vatandaş ve okur, Fransızlarla ilgili her şeyi 1915'le ölçmeye ve kıyaslamaya başlar ki bu tam bir felaket olur.

Böyle bir sınavdan kim geçebilir ve böyle bir eşiği kim atlayabilir ve "Türk Dostu" olmaya hak kazanır diye düşünüyorum. Aklıma ilk elden gelen isim **Bernard Lewis** oluyor. Sınavı herhalde bir tek o geçebilir..

Camular, Sartreler, Derridalar ise bu sınavdan çıkarlar!

Lewis sınavı geçer. "1915 bir soykırım değil, savaşın gaddar bir ürünüdür" dediği için. Ama Lewis böyle dediği için de kendi ülkesinde yargılandı ve mahkûm oldu. Üstelik ortada soykırım yasası filan yoktu. Lewis Fransız Medeni Kanunu'nun haksız fiili cezalandıran 1382. maddesinden yargılandı:

"Başkasına herhangi bir zarar veren kimse, bu zararı tanzime mecburdur." Mahkeme Lewis'in 1915'in kurbanlarının torunlarını bu sözlerle üzmüş olduğuna hükmetti..

Bizde, kurbanların torunlarına karşı duyulması gereken ahlaki ve vicdani sorumluluk bakımından durum nedir acaba, biraz bakalım isterseniz.

Dersim'de Alevi-Kürtlere yapılanları hâlâ uygarlaştırma projeleri adına ve bir model olarak, üstelik parlamentoda savunmak özgürlüğü var! Bu özgürlüğü alabildiğine kullananların o katliamda hayatını kaybedenlerin torunlarına karşı hiçbir ahlaki ve vicdani sorumluluk duymadıkları ayan beyandır..

Kürt illerinde öldürülen ve bugün toprağın altından çıkarılan kafataslarının sahipleri de devlete isyan etmelerinin cezasını çektiler, hepsi bu kadar!

1915 zaten karşılıklı mukateleden başka bir şey değildi!

Fransa'ya karşı gösterilen tutum, bu topraklarda bir zamanlar işlenen suçları gizlemek, **"kurbanla oynamak özgürlüğünü"** korumak; ve dünya başka bir hukukun peşindeyken, geçmişe saplanıp kalmaktan başka bir şey değil.

Türkiye'nin İttihatçıları ve geçmiş söz konusu olduğunda onlar gibi düşünenler ve davrananlar, kurbanla oynamayı seviyor.

Kürt kurbanlar..

Alevi kurbanlar.

Ermeni ve Süryani kurbanlar.

Yahudiler ve diğerleri..

“Vatandaş Türkçe konuş” kampanyalarını Yahudilere yaptırdılar!

Dersimliler kendilerine yapılan zulmün mirasçılarıyla yetmiş yıldır aynı yolda yürüyorlar ve Dersimlilerin yüzde yirmi beşi, Dersim katliamı için, Başbakan’ın özrünü gereksiz buluyor!

Kürt İttihatçıların Ergenekon’a karşı kılıkları kıpırdamıyor ve en ufak bir siyasi taviz elde edebilirlerse, her şeyi unutmaya, her şeyin üstünü örtmeye hazırlar!

Ermeniler ama direniyor.. Hrant Dink cinayetinden sonra yaşadıkları büyük kuşatmaya rağmen direniyor..

1915’in katilleriyle, 19 Ocak 2007’nin katillerinin aynı olduğunu biliyor Ermeniler.

Tarihin şu gizlenen, şu karanlık sayfalarına bakılınca, kurbanla oynamak isteyenlere karşı direnmek..

Az şey mi bu?

Dün Almanların bugün Fransızların kabul ettiği yasa “kurbanla oyuna” son veren bir yasadır.

Bu yasaya, özgürlükler adına karşı çıkana dönüp, “Ya toprağın altından her gün kafatasları fıskıran insanların özgürlüğü ve yaşam hakkı, ona ne oldu anlatın bakalım” diye sorarlar..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu savaş sürdükçe...

Orhan Miroğlu 28.01.2012

Diyarbakır’da İç Kale’de çıkan insan kafatasları acaba bir halka yıllarca reva görülen bir zulmün hesabını sorabilmek için, yeni bir milat ve yıllardır adalet bekleyen, kaybedilene bir mezar hakkı isteyen mağdurlar için yeni bir umut olabilir mi?

Maalesef bu sorulara bugün için evet demek, kolay değil.

Arjantin’de Şili’de benzer bir tarih, yani toplu infazlar, gözaltında kayıplar ve binlerle ifade edilen cinayetler, ancak askerî diktatörlük koşullarında mümkün olabildi.

Türkiye’de durum epey farklı görünüyor.

Bizde faili meçhul cinayetler, köylerin boşaltılması, gözaltında kayıplar gibi sistemli olarak işlenen suçlar ve gerçekleşen ihlaller, askerî diktatörlük altında değil, 1990’lı yıllarda meydana geldi.

12 Eylül faşizminden sonra Türkiye’de halk, liberal fikirleriyle tanınan Özal’ı ve partisini, askerlerin tercihi bu olmamasına rağmen, ilk seçimlerde iktidar yapmıştı..

Yani insanların infaz edilip toplu mezarlara gömüldüğü dönem bir askerî rejim döneminden görünürde çok farklı.

Serbest seçimler 1983'te yapılmış. Parlamento açık. Siyasi partiler faal. Siyasetçiler AB'nin yolu Diyarbakır'dan geçer diye demeçler veriyor.

İnsanların sokak ortasında infaz edildiği bir Türkiye gerçeği ile, AB'ye girmeyi önüne stratejik bir hedef olarak koymuş bir Türkiye gerçeği yan yana duruyor..

O yıllarda halkın yüzde 70'i AB'ye girmekten yana.. Partiler bu veriyi önemsiyor ve politikalarını buna göre oluşturuyor.. AB sürecine karşı olan parti yok gibi..

Peki, aynı halk ve aynı partiler nasıl oldu da, ülkenin bir bölümünde yaşanan hakikatlere, oradan gelen ölüm haberlerine, oradan gelen yüz binlerce insanın per perişan halde gelip metropollere yerleşmesine ve bu şehirlerin varoşlarında hikâyeleriyle beraber kaybolup gitmesine ses çıkarmadı, ülkenin adeta tecrit edilmiş bir coğrafyasında olup bitenleri görmezlikten geldi, herhangi bir merak duymadı ve sustu?

Nasıl oldu da, sadece askerî rejimlerle yönetilen ülkelerde işlenmiş bu suçların benzeri olan birtakım suçlar, görünürde parlamenter demokratik sistemi olan, AB'yi talep eden ve sivil hükümetlerin yönettiği bir ülkede ve bu ölçüde mümkün olabildi?

Bu sorulara cevap bulmadan, ülke sathında artık haritalarla gösterilen toplu mezarlar gerçeğiyle yüzleşebilmek mümkün değildir.

İsterseniz sorularımızı güncelleştirelim..

Ergenekon, Balyoz, Kafes ve benzeri planlar nedeniyle başlayan yargı sürecinde, “suçun kolektifliği” ve belli bir askerî hiyerarşi içinde meydana geldiği kabul edilerek, en son bir Genelkurmay başkanını da tutuklatan, ordunun üst kademesinin yaklaşık üçte ikisini kapsayan derin soruşturmalar, aynı Ergenekon'un ve aynı aktörlerin Kürt coğrafyasındaki faaliyetleri söz konusu olduğunda neden birkaç JİTEM subayının ve tetikçi olarak kullanılan eski PKK itirafçılarının ötesine geçemiyor?

Neden, iki astsubay ve okuryazar olduğu bile şüpheli eski bir PKK itirafçısı Şemdinli davasından kırkar yıl alırken, bu iyi çocukları tanıyan, onları kullanan Yaşar Büyükanıt gibilerine dokunulamıyor?

Darbe planlarının, haklı olarak ancak askerî bir emir-komuta hiyerarşisi içinde mümkün olabildiğine inanan, bu yüzden de soruşturmayı Genelkurmay başkanlarına kadar derinleştirebilen savcılar, neden, yıllarca ve sistemli olarak bir bölgede meydana gelen ihlalleri, bir etnik gruba karşı işlenmiş insanlık suçlarını araştırırken bu askerî hiyerarşiyi ve suçun kolektifliğini görmezlikten geliyorlar?

Çok değil, bir tek cevabı var bu soruların.

PKK'yle mücadele söz konusu olduğunda her şeyin mubah görüldüğü bir dönemin bugüne kadar devam eden siyasi kültürü ve siyasi kabulleriyle hesaplaşamadı.

Dün bu suçları mümkün kılan, katillere cesaret veren bir “ulusal mutabakat”, bugün de varlığını sürdürüyor.

“Devlete isyan eden her şeyi hak eder” diyen bir zihniyet söz konusu ve bu zihniyet yargıdan, siyasete kadar hâlâ çok etkin..

Uludere’de yaşanan katliam için hükümet ve devlet adına kimsenin özür dilememesi bu anlayışın sonucudur.

Olur ya özür dlenirse, PKK’yle mücadele eden ordunun morali bozulur!

Oysa, madem ufukta PKK’yle savaşmaktan başka bir şey görünmüyor, bu moralin öyle özür filan dileyip harcanması değil, korunması gerekir!

Kabul etmek lazım, medyanın, siyasetin ve bürokrasinin gerçekleştirmiş darbeler ve teşebbüste kalmış darbeler karşısındaki kararlı siyasi tutumu ile, PKK’yle mücadele sürecinde meydana gelen ihlallere karşı tutumu arasında büyük fark vardır.

Bu fark yüzünden Fırat’ın ötesindeki Ergenekon’a dokunulamadı..

Çünkü PKK’yle savaş sürüyor. Ve PKK’yle savaş, Türkiye’yi hiç beklemediği bir zamanda, 1990’lı yıllara geri götürebilir.

Uludere katliamı 1990’lı yıllara geri dönüş değilse, nedir?

Ve bu türden katliamların bir daha tekrarlanmayacağını herhangi bir garantisi var mı?

Bence yok. Savaş sürdükçe yok. Ve savaş sürdükçe toplu mezarlardan çıkan kemiklerle yüzleşmek de yok.. Türkiye’nin darbeci generallere ihtiyacı kalmadı.

Ama Türkiye’nin, yirmi yıl önce, PKK’yle savaş bahanesiyle o insanları öldürüp o mezarlara koyan MGK zihniyetine, o zihniyetin sahibi generallere , bugün de ve yirmi yıl sonra, savaş devam ettiği için, ihtiyacı var.. Siyasi iradenin ve halkın arkasında durduğu gerçek bir yüzleşme ve hesaplaşma bu ihtiyacın bittiği bir arafta başlayabilir ancak..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Medya ve hakikat

Orhan Miroğlu 30.01.2012

Yugoslavya’nın parçalanması sürecinde meydana gelen katliamları yorumlayan İsraili bir gazeteci şöyle demişti:

“1948’de CNN olmadığı için ne kadar şanslıydık.Yoksa bütün dünya bugün gördüğü görüntüleri Filistin’de görürdü..”

Son çeyrek yüzyıl, hakikatin ülkenin bir bölümünde nasıl yaşandığını anlatacak bir CNN’imiz yoktu. Ülkenin 1970’li yıllardan bu yana yaşadığı karanlık bir dönemi dünyaya ve kendi halkına rapor edecek yazılı medyamız da olmadı bizim.

Ama artık dünyada CNN’ler, El Cezire’ler var ve gerçeği gizlemek mümkün değil.

Filistin’de, Kürdistan’da, Suriye’de ve dünyanın sıcak bölgelerinde her ne yaşıyorsa bu yaşananları ânında öğreniyor insanlar.

Kan ve gözyaşı üstüne siyaset ve iktidar mücadelesi yapmanın çağını kapatan bir dünya gerçeği var.

Ama **medya ve geleneksel iktidar organları Türkiye’de** bu gerçeğin henüz tam anlamıyla farkına varmış değiller. **Eskiye ayırıyorlar ve eskiyi arzu ediyorlar.**

Faili meçhulleri, Diyarbakır’da çıkan insan iskeletleri nedeniyle yeniden konuşmaya başladık. Her şey çok korkutucu ve çok sarsıcı. O şehirde orada bir zamanlar JİTEM adıyla maruf bir işkence ve infaz merkezinin olduğunu halk biliyordu aslında. Tıpkı Diyarbakır cezaevinde 1980’den sonra olanları bildiği gibi. Ama medya tüm bu gerçekleri Diyarbakır halkından da, Türkiye’den de gizledi. Başta *Hürriyet* olmak üzere, gazetelerde yayımlanan röportajlarda bu cezaevi adeta beş yıldızlı bir cennet, suçlu insanların manevi ve milli huzura kavuştukları bir refah ve mutluluk mekânı olarak tanıtılıyordu. Mahkemelere morarmış yüzlerle çıkan tutukluların gördüğü işkenceyi, maskelerle veya bir örtüyle gizlemek mümkün olmadığından, “mahkemelere getirilirken yolda, ve cezaevi arabası içinde birbirlerini dövüyorlar, bu izler o izler” diye haber yapıyordu medya..

Gerçeği inkâr eden, gizleyen, görmezlikten gelen, gerçeğe vicdanını ve gözünü kapatmış yığınla haberci ve köşe yazarı vardı..

Patronları ise, o yıllarda, devletin enerji ihalelerini paylaşmak ve banka satın almakla meşguldü. Bankası olmayan medya patronunu, askerler ve devlet, bankası da olsun diye teşvik ediyordu.

Bir iç savaş yaşadığımızı gizlemenin ve zulmü görmezlikten gelmenin karşılığında, medya patronlarına bankalar ve ihaleler peşkeş çekiliyordu. Medya patronları bankaları ve ihaleleri haraç mezat kapmak için, Kürtlerle savaşı ve Kürt meselesini, dağa çıkmış birkaç teröristle mücadeleden ibaret sıradan bir asayiş meselesi olarak gösterme yarışına girmişlerdi.

Medyanın Genel Kurmay Harekât Merkezi’nden yönetildiği dönemlerdi bu dönemler.

Yeni Şafak’tan Burcu Bulut’a konuşan **Dinç Bilgin** –söyleşiyi okumadıysanız, okumanızı tavsiye ederim– **durumu şu sözlerle anlatmış:**

“Devletin gerçek sahibi askerlerdi..”

Aslına bakarsanız, bu savaşın da gerçek sahibi askerlerdi. Şimdi bu gerçeği gizlemeye ve meydana gelen insanlık suçlarını birkaç tetikçinin sırtına yüklemeye çalışıyorlar.

Yıllar geçti, ama bu inkâr ve gerçeği gizleme zihniyetinde fazla bir şey değişmedi.

Faili meçhuller, artık bir sır olmaktan çıkmış bulunuyor, bazı cinayetlerde tetiği kimin çektiği bile belli. Ortalık her biri apayrı bir trajediyi anlatan kayıp öykülerinden geçilmiyor. Binlerce insan şehir merkezlerinde kaybettirildi. Binlercesi öldürüldü. Otuz yıl önce Şili ve Arjantin ne yaşıdıysa bu ülkenin yurttaşları aynı şeyleri yaşamış. Ama gerçeği bizden gizlediler, bunu başardılar.

Diyarbakır’daki vahşet tablosundan sonra, tartışıyoruz şimdi.

Çıplak mı gömüldüler, elbiseleriyle mi gömüldüler, dinî vecibelere en çok, acaba JİTEM mi yoksa İstiklal Mahkemelerinin infazcıları mı uyuyordu diye kendimiz ironik tartışmalara kaptırmışız.

Kazılar usule uygun mu yapılıyor, DNA antropologu var mı bu memlekette, varsa şimdiye kadar herhangi bir sorumluluk ve görev alarak, o ölüm çukurlarında ne gibi görevler yapmışlar, bunu bilmiyorum ben, ama kemiklerin renginden bile tarih okuyanlar ve o mezarların başında tahmin yapanlar var..

Oysa asıl tartışılması gereken bu değil..

Toplu mezarları, ve o mezarlara gömülen insanların hikâyelerini okuduktan sonra insanın kendisini yıllar sürmüş bir kâbustan uyanmış gibi hissetmemesi mümkün değildir. Edebiyatımız ve sanatımız da bu kâbus yıllarını şimdiye kadar es geçti maalesef.. Bu dönemin edebiyatı dahi yapılamadı. **Has edebiyatçılar, yazarlar, Latin Amerikalı yazarlar ve edebiyatçılar kadar cesur değildi. Edebiyat uğruna iktidarla hesaplaşmayı göze alamadılar ve bu netameli tarihten uzak durmayı tercih edip, şehrin melankolisini anlatmayı tercih ettiler..**

Siyaset- derin devlet ilişkilerinde ise, **Susurluk Raporu**’yla beraber sanki durum değişir gibi oldu. Devlet adına işlenen cinayetleri kabul ediyordu bu rapor. Ama bu vahim tabloda, devletin kontrolünden çıkan birtakım grupları sorumlu tutuyordu. Ve daha da vahimi, Susurluk Raporu, devletin bazen rutinin dışına çıkabileceğini açıkça kabul ediyordu. Şimdi de toplu mezarlardan çıkan kurbanlar için aynı şeyi söylüyorlar. **“Kontrolde çıkan gruplar” diyorlar. Oysa durum tam tersi, tam da kontrol altında olan gruplar işledi bu cinayetleri.**

Şimdi Mezopotamya’nın bereketli toprakları kazılıyor ve daha yeni yeni bir iç savaştan geçtiğimiz ortaya çıkıyor.

Medyada nihayet bu gerçeği gizleme çabasının faydasız bir çaba olduğunu anlıyor. **Toprak altından çıkan kafataslarını, toplu mezar haritaları yapılabilen bir Türkiye gerçeğini gizlemek nasıl mümkün olabilir ki?**

Sonra 1948’de değiliz , artık bir tek CNN değil, çok sayıda CNN var bu dünyada..

Yine de yolunda gitmeyen şeyler yok değil.

Türk medyasının geçmişle alakalı tutumu ve tecrübeleri ve “medya personeli”, bugünün gerçeğini anlamaya çok elverişli değil maalesef.

Merak duygusu hâlâ çok zayıf. Bilmek ve başkalarının bilmesini sağlamak.. Buna dair bir ufuk yok bu medyada. Bunlar emek işi, sabır işi..

Bir medya mensubu olarak, geçmiş konusunda en çok konuşan insanlardan biriyim. Konuşurken bir kamu görevi yaptığımı ve bu dönemde daha fazla konuşmam gerektiğine inanmasam, evimde oturur, her konuşmadan sonra yeni düşmanlar kazanmayı bile bile tercih etmezdim. Ama vicdanım bana konuşmamı ve yazmamı emrediyor. Epey yazdım ve epey konuştum. Bazen de öyle şeylerle karşılıyorum ki bana sorulan sorulardan, katıldığım programların tuhaf ve alakasız konseptinden, bu gayretlerin pek de işe yaramadığını görüyorum ve gerçekten üzülüyorum. Perşembeye bu konuya devam edeceğim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

JİTEM, geçmiş ve medya

Orhan Miroğlu 02.02.2012

Diyarbakır'daki kazılarda kafatası sayısı 26'ya çıktı. Kazılar yağışlı havalarda duruyor. Sonra yeniden başlıyor. Kazıda görev alan işçilerin bir kısmı izin isteyip işi bırakmışlar. Yürekleri dayanamamış anlaşılan. Ayrılan işçilerin yerine başkaları görevlendirilmiş, bakalım onlar ne kadar dayanacaklar..

Toprağı kazıp, altından yıllar önce öldürülmüş insanlara ait birbirine karışmış kemik ve kafatası çıkarmak zor, insan kolay kolay böyle bir acıya katlanamaz. Ama **medyada yürütülen tartışmalar büyük bir rahatlık içinde yapılıyor.**

Medya kime mikrofon tutsa önce bir tahmin istiyor. Acaba kemikler daha eski tarihlere ait olabilir mi diye..

Soru şu oluyor genellikle: Kemikler, 1915 katliamında hayatını kaybeden Ermenilere mi, yoksa Şeyh Sait ve arkadaşlarına mı ait?

Kendilerinden tahminlerde bulunması istenenler arasında 1900'lü yılların başlarına işaret edip bu kemikler Kürt isyancılara ait diyenler ve Diyarbakırlı Ermenilere ait diyenler de var.

Sadece o bölgede başka tarihlerde meydana gelmiş birtakım katliamların olduğunu bilmek, kimseye bu hassas süreçte tahmin yapma hakkı vermez. Adli Tıp ve DNA antropologları dışında kimsenin salt tarih bilgisine dayanarak, bu türden yorumlar ve tahminler yapma hakkı olmamalıdır. Tahminlere değil, gerçeği bilmeye ihtiyacımız var.

JİTEM ve Ergenekon davaları sürüyor, gizlenen, üstü örtülmek istenen ve yakın tarih içinde işlenmiş binlerce cinayet var. Sayıları iki bine yaklaşan kayıplara ait dosyalar daha yeni açılıyor. Ama 1915 ve öncesine ait ne bir soruşturma var, ne de süren bir dava söz konusu.

Bu durumda çıkıp da, bu kemikler yüzyıl öncesine ait olabilir diye garip birtakım tahminler yapmak hiçbir şeye hizmet etmez, etmez ama faillerini az çok bildiğimiz davaların seyrini acaba nasıl etkiler?

Yüzyıl öncesine tahmin de olsa işaret etmek, bugün yüzleşmeye çalıştığımız yakın tarihi gölgede bırakmaz mı?

Açıktır ki, böyle bir süreçte Diyarbakır'da JİTEM'in sorgu merkezi olarak kullanılan bir binanın yakınında bulunan insan kemiklerinin, daha ortada hiçbir tıbbi kanıt yokken, yüzyıl öncesine ait olduğunu söylemek, süreci soğutmaya, devam eden davaları sulandırmaya hizmet eder.

Doğrusu, bu gereksiz ve faydasız tahminlere bir de **JİTEM'in o yıllarda gerçekleştirdiği cinayetleri gizlemek isteyenlerin iddiaları eklenince durum içinden çıkılmaz bir hâl alıyor. Geçmiş inkâr eden bu çevrelere göre, bu kemikler çatışmalarda öldürülen PKK'lilere ait. Belediyeler bunları gömecek yer bulamayınca, getirip JİTEM binasının önüne arkasına gömmüşler!**

Faili meçhul cinayetlerin işlendiği dönemde henüz dört-beş yaşında olanlar bugün otuzlu yaşlardalar. Türkiye nüfusunun yarısı yaşı, otuzun altında olan gençlerden oluşuyor.

Bu genç nüfusun, son derece isabetsiz ve yanlış, ayrıca dezenformasyonu amaçlayan tartışmalara bakıp, yaşadıkları ülkenin yakın geçmişi hakkında bir fikir edinmeleri mümkün mü?

Bence değil.

Fikir edinmek bir yana, doğrusu **bu yanlış ve alakasız yerden başlatılan tartışmaların JİTEM davalarına karşı gösterilen duyarlılıkları da olumsuz yönde etkilediği kanısındayım.**

Ülkenin bir coğrafyasında işlenmiş cinayetler konusunda insanlar medyadan çok az doğru, ama çok fazla yanlış şey duyuyorlar..

Medyanın tutumu ve program konsepti o hale geldi ki bugün o kemiklerin oralara gömülmesinden sorumlu olarak yargılananları televizyonlara çıkarmayı, medya, marifet hatta fikirlere eşit mesafede olmak gibi bir şey sanıyor.

Fikirlere eşit mesafede olma uğruna, suçla dolu geçmişinin hesabını vermemiş, tersine suçla dolu bu geçmişi hala büyük bir cesaretle savunan eski JİTEM'ciler televizyon programlarında cirit atıyor. Normal bir ülkede Ergenekon benzeri bir davadan yargılananların kendilerini savcılara ve mahkemelere karşı savunma hakkı vardır elbette. Ama normal bir ülkede, geçmiş suçla dolu hiç kimseye, suçsuzluğu kanıtlanıncaya kadar, medyada saatlerce konuşma hakkını vermez kimse.

Bizde oluyor ama.

Olduğu için de her geçen gün hakikatten biraz daha uzaklaşıyor bu ülke..

Bir on yıl kadar JİTEM var mı yok mu, onu tartıştık. Şimdi bu tartışma geride kalmış görünüyor, en azından kamuoyu açısından diyelim. Ama şimdi de JİTEM'in cinayetlerini aklamaya geldi sıra. Tedavüle sokulan fikirler gerçekten ibretlik.

"JİTEM yaptı, ama PKK'de yaptı."

Binlerce cinayetin kamuoyunda yarattığı hissiyatın böylece zayıflaması amaçlanıyor.

İnsanlar bir çeşit fit olma durumuna davet ediliyor sanki.

PKK'nin sorumlu olduğu birçok siyasi cinayet, iç infaz ve sivillere karşı girişilmiş eylemler vardır kuşkusuz. Bunları kimsenin inkâr edecek hali yok. Ama bu gerçek, bir başka büyük gerçeği yani devletin bir dönem, kendi yurttaşlarına karşı izlediği, imha politikalarının üstünü örtmek amacıyla kullanılmamalıdır.

Yanlış anlamıyorsam böyle bir çaba var. Ve bu çaba, her şeyden önce dünün JİTEM'cilerinin, bugünün Ergenekoncularının Fırat'ın ötesindeki faaliyetlerini gizlemeye ve masum göstermeye yöneliktir ve hiç kuşku yok ki, devleti ve hâlâ aramızda dolaşan katilleri geçmişin ağır yükünden ve hesabından kurtarmayı amaçlıyor.

İşin kötü tarafı bu politikanın Kürt siyasetinde de bir karşılığının olması..

Ortada fol yok yumurta yok, ama bu siyaset adına konuşanlar, kimse onlara unuttun şu ölüleri, gelin artık barışalım dememişken, 17 500 faili meçhulü unutmaya hazırız demişlerdi vaktiyle.

Uludere katliamını Lahey'e, BM'ye taşıyorlar şimdi (yanlış anlaşılmasın hiç karşı değilim), ama JİTEM'in işkence merkezinin yanında çıkan kemiklere bakmakla yetiniyorlar..

orhanmir@hotmail.com

Mezar mezar üstüne, acı acı üstüne!

Orhan Miroğlu 04.02.2012

İnsan hakları aktivisti ve Kürt siyaset adamı Vedat Aydın, benim bildiğim kadarıyla, çatışmalarda ölen PKK'lileri, aileleriyle beraber gidip dağlardan toplama cesareti gösteren ilk kişidir..

Yıl 1990 olsa gerek. Lice-Genç sıradağları arasında meydana gelen çatışmalarda öldürülmüş PKK'lilerin aileleri, HEP Diyarbakır İl Başkanlığı'na başvururlar. İl Başkanı **Vedat Aydın, bir grup arkadaşıyla beraber tarif edilen o dağlara çıkar ve grup, epey yüksek bir yerde tanınmayacak halde 10 cesede ulaşır. Öldürüldükten sonra helikopterle getirilip o dağların zirvesine atılmış on ceset.. Vedat çok geçmedi bu olaydan bir yıl sonra kaçırılıp öldürüldü.**

Kimsenin ölüsüne bile sahip çıkamadığı ve ölülerin mezarlıklardaki kimsesizler bölümüne, toplu olarak gömüldüğü yıllar..

Şimdi o toplu mezarların haritaları çıkarılıyor. İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi'nin toplu mezarların bulunduğu yerleri gösteren bir haritası var.

Bingöl de yer alıyor bu haritada. Ama Bingöl'deki toplu mezarlara gömülen PKK'lileri, DNA testinden yola çıkarak tesbit etmek mümkün değil artık. Çünkü o mezarlar zaman içinde bir çeşit işgale uğradı ve şehir mezarlığı haline geldi.

İki kardeşini bu savaşa kurban vermiş **Zarife Karasungur** çatışmanın en sert yaşandığı o yıllarda Bingöl Devlet Hastanesi'nde çalışıyordu. Benim 2006 yılında yayınlanan, **Her Şey Bitti Ana'ya Söyleyin** adını taşıyan kitabımda yer alan hikâyelerden biri de Zarife'nin iki kardeşine aittir.

Zarife Hanım o yıllarda sık sık Hastane'nin morguna getirilen sahipsiz cesetleri ve defin işlemleri sırasında yaşananları şu sözlerle anlatmıştı bana:

"Morga gelen her cenazenin ağabeyim olup olmadığını öğrenmek için morga inerdim. O morgda her şeyi gördüm. Erkeklerin bazılarının cinsel organları kesilmiş olarak gelirdi. Kimilerinin yüz derisi yüzülmüş olurdu. Sivil, yani gerilla olmayan bir ceset getirdiler bir gün, tuhaf şekilde ayak topuğu kesilmişti. Niye kesmişlerdi topuğunu, anlaşılır gibi değildi.

Zor bir dönemdi ve kimse ölüsüne sahip çıkamıyordu. Belediye götürüp gömüyordu cesetleri.

Ama gömmeden önce günlerce bekletirlerdi ve bu cesetler günlerce bekletildiği için bazen çok kokardı. Böyle durumlarda koku sokağa taşardı ve hastaneye gelip gidenler bu kokuyu hissederdi. Belediye ile güvenlik güçleri arasında anlaşmazlıklar olduğu zamanlar olurdu bu. Beklerdi cesetler, gömülmeyi beklerdi ve kokardı. **Gömerken, kefen, tabut, yıkama gibi bir şey yapılmıyordu. Cesetleri ellerinden ayaklarından tutup çöp kamyonlarına atıyorlardı."**

Zarife Karasungur'un insanın yüreğini burkan, perişan eden bu sözlerle anlattığı trajedi aslına bakarsanız bitmedi henüz, belki de yeni başlıyor.. Geçmişin o büyük acısı, geçmişe dair hakikatler bir bir ortaya çıktıkça azalmıyor, daha da artıyor çünkü.

Aşağılamışlar bir toplumu, yok saymışlar yıllarca.

Ne inanç tanımlar, ne vicdan ne bir şey.. Ölüye saygı hak getire. Dinî inançlara saygı, örf, âdet, bunların hiç biri yok. Savaşın kini ve öfkesi her şeyi silmiş insanların yüreklerinden. Merhameti, insanlığı yok etmiş.

Öyle bir vahşet öyle bir hınç ve öfke ki bu, ölüyü öldükten sonra bile defalarca öldürmüşler. Vücudundan bir parçayı kopararak yapmışlar bunu. Bir parça, bir parça daha..

Bu halle, çatışma yılları boyunca şehirlerin kimsesizler mezarlığına yüzlerce ceset taşınıp durmuş.

Vakit geldi işte..

Toprağı kazdıkça, bir zamanlar bir değil birkaç defa öldürülen ölümler Türkiye'yi ta kalbinden vuruyor şimdi..

Şehirlere yayılmış yüzlerce toplu mezar...

Bu mezarların bir kısmı Bingöl'de. İHD Bingöl Şubesi, 2010 yılından beri, kimsesizler mezarlığına toplu olarak gömülen insanların hakkını arıyor. **Bana gelen defin listesinde aralarında kadınların da olduğu 106 kişi var. Ama sayı bu kadar değil kuşkusuz, daha fazla.** İstenirse Bingöl İHD'den daha ayrıntılı bilgi alınabilir. 15-20 yıl boyunca getirilip toplu mezarlara atılan insan kemiklerinin üstüne zamanla yeni mezarlar açılmış.

Mezar mezar üstüne!

Acı acı üstüne!

Bingöl İHD Başkanı **Nihat Aksoy**, gönderdiği mektupta şöyle yazmış:

"Diyarbakır şubemizin hazırladığı toplu mezar haritasında Bingöl'ün üzeri tıklandığında karşınıza yüzlerce mezar çıkmakta. Bu **mezarlardan 115 tanesi resmî kayıtlara göre (Savcılık ve Belediye kayıtları) Bingöl şehir mezarlığında rastgele gömülmüş PKK gerillalarına aittir.** Gömüldüğü zaman bu yerler, mezarlığın dışında kalan bir yermiş. Ancak mezarlık genişledikçe bu yerler mezarlık alanı içerisine dâhil olmuş ve gerillalar rastgele gömüldüğü için, mezar yapılmamış. Daha sonra vatandaşlar da Belediye'nin göz yummasıyla bu yerleri aile mezarlığı için demir parmaklıklarla çevirmiş, ölümlerini bu kemiklerin üzerine gömmüş, gömmeye de devam ediyorlar. Konuya, şubemize 2010 yılının kasım ayında başvuru yapılırken vâkıf olduk. Belediye'ye yazı yazarak bütün gömü yerleri ile ilgili resmî yazıları ve krokileri istedik. Bunları aldıktan sonra başvuru ile birlikte Belediye'ye gittik. Belediye Başkanı bize Mezarlıklar Müdürlüğü'nün görevlilerini verdi. Mezarlık alanında yaptığımız inceleme sonucunda gömü yerlerinin işgal edildiğini teyit ettik. Daha sonra gömü yerlerini işgal ederek aile mezarlığına çeviren kişiler ve bu duruma göz yuman Bingöl Belediyesi hakkında Cumhuriyet Başsavcılığı'nda suç duyurusunda bulunduk. Bütün belgeler, krokiler ve resimlerle desteklediğimiz suç duyurumuz takipsizlikle sonuçlandı maalesef."

İHD, mahkemeye de başvuru yapmış, ama bu başvurudan da sonuç alınamamış.

Kim durdurabilir bu uygulamayı ve bu haksız mezarlık işgalini bilmiyorum.

Ama Bingöl mezarlığında yatanların aileleri kimsesizler mezarlığına gömülen sonra da üstlerine yeni mezarlar açılan yakınlarına bir mezar hakkı talep ediyorlar.

O mezarlara bir gül bırakmak, bir Fatıha okumak ve dua etmek için istiyorlar bunu..

Bingöl Valiliği ve Belediyesi bu acıya ve bu gerçeğe daha fazla kayıtsız kalmamalıdır.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon neyi başardı

Orhan Miroğlu 06.02.2012

Kemalistlerin ve CHP'nin bir mucize gerçekleştirip bizi Kemalist Erdoğan'dan kurtarmalarını isteyen yazılar okuduğumuz bir zamanda, **Ergenekon neyi başardı** diye soru soran yazılara kimi okurlar gülüp geçecektir belki..

Ama ben kendi adıma siyasi mücadele içinde pozisyon belirlemenin büyük oranda bu sorulara verilecek cevaplarla mümkün olduğunu düşünüyorum.

Kemalist iktidardan farkı kalmadı dediğimiz bir iktidardan ve Mustafa Kemal olmak isteyen bir Başbakan'dan bizi kurtaracak olan yine Kemalistler ve şu aralar neo-İttihatçılarla arkaik Kemalistlerin bir mücadele alanına dönüşmüş olan CHP oluyor!

AK Parti'nin İslami Kemalizm'inden, Kemalist bir Başbakan'dan, artık tepeden değil, yirmi bir milyon oy almayı başaran ve tabandan geldiği için daha tehlikeli olan İslami militarizmden ve yeşil Ergenekon'dan bizi ancak CHP kurtarabilir!

Böyle düşünüyor ve böyle yazıyorlar!

Manzara-ı umumiye hiç umut vaat etmiyor.

Ergenekon davası da, Ergenekon süreci de unutuldu gitti.

Ergenekoncular içeride ve dışarıda bu davayı itibarsızlaştırmayı başardılar.

Oysa Türkiye'de siyasal mücadelenin merkezinde hâlâ Ergenekon'un iktidar talebi duruyor.

Siyasal mücadeleyi belirleyen budur.

CHP'yi yegâne kurtarıcı olarak gören birtakım tuhaf analizlerin yapıldığı ve Ergenekon davalarının iyice itibarsızlaştığı, hatta Batı'da Ergenekon'dan yargılanan gazetecilerin ve diğer Ergenekon mütefekkirlerinin 21.yüzyıl kahramanları gibi görüldüğü bir zamanda, sürecin başına dönüp, Ergenekon neyi başardı diye sormanın zamanıdır.

Ergenekoncular, medya ve siyaset kanallarını büyük bir ustalıkla kullanarak, Türkiye'yi hem geçmişine, hem de bugün yaşadıklarına inanmakta zorlanan bir ülke haline getirmeyi başardılar.

Darbe planlarına saplanıp kalmış Ergenekon gitti, onun yerine, Türkiye'nin gerçek siyasi dinamiklerini hesaba katarak siyaset yapan bir Ergenekon geldi.

Bu iktidar talebinin ulusal ve uluslararası alanda müttefikleri ve mütefekkirleri var. Doğrusunu isterseniz ben Ergenekoncuların artık ellerindeki imkânları, meşru zeminlere tahvil edeceklerini ve meşru olmayan, başlarını belaya sokması muhtemel operasyonel faaliyetlerden uzak duracaklarını düşünüyordum. Böyle düşünmemeye yol açan şey, Ergenekon tutuklamalarının başladığı ve sonrasında da iddianamelerin hazırlandığı tarihe paralel olarak CHP’de başlayan faaliyetlerdi. O faaliyetlerden umutluydum ve CHP’nin Ergenekon’un zamanla kitle partisi haline geleceğini, ve Ergenekon çizgisinin bu yolla normalleşebileceğini düşünüyordum.

Neo-İttihatçılık siyasi bir fikir ve iktidar talebi olarak CHP’de yola devam edebilirdi.

CHP’de yaşananlar bu düşüncede haksız olmadığımı söylüyordu. **Önce Baykal’ın kaseti çıktı ortaya. Sonra da Kılıçdaroğlu CHP’nin başına getirildi. CHP o tarihten sonra arkaik Kemalistlerle neo-İttihatçılar arasında keskin bir mücadelenin yaşandığı bir parti haline geldi.** Bu yönüyle kapışma hâlâ sürüyor.

Ne var ki, AK Parti’yi iktidardan devirmeyi hedefleyen Ergenekon stratejisi sadece CHP’yle sınırlı kalmadı. Kürt dinamiği de önemli bir dinamikti ve doğrusu Ergenekoncular bu dinamiği hiç ihmal etmediler.

Ve **BDP-PKK hattının temsil ettiği Kürt dinamiğini AKP’ye karşı verilen iktidar mücadelesinin bir parçası, doğal bir müttefiki haline getirmeyi başardılar.** Bu bakımdan, Yalçın Küçük ve Doğu Perinçek gibi Ergenekon mütefekkirlerinin açtığı yolda oluşmuş mirasın bir hayli işe yaradığını söyleyebiliriz. Bu mirasın bir ucuna yeni Kürt dostları eklendi. **Karşılarına geçip Kürtlerin en temel haklarını dahi savunamayacağınız kimseler hızlı birer Kürt dostu oldular.** Bir ulusal hususiyete dönüşmüş AKP nefretinden Kürtler de paylarına düşeni fazlasıyla aldılar. Durum Kürt cephesinde öyle bir halde ki, **AKP nefreti o kadar şiddetli ve o kadar büyük ki, Öcalan ve KCK, bir mucize gerçekleşse ve AKP’yi müzakere ve çözüm müttefiki ilan etseler, sırf bu bile, Kürt siyasetini ortadan ikiye bölebilir ve ayrıştırabilir.**

Ergenekoncular, tarihsel ve kadim kurbanlarıyla oynamayı sürdürüyorlar.

Kürtler ve Ermeniler en büyük kurbanlardandır.

Hrant’ı önce öldürdüler, sonra da Hrant’ın davasını kullandılar.

Etyen Mahçupyan sonuna kadar haklı. Etyen’in sorduğu soruları, ortaya koyduğu analizi anlamadan, Hrant’ın davasını sürmek ve bu davayı Ergenekon’un elinden kurtarmak mümkün değildir.

Bu durum, Kürtler için de geçerlidir.

Kürtlerle savaşı sürdürenlerle, ister 1920-25’lerde olsun, ister 1990’lı yıllara ait olsun, hiç fark etmez, **Diyarbakır’da toprağın altından çıkan kemiklerin gerçek failleriyle, Kürtlerle bugün oyun oynayanlar aynı İttihatçı gelenekten besleniyorlar.**

Bu oyunun son halkası da Uludere katliamı oldu.

Hükümetin basiretsizliği, siyasi tercihleri, sürecin başında gösterdiği kararlılığın her geçen gün biraz daha erimeye başlaması, bütün bunlar, doğrusu Ergenekon’un “kurbanla oynama” siyasetini başarılı kılan bir işleve dönüştü.

Siyasetin temel meselesi, bugün kurbanı düşmanının elinden kurtarmaktan başka bir şey değil.

Merak etmeyin, AKP Kemalist bir iktidara dönüşmeyecek, Erdoğan'dan da bir Mustafa Kemal çıkmayacak elbette, ama bu iktidar, kurbanı düşmanın oyun alanından çıkarmayı göze almasa yeni Uludere'ler ve Hrant Dink cinayetini aydınlatamasa, benzeri yeni cinayetler siyasi hayatımızdan hiç eksik olmayacak ve siyaset bu merkezde kalmaya devam edecek.

Uludere'yi ve Hrant Dink cinayetini aydınlatın ve Ergenekon'un başarılarına bir son verin artık!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Kürdistanî' Şerafettin!

Orhan Miroğlu 09.02.2012

Herkes onu Şerafettin Elçi olarak bilir. Ama ben ona Kürdistanî Şerafettin diyeceğim. Çünkü yeryüzünde onun kadar Kürt ve Kürdistan âşığı biri olduğuna hayatı boyunca hiç inanmadı.

Hep bu yanılsamayla yaşadı durdu.

Nefret ederken sevdiğini sandı.

Bakan oldu, siyasi iklimi ve gelmekte olanı iyi okudu doğrusu, ve inkârın devletin resmî politikası olduğu bir dönemde, Kürt olduğunu söyledi.

Bu sözün söylendiği zamanın üzerinden koskoca bir tarih geçti.

Kürt gençleri Kürt ve Kürdistan için dağa çıktılar, öldüler ve öldürüldüler, ama Kürdistanî Şerafettin, o gün bugündür bütün siyasi hayatını, Kürt halkından bu sözün diyetini talep etmekle geçirdi.

Kürt siyasetine düşünsel ve pratik anlamda bu sözün dışında kattığı ve bedelini ödediği hiç bir şey yok.

Kürdistanî Şerafettin kanserle boğuşuyor bugün, ona uzun ve sağlıklı bir ömür diliyorum.

İnançlı bir adamdır o.

Bildiğim kadarıyla Tanrı'ya inanır, ve insanoğlunun bu dünyada geçici bir fani olduğuna iman eder..

Hepimiz fani, hepimiz ölümlüüz.

Bu dünyadan göçüp giderken geride kalan fanilerin arkamızdan iyi şeyler düşünüp iyi şeyler söylemesini isteriz.

Basit ve insani bir istektir bu..

Ama ömrünü bakanken, "ben Kürdüm" dediği için, Kürt halkının kendisine vefa borcu olduğuna inanarak tüketmiş, ve Kürt halkının onu hep yükselere taşımasını bir çeşit vatan ve namus borcu olarak bellemiş, bu borcun karşılıksız kaldığı zamanlarda da halktan iliklerine kadar nefret etmiş, Elçi gibileri bu insani istekle yetinmez sadece.

Elçi gibileri, bütün fanilerin bir gün tadacağı o mukadder son yolculuk gününde, o son yolculuğa uğurlanırken dahi, gücü, iktidarı, şâni ve şöhreti, içine konuldukları bir karış kefenin içinde hissetmek ve duymak isterler.

Kürdistani Şerafettin'in son siyasi hamlesi, yaşarken fazlasıyla yitirilmiş bir saygınlığı hiç değilse o son yolculuk gününde, PKK'den satın almaktan başka bir şeye yaramıyor doğrusu.

Hayatı boyunca onu terk etmemiş, ruhundan ve insanlığından çok şey alıp götürmüş iktidar ve statü arzusu, PKK'nin hiçbir zaman gündeminde olmayan ama son zamanlarda önemser görüldüğü, "Kürtlerarası ulusal birlik siyaseti" için kurulan milletvekili pazarında nihayet işe yaradı ve Kürdistani Şerafettin, Diyarbakır'dan milletvekili oldu.

Keşke onun yerine Diyarbakırlılar oy verecek yasal hakları mevcut, eski bir gerilla isteselerdi!

O gerillalar hak ediyor, ama Kürdistani Şerafettin, Diyarbakır'dan milletvekili olmayı hak etmiyor!

Onun istediğinin PKK'nin desteğiyle milletvekili olmak olmadığından eminim.

Ama ne yapsın başka?

Kürdistani Şerafettin'in, PKK'den başka kapısını çalan olmadı ki!

AK Parti'de hatta CHP'de dahi yer bulsa, kuşkunuz olmasın, şimdi o partilerin mebusu olacaktı.

Bu onun siyasi karakterine ve kariyerine en çok yakışandı aslında.

Geçmişte AP' den milletvekili oldu. Derken, bu partiyi terk etti CHP'li oldu.

Sonra Kürtlerin sokaklarda boğazlandığı ve Kürdistan için binlerce Kürt gencinin dağın yolunu tuttuğu bir zamanda, yeniden Şırnak'tan ve CHP'den milletvekili olmak istedi.

O da olmadı.

Bu sefer Barzanilerin kapısını çalıp, akıllarını çelmeye çalıştı.

PKK'ye karşı mücadelede onlardan siyasi destek talep edip durdu. Bu da boş çıktı. Çünkü Mesut Barzani, babası Mustafa Barzani'nin yolunda gidiyordu ve Türkiye Kürtlerinin iç işlerine ve siyasetlerine karışmak niyetinde değildi.

Kürdistani Şerafettin, yıllarca müteahhitliği ve siyaseti birarada götürdü. Erbil'de şurada burada ona para kazandıran şantiyeleri oldu, hâlâ da var, ama siyasi itibarı hiçbir zaman olmadı.

Çok koşturdu çok yoruldu. Ama 12 Eylül'den sonra bir türlü dikiş tutmadı.

PKK'den ve Öcalan'dan hayatı boyunca nefret etti, Öcalan ve Partisi olmasa, Kürdistan Kralı olabileceğine bile inanıyordu!

İşte devletin elinden tuttuğu Urfalı bir köylü yanına topladığı başka köylülerle onun yoluna çıkmış ve her şeyi berbat etmişti!

Onun kadar Öcalan ve PKK'den nefret etmiş bir başka Kürt zor bulunur..

Öcalan, bu özel 'düşmanını' uzaktan da olsa hep takip etti, sayısız defa onun ajan ve işbirlikçi olduğunu söyledi.

Fikirlerinin PKK'de anlayışla karşılandığını söylemesi tamamen yalandır.

Onu PKK'nin elinden Stockholm'de zor kurtardılar.

Hayatı boyunca, Kürtlüğü de siyaseti de PKK ve Öcalan'a karşıtlık ve nefret olarak gördü ve insanları her defasında bu nefrete davet edip durdu.

Ezgi Başaran'a verdiği söyleşide, bu tutumunu bu sefer ters istikamette, ama özünde sürdürüyor.

Siyaseti dün PKK ve Öcalan'a mutlak bir karşıtlık ve nefret olarak anlıyordu.

Diyarbakır'dan milletvekili olunca, şimdi de siyaseti, PKK'ye karşı olmak ya da olmamak gibi bir şey olarak anlıyor.

Onun ancak bir aşiret toplumunda geçerli olabilecek siyaset anlayışında, siyasi tutum karşı olmak veya taraf olmaktan ibaret bir durum, bir kazanç kapısıdır çünkü.

Dolayısıyla, Kürdistanî Şerafettin ve PKK madem ki ulusal ittifak yaptılar, bizim gibi aydınların payına sadece susmak düşer!.

Burkay, Miroğlu, Kızılkaya, Fırat ve diğerleri susacak!

Şıvan ve Rojin'in stranlarını söyleyecekleri mekânları seçme özgürlüğü dahi olmayacak!

Geçmişî unutacağız, bugünü tartışmayacağız!

Devletle, hükümetle teması o ve onun gibileri yaparsa iyidir ve Kürt çıkarlarına uygundur, ama başkaları yaparsa ulusal ihanettir!.

Kimin hain kimin olmadığına şimdiye kadar PKK karar veriyordu, "ihanet nedir, kime hain denir, ihanetin cezası nedir, hainler nasıl cezalandırılmalıdır" diye anlaşılan bundan böyle Kürdistanî Şerafettin'e sormak ve fikrini almak gerekecek!

Hainlere ceza kesenlerin bundan böyle ondan öğreneceği çok şey var anlaşılan, ama hakkını yemeyelim, onun ihanet tanımına PKK dahi yetişemez!

Kürdistanî Şerafettin, hiçbir utanç duymadan, gözlerimizin içine bakarak, Türk-Kürt binlerce sivilin, PKK içinde ve dışında yüzlerce, belki de binlerce siyasetçinin öldürülmesinin sebebi ihanettir diyor, diyebiliyor!

Öcalan ve PKK dahi geçmişî bu şekilde ve bir kalemde ve bu kadar insafsızca silmemiş ve inkâr etmemişlerdi doğrusu!

Ah benim kadersiz halkım, ah!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İki devlet çıktı meydana

Orhan Miroğlu 11.02.2012

Biliyorsunuz, pehlivanlar gree tutumadan önce meydancı Ŗu sözlerle bir perev çeker:

İki pehlivan çıktı meydana, biri diğ erinden merdane..

Bu sözlerle birbirlerini yenmeye yani gree tututuklarında, biri diğ erinin sırtını yere vurmaya çalışacak olan pehlivanların yiğ itliğ i, mertliğ i vurgulanmış olur.

Tarafın dünkü maneti, pehlivanları takdim sözlerinden esinlenmiti.

Doğ rusu zekiceydi ve durumu gayet iyi açıklıyordu.

“İki devlet çıktı meydana..”

Gerçekten de, iki devleti var Türkiye’nin.

Biri eskiyi, statükoyu temsil ediyor ve değ içim istemiyor.

Diğ er devlet ise değ içim ve ilerleme istiyor.

Devletlerden biri, karanlıklardan, kozmik odalardan, Türkiye’nin tarihini kana bulayan ve bugüne kadar aydınlatılamamış derin operasyonlardan besleniyor.

Birbirinden hiç holanmayan, kendi aralarında zaman zaman tıpkı büyük mafya grupları arasındaki çatışmalarda olduğ u gibi, kanlı çatışmalara girien, i infazlar yapan devletin istihbarat kurumları İttihat-Terakki’den bu yana, devletin geçmişini belirleyen bu geleneğ e bağ lılıkta birbirleriyle adeta yarııp durdular.

Sivil-askerî bürokrasi içinde, bu geleneğ in tedrisatından ve tecrübesinden geçmeden yükselmek mümkün değ ildi.

Siyaset, mafya, ve devletin istihbarat örgütleri arasındaki derin ilişkiler Susurluk’ta aralanır gibi oldu, ama tam anlamıyla hiçbir zaman aydınlatılamadı.

Ergenekon, Balyoz, Kafes eylem planları, Kürt savaına bağ lı olarak ortaya çıkan gerçekler, hükümetin bu süreçte attığ ı adımlar, baardığ ı reformlar, derin devleti zayıflatan fakat aynı ölçülerde, Ŗeffaf ve sivil devleti de güçlendiren yeni bir dönemin başlangıcı oldu.

Kürt meselesinde tecrübe edilen ve sonuç vermemiş yöntemler, yerini, calan’ı ve KCK’yı muhatap alan müzakere ve diyaloga bıraktı.

Sonra da Silvan saldırısıyla beraber, çok hızlı bir ters dönüş meydana geldi ve çözüme ilişkin umutların arttığ ı bir dönemde, Türkiye bin bir zorlukla yarattığ ı demokratik zeminden hızla uzaklaştı.

Derin devlet çok iyi bildiğ i ve tecrübe kazandığ ı sorun olan Kürt sorununun, hükümetin en zayıf karnı olduğ unu zaten biliyordu. Yeni pozisyonunu bildiğ i bu yolda ve yeniden belirledi.

Yani derin devlet, değ içim isteyen ama Silvan’ı bahane ederek, frene basan ve duraklamaya geçen hükümete karşı siyasi ve operasyonel muhalefeti, Kürt sorunu üzerinden harekete geçirdi.

Son birkaç ayda yaadıklarımız, değ içim isteyen devlet ve halk için son derece moral bozucu olmuştur.

Ama Uludere’yle zirve yapan ve orada da durmayacağ ı belli olan derin devletin, “operasyonel muhalefeti”nin pe pee gelen “başarıları” ve bu “başarıların” yarattığ ı siyasi iklim, değ içim istemeyen derin devlet ve nüfus

ettiği geniş kitleler için bir moral üstünlük dönemi olarak okunabilir.

Derin devlet gol atıyor, ve top, hükümetin kalesinde herhangi bir kaleci engeliyle karşılaşmadan habire kaleye girip çıkıyor.

MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın önceki müsteşarlarla beraber ifadeye çağrılmasını bu genel tablo içinde okumak gerekir.

Bu çağrının ve soruşturmanın hedefinde Hakan Fidan değil, hükümetin Kürt politikası var.

Çünkü, Hakan Fidan'ı koltuğundan alaşağı etmek, bir hedef olamaz, o koltuğa yapılacak atamayı yapacak olan da sonuçta bu hükümettir.

Bu bir, ikincisi, sorun ne MİT kanunundaki mevzuat ne de 250. Madde kapsamına giren suçlar için savcılara yetki tanıyan maddelerin değişimiyle çözülebilecek gibi görülüyor.

Bir savcının MİT Müsteşarlarını ifadeye çağırmasını yargılama usulü ve hukuk yönünden tartışabilirsiniz. Sorun bu durumda basit bir mevzuat sorunu olarak görülür. Bu durumda yapılacak şey bellidir. Hükümet, bu mevzuat sorununu acil olarak gündemine alır ve yeni yasal düzenlemeleri Meclis'in ilgili komisyonlarına getirir. Ama bugünün koşullarında çok kolay görünmüyor bu. Hükümet, parlamentoyu, gerektiğinde kavga dövüş çıkararak işlevsiz hale getirmeye çalışan güçlü bir muhalefetle karşı karşıyadır.

Doğrusu, *Radikal*'de perşembe günü "Özel yetkili savcılar, bugün Müsteşar Fidan'a MİT'in KCK'daki etkisini ve operasyonda yakalanan teşkilat elemanlarını soracak" başlığı altında verilen şu sorular çok önemli görünüyor:

1. Bazı KCK'lılar MİT ajanı çıktı. Bu kişiler sınırı aşp suça iştirak etti mi?
2. Örgütün eylemlerinden haberiniz var mı, varsa ilgili birimlere ilettiniz mi?
3. Oslo görüşmesi olarak bilinen buluşmadan Başbakan'ın haberi var mı?
4. Devletin KCK'yı taraf kabul etmesinde MİT'in bir rolü var mı?
5. KCK'ya yönelik operasyonlar önceden örgüt üyelerine bildirildi mi?

Bu soruların direkt hükümeti hedeflediği açıktır. Ama ironik bir durum da söz konusu.

Bu sorular aynı zamanda, Türkiye Cumhuriyeti devletinin sahip olduğu istihbarat kurumlarının, başta Kürt meselesi olmak üzere, en temel sorunlar alanında yürüttükleri faaliyetlerin ne kadar problemlili ve hukuk dışı olduğunu ortaya koyması bakımından dikkat çekicidir.

Devletin istihbarat örgütünün elemanları, bir Kürt örgütünün içine giriyor ve istihbaratla yetinmiyor, suça iştirak ediyor. Bazı iddialara göre de, örgüt kuruyor ve o örgütleri yıllarca yönetiyor.

Yani mesele, suça iştirak, birkaç eylem ve görevi suiistimal etmiş birkaç ajan meselesi değil.

Derin devlet Kürt sorununda büyük günahlara sahip. O günahları konuşmanın zamanı geldi de geçiyor bile. Hükümetin Kürt politikasını hedef alan bu soruşturmadan korkmamak lazım, belli olmaz, savcının bu soruları aslında hükümeti değil, bir bumerang gibi gelip, derin devleti ta kalbinden vurabilir.. Süreç iyi yöneltirse tabii. Umarım her şey Uludere katliamında olduğu gibi olmaz ve yaşanmaz..

Savcının sorularına, 1970'li, 80'li, 90'lı yılları PKK'nin kuruluşunu, İmralı sürecini ve sonrasında olup bitenleri hatırlayarak cevap arayalım.

Bakalım bu cevaplardan kim zararlı çıkacak, hükümet mi yoksa değişime ayak direyen derin devlet ve Ergenekon mu?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

KCK-MİT ve BDP

Orhan Miroğlu 13.02.2012

Bahar ayları birçok şeye gebe.

Suriye’de Esad yönetimine biçilen sürenin bu aylarda sona ereceğine inanılıyor.

Muhalefetin Baas Partisi’nin iktidarını devirmek için yürüttüğü kararlı mücadele, bahar aylarıyla birlikte nihayete erebilir. Şimdilik devletin askerî güçleriyle muhalefeti destekleyen ve bu destek uğruna her türlü bedeli ödemeye hazır geniş halk kitleleri arasında yaşanan çatışma, bahar aylarında beklenmedik bir iç savaşa dönüşebilir.

Baas’ın ve Esad’ın girdiği katliamlar, hız kesmiyor. Eli kana bulanmış bir iktidar, geri adım atmıyor ve çareyi, kendi halkını katletmekte buluyor.

Uluslararası toplum Suriye’deki katliamlara karşı giderek daha duyarlı hale geliyor.

Bu ülkede yaşayan Kürt nüfusu, muhalefet cephesinden uzaklaştırmak için, Suriye Baası, PKK’yle işbirliği yapıyor. Kürtler, faili meçhul cinayetlerle sindirilmeye çalışılıyor.

Bahar ayları hareketli geçecek.

KCK davaları İstanbul’da açılması beklenen davayla beraber, hem Türkiye’nin hem dünyanın gündemini etkilemeye ve tartışma yaratmaya devam edecek.

İstanbul’da muhtemelen bahar aylarında başlayacak olan ve 180 kişinin yargılanacağı KCK davasının iddianamesinde yer alması beklenen MİT’in bu örgüt içindeki faaliyetlerine ilişkin bilgiler çok tartışma yaratacak gibi görünüyor. MİT’in bugün değil, ya da en azından son bir iki yıl içinde değil, çok eski tarihlere dayanan ve KCK’nın kuruluşunu kapsayan ve belirleyen operasyonel faaliyetlerinin, deşifre edilmesi mümkün olacak mı, iddianameyi bekleyip görmek lazım. Ama görevden alınan savcının amacı herhalde bu değildi.

Teoman Koman gibi Şenkal Atasagun gibi, MİT’in en şaibeli dönemlerini yönetmiş adamların bu soruşturmada adı geçmiyor. Savcı, hükümetin siyasi iradesi ve kararı sonucu alınan bir görevi sorgulayacak ve bu sorgulamadan elde edilecek dava süreciyle beraber, hükümetin Öcalan’la, KCK’lılarla görüşmesinin, kamuoyunda ulusal bir ihanet olarak görülmesi için bilinen kampanyalar peş peşe başlayacaktı.

Ergenekon davasına karşı MİT’in yargılandığı bir dava süreci.. Nasıl kurgu iyi değil mi?

Ama yanlış hesap şimdilik Bağdat’tan dönmüş gibi görünüyor.

Meselenin bu yanı hâl yoluna girdi girecek. Ama bir başka yanı var ki, işte o Kürt siyasetinin artık belli bir tavır almasını gerektiriyor. Ne demek istiyorum açmaya çalışacağım.

Kürt siyasetinin çok başlılıktan kurtulması ve KCK'nın BDP'ileşmesi yolunda tartışmaların yapıldığı bir dönemde, MİT'in bazı elemanlarının KCK içine sızmış olması, sızmakla kalmayıp, birçok şehirde örgüt içinde üst görevler alması, ama buna rağmen KCK'nın şehirlerde yürüttüğü faaliyetlerin sona ermemesi, normal sayılamaz.

MİT, KCK'yı sadece izlememiş, ama birtakım eylemlerini de örgüt içindeki ajanlar vasıtasıyla yönlendirmiş deniyor. Eğer durum gerçekten buysa, vahim bir olayla karşı karşıyayız.

KCK'nın yöneticileri acaba, MİT'in KCK içindeki bu sıradan istihbarat faaliyetleri için ne düşünüyorlar?

BDP varken, KCK'yı örgütleyip, Kürt siyaseti üzerinde yeni bir vesayet sistemi kuranlar, bu yöntem ve anlayışın faydaları ve zararları üstüne yeniden düşünüp bir muhasebe yapacaklar mı, bilinmiyor. Ama en azından şimdilik, BDP-PKK hattından gelen açıklamaların, meselenin bu yanına işaret etmekten çok, özel yetkili savcının başlattığı soruşturmanın amacının Suriye'ye müdahale, MİT Müsteşarı Sayın Hakan Fidan'ın şahsında hükümeti hedefleme ve çözümden alıkoyma olarak okunduğu anlaşılıyor.

Peki, KCK içindeki derin MİT ilişkileri, Öcalan'ın avukatlığını yapan bir şüphelinin, savcılıkta açıkça MİT'e çalıştığını söylemesi, KCK denen yapılanmada, kimin MİT'çi kimin KCK'lı olduğunun belirsiz hale gelmesi, Kürt siyasetini ve siyasetçilerini hiç mi rahatsız etmiyor?

İllegal yapılarla Kürt siyasetini kontrol altına alma arzusunun, legal siyasete güvenmemeye devam etmenin, nihayetinde gelip, KCK ve MİT arasında yarattığı bu tuhaf ortaklık, bu iç içe geçmişlik nasıl izah edilecek?

Tüzük ve programına bakılırsa, yargısı, yasaması ve icrasıyla, savaşa ve barışa karar verecek olan örgüt KCK'dır. KCK'nın meclisidir. Devletin istihbarat örgütlerinin içine bu kadar derin nüfus ettiği bir örgüt, Kürt halkına nasıl öncülük edecek de, yargı, yasama, ve icra yapacak, demokratik özerklik kuracak?

Üç milyona yakın oy alan bir parti varken, siyaset neden bu partiyi güçlendirmek üzerinden değil de, bu partiyi KCK'nın kontrolünde tutmayı sağlamaktan başka bir işlevi olmayan KCK tipi örgütler üzerinden tasarlanıyor, anlamak mümkün değil.

Kendi ayağına kurşun sıkmanın böylesi az bulunur. KCK diye bir sistem yaratıyorsunuz ve bu sistemle hem kendi haklılığınızı ve meşruiyetinizi sorgular hale getiriyorsunuz, hem de devletin istihbarat örgütlerine alan açıp, bu örgütlerin yarattığınız sistem içinde adeta cirit atmasının imkânını kendi elinizle yaratıyorsunuz.

KCK'dan tutuklanan insanların siyasi geçmişine bakın, tamamına yakını, zaten BDP'de politika yapan insanlar. O halde bu insanları yeraltına ve gizliliğe itip, MİT ajanlarının tuzakları içine atmanın mantığı nedir?

Kürdistan deniz aşırı bir sömürge mi, Vietnam mı, yoksa Türkiye, hiçbir Kürdün tek bir hak bile kullanamadığı Suriye gibi bir ülke mi?

KCK tutuklamalarına başından beri karşı oldum. KCK'yı tutuklamalarla ve davalarla durdurmanın mümkün olmadığını, KCK'nın siyasi bir mesele olduğunu söyledim.

Ama PKK ve Öcalan öyle bir sistem yarattılar ki, bu sistem zaman içinde, hem kendi ayaklarına vurulmuş bir prangaya, hem de Kürt sorununda önceleri sivil yöntemleri, diyalogu ve müzakereyi benimsemiş, bunun gereklerini de yerine getirmiş bir hükümete karşı operasyonel bir araca dönüştü.

Siyaset mi bu şimdi?

BDP'ye ve ona oy veren milyonlara ve meşruiyete güvenmek yerine, koskoca Kürt hareketini istihbarat oyunlarından hoşlananların ve bu yöntemle Kürt hareketini yıllardır kontrol altında tutanların cirit attığı bir alan haline getirmenin manası ve amacı nedir?

Kürt toplumu, aydını ve siyasetçisiyle hâlâ bu konuyu tartışmak dahi istemiyor ve bir kader gibi sineye çekiyor. Silahlı mücadele ve şiddet konusundaki suskunluğa böylece KCK-MİT içinde olup bitenlerin ağza dahi alınmadığı bir suskunluk daha ekleniyor..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zarar ziyanın var mı abi?

Orhan Miroğlu 16.02.2012

Yılmaz Güney'in bir filminde senaryo gereği rehin alınan zengin bir aileye, Yılmaz, bir adet ekmeğin ve bir kilo zeytinin fiyatı nedir diye bazı sorular soruyor ve bu sorulara verilen cevapların doğruluğuna veya yanlışlığına göre para cezası kesiyordu.

Fakat senaryo bu ya, soruların neredeyse tamamı, bir burjuva ailenin ilgileneceği ve cevaplayabileceği türden sorular olmaktan uzaktı; nereden bakarsanız bakın burjuva hayat standartları olan bir aileye sorulup ta cevap alınabilecek sorular değildi ve bu manada şikeli sorulardı.

Peki, böyle bir sahneye neden gerek duymuştu Yılmaz Güney?

Güney galiba burjuvaların, ne ekmeğin, ne zeytinin fiyatını dahi bilmeden ülke gerçeklerinden bihaber yaşayıp gittiklerini, seyirciye göstermeyi amaçlıyordu. Böylece sanat yoluyla hem insanları güldürmek, hem de o günün Türkiye'sinde yaşanan sınıf perspektifli siyasi mücadeleye, sanat yoluyla katkı sunmak istiyordu.

Karı-koca iki burjuvaya sorulan sorulardan biri, Midyat İlçesi'nin nerede olduğuyla ilgiliydi ki, maalesef rehin alınanlar bu sorunun cevabını da bilmediler. Midyat kelimesini hayatlarında ilk kez duymuşlardı. (Böylece, burjuvaların memleketi tanımadıklarını da anlamış oluyoruz!)

Değerli okurlar, içinizden sadede gel dediğinizi duyar gibi oluyorum, uzun bir giriş oldu, ama sebepsiz ve faydasız değil kesinlikle.

Çünkü, yazıya ben de Midyat gibi Güneydoğu'da yer alan bir ilçeyle, Siverek'le başlayacaktım.

Ama bazı okurlar Siverek'i ilk kez duyuyor olabilirler ve bu Siverek de neyin nesi diye merak ederler diye Midyat'a dair bu hoş anekdotu yazayım istedim.

Biliyorsunuz artık Midyat'ı tanımayan kalmadı sayılır. Dizi filmlerin çoğuna ev sahipliği yapıyor. Süryanilerin canlarını zor bela kurtarıp terk ettikleri, haraç mezat satılan Süryani evlerinde çekiliyor en iyi diziler.

Gelelim Siverek'e.

Siverek, her ne kadar bazı Siverekliilerin hoşuna gitmese de, Urfa'nın bir ilçesi. Diyarbakır'a çok yakın. **Mehmet Uzun, Yılmaz Güney** gibi sanatçı-yazarlarla, **Necmettin Büyükkaya** gibi Kürt hareketinin önde gelen isimleri Sivereklidir. (Necmettin, 24 Ocak 1984'te Diyarbakır Cezaevinde öldürüldü.)

Susurluk kazasından sağ kurtulan **Sedat Bucak** da bu ilçeden ve Bucak Aşireti'nin lideridir.

PKK, Bucaklara 12 Eylül'den önce savaş açtı ve Siverek o tarihten sonra ikiye bölündü.

Şimdi asıl konuya girelim.

Bir Siverekliye sokakta yürürken, arkadan yaklaşan bir kamyon çarpmış.

Siverekli devrildiği yerden şöyle bir doğrulmaya çalışmış, gözlerini kamyon şoförüne dikmiş ve şöyle demiş:

–Zarar ziyanın var mı abi?

Hadi gerilere gitmeyelim, kafalar karışmasın, devletin istihbarat örgütlerinin kullandığı **canavar kamyonlar**, kırk yıldır halkın arasına dalıp çıkıyor..

Taksim 1 Mayıs katliamı, Kahramanmaraş, Çorum ve Sivas katliamları bu plakasız ve şoförü belli olmayan kamyonların halkın arasına sürülmesiyle gerçekleşti.

Askerî darbelerden ve muhtıralardan önce, bu kamyonlardan bol bol kullanıldı.

Diyarbakır cezaevine dalıp çıktı bu kamyonlar.

Kahramanmaraş'ta, Çorum'da, Sivas'ta Alevilerin arasına daldı..

12 Eylülün yolunu açtı.

Sonrasında Kürt savaşını başlattı..

İnsanlar sokak ortasında infaz edildi, evlerinden alınıp kaçırılanlar bir daha geri dönemediler.

Ama her nedense yerlere devrilen, yıkıldığı yerden bir daha kalkıp belini doğrultamayan, katliamlarla telef olan, devletin istihbarat örgütlerinin kullandığı kamyonların altında ezilen, evlatlarını kirli bir oyuna kurban veren halkın zarar-ziyanını sormak kimsenin aklına gelmedi.

Hep, ölüm kamyonlarını halkın arasına sürenlerin zarar-ziyanını konuştu Türkiye.

Şimdi de aynı şeyi yapıyor medya. Otuz yıldır, bulunduğu noktadan bir adım geri atmıyor. Devletin ve MİT'in uluslararası itibarı, yani prestiji, zarar-ziyanı konuşuluyor.

MİT'e soruşturma krizi üstüne söylenmeyen bir şey kalmadı pek. Krizin başladığı gün yapılan tartışmalarda yok yoktu doğrusu. Sadece Cemaat ve AK Parti hükümeti arasındaki "muazzam çatışma" bazı analizcilerin aklına gelmemişti, ya da gelmesine rağmen bu büyük hakikati gizlemeyi amaçlamışlardı ki, onu da *Tarafa*tan bir yazar kardeşimiz hatırlattı.

Bu eksiklik de böylece giderilir artık. Böylece, MİT'e başlatılan soruşturma nedeniyle, devletin tam da bu hassas dönemde uğradığı zarar ziyanı artık cemaati de hesaba katarak tartışabiliriz!

Her taşın altından o çıktığına göre, belli olmaz ölüm kamyonlarını kullanan birkaç sürücü de cemaatin içinden çıkar belki!

Bakarsınız bir gün, Diyarbakır cezaevinin iç güvenlik amiri Yüzbaşı Esat'ın veya Yeşil'in cemaat mensubu olduğunu öğreniveririz!

Değil mi ki, biz zarar ziyanın var mı diye, halka değil, bu ülkeye gerçek zararı vermiş o kamyonu kullanan şoförlere soruyoruz hâlâ..

İstihbarat örgütlerinin zararını, prestij kaybını nasılsa telafi edecekler, merak etmeyin. Yasayı değiştirirler, kadroları yenilerler filan.

Bunun bir maliyeti de yoktur.

Ama ya katliam gibi yaşanan dönemlerin maliyeti, o ne olacak?

İstihbarat örgütlerinin kullandığı kamyonların çarptığı insanlar, ve bugün toprağı kazdıkça kemikleri ortaya çıkan insanlar neden kimsenin aklına gelmiyor?

Bu tartışmalarda asıl sorulması gereken buydu oysa.

Ama böyle bir sorunun Türkiye'yi geçmişe götürmesi ve geçmişin hesabının sorulması istenmiyor.

Halkın arasına dalan kamyonları kullananlar bugün de direksiyona oturmak ve asıl şoförler olmak için ölümüne mücadele ediyorlar.

MİT-JİTEM, Emniyet yeni çatışmıyor. Bu çatışma otuz yıldır var. Bu çatışmadan kim zarar gördü?

Zarar ziyanı olan kim?

En çok zarar veren Yeşil gibi "elemanları" bugün dahi savunmaktan kaçınmayan JİTEM'den transfer eden, Mehmet Eymür mü zarar etti?

Bin operasyon yöneten Mehmet Ağar mı?

O operasyonlara onay veren MGK mı?

Yoksa o ölüm ve infaz kararlarını sessizce onaylayan ve gerçeği halkından gizleyen sivil hükümetler mi?

Kürt alanındaki kapışmanın, tatlı rantların cazibesine ve ihtirasına kapılmış ve bu ihtiras uğruna kendi içinde dahi infazlar yapmaktan kaçınmayan MİT-JİTEM ve Emniyet'in istihbaratçıları, bürokratları mı zararlı?

O ölüm kamyonları halkın arasına dalıp çıkarken, bugüne kadar, Kürt ve Türk siyasi hayatının vitrininde her nasılsa kalabilmiş, statülerini korumayı bilmiş kimseler mi zarar etti?

Geçiniz..

İstihbarat örgütlerinin çatışmasından zarar gören halkın kendisidir, ama ne yazık ki, halkın içindeki kurbanların durumu daha da içler acısı..

Kurbanla oynamak böyle bir şey işte..

Onlara olup biten her şey, AKP-Cemaat'in bir oyunu, bir iktidar çatışması olarak gösteriliyor.

İnanıyorlar..

Ölüm kamyonlarının şoförleri, imalatçıları, hatta bağlı oldukları istihbarat örgütleri çok değişti, ama hâlâ gelip kurbanların arasına dalmaya devam ediyorlar.

Kurbanlar da, maalesef kendisine kamyon çarpan Siverekli hemşerimizin sorduğu sorunun bir adım ilerisine gidip, tarihlerine ve uğradıkları felaketlere dair sorularını çoğaltmayı ve hesap sormayı bilmiyorlar.

Sivereklinin sorusuna takılıp kalmış gibiler; ve insana, kendisine çarpan kamyon şoförüne dönüp “Bir zarar-zıyanın var mı abi?” diyen Sivereklinin o naif ama kendine zararlı halini hatırlatıyorlar..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İki kitap

Orhan Miroğlu 18.02.2012

İki kitaptan söz etmek istiyorum. Biri **Taha Akyol**’un son kitabı, **Atatürk’ün İhtilal Hukuku** adını taşıyor. Öbürü, İsveç’te yaşayan bir yazara, **Kamil Sümbül**’e ait. Çok ilginç bir adı var, insanı bir döneme ve bir dönemin hatıralarına alıp götüren bir ad: **Ana! Esas Duruşa Geç- Diyarbakır Beş Nolu’dan Hikâyeler**.

Akyol’un kitabıyla devam edeyim. “Atatürk’e atfedilen sözler dersanelerin, üniversite amfilerinin ve devlet daireleri ile kışlaların duvarlarına asılıp durdu yıllardır. Ama Atatürk’ün hukuk anlayışını ortaya koyan şu veciz sözlere pek rastlanmadı:

‘İnkılâbın kanunu mevcut kanunların üstündedir.’ (Ocak-1923)

Bu sözlerin söylendiği tarihin üstünden 25 yıl geçer ve İnönü nihayet bu dönemin sona erdiğini ifade eden şu sözleri sarf eder:

‘İhtilal devrinden kanun devrine girdik..’”

Peki, gerçekten öyle mi oldu?

İhtilal devri gerçekten de, 1948’de bitti mi?

Bence bitmedi.

Bugünün anayasa tartışmalarına, ve son otuz yıla damgasını vuran OHAL hukukunun uygulamalarına bakılınca, “İhtilal Hukuku”nun ve bu hukuka ait rejimin hâlâ bitmediğini, 12 Eylül rejimiyle daha da sağlamlaştığını görmek zor değil.

Atatürk’ün söz söyleyip fikir beyan ettiği hemen her konuda şimdiye kadar sayısız kitap ve makale yazıldı. Ama kuruluş döneminde şekillenen hukukun incelendiği araştırmalar pek yok.

Taha Akyol yeni kitabının önsözünde, Atatürk ve hukuk konusunda biri Yargıtay’ın diğeri de Anayasa Mahkemesi’nin yayımladığı iki kitabın adını veriyor ve şöyle diyor: “Yargıtay’ın yayını ise, Atatürk’ün yazı ve konuşmalarından derlemedir. Dönemin Yargıtay başkanı da, ‘tarihî araştırmalara katıyen girilmediğini’ yazmıştır.”

Akyol işte üç yıl süren bir çalışmanın sonucunda “katiyen girilmeyen araştırmalara” girmiş ve ortaya Kürt isyanlarına, Takriri Sükûn ve İstiklal Mahkemelerine kadar uzanan son derece değerli bir eser çıkmış.

Akyol, Meclis arşivlerine ve tarihî sayısız belgeye dayandırdığı araştırmasında, ihtilal hukukunun oluştuğu döneme, bu dönemin siyasi çatışmalarına ışık tutmakla kalmıyor; bu dönem içinde oluşan muhalif-liberal çizginin nasıl sindirilip zaman içinde tasfiye olduğuna dair çok önemli olaylara da açıklık getiriyor.

Henüz kitabı okumayı bitirmedim.

Ama şimdiye kadar okuduğum bölümler, bu kitabın titiz ve kılı kırk yaran bir araştırmanın ürünü olduğunu gösteriyor.

Cumhuriyet yüz yaşını dolduracak neredeyse. Ama Türkiye hâlâ bu ihtilal hukukunun ürünü olan bir anayasayı, hâlâ bu ihtilal hukukunun değişmeden kalmasını mümkün kılan yegâne sorunu, Kürt sorununu konuşuyor ve tartışıyor.

Takriri Sükûn Kanunu ve İstiklal Mahkemeleriyle tanımlanan bir süreç, 1960’tan sonra yaşanan darbelerin şekillendirdiği hukukla bugün de sürüyor aslında.

Türkiye’nin anayasaları, uyguladığı hukuk normları, devletin vatandaşına karşı gücünü, egemenliğini ve üstünlüğünü korumaktan başka bir şeye yaramadı. Eşit ve adil bir vatandaşlık hukuku olmadı Türkiye’de.

Siyaset bugünün Türkiye’sinde de, daha ihtilal döneminde, “Lüzumsuz şiddetle ben elimi kana bulamam” diyen ve böylece “arzulanan başbakan olmadığını ortaya koyan” –Metin Toker– Fethi Okyar ile, “Şiddet şarttır, Alman generali Lüdendorf Almanya’nın şiddetli tedbirler almadığından dolayı mağlup olduğunu itiraf etmiştir. Mutlaka şiddete ihtiyaç görüyorum” diyen Recep Peker arasında yaşanan siyasi çatışmanın bir tezahürü olarak devam ediyor.

Sayın Akyol’un kitabı, Atatürk’ün Kürt meselesindeki gerçek tavrını anlayabilmek için de çok değerli bilgiler ihtiva ediyor.

Şeyh Sait İsyanı’nın erken bir zamanda provoke edilmesi süreci, sonrasında ise, isyan bahanesiyle Ankara ve isyan bölgesinde kurulan İstiklal Mahkemelerinin dört yıl boyunca, siyasi muhalifleri yargılaması, alınan idam kararları ve bu kararların sonucunda, infaz edilen binlerce insan..

Bütün bunlar Atatürk’ün Kürtlere muhtariyet vaaadinin ne kadar boş bir vaat ve asıl niyeti gizlemeye yarayan bir taktik olduğunu da gözler önüne seriyor. Oysa Kemalist Kürtler, hâlâ Şeyh Sait İsyanı olmasaydı, Mustafa Kemal’in, Kürdistan’a otonomi tanıyacağı yalanını yayıp duruyorlar. Siyasi hedefleri gelip, “Kemalizm’i güncellemeye” dayanıyor halilen. Eh güncelleme faaliyeti için uygun bir ortam da yok değil. Kürtlerin de bir kemalizmi ve bir Mustafa Kemalleri var artık. Lakin Türkiye’nin asıl dinamikleri bu iki kemalizmin siyasi mirasını ve şiddete dayalı tarihini de her bakımdan ret ediyor.

Taha Akyol’un değerli çalışması, *Atatürk’ün İhtilal Hukuku*’nu bir de bu gözle okuyun derim..

Gelelim ikinci kitaba.

Kamil Sümbül’ün kitabı elime yeni ulaştı. Konu Diyarbakır cezaevi olunca merakla başladım okumaya, bir okuyuşta kitapta yer alan dört hikâyeyi de bitirdim. Sümbül’ün kitabı, kitaba adını veren hikâyeye başlıyor – toplam beş hikâye var– Diyarbakır cezaevinde görev yapan gardiyanlara göreve başlamadan önce verilen eğitimi, yetiştirilme tarzlarını anlatan hikâyeye devam ediyor.

Kamil Sümbül 1988’de tahliye olmuş, sonra da İsveç’e gitmiş. Yaşadıklarını yazmak isteği onu hiç terk etmemiş, Mehmet Uzun’la tanışmış İsveç’te. Uzun Sümbül’ü teşvik etmiş yazması için, Kızıl Haç’a götürmüş, işkencelerden kalan travmaların ve yaraların iyileşmesi ve tedavi için yardımcı olmuş.

Yazarlık serüveni o yıllarda başlamış Sümbül’ün. Sonra kitaba adını veren hikâye, İsveç Sendikalar Birliği’nin açtığı hikâye yarışmasında onur ödülünü almış. Ödül’ün karşılığı olan beş bin kronu alınca, hikâyenin kahramanı olan annesini İsveç’e davet etmiş Sümbül ve anne-oğul hasret giderip, beraber üç ay geçirmişler..

Sümbül, hem cezaevinin travmalarından, hem de sürgünlüğün verdiği acılardan kurtulmak için mücadele edip durmuş yıllarca. Kitaba yazdığı önsözde geçiyor, İsveçli eşi, Sümbül’ün içinde bulunduğu durumu anlamaya çalışırken, “Exil Kriz” –Sürgün Krizi– diyormuş. Sürgünlüğün acısına ve yarattığı ruhsal krize iyi gelir yazmak. Yaşadıklarını anlatmak. Sümbül de bunu yapmış, yazıya vermiş kendisini. Ama bir yazar olarak, söylemek istediklerini Kürtçe ifade edemediği ve yazamadığı için hayıflanıyor anladığım kadarıyla. Bence insanın bir dili yazacak ve meramını anlatacak kadar iyi bilmesi fena imkân sayılmaz. Çok dilli yazar olmak herkese nasip olmuyor çünkü. *Ana Esas Duruşa Geç* Sümbül’ün ilk kitabı. Ama devamının geleceğinden eminim. (Vate Yayınları, İstanbul, 2011)

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Annemin Kürtçe bilen doktoru

Orhan Miroğlu 20.02.2012

Yarın 21 şubat. **21 Şubat** 2000 yılından bu yana **Uluslararası Anadil Günü** olarak bütün dünyada kutlanıyor.

Milyonlarca insanın konuştuğu bir “anadil” olarak da, Kürt dili Türkiye’de, hâlâ yasal bir statüden yoksun. Bu yüzden başlayan isyanların sonuncusu da, süreceğe benziyor. Kürtçe ve Kürt kimliğinin tanınması uğruna elli bin kişi öldü ama, Kürtçe artık eski biçimiyle inkâr edilmiyor!

Hadi gelin de, bu durumda bir zarar-fayda hesabı yapın!

Dünyada her yıl konuşulmadığı ve korunamadığı için yüzlerce dil ölüyor, ama insanların konuşmak ve yaşatmak istedikleri bir dil uğruna dünyada ne bir savaş yaşanıyor, ne de kimse ölüyor..

Geçenlerde, Taksim- İstiklal Caddesi’nde, karlı bir havada dolaşırken, bir Kürt okurumla merhabalaştık. Söylediğine göre BDP’ye oy veriyordu. Bana sorduğu sorunun altından kalkamadım: **“Biz Kürtçe konuşacağız diye elli bin insanın ölmesi mi gerekiyordu, değer miydi buna?”**

“Valla hemşerim,” dedim elini sıkarken, “ben de kendime soruyorum bu soruyu, ne diyeyim, galiba Kürtçe konuşmak için bu ağır bedeli ödemek gerekmiyordu, değmezdi yani”, ve hatır isteyip yoluma devam ettim..

Elli bin insan öldü, bu ölümcül hatadan dönülmezse, belki elli bin insan daha ölecek!

Ama işte devletin açtığı üniversitelerde Kürtçe öğretiliyor artık.

İnkâr bitti diye seviniyoruz.

Sevinelim mi peki?

Sevinelim ama, sırf bir dili bir halk konuşacak diye, hem o dili konuşan bir halka, hem de ne bu yasaklarda ne de bu inkârda suçu günahı olan başka bir halka ödetilen bu ağır, bu insafsız maliyeti de unutmayalım!.

Unutmayalım diyorum ama, yeni ve ağır insani maliyetlerden de endişe etmiyor değilim.

Çünkü, inkârı bitirdik, Kürtleri ve Kürtçeyi, karda yürürken çıkan kart kurt sesiyle izah etmeye kalkana gülüp geçerler, ama bu sefer de Kürtçe öğrenmenin sınırlarını tartışmaya başladık.

Kürtlere dillerinin “medeniyet dili” olmadığı için, resmî dilin yanında, eğitim dili olmasının fayda değil, zarar verebileceğini düşünüyoruz!

Mesela **Mümtaz Soysal** Hocamızın bir iddiası var, sanırım toplumun belli bir ekseriyetinde de paylaşılan bir iddia. Bir televizyon programında söyleyivermişti:

“Kürtçe eğitim dili olsun diyen Kürtleri bana getirin, bu talep hayata geçerse eğer, bizzat Kürtler’e ne kadar zarar vereceğini onlara ispat edeyim!”

Geldiğimiz yer vahim. Çünkü öne sürdükleri gerekçeler farklı olsa da, Kürtçenin kamusal alanda kullanılmaması için ulusalcılarla muhafazakâr- demokratların durduğu yer aynı yer.

Oysa haklarını teslim etmek lazım, ulusalcıların yarattığı inkârı, muhafazakâr- demokratlar bitirdi ve onlara çok şey borçluyuz.

Ama, korkarım bu sefer de bireysel haklar mı, kamusal haklar mı diye tartışacağız, yıllar geçecek, sonra bir bakacağız ki, inkâra verdiğimiz maliyet ikiye katlanmış.

O saatten sonra zaten herhalde Kürtçe tartışması biter, ayrılmayı konuşmaya başlarız!

Onu da medeni insanlar gibi konuşup beceremeyeceğimiz belli, başkaları girer devreye ve Filistin sorununun yanına dünyanın bir de Kürt sorunu eklenir!

Ömür biter savaş ve çatışma bitmez bu topraklarda!

Yarın 21 Şubat, Dünya Anadil Günü..

Yazıya otururken, Diyarbakır Tabip Odası’nın bülteni için 2010 yılında yazdığım ve başlığı **“Annemin Kürtçe bilen doktoru”** olan yazıya tekrar baktım.

Annem hastalandığında acaba onu Kürtçe bilen bir doktora götürecektir miyiz diye merak eder dururdu. İyileşmediği veya kullandığı ilaçların pek işe yaramadığı zamanlarda, bizim muayene sırasında, Kürtçeden Türkçeye yaptığımız tercümenin bir işe yaramadığını düşünür ve doktora doğru bilgi vermediğimize inanırdı.

Muayene ânında o Kürtçe konuşur, biz de onun konuştuklarını doktoruna Türkçe olarak tercüme ederdik. Tercümanlığımızın, annemin gözünde peş para değeri yoktu ve o bunu bize söylemekten çekinmezdi. Ben şunları şunları söyledim, ama siz onu doktora ifade edemediniz filan diyerek söylenip dururdu.

Hayatı boyunca, Türkçe öğrenmek hiç istemedi. Öğrenebileceği ortamlar da olmadı aslında. Ama olsaydı durum değişir miydi, hiç sanmıyorum.

İsyanlar döneminde ailesinden birçok kişinin öldürülmüş olmasını unutmamıştı.

Ve Türkçeye karşı tutumunda sanırım bu haksız ölümlerin yol açtığı büyük acıların payı vardı.

Amcalarını, dayılarını öldürenlerin dili Türkçeydi ve bu durum, annemin belleğinde Türkçe öğrenmeye ve konuşmaya karşı güçlü bir inat yaratmıştı.

Yıllar sonra ben Diyarbakır cezaevine girdiğimde, Türkçeye karşı gösterdiği bu inadın kahrını, daha doğrusu cezasını, ben de o da fazlasıyla çektik. Annem Türkçe bilseydi, ikimiz için de iyi olacaktı.

Kürtçe konuşmak, askerî kurallara göre yönetilen bu cezaevinde yasaktı. Annem Arapça da biliyordu, ama bir gün onu da tecrübe ettik ve gördük ki, bu dil de, kurunun yanında yaş da yanar misali, Kürtçenin narına yanmış ve yasaklanmıştı!

O yaşlı ve hasta bir kadın iken, ben cezaevindeydim. Ve uzun yıllar şöyle ağız tadıyla birbirimize yüreğimizi tam olarak açamadık.

Sözcüklere değil de vücut diline sığındık hep.

Belli belirsiz loş bir ışığın aydınlattığı görüş kabininin o yetersiz aydınlığında, o dilsizlik ve sessizlikle yoğrulmuş ortamda, birbirimizin gözlerinin içine bakarak, yaşama dair manalar aradık durduk.

Ve onunla biz ikimiz, tecrübeyle öğrendik ki, üzüntüyü, kederi, sevgiyi, hasreti, kenetlenmiş dudakların aralığından çıkarıp kelimelere dökmek, her zaman için bir dil'i gerektirir. Duyguların kelimelere döküldüğü andır o an. Ama annemle biz, o tutukluluk yıllarında, bu anları hiç yaşamadık desem, abartı sayılmaz. **Bir anne ve bir oğulduk, ama ortak bir dilimiz yoktu.** Ortak dilimiz yasaktı yani, konuşmamızı istedikleri ve serbest olan dil'i ise annem bilmiyordu.

Hastanede ve hapishanede Türkçe bilmemek bir felaketti işte ve annem ne yazık ki bunu epey geç öğrenmişti.

Kürtçe bilen bir tek doktoru olmuştu, hayatı boyunca.

Tarık Ziya Ekinci.

Diyarbakır'ın yetmişli yılları. Kürtçe bilen doktor bir yana, Kürtçe bilsin bilmesin, yeteri kadar ne doktorun ne hastanenin olduğu yıllar.

Ben Ziya Gökalp Lisesi'nde öğrenciyim. Bazı geceler ellerimizde boya kutuları, sağı-solu sloganlarla doldurmak için, sabahın erken saatlerine kadar Diyarbakır sokaklarında dolaşip duruyoruz.

Arkadaşlarla aramızda gruplar kurmuşuz. Her grubun bir semti bir bölgesi var. En zor bölge ana caddelere yakın olan yerler ve surlar. Surların tam ortasına sloganlar yazmak için, yukardan aşağıya ipe sarkıtılan arkadaşlarımızın zayıf olmasına dikkat ederdik. Gece surların ortasına yazdığımız sloganları polis sabahtan silmeye başlardı, ama surların tam ortasına yazılan sloganları silmek bir-iki gün kadar zaman alırdı.

Sabaha karşı, eve döndüğümüz bazı günlerde, aynı sokakta kalan Tarık Ziya Ekinci'yle karşılaştığımız zamanlar olurdu. Biz gece eyleminden dönüp uyumaya giderken, o muayenehanesinin yolunu tutardı.

Annemin de babamın da doktoruydu Tarık Ağabey ve annem en çok ona görüldüğü zamanlarda mutlu olurdu. Çünkü Tarık Ağabey, annemle Kürtçe konuşurdu. Ve bu annemi mutlu etmeye, kendisini iyi hissetmesine yetiyordu.

Başı ağrısa “Min bibin ba Tarik Beg ê” –Beni Tarık Bey’e götürün– derdi. Biz de onu kırmaz isteğini, yerine getirirdik.

Bir doktorun hastasıyla Kürtçe konuşması o tarihlerde sık rastlanan bir şey değildi.

Şimdi bakıyorum da aradan kırk yıla yakın bir zaman geçmiş.

Ama Kürtler mahkemede, hastanede ve devletin hemen her kurumunda Türkçe bilmedikleri, ya da haklı bir tavır olarak kendi dilleriyle konuşmak istedikleri için ve devlet temel hizmetlerini onlara sunarken Türkçenin dışında başka bir dil kullanmayı yasakladığı için, yine darda ve yine zordalar..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Kürt aydınlanmasında çağdaş tıbbın ve Kürt hekimlerinin rolü’

Orhan Miroğlu 23.02.2012

“Yazılarınızı bazen takip ediyorum. Bugünkü yazınızın başlığı dikkatimi çekti. Ben Van’da çalışan bir doktorem. Aslen Denizlilim, Kürt olmadığım için Kürtçe bilmiyorum. Ancak altı senedir Van’da çalışıyorum ve biraz Kürtçe öğrenmeye başladım. Gerçekten hastalarımız bir iki cümle bile Kürtçe konuştuğumuzda çok memnun oluyorlar. Tercüme yapıldığında bazen yaşlı teyzelerin (sizin anneniz gibi) eksik tercüme olmasından endişe ettiğini ve üzüldüğünü hem gördüm hem de mütercimlerin ifadesinden de duydum. Altı asırlık Osmanlı Devleti kimsenin dilini yasaklamamış iken bizim hem de yanı başımızda bulunan din kardeşlerimizin dilini yasaklamamız bence çok utandırıcı bir şey...”

Bana yazan bir okur böyle diyor. Sevindirici tabii. Van ve başka şehirlerde görev yapan, Türk doktorların bu noktaya gelmelerine sevinmek ve önemsemek gerekiyor. Kolay olmadı bu. Toplumun vicdanını acıtan sayısız tecrübelerden geçtik.

Devlet bu topraklarda doğup büyümüş çeşitli medeniyetlere ait dillerin korunması ve tarihsel kültür mirasının bir parçası olarak görülmesi için önlem almak bir yana, yıllarca bu zengin kültür mirasını nasıl yok ederim diye uğraştı durdu. Dağı taşı, dili, coğrafyayı Türkleştirme uğruna yapılmayan kalmadı. Bu topraklarda binlerce yıllık geçmişe ve mirasa sahip, dillerin ve medeniyetlerin ölümü böyle gerçekleşti.

UNESCO’nu **21 Şubat Uluslararası Anadil Günü** nedeniyle yayımladığı diller atlasında **Türkiye’de üç dilin çoktan yok olduğu, 15 dilin ise yok olmayla karşı karşıya olduğu** belirtilmiş. **Yok olan diller şunlar:** Kapadokya Yunancası olarak da bilinen **Ürgüpçe**, Türkiye’nin bir zamanlar doğusunda ve Suriye’nin kuzeydoğusunda konuşulmuş olan **Mlahso dili** ile Kafkas dillerinden **Ibıhça**. Dil atlasında, esas olarak Siirt’in Pervani ilçesinde konuşulan **Hertevin dili** ise hâlihazırda en fazla yok olma tehlikesi ile karşı karşıya olan dil olarak gösterildi.

Ciddi tehlikede (severely endangered) **olan diller** ise şöyle sıralanmış: **Gagavuzca** (Edirne), **Ladino** ya da diğer adıyla **Yahudi İspanyolcası** (İstanbul Balat, Hasköy), **Turoyo** (Mardin Midyat), **Abazaca**, **Homşetsi** (**Hemşince**), **Lazca**, **Pontus lehçesi** (**Rumca**), **Romanca** (**Sinti**), **Abhazca**, **Çerkezce**.

Bu listeye Mardin’in başta Midyat olmak üzere Kızıltepe, Nusaybin, Ömerli gibi ilçelerinde de konuşulan bir dili, **Mıhallemice**’yi ekleyebilirsiniz.. Mıhallemice benim de konuştuğum bir dil, Kürtçeyle beraber anadilim. Ve bu dil de önlem alınmazsa yok olmayla karşı karşıya. Yeni kuşak gençler arasında pek konuşulmayan, sadece yaşlıların bildiği bir dil haline geldi Mıhallemice.

Çok zengin bir “diller atlasına” sahiptik, ama artık değiliz maalesef.

Yine de umut verici gelişmeler yok değil.

Halkın arasında olmayı gerektiren çeşitli meslekleri icra edenler bugün artık ortak bir noktada buluşuyor. Bugün seksen yaşını çoktan geçmiş olan, değerli **Tarık Ziya Ekinci** ile, Denizli’den Van’a gelip görev yapan genç doktorun düşünceleri birbiriyle örtüşüyor.

“Annemim Kürtçe bilen doktoru” olarak hatıralarımda ayrı bir yeri olan Dr. Tarık Ziya Ekinci Ağabey’in, Mezopotamya Tıp Günleri’nde yaptığı ve benim çok önemsedğim konuşmayı özetleyerek bitireyim, konu biraz daha aydınlanmış olur böylece:

“Devletin yıllarca izlediği eğitimsizlik, anadilin yasaklanması ve ekonomide geri bıraktırma siyasetinin uygulanması ile Kürtlerde, Kürt kimliği ile yönetici, hekim, hâkim, avukat ve bilim adamı olunamaz yargısını oluşturdu. Bir Kürdün, Kürt kaldığı takdirde, çağdaş hekim olabileceği hiçbir zaman hayal edilemiyor ve buna olasılık tanınmıyordu. Ez kaza yüksek eğitim gören Kürtler de genel olarak Türkleşiyor ve halk nezdinde artık Kürt sayılmıyorlardı.

19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında yetişen Kürt hekim sayısı parmakla gösterilecek kadar azdır. Örneğin Diyarbakırlı **Dr. İshak Sukuti** İttihat-Terakki Cemiyeti’nin beş kurucusundan biridir. Kürt toplumuyla teması olmamış, yaşamı sürgünlerde geçmiş ve İsviçre’de ölmüştür. **Dr. Abdullah Cevdet** Kürt Teali Cemiyeti’nde üye ve yöneticilik yapmış olmasına karşın daha çok sosyal sorunlarla uğraşmış, hekimlik yapmamış ve Kürdistan’da çalışmamıştır. **Dr. Mehmet Şükrü Sekban** bir ara Kürtlerin ulusal demokratik haklarını savunmuş olmasına karşın sonradan inkârcılığı seçmiştir. Bildiğim kadarıyla uzun bir tarih kesitinde Kürtler arasında Kürt kimliğiyle hekimlik yapan ilk iki isimden biri **Dr. Fuat**, diğeri de Madenli **Dr. Ahmet Nafiz** Beylerdir. Saygın bir Kürt aydını olan Dr. Fuat 1925 Kürt ayaklanmasından sorumlu tutularak idam edildi. Dr. Ahmet Nafiz Bey de aynı suçlamaya maruz kaldığı için Suriye’ye iltica etti ve yıllarca Kamuşlu’da Kürtler arasında yaşayarak onlara hekimlik yaptı.

Genelde Kürt bölgesine atanan ve Kürtler arasında çalışan hekimler hep Türk kökenliler olmuştur. Modern tıp eğitimi gören Kürtlerin azlığı, Kürtler arasında çalışan hekimlerin genelde Türk olması yakın zamana kadar Kürt halkında *'Kürt'ten hekim olmaz'* düşüncesini bir inanç haline getirmişti. Şahsen tanık olduğum bir olayı naklederek bu gözlemimi somutlaştırmak istiyorum.

1950'li yılların ikinci yarısında Diyarbakır'da uzman hekim olarak çalışmaya başladım. Hastalarımı aracısız olarak Kürtçe konuşmayı yeğliyordum. Oysa, refakatçi kişiler hastalarının şikâyetlerini Türkçe anlatmak isterlerdi. Buna izin vermiyordum. Hastalarımın şikâyetlerini bizzat kendilerinden öğrenmeyi gelenek haline getirmiştım. Bu, aynı zamanda hekimliğin gerekli kıldığı bir iletişim ilkesiydi. Bu yöntemi kullanmanın teşhiste çok yararını gördüm.

Bir gün Bitlis-Hizan'dan bana muayene olmak için yaşlıca bir Kürt hanım geldi. Yanında oğlu olduğunu sandığım iyi Türkçe konuşan refakatçi bir genç vardı. Hanım oğluna dönerek *'Doktora söyle, yıllardır nefes darlığı çekiyorum. Beni bu dertten kurtarmasını istiyorum'* dedi. Ben, genç adamın konuşmasına fırsat vermeden, araya girdim ve kadına Kürtçe; *'Şikâyetlerin nedir sen bana kendi dilinde anlattıysan daha iyi olur. Oğlunun aramızda tercümanlık yapmasına gerek yok!'* diye hitap ettim. Kadıncağız neye uğradığını şaşırıyordu. Birden oğluna döndü, *'Kuro veya hur Kurmanc e, ne tixtor e, te min ji Bedlisî haya vira qaşo ji bo tîxtoreki baş hanî, ne ji bo Kurmancekê nezan. Li Bedlisî e ji vî çetir hebun!'* (*Oğlum bu öz be öz bir Kürt'tür, doktor değildir. Sen beni Bitlis'ten buraya kadar, bilgisiz bir Kürde değil, sözde iyi bir doktora göstermek için getirdin*) diyerek onu azarladı. Kadıncağızı, benim de hekim olduğuma ve kendisine yardım edebileceğime inandırabilmek için epey dil dökmüştük.

Bugün artık Kürdistan'da binlerce Kürt hekim halkına kendi dilinde yadırganmadan hizmet vermektedir. Diğer meslek dallarında da yetişmiş, halka kendi dilinde hizmet veren sayısız meslek sahibi Kürt aydını vardır. Bu gelişmeler, hem Kürtlerin feodal değer yargılarından kurtularak çağdaşlaşmalarına, hem de aydınlanma bilinci kazanarak kimlik, dil kültür ve anadilde eğitim taleplerinin yükselmesine olanak sağlamıştır." (22 Ekim 2009, Dr. Tarık Ziya Ekinci)

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yüzleşmeyi yeniden düşünmek

Orhan Miroğlu 25.02.2012

Tony Judt Savaş Sonrası- 1945 Sonrası Avrupa Tarihi adlı esersinde 1945-49 yılları boyunca Almanların çoğunun "Nazizm'in iyi bir fikir olduğuna ama kötü uygulandığına inandıklarını" kaydeder.

Türkiye'de geçmişte uygulanan "bazı kötü fikirler" nedeniyle ortaya çıkmış katliamlarla ciddi bir hesaplama ve bu geçmişin hesabını kapatma sorunu var.

Almanlar, Nazizm'in uyguladığı vahşet bütün boyutlarıyla ortaya çıktığında bile, Nazizm'in iyi bir fikir olduğuna inanıyorlardı. Türkiye'de de durum buna benziyor.

Türkiye'nin değişim sürecini, İttihatçı-Kemalist blok ve değişim yanlıları arasında yaşanan çatışma belirliyor. Statükodan yana olanlara göre, Kemalizm ve İttihatçılık her yönüyle kusursuz birer modeldir. Gerektiğinde

yeniden uygulanabilecek eskimemiş bir modeldir. Bugünün Kemalistleri ve neo-İttihatçıların geçmişteki uygulamalara hiçbir itirazları olmadığı gibi, 1915'ten Dersim'e İttihatçı-Kemalist uygulamaların tümünü, yani pogromları ve soykırımları, ya uygarlaştırıcı projeler olarak ya da, "Türk milletini arkadan hançerleyenlere ödetilmiş bir bedel" olarak görürler. Ödetenlerin tarihsel haklılığı zaten tartışma konusu bile değildir.

Dünyada ve bizde yüzleşme ve hesaplaşma süreçleri üzerine birkaç yazı yazmak istiyorum. Beni buna zorlayan üç yeni gelişme var. Biri benim de mağduru olduğum, yaralı kurtulduğum ve Apê Musa'nın hayatını kaybettiği olay, 20 Eylül 1992'de Diyarbakır'da gerçekleşen suikast, bu olayla ilgili, yeni tanıklıkların, yeni bulguların ve gelişmelerin olması. Diğeri de bir hukuk skandalına dönüşen Hrant Dink davasının gerekçeli kararıyla ifade edilen anlayış –örgüt var ama biz bulamadık!– ve DDK'nın Hrant Dink cinayeti için yaptığı araştırmanın deklere edilen raporunda altı çizilen gerçekler. DDK'nın raporu, kanaatimce Susurluk Raporu'ndan sonra devlet cephesinden ortaya konulmuş ikinci ve önemli belge niteliğini taşıyor.

Meselenin bir yanı bu. Yargının aldığı ve hayal kırıklığı yaratan kararlar, devam eden davalar, hükümetin bu konularda aldığı siyasi tavır, başlattığı hamleler, devletin istihbarat örgütlerinin bu davalara ilişkin bilgi paylaşmaktan yana olmayan tutumu, bütün bunlar somut olarak üstünde konuşulabilecek epey veri içeriyor. Ama konunun bir başka yanı var.

Bu kadar çok şey yaşamış, ölümler, katliamlar görmüş halkın eğilimlerini ortaya koyan ciddi araştırmalara ihtiyaç var. Çünkü Türkiye öyle bir sürece girdi ki, bu süreç artık yargı ve hükümetin tavrı arasına sıkışıp kalamaz, geçmişin hesabının sorulması, bir "siyaset malzemesi" olarak görülemez

Peki, halk acaba bu süreci nasıl görüyor?.

Türkler acaba, Kürtlere neler yapıldığını, her gün biraz daha öğrendikçe, neler hissediyorlar ve ne düşünüyorlar?

Faili meçhul cinayetler, Diyarbakır cezaevinde yaşananlar, toprağın altından çıkan kemikler Türk halkının hissiyatını ve beraber yaşama duygusunu nasıl etkiliyor?

"Keşke olmasaydı, ama bunlar PKK'yle savaşta kaçınılmaz olarak meydana gelen olaylar" diyenlerle, "Hiçbir devlet, sebebi ne olursa olsun, kendi yurttaşına karşı böylesi bir zulüm uygulama ve hukuk dışına çıkma hakkına sahip değildir" diyenlerin oranı acaba kaçta kaçtır?

Ortada bunu anlamamızı sağlayacak müspet araştırmalar yapılmamış olsa da, katillerin hâlâ aramızda dolaşıyor olmaları ve suçun inkâr edilmesi konusunda, JİTEM, Ergenekon, Hrant Dink ve Musa Anter davası gibi birçok davada ortaya koydukları "performans", bugün artık katillerle ve methiyeler düzdükleri Veli Paşalarıyla beraber yargılanan Ergenekon mütefekkirlerinin, çeşitli dezenformasyon faaliyetlerini ihtiva eden makaleler ve kitaplar yazarak sürdürüyor olmaları; doğrusu bütün bu faaliyetlere uygun ve bunu onaylayan, oldukça pasif, doğru bilgi edinme hakkından neredeyse katiller lehine feragat etmiş ve olup bitenlere hâlâ seyirci durumunda bulunan bir kamuoyu olduğunu gösteriyor.

JİTEM'i iftiharla kurduğunu söyleyenlerin, tetiği çekenlerin, katillerin ve azmettiricilerin, kitapları en çok satanlar listesine giriyor. Bu yanılla dezenformasyon ve bilgi kirliliği artık yüzlerce kitaptan oluşan bir külliyata sahip ve bu külliyata her geçen gün bir yenisi ekleniyor.

Kürt toplumu bu tablo içinde daha da vahim bir yerde duruyor. Devletin taammüden uyguladığı bir sistemin, bugün daha yeni yeni sorgulanmakta ve hesabı sorulmakta olan bir sistemin kurbanı haline getirilen **Kürtler, şimdi de, sistemi hayata geçirenlerin "kurbanla oynama" taktığının bir hedefi haline getirilmek**

isteniyor. Kürt toplumu geçmişiyile yüzleşme söz konusu olduğunda, bir kâbus yaşamaktan korkuyor. **Bazı Kürt aydınları PKK'nin iç infazlarının yer aldığı listeleri savcılara sunuyorlar, oysa bu listeleri ve infazları devletin bilmemesi imkânsız. Bunlar devletin arşivinde, istihbarat raporlarında var. Ama devlet bu geçmişte yapılanları bilmiyormuş gibi davranıyor. Kendi suçlarını örtbas etmenin bir aracı olarak da kullanıyor. Kurbanların kendileri yok ortada, aileleri yok, yetkili makamlara müracaatları yok, ama "onların hakkını savunan" ve okurlara, televizyon izleyicilerine, "PKK'ye karşı olan görüşleriyle bilinen" diye takdim edilen, bazı Kürt aydınları var!**

Doğru tabii, biz son otuz yılda, Kürt meselesinden kaynaklanan bir iç savaş yaşamakla kalmadık; bu iç savaşın kurbanlarının, kendi zalimine dönüştüğü ve bu dönüşümün bir sonucu olarak ortaya çıkan sayısız cinayete ve katliama da tanıklık ettik. Lakin bu doğruları, isyanın siyasi sonuçları ve çözüm politikalarının önüne koyup tartıştığımızda, Kürt aydınlarına da, bu sürece de haksızlık etmiş oluruz.. Yeri gelmişken, zaman zaman haksızlığa uğrayanlardan biri olduğumu da söylemem gerekir.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Katiller aramızda'

Orhan Miroğlu 27.02.2012

Avrupa'da toplama kamplarıyla ilgili haberler 1942 yılında bütün dünyaya yayılmaya başladığında, insanlar bu anlatılanlara inanmak istemediler. Anlatılanlar o kadar korkunç şeylerdi ki, savaştan sağ çıkanlar, tam da anlatılanların bu korkunçluğu nedeniyle, toplama kampları hakkında ileri sürülen yığınla bilgi ve tanıklığı inkâr etme eğilimi gösteriyorlardı.

Toplama kamplarından sağ olarak kurtulanların kendileri dahi, radyoların ve haber ajanslarının yaydığı hikâyelere inanmak eğiliminde değillerdi. Çünkü SS subayları tarafından daha önce uyarılmış ve sistemli bir propagandanın hedefi haline gelmişlerdi.

Yazının başlığı **Simon Wiesenthal**'in bir kitabının adıdır: ***Katiller Aramızda***.

S. Wiesenthal, kendi ailesinden 89 kişiyi kaybetmiş, savaştan sonra hayatını Nazi savaş suçlularının yakalanmasına adanmış ve çok sayıda savaş suçlusunun yakalanıp İsrail'de yargılanmasını sağlamış bir yazar.

Primo Levi, *Boğulanlar Kurtulanlar* adlı eserinde, Wiesenthal'ın kaleme aldığı bu kitaba atıfla, SS milislerinin tutukluları sinsice uyarmaktan büyük bir zevk aldığını söylüyor ve Wiesenthal'ın kitabından bir alıntı yapıyor:

"Bu savaş nasıl sona ererse ersin, size karşı savaşı biz kazandık; tanıklık etmek için bir tekiniz bile hayatta kalmayacak, ama biriniz kaçmayı başarsa bile dünya onun anlattıklarına inanmayacak. Belki kuşkular, tartışmalar, tarihçilerin araştırmaları olacak, ama kesin bilgiler bulunmayacak, çünkü sizinle birlikte kanıtları da yok edeceğiz. Geriye birkaç kanıt kalsa, içinizden birileri yaşamını sürdürse bile, insanlar anlattığınız olayların inanılmayacak kadar vahşice olduğunu söyleyecekler: Bunların müttefik propagandasının abartmaları olduğunu belirtip, size değil, her şeyi yadsıyacak olan bize inanacaklar. Lagerlerin tarihini yazdıracak olan bizleriz." (Primo Levi, AGE, Can Yay. Sayf: 9)

Uzun bir anlatı oldu belki, ama burada söylenenler sanki bugünün Türkiye'si için söylenmiş sözler gibi duruyor. Kanıtların yok olduğunu düşünenler, bu davalardan bir şey çıkmaz diyenler, insanların mağdurlara değil, hâlâ kendilerine inandıklarını düşünen cellatlar, celladına tapan mağdurlar, başka bir tarih yazımının asla mümkün olmadığına inananlar..

Bu genel tablo maalesef 2. Dünya Savaşı sonrası Avrupa'sıyla birçok bakımdan örtüşüyor. Türkiye'de bugün en önemli davalar için toplumun geniş bir kesiminde derin kuşkular, delillere ulaşamama durumu ve bütün bu kötülükleri yapan ve hâlâ da yapmak arzusunda olan güce asla dokunulamayacağına dair güçlü bir inanç mevcut.

Bu tablo içinde, Türkiye'de, zulmün tarihini kimler yazacak, zulüm görenler mi, yoksa bu zulmü uygulayanlar mı, sorusu bence belirleyici bir soru haline geliyor.

Bizim de tıpkı 2. Dünya Savaşı'nı yaşamış Avrupalı halklar gibi, hakikate derin bir şüpheyle yaklaşmak, kurbanlara ve mağdurlara değil, muktedirlere inanmanın rehabetine kapılmak ve siyasi kültürümüzün en belirleyici özelliklerinden olan, devletin o hiçbir zaman hesap vermeyecek olmasına ilişkin güçlü bir kanaatimiz var.

Gerçi Avrupa'da hiçbir şey Nazilerin sandığı gibi gitmedi. Avrupalılar bu netameli tarihi zalimlerin elinden çekip çıkarmayı bildiler. Avrupalı entelektüeller, sanatçı ve düşünürler savaş sonrası Avrupa'sında, tarih yazımını, bizdeki gibi, resmî tarih yazıcılarının eline bırakmadılar. Savaş sonrasının acılarıyla, yüzleştiler ve hesaplaştılar. Avrupa Birliği projesi bu hesaplaşma üzerinden inşa edilmiş bir insanlık projesi olmaktan başka nedir ki?

Oysa bizde her şey yeni başlıyor. 1915'in tarihi, İttihatçıların ve Kemalistlerin yazdığı gibi duruyor. Ona daha dokunulmadı. Halkın ve aydınların, üniversitelerin genel kanaati, hâlâ ve büyük oranda, bu resmî tarihin verilerine ve inkâra dayanıyor.

Öte yandan, Cumhuriyet'in kuruluşuyla beraber yok sayılan, kitlesel katliamlara uğrayan Kürtlere yapılanların inanılmayacak bir tarafı kalmadı.

Mağdurların artık Meclis'e taşınan anlatımları ve tanıklıkları, insanı insanlığından utandıracak örneklerle dolu. Ama yine de Türk halkının bütün bu tanıklıklara ve yaşanmış olan şeylere ne kadar inandığını bilmiyoruz. İnanmak da yetmiyor. İnanıp da, bütün bunları müstahak olarak gören ve "isyan edene başka ne yapılacaktı ki" diyebilecek olanların sayısının epey kabarık bir sayı olduğunu düşünüyorum.

Hem Kürt meselesi, hem Anadolu'nun etnik temizliğe uğratılması hadisesinde, genel bir dezenformasyon amaçlı yürütülen psikolojik harbin bir ayağı Türkiye'de ama bir ayağı da dünyanın ta öbür merkezlerinde ve çok etkili yöntemlerle sürüyor.

Ergenekon davası, netameli bir geçmişi günümüze bağlayan bir dava oldu. Dolayısıyla dün Kürt katliamları – Dersim ve benzeri– ve Ermenilerle Süryanilere karşı girişilen etnik temizlik söz konusu olduğunda, dünyanın ve Türk halkının kendilerine inanmalarını isteyenlerin zihniyetiyle, Ergenekon davalarını içerde ve dışarıda, itibarsızlaştırmak için yoğun bir psikolojik harp uygulayanların zihniyeti de, amaçları da aynı.

Yüzyıl sürmüş bir zulüm tarihini, o zulmü iliklerine kadar yaşamış halkların elinden çekip çıkarmak..

Başarısız oldukları söylenemez.

Türk halkı 1915'e, Dersim'e, yakın zamanda JİTEM'in işlediği cinayetlere ne kadar inanıyorsa, Kürt halkı da PKK'nin iç infazları ve muhaliflerini yok etme hikâyelerine ve olaylarına o kadar inanıyor desek, herhalde çok da yanlış olmaz.

Nürnberg Mahkemesi'ndeki yargılamalar, Ekim 1946'da sona erdi.

Bir ay sonra, kasım ayında Amerikan bölgesinde yapılan bir ankete katılan Almanların yüzde 37'si, "Yahudilerle, Polonyalıların yani Ari olmayanların yok edilmesini Almanların güvenliği için gerekli gördüklerini" dile getirdiler.

Bugün Ergenekon anlayışını –İttihatçılığı– ve Ergenekon tipi örgütlenmeleri Türk ırkının geleceği için gerekli görenlerin ekseriyette olduğunu düşünmek doğru değil.

Ama Türkiye'de gerçek tarihin, "ulusal güveni ve geleceği" buralarda arayanlarla buna karşı çıkanların mücadelesiyle belirlendiğinden hiç kuşku duymamak lazım.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yeşil'in ifadesi nerede

Orhan Miroğlu 01.03.2012

Geçmişle yüzleşiyoruz, geçmişin hesabı mutlaka görülecek dediğimiz bir dönemde, kimin sesi daha fazla çıkıyor dersiniz, kurbanların mı, yoksa zalimlerin mi?

Kanlı bir geçmişin hesabı eski birkaç PKK itirafçısı ve birkaç JİTEM subayından mı sorulacak?

Gerçeğin üstünü örtmek ve gerçeği anlaşılmaz hale getirmek için yürütülen dezenformasyon faaliyetlerinin önüne nasıl geçilecek?

Çeyrek asrı aşan bir zaman diliminde meydana gelen ve bir halka karşı işlenmiş bütün bu sistemli suçların ve katliamların gerçek sorumlusu kim?

Nüfusunun yarısı otuz yaşın altında olan bir ülkede yürütülen ve asıl bu genç nüfusu hedefleyen dezenformasyon faaliyetleriyle nasıl baş edilecek?

Ergenekon, Balyoz, Kafes ve benzeri eylem ve darbe planları nedeniyle başlayan yargı sürecinde, "suçun kolektifliği" ve belli bir askerî hiyerarşi içinde meydana geldiği kabul edilerek, en son bir Genelkurmay başkanının da tutuklanmasına yol açan, ordunun üst kademesinin yaklaşık üçte ikisini kapsayan derin soruşturmalar, aynı Ergenekon'un ve aynı aktörlerin Kürt coğrafyasındaki faaliyetleri söz konusu olduğunda neden birkaç JİTEM subayının ve tetikçi olarak kullanılan eski PKK itirafçısının ötesine geçemiyor?

Başta MİT olmak üzere, devletin istihbarat örgütleri ellerindeki bilgi ve belgeleri mahkemelerle neden paylaşmıyorlar?

Faili meçhul cinayetlerin araştırılmasında, maalesef umut verici hemen hiçbir gelişme yok.

Zamanaşımı bir yandan, bilgi kirliliği bir yandan. Mağdurların, faili meçhul cinayet dosyalarının hakkaniyetle sonuçlanacağına dair inancı giderek tükeniyor.

MİT'in önemli bürokratlarından **Mehmet Eymür**'ün savcılığa verdiği ifadenin içeriği merakla bekleniyordu. Ben de merakla bekleyenlerdendim, çünkü bu ifade **Musa Anter cinayetinin** karanlıkta kalmış yönlerini aydınlatılabilir ve uzun zamandır yürütülen dezenformasyonu boşa çıkarılabilir diye umut ediyordum.

1994'te Yeşil Ankara'da yakalanmış, MİT'te sorgulanmış ve ifadesi alınmıştı.

Sonra bu ifadenin bir kısmını 2000 yılında deşifre etti Eymür. Buna göre **Yeşil Musa Anter suikastını kendisinin planladığını ve bunun için PKK'nin kafa adamlarından birini kullandığını söylüyordu.**

Cinayetin failleri hakkında ilk bilginin elde edilmesi bu şekilde ve cinayetin işlendiği tarihten sekiz sene sonra oldu.

Buna ilişkin haber, 12 yıl önce medyada yer aldığında Diyarbakır'a gitmiş ve suç duyurusunda bulunmuşum.

Aradan 12 yıl geçti, bir süre önce, Eymür bu sefer de, Susurluk soruşturması için, savcıya ifade verdi. Ama verdiği bilgiler zaten biliniyordu.

Bu ifadede dikkat çeken husus, anlatılanların Susurluk dosyasına geçen karanlık ilişkilerle alakalı olmasıydı. Fırat'ın ötesinde olup bitenler hakkında Eymür kayda değer bir şey söylemiyordu.

Oysa Susurluk çetesi, asıl gücünü, Fırat'ın ötesinden alıyordu.

Susurluk sürecinin aktörleri, istihbaratçıları, işin o yanını hâlâ gizliyorlar.

Eymür'e geçen yıl, Çiğdem Anat'ın sunduğu NTV'de yayınlanan bir programda Yeşil'in verdiği ifadenin akıbetini sormuştum. Daha sonraki günlerde de, **savcılığa dört sayfalık bir dilekçe verdim ve Mehmet Eymür'ün varlığını teyit ettiği Yeşil'e ait olduğu söylenen ifadenin dava dosyasına konulmasını talep ettim.**

Nitekim **davaya bakan savcı, bu ifadeyi MİT'ten istedi. MİT bizde yok demedi, ve savcılığa on sayfalık bir ifade metni gönderdi.** Doğrusu bu önemli bir gelişmeydi. Çünkü bu ifadede geçen ve PKK adına çalıştığı söylenen "kafa adamın" kim olduğunu da böylece öğrenmiş olacaktık ve cinayet bu yönüyle de aydınlanmış olacaktı.

Ama **sonra anlaşıldı ki MİT'in Yeşil'e ait diye gönderdiği ifade Yeşil'in oğlunun yazdığı kitaptan derlenip toplanmış ve mahkemeye öylece gönderilmişti.**

Durum geçekten öyleyse, ve MİT, bir kitabı, üstelik Yeşil'in oğlunun yazdığı bir kitabı özetleyerek, "Yeşil'in 1994'teki MİT ifadesi bu" diye mahkemeye gönderdiyse, bu bence bir skandaldır!

Belli ki MİT'in içinden birileri Anter cinayetinin ve başka cinayetlerin aydınlanmasını istemiyor ve Yeşil'in verdiği ifadeyi gizliyor, ve muhtemelen sadece bu yönüyle değil, ihtiva ettiği başka bilgiler nedeniyle, bu ifadenin soruşturma dosyasında yer almasını istemiyor.

Tam da MİT ve savcılık arasındaki yazışmaların yaşandığı ve skandal bir gelişmeyle sonuçlandığı bu günlerde **Emrah Özdemir** adlı bir tanığın ifadeleri basında yer aldı.

Ömer Lütfü Topal'ın şoförünün oğlu olduğu belirtilen Emrah Özdemir, Albay Rıdvan Özden, Bahtiyar Aydın, Gaffar Okan, Vedat Aydın ve Musa Anter cinayetleri için tanıklıklarda bulundu.

Emrah Özdemir Anter cinayetinde emri verenin Arif Doğan olduğunu söylüyor.

Bu da yeni bir gelişme sayılır.

Doğrusu Anter cinayetinin ben, hiç bir zaman yerel birimlerin aldığı bir karar sonucu işlendiğine inanmadım.

Apê Musa'nın infazına Ankara'da karar verilmiş olması kuvvetle muhtemel. Musa ağabeyle öldürülmeden kısa bir süre önce görüşen dostları onun güvercin tedirginliği içindeki ruh haline, onun o günlerde sanki öldürüleceğini bilen bir insanın hissiyatı içinde yaşadığına tanıklık ediyorlar.

Öldürülmeden önce Ankara'ya gelip bu ölümü durdurmaya çalıştığı yolunda bilgiler de var.

İsveç'te Aygan'a sormuştum, Anter'i öldürme fikrini kim ortaya attı diye. O da bana bunun Diyarbakır'da konuşulmadığını, Ahmet Cem Ersever'in Ankara'dan Diyarbakır'a gelmesinden sonra JİTEM infaz grubunun gündemine girdiğini söylemişti. Bu söyleşinin tamamı *Taraf*'ta yer aldı.

Emrah Özdemir eski bir asker ve Musa Anter'in ölüm veren kişinin Arif Doğan olduğunu ifade diyor.

Doğan "JİTEM'i ben kurdum" diyen bir albay, Ergenekon'dan yargılanıyor, sağlık sorunları nedeniyle serbest kaldı. O da bu serbestliği iyi kullanıyor doğrusu. Medyada çıktığı bütün programlarda JİTEM'i savundu. JİTEM'i anlatan bir de kitap yazdı. Ama insan kitabı okuduğunda, Doğan'ın anlattığı JİTEM burada, yani Türkiye'de değil de, muhtemelen İsveç'te faaliyet gösterdi diye düşünmeden edemiyor.

O kadar masum ve memlekete de o kadar gerekli bir JİTEM bu!

Konuya devam edeceğim..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon ve JİTEM davaları birleşmelidir

Orhan Miroğlu 03.03.2012

Anter cinayetinde mahkemeye gelen yeni tanıklıkları ve bilgileri medyaya yansıdığı kadarıyla yazmaya devam ediyorum.

Perşembe günü Arif Doğan'da kalmıştık..

Yeni tanık Emrah Özdemir, Doğan'ın Anter cinayeti için emri veren kişi olduğunu söylüyor. Ergenekon sanığı olan Hayrettin Ertekin'e ait İstanbul'daki kuyumcu dükkânına JİTEM'ciler, itirafçılar gelip gidermiş. Özdemir bunların kendi aralarında yaptığı konuşmaları ajandasına kaydetmiş. Emrah Özdemir başka bir suçtan Silivri Cezaevi'nde yatıyor.

Özdemir JİTEM'in iç infazları için de önemli tanıklıklarda bulunuyor:

"Arif Doğan, Albay Rıdvan Özden'in kendileri ile çalışmasını istemiş. Ancak, Albay Özden bundan rahatsız olmuş ve bazı JİTEM görevlileri hakkında soruşturma açmış. Bu durum, Veli Paşa, Arif Doğan ve Hasan Atilla Uğur'u rahatsız etmiş. Kendisine ilk suikast girişiminde başarısız olmuşlar, sonra Adil Timurtaş tarafından vurulmuş ve Timurtaş bana yanlışlıkla vurduğunu söyledi. Olay PKK'nın üzerine atılmış. Bahtiyar Aydın, Lice'de şehit olmuş, suikast silahı bölgede bulunmasına rağmen, karakolda ortadan yok edilmiş. Bu da PKK'nın üstüne atılmış ve bu gerekçe ile Lice yakılıp yıkılmış. Söz konusu kişiler Gaffar Okkan cinayetini de Hizbullah ile birlikte işlemişler. Bunlar JİTEM adı altında uyuşturucu

ve silah kaçakçılığı yapmış. Hayrettin Ertekin, Tansu Çiller döneminde kullandığı zırhlı cipi kullanıyordu. Beşiktaş esnafında kime sorarsanız Adil Timurtaş'ı size emekli albay olarak bildiklerini söylerler. Timurtaş, bugüne kadar Ertekin'e 40-50 milyon kazandırmıştır."

Mahkeme bu tanığın anlatımlarından sonra Aygan'ı İsveç hükümetinden yeniden istenmesine karar verdi. Ama her nedense Doğan için bir karar alınmadı.

Ortaya çıkan her yeni bilgi, malumat, tanıklık, JİTEM davalarıyla, Ergenekon davalarını biraz daha yakınlaştırıyor, aradaki mesafeyi görünmez hale getiriyor.

Kişiler aynı kişiler. Olaylar iç içe geçmiş ve birbiriyle bağlantılı.

Diyarbakır'da cinayet, Beşiktaş'ta servet!

JİTEM ve Ergenekon bir yönüyle böyle de tanımlanabilir aslında.

Arif Doğan tekerlekli sandalyeye mahkûm bir halde yaşıyor ve bu sağlık sorunları nedeniyle, Ergenekon'dan tutuksuz olarak yargılanıyor.

Televizyonlara çıkıyor, gazetelere açıklamalar yapıyor. Söylediği her şey dezenformasyondan ibaret. Geçen sene ona Aygan'dan söz edildiğinde böyle birinin yaşamadığını, onu öldürttüğünü söyledi. Medya bu açıklamayı Arif Doğan'ın bir "şakası" olarak yorumladı. Ben ise tam tersine Doğan'ın şaka yapmadığını, ve Aygan'ı ölü bildiğini yazdım. Yanılmadığımı **Arif Doğan'ın, JİTEM'i Ben Kurdum** adını taşıyan kitabını okuyunca anladım. Aygan'a ağır hakaretler yöneltiliyor ve şöyle diyordu:

"Onun hakkında fazla konuşmak istemiyorum. Şu anda yaşadığını da kesinlikle ret ediyorum. Çünkü ben onu İsviçre'de öldürttüm. Hatta kellesi ve gövdesi ayrı yerlerdedir. Sürekli olarak basın organlarında boy gösteren adam Abdulkadir Aygan değildir. Abdulkadir Aygan ismini kullanarak PKK propagandasını yapan başka bir kimsedir. Çocukları olduğunu biliyorum. İsveç'te olduğunu söyleyen adama DNA testi yaptırılabilir. Şerif kod adlı Abdulkadir Aygan veya diğer ismiyle Aziz Turan yaşamıyor.." (Adı geçen kitap, sayfa: 54)

Doğan haklı tabii, JİTEM'den aldığı kod adıyla Şerif ve Aziz Turan adındaki kişi yaşamıyor.

İsveç'e kaçıp, Doğan'ın bize normal bir istihbarat kuruluşu olarak gösterdiği JİTEM'in işlediği cinayetleri tek tek anlatan kişi ne Şerif ne Aziz Turan'dır. O kişinin gerçek ismi Abdulkadir Aygan'dır.

Doğan'ın kafası karışık. Ama bunda şaşacak bir durum da yok aslında.

Doğan, Aygan dahil ölü bilinen eski JİTEM mensuplarının ve eski PKK'lilerin sayısını bile hatırlamıyor. Çünkü ortada hatırlanamayacak kadar çok cinayet ve çok ölü var.

PKK itirafçıları Diyarbakır Cezaevi'nde ve 1980'li yıllarda yetiştirildiler. Aralarında herhangi bir işkence görmeden cezaevi yönetimine kendini teslim edenler olduğu gibi, polis sorgulamasında olağanüstü bir irade ve direniş göstererek, adını bile söylemeden Diyarbakır Beş Nolu'ya gelmiş, ama burada Yüzbaşı Esat'ın uygulamalarına dayanamamış kimseler de vardı.

Fotoğrafın tümüne bakıldığında, son Kürt savaşının, bu yönüyle, 1915'teki etnisite mühendisliğinden sonra sahnelenmiş ikinci bir mühendislik olayı olduğu bir gerçektir.

Bu kanlı tarihin içinden geçen, hiçbir şey tesadüf değildir. Ve şimdi o karanlık tarihin sayfaları aydınlandıkça, pazılın parçaları yeniden bir araya geliyor.

Diyarbakır Cezaevi'nin o cehennemden farksız ortamında, samimi itirafçı yapılan Kürt gençlerini devletin istihbarat örgütleri kendi aralarında paylaştılar. Mafyayı bile mahrum etmediler bu paylaşımdan, o da payına düşeni aldı. Götürüp bu çocukların bir kısmını Sedat Peker gibi, mafya babalarına, Emniyetçilere, MİT'çilere teslim ettiler.

Sisteme bakar mısınız allahaşkına, kimin aklına gelir böyle bir şeytanlık..

Suç işleyenleri suçun ortaya çıkması için samimi itirafa zorluyorsunuz, hayatlarına giriyorsunuz, ruhlarını paramparça ediyorsunuz, sonra da bu insanlara geçmişte işledikleri suçları kat kat aşan suçlar işletiyorsunuz. Daha doğrusu bir halka karşı gerçekleştirdiğiniz katliamlarda, kriminal ama kârlı başka işlerinizde kullanıyor sonra da fırlatıp bir kenara atıyorsunuz; bazılarını da bildikleriyle beraber toprağa gömüyor, yani infaz ediyorsunuz..

Anter cinayeti ve başka önemli siyasi cinayetlerin kolektif kararlar gerektirdiğine inanıyorum.

Arif Doğan bu karar vericilerden biri olabilir, ama tek başına Anter'in ölüm emrini verebilir mi acaba?

Arif Doğan'ın bir inkârcı, bir dezenformasyon ustası olduğundan hiç kuşku yok.

İnsanların geçmişe ilişkin bilgilerinin zayıflığından fazlasıyla yararlanıyor.

Arif Doğan, Veli Küçük, Cemal Temizöz, Atilla Uğur ve diğerleri.

Ortaya çıkan her yeni bilgi, her yeni tanıklık, JİTEM ve Ergenekon davaları arasındaki mesafeyi biraz daha belirsiz hale getiriyor. Bu davalar birleştirilmelidir.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ergenekon ve JİTEM'de kim kimdir

Orhan Miroğlu 05.03.2012

Yirmi yıl önce işlenmiş ve Türkiye'nin en önemli siyasi cinayetlerinden biri olan Musa Anter cinayetini ve bu cinayetin işlendiği siyasi ortamı, köşe yazılarıyla anlatmaya kalkışmak kolay bir şey değil; ama yine de konuya devam etmek ve tarihe bir kayıt daha düşmek lazım.

Şu bir gerçek ki, insanların yirmi yıl önce bu ülkede neler olup bittiğini anlayabilmeleri ve bugün devam eden davaların arka planında nelerin yattığını görebilmeleri için, **“Ergenekon'da ve JİTEM'de kim kimdir”** sorusuna cevap olabilecek bir ansiklopediye ihtiyaç var artık.

Türk Ergenekon az çok biliniyor. Ama bu Ergenekon'un, Kürdistan faaliyetleri de Kürt Ergenekon'da henüz yeteri kadar aydınlatılamadı. Ama meraklı okurlara, **Musa Anter**'in katledilmesi ve **Vedat Aydın** ve **Mehmet Sincar** cinayetlerini, Diyarbakır cezaevini ve o dönemin siyasi ortamını anlatan ve benim ilk kitabım olan **Dijwar**'ı okumalarını tavsiye edebilirim. Başlangıç için iyi bir kitaptır *Dijwar*. (**Dijwar, Musa Anter'i öldüren ve beni de yaralayan kişinin kod adıdır. Kürtçede zor, zorlu, çetin gibi anlamları vardır.**)

Bu kitabın dışında, özel olarak Anter cinayeti ve Ergenekon sürecinden bu yana geçmişin bu netameli tarihine ait bilgiler, yorumlar ihtiva eden yazılarım o kadar çok ki, sayısını gerçekten bilmiyorum.

2000 yılından bu yana bu konuyu yazıp duruyorum. Bu cinayetle ilgili olarak görsel ve yazılı medyada çok sayıda röportajlar ve programlar yaptım. İlk *CNN*'deydi. Cüneyt Özdemir ve Soner Yalçın'ın birlikte çalıştığı yıllar. Oradaydım diye bir belgesel program yapıyorlardı Musa Anter cinayetini, ilk orada anlattım. Sonra da hiç kesintisiz devam etti bu programlar.

Mehmet Eymür'ün 2002 yılında yaptığı deşifre önemliydi ve ilk bilgilere bu deşifreden sonra ulaştık.

İlk suç duyurusunu bu tarihte yaptım. Suç duyurusu dilekçemde şu isimler vardı:

- 1. Mahmut Yıldırım (Yeşil, Ahmet Demir, Sakallı** kod adlarını kullanır)
- 2. Alaattin Kanat** (PKK İtirafçısı, **General Zinnar** adını kullanır)
- 3. Mehmet Ağar** (Emniyet Eski Genel Müdürü, İçişleri ve Adalet eski Bakanı)
- 4. İsmet Sezgin** (İçişleri ve Milli Savunma eski Bakanı)
- 5. Ünal Erkan** (Olağanüstü Hal Bölge eski Valisi, eski milletvekili)
- 6. Süleyman Demirel** (Eski Başbakan, eski Cumhurbaşkanı)

Talep Konusu: Mahmut Yıldırım ve Alaattin Kanat açısından: Cürüm işlemek için teşekkül meydana getirmek ve adam öldürmeye tam teşebbüs suçlarından, diğerleri hakkında ise görevi kötüye kullanmak, ya da görevi savsamak suçlarından dolayı soruşturma açılarak haklarında kamu davası açılmasından ibarettir.

Suç tarihi: 20 Eylül 1992 tarihi ve öncesi.

Bu suç duyurusu dilekçemizi kabul edecek savcıyı, arkadaşım **Avukat Sedat Yurttaş**'la birlikte Diyarbakır Adliyesi içinde arayıp durduk, çünkü savcılar içinde bu kadar önemli devlet adamının hatta bir eski Cumhurbaşkanı'nın bulunduğu dilekçemizi almak istemediler. Nihayet dilekçemizi teslim edecek bir savcı bulduk, lakin bu da işe yaramadı, hiçbir şey soruşturulmadı ve kayda alınmadı çünkü. Dilekçede adı geçen bazı isimler ne de olsa o tarihte hâlâ muktedirler ve ne iktidar oyunundan ne de siyaset sahnesinden çekilmişlerdi.

Dört yıl sonra da, eski bir JİTEM mensubu olan **Abdülkadir Aygan**'ın faili meçhul cinayetler için yaptığı açıklamalar, ifşaatlar geldi. O da 2004 yılındaydı. *Dijwar*'ı bitirmiş, yayınevine teslim etmişim. Doğrusu ben Yeşil'in ifadesinde geçen ve Yeşil'in Anter cinayetinde kullandığını söylediği **"kafa adam"**ın hep **Alaattin Kanat** olduğunu düşünüyordum.

Çünkü Alaatin Musa Ağabey gibi, Mardinli ve Kızıltepeliydi. **General Zinnar** kod adlı Kanat, eski bir PKK'liydi ve Musa Ağabey'le iletişim kurabilecek durumdaydı. Kitapta da Alaattin'in ismi "General Zinnar" olarak geçiyordu. Ama kitap basıma girmeden yeni bir gelişme oldu. Aygan ifşaatlarında **Hogir**'dan –**Cemil Işık**– bahsediyordu.. Aygan'ın anlattıklarına inandım, çünkü her şeyi çok ayrıntılı anlatıyordu **JİTEM'deki görevinin bir gereği olarak, infaz timinin içinde yer almıştı** ve anlattıkları benim o gece yaşadıklarımla bire bir örtüşüyordu.

Aygan *Özgür Gündem*'e konuştuktan sonra kitabın bu bölümünü değiştirdim.

Kitaptaki General Zinnar ismi çıktı yerine Hogir (Cemil Işık) geldi.

Aygan, **tetiği çeken kişi** hakkında da önemli bilgiler veriyordu. Bu kişinin **Hamit Yıldırım** olduğunu ve **Şırnak'ta koruculuk** yaptığını ifade ediyordu. Musa Anter'i öldürdükten sonra gidip Şırnak'ta yaşamak akıl almaz bir pervasızlık örneğiydi ve aslına bakarsanız **katillerin hâlâ aramızda dolaştığı**nın da en somut misaliydi.

Hamit cinayetin işlendiği hafta içinde, Musa Ağabey'in kaldığı otele birkaç kez gelmiş ve resepsiyona kendisini Dijwar olarak tanıtmıştı.

Aygan yni yaptığı bir açıklamayla, **Hogir'in Anter'i Saraykapı'daki JİTEM merkezinden telefonla aradığını** söylemektedir. O telefon görüşmelerinin ortaya çıkarılması için Diyarbakır'da savcılıkta talepte bulundum, ama maalesef bu da yapılmadı. JİTEM'in telefon kayıtlarını isteyecek babayiğit bir savcı yoktu, olsa bile herhalde o da infaz edilirdi.

Bunun üstüne 2005'in sonbaharında, İstanbul'da bir imza kampanyası başlattım. 350 civarında aydın-gazeteci, sanatçı ve yazardan imza topladık. Taksim Hill Otel'de bir basın toplantısı yaptık ve İçişleri Bakanı'na Hamit Yıldırım'ın akıbetini sorduk. Yani kamuoyu ve medya önünde suç duyurusu yaptık ama yine sonuç alamadık.

Olayda tetikçi olarak kullanılan Hamit Yıldırım, Hogir'la (Cemil Işık) beraber davranıyordu ve büyük bir ihtimalle PKK'den beraber ayrılmışlardı.

Hogir (Cemil Işık) Aygan'ın anlattığına göre JİTEM tarafından ta Zaho'ya gidip getirilmişti.

Ama özel olarak Anter'i öldürmek için değildi bu. Çünkü **Hogir**, cinayetin işlendiği yıl olan 1992 yılında değil, daha önce getirilmiş ve Elazığ'a yerleştirilmişti. **Yeşil'le beraber çalışıyordu** ve Anter cinayetinde tetikçi olarak kullanılan **Hamit Yıldırım da Cemil Işık'la beraber hareket ediyordu..**

Kafanızın iyice karıştığını biliyorum, ama devam etmekten başka çare yok.

"Bilmek ve başkalarının bilmesini sağlamak" dediğimiz mesele, kolayından bir mesele değil maalesef.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hakikatin bedeli

Orhan Miroğlu 08.03.2012

Anter cinayetinde ve JİTEM saflarında "vazife" alan kişiler hakkında bilinen var bilinmeyen var. Bu kişilerden biri olan **Cemil Işık'ın (Hogir) kısa sürmüş hayatı tam bir trajedidir.**

Almanya'dayken PKK'ye katıldığı söyleniyordu. Tanıdığım eski PKK'lilere zaman zaman Cemil Işık'ı sorduğumda, cesur ve kendine çok güven duyan biri olduğunu ve PKK içinde hızla yükseldiğini ifade ediyorlardı.

Hogir, bazı iddialara göre, **PKK'de, bir süre sonra başına buyruk davranmaya başlamış ve PKK onu gerillaların kitlesele olarak imha edildiği birtakım "talihsiz" eylemlerden ve katliamlardan sorumlu tutmuştu.** Hogir'da her nasılsa PKK'den kaçmış ve KDP'ye sığınmıştı. Aygan onun Zaho'dan, içinde **Ali**

Ozansoy ve **Cem Ersever**'in içinde bulunduğu bir ekip tarafından ikna edilip Diyarbakır'a getirildiğini söyler. Anlattığına göre, Ali Ozansoy "teorisi güçlü" biri olduğu için Hogir'in ikna edilmesinde epey etkin olmuş.

Sonrasında **Hogir'a Elazığ'da ev tutulur ve evin tutulmasında**, yine Aygan'nın bana İsveç'te anlattığına göre **Mehmet Açar yardımcı olur**.

Öcalan Roma'dayken Tuncay Özkan'a verdiği söyleşide Hogir'dan –Cemil Işık– bahseder. PKK içine sızmış ajanlardan biri olduğunu söyler. Tuncay Özkan'ın o tarihte yayımlanamayan bu söyleşisi daha sonra Operasyon adıyla kitaplaştırıldı ve yayınlandı. Öcalan söz konusu söyleşide Özkan'a Hogir'in akıbeti hakkında herhangi bir şey söylemiyor.

Ama **Hogir'in Anter cinayetinden üç yıl sonra ve yine Almanya'da öldürüldüğü biliniyor**.

Bu cinayetin nasıl işlendiği konusunda medyaya yansımış herhangi bir bilgi yok.

Anter cinayetini soruşturan savcıların Alman makamlarıyla bu konuda herhangi bir resmî teması oldu mu, malumat sahibi değilim.

Şimdi Ergenekon davasından yargılanan ve Öcalan'ı sorgulayan ekibin içinde olan **H. Atilla Uğur'un Abdullah Öcalan'ı Nasıl Sorguladım** adıyla yayımlanan kitabında Öcalan, Hogir cinayeti ve başka iç infazlarla ilgili olarak şunları söylüyor ve bu her bakımdan yeni bir malumat sayılır:

"Şemdin Sakık, Kör Cemal, Şahin Baliç ve Cemil Işık gibi PKK bölgelerinde yönetimi ellerine geçirenler baskı ve eylemlerini bölge halkı üstüne yoğunlaştırdılar. Birçok katliamlar yaptılar, ben buna sonuna kadar karşı koydum. Hatta bu şekilde eylem gerçekleştirenlerden bazıları Kör Cemal Kod Halil Kaya, Hogir Kod Cemil Işık, Metin Kod Şahin Baliç gibileri infaz ettirdim. Şemdin Sakık'ı da infaz ettirecektim, ancak tutuklu bulunduğu sırada elimizden kaçtı.

Cezalandırmalar Merkez Komitesince suçlu görülen şahsın yargılaması sonucunda çıkar, örgüt lideri olarak benim onayım alındıktan sonra infaz edilir. Benim özel onayım önemli kişiler için alınır, diğer kişilerde onayuma gerek yoktur, yetkililerce infaz edilir." (H. Atilla Uğur, Abdullah Öcalan'ı Nasıl Sorguladım, Kaynak Yayınları-2011, s: 72)

Hogir önemli bir kişi. Ve infazına bizzat Öcalan onay veriyor. PKK'nin iç işleyişi böyle. Ama akla takılan soru şu oluyor: **Hogir gibi JİTEM'le çalışmayı kabul etmiş ve Yeşil'le Elazığ- Diyarbakır- Bingöl üçgeninde yaklaşık dört yıl kadar "görev" yapmış birini, sorgulama imkânı varken, PKK neden sorgulamadan infaz etti?**

Hogir'in JİTEM'e çalıştığı dönemde Avukat Metin Can, Dr. Hasan Kaya, Aysel Öztürk, Musa Anter ve daha başka cinayetlerin peş peşe işlendiği bir dönem.

Almanya'da aynı dönemlerde PKK çok güçlü, istese Hogir'ı infaz etmeden önce rahatlıkla sorgulayabilir ve JİTEM'in en az dört yıla tekabül eden cinayetlerini açığa çıkaracak bilgilere ulaşabilirdi.

Bunun istenmemiş olmasının sebebi nedir acaba?

Öcalan'ın da ifade ettiği gibi, "hain ve ajan" olduğu gerekçesiyle infaz edilen önemli isimler önce ele geçiriliyor, yargılanarak samimi itirafa zorlanıyor, ve nihayet suçu kabul ettikten sonra bazıları infaz ediliyor, bazıları da Öcalan tarafından bağışlanıyor.

Bu konuda en somut örnek Şemdin Sakık'tır. Sorgulandı ve sorgusu videoya çekildi.

Seyretmişim. Öcalan'ın karşısında el-pençe duruyordu ve Öcalan'ın ona yönelttiği suçlamaları onaylamaktan başka bir tepki vermiyordu.

Daha taze bir örnek: **Roboski katliamında MİT'e bilgi verdiği ve ajanlık yaptığı gerekçesiyle PKK geçtiğimiz günlerde üç kişiyi Güney Kürdistan'da, Zaho'da yakaladı. İki serbest bırakıldı, birinin intihar ettiği açıklandı.** Öldürülür ya da "intihar eder", bu ayrı bir mesele, ama demek ki ajan olduğuna inandığı kişiyi önce sorgulamak, PKK'nin ajanlıkla suçladığı kişilere ilişkin temel bir uygulamasıdır.

Geçenlerde Anter cinayeti için yaratılan bilgi kirliliği nedeniyle Hogir'dan da söz ettim.

Yazıyı okuyan ve kendisini **"Eski bir PKK'li"** olarak tanıtan bir okurdan, ilginç bir mail aldım. Hâlâ saklıyorum. Adı geçen kişi, yazılarımdan ve **Taraf** gazetesinden pek haz etmediğini yazmasına rağmen bu yazıyı okumuştı ve o dönemde yaşananlara ilişkin kişisel bir tanıklıktan söz ediyordu. Anlattığına göre, **Hogir, geldiği Almanya'dan kendini affettirmek için, Öcalan'a haber göndermiş, ama Öcalan "halka çok zarar verdin, istesem bile seni affedemem" yollu bir cevap göndermişti.**

Bana söz konusu maili yazan eski PKK'li, bu verdiği bilgiyi okurlarımla paylaşmamı istiyordu. "Peki," dedim ona, "açık isminizi söyleminiz ve Hogir'ın neden sorgulanmadan öldürüldüğüne makul bir cevap vermeniz şartıyla bu malumatı okurlarımla paylaşırım". Ama "eski PKK'li" okurum, bana bir daha dönmedi.

Hogir neden sorgulanmadan öldürüldü?

PKK'nin JİTEM'de olup bitenleri öğrenme ihtiyacı mı yoktu, Vedat Aydın, Musa Anter gibi Kürt aydınlarının infazını gerçekleştiren bir JİTEM ekibinde dört yıl çalışmış birinin söyleyebileceği şeyleri PKK neden merak etmedi acaba?

Bence, Yeşil'in MİT'e verdiği ifadeyi yıllarca saklayanlarla, PKK içinde Hogir'ın sırlarını saklayan grup veya kişi her kimse, aynı amaca, yani gerçekleri halktan ve mağdurlardan gizlemek gibi bir amaca hizmet ediyor.

Sizi bu yazılarla yormaya devam edeceğim. Ne yapalım ki, bu ülkede hakikati bilmenin ve hakikat yolunda yürümenin bir maliyeti, bir bedeli vardır.

Ama unutmayalım ki, gerçeği, kendi hikâyesinin peşinde koşup durmuş ve ağır bedeller ödemiş onurlu ve cesur bir halktan gizlemenin de bir bedeli ve bir maliyeti vardır..

Bu bedel ve bu maliyet er veya geç bir gün gelir, mutlaka ödenir.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hasret

Orhan Miroğlu 10.03.2012

 Hasret İki hafta önce katıldığım **"Demokratik Açılım Sürecinde Çerkesler"** konulu bir çalıştay yazmak istiyordum, sonra araya yüzleşme yazıları girdi. O yazılara devam edeceğim, daha yazmak istediklerim bitmedi

ve bitmeyecek gibi de görünüyor.

Ama bugün beni fazlasıyla mutlu eden, Türkiye'nin geleceğine beslediğim iyimserliği arttıran Çerkes Çalıştayı'ndan söz etmek istiyorum.

Çok şey dinledim çok şey öğrendim. Bir güne sığmayan, bir güne sığdırılmaması gereken birbirinden ilginç o kadar çok konu vardı ki, anlatmaya kalksam bu köşe bir tekine bile yetmez. Kısaca ifade etmem gerekirse, toplantı için seçilen o salonda, daha fazlasını bilmek ve öğrenmek arzusu içinde ve soluk soluğa kaldığımızı söyleyebilirim.

Her şey sanki tarihsel bir hasret bir merak içinde başladı ve öyle de bitti.

Çerkes Hakları İnisiyatifi'nin on beş gün önce Kocaeli- Derbent'te gerçekleştirdiği toplantının amacı kuşkusuz bu ülkede Çerkes adı verilen bir halkın kimliğine, kültürüne diline sahip çıktığını ve hak talep ettiğini göstermekti. Bir sonuç bildirisiyle kamuoyuna deklere de edildi zaten bu talepler.

Hükümet dâhil, kimse bu Çerkes hakları de nereden çıktı dememeli artık.

Nereden çıktı bu Çerkes hakları demek yerine, yüzyıldan fazla sürmüş bir suskunluğun Anadolu topraklarına sürgün gelmiş bir halka maliyeti ne oldu, açılım sürecine rağmen, neden hâlâ bir Çerkes Çalıştayı yapmadı bu hükümet diye sormak lazım.

Sadece bu kadar da değil, Türkiye kendisini büyük bir kültürden neden mahrum etti, bu ülkeyi yönetenler, o kültürü, o kültürün dilini ve tarihini ve hepimize katabileceği zenginliği neden görmezlikten geldi diye sormak lazım.

Meğer yitirilmiş haklarını talep edenler, talep etmek için zamana ve biraz da tarihe geç kalanlar birbirine ne çok benziyormuş.

Birbirinden öğrenecek ne çok şeyi varmış.

Çerkes dostlarımızın düzenlediği çalıştaya katılmak için, Zerdeşt ve Canan'ı alıp Sapanca istikametine Derbend'e doğru yola çıktığımda Çerkesler hakkında çok az şey biliyordum.

Çerkesler hapishanesi olmayan bir halktı, bunu biliyordum.

Sonra bir gün, yaşadıkları topraklardan kovulmuş ve "Halifenin topraklarına" ulaşmak için sürgünlüğün yolunu tutmuşlardı.

Derler ki **"Eve gelen misafirine üç gün boyunca neden geldiğini sormayan bir halktır Çerkesler"**.

Çünkü Çerkeslerin geleneğinde misafir keyif için, muhabbet için de gelebilir, mutlaka bir sorun olması gerekmez.

"Layık olana layık olduğunu layık gör, haddi olmayanın sana layık olmadığını layık görmesine izin ve fırsat verme."

Gücü yetmeyen için gücünün yettiğini (iyilik, yardım) **yap, gücüm yetiyor diye haddi aşma."**

Çerkeslerin yaşam felsefesi bu deyişlerle özetleniyor.

Çerkes tarihi yüzyıllara sığmaz elbette, kadim bir tarihin içinden geliyor bu halk ve bu kadim tarih, **Şeyh Şamil'in Ruslara karşı verdiği mücadeleyle** de bilinir. .

İmam Şamil'i Osmanlılara karşı ayaklanan **Botan Miri Bedirxan Bey'e** benzetirim. Düşmanları, uçsuz bucaksız iki imparatorluğu yöneten biri çar biri sultan yeryüzü hâkimi iki imparatordu. **İmam Şamil Rus Çarına, Bedirxan Bey, Osmanlı Sultanına yenildi. Ama her iki isyan yenilgiye uğradıktan sonra dahi Çar ve Sultan, isyanın her iki liderine saygı gösterdiler.**

Çerkes Ethem unutulur mu peki?

Bir hain gibi gösterildi, oysa ihanete uğrayan kendisiydi.

Çerkesler tıpkı Kürtler gibi, bu ülkenin topraklarını işgalcilere karşı savundukları tarihte Türkçe bile bilmiyorlardı.

Sonra gün geldi Türkçe öğrensinler diye, kendi dileri yasaklandı.

Ben, "Vatandaş Türkçe Konuş" kampanyalarında hep Kürtçe konuşanlara kelime başına şu kadar kuruş ceza kesildiğini sanıyordum. Meğer Çerkeslere de aynı cezalar kesilmiş vaktiyle, aramızda bir fark yokmuş bizim.

Meğer biz birbirimize ne kadar çok benziyormuşuz.

Direnişlerimiz, onurumuza düşkünlüğümüz, şarkılarımız, danslarımız ne kadar çok benziyormuş birbirine.

Sevgili Rojin boşuna değil tam da bu birbirimize benzeyen hallerimiz nedeniyle "Hepimiz Çerkesiz" deyiverdi birden!

Rojin'i çalıştaya katılanların onuruna düzenlenen gecede ve sahnede görmeliydiniz, sesini duymalıydınız.

Rojin Çerkesleri o gece kendine hayran bıraktı. Sevgili Gülcan Altan'ın Çekesce söylediği şarkılar hüznü ve hasret kokuyordu. Biri Çerkes bir Kürt iki kadının sesleri, şarkıları, nefesleri birbirine karıştı o gece.

1915 felaketinin üstünden üç yıl sonra yüzyıl geçmiş olacak.

Rojin'in ve Gülcan'ın sahnede olduğu o saatte, aklıma **Diyarbakır Valisi Dr. Reşit** geldi.

İmam Şamil ve Ethem gibi, **Dr. Reşit de Çerkes'ti.**

Kürtleri Ermenilere karşı kullandı, kullanılan aşiretin iki lideri, benim anne tarafımdan akrabam olurdu.

1915 felaketinin bir yüzyılı tamamlamasına üç yıl kala bir Kürt kızı bir Çerkes kıızıyla sahnedeydi, birlikte şarkı söylüyorlardı ve ben onları dinliyordum.

Salondakiler Şeyh Şamil'in, Ethem'in ve Dr. Reşit'in torunlarıydılar.

Kürt torunlar, Çerkes torunlar biraradaydık işte..

Tarihin hoş bir şakası gibi geldi bana her şey..

Kürt, Türk, Çerkes torunların artık birbirini merak ettikleri, birbirlerine karşılıklı hikâyeler anlattıkları ve beraber ağladıkları, beraber şarkılar söyledikleri günlerden geçiyorduk, tam 97 yıl sonra..

Kim ne derse desin, tarihi, Türkiye’de geçmişî yeniden keşfetmek için yola çıkanlar, birbirini tanımanın keyfini yaşayanlar ve buna dair bir merakı bir hasreti içinde duyanlar ve hissedenler yapıyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Geçiş anayasasına doğru

Orhan Miroğlu 12.03.2012

Sona söylemeyi bırakmadan, baştan söyleyeyim. **Abant Platformu’nun üç gün süren toplantısından çıkardığım sonuç bu oldu benim. Türkiye geçiş anayasasına doğru gidiyor.**

Üç gün sürmüş bir toplantıda, “**geçiş anayasası**” sadece bir defa söylenmiş olmasına ve kimsenin bu konuda herhangi bir görüş belirtmemesine rağmen, Abant’ın ruhuna yansıyan görüşün, bir geçiş anayasasına işaret ettiğini düşünüyorum.

Abant Platformu’nun salt bir entelektüel tartışma platformu olmadığını, toplumun belli bir kesimini ve belli bir çoğulculuğu temsil ettiğini düşünürsek, anayasa süreciyle ilgili olarak başlayan tartışmaların bundan sonra geçiş anayasasını da kapsayacağını varsayabiliriz.

Prof. **Levent Köker**’in kapanış konuşmasında ve sadece bir kez geçti, “**geçiş anayasası**”.

Fakat toplantının vatandaşlık, kimlikler, anadille eğitim, desantralizasyon politikaları ve uygulamaları, dinî inanç ve özgürlükler başlıklı oturumlarda konuşulanlar, Türkiye’nin önündeki sürecin, yeni bir anayasa süreci değil, bu yeni anayasaya bizi taşıyacak olan bir geçiş anayasası süreci olduğunu gösteriyordu. Ya da kendi payıma benim vardığım sonuç bu.

Sebeplerine gelince. **Abant Platformu toplumun hissiyatını az çok yansıtan bir platform.**

Bu yıl ayrıca **CHP adına katılımın olması da önemliydi**. Meclis Başkanı Sayın **Cemil Çiçek** bu yasama döneminde anayasa yapılamazsa, **Türkiye yeni anayasa yapmak için otuz yıl daha bekleyebilir** dedi. Meclis Başkanı’nın anayasa çalışmalarında gösterdiği performansın bir sebebi de belki budur ve endişelerinde haklıdır. Bir yıl sonra Türkiye seçim sath-ı mailine giriyor. 2014’te, Yerel Yönetimler, Cumhurbaşkanlığı seçimi ve bir yıl sonra da, Genel Seçimler.

Bu önümüzdeki üç yılın soluk soluğa yaşanacak bir üç yıl olması demek. **2012 veya en geç 2013’te anayasa yapılamazsa, iş başka bahara kalır.**

Anayasanın en zayıf karnı, her tartışmada görüyoruz ki, **Kürt sorunu**.

Kürt sorunu demek PKK’nin silahsızlandırılması, şiddetin sona ermesi, anadille eğitim ve Kürt siyasi hareketinin bir talebi olarak demokratik özerklik talebinin karşılanması demek.

Bu talepler aslında ulus-devletin, ulusal egemenliğini başkalarıyla paylaşması demek.

Seksen yıllık tekçi bir siyasi modelden, çoğulcuğa ve paylaşılan bir modele geçmek demek.

Bir konuşmacının ifade ettiği gibi, **“Kemalistan”dan, yani Kemalist paradigmalardan kurtuluş demek.** Bu hiç kolay değil. Paranoyalar, endişeler, korkular giderilebilmiş değil.

Kabul etmek lazım ki, Türkler Kürtlerden, Kürtler Türklerden korkuyor. Müslüman olmayan halk muhtemelen her ikisinden de korkuyor.

Azınlık haklarının kullanılması önündeki engeller, Türkiye Lozan’ı ihlalden vazgeçerse, büyük oranda ortadan kalkar. Ama Kürt sorununda durum böyle değil. **Kürtlerin gönlü**, açıkça ve yüksek sesle dilendirmeseler de, **yeni anayasada, bir asli ulus, ya da bir asli unsur olarak yer almaktır.** Kürtçenin seçmeli ders olması, Türkiye’nin desantralizasyon politikalarını, “Kürt meselesinin siyasi boyutunu” hesaba katmadan hayata geçirecek ve bunu anayasa koyacak olması, egemen Kürt siyaseti açısından çok da makbul bir sonuç olarak görülmüyor.

Türkiye’nin demokratik ilerlemesinin sorunun çözümünü kolaylaştıracağı ve demokratik her ilerlemenin, Kürtlerin yararına olduğu yadsınamaz.

Ama **PKK-BDP hattının anayasa referandumunda ortaya koyduğu siyasi tavır hatırlandığında, Kürt siyasetinin demokratikleşme adı altında toplanabilecek ilerlemelerin peşinde olmaktan ziyade, Kürtlere anayasada özel statü peşinde olduğunu görmek çok zor olmaz.**

Kürt siyasetinin gündeminde yeni bir anayasa değil, Ortadoğu’daki jeopolitik değişim süreci, bahar aylarıyla başlayacağı öngörülen yeni bir silahlı mücadele hamlesi, ve bu siyasi gündemin arkasında duracak bir ‘Kürt Ulusal Birliği’ yer alıyor.

Diyarbakır’da gerçekleşen toplantı bu amaca yöneliktir. PKK başka Kürt siyasi gruplarıyla olan kadim kavgalarını, çatışmalarını geride bırakmak istiyor. (Suriye’de ise Kürtlerle çatışıyor, Güney Kürdistan Yönetimiyle de çok barışık olduğu söylenemez.)

CHP’nin gündemi de bence yeni bir anayasa filan değil. Yeni anayasa olduğunda, CHP’nin temel paradigmalarından geriye bir şey kalmaz. CHP’nin iç gündemi, bu partiyle ilgili dışarıdan gündemi olanlarla çatışmıyor aslında. **CHP giderek toplumsal bir tabana oturan ulusalcıların (İttihatçıların da diyebilirsiniz) kitle partisi haline geliyor. Dolayısıyla bu gündemin gidişatını belirleyecek olan da Ergenekon dava sürecidir.**

Yeni bir anayasa bu siyasi güvensizlik ortamında gerçekleşebilir mi?

Abant toplantısında bu siyasi tablo içinde, dile gelen bazı görüşler güven sorunu aşılmadan, yeni bir anayasa yapımının çok zor olduğunu açıkça gösteriyordu.

Anadil eğitimini bir hak olarak görenler olduğu gibi, bu hakkın hayata geçmesi halinde, bir süre sonra Türkçenin yasaklanabileceğini düşünenler de vardı.

Bunun yanlış bir düşünce olduğunu söyleyip geçemezsiniz. Toplum içinde böyle bir endişe ve yeni haklar kullanacak olanlara karşı belli bir güvensizlik varsa, bu güvensizliği gidermek gerekir.

Herkesin herkesten şüphe duyduğu bir Türkiye’de nasıl olacak da yeni bir anayasa yapılacak?

Bardağın boş tarafını yazdığımı farkındayım. Dolu tarafı da yok değil elbet. **Türk halkı belki seksen yıldır kendisine yalan söylendiğini, bu ülkede başka kültürlerin ve başka dillerin olduğunu da görüyor ve anlıyor.** Ama bu yeni bir anayasa yapmaya yeter mi?

Yeni bir anayasa yerine asgari müştereklere toplumu davet etmek daha doğru bir seçenek olabilir mi?
Mardinliler işveyyê işveyye, yani yavaş yavaş derler, yani alıştırma alıştırma. Bir geçiş anayasasını tartışmak sonra da böyle bir anayasa yapmak, belki de bizi, ulus-devlet egemenliğinden kurtarmaya ve ulusal egemenlik dediğimiz şeyi paylaşmaya giden yolu açacaktır.

Bir çeşit anayasa antrenmanı yani. Hadi kolay gelsin.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu savaştan kârlı çıkan devlettir

Orhan Miroğlu 15.03.2012

Taner Akçam’ın ara ara **Taraf**’ta çıkan yazılarını keser saklarım. Yüzleşme konulu bir toplantıya davet edildiğimde, o yazıları tekrar okumak, yaptığım hazırlıklara büyük katkı sağlar.

Tarihle başımızın belada olduğu ve bu beladan kurtulmadıkça huzura kavuşamayacağımızın az çok anlaşıldığı bu dönemde, Akçam gibi dostlarımız daha fazla yazmalı ve konuşmalı diye düşünüyorum.

Taner Akçam Neşe Düzel’e bir söyleşi verdi.

PKK’nin kuruluşu ve özel olarak da Öcalan için söyledikleri epey ses getirdi.

Oysa 1915, İslami uyanış ve Türkiye’de değişimi ve demokratikleşmeyi mümkün kılacak dinamikler için ifade ettiği görüşler bir o kadar önemliydi. PKK ve Öcalan için şöyle diyor Akçam:

“...bizim Ankara’dakiler de Öcalan’ı kullandıklarını zannediyorlar. Şimdi Öcalan’ı kullanıyorlar ama uzun vadede Öcalan galip gelecek.

– Nasıl galip gelecek?

Öcalan ne isterse yapmak zorunda kalacaklar. Sonuçta Ankara’dakiler Kürt meselesinin çözülmesini Öcalan’a fiksleyerek ve onu kullanarak meseleyi aşabileceklerini zannediyorlar. Büyük bir tarihî hata yapıyorlar. Çünkü Apo kendisini kullandıra kullandıra hedefine doğru emin adımlarla yürüyor. Öcalan kendi adına yazılan *Devrimin Dili ve Eylemi* kitabında bunu kendisi de söylüyor: ‘Düşünün devlete Kürt partisi kurduruyorum... Biz devrimci Kürt Partisini nasıl MİT’e dayandırarak kurduysak, Kürt devletini de Türk devletine dayandırarak kurduracağız’ diyor.” (**Taraf**, 13 Mart 2012)

Burada ifade edilen fikirler üstünde düşünmeye değer.

Bu fikirlerin, Kürt savaşının ortaya çıkardığı siyasi sonuçlarla ve savaşın hakikatleriyle ne ölçüde bağdaştığı üstünde ise ayrıca durmak gerekir.

Devletin; Öcalan üstünden, 70’li yıllarda, demokratik mecrada gelişen ve şiddet önermeyen Kürt hareketine karşı bir taammüt geliştirmiş ve, Akçam’ın deyişiyle, “meseleyi” Öcalan’ı kullanarak aşabileceğini düşünmüş olması artık bir sır değil.. Bu taammüdün hayata geçtiği son çeyrek yüzyılın siyasi sonuçlarına ve verilerine baktığımızda, devletin bu taammüdünde başarı sağladığı da muhakkak.

Öcalan “**devlete devrimci Kürt partisi kurdurmakla**” övünüyor mu hâlâ bilmiyorum, ama onun başından beri, devletle kurduğu ilişkileri onu siyasi olarak destekleyen kesimlere ve partisine bir başarı öyküsü olarak sunduğu biliniyor. Bu pozisyon alış, PKK’nin bir iç yüzleşme yaşamsını hep engelledi.

“**Devlete kurdurulan devrimci partinin**” izlediği siyasetin doğruluğundan kuşku duymanın, ve muhalefet etmenin karşılığı en hafifinden hainlikle damgalanmak oldu.

Kürt toplumunda bu düşünce hâkim olduğu sürece, hiçbir şekilde geçmişle yüzleşme mümkün olmayacak ve bu siyaset de herhangi bir şekilde sorgulanmayacaktır.

“**Düşmanı kullandık**” mantığı devam ettikçe, ortak mutabakatla sürmüş, kabul edilebilir sınırlarda tutulmuş “**şikeli bir savaşın**” her iki halka ve bu ülkeye maliyetini konuşmak ve bu netameli geçmiş nedeniyle bugün her şeyini kaybetmiş, katillerinin yargılandığı JITEM davalarına bile, tek başına giren ve tek başına çıkan mağdurların yanında saf tutmanın dahi bir karşılığı olmayacaktır.

Öcalan devleti kullandığını her defasında ifade etti. **Devlete, “devrimci Kürt partisi kurdurup” başına geçmek, ne de olsa hiçbir Kürt lidere nasip olmamıştı! Ne Mustafa Barzani’ye, ne Mam Celal’e ne Abdurrahman Kasımlı’ya.. Ama Öcalan’a oldu.**

Meğer “**Sömürge Kürdistan**”ı, silahlı mücadeleyle kurtarmak ve “**bağımsız birleşik sosyalist bir devlet**” kurmak için yola çıkmış gençler o kadar akıllı davranmışlar ki, partilerini bile devlete kurdurmuşlar!

Kendi payıma ben bu hikâyeye inanmıyorum.

Devlet bir zamanlar komünizm lazımsa onu de ben getiririm diyordu. Komünizm lazım olmadı, devlet lazım olduğunda, Dev-Sol’la, Devrimci Karargâh’la filan uğraştı durdu, ama komünistlik yapmadı. Fakat iki yüzyıla dayanan bir tarihi ve mücadeleler geleneği olan bir ulusal sorun nedeniyle, devlet “**Kürtçülük**” yapmak zorunda kaldı..

Devletin bu manada, Kürt hareketindeki kontrolü sıradan bir istihbarat ve tehlikeyi kontrol altında tutmak faaliyetinden ibaret değil. Devlet bana kalırsa ciddi ciddi “**Kürtçülük**” yaptı. Kürt siyasetinde “**devlet konsepti**” Kürdistan’ın hiçbir parçasında, Türkiye’deki kadar belirleyici ve güçlü olmadı.

Bence bu tarihin de sonuna gelindi artık. “Kral çıplak” diyen çocukların sayısı artıyor.

Bu bakımdan bugün “**devlet Öcalan’ın her dediğini yapmak**” gibi bir risk ve mecburiyet altında değil. Devletin PKK ve Öcalan üstünden yaptığı “**Kürtçülük**” ona Kürt toplumunda o kadar büyük bir rahatlık sağladı ki, bu rahatlığın bedelini ödemek zorunda kalan halk, Kürtlerden ve Türklerden başkası değildir. Ama asıl mağdur olan Kürtlerdir.

Kürtlerin en az on milyonu bu ülkenin gerçek “**zencileri**” haline geldi. Kürdistan’ın demografisi değişti ve nüfusun yarısı Batı’ya göç etti, sürgün oldu.

Kürt sorunu siyasi manada uluslararası gündemde değil, uluslararası mahfillerde, Ergenekon davası bile daha çok konuşulur oldu..

Kürt sivil siyaseti, yirmi yıl parlamento dışında kaldı.

Çeyrek yüzyıl boyunca, Kürt gençleri dağlarda ve Bekaa’da birbirini öldürüp durdu, infazlara kurban edildi.

İttihatçılar Almanlardan öğrendiklerini Kürtlere öğretiler.

Bugün bir plebisit yapılsa devlet kurmaya evet diyecek olanların sayısı yüzde biri geçmez, onlar da PKK'ye inanmayanlardan oluşuyor.

Kriminalize edilmiş, çoğulculuğu tüketilmiş bir halk gerçeği var..

Kürt halkı kendisine yaşatılan bu savaştan mağdur ve mağlup çıktı.

PKK ve Öcalan mı kazandı peki?

Bence onlar da kazanmadı.

Savaşın şiddetinden uzak kalmış Kürt şehirlerinde siyasi gücü ve etkisi sınırlı bir hareket söz konusu. Bugün, olur ya, Öcalan **“devleti yeniden kandırabilse”**, devlet taleplerini karşılarsa, Kürt nüfusun dörtte üçü talep edilen özekliğin dışında kalır, içinde yaşamak istemez.

Kaldı ki, devletin Öcalan'a mecbur kalması filan bir yana, Abdullah Öcalan kadar siyasi geleceği belirsizliklerle dolu bir lider bulmak zordur.

PKK, Suriye'de Arap Baasçılığına, İranlı Mollalara, Türkiye'de Kemalizm'e ve İttihatçılara mecbur edilmiş, Güney Kürdistan'la her an karşı karşıya gelebilir bir arafta bulunuyor.

Kürt toplumunu yönetmek istiyor, ama öyle bir mirastan geliyor ki, ve öyle bir modelle –KCK– hareket ediyor ki, insanları bu mirasın hakikiliğine ve bu modelin güvenilir bir model olduğuna inandırması mümkün değil.

Devlet Kürtlere de Türklere de çok kötü bir oyun oynadı bence ve oyunun mahiyetini bulup ortaya çıkarmak, artık tarihçilere düşer.

Bu arada yerim de kalmadı, hakkımı fazlasıyla kullandım, ama Akçam'ın söyleşisini yazmaya devam edeceğim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

19 ocakta beraber yürüyebilecek miyiz

Orhan Miroğlu 17.03.2012

Taner Akçam'ın Neşe Düzel söyleşisinde, bugünün Türkiye'sini Hrant Dink cinayeti üzerinden 1915'e ve İttihatçılığa ve oradan da bugünün Ergenekon fikrine bağlayan önemli değerlendirmeler var.

Şöyle diyor Akçam:

“Ben Ergenekon bağlantısı nedeniyle, Rauf Denktaş'ın, Hrant Dink'in manevi katillerinden biri olduğuna inanıyorum. Ama çok ilginçtir Hrant'a sahip çıkanlar bunu fark etmiyorlar.

– Neyi fark etmiyorlar?

1915'le Hrant'ın öldürülmesi arasındaki bağı fark etmiyorlar. Hrant'ı savunmak isteyenler, 1915'le aradaki bağı keserek bunu yapamazlar.”

Ah sevgili Taner Akçam ah!

Hrant'ın manevi katilleri o kadar çok ki!

Ama onların sesi herkesten fazla çıkıyor.

"Hrant'ı savunanlar", geçtik 1915'i, Hrant'ın katili Ergenekon'u da unuttular ve unutturdular çünkü.

Bu davayı AKP'ye nefretin bir aracı haline getirdiler. Şimdi sırada Uludere var.

Taner Akçam, geçmişle yüzleşme kabiliyeti gösterebilen Müslüman kesimi önemli bir dinamik olarak görüyor. Ben de böyle düşünüyorum. 1915'le İslami kesimin gerçek bir yüzleşme yaşaması, elbette Kemalistlerin gerçek bir yüzleşme yaşamasından daha mümkün ve kolay görünüyor.

Ama Taner Akçam'dan ayrıldığım bir nokta var. "Ermeni olayında" Atatürk'ü izlemenin iyi bir yol olduğu kanısında değilim. Dünya yüzleşme politikaları bakımından öyle bir aşamaya geldi ki, örnek alınacak ve izlenecek yegâne yolun ben, Atatürk'ün yolu değil, ama Yahudi soykırımı konusunda Almanya'nın izlediği yol olabileceği kanısındayım.

Aslına bakarsanız, Atatürk zaten izlenebilecek bir yol, bir miras filan da bırakmış değil. İttihatçılarla kavga ederken ve henüz ortada Sevr yokken, yeni Türkiye'nin kuruluşu için dünyadan olumlu beklentiler içindeyken, İttihatçılar Atatürk'ün gözünde "birer katil"di, bu doğru.

Lakin, Akçam'ın da söylediği gibi Atatürk'ün İttihatçılığa karşı bu tutumu, Sevr'le beraber değişti. Atatürk'ün, Kürt meselesinde koşullara göre belirlenen taktiksel yaklaşımı, bence burada da ortaya çıktı. Atatürk'ün yolu yol değil yani. Kaldı ki bugünün Kemalistleriyle İttihatçılar arasında fazla bir fark olduğu söylenemez.

Söylenemez, ama ikisini de biraraya getiren, dayanışma içine sokan, aralarındaki çelişkileri ertelemelerine yol açan Ergenekon sürecinden bu yana, toplumun geçmişle yüzleşme hamlesine müthiş goller atıldılar.

Bu gollerin biri de Hrant Dink Davasına atıldı. Etyen'in anlatmaya çalıştığı şey gerçekleşti bence. Hrant Dink Davası bugün kuşatılmış bir dava.

19 ocakta yaşadıklarım bu gerçeği bana bir daha gösterdi.

Yazayım diye düşünüyordum, sonra sevgili Rakel'i ve Hrant'ın gerçek dostlarını üzer diye vazgeçtim yazmaktan. Ama galiba yazmanın zamanı geldi.

19 ocakta AGOS'a yürüyenlerin arasındaydım. Cananla beraber yürüdük.

Sayısız sataşmayla, laf atmalarla karşılaştım.

Bu sataşmalara cevap verseydim, muazzam bir provokasyonun meydana gelmesi işten bile değildi. Çünkü sataşmalara karşı beni koruma telaşına düşmüş dostlar da vardı yanımda. Sloganlar atılıyordu, ama bunların bir teki bile Hrant'ın katillerine işaret etmiyordu, tam tersine gerçek katilleri gizlemeye hizmet ediyordu.

"Katil Devlet hesap verecek" türünden kadim ve anlamsız sloganlar!

"Faşistler vuruyor AKP koruyor" sloganı ise epey gözde bir slogandı.

"Zoruma mı gidiyordu, neden atmıyordum bu sloganı, gerçekleri yazacak mıydım?" diye laf atıyorlardı bir yandan da..

Bir başkası, beni Uludere’de ölen Kürtler için tek yazı yazmamakla suçluyordu, sesini yükselterek, terbiyesizce bir üslupla ve adeta çocuk azarlar gibi davranarak...

Oysa o güne kadar Uludere’deki katliam için iki yazı yazmıştım ki, birinin başlığı bile Kürtçeydi: “Jiyana İnsanê Vındayi” –Kayıp İnsanların Hayatı–.

Silivri’nin eli kanlı katillerine, her hafta Silivri’ye gidip Hrant’ın gerçek katillerine özgürlük isteyenlere kimse bir şey demedi ama. Onlar en ön saflarda, “Hrant’ın gerçek dostları”yla yan yana yürüyorlardı..

19 ocakta, AGOS’un önüne zor bela yürüdüm, içeri girmek veya laf atanların sesini duymayacağım bir yer bulmak istedim kendime, ama önüme kurulan “barikatı” aşamadım. Kimse beni tanımasaydı keşke dedim içimden, her şey ne kadar kolay olacaktı, tanınmayan bir Hrant Dink dostu olmak istedim o an. Sonra da tanınan bir Hrant Dink dostu olduğuma üzülüp durdum.

Derken itiş-kakış sağdaki merdivenlere çıktık Canan’la ve orada da tören bitene kadar durduk. Tören bitti, kalabalığın dağılmasını beklemek için bir cafe’ye girdik. Epey sonra AGOS’a birkaç dakikalığına girdim, ama içim o kadar buruktu ki..

Hrant’ı anmak için katıldığım bu yürüyüşte karşılaştığım bu nefreti hak etmek için ne yapmıştım acaba diye sorular sordum kendime.

Bu nefreti, bizim gibi insanlara karşı, üstelik Hrant Dink davası üzerinden kim ve kimler ürettiyordu acaba?

Hrant’ın anıldığı bir yürüyüşe katılamaz hale gelmiş olmamın sebebi neydi?

Toplumun vicdanına ters düşen, yaralayan, iyi gelmeyen ne yapmıştım ben?

Doğrusu, 19 ocakta karşılaştığım hakikat bana her bakımdan çok ağır geldi.

Canan’ın ikide bir nemlenen gözlerine bakıp teselli babından, bir tek şey söyleyemedim.

Benim yüzümden çektiği acılardan sonra ona karşı içimde gelişen mahcubiyetlere bir yenisi eklenmişti işte. Canan’a karşı, kendimi bir kez daha mahcup hissettim, hem de Hrant için kol kola, el ele yürüdüğümüz bir zamanda..

Oysa ne çok sevinmişti Ankara’dan gelirken; İstanbul’da, Hrant için ve benimle ilk kez yürüyecek olmasına ne çok sevinmişti

“Biricik oğlu” Zerdeşt’ten ayrılamaz o, ayrıldığı zamanlar son derece sınırlıdır. Zerdeşt engelli bir çocuk olarak, o kadar yolu yürüyemezdi tabii; Cihangir’de, onu ablasına bıraktık ve birlikte kahvaltı yaptığımız sevgili Zeynep Tanbay ve Ufuk Uras’la Taksim Meydanı’na çıktık.

Sonrası böyle yaşandı işte.

Duygularınıza biraz dokunmuş olmak için yazmadım bunları. Duygu sömürsü yapmak değil amacım.

Benim hissiyatımı, yaşadıklarımı o gün kaç kişi hissetti ve yaşadı onu da bilmiyorum.

Ama böyle bir şeyi yaşamamak ve hissetmemek için, bu ülkede yüz binlerce insanın Hrant’ın dostlarıyla beraber yürümekten korkar hale geldiklerini tahmin edebiliyorum.

Ben de korkuyorum ve bu korku içimde kaldıkça, 19 Ocak yürüyüşlerine bir daha katılmayı düşünmüyorum. Hrant için başka bir şey yapabilirim o gün, kimse duymasın ve bilmesin, ne fark eder..

Size kendimi anlattıysam, bir soruya cevap aramak içindir; yoksa Hrant'ın ve 1915'in büyük acısı söz konusu olduğunda ne ben ne Canan ne bir başkası, mevzubahis bile olamaz..

2013'ün 19 Ocak'ında nefretle değil sevgiyle ve beraberce yürüyebilmek için ne yapmamız lazım?

Hrant'ın katlini 1915'e bağlayan yolda biraraya gelebilecek miyiz?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Keşke ben de 'güncel'i yazabilsem

Orhan Miroğlu 19.03.2012

Öğrencilerin okula satırlarla, muşta ve sustalı bıçaklarla geldikleri 1970'li yıllar. Benim liseli yıllarım.. Memleket meseleleriyle alakalı üç beş kişiyiz. Çoğunluk kabadayılığa özentisi içinde.

Yılmaz Güney'in filmlerinin gösterildiği sinemalar dolup taşıyor. O filmleri izliyor ve iyi bir kabadayı, aynı zamanda iyi bir solcudur diye düşünüyoruz. Tabii kabadayı dediğiniz adam henüz devletin eline düşmemiş, fakiri ensesinden vuran değil, zenginden aldığını fakire veren, MIT'e, JİTEM'e Mehmet Ağar'a filan bulaşmamış adam demek. Bizim gözümüzde kabadayılık ve solculuk arasında bir fark yok yani. Her şey o kadar saf o kadar romantik.. Yılmaz Güney'in bazı filmleri bunu öğretiyor bize.

Kulakları çınlasın, "Emi (Amca) Necdet" diye bir sınıf ve sıra arkadaşım vardı. Okula kitap, defter getirmez sadece ders dinlerdi. Okulla arası iyi değildi ve galiba Diyarbakır Ziya Gökalp Lisesi'nin en yaşlı öğrencisiydi. O kadar ki, Emi Necdet sınıfa; dersimize yeni giren ve onu tanımayan hocadan biraz geç girse, hoca onun bir öğrenci değil de, yanlış sınıfa girmiş bir öğretmen olduğunu sanır ve hürmet ederek hemen ayağa kalkardı.

Derslerle arası iyi değildi, ama edebiyat ve kompozisyon derslerinden özellikle hoşlanmazdı. Sınavlarda bu yüzden iki sınav kâğıdı doldurmak zorunda kalıyordum. Bir kompozisyon yazısını kendim için, birini de Necdet için yazıyordum. Arkadaşlık hatırına tabii.

Belirli bir sürede ve aynı konuda yirmişer dakikada, iki farklı yazı yazmak alışkanlığım, yazarlık yıllarımda pek işe yaramadı ama.

Son beş yılı **Taraf**'ta olmak üzere, 12 yıldır yazıyorum.

Bugüne kadar, ne kırk dakikada ne bir saatte, tek yazı bile yazamadım.

Oysa köşe yazan birçok yazara sorsanız bir yazı için kullandıkları zamanın genellikle bir saati filan geçmediğini söyleyecektir. Yarım saatte bir köşe yazısı yazıyorum diyenler de var. Bir yazardan bir yerlerde böyle bir açıklama duymuşsam, o anda içim kıskançlık duygusuyla dolar. Bu başlı başına bir yetenek, doğuştan gelen bir şey olmasa gerek, denesem ben de başarabilirim diye düşünürüm. Ne var ki denemelerim şimdiye kadar hep boşa çıktı.

Önce yarım saatte yazmayı denedim, olmadı. Kendimi son kez, uçağa çağrılma uyarısı alan bir yolcu gibi hissettim, ve yarım saatte yazı yazmanın verdiği telaşın, heyecanın, az çok o yolculuk anlarına benzeyen bir heyecan ve telaş olduğunu keşfettim.

Sonra bir saatte yazı yazabilir miyim diye denedim, o da olmadı.

Yarım ve bir saat için yaptığım deneylerin tümü boşa gitti.

Başarabilsem ne iyi olacaktı oysa.

Anlayacağınız kolayca ve zamanı iyi kullanarak köşe yazısı yazmayı öğrenemedim.

Çoğu kez, yazıya ayırdığım vakit uzadıkça yazı da uzuyor, genişliyor; düşünceler, aklımda olanlar kasasından boşalan balık misali üst üste yığılıp kalıyor.

Bazen, başlığıyla pek alakası olmayan bir yazı çıkıyor ortaya. Bu durumda ya başlığı ya da yazıyı değiştirmem gerekiyor. Başlığı değiştirmek daha kolay oluyor tabii. Velhasıl, tam olarak bir "toparlayabilirsen toparla" durumuyla karşı karşıya kalıyorum!

Bu gibi durumlarda, editörüm ve sevgili dostum Tamer Kayaş'ı da haftada en az bir kere **Ahmet Altan**'la karşı karşıya getirdiğimi itiraf etmem gerekir. Çünkü dört beş bin vuruşu geçmesin niyetiyle oturduğum bir yazı – elimde değil– bazen altı bin bazen de yedi bin beş yüz vuruşlu olarak çıkıyor. O zaman da Tamer Kayaş arayıp, diyor ki, "Ahmet Altan dedi ki, yarım sayfa yazı olmaz, haber koyacak yerimiz kalmadı, biraz kısaltırsın!"

İşte o zaman da, bir tek kelimesine bile kıyamayacağınız bir güzellikte diye düşündüğünüz bir yazıyı, sağından solundan, ortasından kırpma faaliyeti başlıyor..

Roman olsa, hikâye olsa, şiir olsa anlarım da, bir gün okunacak ve unutulacak bir köşe yazısı yazacağım diye kendisine bu kadar eziyet eden, kaç yazar var bilmiyorum, ama ben bu köşede okuduğunuz yazıları maalesef bu zorluklar ve bu sefalet içinde yazıyorum.

Yok hayır hiç şikayetçi değilim. Yazıyla arama başka kurallar, başka alışkanlıklar koymak niyetim de yok.

Ama bugünlerde gündemden kopuyorum diye endişe etmeye, ve kendi eserim olan bu tarzın sebepleri üzerinde durup yeniden düşünmeye başladım.

Bana faydası olacak ve yazıya ayırdığım zamana da, yazının kendisine de iyi gelecek bazı sonuçlara ulaşmış gibiyim.

Bu köşenin adı yüzleşme. Burada okuduğunuz yazılar, geçmişten beslenen, geçmişe ait tanıklıklar ve yaşantılara dayanıyor. Güncelden besleniyor tabi, ama galiba güncelin sınırlarını da epey zorluyor. Bakıyorum da içine geçmişi bulaştırmadan yazabildiğim yazım pek yok.

Geçmiş ve bugün birbirinin içine bu ölçsüzlükte girince, yazı da uzuyor, zaman da yetmiyor.

Yanılıyor olabilirim belki ama, **Halil Berktaş**'la ben, bu bakımdan az çok birbirimize benziyoruz. (Birilerinin, "bundan hiç şüphemiz yok!" dediğini duyar gibiyim..)

Ve Halil Hoca'yla beraber, bazı okurların gözünde, **Taraf**'ın "geçmişe takılıp kalmış iki yazarı" gibi görüldüğümüzden eminim.

Halil Berktaş'ın epey uzun süren, ve biraz daha çalışılsa bir kitap olmaya müsait ve fakat gündeme ışık tutan ama talihsizlik bu ya, "gündem dışı" gibi görünen yazıları bana da aynı vasıflarda, "gündem dışı" yazılar yazma cesareti veriyor.

Arada bir ben bazı kaçamaklar yapıyorum, güncel bir konu olarak mesela anayasayı, veya katıldığım bazı toplantıları filan yazıyorum, ama Halil Hoca, durduğu yerden bir adım bile geri atmıyor.

“Meşru ve haklı şiddet” meselesi, sosyalizm, Stalin dönemi otoriterliği ve bu netameli dönemlere ışık tutan onlarca yazı.

Yine olmadı.. Yazmak istediğim bunlar değildi aslında, yazının konusu kendiliğinden değişti.

Ben bu pazar sadece gündemle ilgili, geçmiş işin içine katmayan bir yazı yazmak niyetindeydim. **Stratfor**’u yazmayı düşünüyordum. Bu konuda yazı yazmayan kalmadı zaten. Ben de yazayım dedim. Hadi onu da söyleyeyim, ilham kaynağım da, CHP Genel Başkanı ve İstanbul Milletvekili **Sezgin Tanrıkulu** oldu.

Taraf 16 Martta şu manşeti atmış: **TR1 Başdanışman oldu**. Hemen altında ise **Tanrıkulu**’nun şu açıklaması var:

“Emre’yi çocukluğundan tanırım!”

Bu ifade, bana askerlerin tanıdığı “iyi çocukları” hatırlattı. Yanlış anlaşılmasın, Tanrıkulu elbette “Emre’yi tanırım iyi çocuktur” demiyordu, ama ben yine de açıklamanın ve haberin devamını okuyunca, **Stratfor**’u yazmaya değer dedim içimden. İlk defa bir güncel konu yazacaktım, yine aynı hataya düştüm, asıl konudan uzaklaşıp başka şeyler anlattım. Perşembeye söz, **Stratfor**’u yazacağım.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Havada uçuşan sorular’ ve Stratfor

Orhan Miroğlu 22.03.2012

Stratfor’un direktörü, **George Friedman**, Türkiye gibi ülkelerdeki değerli kaynaklarını hangi yöntemle konuşturmaları gerektiğini uzmanlarına şu sözlerle anlatmış:

“Kaynağa, mali, cinsel, psikolojik kontrol uygula!”

“Her görüşmenin bir hedefi olmalı ve asıl ilgilendiğin mevzu tercihan gizli tutulmalı. Önce kaynağın kontrolünü sağlama yönünde hareket edeceksin. Operasyonda çeşitli gizlilik derecelerinde bilgiler edinilir. Bir kez kontrolü sağladın mı, kaynağın nasıl bir erişime sahip olduğunu belirle. Bu testi geçemezse kaynakla ilişkiyi bitirirsin.”

Stratfor’un ilişkide olduğu “kaynaklar” arasında şimdi etkin bir siyasi konumda olan **Sezgin Tanrıkulu** gibi siyasetçiler de var. İstanbul milletvekili ve partisinin genel başkan yardımcısı..

Acaba **Stratfor** Tanrıkulu gibi “kaynaklar”a ne gibi “mali, cinsel, psikolojik”, ve hatta siyasi kontrol uyguladı? Bildiğim kadarıyla psikolojisi ve mali gücü sağlam biridir Tanrıkulu. Psikolojik veya mali kontrol uygulanacak bir “kaynak” değildir.

Direktörün açıklamalarında yok, ama belki “siyasi kontrol” veya “siyasi ilgi ve alaka” uygulanmış olabilir, çünkü bu tür işlerin bir bedeli olsa gerek, öyle elin Amerikalısına bedavadan “hizmet” sunulmaz!

Benim aklıma gelen soru şu:

Tanrıkulu'nun CHP'ye transfer olması ve sonra da memleketi Diyarbakır'dan değil, İstanbul'dan aday gösterilmesine, Stratfor'un bir katkısı oldu mu acaba?

Tanrıkulu, Stratforcu **Emre Doğru**'yu çocukluğundan beri tanıdığını söylüyor. Arada güçlü bir aile dostluğu var yani. Emre Doğru hem TÜSİAD'ın Washington temsilciliğini yapmış, hem Stratfor için çalışmış bir kişi. Tanrıkulu, Emre Doğru'nun haber kaynakları arasında, ama ayrıca bir aile dostu!

Merak etmekteyim. **Emre Doğru acaba TÜSİAD'taki "nüfusunu" Tanrıkulu için kullandı mı? TÜSİAD ve Stratfor'dan birileri CHP genel merkezinde Tanrıkulu için kulis yaptı mı?**

Tanrıkulu'nun **Taraf'a** yaptığı açıklamalar, tatmin edici olmaktan uzaktır. Kaldı ki *Taraf*'ın, atanmış bir bürokrat olan **İbrahim Kalın**'la ilgili haberi manşete taşıırken, binlerce insanın seçtiği bir milletvekili olan yani seçilmiş biri olan Tanrıkulu'nun Stratfor ilişkisine neden iç sayfalarda yer verdiğini de anlayabilmiş değilim. Birinci sayfaya şöyle bir ibare koymuştu gazete:

"Emre'yi çocukluğundan tanırım."

Bu ibareyi isterseniz, "iyi çocuktur, tanırım" diye anlayın, isterseniz "Emre'nin çocukluğunda her şey yolunda gidiyordu, sonra da gitti Amerikalılara bulaştı, çok nasihat ettim, ama dinlemedi" diye anlayın. Ama bu kısa cümleden Stratfor'un "haber kaynağı" olan bir milletvekiliyle ilgili bir anlam ve mana çıkmıyor.

Bence Stratfor- Tanrıkulu ilişkisi manşetlik bir haberdur ve eğer AK Parti Genel Başkan Yardımcılarından birinin mesela Sayın Hüseyin Çelik'in Stratfor belgelerinde adı "haber kaynağı" olarak çıksaydı, yer yerinden oynardı ve haber bir değil beş gazetede birden manşetten verilerdi.

Tanrıkulu, atanmış değil, seçilmiş bir insandır, milletvekilidir ve hemen her fırsatta, insan hakları savunucusu olduğunu söyler. Siyasi kimliği, tercihleri ve faaliyetiyle ilgili olarak sorulan sorulara, hep insan hakları alanına sığınarak cevap verir. Bu alan, Tanrıkulu'nun en güvenli limanı.. Bu da her şeyden önce o alanda mücadele edenlerin ve mağdurların vicdanını yaralayan bir şey. Çünkü Tanrıkulu o alanı kullanıyor, istismar ediyor, siyasi istikbali için kullandı, bugün de kullanmaya devam ediyor. Nedim Şener'in tutuklanırken ve tahliye olurken yaptığı Hrant Dink suistimali ne kadar göze batıyorsa, Tanrıkulu'nun da, kendisiyle ilgili olarak akla gelen hemen her sorudan, insan hakları mücadelesi üstünden yakayı sıyırmaya çalışması o kadar göze batıyor artık.

Mesela Tanrıkulu, birkaç yıl baro başkanlığı ve yıllarca da avukatlık yaptığı memleketi Diyarbakır dururken neden İstanbul'dan aday olduğunu soran herkese, "Ben insan hakları savunucusuyum, Türkiye'nin her şehriden aday olabilirim" diyor, hatta bu türden soru soranları bölücülük yapmakla suçluyordu. Bir Kürt yazar da, Tanrıkulu'na şunu sormuştu, ama o da sorusuna cevap alamamıştı: "Diyarbakır cezaevinde yaşanan katliam için sana ödenen tazminatın kaçını mağdurlara verdin ve kaçına el koydun?"

Tanrıkulu şimdi de karşımıza Stratfor'ın haber kaynağı olarak çıktı. İlginçtir, Taraf'a yaptığı açıklamada yine "insan hakları alanındaki mücadelesiyle" Stratfor arasında bir ilgi kurmaya ve kamuoyunu aldatmaya çalışıyor.

Stratfor'un insan hakları ihlalleriyle ilgilenmediği çok açık.

Söz konusu şirketin, çalışma yöntemlerinin bırakalım insan haklarını bir yana, hiçbir hukuki ve ahlaki tarafı yok. Kuşkusuz Stratfor'la ilişkide olan "kaynak-ajan"lar da "şirketin" bu çalışma prensiplerini biliyorlardı. Sezgin Tanrıkulu da biliyordu. Bu kuruluşa bilgi verenlerin her birinin, hangi "mali, cinsel, psikolojik kontrol" ve tercih

altında bilgi verdiklerini bilemiyoruz, ama Stratfor'un "deneyinden" başarıyla geçmiş ve Stratfor'un başkanının sözünü ettiği "erişime" sahip kimseler oldukları açık. CHP hem bu casusluk faaliyeti için Başbakan'dan adli işlem talep ediyor, hem de bu faaliyette TR705 Kod adıyla yer alan kendi genel başkan yardımcısının varlığından habersizmiş gibi davranıyor. Bu da gözden kaçmıyor tabii.

Melih Aşık 17 martta şunu yazdı:

"CHP Milletvekili Ali İhsan Köktürk dün Başbakan'a yazılı olarak sordu:

– Gölge CIA diye adlandırılan bir kuruluşa ülkemizle ilgili bilgiler sızdırılması doğru bir yaklaşım mıdır?

– Bu bir casusluk faaliyeti değil midir? Eğer casusluk faaliyeti ise niçin adli bir işlem başlatılmamıştır?

Sorular tabii CHP'yi de ilgilendiriyor.. Çünkü CHP Genel Başkan Yardımcısı Sezgin Tanrıkulu da, TR705 koduyla Stratfor'un kaynakları arasında yer alıyor. Gerçi Tanrıkulu bu konuda açıklama yaptı ama partisini ikna etti mi? Sorular havada uçuşuyor.."

Sorular havada uçuşuyor, ve ikna edilmesi gereken İstanbullu seçmenler ve Diyarbakırlılar da var bence..Eğer bir işe yarayacaksa tabii..

Herkesin Newroz'u kutlu olsun, umut edelim, Newroz, gelecek yıl barış içinde kutlansın ve kan dökülmesin.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çok kültürlü yaşamda Süryaniler ve 'Sabro'

Orhan Miroğlu 24.03.2012

Roma kaynaklarında adı **Bartahabres** olarak geçen bir köyde doğdum. Benim doğduğum köyün bu adı ne zaman değişti bilmiyorum ama çok eski zamanlarda olmuş olmalı, Bartahabres adı daha sonra **Keferhavvar** oldu. Sonra devlet adını yeniden değiştirdi, Keferhavvar bu sefer de Türkçe bir ad aldı ve **Gelinkaya** oldu.

Bugünlerde, eski isimlerin iade edileceği konuşuluyor, çok da iyi olur tabii. Aslına bakarsanız, yeni isimler sadece resmî yazışmalarda geçerli oluyor. Ama eski isimler zamana ve asimilasyona direniyor sanki. Ben ne çocukluğumda ne şimdi köyde oturan insanların kendi aralarında konuşurken, Gelinkaya dediğini duydum, herkes sohbetlerde filan Keferhavvar'ı kullanır.

Bugün artık Mihallemi halkın yaşadığı eski bir Süryani köyünde doğmuş Midyatlı biri olarak, Süryani dostlarla biraraya geldiğimiz her toplantıda, Süryaniceyi zamanında öğrenemediğim için, biraz mahcup olurum.

Dün bu mahcubiyeti hem yeniden hissettim hem de Süryani toplumu içindeki hareketliliği, bu halkın aydınlarının çabalarının, tanınma ve hak talep etme arzusunun geldiği ileri düzeyi görünce çok sevindim.

Dün İstanbul'da Süryaniler bir sempozyum gerçekleştirdiler. Sempozyuma **İstanbul'daki Midyatlılar Derneği**'nin başkanı dostum Talat Seyhan'la beraber izledik.

Güneydoğu (Turabdin) Süryani Kültür ve Dayanışma Derneği'nin hazırladığı sempozyum programı çok zengindi.

Suriye ve Avrupa'dan katılan Süryaniler, bir gün boyunca, Süryani dostlarıyla, akademisyenlerle, değerli yazarlarla beraber Süryanilerin sorunlarını, tarih ve bugün bağlamında tartıştılar.

Konu başlıkları epey ilginç ve özenliydi.

"Azınlık okulları, Lozan ve Süryani okulları."

"İttihat ve Terakki'nin Osmanlı İmparatorluğunu Türk Etnisi Etrafında Yeniden Organize Etme projesi."

(Sunumu **İsmail Beşikçi** yaptı.)

Suavi Aydın'ın, 20. yüzyılın başında Turabdin bölgesinde, **"Aşiret-Cemaat bağlamında Süryaniler"** başlıklı sunumu çok öğreticiydi.

Konuşmacılar ağırlıklı olarak Süryanilerin yaşadığı topraklarda mülkiyetin el değiştirmesine örnekleriyle değindiler.

Bu mülkiyet sorunları kısa sürede sonuçlanacak gibi görünmüyor. Haksız ve kanunsuz bir biçimde çok mal-mülk, bağ-bahçe el değiştirdi.

Bu bir yana Akademisyen **Abdurrahim Özmen**, Varlık Vergisi'yle ilgili bir hadiseyi anlattı ki inanmak gerçekten çok zor geliyor insana, ama maalesef gerçek. Midyatlı bir Süryani aile Varlık Vergisi'ni ödeyemeyince, Müslüman ve zengin bir aileden borç para alarak borcunu devlete ödüyor. Borcun alındığı tarihten başlayarak, para kazandıkça, borcun alındığı aileye ödeme yapmaya başlıyorlar. Ama borç bir türlü bitmiyor. Faiz faiz üstüne, borç borç üstüne. Bu Süryani aile ta Varlık Vergisi zamanından kalan borcunu ancak 1980'li yıllarda tamamlıyor.

Vicdansızlığın böylesi görülmemiştir. İki aile arasında gecikmiş bir borcun-alacağın tahsili gibi bir şey değil durum. Süryanilere neler yapılabileceğini gösteriyor bir bakıma. Bir halk üstüne kurulan sınırsız bir tasarruf, bir mağdur ailenin şahsında, neredeyse çeyrek asır devam ediyor.

Gazeteci **Vercihan Ziflian**, **"Süryani toplumu Midyat-Mardin ve Mor Gabriel'den ibaret olmamalı"** dedi haklı olarak ve okul yıllarında İstanbul'daki Ermeni okuluna gelen Mardinli Süryanilerin "Kürt Ermeniler" olarak tanıtıldığını sınıftaki arkadaşlarına "Kürt Ermeniler" dendiğini ve bu sınıf arkadaşlarının çok sonraları aslında Süryani olduklarını öğrendiklerini anlattı. Konuşması çok duygusaldı. Ve aslında mağdurların, korkunç bir sistemin kurbanı haline getirilen halkların birbirleriyle paylaşacakları ne çok şey olduğunu da ortaya koyuyordu.

BDP Mardin Milletvekili ve kendisi de bir Süryani olan **Erol Dora**, "Süryaniler kadim bir halk, ama bitme aşamasına geldi. Lozan'dan sonra, Kürtler gibi dört ülkeye dağılmışlardı. Şimdi kısmi geri dönüşler oluyor.." dedi.

Demokratikleşme ve azınlık sorunlarının çözümünde BM İnsan Hakları Beyannamesi ve AİHS'nin uygulanması gerektiğini ifade etti Dora.

Sayın Dora'nın bu görüşü, aslında Türkiye'nin yeni anayasasına doğru giden yolu da gösteriyor. AB Standartlarını yakalamak, ve azınlık politikaları söz konusu olduğunda, Lozan'ı ihlal etmekten vazgeçmek zorunda Türkiye, başka çaresi yok bu işin.

Süryaniler büyük bir hareketlilik yaşıyorlar. Yurtlarını özlediler. Genç kuşakların çoğu Midyat'ı Mardin'i görmedi daha.

Kısmi geri dönüşler var ama maalesef Süryani halkını memnun etmekten hâlâ çok uzak, yani yeterli değil..

Boşalan Süryani köylerine geri dönenler, korucusundan sivil-asker bürokratına kadar adeta rüşvet vermek zorunda kalıyor.

Avrupa Süryaniler Birliği'nden **Tuma Çelik** benim çok değerli bir dostum, o da yaşadığı Avrupa'dan geri döndü.

Çabaları takdire değer. Sanırım onun da katkı sunduğu yeni bir Süryanice gazete çıkıyor şimdi.

Sabro. Bissabır, Mihallemice sabırla beklemek anlamına gelir. Galiba Süryanice ve Mihallemice ortak bir kelime bu Sabro.

Sabret ve umutla bekle.. Süryaniler umutla sabrettiler ama şimdi artık umudu kendi elleriyle ve bizzat yaratmanın peşindeler. Geçmiş biraz kurcalıyorlar, ama anlamak için, yoksa kimseye fatura kesmek için değil.

Betriz Sarlo, Geçmiş Zaman adını taşıyan yeni yayımlanan kitabında (Metis Yay.) şöyle diyor:

"Karar vererek, ya da aklımızı kullanarak, geçmişten vazgeçemeyiz; sadece iradeyle geçmişti hatırlamak da mümkün değildir. Geçmişin geri dönüşü her zaman kurtarıcı bir hatırlama ânı değildir, bugünün baş göstermesi, bugünün yakalanmasıdır."

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vicdan ve 'mahalle'

Orhan Miroğlu 26.03.2012

Ortalık kan revan.

Bu ülkenin halklarını ve aydınlarını zor günler bekliyor.

Türkiye, Kürt sorununda, demokratik mecradan giderek uzaklaşıyor.

Bu köşede zaman zaman farklı iki ulusal psikolojiden bahsettiğimde, kimileri belki "ulusallığa" bu kadar kafa yormama kızıyor ve yadırgıyorlardı.

Oysa bazı yorumcuların, duygusal kopuş olarak adlandırdığı şey, şiddet ortamından beslenen ve özünde ulusal psikolojilerin tetiklediği siyasi kopuştan başka bir şey değildi.

Hükümet demokratik zeminden uzaklaştıkça, "güvenlik algısını" öne çıkarıp, bu algıya iyi gelecek "güvenlik önlemleri" üzerinden sonuç almaya çalıştıkça; PKK ve bir bütün olarak Kürt toplumu kendi şiddetinin yarattığı sonuçlarla yüzleşmedikçe, geçmişten bugüne bu şiddet politikalarını sorgulamayıp, muhtemel bir diyalog ve müzakere masasında silahın hâlâ bir imkân, bir koz olacağına inanmaya devam ettikçe, bu kısır döngüden çıkılamaz.

Ulusal saflar şimdi daha belirgin ve bu yüzden de daha endişe verici ve bir o kadar da daha korkutucu.

Ayrışma derinleşiyor, yan yana ve iç içe yaşayan iki toplumun, endişeleri, korkuları, giderek büyüyor.

Siyaset ise bildiğini okumaya devam ediyor. Güç ispatı üstüne inşa edilmiş siyasi pozisyonlar, farklı iki "ulusal psikolojiyi" her geçen gün biraz daha tahkim etmekten başka bir şeye yaramıyor.

Bir yanda güvenlik stratejileri bir yanda devrimci halk savaşı stratejisi..

Böyle bir dönemde, aydınların alacağı tutum elbette çok önemlidir. Ne kadar zor olduğunu bilmez değilim, ama bu yanlış zamanlarda, "ulusal saflar arasında" ve o safların belirlediği ve etkilediği yerde durmaya çalışmanın derde deva bir yanı yok..

Kürt olalım Türk olalım, bu ülkenin aydınları olarak, söyleyeceğimiz her sözün bütün Türkiye'ye söylenmiş güçlü bir söz olması ve kamuoyu vicdanında yankı yaratması arzu edilir.

Bu saatten sonra, sözün kıymetli olması buradan geçiyor bence. Ulusal psikolojilere hükmedenlerin, onu yönetenlerin, "kendi aydınına yönelik kudreti ve cezbedici daveti o kadar güçlü ve o kadar kuşatıcı ki, bir "mahalleyi" sonuna kadar memnun edip, "öbür mahalleleri" yok sayacak sözü söylemekten daha kolay bir şey yok.

Birinin çıkıp beni devletin makbul Kürdü veya asi Kürdü olarak tanımlamasının haksızlık olduğunu düşünüyorum. Kimsenin beni ve başka Kürt aydınlarını bu genelleştirici ve toptancı kategorilere sokmasını istemem. **Siyasi alanda fikirleriyle var olmaya çalışan bir Kürt aydını olarak, Kürtlerin bağımsızlık dâhil, her şeye hakları olduğunu düşünüyorum. Bu hakkı kimseyle tartışmam bile. Ama bağımsızlık dâhil, herhangi bir statünün elde edilmesi için, izlenecek yol ve yöntem konusunda, en önemlisi de şiddet sorusunda kafam artık "geçmişe" ve elli bin insanın hayatına mal olan "geçmiş tecrübelerin" tekrar edilmesine dayanacak olan birtakım stratejilere hiçbir şekilde uymuyor.**

Siyasi olarak hemen hiçbir kişisel problem yaşamadığım Kürt siyasi hareketinde, bu geçmişe uyuyor gibi davranmayı da, ahlaki bulmadım ve beş yıl önce hadi bana eyvallah dedim.

Siyasi hikâyemin içinde geçtiği o mahalleyi ve o ulusal safları beş yıl önce terk ettim.

Kimse beni buna zorlamadı.

Kürt mahallesinde geçen hayat hikâyem, "hiçbir torpile" ihtiyaç duymadan o mahallede ve ölünceye kadar kalmama elverecek ölçüde güçlü sayılırdı oysa.. Kalsaydım, büyük bir olasılıkla, kişisel olarak elde edemeyeceğim bir "statü" de olmazdı. O mahallede işe yarayan biri olurum muhtemelen. Sonra beş yıl önce kişisel bir tercih yaptım ve **sadece Kürtlere değil, Türkiye'ye söyleyecek sözü olan biri olmayı istedim.** Tek "günahım" bu. **Diyarbakır'da alkışlara sebep olacak, ve "bütün ayıplarımı ve yeteneksizliklerimi gizleyecek" laflar etmeyi, ve artık on beşi birden ölümü göze alan Kürt kadınlarının cesareti üstüne siyaset yapmayı Türklerin ve Kürtlerin anlayabilecekleri sözler söylemeye tercih ettim.**

Halkın gözü biz aydınların üstünde bugün. Siyaseti ve gidişatı etkileyebilecek yeni şeyler duymak istiyor halk. Tam da böyle bir dönemde, **Kürt aydınlarının “Kürt mahallesi” kriterleriyle, Türk aydınlarının da “Türk mahallesi” kriterleriyle değerlendirilmemesi gerekir. Her aydını kendi mahallesine hapsederek, geriye, ufukta yeniden beliren bir savaşı farklı saflarda durarak ve ikinci kez kaybetmeyi göze almaktan başka çare kalmaz.** Ben bu kadersizliği aşmamız gerekir diyorum. Böyle düşünmenin bedeli ağır oldu. Bu konuya girmeyeceğim. Ama şunu da çok iyi bilirim ki, bütün Türkiye’ye iyi gelecek bir söz, bu ülkenin Kürtlerinin de önünü açar, onlara da iyi gelir. Türk’ün Kürdün farklı kaderler yaşamayı tercih etmeleri için hâlâ güçlü bir sebep görmüyorum. **Yaşadıkları ülkelerin halklarıyla ortak bir gelecek kurma düşüncesinin, büyük Kürdistan projesine nazaran, daha gerçekçi bir yol olduğunu düşünüyorum.**

Bu uzun girişten sonra asıl konuya geleyim şimdi.

“Ulusal saflardan” firar etmeyi göze almış aydınlarımız Kürdüyle Türk’üyle, çok acı çekti, hâlâ çekiyor. Ama başa gelebilecek en kötü şey, herhalde bu aydınlarımızın dahi birbirini itibarsızlaştırmaya çalışması, birbirlerini önemsiz insanlar gibi görmeye başlamasıdır..

Kendi payıma Kürt meselesinde barışa ve çözüme hizmet eden yazılar yazmış, Kürtlerin hakkını en zor zamanlarda teslim etmiş, kendi halkına dönüp, “size yalan söylediler, bu ülkede Kürtler ve başka halklar da var, onların da bir dili, kültürü, kadim bir tarihi ve siyasi hakları var” diyen, Türk aydınlarına çok büyük bir saygı duyuyorum.

Ne yalan söyleyeyim, onları hissetmesem, güçlerinin farkına varmasam, kendi Kürt mahallemden firar etmeyi göze alamazdım.

Ama üzülerken görüyorum ki, içlerinden bazıları hayal kırıklığı yaratan yazılar yazıyorlar. **Cengiz Çandar** Kürt mahallesinin en sevileni, en itibarlısı olmakla övünür zaman zaman. Listesine giremeyen başkaları da listeyi iki kişiyle sınırlı tutmasına üzüldür belki.

Ama bence önemli olan mahallelerin gözdesi olmak değildir. Mahalleler üstü aydın olmayı başarmaktır. Değerli dostum Cengiz Çandar, Çırağan Sarayı’nda gerçekleşen Newroz Resepsiyonu’na katıldı ve bir yazı yazdı. Üstünde durmaya ve yazı yazmaya değer. Konuya bu hafta boyunca devam etmeyi düşünüyorum.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Vicdan ve ‘mahalle’ (2)

Orhan Miroğlu 29.03.2012

Kürt aydınlarının, Abant’a “davet edilmesi, televizyonlarda konuşturulması” Cengiz Çandar’a fazla gelmiş!

Şöyle yazıyor:

“Hükümet ve devlet çevrelerinin, son günlerde bildik-tanidik ‘iyi Kürtler- kötü Kürtler’ ayrımı üzerinden davrandığını görüyorum. Televizyon ekranları, Abant Platformu’nun kürsülerini onlar dolduruyor. Ne var ki, bunların geniş Kürt kitleleri arasında hiçbir karşılığı yok. Ankara ve İstanbul’da iktidar çevresinden ve ‘beyaz Türkler’den alkış aldıkları oranda, Kürt halkının vicdanında batıyorlar.”

Bu nasıl bir yeni usul McCarty'cilik anlamak mümkün değil!

Çandar sadece Kürt aydınlarına değil, GÜNSİAD'a, Abant Platformu'na ve bu platformun yıllardır korumaya ve geliştirmeye çalıştığı çoğulcu anlayışa da haksızlık yapıyor bence.

Davet edilenleri tasnif ediş tarzına bakılırsa, bu yıl Abant'a kimin gittiğine epey kafa yormuş görünüyor, ama kendi tasnifine göre bile adil davranmıyor. **Abant'a gelenler sadece "İyi Kürtler!" değildi.** Cengiz'in kategorize etme anlayışına oldukça uygun, **aramızda, biri BDP'li milletvekili olmak üzere epey "Kötü Kürt" de vardı.**

İnsan kendi vicdanı üstüne düşünebilir ve ihtiyaç duyduğunda bir monologa girebilir, ama bir halkın vicdanı üstüne söz söylemek bu kadar da kolay değildir!

Çandar, "Kürt halkının vicdanı" adına konuşmasın ve Kürt Kemalistlerin vicdanıyla Kürt halkının vicdanını birbirine karıştırmamasın!

Kuşkusu olmasın Çandar'ın, Kürt Kemalistlerinin gözünde batan her Kürt aydını, Kürt halkının vicdanında batmaz, yücelir sadece!

"Beyaz Türkler"den alkış alan bir tek Kürt aydını yok bu memlekette!

Sonra **bir insan bugünün Türkiye'sinde, aynı anda hem iktidar çevrelerinden, hem beyaz Türklerden nasıl alkış alabilir?**

Biri diğerini iktidardan düşürmek için darbecileri, Ergenekoncuları desteklemedi mi, hâlâ desteklemiyor mu?

Radikal okuruna yazık, böyle "fikir salatası" yazılar okumaya mecbur mu bu okurlar?

Kürt aydını nasıl oluyor da hem bugünün iktidar çevrelerinden hem beyaz Türklerden aynı anda alkış almayı başarıyor?

Beyaz Türklerden kasıt nedir peki, kim bu beyaz Türkler ve Kürt aydınlarını neden alkışlıyorlar?

Nişantaşı, Çankaya'da yaşayanlar mı beyaz Türk?

Onlar mı alkışlıyor PKK muhalifi Kürt aydınlarını?

"Beyaz Türk" dediğimiz kitle sadece müreffeh bir sosyolojik varlık değilse ve aynı zamanda bir siyasal gücü ifade ediyorsa, bu güç; geçmişte ve bugün dahi, ordu, merkez medya ve İstanbul burjuvazisi yani TÜSİAD'la temsil edilen bir güçtür. İdeolojisi Kemalizm'dir, ama neo-İttihatçı fikirler bu kesim arasında çoktan Kemalizm'in önüne geçmiş bulunuyor.

Çandar bu "beyaz gücün" medyasında yazı yazıyor, ama sırf PKK gibi düşünmüyorlar diye tanıdığı ve aralarında dostları olan Kürt aydınlarını beyaz Türklerle işbirliği içinde olan "makbul" Kürtler olarak göstermeye çalışıyor.

Oysa ki, Beyaz Türkler, ellerini açmış, büyük bir Kürt isyanının gelip kendilerini bu "zalim iktidardan" kurtarması için Allah'a dua ediyor!

Gerçek “düşmanları” olarak gördükleri Başbakan Erdoğan ve partisinden kurtulmak için, “beyaz Türklerin” PKK’ye dört elle nasıl sarıldıklarını en iyi Çandar bilir.

Silivri’de yatan generallerin eşleri, Öcalan’ın özgürlüğü için neredeyse kampanya düzenleyecekler. Bu hanımlar, “şu Öcalan hapisten çıksa da PKK doğru dürüst savaşsa ve Silivri’de yatan kahramanların değerini şu Türk halkı böylece anlayabilse” diye kendi aralarında hararetleli telefon konuşmaları yapmaya başladılar.

Çandar bunları bilir, bilir ama yazmaz, bunun yerine Kürt aydınlarını hedef alır.

Çandar Kürt aydınlarını yanlış anlıyor ve yanlış tanıtıyor okuyucusuna.

Ama gerçekten anlamak istiyorsa, çok iyi bildiği **Filistin sorununa** baksın.

Bu sorun, yüzlerce Yahudi aydınının ömrünü aldı. **Arent, Amos, Sypel** ve diğerleri..

Onlar ulusal ihanetle suçlandılar. Tıpkı bugün bazı Kürt aydınları gibi, kendi “uluslarının” içinden dışlandılar, “hain” gösterildiler.

İsmail Beşikçi ilk ve son örnek oldu; Türk aydınları, Kürt sorunu nedeniyle, iktidarla esastan çatışmayı hiçbir zaman göze alamadılar.

Şimdi de PKK’yle düşünsel manada doğru dürüst “çatışmayı” göze alamıyorlar.

PKK ve Kürt sorunu uzmanı geçinirler, ama PKK’yi de bu ülkenin halkı, **Aliza Markus** gibi yabancı gazetecilerin yazdığı kitaplardan öğrenmeye devam eder durur..

Bir Amos Oz’u, bir Arent’i bir Sylvain Sypel’i yok Türk aydınlarının.

Şimdi her iki halkın arasına bir köprü kurmaya çalışan, barışı savunan, devletin de PKK’nin de şiddetine karşı çıkan bir avuç Kürt aydınını etkisiz kılmaya çalışıyorlar.

Kürt halkının vicdanında batıyor muşuz!

Kürt aydınları en azından TİP’ten bu yana, Tarık Ziya Ekinci, Mehdi Zana, Musa Anter, Canip Yıldırım, Kemal Burkay ve diğer aydınların açtığı yolda, Kürt halkının vicdanına ve inancına iyi gelecek düşlerin peşinde koşup durmasalardı; canları ve ömürleri pahasına her iki halkın birlikte yaşamasını savunmasalardı; ayrılma fikrinin peşinden koşup dursalardı; yani Kürt milliyetçilerinin onlara taktığı adla “Türkiyeci Kürtçülük” yapmasalardı; ve eleştirmek yerine, PKK’yi destekleselerdi, Çandar gibileri Kürdistan’a bugün ancak pasaportla girerdi..

Kürt aydınları dün ve bugün, yüzlerini; Çandar’ın bizi davet ettiği “kendi Kürt mahallelerine” ve o mahalleyi zaman ve tarih dışı KCK sözleşmesiyle yöneten PKK’ye dönseydi, Cengiz Çandar akşam rakısını Diyarbakır-Erdebil köşkünde içip, ertesi gün Kasre Kanco’da kuzu kebabı yiyemezdi!

Biraz insafli olalım lütfen!

Başbakan’ın, Cumhurbaşkanı’nın bindiği uçağın daimi müdavimlerinden değil Kürt aydınları.

Daha o uçaklara adımlarını bile atamadılar!

Bu hükümetin bakanları, yeni stratejileri Kürt aydınlarıyla değil, Çandarlarla konuşuyor hâlâ!

Kürt aydınlarının medya patronlarının sofralarında esamileri bile okunmaz!

Kürt aydınları, üç gün sürecektir bir toplantıda, on beş dakika konuşmak için kırk yılda bir Abant Platformu'na çağırılırlar, bu da, Cengiz Çandar'a fazla gelir!

"Televizyonlarda, Abant'ta hep bu devletin 'iyi Kürtleri' ne bu be!" diye feryat figan yazılar yazar..

Çandar'ın sıkıntısı "yegâne gülü" olmakla övündüğü "Kürt mahallesinin" artık tek gülle anlatılamaz ve anlaşılamaz hale gelmiş olmasıdır!

Çandar'ın sıkıntısı, o bahçede yeni güllerin açmakta olması, Çandar ve benzerlerinin alternatifsiz söz söyleme imtiyazının sona ermiş olmasıdır.

Güce tapmak ise bu sıkıntılara iyi gelebilir!

Bizden uzak olsun!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Aydınların siyasi gücü

Orhan Miroğlu 31.03.2012

Polemik yapmaya meraklı değilim. Ama Kürt aydını söz konusu olduğunda ortada o kadar yanlış kanaatler ve düşünceler dolaşıyor ki, bu konunun tartışılması gerektiğini düşünüyorum

Silahlı mücadelenin başladığı ve sürdüğü yıldan başlayarak, Kürt aydını giderek etkisiz hale geldi, siyasal süreci etkileyebilecek bir konumu elde edemedi. İşine gücüne bakan, "kendini koruma altına alan" bir Kürt aydını tipi çıktı ortaya. Entelektüel üretimden yoksun ve bu üretimi arzu ve talep etmekten uzak bir tip. Diaspora'daki Kürt aydını ise siyasal süreçten koptu, sınırlı sayıda bir aydın grubu, edebiyata ve dil çalışmalarına yöneldi. Gerisi kaderine razı oldu. Yani Avrupa'nın varoşlarında kayboldu. Uzak mesafe milliyetçiliği bu aydın tipinin benimsediği bir milliyetçilik türü olarak bugün de revaçta görülüyor.

Kısacası, Kürt aydınlarının siyasi gücünün olmadığını herkes biliyor.

Ama zaten, **bir toplumsal değişim döneminde, değişime talip olan herhangi bir siyasi partiyle, o ülkenin aydınları ve entelektüelleri arasında kurulan konsensüs, siyasal güç birliğine dayanmaz.**

Bir parti çıkar değişime talip olur, ve o ülkenin aydınları, statükoya karşı çıktıkları ve değişim taleplerini destekledikleri oranda, değişimin siyasal gücü olan partiye destek verir.

Aydınlar, akademisyenler, entelektüeller, siyasi bir parti veya camia içindeki güçleriyle değil, fikirleriyle önem kazanırlar. Belli bir siyasi hareketi ve camiayı fikirleriyle etkileyebilirler veya etkileyemezler.

Ama bu genel kural Kürt siyaseti ve Kürt aydınları söz konusu olduğunda, bambaşka bir tablo çıkıyor ortaya.

PKK silahlı bir mücadele örgütü. Kırk yıla yaklaşan bir zamandır bu meselenin merkezinde olan bir örgüt. Kürt aydınıyla barışık olamadı. **PKK'nın silahlı mücadelesi karşısında "sıkışma" yaşayan, korkulara kapılan**

Türkiye toplumu genel olarak Kürt aydınından, hep PKK'ye siyasi alternatif yaratmasını bekledi durdu. Bilinen bir çok sebepten ötürü, böyle bir şeyin gerçekleşmesi herhalde mucizevî bir şey olurdu. Ve bu mucize hiçbir zaman gerçekleşmedi. Kimi deneyimler olmadı değil. Bazı Kürt aydınlarının da desteklediği iki Kürt Partisi de önemli bir varlık gösteremediler ve nihayet son seçimde BDP'yle beraber hareket ettiler.

Bugün bu savaş yıllarına ve siyasetine ait dönemin sonuçlarıyla ciddi bir yüzleşme yaşıyor. Kürtlerin de devletin de şiddeti sorgulanıyor. Savaşın o büyük hakikatiyle yüzleşme üstünden siyaset yeniden inşa ediliyor. **Kürt sivil toplumunun ve belli başlı Kürt aydınlarının deneyimlerini paylaşmaları, şiddete karşı açık tavır koymaları kolay değil tabii, ama bu tavrı da ciddi riskleri göze alarak koymaya çalışıyorlar.** Kürt aydınlarının toplumu ve siyaseti genel bir muhasebeye davet etmesinin, hem Türkiye ölçüsünde hem Kürt halkı arasında son derece kıymetli bir şey olduğunu ve epey işe yaradığını düşünüyorum.

Hâl böyleyken, tam da böyle bir zamanda, bu tavır içinde olan Kürt aydınlarını kendi halkı içinde kıymetsiz kişiler olarak tanımlamak, şunun bunun işbirlikçisi olarak görmek, onları kategorize etmek –hak etmedikleri biçimde– doğru değildir. Ve böyle bir tutum, insanın yaratılmasında hiç katkısı olmamış bir mirası kolayca ve insafsızca harcamasına benzer.

Kürt aydınlarına dönüp yeni parti kurun filan diyen kalmadı. Ama bunun yerine “şöyle bir kenarda durun bakalım, bir işe yaradığınız yok!” diyenler var.

Kürt dostu olmak, Kürt aydınlarını PKK'nin ortaya koyduğu kurallara davet etmek olmadığı gibi, Kürt aydınlarına PKK'yi bölememiş aydın muamelesi yapmak da vicdanla bağdaşmaz.

Ben hiçbir Kürt aydınının PKK'yi bölmek gibi bir fikrin peşinde koştuğunu düşünmüyorum, çünkü böyle bir şeyin karşılığı da gereği de yok.

PKK'yi bölmek değil, ama Kürt siyasetinin silahların gölgesinden kurtulup çoğulculaşması arzu edilendir. Silahlar susmadıkça bunun olabilme şansı ise çok zayıf.

PKK'yi etkisizleştirmeye ve bölmeye yönelik gizli bir planın hiçbir zaman olmadığını biliyoruz. **2004 yılında Osman Öcalan, yüzlerce gerillayla beraber ayrıldığı zaman bile yalnız kaldı.** Bu iç ayrışmanın yaşandığı tarih, PKK açısından büyük belirsizliklerin yaşandığı bir tarihti. KCK kurulmamış ve silahlı mücadele konusundaki iç tartışmanın henüz külleri soğumamıştı.

Öcalan'ın kardeşinin PKK'den ayrılmasından daha önemli bir fırsat olabilir miydi?

Nitekim bu fırsatın Türkiye ve bölgesel aktörler tarafından heba edilemeyeceğini düşünen ve bugün BDP'den parlamentoda olan iki Kürt lider, hesaplarını kardeş Öcalan'dan yana yaptılar. Sonra bu hesap Bağdat'tan dönünce tekrar yuvaya döndüler. **Olan Hikmet Fidan'a oldu. Kardeş Öcalan'la Türkiye'den kurulan ilişkilerin faturası Hikmet Fidan'a çıkartıldı ve Hikmet Diyarbakır'da öldürüldü.**

FKÖ, KDP, YNK dâhil ulusal mücadeleler yürüten Ortadoğu'daki bir çok partinin tarihi aynı zamanda bölünmeler ve ayrışmalar tarihidir.

Mucizevî bir şey olsa gerek, PKK bu tarihin içinde istisnai bir örgüt olarak duruyor..

Kimse onun zayıflamasını istemedi, kimse bölünmesini de istemedi.

Ve kimse PKK'nin mücadele ederken kullandığı yöntemlerin nasıl olur da aradan kırk yıl geçmiş olmasına rağmen, bugün de değişmeden kullanılabiliyor olmasını sorgulamadı.

Avrupalılar da hiçbir zaman PKK'nin silah bırakmasını ve Türkiye'deki Kürt sorununun normalleşmesini istemediler.

İsteselerdi Öcalan'ı uçağı yeryüzüne inemeyen bir lider haline getirmez, Avrupa'da kalmasına izin verirdi. Bu savaşın kaderi böylelikle değişirdi belki. Avrupa'da kalmayı başarmış bir Öcalan, getirilip İmralı'da Ergenekonculara teslim edilmiş bir Öcalan'dan herhalde çok farklı olurdu.

Bizim Türk dostlarımız bu yüzden belki Avrupalılara Kürt meselesini konuşurken, "PKK'nin yerinde olsam silah bırakmazdım" türünden oralarda hoşla giden analizler yapıyorlar. Ama doğru da yapmıyorlar bence.

Aynı dostlarımız, PKK zor zamanlardan geçince, operasyonlarla zor durumda kalınca, "silahlı mücadele dönemi bitti dedik ama şu PKK'ye de derdimizi bir türlü anlatamadık" deyip yüzlerini hemen devlete ve hükümete dönerler!

Roboski gibi katliamlar, PKK'ye de savaş baronlarına da iyi gelince, bu sefer de hükümeti eleştirmeye başlarlar.

Kürt aydınları bugün adeta 28 Şubat'ın iki türlüünü yaşıyor.

Biri "Kürt 28 Şubatı".

Kürt aydınları, PKK tarafından tehdit ediliyorlar, andıçlanıyorlar.

Andıçlanmanın ne olduğunu bir zamanlar andıçlanan Türk aydınları da iyi bilir; susturulursunuz, acısını, yasını ve mücadelesini yıllarca paylaştığınız bir halka düşman ve hain olarak gösterilirsiniz.

Sonra biri çıkar sizi kendi halkınızın vicdanına batmış olmakla suçlar!

Cengiz Çandar bir zamanlar andıçlanmış bir Türk aydınıdır. Sağ olsun tehditler aldığım, andıçlandığımda, bunu kınayan bir yazı da yazdı ve benim gibi PKK ve Öcalan tarafından andıçlanan "Kürt 28 Şubatzedelerin" durumuna dikkat çekti. Hatırlayacaksınız yazının başlığı da Osman ile Orhan'dı..

O yazıyı da, o yazının içimde yarattığı minnettarlığı da unutmuş değilim.

Ama Cengiz'in *Radikal*'de yayımlanan 20 mart tarihli yazısını okuyunca, "galiba biz Kürt aydınları için, ekstradan bir de yeni bir 'Türk 28 Şubat'ı' geliyor" diye düşünmeden edemedim. İtirazım bunadır..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Etik ve hukuk

Orhan Miroğlu 02.04.2012

Sezgin Tanrikulu, Stratfor nedeniyle hakkında çıkan iddialara cevap mahiyetinde, **ANF** 'ye bir söyleşi verdi. **Tanrikulu ısrarla, Stratfor'a değil, Emre Doğru'ya bilgi verdiğini, bu bilginin nerede ve kimin tarafından kullanılacağını bilmediğini, hatta Emre'yle görüştüğü tarihte, Emre'nin ne iş yaptığından bile haberi olmadığını söylüyor.**

İnsanın, babasıyla da arkadaş olduğu ve çocukluğundan veya gençliğinden beri tanıdığı birinin ne iş yaptığını bilmemesi mümkün mü?

Ben Sezgin Bey'in bilerek Stratfor'a bilgi verdiğini yazmadım, bunu bilemem zaten, ama bilerek, bilmeyerek her nasıl olmuşsa olmuş, Sezgin Bey Stratfor'a bilgi vermiş. Bunu ilk yazan ve ilk duyuran da ben değilim. Diyarbakır CHP yöneticileri aynı iddiada bulunuyor.

"Havada Uçuşan Sorular" cümlesi de bana ait değil, **Melih Aşık**'tan ödünç alınmış bir cümle. Yani, Stratfor-Tanrıkulu arasındaki münasebetleri yazan ve merak eden yalnız ben değilim.

Hatırlayın, Stratfor'un başkanı diyordu ki, "Haber kaynağını mali, psikolojik ve cinsel yönden kontrol altına alın".

Bu bir hayli onur kırıcı ve ahlak dışı "çalışma prensiplerinden" Sezgin Bey'in haberi var mı yok mu onu da bilemem, ama sırf gençlik yıllarından tanıyor diye veya babası arkadaşı diye Emre Doğru'ya Sezgin Bey'in bilgi verebileceğini, üstelik bu bilginin Emre'nin işine nerede ve nasıl yarayacağını sormadan verebileceğini sanacak kadar saf değil kimse.

Sevgili **Dicle Baştürk Taraf**'ta muhabir gazeteci olarak çalışıyor. Çocukluğunu, kardeşlerini, vurulduğumda hastaneye koşup bana kanını veren, dolayısıyla kan kardeşim olan annesi Seniha'yı, ve babası Mesut Baştürk'ü çok iyi bilirim, tanırım; dostuz, arkadaşız, kan kardeşiyiz..

Dicle'ye ne işine yarayacağını sormadan düzenli olarak nasıl bilgi verebilirim, o gelip de benden böyle bir şeyi nasıl talep edebilir, hiç akıl işi ve olacak bir şey mi bu?

Ama **Sezgin Bey, çocukluğundan beri tanıdığı Emre'nin nerede kullanacağını bilmeden, ne işe yarayacağını sormadan bilgi paylaşmış ve analizler yapmış.**

Bir gazetede yazı yazan kimse, kamu hizmeti yapıyor demektir, ve kamu adına toplumu ilgilendiren herhangi bir alanda muhataplarına soru sormak ve doğru cevap almak hakkına sahiptir.

Hem bu mesleği icra ettiğim için böyle bir konumdayım, hem kendim de bir mağdurum ve bu mağduriyet duygusunun ne olduğunu, istismar edildiğinde insan yüreğinin nasıl acıdığını çok iyi bilirim. O anlarda aklıma bir tek soru gelir benim ve hayalkırlıklığı içinde, günlerce bu soruyu kendi kendime sorar dururum:

"Her şey bunun için miydi, bunca kahr, bunca acı bunun için miydi?.."

Biri siyasi konumunu ve gücünü istismara dayanarak elde etmişse, elbette eleştiriye uğrar.

Tanrıkulu'nun politikaya atılma sürecinden başlayarak yaşananlar bana hiçbir şekilde normal gelmiyor ve bir şeylerin hep istismar edildiğini düşündürüyorsa, bu benim kötü niyetimden kaynaklanmıyor. Sezgin Bey'e "kötülük" yapmam için hiç bir sebep olamaz.

Kürt illerinde muazzam ihlaller var. Bu ihlaller nedeniyle açılan **maddi-manevi tazminat davalarında hukuki ve ahlaki olmayan haksız kazançlar sağlandığı iddialarını** duymazlıktan gelemeyiz.

Halk arasında konuşulanlara bakılırsa, avukat ve mağdur arasında, "yüzde elli- elli" ve özel anlaşmalar söz konusu olmuş.

Peki, savaş mağdurlarıyla bu türden sözleşmeler gerçekten yapılmış mıdır, yapılmışsa ahlaki ve hukuki midir?

Ne yazık ki ihlaller ve mağdurlar söz konusu olduğunda, cevabı verilmemiş yığınla soru var.

Mesela söz konusu süreçlerde, Baroların tutumu ne olmuştur?

“Nasıl savaşı ortamında ve OHAL şartlarında yaşıyoruz” diye mağdurların hakkı hukuku gasp edilmiş midir?

Mağdurların çaresizliği istismar edilerek, mağdur aileleri, hukuk dışı, ahlak dışı “özel sözleşmelere” mecbur edilmiş midir?

Bu soruların ve bir dönemin muhatabı tabii ki sadece Sayın Tanrıkulu değildir.

Ama Tanrıkulu’na da Baro Başkanlığı yaptığı dönemde, bu davalarla ilgili olarak tutumu ne oldu diye sorma hakkımız var.

Diyarbakır Cezaevi katliamından aldığı tazminatın ve başka tazminatların, kaçta kaçını mağdurlara ödedi bu konuya açıklık getirmelidir.

Ayrıca, Tanrıkulu’nun yaptığı siyasi tercih beni hiçbir şekilde ilgilendirmiyor, ama politikaya girdiğine göre, kamusal bir görev yapıyor demektir.

Sorgulanır, sorulara hedef olur, bu çok normaldir. Art niyetli ve haksız suçlamalara da hedef olması mümkündür. Hiç kuşkusu olmasın, böyle bir durumda onun hakkını da sonuna kadar savunurum. Nitekim Başbakan’ın Diyarbakır ziyareti sırasında, Başbakan’la yaşadığı o meşhur ve tatsız polemikten sonra, onun yanında durdum ve onu savundum, bu konuda iki yazı yazdım..

(Emre Doğru, Stratfor’la ilişkisi konusunda, şöyle diyor: “ABD ve Türkiye arasındaki fikirsiz kopukluğu anlamak ve elimden geldiğince çözmek için Stratfor’da çalışmışım. Ayrılmandaki sebep ise Amerikan vizyonunu ve onun sınırlarını görmüş olmamdı.”

Hadi buyurun bakalım! Emre Bey, Stratfor’dan, meğer Amerikan vizyonunu ve sınırlarını beğenmediği için ayrılmış! Dünya ve Türkiye arasındaki “fikirsiz kopuşu” ortadan kaldırmaya dair merakı sürüyorsa, hazır Ergenekoncular da içerdeyken boşluklardan istifade etsin bence, bir de Avrasya’yı deneşin bakalım. Avrasya’yla Türkiye arasında da epey fikirsiz kopuş var! Ergenekoncular gidermek için epey uğraştılar ama bir türlü olmadı, bir de emre Bey deneşin, belki bir işe yarar. Ama bu sefer, Sezgin Bey’den uzak dursun lütfen!)

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

‘Kürtler sorunlarını tartışıyor’ (mu)? (1)

Orhan Miroğlu 05.04.2012

AGENDA-KURD adlı bir Kürt internet sitesi, bu başlık altında son derece önemli ve gerekli bir tartışma başlattı. **Yılmaz Çamlıbel, Sıtkı Zilan, Faysal Dağlı ve Abdurrahman Önen** gibi değerli Kürt aydınlarından görüş aldı. Kürt aydınlarına, legal-illegal tartışması, silahlı mücadele, lider kültü, ve “ulusal birlik” konusunda altı soru soruldu.

AGENDA-KURD'a verdiğim cevapları bugünden başlayarak paylaşmak istiyorum. Bu arada **Diyarbakır eski Milletvekili Abdurrahman Kurt'un Taraf'ta yer alan söyleşisinde ifade edilen görüşlerin de tartışılması gerekir diye düşünüyorum**. O söyleşiye geleceğim, ama okurlarımla bu altı soruya verdiğim cevabı paylaştıktan sonra... İşte ilk iki soru ve cevapları:

– Arkaplan Kürt illegal örgütlerinin Kürt legal siyasetindeki rolü nedir?

Kuşkusuz belirleyici bir rolleri var. Legal alan, mücadelenin tarih sahnesine çıktığı yıllardan başlayarak, hep engelli ve kapalı olduğu için, illegalite faaliyetleri, siyasi hayat içinde her zaman güven duyulan ve itibar edilen bir faaliyet oldu. DDKO'nun 70'li yıllarda kurulmasıyla beraber, durum biraz değişmiş olsa da, 1974 affından sonra tahliye olan Kürt aydınlarının çoğu, yeni illegal örgütler kurdular. TKSP, KİP (DDKD), PKK ve diğerleri. TKSP (Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi) geleneği ve diğer irili ufaklı Kürt örgütleri bugün "gurupsal" seviyeye inmiş olsa da hâlâ faaliyetlerini sürdürmekte.. PKK'nin ise, onu siyasi olarak olumlayan kitleler nezdinde, adeta dokunulmaz ve kutsallaştırılmış bir konumu var.

PKK, savunduğu siyasi programın silahlı mücadele öncelikli olması nedeniyle faaliyetlerini illegal olarak sürdürüyor. Çünkü TKSP'nin devamı olan PSK'nin yoluna illegalite temelinde devam etmesi için kanaatime göre Türkiye'de herhangi bir sebep kalmadı.

Bu partiyi Türkiye'de ve Avrupa'da destekleyen insanların yasadışı bir faaliyeti söz konusu değil. Federasyonu savunmak ve bunun için demokratik, meşru alanlarda mücadele vermek, suç sayılmıyor artık. Ama PKK için aynı şeyi söylemek zor. Bir gerilla hareketi olarak sürüyor. Ama yarattığı siyasallaşma, bugün artık silahlı gücünden çok daha önemli. Silahlı mücadele, Kürt toplumuna yirmi yıl öncesine göre, siyasi manada herhangi bir heyecan vermiyor; halkı, artık Diyarbakır belediye başkanlığının kazanılması, bu şehirden ve başka şehirlerden parlamentoya giden milletvekili sayısı heyecanlandırıyor. Güney Kürdistan başta olmak üzere Kürtlerarası ilişkiler, temaslar, Suriye'nin geleceği heyecanlandırıyor. Halk geçmişin hatırına illegaliteye "hürmet" ediyor, ama aslına bakarsanız karanlıkta fısıldaşanlar misali, halk içten içe, olup biteni de sorguluyor. Illegalitenin ve buna karar veren birkaç kişinin, Kürt toplumunu siyasi manada yönetmeye yetersiz kaldığını, birçok vahim hataya illegalitenin dokunulmazlığı adına suskun kalındığını biliyor ve görüyor. Kürt hareketinin dağlardan yönetilemeyeceğini 2000'li yıllarda *Radikal 2'*ye yazdığımda, epey eleştiriye uğramıştım. Çünkü hem DEHAP'ta Genel Başkan Yrd. olmak, hem de, adı "Silahları Gömmek" olan makaleler yazmak, silahlı mücadelenin ve illegalitenin miadını doldurduğunu yazmak, itiraf etmek gerekirse birbiriyle uyumlu görünmüyordu. Kürtlerin siyasal alandaki başarısı, siyasallaşmanın öne çıkması; ama bu siyasallaşmanın kendi "özerk" siyasi aktörlerinden yoksun olması, siyasi rollerin çoğu kez birbirine karışması, sivil bir aktörün; mesela Karayılan'ın dahi söylerken bin kez düşünceği şeyi rahatlıkla söyleyivermesi, legaliteyi her geçen gün biraz daha zorluyor. Dahası, legal ve illegal mücadele alanlarında alışlagelmiş bir hukuksuzluğun artık süremeyeceğini gösteriyor. Illegalitenin her türlü istihbarat faaliyetlerine açık olması, devletin, çoğu kez normal bir istihbarat faaliyetinin dışına çıkarak, hareketi yönetme ve kontrol altına alma gücüne ulaşması ise bir başka sorun. KCK operasyonlarında MİT'in faaliyetlerinin vardıgı aşama gerçekten de çok vahim. Türk medyası konuyu, "KCK içindeki PKK" diye tarif etti ki, buna katılır katılmazsınız, ama bir gerçeği ortaya koyduğunu da kabul etmek zorundasınız.

– Legal-illegal Kürt siyasi örgütleri ne kadar demokratik?

Illegalitede demokratiklik aramak mümkün değil. Ama legal alanın da illegal alan tarafından belirlendiği bir mücadele geleneğinde de, aynı şekilde, demokratiklik aramak çok gerçekçi değil. Bu manada yarı-özerk bir yapılanma dahi mümkün olamamıştır. Güçlü bir hareket olarak, BDP geleneğinden gelen partilerin hiç birinde yasama meclisi, yani kararların alındığı ve uygulandığı meclis o partilerin meclisleri (PM) olmadı hiçbir zaman.

Bu partilerin, çarşaf listeyle seçime girdiği kongrelerin sayısı bir ikiye geçmez. Delegates çoğu zaman kongrelere geldiğinde "her şeyi zaten belirlemiştiniz, bizi de onaylamak için çağırmışsınız" diye sitemde bulunurlardı. Genel başkan belli, PM üyeleri belli.. Kongreler böylesi ortamlarda olurdu. Bütün bunlar "geçtiğimiz sürecin hassas" olmasıyla açıklanırdı. Durumun diğer Kürt partilerinde de farklı olduğu söylenemez. KADEP'te, HAK-PAR'da bundan fazla bir şey olmadı. Birincisi, **Şerafettin Elçi**'nin özel siyasi arzuları için kurulmuş bir parti olmanın ötesine geçemedi. İkincisi, başlangıçta bir koalisyon olarak kurulmuştu, şimdi sanki biraz daha homojen. Geleneksel olarak da başa dönmüş gibi görünüyor ve **Kemal Burkay**'ın kısa süre sonra partinin başına geçeceği söyleniyor. Burada Kürt sivil toplum örgütlerinin de içsel demokrasiyi çok da benimsemediklerini, ve siyasetin bu havasının onları da az çok etkilediğini ayrıca hatırlamak gerekir.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Kürtler sorunlarını tartışıyor' (mu)? (2)

Orhan Miroğlu 07.04.2012

Bugün de, Kürt İnternet Sitesi **AGENDA-KURD**'un sorularına verdiğim cevaplara devam ediyorum:

– Kürt örgütlerinde lider kültürü ne kadar belirleyici, bunun yansımaları?

Güçlü örgütlerden bahsedeceksek, bu örgütlerin belirgin bir lider kültürüyle yola devam ettiklerini söyleyebiliriz.

Mesut Barzani, Celal Talabani ve Abdullah Öcalan..

Aslına bakarsanız, **Mesut Barzani**, ve **Celal Talabani**'yi bir lider kültürü içine yerleştirmek çok doğru olmayabilir, bu liderler Kürdistan'da mücadeleyle kanıtlanmış bir geçmişe sahipler. Kürtler bir zamanların peşmergeleri olan ve dağlarda yaşayan **Mam Celal** ve **Kak Mesut**'a saygı duydukları gibi, bugünün takım elbiseli, kravatlı Irak Cumhurbaşkanı **Mam Celal** ve Federal Kürdistan'ın lideri **Kak Mesut**'a da aynı oranda saygı duymaktadırlar. YNK üç-dört yıl önce **Neşirvan Mustafa**'nın önderliğinde bölündüğünde tek damla kan akmadı. Lider kültürünün önde olduğu bir hareket bölündüğünde her şey bu kadar normal yaşanmaz. PKK'de ise lider kültürü bilinen sebeplerden ötürü çok hâkim. **Öcalan**'ın siyasi kişiliğinin bu lider kültüne her zaman ihtiyaç duyan bir kişilik olduğunu söyleyebiliriz. Aslında PKK gibi bir örgütlenme –Leninist/ Stalinist– her zaman için lider kültüne ihtiyaç duyar. Kararlar bu liderden geçer. Sorgulanamaz ve eleştirilemez. Sistemin ayakta kalması için her türlü tasarrufu sonuna kadar kullanma yetkisi vardır. Mesela bizler birer KCK yurttaşı olarak kabul ediliyoruz. Ve yurttaş olarak yaşadığımız bütün ihtilaflarda son sözü söyleyecek olan Öcalan'dır. Öte yandan, PKK'de, iç muhalefet teşebbüsleri ve iç mücadelelerin tarihi bambaşka bir seyir izlemiştir. Çok acı veren süreçler söz konusudur. Hem demokratikleşme hem de lider kültürünün otoriterleşmesi, sivil toplumun ve aydın hareketinin yeteri kadar güçlü olmamasıyla yakından ilgilidir. Ne kadar sivil toplum ve aydın, o kadar normal lider.. (Geçen hafta, Kürdistan Parlamento'sunda temsil edilen GORAN- Değişim Partisi'nin isteği ve teklifi üzerine, Mesut Barzani'nin fotoğraflarının asker-polis kontrol noktalarına asılması yasaklandı ve Barzani'nin daha önce büyük panolara asılı olan fotoğrafları kaldırıldı. Her bakımdan önemli bir gelişme ve üstünde durup düşünmeye değer.)

– Mevcut Kürt siyasi örgütlerinin güç birliğine girmesinin önündeki engeller nelerdir, nasıl aşılabılır?

Kürtler'in içinde yaşadıkları devletlerin farklı siyasal süreçleri ve yönetim şekilleri var. Kürt partilerin bu siyasal süreçlerin dayatıcı koşullarını hesaba katarak siyaset yapmak zorunda kalmaları, önemli bir engel. İdeolojik ve sınıfsal tercihlerin ve nedenlerin doğurduğu sebepler ise başka bir engel. Geçen yüzyılın saf ulusal birlik ve dayanışma hayallerini bu yüzyılda gerçeğe dönüştürmek mümkün değil. Ulusal Birlik ve Ulusal Cephe'ler çağı kapandı artık. Ne Kürt toplumu yüzyıl öncesinin toplumu, ne KDP 1960'lı yılların KDP'si, ne de PKK eski PKK. Her şey çok değişti, çünkü dünya ve Ortadoğu değişti, Kürt toplumunun sosyolojisi değişti. Bir ulusu meydana getiren insanların çıkarları ve talepleri arasında büyük farklılıklar var. Dünyada ve Türkiye'de, Ortadoğu'da siyaset yapma tarzı ulusal olmaktan geçmiyor. Demokratik ve çağa uygun mücadele araç ve yöntemlerini uygulamaktan geçiyor. Bu yeni dünyada ve yeni sosyolojide ütopyik birtakım ulusal birlik hayallerine yer yok, gerek de yok. Kürtler'in karşısında bugün ortak hareket eden bir "ulusal düşman" da yok. PKK'yle mücadele eden Türkiye ile Güney Kürdistanı büyük bir şantiyeye çeviren, Hewler'i, Süleymaniye'yi mekânsal olarak bölen ve bir ülkeyi yeniden inşa eden Türkiye, aynı Türkiye.

Peki, Kürtleri toplu katliamlardan geçiren Suriye ve PKK'yle ittifak eden Suriye de aynı Suriye değil midir?

Ulusal birlik ve dayanışmadan, güç birliğinden amaçlanan şey, eğer büyük Kürdistan hayali ise, bu hayalin gerçek olabileceği bir siyasi süreç içinde olmadığımızı görmemiz gerekiyor.

Kaldı ki Kürt mücadelesi açısından, son yüzyılın tarihine bakıldığında, hiçbir Kürt partisinin büyük Kürdistan hayaline bağlı kalmadığına, bu hayalden epey özerk kalabilmiş bir mücadele tarihine sahip olduğu da bir sır değil.

Bütün bu faktörlere bir de, Kürt partilerin şimdi durulmuş olsa da beş on yıl öncesine kadar, kendi aralarında sürdürdükleri kanlı mücadeleleri de ekleyin. Geçmişte hiçbir şey olmamış gibi davranarak, birlik filan gerçekleşmez. Bugün Kürt siyasi partileri arasında olabilecek en önemli şey, kimsenin, kimsenin işlerine karışmamasıdır, yani barışçıl ve farklı olabilecek çıkarlara saygı göstermektir. KDP geleneksel olarak bu ilkeye az çok uyan bir partidir.

Ama ya PKK?

Suriye, İran ve Irak'ta da güçlenmek için, ve buradaki Kürtler'in işlerine müdahale etmek için PKK'nin büyük bir isteği var. İmralı'da Öcalan'ın kendisini sorgulayan generallere Güney Kürdistan'ı durdurmayı, Güney Kürdistan'dan kopup gelecek ve "Türkiye kıyılarını dövecek Kürt Milliyetçi dalgasını" beraber önlemeyi teklif ettiğini unutarak (merak edenler, **Cengiz Kapmaz**'ın kaleme aldığı **Öcalan'ın İmralı Günleri** adlı kitaba bakabilirler) neyin ulusal birliği kurulacak?

Böyle bir ulusal birlik Kürtler'den uzak olsun bence daha iyi.

Kemalistlerin 1921 Anayasası'nda vaat edilen ve hiçbir zaman hayata geçmemiş Kürdistan'a otonomi vaadi, ne kadar taktik idiyse, bugünlerde PKK adına tedavüle sokulan ulusal birlik fikri de o kadar taktiktir.

Kürt aydınlarının ve Kürt sivil toplumunun PKK'yi "ulusal politikalar" ve Ortadoğu'nun gelecekteki en az çeyrek yüzyılı itibarıyla, Kürtler'in "ulusal çıkarları" bakımından yeniden incelemeleri ve bu hareketin geçmişini gözden geçirmeleri gerekir. Geçmişte hiçbir şey olmamış gibi davranmak ise, siyasetin en kötüsüdür; çünkü samimiyetsizlik ve güvensizlik üretmekten başka bir şeye yaramaz. (Son iki soru ve cevaplar pazartesiye..)

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtler sorunlarını tartışıyor (mu) (3)

Orhan Miroğlu 09.04.2012

–Kürt sorununun çözümünde Öcalan ve Burckay’ın rolü ne kadar belirleyicidir? Sorunun çözümünde muhataplık sorunu var mıdır?

Türkiye görebildiğim kadarıyla çözüm için muhataplık fikrinden her geçen gün biraz daha uzaklaşıyor. PKK’yle sonuna kadar savaşma tercihi nedeniyle değil, Kürt sorununu, Kürt tarafın gördüğü ve anladığı gibi, bir “ulusal sorun” olarak görmek istemediği için.

Hükümet, sorunu bir demokrasi meselesi olarak gördüğü için demokratikleşmede ilerleme sağladıkça, (siyasi manada) bir muhababa daha az ihtiyacı olacağını düşünüyor. Burada sorun gelip silahsızlandırmaya dayanıyor ki, hükümet bunun için bir diyaloga girmeyi benimseyebilir. Ama silahsızlanma karşılığında “talepleri müzakere” etmeyi kabul edeceği şüpheli. **Oysa PKK hâlâ muhtemel bir müzakere sürecinde en büyük kozunun silahlı mücadele olduğuna inanıyor.**

Açmaz tam olarak burada.

Hükümet de bu açmazı, demokratikleşmede adımlar atarak aşmaya çalışacak.

PKK, süreci, silahlı mücadeleyle boşa çıkarmaya çalışırsa, PKK’ye karşı savaşacak, ama bu sefer, “savaş şikesi” söz konusu olmayacak.

Kürtçenin seçmeli ders olması, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı’nın kabul edilmesi, ve yenisi yapılamayacaksa, geçici bir anayasa siyasal iklimi alabildiğine rahatlatır, demokratik süreç devam eder.

Ama muhataplık ve diyalog meselesinde kayda değer bir gelişme de olmaz.

Oslo görüşmelerinin başarısızlığa uğraması Türkiye’yi ve hükümeti yeni bir tercihe zorladı. Hükümet bu sürecin sonunda bir değil, karşısında iki belki de dört muhababın olduğunu, ve bu muhabablar arasında ortak bir mutabakatın olmadığını gördü. PKK, Öcalan, BDP ve Avrupa. Bu farklılık, aşılabılır mi?

Sanmıyorum. Açlık grevlerini sona erdirin talebi geldi Öcalan’dan ama Karayılan buna ancak açlık grevi yapanların karar verebileceklerini açıkladı. Bu dahi Öcalan’a gösterilen toleransın çok sınırlı ve her an müdahaleye açık bir tolerans olduğunu gösteriyor. Öcalan da bunun farkında ve çok temkinli davranıyor, “sürecin hassasiyetini” hatırlatmakla yetiniyor. Bu durumda **Öcalan’ın çözüm için taşıdığı önemi yadsınamakla beraber, hükümet ve kamuoyu nezdinde siyasi itibarından epey şey kaybettiğini düşünüyorum.**

Öcalan, bu prestij kaybını telafi edecek politikalar izleyebilir mi?

Bunu yapabilmesi için, Türkiye’de artık ordunun siyasetin egemen gücü olmaktan çıktığını anlaması gerekir. Eh biraz daha geriye gidip, **partisini, son otuz yılın politikalarıyla yüzleşmeye, iç infazlar ve katliamlar için özür dilemeye davet eder ve kendisi de bir başlangıç yaparsa, Kürt toplumunda PKK-BDP hattına, yeni bir güven gelebilir.**

Burckay’a ise –sanılanın ve bazı iddiaların aksine– ne toplumun ne de hükümetin böyle bir rol biçtiği yönünde ciddi herhangi bir emare görünüyor. Sayın Burckay, bir Kürt siyasetçi ve son otuz yıl içinde aktif bir

siyasetin içinde olmadı. Geçenlerde, HAK-PAR'a üye oldu, belli ki aktif siyaset yapmak niyetinde. Oynayabileceği rol konusunda kesin bir şey söylemek için henüz çok erken. Zaten o da net bir şey söylemekten kaçınıyor.

(Bu cevaba ilave bir not: BDP-PKK hattının siyasi muhatabına ve Türkiye'ye güven vermesi, Kürtlere güven vermesinden geçiyor. Bu güven legal-meşru siyasetin, illegal yapılara karşı "özerk"leşmesi demektir. Fakat Kürt sivil siyasetinin "özerkliği" meselesi genellikle çarpıtılıyor ve basitçe BDP'nin PKK'yle arasına "mesafe" koyması talebi olarak sunuluyor. "Mesafe" muğlâk bir kelime ve sorunun özünü gizlemekten başka bir işe yaramıyor. "Mesafe" mümkün değil, ama "özerklik" mümkündür. Kürt sivil siyasetinin "siyasi özerkliği" PKK'yle arasına "mesafe" koyması anlamına gelmez. Bugünün koşullarında "siyasi özerklik" BDP'nin KCK'laşmasına karşı olmak ve KCK'nın, BDP'ileşmesi demektir.

Kürt hareketinde değişimi kabul etmek buradan geçiyor. Bu değişim olmadan, Kürt siyaseti, muhataplık ve diyalog söz konusu olduğunda, arzu ettiği yeni ve güçlü bir siyasi pozisyonu elde edemez.

Ama **böylesi köklü bir değişimin kararını da BDP değil, ancak Öcalan ve PKK verebilir.** Fakat bu böyle diye, BDP'nin tamamen pasif bir pozisyonda beklemesi gerekmiyor. Siyasi özerkliğini talep etmesi ve bunu gündemine alması gerekiyor. Bu arada **Öcalan'ın silahlı güçleri yurtdışına çekme çağrısı kadar ve belki de ondan daha önemli olarak, KCK'nın Türkiye'deki faaliyetlerini sona erdirme çağrısı gerçekleşirse, yeni bir dönem başlar.** Bu olmazsa, maalesef, "PKK'yle savaşırım, BDP'yle müzakere ederim" gibi, hiçbir sonuç vermeyecek bir sürecin içinden çıkılmaz, Öcalan İmralı'da, PKK dağda, BDP iki arada bir derede kalmaya devam eder.

AK Parti hükümeti ise, demokratikleşme reformlarını sürdürür. Ortadoğu'da, Kürtler'le yeni ilişkiler ve yeni ittifaklar kurar, mevcut ilişkileri daha da güçlendirir, çünkü AK Parti'nin Kürt kimliğinin Ortadoğu'da ve Türkiye'de yeniden inşasıyla bir problemi yok. Güney Kürdistan'a itiraz etmediği gibi, Esed sonrası Suriye'de Kürtler'e tanınacak herhangi bir statüye de itiraz etmez. Onu ilgilendiren statü değil, statünün kimin tarafından ve nasıl kullanılacağıdır. Kaldı ki, uzun vadede, "muhayyel Kürdistan'ın" gerçeğe dönüşmesinin, yani Kürtler adına bir devletin kurulmasının, ancak Türkiye'yle ittifak ederek ve çatışmasızlık temelinde mümkün olduğunun farkında olan bir parti varsa o da AK Parti'dir. Uzun ve kısa vadedeki Kürt politikası AK Parti'ye kazandırır, ama ona karşı mücadele etmek için Esed ve Türkiye'nin Kemalistleriyle beraber hareket eden BDP-PKK hattı yeni bir şey kazanmaz. PKK bu politikayı sürdürürse, Kürt siyasetçilerin düşündüğünün aksine, 40 milyon Kürt'le Başbakan Erdoğan'ın arasındaki mesafe değil, 40 milyon Kürt'le PKK'nın arasındaki mesafe giderek açılır.)

Perşembe günü devam edelim..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtler sorunlarını tartışıyor (mu) (4)

Orhan Miroğlu 13.04.2012

– Silahlı mücadele bugün için gerekli midir? Negatif ve/veya pozitif argümanlarınızı bize açıklayınız?

Gerekli mi gereksiz mi tartışmasından ziyade, şiddet ve silahlı mücadele meselesine tarihsel şartlar içinde bakmak lazım. Etno-kültürel dinamikleri bastırılan bir halkın uygun siyasi şartlarda baskıya ve inkâra, şiddet temelinde cevap verdiği, tarihsel bir vaka. Kürtler bu cevabı Şeyh Sait'te, Ağrı'da filan verdiler. **PKK son Kürt isyanıdır. Ama isyan ettiği devlete karşı "özerkliği" koruyabilmiş bir isyan hareketi de değildir.** İsyanlılar tecrübesiz, ve herhangi bir tarihî mirastan yoksundular –sürekliliği olmuş bir tarihsel mirası kastediyorum– ama buna karşılık devletin tecrübesi çok fazlaydı. Devlet bence son Kürt isyanını daha başından Türk halkının ve dünyanın gözünde kriminalize etmeyi başardı.

Silahlı mücadelenin başladığı yıllarda, bir sosyal-siyasal karşılığı olduğunu biliyorum, o süreçleri yaşadım az çok, ama bu böyle diye, **son isyan ve silahlı mücadele mutlaka gerekli miydi dersiniz, hayır diyorum. Kürtler bu isyana zorlandılar. Ve bana kalırsa kazanan Kürt halkı değil, devlet oldu.**

Kürdistan'da yeni bir gerilla mücadelesi sürdürülemez. Bunu Kandil'dekiler de zaman zaman ifade ediyor. Savaşı asıl olarak şehirlerde sürdüreceklerini söylüyorlar. Silvan saldırısından sonra "Devrimci Halk Savaşı" adıyla denenmedi değil. Sonuç: Kazan Vadisi'nde çok sayıda gerillanın hayatını kaybetmesi, ve şehirlerde öldürülen siviller, ağırlıklı olarak da Kürt kadınları.. Batman'da ve Siirt'te..

Bir etnik çatışmayı göze almadan, savaşı sürdürmek mümkün değil artık. Ve bunu göze alsanız bile, kaybedersiniz. Kürt nüfusun yarısından fazlası metropollerde yaşıyor. Tersine göçe Kürtler hiç arzulu değiller ve gerçeği söylemek gerekirse, Kürtlerin yüzü, Diyarbakır'da kurulacak demokratik özerklikten ziyade, İstanbul'a ve metropollere dönüktür. Geleceği, buralarda arıyor insanlar. Kimliğini siyasi haklarını da talep ediyor elbette. Ama bunun illaki şiddetle elde edilebileceğine dair inancı yok kimsenin.

Türkiye'de inkâr bitti. Yerine neyin konulacağı meselesi de silahın ve şiddetin değil, müzakere ve diyalogun meselesidir. PKK teritoryal bir bölgede bağımsız bir devlet istemediğini söylüyor. Demokratik özerkliği de bütün Türkiye için istediğini ifade ediyor. Peki, hadi Diyarbakır'da bu statünüz olsun diye savaştınız, iyi de, Yozgat'taki adamın, demokratik özerklik içinde yaşaması için savaşmak niye sizin vazifeniz olsun?

Kürtler Türkiye'de demokratik özerklik olsun diye savaşmak zorunda mıdır?

Belli başlı Kürt partileri (KDP, YNK ve PKK) silahlı mücadele ve şiddet meselesini, bütün Kürt partileri ve gruplarının katılacağı bir ulusal konferans toplayıp, müzakere edebilirler. Böyle bir konferansta PKK, silahlı mücadeleye son verdiğini açıklarsa, Türkiye'de siyasetin de Kürtlerin de kaderi değişir. Tarihin, geçmişine karşılık PKK'ye tanıdığı siyasi şansın buradan geçtiğine inanıyorum: Tek taraflı silah bırakmak ve meşru, demokratik mücadeleyi sonuna kadar kullanacağını açıklamak.. Silahlı bir pazarlık ve güç alternatifi olarak devreden çıkarmak, "düşmanı" da buna (aynı şeye) mecbur etmek.

(**Bu cevaba bir ek:** BDP, son zamanlarda, "hakları, statüyü ve anayasayı benimle, silahsızlanmayı Öcalan'la konuşun" diyor. Silahsızlanma, "teknik" bir sorun ya da "dağın bilgisine vâkıf" olanların çözebileceği bir sorun değildir. Silahsızlanma ve silah kullanma, özünde siyasi bir sorundur ve siyasi sonuçlar yaratır; elinde silah tutanlar, bu gerçeğin farkındadır. Silaha sarılmaları ve bugün de ellerinde tutmaya devam etmeleri, silaha ve silahlı mücadeleye tarihsel bir merakın sonucu değildir. Sebep siyasidir ve siyasettir. Kendilerine siyasi herhangi bir "teklif" yapılmadan veya "silahlı sizinle, siyaseti ve talepleri BDP'yle konuşuyoruz" denerek, konusu salt silahsızlanma olan bir müzakere-diyalog önerisine evet demeleri zor görünüyor. Silah bırakmaya, "teknik bir heyetle" değil, ancak siyasi bir zeminde ve "siyasi bir heyetle" müzakere ederek razı edilebilirler. Ters, IRA'dan Güney Afrika'ya hiçbir dünya deneyiminde gerçekleşmiş değil.

Kamuoyunu yanıltmaya gerek yok. **Türkiye’de bu siyasi zeminin temel aktörü BDP değil, Öcalan ve PKK’dır.**

Öte yandan, **silahlı mücadelenin, pozitif bir imkân sunmak bir yana, bugün için, demokratik süreci bloke etmekten başka bir işlevi yok.**

PKK’nin 2004’den bu yana izlediği strateji, demokratik süreci bloke etmeye dayanıyordu.

Soralım öyleyse, ortada bu stratejiye ait bir başarı var mı, bu strateji, hedefine aldığı AK Parti hükümetini zayıflatabildi mi?

Kuşkusuz hayır. Anayasa referandumunda ve 2011 seçimlerinde ortaya çıkan sonuçlar, bu stratejinin, PKK’nin ve amacı hükümeti devirmek olan ulusalcı cephenin beklentilerinin tersine, başarılı olmadığını gösteriyor.

Bundan sonra başarılabilir mi?

Bence hayır.

Kürt silahlı mücadelesine ve “şike savaşına” rağmen, bugün nasıl ki askerî vesayet “esasta” sona erdiyse, Ergenekon, Balyoz ve şimdi de 12 Eylül davaları açılabilirdiye, bu aşamadan sonra da, silahlı mücadeleye rağmen, Kürt sorunu demokratikleşme programları çerçevesinde “esas olarak” çözüm yoluna girer. Ve bir süre sonra, kimse muhataplık ve müzakere lafını bile ağzına almaz. PKK’nin başvuracağı meşru olmayan ve siyaset dışı yöntemler, onunla beraber hareket eden müttefiklerinin gücü, burada ve Ortadoğu’da, AK Parti’nin Kürt politikasını ve demokratik süreci “silahlı mücadele yoluyla bloke etmeye” yetmez, sadece epey baş ağrıtır.. Bu baş ağrısını Kürtlere ve Türklere yeniden yaşatmak PKK’ye hiçbir şey kazandırmaz. Çünkü her iki halk bugün artık bu türden baş ağrılarına neyin iyi geldiğini, çok iyi biliyor.

Türkiye’nin ortak tercihi, kimin tarafından kullanılırsa kullanılsın, silaha ve şiddete onay veren bir tercih olmaktan uzaktır artık.

Bu duruma, içinde bulunduğumuz yeni yüzyıl içinde, farklı toplumsal hafızaların silaha ve şiddet deneyimine karşı bir çeşit ortaklaşması da diyebilirsiniz.)

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

4 nisan da neredeydiniz

Orhan Miroğlu 14.04.2012

12 Eylül davasının ilk duruşmasını ikinci ve üçüncü gün izledim.

O yılları Diyarbakır Cezaevi’nde yaşamış bir mağdur olarak, müdahillik talebinde bulundum.

Salona girerken karmaşık duygular içindeydim.

Nihayet darbecilerden hesap sorulacak ve bu dava Türkiye’nin geçmişiyle hesaplaşmasında bir milat olacaktı.

Salon mağdurlar ve mağdur yakınlarıyla doluydu. Bir hafıza patlaması gibi yaşıyordu her şey. Solcular, ülkücüler, Kürtler ve Aleviler, gördüklerini, yaşadıklarını, tanıklıklarını anlatıyor ve paylaşıyorlardı. İçlerinde kendi acısını öne çıkarmak istemeyen, bu davada sadece “kamu tanığı” olmak isteyen insanlar vardı.

Ama ne yazık ki, aradan 32 yıl geçmiş olmasına rağmen, bazı fikirler, önyargılar değişmiş görünmüyordu.

Kimileri, Ankara Adliyesi’nin o duruşma salonuna, darbecilerin yargılanmaya başladığı bu tarihî güne tanıklık yapmak için değil, bu günü AK Parti hükümetinin ve Başbakan’ın “elinden kurtarmaya” gelmişlerdi sanki ve bunu açıkça ifade ediyorlardı.

Ülkücü mağdurların yaşadığı acılara kulaklar da yürekler de kapalıydı sanki..

Oysa 12 Eylül sadece solu ezip geçmedi. Ülkücü hareketle temsil edilen “Türk Milliyetçileri”ne de aynı muamele yapıldı. Onlar da 12 Eylül’ün işkence tezgâhlarından geçtiler, idam sehparında can verdiler.

Ülkücü hareketin 12 Eylül’ü mümkün kılan siyasi ilişkilerini ve duruşunu, işlediği cinayetleri sorgulamak elbette gerekli, ama bu acıları yok saymak doğru değil.

Ülkücü hareketin 12 Eylül’le iyi kötü bir hesaplaşma yaşadığı inkâr edilemez.

Peki, sol hareket bu hesaplaşmanın ve sorgulamanın neresinde duruyor?

Solun 12 Eylül öncesindeki eylemleri devrime mi, darbeye mi hizmet etti?

12 Eylül’ün tecrübelerine rağmen, Türk milliyetçileri eğer solun bugün durduğu “devlet katında” durmaya devam edip, kendi içlerinde bir hesaplaşma içine girmeselerdi, Ergenekon’la bu kadar kolay baş edilebilir miydi?

Silivri kapılarında Ergenekonculara özgürlük isteyen bir ülkücü hareketi yok Türkiye’nin.

“Kurbanla oyun”un farkına varan ve 12 Eylül’le beraber büyük bir değişim yaşayan ülkücüler eğer Ergenekoncuları destekleselerdi, Yazıcıoğlu’nun BBP’si ve Bahçeli’nin MHP’si saflarını Ergenekon mütefekkirlerine ve eylemcilerine açsaydı, Türkiye’de etnik ve dinî temelde bir iç savaş kaçınılmaz olurdu.

Ama sol buralarda değil.

Sol militarizmle, İttihatçılıkla ve Kemalizm’le hesaplaşmadı.

Solun çeşitli grupları, 12 Eylül’ün yargılandığı mahkemeye pankartını taşır gelir, aynı pankartları Silivri’deki mahkemelere de götürür, orada mukim generallere özgürlük talep eder!.

12 Eylül davasının görüldüğü o duruşma salonu kalabalıktı, avukatlar, mağdurlar, hak talep edenler, kurum temsilcileri ve diğerleri...

Ama 12 Eylül daha fazlasını hak eden bir dava değil mi?

Dünyadaki örneklerine bakın. Arjantin’e, Şili’ye...

Bu ülkelerde, darbecilerden hesap sormak için açılan davalarda sadece yan yana oturan mağdurlar yoktu.

O ülkelerin vicdanı sayılan romancıların, entelektüellerin, aydınların akademisyenlerin yüreği o davaların başarısı için atıyordu.

“Nunca Mas” –Bir Daha Asla– diye başlayan ve darbecilerin günahlarını, işledikleri suçları belgeleyen raporun altında Arjantinli romancı **Ernesto Sabato**’nın imzası vardı.

Güney Afrika’nın yüzleşme sürecinde **J.M. Coetzee**’nin adı hep öne çıkar.

4 nisanı başlayan 12 Eylül davası bu yönüyle ne yazık ki, sahipsiz başlayan bir dava oldu.

Romancılarımız, şairlerimiz, akademisyenlerimiz ve aydınlarımız, yani bu ülkenin vicdanı olan insanların hiç biri yoktu o mahkeme salonunda.

12 Eylül’ün üstünden 32 yıl geçmiş..

Kenan Evren’in lehine davaya müdahil olmak isteyen bilim adamları çıkıyor, Ahmet Hakan’a mektuplar yazıp bu isteklerini dile getiriyorlar.

Ama **bilim adına, üniversite ve medya adına, sanat-edebiyat adına müdahil olmak isteyen bir tek akademisyen yok.**

12 Eylül generallerinin suçu sanki sadece cezaevlerine topladıkları insanlara işkence etmekten ve solcu, ülkücü çocukları darağaçlarına çıkarmaktan ibaret!

Sanki bu ülkenin bilim kurumlarını, üniversitelerini, edebiyatını, sanatını katleden onlar ve yarattıkları rejim değil!

12 Eylül yargılanıyor, ama romancılarımız, sanatçılarımız, bilim adamlarımız ve üniversitelerimiz tam bir suskunluk içinde.

Kimileri de **Tarık Akan**’ı mahkemeye davet edip duruyor.

Akan, **Anne Kafamda Bit Var** diye kitap yazdı ya, eh gelsin o halde mahkemeye!

O gelmiyor **Ataol Behramoğlu**’nu çağırın oldu olacak!

Yanlış adreslere yanlış ve nafile çağrılar..

Ne Ataol Behramoğlu’nun ne Tarık Akan’ın militarizmle, darbelerle bir sorunu var artık.

Ama sizin varsa, buyurun o halde mahkeme salonuna. 12 Eylül’den davacı olmak için illaki birebir mağduru olmak gerekmiyor.

Bir ülkenin sanatçısı, romancısı, bilim insanı o ülkenin onuru ve vicdanıdır.

Onlar, generallerin bu onur ve vicdanı ayaklar altına aldığı bir ülkede, ne tarafsız ne de sessiz kalabilirler.

Buyurun öyleyse.

Sizi hissetsin mağdurlar..

Darbelerle hesaplaşma iradesi ve hevesi epey kırılmış, vurgun yemiş bu ülkede; insanlar, adalet talep ettikleri o mahkeme salonunda , bu ülkenin romancısını, bilim insanını ve sanatçısını görüp, yalnız olmadıklarını bilsin ve sevin sinler..

Tarih kayda geçsin varlığını..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sıradan kahramanların sıra dışı öyküleri

Orhan Miroğlu 16.04.2012

Genç Siviller ve **Nahda Network**'un (Ortadoğu'da çalışan demokrasi aktivistleri ağı, Nahda, Arapçada aydınlanma anlamına geliyor) Suriye devrimi için ortaklaşa düzenlediği bir dizi panel haftasonu Bursa'da yapıldı.

Suriye'den gelen konuklarla beraber Suriye devriminin geldiği aşama ve Türkiye dış politikası tartışıldı.

Suriye devrimi bir çıkmaza doğru mu gidiyor?

Annan Planı başarıya ulaşacak mı?

Türk dış politikasından, önümüzdeki süreçte, bugünkünden daha farklı bir tutum alması beklenebilir mi?..

Sorular uzayıp gidiyor.

Ama eğer Suriye'deki süreç Annan Planı doğrultusunda ilerlerse bambaşka bir durumla karşı karşıya kalacağımız açık.

Akan kanın durması elbette önemli, ama Annan Planı'nın siyasi sonuç vermesi ve Baas yönetiminin kendini yeniden inşa etmesi çok zor görünüyor.

Yarım asra yakın bir süredir iktidarda olan bu yönetimin, patrimonial bir iktidar olmaktan çıkıp, Suriye yurttaşı onbinlerce ölünün yaşayan ve unutulmayan acısı ve onlarca katliamın mirası üstüne yeni bir Suriye inşa etmesi mümkün değil.

Ve Suriye devrimi eğer bir çıkmaza girerse, dünya rejime, boşa gideceği ve halkın talepleri doğrultusunda kullanılmayacağı apaçık bir şans daha tanır sa, bu, tarihe uluslararası toplumun Suriye devrimine karşı bir günahı olarak geçecektir.

Esed ikinci bir şansı asla hak etmiyor. Suriye halkını bundan sonra da Baas'ın ve Esed'in yönetmesi için imkân yaratmak Suriye halkına yapılabilecek en büyük kötülüktür.

Bursa'ya gelen Suriyeli dostların anlattıkları son derece ufuk açıcıydı, duygulu anlar yaşadık hep beraber.

Olağanüstü bir devrim ve olağanüstü insan hikâyeleri, hepsi de trajik ve hepsi de insanın yüreğine oturan gerçek hikâyeler.

Suriye devrimi rejimin göstermeye çalıştığı gibi bir mezhep çatışması değil.

Asurîler ve Kürtler başta olmak üzere, Suriye içindeki farklı etnisitelerin ve dinî inançların taleplerine yönelik bir önyargı, ya da inkâr ve ret de, sözkonusu değil.

Uluslararası güçlerin Libya’da olduğu gibi, oturup kararlaştırdıkları bir operasyon da yok ortada. Ama rejim bu söylentileri yayıp duyuyor.

Suriye’den gelen dostlar, halkın yapmakta olduğu devrimin, dayandığı düşünceleri, daha doğru bir deyimle devrimin felsefesini, düşünsel kaynaklarını iki gün süren çalışmada bizlerle paylaştılar.

Onları dinlerken, samimiyetlerine; Suriye’ye modern dünyada yeni bir yer açmak ve patrimonial bir iktidarı devirmek için çıktıkları yoldan asla geri dönmeyeceklerine bir kez daha inandım.

Suriye Ulusal Konseyi Sözcüsü **Abdullah Tourkmani**’nin konuşması, devrimin dayandığı düşünceleri, beslendiği damarları ortaya koyan bir konuşmaydı:

“Yeni bir Arap bilinci geliyor.. Tahrir kendiliğinden gelişmiştir, Suriye devrimi halkın inanç ve aklından doğup taşı ve sahte bir legallikle hükmünü sürdüren rejimin gerçek yüzünü açığa çıkardı.”

Benim yönettiğim oturumda, konuşan **Jawwad Alkatip, Zein Nachar ve Hasan Kasem**, Suriye’deki insani trajediyi anlattılar.

Diktatörün devrilmesini istemek yerine, onunla uzlaşma stratejisi, Suriye Baası’na tanınan bir şans olmanın ötesinde, ne yazık ki, Suriye devriminin en azından kısa vadede önünü tıkayan bir politikaya dönüşecek gibi görünüyor.

“Militarizmin tuzağı olarak siyasi şiddet”

Varlık dergisi, nisan ayı sayısında militarizm ve siyasi şiddet konusunu işliyor. Hararetle tavsiye ediyorum.

Ömer Faruk’un hazırladığı bu dosya, birbirinden ilginç ve öğretici yazılarla dolu. Yazıların tümünden söz etmeye bu köşe yetmez. Gerekli de değil zaten. Ortadoğu’da ve Türkiye’de şiddet-militarizm konusu, Suriye devrimi, ve bizde de silahlı mücadele ile sivil mücadele arasında bir yerde duran Kürt sorunu nedeniyle daha uzun bir dönem güncel kalacak bir konu.

Ömer Faruk’un sunuş yazısı **Abdulgaffar El Hayati**’nin şu sözüyle başlıyor:

“Kılıç kendini ikna edecek gerekçeleri her zaman bulur.”

Yüzyıllar önce söylenmiş bu veciz sözü yorumlarken, “kılıç’ın ganimet, fetih, işgal gerekçeleri kendine her zaman için bir düşman bulma yeteneği gözönünde bulundurularak ifade edilmiş bir söz” diyor Ömer Faruk.

Nilgün Tatal- Zafer Çeler, Foucault’dan bir alıntıyla başlıyorlar yazılarına:

“Bugünkü hedef belki de ne olduğumuzu keşfetmek değil, olduğumuz şeyi ret etmektir.” Tatal ve Çeler kaleme aldıkları yazılarında, “olduğumuz şeyi ret etmek bağlamında”, insanlığın neden hep şiddete yenik düştüğünü sorguluyorlar.

Nurseli Yeşim Sümbüloğlu’nın “Militarist İktidarın Düğüm Noktası Olarak Erkeklik” adlı yazısı, ve **Hilal Demir**’in, “Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Militarizm” başlıklı yazısı, bu özel dosyanın içeriğine yapılmış değerli katkılar..

Timoty Snyder’in, dosya için özel bir yazı olmamasına rağmen dergide yer alan ve “Holokost: Gözardı Edilen Gerçek” başlıklı yazısı da kuşkusuz, bu özel dosyaya büyük bir katkı sağlıyor.

Snyder, bu yazısında **Vasily Grossman**’a da atıfta bulunuyor. Grossman’ın **Yaşam ve Yazgı** adını taşıyan romanı üç cilt olarak Can Yayınları’ndan çıktı. Ben şu aralar üçüncü cildi bitirmeye çalışıyorum. Kitabın çok ilginç bir hikâyesi var. Grossman İkinci Dünya Savaşı’nı cephelerden, siperlerden izlemiş bir Yahudi yazar. 1960’ta bitirmiş *Yazgı ve Yaşam*’ı. Roman basılacak, ama rejimin izni gerekiyor tabii. Brejnev döneminin ideologlarından Suslov’un yanına çağırılmış Grossman. Suslov yazarın bildiği şeyleri tekrarlamış ve bu romanın Sovyetler Birliği’nde iki üç yüzyıl daha yayımlanamayacağını söylemiş. Sonrasını Grossman’ın bir dostu anlatıyor:

“Grossman, romanının sonsuza kadar kaybolmasından korktu. Gözümüzün önünde yaşlandı. Astımı geri geldi, kıvrıcık saçları ağardı, ‘beni karanlık bir köşede boğazladılar’ diyordu”..

Şiddet ve baskıyla ayakta kalan ve yüzyıllar boyu yaşayacaklarına inanılan, totaliter sistemler, insanı öyle de, böyle de öldürüyor işte.

Yazarken ve yaşarken..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Özür

Orhan Miroğlu 19.04.2012

Yazarımız yıllık izninin bir bölümünü kullandığından yazılarına bir süre ara vermiştir.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Gabriel’in taşı

Orhan Miroğlu 30.04.2012

Gabriel bir tarihî kişi, bir eski zaman kahramanı değil.

Fotoğrafta gördüğünüz taş da bir müzeden kaçırılmış veya kazılarda bulunmuş bir eski eser parçası değil. İkisinin de bambaşka bir hikâyesi var.

Gabriel İsveç'te doğmuş 25 yaşlarında bir Süryani genci. Şimdi Göteborg'ta diş hekimi.

Hapsinaslı babası **Simon Şamun** ile beraber Göteborg'un altını üstüne getirdiğimiz keyifli bir geziden sonra dinledim hikâyesini. Gabriel'in annesi **Verdê** (Gül demektir) de bir Süryani ve Midyat'ın Batê köyünden. Dikkatinizi çekmiştir muhakkak, size bir hikâye anlatmak istiyorum, ama hikâyenin geçtiği coğrafya adlarının, kişilerin ve hikâyeye konu olan isimlerin hiç biri Türkçe değil. Bu coğrafya elbette Türkiye'ye ait bir coğrafya. Ama Türkiye bu coğrafyada kaim ve kadim olmuş medeniyetleri korumak yerine, onlara ait her şeyi Türkleştirmeye çalıştı. Ortada bir başarı var mı bilmiyorum, ama bu Türkleştirme, inkâr ve yok saymanın faturası, bu faturanın yarattığı trajedi ve insanlara yaşattığı acı bugün de insanların hayatından çıkmış değil

Hapsinas Midyat'a bağlı bir köy. Her ırktan, her millettten insan yüzyıllar boyu bu köyde beraber yaşadı. Hapsinas'ı daha önce de yazmıştım. Hani **Mor Lazoor Manastırı'nın bulunduğu köy.** Mor Lazoor'dan bugün geriye kalan pek az şey var. Bu manastır öyle bir inziva kulesine sahip ki, belki de yeryüzünde bir eşi yok.

Ama bu kule de yıkıldı yıkılacak gibi. İşin daha garibi, bu manastıra giden yolun, birkaç yıl önce, ihale açılıp satılmasıdır.

Neyse, size Gabriel'i ve onun taşını anlatacaktım asıl, konuyu dağıtmayalım.

Gabriel İsveç'te doğmuş ve İsveç'te eğitim görmüş. Ama akıllı erip kendi köklerini merak ettiği yıllarda babası Simon'a iflah kesen sorular sormaya başlamış.

"Biz kimiz" diyormuş, "İsveçli veya başka bir Avrupa milletinden olmadığımız belli. Peki biz kimiz, **nereden geldik bu ülkeye ve neden buradayız?**"

Baba Simon dili döndüğünce anlatmaya çalışıyormuş, Midyat'ı, Turabdin'i, Mardin'i.

Ve tabii daha küçük yaşta Gabriel'e öğrettikleri Süryaniceyi.

Ama Gabriel yine de bu anlatılanlara inanmak istemiyor ve çocukluğunun saflık duyguları içinde, "Biz kimbilir nerelerden İsveç'e gelmiş Çingeneleriz" diyormuş, "Çingeneler gibi yersiz yurtsuz insanlarız".

Simon ve Verdê ise "Hayır" diyorlarmış Gabriel'e, "hiçbir şey senin düşündüğün gibi değil, biz yersiz-yurtsuz insanlar değiliz, bize ait bir yurdumuz, adı Hapsinas olan bir köyümüz var. O köyün içinde topraklarımız, üzüm bağlarımız var, bir gün gelecek oraları hep beraber ziyaret edeceğiz, biraz sabırlı ol!"

Gabriel yine de ikna olmuyormuş ne yazık ki. Bu tartışmaların ve çocuk Gabriel'in sorduğu soruların içinden çıkamayınca **Simon ve Verdê, Gabriel'i, ailesinin bir zamanlar yaşadığı topraklarla ve halkının kökleriyle buluşturmaya karar vermişler.**

Faili meçhul cinayetlerin işlendiği, Süryanilerin kaçıp Avrupa'ya sığındığı kötü bir zamanda, 90'lı yıllarda Gabriel ve annesi Verdê'yle , Göteborg'tan Mardin'e gelmişler ve oradan da Hapsinas'a varmışlar.

Hapsinas'ta Simon'lara "Beyt-Şemun" diyorlarmış.

Gabriel ailesinin bir zamanlar yaşadığı köyü görmüş. "İşte bu gördüğün ev bizim, bu tarlalar, bu üzüm bağları bizim" demişler Gabriel'e. **"Senin ataların ve mensubu olduğun ailen, yersiz-yurtsuz değil. Bu topraklarda yaşadık biz ve her şeyimiz hâlâ bu topraklarda bulunuyor."** Gabriel, Süryani ustaların kesip işlediği evin

avlusunda, odalarında dolaşıp durmuş ve o **evin avlusunda bulunan küçük bir taş parçasını almış eline, onu saklamış ve Göteborg'a beraber getirmiş. Kırmızı bir boyayla taşın üstüne köyün adını altına da kendi adını yazmış.**

Gabriel'in taşını ben de gördüm, hikâyesini babası Simon ve annesi Verdê'den dinledim.

Sanırım bu hikâye, giderek küreselleşen ve küçülen dünyamızda, insanoğlunun ihtiyaç duyduğu yegâne şeyin ve yüzyıllardan bu yana içinde barındırdığı en güçlü duygunun bir yere ait olma duygusu olduğunu gösteriyor.

İnsanın elinden bu duyguyu almaya, yüreğinden söküp çıkarmaya çalışmak boşuna..

Bu köşede zaman zaman **Seyfo**'dan söz ettiğimi hatırlayacaksınız. Ama yine de bir kez daha hatırlatayım, **Seyf Arapça ve Süryanicede kılıç anlamına geliyor.**

1915'te Turabdin'de, Midyat ve Mardin'de yaşanan acı olayları anlatmak için Süryaniler bu kelimeye kullanıyorlar.

Mertz Yergen gibi hem büyük felaket hem de, kılıçtan geçirme gibi ağır bir anlam yüklüdür bu beş harfli kelimeye.

1915'in yıldönümünde, Seyfo'yu Süryani dostlarla konuşmak için İsveç'e geldim.

Seyfo dönemini ve yaşanan katliamları araştırmak için bir merkez kurulmuş burada.

Birkaç gündür 1915'i konuşup duruyoruz Süryani dostlarla.

Stockholm'da hazırlanan bir konferans programında beraber olduk. Sonra Göteborg'a geçtim.

Bir konferans da bu şehirde olacak. Okuduğunuz bu yazı bu konferanstan önce yazıldı.

Güneşli, güzel bir bahar sabahı. Konferanstan sonra Göteborg'un etrafında yer alan adalara gidecek ve geceyi bu adalardan birinde geçireceğiz.

İsveç'e daha önce de gelmiştim ama Göteborg'a gelişim ilk.

Güzel bir şehir. **On bin Süryani'nin bu şehirde yaşadığı tahmin ediliyor.** Sadece Türkiye'den gelenler değil bunlar, aralarında Irak'tan ve Suriye'den gelenler de var.

Süryani dostların, ilgi alanları bir hayli artmış, beraber olduğumuz zamanlarda, sohbetin konusu dönüp dolaşıp Suriye'ye ve Suriye'nin geleceğine dayanıyordu.

Bu ülkede yaşayan beş milyona yakın Hristiyan halkın içinde, Süryani halkı son derece önemli bir siyasi konuma sahip. Tarihsel ilişkiler çok derin ve köklü.

O kadar ki, Arap Baasının kurucusu ve ideologlarından biri de Hristiyan halka mensup **Mişel Eflak**'tı.

Ortadoğu'da tarih bugün, hafıza savaşlarının üstünden ve geçmiş zamanla hesaplaşarak yeniden yazılıyor.

Gabriel'in Hapsinas'taki evlerinden alıp Göteborg'a taşıdığı ve hâlâ sakladığı taşın sırrı çözülüyor..

Yeni, yepyeni zamanlardan geçiyoruz.

1 Mayıs Milli Bayram'a dönüşürken

Orhan Miroğlu 03.05.2012

Nedim Şener kardeşimizi, Silivri'de gördüğü zulmü televizyonlarda anlatırken dinlediğim günden bu yana, meğer beterin beteri varmış, Diyarbakır cezaevinde yaşananlardan söz etmek ayıp olur artık demiştim, ama 1 Mayıs kutlamalarında ortaya serilen o devasa bayrakları görünce, **"Silivri Toplama Kampı"** kadar olmasa da, epey eziyetin ve zulmün yaşandığı Diyarbakır cezaeviyle ilgili hafızam yeniden tazelendi.

Ne yalan söyleyeyim, ben bu büyüklükteki bayrakları sadece Diyarbakır cezaevinin havalandırmasında ve içeriye hiç gün ışığı sızmasın diye kırmızı boyayla boyanmış pencereleri olan koğuşların tavanlarında ve duvarlarında görmüştüm.

Bayrağa saygısızlık etmek aklımdan geçmez benim, ama o gün bugün bayrağın bu büyüklükte olanından korkarım ve hatta bu büyüklükte bir bayrağı da getirip bir yerlere asanın da bir şeylerden çok korktuğunu; büyük bayrağa merakın, büyük korkuların sonucunda oluştuğunu bilirim.

Bana öyle gelir ki, eğer bir halk işini gücünü bırakıp metrelerce uzunlukta ve genişlikte bayrak dikip, onu her gösteride taşımak gibi yeni alışkanlıklar edinmişse ve üstelik ülkenin içinde bulunduğu tarihî bir değişim sürecinde, siyasi taleplerini ve isteklerini o devasa bayrakların arkasına sıralanarak dile getiriyorsa, burada normal olmayan bir durum söz konusudur.

Bu büyüklükte bayrakların dalgalandığı gösterilerle işim olmadı şimdiye kadar.

Bunun, Türk bayrağına karşı bir tepkisel tavır içinde olmakla ilgisi yok, birileri bu büyüklükte bir Kürdistan bayrağının arkasında yürüse, yaklaşımım aynı olur.

Bayrağın ebadı ve büyüklüğüyle, milliyetçiliğin etkisi ve büyüklüğü arasında doğru orantı vardır ve bu doğru orantıya 1 Mayıs kutlamalarında yeniden tanık olduk.

Metrelerce uzunlukta ve genişlikte bayraklar 1 Mayıs uluslararası işçi bayramı gününde ülkenin dört bir yanında dalgalanıp durdu..

Bunun siyaseten, tarihî bakımdan ve her şeyden önce enternasyonal karakteri önde olan bir bayram kutlaması için normal bir durum olduğunu düşünmemek gerekir.

Ama her şeyin millileşmesini talep edenlerdenseniz, durumu normal görüp, bu manzarayı enternasyonal karakteriyle tanımlanan bir bayrama katkı niyetiyle sunulmuş, "milli tatlar içeren bir çeşni"nin ilavesi olarak görebilir ve abartılacak bir şey olmadığı kanaatine varabilirsiniz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Sudan çıkmış balık misali

Orhan Miroğlu 05.05.2012

Everest Yayınevi'nin dağıtımına hazırladığı kitaplar arasında dolaştığım anlardan müthiş keyif alırım.

Kitapların arasında dolaştığınızda, iyi kitap kokusu alanlardansınız, kitapların da çiçekler gibi koktuğunu hissedebilirsiniz.

Kitapların kokusu ve gücü, barındırdıkları fikirlerden, insanın hayallerini, umutlarını besleyen, direnme azmini arttıran düşüncelerin gücünden gelir. Bir kitabı elinize alır okursunuz; ve barındırdığı düşünceleri, anlattığı hikâyeleri siz de hissedersiniz, belki de her şeyi yeniden yaşar gibi olursunuz.

İyi okurların bu duyguyu onlara yaşatan başucu kitapları ve yazarları hiç eksik olmaz hayatlarından.

Joseph Conrad; Primo Levi ve Imre Kertész'le beraber benim başucu yazarım sayılır.

Conrad'ın **Karanlığın Yüreği** adını taşıyan romanını elime aldığımda ürperdiğimi hissedirim..

Conrad'ın bu romanı, bana sadece Afrika'nın kalbine bir yolculuk gibi değil, aynı zamanda Dersim'in kalbine yapılmış bir yolculuk gibi gelir.

Farklı zamanlar ve farklı coğrafyalar sözkonusu olsa da, Afrika halkları ve Dersim halkı aynı kaderi paylaşmıştır çünkü.

Gemi ambarlarına doldurulan siyah derili, güçlü kuvvetli ama sömürgeciler tarafından, ruhları paramparça edilmiş insanları Conrad'ın kaleminden okurken, aklınıza ister istemez, kafası tıraşlandıktan sonra üstü açık kamyonlara, askerî araçlara bindirilip, belirsiz yolculuklara yollanan Dersimli kayıp kızların hikâyeleri gelir. O hikâyeler ki, bugün kayıtlarını sel almış götürmüştür, devlet arşivlerinde izi-kaydı bulunmaz.

Benim okuma serüvenim geçmiş zamanları anlatan türden kitaplara merak içinde geçti.

Everest'e uğradığım her defasında, yeni ve keşfedilmemiş bir kitap bulma umuduyla; dağıtım için yayınevine gelmiş kitaplar arasında dolaşmaya ne yapar eder mutlaka zaman ayırıyorum.

Bu kitap arayışlarında Everest'in çalışanlarından –aynı zamanda emektarı– Vezir dostum bana hep yardımcı olur, tavsiyelerde bulunur, ve her defasında, benim gözümünden kaçmış yeni bir kitapla gelir, karşıma dikilir.

Vezir gerçekten bu işin uzmanıdır.

Yüzüne baktığınız zaman yaptığı işin onun hayatında yarattığı memnuniyeti ve mutluluğu gözlerinin içine yansıyan samimiyet ifadesinden rahatlıkla anlayabilirsiniz.

Bir defasında, İleri Yayınları'ndan çıkmış, **Serap Yeşiltuna**'nın hazırladığı **Devletin Dersim Arşivi** ve yine aynı yazarın **Resmî Kanun, Kararname, Rapor ve Tutanaklarla Atatürk ve Kürtler** adını taşıyan ve toplam 2000 sayfa tutan iki kitabını verdiğinde, şunu da eklemeyi unutmadı: "Senin kitaplığında her ikisi de bulunmalı."

Son olarak, “kitaplığında bulunmalı” kaydıyla verdiği son iki cilt kitap, **Kadro** dergisinin tıpkıbasımlarını ihtiva ediyor.

Şevket Süreyya Aydemir, Vedat Nedim, Burhan Asaf, Yakup Kadri’nin edebiyat, sanayileşme, nasyonalizm ve hemen aklınıza gelebilecek her konuda yazılmış yazıları.

Dağın, taşın devletleştirildiği yıllarda kaleme alınmış yazılar.

1932’den 1934 yılına kadar yayımlanmış toplam 36 sayı.

Birinci ciltte Atatürk’ten bir alıntı var:

“Hatırlıyorum ki, *Kadro* intişar ederken, maksadının Türk milletine has meslek ve metodun millet ve memlekette teessüs ve inkişafına hizmet olduğunu yazmıştı.

Kadro’ya bu maksadında geniş muvaffakiyet temenni ederim.”

Şu şehir tiyatroları meselesinde yapılan tartışmalardan sonra *Kadro* dergilerinde yer alan bazı yazıları yeniden okudum.

Vardığım sonuç şu: Atatürk’ün bütün memlekette ve millet içinde başarılı olması için temennide bulunduğu anlayışın, yani, “Türk milletine has meslek ve metodun” galiba sonuna geldik.

“Devlet sanatçısı”nın, devlet eliyle yaratılmış burjuvaların ve onları korumakla mükellef militarizmin ve devlet bürokrasisinin, “mesleki görev ifası” anlamında, miadı doldu.

Bunu anlamayanlar, devlet olmadan sanat, ve devlet olmadan da ticaret yapmayı pek beceremeyenler, devletin gücünü her daim arkasında hissetmek isteyenler, bir anda sudan çıkmış balığa döndüler.

Devletin sanata katkısı, desteği elbette olacak.

Ama sanatı devletten aldığı maaşla ölçen, ve sanatı “Türk milletine has bir meslek” gibi görenlerin zihniyeti 1930’lu yılların zihniyetinden farksız. Siyasi olarak durdukları yer, Türkiye’nin 1930’lu yılların Kemalist Türkiye’sine dönmesini isteyenlerin durduğu yerdir ve bu da kuşkusuz bir tesadüften ibaret değildir.

Devletler, sanatın bağımsızlığı söz konusu olduğunda, genellikle kem küm eder, ama sanatın ve sanatçının özgürlüğünden, özerkliğinden de genellikle sanatçılar söz eder, ve bu özgürlüğü savunurlar.

Ama bizde durum tam tersi.

Başbakan bu özerkliğin önünü en azından fikirsel manada açan konuşmalar yapıyor. Ama sanatçılar bu fikirlere peşinen itiraz ediyor.

Devletin kadrolu sanatçıları bu çağda, Diyarbakır’da Cevat Fehmi’nin *Buzlar Çözülmeden*’indeki deli kaymakamını –eh ne de olsa Kürtlere çok lazım bu deli kaymakamlar, yoksa yola gelmezler!– İstanbul’ da da

Rosenberglerin hayatını anlatan oyunları oynayıp dursunlar..

Maaşlar artsın, bir arpa boyu ileri gitmeyelim, her şey *Kadro* yıllarında olduğu gibi yaşansın..

Sudan çıkmış balıklar böyle istiyor çünkü..

orhanmir@hotmail.com

</div>

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Taraf ve yazarları

Orhan Miroğlu 07.05.2012

Halil Berktaş'ın 1 Mayıs 1977 katliamı için söyledikleri, yeni bir tartışma başlattı.

Tartışılan ve gündemde olan herhangi bir konu hakkında yapılan haberlerin veriliş biçimini eleştirebiliriz, açıklamalara katılmayabiliriz, ama sırf bu yüzden, okur olarak gazeteyi boykot etmek veya yazar olarak gazeteye yazı yazmaya son vermek, *Taraf*'ın hak ettiği bir şey değil diye düşünüyorum.

Bu bakımdan, Sevgili Ümit Kıvanç'ın gazetede yazılarına son vermesi, gazetenin okurları ve hepimiz için bir kayıptır.

Hiç şüphesi olmasın, Ümit Kıvanç'ın okurları ve dostları, onu yenilgiye uğramış, güç yetirememiş biri olarak değil, tam tersine, yazdığı yazılarla insanı düşündüren, her yazısına yüreğini, samimiyetini katan bir yazar olarak hatırlayacaklardır.

Ama buna rağmen, istifa gerekçesinin onu haklı kılmadığını düşünüyorum.

Ümit'in veda yazısı, Halil Berktaş'ın başlattığı yeni tartışmanın, sadece "bardağı taşıran son damla" olduğunu ima ediyor. Yani öncesi var galiba ve öncesinden bir sonuç çıkmayınca, gazete "düzelmeyince", sevgili Ümit yenilgiye uğradığı hissine kapılmış, güç yediremediğine inanmış ve süreç istifayla sonuçlanmış.

Beş yıldır bu gazetede yazıyorum. Gazetenin sahipleriyle şimdiye kadar hiç karşılaşmadım, onları tanımıyorum, medyada da görünmedikleri için , yolda rastlasam selam dahi veremem..

Şimdiye kadar gazete yönetimi herhangi bir yazıma müdahale etmedi.

Taraf'ta fikirlerine katılmadığım, ve sadece arada bir okuduğum yazarlar var.

Sevgili Ahmet Altan'ı her gün okurum, ama son yazılarının pek azına katılmam mümkün olabilir.

Bu beş yıl içinde okurken üzüldüğüm manşetlerin sayısı da az değil.

Ama bu, *Taraf*'ın durduğu yere hiçbir şekilde hanel getirmiyor; bütün bunlar fazlasıyla kişisel ve biz *Taraf* yazarlarını biraraya getiren asıl kuvvetli sebeplere göre birer ayrıntı, hepimizi kendine hayran bırakan bir

fotoğrafın üstündeki belli belirsiz gölgeler gibi duruyor.

Taraf çok zor süreçlerden geçti.

Bazı çevrelerin, Kürtler, Aleviler ve solcular bu gazeteyi okumasın diye ne kadar çok çaba gösterdiğini, *Taraf*ı ve yazarlarını itibarsızlaştırmak için ne yalanlar yaydığını herkes biliyor.

Kürt siyasetini ve sol siyaseti yönetenler, bu siyasetleri onaylamayan ve kendi içlerinden çıkmış aydınlarının ipini kolayca çekebiliyor, defterini dürebiliyor.

Birtakım komiserlerin aldıkları kararlarla ait olduğunuz toplum içinde ve bir anda itibarsızlaştırılıyor, imi timi belirsiz insanlar haline geliyorsunuz.

Taraf bu gibi aydınlar ve yazarlar hatta okurlar için dahi, sığınılacak bir liman oldu.

Kendi payıma, eğer *Taraf* olmasa, bu aykırı fikirlerimle çoktan benim de ipimi çekmişlerdi.

Ayakta kalma gücümü bu gazeteden, bu gazeteye yazdığım yazılardan aldım.

Arkamda hiçbir siyasi desteğim yokken, gemileri yaktım.

Bedelini ödedim, hâlâ da ödüyorum, ama hiç pişman değilim.

Sol gelenekten gelen Halil Berktaş da benim gibi gemileri yakmış sayılır.

Ama bu gazeteye yazan solcu arkadaşlarımız galiba biraz daha farklı bir ortamın içindeler.

Özellikle Ümit için söylemiyorum, ama bir ayakları, yakılması gereken o gemilerde, bir ayakları gazetede olan yazar dostlarımız, bana kalırsa zor durumdalar.

Bazıları siyaset arayışını yine sol çevrelerde sürdürüyorlar. *Taraf*'ta yazı yazmak, sonra da sol siyasetle uğraşmak büyük bir çatışma yaratıyor. Bu arkadaşlarımız bu yüzden müthiş bir "mahalle baskısı" yaşıyorlar.

Kendimden biliyorum ki, bir ayağım Kürt siyasetinde, bir ayağım *Taraf*'ta olsaydı, bu kadar uzun zaman gazeteye yazı yazmayı sürdüremeyecektim.

Ümit'in istifasına üzüldüm. Ama aklıma şöyle bir muhakeme de gelmedi değil.

Mesela dedim içimden, eğer *Taraf*'ta ve Halil Berktaş gibi artık "saflarda" olmayan biri değil de, "aflarda" sayılan biri, mesela Oğuzhan Müftüoğlu, olur ya geçmişle yüzleşmek adına ve *Birgün* gazetesine, aynı şeyleri söyleseydi ve Ümit dostumuz *Taraf*'ın değil, *Birgün* gazetesinin yazarı olsaydı, istifa eder miydi?

Pek sanmıyorum.

Durum tamamen mahalle baskısı ve mahallenin gizli kalması istenen hakikatinin, mahallenin dışında tartışılmasına katlanamamak gibi görünüyor.

Yani *Taraf*'a ve Halil Berktaş'a..

Sol ve Kürt çevreler, *Taraf*ı, işi gücü, geçmişi inkâr etmek olanların toplandığı bir gazete gibi görüyor.

Gazetenin çıktığı ilk yıl ve sonrasında da karşılaştığım Kürt dostlarımin önemli bir kısmı "Niçin bu gazeteye yazıyorsun," diye soruyor ve "halkımız senin yazılarını *Gündem*'de, *Özgür Politika*'da okumak istiyor" diye de

ilave ediyorlardı. Oysa tecrübelerim ve duyduklarım, bu her iki gazeteyi yönetenlerin, "halkımızın isteği" hilafına, hiçbir zaman bu gazetelere düzenli yazı yazmamı istemediklerini gösteriyordu.

İnsanın yazdığı yazılara, kitaplara daha iyi telif almasının, en doğal hakkı olduğunu düşünürüm ve doğrusunu isterseniz, *Taraf*'ta yazmaya, ancak daha iyi telif alabilmek için son verebilirim.

Bugün için başka bir sebebim olmaz.

Bulduğumuz bu olağanüstü değişim sürecinde, *Taraf*'ın zayıflamasını ve güç kaybetmesini de hiç istemem.

Ve bugünkü konumunu koruduğu sürece, *Taraf*'a bir ömür boyu yazabilirim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Devlet taammüdü' ve sol

Orhan Miroğlu 10.05.2012

Sol ve Kemalizm hakkında okuduğum kayda değer bir yazı *Sosyalist Ürün* dergisinde çıkmıştı ve yanlış hatırlamıyorsam "Sol ile Kemalizm arasında aşılmaz duvarlar var mı" sorusuna cevap arayan bir yazıydı.

Bu dergiyi, galiba TKP'liler çıkarıyordu.

Doğrusu sosyalistlerin o yıllarda bu meseleye ilgileri ve merakları bugünküyle kıyaslanmayacak ölçüdeydi ve olumluydu. Sol basın ve sol entelektüeller geçmişlerine bugünkü gibi, kayıtsız değillerdi ve bu geçmişi tartışıyorlardı.

Sonra içe kapanmak, geçmişle yüzleşmeyi ertelemek, günahları, kabahatleri örtmek anlayışı geldi, sosyalist saflara yerleşti.

Sözünü ettiğim ve kırk yıl önce kaleme alınan o yazıların sahibi uyarıyordu sosyalistleri ve demek istiyordu ki, ey solcular, Türkiye'ye özgü nedenlerle sosyalizm ve Kemalizm arasında aşılmaz duvarlar yok, aman dikkat edin, duvarın bir tarafından öbür tarafına geçmek, o kadar zor değil!

Bu türden yazılara biz Kürt gençleri çok meraklıydık. Çünkü hem sosyalizme inanıyorduk, hem sosyalist ideolojinin, Kemalizm'in Kürt sorununda hayata geçirdiği inkâr politikalarıyla mücadele edebilmek için ideal bir fikir olduğunu düşünüyorduk. Bir Kürt'ün de Kemalist olması bu durumda imkânsız gibi görünüyordu bize, ama o da oldu maalesef.

Halkların kurtuluş mücadelesini madem ki beraber yürüteceğiz, o halde Türk sosyalistlerinin Kemalizm'den etkilenmemesi, onu aşması gerekir diye umuyorduk.

Ama hiç bir şey düşündüğümüz ve tasarladığımız gibi olmadı.

Aradan geçmiş kırk küsur yıl.

Sosyalizm ve Kemalizm arasındaki duvarlar birer birer yıkıldı.

Yıkılmakla kalmadı, ulus-devletin kuruluşunda İttihatçılığın Pan-Türkizmini ve Anadolu'da giriştiği etnisite mühendisliğini onaylamadığı için değil, bütün bunları dünyaya bir meydan okuma olarak gördüğü ve bu meydan okumanın zamansız olduğuna inandığı için; imparatorlukların kendi sınırlarına çekildiği ve uluslaşma süreçlerinin kendini dayattığı bir çağda İttihatçılığı bir hayli maceracı bulup, Anadolu topraklarını kurtarmanın peşine düşmüş, doğrusu bunu da başarmış Kemalistlerin kendileri de zamanla İttihatçılarla aradaki buzları erittiler..

İttihatçılık ve Kemalizm arasındaki o belli belirsiz, ama yine de ulus-devletin kuruluş aşamasında epey işe yaramış ideolojik duvarlar da aşıldı.

Kürtlerin son isyanıyla başlayan sürecin en dikkatli takipçileri de Kemalistler ve İttihatçılardı. Bugün bu dikkat ve tecrübe, siyasi bir ittifaka dönüşüyor ve bu ittifakın inşası yavaş yavaş gerçekleşiyor.

Kemalistler ve İttihatçılar, çalıştılar, çabaladılar, Kürt siyasetini de az çok kendilerine benzettiler.

Doğrusu Almanlardan ne öğrendilerse, gidip bunu Bekaa'da Kürtlere de öğretiler.

Kürdistan'ı Kemalistlerden kurtarmak için dağın yolunu tutmuş Kürt gençleri, bir de baktık ki, silahlarını birbirlerine doğrultmaya başlamışlar..

Ölen öldü, sağ kalanlar kendilerini yeni bir Kürt Kemalizm'inin içinde buldular. Adına iç infaz denen yüzlerce olayda, Kürdistan için hayatını feda etmeye hazır o Kürt gençlerinin binlercesi can verdi.

Türk Kemalizm'inin yanına Kürt Kemalizm'i de eklendi.

Şimdi oturmuş bu koşullarda ve bu siyasi iklimde 1 Mayıs'ı tartışıyoruz.

Tartışmalara kayıtsız kalamadım ve yazıyorum, ama bu tartışma, bana biraz da nafile bir çaba gibi görünmüyor değil.

Halil Berktaş, devletin; solun ve Kürtlerin mücadelesine karşı Özel Harp Daireleri, Kontr-gerilla, JİTEM ve benzeri örgütlerin marifetiyle hayata geçirdiği "taammüdü" görmezlikten gelmiyor, inkâr da etmiyor. Ama bu devlet taammüdünün bir strateji olarak, katliamlar tarihi olarak başarıya ulaşmasında, solun rolünü sorguluyorsa, bu öfkenin sebebi nedir?

Eğer bir gün sosyalizmin ve sosyalist mücadelelerin tarihi yazılacak olsa, o tarihe yazdıklarıyla, düşünceleriyle en büyük katkıyı sağlayacak birkaç kişiden biri olan Halil Berktaş'a sırf farklı düşündüğü için bu kadar saldırganın anlamı var mı?

Ben sorunun 1 Mayıs 1977 katliamından ibaret olduğunu sanmıyorum.

Kanaatimce her şey daha derinde duruyor.

Bir insan sizin gibi düşünmüyor diye, yazdığınız gazeteden istifa edebiliyorsanız, ne olduğu kim olduğu belirsiz okurlarınızın, yazdığınız gazeteye ve yazarlarına hakaret dolu ifadelerini köşenize taşımakta bir beis, ahlaki bir sorun görmüyorsanız, elinizdeki tek protesto ve mücadele "imkânı" bunlar ise ve siz bu imkânı gözünüzü kırpmadan kullanabiliyorsanız; kusura bakmayın, ama insanları, temsil ettiğiniz düşüncenin, daha büyük bir "imkânı" elde etmesinden ve bu imkânın toplumsal bir güce, hele silahlı kuvvetleri de olan bir güce dönüşmesinden korkutmuş olursunuz.

Sizin azaldıkça azalan bir cemaate dönüşmüş olmanızın asıl sebebi belki de, kendi elinizle yarattığınız bu korkularda gizlidir.

1 Mayıs'a daha fazla takılmayıp, tarihe bakarsanız eğer, bu korkunun yersiz olmadığını anlayabilir, tarihte bu gücü elde etmiş "sosyalistlerin" muhaliflere nasıl davrandığını görebilirsiniz.

Gulag'dan başlayın mesela. Kamboçya'ya, Çavuşesku'nun Romanya'sına, Kore'ye bakın sonra.

Bu arada, Bekaa'ya ve Kürdistan'ın dağlarına mücadele arkadaşlarının marifetiyle gömülen, bir mezar hakkı bile olmamış Kürt gençlerinin trajedisini de hatırlayın derim.

Cesaretiniz ve yüreğiniz yetiyorsa tabii..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Sol ve hüzn

Orhan Miroğlu 12.05.2012

Devletlerin sınıfsal veya dinî-etnik sebeplerle, kendilerine karşı baş gösteren isyanları, silahlı-silahsız başkaldırıları bastırmak için başvurduğu yöntemlerin meşruluğu nerede başlar nerede biter sorusu önemli bir sorudur.

Devlet iktidarına sahip olanların elinde sınırsız imkânlar, mekanizmalar, tecrübeli istihbarat örgütleri vardır.

Büyük toplumsal hareketlerin meydana geldiği süreçlerde, iktidar sahipleri, muhaliflerini sadece zor kullanarak, şiddete başvurarak değil, özellikle güvenlik ve istihbarat sektörünün sözkonusu muhalif örgütlerin içine sızarak, kontrol altına alma, bu örgütleri pasifize etme, daha işin başında etkisiz hale getirme, o örgütlerin mensupları, militanları arasına güvensizlik ve şüphe yayma, resmî ideolojiyle etkilemeye çalışma gibi, hayata geçirilen bir yığın "tedbir" bir yığın psikolojik ve siyasi harekât yöntemi vardır.

Bu yöntemlerin soğuk savaş yıllarında hiçbir demokratik denetime ve sorgulamaya tabi olmadan bayağı da keyfi biçimlerde kullanıldığını söyleyebiliriz.

Asya ülkelerinde durum tam bir faciaydı.

Angola Kurtuluş Mücadelesini bastırmak için, Portekizliler sahte bir kurtuluş örgütü kurmuşlardı ve bu örgüt Angola halkına ikide bir çağrı yapıyor, beyazların uçaklarından korkmamalarını, açık alanlara çıkıp gösteriler yapmalarını istiyordu. Bu çağrıya uyan zavallı Angolalılar açık alanlarda toplanıp gösteriler yapıyor Portekiz uçakları da ânında gelip üstlerine bomba yağdırıyordu. Bu yöntemler, aşağı yukarı bütün sömürge ülkelerde uygulandı.

Derken, sömürgecilere karşı bağımsızlık savaşları dönemi de soğuk savaş yılları da bitti.

O tarihten bu yana da, demokrasiyle yönetilen ve demokratik bir geleneğe sahip olan devletler, herhangi bir iktidar talebi veya ülke içinde baş gösteren, şiddet de barındıran etnik bir çatışmanın vuku bulduğu hallerde (son zamanlara kadar IRA ve ETA) muhalifleri etkisizleştirmek ve muhtemel ayaklanmaları bastırmak için, başvurdukları yöntemlerin meşruluğu bakımından sorgulanır oldular.

İngiltere ve İspanya IRA ve ETA'ya karşı uzun yıllar mücadele etti.

IRA'nın ve ETA'nın içinde devlet ajanları filan vardı, olmaması da düşünülemez zaten.

Hatta IRA'nın iki numaralı adamının İngiliz ajanı olduğu ortaya çıktı. Ama bildiğim kadarıyla, devlet ne IRA ne de ETA kılığına girip insanları öldürdü. Onlara benzeyen örgütler filan kurmadı. Biz de ise işleyiş tam tersiydi. Devlet solun, PKK'lilerin kılığına girerek eylemler, katliamlar yaptı. Köylere gidip gençleri topladı ve onları dağa götürmek vaadiyle kandırıp, aynı köylerin arkasındaki vadilerde, tepelerde infaz etti. Yani, devleti korumak için her şey mubahtı. Faili meçhuller, PKK kılığında infaz timleri, köy yakmalar, devlet eliyle kurulan örgütler filan.

MGK kararlarıyla desteklenen ve üretilen bu sistem nihayet kolektif katiller üretti.

Ve tarihin bir tecellisi olarak bu kolektif katillerin üremesine fikirleriyle, iktidar mekanizmalarındaki etkin konumuyla katkıda bulunanlar, şimdi bu katillerle aynı davalarda ve beraber yargılanıyorlar.

Bu katillerden biri, onu yaratan sisteme eylemleriyle ve fikirleriyle yardımcı olan, birer militan gibi çalışan ve şimdi de birlikte yargılandığı Doğu Perinçek ve Yalçın Küçük'e mahkemede saldırıyor. Bu davaların birinden yargılanan eski bir Genelkurmay başkanı katillerle aynı sıralarda oturmam diye duruşmaya katılmadı.

Türkiye'nin geçmişiyle yüzleşmesi geldi bu noktaya dayandı, ama sol hâlâ oralarda değil.

Devlet taammüdünü bir tarafa bırakarak ne 1 Mayıs'ı ne sonrasında gerçekleşen katliamları ve ne de otuz yıldır devam eden Kürt savaşını ve bu savaş sırasında meydana gelen katliamları, operasyonel faaliyetleri anlamak mümkündür.

Geçenlerde İsveç'teydim. Basında ve medyada iki konu tartışılıyordu.

Tartışılan konulardan biri, Ericsson firmasının Esad'a sattığı söylenen yeni bir dinleme sistemiyle ilgiliydi. Bu dinleme sistemi, galiba yenilenmiş bir teknolojiye sahipti ve rejime karşı ayaklanan insanların toplandığı evleri tek tek tesbit edebiliyordu. Muhafızların toplandığı evler tesbit edilince de, gösteriye katılmak için o evlerde biraraya gelenleri, güvenlik güçleri gidip toptan imha ediyordu. Esad rejiminin kendi halkına karşı girdiği katliamları epey kolaylaştıran bu sistemin demokratik ve her zaman da barışçı bir toplum olmayı başarmış kendi ülkelerinden Esad'a yollanmış olmasını İsveçliler hazmedemiyordu. Ericsson firması da kendisini savunurken, bu sistemin topluma zarar verecek birtakım davranışları, kriminal suç örgütlerinin faaliyetlerini önceden tesbit etmeyi amaçlayan bir sistem olduğunu söylüyor ve bu amaçla üretildiğini iddia ediyordu. Yani sistemi ben sattım, ama bir diktatörün bunu kötü amaçlı kullanmasının sorumluluğu bana ait değil gibi bir savunma..

Bir diğer konu da Suudilerle Suudi Arabistan'da silah üretecek ve epey de kâr getirecek bir silah fabrikasıyla ilgiliydi. İki devlet arasındaki anlaşma söylendiğine göre uzun yıllar gizlenmişti. İsveçliler hem anlaşmayı hem de kamuoyundan bu anlaşmanın gizlenmiş olmasını eleştiriyorlardı.

Kendi devletimizin tartıştığım şu kanlı tarih sürecinde, aldığı kararlar hakkında biz ne biliyoruz peki? Çok, ama çok az şey.

Devlet taammüdü ve sol sözkonusu olduğunda, sorun herhangi bir katliam eyleminde ilk kurşunu kimin sıktığına bağlı bir mesele olmaktan uzaktır.

İlk kurşunu sıkacak birileri nasılsa bulunur. Sorun o birilerini üreten zihniyeti ve sistemi sorgulamaktır. Sol bu sorgulamadan kendini muaf tutuyor, bir avuç kaldık, daha bizden ne istiyorsunuz demeye getiriyor ki, gerçekten de bu yakarış insana hüzün veriyor!

1 Mayıs'ta hayatını kaybedenlerin anısına saygı bu hüznü sonsuza kadar yaşamakla değil, bunca ölüme ve bunca zulme rağmen, solun bu ülkede neden bir avuçla anıldığını sorgulamaktan geçiyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Anne ve Oğlu'na

Orhan Miroğlu 14.05.2012

Sevgili Zerdeşt, Sevgili Canan;

Engelliler Haftası bugün bitti, dün anneler günüydü.

Doğuran, büyüten, seven, acı çeken, yas tutan, annelerin günü.

Sevgili Canan, Anneler Günün kutlu olsun..

Sevgili Zerdeşt, senin ve arkadaşlarının Engelliler Günü kutlu olsun.

İkiniz de şimdi çok uzaktasınız. Size sarılamıyorum bugün, sizi öpemiyorum..

Burada olsaydınız keyifli bir gün geçirecektik..

Dün gecenin yağmuru, sabaha karşı yerini serin bir sabaha bıraktı.

Yağmur yüklü bulutlar dolanıp duruyor gökyüzünde.

Ankara'da olsaydınız, Zerdeşt'in çok sevdiği o pastanede kahvaltı yapar, sonra da hep beraber, bir sinema salonuna daldık.

Can Dostum diye yeni bir film den söz ediyorlar. Seyretmedim henüz, konusunu bilmiyorum, ama filmin afişi konusunu az çok anlatıyor zaten.

Filmin, Fransa'da gişe rekorları kırdığını söylüyorlar.

Can Dostum'un afişinde, tekerlekli sandalyede oturan engelli biri ve onun oturduğu sandalyeyi kullanan siyah derili bir adam görünüyor.

İkisi de kahkahayı patlatmış..

İnsanın içini umutla dolduran bir sahne, ya da film afişi. Kimbilir filmin kendisi nasıldır, nasıl da etkileyicidir, varın siz hesap edin artık..

Burada olsanız belki bu pazar günü yapılacak en iyi şey, bu filme hep beraber gitmek olurdu.

Belki de usulca yağacak bir yağmur altında ıslanmayı göze alır, Mogan Gölü'nün etrafında yürürdük.

Sonra da gün batarken, Emme Rıd'ya gider kebab, şemburek, lebeni ve ceket yerdik.

Celal Güzelses'ten türküler dinler, Zerdeşt'in kendinden büyük arkadaşlarıyla sohbet ederdik.

Cemal amcası, Ferhat, Vahap, Ramazan ve Devrim abisi..

Epey oldu görüşmeyeli, Zerdeşt kimbilir ne kadar özlemiştir kendinden büyük dostlarını, ağabeylerini. Gitmeyeli çok oldu..

Ama siz yoksunuz..

Yaşlanıyorum galiba ve sizin yokluğunuzun bana yaşattığı yalnızlık duygusu ağır geliyor artık.

Mardin'e her gidişinizde aynı şeyleri yaşıyorum ve kararım kesin, yalnızlık bana göre bir şey değil, yalnızlığı eskisi gibi, özlemiyorum hiç.

Uyuduğunuz odanın kapısını dün gece sabaha kadar açık tuttum.

Etrafa sinmiş kokunuzu nefesinizi yeniden hissetmek için.

O odada geçen zamanların hatırası siz yokken de beni hiç yalnız bırakmasın, beni sarıp sarmalasın, bütün evin odalarını, salonunu dolaşsın, ve terasın açık kapısından ay ışığıyla aydınlanan geceye bir anda karışıp gitsin diye, birlikte uyuduğunuz odanın perdesini çektim, kapısını sonuna kadar açtım.

Gece sizin rüyalarınızla geçti. Zerdeşt'i gördüğüm rüyada aklımda kalanı paylaşmak istiyorum bakın, ikiniz de sevineceksiniz buna.

Kötü başlayan ama hayırla biten bir rüyaydı çünkü.

Zerdeşt'le sıcak mı sıcak bir yerdeydik. Şimdi kaldığınız Nusaybin'in o meşhur sıcaklarını aratmayan bir yerdin sanki..

Benim güzel oğlum, bir ara hastalanır gibi oluyordu, dudaklarının kilitlendiğini, gözlerini yumduğunu ve vücudunun kasılıp titrediğini gördüm. Sonra her şey normale döndü. O anda Canan, sen ve ben ikimiz de çok korktuk..

İki yıldır geçirmediği epilepsi nöbeti yeniden başlamasın diye ellerimizi açmış dua ediyorduk.

Dualarımız kabul oldu belki, çünkü duayla beraber bir mucize gerçekleşti birden.

Zerdeşt, derin bir uykuya dalmış gibi sere serpe uzandığı yerden doğrulup o güzelim gözleriyle bize bakmaya başladı. Yüzü bir azizin yüzüne benziyordu ve kardan da beyaz teni ışıltılı..

Belki o da çok korkmuştu. Yalnız olmadığını, hep yanında olduğumuzu anlayınca neşesi yerine geldi.

Sevgili Canan;

Uyandığımda bu rüyayı düşündüm. Bu rüya, Anneler Günü'nde ikimize sunulmuş bir müjde, hayırlı bir haber gibi geldi bana.

Sen ve ben ömrümüz oldukça Zerdeşt'le beraber yaşayacağız, o hiç hasta olmayacak, bir tek gün bile terk edilme korkusu yaşamayacak hiç.

Her sabah onun bildiği ve söylediği birkaç kelimeyle başlayacağız hayata.

Sonra zaman akıp gidecek. Ve akıp geçen zaman içinde, Zerdeşt'in söyleyebileceği kelimeler artacak. Hatta o kelimeler o kadar artacak ki, Zerdeşt o kelimeleri beyninin içinde bir yerlerde daha fazla tutmak istemeyecek ve

beyninin içinde saklanıp duran kelimeleri özgür bırakacak. Sonra da, o kelimeleri biraraya getirip bizi kendine biraz daha hayran bırakacak birbirinden güzel cümleler kuracak.

Onun ilk cümleleri, hayata bir ilk adım gibi gelecek bize..

Bir sabah vakti uyandığında, “Anne seni çok seviyorum” diyecek mesela ve koşup kollarına atılacak..

Sevgili Canan;

Rüyalarda hep görülenin tersi olur derler ya.

İşte size, Zerdeşt’in bir daha epilepsi nöbeti yaşamayacağını müjdeleyen bir rüyanın benim aklıma düşürdüğü umutlu şeyler.

Bu sabah erkenden sizin için çiçek almaya gittim.

Papatya satıyordu bir adam.

Bir demet papatya aldım.

Zerdeşt’in geçenlerde sana aldığı kırmızı gülü koyduğumuz vazoun içine bıraktım.

Umarım siz Ankara’ya dönünceye kadar kurumazlar.

Döndüğünüzde Zerdeşt’e vereceğim o papatyaları, birlikte yaşadığınız, aynı yatakta ve birbirinize sımsıkı sarılarak birlikte uyuduğunuz bu evde, bir demet papatya uzatsın sana ve sonra Anneler Günü’nü kutlasın..

Ellerinden öpsün senin..

Sıcaklığını kalbine gömsün..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Psikolojik harbin tadı kaçtı

Orhan Miroğlu 17.05.2012

Türkiye geçmişiyile yüzleşirken, malum medyanın tavrında önemli bir değişiklik gözlenmiyor.

Yenilgiye doymayan pehlivan gibi, bu sefer de yüzlerini şike davasına çevirdiler.

Aynı medya aynı kadrolarla, “İmamın Ordusu”nu şimdi de şike davasında arıyor!

Aramakla kalmıyor, Fenerbahçe Kulübü’nün Fethullah Gülen tarafından ele geçirileceği yalanını yayıp duruyor.

Önce algıyı oluşturuyor bu medya, sonra da kendi yarattığı algının doğru olabileceğine dair bir tartışma başlatıyor ve gündem belirliyor.

Hiçbir ülke, Vietnam dâhil, sanırım bu kadar hesapsız ve amansız bir psikolojik savaşa sahne olmadı.

Korkan, korkutulan, Türkiye başkalarına kalacak diye adeta uyarılan, kışkırtılmış kalabalıkların zaman zaman yaşadığı cinnet halinin bu kadar hafif atlatılıyor olmasına şükretmek lazım..

Soğuk Savaş medyasının, usulleri, yöntemleri ve hayaleti dolaşüyor ortalıkta.

İkinci Dünya Savaşı'nın bittiğinin farkında olmayan ve hâlâ ormanlarda saklanan Japon askerleri gibi, bir zamanlar bizde de, Soğuk Savaş'ın bittiğinin farkında olmayan generaller ve onların medya patronları, medya erleri vardı.

Generallerin sesi kısıldı, ama onlar adına konuşanların medyadaki sayılarında bir azalma yok.

Ergenekon davasına karşı çıkıyor, davayı itibarsızlaştırmaya çalışıyorlardı.

Islak imza filan, CD MD, delil melil dediler, toplumu ikna edemediler ve başarılı olamadılar.

Geriye, döne döne Silivri'nin yemek mönüsünü, dar hücrelerini yazmak kaldı.

Hücreler genişlesin, havalandırma saatleri artsın, buna kim itiraz edebilir ki?

Ama şunu da unutmayın, militarizmle yüzleşmenin bu ülkede vardığı yer, 12 Eylül ve 28 Şubat sürecidir artık.

Fazla değil, iki üç yıl öncesine kadar da durum sanki Ergenekoncuların lehine sonuçlanacak gibi görünüyordu. Bu davalardan bir şey çıkmaz inancı yaygındı. Bütün davalarda Cemaat'in parmağı aranıyordu.

Hadi çok uzaklara gitmeyelim, ama bu ülkenin en azından yakın tarihine "nemelazım" deyip vaktiyle ecnebi kalmışsanız, buna dair hafızanız tertemizse veya sonradan itinayla temizlenmişse, *Taraf*'ı elinize aldığınızda bu gazete acaba Türkiye'de mi yoksa Latin Amerika ülkelerinden birinde mi, mesela Arjantin veya Şili'de mi çıkıyor diye hayrete düşmemeniz mümkün değildi.

Taraf'ta yer alan haberler, yazılar, analizler, hâkim medyaya kıyasla, ve birer istisna olarak; iç çatışma yaşamış, on yılda bir darbelerle ezilmiş bir toplumun hâli pürmelalini anlatıyor, gündeme taşıyordu.

Ve doğrusu *Taraf*'ın üstlendiği misyon bu hâllere ait hafızası olmayanların; hayatında hiç damdan düşmemiş olanların anlayabileceği türden bir misyon değildi.

Hatırlayalım hep beraber.

Ergenekon, Balyoz gibi davalar görmezlikten geliniyor, köşe yazıları eşliğinde itibarsızlaştırma kampanyaları düzenleniyor, bu davalardan bir şey çıkmaz deniyordu.

Ama böyle olmadı, bu davalardan çok şey çıktı ve birden, hafızası patladı toplumun.

Militarizmle, askerî darbelerle hesaplaşma süreci kesintiye uğramadan ve her geçen gün daha da büyüyen bir toplumsal kabulle ilerlemeye devam ediyor.

12 Eylül davası başladı, iki duruşması yapıldı bile. 28 Şubat soruşturmaları sürüyor, tutuklamalar, gözaltılar devam ediyor. Meclis'te son bir yıl içinde kurulmuş, tümü de geçmişle hesaplaşma sürecine katkı sağlayacak çok sayıda yeni komisyon var.

Dersim Komisyonu, Darbeleri Araştırma Komisyonu, Faili Meçhullerle ilgili komisyon, ve başkaları..

Bakanlar Kurulu son toplantısında, "İnsan Hakları Kurumu" için karar aldı ki, bu da son derece önemli bir gelişme ve fazlasıyla heyecan verici.

Psikolojik savaş ayıp kaçıyor artık.

İçinde bulunduğumuz süreç, ortaya çıkan hakikatlerin hesaba katılmadan siyaset yapılamayacağı, dahası hiçbir partinin bu hakikatlere rağmen yola eski usul ve anlayışlarla devam edemeyeceğini gösteren bir süreçtir.

Bunca travmanın yaşanmasına yol açanlar, geçmişteki ihlallerden payı olanlar, ihlallere giden yolu “kitle katillerine” açanlar bugün hesap veriyor.

Kürt, Türk, Ermeni, Süryani, Yahudi, Rum, Arap, her kesimden, adalet talebi yükseliyor.

Adalet arayışının toplum vicdanında gelip durduğu yeri anlayabilmek için Berfo Ana’nın o yaşlı haliyle, 12 Eylül davasının Ankara’da görülen duruşmalarına herkesten önce ve tekerlekli sandalyeyle gelip her defasında Kenan Evren’e yağdırdığı beddualarına kulak vermek yeter.

Askerî darbelere ve tabii Kürt savaşına birer kurban vermiş herkesin anasıdır Berfo Ana.

Emin olun eğer İttihatçılar ve Kemalistler Ergenekon davasını halkın gözünde itibarsızlaştırılselerdi, ne 12 Eylül davası olurdu ne 28 Şubat soruşturması..

Bu defter bir daha açılmamak üzere kapanırdı. Dolayısıyla bu davaların itibarsızlaşması için çaba gösteren, katkı sunan, ve Kürtler’e de, “uzak durun” tavsiyesinde bulunan herkes tarihe karşı sorumludur.

Militarizmle, darbelerle hesaplama süreci. Ama bu hesaplamaı boşa çıkarmak isteyenlerin uğraşları da boşa gitmiş sayılmaz. Bu çağda ve bunca hakikate rağmen bu ülkede halkın eğer yüzde 17’si hâlâ darbeden yanaysa, oturup hep beraber düşünmeliyiz. Mümtaz’er Türköne’nin tesbiti yerindedir, yüzde 80’e sevinip rehavete kapılmanın anlamı yok. Çünkü yüzde 17 yüksek bir oranı ifade ediyor. Siyasi partilerde durum tahmin edilebileceği gibi olsa da, BDP’ye oy vermiş insanların yüzde 9’unun darbeden yana olması çok düşündürücüdür. AKP’deki yine yüksek oranın –yüzde 12–, sebebini, partinin giderek uzaklaştığı düşünsel mirasında aramak gerekir. O düşünsel mirasın bazı alanları, militarizme çok kapalı değil.

Peki, BDP’ye oy veren insan, neden darbe istiyor acaba?

Nereden bakarsanız bakın, cevap aranması gereken bir soru bu.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Fuentes’in özgürlük çağrısı

Orhan Miroğlu 19.05.2012

Fuentes öldü.

Oysa ben onun yeni bir romanının yayımlanmasını sabırsızlıkla bekliyordum.

Bazı yazarlar vardır okursunuz ve geçersiniz, bundan sonra ne yazacağını merak etmek içinizden geçmez.

Ama bazı yazarlar vardır ki, okuyup bitirdiğiniz her eserinden sonra, başka bir eserini okumak istersiniz. Yazdıklarının tümünü okuduysanız, sabırsızlıkla yeni bir şey yazmasını beklersiniz.

Fuentes benim için böyle bir yazardı.

Diyarbakır cezaevinde iki romanını okumuştum. **Artemio Cruz'un Ölümü** ve **Deri Değiştirmek**. Otuz yıl geçmiş aradan..

Ama insan, **Terra Nostra**'yı okumadan bu büyük yazarı tanımış olmaz.

Milan Kundera'nın, "ölmekte olan roman sanatını tamamen yenileyen ve roman tarihini değiştiren üç büyük yapıttan biri" olarak tanımladığı Carlos Fuentes'in romanı **Terra Nostra- Bizim Toprak**'ı okuyalı yedi yıl olmuş.

Terra Nostra, Fuentes'in adıyla özdeşleşmiş bir romandır ve eleştirmenlerin ortak yargısıyla, dünya roman sanatının üç büyük yapıtından biridir

1108 sayfadan oluşmuş romanıyla Carlos Fuentes, çağlar ve yüzyıllar boyunca reenkarnasyon geçiren kişilerinin, tarihsel süreklilik içindeki rollerini, tutkularını, aşklarını, ve bence en önemlisi de yeni dünyalar keşfetmeye ve yeni bir insanlık tarihi kurmaya yönelmiş o bitmez tükenmez meraklarını anlatıyor.

Kimi zaman Mezopotamyalı bir dengbêji ya da bir masal anlatıcıyı dinler gibi oluyorsunuz; keyif verici, abartılı ve şaşırtıcı bir edebiyat diliyle baş başa kalıyorsunuz; kimi zaman, kıyametin ve tarihin başlangıç dönemlerine uzanıyor, gerçektışına, yani düşsele başvuran yazarın sizi soluksuz bırakan doludizgin metinlerine yetişmeye çalışıyorsunuz.

Fuentes'in romanı, "bir romanda değişik tarihsel zamanların birarada" olması gibi temel bir özelliğe sahiptir.

Romanda, değişik zamanların ve tarihsel dönemlerin birarada bulunması (coexistence), yazarın, her şeyden önce teknik bir yığın sorunla uğraşmasını ve bu teknik sorunların üstesinden gelmesini gerektirir:

Romanın bütünlüğü bozulmayacak ve tarihsel sürekliliğe uyan roman kişilerinin, reenkarnasyonu belirli bir bütünlük içinde anlatılacak ve her şey, sonuçta romanı var eden bütünün bir parçası haline gelecektir.

Zor bir iş, edebiyat dünyasında bunu başaran yazarların sayısı çok değil.

Milan Kundera, **Ölümsüzlük**'te bunu yaptı, **Salman Rushdie**, onu ölüme mahkûm eden bir fetvayı hâlâ boyunduruğunda taşıyor olma pahasına, **Şeytan Ayetleri**'nde böyle bir şey başardı; **Şeytan Ayetleri**'nde, Gibreel Farishta, baş melek Cebrail'e dönüşür ve böylece bu zamanlarüstü, ya da tarihüstü ilişkiyi, Rushdie, roman kişilerine yaptırdığı ruhsalgöçle sağlar.

Fuentes'in ve Rushdie'nin roman kahramanları, "bir çağdan bir başka çağa kendilerinin ruhgöçü olarak geçerler".

Fuentes'in kişileri, inanç sahibidirler, bir şeye inanır ve bu inanç uğruna ömürlerini bitirir, bir hayatı bu inanç uğruna gözlerini kırpmadan feda ederler..

En büyük tufanlar, zulümler bile onlara kâr etmez.

Pedro, daha yirmi yaşında "zengin ya da yoksulun olmadığı, hayvanların ve insanların keyfi olarak yönetilmediği bir dünya" hayali kurar ve hayalini kurduğu bu dünyanın keşfine çıkar; ilk deneyiminde başarısızlığa uğrar; hiçbir zorluk onu yıldırmaz; yetmiş yaşında yeniden yeni bir dünyanın keşfi için, onu neyin beklediğini bilmeksizin, yeni ve zorlu bir yolculuğa çıkar; bu ikinci yolculukta hayalini kurduğu dünyayı bulur – ki ilk yolculukla ikinci yolculuk arasında elli yıl, yani yarım asır vardır; ama bu akıp giden zaman, Pedro'nun ne sabrını tüketmiş ne de yeni bir dünyaya dair merakını yok edebilmiştir.

Ölüm ve yaşam arasında gidip gelinen uzun bir zamandan ve içinde bulunduğu gemiyi paramparça eden büyük bir fırtınadan sonra nihayet yeni dünyanın incilerle dolu sahiline ayak bastığında şöyle diyecektir:

“Artık emeklerimin meyvesini benden alabilecek, evimi yakabilecek, kadınlarımı tecavüz edebilecek ve oğullarımı öldürebilecek bir senyör yok. Artık özgürüm. Nihayet kazandım.” Yanında tek sağ kalmış gence ise, yeni bir dünyanın keşfedildiği o anda, şunları söyler Pedro: “Ateşi canlı tut. Birbirine çarpınca kıvılcım çıkaran şu taşlar epey işimize yarar. Bol bol kuru odun da ver. ...sakın söndürme. Yeni dünyada yakılan ilk ateştir bu.”

Romanın en önemli kişilerinden, hayalî ülkenin kralı El Senor, insanları iki sınıfa ayırmaktadır ve olaylar öylesine gelişir ki, kişisel inancınızı zorlasa da El Senor’un haklı olduğuna inanmak zorunda kalırsınız: “...imanımı güçlendirmek için, kendi kendime soruyorum, gerçekten ötesi var mı diye o iki yolun: zulmeden olmak, ya da zulüm gören olmak.”

Ütopyasız tek kişisi yoktur Fuentes’in.

Ruhu, yüzyılların içinden geçip ölümsüzleşen Celestina için ütopya ve gelecek, “hiçbir şeyin yasak olmadığı bir dünyadır, her erkek ve her kadın en çok beğendiği kişiyi sevebilecektir, çünkü aşkın kendisi doğal ve kutsal sayılacaktır”.

Yeni dünyanın keşfine çıkanlardan biri, Keşiş Simon şöyle tanımlıyor bu henüz keşfedilmemiş dünyayı: “Bu dünyaya doğan herkes, sonsuza kadar dünyada kalacak, yeryüzü cennet olacak ve cennet yeryüzünde yaşanacak.”

Yeni bir dünyanın keşif kervanına katılan öğrenci Ludovico, bu büyülü ve zorlu görevin farkındadır, çünkü böyle bir keşif dünyanın bütün gidişatını altüst edecek kadar büyüktür: “...ama bu, Tanrı’nın olmadığı bir dünya gerektirir. Hayalini kurduğumuz dünyada iktidar, ya da para, yasaklar, acı ya da ölüm olmadığından, her insan bir tanrı olacaktır. Tanrı bir yalana dönüşecektir. Çünkü onun özellikleri her erkekte, her kadında, her çocukta olacaktır: İlayet, ölümsüzlük, yüce iyilik gayesi.”

Hız. İsa, bizzat kendi doğumu ve yeryüzüne gelmesiyle başlayan tarihle ve böyle bir tarihi başlatan kişi olarak yaptığı çağrıyla, Fuentes’in roman kahramanlarına cesaret verir, onların yeni bir dünyayı keşfetmeye ve insana ait yeni bir tarih yaratmaya dair tutkusuna ve sabrına sahip çıkar:

“Yalnızca fedakârlıklarla yeni dünyalar doğar. Ama insan hep feda edilegelmiştir. Bu yüzden yeni bir şeye kalkışmıştır: Bir tanrıyı feda etmek. Eski tanrılar ve onların ilahi tarihi, insanın fedasıyla olmuştu. Şimdi de ilahi fedayla insan tarihi doğacaktır. Benim ve izleyicilerimin başına gelenlerin bir önemi yok.. bizim yarattığımız şeye tarih denir.”

Ve işte yaratılan bu yeni tarihin içinde ilerleyip duran kahramanlarımız, takip edilirler, yenilirler, ama bütün bu yenilgilerden yeniden doğarlar, insanlara unuttukları şeyleri hatırlatmak için geri dönerler, bu onların kaderi gibidir; dünyanın güçlöleri tarafından çünkü, yeniden yenilirler ama, hep hatırlanırlar, görevleriyle birlikte hatırlanırlar, ki bu görev, görevlerin en acı verici olanıdır, bir çok insan tarafından temsil edilen tek kelimelik bir görevdir bu:

Özgürlük..

Terra Nostra’da anlatılan tarihin sürekliliğinde ve yazara göre aslında çoktan tamamlanmış olan bu tarihin odağında, Meksika halkının bu tamamlanmış tarihin evladı olarak çektiği acılar, direnişler, ihanetler ve beyaz yalanlar vardır.

İhanetler ve Meksika'nın yaralı gövdesine Tiranların dayattığı adaletsizlikler yüzünden, kahramanlar ve direnenler çoktan ölmüş ve yenilgiye uğramış olarak kabul edilmektedirler. Ve okur, romanın direnen, ama hep yenilgiye uğrayan kahramanlarıyla birlikte şu soruyu soracaktır kendine:

"...hepsi bunun için miydi, bin yıllar boyu mücadele, acı ve baskıya karşı isyan, yüzyıllar boyunca yenilginin yenilmezliği, kendi küllerinden tekrar doğan bir halk, hepsi böyle bir son için miydi? Kökenlerin törensel imhası, başlangıçlarındaki sömürgeci baskılar, sonuçta ise beyaz bir yalan..."

Ya buna rağmen direnmek ve hem Meksika tarihini hem insanlık tarihini zulmedilenlerden yana döndürmek gibi bir ihtimal, bu akla hiç gelmeyecek midir?

Hayır, o artık boşunadır; kahramanca ama faydasızdır, birkaç tane baldırıçıplak gerilla, hiçbir zaman yenemeyecektir, dünya üzerindeki en güçlü orduları; ve ne Meksika'da ne de yeryüzünün başka ülkelerinde hiçbir şey değişmeyecektir.

Ama yine de kabul edelim ki, **Terra Nostra**'da Pedro'nun özgürlük adına bize önerdiği tek şey vardır, o da özgürlük için tatmamız gereken yenilgidir ki, bu hem tarihin sürekliliğini sağlayacak olandır, hem de bu yenilgi aslında zulme karşı elde edilecek zaferin de ta kendisidir:

"İnsanın ilk yürüdüğü sahildir özgürlük. O özgürlüğün adı cennetti. Adım adım yitirdik onu. Adım adım yeniden ele geçireceğiz.. ölümüne rağmen özgürlük varolacak. Onun adı dilden dile dolaşacak. Şarkılarda söylenecek. Aşklarda yeniden canlanacak. O özgürlüğün hayali kurulacak. O özgürlük arzulanacak. Özgürlüğün için savaş!. Yenileceksin!. Özgürlük namına sana önerdiğim zafer budur!."

Fuentes'in artık yaşamıyor; ama bize "özgürlük namına" önerdiği ve hiçbir zaman elde edilmemiş olan o büyük zafere olan tutku, o büyük zafere aşkla bağlılık, insanoğlu varoldukça, yeryüzünde yaşamaya devam edecek..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürdistan'ın başbakanı

Orhan Miroğlu 21.05.2012

Neçîrvân Barzanî'nin Türkiye ziyareti sona erdi.

Barzanî Kürdistan'ın başbakanıdır. Kendi ülkesinde beş altı milyon, ziyaret ettiği ülkede ise 20 milyon Kürt yaşıyor.

12 Mart askerî darbesinden sonra açılan davaların birinde, İttihatçılarla Rus cephesinde savaşmış Raman aşiretinin lideri **Eminê Perixane**'nin oğlu **Şükrü Demirel**, Mustafa Barzanî'ye iki kamyon cızlavet göndermekten yargılanıyordu.

Kırk yıl sonra, **Mustafa Barzanî**'nin torunu Neçîrvân Barzanî, Türkiye'yi Kürdistan Federe Bölgesi'nin başbakanı olarak ziyaret ediyor. Bu muazzam değişimi, bir vakitler **Saddam**'ın ardından şimdi de **Esad** için gözyaşı dökkenlerin ve hâlâ Erbil'e bir seyahat dahi gerçekleştirilmemiş olanların anlamasını beklemek nafîle..

Kürt sorununda gündem başlıkları bir hayli fazla, ama herhalde bu başlıklardan biri çok öne çıkıyor:

Bağımsızlık ilanı..

Peki, ama nasıl?

İsyanlar, yenilgiler, hayal kırıklıkları, katliamlar, ihanetler ve sonuna kadar denenmiş silahlı mücadelelerden sonra geldiğimiz aşamada, dünyada ve burada tartıştığımız meselenin can alıcı noktası şudur herhalde:

Türkiye'nin ve ABD'nin "himayesinde" bir Kürdistan mümkün mü?

Kürtlerin, Acemler, Araplar ve Türklerle son bin yıllık siyasi ilişkilerinden dersler çıkararak ancak, cevabı verilebilecek bir soru bu.

Ve bu anlamda da, Erbil (Hewlêr) ve Ankara arasındaki ilişkiler salt ekonomik ve diplomatik birtakım gerekçelerle ve güncel reel-politikle anlaşılamaz.. Her şey daha kapsamlı, daha tarihsel görülüyor.

Kürtlerle Türklerin 1071'de Malazgirt'te başlayan karşılaşmalarının yeni bir safhasını yaşıyor olabiliriz.

Malazgirt ilk karşılaşmaydı. Sonrasında **Yavuz Sultan Selim**'in Doğu Seferi gelir.

Cumhuriyet'in kuruluş yılları, her iki halkın, biraz da hayal kırıklığı yaratan üçüncü tarihsel karşılaşması oldu.

Türk milliyetçiliğinin en büyük ideologlarından Diyarbakırlı **Ziya Gökalp** 1924'te vefat ettiğinde, Kemalistler Kürt kimliğini inkâr hazırlıyorlardı.

Oysa Gökalp, "Türk'ü sevmeyen Kürt, Kürt değildir, Kürdü sevmeyen Türk de Türk değildir" demiş ve her iki halkın arasındaki tarihsel bağlara güçlü bir vurgu yapmıştı.

Yeni bir yüzyıla girdik..

İstanbul en büyük Kürt şehri olarak; bugün artık sınırların kolaylıkla aşıldığı ve gümrük duvarlarının olmadığı yeni küresel dünyada, kırk milyon Kürdün cazibe merkezi haline geliyor.

Aynı şekilde Erbil de, binlerce yıllık bir medeniyet ve kavimler şehri olarak, hem Türklerin hem de dünyanın, onun bu kadim uygarlığını ve zenginliğini yeniden keşfetmesini bekliyor.

Erbil ve İstanbul buluşması, belki de, her iki halkın bin yıla dayanan ilişkilerinde dördüncü tarihsel karşılaşma olacak.

Tarih sahnesinde ise ne **Yavuz Sultan Selim** veya **III. Murat** gibi bir Osmanlı Sultanı, ne de **Şerefxan** veya **İdris-i Bitlis'i** gibi bir Kürt Bey'i var.

Siyasi liderliğin Kürt tarafında **Mesut Barzanî**, Türk tarafında ise Başbakan **Recep Tayyip Erdoğan** var..

Türkiye'deki çözümsüzlük hali, ve bu halin yarattığı acılar, mesela Roboski gibi katliamlar, sözünü ettiğim dördüncü büyük tarihsel karşılaşmayı zora sokan yegâne durum.

Buna karşılık, Saddam rejiminin yıkılması sonrasında yeniden inşa edilen Irak'ta, Kürtler, özel bir siyasi statüye kavuştular.

Ama bu sorunlu bir statü olarak doğdu. Manzara şu ki, Araplar ve Kürtler anlaşıyorlar.

Gelelim İran'a. İran liderliği, Kürt sorununun çözümünü, Kürtlerin siyasi liderlerini Avrupa'da bulup öldürmekle eşdeğer hale getirdi. İranlılar, KDP Genel Sekreteri **Kasemlu**'yu Viyana'da, onun selefi **Şerefkendi**'yi iki yıl

sonra Berlin’de bulup öldürdüler. Ve bu siyasi cinayetler aralıksız sürdü. Bu politikaya, PKK kartını Türkiye ve Suriye’de kullanmak veya eklemek gibi bir pozisyon, herhalde bir yenilik değildir.

Suriye’de Kürtler vatandaş bile değil.

Dolayısıyla, Kürtlerin Araplarla, Acemlerle ve Türklerle tarihî ve siyasi tecrübeleri bugün yeniden anlaşılmaya değer.

Ama bu yeni yüzyıl galiba Türkleri bir adım öne çıkarıyor.

Kürtlerin, Türkiye’ye ihtiyatlı lakin iyimser bir güven duymaları için bir hayli fazla sebep var.

Türkiye’nin Kemalizm’i ve İttihatçılığı geride kaldı.

Kürt İttihatçıları ve Kemalistleriyle beraber, Tekirdağ’dan Kerkük-Musul’a kadar uzanacak, Neo-İttihatçı bir imparatorluk hayali kuranların, tahayyülleri tutmadı.

Elde var CHP ve Kürt dinamiği. Sonra bayrağı da unutmamak lazım.

Arada bir, bayramlarda seyranlarda Çankaya’da, Şişli’de filan caddelerde, çatılarda dalgalandırırınız, ama bu, yaşadığımız tarihin devinimine çare değil.

Kürdistan Başbakanı **Neçîrvan Barzanî** Türkiye’yi ziyaret ederken, AKP’lileri dağa kaçırmak, şehirlerde AKP’li siyasetçiyi, dağda askeri öldürmek de faydasız.

Bu türden “siyaset biçimleri”, benim dördüncü buluşma olarak anlamaya çalıştığım, yeni Kürt-Türk ittifakını engellemeye yetmez.

Kaldı ki, söylenenlerin aksine, bugünkü Türkiye, Kürtlerin Ortadoğu’da kullanacakları statüyü engellemeye çalışan bir Türkiye olmaktan uzaktır.. Mesele statü değil, elde edilecek statünün kimin tarafından ve nasıl kullanılacağı meselesidir.

Unutmayalım ki, Türk devletinin **Özal**’dan bu yana, bilinçli tercihi olmasaydı, Türkiye, Kürdistan’ın dünyaya açılan yegâne kapısı olmazdı.

Ve bunu siyaseten anlayan –anlatıldığı zaman– anlama ihtimali ve arzusu olan yegâne kesim, İslami kesimdir.

Ne Dersimli **Kılıçdaroğlu**’nun, ne Cihangir’de yaşayan Kemalist “hevallerin” bu tarihî süreci anlamaları mümkündür; şahsen böyle bir amacım uzun zamandır yok benim, ama kimse kusura bakmasın, kırk milyon Kürdün kaderini tekrar başa dönüp Başlılara ve Kemalistlere ipotek etmeye kalkışmak, göle maya çalmaktan farksızdır.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İki hatıra

Orhan Miroğlu 24.05.2012

Sol, şiddet ve silahlı mücadele sorunu üstüne yürütülen tartışmalar 1 Mayıs 1977'ye çakılıp kaldı. Türk ve Kürt solunun devlete karşı hemen her zaman bağımsız bir yerde durduğunu, ve 70'li yıllardan bu yana devletin birtakım taammütlerine rağmen "bağımsız" kaldığını iddia edenlerle, bunun tersini savunanların, devletin katliam planlarını bir hayli kolaylaştıran solun tarihiyle yüzleşmemiz gerekir diyenlerin öne sürdüğü argümanlar pek derinleşemedi.

Sol'da her zamanki gibi "sathı müdafaa" önde gidiyor.

Halil Berktaş da cevap yazmaktan asıl mevzua gelemiyor.

Sonuç olarak anıların yarışması gibi bir durum var.

Herkesin hafızasındaki 1 Mayıs 1977 günü ayrı bir yerde duruyor ve sanırım bu ayrılık çok normal. **Márquez** hatıralarını yazdığı kitaba şöyle bir not düşmüştü:

"İnsanın yaşadığı değildir hayat, aslanan hatırladığı ve anlatmak için nasıl hatırladığıdır."

Márquez'e hak vermemiz gerekir.

Farklı tarihsel dönemlerin, ünlü kişilerin biyografilerinde ve anılarında çok farklı hatırlamalarla yer aldığını biliyoruz. Önemli tarihsel olaylar sözkonusu olduğunda, siyasi tercih ve kaygıların bu olayları anlatmaya niyetlenmiş kişilerin anlatılarına ve hatırlamalarına etki etmesi, hatta çoğu kez belirleyici olması da mümkündür ve şaşılacak bir durum değildir..

Hiçbir solcu yoktur ki, hayatında yer etmiş bir iç infaz hatırası olmasın.

1970'li yıllarda Diyarbakır'da Kürtlerin haklarını, özgürlüğünü ve solculuğu savunan bir avuç insandık.

Sonra birtakım gruplara ayrıldık. Sabahlara kadar Abide Çayevi'nde oturan, tartışan insanlar bir anda birbirine düşman oldu. Çünkü artık her birimizin itaatle bağlı olduğumuz bir gizli örgütümüz vardı.

Örgütlere girmeden önce, **Diyarbakır Eğitim Enstitüsü'nü** hep beraber mücadele ederek, **"faşist işgalden" kurtardık**. Sonra aynı okula gün geldi, omuz omuza mücadele ettiğimiz arkadaşlarımız bizi sokmak istemediler. **Harun** diye bir arkadaşımız vardı. Babası Dışişleri'nde çalışıyordu galiba ve biz bu yüzden Harun'a "Konsolos" diye hitap ederdik. Her birimiz bir örgüte girmişiz, Konsolos da gitti Maocu oldu, **Kawa**'ya girdi. **Kawa Maoculuğu savunan bir Kürt grubuydu**. Sonra **bir gün Harun'un bir başka Maocu grup olan Halkın Kurtuluşu tarafından öldürüldüğünü duyduk**. Harun'un ölümüne üzüldük elbette, ama bu ölüm, üzülüp sonra da unutmanın ötesinde, bize hiçbir şey anlatmadı, **devrim yolunda böyle şeyler olur diye düşündük, cinayeti kendi vicdanımızda ve devrimin hatırasına meşrulaştırdık**.

Sol şimdi de Kürtlerin silahlı mücadelesini meşrulaştırıyor, ve asla bu "meşrulaştırma günahıyla" yüzleşmek istemiyor.

Madem hatıralar bahsindeyiz, bir hatıra daha anlatmak isterim.

Diyarbakır'daki TÖB-DER Kongresi, galiba tarih 1978.

Üç yüz kişilik salonda, seçimlerden önce, konuşmalar oldu. İki güçlü rakip **Özgürlük Yolu** ve **DDKD** grubuydu. Diyarbakır Belediyesi, Özgürlük Yolu'nun elindeydi, **DDKD** adayı **Yahya Mehmetoğlu kaybetmiş, Özgürlük Yolu'nun adayı Mehdi Zana seçimi kazanmıştı**. Bu, DDKD taraftarları arasında bir yenilgi psikolojisinin oluşmasına yol açmıştı. Ne olursa olsun, seçimi kazanmak istiyorlardı. Kürt gruplar için Diyarbakır son derece önemli bir merkezdi ve burada zayıf olan her yerde zayıf, güçlü olan da her yerde güçlü sayılıyordu.

Bir öğretmen derneğinin kongresi müthiş bir siyasi rekabete dönüşmüştü. Öyle bir hava vardı ki, sanırsınız öğretmenler derneğinde kongreyi kazanan Kürdistan'a sahip olacak.

Sandığın etrafına toplanmıştık. Sonuçlar açıklandı. Seçimi Özgürlük Yolu kazanmıştı.

En önde oturan **DDKD lideri, Kürtçe “.. de lêxin diyavanın” dedi.. (Vurun analarını...)** O anda insanlar birbirine girdi. Ve çok şükür sıra silahları çekmeye gelmeden, salonda çalışan bir işçi tam da o anda elektrik şartelini indirdi ve karanlıkta kaldık.

Ziya Gökalp Lisesi Müdürü, Kenan Hoca şişlendi. Yaralanalar, hastaneye kaldırılanlar oldu. Eğer o kongrede bir tek silah patlasaydı ve içeriye silahlı olarak giren gençler, silahlarını karşılıklı olarak çekseydi, içeride kaç kişinin hayatını kaybedeceğini varın siz hesaplayın.

Tartışıp duracaktık tabii. “Sömürgeci devlet” katliam yaptı diye. Ve muhtemelen güçlü bir liderin patlamaya hazır silahlarını bellerine takıp gelmiş gençlerin ortasında söylediği o küfürlü sözü, çok az insan hatırlayacaktı. Oysa **o gün orada o söz bir talimat olarak anlaşıldı ve arbede koptu. O arbedenin bir katliama dönüşmesini ise bir işçi engelledi.** O gün o salona sadece oy kullanmaya gelenler vardı, ama **o salona “ölmeye ve öldürmeye” hazır bir ruh haliyle gelenlerin olduğu da bir gerçektir.** Allahtan kongre, **“derin devletin”** mesaisine denk gelmemişti, yoksa 1 Mayıs katliamının benzeri, Diyarbakır'da yaşanabilirdi.

Dolayısıyla **1 Mayıs'a “ölmeye ve öldürmeye hazır” bir ruh haliyle giden solun, meydandaki davranışı üstüne, bu davranışın insanların ezilerek hayatlarını kaybetmesi ve derin devletin işini kolaylaştırması üzerine bir mutabakat sağlamamız, hatırlamaları ortaklaştırmamız çok kolay görünmüyor.**

Peki 1 Mayıs 1977 katliamından bu yana solun şiddet deneyimi ve anlayışını, ve bu deneyimin ve anlayışın 1980'li yıllarda Kürtler'e ihale edilmesi sonucunda oluşan trajik tarihi hiç konuşmayacak mıyız?

Bu trajik tarih içinde yürümeye devam etmek isteyenlere söyleyecek sözümüz olmayacak mı hiç?

Devlet bile bu tarihin ağır yükünden kurtulmak istiyorken, sol bu tarihi taşımaya niye mecbur olsun?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Asurî İmparatorluğu mu kuruluyor!

Orhan Miroğlu 26.05.2012

Maalesef böyle bir iddia var şimdilerde. Süryaniler Türkiye'yi toprak satın alma yoluyla bir çeşit işgal edecek ve büyük bir ihtimalle(!) **Mardin** merkezli bir **Asurî-Süryani İmparatorluğu** kuracak!

İddianın sahibi SP GİK üyesi **Doğan Bekin**. İddiaya geleceğim ama önce Süryaniler için birkaç söz.

Midyat'ta yer alan Mor Gabriel Manastırı için açılan dava olmasaydı, muhtemelen bu ülkede Süryani diye bir halkın olduğunun farkına bile varmayacaktık.

Mor Gabriel Manastırı'nın üstünde yer aldığı toprakların bir kısmının işgal edildiği iddiasıyla açılan ve yerel mahkemede görülen bir "arazi davası" etrafında yürütülen tartışmalar Türkiye'nin azınlıklar ve Lozan sözkonusu olduğunda, şimdiye kadar üstü örtülmüş, halktan gizlenmiş, Ermeni meselesinin yanı sıra, bir de Süryani meselesi diye bir meselesi olduğunu ortaya çıkardı ve o tarihten sonra da cin şişeden çıktı. Süryanileri burada ve Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde daha fazla duymaya başladık.

Yüzyıl boyunca görmezlikten gelinen bir halkı biraz da mahcubiyet içinde keşfetmek gibi bir şeydi yaşadığımız.

1915'te Süryanilerin başına gelenleri az çok bilenlerdenim. Çünkü bu trajedinin merkezinde Midyat yer alıyor ve ben de Midyatlıyım. Bu halkın azaldıkça azalan bir halk olduğunu, 1915 ve sonrasında zulüm gördüğünü ve katliamlara uğradığını biliyorum. Üç yıl önce Süryani dostlarımla misafiri olarak İsveç'e gittiğimde onların hikâyesini bir kitapla anlatabilecek kadar çok şey öğrenmiştim. Nitekim öyle de oldu, benimle paylaşılan anılar, özel hikâyeler, 1915'ten başlayıp Avrupa'ya uzanan bir anlatıya, bir kitaba dönüştü ve **Affet Bizi Marin** adıyla yayımlandı.

Süryani halkın macerası devam ediyor.

Yurtdışında yayın yapan televizyonları, giderek güçlenen bir medyaları, tarih araştırmaları yapan kurumları var. Türkiye'nin geçmişle yüzleşme sürecinden bir hayli etkilenmiş görünüyorlar ve bundan daha doğal bir şey olamaz.

Süryaniler hakkında çok şey anlatmak mümkün. Ben şu kadarını söyleyeyim, Süryaniler sözkonusu olduğunda, Türkiye Lozan'ı açıkça ihlal etmiştir. Kendi yurttaşı olan gayrimüslim bir halkın Lozan'da belirlenen haklarını kullanmasına izin vermemiş ve yasakçı bir anlayışla hareket etmiştir.

Şimdilerde bu ihlali ve yasakları görmezlikten gelip, Süryanilerin Türkiye toprakları üstünde bir Asurî İmparatorluğu kurmak istediklerini iddia eden yazılar ve haberler sistematik olarak yayınlanmaya başladı ve bu, son derece provokatif ve endişeli bir ortam yaratıyor.

Büyük bir geriye dönüş yok zaten. Avrupa'dan veya Süryani nüfusun oldukça kalabalık olduğu Irak ve Suriye'den Türkiye'ye muazzam bir Süryani göçü yok.

Kaldı ki olsa ne olur? Türkiye bu halkın da vatani değil mi?

Süryaniler çeşitli hileler ve haksızlıklarla el değiştiren mülklerini tekrar elde edebilmek için hukuk yoluyla mücadele ediyorlar. Benim bildiğim ve halen Türkiye mahkemelerinde görülen toprak işgali davaları var.

Ama bu sürecin birilerini rahatsız ettiği de bir gerçek. *Millet* gazetesinde geçenlerde yer alan bir haber, insana Ergenekon süreci öncesinde gayrimüslimlere karşı yürütülen kampanyaları ve bu kampanyaların sonucunda öldürülen Hrant Dink, Malatya Zirve katliamı ve Rahip Santoro cinayetiyle sonuçlanan süreci hatırlatıyor.

Millet gazetesinde yer alan habere bakalım:

"Araştırmacı Yazar Doğan Bekin, tarihte Güneydoğu'dan Musul'a kadar uzanan bölgede kurulmuş olan Büyük Asur Devleti'ni yeniden canlandırmak isteyen Nasturi, Süryani ve Asurîlerin büyük çalışmalar içine girdiklerini bildirdi. Osmanlı döneminde toprakları 28 milyon metrekareye ulaşan ancak şu anda 875 bin metrekareye düşen ülke toprağının bu son çıkarılan yasayla birlikte bu sefer kuvvetle değil, parayla satın alma yoluna gidildiğini belirten Doğan Bekin, 'Büyük İsrail devletinin kurulması için yapılan çalışmaları herkes bilmektedir.

Ancak bunu tamamlayacak bir başka önemli faktör de Güneydoğu'da Büyük Asur Devleti ile ilgili toprak satın alma ve toprakların el değıştirme süreci başlayacaktır' şeklinde konuştu."

Gazetenin kaydettiğine göre, Bekin, şu an Suriye'de bulunan Patrik merkezinin de Mardin'e taşınacağını söylüyor.

Yeni bir Asurî İmparatorluğu kuracak olan halkın şu an imparatorluğun merkezi diyebileceğimiz Mardin'de sayısı nedir biliyor musunuz?

Midyat'ta üç bin civarında.. Mardin'de ise 200 aile kadar..

28 milyon metrekare tutarındaki Osmanlı İmparatorluğu'ndan geriye kalan toprakların bir kısmını elimizden alacak olan halkın gücü de nüfusu da bu kadar..

Sonra cidden anlamak mümkün değil..

Şu bakiye topraklar çok kıymetli anladık da, bu toraklarda, İsrail mi, Kürdistan mı, Ermenistan mı, yoksa Asur İmparatorluğu mu kurulacak, artık bir karar verin be kardeşim!

Sayın Doğan Bekin Saadet Partisi GİK üyesiymiş. Siyasi bir parti içinde bu fikirlerle siyaset yapılabiliyor olması gerçekten Türkiye'nin şanssızlığı.

Bekin'in bu ipe sapa gelmez iddialarının ben sadece Ergenekon ve Balyoz gibi darbe planlarının klasörlerinde birer suç ve ihanet belgesi olarak kaldığını sanıyordum. Meğer bu fikirler hâlâ tedavüldeymiş ve pazarlandığı alan da İslami bir sosyal ve siyasal alan..

İnsan buna ayrıca üzülüyor tabii.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir katliamın siyasi kullanımı ve onur

Orhan Miroğlu 28.05.2012

Roboski katliamının yol açtığı siyasi ve ruhsal kopuştan söz ediliyor.

Şiddet, son otuz yılda her iki halkın arasındaki duygusal, insani ilişkilere kuşku yok ki ölümcül darbeler indirdi ve birbirinden farklı ulusal psikolojilerin oluşmasına yol açtı.

Roboski'ye bomba yağdıranlar, Kayseri'de bomba patlatanlar; elli bin ölüye, 17 bin faili meçhul cinayete rağmen, Kürt ve Türk halkının birarada yaşama iradesinin yok edilemediğinin farkındalar mı bilemeyiz, ama kan akmaya devam ettiğine göre, muhtemelen başka çarelerinin olmadığını düşünüyorlar.

Daha fazla Kürt ve daha fazla Türk öldürmenin peşindeler.

Durum bu; lakin bugün artık, Türkiye'nin katliamlar, darbeler ve cinayetlerle tanımlanan geçmişiyle yüzleşme ve hesap sorma sürecinde kimin nerede durduğuna bakmaksızın; bu geçmişin araçsallaştırılması ve siyasi kullanımı peşinde olanlarla, gerçek bir hesaplaşma peşinde olanları birbirinden ayırt edemez ve hakikat yolunda hep beraber yürüyemeyiz

Müslümanlar ve üç seçimdir oy verdikleri partiyi alın bir tarafa koyun, Türkiye'nin geçmişiyle yüzleşmesinden geriye ne kalır Allah aşkına?

Müslümanların vicdanını mola vermeden soluk soluğa sorgulayıp duruyorsunuz da, Kemalistlerin ve en büyük katliamlara, cinayetlere hedef olmuş Kürt halkını yönetenlerin vicdanına dönüp neden bir çift söz söylemiyorsunuz?

Ergenekon'u aklayanların, avukatlığını yapanların, Dersim'de öldürülen kendi akrabalarının anısına dahi saygısı olmayanların, Esed'e heyetler yollayıp duranların, Kürt halkını Ergenekon ve JİTEM davalarından itinayla uzak tutanların, korucu ailelerine karşı gerçekleşen sayısız katliamlar için şimdiye kadar bir özür dahi dilemeyenlerin, Roboski'de adalet aramaları mümkün mü?

Roboski'deki araçsallaştırmayı ve bir katliamı araçsallaştırmanın nasıl başarılabildiğini anlayabilmeniz için Hrant Dink davasına bakmanız yeterli.

Kuşattılar bu davayı, araçsallaştırdılar, cinayetin bir Ergenekon operasyonu olduğunu unutturdular.

Her şey bir yana ahlaki sonuçları ortada.

Hrant'ı anmaya gelenler bir gün sonra Silivri'nin kapısında nöbetteydiler!

Ne kadar ironik ki, Müslüman kesimin Hrant'ın davasına yeteri kadar ilgi göstermemesinin sebebi üstünde hiç düşünmeyenler, bu yıl 24 Nisan'ı anma etkinliğinde hazırlanan bildiriye okumak için başörtülü bir kadın aradılar.

Böyle trajedi ve böyle adalet arayışı olur mu?

Şimdi aynı şeyi Roboski'de yapmanın peşindeler.

Dertleri adalet arayışı filan değil, araçsallaştırma ve siyasi kullanım..

Bu bakımdan, **katliamların ve cinayetlerin hesabını sorma meselesinde Müslümanların vicdanıyla bilinçaltıyla bugün bu kadar uğraşanlar, biraz da CHP ve Kemalistlerin vicdanı ve bilinçaltıyla uğraşsalar iyi ederler.** Ama böyle davrandıkları zaman sola da BDP'ye de söyleyecekleri olur herhalde. İşte buna cesaret edemiyorlar. **Hrant'ın davası göz göre göre araçsallaştırıldı, bir tetikçinin davası haline geldi, neden diye sormadılar, Hrant'ı anmaya gelen elli bin kişi, nasıl olur da Ergenekon'u yani Hrant'ın gerçek katillerini bir defa dahi ağızlarına almadan yürür diye bilimsel ve akademik bir merak duymadılar.**

Şimdi oturmuş Müslümanların bilinçaltını yazıyorlar.

Müslümanların vicdanında elbette, iyileşmesi gereken çok şey var, ama **bu ülkenin asıl derdi, asıl vicdansızlığı İttihatçılık ve Kemalizm'de yatıyor.**

İyileşmesi ve yumuşaması gereken vicdan da, hesaplaşılması gereken vicdan da, o vicdandır!

Ve bu hakikati unutturmaya çalışmak boşunadır.

Türkiye'nin kör topal da olsa, geçmişiyle yüzleşmesini ne sola ne Kürt hareketine değil, CHP'ye hele hiç değil, Müslümanlara ve Başbakan Erdoğan'a borçluyuz.

Ne Müslümanların ne Başbakan'ın hakkı inkâr edilemez..

Ben etmiyorum.

Başbakan Dersim katliamından, Apê Musa'dan, Diyarbakır cezaevinden, Kürt ve Türk anaların yüreğine oturmuş acılardan söz ederken, onunla beraber gözleri nemlenmiş, onunla beraber ağlamış olanlardanım.

Ama **her şey Roboski'ye kadar**, herkes gibi ben de Roboski'de duruyor ve bir muhasebe yapıyorum.

Roboski, bir halkın tarih boyunca bu kadar kolay ve bu kadar hesapsızca katliamlara uğramasının henüz sonuna gelmediğimizi göstermekle kalmadı, bizi vaktiyle ağlatabilmiş bir başbakanın birden bire nasıl bir ulusal kibir ve gurur içinde davranabileceğini de gösterdi.

Sayın Başbakan,

Bilmelisiniz ki, Kürtleri de Türkleri de artık sadece silahlar değil, bazen sarf edilen sözler de öldürüyor!

Ve asıl bu sözler bizi silahtan daha beter vuruyor!

Tatmadığı acı, başına gelmedik bela kalmamış bir halk sizden özür beklerken, alabildiğine ulusal gurur, alabildiğine ulusal kibir ifade eden sözler sarfetmek barışa ve birarada yaşamaya hizmet etmez.

Bir devlet terörle mücadele ederken, Ahmet mi Mehmet mi ayırımı yapmak zorundadır

PKK için memleketin her tarafı, Yüksekova da, Kayseri de bir savaş alanıdır.

Ama **bir devlet** böyle davranamaz, **34 kişinin katledilmesini, "terör bölgesi" diyerek meşrulaştıramaz!**

Sonra, **"Tazminatsa tazminat" sözü onur kırıcıdır.**

O halk "kan parasının" peşinde değil, onurunu korumanın peşindedir.

Para-pul istemiyor sizden, suçun bir kez daha cezasız kalmamasını istiyor, acısına ve yasına saygı talep ediyor.

Oysa siz "tazminatsa tazminat" diyor ve ondan ötesini kabule yanaşmıyorsunuz

Dahası tazminatla özür arasında bir fark görmüyorsunuz.

İki aşiret arasındaki kan davalarında dahi, para-pulu konuşmadan önce, insanlar aynı sofralara oturur, aynı ekmeği bölüşür ve aynı çorbaya kaşık sallarlar.

Sayın Başbakan,

Roboski'ye gidip o acılı insanlara misafir olmalıydınız.

Sofralarına oturmalı, ekmeklerini paylaşmalı, 34 kişinin ruhuna onlarla beraber Fatiha okumalıydınız.

Yüzlerine bakıp özür dilemeliydiniz!

Ama hâlâ geç değil.

Roboski katliamını aydınlatmak, suçun cezasız kalmamasını sağlamak, ve Roboski'nin siyasi kullanımının önüne geçmek sizin elinizde!

Size inananları bir kez daha ağlatabilmek veya sonsuza kadar kahretmek sizin elinizde!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Kan ve Aşk'

Orhan Miroğlu 31.05.2012

Angelina Jolie güzel bir film yapmış.

Yugoslavya parçalanıyor, etnik çatışmanın eşiğine gelinmiş.

Ama henüz insanlar bunun farkında değil, dahası her şey bitmiş değil.

Ayla süslenir püslenir en güzel elbisesini giyer ve bir bara sevgilisiyle buluşmaya gider.

Sevgilisi bir Sırp genci, adı Danijel, yani Danyel.

Danijel ve Ajla (Ayla) dans ederler. Dans ettikleri bar ağzına kadar doludur. Cıvı cıvı gençler, birbirine sarılmış âşıklar.. Ama bu mutluluk ânı çok sürmez. Bara atılan güçlü bir bomba, ortalığı kana bular. Bir anda ortalığı kan gölüne çeviren o bomba, barda birbirine sarılan âşıkların, sevgide ve aşta eşit olan âşıkların, arasında yaşanan o doğal eşitliği bir anda yok etmiştir.

Ölenler, yaralananlar, can çekişenler ve parçalananlar.. Bir daha tekrarlanmayacak istisnai bir an değildir bu. Filmin başında izlediğimiz bu sahne, giderek etnik bir temizliğe dönüşecek zamanın habercisi ve başlangıcıdır çünkü.

Aşktan ve sevgiden beslenen doğal bir eşitliği o âna kadar birbirlerine cömertçe sunan insanlar; sağda solda patlayan bombalardan sonra birbirlerinin kurbanı ve cellâdı haline gelirler.

Bu fırtınanın ortasında, Ayla ve Danijel'in aşkı, kaçınılmaz olarak bir kurban ve bir cellât arasındaki aşka dönüşür.

Soykırımı mümkün kılan bir toplumsal dinamik ve bu dinamiğin sarıldığı milliyetçilik gelir her şeye egemen olur.

Ayla artık, tıpkı diğer soydaşı kadınlar gibi, bedeni ve ruhu üstüne her kötülüğün denenebileceği bir tutsaktır.

Danijel ise, baba mesleği olan askerlik mesleğini icra ederken, kendini, kitle kıyımı dinamiğine kapılmış askerlerin arasında bulur. O askerlere komutanlık yapar. Yani zulmü ve gaddarlığı yönetir.

İnsanlar aşktaki ve sevgideki eşitliği yitirirler. Aşk, bir iç savaş ortamında, kurban ve cellât arasındaki ilişkiye dayanan bir eşitsizliğe dönüşür.

Ayla ve Danijel'in tehlikeli ilişkisi giderek basitleşir; Ayla'yı ne kadar tatmin ettiği belli olmayan, hatta onur kırılması içinde yaşanan, şiddetle yoğrulmuş bir cinselliğe dönüşür.

Filmin finali, aslında bu eşitsizliğin ilanı, ama aynı zamanda bu eşitsizliğe bir isyan gibidir.

Ayla kurban olmaktan kurtulmanın çaresini, sevgilisinin ölümünde arar.

Olaylar geliştikçe yüzünü gerçeğe döner, kendini, halkını katleden birinin kölesi-metresi olarak hisseder, Danijel'le sevişmiş olmaktan belli belirsiz bir utanç duymaya başlar. Bu utançtan kurtulmanın yolu Danijel'in yaşamaması, ölmesidir.

Angelina Jolie'nin anlattığı hikâye, büyük romanlara benziyor. Çünkü çok katmanlı ve samimi bir hikâye anlatıyor Jolie.

Bir soykırım zamanında ve vahşete meydan okurcasına yaşanan en cesur ve en sınır tanımaz aşklar bile, hiç beklenmedik bir biçimde, etnik hınç ve öfkeye yenik düşerler!

Müslüman Boşnak kızı Ayla ve Sırp genci Danijel arasında yaşanan aşk hikâyesi mutlu sonla bitmez, bitmesine imkân yoktur zaten. Bu aşka direnen, Danijel'in Sırp ordusunda general olan babası değildir.

Bir iki yıl içinde etnik temizlik yoluyla ele geçirilen toprakların hesabını yapıp duran, dünyanın Sırlara müdahale edemeyeceğini düşünen Danijel'in general olan babasıyla Ayla'nın karşılaştığı sahne bu bakımdan unutulamaz. Kadının uzun parmakları, bakımlı elleri çok şey hatırlatmaktadır. Beyaz, pamuk gibi eller, ince uzun parmaklar..

General o anda, oğlunun âşık olduğu bu Müslüman kadına bakarken, annesinin sırf Müslüman kadınlar ipekten giysilere sahip olsunlar diye tarlalarda çalıştığını sonra da bir gün Müslümanlar tarafından öldürüldüğünü hatırlar.

Bu yüzden de, genç kadın, generalin gözünde, oğlunun âşık olduğu bir kadın değil de, annesinin ve kardeşlerinin öldürüldüğü bir katliamın geri dönen hatırası gibidir.

Dolayısıyla, oğlunun askerî bir merkezin konforlu sayılabilecek bir odasına kapattığı, seviştiği birlikte yaşayıp birlikte şarap içtiği bu kadın, bir tek şeyi hak etmektedir, o da tecavüzdür. Nihayetinde bu da olur.

Yüzbaşı Danijel'in himayesinde olduğunu herkesin bildiği bu Müslüman genç kadına generalin emriyle tecavüz edilir.. Böylece tarlada öldürülen annenin ve kardeşlerin intikamı, Boşnak bir kadına tecavüz edilmesi yoluyla alınmış olur.

Filmin kahramanları, tarihin ağır travmalarının ve bir soykırım hafızasının belirlediği bir savaşın ortasında, bir kader gibi tıpkı, onlara biçilen rolün dışına çıkamazlar. Geçmişin ağır travmaları ve hafızası insanların davranışlarını ve hayatlarını belirler. Ayla hem âşığı hem cellâdı olan Danijel'in ölümünü arzular. Danijel Ayla'yla sevişirken bile, dünyaya neden bir Sırp olarak doğmadığını sorar ona.

Jolie'nin anlattığı hikâyenin finali oldukça etkileyici.

Danijel NATO'nun görevli askerlerinden birine teslim olduğunda, bir savaş suçlusunu itiraf eder..

Peki, bir soykırım ve savaş ortamından sağ kurtulan Danijel'i tanımlayan şey gerçekte nedir?

O tutkulu bir âşık, kadere boyun eğmiş bir cellât mı, yoksa bir savaş suçlusudur?

Belki sadece biri, belki de her üçü birden..

Ama ne olursa olsun soykırım ve katliamlar insanoğlunun gerçek kadersizliğidir, bu kadersizliğin yaşanmaması da yine, insanın elindedir..

Ve katliamların, cinayetlerin önüne geçilemeyen zamanlarda, insanlar her şeye geç kalmaya mahkûmdur.

Kan ve Aşk bu mahkûmiyeti ve çaresizliği anlatıyor..

Bugün Türkiye’de, **Hobbes**’un “**doğa durumu**” dediği, yani neredeyse “herkesin herkesle savaş halinde bulunduğu” ve “insanların birbirini öldürme yeteneğinde eşit olduğu” bir siyasi ortamın içinde olduğumuzu herhalde kimse inkâr edemez.

Böyle bir yerde, **Kan ve Aşk** ne kadar çok izlenirse o kadar iyi..

Not: Ali Akel’in susturulmasını kınıyorum, *Taraf* yönetimi ve Ali Akel kabul ederse, gazetedeki köşemi Akel’e tamamen vermeye veya paylaşmaya hazırım.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Katliam ve meşrulaştırma

Orhan Miroğlu 02.06.2012

Başbakan geçenlerde BDP’yle aradaki zayıf, koptu kopacak ipten bahsetti..

Ama son grup toplantısında “BDP’li kalleşler” diyerek bu ipi kendi eliyle kopardı.

Sanırım bu söylemle beraber, artık zayıf veya değil arada bir ip filan da kalmadı.

Belki de istenen buydu belki de bu bir siyasi tercih, ama sonuçları itibariyle her iki halkın ilişkilerine, AK Partiye zarar verecek bir siyasi tercih..

Bu sözler, sadece BDP’ye oy veren üç milyona yakın Kürt’ü incitmekle kalmayacak, AKP’ye neredeyse bunun iki misli oy veren Kürtleri de incitecek ve zor duruma sokacaktır.

Söyleyecek fazla söze gerek yok sanırım.

Uludere katliamı gibi, “Kalleş BDP’liler” söylemi de tarihe geçti, tarihe mal oldu.

Bundan sonra AKP’nin Kürt halkıyla ilişkileri hiçbir şekilde eskisi gibi olmayacaktır ve bunu anlamak için siyaset sosyologu olmaya gerek yok.

Türkiye’ye Başkan olmak isteyen bir liderin, kendi yurttaşlarını bu ifadelerle suçlaması, her ulusal safların “milli esaslarla” tahkim edilmesini sağlamaktan başka bir işe yaramaz.

Sayın Başbakan’ın hiç kuşkusu olmasın, Uludere katliamı olurken, Pınarbaşı’nda bombalar patlarken, ellerini sevinç içinde ovuşturanlar, “kalleş BDP’liler” sözüne de aynı oranda sevinmişlerdir.

Oysa **Uludere'nin aydınlatılması yeni bir başlangıca yol açabilirdi.**

Bildiğim kadarıyla, bir katliamın gayri meşruluğu ve haksızlığı ilk defa ve bu ölçülerde tartışılıyordu.

Bu durum, toplumun geçmişte olduğu gibi bu türden devlet katliamlarını bir biçimde tolere edeceği ve suskunlukla karşılayıp onaylayacağı dönemlerin çok geride kaldığını gösteriyordu.

İhmal veya kasıt kelimeleriyle durumu izaha çalışmak, bu katliamın yarattığı trajediyi hafifletmeye yetmedi.

Hak ve adalet talep eden bir toplumda hangi gerekçeyle olursa olsun, sivillere karşı gerçekleşmiş bir katliamı meşru gösteremezsiniz.

Medyanız sustu veya susturuldu diyelim; dünyanın bütün gazetelerini ve gazetecilerini susturamazsınız. Bir gazetecinin yapacağı haber, yazacağı yazı, gelir sizin hakikate kapatmaya çalıştığınız ulusal gündeminize bütün haklılığıyla oturur.

Roboski katliamına kadar; bir halkın neden bu kadar kolayca bu kadar çok ve yüzyıla uzanan bir tarih boyunca sayısız katliamlara maruz kaldığını, her defasında bu katliamların çeşitli gerekçelerle meşrulaştırılmaya çalışıldığını ve suçun her defasında cezasız kalmış olmasını tartışabilmiş değildik.

Bir yönüyle buraya gelinmiş olması elbette memnuniyet verici olmalıdır.

Ama bu vahim hadisenin, PKK'yle mücadele gerekçesiyle üstünün örtüleceğinden endişe duymamak elde değil.

İnşallah yanılırim, ama Başbakan'ın son grup konuşmasının özü buydu.

PKK'yle savaşıyoruz ve böyle olaylar olabilir dedi Başbakan.

Bizde özellikle katliamlar ve devlet politikası sözkonusu olduğunda akademik çalışmaların çok yetersiz olduğu, henüz anlatıların ve olayların bir çeşit arşivlenmesinden ibaret bir aşamada olduğumuzu görmek gerekiyor. Oysa, Balkanlar'dan tutun da Ortadoğu'ya, Orta ve Batı Avrupa'ya kadar bazı ulusların uğradığı katliamlar üstüne yapılan bilimsel araştırmaların haddi hesabı yoktur.

Ve temel sorular bu araştırmalarda hep aynıdır:

Bir katliamı hazırlayan ortam nasıl oluşur?

Bir katliam, her zaman "terörle mücadele" esnasında mı meydana gelir?

Bir katliam, teröristlerle savaşan devlet güçlerinin, salt içine sürüklendiği psikolojiyle açıklanabilir mi?

Milliyetçilik, etnik hınç ve öfke, tarihte yaşanmış ağır travmalar, bir katliamın meydana gelmesinde nasıl rol oynar?

Kuşkusuz bu sorulara farklı açılardan, çok farklı cevaplar verilebilir.

Ama bu cevapların hiç biri, salt "terörle mücadele"nin haklılığına ve katliama maruz kalmış insanların yeniden keşfedilen "bazı suçlarını" tam da katliam zamanlarında hatırlamak ve öne çıkarmak gibi bir anlayışa hapsedilemez.

34 kişiye bomba yağdırıyorsunuz, onları katlediyorsunuz, sonra da "kaçakçılık yapıyorlardı ve zaten ölmeselerdi yargılanacaklardı" diyorsunuz..

Kaçakçılığın cezası ölüm mü?

Kaçakçıları, katliamlara uğrayıncaya kadar, zaten fuzuli ve fazladan yaşamış insanlar olarak mı görüyorsunuz?

Bu hem Uludere'yi hem başka katliamları meşrulaştırma, katliamları devleti koruma adına aklama çabasıdır ve bu zihniyet Cumhuriyet'ten bu yana şöyle işliyor:

Kürtler katliamlara uğradılar, çünkü devlete isyan ediyorlardı!

Kürtler katliamlara uğradılar çünkü, onlara bir lütuf gibi sunulan Türkleşmeyi, Kemalist modernleşme projesini kabul etmeyip direndiler!

Dolayısıyla,

Kürtler katliamlara uğratılabilir, çünkü medeni insanlar gibi pasaport kullanmak yerine sınırı kanunsuz bir şekilde ihlal ediyor ve sık sık pasaportsuz seyahat etme eğilimi gösteriyorlar!

Kürtler katliama uğratılabilir çünkü, Şeyh Sait ve Seyit Rıza gibi eşkıyalara inanıp dağlara çıkıyorlar!

Kürtler katliamlara uğratılabilir, köyleri boşaltılabilir ve yüz binlercesi sürgüne, göçe zorlanabilir, aydınları, siyasetçileri sokak ortasında infaz edilebilir, çünkü PKK'yi destekliyorlar!

Ve nihayet Roboski gibi olaylar olabilir, çünkü PKK'yle işbirliği halinde kaçakçılık yapıyorlar!

Sonra efendim güvenlik güçlerinin içinde bulunduğu savaş psikolojisini, yaşadıkları acıları, anlamak gerekiyor!

Kişisel olarak, bu acıları elbette anlayabiliyorum ve büyük saygı duyuyorum.

Ama Roboski'yi, bu standartlarda ve bu vicdan ölçüleriyle düşündüğünüz zaman, bir katliamı aydınlatmaya değil, meşrulaştırmaya yarayan toplumsal bir zeminin oluşmasına hizmet edersiniz.

Dünyadaki katliamlar tarihine bakıldığında, böylesi meşrulaştırma gayretlerinin, her defasında yeni katliamlara çağırdığını görmek çok zor değil.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

AK Parti ve Kürtler

Orhan Miroğlu 04.06.2012

2002 seçimleri Türkiye'de siyasetin yeniden dizayn edildiği ve merkez sağ ve merkez solun, Kürt toplumuyla kurduğu siyasi ilişkinin bitme noktasına geldiği seçim olarak tarihe geçti ve kuşku yok ki, bu koşullarda, AK

Parti, Öcalan'ın Türkiye'ye getirilmesinden sonra başlayan siyasi çözülmeden geriye kalan en güçlü parti olarak çıktı.

Diğer partiler, hiçbir çözüm alternatifi önermedikleri için, Kürt seçmenin yoğunlaştığı şehirlerde tabelalarını bir indirirken, AK parti özellikle 2007'de, değişim taleplerine ilişkin konsepti iyi değerlendirdi. Oylarını sadece Türk seçmen arasında değil, Kürt seçmen arasında da arttırdı.

Ama bu tablo bu kez 2009 seçimlerinde BDP'nin lehine değişti.

Bu seçimlerde, AK Parti'nin Kürt seçmeniyle olan ilişkilerinin biraz zayıfladığı görüldü.

BDP bu konumunu 2011'de de korudu ve oylarını da, milletvekili sayısını da arttırdı.

Ama kimi dalgalanmalara, bazı seçim sonuçlarına ve inişli çıkışlı açılım sürecine rağmen, AK Parti ve Kürt toplumu arasında ciddi bir kopuştan bahsedilemeyeceği açıktır.

Benim kişisel kanaatim AK parti ve BDP arasına sıkışmış gibi görünen gri bir bölge olmasına rağmen, bu bölgedeki siyasi sıkışmanın kısa vadede bir partiye dönüşmeyeceği ve bu bakımdan AK parti ve Kürt toplumu arasındaki siyasi ilişkinin devam edeceği, ama belki de güçlenerek devam edeceği yönündeydi.

Lakin öyle görülüyor ki, Roboski katliamı ve "kalles BDP'liler" söyleminden sonra hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.

Kürt seçmenin AKP'ye siyasi olarak sunduğu desteğin ana sebebi, bu partinin Kürt meselesinde çok farklı bir yerde durduğuna inanmış olmasıydı.

Bir yanda, Kemalist modernleşmeden beslenen üstelik silahlı eylemleri ve şiddet tercihi nedeniyle topluma güven vermeyen bir Kürt siyasetiyle, bir yanda İslami, radikal ve müphem bir geçmişe sahip Hizbullah'la karşı karşıya kalan Kürt toplumunun, kendi siyasi tercihini daha uzun bir zaman AKP yönünde kullanacağından kuşku duyulmuyordu.

Aslında neredeyse iki partili bir sistemi ifade eden bu durum, zaman zaman BDP'nin zaman zaman da AK Partinin belli bir siyasi kibir içinde davranmasını oldukça kolaylaştırıyor.

BDP, kendini alternatifi olmayan bir ulusal parti gibi sunuyor, ama AK Parti de zaman zaman, sanki "benden başka şansınız yok, ya ben, ya PKK veya Hizbullah, hadi bakalım seçim sizin" diyen bir tavır içinde olabiliyor.

2012 yılındayız ve 2023 yılına yani Cumhuriyet'in yüz yılı doldurmasına 11 yıl kaldı.

Başbakan, 2023 yılını Türkiye'nin önüne yeni bir hedef olarak koydu.

Peki, bu hedefe beraber yürüyebilecek miyiz?

Siyasi birliğimizin kaderi bu 11 yıl içinde, nasıl bir yöne evrilecek?

2023 yılında Cumhuriyet yüz yaşını bitiriyor. Başbakan'ın bu tarihe işaret etmesi, aynı zamanda Cumhuriyet'in sonuçlarıyla bir hesaplaşma ve yüzleşme imkânı da vermiyor değil.

Koskoca bir yüzyılın sonunda, Kürtler ve Türkler ya demokratik bir cumhuriyeti birlikte kutlayacaklar, ya da yüzyılın en büyük siyasi kopuşunun gerçekleşmesi yönünde işleyecek bir siyasi sürece tanık olacağız

Farklı "ulusal psikolojileri" çatışma yönünde besleyen bir siyasi iklimin içine yuvarlandık, çırpınıp duruyoruz.

Uludere ve Pınarbaşı'nı mümkün hale getiren koşulların, tercihlerin henüz sonuna gelmedik.

Türkiye'yi, farklı iki ulusal psikoloji ve siyasetle geçecek bir on bir yıl bekliyor.

11 yıl içinde, yaşadığımız bölünme ya bitecek ve Cumhuriyet yüzüncü yılına demokratik bir cumhuriyet olarak girecek, ya da bu cumhuriyet yoluna Kürtler olmadan devam edecek.

Gelinen aşamada, çözüm için BDP'nin ve PKK'nin güven verici adımlar atması elbette önemlidir, ama Türk toplumunun Kürtlerin haklarını tartışabilen, bu haklara rıza gösterebilen bir süreci yaşamasını sağlamaya çalışmak da, ulusal düzeyde güçlü olan siyasi partilerin görevidir.

AK parti bu bakımdan küçümsenmeyecek işlere imza attı. Kürt kimliğinin Türk toplumunda gündeme gelmesini, tartışılmasını sağladı.

Kürt Federe Bölgesi'yle kurulan ilişkiler, Kürt seçmenden gördüğü destek, bölgedeki ekonomik iyileşmeler, kültürel alanda atılan adımlar, Habur üzerinden gerçekleşen ticaret hacminin artması, GAP'ın Urfa ve yöresinde yarattığı canlılık, kısacası AK Parti'nin 2002 seçimlerinden başlayarak Kürt toplumuyla, kurduğu yeni ilişkilerin mirası gerçekten çok kıymetlidir.

Ama bu mirası yaratabilmiş bir partinin son bir yıl içinde duraklama dönemi yaşadığı da bir gerçektir.

"Kalleş BDP'liler" söylemi milyonlarca Kürd'e açık kapıyı gösteren bir söylemdir ve ulusal hesaplaşmaya bir çeşit davettir, ama olumsuz yönden..

Keşke yaşanmasaydı, ama Uludere katliamı, özellikle kimseye faydası olmayan iki ulusal psikolojiyle hesaplaşmak ve bu psikolojileri normalleştirmek bakımından büyük bir fırsat yaratıyor.

"Rahat durmadıkları, ikide bir isyan edip dağa çıktıkları, kaçakçılık yaptıkları" gerekçesiyle şu bir türlü Türkleşemeyen Kürtler'in her musibeti hak ettiğine inanan milliyetçi-şoven kesimlerin hissiyatının ve kanaatinin normalleşmesi lazım.

Bu yetmez tabii.

Diyarbakır ve Hakkâri semalarında dolanan F-16'ları gördükçe ölüm korkusuna kapılan Kürtler'in hissiyatı da değişmeli ve yurttaş oldukları devletin bir daha onları bombalamayacağına emin olmaları gerekir.

Oysa Diyarbakır ve Hakkâri semalarında dolanan uçakların Kürtler'e hatırlattığı yegâne şey kuşatılmışlık ve ölüm korkusundan başka bir şey değildir: "Elimizdesiniz ve sizi istediğimiz zaman yok edebiliriz!"

Şimdi de "kalleş olmakla" suçlanan insanlar, ülkenin bir bölümünde bu hissiyatla yatıp bu hissiyatla kalktıkları sürece, 2023 yılına alını açık ve selametle çıkmamız çok zor görünüyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erbil notları

Orhan Miroğlu 07.06.2012

Geçen hafta sonunu Erbil’de (Hewlêr) geçirdim. İyi yönetim konulu bir uluslararası toplantıyı, yeni kurulan Araştırma ve Geliştirme Enstitüsü düzenlemişti. Kurucuları arasında eski siyasetçilerin ve akademisyenlerin olduğu enstitünün ilk çalışması iyi devlet yönetimi konusundaydı.

Federe Kürt Bölgesi’nde, refah seviyesi arttıkça, devlet nasıl daha iyi yönetilebilir sorusu da popüler bir soru haline gelmiş. Çünkü bütçenin yarısı maaşlara gidiyor. Üretmeden kazanan ve hazineden beslenenler, hatta söylendiğine göre devletten üç maaş birden alanların sayısı bir hayli fazla.

Bu maliyete bir de, devletin temel gıda malzemelerini bedava dağıtması eklenince, yatırımlar için çok az bir bütçe kalıyor.

Milli gelir giderek artıyor Kürdistan’da. On on beş yıl öncesinde 300-400 milyondur, şimdi 10 milyar dolara dayanmış durumda. On yıl bile değil, altı yıl sonrası için öngörülen artış bu rakamı on misline çıkarıyor. 2018 yılında Kürdistan hükümetinin bütçesi 108 milyar dolar olacak.

Petrol ve doğalgaz dünya piyasalarıyla buluştukça, bu rakamın katlanarak büyüyeceğini görmek çok zor değil. Türkiye bu globalleşmenin ve tek ürüne bağlı büyümenin en yakın ve en doğal aktörü durumunda. Bu durumda Türkiye bir türlü bitiremediği GAP için gerekli olan 20 milyar dolar civarındaki parayı Kürdistan hükümetiyle işbirliği yaparak temin edebilir dersem şaşırmayın, çünkü bu uzak bir ihtimal değil kesinlikle.

Yani öyle bir aşamaya geldik ki, GAP bir Kürt-Türk projesi olarak tamamlanabilir.

Kürt bölgesinde nüfus beş milyon civarında. Kişi başına milli gelir, 2011 yılında 5300 dolar olarak gerçekleşmiş. Altı yıl sonra bu rakam 45-50 bin dolara ulaşmış olacak. Birkaç yıl önce imar hizmetlerinde çalıştırılmak üzere aylığı dört dolardan işlere (yanlış duymadınız dört dolar) binlerce kişi başvururken, şimdi hizmet sektöründe Bangladeş ve benzeri yerlerden gelen işçiler 200-300 dolara çalışıyor. Yani Kürtler bu paraya çalışmaya artık razı değil.

Yaklaşık iki yıl sonra gittiğim Erbil’i biraz daha değişmiş buldum.

Şehrin mekânsal bölünmesi hızla devam ediyor.

Milyon dolarla başlayan konutların satışında anlaşılan ciddi bir sorun yok.

Divan iki yıl önce inşaat halindeydi, o da tamamlanmış. Irak’taki siyasi sürecin belli başlı sorunları için taraflar çok değil birkaç yıl öncesine kadar Batılı başkentlere koşturur dururlardı. Şimdi Erbil’in beş yıldızlı otelleri müzakere ve diyalog amaçlı siyasi buluşma mekânlarına dönüşmüş.

Divan bütün haşmetiyle Erbil’in ortasında geceleri parlayan bir inci gibi duruyor.

Koç Grubu’nun, Boyner’le beraber Kürt bölgesinde yeni keşfedilen doğalgaz yataklarına talip olacağı söyleniyordu. Tabii bu konuda resmî bir doğrulama yok, ortada dolaşan haberler şimdilik dedikodudan ibaret. Ama olmaması için de bir sebep yok tabii. Hükümetin izlediği politikalar, yabancı yatırımcıyı her bakımdan yatırıma teşvik ediyor.

Bir zamanlar Türkiye’nin arka bahçesi deniyordu buralara. Arka bahçeye fidanlar dikilmiş, fidanlar meyveye durmuş artık. Bahçeyi korumak ise Irak’ın diğer bölgelerine, Erbil’den yüz kilometre mesafedeki Kerkük ve Musul gibi şehirlere göre daha kolay.

Erbil’de güvenlik sorunu diye bir sorun yok. Bölgesel hükümetin radikal gruplara yönelik tutumu, güvenlik stratejilerini öne çıkaran bir tutum değil, daha çok bu grupları sisteme entegre etmeyi amaçlıyor. Bu bakımdan

en uzlaşmaz sayılan ve geçmişte çok sayıda şiddet eylemi yapan gruplara dahi, şiddete başvurmamaları koşuluyla, siyaset yapma ve partileşme hakkı tanınıyor.

Bizde siyasi istikrarın, yüksek seçim barajı yoluyla korunabileceğine inanıldı. Ama bu tercihin özellikle Kürt meselesi bağlamında maliyeti çok yüksek oldu.

Kürt parlamentosu siyasi çoğulculuğu tanıyan ve önem veren bir parlamento. Baraj yok. Komünist Parti gibi bazı partiler seçimlerde aldıkları oy oranlarına bakılmaksızın hükümette bir veya iki bakanlıkla temsil ediliyorlar. Bölgesel hükümetin Kültür Bakanı bir komünist.

Sorunsuz bir bölgeden söz etmiyoruz, dağ gibi sorunlar var elbette.

Mesela Kerkük referandumu, petrolle alakalı anlaşmalar. Kerkük referandumunun daha fazla ertelenemeyeceği açık. Erteleme her şeyden önce Kerkük halkını mağdur ediyor. Gidip görmek fırsatım oldu. Şehir, yoksulluk ve güvenlikle malul bir görünümde. Işık okullarından biri Kerkük'te bulunuyor. 1994'de başlayan eğitim hamlesi aralıksız devam ediyor. Bu okullarda okuyan binlerce öğrenci, İngilizcenin yanı sıra, bu ülkede konuşulan bütün dilleri öğreniyor. Türkiye'nin bölgedeki varlığının ve etkisinin itmesiyle, Türkçe öğrenmeye ciddi bir merak var. Arka bahçemizde süreç, şimdilik fena gitmiyor, hatta daha da iyiye gidecek gibi görünüyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP ile MHP

Orhan Miroğlu 09.06.2012

Hatırlayacaksınız sanırım, açılım süreci başladığında AK Parti karşı çıkılması imkânsız birtakım demokratikleşme ve reform adımları atıyordu ve buna karşı çıkmak biraz ayıp kaçtığı için de, süreci görmezlikten gelenler, "açılım tamam da, peki AK Parti ne kadar samimi acaba" diye soruyorlardı.

Yani halkın dikkatini yapılanların tarihî önemine değil de kurnazlıkla, AKP'nin samimiyetine çekip, süreci boşa çıkarmaya çalışıyorlardı.

Şimdi de gelin aynı soruyu CHP için soralım.

CHP, bu girişiminde ne kadar samimi?

2009'da başlayan açılım sürecine neden karşı çıktı?

CHP, süreci destekleseydi, Kürt sorunu da açılım süreci de bugün bambaşka aşamalarda olmayacak mıydı?

Roboski yaşanır mıydı?

Açılımın boşa çıkarılması ve güvenlik konseptine geri dönülmesi için siyaset yapan CHP, bu siyasetin Türkiye'ye maliyetinin farkına vardı da, hatadan geri dönüş mü yapıyor şimdi?

BDP'nin uzlaşmaz tutumuna her defasında cesaret veren CHP'nin birden bire ortaya koyduğu bu yeni tutum değişikliği, BDP'yi de şaşırtmış mıdır dersiniz?

Soruları çoğaltabiliriz çünkü Meclis'teki partilerin muhtemel bir çözüm sürecinde ortaklaşabilmeleri için, geçmişteki yanlış siyasetlerden ders çıkarmaları gerekir.

Oysa **CHP'nin açılım sürecinde izlediği yanlış politikalarla hesaplaştığını söylemek çok zor.**

Kürt halkının haklarından yana görünmek iyi de, peki çözümün CHP'deki karşılığı ve ölçüsü nedir, CHP çözümden ne anlıyor?

Bunu bilmiyoruz gerçekten, ama bildiğimiz bir şey var.

Kemalistler, İttihatçılar ve solcular açılım nedeniyle başlayan siyasi sürecin, AK Parti eliyle gerçekleşecek bir çözümle sonuçlanmasından, ölümden korkarcasına korktular.

Kürtlerin silahlı mücadeleyi tartışmaya hazır oldukları bir zamanda, silahlı mücadelenin başladığı coğrafyayı hayatında bir kez dahi görmeyenler, Eruh ve Şemdinli deseniz, "Arjantin'den bahsediliyor galiba" diyebilecek olanlar, birden bire Kürtlerin silahlı mücadelesini mağduriyet adına meşru görmeye ve göstermeye çalıştılar.

İmralı'ya gidip "düşük yoğunluklu savaşıyorsunuz, bu yoğunlukta bir savaşa kimse sizi dikkate almaz" diyenler, iktidar hırsıyla gözü kararmış Ergenekoncu generaller değildi sadece. Apoletsiz hatunlar ve beyler de, Kürtlere aynı tavsiyelerde bulundular.

Bu tehlikeli politikaların sebebini biliyor ve anlıyorduk, ama ne yazık ki anlatamadık.

Anlatabilseydik, o tarihten bugüne kaybettiğimiz insanların hayatı kurtulabilirdi.

Sorunu, AK Parti'ye çözdürmemek için, ne çok kan aktı, ne çok insanın canı yandı..

Kürt sorununda geçmişe saplanıp kalmanın faydasız olduğu açıktır; ama geçmişe saplanıp kalmakla, geçmişin politikalarını, bugün daha iyi sonuç alabilmek adına sorgulamak arasında büyük bir fark var.

CHP, Kürt sorununda bazı tekliflerle ortaya çıkıyorsa kuşkusuz önemsemek ve destek sunmak çözümden yana olan herkesin vazifesidir, ama şu soruyu da sormak gerekir:

Düne göre değişen nedir?

Bugüne kadar Kürt sorununun çözümünü inkâr ve yok sayma politikalarıyla bloke eden Kemalist tutumun değişmesi için CHP ne gibi çalışmalar yaptı?

Kılıçdaroğlu'nun partisi, AK Parti ve İslami kesimin Kürt sorununda yaşadıkları ciddi yüzleşmenin neresinde duruyor?

Bu sorulara olumlu cevaplar verebilmek ne yazık ki çok zor.

Bugün MHP'yle temsil edilen Ülkücü hareketin ve Türk milliyetçiliğinin, Kürt sorununda çözümü çeşitli söylemlerle ve tercih edilmiş belli siyaset tarzıyla engelleme gücü filan yoktur.

Sayın Bahçeli, Başbakan'ın Amed demesine karşı çıksa ne olur, çıkmasa ne olur..

Çözümün önündeki engel bu değil.

BDP'nin olumlu gerçekleştirebilecek politikalarını bloke eden ve engelleyen siyasetin merkezinde MHP değil, CHP vardır.

BDP/PKK'nin izlediği siyaseti MHP değil, CHP cesaretlendirdi.

MHP'nin siyaseti kendi geleneksel tabanının ötesine varamıyor. Arkasında geçmişte olduğu gibi devlet gücü yok çünkü.

12 Eylül'den sonra başlayan yeni dönemde, MHP ve Ülkücü hareketle temsil edilen Türk milliyetçiliğinin, devletten uzaklaşması, ama buna karşılık CHP'nin Kemalizm'e, devlete ve hatta neo-İttihatçı fikirlere daha fazla yaklaşmış olması, dönemin en ayırt edici özelliğidir.

Eğer son on yılda, Türk milliyetçileri devletten ve Ergenekon'dan köşe bucak kaçmasalardı, bu ülkede iç savaş kaçınılmaz olurdu.

Ve böyle bir süreçte, ülke yönetimini yeniden ele almak için darbeyi ve iç savaşı göze alan Ergenekoncuların "kitle katilleri" hiç kuşkusuz, Ülkü Ocakları'nı her gün ziyaret eden binlerce ülkücü arasından devşirilecekti.

Dolayısıyla, **MHP'siz olur, CHP'siz olmaz söylemi, Türkiye'nin siyasi tarihinden, Kürt sorununda Kemalizm'in ve İttihatçılığın oynadığı oyunlardan habersiz olanların dillendirdiği bir söylem** olarak duruyor.

MHP değil, asıl bu zihniyetin ve çözümsüzlüğe oynamanın hesabını henüz vermemiş olan **CHP, çözümün önünde engel olarak duruyor.**

Bir eli Ergenekon'da bir eli Kürt siyasetiyle "oynaşta" olan CHP'yle neyi çözebilirsiniz?

Kürt siyaseti; çıkış noktası ve amacı, iktidara geri adım attırmak olan, merkezinde CHP ve Ergenekon'un olduğu bu "muhalafet cephesini" fazlasıyla önemsemi ve açılım sürecine kendi haklı gerekçeleriyle değil, maalesef bu "cephenin" gerekçeleriyle karşı çıktı.

Ama süreç yine de yoluna devam etti ve toplumdan büyük bir destek gördü. Anayasa referandumu ve genel seçimlerde AK Parti hükümetinin aldığı sonuç, seçmenin açılıma verdiği desteğin de bir ifadesiydi.

CHP bu dönemde öyle bir siyaset izledi ki, bu siyaset belki de en çok BDP'ye oy veren Kürtleri etkiledi ve AK Parti'nin Kürt sorununu çözemeyeceği inancı çok güçlü bir inanç haline geldi.

Şimdi, Kılıçdaroğlu ve partisinin Başbakan'la gerçekleştiren ve ana hatlarıyla olumlu bulunan bu görüşmenin arkasında durması ve en önemlisi de, bu politika değişikliğinin sebeplerini anlatması gerekir.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Masaya buyurun lütfen!

Orhan Miroğlu 11.06.2012

Eğer Derya Sazak'ın TRT-1'de sunduğu "Politik Açılım" programına konuk olan Sayın Kılıçdaroğlu'nu dinlemeseydim, bu köşede bugün başka bir yazı yer alacaktı.

Programı baştan sona kadar izledim ve ortaya bu yazı çıktı.

2009'da başlayan açılım sürecine muhalefet eden CHP, neden üç yıl sonra toplumun karşısına yepyeni bir anlayışla çıkıyor sorusu önemli bir sorudur.

Kılıçdaroğlu'nun bu bağlamda "Politik açılım"da yaptığı açıklamalar, sorulara verdiği cevaplar tatmin ediciydi.

Yıllardır iki farklı ulusal psikolojinin toplumsal barış ortamını ve her iki halkın insani ilişkilerini nasıl etkilediği yazılıp çiziliyor. Sanırım artık bu arafta yaşama hâllerini birbirimize hatırlatacak durumda değiliz. Siyasi partilerimiz çözüme odaklanmasa, yarın her şey için çok geç olabilir. Kılıçdaroğlu sözünü ettiğim programda bu gerçeği göstermeye ve paylaşmaya çalıştı.

CHP liderliğini, toplumsal barış ve uzlaşma için kaybetmeye hazır bir Kılıçdaroğlu var karşımızda.

Kürt meselesi Kılıçdaroğlu'nun ortaya koyduğu yeni siyaset anlayışıyla, CHP için bir iç politika malzemesi olmaktan çıkıyor, ulusal bir mesele haline geliyor.

Kemalist paradigmaları kökten değişime uğratacak bir hamle bu, kıymeti ve önemi önümüzdeki yıllarda daha iyi görülecek diye düşünüyorum.

Açılımdan sonra İslami kesim ve AK Parti ne kadar değiştiyse, Kılıçdaroğlu'nun bu atılımı da bence Kemalist çevrelerin ve CHP'lilerin Kürt sorunundaki geleneksel algılarını o oranda değiştirmeye aday bir girişimdir.

Lozan'dan beri hep öyleydi zaten, ama Kürt meselesi özellikle son otuz yılın en önemli iç ve dış politika malzemesi oldu. Bu malzemeyi herkes kendi siyasi çıkarları ve iktidarı için kullandı. Körfez savaşlarından bu yana gelişen yeni Ortadoğu jeopolitiği, Kürt sorununda yepyeni siyasi koşullar, ve çözüm için imkânlar yarattı. Ne yazık ki Türkiye bu imkânları kullanmak yerine, meseleyi çatışma sürecinin risklerine ve yaşattığı acılara rağmen, kabul edilebilir sınırlarda tutmayı tercih etti..

Şimdi böyle bir sınırın olmadığını herkes görüyor.

Bütün sınırlar aşıldı. Toplumsal barışı koruyan zırhlar birer birer delindi ve geldik bugüne.

Gerekçesi ne olursa olsun, çözüme karşı bir siyasi pozisyonu korumaya çalışmak, hiçbir siyasi partiye kazandırmaz.

Çözumsuzlük politikalarını, artık sadece, Türkiye'nin büyümesine, gücünün ve potansiyelinin artmasına karşı olanlar isteyebilir. Türkiye'nin kendi Kürt sorununu çözmesi hâlinde, ortaya çıkacak güçlü dinamiğin ve toplumsal enerjinin gücünden korkan ve endişeye kapılanlar dün olduğu gibi bugün de çözumsuzlükten yana olabilir, bu çevreler önümüze suni gündemler koyabilir vs.

Ama milliyeti, dinî inancı, ideolojisi ne olursa olsun hiçbir Türkiyeli çözüme karşı olamaz, çözumsuzlüğü besleyen politikaları destekleyemez.

İster Kemalist, ister İslamcı, ister Ülkücü, ister Türk milliyetçisi olun. Eğer bu aidiyetlerden birini ve birkaçını benimsemiş olmanızın gerekçesi Türkiye sevdası ve Türkiye yurtseverliğiye, Kürt halkına barış elini uzatmanız gerekir. **Türkiye’yi sevmek, Türkiye’nin geleceğinin ve bekasının peşinde olmak Kürtlerle savaştan değil, barışmaktan geçiyor.**

Barış başkalarının hayatına duyulan sevgiyse eğer, bu sevginin her geçen gün toplumun içinde paylaşılan bir değer hâline geldiğini görüyoruz.

Bugün her zamankinden daha yakınınız barışa. Çünkü tecrübelerimiz, ortak acılarımız, bize barıştan başka çare olmadığını gösterdi.

Eğer birlikte yaşama iradesi, Kürtler ve Türkler arasında güçlü bir irade olarak bugünlere kadar korunmamış olsaydı, “Kürt milliyetçiliği” de Türk milliyetçiliği de bu kadar zayıf olabilir miydi?

Sonra, Kürtler, Türklerle beraber yaşamaktan mutlu olmayacaklar da, mutluluğu nerelerde, hangi coğrafyalarda arayacaklar?

“Türkiye’nin birliğini korumak adına” masaya oturmayız diyen Türk milliyetçilerinin yeni bir muhasebe yapmasının zamanı geldi.

Türk milliyetçileri Kürtlere hak verilirse, bölünürüz diye korkuyor ve korkutuyorlar.

Oysa herkes biliyor ki, son iki yüzyılın en mağdur halklarından sayılan Kürtler, eğer bağımsızlığın peşinde olsaydılar, bugün Kürt meselesi özü ve talep edilen haklar itibarıyla bir demokrasi sorunu olarak değil, karşımıza bir bağımsızlık ve toprak talebi olarak çıkacaktı.

Aslında bunca isyana, acıya ve yasa rağmen, birlikte yaşama ve geleceği birlikte tahayyül etme hâlâ ortak bir değer olarak yaşıyorsa, inanın bunu bir mucize gibi görüp, bu mucizeyi gözbebeğimiz gibi korumanın yolunda, yani barış yolunda yürümeyi bir insanlık görevi, bir yurtseverlik görevi olarak benimsemeliyiz.

Sayın Kılıçdaroğlu’nu dinledikten sonra aklıma gelenler bunlar oldu.

Çünkü o, “neden şimdi” sorusuna verdiği cevaplarla demek istiyordu ki, Türkiye bu sorunu çözmeden tarih içindeki ilerleyişine devam edemez.

Duygusal ve siyasi kopuşun geldiği tehlikeli aşamaya dikkat çekti CHP lideri ve bazı anekdotları paylaştı.

“Mihriban”ın şairi müteveffa Abdurrahim Karakoç’un cenaze törenine katılmış Kılıçdaroğlu. Bir MHP’li yurttaşımız yanına yaklaşmış ve kendisini kutlamış. Kutlarken de MHP’ye oy verdiğini ve vermeye de devam edeceğini ifade etmiş.

Kürt sorunu çözülsün veya biraz daha zamana yayılsa da CHP’liler, BDP’liler, AK Partililer ve MHP’liler kuşku yok ki, kendi partilerine oy vermeye devam edecekler.

Ama bu partilerin liderleri, yöneticileri de şunu anlamalılar ki, “Kürt sorununu çözün” talebi, siyasi bir tercih olmanın ötesinde, bu partilerin tabanında, “ulusal” bir tercih, bir “toplumsal mutabakat meselesi” haline geliyor.

Bu tercihe gözünü kapatarak siyaset yapılamaz artık.

Türkiye'nin bu aşamaya gelmesi en büyük kazanımdır. Kazanımı bir siyasi proje hâline getirmek ve sonuçlandırmak bu Meclis'in ve siyasi partilerin görevidir.

Toplum bütün siyasi partileri, diyalog ve müzakere için masaya oturmaya davet ediyor.

Gerekçeleri bir yana bırakın, masaya buyurun lütfen!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriye kan ağlarken...

Orhan Miroğlu 14.06.2012

Görünen köy kılavuz istemiyordu ve Esad'ın Birleşmiş Milletler'in ona sunduğu son şansı boşa çıkarıp kitlesel katliamları sürdüreceği belliydi.

Suriyeli muhalifler bu gerçeği dünyaya anlatamadılar. Belki de anlattılar da, bu anlatılanlar dünyanın işine gelmedi.

Baas Partisi'nin siyasi mirası ve Esad ailesinin kanlı geçmişi üzerinden Suriye'de kalıcı barışın gerçekleşmeyeceği ve Esad iktidarda kaldıkça akan kanın durmayacağı bugün daha iyi görülüyor.

Oysa Türkiye'nin statükocuları dâhil, başını Rusya'nın çektiği uluslararası bir cephe, daha düne kadar, Esad'ı hâlâ bir umut olarak gösteriyor, toplumsal desteğini koruduğu yalanını yayıyor ve Esad iktidarına yönelik her eleştiriyi, içişlerine müdahale olarak tanımlıyordu.

Hükümetin Suriye politikalarına şiddetle karşı çıkan, başını CHP'nin çektiği ve bir kısım medyanın da desteklediği geniş bir muhalefet var Türkiye'de.

Siyasi partiler, Şam'a ziyaretçiler yollayıp Esad'a arkadayız mesajı verirken, kimi köşe yazarları, Esad'ın arkasındaki toplumsal güç nedeniyle Saddam gibi kolayca yenilmeyecek olmasına dair, hiçbiri diğerini tutmayan yazılar yazıp durdular.

Bazıları, Suriye'deki süreci emperyalistlerin kışkırttığı bir mezhep çatışması olarak gösterip, her fırsatta Esad yönetimini aklamaya çalıştılar.

Esad'ı ve onun kanlı rejimini koruma çabaları, vaktiyle 1917 devrimini dünya emperyalizmine karşı koruma çabalarından neredeyse farksız hale geldi.

İşi öyle bir noktaya vardırıdılar ki, anlaşılan dünya Esad'ı feda etmeyecek ve üçüncü dünya savaşı galiba Beşşar Esad yüzünden kopacak diye düşünmek bile mümkün.

Daha birkaç gün önce, eli kanlı bir diktatöre karşı Türkiye'nin izlediği politikayı kendi ayağına kurşun sıkmakla eşdeğer görenler, şimdi Saraybosna hatıraları eşliğinde geleceğin Suriye'sini yazıyorlar.

Ne diyelim pes doğrusu!

Aynı çevreler, Irak Baası ve Saddam için de benzer şeyler düşünüyorlardı.

Araplar, Saddam'ı feda etmeyecek; Irak ABD'nin yeni Vietnam'ı olacak, Irak'ın işgali yeni bir Arap direnişine yol açacak ve Arap milliyetçiliği Saddam'ın liderliğinde yeniden dirilecek diyorlardı.

Bunların hiçbirisi gerçekleşmedi ve Saddam'ın ordusu doğru dürüst bir direniş göstermeden teslim oldu.

Çok ironik olsa gerek, Saddam Amerikan işgaline direnmek için, en çok katlettiği bir halktan yani Kürtler'den yardım istedi. Irak'ın elinden gideceğini anladığı son anda elini Kürtler'e uzattı. Ama Kürtler o eli tutmadılar. Onun yerine Irak'ta yeni başlayan değişim sürecinin bir parçası olmayı tercih ettiler. Geçmişe değil, geleceğe baktılar. Üç büyük Kürt partisinden birinin 1970'li yıllardan bu yana liderliğini yapan **Mam Celal-Celal Talabani** bugün Irak'ın Cumhurbaşkanıdır.

Saddam sonrası Irak'ta yeni bir devlet nizamı kurmak hiç kolay olmadı. Yeni Irak Kürtler'e özgürlük getirdi. Ama Kürtler'in tadına vardığı özgürlüğün aynı ölçülerde bütün Irak'ta yaşandığını söylemek çok zor. Kürtler ulusal manada ne kadar birlik içinde görünüyorsa, Araplar da o kadar bölünmüş görünüyorlar.

Şimdi benzer bir durum Suriye'de yaşanıyor.

Suriyeli muhalifler, 1994'ten beri İsveç'te sürgün yaşayan bir Kürt akademisyen-siyasetçi, **Abdulbasit Seyda'yı**, kendilerine lider olarak seçtiler.

Suriye muhalefetine karizmatik bir lidere sahip olmadığı söyleniyordu.

Hatta muhalefet'in bu yönlü zayıflığı, Esad'ın ömrünü uzatıyor diyenler de vardı.

Suriye Milli Konseyinin yeni seçilen başkanı Abdulbasit Seyda liberal fikirleriyle tanınıyor.

SMK başkanlığına seçildikten sonra dünyaya bir çağrı yaptı ve sivillerin katliamlardan korunmasını talep etti. Esad sonrası Suni-Müslüman çoğunluktan korkan Hristiyan ve Nusayri halka seslenen Seyda, Esad sonrası Suriye'de etnik ve dinî ayrımcılık yapılmayacağını vaat etti.

Açıkçası her şey Irak'taki siyasi süreci andırıyor.

Kürtler'in Irak'ın geleceğinde üstlendikleri rolün bir benzerini, Suriye Kürtleri Esad sonrası yeni dönemde, üstlenecek gibi görünüyor.

Kürt siyasi partileri, etnik çeşitlilik ve farklı dinî inançlar bakımından, Irak'ı hiç aratmayan Suriye'de, başka grupların güven duyduğu bir siyasi misyona, sürecin ilerlemesinde işlevsel bir role sahip olabilirler..

Irak'ta Saddam'ın devrilmesi, aslında Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da başlayan Arap Baharı'nı tetikleyen gelişmelerin başlangıcıydı.

Irak işgali ve Saddam'ın devrilmesi belli başlı Kürt partilerinin izledikleri politikaları kökten değişime uğrattı. Suriye'de ikinci Baas'ın devrilmesi bu değişimi daha da hızlandıracak gibi görünüyor.

Doğrusu **Irak'ta ve Suriye'de Kürtler hata yapmadılar ve saflarını doğru yerde belirlediler.**

Tıpkı Türkiye gibi. Türkiye de hata yapmadı.

Ve Türkiye'nin son yirmi yılda izlediği siyaset, Suriye ve Irak'taki Kürtler'in çıkarlarıyla büyük oranda örtüştü.

Türkiye'nin kendi içindeki Kürt sorununa yaklaşımı hâlâ büyük açmazlar barındırıyor olsa da, devletin, Irak Kürdistanı'yla Özal döneminde geliştirdiği ilişkilerin ne kadar isabetli olduğu bugün daha iyi anlaşılıyor. Suriye politikasının da ne kadar isabetli olduğu önümüzdeki yıllarda daha iyi anlaşılacaktır.

Türkiye'de Kürt siyasetine hâkim olanların temel sorunu ise, 2000'li yıllardan bu yana oluşan yeni siyasi şartları ve jeopolitiği anlamamış olmaları ve Irak, Suriye ve Türkiye'deki yeni süreçle bir çeşit intibak sorunu yaşamalarıdır.

Çünkü, bu süreci, reel-politika üzerinden değil, ideolojik tercihleri üzerinden okudular; bu da onların, Suriye'de Baas'la, Türkiye'de ise Kemalistlerle aynı saflarda yer almalarına yol açtı.

Her üç ülkede de değişim sürecinin dışında kalmakta ısrar etmenin, statükodan yana durmanın, ağır bir maliyeti oldu, ve bu maliyeti en çok da Türkiyeli Kürtler ödedi, hâlâ da ödemeye devam ediyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Sevdim Seni Bir Kere'

Orhan Miroğlu 16.06.2012

Bir istatistik çalışması var mı bu konuda bilmiyorum, ezbere konuşmuş olmayayım, ama Alevi ve Sünni evliliklerinin geçmişe göre artmış olabileceğini düşünüyorum doğrusu.

Erkam Tufan Aytav'ın nisan ayında piyasaya çıkan kitabı bu konuyla ilgili ve ***Sevdim Seni Bir Kere*** adını taşıyor.

Eğer Alevi-Sünni evliliklerinin dününü, bugününü merak edenlerdenseniz, Aytav'ın kitabı, merakınızı giderebilir.

Alevi ve Sünni toplumu arasında beş yüzyıldan fazla bir zamandır yaşanan önyargılar bugün ne durumda?

İlk tanışma, görüşme, âşık olma, beğenme anları..

Alevi veya Sünni kimliğini gizleme..

İlk anda ret etme ve ret edilme durumları..

Birbirinin inanç, görenek ve göreneğini merak etme hâlleri..

Bütün bu sorunlar, kitaba konu olan evlilikler bağlamında anlatılıyor.

Her şeyin bedeli ödenir, ama bazı sevdaların bedeli zor ödenir..

Gönlünüz sevdaya düştüğü andan itibaren, sevdalandığınız kadın ve erkek için her bedeli ödemeye hazırsınız demektir.

Ama ya bu sevda başkalarına da bedel ödetecekse, siz sevdalandınız diye başkalarının başının belaya düşme ihtimali varsa?

İşte o zaman her şey bambaşka bir hâl alır.

Farklı inanç veya etnisiteden gelen kişiler arasında yaşanan aşklar bazen maalesef sadece âşıklara değil, bütün bir topluma verilmiş bir çeşit cezaya dönüşür ve bu türden aşklar beklenmedik bir biçimde iki toplumu, iki halkı durup dururken karşı karşıya getirir.

Midyat'ta 1960'lı yıllarda yaşanan bir aşk öyküsü iyi başlamış ama çok da mutsuz bir sonla bitmişti.

Midyatlı bir Süryani genci, İstanbul'da tanıştığı bir Alevi kızla büyük bir aşk yaşar.

Sevgilisini alır Midyat'a getirir, niyeti nikâh kıymak ve evlenmektir.

Fakat nikâh kıymak için gittiği Nüfus Müdürlüğü'nde kızın Alevi olduğu anlaşılınca, kıyamet kopar. Midyat'ın Estel kesiminde yaşayan Müslüman halk arasında "Bir Süryani bir Müslüman kızla nasıl evlenebilir" diye tam bir infial hâli yaşanır.

Ve romanlara, filmlere konu olabilecek kadar hüznü bir aşk hikâyesi ayrılıkla sonuçlanır.

Neyse ki, **Sevdim Seni Bir Kere** mutlulukla başlayıp mutlu sonla biten Alevi-Sünni evliliklerini anlatıyor, hüznü duymadan, keşke böyle olmasaydı demeden okuyacağınız bir kitap, yaz tatili okuma listenize alın derim..

Özel Yetkili Mahkemeler'e dair

ÖYM konusunda yürütülen tartışmalar gelip bu mahkemelerin artık işlevini doldurduğu ve yargılamanın bizatihi cezaya dönüştüğü noktasına dayandı. Oysa Ergenekon'un mütefekkirleri bu düşünceye ne AİHM hâkimlerini ne halkı inandırabilmişlerdi. İkna faaliyetine şimdi saygın hukukçular, saygın insan hakları aktivistleri de katılmış bulunuyor.

Hatırlayacaksınız, Anayasa referandumu öncesi, İtalya'da filan birtakım hukuk âlimleri bulunmuştu. Tv kanallarına ikide bir bağlanıyor ve saatlerce bu meclisin yeni bir anayasa yapamayacağını, Anayasa değişikliğini referanduma sunamayacağını, bunun tam bir hukuk ihlali olduğunu anlatıp duruyorlardı.

Şimdi ÖYM'lerin hukuk dışı olduğunu anlatacak bu türden ithal "düşünürler" gerek kalmadı. Çünkü Ergenekon sürecinin arkasında duran hukukçularımız, isimleri Ergenekon'un ölüm listelerinde çıkan insan hakları aktivistlerimiz dahi, üç yıl sonra, ÖYM'leri yeniden ama başka bir tarih ve hukuk bilinciyle keşfetmiş görünüyorlar. Bu mahkemelerin İstiklal Mahkemeleri geleneği üzerinden, yani toplumun önemli bir kısmını düşman kabul eden bir anlayış üzerinden kurulduğunu yazıp çiziyorlar ki böylesi tarihsel analizlere dayanarak toplumu ikna etme çabası, doğrusu Ergenekoncuların dahi aklına gelmemiştir.

Devletin kozmik odalarına üç yıl önce, ÖYM savcılarını yollayanlar, aynı savcılarını şimdi de, görevlerinin başından alıp başka yerlere atayanlar, Türkiye'nin geçmişiyle yüzleşme hamlesini yarım bırakmak ve bitirmek niyetindeler.

Her şey normale gidiyormuş artık ve Türkiye ÖYM'leri kaldırmaya hazırmış!

Darbe dönemi kapanmışmış!

Peki, bu ÖYM'ler sadece darbeciler için mi kurulmuştu?

Faili meçhul cinayetleri, Ergenekoncuların Fırat'ın ötesine uzanan faaliyetlerini aydınlatmak gibi bir yanı da yok muydu işin?

Darbecilerin hıncı ve öfkesi, iktidar hırsı bitti mi gerçekten?

Silivri'deki darbecilerin gelecek tahayyülü, iktidar talebi, intikam duyguları bugün dahi bir iç savaşı göze alabilecek düzeylerde seyretmiyor mu?

Bir yandan, ÖYM'leri fiili olarak işlevsiz hâle getirmeye çalışıyorsunuz, bir yandan da Özal'ın mezarını açmaya kalkıyorsunuz.

Özal'ın mezarını açsanız ne olur açmasanız ne olur?

Kusura bakmayın ama buradan çıkacak bulguları araştırarak savcığı bu saatten sonra zor bulursunuz.

Onlarca faili meçhul cinayet mağdurunu daha bu yılın başında Meclis'e davet edip komisyonlarda dinlediniz, onlara umut verdiniz.

Elazığ'da hunharca öldürülen Ayten Öztürk'ün babası Hıdır Öztürk Meclis'e gelenler arasındaydı.

Yürek burkan sözler sarf etti. Hıdır Amca, adalet arıyor, kızını alçakça katledenlerin bulunup yargılanmasını istiyordu.

Ama ne yazık ki Ayten Öztürk davası Hıdır Amca'yı memnun edecek bir süreçten henüz çok uzak..

Cinayeti saptıran, hakikati gizleyen ölüm raporunun altında imzası olan doktorlar ve savcı hakkında henüz idari bir soruşturma dahi açılmış değil.

Gidin bakın, Musa Anter, Vedat Aydın, Mehmet Sincar ve daha yüzlerce faili meçhul cinayetin, katliamın dava dosyaları gazete kupürleriyle dopdolu.

Çünkü soruşturmalar derinleşmedi, Fırat'ın ötesindeki kozmik odalara girilmedi henüz.

Tam da böyle bir aşamada, şimdiye kadar Ergenekon davalarını itibarsızlaştırmayı başaramayanlar yanlarına bir zamanların keskin Ergenekon karşıtlarını alarak, ÖYM'leri itibarsızlaştırma mücadelesini başarıyla tamamlamış bulunuyorlar.

Sormak gerekir şimdi.

Şamar oğlanına çevirdiğiniz iyice itibarsızlaştırdığınız hangi özel yetkili savcılarla soruşturacaksınız Uludere'yi, katliamları, faili meçhulleri?

Eğer her şey buraya kadar idiyse, acı ve yas içinde kıvranan insanların umutlarıyla neden bu kadar pervasızca ve hoyratça oynadınız?

Yazık günah değil mi?

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Baba biz yabancı mıyız?'

Orhan Miroğlu 18.06.2012

Musa (Anter) Ağabey'le beraber vurulduğumuz 1992 yılının 20 eylül günü, benim ve çocuklarımın hayatı birden bire ve hiç beklemediğimiz bir zamanda değişti.

Hiwa üç, **Zerdeşt** bir yaşındaydı.

Diyarbakır'ı sedye üstünde ve yaralı hâlde terk ettim. Ben hastanedeyken, babam gidip evin eşyalarını yükledi ve Ankara'ya taşındık.

Yirmi yıldır bu şehirde yaşıyorum.

Hiwa bu yıl üniversiteyi bitiriyor. 30 haziranda mezuniyet töreni var.

İlkokula Ankara'da başladı, Üniversiteyi İstanbul'da bitirdi.

Çocukluk yıllarında adı başına bela olmuştu. Bazen okuldan eve ağlayarak gelirdi.

Sınıftaki arkadaşları Hiwa'nın adına bir anlam veremiyorlardı, veremeyince de onun bir yabancı olduğuna hükmediyor ve ona bazen **"Hiwa siz yabancı mısınız"** diye de soruyorlardı.

Çocukların sorusunda yadırganacak bir şey yoktu aslında.

Ne yapsınlar, bu çocuklar da, tıpkı anne babalarının inandığı gibi, Türkiye'de Türkler'den başka bir halk Türkçeden başka bir dil olmadığına inanıyorlardı.

Adı Hiwa olan bir çocuk bu durumda kaçınılmaz olarak onun yaşındaki çocukların gözünde bir yabancıya dönüşüyordu.

Hiwa Kürt olduğunu, isminin anlamını filan biliyordu tabii, ama doğrusunu isterseniz, Hiwa da bir ara yabancı olabileceğimize iyice inanmıştı ve arkadaşlarının ona sorduğu soruyu o da gelip evde bana soruyordu:

Baba biz yabancı mıyız?

İşi fazla karıştırmamak adına kısa cevaplar veriyordum Hiwa'ya:

Hayır kızım biz yabancı filan değiliz, bu ülkede yüzyıllardır yaşamakta olan bir halkın mensuplarıyız.

Hiwa o yıllarda adını hiç sevmemi, **bu adı bana neden koydunuz diye ağladığı zamanlar oldu.**

Ta gençlik yıllarına kadar adıyla hiç barışık değildi.

Şimdi adını çok seviyor. Fakat Kürtçe konuşmayı da bilmiyor. Ankara'da değil Diyarbakır'da büyüseydi bilecekti muhtemelen, ama ne kadar bilecekti o da belli değil.

Oysa Hiwa'nın annesi Arapça babaannesi de hem Kürtçe hem Arapça biliyordu.

Bu durumda Hiwa dil bakımından annesine göre bir, babaannesine göre iki kez yoksul sayılır.

Diyeceğim annelerin, anadilin hayatta kalması için gösterdiği gayretin galiba sonuna geldik.

Çünkü bu gayretin artık bu küresel çağda ve devletin bilinçli asimilasyon politikaları izlediği bir dönemde kıymeti harbiyesi yok pek.

Devletin taşın altına elini koyması lazım.

Hâli vakti yerinde Kürt ailelerini bir yana bırakalım.

Onların Kürtçe öğrenme merakı daha çok yeni, ama **Mersin ve İstanbul varoşlarında, Diyarbakır Bağlar'da büyüyen savaş mağduru çocukların çoğu Kürtçe bilmiyor.**

Dolayısıyla **hükümetin, Milli Eğitim müfredatına yüz yıllık asimilasyon ve inkârdan sonra seçmeli Kürtçe dersi koyması ileri bir adımdır.**

Eğer Kürt sivil toplumu, Kürt aydınları, Kürt siyasi partileri, muhalefet etmezlerse, hükümetin altyapı çalışmalarına destek verirlerse bu iş başarıya ulaşır. Ama tersi olursa hem hükümetin hem halkın şevki, heyecanı biraz daha kırılır, zayıflar ve yazık olur..

Gelin destek verelim bu işe, ama **kim her ne talep ediyorsa bu talep için de mücadelesini durdurmasın.**

Güney Kürdistan'da, Avrupa'daki Kürt diasporası içinde durum nedir tartışmalıyız.

Türkiye'nin bu önemli tercihi dünyadaki başka Kürtlerin deneyimiyle karşılaştırmalı bu deneyimlerden yararlanmanın yollarını aramalıyız.

Mahmut Övür, Berlin'de 50 bin Kürt var ama Kürtçe öğrenmek için devlete başvuru yok diye yazdı.

Başka Avrupa ülkelerinde durum nedir çok bilmiyoruz. Ama Berlin örneğinin ortaya koyduğu gibi, **Avrupa'daki Kürt diasporası belli ki, Kürtçeye değil, siyasete yatırım yapmış.**

Lakin eğer siyasetin yanı sıra dile ve kültüre yatırım yapılsaydı, kırk yıl içinde en azından Avrupa ülkelerinde, Kürtçe eğitim veren Kürt sermayedarlarının kurduğu birkaç üniversite hatta Kürtçe olimpiyatları olmaması için hiçbir sebep kalmazdı..

Türkçe Olimpiyatları'nı stadyumlardan izleyemedim. Ama televizyonda o güzelim çocukları izlerken gözyaşlarımı tutamadım. Çok duygulandım, çünkü Türkçe benim de dilim, konuştuğum, düşündüğüm ve yazdığım bir dil. Ait olduğumu hissettiğim bir dil.

Ama **Türkçe Olimpiyatları'nı seyrederken aynı zamanda büyük bir hüznü duydum.**

Türkçeyi bu kadar çok sevmeme rağmen, şu mağdur mu mağdur anadilim adına, yani, Kürtçe adına Türkçeyi kıskandım ve hüznü duydum.

Bana kalırsa biz Kürtler, "ya herrü ya merrü" diyecek durumda değiliz.

Kültürel ve dilsel bir kırımın içinden geliyoruz. Cılız da olsa, bu kırımın sonuna yakılan bir mum ışığını, nefeslerimizle üfürüp söndürmeye hakkımız yok.

Bırakınız aynı sınıfa giden Türk ve Kürt çocukları birbirlerini bu yeni adımla beraber, bambaşka zaviyelerden ve yeniden keşfetmeye çalışsın. Aynı sınıfta okuyan bu çocuklar birbirinin dillerine alışsın. Bu kaynaşma ve yeniden keşfetmenin yaratacağı duygusal, saygılı ortamlar toplumu sarsın, etkilesin ve düşündürsün.

Bırakın Kürtçe seçmeli de olsa, Türk ve Kürt çocuklarının arasına tedavüle girsin bir kere!

Binlerce okulda, Kürt-Türk milyonlarca çocuk, birbirlerine her sabah “roj baş heval!” demeyi öğrensin.

“Siz yabancı mısınız” sorusu tarihe karışsın artık..

İnanın ne seçmeli ders bir devrimdir ne anadille eğitim.

Asıl devrim, Kürtçe ve başka dillerde seçmeli ders programlarının milyonlarca eve girecek olması, bunun yaratacağı yeni iklim, yeni zihniyet, yeni ortamdır.

Bu “devrimin” yüzyıl sonra olacağı tuttu, önüne geçmeye çalışmak niye?

Anadille eğitim talebi, illaki seçmeli dersi ret etmekten mi geçiyor?

Seçmeli ders ret edilmeden, anadille eğitim mücadelesi verilemez mi?

Kürt siyasi partileri maalesef, bu konuda redde dayalı ulusal bir mutabakat sağlamış gibi görünüyorlar.

Kimse kimseden geride kalmış görünmek istemiyor anlaşılır.

Kürt siyasi mücadelesinde şiddetin ve silahlı mücadelenin koşulsuz terk edilmesini istedim.

Hükümetin açılım politikalarını ve reform adımlarını destekledim.

Bedeli ağır oldu..

Şimdi de, **Kürt siyasi partilerinin, anadille eğitim talebini destekliyor, ama kusura bakmasınlar seçmeli dersi reddetmelerini de çok yanlış buluyorum..**

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bariştan korkmak

Orhan Miroğlu 21.06.2012

Kendini ülkücü olarak tanımlayan akademisyen bir okurumdan dün peş peşe iki mail geldi.

Biri çok uzundu, ve Türk milliyetçileri arasındaki Kürt algısının önemli oranda değiştiğini gösteren ifadelerle doluydu.

Kürtçe bilmediği halde, **Keça Kurdan**, **Helin** ve **Dar Hejîrokê** stranlarını ezbere bilen bir Türk milliyetçisi olan okurum, kendi ifadesiyle Kürtlerin bağımsızlık dâhil temel haklarının olduğuna inanıyor. Yani bağımsızlığı dahi bir hak olarak görüyor, ama Kürtlerin bu hakkı kullanmasından yana değil. Çünkü her iki halkın birlikte yaşayabileceğine inanıyor.

Ve kendi ifadesiyle, **“Ermenileri, Rumları ve diğer halkları yitirdiğimize üzülen bir insan olarak Kürtleri de yitirmek” istemiyor.** Anladığım kadarıyla **seçmeli derse karşı çıkmıyor, fakat anadille eğitim konusunda kaygıları olduğunu ifade ediyor.** Ama o yine de hiçbir şeyi peşinen ret etmiyor.

Ülkücü okurum, her şeyin tartışılabileceğine inanıyor. **Anadille eğitimin bir ihtiyaç olmanın ötesinde bir onur sorunu olduğunu ama, Kürtlerin, bu haklarını kullanabilmesi için Türk halkını ikna etmek gerektiğini düşünüyor.** Türk halkını ikna etmeden; bir “meydan okuma” olarak anlaşılabilecek siyasi ve kültürel taleplerin hayata geçmesinin pek mümkün olmadığını savunuyor ve hatta böyle bir şeyin, şiddet ortamında etnik bir çatışma riski dahi yaratabileceğine inanıyor.

Bir maille ifade edilen bu düşünceler, **Türk milliyetçilerinin önemli bir bölümünün, Kürt meselesinde yaşadığı zihinsel değişimi** göstermesi bakımından önemlidir.

Ama milliyetçi hissiyatın çok kırılgan olduğunu ve vatani korumak uğruna gelen ölümlerin, “şehit haberlerinin” bir anda her şeyi yeniden düşünmeye yol açtığını kabul etmek lazım.

Ülkücü okurumun ikinci mailinin başlığıyla durumu izaha çalışayım. Bu başlık öncekinin aksine çok kısıydı:

“Yedi Şehit!”

Ülkücü okurumun yazdığına göre, ilk maili yolladıktan sonra **Dağlıca saldırısını** okumuş ve **yedi askerin şehit olduğunu** öğrenmişti. Bu haber onu bir anda **“konuşarak çözebiliriz” düşüncesinden uzaklaştırmış ve o anda “intikam” duygusundan başka bir şey hissetmemişti.**

18 PKK’linin öldürüldüğünün haberi, muhtemelen Kürt tarafında da aynı intikam duygularını uyandırdı.

Dağlıca türü eylemlerde amaç belki de budur, etnik hınç ve öfke uyandırmak, toplumun içinde intikam duyguları yeşertmek. Çözüm ve barış konusunda bugün sağlam bir yerde duran toplumu, barış ve çözüm idealinden uzaklaştırmak, intikama yöneltmek.

İntikam duyguları “ulusu ve vatani düşmana karşı korumak için” insanı göreve çağırır.

Çünkü, **Ernest Renan’dan** beri çok iyi biliyoruz ki, **“ortak acı, sevinçten daha birleştiricidir ve milli hatıralar arasında yaşlar, zaferlerden daha makbuldür, zira yas görev yükler ve ortak çabayı emreder”.**

Milletlerin ve milliyetçilerin temel gerçeği kuşkusuz artık bu çağda, bu değil ve Ernest Renan’ın ulusların doğuşu hakkında ileri sürdüğü fikirler bugünün milliyetçiliklerini açıklayabilecek mahiyetten epey uzaktır.

Uluslar artık acının ve yasın değil, ortak sevinçlerin peşinden koşuyorlar.

Bu bakımdan, devlet kurmuş ve tarihsel olarak bu aşamayı geride bırakmış, yani tatmin olmuş ulusların bugün hâlâ yas peşinde koştuğunu, yasın yüklediği görevlere inanmaya devam ettiğini düşünmek çok doğru olmaz.

Ama yeryüzünde tarihin bu evresine geç kalmış, henüz tatmin olmamış, hâlâ yas ve yasın doğurduğu görevler peşinde koşan ulusların varlığı da bir gerçek..

Kürtler bu uluslardan sayılırlar. Tarihe ve milliyetçiliğe geç kalmış bir ulustur onlar. Neredeyse iki yüzyıldır, yaşadıkları acıyı ve yası “ulusal göreve” tahvil etmenin peşinde koşup duruyorlar.

Ulusal sevince dair hatıraları hemen hemen hiç yok. Tarihleri sadece acı ve yas dolu.

Kürt ulusal dinamiğinin bugün çok güçlü olmasının belki de önemli sebeplerinden biri budur.

Çünkü acı ve yas, Renan’ın dediği gibi ulusa ait olduğunu düşünen bireylere görev yükler.

PKK'nin siyasi tarihi aslına bakarsanız, **PKK'yi olumlayan insanların hayatları pahasına yüklendikleri görevin ifasından ve bu görevin her zaman trajedi ve acıyla sonuçlanmış hatırasından ibarettir.**

Son otuz yıl içinde, meydana gelen çatışmalarda oluşmuş kırk bine yakın ölünün hatırası, böylece, başka insanların her ölümden sonra yüklenmeye hazır oldukları bir göreve dönüştü.

Dağlarda ölenler, şehirlerde ölenler, kendini yakanlar..

Kürtlerin acının ve yasın belirlediği ulusal hatıralara kavuşmasını sağlayan yegâne şey, burada ve başka yerde, devletlerin uyguladığı şiddet oldu.

Sonra o şiddet kendi karşısını doğurdu.

Lakin bugün artık, bir halkın etno-kültürel dinamiklerini bastırmak amacıyla devletin uyguladığı şiddetin nihayet sonuna geldik.

Bugün artık acı ve yas sadece devlet eliyle meydana gelen bir şey değil.

Türkiye bu gerçeğin farkına ne yazık ki çok geç vardı.

Şimdi yanıştan geri dönmeye çalışıyor.

Ama bu, sırtını acıya ve yasa dayamış PKK'yi korkutuyor.

Oysa PKK silah bırakırsa, devletin şiddetinden geriye bir şey kalmaz, her şey normalleşir.

Türkiye yüzünü ortak sevinçlere dönmek istiyor, PKK ise şiddet eylemleriyle insanları Kürt olsun Türk olsun, acının ve yasın ortasında tutmaya çalışıyor.

Onu destekleyen Kürtlere vaat etiği yegâne şey ise ne zaman biteceği belli olmayan acı ve yastan ibarettir.

Kürtler ve Türkler artık yeter deyip, yüzünü ortak sevinçlere dönmedikçe bu acı da bu yas ta bitmez.

PKK bu gerçeğin farkında elbette. O yüzden AK Parti'den, CHP'den, Leyla Zana'dan milliyetçi Türklerden yükselen "artık yeter gelin yüzümüzü ortak sevinçlere dönelim" talebinden korkuyor.

Doğrusunu isterseniz bu korkuyu anlayabilirim. Ama biz yüzümüzü ortak sevinçlere döneceğiz diye PKK'den daha çok korkan çevreleri ve kimseleri hiç anlayamıyorum.

Leyla Zana'ya PKK medyasından da önce, ilk itibarsızlaştırma yazısını onlar yazıyor ve Leyla Zana'nın söylediklerinden onlar rencide oluyorlar.

Hangi zamanda?

Ülkücü milliyetçilerin Kürtçe stranları ezberledikleri ve Kürtlerin bağımsız devlet kurma hakları olduğunu tartıştıkları bir zamanda..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Engelli yurttaşlarımız ve ihlaller

Orhan Miroğlu 23.06.2012

Toplum ve devlet olarak engelli vatandaşlarımıza karşı gösterdiğimiz davranışlar ve algı bakımından bir hayli geriyiz. Yürürlükteki yasalarda yer alan engelli tanımı ile BMENHS'nde (Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi) yer alan tanım birbirinden çok farklı. Farklılık uygulamada da muazzam bir eşitsizlik yaratıyor.

MEB'in web sitesinde zihinsel engelliler için yapılan tanımlama bile çok yanlış ve şöyle:

"Zihinsel engelli bireylerin özellikleri:

- * Sözcük dağarcıkları zayıftır.
- * Konuşmaları akıcı değildir.
- * Duygu ve düşüncelerini ifade edemezler.
- * Kendilerine güvenleri azdır.
- * Bağımsız hareket etmekten çekinirler.
- * Yeni duruma uymakta çok zorluk çekerler.
- * Geç ve güç dostluk kurarlar.
- * Sosyal faaliyetlere karşı ilgileri azdır.
- * Sosyal ilişkilerde bencildirler."

Eğer hayatınızda bir engelli varsa, ve hayatı onunla paylaşıyorsanız, buradaki tanımlamalara katılmanız mümkün değildir.

Zerdeşt'ten biliyorum. Konuşamıyor ve kendini tam olarak ifade edemiyor. Ama buna rağmen ben Zerdeşt kadar kendine güveni sınırsız olan bir çocuk tanımadım.

Bencillik ne kelime, arkadaşlarıyla veya tanıştığı yeni insanlarla kurduğu, zayıf ve kırılgan sayılabilecek sosyal ilişkilerinde bile sahip olduğu her şeyini vermeye hazırdır.

Bağımsız hareket etme kabiliyeti yeterli olmasa da, bağımsız yaşama arzusunda herhangi bir kusur asla yok; yaşamının her alanında bağımsız hareket etmek istiyor ve bizi bazen yanında dahi görme istemiyor.

Karşısına çıkan her insanla dostluk kurma arzusu o kadar sınırsız ve hesapsız ki, hayatında bir defa bile gördüğü insanı hiç unutmaz, hatırlar ve bize de hatırlatır.

Yakınımızda biri olsun veya olmasın, ilk kez karşılaştığı bir insana onun kadar sevgi dolu ve bütün ruhunu, bedenini katarak sarılabilen biri az bulunur.

Bir yere gider otururuz. Hiç tanımadığımız insanlarla ânında öyle dostluklar kurar ki, farkına bile varmadan, kendimizi bir anda o insanların masasına oturmuş, onlarla dost olmuş bir hâlde buluruz.

Bütün bunların bir tek sebebi var. Zerdeşt bizim hayatımızdaki dostlarımızın fark ettiği bir çocuk oldu hep. Onu gizlemedik kimseden, sınırlamadık ve bütün sosyal ilişkilerimizde hep yanımızda oldu. Buraya götürmek olmaz dediğimiz zamanlar çok azdır. Yurtdışı dâhil, katıldığım konferanslar, sempozyumlara bile genellikle onu da alırdım giderim.

Zerdeşt'in kendine güvenini kırarak davranışlardan kaçındık hep. Sosyal ilişkilerimize onu ortak etmek bakımından hiç kusurlu davranmadık. Bu onun gizemli dünyasının sınırları içine hapsolmasını engelledi. Uyandığında o gün için nereye gideceğimizi, kimlerle buluşacağımızı biliyor ve mutlu oluyor. Çünkü böylesi bir malumat onun hayata olan ilgisini artırıyor, sorumluluklarını hatırlamasına yol açıyor, dışlanmışlık duygusundan kurtarıyor. Bir gün veya bir hafta sürecek bir gezi programına daha geceden kendini hazırlar. Giyeceği çorabı, ayakkabıyı, gömleği, her şeyi bir kenara koyar.

Zerdeşt'i bugün yeniden yazmama okuduğum bir rapor vesile oldu.

Adı, Türkiye'de Engellilere Yönelik Ayrımcılık ve Hak İhlalleri 2011 Yılı İzleme Raporu. Ne yazık ki medyada yeteri kadar yer almadı ve tartışılmadı.

Raporda 21 sivil toplum örgütünün imzası var.. İHD, Eşit Hakları İzleme Derneği, Özürlüler Vakfı, çeşitli kadın dernekleri raporun hazırlanmasına katkı sunmuş.

Raporda, bir köşe yazısına sığmayacak kadar son derece çarpıcı veriler var. Bir kaçına değinmek istiyorum.

Prof. Dr. Esra Burcu tarafından yapılan **"Türkiye'deki Engelli Bireylere İlişkin Kültürel Tanımlamalar: Ankara Örneği"** araştırmasında katılımcılara "toplumdaki engelli bireyler hakkında ne düşünüyorsunuz/ onları birey olarak nasıl tanımlıyorsunuz" açık uçlu sorusuna katılımcıların yüzde 39,4'ü "Acınacak hâledirler, devamlı ilgi ve yardıma ihtiyaçları vardır" şeklinde cevap vermiş.

Yine **Ayfer Gürdal Ünal**'ın **"Türk Çocuk Edebiyatında Engellilerin Temsili, 1969-2009"** isimli tez çalışması çocuk edebiyatında engellilere bakışın 40 yılda pek de değişmediğini gösteriyor.. 1969- 2009 tarihleri arasında incelenen 40 öykü, roman, masaldan sadece üçünde engelli diğer bireylerle eşit olarak görülüyor ve olaylar onun gözünden yazılıyor. İncelenen kitaplarda ilk kalıp tip, engellinin acıklı ve acınacak biri olarak temsil edildiği anlatılır. Engellinin kötücül olarak çizildiği, yük olarak görülen, tecrit edilmiş olarak gösterilen eserler mevcut.

Engelli insanlara karşı gerçekleşen ihlallerin yer aldığı haberler raporda geniş olarak verilmiş ve gerçekten de, insanın kanını donduracak nitelikte:

• Engelli kızını döverek öldürdü!

(7 Mart 2011)

"Evde özürlü kızım var. Buraya gelmeden önce onu dövmüştüm. Gidip durumuna bakmam gerek" demesi üzerine güvenlik güçleri, şahsın Güven Sokak'taki evine gittiklerinde zihinsel engelli Ayten E'nin (35) cesediyle karşılaştı. Yapılan incelemeler sonucu vücudunun çeşitli yerlerine aldığı darbelerle yaşamını yitirdiği belirlenen Ayten E'nin cesedi, otopsi yapılmak üzere Balıkesir Devlet Hastanesi Morgu'na kaldırıldı.

• Denizlide şüpheli ölüm

(6 Nisan 2011)

Denizli'nin Tavas ilçesine bağlı Altınova köyünde, başını duvara çarpması sonucu öldüğü ileri sürülen zihinsel engelli kişinin ablası ile ablasının arkadaşı, çıkarıldıkları mahkemece tutuklandı.

• Zihinsel engelli kız yanarak can verdi

(27 Nisan 2011)

Annesinin evde yalnız bıraktığı 17 yaşındaki Selda Susam yangında hayatını kaybetti.

• Felçli kardeşi için cezaevinde kalıyor

(26 Ocak 2012)

İşlediği bir suçtan dolayı çarptırıldığı 17 yıl hapis cezasını çekmek üzerine konulduğu Isparta E Tipi Kapalı Cezaevi'nde geçen yıl haziran ayında merdiven boşluğuna düşmesi sonucu felç olan ve nefes alma dışında hiçbir işini kendisi yapamayan hükümlü 24 yaşındaki Özgür Uygun'a, üç ay önce cezaevine gönüllü olarak izinli giren ağabeyi 26 yaşındaki Soner Uygun bakıyor.

Bu nasıl bir adalet anlayışı?

Nefes alma dışında hiç bir işini yapamayan bir engelli insanı devlet neden cezaevinde tutar acaba?

Engellilere karşı işlenen suçlarla, engellilerin maruz kaldığı ihlallerle yüzleşmek ve bu sorunu artık ciddi olarak masaya yatırmak gerekiyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

PKK gerçeği ve Öcalan

Orhan Miroğlu 25.06.2012

PKK; önce açılım süreci, arkasından Ergenekon tutuklamalarıyla başlayan yeni Türkiye'nin yeni sürecinde, kendi yol haritasını Öcalan'sız çiziyor ve bu yol haritası Türkiye'nin gerçekliğine değil, daha ziyade Suriye'nin geleceğine, Ortadoğu'daki yeni jeopolitik dengelere, Kürt-Şii ittifakına bağlı olarak hayata geçiriliyor.

PKK'nin yürüttüğü mücadele tarihinde, sırtını Türkiye'deki gerçeklere dönüp, bu denli büyük bir arzu ve hevesle, geleceğini ve siyasi hesaplarını Ortadoğu'daki gelişmelere bağladığı bir başka dönem daha yoktur.

Bu dönem, 2004'te silaha yeniden sarılmayla başladı.

Yani AKP hükümetinin ve devlet bürokrasisinin bir yandan, yeni bir Kürt politikası oluşturma bir yandan da askerî vesayet ve darbe planlarına karşı gerçek bir demokrasi ve sivil mücadele verdiği yıllarda.

Ve nihayet Oslo görüşmeleri...

Oslo'da biraz duralım.

Oslo görüşmelerinde "Protokol" diye ifade edilen anlaşma maddelerinin hiç biri hayata geçmese bile, Öcalan'ın ev hapsinin gerçekleşmesi dahi, bu savaşın bitmesine yeterdi.

Gerisi tamamen kamuoyu bilgisine açık, sivil bir anlayışla sürdürülecek olan diyalog ve müzakerenin işiydi.

Öcalan'ın ev hapsine alınması Kürt tarafında bir deprem etkisi yaratacak ve silahlı mücadele geleneği ancak bu şartlar ve bu ılımlı siyasi iklim koşulları altında sorgulanır hâle gelecekti.

Sivil siyaset öne geçeceği için, Öcalan'ın ev hapsine alındığı bir dönemde, Kürt hareketini son yıllarda olduğu gibi, KCK yapılanmasıyla yönetmek; BDP varken, KCK'da ısrar etmek de mümkün olmayacaktı.

Öcalan'ın ev hapsine alındığı gün, barışın önünü daha da açacak en önemli mesajı, muhtemelen, Türkiye'deki KCK faaliyetlerini durdurması olacaktı.

Asıl deprem, ve Kürt hareketinde değişime dair bir milat ancak bu koşullarda başlayabilirdi.

Leyla Zana'nın açıklamaları elbette çok önemlidir. Bu açıklamaların onun gibi sembol bir isim tarafından yapılmış olması da sıradan bir olay değildir.

Öyle de, Leyla Zana, Kürt aydınlarının, Kürt sivil toplumunun ve hatta Kürt siyasetinin bilmediği ve farkına varmadığı yeni bir şey mi söylüyor? Bence yeni bir şey söylemiyor, hatta onun konumunda birinin bunları söylemede çok geç bile kaldığı düşünülebilir.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bölünme iddiaları ve PKK

Orhan Miroğlu 28.06.2012

Barış arayışında üç dönüm noktası.

Bingöl, Silvan ve Dağlica.

Öcalan Bingöl eylemine sahip çıkmadı, ama katliam hâlâ aydınlanabilmiş değil.

Silvan eylemi, Oslo'yu ve Öcalan'ı boşa çıkardı.

Karayılan bir yıl sonra da olsa, Silvan eyleminin siyasi sonuçlarını sorgulamaya yol açabilecek bir anlayışla, Silvan için farklı ve olumlu şeyler söylerken, Kürt politikacılar, hükümete dönüp, "Askerleri PKK'nin önüne niye attın" diye soruyor ve Oslo sürecine geri dönülmesini talep ediyor.

Böylece Bingöl katliamının sebebini de anlamış oluyoruz!

Silvan'da olan şey Bingöl'de de oldu, birileri askerleri PKK'nin önüne attı, PKK de önüne atılan askerleri öldürdü!

İyi de askerleri PKK'nin önüne atanlar, PKK'den neden bu kadar emin oluyorlar?

Savaş hukuku diye bir şey yok mu?

Gerillalar önlerine çıkan her canlıyı öldürmekle mükellef insanlar mıdır?

İmralı'da, Oslo'da müzakere için masaya oturulacak, sonra birileri askerleri PKK'nin önüne atacak ve tekrar başa dönecek!?

Çok geçmeyecek, Kayseri'den Trabzon'a kadar, ortalık kan gölüne dönecek.

Oslo sürecine geri dönülmesi ve Öcalan'a ev hapsi talebi, bu kan gölünün ortasında mümkün mü?

Öcalan'a ev hapsi, asker ve polis cenazelerinin camilerden hiç eksik olmadığı bir zamanda mı gerçekleşir, yoksa silahların sustuğu bir zamanda mı?

Öcalan'a ev hapsi silah gücüyle mi gerçekleşir, yoksa silahların ebediyen susmasıyla mı?

Elinde silah olanlar savaşarak hükümeti Oslo'ya ve ev hapsine yeniden ikna edebileceklerini mi düşünüyorlar?

Bence böyle düşünmeleri pek mümkün görünmüyor.

Çünkü **her saldırı, her ölüm, hem Oslo'yu, hem Öcalan'a ev hapsi ihtimalini biraz daha zayıflatıyor.**

O hâlde silahlı mücadelede ısrar etmenin ne Oslo'yla, ne Öcalan'a ev hapsiyle bir ilişkisi olabilir.

Zana'nın ifade ettiği gibi, görünürde toprak ve devlet talebi de yok.

Demek ki **bu savaş Kürtler'in çıkarına değil. O hâlde, Kürtler'in çıkarına olmayan bir savaşta ısrar etmek neden?**

Cevabı zor bir soru değil bu:

Çünkü, PKK'nin Ortadoğu'da statükocu güçlere verdiği teminatların, kurduğu ilişkilerin sonuna gelinmedi.

Ne bu Ortadoğu hesapları bitiyor, ne daha PKK'nin kuruluş aşamasında Öcalan'ın varlığına işaret ettiği, devlet-PKK ilişkilerinde yaşanan "o diyalektik bağların" sonu geliyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir Kürdün kurşunuyla ölmek

Orhan Miroğlu 30.06.2012

Anter cinayetinde tetiği çeken Hamit Yıldırım dün yakalandı.

Sabah gazetesine, **Abdurrahman Şimşek'e, Ferhat Ünlü ve İbrahim Ayrıl'a teşekkür borçluyuz.** Bu arkadaşlar, çok önemli bir habere imza attılar ve Diyarbakır'da görev yapan bir Emniyet bürokratının "ölü dosya" olarak tanımladığı bir dosyayı getirip Türkiye'nin geçmişle hesaplaşma mücadelesinin ortasına attılar.

İbret verici ve insanın kanını donduran bir hikâye bu.

Binlerce faili meçhul cinayet gibi unutulmaya terk edilmiş, bir halka ve onun aydınlarına reva görülen zulmü yeniden hatırlamamıza yol açacak bir hikâye.

20 eylöl gecesi, ben ve Musa Ağabey Diyarbakır'ın bir gecekondu semtinde, bir Kürdün kurşunlarına hedef olduk. O olay yerinde hayatını kaybetti.

Ben yaralı kurtuldum.

Gazeteci dostum **Cevat Korkmaz** bana yirmi gün sonra gelip hastanede röportaj yapmak istediğinde vurulduğum yerde can çekişirken ne hissettiğimi sormuştu.

Cevap vermiştim ben de.

Öleceğimi, bu yaralardan kurtulamayacağımı düşündüğümü söylemiştim Cevat'a.

Aklımda **Zerdeşt, Hiwa** ve **Canan** vardı.

Sonra bir Kürdün kurşunuyla ölmek zoruma gitmişti doğrusu.

Sen gel Diyarbakır zindanından, bin bir beladan kurtul, işkencelerden sağ çık, sonra da bir Kürdün kurşunuyla ve yine Diyarbakır'da can ver!

Hamit Yıldırım bizi vurduktan sonra JİTEM'in lojmanlarına gitti ve orada Yeşil ve ekibiyle buluştu. Aygan o ekibin içindeydi. Ondan sonrası, onun anlatımlarıyla açıklığa kavuştu.

Hamit o tarihten sonra Şırnak-Kumçatı'da yaşadı, evlendi, dokuz çocuğu oldu. JİTEM'deki görevini sürdürdü. Halkın arasında yaşadı. Kimliğini bile değıştirme gereğı duymadı. Oysa ben en azından kimliğinin değışmiş olabileceğini tahmin ediyordum.

Ona bile gerek görmemiş Hamit ve onu kullananlar..

Hamit Yıldırım'ı karanlık ve kanlı bir dönemin aydınlatılması bakımından önemli kılan şüphesiz sadece Anter cinayeti değildir.

Hamit Yıldırım susmaz da konuşursa, tozlu raflarda çürümeye terk edilen çok sayıda cinayet dosyası aydınlanabilir.

O bir dönemin en önemli suç ortaklarından, en önemli kolektif suçlularından biridir.

Sorgusunda hiçbir şey ihmal edilmemeli ve savsaklanmamalı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kemalizm, Baasçılık ve bir üzüntü..

Orhan Miroğlu 02.07.2012

Suriye devriminin Türkiye'ye etkisi hem iç hem dış politika bakımından giderek daha önemli hale geliyor.

Dünyanın gözü Türkiye'nin üstünde. Bizim gözümüz büyük partilerin liderlerinde, onların grup konuşmalarında ve medya açıklamalarında.

CHP lideri Kılıçdaroğlu, geçen hafta partisinin grubunda Suriye meselesini anlatmaya çalışırken partililere 1974 Kıbrıs çıkarmasının meşhur parolasıyla seslendi:

Ayşe tatile çıksın!

Anlamı şu:

"Biz iktidarda olsak tıpkı Kıbrıs'ta olduğu gibi, Ayşe tatile çıksın der işi bitirirdik."

Özcesi, Suriye'yi işgal ederdik!

Ulusalçıların Kürt sorununda uzlaşma arayışları nedeniyle, Kılıçdaroğlu'na kazan kaldırdığı bir dönemde, Sayın Kılıçdaroğlu Suriye gerilimini fırsata çevirmeye ve kendisiyle ulusalçılar arasındaki buzları eritmeye çalışıyor anlaşılan.

CHP'nin Kürt politikasında yeni bir pozisyon arayışının ulusalçıları kızdırdığı ve hatta kamuoyu yoklamaları yaptırarak şu anda partinin yüzde 11'lere gerilediğini "tespit" edip bu sonucu Kılıçdaroğlu'nun önüne koydukları söyleniyor.

O yüzden Kılıçdaroğlu'nun işi gerçekten çok zor, çünkü değişim sürecinden ve demokratik ilerlemeden yana bir siyasetin mevcut CHP gerçeği bakımından ciddi bir bedeli var, ve böyle bir yeni siyasetin, ulusalıcılardan onay ve oy alması çok zor görünüyor..

Suriye'deki gelişmelere nasıl bakmak gerekir?

Miadını doldurmuş bir parti ve ülkesini bir iç savaşın eşiğine getirmiş bir lider var ortada.

Halkına zulüm ederken dünyanın sessiz kalmasına alışmış, şimdi ise müttefiklerinin dahi onu taşıyamayacağı kadar eli halkının kanına bulaşmış bir diktatör..

O ve onun partisi ülke yönetiminden çekilmeden, Suriye halkı asla rahat etmeyecek ve Suriye'de hiçbir şey değişmeyecektir..

Komşularla sıfır sorunu sık sık gündeme getirip, Türkiye'nin komşularıyla yaşadığı sorunları en üst düzeye tırmandırdığını iddia edenler, bence süreci doğru analiz edemiyorlar.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Türkiye seçmeli derse hazır mı

Orhan Miroğlu 05.07.2012

Bu yılki Abant Toplantısı'nın konusu yeni anayasaydı..

Kemal Burkay konuşmacı olduğu panele elinde Kürtçe sözlüklerle oturdu.

Konuşmasına başlayıp, her biri kendi alanında sivrilmiş ve parlak fikirlere sahip olan insanlara Kürt dili ve edebiyatını anlatmaya başladığında salonda soğuk bir hava esti.

Anlaşılan, bazı dostlar, Burkey'in yüzyıllardan bu yana, Kürtçe'nin de diğer diller gibi eğitim ve edebiyat dili olduğunu ama bu hakkının çeşitli biçimlerde inkâr edildiğini politik bir üsluptan kaçınarak, bir eğitimci gibi anlatmasını yanlış bulmuşlardı. Bu üslup ve konuşma tarzını, önüne koyduğu kalın Kürtçe sözlüklerle ifade etmesi ise, sanki bir ispat gayreti olarak anlaşılmıştı.

Bu konuşmayı, Türkiye'de Kürtçe konusunda bu kadar ileri adım atılmışken, başa dönüp bir şeyleri ispat etme gayreti olarak anlayanlar, bu düşüncelerini söz alıp dile getirdiler de zaten.

O dostlarımız, karşılarında Kürtçe'nin haklılığını, başka diller gibi bir eğitim ve edebiyat dili olduğunu elindeki iki sözlükle ispat etmeye çalışan bir Burkey değil de, anladığım kadarıyla, siyasi analizler yapan bir Burkey görmek istiyorlardı.

Söz alıp konuştular ve "Bize haksızlık olmuyor mu, Kürtçe'ye itirazı olan insanlar değiliz ki, bu ispata ne gerek var" mealinde bir şeyler de söylediler.

Burkey bu eleştirilere cevap vermedi. Bilinen o yumuşak üslubuyla kendisine sorulan soruları cevaplamakla yetindi.

Ben Kemal Burkey'in konuşma hakkını bu tercih doğrultusunda kullanmasını çok sevdim.

Sanırım Burkey, konuşmasını planlarken, salonda bulunan entelektüel düzeyi yüksek, Kürtlerin hak kullanmaları konusunda hiçbir endişe duymayan insanları salt hesaba katarak değil, ama bu konuşmaların canlı televizyon yayınıyla bütün Türkiye'ye aktarıldığını düşünerek, hayatında Kürtçe adına hiçbir şey duymamış insanlara da seslenmek istemişti.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İğneyle kuyu kazar gibi

Orhan Miroğlu 07.07.2012

İki ay sonra ders zili çaldığında Kürtçe dil bilgisi kitapları da pilot bölge seçilen okulların sıralarında yer alacak.

Ama Kürtçe alfabe, maalesef bu yıl ve muhtemelen gelecek birkaç yıl içinde, çok az sayıda basılacak. Çünkü o alfabeyi Kürtçe öğrenmek isteyenlere öğretecek yeterli sayıda öğretmen de yok, Kürtçe dil eğitimi veya öğrenimi için yeterli altyapı da..

Olsa ne iyi olurdu ama.

Devletin, bir gün gelecek de Türk Milli Eğitim müfredatına Kürtçe de dahil olacak diye bir öngörüsü olmadığı ve inkârın ebediyen devam edeceğine inandığı için, bugünleri düşünerek herhangi bir hazırlık yapması zaten mümkün değildi.

Ama geriye dönüp baktığımızda Kürt siyasetinin, Kürt aydınlarının ve diasporasının da bu işe kafa yormadığını ve en azından Avrupa'da kullanılabilecek bir çok imkân varken bu imkânları da kullanmadığını görmek çok

üzücü.

1970'li yıllardan sonra çeşitli ama ağırlıklı olarak da siyasi nedenlerle Avrupa'ya giden Kürt aydınlarının bireysel düzeyde kalmış çabalarını bir yana bırakırsak, ortada ciddi bir kazanımın olduğunu söylememiz çok kolay değil.

Sonra, Kürt siyaseti 1999'dan başlayarak bölgedeki belediye başkanlıklarının önemli bir bölümünü yönetiyor.

Eğer o yıllardan başlayarak her belediye gücü ve imkânları ölçüsünde her yıl Sorbon'a birkaç öğrenci gönderseydi, bu alana yatırım yapılsaydı, şimdi, Artuklu, Dicle, Hakkâri gibi üniversitelerde Kürtçe lisans ve lisansüstü eğitim verecek yüzlerce akademisyenimiz, Sorbon'da öğretim üyesi olan Kızıltepe Seydo Aydoğan gibi seçkin hocalarımız olurdu.

Asıl sıkıntı burada, akademik kadro yetersizliği..

Kürtçe öğretmek için üniversiteler sanırım iki yıldan bu yana bazı kurslar açıyorlar.

Ama bu yeterli değil, çünkü bu üniversitelere artık Kürt dili ve edebiyatı bölümüne kayıt yapacak öğrencilere ders verecek doçentler, prof lar lazım.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bariş istemek..

Orhan Miroğlu 09.07.2012

Kürt meselesi ve çözüm söz konusu olduğunda, aklımıza nasıl eserse öyle takılıyor.

Bazen akıl adamlar bu işi çözer diyoruz, bazen çok seyahat edebilen arkadaşlarımızın seyahatten döndükten sonra önümüze koydukları bilgilere güvenip, dünya deneyimlerini tartışıyoruz.

Ama bu bilgiler ve deneyimler, çoğu kez Türkiye'de yaşananlarla pek benzerlik göstermeyince, arızanın aslında Türkiye "deneyimini" öğrenmeden, İrlanda'ya bakmaktan geçtiğini fark edemiyor ve yanlış sonuçlara yol açacak yanlış önermelerde bulunuyoruz.

Bir kısmımız, Başbakan'ın bir Tony Blair, Gonzáles veya de Klerk kadar cesur olmadığı için ülkeye bariş gelmediğini düşünüyor.

Bir kısmımız, Kürt hareketinin kendine özgü dinamiklerini ve koşullarını gözardı ediyor, "Şu Kürtler'in bir Gerry Adams"ları bile yok, Öcalan da Mandela'ya pek benzemiyor" diye kestirip atıyor.

Tartışmalar şimdi de Leyla Zana'nın girişimiyle, "Başbakan çok güçlü, isterse çözer" noktasına gelip takıldı.

İrlanda'ya Güney Afrika'ya gitmedim, ama dünyadaki kimi etnik sorunları ve bu sorunların çözümü için ortaya konan çabaları, acaba bizde yolunda gitmeyen nedir diye merak ettiğim için, öğrenmeye epey gayret ettim.

İrlanda bariş sürecinde İrlandalıların çıkıp ta, "bu sorunu isterse Tony Blair çözer" gibi siyasi manada hiçbir şey ifade etmeyen bir söylemin gölgesinde, "barış rehabetine" çekilmiş görünüp aslında savaşla meşgul olmaya devam ettikleri bir dönemi hatırlamıyorum.

Böyle bir görevi, yani barış misyonunu Basklıların da sadece Felipe Gonzáles'e yüklemeliklerini, Güney Afrikalıların da, de Klerk isterse Güney Afrika'ya barış gelir demediklerini biliyorum.

Barış, bir lider bir sabah vakti uyandığında, "benim ölkem bu savaşı doydü artık, sevgili yurttaşlarım, bu sabahtan geçerli olmak üzere barış ilan ediyorum!" dediğı için gelmez.

Barış bir ölkeye, bastırılmış, yok sayılmış, inkâr edilmiş siyasi ve kültürel haklarını; silahlı mücadeleyle elde edebileceğine inanmış, bu inancının gereğı olarak yıllarca savaşmış grupların ve bu hak taleplerini yine silahla ve şiddetle bastırabileceğine güvenen devletlerin, karşılıklı olarak artık silahlı mücadele ve silahlı bastırma yöntemlerine inanmaktan vazgeçmeleriyle gelir.

Derin mezhep çatışmalarının tetiklediğı İrlanda sorunda, barış hayal olmaktan çıkıp gerçeğe dönüştüyse, İngiliz devlet adamları tek başlarına barışı istedikleri için değil, ama onlarla beraber İrlandalılar da barışı istediğı için oldu.

Güney Afrika'da barış olduysa, ırkçı yönetimin lideri, salt de Klerk istediğı ve çok güçlü olduğu için değil, siyahların lideri Mandela da barışı istediğı ve hayatının yarısını cezaevinde geçirmiş bir lider olarak, "günün dehşetine kapılmadan, ileriye bakmayı" başardığı ve bu düşünceyi halkına tavsiye ettiğı için oldu.

Nitekim dünya her iki liderin hem Mandela hem de Klerk'in barış için gösterdikleri çabayı takdir etti ve barışın gerçekleştiğı yıllarda, Nobel Barış Ödülü her ne kadar Mandela bundan pek memnun kalmadıysa da, her iki lidere birden verildi.

Güney Afrikalı siyahlar, kuşkusuz barış için bir muhatapları olduğunu biliyorlardı. Muhatapları barışa ikna olmadan, muhataplarına barış için güven vermeden, Güney Afrika'ya barışın gelmeyeceğini de biliyorlardı.

Ama barışın, uğruna hâlâ savaşın göze alındığı uygun talepleri ihtiva eden bir çeşit dilekçeyle ve "güçlü bir lidere müracaat" yoluyla gerçekleşmeyeceğinin de farkındaydılar.

Dünyanın çeşitli barış deneyimleri, eğer gerçek bir barışla sonuçlanmışsa, bunun sebebi, savaşan tarafların, artık savaşla elde edilebilecek bir şeyin olmadığını samimiyetle görmüş olmalarıdır.

Ama bunu görmek de yetmez. Değişen şartların bir gereğı olarak bu gerçeğı muhatabınızın açıkça anlayabileceğı bir barış diliyle ifade etmeniz de gerekir. Muhatabınızın barış için sizinle oturacağı masadan, eğer sonuç alınmazsa, ona yeniden savaş açmayacağınızdan, onun askerini, polisini, gerillasını öldürmeyeceğinizden emin olması gerekir.

Tabii ki barış tek taraflı bir siyasi iradeden geçmez.

Uzun sürmüş çözümsüzlük ve çatışma yıllarından kalma etnik hınç ve öfkenin dinmesi gerekir.

Tarafların, bu maziye ait siyasi deneyimin ve kültürün bir sonucu olarak oluşmuş grupları, "kanımızın son damlasına kadar.." diyen grupların tehditlerini ve savaş çığılıklarını etkisizleştirmeyi bilmesi ve bu inanca sahip grupları durdurması gerekir.

Hem İrlanda'da hem Güney Afrika'da hem İspanya'da, tam da barış ikliminin oluştuğı, barışmaktan başka yolun kalmadığının herkes tarafından görüldüğü bir zamanda, "kanımızın son damlasına kadar.." diyen grupların sayısı hiç de azımsanacak gibi değildi.

İrlanda'da "Gerçek İRA" diye bir oluşum bile vardı.

Savaşan tarafların barışa hazır olmadığı bir süreçte, tarafları barışa ikna edebilecek olağanüstü bir siyasi irade veya tek başına ve "istediği için" barışı tesis edecek bir muktedir lider aramak boşunadır.

Bir ülkeye barış ancak savaşan tarafların barışa inanmasıyla gelir.

Dünya deneyimleri, savaşan grupların bu inanca telkin yoluyla değil, ancak kendi savaş tecrübeleriyle yüzleşmeleri ve yeni bir durum muhasebesi yapmalarıyla ulaşabileceklerini gösteriyor.

Bu muhasebeyi henüz yapmaktan çok uzak olan grupların ve onlara karşı "savaşmaktan başka çare yok" inancını koruyan devletlerin barış yapması mümkün değildir.

Kıssadan hisseyi de, yaşananlara bakıp siz çıkarın lütfen..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

JİTEM'in infaz timleri, Akit ve Hamit Yıldırım

Orhan Miroğlu 12.07.2012

Musa Anter'i öldüren ve beni yaralayan Hamit Yıldırım'ın tutuklanmasından sonra önemli gelişmeler yaşandı ve gizli bir güç Hamit'i tahliye ettirmek için seferber oldu.

Yıldırım'ın yakalanması tamamen bir gazetecilik başarısıdır.

Hamit Yıldırım'ın Musa Abi'nin katili olduğunu, Şırnak'ta normal bir hayat yaşadığını, JİTEM'le işbirliğinin sürdüğünü, bölgede görev yapan valiler de, emniyetçiler de, siyasetçiler de, Şırnak halkı da biliyordu.

Savaşın gölgesine sığınmış bu adam ve yaşayıp gitmiş.

Hamit Yıldırım, bir dönemden geriye kalan kolektif bir hafızanın öznelereinden biri gibi duruyor.

Dijwar kod adlı Yıldırım, herkesin bildiği, ama herkesin kendine ait gerekçelerle saklamaya çalıştığı, inkâr ettiği hakikatimizdir bizim.

Ve Hamit Yıldırım bu kirli savaştan geriye kalmış bir miras, ölümcül ve bedbaht bir miras aslında.

Onun yakalanmasıyla beraber ortaya çıkan gerçekler, PKK'yle savaş adı altında, bir toplumun sosyolojisiyle, geleceğiyle ve siyasi tercihleriyle, geleneksel ahlak normları ve onuruyla nasıl oynandığını ve hem devletin hem bu devletin yurttaşları olan insanların, kirli bir savaş oyununda hep beraber ödediği ağır bedelleri ve aslında hep beraber nasıl da kaybettiğini açıkça göstermesi bakımından son derece önemli bir gelişmedir.

Bir milat, bir araftır.

Hükümetler gelip gidiyor ama bölgede devletin ve siyasetin Kürt toplumuyla kurduğu ilişkiler değişmiyor..

Çünkü savaş sürüyor ve bu savaş sürdükçe, Hamit gibilerine bugün olduğu gibi yarın da ihtiyaç olacak.

Çünkü gelip geçmiş bütün hükümetler, maalesef bu kirli ilişkileri tasfiye etmeyi değil, korumayı tercih ediyor. Bu yüzden de Hamit Yıldırım Musa Anter'i Diyarbakır'da öldürüyor sonra da Şırnak'a gidip müreffeh bir yaşam sürüyor.

Evet bugün Ahmet Cem Ersever ve diğler JİTEM Komutanlarının kurduğı ve tamamen korucu aşiretleriyle PKK'nin samimi itirafçılarından oluşan 'infaz timleri' artık doksanlı yıllardaki gibi cinayet işleyemiyorlar. Bu özgürlüklerini önemli oranda kaybettiler.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Büşra Ersanlı, YÖK ve Kürtçe seçmeli ders

Orhan Miroğlu 14.07.2012

Geçen hafta Balçışek İlter'in sunduğı 'Söz Sende'nin konuğı YÖK Başkanı Prof. Gökhan Çetinsaya'ydı. Programı baştan sona izledim ve hem çok şey öğrendim hem büyük keyif aldım.

'Söz Sende' zaten hep böyle keyif verici ve öğretici, seyrettiğinizde kesinlikle harcadığınız zamana üzülmüyorsunuz.

Hoca, dünyada dört milyon öğrencinin -onun deyimiyle- 'piyasada' dolaştığını ama bu rakamdan Türkiye'nin payına sadece 26 bin öğrencinin düştüğünü söyleyince, Balçışek İlter yerinde bir soru sordu:

-Türkiye'nin hedefi ne peki?

Hoca bu soruya, 'ilk etapta yüz bin öğrenci' diye cevap verdi.

Hayal etmesi bile güzel, gerçekleşmesi de imkânsız değil.

Bu ülkeden yüz bin öğrencinin, yeryüzünün akademik mecraları içine karışıp gitmesinin bu mecralarla buluşmasının, Türkiye'ye kazandıracaklarını ve bu kazanımların demokratikleşmeden refaha, bilime, evrensel kültüre yapacağı katkıları düşünmek bile umut verici.

YÖK Başkanı Çetinsaya, söze başlarken, Büşra Ersanlı'nın bir an önce suçsuzluğunun anlaşılıp üniversiteye dönmesini diledi.

Büşra Hoca'nın özgürlüğü artık demokrasi ve barıştan yana olanların ortak bir talebi haline geldi ve bu talebin arkasında durmak her şey bir yana, bir vicdan meselesidir.

Büşra ne bu tutukluluğı ne de bu suçlamaları hak ediyor.

BDP'ye gidip siyaset yapmaya karar vermesi sürecini yakından biliyorum. Siyaset yapmaya meraklı Türk aydınları, iş Kürt siyaseti içine girip siyaset yapmaya gelince çok istekli davranmıyor, bunun yerine BDP'nin periferisinde kalmayı tercih ediyorlar. Büşra böyle davranmadı ve mevcut siyaseti; deneyimleri ve akademik misyonu ve bilgisiyle etkileyebileceğini düşündü. BDP'de siyaset yapmaya karar verdi. Eğer yıllar önce Kürt siyaseti Türk aydınlarıyla iç içe geçebilse ve bu kaynaşma olabilseydi, her şey çok farklı olabilirdi. Benim tanıdığım ve dostluğına mazhar olduğum Büşra, hiçbir zaman Kürt ve Türk siyasetinin, siyasetçisinin ayrı ayrı saflarda ve partilerde durarak başarılı olunabileceğine inanmıyordu.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Tarihe kayıt düşmek

Orhan Miroğlu 16.07.2012

Bir ülkenin aydınları, entelektüelleri, sanatçıları, bilim insanları o ülkenin vicdanıdır derler.

Bu doğruysa, en önemli, en hayati tarihî kavşak noktalarında, tarihe kayıt düşmek de onlardan beklenir.

Tevazuya gerek yok, bu yazıyı bu niyetle yazılmış bir yazı olarak da okuyabilirsiniz.

Kırkı yıldan fazla bir zamandır Kürt halkının talepleriyle, siyasetiyle iç içeyim.

Kürtlerin, 70'li yıllardan bu yana verdiği mücadelenin pasif bir izleyicisi olmadım hiç.

Genellikle bilinçli tercihlerle, bazen de aklımdan dahi geçmeyen olayların gelip beni bulmasıyla, kendimi henüz tam olarak yazılmamış; sanatı, edebiyatı yapılmamış bir tarihin içine sürüklenmiş olarak buldum.

Binlerce, on binlerce insan gibi..

Dağda vurulan askere de ağladım, dağda vurulan gerillaya da.

Kırk yıldır bitmiyor ve bitecek gibi de görünmüyor bu savaş.

Dağlarda operasyon, ovada operasyon.

Cenazeler, tutuklamalar, cezaevi yangınları, ölümler.

Elli bin ölü var geride.

Onurları sonsuza kadar kırılmış insanlar var.

Büyük kentlerde, kriminal suçlar söz konusu olduğunda, ismi ilk akla gelen, ulusal gururu her defasında ayaklar altına alınmış bir halk var.

Parlamentoya girmek için yirmi yıl beklemiş, şimdi de sokak gösterilerinde tartaklanan, vurulan, yaralanan, hapishanelerde tutulan BDP'li vekiller var.

Bir tarafın şiddetini alabildiğine eleştirmek, ama bir tarafın şiddetini meşru görmek, tarihe kayıt düşmek isteyen insanların elini kolunu bağlıyor.

Kürt gençlerine dönüp, "Kürdistan saçınızın bir telinden bile daha değerli değildir" diyen Kürt aydınları hain sayılıyor, ama o gençlere, "savaşmaktan başka çareniz yok" diyenler Diyarbakır sokaklarında kahramanlar gibi dolaşıyor.

AK Parti ve Başbakan'ın Kürt sorununu çözme gayretini gören ve kendi siyasi oyun denklemlerini, bütünüyle Kürt sorununun çözümsüz kalması üzerine kuran iç-dış güç odakları, bana kalırsa önemli bir başarıya imza attılar:

Kürt siyasetini uzlaşma ve diyalog zemininde değil, çatışma ve muhalefet zemininde tutmak.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

CHP maalesef Silivri'ye teslim

Orhan Miroğlu 19.07.2012

CHP kurultayını, naklen veren ve araya başka bir program koymayan Kanal B televizyonundan izledim. Kılıçdaroğlu'nun konuşmasını, Silivri'den gelen mesajları dinledim.

CHP'nin Kemalist gelenekten kopması, hatta hafif bir "çark etme" durumu bile sözkonusu değil.

CHP'liler Türkiye'nin kırklı otuzlu yıllarını yaşamaya devam ediyorlar.

Birileri CHP'yi bu tarihin içinde tutmaya çalışıyor. Değişim isteyen bir parti yok karşımızda, siyaseti hâlâ kırklı, otuzlu yılların "pin koduyla" yapmaya çalışan bir parti var.

Ergenekon Davası'nı itibarsızlaştırma mücadelesinin en hararetli safhasında, **"Ergenekon nerede, bulun ben de üye olayım" diyebilmiş bir lider Kılıçdaroğlu.**

Böyle bir örgüt yok noktasından, artık varlığı inkâr edilemeyen örgütü kabullenme aşamasına gelmiş, **"Silivri'de görülen dava özgürlüğün kan davasıdır" diyor!**

Bu ülkenin özgürlüğü Silivri'de yatanlara kaldıysa vay hâlimize!

Kılıçdaroğlu yazık ki Silivri'ye teslim olmuş gitmiş..

Bu sefer masaların üstüne çıkıp tezahürat yapan gazeteciler yoktu, ama aynı gazeteciler, aynı kurultayı yanlış anlatmada birbiriyle adeta yarıştılar.

CHP lideri, iktidar vaat etti, Kürt sorununu biz çözeriz dedi, ama bunların nasıl olacağını söylemedi.

Lakin orada bulunan CHP'li gazeteciler durumu izah etmede gecikmediler..

CHP'li gazetecilere bakılırsa, CHP'nin Kürt sorununu çözmek ve cenazeyi ortadan kaldırmak için elbette bir yol haritası vardı ve Kılıçdaroğlu, "yolunun kesilmemesi için" bu yol haritasını açıklamadı!.

Ben bu yoruma hak veremiyorum ve bu izahata da akıl erdiremiyorum doğrusu.

Yenmek istediğiniz hükümet, Oslo sürecini gerçekleştirmiş ve Kürt sorununda tabuları yıkmış bir hükümet, siz hâlâ yol haritanızı gizleyerek, bu hükümeti yıkabileceğinizi ve Kürt sorununu çözebileceğinizi mi düşünüyorsunuz?..

Gizlenecek saklanacak bir şey mi kaldı Kürt sorununda?

Seçmeli derse, anadille eğitime ne diyor CHP?

Bu konuda fikir beyan ederse, önünü kim kesecek, Kürtlerin birtakım haklar kullanmasından, Türklerin sahip olduğu haklara sahip olmasından hiç hoşlanmayanlar kim, içerideki ulusalcılar mı, Silivri'dekiler mi, Kemalistler veya beyaz Türkler mi?

Yoksa hizmet hareketi mi, AK Parti mi?

Kusura bakmayın ama siz siyasi hasım olarak gördüklerinizden filan değil, olsa olsa kendinizi kendinizden gizlemeye çalışıyorsunuz.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'Pike' ve 'şike'

Orhan Miroğlu 21.07.2012

Şu manzaraya bakın, anlamanız ve çözmeniz için siyaset uzmanı filan olmanız gerekmiyor. Türkiye'nin dünü ve bugününe az çok vâkıf olmanız yeter.

Şikecilikten yargılanan, **Aziz Yıldırım**, "**Pike**" lakaplı **Mehmet Ağar**'ı kaldığı cezaevinde her biri kendi alanında meşhur isimlerin olduğu bir heyetle ziyaret ediyor. İşadamları, sporcular, kulüp yöneticileri vs.

"**Şikeci**"den "**Pike**"ye bir vefa ve dostluk gösterisi ki, bizim gibiler anlayamaz bu büyük vefayı, bu büyük dostluğu!

Yıldırım ve yanındaki zevatı taşıyan helikopter pideleriyle meşhur o küçük kasabaya iniyor ve halk Ağar'ı ziyarete gelenlerden bir imza alabilmek için kuyruğa giriyor.

Nasıl da nostalji kokuyor bu manzara, dünün Türkiye'sini nasıl da iyi anlatıyor..

Kaybedilmiş muktedirliğin yeniden aranmasının, eski "**itibarlı**" günlere dönmenin mücadelesi bu.

Ve bu manzara, Türkiye'nin bir zamanlar nasıl ve kimlerin hükümdarlığı altında kaldığını, kulüp patronlarıyla ve bir polis şefi arasında kurulan "**dostlukları**" çok iyi ifade ediyor.

Tahayyül gücünüze kalmış artık, bu manzaraya, mafya ve siyasetin gücünü de ekleyebilirsiniz.

1990'lı yılların o karanlık o "**faili meçhul**" zamanlarında, bir polis şefinin kurabildiği muazzam ilişkilere ve hani nasıl derler, herkesi kucaklama kabiliyetine şaşmamak mümkün mü?

O polis şefinin yolu, "**dostluk ve vefa**" adına tabii, şimdi de bir taşra kasabasının cezaevinde, şikeden mahkûm olmuş bir futbol patronuyla kesişiyor.

Zor günlerin dostluğu bu, kolay değil tabii.

Medya bu dostluğu, bu vefayı bize cafcıflı sözler ve haberler eşliğinde sunuyor.

Kürt sorunu çözülmesin diye, oluk oluk akıtılmış kanın bir numaralı "sanıklarından" Mehmet Ağar meğer Kürt Raporu hazırlıyormuş!

Raporu hükümete bile sunacmış!.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kutsal bir gün ve ateşkes

Orhan Miroğlu 23.07.2012

Juan Goytisolo, *Kuşatma Hâli* adını taşıyan ve Alev Er'in Türkçeye çevirdiği nefis romanında Saraybosna günlerini anlatır. Goytisolo, "toplular tecavüzler, işsizlik, sosyal ve ahlaki çöküntü, açlık, soğuk ve her türlüşünde ölümün yaşandığı kuşatma günlerine" tanık olmuş ve Saybosna'yı iki kez gidip görmüştü.

Romanda, Uluslararası Barış Gücü'nün sadece seyirci kaldığı katliam günlerinde bile tarafların "kutsal günlere hürmeten", kısa süreli ateşkesler ilan ettiklerini okuyoruz.

İnsanlar birbirleriyle savaşrlar, birbirlerini yok ederler, katliamlar, soykırımlar gerçekleştirirler, ama insanoğlu öyle bir varlık ki, içindeki iyiliği tamamen öldürme gücüne sahip değildir hiçbir zaman.

İnsan öyle bir varlık ki, bir soykırımın yaşandığı anlarda ve zamanlarda bile içindeki iyiliği korumaya çalışır. Bu dünyadaki varlığını borçlu olduğu moral değerlere ve kutsal günlere saygılı olmayı elden bırakmaz.

İnsan bu işte, tuhaf ve anlaşılması zor bir varlık, kalbinde zulme de yer var, iyiliğe de.

Bosna'da yaşanan soykırım zamanında dahi "kutsal günlere saygı" nedeniyle, katliamların durduğu anlar olmuş.

Ama bizde en kutsal ve üstelik "savaşan tarafların" ortak kutsalı olan Ramazan ayında dahi silahların susmaması için bir yığın gerekçe üretilebiliyor.

Türkiye'de otuz yıldır süren bir iç çatışma var. Ordu ve PKK arasındaki bu çatışma, özellikle Kürt sivillere büyük zarar verdi. Ordu da PKK'de savaş hukukuna uygun davranmadı, ve bunun faturası da sivil halka çıktı.

Ama bu savaş her şeye rağmen, Balkanlarda olduğu gibi "etnik, dinî ve ırkçı" temellere oturan bir savaş olmadı. Savaşı isteyenler, ortaya koydukları eylemlerle, operasyon tarzlarıyla, her iki halkın etnik bir çatışma içine girmesini muhtemelen çok da umursamıyorlardı, eh olursa bu da olsun diye düşünmüş de olabilirler.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Suriye devrimi ve PKK

Orhan Miroğlu 26.07.2012

Geçen yüzyılın ilk çeyreğinde Ortadoğu yeniden şekillenir ve milli devletler kurulurken, Kürtler en temel haklarından bile mahrum edildiler.

Ancak, **Sykes- Picot** ve **Lozan**'dan sonraki dönemde, Kürt milliyetçiliği ve mücadelesi daha da güçlendi.

Aynı dönemde, Kürtler yurttaşı oldukları ülkelerin siyasi akım ve ideolojilerinden etkilendiler ve bu etkilene en çok da kesintisiz bir Batılılaşma ve modernleşme süreci yaşayan Türkiye'de görüldü.

En azından 1960'lardan beri, Kürt milli talepleri genellikle sol bir tahayyülle ifade ediliyordu ve bu sol tahayyülün günümüzde en güçlü temsilcisi kuşku yok ki PKK'dır.

Tabii bu sol anlayış, her bakımdan **"Made in Türk"** bir sol anlayıştı, Marksist sol'la fazlaca bir alakası yoktu ve Kemalizm'den besleniyordu.

Suriye ve Irak'ta Kürt hareketi Baas milliyetçiliğinden başlangıçta etkilendi, ama bu etki hiçbir zaman Türkiye'deki gibi "gidilecek yolu gösteren" bir pusula hâline gelmedi.

Sonuç olarak **bütün KDP'ler demokrat-muhafazakâr bir çizgiyi benimsediler.**

PKK ise "sol" bir hareket olarak kaldı.

PKK "modeli" Kemalizm'den beslenen bir modeldir; ve bu modele bu kadar sıkıca sarılmak, Kürt halkının en fazla ihtiyaç duyduğu şey olan, demokratik çoğulculuğun önünü kesiyor.

Nerede ve hangi koşullarda yaşıyor olurlarsa olsunlar Kürtlere tek bir lider ve tek bir yönetim modeli önermek, gerçeği fazlaca zorlamaktan ve Kürtler arasındaki güvensizliği arttırmaktan başka bir işe yaramıyor.

Esad, isyanı bastırmak için katliamlara giriştiğinde, PKK medyası, Ortadoğu'daki Kürt-Şii ittifakı üzerine yapılan analizlerle doluydu.

PKK Baas'ın, Suriye devrimini bastıracağını ve Kürt bölgesinde bir egemenlik alanı kurmasına Esad'ın razı olacağını hesaplıyordu.

Bu yüzden de, Suriye muhalefetiyle ve başka Kürt gruplarla PYD'nin ilişkileri hiçbir zaman iyi olmadı.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Paranoyalara ve geçmişe dönüş mü

Orhan Miroğlu 28.07.2012

Dün **Erbil**'deki bazı dostlarla görüştüm. Gidişattan memnun görünmüyorlardı.

PKK'nin Suriye'deki gerçek varlığının abartıldığı, ve Türk halkının **"ikinci Kürdistan kuruluyor"** diye korkutulduğu kanaatindeydiler.

Kürt siyasetçi **Rojhat Amedi**, **El-Parti**'nin (Suriye'deki Kürdistan Demokrat Partisi) genel sekreteri **Abdulhekim Beşar**'ın açıklamalarını hatırlattı. Beşar, **PYD'nin Kürt şehirlerinde kontrolü ele geçirdiği haberlerinin gerçeği yansıtmadığını** ifade ediyor ve Başlıkların askerî güçlerini geri çekmediklerini, sadece bazı şehirlerde idari binaları PYD'ye teslim ettiklerini ifade ediyor.

Kobanê'nin dışında bir geri çekilme sözkonusu değil.

Anlaşılan o ki PYD ve diğer Kürt grupları arasındaki çelişkiler ve gerilim Erbil anlaşmasına rağmen sürüyor.

PYD silahlı gruplara sahip, bu gruplar isyan başladıktan sonra Esat'ın izniyle Suriye'ye sokulmuşlardı.

Bu, **“savaş hâli”** yaşayan bir ülkede elbette önemli bir avantaj. Suriye'deki diğer Kürt partilerinin böyle bir avantajı yok, çünkü hiçbiri silahlı mücadeleyi benimseyen bir gelenekten gelmiyor.

PYD-PKK'nin ise Suriye'de ne silahlı ne sivil rejime karşı bir mücadelesinin olduğu söylenebilir. PKK burada yaşayan Kürt nüfusa beklemelerini, asıl mücadelenin **Türkiye Kürdistan'ını** yani **“büyük parçayı”** kurtarmak için verilmesi gerektiğini tavsiye edip durdu.

Suriyeli Kürtler, Kürtleri vatandaş dahi kabul etmeyen **Baas'a karşı değil, Türkiye'ye karşı savaşmak için dağa çıkıyorlardı.**

Şimdi de Esad gitmeden Suriye'de özerklik kurduk demeye getiriyorlar.

Peki, Erbil, Ankara, Washington'u ve Suriye devriminin müstakbel varislerini karşısına almaya hazır bir **Kürt Özerk Bölgesi** nasıl yaşayacak ve korunabilecek, bu mümkün mü?

Siz sırf kendinize ait bir egemenlik alanı kuruyorsunuz diye kim size niçin destek versin?

Afrin veya **Kobanê**'de, Rusya'nın eliyle dünya pazarlarına sunacağınız petrol kaynaklarınız mı var?

Yoksa İngilizler ve Amerikalılar, Kürdistan geçen yüzyılda kurulamadı şimdi bu tarihsel hatamızı tamir etmenin ve büyük Kürdistan'ı PKK eliyle kurmanın zamanı diye mi düşünüyor?

PYD kendi silahlı gücünü önemsiyor, ama başka Kürt gruplarının silahlanmasını istemiyor.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bir yanım Halep, bir yanım Mardin

Orhan Miroğlu 30.07.2012

Halep kuşatma altında.

Baasçılar Halep'i ele geçirmek istiyorlar. Halep ele geçerse direnişin merkezi kırılacak ve Esad adeta tutsak aldığı, iki yıldan da az bir zaman içinde yirmi binini öldürdüğü Suriye halkını yönetecek!

Dünya suskun kalıyor bu katliama..

Türkiye devrimcilerinin Stalingrad'ı savunanlar için, İspanya iç savaşında İspanyayı ölümüne savunup barikatlarda ölenler için çeyrek asırdır kıpır atıp duran yüreği, Halep kuşatması karşısında suskun kalıyor.

Halep bugün binlerce asker ve 150 tankla, havadan kardan kuşatma altında.

Ortadoğu'nun tarihi Halep'te yazılıyor, devrimci değişimin ve direnişin dünya çapında merkezi bugün artık Halep'tir.

Halep düşerse; Kürd'ün,, Türk'ün, Arab'ın, Süryani'nin, Ermeni'nin, yani binlerce yıldır birarada yaşayıp duran ama , şimdi de toplu katliamlarla yok edilen bu halkların yüzüne, insanoğlu bir daha dönüp nasıl bakacak?

Eli kanlı bir diktatörün, dünyanın şımarttığı ve katliamlarına ses çıkarmadığı bir diktatörün insanlığa meydan okumasına ses çıkarmayan bir dünyayı, Suriye halkı nasıl affedecek?

Belki yadırgayacaksınız, bir köşe yazısı için fazla radikal bulacaksınız, ne işe yarayabilir ki bu kadar açık bir tavır diyeceksiniz, inanın onu ben de bilmiyorum; ama içimden hiçbir işe yaramayacak olan analizler yapmak gelmiyor, bu yüzden de, daha açık yazmam mümkün olsa yazardım, en açığı galiba bu:

Esad devrilinceye kadar eski bir sosyalist ve bir devrimci olarak kalbim Halep'in ve Şam'ın varoşlarında direnen insanlarla beraber atacak.

Ben bir Mezopotamyalıyım ve bugünlerde, kalbimin yarısı Halep'te yarısı da Mardin'de atıyor.

Mardin Artuklu Üniversitesi de tarihe bir imza atıyor, kendi çapında sessiz sedasız bir devrim gerçekleştiriyor. Kürtçenin okullarda seçmeli ders olarak okutulması için ihtiyaç duyulan öğretmenlerin yetiştirileceği Artuklu Üniversitesi'nde 500 kişilik tezsiz yüksek lisans programı kontenjanına 2 bin 582 kişi başvurdu.

Artuklu Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. **Serdar Bedii Omay**, bu değerli, insan, sınava girecek adaylara hitaben yaptığı konuşmayı Kürtçe selamlayarak yapmış.

Kürtçenin kendi anadili olmadığı için veciz Kürtçe cümleler kurmasının imkânı olmadığını söylemiş Prof. Dr. Omay, bu dile hizmet etmenin kendisi için büyük bir onur kaynağı olduğunu ifade etmiş ve şu sözlerle devam etmiş konuşmasına:

"Kalbim Kürt halkı ile Kürtçe ile beraberdir. İmkânlarımızı Kürtçenin hayrı için kullanmaya karar verdik. 17. yüzyılda **Ehmedê Xani**'nin Kürtçenin gelişmesine katkı yaptığı süreç belki de viraj olarak üniversitemiz aracılığı ile Cumhuriyet'imizde yeni bir döneme doğru geçiyor. Bu bana üniversite personelimize, akademisyenlerimize büyük bir haz veriyor."

Artuklu Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Yaşayan Diller Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. **Kadri Yıldırım**'a bu köşeden selam olsun, o da şöyle demiş:

"Değerli öğretmen adayları, Kurmanc **Mem û Zîn** yazarı **Ehmede Xani**'nin, ilk Zazaca Mevlid'in yazarı **Melaye Xas**'nin, **Said-i Nursi**'nin ve **Seyid Rıza**'nın rüyalarının gerçeğe dönüşmesinin ilk adımları atılıyor. Ruhlarının bugün aramızda olduklarına inandığım bu zatların hayalleri Artuklu Üniversitesi'nde gerçeğe dönüşüyor. **Tekçi zihniyetler yüzünden faiziyle birlikte birikmiş borcunu bir seferde ödeme gücünü çeken, bu yüzden de bu borcunu taksitlere bağlayan devlet ilk taksitini bugün seçmeli ders olarak Mardin Artuklu Üniversitesi'nde ödüyor. Bunun son taksiti anadille eğitimidir. Bu son taksitin ödenmesinde de ev sahipliği yapmaya talibiz. Bu ilk taksiti son taksit hatırı için kabul ediyor ve destekliyoruz."**

Başvuran adaylar içerisinde Türk ve Arapların olduğunu söyleyen Prof. Dr. Kadri Yıldırım şu sözlerle sürdürmüş konuşmasını:

"Bu asil karakterlerinden ve medeni cesaretlerinden dolayı kendilerini kutluyorum. Kurmancıyla Zazasıyla biz bize sahip çıkmasını biliriz ve beceririz. Bilindiği gibi UNESCO kaybolma riskiyle karşı karşıya olan bazı dilleri listesine almış ve bunlara Zazacayı da dâhil etmiştir. Biz diyoruz ki: Artık Zazacayı akademiye taşıyan bir Artuklu Üniversitesi vardır. Artık tezlerini Zazaca yazan akademisyen adayı yüksek lisans öğrencilerimiz vardır."

Türkiye'nin farklı kentlerinden sınava girmek için Mardin'e gelen adaylar, kontenjanın 500'le sınırlı tutulmasına tepkiliymişler. Başvuranlar arasında olan **Tahir Sidar**, 27 yıl Türkçe öğretmenliği yapmış.

Tahir Hoca, "İsteğim Kürtçe anadilde eğitimin verilmesi. 27 yıldan beri Türkçe öğretmenliği yapıyorum. Kısmet olursa artık kendi dilime hizmet ederek Kürt Dili öğretmenliğini yapmak istiyorum" demiş.

Yöneticisi olduğu yurdun odalarında "Kürtçe ısıklık" çalınıyor diye, karakola çekilip işkenceden geçirilen, hücrelerde birkaç binlik Kürtçe-Türkçe sözlük hazırlayan, **Birina Reş**'in ve **Kımlı**'ın yazarı **Musa Anter** ile romanı yazılamaz, edebiyatı yapılamaz denen Kürtçeyle yazdığı romanları ve edebiyatıyla aramızda ve yüreğimizde hep yaşayacak olan **Mehmet Uzun** yaşamalı ve bugünleri görmeliydi.

Şimdi isimlerini Artuklu Üniversitesinin, amfilerine, dershanelerine nakşetmenin zamanı..

Halep'e ve Mardin'e de selam olsun..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Hangi Kürdistan

Orhan Miroğlu 02.08.2012

Suriye'nin geleceği ve bu bağlamda da "**Kürdistan**" tartışmaları aldı başını gidiyor.

Medya her gün bir Kürdistan kuruyor bir Kürdistan batırıyor.

Bizim **Taraf**'ta pazartesi günü çıkan söyleşide, Doç. Dr. **Veysel Ayhan** Türkiye'nin PYD eliyle gerçekleşecek bir Kürt ulusal inşasına (otonomi, demokratik özerklik veya başka bir şey) karşı çıkması hâlinde Türk-Kürt savaşı çıkacağını ifade ediyordu ki aynı gün kullanılan manşetle (**Kürdistan'ı kurduk, kimseye vermeyiz**) bu analizi birarada düşündüğünüzde, aklınıza ister istemez PKK'nin Türkiye'de izlediği politikalar geliyor.

Doğrusu, soruna tamamen PYD'nin cephesinden bakarak yapılan analizler ve rastgele atılan manşetler, Türklerin de kafasını iyice karıştırıyor. Kamuoyu yoklamalarına göre, **Türk halkının yüzde 40'a yakını Suriye'de Kürdistan'ın kurulduğuna inanıyor.**

Daha Kürtler bile buna inanmamışken, böyle bir şey gerçek değilken!

Bu analizler PYD'nin, ne baba Esad'a ne oğul Esad'a karşı bilinen herhangi bir mücadelesi olmadan her nasılsa şu devrim günlerinde elde ettiği siyasi gücü Türkiye'deki siyasi gücüyle ve KDP'yle kıyaslamak imkânı veriyor.

Kanaatimce Türkiye'deki PKK Suriye'nin PYD'sinden daha güçlü. **Normalleşen bir Suriye'de PYD'nin Kürtlerden ne kadar oy alacağını henüz bilmiyoruz, ama PKK'nin Türkiye'de üç milyona yakın oya sahip olduğunu biliyoruz. Yüz belediye yönetiliyor, medyası var ve parlamentoda temsil ediliyor.**

Türkiye'de PKK'yle mücadelenin bir sonucu olarak, geride elli bin ölü, binlerce fail meçhul cinayet var. Üç bin köy haritadan silindi.

Peki, PKK bugün Türkiye'de neden hâlâ savaşı sürdürüyor, Kürtler dün Şırnak'ta, bugün de Şemdinli'de neden muhasara altında yaşamak zorunda kalıyor?

Görünürde demokratik özerklik ve nihai olarak da Kürdistan-Ortadoğu Konfederalizmi'nin gerçekleşmesi için.

Mücadelenin nihai hedefi bu. Yani bir parçada mesela PKK'nin en güçlü olduğu Türkiye'de, demokratik özerklik elde etmekle sorun çözülmüş olmayacak.

Bütün Kürtler, içinde bulundukları siyasi-sosyal şartlar, dünya jeopolitiği ve yurttaşı oldukları ülkelerin siyasi süreçleri ne olursa olsun, PKK tarafından aynı siyasi modele ve tek bir liderin etrafında toplanmaya davet ediliyor.

Bu en az "Muhayyel Kürdistan" kadar muhayyel bir fikir.

PKK bir yandan da bağımsız devlet istemediğini söyleyip duruyor, ama bağlı kaldığı mücadele anlayışı, hayal ettiği toplum modeli ve yönetim şekli, teritoryal bir bölge elde etmeden kurulabilecek bir model değildir.

PKK'nin, Türkiye'de siyasi rakibi yok, ama diğer Kürt coğrafyalarında meydan o kadar boş değil.

Geleneksel KDP çizgisi var ki, **Henri Barkey**'in *Akşam*'a verdiği mülakatta da ifade ettiği gibi, **yeni Suriye'de, geleceği olan KDP ve Mesut Barzani çizgisidir.**

KDP'nin diğer Kürdistan parçalarında PKK gibi "seksiyon" örgütlenmeleri yok.

KDP başından beri, PKK'nin aksine, Kürdistan'ın diğer parçalarındaki Kürt siyasi varlığına karşı kendini "özerk" bir konumda tuttu. Ama Kürt sorunu bugün öyle bir hâlde ki, bu "özerkliğin" fiili olarak tarihe karışmakta olduğu ve **hem KDP'nin hem de lideri Mesut Barzani'nin artık Kürtlerle alakalı hiçbir siyasi gelişmeye kayıtsız kalamayacağı çok açık.**

Şu sıcak ortamda, bir kısım medyanın diğer aktörler yokmuş gibi davranarak, PKK eliyle kurulmakta olduğu söylenen bir Kürdistan polemliği yaratması boşuna değil.

Öyle anlaşıyor ki Kürdistanı ebediyen mezara gömmekle övünen Kemalistler, Arap Başçılarıyla beraber, bir zamanlar mezara gömdükleri Kürdistan'ı, düşmanlarıyla başa çıkamayınca, şimdi de ideolojik yakınlık içinde oldukları PKK eliyle diriltme sevdasına kapıldılar.

Öldürdükleri fikre dört elle sarıldılar!

Ama şunu artık iyice görelim, eğer bugünden yarına Kürdistan kurulacaksa bu, Barzani'nin KDP'si, Talabani'nin YNK'si ve Noşirvan Mustafa'nın GORAN'ı liderliğinde kurulacak bir Kürdistan olacaktır.

Şöyle bir düşünelim, Kürdistan acaba Kürtlerin ekonomik ve siyasi manada en zayıf, nüfus olarak da en az olduğu Suriye'de mi kurulur yoksa bunun tersi mi doğrudur?

Güney Kürdistan denen bölgede Kürtlerin ulaştığı ulusal güç, Suriye Kürtlerini kat be kat geride bırakırken Kürdistan neden Hewler'de kurulamadı da, şimdi Kamışlo'da ve birkaç gün içinde kuruluyor?

Şimdiye kadar muhayyel kalmış olan Kürdistan; Kasrı Şirinle önce ikiye, Lozan'la da dörde bölünen bir ulusun birleşmesi üstüne kurulacaksa, petrol satışı ve yeni keşfedilen doğalgaz kaynaklarından gelecek gelire beraber, dört yıl sonra, bütçesi 10 milyar dolardan 120 milyar dolara çıkacak olan Hewler'de mi daha iyi kurulur yoksa Kamışlo'da mı?

Kurulacak olan Kürdistan'ı muhtemel düşmanlarına karşı yüz bin peşmerge mi daha iyi savunur, yoksa beş bin civarında gerilla mı?

Eskiden “her Kürd’ün gönlünde bir Kürdistan hayali yatar” denirdi.

Bu sözün geçerli olduğu ve söylendiği yıllar geride kalmış olmalı.

Bugün artık her Kürd’ün gönlünde bir Kürdistan yatsa bile, her Kürd’ün gönlünde yatan Kürdistan’ın, bir ve aynı Kürdistan olduğuna inanmak çok kolay değil çünkü..

Ama Kürt siyasi tarihi öyle trajik bir hâle geldi ki, muhayyel Kürdistan’ı bir vakitler mezara gömenlerin gönlünden bir ve aynı Kürdistan geçiyor.

Ve Suriye’ye bu zaviyeden bakınca her şey bambaşka bir hâl alıyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Affet bizi Melek

Orhan Miroğlu 04.08.2012

Bu nasıl bir hikâye, bu nasıl bir insanlık..

Sevgili Müjgan Halis yüreğin nasıl dayandı bu habere, yazarken kaç kez öldün ve kaç kez dirildin, bir gün anlatacak mısın bize?

Anlatıp bizi utancımızla baş başa bırakacak mısın?

Senin tanıklığın ve **Melek** için *Sabah*’a yazdığın haberin, yüreğine bıçak gibi saplanıyor insanın:

“Ağrı’nın Hamur ilçesinde yaşayan Melek Levent (24), Ali Karaaslan ile evlendirildiğinde 16 yaşındaydı. İşkence dolu hayatı evliliğin ilk günlerinde başladı. Kocasından, kayınpederi Kutbettin Karaaslan’dan ve kayınvalidesinden gördüğü psikolojik ve fiziki şiddet her geçen gün arttı. **Melek Karaaslan**, henüz 18 yaşına girmeden hamile kaldı. Ancak hamileliğinin son günlerinde kocası ve ailesi onu Ağrı’nın -30 derece soğukunda dışarı attı. O gece sokakta tek başına kar altında ölü bir bebek doğurdu. Ölü bebeğini sağ sanarak kucağına alarak kocasının evine geri döndü. Döndüğü evde bu kez ölü doğum yaptığı için daha fazla şiddet yaşamaya başladı. Hem bebeğinin ölü doğması hem evde yaşadığı şiddetin giderek artması, akıl sağlığını giderek yitirmesine neden oldu. Kızlarının yaşadıklarından haberdar olan Levent ailesi, onu alıp hastaneye yatırdı ve tedavi olmasını sağladı. Ancak aile büyüklerinin araya girmesiyle Melek Karaaslan kocasının evine geri dönmek zorunda kaldı, ne de olsa kadının yeri kocasının yanındı. Ama eve geri dönmek de sorunları çözmedi. Melek Karaaslan’ın babası en son altı ay önce kızını alıp kendi evine götürdü. Fakat daha sonra kocasının evine gitmek zorunda kalan kızından aylarca haber alamadı, kızını görme çabaları sonuç vermedi. Bunun üzerine baba Levent, polise haber vererek kızının hayatından endişe ettiğini bildirdi.

Karaaslan ailesinin Hamur’daki evine baskın yapan polislerin gördüğü manzara korkunçtu: Tuvalete oturmuş pozisyonda bağlanmış ve aklıtan ölmek üzereydi. Üstünde giysi niyetine sadece beyaz bir bez sarılıydı. Bundan altı ay önce neredeyse 70 kilo civarında olan Melek Karaaslan neredeyse bir çocuk cüssesindeydi, tam 40 kilo vermiş ve 30 kiloya düşmüştü. Sürekli oturmaktan vücudunun her yeri kireçlenmişti. Kollarını hareket ettiremiyordu. Üstelik vücudunun pek çok yerinde oluşan yaralar kurtlanmıştı. Bu hâldeyken kafasına aldığı darbelerden akıl sağlığını tamamiyle kaybetmişti.”

24 yaşında bir kadın işkence altında ölüyor, kapatıldığı bir tuvalette 70 kilodan 30 kiloya düşüyor ve onu oraya bağlayıp ölüme terk edenler ortada hiçbir şey yokmuş gibi normal hayatlarına devam ediyorlar.

Ezan sesi dinliyorlar, sahura kalkıyorlar ve iftar açıyorlar.

Ama melek orada ölüyor..

Sekiz yıl birlikte yaşadıkları bir insanı yavaş yavaş yok ederken, vicdanları hiç sızlamıyor, hiç acı duymuyorlar.

Bu ülkenin kadınlarını sanki sıraya soktular ve teker teker öldürüyorlar..

Her gün bir kadın ölüyor, her gün bir kadını vuruyorlar.

Melek'ten sonra sıradaki kadın kim?

Nasıl bitecek bu şiddet, bu vahşet, bu zulüm?

Nerede ne zaman ve hangi Melek'i vuracaklar, sıradaki Melek'i bilen var mı, Melekleri bu zulümden bu vahşetten kim koruyacak, kim kurtaracak?

Bu ülkede kadınsanız çok rahat vururlar sizi, ölürsünüz, canınıza kıyarsınız, bazen de namusunuzdan şüphe duyarlar, kaçamazsınız hiçbir yere, dünyanın öbür ucuna da gitseniz gelir sizi bulurlar, bir kardeşin veya bir babanın eliyle infaz edilirsiniz, ama namusa, töreye borcunuzu sizden sonra da sıradaki kadınlar ödemeye devam eder..

Hayatında bir Melek dahi tanımamış olanlar, hayatında bir kez dahi bir Melek'in gözlerinin içine bakmayanlar, elini tutmayanlar konuşacaklar şimdi.

Melekler kuşatma altındayken hiç ortada gözükmeyenler, Meleklerin kapana kısırılmalarını sonra da kuşatılıp öldürülmelerine acizlik içinde seyirci kalanlar..

Akrabalar, kardeşler, analar babalar, komşular, arkadaşlar, yani Melekler yaşarken hiçbir şeye yaramayanlar.

Ölüme sığınanlar, hayata ve Meleğe yüzünü dönenler..

Melek son bir umutla baba evine sığındı. Baba evinde de beklediği sahiplenmeyi, gönlünü alacak birilerini bulamadan, hayatının son yolculuğuna çıkar gibi, tekrar kocasının evine döndü.

Baba evinde muhtemelen, "evlenen kadının yeri kocasının yanıdır, kadının koca evinden ancak cesedi çıkar" demişlerdi Melek'e.

Kalbi kırık, onuru yaralı koca evine döndü Melek.

Ve çok geçmeden o evden cesedi çıkmak üzereyken, her nasılsa fark edilip zor bela hastaneye kaldırıldı.

Melek'in hâlâ okumadıysanız eğer önce hikâyesini okuyun, sonra dönüp hastanede çekilen iki kare fotoğrafına bakın.

70 kilodan otuz kiloya düşmüş 24 yaşındaki bir kadın- çocuk göreceksiniz.

Başını yastığa koymuş Melek, bir eli yüzünü avuçlamış, gözlerini, sadece onun anlayabileceği ve hissedebileceği sonsuz ve karanlık bir boşluğa dikmiş, öylece bakıyor..

Bu fotoğrafa bakarken utançtan başka bir şey hissetmiyor ve Melek'ten kalan bu iki kare fotoğrafa bakıp, içinizden **"Affet bizi Melek"** demek geçiyor..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Askerî vesayet tarihe karışırken

Orhan Miroğlu 06.08.2012

Silivri'de bu kez kavga dövüş olmadı, sanık sandalyesinde bir eski Genelkurmay Başkanı **İlker Başbuğ** ve eski Kuvvet Komutanları, tanık sandalyesinde ise yine bir eski Genelkurmay Başkanı **Hilmi Özkök** vardı..

Silivri'de en soğukkanlı geçen duruşmalardan birine tanık olduk.

Sadece askerlerin değil, "bu ordu bitti, ondan Cumhuriyet'e hayır yok" diyen siyasetçilerin ve sivillerin de isterlerse tabii, dersler çıkarabileceği bir duruşmaydı bu.

Hilmi Paşa veya Ergenekon sürecinden bu yana, ona bu sıfatı layık bulmayanların ve omuzlarındaki apoletleri bir çırpıda çekip koparmaya hakkı olduğun düşünenlerin deyişiyle "Hilmi Bey" bilinmeyen bir şey söylemedi. Bilinenlerin bir Genelkurmay başkanı tarafından ifade edilmesi önemli olan.

Görev yaptığı dönemde hazırlanan ve öyle anlaşıyor ki, önleyemediği ama tavır alıp katılmamakla hayata geçmelerini imkânsız hâle getirdiği darbe planları sözkonusu.

Baştan sona bu planları mümkün kılan ortamın nasıl hazırlandığını anlattı Hilmi Paşa.

Hikâye bütün sahilliğiyle bundan ibaret..

Hilmi Paşa karşı çıkılabilecek bir gizli tanık değil.

O duruşma salonunda söylediklerinin speküle edilecek bir yanı yoktu ve sözlerinin her biri davanın hakkaniyetle bitmesine hizmet edecek kadar önemliydi.

O da bu önemin farkındaydı zaten. Bir askerin, üstelik Cumhuriyet'ten bu yana askerî vesayetin dışında bir şey tanımamış, siyasetin sınırlarını belirleme gücünü hep korumuş, bu gücün sarsılır gibi görüldüğü dönemlerde de darbe ve muhtıra vermekten çekinmemiş bir ordunun Genelkurmay başkanlığı görevinde bulunmuş bir askerin; kendi Kuvvet Komutanlarının ve eski bir Genelkurmay başkanının darbeye teşebbüs suçundan yargılandıkları bir davaya gelip tanıklık yapması dünyanın neresinde olursa olsun, tarihî önemde bir olaydır.

Hilmi Özkök Paşa öyle bir tavır içindeydi ki, o mahkeme salonuna gelmeden önce **kendisiyle ve yılarca ifa ettiği askerlik mesleğiyle ciddi bir yüzleşme yaşadığı ve samimi, içten bir muhasebe yaptığı** her hâlden belliydi.

Tarihe yaptığı bu tanıklığı müphem hâle getirecek herhangi bir söz ve davranış içinde olmadı.

Özkök, mahkeme salonuna, bu tarihî tanıklığın herhangi bir biçimde sabote olabileceği, veya boşa çıkarılabileceğine dair bir ihtiyatla gelmişti

O kadar ki Silivri’de biriken “ulusal öfkeden” onun payına da bir şeyler düşebileceğini dahi düşünmüş ve hesaplamıştı. Ama **sanıklar, bir zamanlar kendi silah arkadaşları olan tanığı saygıyla dinlediler.**

Oysa Özkök, Fikret Bila’ya verdiği mülakatta söylediği gibi, **“daha fazlasına hazırlıklıydı”.**

Hilmi Paşa, iki gün boyunca ülke çıkarları ve demokratik-sivil nizamla bağlılık sözkonusu olduğunda bir askerin, üstelik Genelkurmay Başkanlığı koltuğunu dört yıl işgal etmiş bir askerin, apoletsiz bir sivilin ortaya koyabileceği ölçülerde ve netlikte, istendiğinde ve koşullar uygun olduğunda, tarihe tanıklık yapmasının önünde hiçbir ciddi engel olmadığını bütün dünyaya ve Türkiye’ye göstermiş oldu.

Mahkemede **eski silah arkadaşlarını hiç incitmemek için özenle seçtiği cümlelerle konuşmasını takdir etmek gerekir.**

Hilmi Özkök gerçekte, darbe planlarının hazırlandığı dönemde hem kendini hem ülkesini darbecilerden korumak için **darbecilere açık bir tutum almış, “Atatürk’ün emaneti Cumhuriyet’e ihanet eden asker” olarak damgalanmayı sineye çekerek hareket etmiş biridir.**

Evden sefertasıyla yemek getirtmeyi sağlık sorunlarına bağlamasına bakmayın siz, gerçek daha farklı ve galiba o gerçeği bütün çıplaklığıyla mahkemede söylemesinin de ne bu davaya ne kimseye bir faydası vardı artık.

Ama herhâlde hiç kimse, koskoca karargâhta, bir Genelkurmay başkanına sağlığının elverdiği yemekleri pişirebilecek aşçıların olmadığına inanmaz.

Hilmi Özkök’ün tarihî tanıklığı, Ergenekon’da verilecek olan karar ne olursa olsun dileyelim ki bu karar da toplumsal barışa hizmet etsin **Türkiye’de darbeler döneminin ve askerî vesayetinin artık bir daha geri dönmek üzere kapandığını gösteriyor.**

Fena bir şey mi, iyi mi, bilmiyorum ama son zamanlarda Suriye devriminden tutun da, Arap Baharı’na oradan eski bir Genelkurmay başkanının Ergenekon davasına yaptığı tanıklığa varıncaya kadar gündemi belirleyen her şeyde **Kürt sorununu arıyorum..**

Özkök’ün bu tarihî tanıklığını yazarken aklıma yine Kürt sorunu gelip takıldı.

Acaba dedim, Özkök veya bir başkası Ergenekon sürecinin başladığı 2008’de veya daha sonra, ordunun, Kürt meselesinde PKK’yle beraber başlayan tarihî dönemde, ne gibi hatalar yaptığını, hangi konsepti benimsediğini anlatsa, ve bu konseptin sorumlularını MGK belgelerine dayanarak ortaya koysa, ve bu yönüyle tarihe bir tanıklık yapsaydı, Kürt sorununu şiddet zemininde tutmak isteyenlerin eli bugün bu kadar güçlü olabilir miydi?

Yüksek rütbeli bir komutandan şu Ergenekoncuların “Kürdistan” faaliyetlerini Türk ve Kürt halkı hep beraber dinleme fırsatı bulsaydı, ve bu faaliyetlerin hesabı sorulabilseydi, acaba Kürt meselesinde şiddete hâlâ sınırsız bir biçimde tanınan tolerans bu boyutlarda olur muydu?

Ergenekon’a İstanbul’da bir Genelkurmay başkanı tanıklık ediyor, ama Diyarbakır’da JİTEM’e bakan mahkemeler hâlâ samimi itirafçı eski PKK’lilerle meşgul, her biri için her gün yeni bir tutuklama kararı çıkıyor.

Bu hâl ve tercihle, Türkiye ne Şemdinli’nin dününü ne bugününü bilemeyecek hiçbir zaman.

Şemdinli'nin bugününü ve dününü ancak bir eski Genelkurmay başkanı anlatabilir, ama hani nerede..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ya devlet ya hiç

Orhan Miroğlu 09.08.2012

Son zamanlarda medyada öne çıkan veya Kürtler adına öne sürülen ve doğrusu nedendir bilinmez, kuvvetle inanmamız istenen bir fikrin tedavülde kalması için sıkı bir kampanya sürdürülüyor ve Türkiye'de Kürtler ve Kürt sorununun çözümü konusunda asıl hedefi Türk halkı olan yepyeni bir algı oluşturulmaya çalışılıyor.

Saf süte maya çalmak gibi, eğer bu maya tutarsa Kürt sorununun demokratik çözümünden, her iki halkın birarada yaşama iradesinden bahsetmek çok geçmeyecek, her iki tarafta da ihanetle bir ve eşdeğer sayılacak.

Nitekim birtakım alametleri de belirmedi değil. **Kürt siyasetinin askerî kanadının** zaten kendilerine özgü Kürt tanımı var, "Kürtlüğü" tanımlamaya hakları var diye düşünüyorlar.

Ama **Kürt siyasetinin sivil kanadı** da birbirinden ilginç ve korkutucu ihanet tanımlamaları yapıyor artık.

Mesela **deniyor ki, bundan böyle AK Parti'yi destekleyen Kürtler hain olarak görülecektir.**

Bu tanımlamanın yapıldığı günlerin fonunda çarpışmalarda ölen ve çoğu yirmi yaşın altında olan Kürt gençlerinin cenaze törenlerinin yürekleri yakan acısı ve yası var..

Fonda AKP'liyen, önce dağa kaçırılan, serbest kaldıktan sonra da BDP'ye törenle kaydı yapılan Kürtler var.

Kürt toplumunun belli bir kesiminin içinde bulunduğu ruh hâlini bazen İsrail'in kuruluş yıllarındaki Yahudi halkın ruh hâline benzetiyorum.

Tabii ki Kürt sorunu Yahudi sorunu kadar kadim bir sorun değil ve Yahudi sorunu gibi çağların ötesinden gelmiyor. Kürt sorunu Yahudi sorunu gibi, en azından binyıllara, çağlara yayılan, bütün dünyayı meşgul etmiş bir sorun ve bugünkü hâliyle de bir devlet kurma sorunu değildir.

Ama her iki sorunun aynı coğrafyada yer aldığını ve Kürt halkının ulusal psikolojiler sözkonusu olduğunda, yavaş yavaş da olsa, Yahudilerin binyıllardan bu yana yaşadığı ulusal psikolojiye benzer bir psikolojinin içine hapsoldüğünü görmek de çok zor değil.

Kürtlerin giderek beraber yaşadıkları halkların onlara asla dost olmayacağına inanmaları isteniyor.

Ve **yine Kürtlerin; Araplarla, Türklerle ve Farslarla beraber yaşamaya devam ettikçe Kürt ve Kürdistan için bir geleceğin sözkonusu olmayacağına inanmaları isteniyor ve devlet kurmak her derde deva bir çare olarak sunuluyor.**

Böyle bir iklimde eğer kendiniz de Kürt iseniz ve meseleye, içeriği bir hayli tartışmalı, bir hayli müphem bir kavram olan "Kürt çıkarları" açısından bakmıyor ve maazallah hele kendinizi, bir de Kürt devletinin kurulması talebi gibi bir talebe ait bir Kürt gibi hissetmiyorsanız yazdığınız her şey, ihanet tanımının içine girebilir ve siz

kendinizi 2. Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan Yahudi devletine karşı çıkmış bir Yahudi aydını gibi hissetmeye başlarsınız.

Çok tehlikeli seyreden bir tarihî kavşağın içinde sanki ulusal kimliğinize değil de başka insani değerlere, demokratik ve barışçıl amaçlara ait olduğunuzu hissetmek, bunu her fırsatta ortaya koymak, ulusunuza karşı işlediğiniz bir suç bir ihanet olarak görülebilir ki, birçok Kürt aydınının ve siyasetçinin bugün bu duygular içinde olduğunu tahmin etmek zor değil.

Bu duyguların bir aydının ruhunda yarattığı kuşatılmışlık ve yalnızlık sarmalını anlamayan, böyle bir duyguyu hayatında hiç tanımamış ve tatmamış olanlar, yarın gelişebilecek felaketlerin acısını ve bedelini de muhtemelen başkalarıyla paylaşmayacak ve köşe bucak kaçacak olanların, ve her vakit olduğu gibi, ortalık kan revanken işine gücüne bakacak olanların **Leyla Zana'nın çırpınışlarını, anlamaları nasıl mümkün olabilir ki?**

Böylelerine, yüz binlerce insanın hayatını kaybedeceği ve her şeye, yok etme duygusunun hâkim olacağı felaket dönemleri bile kâr etmez, onlar sırça fanuslarında yaşamaya devam eder dururlar.

Dün de böyle olmadı mı?

PKK'nin şiddetine hâlâ büyük bir toleransla yaklaşanların, bu şiddete toz kondurmamayanların, şiddete karşı çıkan Kürt aydınlarını işe yaramaz kimseler olarak gösterenlerin, Kuzey Irak'ta "piyasa" oluşunca peşmergelerden bile daha önce gidip payını tahsil edenlerin, Kürdistan'dan diyet talep edenlerin, bugün de "PKKperver" hâle gelmeleri boşuna değildir.

Bu savaşta ölenler yoksul Kürt ve Türk çocuklarıydı.

Bedeli her iki halkın yoksulları ödedi, bugün de durum budur.

Ama bu savaşta hiçbir medya patronunun ve köşe yazarının çocuğu da ölmedi.

Bu otuz yıldır devam eden savaş yıllarında, bir "**Türk Amos Oz'u**" olmayı istemiş bir tek yazarı yoktur Türk aydınlarının.

Ama bir zamanlar değil PKK'ye hak vermek, "galiba bu Kürtlerin de biraz hakkı var" bile diyememiş kimseler, bakıyorsunuz, savaş çığırtkanlığı yapıyorlar. Üstelik acemice de değil, çok profesyonelce yapıyorlar.

Kürt sorununun özellikle Suriye'deki yeni gelişmelerle ortaya çıkan bir mecraya akmasını istismar ediyor, gerçekleri çarpıtıyor ve hâlihazırda Kürt siyasi partilerinin tutumu, dört farklı ülkede farklı siyasi süreçler içinde bulunan Kürt toplumunun eğilimlerini, çıkarları arasındaki benzemezlikleri yok sayarak bir çeşit Pan-Kürdizm algısı oluşturmaya çalışıyorlar.

Türkleri Kürdistan'la korkutuyor, Kürtlere de hadi bakalım, Leyla'ya şuna buna inanmayın, zaman Kürdistan'ı kurmanın zamanıdır diyorlar..

Bu adamları teşhir etmeden, maskelerini indirmeden, Kürt sorununda doğru algılar yaratmadan, kardeş katlini durdurmak mümkün olmayacak.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Medya ve Kürt sorunu

Orhan Miroğlu 11.08.2012

Kimi köşe yazarları şöyle bir algı oluşturmaya çalışıyor:

Siz istediğiniz kadar PKK şiddetine karşı çıkın, hiçbir şey değişmez..

Kürt sorunu politikanızı değiştirmeden bu silahlı mücadele devam eder, boş şeylerle uğraşıp durursunuz. Değişime kimsenin karşı çıktığı yok, ama değişimden neyi anlamak gerekir o önemli.

Bir saplantı hâline getirilen bir konu daha var.

Belli çevreler devletin 2000'li yıllardan başlayarak PKK'yi bölmeye ve Öcalan'ı PKK'yle karşı karşıya getirmeye çalıştığını iddia ediyorlar ki bunun da hiçbir gerçekliği yok.

PKK'nin bölünmesi istenseydi, bunun için Osman Öcalan'ın 2004 yılında PKK'den ayrılması kadar önemli bir fırsat olabilir miydi?

Bilindiği ve yazıldığı kadarıyla, **İmralı tarihi bize başka şeyler söylüyor.**

Bölmek bir yana **on yıl boyunca devlet** Ergenekon diye de okuyabilirsiniz, çünkü İmralı'daki devlet, 2008'e kadar Ergenekon devletidir **Öcalan ve Kandil arasında pusula-talimat götürüp getiren bir konumda oldu.**

Nitekim KCK davasından yargılanan ve Öcalan'ın talimatlarını Kandil'e götürmekle suçlanan avukatlar haklı olarak, mahkemede **"eğer bu suçsa bu suçu biz değil devletin kendisi işledi"** diyorlar ki, bence çok doğru söylüyorlar.

Ama aynı dönemde, başta ABD olmak üzere İmralı-Ergenekon arasındaki ilişkilerin farkına varıp, PKK'ye Öcalansız yola devam etme teklifinde bulunan güçler elbette vardı.

Bugün de var. Bu güçler, başlarında **Suriye ve İran** olmak üzere **Öcalan'sız bir PKK** ve hatta **Leyla Zana'sız bir BDP** istiyorlar ki bu çok normal.

Öcalan'sız PKK'yi, Leyla Zana'sız BDP'yi Türkiye ve bu hükümet istemez, ama Türkiye'nin Öcalan'lı PKK'sini de başka güçler istemez. Çünkü Öcalanlı PKK daha Türkiyeli bir PKK, yüzünü Türkiye gerçeğine dönmek zorunda kalmış bir PKK demektir.

Oysa PKK üzerinden Suriye ve Türkiye'de Kürt hareketini kontrol etmek isteyen güçlerin istediği **"Türkiyeli bir PKK değil, Ortadoğulu bir PKK"**dir ki bugünkü PKK'ye baktığınızda bu amacın az çok gerçekleştiğini görürsünüz.

Öcalan'ın bu kadar hayati bir dönemde susuyor olması herhâlde koster arızasıyla açıklanacak bir durum değildir.

Öcalan eğer müdahale edilebilecek bir pozisyon olsaydı, koster arızasına rağmen söyleyeceğini söylemekten çekinmeyecekti. O dahi beklemede duruyor. Bu beklemenin Esed gidinceye kadar süreceğini tahmin edilebilir, çünkü Esed gittikten sonra PKK Öcalan'ın söz söyleyebileceği, ve söyleyeceği sözleri boşa çıkarmayacağına emin olduğu bir PKK'ye dönüşebilir.

Yüzünü Ortadoğu'ya değil, ait olduğu yere, yani Türkiye'ye dönme ihtimali artar.

Ama **şimdiki PKK** Yıldırım Oğur'un yazdığı gibi **bir diaspora PKK'sidir ve diaspora PKK'siyle iş yapılamayacağını hem Öcalan hem de Türkiye en azından Oslo sürecinden bu yana çok iyi kavramış vaziyette.**

Hâlâ Şemdinli tipi eylemler peşinde koşan bir PKK, Türkiyeli bir PKK olamaz.

BDP buralarda yüzde 80'lerde oy alıyor. Peki, bu siyasi üstünlük PKK'ye neden yetmiyor da ona bu yoğunlukta oy veren bir bölgenin halkını devletle karşı karşıya getirmenin ve **yeni Roboskilere zemin hazırlamanın** peşinden koşuyor?

PKK gücünü ispata çalışıyor, Ortadoğu yeniden dizayn edilirken geçen yüzyılda hayal kırıklığı yaşayan Kürt milliyetçiliğinin tarih sahnesine yeniden çıkmasını fırsat bilerek bu milliyetçiliğin yegâne sahibi olmaya çalışıyor, ayrıca Türkiye'de "Kürt Baharı" yaratmanın ve Kürtleri sokaklara dökmenin peşinde diye cevap verilebilir bu soruya.

Bütün bu cevaplarda birer doğruluk payı vardır elbette, ama Şemdinli'ye bir de, PKK paradigmaları ve mücadele anlayışı açısından baktığınız zaman ortaya çıkan tabloda altı çizilmesi gereken başka hususlar da var.

PKK Şemdinli'de belli bir kontrol sağlayarak, Ortadoğu'daki partnerlerine karşı gücünü ispat etmek ve bu partnerlerin Türkiye'ye karşı manevra alanını genişletmek ve ellerini güçlendirmek istiyor

PKK için güçlü olmak demek, siyasi manada değil askerî manada güçlü olmak demektir,

Silah ve silahlı mücadele PKK için hâlâ büyük bir güvence demek.

Siyasi kazanım olarak görülen her ne varsa, bunların silahla korunması demek.

PKK'nin bu anlayışını genelleştirecek olursak, şu sonuca varmamız zor olmaz:

PKK için öncelikli olan "silahlı gücünün" her zaman itibar görmesidir.

Parlamentoda temsil ediliyor olmak, yerel yönetimlerin önemli bir bölümünde iktidar olmak PKK için fazla bir şey ifade etmiyor. Çünkü demokratik istekler ve talepler doğal olarak çok değişkendir ve bu değişkenliğe bağlı olarak da halkın siyasi tercihleri her zaman farklılaşabilir.

PKK her türlü değişimin önünü kesmek için silahı ve silahlı mücadeleyi elde tutmak istiyor.

Elinde tuttuğu talepler çitasının tepesinde görünürde demokratik özerklik var, ama **demokratik özerkliği elde etse bile, silah bırakmaz, elde edilen özerkliği kendi silahlı gücüyle korumak ister.**

Dolayısıyla PKK'nin peşinde koştuğu ve anladığı siyasi çözümün, Türkiye şartlarında bir karşılığı yok. Çünkü Kürtlerle ilgili taleplerin hiç biri PKK'nin tekelinde değil artık. O talepleri demokrasiye ve eşitliğe inanan herhangi bir parti müzakeresiz, pazarlıksız hayata geçirebilir. Süreç de, zaten eksik-yanlış ve kör-topal da olsa bu yönde işliyor.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

İttihatçıyı kalpağından tanımak!

Orhan Miroğlu 13.08.2012

Başbakan'ın kalpaklı fotoğrafı siyasi yorumlara neden oldu; yarın fötr şapka giyse ne olur bilemem ama galiba şimdilik İttihatçı bir lider olduğunda karar kılındı.

Kalpaklı Erdoğan fotoğrafını yorumlayanların yalancısıyım ben, onlar bir analiz yapıyor ben de bu analiz doğru çıkarsa Türkiye'de ne olur sorusuna cevap arıyorum.

Cevap ararken de geçmişte kalan İttihatçı dönemin sonuçlarını ve şimdi Silivri'de olan Neo-İttihatçıların iddianamelere geçen amaçlarını ve hedeflerini hatırlıyorum.

Hatırlamakla yetinmeyip bir Ermeni aydınının analizlerine bakıyorum, kalpağı o da yorumlamış şöyle diyor:

"Tayyip Erdoğan'ın psikolojisinin bir sarkaç gibi olduğunu düşünüyorum ben.... devlete yanaştıkça daha Türkleşiyor, devletin kavgalı olduğu alanlarda ise İttihatçılaşıyor. Mesela Kürt meselesinde İttihatçılaşıyor, çünkü bir kavga var ve devleti temsil ediyor. Dolayısıyla da Kemalist rejimin Cumhuriyet sonrasındaki ilk dönem tavrına benzer bir tavır sergileyebiliyor."

Bu analize göre, karşımızda İttihatçılığı elden bırakmayan bir devlet var ve bu devlet Erdoğan'ı kendisine benzetmeye çalışıyor, Erdoğan da halktan aldığı oyların hikmeti sebebini bir yana bırakıp hâlâ İttihatçı olduğu sanılan devlete benzemek için elinden geleni yapıyor.

Erdoğan'ın içinde bir sarkaç var, o sarkaç maazallah gelip İttihatçı yanda durursa "Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk kuruluş yıllarına dönülebilir".

Öyle olsa öpüp başımıza koyalım, bence devlet eğer gerçekten İttihatçı karakterini koruyorsa, Erdoğan ve devletin İttihatçılığı biraraya geldiğinde karşılaşacağımız şey Cumhuriyet'in ilk kuruluş yıllarındaki tablo değil o dönem İttihatçılığın tasfiye edildiği dönemdir 1915 dönemi tablosudur.

Çünkü bunca olup bitenden sonra İttihatçılığı tatmin edecek olan dönem, İttihatçı kadroların korunduğu ama İttihatçı anlayışın siyasi manada tasfiye edildiği Cumhuriyet sonrası dönem olmaz.

"Kemalist Erdoğan"la bu olabilir, ama "İttihatçı Erdoğan", Kemalist devletle değil, İttihatçı devletle anlaştığında başka vahim şeyler de olur.

Mesela gerçek bir İttihatçı dönemde, Silivri boşalır, KCK tutukluları serbest bırakılır. (Böylece, Türkiye Barış Meclisinin geçenlerde deklere ettiği talep yerine gelir.)

Esed'le barış ilan edilir, Suriyeli muhalifler kovulur, mülteci kampları dağıtılır, İttihatçı mütefekkirler, Doğu Perinçek ve Yalçın Küçük'e özel bir uçak tahsis edilir, Şam'a oradan da Kandil'e nakilleri sağlanır.

Kürtçe akademik çalışma yapacağım diye çırpınıp duran başta Artuklu Üniversitesi olmak üzere Muş,

Dersim, Hakkâri Üniversitelerinin kapısına kilit vurulur.

PKK savaşı hâlâ sürdürmeye devam ederse ya da bölünür de bir taraf savaşa devam ederse ki sanmam İbrahim Şahin ve Mehmet Aġar ne güne duruyor, yeni bir MGK oluşturulur, Arif Doġan'ın tecrübeleri ve Mehmet Aġar'ın hazırlayacağı raporun ışığında JİTEM ve Susurluk çetesi, yeniden faaliyete geçirilir.

Pamukoġlu Paşa Kandil operasyonunun başına getirilir ve Sri Lanka modelini uygulamak en çok onlara yakışacağı için Neo-İttihatçılar Kürt sorununda Sri Lanka modelini uygulayanlar olarak tarihe geçerler.

Türk ordusu Veli Küçük komutasında, bir şafak vakti Erbil'e girer.

Ordu Kürt parlamentosunu yerle bir ettikten ve Barzanilerin yaşadığı Selahattin'i de haritadan sildikten sonra Musul ve Kerkük'e geçip Türk bayrağını Ninova'nın tepelerine ve Kerkük kalesine diker.

İstanbul'da yaşayan Ermenilerin önde gelen aydınları meçhul bir yolculuğa çıkarılır, sonra da Ermeniler Ermenistan'a, kalan üç bin civarında Süryani de Avrupa'ya yollanır.

Medyada, Tekirdağ'dan başlayıp Musul'a kadar uzanan yeni İttihatçı İmparatorluğu selamlayan yepyeni yazılar okumaya başlarız.

Bu yeni İttihatçı İmparatorluk döneminde, İmparatorluğun sınırları içinde kalan Kürt nüfusun "Demokratik Özerklik" adı altında kime emanet edileceğini varın siz bulun artık.

Ergenekoncuların devleti yönetiminde olduğu yeni bir İttihatçı iktidar bu, ve fazlası demektir, bu iktidarı hayal ederken ne olur diye düşündüm, benim hayal gücüm bu kadar..

Ama bunların hiç biri olmayacak, çünkü ne bu devlet İttihatçı artık, ne geriye dönüş olanaklı, ne de Türkiye toplumunu başarılı bir siyasi liderin ruhunda sallanıp duran sarkaca bakarak anlamak mümkün.

Nasıl ki, Kılıçdaroġlu, yaz aylarında Che baskılı tişörtle, kış aylarında boynunda kırmızı kaşkolle dolaşsa, enternasyonalist solcu olmayacaksa, Erdoğan da fötr şapka giyse Kemalist, kalpak taksa itttihatçı olmaz..

Ama eğer Neo-İttihatçılar başarsaydı, herkesin felaketi olurdu bu.

Bir İttihatçı darbe, çok mu sürerdi az mı sürerdi onu bilemem, ama bu dünyada, bir soykırımı dahi gerçekleştirmek için gerekli olan zaman birkaç haftayı hatta birkaç günü geçmiyor.

Dünya müdahale eder, halk isyan eder filan diye düşünmeyin, Suriye yakılıp yıkılıyor, iki yılda Esed 20 bin kişi öldürdü, hani dünya nerede?

Beğdil xarab ıl Basra (Basra harap olduktan sonra) dünya müdahale etmiş etmemiş neye yarar?

Türkiye'nin şu son on yılı kendisini solcu sanan Kemalistlerin ve kendisini liberal sanan Kemalist solcuların, kendisini Kürt solcusu ve ulusalcısı sanan İttihatçıların başına bela oldu vesselam..

Erdoğan ve AKP nefreti Saramago'nun "Körlüğü" gibi salgın bir hâle geldi.

Salgına yakalananlar, İttihatçıyı, artık giydiği kalpaktan tanır oldular!

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yoksa, Aygün 'devletin iyi Kürdü' mü

Orhan Miroğlu 16.08.2012

Hüseyin Aygün serbest bırakıldı, bütün CHP camiasına ve Türkiye'ye geçmiş olsun.

Aygün kim?

Zaza, Alevi, siyaset adamı, yazar ve değerli bir aydın..

Şimdi politik kimliği önde, ama politik kimlikler geçicidir, Hüseyin Aygün'ü, Hüseyin Aygün yapan pek az kimsede gördüğümüz o üstün vasıflardır, halkla kolay bağlar kurması, Dersim yakılıp yıkılırken halkının yanında yer alması, bu halkın derdini, ahvalini anlatan kitaplar yazmasıdır.

Siyaset için CHP'yi tercih etti ve 2011 seçimlerinde milletvekili seçildi.

Zor bir seçimdi, PKK oyunu kurallarına göre oynamak istemiyor ve Dersim'de iki milletvekilliğinden en az birini almak istiyordu.

Aygün, o dönemdeki PKK baskılarından sık sık söz etti, PKK'lilerin köylere inip seçimleri etkilemeye çalıştığını ifade etti. Ama bütün bunlar, tarih boyunca hiçbir otoriteye baş eğmemiş Dersim'de kâr etmedi ve CHP oyların yüzde 56'sını alarak iki vekilliği de kazandı.

Anayasa referandumunda bu oylar daha yüksekti ve Türkiye de en çok hayır yüzde 80'lerde Dersim'de çıkmıştı.

Belediye yönetimi son iki dönem, BDP'de, ama bu bir ittifak yönetimiydi, Dersim'deki sol grupların desteğiyle elde ediliyordu.

Dersim bunun dışında, başka siyasi tercihleriyle her zaman için PKK'nin başını ağrıtmıştır.

"Demokratik Özerkliğe" Dersimlileri bile ikna edememişseniz, Kürtlerin geri kalan yarısını bile ikna etseniz bu fazla bir anlam ifade etmez çünkü.

İki nedenle:

Dersim tarih boyunca merkezî otoriteyle geçinememiş, barışık olamamış ve “özerkliğine” çok tutkun olmuştur.

İkincisi Dersim son Kürt isyanının da merkezidir. Dersim şehir merkezinde yer alan 800 hanenin her birinden en az bir kişi hayatını dağlarda ve PKK saflarında kaybetmiştir.

Ama bu trajik durum dahi, Dersimlilerin siyasi tercihlerinde pek az değişiklik yaratmıştır.

Dersim Alevi, sol ve CHP’lidir.

PKK “halktan gelen yoğun şikâyetler ve talepler üzerine” CHP’li Aygün’ü tutukladı. Halk “talep ediyor” ve PKK tutukluyor.

Herhâlde dünyanın en hızlı mahkemesinde yargılandı Aygün, muhtemelen halktan gelen bu “yoğun talepler” ve Aygün’ün “kabahatleri”, kendisine bir bir anlatılmış ve kendisini savunması istenmiştir.

Sonra tepkiler artınca Bahoz Erdal’ın talimatıyla yargı süreci durdurularak serbest bırakıldı.

Hüseyin Bey, onu kaçıran gerillaların, “demokratik özerklik için savaşılmaya gerek olmadığını” ifade ettiklerini söylüyor. Peki gerillalar acaba bugün demokratik özerklik için, federasyon hatta bağımsızlık için bile siyasi mücadele yürütmenin Türkiye’de yasak olmadığını, ve eğer bu talep Kürt halkının ortak talebiyse kimsenin bu ortak talebin karşısında duramayacağını bilmiyorlar mı?

Biliyorlar kuşkusuz ve bunu da ifade etmişler zaten, demokratik özerklik için savaşılmaya değmez demişler..

Ama yanıldıkları nokta şu ki, ellerinde silah var diye, bir hükümetin veya devletin onlarla müzakere masasına oturup demokratik özerkliği müzakere edeceğine inanmalarıdır. Bu inanç uğruna ölüyor ve öldürüyorlar.

Güçlü olduklarını düşünüyorlar ki, böyle düşünceleri elbette boşuna değil.

Silahları var, partileri var ve mahkemeleri var..

Bugün dahi ellerinde çok sayıda tutuklu insan var, aralarında siyasetçilerin ve bürokratların olduğu.

KCK kanununa göre bu insanları yargılayabiliyor ve ne ulusal ne uluslararası hukuk kurallarına aldırmadan yaşam hakları dâhil, her türlü kararı alabiliyorlar.

Yani KCK anayasasında bizdeki gibi 90. Madde geçerli değil.

KCK hukuku serbest bırakma veya infaz etme dâhil her hakkı KCK’ya veriyor, muhtemel ihtilafların vuku bulacağı zamanlarda uluslararası hukuka başvurma hakkı yok, ihtilaf durumlarında son sözü Öcalan söylüyor ve hukuk süreci böylece tamamlanıyor.

Hüseyin Bey, silahların gölgesinde fikirlerini yeteri kadar ifade edemediğini açıkladı ki bu çok doğal.

Bu yüzden de, “demokratik özerklik için savaşılmaya değmez” diyen gerillalara bu talebin iletileceği merkezin parlamentodan ziyade Kandil olduğunu söylemesi beklenemezdi.

Parlamento toplanıp, “demokratik özerklik için savaşılmaya değmez, alın özerkliği gidin o bölgeyi yönetin” diyemez.

Anladığım kadarıyla Hüseyin Bey’den bağımsız kalması yani CHP’den istifa etmesi de istenmiş, ama o böyle bir siyasi kararı silahların gölgesinde veremeyeceğini ifade etmiş.

Yani **PKK cephesinden bakıldığında, CHP'li Hüseyin Aygün, aslında devletin "iyi Kürdü" gibi görünüyor.**

PKK'yi solculuğun ve Aleviliğin rahatsız etmediği açık.

Onu rahatsız eden CHP'nin siyasi ve kurumsal kimliği.

Türkiye'nin hiçbir şehrinde CHP'yle karşı karşıya kalmıyor PKK.

CHP'yle karşı karşıya kaldığı tek şehir Dersim.

Aygün bu şehirde "devletin bir iyi Kürdü", bir de kötü Kürtler var.

Devletin kötü Kürtleri, "devletin iyi Kürdü"nü mahkeme etti.

Başka şehirlerde "devletin iyi Kürtleri" AKP'lilerdir ve onları destekleyenlerdir, bir tek Dersim'de de CHP'lilerdir.

"Kötü Kürtlerin" solcu Kürtlere ve Alevi Kürtlere, Dersimli Kürtlere iyi davranması beklenir oysa.

Ama bu sefer öyle olmadı, siz Alevi de olsanız, solcu da olsanız halkın nezdindeki itibarınız yüksekse bu bertaraf edilmesi gereken bir durum hâline geliyor.

Bu kimliğin ve bu kimliğe sahip olanların ortaya koyduğu siyasi tercihler, Dersim'de, PKK talepleriyle pek de barışık olamıyor.

Dersim son isyanın merkezi.

Buna rağmen PKK siyasi manada arzu ettiği yerde değil.

Son seçimlerde Aygün'ün elde ettiği başarı PKK'yi rahatsız etti.

Aygün sıradan bir siyasetçi değil çünkü. Siyaset yapmasa ve milletvekili olmasa bile Dersim'de bir milletvekilinden daha fazla saygınlık görebilir, ki bu saygınlık zaten zamanı geldiğinde aldı onu Meclis'e taşıdı.

PKK Kürt toplumunda siyasi çoğulculuk istemiyor, siyasi çoğulculuğun mümkün hâle gelmesini, kendi muhayyel iktidarı için bir engel görüyor.

Alevi veya Sünni Kürtler arasında "Hüseyin Aygünlerin" çoğalmasından korkuyor.

Aramıza hoş geldin Hüseyin Bey, geçmiş olsun kardeşim..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ali Fikri Işık

Orhan Miroğlu 18.08.2012

Ali Fikri'ye bu köşeden geçmiş olsun dileklerimi ve dostluk selamlarımı iletiyorum. Umarım en kısa zamanda özgürlüğüne kavuşur ve **Kafka**'nın romanlarını aratmayan bu hikâyenin daha sonuna geliriz.

Taraf yazarı arkadaşımız Ali Fikri, haziran ayında Diyarbakır'da gerçekleşen bir Kürt konferansına katılmak için gitmiş ve askerlik yapmadığı gerekçesiyle tutuklanarak Edirne Askerî Cezaevi'ne konulmuştu.

Oğlu Arda 17 yaşında, Türkiye'nin ve belki de dünyanın en genç spor yazarı olarak *Taraf*'ta yazmayı sürdürüyor.

Ali Fikri'nin yargılanmasına dışarıdan bakıldığında hadise sanki bir vicdani ret hadisesi olarak görülüyor, ama hikâye bundan ibaret değil.

Ali Fikri, Kürt aydını İlhami Işık'ın kardeşi, Işık ailesi Batmanlı ve siyasetle iç içe bir aile.

İlhami Işık'la sık sık görüşüyor ve dertleşiyoruz. Eğer İlhami'yle bu görüşmelerimiz olmasaydı, ben Ali Fikri'yle aynı dönemde **Diyarbakır cezaevinde** kaldığımı bilmeyecektim.

Benden bir yıl kadar önce 1980'de tutuklanmış ve benden dört yıl önce, 1984'te tahliye olmuş.

DDKD davasından yargılanışlar Ali'yi.

Aynı cezaevinde dört yıl beraber yaşamışız.

Bu cezaevinde kalmanın ne menem bir şey olduğunu yazmaya gerek yok, bu işin bir yanı, ama işin daha da zor yanı buradan tahliye olduktan sonra üstüne üstlük gidip bir de iki yıl daha askerlik yapmak zorunda kalmaktı.

Koşullar bu cezaevinde zaten askerlik eğitimini bine katlayacak kadar ağırdı. Burada tutukluları birer askerî öğrenci kabul ediyorlar, bu cezaevinin de bir askerî okul olduğunu sık sık hatırlatıyorlardı.

İki yıl içinde kırk kişinin hayatını kaybettiği bir askerî okulu "başarıyla" ve hayatta kalarak tamamladı, tahliye oldum diye sevinirken git bir de iki yıl daha askerlik yap.

Böyle bir zulüm katlanılacak bir zulüm değildi doğrusu.

Tutuklanmadan önce yüksek okul mezunlarına tanınan dört ay askerlik yapma hakkından yararlanmak için karar aldırıştım, mahkemenin hakkımda verdiği ceza kesinleşmeden tahliye olduğum için bu hakkımı kullandım ve Denizli'de üç ay 20 gün askerlik yaptım..

Süre bu kadar kısa olmasaydı askerlik yapmayı asla düşünmeyecek ve muhtemelen yurtdışına kaçıp gidecektim.

Ali Fikri'yi dönemin sıkıyönetim mahkemesi, DDKD (Devrimci Demokratik Kültür Derneği) davasından, sekiz yıla mahkûm etmiş, ama Ali, bu arada, dava daha sonuçlanmadan 1984'te tahliye olmuş. Tahliye olduğu gün, askerlik hizmeti için ring denen bir cezaevi arabasına bindirilmiş ve Edirne'ye yolculuğa çıkarılmış. İlhami'nin söylediğine göre bu yolculuk bir hafta kadar sürmüş. Buradan firar etmiş Ali Fikri. Sonra Diyarbakır Sıkıyönetim Mahkemesi'nin verdiği cezası onaylanmış. Cezanın geri kalan kısmı için, Beşiri cezaevinde üç yıl kadar yatmış, yıl 1993.

Ali Fikri, Diyarbakır'da bu yılın haziran ayında gözaltına alındı ve Edirne Askerî Cezaevi'ne konuldu.

Ali Fikri'nin geçenlerde duruşması vardı.

Kürtçe savunma yapmak istedi ve mahkeme bu isteği kabul etti. Ama tutanaklara "bilinmeyen bir dil" olarak geçti Kürtçe, avukatı Hanefi Barış'ın itirazı üstüne, mahkeme bu ibareyi, "Avukatı Kürtçe ifade verdiğini söyledi" diye düzeltti güya, ama eğer basında yer aldığı şekliyle düzeltme buysa, ortada düzeltilmiş bir şey yok, mahkeme avukatının beyanını kabul ediyor, bu beyanı tutanağa geçiriyor, ama mahkeme heyeti Kürtçe diye bir dilin varlığını yine tanımamış oluyor.

Skandalın bini bir para!

Ali Fikri madem Kürtçe konuşuyor, o hâlde mahkemenin yasalara göre Kürtçe bilen bir tercüman bulundurması gerekiyor, ama ona yanaşmıyor mahkeme ve 10 eylül için yeni bir duruşma tarihi belirliyor. Ali Fikri'nin tutukluluk hâli ise devam ediyor.

Mahkemenin ve Genelkurmay'ın gereksiz ve sonuç vermeyecek anlamsız bir ısrarıyla karşı karşıyayız.

Kürtçeden başka bir dil konuşmayacak olan ve ellili yaşlarını geçmiş bir insanı askere götürüp de ne yapacaksınız Allah aşkına?

Kerkük'ün yolu artık Erbil'den geçiyor

MHP lideri Sayın Bahçeli Bayram günlerini Kerkük'te geçirmek istedi ama vize alamadı.

Ancak bir "kabile devletinden" beklenebilecek bir davranış sergiledi Bağdat, ve Bahçeli'ye vize vermedi.

Kerkük'e gitmenin bir başka yolu daha var, ama o yolu kullanmaya Bahçeli'nin zaman içinde donup kalmış milliyetçiliği engel oluyor.

MHP'liler, "Musul ve Bağdat'a THY'nin seferleri var, bu yüzden Bağdat üzerinden Kerkük'e gitmeyi tercih ettik" diyor ama bu doğru değil, çünkü THY'nin Erbil'e de seferleri var.

Erbil Kemalist CHP'nin ve milliyetçi MHP'nin kırmızıçizgisi olmaya devam ediyor.

Oysa Erbil'e bu partilerin gerçekleştireceği anlamlı bir ziyaret dahi, şu içinde bulunduğumuz siyasi iklimi bir anda değiştirebilir ve barışa büyük bir katkı sağlayabilirdi.

Türk milliyetçilerinin ve Kemalistlerin yolu Erbil'e düşmeden CHP ve MHP'den değişim filan beklemek bir hayal..

Etyen Mahçupyan'a haddim olmayarak bir hatırlatma

İttihatçılığı anlamam için verdiğin kısa tarife teşekkürler, ezberimde tutmaya çalışırım.

Ama bu harika tarifine rağmen, her otoriter davranışı ve her kalpak giyen adamı, İttihatçı olarak göremem.

Sen tariflere inanıyorsun, tariflere güveniyorsun, ben hafızalara inanıyorum ve hafızalara güveniyorum.

İttihatçılık benim için 24 Nisan 1915' te başlayan ve neo-İttihatçıların 19 Ocak 2007 günü, Hrant'ı AGOS'un önünde katlederek bize yeniden yaşattıkları bir süreç ve ağır bir hafıza konusu demektir.

Bu hafızayı yok sayan bir tasavvur içinde, bir Kürt aydınının bir Ermeni aydınıyla tartışmak zorunda kalması ise, gerçekten bir züldür.

İttihatçılığı hiç kimsenin Ermeniler'den ve Kürtler'den daha iyi anlayamayacağını düşünürdüm, yanılmışım.

Bu tartışma, bu açıklıkta bir bellek zaafıyla süremez Etyen, bırak yerinde kalsın.

Selam ve hürmetle.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Ruh sağlığım gayet yerinde

Orhan Miroğlu 20.08.2012

İnsanın bazen durup inandığı şeylerin doğruluğunu sorgulaması ve bir muhasebe yapması erdemdir.

Bu erdemi göstermek yerine, karşısındaki insanı bilgisizlikle, cahillikle suçlaması ise her şeyden önce, ayıptır.

Etyen Mahçupyan tartışma konusu yaptığım bir açıklamasından yola çıkarak, ona yakıştıramadığım seçkin bir üslupla bana önce bir **"bilgi notu"** yazdı, ben o bilgi notunun tartıştığımız konuya bir faydası olmadığını yazınca da, cevap mahiyetinde, ruh sağlığımın yerinde olmadığını keşfetti, geçmiş olsun dileklerinde bulundu.

Etyen'in, aklı ve ruh sağlığıyla ilgili bir şey yazmaya gerek yok. Öyle bir şeye hakkım da yok.

Ama bu tavrının belli bir narsizm ve bu narsizmden beslenen belli bir kibir içerdiği de açık.

Kendisine yakıştıırıyorsa söyleyecek sözüm yok.

Etyen'in okuyucularına karşı dürüst davranmadığını düşünüyorum.

Çünkü tartışmanın konusunu gizliyor, benim onu eleştirmeme sebep olan nedir, o konuda tek kelime yazmıyor.

Ben yazayım öyleyse.

Başbakan Erdoğan'a katıldığı bir iftar yemeğinde, kalpak hediye edildi, o da hediye edilen kalpağı giydi. **Taraf** gazetesi bilim adamlarından ve yazarlardan bu kalpaklı Erdoğan fotoğrafını yorumlamalarını istedi.

Yorumlayanlardan biri **Mehmet Altan** diğeri de, **Etyen Mahçupyan**'dı. **Sanırım yorumlayacak başka birileri de bulunamamış.**

Haberi okuyunca, Etyen'in, Başbakan'ın kalpaklı fotoğrafından yola çıkarak yaptığı yorumu eleştirdim.

Bir hükümetin birtakım yanlışlıklar yaptığını söylemek için alakasız tarihî referanslara başvurmanın ne anlamı olabilir?

Erdoğan ve partisi olmasa bugün Kürtleri ve Türkleri kapsayacak bir Ergenekon cumhuriyetinin yani neo-İttihatçı bir İmparatorluğun kurulması işten bile değildi. Bu küresel çağda böyle bir “imparatorluk” ne kadar sürerdi bunu kimse bilemez.

Ama Türkiye’nin demokrasi mücadelesi hâlâ bu ekseninde yürütülen bir mücadeledir.

Yeni İttihatçılık, Silivri’de yatanların temsil ettiği bir şey olmanın çok ötesinde, toplum içinde önemli karşılığı olan bir fikirdir çünkü, ve toplumun demokrasi talebi gelip bu fikrin çeperlerine çarpıyor.

Neo-İttihatçılığın bugün Türkiye’de gelişmesini, iktidar talebinin boşa çıkmasını sağlayan, yegâne güç AK Parti ve onun lideri Erdoğan’dır.

Ne CHP’nin ne BDP’nin İttihatçılıkla bir sorunu vardır.

Ama birtakım köşe yazarları ve medya bu gerçeği ters yüz ediyor, Kürt ve Türk İttihatçılığını aklarken, AK Parti ve Başbakan’ı İttihatçılıkla suçluyor.

Görmek isteyen herkes, bu zihin karıştırıcı kampanyalara bakarak, Stockholm sendromunun Türkiye’de en çok zulmü yaşamış Aleviler ve Kürtler arasında, ne kadar güçlü bir sendrom olduğunu görebilir.

Kürtler’in bir kısmı hâlâ “Ergenekon devletinin” Kürt sorununu çözeceğine, ama bunu Başbakan’ın engellediğine inanıyor.

19 Ocak’ta Hrant için yapılan anmalarda bir tek Ergenekon sloganı atılmadı, Hrant’ı öldüren Ergenekon değil mi?

Etyen, ona 24 Nisan 1915 ve 19 Ocak 2007 hafızasını hatırlattığım ve bu tarihlerin dışında tutulduğu bir İttihatçılık tanınmanın bana doğru gelmediğini yazdığım için, epey öfkelenmiş.

Öfkelenmesine gerek yok, ona bir hatırlatmada bulunayım, belki rahatlamasına faydalı olur:

Eğer bu başbakan ve partisi olmasaydı, Hrant’tan sonra sıra onun da aralarında olduğu Ermeni aydınlarına, din görevlilerine ve gayri Müslüman vatandaşlarımıza gelecekti.

Yanlış anlaşılmasın, Başbakan’a vefa borcumuz var, hiç eleştirmeyelim demiyorum.

Eleştirelim elbette, ama bu eleştirileri ortaya salınan AKP nefretinin gölgesinde de yapmayalım.

Ermeni ve Kürt aydınlarının Başbakan'dan ve bu hükümetten daha fazlasını beklemleri elbette çok doğaldır.

Ama, İttihatçılıkla, faşistlikle, ırkçılıkla, Esad olmakla ve hatta aklını kaçırmış olmakla suçladığınız bir başbakandan demokrasi beklemenin ahlaki ve gerçekçi bir yanı olabilir mi?

Bir Ermeni aydınının hafızayı "vaka"dan ayırt etmesi gerekir diye düşünürdüm.

Ama bence Etyen kendi aklını çok beğeniyor, lakin "hafıza"yı "vaka"dan ayıramıyor. **24 Nisan 1915 ve 19 Ocak 2007 Etyen Mahçupyan'ın aklında sadece birer vaka olarak yer almamış olsaydı, her milliyetçi söylemi veya her otoriter davranışı İttihatçılıkla tanımlamaya kalkışmazdı.**

Maalesef 1915 ve 2007 Etyen'in aklında, bir hafıza olarak değil bir vaka olarak var.

Böyle olmasaydı, sırf kalpak giydi diye bir siyasetçinin ruhunu analiz etmeye kalkmaz, ben bu akıl dışılığa itiraz ettiğim için de beni ruh sağlığı bozulmuş biri olarak sunmaya kalkışmazdı.

Etyen merak etmesin, ruh sağlığımın en iyi zamanlarını yaşıyorum.

Siyasi analizlerimin her geçen gün doğrulandığını görmekten, hafızamın işe yaradığına tanık olmaktan mutluluk duyuyorum; kimseye haksızlık yapmadığım, kimsenin ruh sağlığıyla filan ilgilenmediğim için de huzur doluyum.

Herkese iyi bayramlar..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Zulmedene benzemek ve suskunluk

Orhan Miroğlu 23.08.2012

Geçen yıl canlı bomba Bingöl'de sivillerin ortasında patladığında şöyle yazmışım:

"'PKK'nin bu yeni savaş hamlesinin', içinde bulunduğumuz süreç itibariyle, ne Kürt toplumunda, ne Türkiye'de ne de Ortadoğu'da hiçbir karşılığı yok.

Olmayınca da, PKK, Türkiye'nin siyasi dinamiklerini kör şiddet eylemleriyle sarsmaya çalışıyor, daha fazla asker ve sivil öldürerek, etnik çatışmaya giden yolu açmak istiyor.

Böylece bu savaş PKK ve devlet arasında bir savaş olmaktan çıkacak ve Kürtlerle-Türkler arasında bir savaşa dönüşecek.

Sanırım bu hâl böyle devam ederse, suskunluk bitecek ve Kürtler de bu mesajın ne anlama geldiğini, neyi hedeflediğini daha fazla düşünmeye ve tartışmaya başlayacaklar.

Çünkü PKK, Kürt şehirlerinde siyasi ve sosyal yaşamın ancak onun izin verdiği ölçülerde mümkün olabileceğini ispata çalışıyor.

Ortaya koyduğu eylemler ve fikirler itibariyle yakın bir gelecekte ve mümkün olabilirse eğer, PKK'li olmayan Kürd'e hayat hakkı, siyaset yapma hakkı olmayacağını gösteriyor.

Kürt toplumu, şiddet politikaları yüzünden, bugün ciddi bir siyasi bölünmeyle karşı karşıyadır."

PKK'nın Silvan'dan sonra başlattığı ve meşru siyasi zemini tümenden ret etme temelinde geliştirdiği terör eylemleri sürüyor. Bir yıl öncesine göre değişen tek şey PKK'nın kendisini Kürt-Şii İttifakı'nın tam ortasında bulmasıdır, bu ittifakın PKK'nın imdadına yetişmesidir.

Antep'i bayramda kana bulayanlar bu ittifaka ortaklık yapanlardır.

PKK etnik çatışma istiyor ama bir yandan da, Kürt toplumunun iç barışını hedefleyen eylemlere imza atmaya devam ediyor.

AK Parti'nin il-ilçe başkanları kaçırılıyor.

Cizre'de AK Parti Şırnak Milletvekili Emin Didar'ın kardeşi ve aynı zamanda AK Parti ilçe yöneticisi **Ramazan Dindar** öldürüldü.

Ramazan Dindar'a, Cizreli bir yoksula ayakkabı almak için girdiği mağazadan çıkarken ateş edildi, yanında arkadaşı Diyar da vardı. O öldü, arkadaşı saldırıdan yaralı olarak kurtuldu.

Haberi aldığımda aklıma Ramazan'ın abisi, rahmetli **Selim Dindar** geldi.

[Yazının devamını okumak için tıklayın.](#)

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Bu savaş kimin için

Orhan Miroğlu 25.08.2012

Bundan sekiz yıl önce, 2004 yılında, PKK'de ve Öcalan'ın tutulduğu İmralı Adası'nda önemli gelişmeler yaşandı.

Güçlü gibi görünen bir barış umudu daha yok oldu.

Devleti yönetenler, daha doğrusu Kürt sorununda süreci her bakımdan kontrol edenler, Türkiye'ye karşı öyle büyük bir ihanetin içindeydiler ki, fırsat bu fırsat deyip tercihlerini PKK'nın dağdan indirilmesi yönünde değil, PKK'yi dağda tutarak, onun gücünü, AK Parti iktidarını devirmek için girişecekleri darbe sürecinde (öncesinde ve sonrasında) işe yarayacak bir enstrüman olarak "değerlendirme" yönünde kullandılar.

Oysa İmralı'da PKK'nın bütün paradigmalarını daha yargılama aşamasındayken yaptığı savunmalarla altüst eden Abdullah Öcalan, silaha ve silahlı mücadeleye dair umutları yok eden açıklamalar yapmış, PKK'nın önüne hak temelli ve Türkiye'yi de hiçbir şekilde zorlamayacak bir mücadele anlayışı ve talepler manzumesi koymuştu.

Öcalan'ın formüle ettiği bu mücadele anlayışının zaman içinde PKK'de hiçbir karşılığı kalmadı ve PKK Öcalan'ı da öteleyen Silvan gibi hamlelerle kapılarını barışa, demokrasiye, sivil mücadeleye ve nihayet kendi liderine ve

Türkiye'ye sonuna kadar kapattı.

Kürt siyasetinde yaşlı kuşağı temsil eden aktörler, böylesi vahamet dönemlerinde susmayı ve arka planda durmayı tercih eder, ama BDP'nin genç yöneticileri sürecin sözcülüğünü yapmaya çalışırlar.

Bu genç liderler de, bugünlerde, inanarak mı söylüyorlar bilmiyorum, ama PKK'nin son savaş hamlesiyle Öcalan'ın özgürlüğü için mücadele edip, Oslo sürecini yeniden talep ettiğini ifade ediyorlar ki buna inanmak mümkün değil.

Bu ülkede bebeklerin öldürüldüğü, sivillerin katledildiği bir hafızaya iyi gelebilecek her ne varsa, yapılmadan, ve en önemlisi silahları susturmak yerine, bebeklerin bile öldürüldüğü bir dönemin hafızasını yeniden ateşlemek yoluyla Öcalan'a özgürlük talep etmenin ve Oslo'yu istemenin akılla bağdaşır bir yanı var mı?

Gerçek olan şu ki **Türkiye'yi yeniden masaya davet etmenin yolu Antep'te katliam yapmaktan geçmiyor.**

Silahları susturmaktan ve Ortadoğu'daki Şii ittifakından çekilmekten geçiyor.

PKK bu Şii ittifakının bir parçası olmaya devam ettikçe, ne Öcalan'ın özgürlüğü için mücadele ettiğini söyleyebilir, ne de Oslo'yu yeniden talep ettiğini iddia edebilir.

Çünkü bu ittifakta yer alan güçler, Öcalan'ın özgürlüğünün veya ev hapsinin konuşulduğu bir Türkiye'yi, ve Oslo sürecini istemezler.

Normal olarak bu iki şeyin, PKK'nin talepleri olması gerekir, ama Osman Öcalan'ın aynen ifade ettiği gibi, **PKK kendisi için değil başkaları için savaşıyor.**

Başkalarının savaşı demek her şeyden önce, AK Parti hükümetinden kurtulmak ve bunun için bir Kürt-Türk savaşını yaratacak siyasi koşulları yani halkı hedef alan katliamları göze almak demektir.

Dolayısıyla bu strateji tek başına PKK'nin kotardığı bir strateji olmaktan uzak olduğu gibi, PKK eylemleri de "şımarıklık" ve "etkinlik" gibi kelimelerle açıklanamaz.

PKK'nin son on yıllık tarihinde iki önemli dönemeç var.

İlki Kandil'de 2004'te PKK'ye savaş kararı aldırılan kongre.

İkincisi Silvan saldırısı ve bu saldırıdan sonra Şii ittifakının kontrolünde ete kemiğe bürünen son savaş hamlesi.

Osman Öcalan'ın *Bugün* gazetesine verdiği söyleşi bu tarihî dönemleri çok iyi açıklıyor. Ama dikkat ettim medya bu söyleşiye pek ye vermedi.

PKK'yi dün ve bugün, kim, kimler bu konumda tuttu ve tutuyor, kardeş Öcalan'a kulak verelim isterseniz:

"Meseleye üç ana noktadan bakıyorduk. Birincisi örgütün yaşam tarzı değişmeli, daha çok bireyin ihtiyacına cevap veren örgüt olmalı. İkincisi dış ilişkiler sistemi bütünüyle değişmeli. Üçüncüsü Kürt hareketine yönelik hegemonyacı tarz bırakılmalı. 'Siyasal çözüm üzerinden ilişkiler geliştirilmeli' dedik. Ancak bu çabalarımız başta Milli İstihbarat Teşkilatı (MIT) tarafından destek görmedi. Şahsımın tasfiyesi için uğraştılar.

2002 yılında, PKK'nın varlığına son verip KADEK ile esnek ve siyasi bir çözümü arayacaktık. Ancak devlet, Ergenekon ile müdahalesini yaptı.

Türk devleti, Suriye ve İran istihbaratı ittifak içerisinde tasfiyemi esas aldı. Örgütü siyasal bir güç haline getirme çabalarımız ortak girişimlerle sonuçsuz bırakıldı.

2002-2003 yıllarıydı. Biz silahın devreden çıkartılması, halkın siyasi bir güç haline getirilmesi ile çözüme gidilmesine inandık. Bu işin düşüncesini oluşturarak yapmak istedik.

Ergenekon çözüm istemedi. Bütün bu güçler karşımızda birleşmişken bizim siyasi bir arayış ve çaba içerisinde olmamız başarı şansımızı azalttı. Böylelikle dışlandık. İran, Irak, Suriye rant sağlıyor, savaşın bitmesini istemez. PKK herkese hizmet etti ama bir tek kendisine hizmet etmedi. PKK'nın bugün yürüttüğü savaş birçok güce hizmet ediyor."

AK Parti hükümetinin en büyük siyasi hatası İmralı tarihinin üstünü örtmesi, ve bu tarihin Ergenekon bağlamında hesabını sormamasıdır. Kürt açılımının can damarı buydu, ama hükümet bunu görmedi.

AK Parti ordunun darbe heveslerini kırdı, ama aynı ordunun içindeki Ergenekoncuların PKK'yi kullanarak tezgâhladıkları büyük oyunu yani Fırat'ın ötesindeki Neo-İttihatçı ve Şii dayanışmasını görmezlikten geldi.

Kürt sorununda doğru bir algının oluşması, bugün artık, PKK'nin son Kürt isyanı olduğunu tekrarlayıp durmaktan geçmiyor. Maalesef bu isyan o isyan değil artık.

Osman Öcalan'ın ifade ettiği gibi, sorun, **PKK'nin kendisi için değil başkaları için savaşıyor olmasıdır. O "başkaları" Baasçılar, Mollalar vs. olabilir. Tümüne savaş açamazsınız.**

Ama o başkaları asıl olarak Türkiye'deler ve İmralı sürecini bir ihanet sürecine dönüştürmekten yargılanmadıkları sürece, bu ülkenin vatandaşlarının uğradığı ihanetin boyutlarını, yani hakikati görmesi asla mümkün olmayacak.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Roj baş hevaler!

Orhan Miroğlu 27.08.2012

"Kürt aydını" kavramı, PKK'yle mücadele konsepti içinde icat edilmiş bir kavram gibi geliyor bana. İhtiyaç oldu ve bir gün birileri her nasılsa birden bire bu ülkede "Kürt aydınlarının" da olduğunu fark etti.

Çok değil 30 yıl öncesine gidin, Türk medyasında böyle bir kavramın ve "kullanımın" olmadığını görürsünüz.

Kürtler ve okumuş yazmışları sözkonusu olduğunda, birtakım hainler, işbirlikçiler, bölücüler filan vardır ama ne Türk entelektüel hayatında ne medyasında ne de akademisinde Kürt aydını diye bir kavram, bir tabir yoktur.

Seksen yıl boyunca, devlet, nispi demokrasi ortamında dahi, ne olur ne olmaz diye, Kürtler'in uyanışını biraz da olsa geciktirmek için Kürtler'in, okumuş yazmış kesimleriyle uğraştı durdu.

Kürt aydınları sürekli takip altında tutuldu.

İslah ve iflah olmayan “Kürtçüler”in gerektiğinde “defteri kapatıldı”, yani infaz edildi.

Kürt aydınları içinde devletin bu hışmından kendini koruyabilmek için, basında ve medyada fikirleriyle ve yazılarıyla yer almayı benimsemiş ve kendine bu yolla bir koruma zırhı edinmeye çalışmış, ama bunu da başarabilmiş kişi sayısı hemen hemen yok gibidir.

Ve **Musa Anter** bu bakımdan bir istisnadır. Türk medyasına ve entelektüel yaşamına nüfus etmeye çalışır, gider **Liman Hamdi**’nin Barış Dünyası’na yazılar yazar, YÖN dergisini daha o yıllarda Nusaybin’e getirir, köylüleriyle beraber okur. Meşru ve aleni olmayan siyasi hareketlere ve gruplaşmalara fazla inanmaz, mümkün olduğu kadar uzak durmaya çalışır, ama biri Kürt hakları için bir şeyler yapıyorsa, elinden geldiğince destekler.

Kalbinin yarısı Kürtler için, yarısı Türkler için atar.

Kürt’ten çok Türk dostu vardır ve bunu iftiharla yazar.

1940’lı yıllarda gelip yerleştiği İstanbul’a adeta sevdalanır Musa Anter, ama doğup büyüdüğü Zivingê’deki iki numaralı mağarayı da unutmaz.

Hücrelerde Kürtçe-Türkçe sözlükler hazırlar, piyesler yazar.

Ama Şırnak’a, Hakkâri’ye razı olmaz, İstanbul’u, Antalya’yı, Mersin’i de ister.

Adı bu yüzden sanırım, “**Türkiyeci Kürtçü**”ye çıkar.

Türkiyeci Kürtçü demek, özetle ve benim anlayabildiğim kadarıyla her iki halkın birarada ve eşit haklar kullanarak yaşayabileceğine inanmak demek.

Ama bu tanımdaki Türkiye kelimesi Kürtleri, “Kürtçü” kelimesi de Türkleri rahatsız eder, makbul bir şey değil yani “Türkiyeci Kürtçü” olmak.

Böyle bir damga yemişseniz başınız iki türlü belada demektir.

Kürtler Kürdün Türkiyeci olmayanını, Türkler de Kürdün “Kürtçü” olmayanını sever.

Ama böyle bir şey eşyanın tabiatına aykırıdır ve sıfıra sıfır elde var sıfır demektir.

Anlamamız lazım ki, Kürt aydınının hem Türkiyeli olması hem “Kürtçü”, yani eşitlikten yana olması en makbul, en gerçekçi yoldur; ama bu yol dikensiz gül bahçeleri içinden geçen bir yol değildir.

Zahmetlidir, meşakkatlidir.

Etrafı “Ulusal çitlerle çevrilmiş ulusal mahallelerden” firar etmiş adam muamelesi görürsünüz.

Kendi kızları oğulları, en güzel üniversitelerde okurken, ya da Erbil’de, Diyarbakır’da, Bursa’da şantiyeler kurarken, Kürt gençlerine “savaşmaktan ve şu Erdoğan’ı devirmekten başka çaremiz yok” diyenlerin safında yer almadığınız için, kendi halkınızın arasında ve kanınızın aktığı şehirlerde korumayla gezmek zorunda kalır, kuşatılırsınız..

Etnik hınç ve öfkenin hayatımızı altüst ettiği bir zamanda Kürtlere Hakkâri’yle, Şırnak’la neden yetinmemeleri ve İstanbul’u, Antalya’yı neden daha çok istemeleri gerektiğini anlatmak ve bu anlamda Türkiyeci olmak kolay değildir.

Şemdinli'yi 700 kişiyle basmak yerine, İstanbul'da yaşayan beş milyon Kürdün arasına bunun yarısı kadar silahlı siyasetçiyi yetiştirip göndermenin ve İstanbul Kürtlerinden bir milyon oy almaya çalışmanın daha iyi olacağını anlatmak bazı Kürtler'e "mücadeleyi yolundan saptırmak" gibi görünür.

Bu siyaset kolay değildir, sabır ve metanet ister.

Ama Hakkâri'ye gidip silahlı gençlerle kucaklaşmak işin en kolayıdır.

Herkes yapar bu atmosferde.

Çünkü Veli Küçükler, sarı Leventler yok artık savaş alanında.

Kürt siyasetinin en ucuz en masrafsız ve maliyetsiz yolu bugün budur.

Gerilla kıyafeti giy, iki dönem milletvekilliği garanti!

Siyasetin bütün maliyetini dağdaki, gençlere yükle, onlar nasılsa ölmeye ve öldürmeye hazırlar, onlar dağda ölmeye ve öldürmeye devam etsin, sen 1 ekimde Meclis açılınca Ankara'nın serin havasına dön ve "basın açıklamaları" siyasetine devam et!

Maliyeti dağdakine yüklemek en makbul yoldur Kürt siyasetinde, ama insafla ve vicdanla bağdaşır yanı kalmamıştır.

O yüzden Kürt siyasetçisi yüzünü İstanbul'a değil Hakkâri'nin dağlarına dönmüştür.

Kürtlerin acelesi vardır ve her şeyi bombalarla, tüfeklerle hâlledebileceklerini sanıyorlar.

Bir Kürt baharının daha çok ölere ve öldürerek gerçekleşebileceğine inanıyorlar.

İşin kötü tarafı ise Türk aydınları arasında Silvan saldırısından sonra ortaya konulan bu fikre ve bu stratejiye sırf AK Parti nefreti nedeniyle, tanınan toleranstır.

Bir yıldır bu tolerans doğrultusunda yazı yazanlara bakıyorum, sanki Antep'ten sonra bir ideolojik sarsıntı yaşıyorlar.

Bu mukadderdi ve ben daha erken olmasını bekliyordum açıkçası.

Şimdi, bu sarsıntının, Türk medyasında deprem şiddetinde hissedilmesi için, ne gerekirse yapılmalı, ne gerekirse yazılmalı.

İnsanın "Behey kardeşim Silvan, Bingöl, Batman, Siirt eylemleri farklı mıydı Antep'ten, o zamanlar aklınız neredeydi?" diyesi geliyor..

Antep'ten önce bize AK Parti'nin ve Başbakan'ın çözüm istemediğini ve Kürt şiddetinin bu yüzden meşru olduğunu anlatmaya çalışanlar, şimdi de "diyelim ki AK Parti çözüm istemiyor, bunun karşılığı Antep mi yani" diye sormaya başladılar.

Roj baş hevaller!

Roj baş!

İyi yoldasınız, devam edin..

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt aydınlarının trajedisi (1)

Orhan Miroğlu 30.08.2012

Bu konuya girmemi, yarı yarıya, **Ahmet Hakan** ve **Mehmet Altan**'a borçluyum.

Sebebini anlatınca hak vereceksiniz. Ama galiba merak edip biraz beklemeniz gerekecek.

Altan, *Mehtap TV*'de program arkadaşları **Eser Karakaş** ve **Şahin Alpay**'a, **"En son ne zaman TRT'ye çıktınız? Kim karar veriyor TRT'ye kimin çıkıp çıkmayacağına"** diye sormuş.

Bunu okuyunca aklıma genel olarak devlet-Kürt aydınları ve TRT 6- Kürt aydınları arasındaki münasebetler geldi.

Altan'ın program arkadaşlarına sorduğu soruları ben de Kürt aydınları açısından merak edip dururdum.

Meseleye, şu Kürt aydınları denen, hayatında hiç TRT stüdyolarını görmemiş, dün hücrelerde, hapisanelerde çürümeye bırakılan, sürgünlere yollanan, hain ilan edilen ve yakın tarihte de, sokak ortalarında enselerine birer kurşun sıkılarak imha edilen Kürt aydınlarının dünü ve bugünü açısından bakmak ve tartışmak gerektiğini düşünür, ama yazsam ne olacak ki, neye yarayacak diye kendimi her defasında yazmaktan alıkoyardım.

Mehmet Altan'ın sorusu ve Ahmet Hakan'ın belli bir çevreyi kast ederek, bu çevreyi **"klan tavrı"** içinde olmakla suçlaması, bana biraz cesaret verdi sanırım.

Türk aydınlarının sahip olduğu bu "klan" tavrı ne yazık ki, Kürt aydınlarıyla ilişkilerde de son zamanlarda görülebilen bir tavr.

Daha sonra, Ahmet Hakan'ın verdiği örneğe ilave örnekler vereceğim.

Hakan böyle yazınca demek Kürt aydınları sözkonusu olunca sorun sadece devlet değil, galiba sorunun şu başlık altında ele alınması gereken böyle de bir yanı var diye düşündüm:

"Klancı aydınlar" ve **Kürt aydınları**.

Bu konuyu şimdilik sonraki yazılara bırakıp, **"devlet ve Kürt aydınları"** bahsiyle devam etmek istiyorum.

Acaba devlet ve Kürt aydınları münasebetlerinde bugün durum nedir ve düne göre değişen bir şey var mıdır?

Kuşkusuz değişen de var, değişmeyen de var.

Kürt siyasetçiler ve Kürt aydınları siyasi tercihlerinin bir bedeli olarak, bugün de hapisanelerdedir.

Dışarıda kalan bazıları ise devletle, devletin kurumlarıyla sorunlar yaşamaya devam ediyorlar.

Ama bu sorunlar sadece devletle yaşanıyor olmaktan ibaret değil.

Kürt aydınları ve genel olarak da Türk medyası ve Türk aydınları arasında da belki üstü örtülen, sözü edilmeyen ve çeşitli sebeplerle görmezlikten gelinen ciddi iletişim kopukluğu, anlayış farklılığı var ve birtakım sorunlar böylece olduğu gibi kalmaya devam ediyor.

Ahmet Hakan'ın "**klancılık**" suçladığı bu çevre, Kürt meselesinde ileri sürdükleri fikirlerin miadı artık dolmuş olan bir çevredir.

Bu klancılar, Kürt aydınlarını küçümsemeye, onların son zamanlarda taşın altına ellerini koyma heveslerini ve cesaretlerini kırmaya ve Kürt mahallesinin yegâne "gülleri" olarak kalmak için birbiriyle sıkı bir dayanışma içinde durmaya çalışıyorlar.

Nihayet Kürt aydınları hakkında o kadar yanlış kanaat ve efsaneden ibaret inanç var ki, onlar artık sadece PKK'ye "**içeriden**" bir şeyler söylenmesi gerektiğinde hatırlanan bir bakıma "**suça tanıklık**" nesnesi hâline getirildiler.

Kitaplara sığmayacak kadar geniş bir konu..

Bakalım birkaç köşe yazısıyla meramımı anlatabilecek miyim..

Ama öncesinde bazı hatırlatmalar yapmak faydalı olacak.

Kürtler'de iyi gözlenmezse fark edilmeyen bir "sosyal veya siyasi terbiye" yıllardır hâkim oldu:

Devletten uzak durmak terbiyesi.

Devletin işlediği günahlar o kadar çoktur ki, devlete ne kadar yakınsan günahlarına ve suçlarına da o kadar yakın ve ortaksın demektir.

Bu yüzden Kürt aydınları devletten uzak durmayı makbul ve onurlu bir şey gibi görürler.

Haksız da sayılmazlar aslında.

Yolları bir şekilde devletle kesişmiş, veya devlete isyan etmiş, ama yenilgiye uğramış güçlü aileler, birtakım aydınlar, maalesef, tarih içinde esamisi okunmayan, ocağı sönmüş ailelere ve bireylere dönüşmüştür.

İşte **Bedirxaniler**, **Şeyh Sait Ailesi**, **Xacolar**, **Omeryanlılar**, başta **Kureyşanlılar** olmak üzere **Dersim'li aşiretler**, **Bucaklar**, **Ramanlılar**, **Jirkiler** benim dedelerim olan ve hemen tümü de devletin hışmına uğrayıp infaz edilen **Mihallemi Mirleri**, ve daha sayılamayacak kadar çok aile ve kişi.

Devasa bir tarihin ve tecrübelerin sonucu şu olmuştur ama:

Devletten kaç, ona yakın durma, onunla mücadele etme, yoksa "bir varmış bir yokmuş"a dönersin!

Şimdi ne devlet bu geçmiş tecrübesini ve tutumunu sürdürebilir ve bununla övünebilir artık ne de Kürt aydınları devletten uzak durmayı akıllıca bir şey olarak görebilir.

Her şey çok değişti ve artık yeni bir aşamadayız.

Devletin eğer barış istiyorsa, Kürt halkının ona yeniden güven duymasını arzu ediyorsa, bu tarihsel travmalara iyi gelecek adımlar atmak istiyorsa, Kürt aydınlarına ve sivil toplumuna ihtiyacı var.

Kürt aydınlarının da mahalle baskısına, itibarsızlaştırma kampanyalarına ve haksız suçlamalara aldırmayıp devletin yeni bir yurttaşlık hukukunun peşinde olduğu bu tarihî zamanda ellerini taşın altına koyması ve

devletin içindeki bazı kötü niyetli unsurların birtakım provokatif eylemlerine aldırmadan, yüzlerine devletin bütün kapıları birer birer kapansa dahi, pencereden girmeye çalışmalarında fayda var.

Her iki halkın tarih içindeki ilişkilerine bakıldığında, bir halkın aydınlarının yurttaş oldukları bir devletle aralarına bir çeşit duvar örmelerinin, bir çeşit kan davası girmesinin bu ülkeye ne kadar çok zarar verdiği görülür.

Artık “zararın neresinden dönülse kârdır” felsefesiyle hareket etmenin zamanı geldi.

Çok büyük engeller var elbette ve bunun farkındayım, çünkü bizzat yaşıyorum.

Kürt siyasetinin bir vaka olarak kendini hissettirdiği, Kürtler’in altı partisinin kapatıldığı (aman dikkat sonuncusuna dokunmayalım!) 90’lı yıllardan sonra Kürt aydınlarına yönelik bu sefer de, “**içeriden**” baskılar, daha da artmaya başladı.

O yıllarda ilçeye gelen kaymakama, öğretmene dahi bir merhaba demişseniz ne ajanlığınız, ne işbirlikçiliğiniz kalıyordu. Perşembeye devam edelim.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürt aydınının trajedisi (2)

Orhan Miroğlu 01.09.2012

PKK’nin onu onaylamayan Kürt aydınları ve siyasetçilerini, itibarsızlaştırmak ve kuşatmak için başvurduğu yöntemlerin başında “devletle işbirliği” suçlaması gelirdi, durum hâlâ da budur.

Geçmişte Kürt aydınlarının, kendilerini korumaları, bu saldırılara cevap vermeleri imkânsız bir şeydi.

Devlet medyası ve ulusal medya dediğimiz medya sahası Kürt aydınlarına ve siyasetçilerine sonuna kadar kapalıydı.

Dolayısıyla Kürt siyasi hareketiyle şu ya da bu sebeple bir anlaşmazlık yaşayanların kullanabileceği ve sesini duyurabileceği bir alan olmadığı için, Kürt kimliğiyle bilinen aydınların susturulması çok zor olmuyordu.

Bu durumun medyada farklı bir akımın ve alternatifin gelişmeye başladığı 2000’li yıllardan sonra değişmeye başladığını söyleyebiliriz.

Kürt aydınları deyimini en çok bu dönemde duymaya başladık.

Benim ve başka Kürt aydınlarının ilk **Radikal 2** yazıları o tarihte yayımlanıyordu.

O dönem yazılarını okuduğumuz, fikirlerinden istifade ettiğimiz Kürt aydınlarının yazı serüveni farklı oldu, kimisi yazmayı sürdürüyor, kimi yazmayı bırakıp siyasete geçti, kimi de susmayı ve köşesine çekilmeyi tercih etti.

Benim yazı serüvenim **Taraf** ve **Today’szaman**’da devam ediyor, ama itiraf edeyim eski şevk ve heyecan içinde değil..

Bazen yazmayı bırakıp köşeme çekilmek ve hayatın basit bir seyircisi olmak arzusu dayanılmaz bir arzuya dönüşüyor.

Korkularımı ve endişelerimi, 12 yıldır yazıyor olmama rağmen yenebilmiş değilim.

Kürt aydınları hep korkutuldu ve korku içinde yaşamaya mahkûm edildi..

“Devletle işbirliği” veya “PKK’yle işbirliği” suçlaması altında ezilip yok olacağız diye endişe duydu.

“Devletle işbirliği yapıyor” ve benzeri yalanlar, zamanla Kürt aydınlarını oyunun dışında tutmak isteyenlerin elinde güçlü bir silaha dönüştü. O kadar ki, savaş yıllarında dahi, bir “zarar- ziyani” olmamış, servetlerine servet katmış birtakım adamlar, Başbakan Erdoğan isteseydi bugün AK Parti sıralarında yer alacak ve onu alkışlayacak olan adamlar, şimdi BDP saflarındalar ve Kürt mahallesinde itibarsızlaştırma kampanyalarının çok para ettiğini bildiklerinden, ağızlarını her açtıklarında, BDP’li olmayan nerdeyse bütün Kürtleri “devşirme Kürt” olmakla suçluyorlar.

Ama bu tarife, sahip oldukları servet ve siyasi geçmişleri itibariyle en çok da onlar uyuyorlar.

Oysa düşünceleri, siyasi mazisi belli insanların, devletle ve hükümetle diyalog içinde olmalarının eleştirilecek bir yanı yoktur.

Kürt aydınlarının korkuları sebepsiz değildir elbette; geçmişte iç infazlar, devletin faili meçhul cinayetleri, ve iki yönlü kuşatmalar vardı..

Ama korku, aynı zamanda kendine güvensizliğin bir ifadesiydi ve bu korkuya yenildiğiniz zaman Avrupa’da da olsanız Türkiye’de de olsanız, hiç fark etmez, aynen sevgili **Adalet Ağaoğlu**’nun roman kişisi gibi, “İntihar etmeyeceksek içelim bari” deyip siyasi hayatın dışına çekilmekten başka çareniz kalmıyordu.

Kendinizi sürekli olarak savunma psikolojisi içinde hissettiğiniz bir dünyanın sınırları içine hapsolmak ve bu hapisneden kurtulmaya çalışmak kolay değil.

Bunu başarabilenlerin sayısı da, fazla değil.

Devletin gereksiz baskısı ve kontrolü, devletle yarışmaya çalışan egemen siyasetin kontrolü ve baskısı karşısında zayıf kalır. Birincisine karşı kendinizi her bakımdan savunabilirsiniz, baskıya ve sindirmeye karşı gücünüz oranında sesinizi çıkarabilirsiniz; nihayetinde, orada herkesin riayet etmek zorunda olduğu bir hukuk var, uğradığınız haksızlığın ve zulmün kaydı kuydu tutulur, ama ikinci alanda ne hukuk, ne kayıt ne başka bir şey var.

Bunun yerine, tarih boyunca Stalinist partilerin denediği çağdışı uygulamalar ve prensipler var.

Kuşatma, itibarsızlaştırma ve uygun koşullar oluştuğunda da, fiziki olarak yok etme var.

Kürt aydınının bağımsızlığını kuşkusuz devlet de istemez, ama ona benzemeye çalışan ve belli bir iktidar alanı kullanan egemen Kürt siyaseti de istemiyor ve kendi aydınına her şeyi yasaklıyor.

Oysa geçmişte, aynı hareket tarafından, yüzbaşı, binbaşı düzeyinde dahi, devletle her türlü ilişki kuruluyordu. Ama Kürt aydınlarının çözüm için muhatap olabilecek bir siyasi partiye ve kuruma yakınlaşmaları ihanet olarak görülüyordu.

Öcalan PKK’nin kurulduğu günden bu yana devletle iç içe olduğunu hiç gizlemedi.

Gerçi kim kimi kullandı, bu karşılıklı kullanma kime ne kadar fayda sağladı o Allahü a'lemdir (belirsizdir) ama PKK bu gerçeği, "devleti devrimci çıkarlar doğrultusunda kullanmak" olarak tanımladı ve kimsenin, bu tanıma ve bu ilişkiye itiraz etmesine ve eleştiri yöneltmesine izin vermedi.

Daha ilk kuruluşta durumu fark edip geri çekilmek isteyenler ise bunu hayatlarıyla ödediler.

Devletin siyasi kanadı da değil, askerî kanadıyla ve istihbaratıyla kurulan ilişkilerin hesabı hiç verilmedi, bunun bir muhasebesi ne PKK'de ne de bu alandaki sicili epey bozuk olan bu devlet içinde yapıldı.

PKK bence politikalarında başarılı oldu.

Çünkü devlet ve başka siyasi aktörler bu politikaya hiçbir zaman karşı çıkmadılar, tam tersine destek verdiler.

İstedikleri şey karşılarında PKK'nin tek başına temsil edeceği bir Kürt hareketiydi.

AK Parti dönemiyle bu değişir gibi oldu, ama esasta ciddi bir değişiklik olduğu kanısında değilim. Bugün Kürt politikasına devlet ve hükümet katında yön verenler arasında, Kürt aydınlarıyla ve sivil toplumuyla dostlar alışverişte görsün misali değil, sürekliliğe ve samimiyete dayanan bir ilişkiyi savunan ve buna yürekten inanan kaç kişi var, ya da var mı sorusu sorulmaya değer bir sorudur.

Yirmi milyon Kürt var deniyor, konuşan Kürt aydını sayısı üçü beşi geçmez. Onlar da arkalarında bir siyasi güç filan hissettikleri ve bundan cesaret aldıkları için değil, özellikle vicdanları başka bir şey söylemeye izin vermediği için konuşur.

Bedelini de tek başlarına ödeyerek konuşur.

orhanmir@hotmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)